

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

«Ο β' βαθμός Αυτοδιοίκησης μπορεί να είναι μια μορφή διευρυμένης Ν.Α.»

Έρευνα ΑΠΘ - ΚΕΔΚΕ

- Πιο δημοφιλείς οι δήμαρχοι
- Προτίμηση στους νέους και ανεξάρτητους

• ΤΟ ΘΕΜΑ:

Ε.Ε: Ενδοπεριφερειακές
ανισότητες και σύγκλιση

ΕΠΠ: Χρειάζονται ειδικά
μέτρα για τις νησιωτικές
περιοχές της Ε.Ε.

• Π. Κουκουλόπουλος:

Εθελοντισμός - 2004 και
Αυτοδιοίκηση

• Εκστρατεία ενημέρωσης για συμμετοχή γυναικών στα ψηφοδέλτια

Σημείωμα του Εκδότη

Κρίσιμη χρονιά για την Αυτοδιοίκηση της χώρας μας το 2002. Και δεν είναι μόνο οι εκλογές του Οκτωβρίου, οπότε θα και κριθεί το έργο των δημοτικών και νομαρχιακών αρχών.

Στο τρέχον έτος δρομολογείται και μια τεράστια αλλαγή που αφορά τον ίδιο τον θεσμό της Αυτοδιοίκησης και την πορεία σύγκλισής του με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Φυσικά και στην αγωνία των ήδη αιρετών ή των υποψηφίων για την εκλογή τους προστίθεται και αυτή για την αύξηση της συμμετοχής γυναικών στα ψηφοδέλτια. Δεν είναι και μικρή σκόπελος, θα μπορούσε να πει κανείς, ιδιαίτερα για τους υποψηφίους στους μικρούς Δήμους. Τα μέτρα για την υλοποίηση της πρόσφατης αυτής ρύθμισης, καθώς και οι όποιες αλλαγές που αποφασίστηκαν ή συζητούνται για τον τρόπο διεξαγωγής των εκλογών του Οκτώβρη, περιγράφονται στις σελίδες αυτού του τεύχους.

Όσoσo σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το ΑΠΘ για λογαριασμό της ΚΕΔΚΕ - και που παρουσιάζουμε - βασικό κριτήριο για την επιλογή του δημάρχου οι πολίτες θέτουν τη συνέπεια στα λόγια και τα έργα καθώς την ανεξαρτησία τους από τη «σφικτή κομματική αγκαλιά».

Το μεγάλο όμως στοίχημα που θα βρουν μπροστά τους οι νέες δημοτικές αρχές, και που θα κληθούν να κερδίσουν μετά τις εκλογές, είναι να καταφέρουν να οδηγήσουν την ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση στη σύγκλιση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Και ήδη έχουν δρομολογηθεί από την Κυβέρνηση σειρά μέτρων και διαδικασιών για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Σύμφωνα λοιπόν με όσα περιγράφει ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης σε συνέντευξή του στην «ΕΤΑ», οι αλλαγές που θα γίνουν αποβλέπουν στην μετεξέλιξη του θεσμού της Αυτοδιοίκησης και στη μετατροπή του σε ικανή και αυτοδύναμη εξουσία. Οδηγούν στις πόλεις και τις περιφέρειες και επιταχύνουν την πορεία σύγκλισης.

Ο διάλογος ξεκινά αμέσως μετά τις εκλογές.

Επείγουσα προτεραιότητα η περιφερειακή συγκρότηση της χώρας, ώστε να υπάρξει ουσιαστική ανταπόκριση της Αυτοδιοίκησης στο αναπτυξιακό πεδίο. Το μοντέλο αναζητείται, ίσως να είναι μια μορφή διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τονίζει ο Κ. Σκανδαλίδης. Σίγουρα πάντως τα όρια των νομών δεν αλλάζουν.

Στις προτεραιότητες καταγράφεται και η ολοκλήρωση της οικονομικής αυτοδυναμίας και αυτοτέλειάς της. Να μπορεί δηλαδή η Αυτοδιοίκηση να εισπράττει, να προγραμματίζει και να διαχειρίζεται ίδιους πόρους. Οι μέχρι τώρα ενέργειες και προβληματισμοί καταγράφονται στις επόμενες σελίδες.

Επίσης σ' αυτό το τεύχος γίνεται αναλυτική παρουσίαση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων στην Ε.Ε., οι οποίες σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Eurostat, φαντάζουν αγεφύρωτες. Στο πλαίσιο αυτών των δεδομένων και ενόψει της διεύρυνσης της ΕΕ, η Επιτροπή των Περιφερειών ζητά να υπάρξουν ειδικές πολιτικές - αναλυτική παρουσίαση τις επόμενες σελίδες - για την στήριξη των νησιωτικών περιοχών, η πλειοψηφία των οποίων συγκαταλέγεται στις μειονεκτούσες περιφέρειες της Ε.Ε.

Τέλος η επιτυχία της διοργάνωσης της Ολυμπιάδας του 2004 στη χώρα μας, εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό και από την ανάπτυξη του εθελοντικού κινήματος. Πως μπορεί να συνεισφέρει η Αυτοδιοίκηση σ' αυτό το κρίσιμο τομέα, επίσης αναλύεται στις σελίδες αυτού του τεύχους.

ΠΕΡΙΕΧ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Εκστρατεία για υποψηφιότητες γυναικών
Του Δημήτρη Μαρή

σελ.4

• Αλλαγές στην κατάρτιση ψηφοδελτίων

σελ.5

• Με το ίδιο σύστημα η εκλογή των τοπικών συμβουλίων

σελ.6

• Τα προβλήματα λειψυδρίας καίνε του Δήμους

σελ.7

• Πρόταση ΚΕΔΚΕ για κατανομή των ΚΑΠ

σελ.8

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Του Κώστα Σκανδαλίδη στην Ουρανία Σούλητη:

• «Δεν αλλάζουμε τα όρια των νομών,
ο β' βαθμός μπορεί να είναι διευρυμένη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση»

σελ.9

• ΕΡΕΥΝΑ ΑΠΘ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Προτίμηση στους νέους και κομματικά ανεξάρτητους υποψήφιους
Επιμέλεια: Ουρανία Σούλητη

σελ.15

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Νέα αρχή, μετά από τρεις παρατάσεις για το διπλογραφικό
Του Λάμπρου Τσουκνίδα

σελ.21

• ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Ευκαιρία για απογαλακτισμό της Αυτοδιοίκησης
Της Νικολέτας Μουτούση

σελ.23

• Πως θα προσλαμβάνουν οι Δήμοι προσωπικό
Της Δήμητρας Λαγού

σελ.27

• Ξεκινούν οι προσλήψεις για τη δημοτική αστυνομία

σελ.29

• ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Διακινούνται τα έγγραφα, όχι οι πολίτες
Της Δήμητρας Λαγού

σελ.31

ΤΟ ΘΕΜΑ

• Ε.Ε.: ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΛΙΣΗ
Συμφέρον των φτωχών η περιφερειακή ανάπτυξη
Της Βίκυς Τσιώρου

σελ.34

• Μ. Δρεπάκης: Αγεφύρωτες οι περιφερειακές
ανισότητες στην Ε.Ε.

σελ.39

ΓΝΩΜΗ

- Π. Κουκουλόπουλος: Το κίνημα εθελοντισμού για το 2004 σελ.46

- Ο εθελοντισμός και η Τοπική Αυτοδιοίκηση
Του Μιχάλη Πιτένη σελ.50

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ

Επιμέλεια: Ουρανία Σούλτη

- Σημαντική επιτυχία η κατάκτηση προεδρίας στην
Επιτροπή των Περιφερειών σελ.52

- Τι είναι και πως λειτουργεί η ΕΤΠ σελ.53

- ΕΤΠ: Ειδικά μέτρα για νησιωτικές πολιτικές σελ.54

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΚΕ

- Μακρύς αλλά συγκεκριμένος ο δρόμος της σύγκλισης σελ.59

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Τα μέτρα κατά της διαφθοράς αφορούν και την Αυτοδιοίκηση
Η ΚΕΔΚΕ για τα ηλεκτρονικά παίγνια σελ.61

- Δίκτυο αποδήμων αιρετών Ευρώπης σελ.63

- Νομοθετική ρύθμιση για οφειλές δημοτικών
επιχειρήσεων στο ΙΚΑ σελ.64

Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Εκδότης: Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Ακαδημίας 65 κ' Γεναδίου 8,
10678 Αθήνα. Τηλ. Κέντρο: 3899600, Fax: 3820807.

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο: Τα μέλη του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ,
Γιώτα Γαζή - Δημοτική Σύμβουλος Αμφισσας, Συμεών Δανηλίδης -
Δήμαρχος Συκεών, Χρήστος Παλαιολόγος - Δήμαρχος Λιβαδειάς,
Ανδρέας Ψωριάδης - Δημοτικός Σύμβουλος Αγρινίου.

Διευθυντής Σύνταξης: Βασίλης Ταλαμάγκας.

Αρχισυντάκτρια: Ουρανία Σούλτη.

Συντάσσεται με ευθύνη της ΚΕΔΚΕ από Συντακτική Επιτροπή.

Συντονισμός - Δημόσιες Σχέσεις: Έφη Παναγιωτοπούλου - Ντένια Λουκάκη.

Εκδοτική Παραγωγή: Σύγχρονες Εκδόσεις Κορυφή Α.Ε.,
Εθνικής Αντιστάσεως & Ελ. Κωστοπούλου, Παλλήνη, Τηλ. 010.666.56.69 - 010.666.58.12

Διανομή δωρεάν στους Δήμους και Κοινότητες

Εκστρατεία για υποψηφιότητες γυναικών

Εκστρατεία ενημέρωσης σχεδιάζει η Γενική Γραμματεία Ισότητας, προκειμένου να προετοιμάσει το έδαφος για τις γυναικείες υποψηφιότητες στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές. Το στοίχημα που πρέπει να κερδίσει δεν είναι απλά η αύξηση του ποσοστού των γυναικών που θα συμμετέχουν στα ψηφοδέλτια όλων συνδυασμών, αλλά του ποσοστού των γυναικών που θα εκλεγούν ως δημοτικοί ή νομαρχιακοί σύμβουλοι. Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα στατιστικά στοιχεία, το 93% των συμβούλων είναι άνδρες και μόλις το 7% γυναίκες! Για το λόγο αυτό, η Γενική Γραμματεία Ισότητας, δεν θέτει θέμα μείωσης της ποιότητας με την επιβολή γυναικείων υποψηφιοτήτων, αλλά αύξησης της ποσότητας, προκειμένου οι πολίτες να έχουν την ευκαιρία περισσότερων επιλογών.

Η εκστρατεία που θα ξεκινήσει θα έχει υπερκομματικό χαρακτήρα και θα είναι σε συνεργασία με τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι δράσεις που θα αναλάβουν θα είναι σε δύο επίπεδα, σε επικοινωνιακό και ενημερωτικό. Με σποτ και διαφημιστικά μηνύματα, στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, θα επιχειρήσουν να ανατρέψουν το κλίμα που επικρατεί στην τοπική κοινωνία. Παράλληλα, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), θα πραγματοποιηθούν 13 περιφερειακά επιμορφωτικά σεμινάρια. Στα σεμινάρια αυτά θα ενημερώνουν τις ενδιαφερόμενες για θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και τις δράσεις που μπορούν να αναπτύξουν μέσα από αυτήν. Μία βασική επιδίωξη της Γενικής Γραμματείας Ισότητας θα είναι να κινητοποιηθούν οι γυναίκες που βρίσκονται σε θέσεις «κλειδιά» της τοπικής κοινωνίας. Από έρευνα που έχει πραγματοποιηθεί διαπιστώθηκε ότι οι γυναίκες έχουν εξέχουσα θέση σε πολιτιστικές κινήσεις καθώς και σε άλλους συλλόγους, όπως για παράδειγμα των γονέων και κηδεμόνων. Για το λόγο αυτό η εκστρατεία στη βάση της θα απευθυνθεί σε αυτές τις περιπτώσεις, καθώς και σε εκείνες των γυναικών - επιχειρηματιών. Αυτό που επισημαίνεται σε όλες τις περιπτώσεις είναι ότι η κοινωνία μας θα πρέπει να υπερβεί όλες αυτές τις απαρχαιωμένες απόψεις και θέσεις, προκειμένου να προχωρήσει σε ένα νέο πλαίσιο, όπου και τα δύο φύλα θα έχουν ισότιμη θέση.

Ποσόστωση και για τα δύο φύλα

Όσοι μελετήσουν τη ρύθμιση που είχε κατατεθεί από τη Βάσω Παπανδρέου θα διαπιστώσουν με μεγάλη τους έκπληξη, ότι δεν επιβάλλεται η συμμετοχή των γυναικών σε ποσοστό 1/3, αλλά του κάθε φύλου. Αυτό τι σημαίνει; Ότι αν σε ένα συνδυασμό οι άντρες υποψήφιοι είναι λιγότεροι από το 1/3, το ψηφοδέλτιο κρίνεται άκυρο! Αν και είναι δύσκολο να συμβεί αυτό στην Ελλάδα, η συγκεκριμένη διατύπωση κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να αποφευχθούν και τέτοιου είδους κρούσματα.

Αρκετοί πάντως είναι εκείνοι που υποστηρίζουν ότι δεν θα έπρεπε να επιβάλλεται αυτή η διαδικασία, αλλά να προκύπτει μέσα από το δημοκρατικό και κοινωνικό ιστό. Η απάντηση που δίδεται από τα κινήματα ισότητας είναι ότι οι γυναίκες δεν έχουν τις ίδιες δυνατότητες και ευκαιρίες με τους άνδρες. Πέρα από τον ιδιαίτερο ρόλο τους σε επίπεδο οικογένειας, τις περισσότερες φορές αδυνατούν να σπρώξουν το κόστος μίας πολιτικής εκστρατείας. Αυτά τα προβλήματα άλλωστε είναι δεδομένα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, όπως για παράδειγμα στη Γαλλία, όπου και εκεί έχει κινηθεί μια διαδικασία ποσοτικοποίησης των υποψηφίων στα ψηφοδέλτια.

Σε ειδικές τροποποιήσεις του πλαισίου που αφορά τις δημοτικές εκλογές αναμένεται να προχωρήσει το επόμενο διάστημα το υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πληροφορίες, οι αλλαγές που θα γίνουν αφορούν την κατάρτιση των ψηφοδελτίων και τα Τοπικά Συμβούλια. Μετά από αλληπάλληλες διαβουλεύσεις της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΕΣΔΔΑ και του προεδρείου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΕΔΚΕ), ο αριθμός των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων ενδέχεται να αυξηθεί έως και 50%.

Με το τρόπο αυτό οι αιρετοί πρώτου βαθμού θα καταφέρουν να έχουν «και την πίτα ολόκληρη και τον σκύλο χορτάτο». Η γνωστή διαφωνία που είχε εκφραστεί από πολλούς σχετικά με το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια, σπιντζόταν στο επικείμενο ότι αναγκάζονται να αφήσουν εκτός ικανά στελέχη άνδρες. (Το ισχύον νομικό πλαίσιο προβλέπει, τουλάχιστον το 33% των υποψηφίων να είναι γυναίκες). Με τη διεύρυνση του ποσοστού των υποψηφίων επιλύεται το βασικό πρόβλημα χωρίς παράλληλα να καταστρατηγείται η επίμαχη διάταξη που είχε προωθήσει η Βάσω Παπανδρέου. Οι επικεφαλής των συνδυασμών μπορούσαν μέχρι τώρα να συμπεριλάβουν στο ψηφοδέλτιό τους τόσους υποψήφιους όσα και τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου αυξημένα κατά 50%. Αν για παράδειγμα τα μέλη ενός Δ.Σ. είναι 30, οι υποψήφιοι των συνδυασμών θα μπορούν να είναι μέχρι 45. Με την αύξηση του 50% οι υποψήφιοι θα είναι έως και 60.

Ο «περιορισμός» του 33% δεν θα ισχύει για την κατάρτιση των συνδυασμών που αφορούν τα Τοπικά Συμβούλια. Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, το πακέτο των αλλαγών που σχετίζονται με τα Τοπικά Συμβούλια, δεν περιέχει την κατάργηση της απευθείας εκλογής των προέδρων τους. Αν και είναι αποδεκτή στο σύνολο των δημάρχων η άποψη ότι δεν λειτουργεί σωστά το υφιστάμενο σύστημα, ελάχιστοι προτείνουν την αλλαγή του. Οι περισσότεροι από τους αιρετούς εκτιμούν ότι το πολιτικό κόστος θα ήταν αρκετά μεγάλο, καθώς οι κάτοικοι των πρώην κοινοτήτων επιθυμούν να εκλέγουν οι ίδιοι τον αντιπρόσωπό τους στο Δημοτικό Συμβούλιο. Η δεύτερη σημαντική αλλαγή που συζη-

Αλλαγές στην κατάρτιση ψηφοδελτίων

τείται αφορά τη σύσταση Τοπικού Συμβουλίου και στις έδρες των δήμων που έχουν κάτω από 10.000 κατοίκους. Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία καθώς διαπιστώθηκε ότι υπήρχε αδυναμία άμεσης επίλυσης ορισμένων θεμάτων. Οι αλλαγές που προωθούνται έχουν προκύψει μετά από διάλογο του υπουργείου Εσωτερικών και των δημάρχων. Η επιτροπή θεσμών έχει ήδη καταθέσει τις προτάσεις αυτές στην πολιτική ηγεσία του υπουργείου. Οι δήμαρχοι θα συζητήσουν για το συγκεκριμένο θέμα κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ, στις 2 Μαρτίου. Στο τραπέζι των συζητήσεων ενδέχεται να «πέσει» και η πρόταση για την έμμεση εκλογή των τοπικών συμβούλων. (Πολλοί από τους δημάρχους αντιμετωπίζουν πρόβλημα συνεννόησης με τους προέδρους των τοπικών συμβουλίων που δεν ανήκουν στην παράταξή τους). Πάντως όπως προαναφέρθηκε η πρόταση αυτή δεν φαίνεται να βρει θερμούς οπαδούς και έτσι δε θα κατατεθεί ως αίτημα στο υπουργείο Εσωτερικών.

Οι προβληματισμοί του μέλλοντος

Μπορεί σε αυτή τη φάση οι αλλαγές που προγραμματίζονται να είναι περιορισμένες, ωστόσο μετά τις εκλογές πολλά θέματα θα ανοιχτούν. Σε ότι αφορά τα Τοπικά Συμβούλια το πιθανότερο είναι να προωθηθεί διάταξη για έμμεση εκλογή των προέδρων τους. Ωστόσο αρκετοί υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να υπάρξει δραστική αλλαγή. Για το λόγο αυτό προτείνουν είτε την κατάργησή τους, είτε την «αφαίρεση» της δυνατότητας συμμετοχής των προέδρων των τοπικών συμβουλίων στο δημοτικό συμβούλιο. Παράλληλα θα προταθεί η θέσπιση «συμβουλίων περιοχών», τα οποία θα ασχολούνται με την επίλυση διαδημοτικών προβλημάτων. Τα συμβούλια αυτά θα μπορούν να εξυπηρετήσουν και ένα ουσιαστικό στόχο, τη μετεξέλιξή τους σε «γέφυρες» εθελοντικών συνενώσεων.

Πολλές αλλαγές θα ενταχθούν στη Χάρτα της Αυτοδιοίκησης, η οποία επανεξετάζεται από τη νέα πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών.

Η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων που θα μπορούν να έχουν τόσο τα δημοτικά συμβούλια, όσο και τα τοπικά είναι άλλο ένα θέμα που θα ασχοληθεί το υπουργείο Εσωτερικών.

Αρκετές από τις αλλαγές που θα γίνουν μετά τις εκλογές θα σχετίζονται και με τα μητροπολιτικά κέντρα.

Οι όποιες αλλαγές, θα προκύψουν μετά από διάλογο με τους δημάρχους.

Με το ίδιο σύστημα η εκλογή των Τοπικών Συμβουλίων

Καμία αλλαγή στον τρόπο εκλογής των τοπικών συμβουλίων πριν τις δημοτικές εκλογές, αποφάσισε να προτείνει το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ. Η συζήτηση για τυχόν αλλαγές, οι οποίες θα αφορούν στην εκλογή και τη λειτουργία τους, προτείνεται να ξεκινήσει μετά τις εκλογές.

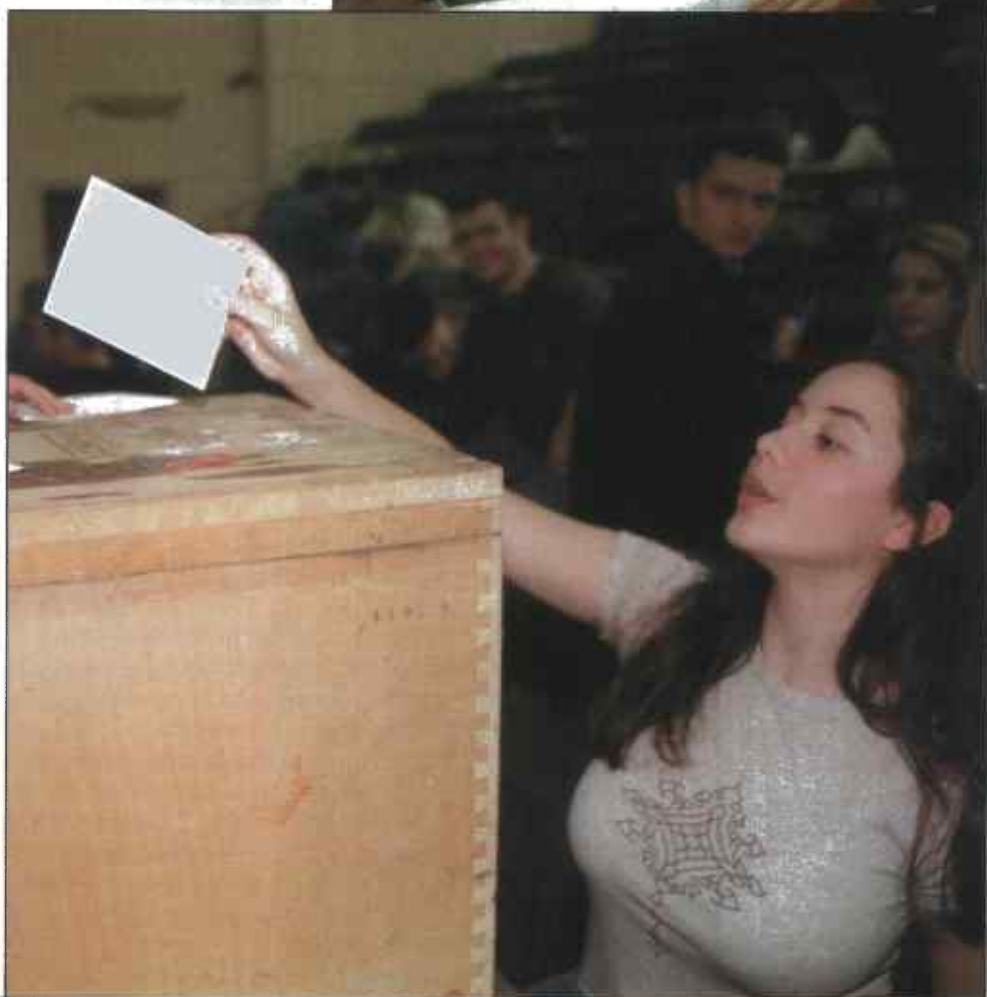
Για τη συμμετοχή των γυναικών κατά ένα τρίτο στα ψηφοδέλτια των συνδυασμών, η ΚΕΔΚΕ ζητά από την Κυβέρνηση να προχωρήσει σε νομοθετική ρύθμιση, σύμφωνη με τη γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου αναφέρει πως η κατά ένα τρίτο συμμετοχή γυναικών στα ψηφοδέλτια συνδυασμών αφορά στα κεντρικά ψηφοδέλτια για την ανάδειξη μελών των Δημοτικών Συμβουλίων και όχι τα ψηφοδέλτια για την ανάδειξη των Τοπικών Συμβουλίων.

Σχολιάζοντας το θέμα της συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος σημείωσε: «Θεωρούμε πως η συμμετοχή των γυναικών στις δημοτικές εκλογές δεν είναι απλώς επιβεβλημένη, αλλά θα συμβάλει τα μέγιστα στην ανανέωση και την παραπέρα ποιοτική αναβάθμιση του πολιτικού δυναμικού της Αυτοδιοίκησης.

Εμείς ως ΚΕΔΚΕ θα κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν έτσι ώστε να στείλουμε το μήνυμα προς τις τοπικές κοινωνίες αλλά και τις ίδιες τις γυναίκες, πως η συμμετοχή τους στις τοπικές υποθέσεις είναι σημαντική και μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο».

Επίσης η ΚΕΔΚΕ προτείνει να ισχύσει η δυνατότητα αύξησης του αριθμού των υποψηφίων στα ψηφοδέλτια κατά 100% σε σχέση με τον αριθμό των μελών των Δημοτικών Συμβουλίων.

Να αυξηθεί ο αριθμός των μελών των Δημοτικών Συμβουλίων για δήμους από 2.500 έως 5.000 κατοίκους από 11 σε 15 μέλη και για δήμους άνω των 50.000 κατοίκων από 41 σε 45 μέλη. Για τις υπόλοιπες κατηγορίες δήμων δεν προτείνεται καμία αλλαγή. Τέλος η ΚΕΔΚΕ ζητά να επισπευσθούν οι διαδικασίες έκδοσης των τελικών αποτελεσμάτων της τελευταίας απογραφής, έτσι ώστε να μην υπάρχουν δυσκολίες και αβεβαιότητες κατά τη σύνταξη των ψηφοδελτίων των συνδυασμών στις προσεχείς δημοτικές εκλογές.

Τα προβλήματα λειψυδρίας ...καίνε τους δήμους

Μεγάλη η συμμετοχή των Δήμων στην σύμβαση ΚΕΔΚΕ - ΙΓΜΕ

Ένας στους δέκα δήμους της χώρας κατέθεσε αίτημα στο ΙΓΜΕ το πρώτο μήνα από την εφαρμογή της προγραμματικής σύμβασης που έχει συνάψει η ΚΕΔΚΕ με το Ίδρυμα.

Οι δήμοι ζητούν την τεχνική συνδρομή για προβλήματα λειψυδρίας, εδαφικών αστοχιών, περιβάλλοντος κ.α. Συγκεκριμένα τον πρώτο μήνα έναρξης της εφαρμογής της σύμβασης κατατέθηκαν 107 αιτήματα από όλη την επικράτεια.

Από αυτά τα 21 (19,6%) έχουν κατατεθεί από νησιά.

Σε ότι αφορά το είδος του αιτήματος, 69 περιπτώσεις (64,4%) είναι για την αντιμετώπιση προβλημάτων λειψυδρίας, 18 (16,8%) εδαφικές αστοχίες, 5 (4,6%) περιβαλλοντικά προβλήματα και 15 (14,2%) σύνθετα προβλήματα (ΧΥΤΑ, γεωθερμία, ποιοτικοί έλεγχοι υδάτων κλπ).

Ήδη το ΙΓΜΕ έχει ανταποκριθεί στα 42 αιτήματα εκ των οποίων τα πέντε ήταν επείγοντα, έγιναν κατά προτεραιότητα και αφορούσαν κατολισθήσεις, καθιζήσεις εδαφών και ηφαιστειακούς κινδύνους (Νίσυρος).

Τι προβλέπει η σύμβαση ΙΓΜΕ - ΚΕΔΚΕ

Το αντικείμενο της προγραμματικής σύμβασης προβλέπει συνολική τεχνική συνδρομή του ΙΓΜΕ προς τους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας. Αυτή η συνδρομή αφορά ζητήματα ευστάθειας εδαφών, αναγνώρισης προβλημάτων που σχετίζονται με σεισμούς, καθώς και ζητήματα περιβάλλοντος.

Όμως ως αιχμή του δόρατος η σύμβαση έχει το πρόβλημα της λειψυδρίας.

Ο κάθε δήμος με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του μπορεί να καταθέσει σχετικό αίτημα στο ΙΓΜΕ, χωρίς καμιά οικονομική επιβάρυνση, αφού το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την ΚΕΔΚΕ.

Αριθμός	Περιοχή Ενδιαφερόμενου	Θεματικό Αντικείμενο
69	Από όλη την επικράτεια	Υδατικοί πόροι
18	Από όλη την επικράτεια	Εδαφικές αστοχίες
5	Ήπειρος - παράκτιες περιοχές	Περιβαλλοντικά
15	Από όλη την επικράτεια	Σύνθετα αιτήματα
107	Από όλη την επικράτεια	Συνολικός αριθμός

Στη συνέχεια το ΙΓΜΕ πραγματοποιεί επιτόπια έρευνα, συντάσσει υδρογεωλογική τεχνική έκθεση, με την οποία προτείνονται οι κατάλληλες λύσεις των προβλημάτων καθώς και τα έργα που απαιτούνται για την επίλυσή τους.

Η έκθεση αποστέλλεται στον ενδιαφερόμενο Δήμο αλλά και στην ΚΕΔΚΕ στην Επιτροπή Παρακολούθησης του προγράμματος. Να σημειωθεί ότι το πλαίσιο της σύμβασης επιτρέπει στο Δήμο, εάν το επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το ΙΓΜΕ και ως τεχνικό σύμβουλο για τη μελέτη της επίβλεψης, έργων ύδρευσης, γεωτρήσεων κλπ.

«Η εκπληκτική ανταπόκριση των Δήμων προκειμένου να αξιοποιήσουν αυτήν την

ευκαιρία, που τους παρέχει η σύμβαση της ΚΕΔΚΕ - ΙΓΜΕ, δείχνει το μέγεθος του προβλήματος, τονίζει ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος. Δείχνει επίσης πόσο εύστοχη και έγκαιρη ήταν η πρωτοβουλία μας. Υπάρχουν μεσαίου μεγέθους Δήμοι, οι οποίοι για πρώτη φορά ζητούν την αρωγή του ΙΓΜΕ για εκρηκτικής φύσεως προβλήματα, σ' ότι αφορά την ύδρευσή τους. Πιστεύουμε όμως ότι δεν υπάρχει πρόβλημα που δε λύνεται και το ΙΓΜΕ είναι ένας φορέας που μπορεί να δώσει αποτελεσματικές λύσεις, για προβλήματα που έχουν σχέση με την ποιότητα ζωής των πολιτών, τα οποία η Αυτοδιοίκηση, ως οφείλει, τα έχει σε πρώτη προτεραιότητα.

Πρόταση κατανομής των ΚΑΠ

Ούτε στα αιτήματα της ΚΕΔΚΕ, ούτε όμως και στις εξαγγελίες που έκανε ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης στο συνέδριο της Θεσσαλονίκης ανταποκρίνονται οι εγγεγραμμένοι φέτος στον κρατικό προϋπολογισμό πόροι που προορίζονται για την Αυτοδιοίκηση. Συγκεκριμένα στον φετινό προϋπολογισμό εγγράφονται 500 δις δρχ για λειτουργικές δαπάνες και 230 δις για ΣΑΤΑ, σύνολο δηλαδή 730 δις, αν και ο υπουργός είχε εξαγγείλει ότι θα είναι περισσότερα.

Στο ίδιο συνέδριο η ΚΕΔΚΕ είχε ζητήσει να αποδοθεί άμεσα - το 2002- το ποσό των 200 δις επιπλέον των αναγραφόμενων στον προϋπολογισμό, έναντι της συνολικής οφειλής προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Κ.Α.Π. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΑΤΑ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α. ΓΙΑ ΤΟ 2002		ΠΡΟΤΑΣΗ Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.	
		ΔΡΧ	ΕΥΡΩ
Α. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ			
Α1. ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ		Α' ΕΞΑΜΗΝΟ	
1 ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	145.000	425.531.914,89	
ΣΥΝΟΛΟ Α1	145.000	425.531.914,89	
Α2. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ - ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ			
1 ΣΧΟΛΕΙΑ (12% * 20% * 2/3 Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)	40.890	120.000.000,00	
2 Ε.Ε.Τ.Α.Α.(5 000 * 1/3 ΚΑΠ)	1.022	2.999.266,32	
3 ΚΕΔΚΕ - ΤΕΔΚ (Ν. 2503/96) 2% ΚΑΠ	7.496	21.998.532,65	
4 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΑΦΑΛΑΤΩΣΗΣ	1.000	2.934.702,86	
5 ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ ΟΤΑ ΝΗΣΙΩΝ - ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΠΑΡ 5 Ν. 2240/94	5.500	16.140.865,74	
6 ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Ο.Τ.Α	120	352.164,34	
7 ΜΗ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΙ ΟΤΑ	6.000	17.608.217,17	
8 ΓΥΘΙΣΜΗ ΟΦΕΙΛΩΝ	1.000	2.934.702,86	
9 ΦΥΛΑΞΗ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ	1.000	2.934.702,86	
10 ΟΤΑ ΜΕ ΚΑΤΑΥΛΕΣΜΟΥΣ ΑΘΩΠΤΑΝΩΝ	2.000	5.869.405,72	
11 ΕΒΘΔΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ Δ/ΤΚ (ΑΡΘΡ. 4 ΠΑΡ 12 ΔΚΚ)	300	880.410,86	
12 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	500	1.467.351,43	
13 ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ	4.000	11.738.811,45	
14 ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ	1.000	2.934.702,86	
15 ΟΚΑΝΑ	3.000	8.804.108,58	
16 ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ	2.500	7.336.757,15	
17 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΑΚΡΙΤΑΣ"	2.500	7.336.757,15	
18 ΠΑΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ	2.000	5.869.405,72	
19 ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΤΡΟΧΟΝΟΜΟΙ	1.000	2.934.702,86	
20 ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	3.000	8.804.108,58	
21 ΠΑΙΔΙΚΟΙ - ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	42.000	123.257.520,18	
22 ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ - ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΣΗΣ	10.000	29.347.028,61	
23 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΟΜΟΙΑ	10.000	29.347.028,61	
24 ΛΟΙΠΕΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	11.000	32.281.731,47	
25 ΕΝΔΕΧΥΣΗ Ο.Τ.Α. ΛΟΓΩ ΑΚΡΑΙΩΝ ΚΑΙΡΙΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ	7.000	20.542.920,03	
ΣΥΝΟΛΟ Α2	165.828	496.655.906,09	
ΣΥΝΟΛΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ (Α1+Α2)	310.828	912.187.820,98	
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΓΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	145.172	1.273.918.744,47	

Το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ σε πρόσφατη συνεδρίασή του, κατά την οποία συζητήθηκε για τον τρόπο κατανομής των ΚΑΠ για το 2002, αποφάσισε να ζητήσει τη σύγκλιση της τριμερούς Επιτροπής - υπουργείο Οικονομικών, υπουργείο Εσωτερικών και ΚΕΔΚΕ. Σε ό,τι αφορά την κατανομή, βασική προϋπόθεση που τίθεται είναι η εξής: κανένας ΟΤΑ δεν θα λάβει λιγότερα χρήματα για το 2002, σε σχέση με το 2001.

Η κατανομή της τακτικής επιχορήγησης προτείνεται να γίνει με βάση το Ελάχιστο Κόστος Λειτουργίας και να λάβει υπόψη τα να δεδομένα που προκύπτουν μετά την πρόσφατη απογραφή του έτους 2001.

Γι' αυτό και προτείνεται να ισχύσουν ως νόμιμα, τα προσωρινά στοιχεία για τον απογραφικό πληθυσμό της χώρας, όπως έχουν δημοσιευτεί από την ΕΣΥΕ.

Επίσης θεωρεί απαραίτητη τη γνωμοδότηση της ΚΕΔΚΕ, για τον τρόπο και τη διαδικασία κατανομής σε όλες τις επιμέρους οριζόντιες δράσεις και

τοπικές πολιτικές.

Η ενίσχυση των ΤΕΔΚ και της ΚΕΔΚΕ είναι στο ίδιο ποσό με το 2001.

Για την ενίσχυση των μη Καποδιστριακών δήμων, σύμφωνα με το Ν. 2539/97, να ληφθούν υπόψη οι αποφάσεις των ΤΕΔΚ Αττικής και Θεσσαλονίκης.

Για τη διαδικασία και τα κριτήρια κατανομής της ΣΑΤΑ προτείνεται:

Να δοθεί στους ΟΤΑ το ίδιο ποσό που δόθηκε το 2001, και για το επιπλέον ποσό να υπάρξει συνδυασμός και σύγκλιση των κριτηρίων, δηλαδή πρώτα σε επίπεδο νομού με κριτήρια φαινόμενος πληθυσμός - ΑΕΠ και ανεργία- δείκτης αρμοδιοτήτων, δείκτης ειδικών συνθηκών και μετά εντός του νομού στους ΟΤΑ με κριτήρια πληθυσμός 2001- 70%, έκταση- 20%, αριθμός ΔΔ- 10% και των κριτηρίων που θέτει το ΥΠΕΣΔΔΑ (πληθυσμός, έκταση, ΑΕΠ, ανεργία, κίνητρα Ν. 2601 και αριθμό Δ.Δ.).

Τα αντισταθμιστικά οφέλη να μην είναι αποκλειστικά μόνο στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Β. ΣΑΤΑ		
1 ΣΑΤΑ (ΟΤΑ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ)	139.700	409.977.989,73
2 ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	20.000	58.694.057,23
3 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	20.000	58.694.057,23
4 ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ Α.Σ.	3.300	9.684.519,44
5 ΕΒΘΔΑ ΤΥΔΚ	1.000	2.934.702,86
ΣΥΝΟΛΟ ΣΑΤΑ	184.000	539.985.326,49
Γ. ΕΠΤΑ		
1 ΑΠΟ ΚΑΠ	43.773	128.460.748,35
2 ΑΠΟ ΣΑΤΑ	46.000	134.996.331,62
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΤΑ	89.773	263.457.079,97
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	729.773	2.141.666.911,23
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :		
1 Η πρώτη στήλη είναι σε εκατομμύρια δραχμές		
2 Η τελευταία στήλη είναι σε ΕΥΡΩ		

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ:

«Δεν αηλιάζουμε τα όρια των νομών», «ο β' βαθμός μπορεί να είναι διευρυμένη Ν.Α.»

Μακρύ δρόμο ανοίγει η ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών για το θεσμό της Αυτοδιοίκησης, με στόχο, όπως τονίζει ο υπουργός Κ. Σκανδαλίδης στη συνέντευξή του στην «ΕΤΑ», αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που οδηγούν στις πόλεις και τις περιφέρειες και θα επιταχύνουν την πορεία της ευρωπαϊκής σύγκλισης.

Ήδη αρκετά θέματα έχουν ανοίξει και ορισμένα από αυτά θα τεθούν πριν τις εκλογές του Οκτώβρη. Καταρχήν είναι ρεαλιστικός στόχος να κατατεθεί πολυνομοσχέδιο που θα αφορά στη λειτουργία του θεσμού, τη βελτίωση των διοικητικών μηχανισμών, την διασφάλιση της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης.

Αμέσως μετά τις εκλογές ξεκινά ο διάλογος μεταξύ του υπουργείου, των φορέων της Αυτοδιοίκησης και των κομμάτων για την αξιολόγηση των θεσμών και τη μεταρρύθμισή τους.

Βέβαια «δεν συζητάμε για κατεδάφιση των θεσμών».

Το ζητούμενο είναι η μετεξέλιξή τους.

Το επείγον η περιφερειακή συγκρότηση της χώρας, ώστε να υπάρξει ουσιαστική ανταπόκριση στο αναπτυξιακό πεδίο που απαιτεί η περιφέρεια της χώρας και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στο δεύτερο βαθμό.

Το αποτέλεσμα - όπως άλλωστε προβλέπει και το νέο Σύνταγμα - θα είναι δύο βαθμοί Αυτοδιοίκησης:

Ο πρώτος θα είναι ο Δήμος.

Ο δεύτερος: «Δεν ξέρω ποια θα είναι, τονίζει ο υπουργός. Μπορεί να είναι διανομαρχιακή συνεργασία, μπορεί ένα είδος διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, μπορεί ένα είδος Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης». Πάντως, χωρίς να υπάρξουν αλλαγές στα όρια των νομών, θα εξυπηρετεί τη βασική ανάγκη για μεγαλύτερο γεωγραφικό πεδίο ανάπτυξης, περισσότερες αρμοδιότητες στον α' και β' βαθμό.

Στο δεύτερο μεγάλο κεφάλαιο τα οικονομικά, ο κ. Σκανδαλίδης υπογραμμίζει ότι δεν μπορεί να υπάρχει ολοκληρωμένη τοπική εξουσία χωρίς να έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται ίδιους πόρους, να εισπράττει, να προγραμματίζει και με αυτονομία να τους διαχειρίζεται.

Οι αλλαγές που θα γίνουν μέχρι την ολοκλήρωση της οικονομικής αυτοδυναμίας και αυτοτέλειας της Αυτοδιοίκησης θα γίνουν σταδιακά.

Επείγει η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, η λειτουργία εισπρακτικών μηχανισμών, η αναμόρφωση του Ν. 1828.

Όσο για τα οφειλόμενα του κράτους προς την Αυτοδιοίκηση, θα αποδοθούν μέσω χρηματοδότησης προγραμμάτων και παραγωγικών πρωτοβουλιών, που ήδη έχουν δρομολογηθεί.

Τέλος για τη συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Γ' ΚΠΣ ανακοινώνει ουσιαστικά κίνητρα για εθελούσιες διαδημοτικές συνεργασίες καθώς και στήριξη με κάθε τρόπο των μηχανισμών της για να ανταποκριθούν στις αναπτυξιακές ανάγκες.

- Σε πρόσφατες ανακοινώσεις σας τονίσατε ότι το ΠΑΣΟΚ περνάει στην αντεπίθεση, αφήνοντας πίσω τα περί εκτροπών, ανατροπών, διαπλοκολογίας, και θα ασχοληθεί πλέον μεγάλα κοινωνικά ζητήματα, όπως η αλλαγή του κράτους, η κοινωνική ασφάλιση, η ανεργία κλπ. Η Αυτοδιοίκηση τι να περιμένει μέχρι τις εκλογές;

Κατ' αρχήν το πρώτο θέμα, το οποίο έθεσα είναι, η αλλαγή στο κράτος. Και αλλαγή στο κράτος σημαίνει και μια συγκεκριμένη προοπτική για την Αυτοδιοίκηση. Η Αυτοδιοίκηση, εδώ και πάρα πολύ καιρό, πρέπει να θεωρείτε ένα ενιαίο κομμάτι της Πολιτειακής μας οργάνωσης. Άρα οι διοικητικοί της μηχανισμοί είναι στοιχείο του ενιαίου κράτους της ενιαίας κρατικής οντότητας. Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι κανόνες που αφορούν τη δημόσια διοίκηση, θα αφορούν και την Αυτοδιοίκηση, στο επίπεδο της διαφάνειας, των θεσμών, της λειτουργίας και λοιπά.

Πριν τις εκλογές πολυνομοσχέδιο για τη λειτουργία του θεσμού

Εκείνο πάντως που προέχει για τον χώρο της Αυτοδιοίκησης, είναι ικανή και αυτοδύναμη εξουσία. Και αυτοδύναμη εξουσία σημαίνει πρώτον, ότι η ίδια ενσωματώνεται στις βασικές πρακτικές που συνιστούν τη χρηστή διοίκηση, δηλαδή ταμειακή υπηρεσία, διπλογραφικό και λοιπά. Ότι οι διοικητικοί της μηχανισμοί χτίζονται στην βάση των πραγματικών αναγκών της Αυτοδιοίκησης. Ότι έχει τη δυνατότητα η ίδια να σχεδιάσει τη διοικητική της υποστήριξη, αλλά ταυτόχρονα να είναι διαφανής και καθαρή. Να έχει δημοτικές επιχειρήσεις μόνο στους τομείς που απαιτούνται, να εκκαθαριστεί το τοπίο, να υπάρχουν σαφείς - με βάση τη Συνταγματική επιταγή - οριοθετήσεις ανάμεσα στις πάγιες και διαρκείς ανάγκες του κεντρικού, διοικητικού κορμού της Αυτοδιοίκησης. Για αυτά χρειάζεται ένα μεγάλο θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο ήδη διευρυνούμε. Και νομίζω ότι πριν από τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές - δεν μιλάω για τον τρόπο των εκλογών, εκλογικά συστήματα και λοιπά - θα μπορούσε να γίνει πράξη ή τουλάχιστον να έχει κατατεθεί.

Μιλάμε για ένα πολυνομοσχέδιο για την Αυτοδιοίκηση, το οποίο θα δώσει λύσεις σ' αυτά τα προβλήματα σύγχυσης της λειτουργίας των θεσμών.

- Από τότε που αναλάβετε το Υπουργείο, αλλά και στη συνέχεια, είπατε ότι έχει κλείσει πια οριστικά ένας ιστορικός κύκλος για τον θεσμό της Αυτοδιοίκησης, ότι ανοίγει ένας νέος, που συνοδεύεται με αξιολόγηση των πάντων. Ωστόσο θα «κρατήσουμε» κάτι από τα «παλιά»;

Κρατάμε τον δήμο. Κρατάμε την Αυτοδιοίκηση του β' βαθμού - με την ουσία του όρου του β' βαθμού. Δηλαδή κρατάμε, ας πούμε, τις υπηρεσίες της Νομαρχίας στο χώρο της Αυτοδιοίκησης. Ολοκληρώνουν τον αναπτυξιακό τους χαρακτήρα. Δηλαδή το γενικό μοντέλο είναι ότι, η Αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού ασχολείται με τα ευρύτερα πεδία της ανάπτυξης, διευρύνει τον αναπτυξιακό και τον προγραμματικό της ρόλο, τον ελεγκτικό χαρακτήρα της ανάπτυξης. Ταυτόχρονα στο κράτος παραμένουν η εξυπηρέτηση των πολιτών σε πολύ μεγάλους, εκτεταμένους τομείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Από την άλλη στο επίπεδο της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης μένουν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί, οι σκληροί μηχανισμοί του κράτους, αυτοί που αναφέρονται στην οικονομική διαχείριση, στις υπηρεσίες της ασφάλειας, της αστυνόμευσης και τα λοιπά.

Δηλαδή, η γενική τάση - και στην Ευρώπη - είναι η Αυτοδιοίκηση να μεριμνά για την ανάπτυξη και η αποκεντρωμένη διοίκηση να ασκεί τον έλεγχο και τη νομιμότητα της λειτουργίας του συστήματος, του διοικητικού συστήματος της χώρας.

Σ' αυτή τη γενική κατεύθυνση, υπάρχει άλλη μία δέσμευση, που είναι και Συνταγματική δέσμευση.

Δηλαδή ότι έχουμε δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης. Άρα, και για τον πρώτο και για τον δεύτερο βαθμό, με την αξιολόγηση που θα γίνει - δεν μιλάμε για μια κατεδάφιση των θεσμών ή μία βίαιη επιβολή κάποιων νέων διαδικασιών - να καταλήξουμε σε μια ουσιαστική μετεξέλιξή τους. Έχω δηλώσει επανειλημμένα ότι κανείς δεν μπορεί να ακυρώσει την μεγάλη κατάκτηση του εκλεγμένου νομάρχη. Έχω δηλώσει επανειλημμένα ότι οι νομαρχιακές υπηρεσίες θα μείνουν στον χώρο της

Αυτοδιοίκησης. Έχω δηλώσει επανειλημμένα ότι δεν τίθεται για μας θέμα αλλαγής ορίων νομών. Τίθεται ένα θέμα πραγματικής και ουσιαστικής ανταπόκρισης στο αναπτυξιακό επίπεδο που απαιτεί η Περιφέρεια πια της χώρας.

- Δηλαδή αναφέρεστε στο πεδίο εφαρμογής του β' βαθμού.

Στο πεδίο εφαρμογής του β' βαθμού με συντήρηση όμως του μηχανισμού εξυπηρέτησης του πολίτη, όσο γίνεται πιο κάτω. Άρα αναφέρομαι στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μάλιστα σκοπεύω να δώσω και ισχυρά κίνητρα στον πρώτο βαθμό, προκειμένου να υπάρξουν εθελούσιες διαδημοτικές συνεργασίες, έτσι ώστε να ανταποκριθεί η Αυτοδιοίκηση γρήγορα στη συγκρότηση επαρκών μηχανισμών, αν μπορούν να συμμετάσχουν στην υλοποίηση των προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ.

Επίσης θα δοθούν κίνητρα για διαδημοτικές συνεργασίες και σε μια σειρά κοινές λειτουργίες, που εκ των πραγμάτων έχουν διαδημοτικό χαρακτήρα - ιδιαίτερα στους μικρούς δήμους - όπως είναι για παράδειγμα η μεταφορά των μαθητών, ή ο γενικότερος περιβαλλοντικός σχεδιασμός για μία περιοχή, μία επαρχία ή η αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν από φυσικές καταστροφές.

Μιλάμε για σύνθετα προβλήματα που δεν μπορεί ο κάθε Καποδιστριακός δήμος να αντιμετωπίσει. Μιλάμε για μια ενισχυμένη διαδημοτική συνεργασία, περίπου στο πρότυπο των συμπολιτειών, όχι όμως συμπολιτεία.

Δηλαδή με ευρύτερες και εθελούσιες, βέβαια, πρακτικές, κοινών εξυπηρετήσεων και ταυτόχρονα αποκέντρωση στην κατώτερη δυνατή μονάδα για την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Κορυφαία στιγμή αυτής της αποκέντρωσης είναι ότι ο κάθε δήμος, ακόμα και ο μικρός Καποδιστριακός, θα έχει το δικό του κέρδος στην εξυπηρέτηση του πολίτη. Δηλαδή θα παρέχει ο ίδιος ο δήμος τις υπηρεσίες για όλες τις διοικητικές πράξεις που κάνει το κράτος με τον πολίτη.

- Όλα αυτά βέβαια, τα συζητάμε για μετά τις εκλογές.

Είναι όμως ζητήματα που εξελίσσονται τώρα. Δεν μπορεί βέβαια να ολοκληρω-

θούν θεσμικά πριν από τις εκλογές. Όμως τα επιμέρους θέματα και τα βήματα που οδηγούν εκεί, τα έχουμε δρομολογήσει. Συγκροτήσαμε ήδη ομάδα διοίκησης έργων, η οποία ασχολείται με το διπλογραφικό και την διοικητική υπηρεσία, προκειμένου να μην υπάρξει καθυστέρηση. Θέλουμε να εφαρμόσουμε το καινούργιο σύστημα και θα ενισχύσουμε τους δήμους, διότι δεν είναι εύκολο να το κάνει κάθε δήμος μόνος του.

Επίσης έχω δρομολογήσει τη συζήτηση για τις μητροπολιτικές περιοχές. Θα ξεκινήσουμε και στην Θεσσαλονίκη, θα κάνουμε κάποια βήματα.

Έχουμε βάλει μπροστά τη διαδικασία για τη λειτουργία Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών σε όλη την Ελλάδα. Ελπίζω ως το τέλος του 2002 να λειτουργούν 300 - 400 Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, από 5-6 που λειτουργούν σήμερα. Νομίζω ότι μπαίνουμε με γρήγορους ρυθμούς στην υλοποίηση όλων αυτών.

Και τέλος μετά τις εκλογές θα ξεκινήσει ο διάλογος, ανάμεσα στο υπουργείο, όλους τους φορείς της Αυτοδιοίκησης και τα κόμματα, για την αξιολόγηση των θεσμών και την συνολική τους μεταρρύθμιση.

Επείγει η Περιφερειακή συγκρότηση

- Η σύγκλιση με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα απασχολεί και την Κυβέρνηση αλλά και την ίδια την Αυτοδιοίκηση. Τα ερώτημα που προκύπτει είναι, πόσο δρόμο πρέπει να διανύσει η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση για να φτάσει την Ευρωπαϊκή, με δεδομένο το γεγονός ότι, οι ενδο-δημοτικές ανισότητες είναι αρκετά μεγάλες.

Όλη τη συλλογιστική που σας ανέπτυξα προηγουμένως, ανταποκρίνεται ακριβώς σ' αυτήν την ανάγκη. Δεν πρέπει να μυθοποιούμε και την Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση. Δεν είναι ένας μύθος, είναι μια πραγματικότητα, που έχει και αυτή τα προβλήματά της.

Για παράδειγμα ο μητροπολιτικός δήμος του Λονδίνου, αρχίζει να αποδυναμώνεται προς όφελος των περιφερειακών δήμων του πολεοδομικού συγκροτήματος. Επίσης μεγάλες χώρες, που είχαν τρεις βαθμούς Αυτοδιοίκησης, σιγά - σιγά τους συρρικνώνουν στους δύο, διότι οι ταχύτητες και τα μεγέθη της ανάπτυξης επιβάλουν πολύ ευρύτερους γεωγραφικούς χώρους, προκειμένου να είναι ολοκληρωμένο το παρα-

γωγικό σύμπλεγμα που αναπτύσσεται. Αυτό δεν μπορεί να μείνει έξω από την πορεία της Ευρώπης, των πόλεων και των περιφερειών, όπως σήμερα εμφανίζεται μπροστά μας. Εξ' άλλου μην ξεχνάτε μια πολύ αποκαλυπτική αλήθεια: Ότι στο επόμενο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ή στο μεθεπόμενο, δεν πρόκειται να τροφοδοτούνται τα κράτη, θα τροφοδοτούνται απευθείας υποβαθμισμένες Περιφέρειες. Άρα η περιφερειακή συγκρότηση της χώρας είναι κάτι που επείγει και στο επίπεδο της αποκέντρωσης του κλάδου της και στο επίπεδο της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος προς την περιφέρεια, προς την οργανωμένη μονάδα της Περιφέρειας. Αλλά επείγει ταυτόχρονα και η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, η ουσιαστική άσκηση τους από τη Δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση, με όποια μορφή την επιλέξουμε.

Δεν ξέρω ποια θα είναι η μορφή. Μπορεί να είναι διανομαρχιακή συνεργασία, μπορεί να είναι ένα είδος διευρυμένης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, μπορεί να είναι ένα είδος Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης. Ωστόσο ο δεύτερος βαθμός θα εξυπηρετεί αυτή την βασική ανάγκη: μεγαλύτερο πεδίο ανάπτυξης γεωγραφικά, περισσότερη εσωτερική αποκέντρωση και αρμοδιότητα σε ότι αφορά τη λειτουργία και από τον δεύτερο στον πρώτο και μέσα στον ίδιο τον δεύτερο βαθμό.

Θα ήταν αστείο να μη με ενδιαφέρει η μετεξέλιξη του β' βαθμού

Επομένως αυτή η φυσιολογική συζήτηση, που για κάποιον, ο οποίος παρακολουθεί τα ευρωπαϊκά πράγματα, είναι τελείως φυσική εξέλιξη, εδώ συνήθως αντιμετωπίζεται με δαιμονολογίες. Θέλει να καταργήσει το ένα, θέλει να σβήσει τους Νομάρχες. Δεν είναι τίποτε απ' αυτά, ούτε στις προθέσεις μας.

Εξάλλου τους θεσμούς αυτούς εμείς τους σχεδιάσαμε, εμείς τους φτιάξαμε. Εγώ ήμουν ο Υπουργός Εσωτερικών, που έκανε τις εκλογές της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τουλάχιστον θα ήταν αστείο να μην με ενδιαφέρει η εξέλιξη του δεύτερου βαθμού Αυτοδιοίκησης. Με ενδιαφέρει πάρα πολύ και η μετεξέλιξη του. Γι' αυτό και έχω την αγωγή αλλά και τη θέληση να αλλάξουμε τα πράγματα προς το καλύτερο, προς την ενίσχυση, την ολοκλήρωση των θεσμών. Γι' αυτό η ολοκλήρωση των αυτοδιοικητικών θεσμών που έχουμε μέχρι τώρα δεν έρχεται σε αντίθεση με αυτό που πρόκειται να προκύψει απ' τη μετεξέλιξή τους. Δεν σταματάμε εδώ και λέμε «αυτό το κάνουμε λάθος, να κάνουμε κάτι άλλο». Ολοκληρώνουμε τους θεσμούς, γιατί πιστεύω ότι η ολοκλήρωσή τους στην επόμενη φάση θα εξυπηρετεί καλύτερα την ίδια Αυτοδιοίκηση.

Η αυτοδιοίκηση πρέπει να εισπράττει, να προγραμματίζει και με αυτονομία να διαχειρίζεται τους πόρους

- Στο Αυτοδιοικητικό Συμβόλαιο που ανακοινώσατε στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ μία από τις πρώτες επιλογές που θέτετε είναι να υπάρξει οικονομική αυτοδυναμία και αυτοτέλεια της Αυτοδιοίκησης. Αυτό αποκτά μια ιδιαίτερη σημασία, τώρα που ο κ. Χριστοδουλάκης ανακοίνωσε ότι μέχρι τέλους Μαρτίου θα είναι έτοιμη η πρόταση για την φορολογική μεταρρύθμιση. Είναι ένα αίτημα που η ίδια η Αυτοδιοίκηση το θέτει πολλά χρόνια. Τι θα περιλαμβάνει λοιπόν ένα τέτοιο πακέτο οργάνωσης των οικονομικών της Αυτοδιοίκησης;

Υπάρχει μια γενική ιδέα η οποία δεν μπορεί να εφαρμοστεί μέχρι τέλος Μαρτίου. Μέχρι το τέλος Μαρτίου θα τεθούν οι βασικές γραμμές της μεταρρύθμισης στο επίπεδο της οικονομίας και της λειτουργίας των δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών.

Υπάρχει όμως κατά τη γνώμη μου μια γενική άποψη, που δίνει απάντηση στο πρόβλημα. Η άποψη είναι ότι, ναι, εμείς θέλουμε προϊόντος του χρόνου μια πραγματική ανακατανομή των πόρων υπέρ της Αυτοδιοίκησης.

Όπως είναι σήμερα οι μηχανισμοί, και εξαιτίας του πως υλοποιείται το Γ' ΚΠΣ, δεν είναι εύκολο να γίνει αυτή η ανακατανομή τώρα. Θα μπορούσε να γίνει στην αμέσως επόμενη φάση, αλλά χρειάζεται μια πάρα πολύ συστηματική προεργασία.

Αυτή η ανακατανομή στηρίζεται σε μια αλήθεια, ότι δεν μπορεί να στηθεί ολοκληρωμένη τοπική εξουσία από κανένα βαθμό της Αυτοδιοίκησης και από κανένα επίπεδο της αν δεν υπάρχει ταυτόχρονα η δυνατότητα της Αυτοδιοίκησης να χειρίζεται ίδιους πόρους. Δηλαδή να τους εισπράττει, να προγραμματίζει και με αυτονομία να τους διαχειρίζεται.

Αυτό προϋποθέτει ορισμένα πράγματα: Πρώτον ότι η Αυτοδιοίκηση ως θεσμός έχει ολοκληρώσει τον διαφανή χαρακτήρα και την χρηστή του διοίκηση, γι' αυτό μιλάμε

για το διπλογραφικό.

Δεύτερον, ότι η Αυτοδιοίκηση έχει εισπρακτικούς μηχανισμούς. Να μπορεί δηλαδή να εισπράξει ένα φόρο ή ένα τέλος, που με βάση το νέο Σύνταγμα μπορεί να της ανατεθεί εύρεια.

Τρίτον, αυτό θα εξαρτηθεί και από τη δυνατότητα που έχει η Αυτοδιοίκηση να λειτουργήσει ευρύτερες αναπτυξιακές μονάδες, για να ανταποκριθεί στο ρόλο της παραγωγικής διαχείρισης των πόρων. Αυτό σημαίνει μια σειρά από αλλαγές στην Αυτοδιοίκηση. Σημαίνει όμως ακόμα μια άλλη κρίσιμη προϋπόθεση, που αποτελεί και αφετηρία. Ότι δηλαδή τα λειτουργικά της έξοδα και η διαχείριση των πόρων πρέπει να είναι σε ποσοστό μικρότερα από τις παραγωγικές της επενδύσεις, ούτως ώστε να ανταποκρίνεται στην έννοια του αναπτυξιακού θεσμού.

Όλα αυτά είναι ένα σύνθετο ζήτημα, το οποίο έχουμε ξεκινήσει να το μελετάμε. Υπάρχει μια Επιτροπή, κατοχυρωμένη και νομοθετικά, ανάμεσα στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, το Υπουργείο Εσωτερικών, την ΚΕΔΚΕ και την ΕΝΑΕ, η οποία θα ασχοληθεί με το συνολικό πρόβλημα της αναμόρφωσης του νόμου 1828. Δηλαδή του επαναστατικού για τα δεδομένα της εποχής του νόμου, που έδινε στην Αυτοδιοίκηση την αυτοδυναμία της και για πρώτη φορά δεσμευόταν η Πολιτεία ότι ένα μεγάλο κομμάτι του φόρου εισοδήματος θα πηγαίνει στην Τοπική, τότε, Αυτοδιοίκηση.

Τώρα αυτό πρέπει και να διευρυνθεί αλλά προπαντός, επαναλαμβάνω, πρέπει να αποκτήσει τη δυνατότητα η Αυτοδιοίκηση να κάνει ολοκληρωμένη διαχείριση προγραμμάτων και πόρων.

- Με τις οικονομικές εκκρεμότητες παρελθόντων ετών που έχει το κράτος απέναντι στην Αυτοδιοίκηση τι θα γίνει; Τι απαντάτε;

Αυτό που απάντησα και στο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ. Θεωρώ ότι είναι ύψιστη δημαγωγία για κόμματα να λένε ότι αν ήταν στην Κυβέρνηση θα δίνανε ξαφνικά 500 δις ή 1 τρις, που λέει η Αυτοδιοίκηση ότι της χρωστάει το κράτος, προκειμένου να κερδίσουν την εμπιστοσύνη, την εκλογική στήριξη.

Αυτά είναι αστεία πράγματα.

Το κράτος ασκεί μια πολιτική. Η Αυτοδιοίκηση στα πλαίσια των κρατικών προϋπολογισμών ανέπτυξε τους πόρους της εκπληκτικά. Σκεφτείτε ότι απ' το 1998 μέχρι το 2002, στην 4ετία, σχεδόν διπλασιάζονται οι ΚΑΠ και η ΣΑΤΑ. Αυτό σημαίνει τεράστιοι πόροι που δεν είχε δει κανένας στην Αυτοδιοίκηση ποτέ.

Υπήρχε μια δέσμευση του Πρωθυπουργού ότι ένα πολύ μικρό κομμάτι απ' αυτό που

διεκδικούν, πραγματικά υπολείπεται το κράτος στην εφαρμογή του σταθεροποιητικού προγράμματος, θα περάσει μέσα από χρηματοδοτήσεις και παραγωγικές πρωτοβουλίες τα επόμενα χρόνια.

Εξάλλου γι' αυτό την προηγούμενη χρονιά υπήρξε μια θεαματική διαφορά ανάμεσα στην εγγραφή, στον προϋπολογισμό του 2001 και στην τελική διαχείριση των πόρων.

Αλίμονο αν είχαν προσανατολιστεί στα 360, πήραν μέχρι τώρα 442 δισεκατομμύρια. Αυτά τα 90 δις είναι απ' αυτά που το κράτος - και ο Πρωθυπουργός είπε - θα καλύψει προϊόντος του χρόνου.

Εγώ νομίζω ότι πρέπει να αφήσουμε τις αντιπαραθέσεις τις λειτουργικές, να καθίσουμε κάτω και να δούμε πως θα αξιοποιηθούν καλύτερα τα τόσα πολλά χρήματα που σήμερα δίνονται στην Αυτοδιοίκηση.

Κίνητρα συνεργασίας για το Γ' ΚΠΣ

- Η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Γ' ΚΠΣ κρίνεται προβληματική. Βέβαια έχουν υπάρξει ανακοινώσεις και δεσμεύσεις για προσλήψεις, χρηματοδοτήσεις και για απλοποίηση διαδικασιών. Τι θα κάνετε;

Δεν είναι ανακοινώσεις, είναι πράξεις. Στο ΑΣΕΠ προκηρύσσονται οι θέσεις, υπάρχουν 1700 θέσεις και για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και αργότερα θα υπάρξουν πάνω 1600 θέσεις για τους Δήμους. Ανακοίνωσα ήδη ότι θα πρέπει οι φορείς να προκηρύξουν τις θέσεις που αφορούν τις πάγιες και διαρκείς ανάγκες και επιπλέον ένα ακόμα ποσοστό για το διοικητικό μηχανισμό.

Μιλάμε για μια σειρά από «ενέσεις» σε στελεχιακό δυναμικό για την Αυτοδιοίκηση, προκειμένου να ανταποκριθεί στο δύσκολο αναπτυξιακό ρόλο. Γιατί όπως ξέρετε οι συνθήκες, οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ είναι πάρα πολύ σκληροί. Από εκεί και μετά θα δοθούν κίνητρα για μικρούς Δήμους προκειμένου να υπάρξει συμμετοχή στην αναπτυξιακή προσπάθεια στο Γ' ΚΠΣ.

- Και μέσω διαδημοτικών συνεργασιών;

Και μέσω των διαδημοτικών συνεργασιών. Επίσης έχουμε προετοιμάσει και έχουμε παραδώσει στην ΚΕΔΚΕ ολοκληρωμένα σχέδια διαχείρισης προγραμμάτων σε διαφορετικούς τομείς, σε τομεακά προγράμματα, στα οποία έχουν οι Δήμοι τη δυνατότητα να μπουν και να αξιοποιήσουν τους κοινοτικούς πόρους.

Είμαστε σε μια πολύπλευρη προσπάθεια συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στο Γ' ΚΠΣ. Στην αστική ανάπτυξη, στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου, στα θέματα κοινωνικής πολιτικής.

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, υλοποιείται ένα πρόγραμμα που καλύπτει περίπου 40.000 εργασίας και το οποίο αφορά πάρα πολλούς τομείς της κοινωνικής εργασίας. Επίσης και σε θέματα που έχουν σχέση με την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων τους υπάρχει πρόοδος, στη Δημοτική Αστυνομία θα προσλάβουν σύντομα, στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς προσλαμβάνουν ήδη υπαλλήλους.

Όλα αυτά θα ενταχθούν σε ένα συνολικό προγραμματισμό ενίσχυσης των μηχανισμών της Αυτοδιοίκησης προκειμένου να ανταποκριθούν στις αναπτυξιακές ανάγκες, όπως επίσης στις ανάγκες διασφάλισης ποιοτικών κοινωνικών παροχών προς τους πολίτες.

Καμία αλληλαγή στο εκλογικό σύστημα

- Να περάσουμε σε ένα τελευταίο κεφάλαιο τις δημοτικές εκλογές. Σε έρευνα του ΑΠΘ για λογαριασμό της ΚΕΔΚΕ υπήρξαν μεταξύ των άλλων και τα εξής ευρήματα: Το 62% των ερωτηθέντων απαντά ότι βασικό κριτήριο επιλογής Δημάρχου είναι η συνέπεια λόγων και έργων. Για το 12,7% μετράει η κομματική ταυτότητα, ενώ το 34% δηλώνει ότι στις επόμενες εκλογές θα στηρίξει νέους ανεξάρτητους από κόμματα ανθρώπους που θα τον πείσουν ότι θα αγωνιστούν γι' αυτόν. Πως το σχολιάζετε;

Εγώ θεωρώ πολύ υγιή την αντίδραση και καθ' όλα πολιτική. Πρώτον διότι πραγματικά η συνέπεια λόγων και έργων δείχνει και το εάν κάποιος είναι προοδευτικός ή όχι.

Δεύτερον η κοινωνική καταξίωση είναι βασικό κριτήριο της λειτουργίας μιας δημοτικής αρχής, μιας τοπικής ηγεσίας.

Τρίτον η κομματική ταυτότητα που αποδοκιμάζεται, δεν αποδοκιμάζεται συλλήβδην για τα κομματικά στελέχη. Αλλά για αυτά τα κομματικά στελέχη, που επισύρουν μόνο την κομματική τους ταυτότητα, προκειμένου να επιβληθούν σε μια τοπική κοινωνία.

Αλίμονο για το κόμμα, που αυτούς τους οποίους υποστηρίζει ή προτείνει είναι άνθρωποι οι οποίοι δεν έχουν καμία επαφή με την τοπική κοινωνία και απλά θέλουν να τους της «φορέσουν καπέλο».

Νομίζω ότι είναι μια πολύ υγιής αντίδραση και τάση της τοπικής κοινωνίας αυτή και πρέπει τα κόμματα να αφουγκραστούν τα μηνύματα και αναλόγως να πράξουν.

- Θα υπάρξουν αλλαγές στις εκλογικές διαδικασίες;

Δεν θα υπάρξει καμία αλλαγή. Στο μόνο που θα μπορούσε να υπάρξει αλλαγή είναι στα Τοπικά Συμβούλια. Ζήτησα στο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ να μου πουν αν υπάρχει η δυνατότητα να συμφωνήσουν σε μια πρόταση για να γίνει αλλαγή και εγώ να την αποδεχτώ. Μέχρι τώρα δεν έχω πάρει απάντηση, που σημαίνει ότι δεν θα το κάνουν αυτό.

Το δεύτερο που επίσης τους ζήτησα είναι αν υπάρχει πρόταση ολοκληρωμένη για περιορισμό των προεκλογικών δαπανών και την προεκλογική συμπεριφορά, ώστε να ενταχθεί μέσα στο νομοσχέδιο για τη χρηματοδότηση των Κομμάτων.

Διότι δεν μπορώ να συμπεριλάβω μέσα σ' ένα τόσο πρακτικό και δύσκολο νομοσχέδιο ρητορικές διακηρύξεις. Υπάρχουν μηχανισμοί, πρέπει να τα ελέγξουν αυτά. Δεν υπήρξε

μέχρι τώρα κάτι. Ελπίζω ότι σε μια επόμενη φάση με τις νέες Δημοτικές Αρχές, να κάνουμε μια σοβαρή και ολοκληρωμένη συζήτηση γύρω από αυτές τις υποθέσεις.

- Επειδή με την τελευταία απογραφή έχει αλλάξει η πληθυσμιακή σύνθεση σε πολλούς Δήμους. Δηλαδή αλλού χρειάζεται να αυξηθεί ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων, αλλού να μειωθεί κλπ. Με ποια απογραφή θα γίνουν οι εκλογές;

Δεν έχει κανείς το Συνταγματικό δικαίωμα, από τη στιγμή που έχει γίνει η απογραφή, να κάνει εκλογές με την παλιά. Οι εκλογές θα γίνουν με τη τελευταία απογραφή.

Ο πραγματικός πληθυσμός που ήδη στην προσωρινή του καταμέτρηση δόθηκε στη δημοσιότητα, μπορεί να έχει αλλαγές. Θα δοθεί επισήμως από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία σε εμένα στο τέλος Απριλίου και το αργότερο μέσα στο επόμενο δεκαπενθήμερο του Μαΐου θα εκδοθεί εγκύκλιος προς όλους τους Δήμους, η οποία θα ορίζει με βάση τον πραγματικό πληθυσμό, πόσα θα είναι τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου κλπ.

- Επειδή είχατε εκφράσει την επιθυμία να είσαστε υποψήφιος Δήμαρχος, αν λοιπόν ήσασταν σήμερα υποψήφιος Δήμαρχος τι προτεραιότητες θα είχατε;

Πρακτικά και μεγάλα θέματα που βασανίζουν τον πολίτη. Θα μιλούσα για την καθαριότητα της Αθήνας, της οποιασδήποτε πόλης ήμουν υποψήφιος. Θα μιλούσα για τη δυνατότητα να διευκολυνθεί ο πολίτης στο κυκλοφοριακό, για τη δέσμευση ελεύθερων χώρων, όσων έχουν απομείνει, προκειμένου να υπάρξει ανάσα πρασίνου ή υποδομών.

Θα μιλούσα για πράγματα που θέλουν μια καθημερινή σκληρή δουλειά για να πετύχεις. Επειδή ακριβώς θα ήθελαν σκληρή και καθημερινή δουλειά για να τα πετύχουν, δεν θα έλεγα πολλά λόγια, αλλά θα ζητούσα την εμπιστοσύνη των πολιτών, προκειμένου να προχωρήσουμε σε πολύ συγκεκριμένους στόχους.

Είναι οι πιο δημοφιλείς και πιο αξιόπιστες από την Κυβέρνηση αρχές, όμως ένας στους τρεις πολίτες τις χαρακτηρίζει ως «ανεπαρκείς», «ανάξιες», «ιδιοτελείς». Ωστόσο, όταν καλούνται να τους ψηφίσουν, προτιμούν τους νέους και κομματικά ανεξάρτητους.

Πρόκειται για τις δημοτικές αρχές και τα παραπάνω προκύπτουν από έρευνα που διενήργησε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης για λογαριασμό της ΚΕΔΚΕ σε όλη τη χώρα, στην οποία έλαβαν μέρος 6000 άτομα και αφορά στην ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση. Είναι η πρώτη από σειρά ερευνών που θα γίνουν.

Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάστηκαν στα γραφεία της ΚΕΔΚΕ από τον πρόεδρο της Ένωσης Π. Κουκουλόπουλο και τον καθηγητή του ΑΠΘ. Θ. Χατζηπαντελή.

Η έρευνα στηρίζεται σε έξι άξονες.

Ο πρώτος αφορά τα πρόσωπα και τα στελέχη του χώρου -κριτήρια επιλογής, αναγνωρισιμότητα - ο δεύτερος τη σημαντικότητα των θεμάτων που απασχολούν τους πολίτες, ο τρίτος τον βαθμό ικανοποίησής τους από τις ενέργειες των τοπικών αρχών, ο τέταρτος τη γνώμη των πολιτών για τις δημοτικές και λοιπές αρχές, ο πέμπτος τις πηγές χρηματοδότησης, και ο έκτος τη συμμετοχή των πολιτών.

Αναλυτικά τα συμπεράσματα ανά τομέα είναι τα εξής:

ΕΡΕΥΝΑ ΑΠΘ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Προτίμηση στους νέους και κομματικά ανεξάρτητους

Συνέπεια λόγων και έργων

Βασικό κριτήριο για την επιλογή του προσώπου που θα ψηφίσουν για δήμαρχο ή νομάρχη είναι η συνέπεια στα λόγια και τα έργα (61,9%), η γνώση των προβλημάτων (54,4%), η προσωπικότητα του υποψηφίου (36,7%), το πρόγραμμα του συνδυασμού (36,7%) και τα πρόσωπα που τον απαρτίζουν.

Το 31,3% δηλώνει ότι δεν επηρεάζεται από την κομματική ταυτότητα του υποψηφίου και τελευταίο κριτήριο στην προτίμηση είναι η κομματική στήριξη που έχει εξασφαλίσει ο συνδυασμός (12,7%). Όμως το 24% όσων απάντησαν έχουν ως κριτήριο επιλογής δημάρχου το παρουσιαστικό του.

Εάν εξετάσει κανείς τα στοιχεία σε συνδυασμό με την γεωγραφικότητα, την αστικότητα και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά, τότε παρατηρούνται τα εξής:

Η κομματική ταυτότητα επηρεάζει σε μεγαλύτερο βαθμό άτομα μεγάλης ηλικίας, χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και είναι πιο έντονη στις περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου, της Κρήτης, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Δυτικής Ελλάδας.

Πόσο βαρύνει στην επιλογή του προσώπου που θα ψηφίσετε για Δήμαρχο κάθε ένας από τους παρακάτω λόγους:

	Καθόλου	Λίγο	Πολύ	Απόλυτα	ΔΞ/ ΔΑ
Η συνέπεια στους λόγους και στα έργα	2,1	4,0	29,9	61,9	2,1
Η γνώση των προβλημάτων	2,1	5,0	36,6	54,4	2,3
Η προσωπικότητα του	4,7	10,1	45,7	36,7	2,8
Το πρόγραμμα του συνδυασμού	6,1	13,2	41,0	35,6	4,1
Τα πρόσωπα που απαρτίζουν τον συνδυασμό	5,6	14,9	44,5	31,5	3,4
Η κοινωνική του καταξίωση	7,1	17,8	44,2	27,8	3,1
Η επαγγελματική του καταξίωση	11,0	19,9	43,3	22,7	3,1
Η στάση του απέναντι στην κυβέρνηση	26,3	24,9	28,9	14,5	5,4
Η κομματική στήριξη	31,3	25,2	26,2	12,7	4,6
Η αντίθεση στο σχέδιο Καποδιστριας	38,7	22,0	15,3	9,6	14,4
Το παρουσιαστικό του	45,8	26,8	18,6	6,2	2,6

Καλύτερος εκπρόσωπος ο δήμαρχος

Από τους εκπροσώπους στα διάφορα κέντρα εξουσίας το πρόσωπο του δημάρχου είναι αυτό που αντιπροσωπεύει περισσότερο τους πολίτες. Η απήχηση είναι ιδιαίτερα έντονη σε περιοχές που δεν είναι διοικητικές και πολιτικές έδρες και κατά συνέπεια εκφράζει το επίπεδο εξουσίας που είναι πιο προσιτό και πιο άμεσο στους κατοίκους των περιοχών αυτών. Στη δεύτερη θέση είναι ο Μητροπολίτης, ιδιαίτερα για τα άτομα μεγάλης ηλικίας, τις γυναίκες, τους κατοίκους των πρωτευουσών των νομών. Ακολουθούν ο νομάρχης, οι βουλευτές, και τελευταίος είναι ο γενικός γραμματέας Περιφέρειας.

Στον παρακάτω κατάλογο είναι γραμμένοι οι εκπρόσωποί μας σε κάθε επίπεδο αντιπροσώπευσης. Θα ήθελα να μου πείτε για τον καθένα πόσο σας αντιπροσωπεύει (με τις ενέργειες, τις θέσεις του και τη στάση του):

	Δεν τον γνωρίζω	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Απόλυτα	Δεν Απαντώ
Ο Δήμαρχος	2,3	24,0	30,0	33,0	7,6	3,2
Ο Μητροπολίτης	7,6	26,5	26,4	26,0	9,2	4,3
Οι Δημοτικοί σύμβουλοι	6,8	26,4	32,2	27,0	4,2	3,3
Ο Νομάρχης	10,3	26,4	30,7	23,9	4,7	4,0
Οι βουλευτές της εκλογικής περιφέρειας	7,8	28,0	33,2	22,4	4,2	4,4
Οι Νομαρχιακοί σύμβουλοι	16,3	29,0	30,0	17,8	3,0	3,9
Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας	31,7	27,4	20,5	12,3	2,7	5,4

Η γνώμη των πολιτών

Στο ερώτημα πως κρίνουν τις αρχές, οι δημοτικές αρχές είναι αυτές που κρίνονται θετικότερα από τους πολίτες, με ποσοστό που υπερβαίνει το 33%.

Η θετική γνώμη είναι εντονότερη σε αγροτικές περιοχές, σε περιοχές που δεν αποτελούν διοικητικά κέντρα, στους πολίτες μεγάλης ηλικίας, χαμηλού και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου. Το 22% έχει ουδέτερη γνώμη για αυτές. Έντονη κριτική ασκούν στις δημοτικές αρχές οι κάτοικοι των ημιαστικών περιοχών και οι πολίτες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο.

Πάντως το 7,3% τις χαρακτηρίζει ανεπαρκείς, το 14,8% ανάξιες και το 6,7% ιδιοτελείς.

Θετική γνώμη για τις νομαρχιακές αρχές εκφράζει το 26% περίπου των πολιτών. Το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο στα άτομα μεγάλης ηλικίας, χαμηλού και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου.

Το 25% έχει ουδέτερη γνώμη ενώ ιδιαίτερα επικριτικό εμφανίζεται το 30% (ανεπαρκείς, ανάξιοι, ιδιοτελείς), με έντονη τη δυσaráεσκεια των κατοίκων στις ημιαστικές περιοχές και των πολιτών υψηλού μορφωτικού επιπέδου.

Για την κυβέρνηση θετική γνώμη έχει το 24% των πολιτών με ομοιόμορφη σχεδόν κατανομή, όσον αφορά τη γεωγραφικότητα, την αστικότητα και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά. Τα 21% των πολιτών έχει ουδέτερη γνώμη για την κυβέρνηση ενώ το 39% αρνητική (ανεπαρκείς, ανάξιοι, ιδιοτελείς).

Εντονότερη δυσaráεσκεια εκφράζεται από τους κατοίκους των ημιαστικών και αγροτικών περιοχών.

Χαρακτηρίστε με μια λέξη:

	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΑΞΙΟΙ	2,3	1,4	3,8	2,1
ΙΚΑΝΟΙ	3,6	2,3	3,2	2,9
ΚΑΛΟΙ	27,7	22,0	16,9	16,1
	33,6	25,7	23,9	21,1
ΜΕΤΡΙΟΙ	21,3	22,4	20,6	21,2
ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΔΙΑΦΟΡΟΙ	0,7	2,2	0,4	2,1
	22	24,6	21	23,3
ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΣ	7,3	7,9	7,1	8,2
ΑΝΑΞΙΟΙ	14,8	15,6	16,3	17,9
ΙΔΙΟΤΕΛΕΙΣ	6,7	6,2	15,8	10,6
	28,8	29,7	39,2	36,7
ΔΞ/ΔΑ	15,6	20,0	15,9	18,7

Πιο δημοφιλής ο δήμαρχος

Η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών, σε ποσοστό που αγγίζει το 90%, γνωρίζει τον δήμαρχο της περιοχής. Περίπου το 75% γνωρίζει τουλάχιστον έναν υπουργό, το 70% γνωρίζει τον νομάρχη, με εξαίρεση το λεκανοπέδιο της Αττικής, όπου το ποσοστό αυτό είναι περίπου 20%. Μια δημοτική σύμβουλο γνωρίζει το 28% των πολιτών με τα μεγαλύτερα ποσοστά να καταγράφονται στις πρωτεύουσες των νομών, στις ημιαστικές και

Μπορείτε να μου αναφέρετε το όνομα του:

	ΛΑΘΟΣ	ΣΩΣΤΟ	ΔΕΝ ΞΕΡΩ
Δήμαρχου	1,4	88,4	10,3
Ενός Υπουργού	10,0	73,7	16,3
Νομάρχη	4,0	71,8	24,2
Ενός βουλευτή της Περιφέρειας	6,4	66,7	26,9
Επικεφαλής της Δημοτικής Αντιπολίτευσης	4,2	38,0	57,8
Μιας Δημοτικής Συμβούλου	1,8	28,1	70,0
Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου	4,7	21,4	73,9
Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας	1,2	20,2	78,6
Προέδρου του Νομαρχιακού Συμβουλίου	1,7	8,9	89,3

αγροτικές περιοχές. Με πιο θετική γνώμη κρίνονται επίσης οι δημοτικές αρχές από τις νομαρχιακές αρχές και από την Κυβέρνηση. Το ένα τρίτο (33%) των ερωτηθέντων κρίνει θετικά τις δημοτικές αρχές. Η θετική γνώμη είναι εντονότερη σε αγροτικές περιοχές, σε περιοχές που δεν αποτελούν διοικητικά κέντρα, στους πολίτες μεγάλης ηλικίας, χαμηλού και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου. Το 22% έχει ουδέτερη γνώμη για αυτές. Έντονη κριτική ασκούν στις Δημοτικές αρχές οι κάτοικοι των ημιαστικών περιοχών και οι πολίτες με υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Στη δεύτερη σειρά των θετικών σχολίων είναι οι νομαρχίες με ποσοστό 26%. Το ποσοστό είναι μεγαλύτερο στα άτομα μεγάλης ηλικίας, χαμηλού και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου. Η Κυβέρνηση συγκεντρώνει των 24% των θετικών σχολίων και το 39% των αρνητικών, που προέρχονται κυρίως από κατοίκους των ημιαστικών και αγροτικών περιοχών.

Εκκλησία - Δήμος - Στρατός

Εξετάζοντας τους θεσμούς του σημερινού πολιτικού μας συστήματος διαγράφεται ένα ενδιαφέρον τρίπτυχο. Αξιολογικά η τριάδα είναι «εκκλησία, δήμος, στρατός».

Στον αντίποδα είναι η τριάδα «βουλή-κόμματα, περιφέρεια, συνδικάτα». Πάντως ο βαθμός συμφωνίας εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό τόσο από την γεωγραφικότητα και την αστικότητα μιας περιοχής, όσο και από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των πολιτών. Ο θεσμός της Εκκλησίας έχει μεγαλύτερη απήχηση στις γυναίκες, στα άτομα χαμηλού και μεσαίου μορφωτικού επιπέδου καθώς και στις μεγάλες ηλικίες. Οι δημοτικές αρχές έχουν ιδιαίτερα

απήχηση σε περιοχές μικρής πληθυσμιακής συγκέντρωσης, που είναι κυρίως αγροτικές, ενώ έχει μεγάλη απήχηση σε όλες τις ηλικίες και κυρίως στις οικονομικά και πολιτικά ενεργές ομάδες του πληθυσμού. Θεσμός με μεγάλη απήχηση είναι και ο στρατός που αντιπροσωπεύει κυρίως του άντρες τα άτομα μεγάλης ηλικίας, τις ομάδες του πληθυσμού με χαμηλό και μεσαίο μορφωτικό επίπεδο και τους κατοίκους των περιοχών που είναι έντονη η παρουσία του. Ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, ένας οικονομικός θεσμός, που αντιπροσωπεύει τους πολίτες υψηλού μορφωτικού επιπέδου, ενώ είναι πολύ έντονη η απήχηση που έχει στους κατοίκους των αστικών κέντρων και στους οικονομικά ενεργούς πολίτες. Μικρότερης εμβέλειας θεωρούνται η Βουλή, τα Κόμματα και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, οι οποίοι παρουσιάζουν στοιχεία αντιπροσώπευσης παρόμοια με αυτά των Δημοτικών Αρχών.

Στον παρακάτω κατάλογο περιλαμβάνονται «θεσμοί» του σημερινού πολιτικού μας συστήματος. Πόσο κοντά είναι σε εσάς κάθε ένας από αυτούς; Πόσο συμφωνείτε με τη στάση και τις ενέργειές τους;

	Πάρα Πολύ	Πολύ	Αρκετά	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου	ΔΕ/ΔΑ
Εκκλησία	11,5	14,0	18,4	20,1	14,9	18,2	2,9
Στρατός	8,0	11,5	18,1	17,2	12,4	20,9	11,9
Ευρωπαϊκή Ένωση	5,9	10,6	17,3	22,4	14,4	20,5	9,0
Δημοτικές αρχές	5,3	10,0	22,9	24,1	16,4	17,5	3,8
Επιχειρήσεις	4,5	7,3	11,6	19,0	18,0	26,7	12,8
ΜΜΕ	3,9	7,9	17,7	26,1	19,7	21,3	3,4
Βουλή-Κόμματα	3,6	7,1	16,7	23,1	17,1	28,8	3,6
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση	3,6	7,1	17,4	23,7	19,2	22,0	6,8
Περιφέρεια	2,7	6,2	13,5	21,7	17,5	27,8	10,5
Συνδικάτα	2,6	5,1	10,1	17,5	17,4	32,7	14,6

Η ιδιοτέλεια και τα έργα βιτρίνας

Ενδιαφέρουσες είναι οι απαντήσεις των πολιτών όταν κρίνουν την αποτελεσματικότητα της διοίκησης.

Σχετικά με θέματα που σχετίζονται με τις δημοτικές και νομαρχιακές αρχές είναι έντονη η αίσθηση που υπάρχει στους πολίτες ότι, παρά τις εξαγγελίες για διοίκηση δίχως αποκλεισμούς, αυτοί που τελικά ωφελούνται είναι οι κομματικά και πολιτικά προσκείμενοι στις αρχές.

Συγκεκριμένα το 80,8 % των ερωτηθέντων υποστηρίζουν ότι δημοτικές και νομαρχιακές αρχές τελικά τακτοποιούν τους «δικούς τους ανθρώπους».

Το 74% θεωρεί δημάρχους και νομάρχες ενδιαφέρονται για έργα «βιτρίνας» με σκοπό την προσωπική προβολή και όχι την επίλυση των πραγματικών προβλημάτων της περιοχής, ενώ ένας στους δύο πολίτες που ρωτήθηκαν πιστεύουν ότι κανείς δεν ασχολείται με τα θέματα της περιοχής τους.

Έντονα εκφράζεται η δυσaréσκεια των πολιτών για τη στάση της Κυβέρνησης απέναντι στα ζητήματα της

Αυτοδιοίκησης, αφού η συντριπτική πλειοψηφία (79,9%) πιστεύει ότι με τη στάση της και τις αποφάσεις υποβαθμίζει το ρόλο του δημάρχου και του δημοτικού συμβουλίου αναφορικά με ζητήματα που σχετίζονται με την τοπική κοινωνία.

Έντονα επικρίνεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, αφού οι πολίτες πιστεύουν ότι ασχολείται αποκλειστικά με τα προβλήματα της έδρας και όχι ολόκληρου του νομού. Επίσης ένας στους δύο πολίτες πιστεύει ότι η Κυβέρνηση ενισχύει τους «δικούς της» δημάρχους και νομάρχες, ενώ ένας στους τέσσερις πιστεύει ότι δεν έχει γίνει καθόλου έργο στην περιοχή από τις προηγούμενες εκλογές.

Ένας στους δύο (56,9%) πιστεύει ότι δεν υπάρχει συντονισμός μεταξύ των επιπέδων διοίκησης με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των πολιτών.

Ωστόσο ένας στους τρεις (36,1%) πιστεύει ότι η διοικητική αναδιάρθρωση της χώρας (σχέδιο Καποδίστριας) οδήγησε στην ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Θετικότεροι στον «Καποδίστρια» είναι οι κάτοικοι των αστικών περιοχών, των εδρών των δήμων και των νομών.

Τέλος ένας στους δύο (44,8%) δηλώνει ότι στις άλλες εκλογές θα υποστηρίξει νέους, ανεξάρτητους από τα κόμματα ανθρώπους, που θα τους πείσουν ότι θα αγωνιστούν για αυτούς.

Σχετικά με τα θέματα που συνδέονται με τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, θα ήθελα να μου πείτε πόσο συμφωνείτε στις παρακάτω προτάσεις:

	Πάρα Πολύ	Αρκετά	Σχετικά	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Η δύναμη του Δήμαρχου και του Δημοτικού συμβουλίου είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Όλες οι μεγάλες αποφάσεις τελικά παίρνονται από την Κυβέρνηση	31,9	30,2	23,1	8,2	6,6
Τελικά όλοι υπόσχονται ότι θα διοικήσουν χωρίς αποκλεισμούς, αλλά καταλήγουν να τακτοποιούν τους «δικούς τους ανθρώπους»	52,6	28,2	13,1	3,3	2,8
Η Νομαρχία δεν ασχολείται με τα θέματα του Νομού, αλλά σχεδόν αποκλειστικά με τα θέματα της Πρωτεύουσας του Νομού	24,7	27,0	28,4	9,6	10,3
Κανείς δεν ασχολείται με τα θέματα της περιοχής μας	24,1	23,6	35,7	11,6	5,0
Πρέπει να ξεκινήσουμε από τα μικρά καθημερινά θέματα, που είναι τα πιο σημαντικά στο Δήμο μας	51,5	28,4	13,3	2,5	4,4
Η κυβέρνηση δεν βοηθά το έργο της Αυτοδιοίκησης.	20,8	23,6	33,6	9,3	12,7
Όλοι ενδιαφέρονται για έργα «βιτρίνας» χωρίς να ασχολούνται με τα πραγματικά προβλήματα	47,5	26,5	17,8	4,2	4,1

Θα ήθελα να μου πείτε σχετικά με τα πρόσωπα, τις προοπτικές της χώρας, πόσο συμφωνείτε με κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις:

	Δεν Ξέρω	Πάρα Πολύ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου
Όταν ο Δήμαρχος και ο Νομάρχης έχουν υποστηριχτεί από διαφορετικά κόμματα ο ένας πολεμάει τον άλλο χωρίς να γίνεται τίποτε τελικά	5,8	37,4	27,7	8,1	20,9
Στις άλλες εκλογές θα υποστηρίξω νέους, ανεξάρτητους από τα κόμματα, ανθρώπους που θα με πείσουν ότι θα αγωνιστούν για μένα.	10,5	34,3	25,9	12,7	16,6
Η διοικητική αναδιάρθρωση της χώρας (σχέδιο Καποδίστριας) οδήγησε στην ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης	15,9	20,2	28,6	18,6	16,7
Δεν υπάρχει συντονισμός μεταξύ των επιπέδων διοίκησης με αποτέλεσμα την ταλαιπωρία μας.	5,7	49,2	28,9	11,3	4,9
Η κυβέρνηση ενισχύει τους «δικούς της» Δημάρχους και Νομάρχες	6,3	47,7	28,6	11,2	6,3
Έχει γίνει πάρα πολύ έργο στην περιοχή μας από τις προηγούμενες εκλογές	5,5	10,3	29,5	29,7	25,1

Αναθέτουν στους αρμόδιους τα προβλήματα

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η στάση την οποία επιλέγουν οι πολίτες για τα καυτά προβλήματα της περιοχής τους. Για οκτώ στους δέκα πολίτες η λύση των προβλημάτων ανατίθεται στους «αρμόδιους».

Στη στάση αυτή συνυπάρχουν δύο διαδικασίες.

Σχεδόν το 40% επιλέγει την προσωπική διαμεσολάβηση «απευθύνομαι προσωπικά στους αρμόδιους» για την επίλυση των προβλημάτων, απαντούν. Το υπόλοιπο 40% τα αναθέτει χωρίς τη δική του εμπλοκή στους αρμόδιους, «Αφήνω τους αρμόδιους να κάνουν τη δουλειά τους» απαντούν.

Η πρώτη διαδικασία εμφανίζεται προτιμότερη σε περιοχές αγροτικές και μικρής πληθυσμιακής, όπου είναι εύκολα προσβάσιμοι οι «αρμόδιοι», καθώς και από πολίτες που αισθάνονται πιο κοντά στους «αρμόδιους» λόγω κοινωνικής θέσης. Σε αυτή την κατηγορία υπάγονται οι άνδρες, οι οικονομικά ενεργές ηλικίες, πολίτες ανώτερου μορφωτικού επιπέδου.

Ένας στους είκοσι πολίτες θεωρεί «διαμεσολαβητή» τα μέσα ενημέρωσης, «απευθύνομαι σε ένα τηλεοπτικό κανάλι, σε μια εφημερίδα» απαντούν. Τέλος το 15% του συνόλου επιλέγει τη διαδικασία της συλλογικής κινητοποίησης. Τη μέθοδο αυτή ακολουθούν ιδιαίτερα τα άτομα μικρής ηλικίας και υψηλού μορφωτικού επιπέδου.

Τουλάχιστον οι μισοί πολίτες προσφέρονται να συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες σχετικά με τα «καθημερινά» προβλήματα. Ιδιαίτερα προσφέρονται να βοηθήσουν ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού «ηλικιωμένους», «άτομα με ειδικά προβλήματα» και να συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες όπως είναι η ανακύκλωση και η μείωση σκουπιδιών.

Περίπου το ένα τρίτο ενδιαφέρεται για τις δημοτικές εκλογές. Μάλιστα το ένα έκτο των πολιτών ενδιαφέρεται «πολύ» και το ένα έκτο «σχετικά».

Πόσο διατεθειμένος είστε να συμμετέχετε σε πρωτοβουλίες σχετικά με:

	Πολύ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου	ΔΞ/ΔΑ
Προγράμματα βοήθειας ατόμων με ειδικές ανάγκες	39,5	23,5	16,2	14,7	6,1
Την ανακύκλωση, τη μείωση των σκουπιδιών	36,6	26,2	17,5	15,0	4,7
Προγράμματα βοήθειας ηλικιωμένων	35,5	24,6	18,0	16,1	5,7
Την ρύθμιση των προβλημάτων σχολικής στέγης	28,1	24,3	19,6	20,9	7,1
Προγράμματα άθλησης	24,1	22,6	20,3	27,1	5,9
Την ρύθμιση θεμάτων της συγκοινωνίας	22,5	23,8	19,9	26,8	6,9
Τις Δημοτικές εκλογές	16,6	16,5	19,7	41,4	5,8

Ποια από τα παρακάτω θέματα (μέχρι τρία) πιστεύετε ότι θα πρέπει να αποτελούν τις προτεραιότητες του Δήμου, της Νομαρχίας και της Κυβέρνησης;

	Δήμος	Νομαρχία	Κυβέρνηση
Έργα υποδομής	41,4	45,9	26,7
Μόλυνση	40,5	31,7	23,5
Ανθρώπινες Σχέσεις	38,7	15,4	6,7
Πολιτισμός	34,4	31,7	14,4
Κυκλοφοριακό	33,3	23,0	7,5
Ανεργία	21,4	21,8	73,8
Εκπαίδευση	14,5	24,0	44,2
Εγκληματικότητα	14,4	17,8	38,9
Διεθνείς σχέσεις	2,4	4,9	30,8
Χρηματιστήριο	1,0	2,1	22,8

Για ένα καυτό πρόβλημα της περιοχής σας ποια από τις παρακάτω στάσεις επιλέγετε;

Αφήνω τους αρμόδιους να κάνουν την δουλειά τους	37,3
Απευθύνομαι σε ένα τηλεοπτικό κανάλι, σε μια εφημερίδα	4,7
Παίρνω μέρος μαζί με άλλους σε κινητοποιήσεις	14,8
Απευθύνομαι προσωπικά στους αρμόδιους	41,8

Παρκάρισμα, συγκοινωνίες, ελεύθεροι χώροι, τα προβλήματα που βασανίζουν τους πολίτες

Το παρκάρισμα είναι το βασικό πρόβλημα των δημοτών προς τους δημάρχους, καθώς το 53% όσων απάντησαν στην έρευνα του

Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου δηλώνουν ότι υπάρχει τεράστιο πρόβλημα. Περίπου με το ίδιο ποσοστό αξιολογείται το συγκοινωνιακό πρόβλημα και ακολουθούν οι ελλείψεις σε κοινωνικές υποδομές και ελεύθερους χώρους.

Περίπου ένας στους δύο δηλώνει ότι στην περιοχή του έχουν εγκατασταθεί τα τελευταία χρόνια αρκετοί μετανάστες με αποτέλεσμα να αλλάξει η φυσιογνωμία της περιοχής.

Από τις απαντήσεις αυτές προβλέπονται βεβαίως και οι προτεραιότητες, που θέτουν οι δημότες στις δημοτικές αρχές.

Πρώτη προτεραιότητα για τους δήμους με ποσοστό 41,4%, θέτουν τα έργα υποδομής, ακολουθούν τα θέματα που αφορούν τη μόλυνση περιβάλλοντος (40,5%) και τις κοινωνικές υποδομές (38,7%).

Αντίστοιχες είναι και οι προτεραιότητες για τις νομαρχίες, ενώ οι προτεραιότητες που θέτουν οι πολίτες στην κυβέρνηση είναι εντελώς διαφορετικές.

Για την κυβέρνηση το πρώτο θέμα που θέτουν είναι η ανεργία με ποσοστό 73,8% και ακολουθούν τα θέματα εκπαίδευσης, 44,2% και της εγκληματικότητας 38,9%.

Μεταξύ άλλων στη διαβάθμιση των προβλημάτων εκ μέρους των πολιτών πρώτο, με ποσοστό 64,3% αξιολογήθηκε η μόλυνση του περιβάλλοντος, δεύτερο η οικονομική κατάσταση των πολιτών (63,1%), και τρίτο η εγκληματικότητα (60,1%), ενώ ο δείκτης του χρηματιστηρίου βρέθηκε στην τελευταία θέση με ποσοστό 15%.

Από τους πολίτες ζητήθηκε να δηλώσουν την ικανοποίησή τους και τη δυσαρέσκειά τους, για θέματα που χειρίστηκαν οι δήμοι, οι νομαρχίες και η κυβέρνηση.

Πάρα πολύ ευχαριστημένοι δηλώνουν το 17,7% των ερωτηθέντων, για το πώς οι δήμοι χειρίστηκαν θέματα καθαριότητας, ενώ εξαιρετικά δυσαρεστημένοι δηλώνει για τις παρεμβάσεις τους στο κυκλοφοριακό το 37,7%.

Για τις νομαρχίες ένα μικρό ποσοστό, 6,3%, δηλώνει πάρα πολύ ευχαριστημένο για παρεμβάσεις σε θέματα υδροδότησης και αποχέτευσης, ενώ 19,5% των ερωτηθέντων δηλώνουν ευχαριστημένοι για τις πολιτιστικές πρωτοβουλίες των νομαρχιών.

Πόσο σημαντικό είναι για σας κάθε ένα από τα παρακάτω θέματα:

	Πάρα Πολύ	Πολύ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Μόλυνση περιβάλλοντος	64,3	24,8	6,3	2,2	1,2	1,3
Οικονομική κατάσταση	63,1	27,1	6,7	1,0	0,7	1,3
Εγκληματικότητα	60,1	25,7	8,2	2,3	2,5	1,2
Παιδεία, Πολιτισμός	58,3	26,2	9,5	2,8	1,6	1,7
Ανθρώπινες Σχέσεις	53,9	29,6	10,5	2,9	1,6	1,4
Μεγάλα έργα	45,7	30,9	14,9	3,8	2,7	2,0
Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση	40,6	24,4	18,3	7,1	5,3	4,3
Ολυμπιάδα 2004	25,3	23,0	20,5	13,2	15,1	3,0
Κρίση στη ΠΓΔΜ	22,7	23,6	22,3	12,1	10,5	8,9
Δείκτης Χρηματιστηρίου	15,0	14,1	16,9	14,3	35,6	4,2

Θα ήθελα να μου πείτε σχετικά με την περιοχή σας πόσο συμφωνείτε στις παρακάτω προτάσεις - διαπιστώσεις:

	Πάρα Πολύ	Αρκετά	Σχετικά	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα παρκαρίσματος. Συνήθως δυσκολεύομαι να βρω θέση για το αυτοκίνητο	39,3	13,9	11,3	30,4	5,0
Η συγκοινωνία γενικά δεν με εξυπηρετεί στις μετακινήσεις μου	24,2	28,6	24,9	14,2	8,1
Στην περιοχή έχουν εγκατασταθεί τα τελευταία χρόνια αρκετοί μετανάστες με αποτέλεσμα να αλλάξει η φυσιογνωμία της περιοχής	31,4	24,9	23,7	16,8	3,3
Έχουμε ιδιαίτερο πρόβλημα με τα σκουπίδια, δεν γίνεται συχνά η συλλογή των σκουπιδιών	13,9	17,5	30,4	36,0	2,2
Τα σχολικά κτίρια της περιοχής δεν παρέχουν τις ανέσεις που πρέπει στα παιδιά	16,4	25,3	28,0	15,7	14,7
Υπάρχει σημαντική έλλειψη κοινωνικών υποδομών, δημοτικά γυμναστήρια, δημοτικοί παιδικοί σταθμοί.	23,5	26,7	25,6	15,4	8,8
Δεν υπάρχουν αρκετοί ελεύθεροι χώροι, πλατείες, πάρκα, παιδικές χαρές	21,7	22,1	30,2	22,6	3,3

Δέκα εντολές για την αντιμετώπιση της διαφθοράς και την διασφάλιση της διαφάνειας στο δημόσιο τομέα ανακοίνωσε ο υπουργός Εσωτερικών, Κ. Σκανδαλίδης. Η τελευταία απ' αυτές -αλλά διόλου ύστατη σε σημασία- αφορούσε επέκταση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος σε όλους τους δήμους εκπέμποντας έτσι στο ίδιο μήκος κύματος με την επισήμανση που είχε κάνει επανειλημμένως ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, Π. Κουκουλόπουλος, όταν δήλωσε πως η εφαρμογή του διπλογραφικού «θα διασφαλίσει την διαφάνεια, κάτι που σαφέστατα επιθυμεί το σύνολο της Αυτοδιοίκησης και της κοινωνίας στη χώρα μας».

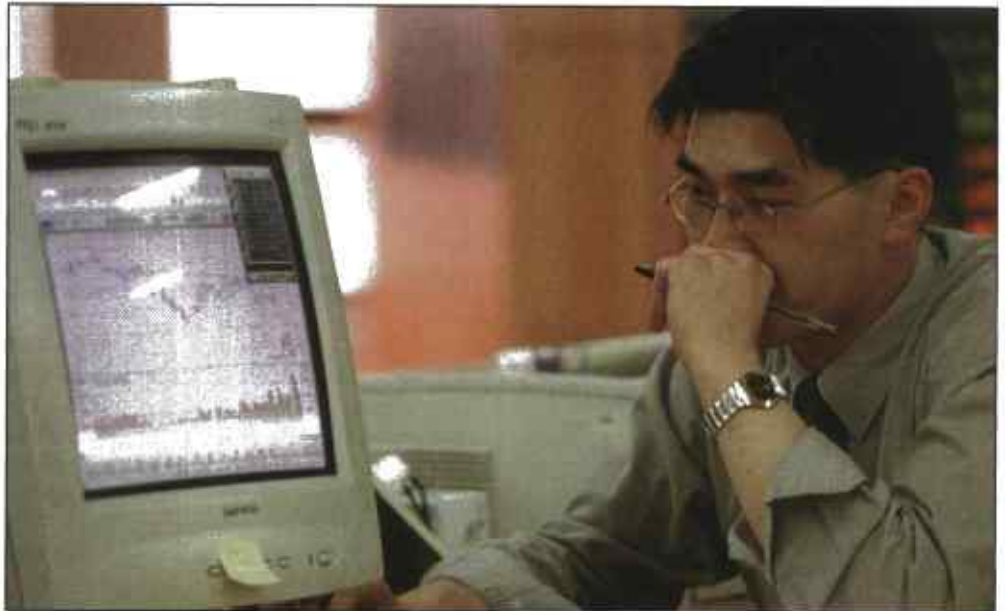
Εφαρμογή μέχρι τέλους 2003

Η δήλωση Σκανδαλίδη μπορεί να ήταν λακωνική, πίσω της όμως βρίσκεται μια νέα προσπάθεια του υπουργείου Εσωτερικών για την εφαρμογή ενός συστήματος που θεσμοθετήθηκε το 1999, με το Προεδρικό Διάταγμα 315, έπρεπε να έχει τεθεί σε εφαρμογή από τις αρχές του ...2000 και έκτοτε πήρε τρεις παρατάσεις με στόχο να τεθεί σε ισχύ από τις αρχές του 2002. Τώρα, η εφαρμογή μετατίθεται για το τέλος του 2003- αρχές 2004. Σε μια έμπρακτη αναγνώριση, ουσιαστικά, της επισήμανσης του κ. Κουκουλόπουλου ότι τα χρονικά περιθώρια που είχαν τεθεί εξ αρχής δεν ήταν ρεαλιστικά αφού η εισαγωγή του ανάλογου συστήματος στον ιδιωτικό τομέα είχε δείξει πως ο εύλογος χρόνος ωρίμανσης που απαιτείτο ήταν πολύ μεγαλύτερος.

Η νέα προσπάθεια σηματοδοτείται από την δημιουργία μιας Ομάδας Διοίκησης Έργου που θα συντονίζει την εφαρμογή κεντρικά με παράλληλη αποκέντρωση του τρόπου παρακολούθησης και εφαρμογής του προγράμματος. Σε αυτό το πλαίσιο σχεδιάζεται από το υπουργείο η δημιουργία 13 Περιφερειακών Κέντρων Στήριξης τα οποία θα συντονίζονται από την κεντρική ΟΔΕ για να επεξεργαστούν σχέδια για τη χρηματοδότηση και τεχνική αξιολόγηση κάθε δήμου με επιτόπια εργασία -η έλλειψη της οποίας εκτιμήθηκε ότι έπαιξε αρνητικό ρόλο έως τώρα.

Αν την πρωτοβουλία της προσπάθειας πιστώνεται η ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών (ο κ. Σκανδαλίδης και ο γ.γ. του υπουργείου, Β. Βαλασσόπουλος), την δρομολόγησή της χρεώθηκε μια παλαιά,

Νέα αρχή, μετά από τρεις παρατάσεις, για το διπλογραφικό

καλή, γνώριμη του χώρου: Η κ. Ευδοκία Σερρέλη, που έχει χρηματίσει γενική γραμματέας του υπουργείου και τώρα αναλαμβάνει επικεφαλής της ΟΔΕ. Το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη αλλά η κ. Σερρέλη έπιασε ήδη δουλειά προχωρώντας στις πρώτες συναντήσεις εργασίας μεταξύ των οποίων και μία με την ΚΕΔΚΕ που πλέον αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στην εφαρμογή του συστήματος.

Χωρίς μηχανογραφημένες υπηρεσίες, διπλογραφικό δεν γίνεται

Επισημαίνεται, πάντως, ότι στους σχεδιασμούς της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Εσωτερικών, εκτός από την ενίσχυση της συνεργασίας με τους ΟΤΑ, εντάσσεται και η προώθηση συνεργασίας με ιδιωτικά λογιστικά γραφεία, που έχουν εμπλακεί στην όλη διαδικασία, προσφέροντας τις γνώσεις εφαρμογής του διπλογραφικού καθώς όμως και με τις ιδιωτικές εταιρείες που έχουν αναλάβει τη μηχανοργάνωση των ΟΤΑ, την αναγκαία συνθήκη, δηλαδή, για την εφαρμογή του συστήματος. Μάλιστα, σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες στην πλατεία Κλαυθμώνος σκέφτονται να καλέσουν τις επτά εταιρείες πληροφορικής που έχουν δραστηριοποιηθεί στον τομέα της μηχανοργάνωσης των δήμων ώστε να επιτευχθεί ο απαραίτητος -όπως αποδείχθηκε στην πράξη- τεχνολογικός συντονισμός του εγχειρήματος. «Χωρίς μηχανογραφημένες υπηρεσίες, διπλογραφικό δεν γίνεται», αναγνωρίζει αρμόδιος κυβερνητικός παράγοντας. Υπ' αυτή τη λογική, άλλωστε, στο υπουργείο μελετάται η συνεργασία με το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (ΙΤΥ), ΝΠΙΔ εποπτευόμενο από τη γ.γ. Έρευνας και Τεχνολογίας το οποίο λειτουργεί στην Πάτρα, ώστε να αξιολογηθούν οι υφιστάμενες εφαρμογές. Τελική επιδίωξη, μέσα στο 2003 να έχει ολοκληρωθεί η μηχανοργάνωση ταμειακών και οικονομικών υπηρεσιών των ΟΤΑ που ακόμη πάσχει.

Είναι χαρακτηριστικό πως στην τελευταία επίσημη αποτίμηση που είδε το φως της δημοσιότητας το Νοέμβριο του 2000 αναγνωρίζονταν οι καθυστερήσεις στη μηχανοργάνωση και αποδίδονταν σε καθυστερήσεις στην πιστοποίηση των εφαρμογών κεντρικά: «Η απουσία συντονισμού των εμπλεκόμενων κεντρικών υπηρεσιών του υπουργείου δημιούργησε σοβα-

ρά προβλήματα (εξασφάλιση διπλογραφικού στους ΟΤΑ που προμηθεύτηκαν μέσω Περιφερειών και είναι υπόχρεοι)», αναφερόταν χαρακτηριστικά καθώς ανεπίσημα στοιχεία -τα τελευταία διαθέσιμα- του 2001 έδειχναν πως το 17% των δήμων δεν είχε ολοκληρώσει την προμήθεια ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Με βάση ακόμη πιο πρόσφατα -ανεπίσημα πάντα- που έχει σύμφωνα με πληροφορίες το υπουργείο Εσωτερικών, προκύπτει πως από τους 488 δήμους που είναι υποχρεωμένοι να αποκτήσουν διπλογραφικό, μηχανογραφική οικονομική υπηρεσία διαθέτει το 46,6% με το πρόβλημα να εντοπίζεται κυρίως στους μικρότερους δήμους: Στους 303 ΟΤΑ με λιγότερους από 10.000 κατοίκους, το ποσοστό μόλις που αγγίζει το 36%, ενώ για τους 185 δήμους με περισσότερους από 10.000 κατοίκους το ποσοστό ανεβαίνει στο -συγκριτικά- ικανοποιητικό 64%. Ταμιακή υπηρεσία, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, λειτουργεί στο 85%, περίπου, των δήμων με πάνω από 10.000 κατοίκους ενώ στους μικρότερους το ποσοστό πέφτει περίπου στο 43%. Από παράγοντες που έχουν εμπλακεί με τον έναν ή τον άλλο τρόπο στο εγχείρημα, τα χαμηλά ποσοστά στους μικρότερους δήμους αποδίδονται εν πολλοίς στην έλλειψη εξειδικευμένων στελεχών αλλά και στο γεγονός ότι οι δήμοι αυτοί δεν βρίσκονται αντιμέτωποι με την καθημερινότητα της πραγματοποίησης μεγάλων έργων οπότε δεν είχαν «κίνητρο» να σπεύσουν να συντονιστούν στο όλο εγχείρημα. Αξιολογώντας την απόδοση των προσπαθειών που έγιναν ως τώρα και αποτιμώντας τις δυσχέρειες που παρουσιάστηκαν, το υπουργείο ετοιμάζεται να προχωρήσει σε προγραμματική σύμβαση με την ΚΕΔΚΕ και την ΕΕΤΑΑ, ενώ γίνεται συζήτηση για την εμπλοκή και της ΠΕΤΑ. Οι πρώτες πληροφορίες από πλευράς υπουργείου κάνουν λόγο για την εκταμίευση, κατ' αρχήν, ενός ποσού της τάξεως των 5- 6 δισ. δρχ. (σε Ευρώ το ποσό κυμαίνεται μεταξύ των 14,6 και των 17,6 εκατομμυρίων). Παράλληλα, συνεχίζεται η συνεργασία και με την ΕΔΕΧΥ που έχει διαδραματίσει ρόλο «τεχνικού συμβούλου» του υπουργείου.

Προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού

Παράλληλα, στην πλατεία Κλαυθμώνος

ετοιμάζεται, μέσω της νέας ΟΔΕ, σειρά τόσο σε καθαρά θεσμικό επίπεδο όσο, όμως, και σε επίπεδο προσλήψεων εξειδικευμένων στελεχών προκειμένου να καλυφθεί η έλλειψη που επισημάνθηκε. Οι προσλήψεις θα αφορούν τόσο τους ΟΤΑ όσο και την κεντρική υπηρεσία του υπουργείου Εσωτερικών αφού απαιτούνται ειδικά γνώσεις για το συντονισμό του επιχειρησιακού προγράμματος για την εφαρμογή του διπλογραφικού αλλά και για την παρακολούθηση του αφ' ης στιγμής εφαρμοστεί οπότε θα υπάρχει πλήρης εικόνα για τα οικονομικά των ΟΤΑ, την κατάσταση της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, τις μισθοδοτικές καταστάσεις και, φυσικά, την πορεία των αναπτυξιακών έργων. Οι προκηρύξεις που θα γίνουν, σύμφωνα με αρμόδιους παράγοντες, θα αφορούν και αποφοίτους ΤΕΙ Πληροφορικής αφού θεωρείται δεδομένο ότι η διαφορά αμοιβών με τον ιδιωτικό τομέα καθιστά δυσχερέστερη την προέλευση εξειδικευμένων στην πληροφορική επιπέδου ΑΕΙ.

Ταυτόχρονα σχεδιάζεται να επιστρατευτεί και το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης προκειμένου να προωθηθεί πρόγραμμα κατάρτισης των δημοτικών υπαλλήλων με παράλληλη εισαγωγή σχετικών κινήτρων. Προγράμματα κατάρτισης και ενημέρωσης θα εφαρμοστούν και για λογιστές ενώ το ειδικό πρόγραμμα που θα τεθεί σε εφαρμογή από την ΟΔΕ προβλέπει και την κατάρτιση δράσεων κινητοποίησης του ιδιωτικού τομέα.

Ενόψει των συνολικότερων κυβερνητικών σχεδιασμών για αναμόρφωση του νόμου περί κεντρικών αυτοτελών πόρων με παράλληλο καθορισμό ενός νέου συστήματος κατανομής πόρων της Αυτοδιοίκησης σε συνάρτηση με τη σχεδιαζόμενη φορολογική μεταρρύθμιση και την εκχώρηση φορολογικής εξουσίας στους ΟΤΑ, μελετάται για το μεσοδιάστημα η παράλληλη εφαρμογή του απλογραφικού και του διπλογραφικού συστήματος και η τροποποίηση του Β.Δ. 17.5/59 και του Π.Δ. 315/99.

Από την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών σχεδιάζεται ακόμη, παράλληλα με την ολοκλήρωση του συστήματος των ταμιακών υπηρεσιών και της μηχανογράφησης, να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην βελτίωση εφαρμογών που στηρίζουν τη λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών των δήμων.

Μάλιστα, στους συνολικότερους σχεδιασμούς συμπεριλαμβάνεται η προώθηση μέτρων «λογιστικού» χαρακτήρα με τη σύνταξη μελέτης αναλυτικής λογιστικής. Ακόμη, στις επιδιώξεις της Κλαυθμώνος είναι η εκπόνηση διαδικασιών πιστοποίησης του έργου καθώς και συγκεκριμένων διαδικασιών χρηματοδότησης ανάλογα με την πορεία του έργου καθώς για κάθε μέτρο του προγράμματος θα προβλεφθούν, μέσω της περιφερειοποίησής του, οι υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση και διαχείριση του μέτρου καθώς και συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για κάθε μέτρο ώστε να αποφευχθούν οι ανεξέλεγκτες, όπως επισημάνθηκε, καθυστερήσεις που σημειώθηκαν έως τώρα.

Τέλος, ιδιαίτερη σημασία αναμένεται να δοθεί στην δημοσιότητα του όλου εγχειρήματος και στη διασφάλιση προωθημένων τεχνολογικά δυνατοτήτων επικοινωνίας των ενδιαφερομένων και εν γένει εμπλεκόμενων. Σε αυτή την λογική επιδιώκεται η δημιουργία ειδικής ιστοσελίδας για το διπλογραφικό σύστημα.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Ευκαιρία για απογαθακτισμό της Αυτοδιοίκησης

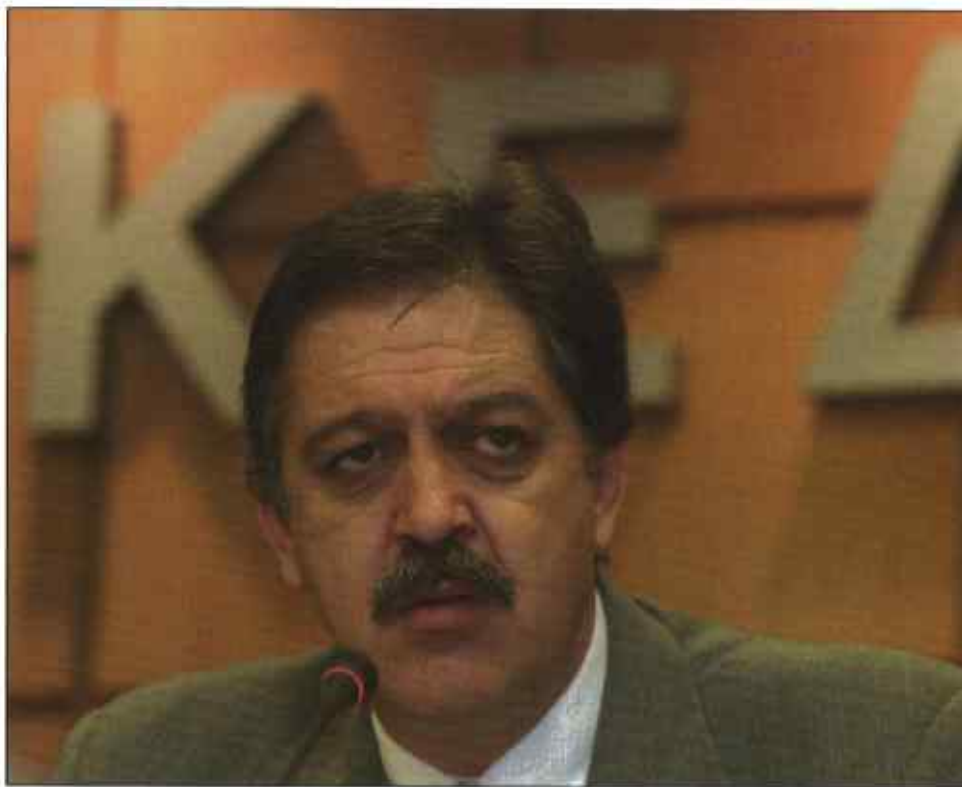
● Κλειδί η εκχώρηση φορολογικής εξουσίας στους Δήμους για τη σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση

Κρίσιμη χρονιά το 2002 για την Αυτοδιοίκηση. Δεν είναι μόνον ο καθοριστικός για τους αιρετούς μήνας Οκτώβριος, οπότε και θα διεξαχθούν οι δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές. Στο τρέχον έτος προωθείται μία τεράστια αλλαγή σε εθνικό επίπεδο: η φορολογική μεταρρύθμιση. Και πρόκειται για μία χρυσή ευκαιρία για την Αυτοδιοίκηση. Ευκαιρία να διεκδικήσει το μερίδιο φορολογικής εξουσίας, που της αντιστοιχεί - χρόνια τώρα επισημαίνει την ανάγκη εκχώρησης αντίστοιχης αρμοδιότητας- και να βρει τελικώς ένα σύγχρονο και αναβαθμισμένο ρόλο.

Πολλά έχουν ακουστεί περί αδιαφάνειας και κακής οικονομικής διαχείρισης στους δήμους. Και δεν είναι λίγοι εκείνοι, που σπεύδουν να επικρίνουν οποιαδήποτε προσπάθεια οικονομικής αναβάθμισης του θεσμού της Αυτοδιοίκησης. Η πραγματικότητα -όπως δείχνει και η ευρωπαϊκή εμπειρία- απέχει όμως μακράν αυτής της αντίληψης.

Στην πράξη, με την εκχώρηση φορολογικής εξουσίας ενηλικιώνεται η Αυτοδιοίκηση και εξορθολογίζεται η σχέση της με τους πολίτες. Σε τοπικό επίπεδο, καθένας γνωρίζει τι πληρώνει και μπορεί ευκολότερα να ελέγξει που διατίθενται οι πόροι αυτοί. Η ίδια η Αυτοδιοίκηση γίνεται ταυτόχρονα πιο υπεύθυνη πρώτον διότι αποκτά δυνατότητα ουσιαστικού προγραμματισμού των δράσεων της και δεύτερον και κυριότερο γιατί παύει η άμεση εξάρτησή της από την κεντρική διοίκηση, η οποία είναι κυρίαρχη υπό το καθεστώς των κρατικών επιχορηγήσεων.

"Δίνεται η μεγάλη ευκαιρία στην κυβέρνηση να προβεί σε έναν πλήρη απογαλακτι-

σμό της Αυτοδιοίκησης και να ανοίξει το δρόμο προς την ευρωπαϊκή σύγκλιση" υπογραμμίζει χαρακτηριστικά ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, Π. Κουκουλόπουλος. Ο ίδιος κάνει λόγο για "σημείο- κλειδί" στην κατεύθυνση της σύγκλισης αυτής και επισημαίνει πως "θα επιτρέψει στους φορείς της Αυτοδιοίκησης να γίνουν κυβέρνηση στον τόπο τους, μέσα βέβαια σε ένα οριοθετημένο από την κεντρική διοίκηση πεδίο, αλλά με κυρίαρχα σε μεγάλο βαθμό τα στοιχεία της αυτονομίας και αυτοτέλειας".

Και όπως χαρακτηριστικά τονίζει ο Π. Κουκουλόπουλος: "Εμείς πιστεύουμε στην οικονομική αυτοδυναμία και τη σταδιακή μετατροπή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων σε μηχανισμό περιφερειακής εξισορρόπησης και στήριξης των ασθενέστερων". Μέσω της αυτοδυναμίας -υπογραμμίζει ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ- "θα επιτευχθεί και διοικητική αυτοτέλεια, θα κατασταθούν και τα τελευταία υπολείμματα σχέσεων εξάρτησης παρελθόν, θα κατασταθεί πολύ πιο υπεύθυνος θεσμός η Αυτοδιοίκηση απέναντι στους πολίτες, θα επιτραπούν τοπικές συμφωνίες, αλλά θα επέλθει και διαφάνεια". Και επισημαίνει χαρακτηριστικά: «Καθένας μπορεί να φορτώνει τα προβλήματα στην πλάτη του κράτους, άλλοτε δικαιολογημένα, άλλοτε αδικαιολόγητα, αλλά όταν θα έχει την ευθύνη διαχείρισης θα λειτουργεί πιο ορθολογικά».

Απαιτείται «καλήθι» παράλληλων φόρων

Συνοχή και δυναμισμός είναι τα δύο χαρακτηριστικά που θεωρεί ο Π. Κουκουλόπουλος πως πρέπει να διαθέτουν οι φόροι, τους οποίους θα αποκτήσει η Αυτοδιοίκηση. Κάνει για την ακρίβεια λόγο για ένα «καλήθι» παράλληλων φόρων -«δεν πρέπει να εξαρτηθούμε από ένα μόνο φόρο» τονίζει- οι οποίοι θα διαθέτουν προοπτικές εξέλιξης. Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ παραπέμπει στα αποτελέσματα της μελέτης, που έχει ανα-

τεθεί σε πανεπιστημιακούς καθηγητές υπό την εποπτεία του Ν. Τάσου, για τον προσδιορισμό των φόρων που θα επιδιώξει η Αυτοδιοίκηση και η οποία θα είναι έτοιμη σε δύο περίπου μήνες. Ωστόσο, αναφέρεται σε τρεις κύριους τομείς, από τους οποίους θα μπορούσαν να προέρχονται οι αυτοδιοικητικοί φόροι και συγκεκριμένα το εισόδημα, την ακίνητη περιουσία και τους πόρους από επιτηδεύματα -«από τον τζίρο της αγοράς» επισημαίνει- όπως είναι επί παραδείγματι ο ΦΠΑ.

Σε κάθε περίπτωση είναι σαφές πως η ΚΕΔΚΕ αναφέρεται στην αποκέντρωση φορολογικών εσόδων, δηλαδή στη μεταφορά κεντρικών φόρων και όχι στην επιβολή πρόσθετων φόρων από την Αυτοδιοίκηση.

Ο κ. Κουκουλόπουλος προειδοποιεί, πάντως, πως πρόκειται για ένα σύνθετο θέμα και για το λόγο αυτό τονίζει ότι «χρειάζεται κάποιο διάστημα προσαρμογής».

Όπως αναφέρει θα απαιτηθούν αξιόπιστοι μηχανισμοί είσπραξης, καθώς και ένα σύστημα διανομής των ΚΑΠ υπέρ των ασθενέστερων. Να σημειωθεί πως ορισμένες σκέψεις κάνουν λόγο για την ύπαρξη μηχανισμών σε δήμους από ορισμένο πληθυσμιακό μέγεθος και άνω, ενώ για τους μικρότερους οι πόροι θα προέρχονται από τους ΚΑΠ.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ, ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Βασικό κριτήριο η δυναμική των φόρων

Την ανάγκη μέσα στο τρέχον έτος «όχι μόνο να έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση για την εκχώρηση φορολογικής εξουσίας στην Αυτοδιοίκηση, αλλά να έχει προχωρήσει και η θεσμοθέτησή της» επισημαίνει ο υφυπουργός Εσωτερικών, Λ. Παπαδήμας. Ο ίδιος χαρακτηρίζει το θέμα επιλογή της Αυτοδιοίκησης και διαπραγμάτευση περισσότερο με το υπουργείο Οικονομικών, που έχει αναλάβει τη φορολογική μεταρρύθμιση. «Η Αυτοδιοίκηση πρέπει να εξετάσει και να ορίσει ποιοι είναι οι φόροι, που επιθυμεί να διαχειριστεί» τονίζει.

Ως βασικά κριτήρια για την επιλογή, ο κ. Παπαδήμας θέτει την ευκολότερη διαχείριση των φόρων από την Αυτοδιοίκηση και την εγγύηση όσον αφορά τη δυναμική των πόρων αυτών. Αναφέρεται δε στο παράδειγμα των ΚΑΠ, οι οποίοι δεν παρουσιάζουν πλέον εξέλιξη.

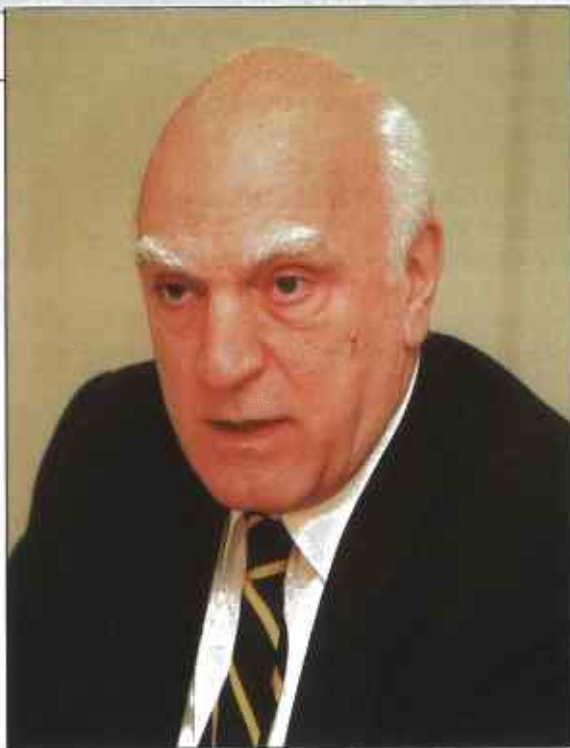
Οι ΚΑΠ παρουσιάζουν στασιμότητα

«Παλαιότερα, η απόδοση των ΚΑΠ ήταν τρεις έως πέντε φορές πάνω από τον πληθωρισμό» επισημαίνει και προσθέτει: «Με τη μείωση του πληθωρισμού, των επιτοκίων και της φορολογίας, οι ΚΑΠ

παρουσιάζουν στα 2 από τα 3 τελευταία χρόνια στασιμότητα». Κατά την επιλογή -υποστηρίζει ο υφυπουργός Εσωτερικών- πρέπει «να ληφθεί υπόψη το τι ισχύει στην ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση».

Και υπογραμμίζει χαρακτηριστικά πως «αν εξαιρεθούν οι σκανδιναβικές χώρες, που έχουν αναλάβει την φοροείσπραξη, στις άλλες χώρες το θέμα της ακίνητης περιουσίας το χειρίζεται η Αυτοδιοίκηση». Αντιστοίχως, τονίζει ο κ. Παπαδήμας «θα πρέπει να εφαρμοστεί το καθεστώς αυτό και στην Ελλάδα και πέραν της ακίνητης περιουσίας να δούμε πως θα συμπληρωθεί το πακέτο».

Υποστηρίζοντας, μάλιστα, πως η δυναμική των φόρων έχει αλλάξει, ο κ. Παπαδήμας προτρέπει να αποτανθεί η ΚΕΔΚΕ σε τεχνοκράτες, που θα εξετάσουν και θα ορίσουν τους κατάλληλους για την Αυτοδιοίκηση φόρους. «Κάποτε διεκδικούσαν την εκχώρηση του φόρου εισοδήματος, τώρα οποιοσδήποτε τεχνοκράτης θα συμβούλευε ότι δεν θα έχει απόδοση, θα έχει μεν ετήσια αύξηση

αλλά όχι στους παλαιότερους ρυθμούς» τονίζει ο υφυπουργός.

Ο ίδιος επισημαίνει πάντως πως ακόμη κι αν ολοκληρωθεί εντός του 2002 η θεσμοθέτηση των αυτοδιοικητικών φόρων, θα απαιτηθεί ένα μεσοδιάστημα προσαρμογής. «Πρέπει να επιλυθούν καθαρά τεχνικά ζητήματα, όπως ο μηχανισμός είσπραξης από την Αυτοδιοίκηση» τονίζει ο κ. Παπαδήμας και μιλάει για έναν κεντρικό μηχανισμό της ΚΕΔΚΕ για την είσπραξη και απόδοση των πόρων στους δήμους με αναδιανεμητικά κριτήρια.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ: ΣΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ Ε.Ε. η ελληνική Αυτοδιοίκηση

Η διάρθρωση των εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εκφράζει σε μεγαλύτερο βαθμό το ρόλο που επιθυμεί το κάθε κράτος να αποδώσει στην Αυτοδιοίκηση. Αυτό επισημαίνει ο καθηγητής, Ν. Τάσος, στην τελευταία μελέτη που είχε ολοκληρωθεί προ διετίας σχετικά με την αύξηση των φορολογικών εσόδων και της φορολογικής εξουσίας των ΟΤΑ στην Ελλάδα. Ο καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου ανέλαβε προσφάτως από την ΚΕΔΚΕ την εκπόνηση μίας νέας, αντίστοιχης μελέτης ενόψει της φορολογικής μεταρρύθμισης. Όπως υπογραμμίζει στην παλαιότερη μελέτη του «η θέση της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με εκείνη των άλλων κρατών- μελών είναι ιδιαίτερα χαμηλή».

Μάλιστα, όπως αναφέρει ο κ. Τάσος στην Ελλάδα «είναι αξιοσημείωτο ότι κατά τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1980, παρά την επικράτηση διεθνών μοντέλων περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης (ανάπτυξη «εκ των κάτω»), ο βαθμός αποκέντρωσης όχι μόνο δεν σημείωσε

Έσοδα Τ.Α. χωρών-μέλων της Ε.Ε. ως ποσοστό των εσόδων της κεντρικής διοίκησης

ΑΥΣΤΡΙΑ	27,43
ΒΕΛΓΙΟ	41,10
ΓΑΛΛΙΑ	22,34
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	30,18
ΔΑΝΙΑ	78,26
ΕΛΛΑΔΑ	12,61
Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ	38,19
ΙΣΠΑΝΙΑ	18,86
ΙΤΑΛΙΑ	34,80
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	17,08
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	19,10
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	9,39
ΣΟΥΗΔΙΑ	68,81

Διάρθρωση φορολογικών εσόδων Τ.Α.

Χώρα	Φόρος Εισοδήματος	Φόρος Περιουσίας	Γενικοί φόροι κατανάλωσης	Ειδικό φόροι κατανάλωσης	Τέλη	Άλλοι φόροι
Βέλγιο	72,6				21,8	5,6
Δανία	92,1	7,8		0,1		
Φινλανδία	95,2	4,7			0,1	
Γαλλία	13,2	34		5	7,2	40,6
Ελλάδα			4,3	20,4	27,6	47,7
Ισλανδία	76,8	17,3		5,9		
Ιρλανδία		100				
Ιταλία	30,1	23		8,8	19,7	18,5
Λουξεμβούργο	94	5,5		0,4		
Ολλανδία		67,1		1,4	31,4	
Νορβηγία	87,9	8,8			0,6	2,6
Πορτογαλία	23,2	38	18,6	16,5	3,6	0,2
Ισπανία	17,1	36,4	12,2	13,2	17,4	3,8
Σουηδία	99,6			0,4		
Μ. Βρετανία		76,7				23,3
Μέσος όρος	44,8	30,2	3,9	5,1	7,8	8,2

αύξηση αλλά εμφανίζει διαρκώς πτωτική τάση».

Βάσει των στοιχείων, που επεξεργάστηκε ο κ. Τάσος, προκύπτει πως η Ελλάδα κατέχει μία από τις τελευταίες θέσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως προς το ποσοστό των ιδίων εσόδων στα συνολικά έσοδα, που σε συνδυασμό με τη μειωμένη φορολογική εξουσία των ΟΤΑ -καθώς τα φορολογικά έσοδα προέρχονται από φόρους τους οποίους επιβάλλει το κράτος και εκχωρεί στην Αυτοδιοίκηση- δείχνει τον εξαιρετικά μικρό βαθμό αυτονομίας της ελληνικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με την κατάσταση των λοιπών εταίρων.

Ο κ. Τάσος παραθέτει μάλιστα μία σειρά παρατηρήσεων για τα έσοδα της Τ.Α. που αποτυπώνουν την κατάσταση αυτή:

- Η συμμετοχή των τακτικών εσόδων στα συνολικά έσοδα παρουσιάζει σταδιακή μείωση με αποτέλεσμα η Τ.Α. να εξαρτά συνεχώς περισσότερο τον οικονομικό της προγραμματισμό από τα έκτακτα έσοδα, τα οποία ενέχουν σε ένα βαθμό το στοιχείο της αβεβαιότητας και της μεγάλης εξάρτησης από την κεντρική διοίκηση.
- Τα έσοδα από τέλη και δικαιώματα και κυρίως από φόρους και εισφορές διαχρονικά μειώνουν σημαντικά τη συμμετοχή τους στα συνολικά έσοδα των ΟΤΑ. Ένδειξη σημαντική αυτής της διαχρονικής μείωσης αποτελεί το γεγονός ότι το 1974 τα έσοδα από τέλη και φόρους αθροιστικά ξεπερνούσαν το 50% των συνολικών εσόδων ενώ το 1994 το ποσοστό συμμετοχής τους μειώθηκε στο 29,5%.

Αν ληφθεί μάλιστα υπόψη ότι πολλά από τα έσοδα που κατατάσσονται ως φορολογικά δεν προέρχονται από αυτοτελείς τοπικούς φόρους, αλλά είναι απλώς φορολογικά έσοδα της κρατικής διοίκησης που εκχωρούνται κατά ένα ποσοστό στην Τ.Α., δηλαδή είναι ουσιαστικά κρατική οικονομική ενίσχυση, η συμμετοχή των φόρων στα συνολικά έσοδα των ΟΤΑ είναι ακόμη μικρότερη.

- Αντίστροφη ακριβώς τάση σημειώθηκε διαχρονικά στην ποσοστιαία συμμετοχή των επιχορηγήσεων, τόσο των τακτικών όσο και των έκτακτων.

Αποτέλεσμα αυτής της διάρθρωσης των εσόδων της Τ.Α. ήταν -όπως υπογραμμίζει ο καθηγητής του Παντείου- «η συνεχής αύξηση της εξάρτησης των οικονομικών τους από τις κρατικές επιχορηγήσεις και η συνεχής συρρίκνωση της έστω και μικρής δυνατότητας παρέμβασής τους στη διαμόρφωση των εσόδων τους».

Διάκριση φορολογικών εσόδων και φορολογικής εξουσίας

Πριν προχωρήσει στην καταγραφή των φόρων, που θα μπορούσαν να εκχωρηθούν στην

Τ.Α., ο κ. Τάσος προχωρεί σε μία σαφή διάκριση ανάμεσα στα φορολογικά έσοδα και την φορολογική εξουσία. «Είναι προφανές ότι η εκχώρηση μέρους ή του συνόλου των εσόδων από φόρους που επιβάλλει η κεντρική διοίκηση προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί μια απλή εκχώρηση φορολογικών εσόδων και όχι εκχώρηση φορολογικής εξουσίας με την οποία θα δινόταν η δυνατότητα στους ΟΤΑ να επηρεάσουν το ύψος των εσόδων τους μέσω της συζομείωσης των φορολογικών συντελεστών» τονίζει και επισημαίνει χαρακτηριστικά:

«Με άλλα λόγια, τα φορολογικά έσοδα της Αυτοδιοίκησης τα οποία προκύπτουν από φόρους στους οποίους η ίδια δεν επεμβαίνει και δεν επηρεάζει, είναι μια συγκαλυμμένη μορφή κρατικής επιχορήγησης». Είναι δε εξαιρετικά σαφής ως προς τα ποια θα πρέπει να είναι η μορφή των εσόδων της Αυτοδιοίκησης.

«Δεν αρκεί τα φορολογικά έσοδα της Αυτοδιοίκησης να προέρχονται από φόρους που επιβάλλει και εισπράττει η κεντρική διοίκηση ή γενικά από φόρους στους οποίους η Αυτοδιοίκηση δεν έχει καμία δικαιοδοσία.

Για ένα τουλάχιστον μέρος των εσόδων αυτών η Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει φορολογική εξουσία, δηλαδή πρέπει μέσα σε προκαθορισμένα όρια να μπορεί να επιβάλλει δικούς της φόρους ή να επιλέγει το ύψος του φορολογικού συντελεστή» αναφέρει.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία αυτά, ο κ. Τάσος είχε στην προηγούμενη μελέτη του καταλήξει σε μια σειρά φόρων που συγκέντρωναν τα περισσότερα πλεονεκτήματα για την Αυτοδιοίκηση και χωρίζονταν

σε δύο κατηγορίες και συγκεκριμένα α) σε αυτούς που επιβάλλονται από την κεντρική διοίκηση και θα μπορούσαν μερικώς ή ολικώς να εκχωρηθούν στην Τ.Α. και β) σε αυτούς οι οποίοι δεν επιβάλλονται σήμερα στην Ελλάδα και θα μπορούσαν να επιβληθούν από την Τ.Α.

Στην πρώτη κατηγορία, των φόρων που σήμερα επιβάλλονται, ο κ. Τάσος είχε προκρίνει τους εξής:

- Φόρος Ακίνητης Περιουσίας
- Φορολογία Αυτοκινήτων
- Φόρος Μεταβίβασης Ακινήτων
- Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων
- Τέλη Χαρτοσήμου

Ως προς τους νέους φόρους, οι οποίοι θα μπορούσαν να επιβληθούν τοπικά, η μελέτη ανέφερε:

- Φόρος επιτηδεύματος (ή οικονομικής δραστηριότητας επιχειρήσεων)
- Φόρος υπεραξίας ακινήτων
- Φόρος θεαμάτων

- Φόρος παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος
- Φόρος ηλεκτρικών πυλώνων

Η επιλογή των φόρων κατά τον κ. Τάσο θα εξαρτηθεί από τη στάθμιση των πλεονεκτημάτων που παρουσιάζουν και ανάλογα με τη βαρύτητα που θα αποφασιστεί να δοθεί σε επιμέρους κριτήρια (όπως επάρκειας εσόδων, κόστους διαχείρισης, μακροοικονομικές επιπτώσεις, τοπικότητας).

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, επισημαίνει ότι «η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να αρκείται στη διατύπωση και μόνο προτάσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της οικονομικής της θέσης, αλλά πρέπει να γνωρίζει τα χαρακτηριστικά των φόρων που προτείνει να της εκχωρηθούν, να έχει πειστεί πρώτα η ίδια για την καταλληλότητα επιβολής τους από αυτήν αλλά και τις επιπτώσεις τους στην οικονομία».

Ωστόσο, όπως χαρακτηριστικά καταλήγει και η μελέτη του κ. Τάσου: «Η τελική απόφαση είναι φυσικά πολιτική».

Πως θα προσλαμβάνουν οι Δήμοι προσωπικό

- Προγραμματισμός προσλήψεων για τρία χρόνια απαιτεί το ΥΠΕΣΔΔΑ
- Εκτός του διοικητικού προσωπικού, όλες οι προσλήψεις θα γίνονται από τους ίδιους τους Δήμους και θα ελέγχονται από το ΑΣΕΠ
- Περιορίζονται οι προσλήψεις ορισμένου χρόνου
- Είναι άκυρες οι συμβάσεις έργου που καλύπτουν πάγιες ανάγκες

Αποδεσμεύονται όλες οι προσλήψεις των δήμων - πλην αυτών που αφορούν διοικητικό προσωπικό - από την έγκριση της τριμερούς επιτροπής υπουργών με νομοθετική ρύθμιση του Υπουργείου Εσωτερικών. Με τη ρύθμιση αυτή δηλαδή, θα επεκταθεί και σε άλλες κατηγορίες προσωπικού ότι ισχύει τώρα για τις προσλήψεις στις ανταποδοτικές υπηρεσίες.

Η ρύθμιση που έχει ενταχθεί στο σχέδιο νόμου για την Πολιτική Προστασία προβλέπει τα εξής:

Στην παράγραφο 8 του άρθρου 18 του Ν 2539/97 όπως ισχύει μετά τη φράση "των υπηρεσιών ανταποδοτικού χαρακτήρα" προστίθενται η φράση "και του προσωπικού όλων των άλλων κατηγοριών και κλάδων πλην των κατηγοριών ΠΕ Διοικητικού, ΠΕ Οικονομικού, ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού και ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων".

Πρόκειται για απελευθέρωση των προσλήψεων των Δήμων, οι οποίοι θα μπορούν να προκηρύσσουν θέσεις και να προσλαμβάνουν προσωπικό για κάλυψη των κενών οργανικών τους θέσεων χωρίς την προηγούμενη έγκριση από την τριμελή επιτροπή υπουργών.

Πως θα γίνει η προκήρυξη

Οι Δήμοι θα έχουν τη δυνατότητα κατά τα πρότυπα των προσλήψεων στις ανταποδοτικές υπηρεσίες να προκηρύξουν και να προσλάβουν τεχνικό προσωπικό και διάφορες άλλες κατηγορίες υπαλλήλων όπως βρεφονηπιοκόμους.

Οι προσλήψεις αυτές θα αποδεσμευτούν από το ΑΣΕΠ, ο ρόλος του οποίου θα περιοριστεί στον εκ των υστέρων έλεγχο των προκηρύξεων και των πινάκων διοριστέων.

Με την τροποποίηση που επέρχεται στη διαδικασία προσλήψεων, η έγκρισή τους θα γίνεται από τριμελής επιτροπές που συγκροτούνται στις Περιφέρειες.

Οι επιτροπές αυτές απαρτίζονται από δύο υπαλλήλους της κάθε Περιφέρειας και έναν υπάλληλο του δήμου που υποβάλλει αίτημα κάλυψης κενών θέσεων.

Μετά την έγκριση από την επιτροπή ο Δήμος καταρτίζει την προκήρυξη την οποία και αποστέλλει προς έλεγχο στο ΑΣΕΠ.

Σύμφωνα με τα την κείμενη νομοθεσία το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού πρέπει να επιστρέψει την προκήρυξη και τυχόν παρατηρήσεις εντός 20 ημερών.

Στην περίπτωση που η προκήρυξη δεν επιστραφεί στο Δήμο στο χρονικό αυτό διάστημα θεωρείται ως εγκριθείσα απ το ΑΣΕΠ.

Τακτικοί, εποχικοί και συμβάσεις έργου

Σε ότι αφορά τον προγραμματισμό των προσλήψεων τακτικού, εποχιακού προσωπικού των ΟΤΑ και συμβασιούχων έργου, το υπουργείο Εσωτερικών έχει ζητήσει τα αιτήματα να προβλέπουν και να καλύπτουν ανάγκες για τη τριετία 2002 -2004.

Αυτή η κατηγορία των προσλήψεων θα αποσταλεί για έγκριση στην τριμελή επιτροπή υπουργών.

Περί τα τέλη Φεβρουαρίου αναμένεται το υπουργείο Εσωτερικών αφού επεξεργαστεί τα υποβληθέντα αιτήματα, να προχωρήσει στον προγραμματισμό των προσλήψεων.

Προσλαμβάνουν οι Δήμοι, ελέγχει το ΑΣΕΠ

Οι Δήμοι αμέσως μετά θα μπορούν να προχωρήσουν στις διαδικασίες προσλήψεων βάσει των αντικειμενικών κριτηρίων του νόμου Πεπονή και να κατατάξουν τους επιτυχόντες στους πίνακες διοριστέων.

Το ΑΣΕΠ διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στους πίνακες διοριστέων, ενώ επίσης εκδικάζει και όσες ενστάσεις υποβάλλονται. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ηγεσίας του υπουργείου Εσωτερικών η εφαρμογή των διατάξεων για την αποδέσμευση των προσλήψεων, που δεν αφορούν το διοικητικό προσωπικό, από το ΑΣΕΠ, θα εφαρμοστούν για πρώτη φορά εντός του τρέχοντος έτους όχι όμως πριν τη διενέργεια των δημοτικών εκλογών.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί για στελέχωση του δημοσίου τομέα και των φορέων της Αυτοδιοίκησης με εξειδικευμένο προσωπικό καθίσταται σαφές ότι θα προηγηθεί στον προγραμματισμό και τις εγκριτικές αποφάσεις της επιτροπής η κάλυψη των θέσεων αυξημένων τυπικών προσόντων. Παράλληλα θα περιοριστούν κατά πολύ οι προσλήψεις προσωπικού ορισμένου χρόνου δεδομένου ότι οι υπηρεσίες που προχωρούσαν σε τέτοιου είδους προσλήψεις για την κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών, εφεξής θα προσλαμβάνουν τακτικό προσωπικό και όχι συμβασιούχους.

Αντίθετα παρέχεται η δυνατότητα στους ΟΤΑ να υποβάλλουν αιτήματα για την πρόσληψη εποχικών υπαλλήλων για την κάλυψη παροδικών αναγκών. Άκυρες εξάλλου θα χαρακτηριστούν όσες συμβάσεις μίσθωσης έργου συναφθούν όχι για την εκτέλεση ενός συγκεκριμένου έργου αλλά για την κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών.

Ξεκινούν οι προσλήψεις για τη δημοτική αστυνομία

Πριν το τέλος του έτους και πάντως μετά τις δημοτικές εκλογές θα διενεργηθούν σύμφωνα με την πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών οι πρώτες προσλήψεις των νέων δημοτικών αστυνομικών. Προτεραιότητα θα δοθεί στη στελέχωση των υπηρεσιών δημοτικής αστυνομίας στις μεγάλες πόλεις και τις πρωτεύουσες νομών.

Συνολικά αναμένεται να προσληφθούν περίπου 9.000 νέοι αστυνομικοί στην προ-σεχή διετία ωστόσο η κατανομή τους στην επικράτεια θα γίνει βάση πληθυσμιακού κριτηρίου. Το υπουργείο Εσωτερικών που έχει διασφαλίσει κονδύλι ύψους 10 δις δρχ. για τη νέα υπηρεσία, προκειμένου να διαπιστώσει τις πραγματικές ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής, έχει ζητήσει από τις αστυνομικές διευθύνσεις των νομών να προτείνουν αριθμό προσλήψεων.

Στην περιφέρεια δεν αποκλείεται, εφόσον εκδηλωθεί ενδιαφέρον, η νέα δημοτική αστυνομία να διαρθρωθεί και να λειτουργήσει στη λογική της εθελούσιας διαδημοτικής συνεργασίας ενώ αντίθετα στο Λεκανοπέδιο έχει ήδη αποφασιστεί να συσταθεί δημοτική αστυνομία ανά ΟΤΑ. Παρότι οι πρώτες προσλήψεις θα διενεργηθούν μετά τις δημοτικές εκλογές το Προεδρικό Διάταγμα για τις «αρμοδιότητες, σύστημα προσλήψεων, προσόντα, καθήκοντα, δικαιώματα και υποχρεώσεις του προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας» που έχει ήδη δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως παρέχει τη δυνατότητα τροποποίησης των κανονισμών λειτουργίας ανεξαρτήτως εκλογών, γεγονός που επιτρέπει την έκδοση προκηρύξεων για προσλήψεις δημοτικών αστυνομικών πριν τον Οκτώβριο. Σύμφωνα με τον υφυπουργό Εσωτερικών Λ. Παπαδήμα στο υπουργείο συνεστήθη και λειτουργεί ήδη ομάδα διοίκησης έργου με αντικείμενο την κατάρτιση ενός πρότυπου οργανισμού λειτουργίας της νέας υπηρεσίας, που θα αποσταλεί σε όλους τους Δήμους της χώρας, ώστε βάση αυτού να διαρθρω-

σουν τη νέα υπηρεσία τους λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής τους.

Παράλληλα κοινή επιτροπή των υπουργείων Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης επεξεργάζεται επιμέρους θέματα που αφορούν στην εκπαίδευση των νέων δημοτικών αστυνομικών τις στολές και τα σήματα που θα φέρουν.

Εκπαίδευση αστυνομικών

Σύμφωνα με το γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών Β. Βαλασόπουλο η εκπαίδευση των δημοτικών αστυνομικών θα διαρκέσει οκτώ μήνες και χωρίζεται σε δύο ενότητες. Κατ' αρχήν οι προσληφθέντες θα παρακολουθήσουν για τέσσερις μήνες με δαπάνη των δήμων το ίδιο πρόγραμμα εκπαίδευσης με τους δόκιμους αστυφύλακες στις σχολές της Ελληνικής Αστυνομίας στο Τσοτύλι Κοζάνης και στην Πτολεμαίδα.

Στο χρονικό αυτό διάστημα οι εκπαιδευόμενοι θα διαμένουν στις σχολές της Αστυνομίας, ενώ εξετάζεται το ενδεχόμενο κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης τους να τους χορηγείται από τους Δήμους το ποσό ύψους 60.000 δρχ. το μήνα ως έξοδα κίνησης, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τους εκπαιδευόμενους αστυφύλακες.

Εν συνεχεία με ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών και της ΚΕΔΚΕ θα παρασχεθούν στους νέους δημοτικούς αστυνομικούς για άλλους τέσσερις μήνες γνώσεις για τις διατάξεις των νόμων, διαταγμάτων και διοικητικών πράξεων που αφορούν στις αρμοδιότητές τους. Κατά τη διάρκεια του τετράμηνου οι εκπαιδευόμενοι θα κάνουν και πρακτική άσκηση στο Δήμο όπου έχουν προσληφθεί.

Το προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας

Το προσωπικό της Δημοτικής Αστυνομίας διακρίνεται σε ειδικό ένστολο και σε επιστημονικό και υποστηρικτικό προσωπικό που απαρτίζεται κυρίως από μηχανικούς, επόπτες υγείας, προσωπικό διοικητικής υποστήριξης και βοηθητικό προσωπικό.

Το ειδικό ένστολο προσωπικό κατατάσσεται σε κατηγορίες των κλάδων Πανεπιστημιακής, Τεχνολογικής και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με την προϋπόθεση το προσωπικό Πανεπιστημιακής και Τεχνολογικής εκπαίδευσης να μην είναι κατώτερο του 1/4 του συνολικού αριθμού των υπηρετούντων στη δημοτική αστυνομία. Στην ιεραρχική πυραμίδα του ειδικού ένστολου προσωπικού περιλαμβάνονται θέσεις που διακρίνονται με βαθμούς από Δ έως και Α.

Κριτήρια πρόσληψης

Οι προσλήψεις του επιστημονικού και υποστηρικτικού προσωπικού γίνεται βάση των κριτηρίων του νόμου Πεπονή, ενώ το ειδικό ένστολο προσωπικό προσλαμβάνεται με ειδικό σύστημα αντικειμενικών κριτηρίων τα οποία είναι: ο γενικός βαθμός του Πτυχίου ή του απολυτηρίου Λυκείου, η γνώση ξένων γλωσσών, η υπαγωγή τους σε μία από τις κατηγορίες του Ν 1481/1984, η επιτυχής συμμετοχή τους σε Ολυμπιακούς - Παγκόσμιους αγώνες μέχρι την όγδοη νίκη, σε Ευρωπαϊκούς - Μεσογειακούς αγώνες μέχρι την έκτη νίκη και σε Βαλκανικούς - Πανελλήνιους μέχρι την τρίτη νίκη, καθώς και η κατοχή άδειας οδηγού αυτοκινήτου ή δίκυκλης μηχανής τουλάχιστον 50 κ.ε.

Επίσης οι υποψήφιοι ένστολοι δημοτικοί αστυνομικοί θα υποβάλλονται σε υγειονομικές εξετάσεις και αθλητική δοκιμασία κατά τα πρότυπα των προσλήψεων στην Ελληνική Αστυνομία και την Πυροσβεστική.

Δέκα ημέρες μετά την ανάρτηση των πινάκων κατάταξης των επιλεγέντων βάση των αντικειμενικών κριτηρίων, υποψηφίων δημοτικών αστυνόμων καλούνται να προσέλθουν κατά τη σειρά κατάταξής τους για υγειονομική εξέταση.

Όσοι κρίνονται ικανοί από την Υγειονομική Επιτροπή καλούνται να προσέλθουν στην αρμόδια πενταμελή επιτροπή, που συστήνεται με απόφαση του περιφερειάρχη και η οποία διενεργεί την εξέταση και καταρτίζει τον πίνακα κατάταξης των επιτυχόντων. Η Επιτροπή εξετάζει τα σωματικά προσόντα των υποψηφίων ανδρών και γυναικών και τους υποβάλλει σε αθλητικές δοκιμασίες στις οποίες περιλαμβάνονται το άλμα σε μήκος τουλάχιστον 2,5μ για τους άνδρες και 1,5μ για γυναίκες, άλμα σε ύψος 0,80μ για τους άνδρες και

0,65, για τις γυναίκες καθώς και δρόμο 1000μ για τους άνδρες και 800μ για τις γυναίκες μέσα σε μέγιστο χρόνο 5' και 20''.

Στις αρμοδιότητες και η εξακρίβωση στοιχείων

Στο ειδικό ένστολο προσωπικό της δημοτικής αστυνομίας μεταφέρονται τριάντα τρεις νέες αρμοδιότητες που αφορούν μεταξύ άλλων στον έλεγχο της τήρησης των διατάξεων για την καθαριότητα, την κυκλοφορία, τη στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμηση, την ύδρευση την άρδευση, την αποχέτευση, την ηχορύπανση, τη ρύπανση των θαλασσών, τον έλεγχο των υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων, την προστασία των επίγειων και υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ακόμη τον έλεγχο τήρησης των διατάξεων για τη λειτουργία πάσης φύσεως επιτηδευσμάτων και επαγγελματιών, δημοτικών εργαστηρίων, μικροπωλητών και κυλικείων σε κοινόχρηστους χώρους, την εγκατάσταση και λειτουργία θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, την τήρηση των διατάξεων για την μουσική σε δημόσια κέντρα, την εγκατάσταση και λειτουργία ψυχαγωγικών παιδιών, την εφαρμογή των διατάξεων κοινής ησυχίας. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων που μεταφέρθηκαν στη δημοτική αστυνομία είναι και αυτές της Αγοροφυλακής και ειδικότερα: τη φρούρηση των αγροτικών κτημάτων για την πρόληψη κλοπών και φθορών ή την τέλεση άλλων αδικημάτων, μάλιστα για τα αδικήματα αυτά η δημοτική αστυνομία θα διενεργεί προανάκριση. Για την άσκηση των καθηκόντων τους οι δημοτικοί αστυνομικοί έχουν τη δυνατότητα εξακρίβωσης στοιχείων ταυτότητας των πολιτών, οι οποίοι κρίνονται ύποπτοι και οι οποίοι υποχρεούνται να παράσχουν στους δημοτικούς αστυνόμους τα αιτούμενα γραπτά ή προφορικά στοιχεία, αλλά και να επιτρέπουν τη είσοδο σε ελεγχόμενους χώρους διαφορετικά υποπίπτουν στο αδίκημα της απείθειας. Κάθε αντίσταση ή απείθεια ή εξύβριση ή άσκηση βίας ή απειλή βίας εναντίον των δημοτικών αστυνόμων κατά την άσκηση του ελέγχου συνιστά ποινικό αδίκημα, που επισύρει τις προβλεπόμενες από την ποινική νομοθεσία κυρώσεις.

Διακινούνται τα έγγραφα, όχι οι πολίτες

ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

- Μέχρι το 2003 θα λειτουργούν σε όλους τους Δήμους
- Θα λειτουργούν με την ευθύνη των Δήμων
- On line σύνδεση με Νομαρχίες, Περιφέρειες, Υπουργεία

Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων στην πλησιέστερη προς τον πολίτη βαθμίδα διοίκησης - την Τοπική Αυτοδιοίκηση - με κύριο σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτησή του αλλά και για την πάταξη της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς, αποτελεί απόφαση για την Κυβέρνηση, η οποία σύμφωνα με τον υπουργό Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη θα γίνει πράξη με τη μεταβίβαση στους δήμους χιλίων Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών.

Στόχος του υπουργείου είναι να λειτουργήσουν τους επόμενους μήνες και μέχρι τέλους του έτους τουλάχιστον πεντακόσια κέντρα και τα υπόλοιπα μέχρι τέλος του 2003.

Λειτουργία και στελέχωση

«Εγγυητές της καλής λειτουργίας της μεγάλης αυτής μεταρρύθμισης θα είναι οι ίδιοι οι δήμοι που θα αναλάβουν την ευθύνη λειτουργίας των υποκαταστημάτων του κράτους» δηλώνει στην ΕΤΑ ο υφυ-

πουργός Δημόσιας Διοίκησης Σταύρος Μπένος, ο οποίος αναφερόμενος στη δημιουργία των 1000 Κέντρων επισημαίνει ότι «θα συμβάλουν ουσιαστικά στη μετακίνηση του συνόλου του κράτους στο πλησιέστερο για τους πολίτες σημείο που είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση». Πέραν αυτού η δημιουργία των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών θα συμβάλει και στην εμπέδωση της διαφάνειας στο δημόσιο, καθώς σύμφωνα με τον υπουργό Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη «ο περιορισμός της συναλλαγής των πολιτών με τον εσωτερικό μηχανισμό της διοίκησης θα χτυπήσει τη συναλλαγή, τη διαφθορά τη γραφειοκρατία, την ταλαιπωρία τη διαμεσολάβηση και την επιλεκτική σχέση» μεταξύ πολίτη και υπαλλήλου.

Προκειμένου όμως να καταστεί εφικτή η εξυπηρέτηση του πολίτη από τα διοικητικά υποκαταστήματα θα απαιτηθεί προηγουμένως η απλούστευση και η ψηφιοποίηση και των χιλίων διοικητικών πράξεων, δράση την οποία δεν θα επιφορτισθούν να διεκπεραιώσουν οι δήμοι, αλλά επεξεργάζονται ήδη τα αρμόδια ανά τομέα υπουργεία.

Επίσης βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία του συστήματος είναι η μηχανοργάνωση των δήμων και η on line σύνδεσή τους με τις Νομαρχίες, τις Περιφέρειες και τα υπουργεία. Δράσεις που προωθούνται ήδη από το υπουργείο Εσωτερικών μέσω των προγραμμάτων για την «ηλεκτρονική διακυβέρνηση και την κοινωνία της πληροφορίας». Η μεταβίβαση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών στην Αυτοδιοίκηση θα γίνει με νομοθετική ρύθμιση από το υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο έχει διασφαλίσει ήδη τα κονδύλια για τη χρηματοδότηση του εγχειρήματος.

Σύμφωνα με τον αρμόδιο υφυπουργό Δημόσιας Διοίκησης Σταύρο Μπένο, οι δήμοι που θα ζητήσουν να συστήσουν Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών θα χρηματοδοτηθούν τόσο από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, όπου για το τρέχον έτος έχει εγγραφεί κονδύλι ύψους 4 δισ. δρχ. όσο και από το πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» όπου για τον ίδιο σκοπό θα διατεθούν 10 δισ. δρχ. το οποίο θα καλύπτει κατά τον πρώτο χρόνο το 70%

Κέντρα - υποκαταστήματα του κράτους

Τα Κέντρα θα λειτουργούν ως υποκαταστήματα του κράτους και κατά τα πρότυπα των τραπεζικών υποκαταστημάτων.

Ο πολίτης θα μπορεί στο εγγύτερο για αυτόν σημείο να επιλύει κάθε υπόθεσή του με το δημόσιο δίκως να απαιτείται η μετάβασή και η μετακίνησή του από τη μία δημόσια υπηρεσία στην άλλη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η έκδοση άδειας οδήγησης.

Ο ενδιαφερόμενος θα μπορεί απευθύνεται για την έκδοσή της στο Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών στο Δήμο όπου διαμένει, αντί να μεταβεί στην αρμόδια διεύθυνση της αντίστοιχης Νομαρχίας.

Επίσης στο Κέντρο Εξυπηρέτησης του Δήμου - και όχι στα υποκαταστήματα των ασφαλιστικών ταμείων - θα μπορούν να υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι αιτήσεις για τη χορήγηση συντάξεων.

και το δεύτερο το 50% του λειτουργικού κόστους των ΚΕΠ.

Με την νομοθετική ρύθμιση θα αντιμετωπιστούν και τα θέματα στελέχωσης των διοικητικών υποκαταστημάτων. Ειδικότερα για τη στελέχωση των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών θα δοθεί στους δήμους η δυνατότητα να προσλάβουν με αιτήσεις συμβάσεις εργασίας μέχρι 4 υπαλλήλους, απόφοιτους Πληροφορικής, ΑΕΙ, ΤΕΙ ή ΚΕΚ καθώς και συμβασιούχους έργου για απασχόληση μέχρι το τέλος του 2003, αλλά και φοιτητές ως ωρομίσθιους για εξάωρη απασχόληση, με οκτάμηνες συμβάσεις.

Επιπλέον για πρώτη φορά μέσα από τη λειτουργία των Κέντρων σύμφωνα πάντα με τον κ. Μπένο θα εισαχθεί στο στενό δημόσιο τομέα ο θεσμός της "προαιρετικής ετήσιας θητείας" για αποφοίτους ΑΕΙ, ΤΕΙ ή ΚΕΚ, οι οποίοι κατά τα πρότυπα των ασκούμενων ιατρών, που κάνουν την πρακτική τους στα αποκαλούμενα αγροτικά ιατρεία, θα έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν με συμβάσεις εργασίας στα διοικητικά υποκαταστήματα των δήμων αποκτώντας προϋπηρεσία. Προϊστάμενοι των Κέντρων θα οριστούν μόνιμοι υπάλληλοι των δήμων, οι οποίοι θα μεταταγούν στις νέες υπηρεσίες, ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής.

Οι πτυχιούχοι Πληροφορικής (προαιρετική θητεία) που θα απασχολούνται με συμβάσεις εργασίας για ένα έτος και οι ωρομίσθιοι φοιτητές, θα προσληφθούν βάσει των κριτηρίων του Νόμου Πεπονί, με προκηρύξεις που θα κάνουν οι ίδιοι οι Δήμοι, από τις οποίες θα δημιουργηθεί κατάλογος επιτυχόντων με ισχύ δύο ετών απ' όπου οι Δήμοι θα αντλούν τα απαραίτητα στελέχη. Οι συμβασιούχοι έργου θα προσληφθούν βάσει κριτηρίων που θα ορισθούν με κοινή υπουργική απόφαση. Μέχρι τέλους του 2003 θα γίνουν περίπου 2.000 προσλήψεις για τη στελέχωση των ΚΕΠ, ενώ συνολικά θα δημιουργηθούν 10.000 θέσεις εργασίας. Οι Δήμοι θα μπορούν να προσλάβουν μέχρι 4 πτυχιούχους για την προαιρετική θητεία, μέχρι 4 ωρομίσθιους φοιτητές και μέχρι 2 συμβασιούχους. Στις υπηρεσίες αυτές θα απασχολούνται μέχρι 4 μόνιμοι υπάλληλοι.

Το στελεχικό δυναμικό θα εκπαιδευτεί από το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης βάση ειδικού προγράμματος που επεξεργάζεται ήδη το υπουργείο Εσωτερικών.

Στην ίδια νομοθετική ρύθμιση που προωθεί το υπουργείο θα προβλεφθεί και η δυνατότητα αποζημίωσης του πολίτη από το δημόσιο για την περίπτωση που θα διαπιστωθεί καθυστέρηση στην εξυπηρέτηση και επίλυση του αιτήματός του.

Προκειμένου να καταστεί αυτό εφικτό παράλληλα με τη διαδικασία απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών και ενιαιοποίησης των εντύπων, προβλέπεται ανά διοικητική πράξη από τα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία και συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για τη διεκπεραίωση κάθε διοικητικής πράξης.

Μέχρι τέλος Ιουνίου η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης θα διοργανώσει και θα πραγματοποιήσει ημερίδες σε όλη την Ελλάδα για την ενημέρωση των τοπικών αρχών.

Η φιλοσοφία πάνω στην οποία έχει βασι-

στεί η λειτουργία των Κέντρων εστιάζεται στο σύνθημα "διακινούνται τα έγγραφα και όχι οι πολίτες".

Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία του υπουργείου Εσωτερικών τα αιτήματα των πολιτών στην πλειονότητά τους, 74%, αφορούν διαδικασίες οι οποίες απαιτούν για την διεκπεραίωσή τους την επίσκεψη του ενδιαφερόμενου σε περισσότερες από μία υπηρεσίες.

Για το λόγο αυτό οι υπεύθυνοι των Κέντρων Εξυπηρέτησης θα παραλαμβάνουν τις αιτήσεις των πολιτών και θα τις διαβιβάζουν στις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες.

Αξιοσημείωτο μάλιστα είναι το γεγονός ότι την απάντηση του αιτήματός του ο πολίτης θα μπορεί να την παραλάβει είτε από το Κέντρο Εξυπηρέτησης, όπου θα αποστέλλεται από την αρμόδια υπηρεσία, είτε στην ταχυδρομική διεύθυνση την οποία θα συμπληρώνει ο ίδιος στην αίτησή του.

Θετικά τα αποτελέσματα από την πιλοτική εφαρμογή

Από τον Ιούλιο του περασμένου έτους λειτουργούν ήδη πιλοτικά πέντε Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών στην Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη και το Περιστέρι.

Τα Κέντρα αυτά ήρθαν στην ουσία να προστεθούν στα 100 υποκαταστήματα του κράτους, που είχαν δημιουργηθεί σε όλα τα νησιά του Αιγαίου μέσω του προγράμματος "ΑΣΤΕΡΙΑΣ".

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία τα δύο προηγούμενα χρόνια στα 100 Κέντρα που λειτουργούν στα νησιά του Αιγαίου εξυπηρετήθηκαν 165.662 πολίτες, από τους οποίους οι 104.436 ζήτησαν απλή ενημέρωση, επιστράφηκαν 26.315 διεκπεραιωθέντα έγγραφα, ενώ από τους πολίτες που απευθύνθηκαν στα κέντρα οι 47.020 έκαναν χρήση του internet και οι 15.013 εξυπηρετήθηκαν μέσω του προγράμματος "ΑΣΤΕΡΙΑΣ".

Από την ανάλυση των στατιστικών στοιχείων για την εξυπηρέτηση των πολιτών που διαβιούν στα νησιά του Αιγαίου προκύπτει η αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου. Ειδικότερα το 2000 χρήση διαδικτύου μέσω των Κέντρων του προγράμματος ΑΣΤΕΡΙΑΣ έκαναν 21.818 πολίτες, ενώ το 2001 ο αντίστοιχος αριθμός πολιτών ανήλ-

θε στις 25.202.

Στο μεταξύ από τον Ιούλιο του περασμένου έτους μέχρι και φέτος τον Ιανουάριο από τα πέντε Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, που λειτουργούν πιλοτικά στην Ηπειρωτική Ελλάδα, εξυπηρετήθηκαν συνολικά 129.011 πολίτες.

Τα δύο από τα πέντε αυτά Κέντρα, στον Πειραιά και το Περιστέρι, εκτιμάται ότι έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσουν πάνω από 600 σύνθετες υποθέσεις ημερησίως και συνολικά 200.000 υποθέσεις το χρόνο.

Ειδικά για το Κέντρο του Πειραιά υπήρξε πρόβλεψη on line σύνδεσής του με το υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας για τη χορήγηση 18 νέων πιστοποιητικών που αφορούν θέματα ναυτιλίας.

Στα Κέντρα λειτουργούν και υπηρεσίες των δήμων Πειραιώς και Περιστερίου, υπάρχει σύνδεση με τα δημοτολόγια, το 1464 και παρέχεται η δυνατότητα ηλεκτρονικής φωτογράφησης του πολίτη, εφόσον αυτό απαιτείται για τη διεκπεραίωση της διοικητικής πράξης. Απευθείας σύνδεση εξ άλλου υπάρχει με το Υπουργείο Εσωτερικών, το Εθνικό Τυπογραφείο και το TAXIS, για την έκδοση φορολογικής ενημερότητας.

Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών τους πρώτους μήνες λειτουργίας τους τα δύο πρώτα Κέντρα, Αθηνών και Θεσσαλονίκης, επισκέφθηκαν συνολικά 10.661 πολίτες εκ των οποίων το 29% ζήτησε πληροφόρηση για κάποια διοικητική διαδικασία, ενώ το 71% υπέβαλλε αίτηση για την διεκπεραίωση συγκεκριμένης υπόθεσης.

Στις περισσότερες περιπτώσεις οι πολίτες, ποσοστό 29% υπέβαλλαν αίτηση για υποθέσεις αρμοδιότητας των δήμων, το 24% για θέματα αρμοδιότητας των Πρωτοδικείων, το 12% για θέματα ευθύνης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, το 11% των πολιτών υπέβαλλε αίτηση για έκδοση πιστοποιητικών από τα Ληξιαρχεία, το 8% από τα στρατολογικά γραφεία, το 3% από Πανεπιστημιακά ιδρύματα και το 13% για θέματα αρμοδιότητας ασφαλιστικών φορέων και διαφόρων άλλων υπηρεσιών.

Ε.Ε.: ΟΙ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Συμφέρον των φτωχών η περιφερειακή ανάπτυξη

Χώρες	ΑΕΠ		Περιφερειακές ανισότητες (τυπική απόκλιση)	
	1986	1996	1986	1996
ΕΥΡ 15	100	100		
1. Βέλγιο	102,8	112,1	25,0	26,0
2. Δανία	112,1	119,3	—	—
3. Γερμανία	—	108,3	—	30,2
4. Ελλάδα	59,2	67,5	6,0	8,6
5. Ισπανία	69,8	78,7	13,7	16,8
6. Γαλλία	109,8	103,9	27,8	29,0
7. Ιρλανδία	60,8	96,5	—	—
8. Ιταλία	100,4	102,7	25,2	27,2
9. Λουξεμβούργο	137,3	168,5	—	—
10. Ολλανδία	101,8	106,8	12,2	12,3
11. Αυστρία	103,2	112,3	24,7	28,6
12. Πορτογαλία	55,1	70,5	16,2	13,1
13. Φιλανδία	99,7	96,9	17,4	20,0
14. Σουηδία	111,5	101,2	10,7	11,1
15. Ηνωμένο Βασίλειο	98,6	99,8	19,6	18,5

Σημ. 1. Το ΑΕΠ εκφράζεται ως ΠΑΔ (πρότυπο αγοραστικής δύναμης - κοινή μονάδα που αντιστοιχεί στον ίδιο όγκο αγαθών και υπηρεσιών για κάθε χώρα με κοινοτικό μέσο όρο = 100.
2. Συμπεριλαμβάνονται τα νέα *Länder* (Ομόσπονδα Κράτη) της Γερμανίας.

Πηγή: EUROSTAT

Τί κοινό έχει η γραφική Ήπειρος με τα πέτρινα σπίτια και τις καλοφτιαγμένες γέφυρες, με την εξωτική νήσο Reunion ;

Μα, το ότι βρίσκονται σχεδόν στην ίδια κατάταξη στη λίστα των λιγότερων ανεπτυγμένων περιοχών της Ευρώπης.

Οστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι ενώ η Ήπειρος βρίσκεται γεωγραφικά στην Ευρώπη, η Reunion απέχει χιλιάδες μίλια, στον μακρινό Ινδικό Ωκεανό, αφού είναι μια από τις υπερπόντιες κτήσεις της Γαλλίας.

Και ποια είναι η σχέση μεταξύ Αμβούργου και Ηπείρου ;
Καμία!

Αφού το Αμβούργο κατέχει την πρώτη θέση στον πίνακα με το υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ και η Ήπειρος μια από τις τελευταίες.

Ίσως αυτή η καταγραφή να δίνει μια χοντροκομμένη εικόνα της κατάστασης των ανισοτήτων στην ΕΕ, ωστόσο οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους.

Εξάλλου το πρόβλημα δεν παρουσιάζεται ανάμεσα σε κάποιες περιφέρειες της Ελλάδας με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές, αλλά και μέσα στις ίδιες χώρες της Ευρώπης.

Η περιοχή της Ile de France, (περιοχή Παρισιού) έχει τεράστια διαφορά με αυτήν του Pas de Calais, στη Βόρεια Γαλλία.

Η αναγκαιότητα μιας ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης είναι προφανής. Η ιδέα μιας Ευρώπης περιφερειών φαίνεται να κερδίζει όλο και μεγαλύτερο

έδαφος.

Στη Γαλλία, παραδείγματος χάριν, το 75% των Γάλλων επιθυμούν μια νέα διοικητική ανασυγκρότηση της χώρας τους σε «περιφέρειες» και «συνενώσεις νομών» με στόχο την ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών. Παράλληλα, πάνω από τους μισούς Γάλλους δηλώνουν πως έχουν ήδη ακούσει να γίνεται λόγος για τις νέες πολιτικές εδαφικής ανασυγκρότησης. Αυτά τα στοιχεία προκύπτουν από μια πρόσφατη έρευνα της έγκυρης εταιρίας δημοσκοπήσεων SOFRES που πραγματοποιήθηκε στις αρχές του Ιανουαρίου του 2002, στη Γαλλία.

Μια τέτοια πολιτική -πιστεύουν οι ερωτηθέντες- θα είχε θετικές συνέπειες σε θέματα μεταφορών, ποιότητας των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών, πολιτισμικής ανάπτυξης του τόπου που διαμένουν και της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, ενώ το 86% πιστεύει πως «οι κοινότητες έχουν συμφέρον να συνενωθούν γιατί έτσι θα είναι πιο αποτελεσματική η επίλυση από κοινού ορισμένων προβλημάτων».

Η Ευρώπη των ανισοτήτων

Με τη Συνθήκη του Μάαστριχ το 1992 εισάγεται για πρώτη φορά επισήμως από την ΕΕ η έννοια της «αρχής της επικου-

ρικότητας». Με αυτόν τον όρο τίθενται τα κριτήρια της αποκέντρωσης και της αποτελεσματικότητας. Ειδικότερα αυτό σημαίνει ότι οι αποφάσεις για μια δημόσια ενέργεια θα πρέπει να λαμβάνονται σε επίπεδο όσο το δυνατόν πλησιέστερο προς τον πολίτη, δηλαδή στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο διοικητικής οργάνωσης ενός κράτους: της Κοινότητας, του Δήμου, του Νομού ή της Περιφέρειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών ιδρύεται την ίδια χρονιά, με σκοπό την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας και γνωμοδοτεί για ζητήματα σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, τη δημόσια υγεία, την παιδεία και την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

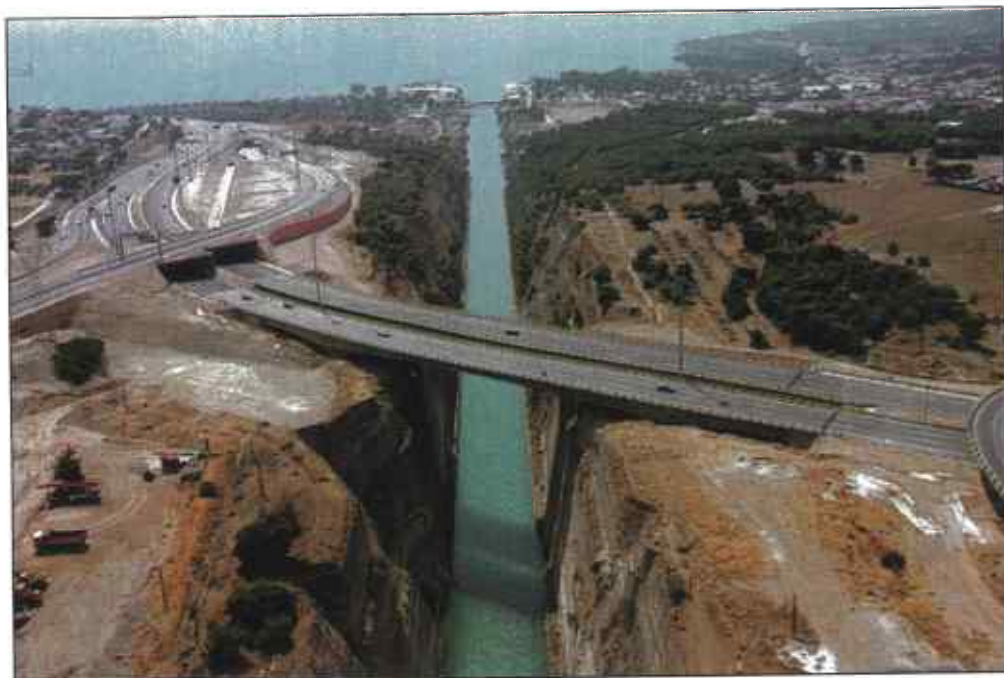
Στην Ελλάδα, με προεδρικό διάταγμα του 1987 διαμορφώθηκαν οι γεωγραφικές ενότητες και οι έδρες των περιφερειακών διοικήσεων της χώρας, ενώ με τον νόμο 2503 του 1997 συγκροτήθηκαν οι Περιφέρειες ως ενιαίες αυτοτελείς μονάδες της διοίκησης.

Στόχος αυτών των μεταρρυθμίσεων είναι η ριζική αλλαγή της περιφερειακής Διοίκησης του κράτους με τη μεταφορά των επιτελικών του λειτουργιών στο επίπεδο της περιφέρειας και τη διοίκηση των κρατικών δημόσιων υποθέσεων πλησιέστερα προς τους πολίτες.

Ωστόσο, και παρά το πνεύμα της ΕΕ για μια Ευρώπη ομοσπονδιακού χαρακτήρα, σημαντικές περιφερειακές ιδιαιτερότητες και ακόμη πιο σημαντικές ανισότητες εντοπίζονται τόσο μέσα στις ίδιες τις χώρες, από περιοχή σε περιοχή, (π.χ. μεταξύ ιταλικού Βορά και Νότου), όσο και μεταξύ των διαφορετικών χωρών της ΕΕ.

(Βλέπε σχετικά άρθρο Μ. Δρεττάκη).

Όσον αφορά στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στις περιφέρειες των χωρών της ΕΕ, η κατάσταση, και πάλι, δεν είναι ευνοϊκή για τη χώρα μας. Η περιοχή του Βορείου Αιγαίου καταλαμβάνει την έκτη θέση από το τέλος σ' αυτήν την κατάταξη με 35,2 μονάδες και στην όγδοη η Ήπειρος με 36,2, ενώ στην ενδέκατη έως και δέκατη τέταρτη βρίσκονται οι περιοχές της Δυτικής Ελλάδας, της Αν. Μακεδονίας-Θράκης, των Ιόνιων Νησιών και της

Θεσσαλίας. Στην δέκατη πέμπτη παρεμβάλλεται η υπερπόντια κτήση της Γαλλίας, το νησί Reunion κι ακολουθούν και πάλι ελληνικές περιοχές: Κρήτη, Κ. Μακεδονία και Πελοπόννησος.

Ελληνικές οι 9 στις 25 φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ

Από τις 25 φτωχότερες περιφέρειες της ΕΕ, οι 9 είναι ελληνικές, μαζί με κάποιες της τέως Αν. Γερμανία, κάποιες περιοχές της Ισπανίας και της Πορτογαλίας και τις μακρινές γαλλικές και πορτογαλικές αποικίες.

Επίσης, δύο περιφέρειες της χώρας, η Πελοπόννησος και η Ήπειρος, είναι οι μόνες περιφέρειες μεταξύ των φτωχότερων περιοχών της ΕΕ που έχουν εμφανίσει μείωση του κατά κεφαλήν εισοδήματός τους κατά τη δεκαετία 1986-1996.

Επτά περιφέρειες της χώρας, η Αν. Μακεδονία και Θράκη, η Δυτική Μακεδονία, η Ήπειρος, η Θεσσαλία, η Στερεά Ελλάδα, η Πελοπόννησος, το Β. Αιγαίο, παρουσίασαν μείωση του ΑΕΠ αντί για αύξηση, δηλαδή απέκλιναν αντί να συγκλίνουν με την υπόλοιπη Ευρώπη. Στον αντίποδα βρίσκονται οι υπόλοιπες έξι περιφέρειες: η Κεντρική Μακεδονία, η Κρήτη, η Αττική, το Ν. Αιγαίο, τα Ιόνια νησιά, η Δυτική Ελλάδα που παρουσίασαν αύξηση του ΑΕΠ. Μόνο τρεις περιφέρειες: η Αττική, η Κρήτη και το Νότιο Αιγαίο εμφανίζουν ΑΕΠ πάνω από

Οι πέντε περισσότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες, 1996		Οι πέντε λιγότερο αναπτυγμένες Περιφέρειες, 1996	
	ΑΕΠ		ΑΕΠ
1. Αμβούργο	192	1. Γουαδελούπη	40
2. Βρυξέλλες	173	2. Ήπειρος	44
3. Ντάρμστατ	171	3. Ρεουνιόν	46
4. Λουξεμβούργο	169	4. Γουιάνα	48
5. Βιέννη	167	5. Αζόρες	50

τον Κοινωνικό Μέσο Όρο.

Πολύ σοβαρή υατέρηση εμφανίζουν οι νομοί Χίου, Ροδόης, Καστοριάς, Γρεβενών, Θεσπρωτίας, Άρτας, Ευρυτανίας όπου το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι μικρότερο του 65% του μέσου όρου της χώρας.

Οι οξύτερες ενδοπεριφερειακές ανισότητες εμφανίζονται στην Αν. Μακεδονία - Θράκη, τη Δ. Μακεδονία και τη Στερεά Ελλάδα. Σε κάθε μία από αυτές περιλαμβάνονται πλούσιοι και φτωχοί νομοί, ενώ η πιο ομοιογενής περιφέρεια της χώρας είναι η Κρήτη.

Το πρόβλημα της ανεργίας

Μεταξύ των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν περισσότερο οι φτωχότερες περιφέρειες της χώρας, είναι η ανεργία. Σύμφωνα πάλι με στοιχεία της Eurostat, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 4η θέση μεταξύ των χωρών με τους περισσότερους άνεργους, μετά την Ισπανία, την Ιταλία και τη Φινλανδία. Η Ήπειρος είναι η περιφέρεια με τη μεγαλύτερη ανεργία στη χώρα που φτάνει το 15%, και μάλιστα μεταξύ των νέων κάτω των 25 ετών, η ανεργία αγγίζει το 54%. Από τις έξι περιφέρειες στην ΕΕ στις οποίες σημειώθηκε σημαντική αύξηση της ανεργίας, πάνω από 5%, στους νέους, οι πέντε είναι η Ήπειρος, η Δ. Ελλάδα, η Στερεά Ελλάδα, η Θεσσαλία και το Β. Αιγαίο.

Στις γυναίκες, σε έξι περιοχές της ΕΕ, η ανεργία αυξήθηκε πάνω από 3,5 % κι ήταν όλες περιφέρειες της Ελλάδας (Αν. Μακεδονία-Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Β. Αιγαίο, Ν. Αιγαίο, Κρήτη).

Τα μηνύματα από την Ευρώπη δεν είναι ενθαρρυντικά και αφορούν όλους τους

Ευρωπαίους. Σύμφωνα με την πολύ πρόσφατη έκθεση του Εθνικού Παρατηρητηρίου της Γαλλίας για τη Φτώχεια και τον Κοινωνικό Αποκλεισμό, παρατηρείται ένα πολύ ανησυχητικό φαινόμενο: η μείωση της ανεργίας - στη Γαλλία τουλάχιστον - τα τελευταία τέσσερα χρόνια, δεν βελτίωσε το βιωτικό επίπεδο των πολιτών. Αυτό το παράδοξο οφείλεται αφενός στο ότι οι θέσεις εργασίας που βρίσκουν οι άνεργοι είναι πρόσκαιρες, και αφετέρου στην αύξηση των μεταναστών που αναζητούν κι αυτοί εργασία. Τεσσαερίσμις εκατομμύρια άτομα στη Γαλλία, ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, αριθμός που αντιστοιχεί στο 7% των νοικοκυριών.

Από άλλα στοιχεία της ΕΕ προκύπτει πως οι εισοδηματικές ανισότητες αυξάνουν τόσο στο εξωτερικό της χώρας, όσο και μεταξύ των Ελλήνων και των υπολοίπων κατοίκων της ΕΕ.

Οι 21 στους 100 Έλληνες ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Με μέσο μισθό στην ΕΕ τα 1996 ECU, ο μισθός στην Ελλάδα διαμορφώνεται στα 996 ECU, δηλαδή 60% χαμηλότερα.

Το φτωχότερο 10% του πληθυσμού της Ελλάδας απολαμβάνει μόλις το 2% του συνολικού εισοδήματος της χώρας, γεγονός που τη φέρνει στην τελευταία θέση στην ΕΕ. Αντίθετα, το πλουσιότερο 10% του πληθυσμού της Ελλάδας απολαμβάνει το 26,3% του συνολικού εισοδήματος.

Ποσοστό ανεργίας στην Ε.Ε.

	1987	1997
EYP 15 (Μ.Ο.)	10,5	10,7
1. Βέλγιο	11,0	8,9
2. Δανία	5,8	5,7
3. Γερμανία	—	9,8
4. Ελλάδα	7,4	9,6
5. Ισπανία	20,8	21,1
6. Γαλλία	10,3	12,0
7. Ιρλανδία	18,1	10,1
8. Ιταλία	10,2	12,3
9. Λουξεμβούργο	2,5	2,5
10. Ολλανδία	9,9	5,2
11. Αυστρία	3,8	4,4
12. Πορτογαλία	7,0	6,7
13. Φινλανδία	5,2	14,8
14. Σουηδία	2,5	10,4
15. Ηνωμένο Βασίλειο	11,0	7,1

Οι Έλληνες επίσης έχουν τη χαμηλότερη αγοραστική δύναμη μεταξύ των πολιτών των 15 χωρών της ΕΕ.

Η αγοραστική δύναμη του Έλληνα σε σχέση με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι 68%. Αντιστοίχως, οι χώρες συνοχής οι οποίες κατά την ένταξή τους στην ΕΟΚ το 1985 ήταν σε χειρότερη θέση, έχουν ξεπεράσει την Ελλάδα, με την Πορτογαλία να είναι στο 70%, την Ισπανία στο 79% και την Ιρλανδία στο 97%.

Σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Eurostat, το 54% των Ελλήνων δεν αντέχει οικονομικά ούτε μία εβδομάδα διακοπών, το 35% δεν μπορεί να αγοράσει καινούρια ρούχα (αντί 14% στην ΕΕ των 15), και το 24% δεν μπορεί να ξεπληρώσει τα ενυπόθηκα δάνεια που παίρνει.

Με ποιο τρόπο λοιπόν μπορούν να εφαρμοστούν αυτές οι νέες πολιτικές για την ανάδειξη μιας Ευρώπης ομοσπονδιακού τύπου, όταν οι διαφορές από χώρα σε χώρα και από περιοχή σε περιοχή είναι τόσο μεγάλες;

Το θέμα προβληματίζει όλους τους ενδιαφερόμενους σε όλα τα επίπεδα. Ωστόσο μια δημόσια συζήτηση έχει ξεκινήσει από καιρό.

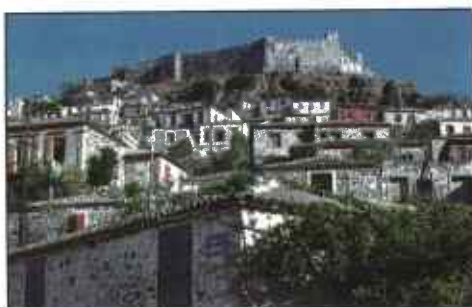
Στις αρχές του χρόνου διοργανώθηκαν στο Παρίσι, για δεύτερη χρονιά, οι «Διεθνείς Συνομιλίες για την Ανασυγκρότηση και Ανάπτυξη των Περιοχών», από το Ταμείο Παρακαταθηκών του ΟΟΣΑ.

Σ' αυτήν την εκδήλωση ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού, Donald Johnston, είχε δώσει τον τόνο λέγοντας πως: «οι πιο ελκυστικές περιοχές είναι εκείνες που «ποντάρουν» στη γνώση, στην αέναη ανάπτυξη και στην ποιότητα ζωής. Οι πόλεις και οι περιοχές που ευημερούν περισσότερο είναι εκείνες που κατόρθωσαν να ενδυναμώσουν όλα τα στοιχεία του εδαφικού τους κεφαλαίου: τους φυσικούς πόρους, το περιβάλλον, τις υποδομές τους αλλά και το ανθρώπινο δυναμικό, τις νέες

τεχνολογίες και τη δημιουργία δικτύων και συνεργασιών. Πλέον δεν είναι σκόπιμο να υποστηρίζουμε τον έναν ή τον άλλο τομέα της οικονομίας ή τη μία ή την άλλη περιοχή. Γνωρίζουμε πια τα αποτελέσματα των πολιτικών του παρελθόντος με μαζικές επιχορηγήσεις, δημιουργία τεχνητών πόλων και τη διατήρηση βιομηχανιών σε ύφεση. Ήταν πολιτικές δαπανηρές που δεν απέφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Αυτές οι πολιτικές δημιούργησαν μια εξάρτηση αντί να αναπτύξουν την επιθυμία για δημιουργία και νεωτερισμούς.

Οι πολιτικές ανάπτυξης περιοχών που σήμερα έχουμε υπό όψιν μας, έχουν στόχο να βοηθήσουν όλες τις περιοχές να κινητοποιήσουν όλες τις δυνάμεις τους, τα προτερήματά τους και το δυναμικό τους. Η νέα αποστολή των κυβερνήσεων είναι να βοηθήσουν τις περιοχές να αναδείξουν το εδαφικό τους κεφάλαιο. Πώς; Διασφαλίζοντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη επιχειρήσεων σε όλες τις περιοχές.

Διασφαλίζοντας στις περιοχές την απαραίτητη αυτονομία για να μπορέσει να εκτελέσουν τις αρμοδιότητές τους σε θέματα ανάπτυξης και να αναλάβουν πρωτοβουλίες. Τέλος, οι κυβερνήσεις να δώσουν κίνητρα στις επιχειρήσεις για να αναπτυχθούν σε τοπικό επίπεδο, σε θέματα που θα αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη της βιομηχανικής οικολογίας».

Οι πολιτικές ενίσχυσης των φτωχότερων

Η πολιτική της ΕΕ από το 1992 υιοθέτησε μια δέσμη προτάσεων, γνωστών ως «Πακέτο Ντελόρ», ενώ στη συνέχεια, μετά τη Συνθήκη του Μάαστριχ, δημιουργήθηκαν τρία Διαρθρωτικά Ταμεία: το ΕΠΤΑ, το ΕΚΤ και το Τμήμα Προσανατολισμού του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΑ). Μια από τις σημαντικότε-

ρες ενισχύσεις των ελληνικών περιφερειών ήταν και αυτή των ΜΟΠ που διήρκεσαν έξι χρόνια από το 1986 έως το 1992. Η σημαντικότερη όμως κοινοτική ενίσχυση αποφασίστηκε το 1988 με ριζική αναδιάρθρωση των Διαρθρωτικών Ταμείων και σταδιακό διπλασιασμό των πόρων την περίοδο 1987-1993. Αυτό το ΚΠΣ περιλάμβανε έργα υποδομής, ενώ με το Β' ΚΠΣ για το διάστημα 1994-1999 απορροφήθηκαν κονδύλια -που όπως δήλωσε και ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στο Συμβούλιο των Περιφερειάρχων τον Φεβρουάριο- ήταν της τάξεως των 7,2 δισ. δραχμών. Όσο για το Γ' ΚΠΣ που έχει ήδη ξεκινήσει, ο υπουργός είπε πως μέχρι σήμερα έχουν ήδη ενταχθεί 1.400 έργα συνολικού προϋπολογισμού 4 τρισ. τη διετία 2000-2001.

Ωστόσο, ο κ. Χριστοδουλάκης, στο ίδιο Συμβούλιο αναφέρθηκε, πέρα από αριθμούς, στη δημιουργία νέων κοινωνικών ρευμάτων στις χώρες της ΕΕ που επιδιώκουν την πολιτική ενοποίησή της και στην απαρχή μιας διαδικασίας για κοινή πορεία των ευρωπαϊκών λαών.

Μια κοινή πολιτική όπου τα σύνορα των κρατικών πολιτικών θα διευρύνονται και σιγά - σιγά θα αναδεικνύονται τα όρια των περιφερειακών πολιτικών. Μέσα σ' αυτό το ρεύμα πολιτικής ενοποίησης θα χαλαρώνει ο ρόλος του κράτους και της κρατικής παρέμβασης ακόμη και σε σημαντικά ζητήματα.

Αλλά, παραδέχθηκε και πρακτικά αιτήματα που εμπεριέχονται σ' αυτά τα ρεύματα όπως η σύγκλιση των αμοιβών για όλους τους πολίτες της ΕΕ: «Αν δεν δημιουργήσουμε χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, δήλωσε ο υπουργός, δεν έχει νόημα να μιλούμε για κοινωνική συνοχή και πραγματική σύγκλιση καθώς ένα κομμάτι της κοινωνίας θα είναι καταδικασμένο στο περιθώριο και στην αφάνεια, και θα βρίσκεται εκτός της διαδικασίας της ευημερίας».

Μέσα από αυτούς τους προβληματισμούς και εκτιμήσεις πρέπει να βρεθεί ένας δρόμος που θα οδηγήσει στην ευημερία των πολιτών και την ανάπτυξη των περιοχών στις οποίες ζουν. Η αισιοδοξία στις μέρες μας δε περισσεύει, αλλά πολλές φορές η ουτοπία βοήθησε, αν όχι να πραγματοποιηθεί ένα όνειρο, αλλά τουλάχιστον κάποιους να το ηλυσιάσουν.

Με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), της Eurostat, πολλές αναλύσεις έχουν γίνει (και ο γράφων έχει ασχοληθεί σε πολλά άρθρα του και σε τρία βιβλία του) για το αν με την πάροδο του χρόνου υπάρχει ή όχι πραγματική σύγκλιση στην Ε.Ε., δηλαδή για το αν και κατά πόσο μειώνονται οι ανισότητες και συγκλίνει το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ) στις 15 χώρες-μέλη της Ε.Ε. καθώς και (σε ορισμένες περιπτώσεις) αν και κατά πόσο αυξάνεται η συνοχή της Ε.Ε., δηλαδή αν σημειώνεται σύγκλιση των οικονομιών των χωρών αυτών ως σύνολου. Σ' ένα από τα άρθρα μας ασχοληθήκαμε και με τις περιφερειακές ανισότητες του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ στην Ελλάδα την πενταετία 1993-1998 και διαπιστώσαμε ότι στο διάστημα της πενταετίας αυτής σημειώθηκε αύξηση των ανισοτήτων αυτών.

Πρόβλημα, όμως, περιφερειακών ανισοτήτων δεν υπάρχει μόνο στην Ελλάδα. Υπάρχει και στις άλλες χώρες της Ε.Ε. στις οποίες υπάρχουν περιφέρειες (το Λουξεμβούργο, η Δανία και, μέχρι πρόσφατα, η Ιρλανδία θεωρούνται ως μια περιφέρεια). Είναι, κατά συνέπεια, ενδιαφέρον, να ερευνηθεί το αν και κατά πόσο στο διάστημα 1993-1999 (το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν στοιχεία, τα οποία δόθηκαν στη δημοσιότητα από τη Eurostat στις 29.1.2002) σημειώθηκε σύγκλιση ή απόκλιση στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των περιφερειών (δηλαδή αν αυξήθηκε η μειώθηκε η ανισότητα σ' αυτό) καθώς, αν σημειώθηκε σύγκλιση ή απόκλιση των περιφερειών της καθεμιάς από τις 12 χώρες ως συνόλου καθώς και όλων των περιφερειών της Ε.Ε. (στις οποίες περιλαμβάνονται και οι τρεις χώρες που προαναφέρθηκαν) ως συνόλου, δηλαδή αν αυξήθηκε ή μειώθηκε η συνοχή τους. Για τη διερεύνηση όλων των παραπάνω χρησιμοποιούμε τα στοιχεία για τις περιφέρειες της Ε.Ε. (κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και πληθυσμό) της Eurostat από το δημοσίευμα «Basic Statistics of the E.U.», 33η έκδοση για το έτος 1993 και τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 29.1.2002 για το έτος 1999.

Το σύνολο των περιφερειών των 15 χωρών-μελών της Ε.Ε. είναι 211. Επειδή, όμως, το 1993 η Ιρλανδία ήταν μια περιφέ-

Αγεφύρωτες οι μεγάλες περιφερειακές ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Του Μανόλη Γ. Δρεπάκη*

ρεια και, επιπλέον, δεν υπάρχουν στοιχεία το έτος αυτό για 6 περιφέρειες της Γερμανίας και για 3 του Ηνωμένου Βασιλείου και επειδή υπάρχουν κάποιες αλλαγές στις περιφέρειες της Ουαλίας και της Σκωτίας, χρησιμοποιήσαμε (με εξαίρεση τον Πίνακα 1) πιο συγκεντρωτικά στοιχεία για τις περιφέρειες αυτές με αποτέλεσμα ο αριθμός των περιφερειών να περιοριστεί κατά 11. Οι περιφέρειες, δηλαδή, στις οποίες αναφέρεται η ανάλυση που ακολουθεί είναι 200. Αναλυτικότερα τα στοιχεία που χρησιμοποιήσαμε για την περιφέρεια :

- Sachsen της Γερμανίας καλύπτουν τις περιφέρειες Chemnitz, Dresden και Leipzig.
- Sachsen Anhalt της Γερμανίας καλύπτουν τις περιφέρειες Dessau, Halle και Magdeburg.
- Scotland του Ηνωμένου Βασιλείου τις τέσσερις περιφέρειες της Σκωτίας.
- Wales του Ηνωμένου Βασιλείου τις δύο περιφέρειες της Ουαλίας.
- London τις δύο περιφέρειες στις οποίες έχει υποδιαιρεθεί το Λονδίνο, και
- Cornwall & Devon τις δύο αυτές περιφέρειες μαζί.

Στο άρθρο αυτό χρησιμοποιούμε δύο δείκτες πραγματικής σύγκλισης την περίοδο 1993-1999 :

- Το δείκτη ανισότητας. Πρόκειται για τον απλό συντελεστή μεταβλητότητας του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ. Η αύξηση του δείκτη αυτού δείχνει αύξηση της ανισότητας του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ ανάμεσα στις περιφέρειες της καθεμιάς χώρας-μέλους ή όλων των περιφερειών της Ε.Ε. ή ανάμεσα στις χώρες- μέλη της Ε.Ε., και
- Το δείκτη συνοχής. Πρόκειται για το σταθμισμένο με τον πληθυσμό κάθε περιφέρειας συντελεστή μεταβλητότητας του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ. Η μείωση του δείκτη αυτού σηματοδοτεί αύξηση της συνοχής των περιφερειών της καθεμιάς, χώρας-μέλους ή όλων των περιφερειών της Ε.Ε. ως συνόλων ή των χωρών-μελών της Ε.Ε. ως συνόλου.

Το άρθρο αυτό χωρίζεται σε 4 Μέρη :

- Στο Μέρος I δίνουμε μια γενική εικόνα των περιφερειών των χωρών-μελών της Ε.Ε. και εξετάζουμε τις ανισότητες στον πληθυσμό τους.
 - Στα επόμενα 3 Μέρη εξετάζουμε τις εισοδηματικές ανισότητες και τη συνοχή :
 - Στο Μέρος II των περιφερειών της καθεμιάς χώρας και του συνόλου της Ε.Ε.
 - Στο Μέρος III των περιφερειών της καθεμιάς χώρας και του συνόλου της Ε.Ε. κατά κλίμακα ΑΕΠ σε ΜΑΔ, και
 - Στο Μέρος IV των 15 χωρών-μελών της Ε.Ε.
- Το άρθρο κλείνει με ορισμένες συμπερασματικές παρατηρήσεις.

I. Αριθμός και πληθυσμός των Περιφερειών της Ε.Ε.

Στον Πίνακα 1 δίνουμε για τις 15 χώρες-μέλη της Ε.Ε. - καταταγμένες κατά μέγεθος πληθυσμού - τον πληθυσμό σε χιλιάδες τα έτη 1993 και 1999 (πρώτη και δεύτερη στήλη), την ποσοστιαία μεταβολή του το 1999 σε σύγκριση με το 1993 (τρίτη στήλη), την ποσοστιαία κατανομή του συνολικού πληθυσμού της Ε.Ε. το 1993 και 1999 (τέταρτη και πέμπτη στήλη), τον αριθμό των περιφερειών των χωρών μελών το 1999 (δηλαδή χωρίς τις συντηρήσεις που αναφέρθηκαν στην Εισαγωγή) (έκτη στήλη) και το μέσο πληθυσμό των περιφερειών σε

χιλιάδες το έτος 1999 (έβδομη στήλη). Στην τρίτη από τέλος γραμμή του Πίνακα 1 δίνουμε τα στοιχεία για το Σύνολο των χωρών της Ε.Ε. (Ε.Ε.15), στην προτελευταία γραμμή τα στοιχεία για σύνολο των χωρών της Ευρωζώνης (ΕΥΡΩ.12) και στην τελευταία γραμμή τα στοιχεία για το σύνολο των τριών χωρών (Ηνωμένου Βασιλείου, Σουηδίας και Δανίας) που δεν είναι μέλη της Ευρωζώνης (3 εκτός ΕΥΡΩ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πληθυσμός σε χιλιάδες τα έτη 1993 και 1999 και αριθμός περιφερειών το 1999 των χωρών-μελών της Ε.Ε.

ΧΩΡΑ	Πληθυσμός σε χιλιάδες		% Μετ. 1999/93	Ποσοστά κατανομή		Περιφέρειες το 1999	
	1993	1999		1993	1999	Αριθμός	Μέσος πληθ.
Γερμανία	81.171	82.100	1,1	21,86	21,77	40	2.052
Γαλλία	59.193	60.156	1,6	15,94	15,95	26	2.314
Ηνωμένο Βασίλειο	58.191	59.435	2,1	15,67	15,76	37	1.606
Ιταλία	57.138	57.646	0,9	15,39	15,29	20	2.882
Ισπανία	39.083	39.626	1,4	10,53	10,51	18	2.201
Ολλανδία	15.289	15.809	3,4	4,12	4,19	12	1.317
Ελλάδα	10.381	10.534	1,5	2,80	2,79	13	810
Βέλγιο	10.071	10.222	1,5	2,71	2,71	11	929
Πορτογαλία	9.876	9.989	1,1	2,66	2,65	7	1.427
Σουηδία	8.719	8.858	1,6	2,35	2,35	8	1.107
Αυστρία	7.992	8.092	1,3	2,15	2,15	9	899
Δανία	5.189	5.321	2,5	1,40	1,41	1	5.321
Φινλανδία	5.066	5.165	1,9	1,36	1,37	6	861
Ιρλανδία	3.563	3.745	5,1	0,96	0,99	2	1.873
Λουξεμβούργο	398	436	9,5	0,11	0,12	1	436
Ε.Ε.15	371.318	377.134	1,6	100,00	100,00	211	1.787
ΕΥΡΩ.12	299.220	303.520	1,4	80,58	80,48	165	1.840
3 Εκτός ΕΥΡΩ	72.098	73.614	2,1	19,42	19,52	46	1.600

Από τον Πίνακα 1 φαίνεται ότι :

- Η Γερμανία έχει πάνω από το 1/5 του πληθυσμού της Ε.Ε. και ακολουθούν η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία με πληθυσμό η καθεμιά ανάμεσα στο 15% και 16% του πληθυσμού της Ε.Ε. Οι τέσσερις αυτές χώρες μαζί έχουν πάνω από τα 2/3 του πληθυσμού της Ε.Ε. Η χώρα με το μικρότερο πληθυσμό (λίγο πάνω από

το 0,1% του πληθυσμού της Ε.Ε.) είναι το Λουξεμβούργο. Η Ελλάδα βρίσκεται στη ζώνη των χωρών που ο πληθυσμός τους αντιπροσωπεύει ποσοστό ανάμεσα στο 2% και στο 3% του συνολικού πληθυσμού της Ε.Ε. (βλέπε τέταρτη και πέμπτη στήλη).

- Στο διάστημα 1993-1999 η μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού σημειώθηκε στο Λουξεμβούργο και ακολουθούν η Ιρλανδία και η Ολλανδία και η μικρότερη στην Ιταλία. Το ποσοστό αύξησης του πληθυσμού στη χώρα μας (που οφείλεται αποκλειστικά στη μετανάστευση) βρίσκεται πολύ κοντά στο μέσο όρο της Ε.Ε. (βλέπε τρίτη στήλη).

- Το μεγαλύτερο αριθμό περιφερειών έχουν, όπως είναι φυσικό, οι πέντε μεγαλύτερες σε πληθυσμό χώρες της Ε.Ε., όχι, όμως με την ίδια σειρά. Πρώτη είναι η Γερμανία και ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία. Η Ελλάδα κατέχει την 6η θέση σε ό,τι αφορά τον αριθμό περιφερειών (βλέπε προτελευταία στήλη).

- Η χώρα με το μεγαλύτερο μέσο πληθυσμό περιφερειών είναι η Δανία (που, όπως προαναφέρθηκε, είναι η ίδια μια περιφέρεια) και ακολουθούν η Ιταλία, η Γαλλία και η Ισπανία (βλέπε τελευταία στήλη) και η χώρα με το μικρότερο πληθυσμό περιφερειών είναι το Λουξεμβούργο (που είναι το ίδιο μια περιφέρεια) και ακολουθούν η Ελλάδα, η Φινλανδία και η Αυστρία (βλέπε τελευταία στήλη).

Από τις δύο τελευταίες γραμμές του Πίνακα 1 φαίνεται ότι οι χώρες της Ευρωζώνης έχουν περίπου τα 4/5 τόσο του πληθυσμού όσο και των περιφερειών της Ε.Ε. και το μέσο μέγεθος περιφερειών των περιφερειών τους είναι μεγαλύτερο ενώ, αντίθετα, το μέσο μέγεθος περιφερειών των 3 χωρών εκτός Ευρωζώνης είναι μικρότερο του μέσου όρου των περιφερειών της Ε.Ε.

Στον Πίνακα 2 δίνουμε τις περιφέρειες των 15 χωρών-μελών της Ε.Ε. με το μέγιστο (τρίτη και τέταρτη στήλη) και ελάχιστο (έβδομη και όγδοη στήλη) πληθυσμό σε χιλιάδες τα έτη 1993 και 1999.

Η κατάταξη των χωρών γίνεται με βάση το ποσοστό που αντιπροσώπευε η περιφέρεια με το μέγιστο πληθυσμό στο συνολικό πληθυσμό της καθεμιάς χώρας το έτος 1999 (πέμπτη στήλη). Στις δύο τελευταίες στήλες του Πίνακα δίνεται η σχέση των περιφερειών με το μέγιστο και ελάχιστο πληθυσμό τα έτη 1993 και 1999. Όπως και στον Πίνακα 1 στην τρίτη από το τέλος γραμμή δίνονται τα ίδια στοιχεία για την Ε.Ε. ως σύνολο, στην προτελευταία γραμμή για τις χώρες-μέλη της Ευρωζώνης και στην τελευταία για τις 3 χώρες εκτός Ευρωζώνης.

Από τον Πίνακα 2 φαίνεται ότι τόσο το 1993 όσο και το 1999 οι ίδιες περιφέρειες σε όλες τις χώρες-μέλη της Ε.Ε. είχαν το μέγιστο και ελάχιστο πληθυσμό. Από τον ίδιο Πίνακα φαίνεται ότι :

- Η χώρα με την περιφέρεια (Ile-de-France) με το μέγιστο πληθυσμό τόσο το 1993 όσο και το 1999 ήταν η Γαλλία και ακολουθούν η Ιταλία (Lombardia) και η Ισπανία (Andalucia). Στην Ε.Ε. και στην Ευρωζώνη η περιφέρεια με το μέγιστο πληθυσμό είναι η Ile-de-France της Γαλλίας, ενώ στις 3 χώρες εκτός Ευρωζώνης το Λονδίνο (δηλαδή οι δύο περιφέρειες του ενωμένες) (βλέπε την τρίτη και τέταρτη στήλη).
- Αν εξαιρέσουμε τις χώρες που αποτελούν μια περιφέρεια (Δανία, Ιρλανδία και Λουξεμβούργο), η περιφέρεια που αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό στο συνολικό πληθυσμό μιας χώρας είναι η Norte στην Πορτογαλία και ακολουθούν η Etela Suomi στη Φινλανδία και η Αττική στην Ελλάδα.

- Η χώρα με την περιφέρεια (Aland) με τον ελάχιστο πληθυσμό τόσο το 1993 όσο και το 1999 ήταν η Φινλανδία και ακολουθούν η Ιταλία (Valle d'Aosta) και η Ισπανία (Ceuta y Melilla). Στην Ε.Ε. και στην Ευρωζώνη η περιφέρεια με το ελάχιστο πληθυσμό είναι η Aland της Φινλανδίας, ενώ στις 3 χώρες εκτός Ευρωζώνης η Mallestra Norrland της Σουηδίας (βλέπε την έβδομη και όγδοη στήλη).

- Η μεγαλύτερη διαφορά ανάμεσα στην περιφέρεια με το μέγιστο και σ' εκείνη με τον ελάχιστο πληθυσμό μιας χώρας υπήρχε το 1993 στη Γαλλία (η Ile-de-France είχε 81,6 φορές περισσότερο πληθυσμό απ' ό,τι η Guyane) και το 1999 στην Ιταλία (η Lombardia είχε 75,4 φορές μεγαλύτερο πληθυσμό απ' ό,τι η Valle d'Aosta).

- Στην Ελλάδα η περιφέρεια με το μέγιστο πληθυσμό (η Αττική) είχε 18,5 το 1993 και 18,8 φορές το 1999 μεγαλύτερο πληθυσμό από την περιφέρεια με τον ελάχιστο πληθυσμό (το Βόρειο Αιγαίο). Τέλος

- Η σχέση περιφερειών με μέγιστο και ελάχιστο πληθυσμό αυξήθηκε σε 4 χώρες (κατά σειρά Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία και Ελλάδα) και μειώθηκε στις υπόλοιπες (η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε στην Ολλανδία και στη Γαλλία).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Περιφέρειες των χωρών-μελών της Ε.Ε. με μέγιστο και ελάχιστο πληθυσμό σε χιλιάδες τα έτη 1993 και 1999

ΧΩΡΑ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΕ ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ			ΔΕ % ΤΟΥ ΣΥΝ. ΠΛΗΘ.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ			ΣΧΕΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΜΕ ΜΕΓΙΣΤΟ/ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΛΗΘ.	
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ			ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ		ΜΕΓΙΣΤΟ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΛΗΘ.
		1993	1999			1993	1999		
Γερμανία	Duesseldorf	5.291	5.267	6,4	Trier	497	511	10,6	10,3
Ηνωμένο Βασίλειο	London	6.933	7.277	12,2	Cumbria	490	491	14,1	14,8
Ιταλία	Lombardia	8.901	9.047	15,7	Valle d' Aosta	118	120	75,4	75,4
Βέλγιο	Antwerpen	1.622	1.642	16,1	Luxembourg	238	245	6,8	6,7
Γαλλία	Ile-de-France	10.937	10.950	18,2	Guyane	134	160	81,6	68,4
Ισπανία	Andalucia	7.023	7.256	18,3	Ceuta y Melilla	126	138	55,7	52,6
Αυστρία	Wien	1.589	1.603	19,8	Burgenland	273	278	5,8	5,8
Σουηδία	Vastverige	1.740	1.762	19,9	Mallestra Norrland	397	382	4,4	4,6
Ολλανδία	Zuid Holland	3.304	3.388	21,4	Flevoland	249	312	13,3	10,9
Ελλάδα	Αττική	3.501	3.455	32,8	Βόρειο Αιγαίο	189	184	18,5	18,8
Φινλανδία	Etelä Suomi	1.789	1.829	35,4	Åland	25	26	71,6	70,3
Πορτογαλία	Norte	3.495	3.556	35,6	Acores	239	237	14,6	15,0
Ιρλανδία	Irlandia	3.563	3.745	100,0	Ιρλανδία	3.563	3.745	1,0	1,0
Λουξεμβούργο	Λουξεμβούργο	398	436	100,0	Λουξεμβούργο	398	436	1,0	1,0
Δανία	Δανία	5.189	5.321	100,0	Δανία	5.189	5.321	1,0	1,0
Ε.Ε.15	Ile-de-France	10.937	10.950		Åland	25	26	437,5	421,2
ΕΥΡΩ.12	Ile-de-France	10.937	10.950		Åland	25	26	437,5	421,2
3 Εκτός ΕΥΡΩ	London	6.933	7.277		Mallestra Norrland	397	382	17,5	19,0

II. Ανισότητα και συνοχή των Περιφερειών των χωρών-μελών και της Ε.Ε. ως συνόλου

Πριν παρουσιάσουμε τα δύο μέτρα πραγματικής σύγκλισης στα οποία αναφερθήκαμε στην Εισαγωγή άρθρου αυτού θα παραθέσουμε δύο Πίνακες που δίνουν μια εικόνα των περιφερειακών ανισοτήτων στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. τα έτη 1993 και

1999. Ο πρώτος είναι εκείνος που δίνει η Eurostat όταν ανακοινώνει τα στοιχεία για το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των περιφερειών της Ε.Ε. για ένα συγκεκριμένο έτος. Πρόκειται για τον Πίνακα με τις 10 περιφέρειες με το υψηλότερο και χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ σ' όλη την Ε.Ε. (με το κατά κεφαλή ΑΕΠ της Ε.Ε.15 = 100 κάθε έτος). Τα σχετικά στοιχεία για τα έτη 1993 και 1999 δίνονται στον Πίνακα 3.

Από τον Πίνακα 3 φαίνεται ότι :

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Περιοχές των 15 χωρών-μελών της Ε.Ε. με το μεγαλύτερο και μικρότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ τα έτη 1993 και 1999 (Ε.Ε. = 100)

1993			1999		
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΧΩΡΑ	ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΧΩΡΑ	ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΟ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ					
Hamburg	Γερμανία	190	Brussels	Βέλγιο	217
Brussels	Βέλγιο	182	Luxembourg	Λουξεμβούργο	186
Ile-de-France	Γαλλία	166	Hamburg	Γερμανία	183
Darmstadt	Γερμανία	164	Ile-de-France	Γαλλία	154
Wien	Αυστρία	161	Oberbayern	Γερμανία	151
Luxembourg	Λουξεμβούργο	160	Wien	Αυστρία	150
Oberbayern	Γερμανία	158	Darmstadt	Γερμανία	147
Bremen	Γερμανία	154	London	Ην. Βασίλειο	147
London	Ην. Βασίλειο	144	Utrecht	Ολλανδία	146
Stuttgart	Γερμανία	141	Bremen	Γερμανία	142
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΤΟ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ					
Mecklenburg	Γερμανία	52	Centro	Πορτογαλία	57
Thuringen	Γερμανία	52	Ανατολ. Μακεδ. Θράκη	Ελλάδα	56
Βόρειο Αιγαίο	Ελλάδα	49	Guadeloupe	Γαλλία	56
Centro	Πορτογαλία	49	Πελοπόννησος	Ελλάδα	55
Ήπειρος	Ελλάδα	46	Δυτική Ελλάδα	Ελλάδα	53
Reunion	Γαλλία	46	Acores	Πορτογαλία	53
Madeira	Πορτογαλία	45	Estremadura	Ισπανία	52
Alentejo	Πορτογαλία	42	Guyane	Γαλλία	51
Acores	Πορτογαλία	42	Reunion	Γαλλία	51
Guadeloupe	Γαλλία	37	Ήπειρος	Ελλάδα	51

● Με εξαίρεση μιας περιοχής (της Stuttgart της Γερμανίας η οποία βρισκόταν ανάμεσα στις 10 πρώτες το 1993 και της οποίας τη θέση πήρε η Utrecht της Ολλανδίας το 1999) οι ίδιες περιοχές των ίδιων χωρών είχαν το υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ στην Ε.Ε. το 1993 και το 1999 με διαφορετική, όμως, σειρά. Πρώτη το 1993 ήταν το Hamburg της Γερμανίας, ενώ το 1999 η Brussels του Βελγίου (το 1999, όπως προαναφέρθηκε, το Λονδίνο υποδιαιρέθηκε σε 2 περιφέρειες).

Η μια από αυτές - το Inner London - είχε κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ - 242, δηλαδή υψηλότερο από εκείνο της περιοχής Brussels).

● Από τις 10 χώρες με το υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ το 1993 οι 5 βρίσκονταν στη Γερμανία και ανά μία στο Βέλγιο, Γαλλία, Αυστρία, Λουξεμβούργο και Ηνωμένο Βασίλειο. Το ίδιο ισχύει και για το 1999 με την εξαίρεση που προαναφέρθηκε.

● Από τις 10 χώρες με το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ το 1993 4 βρίσκονταν στην Πορτογαλία και ανά 2 στη Γερμανία, τη Γαλλία (στην οποία βρισκόταν και η περιφέρεια - η Guadeloupe - με το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ σ' όλη την Ε.Ε.) και την Ελλάδα (Βόρειο Αιγαίο και Ήπειρος, ενώ το 1999 4 βρίσκονταν στην Ελλάδα (Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Πελοπόννησος, Δυτική Ελλάδα και Ήπειρος, η οποία είχε και το χαμηλότερο ΑΕΠ σε ΜΑΔ σ' όλη την Ε.Ε.), 3 στη Γαλλία, 2 στην Πορτογαλία και 1 στην Ισπανία.

Μια περισσότερη συγκεντρωτική εικόνα των περιφερειακών ανισοτήτων (χωρίς, όμως, ούτε και η εικόνα αυτή να αποτελεί μέτρο τους) τα έτη 1993 και 1999 δίνεται από τον αριθμό των περιφερειών και τον πληθυσμό τους στην καθεμιά από τις 15 χώρες-μέλη οι οποίες έχουν κατά κεφαλή ΑΕΠ ίσο ή ανώτερο του μέσου όρου (=100) της Ε.Ε. Τα σχετικά στοιχεία δίνονται στον Πίνακα 4 (το κριτήριο κατάταξης των χωρών αυτών είναι το ποσοστό του πληθυσμού τους που είχαν κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ ίσο ή ανώτερο του μέσου όρου της Ε.Ε. το έτος 1999 (βλέπε την τελευταία στήλη του Πίνακα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Αριθμός περιφερειών και πληθυσμός τους με κατά κεφαλή ΑΕΠ ίσο ή ανώτερο του μέσου όρου της Ε.Ε. τα έτη 1993 και 1999

ΧΩΡΑ	Περιφέρειες με κ.κ.ΑΕΠ ίσο ή ανώτερο του Μ.Ο. της Ε.Ε.15				Ποσοστά			
	Αριθμός Περιφερειών		Πληθυσμός τους σε χιλιάδες		Περιφερειών		Πληθυσμού	
	1993	1999	1993	1999	1993	1999	1993	1999
Δανία	1	1	5189	5321	100,0	100,0	100,0	100,0
Λουξεμβούργο	1	1	398	436	100,0	100,0	100,0	100,0
Ιρλανδία	1	1	3745	3745	0,0	100,0	0,0	100,0
Ολλανδία	5	7	9842	12192	41,7	58,3	64,4	77,1
Ιταλία	11	12	35577	36756	55,0	60,0	62,3	63,8
Γερμανία	24	21	53921	47313	66,7	58,3	66,4	57,6
Αυστρία	5	5	4452	4509	55,6	55,6	55,7	55,7
Ηνωμένο Βασίλειο	8	9	17849	24385	25,8	29,0	30,7	41,0
Βέλγιο	6	4	6812	3958	54,5	36,4	67,6	38,7
Ισπανία		5		14480	0,0	27,8	0,0	36,5
Γαλλία	8	3	26136	18315	30,8	11,5	44,2	30,4
Σουηδία	1	2	1678	2594	12,5	25,0	19,2	29,3
Φινλανδία	2	2	1311	1397	33,3	33,3	25,9	27,0
Πορτογαλία					0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα					0,0	0,0	0,0	0,0
Ε.Ε.15	72	73	163165	175401	36,0	36,5	43,9	46,5
ΕΥΡΩ.12	62	61	138449	143101	38,8	38,1	46,3	47,1
3 Εκτός ΕΥΡΩ	10	12	24716	32300	25,0	30,0	34,3	43,9

Από τον Πίνακα 4 φαίνεται ότι σε ότι αφορά τις μεταβολές που σημειώθηκαν στο διάστημα 1993-1999 στον αριθμό των περιφερειών και των πληθυσμό τους που είχαν κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ ίσο ή ανώτερο του μέσου όρου της Ε.Ε. :

- Σε 4 χώρες δεν σημειώθηκε καμιά αλλαγή. Πρόκειται για τη Δανία και το Λουξεμβούργο οι οποίες βρίσκονται στην κορυφή, αποτελούν η καθεμιά μια περιφέρεια και το σύνολο του πληθυσμού τους είχε κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε. Στον αντίποδα των χωρών αυτών βρίσκονται η Πορτογαλία και η Ελλάδα, οι οποίες κατείχαν και τα δύο έτη τις δύο τελευταίες θέσεις στον Πίνακα και των οποίων καμιά περιφέρεια δεν είχε κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε.

- Σε 2 χώρες σημειώθηκε μετατόπιση προς τα άνω. Η πρώτη είναι η Ιρλανδία, η οποία ως περιφέρεια το 1993 είχε κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ χαμηλότερο και το 1999 υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε.. Η δεύτερη είναι η Ισπανία στην οποία ενώ το 1993 καμιά περιφέρεια δεν είχε κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε., το 1999 5 περιφέρειες της με πληθυσμό ίσο με το 36,5% του συνολικού πληθυσμού της είχαν κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε.

- Από τις υπόλοιπες 9 χώρες οι 5 το 1993 (κατά σειρά η Γερμανία, η Αυστρία, η Ιταλία, το Βέλγιο και η Ολλανδία) είχαν περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε. οι οποίες αντιπροσώπευαν άνω του 50% του πληθυσμού τους. Το 1999 ο αριθμός των χωρών αυτών περιορίστηκε σε 4 (οι περιφέρειες αυτές στο Βέλγιο είχαν πληθυσμό μικρότερο του 50% του συνολικού πληθυσμού του).

- Από τις 9 χώρες που τόσο το 1993 όσο και το 1999 είχαν ένα ποσοστό των περιφερειών τους και του πληθυσμού τους με κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε., στο διάστημα 1993-1999 σε

- 4 αυξήθηκαν και τα δύο ποσοστά (Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία και -ελάχιστα - Ιταλία).

- 1 αυξήθηκε μόνο το ποσοστό του πληθυσμού (Φινλανδία).

- 1 και τα δύο ποσοστά παρέμειναν αμετάβλητα (Αυστρία), και σε

- 3 μειώθηκαν και τα δύο ποσοστά (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία).

Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω ήταν να σημειωθούν ανακατατάξεις στη σειρά των χωρών σε ό,τι αφορά το ποσοστό του πληθυσμού τους με κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο του μέσου όρου της Ε.Ε. Οι ανακατατάξεις αυτές φαίνονται από τη σύγκριση της τελευταίας με την προτελευταία στήλη του Πίνακα 4.

Όπως προαναφέρθηκε τόσο ο Πίνακας 3 όσο και ο Πίνακας 4 δίνουν μια μερική, μόνο,

εικόνα των περιφερειακών ανισοτήτων στις χώρες της Ε.Ε., δεδομένου ότι δεν παίρνουν υπόψη όλες τις περιφέρειες της καθεμιάς χώρας ούτε και τις μεταξύ τους διαφορές. Το μέτρο που δίνει μια συγκριτική εικόνα των περιφερειακών ανισοτήτων είναι ο δείκτης ανισότητας τον οποίο αναφέραμε στην Εισαγωγή του άρθρου αυτού, δηλαδή ο απλός συντελεστής μεταβλητότητας. Ο δείκτης αυτός, όπως είναι ευνόητο, υπολογίζεται μόνο για χώρες με κάποιο αριθμό περιφερειών, δεν υπολογίζεται, δηλαδή, για τη Δανία, την Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο. Οι τρεις αυτές χώρες, όμως, ως περιφέρειες λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του δείκτη ανισότητας του συνόλου των 200 περιφερειών της Ε.Ε. Με βάση τα στοιχεία της Eurostat για τα έτη 1993 και 1999 τα οποία προαναφέρθηκαν υπολογίσαμε για την καθεμιά από τις 12 χώρες-μέλη της Ε.Ε. το δείκτη ανισότητας τον οποίο δίνουμε στις δύο πρώτες στήλες του Πίνακα 5. Στον Πίνακα αυτό περιλαμβάνονται και οι τρεις χώρες-περιφέρειες χωρίς δείκτη και στην τελευταία γραμμή του Πίνακα δίνεται ο δείκτης ανισότητας για τις 200 περιφέρειες της Ε.Ε.

Στην τρίτη στήλη του Πίνακα δίνεται η ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη αυτού το 1999 σε σύγκριση με το 1993 (η κατάταξη των χωρών γίνεται με βάση το δείκτη ανισότητας το 1999 αρχίζοντας από τις χώρες με τη μικρότερη ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ).

Από τον Πίνακα 5 φαίνεται ότι :

- Οι 3 χώρες με τη μικρότερη ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ το 1993 ήταν η Σουηδία, η Ελλάδα και η Ολλανδία και οι 3 με τη μεγαλύτερη ανισότητα η Πορτογαλία, η Γαλλία και η Γερμανία.

- Στο διάστημα 1993-1999 ο δείκτης ανισότητας αυξήθηκε σε 8 και μειώθηκε σε 4 από τις 12 χώρες. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στη Σουηδία και στο Βέλγιο και η μεγαλύτερη μείωση στην Πορτογαλία και στη Γερμανία.

- Παρά τις μεταβολές αυτές οι 3 χώρες με τη μικρότερη ανισότητα το 1999 ήταν οι ίδιες με εκείνες του 1993. Όλων, όμως, των άλλων χωρών η σειρά άλλαξε σε ό,τι αφορά την ανισότητα και οι χώρες με τη μεγαλύτερη ανισότητα το 1999 ήταν το Βέλγιο και η Φινλανδία.

- Συνολικά, όπως φαίνεται από την τελευταία γραμμή του Πίνακα 5 η ανισό-

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Δείκτης ανισότητας στις περιφέρειες 12 χωρών-μελών και στο σύνολο των περιφερειών της Ε.Ε. τα έτη 1993 και 1999

ΧΩΡΑ	ΔΕΙΧΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ		% ΜΕΤ.
	1993	1999	1998/93
Σουηδία	9,52	14,00	47,1
Ελλάδα	14,01	16,06	14,6
Ολλανδία	15,57	17,89	14,9
Αυστρία	23,73	20,86	-12,1
Ισπανία	17,53	20,93	19,4
Γερμανία	28,17	23,04	-18,2
Πορτογαλία	34,05	23,79	-30,1
Ηνωμένο Βασίλειο	19,39	24,22	24,9
Γαλλία	28,52	24,76	-13,2
Ιταλία	23,14	25,09	8,4
Φινλανδία	25,08	28,80	14,8
Βέλγιο	26,42	38,52	45,8
Δανία	-	-	-
Ιρλανδία	-	-	-
Λουξεμβούργο	-	-	-
Ε.Ε. 15	23,72	24,04	1,3

τητα στις 200 περιφέρειες της Ε.Ε. που εξετάζουμε στο άρθρο αυτό αυξήθηκε κατά 1,3% - δηλαδή σημειώθηκε μικρή απόκλιση αντί σύγκλιση στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ - το 1999 σε σύγκριση με το 1993.

Μετά την ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ εξετάζουμε το αν και κατά πόσο αυξήθηκε η συνοχή των περιφερειών της καθεμιάς από τις 12 χώρες καθώς και του συνόλου των περιφερειών της Ε.Ε. Αυτό γίνεται με τον υπολογισμό, όπως αναφέρθηκε στην Εισαγωγή του άρθρου αυτού, του σταθμισμένου με τον πληθυσμό καθεμιάς περιφέρειας, συντελεστή μεταβλητότητας για την καθεμιά χώρα και για την Ε.Ε. ως σύνολο. Τα σχετικά αποτελέσματα δίνονται στον Πίνακα 6. Στις δύο πρώτες στήλες του Πίνακα αυτού δίνεται ο δείκτης συνοχής τα έτη, αντίστοιχα, 1993 και 1999 και στην τρίτη στήλη η ποσοστιαία μεταβολή του.

Στην τελευταία γραμμή του Πίνακα δίνονται τα αντίστοιχα στοιχεία για την Ε.Ε. ως σύνολο.

Από τον Πίνακα 6 φαίνεται ότι:

- Το 1993 οι 3 χώρες με τη μεγαλύτερη συνοχή των περιφερειών τους ήταν η Ολλανδία, η Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο ενώ οι 3 χώρες με τη μικρότερη η Πορτογαλία, η Αυστρία και η Φινλανδία.
- Στο διάστημα 1993-1999 ο δείκτης συνοχής αυξήθηκε (δηλαδή η συνοχή μειώθηκε) σε 9 και μειώθηκε (δηλαδή η συνοχή αυξήθηκε) σε 3 από τις 12 χώρες. Η μεγαλύτερη αύξηση του δείκτη σημειώθηκε στη Σουηδία και στο Βέλγιο και η μεγαλύτερη μείωση Γερμανία και στην Αυστρία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Δείκτης συνοχής των περιφερειών των 12 χωρών-μελών και της Ε.Ε. ως συνόλων τα έτη

ΧΩΡΑ	ΔΕΙΧΤΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ		% ΜΕΤ.
	1993	1999	1999/93
Γερμανία	5,05	4,00	-20,8
Ελλάδα	3,61	4,15	15,0
Ολλανδία	3,42	4,25	24,3
Ηνωμένο Βασίλειο	4,08	4,78	17,2
Γαλλία	5,34	5,42	1,5
Ισπανία	4,60	5,49	19,3
Ιταλία	5,16	6,17	19,6
Σουηδία	4,16	6,25	50,2
Αυστρία	8,54	7,19	-15,8
Φινλανδία	8,25	10,83	31,3
Βέλγιο	7,78	11,64	49,6
Πορτογαλία	15,03	14,96	-0,5
Δανία	-	-	-
Ιρλανδία	-	-	-
Λουξεμβούργο	-	-	-
Ε.Ε. 15	8,68	10,87	25,2

ώθηκε) σε 9 και μειώθηκε (δηλαδή η συνοχή αυξήθηκε) σε 3 από τις 12 χώρες. Η μεγαλύτερη αύξηση του δείκτη σημειώθηκε στη Σουηδία και στο Βέλγιο και η μεγαλύτερη μείωση Γερμανία και στην Αυστρία.

- Μετά τις μεταβολές αυτές οι 3 χώρες με τη μεγαλύτερη συνοχή το 1999 ήταν η Γερμανία, η Ελλάδα και η Ολλανδία και με τη μικρότερη η Πορτογαλία, το Βέλγιο και η Φινλανδία.
- Συνολικά, όπως φαίνεται από την τελευταία γραμμή του Πίνακα 5 η συνοχή των 200 περιφερειών της Ε.Ε. που εξετάζουμε στο άρθρο αυτό μειώθηκε σημαντικά (δηλαδή σημειώθηκε απόκλιση κατά 25,2%) το 1999 σε σύγκριση με το 1993.

III. Ανισότητα των Περιφερειών των χωρών-μελών και της Ε.Ε. ως συνόλου κατά κλιμάκια ΑΕΠ σε ΜΑΔ

Στο Μέρος αυτό γίνεται μια αναλυτικότερη παρουσίαση των περιφερειακών ανισοτήτων σε 6 κλιμάκια του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ (πάντοτε με την Ε.Ε. το κάθε έτος =100). Τα κλιμάκια αυτά είναι : Μέχρι 60, 61-75, 76-100, 101-125, 126-150 και 151 και άνω. Στο πρώτο τμήμα του Πίνακα 7 δίνουμε τις περιφέρειες της καθεμιάς από τις χώρες-μέλη και στο δεύτερο τμήμα τον πληθυσμό τους σε χιλιάδες κατά κλιμάκια του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ για τα έτη 1993 και 1999. Στο άκρο δεξιό στο τέλος κάθε τμήματος δίνονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία για την Ε.Ε. ως σύνολο.

Από το πρώτο τμήμα του Πίνακα 6 φαίνεται ότι παρά τις μεταβολές που σημειώθηκαν στις επιμέρους χώρες σε ότι αφορά τον αριθμό των περιφερειών κατά κλιμάκια ΑΕΠ σε ΜΑΔ, συνολικά στην Ε.Ε. ο αριθμός των περιφερειών με κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ άνω του μέσου όρου παρέμεινε σταθερός (69 στις 200 ή 34,5%).

Από το δεύτερο τμήμα του Πίνακα φαίνεται ότι παρά τις σημαντικές μεταβολές στην κατανομή του πληθυσμού των επιμέρους χωρών κατά κλιμάκια ΑΕΠ σε ΜΑΔ, το ποσοστό του πληθυσμού με κατά κεφαλή ΑΕΠ υψηλότερο του μέσου όρου μεταβλήθηκε ελάχιστα (από 42,4% το 1993 σε 44,8% το 1999).

Τα αναλυτικά στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 29.1.2002 για το έτος 1999 επιτρέπουν μια αναλυτικότερη εξέταση της κατανομής του ΑΕΠ σε ΜΑΔ κατά κλιμάκια του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ σε συνδυασμό με την κατανομή του πληθυσμού κατά τα ίδια κλιμάκια που δόθηκε στον Πίνακα 6.

Αυτό γίνεται στον Πίνακα 7 για την καθεμιά από τις 15 χώρες-μέλη και το σύνολο της Ε.Ε. Στις δύο πρώτες στήλες της κάθε χώρας και της Ε.Ε. ως συνόλου δίνονται οι ποσοστιαίες κατανομές του ΑΕΠ σε ΜΑΔ και του πληθυσμού κατά κλιμάκια ΑΕΠ σε ΜΑΔ και στην τρίτη στήλη η σχέση του ποσοστού του ΑΕΠ προς το ποσοστό του πληθυσμού. Η σχέση αυτή είναι ένα μέτρο της ανισότητας. Όσο η σχέση αυτή απέχει από τη μονάδα τόσο περισσότερο άνιση είναι η κατανομή :

- Εις βάρος εκείνων των κλιμακίων στα οποία η σχέση είναι κάτω από τη μονάδα, και
- Υπέρ των κλιμακίων εκείνων στα οποία η σχέση είναι πάνω από τη μονάδα.

Ο Πίνακας 7 επιβεβαιώνει με ένα άλλο τρόπο τα όσα αναφέρθηκαν στο προηγούμενο τμήμα για την ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. Π.χ. μια σύγκριση ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία δείχνει ότι η ανισότητα στη δεύτερη είναι μεγαλύτερη απ' ό,τι στην πρώτη. Το ίδιο από μια σύγκριση ανάμεσα στη Γερμανία και στη Γαλλία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Κατανομή των περιφερειών των χωρών-μελών της Ε.Ε. και του πληθυσμού τους κατά κλιμάκιο του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ τα έτη 1993 και 1999

Α. ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ												
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ			ΔΑΝΙΑ			ΓΕΡΜΑΝΙΑ			ΙΤΑΛΙΑ		
ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93
Μέγρο 60												
61-75												
76-100												
101-125												
126-150												
151 & άνω												
ΣΥΝΟΛΟ												
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ			ΓΕΡΜΑΝΙΑ			ΙΤΑΛΙΑ			ΣΟΥΗΔΙΑ		
ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93
Μέγρο 60												
61-75												
76-100												
101-125												
126-150												
151 & άνω												
ΣΥΝΟΛΟ												
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ			ΙΣΠΑΝΙΑ			ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ			ΕΛΛΑΔΑ		
ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93	1993	1999	1999/93
Μέγρο 60												
61-75												
76-100												
101-125												
126-150												
151 & άνω												
ΣΥΝΟΛΟ												

IV. Το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των 15 χωρών-μελών της Ε.Ε.

Μετά την εξέταση των ανισοτήτων των περιφερειών των χωρών-μελών και του συνόλου της Ε.Ε. κλείνουμε το άρθρο αυτό με την εξέταση των ανισοτήτων ανάμεσα στις χώρες-μέλη χρησιμοποιώντας την ίδια μεθοδολογία που χρησιμοποιήσαμε και για τις περιφέρειες. Στον Πίνακα 8 δίνουμε το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ για την καθεμιά από τις 15 χώρες-μέλη της Ε.Ε. (Ε.Ε.15=100) τα έτη 1993 και 1999 κατά ύψος του εισοδήματος αυτού το έτος 1999. Στις δύο τελευταίες γραμμές του Πίνακα 8 δίνουμε τους δείκτες πραγματικής σύγκλισης, δηλαδή το δείκτη ανισότητας των χωρών μελών της Ε.Ε. (προτελευταία γραμμή) και το δείκτη συνοχής της Ε.Ε. ως συνόλου (τελευταία γραμμή). Στην τρίτη στήλη του Πίνακα 1 δίνεται η ποσοστιαία μεταβολή του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και των δεικτών ανισότητας και συνοχής. Από τον Πίνακα 8 φαίνεται ότι το διάστημα 1993-1999 σημειώθηκαν μεγάλες αλλαγές σε ορισμένες από τις 15 χώρες-μέλη της Ε.Ε. σε ό,τι αφορά το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ. Αναλυτικότερα:

● Σε 11 από τις 15 χώρες σημειώθηκε αύξηση του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και σε 4 μείωση. Η μεγαλύτερη (και θεαματική) αύξηση σημειώθηκε στην Ιρλανδία και ακολουθεί, σε απόσταση, το

Λουξεμβούργο και η μεγαλύτερη μείωση στη Γαλλία και ακολουθεί το Βέλγιο.

● Εξαιτίας των διαφορετικών ρυθμών μεταβολής του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ η κατάταξη 7 από τις 15 χώρες-μέλη της Ε.Ε. άλλαξε. Έτσι η Ιρλανδία από τη 12η θέση το 1993 ανέβηκε στην 4η το 1999, η Ολλανδία από την 7η στην 3η και η Δανία από την 3η στη 2η. Αντίθετα η Γαλλία από την 5η κατέβηκε στη 12η, το Βέλγιο από τη 2η στην 6η, η Γερμανία από την 6η στην 7η και η Αυστρία από την 4η στην 5η. Όλες οι άλλες χώρες παρέμειναν το 1999 στη σειρά που είχαν το 1993 με το Λουξεμβούργο να κατέχει την 1η και την Ελλάδα τη 15η (και τελευταία) θέση.

● Οι ανακατατάξεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση της ανισότητας στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ ανάμεσα στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. (βλέπε προτελευταία γραμμή του Πίνακα).

● Ταυτόχρονα, όμως, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι μεγάλες αυξήσεις στο κατά κεφαλή ΑΕΠ αφορούσαν χώρες με μικρό πληθυσμό (την Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο) ενώ οι μειώσεις δύο από τις χώρες με το μεγαλύτερο πληθυσμό στην Ε.Ε. (τη Γερμανία και τη Γαλλία), οι ανακατατάξεις που προσαναφύθηκαν είχαν ως αποτέλεσμα, όπως δείχνει η τελευταία γραμμή του Πίνακα, να μειωθεί σημαντικά ο δείκτης συνοχής, δηλαδή να αυξηθεί η συνοχή της Ε.Ε. ως συνόλου.

Με βάση τα αναλυτικότερα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσίευση στις 29.1.2002 δίνουμε για την κάθε χώρα μέλος της Ε.Ε., για την Ευρωζώνη και για τις 3 χώρες εκτός Ευρωζώνης στην πρώτη στήλη του Πίνακα 9 το ΑΕΠ σε εκατομμύρια ΜΑΔ, στη δεύτερη στήλη τον πληθυσμό σε χιλιάδες, στην τρίτη στήλη το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ (αυτό προκύπτει από τη

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ σε ΜΑΔ και του πληθυσμού των χωρών μελών της Ε.Ε. κατά κλιμάκιο τα έτη 1993 και 1999 ΑΕΠ σε ΜΑΔ και σχέση του ποσοστού του ΑΕΠ σε ΜΑΔ με το ποσοστό του πληθυσμού

Α. ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ												
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ			ΔΑΝΙΑ			ΓΕΡΜΑΝΙΑ			ΙΤΑΛΙΑ		
ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ
Μέγρο 60												
61-75												
76-100												
101-125												
126-150												
151 & άνω												
ΣΥΝΟΛΟ												
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ			ΓΕΡΜΑΝΙΑ			ΙΤΑΛΙΑ			ΣΟΥΗΔΙΑ		
ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ
Μέγρο 60												
61-75												
76-100												
101-125												
126-150												
151 & άνω												
ΣΥΝΟΛΟ												
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ			ΙΣΠΑΝΙΑ			ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ			ΕΛΛΑΔΑ		
ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ	ΑΕΠ/ΚΕ ΜΑΔ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΣΧΕΣΗ
Μέγρο 60												
61-75												
76-100												
101-125												
126-150												
151 & άνω												
ΣΥΝΟΛΟ												

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. τα έτη 1993 και 1999 (Ε.Ε. = 100)

ΧΩΡΑ	1993	1999	% ΜΕΤ.
Λουξεμβούργο	160	186	16,3
Δανία	112	119	6,3
Ολλανδία	103	114	10,7
Ιρλανδία	81	112	38,3
Αυστρία	112	111	-0,9
Βέλγιο	113	107	-5,3
Γερμανία	108	106	-1,9
Ιταλία	102	103	1,0
Ηνωμένο Βασίλειο	99	101	2,0
Σουηδία	98	101	3,1
Φινλανδία	91	101	11,0
Γαλλία	110	100	-9,1
Ισπανία	78	82	5,1
Πορτογαλία	69	74	7,2
Ελλάδα	63	68	7,9
ΔΕΙΧΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ	23,14	27,18	17,5
ΔΕΙΧΤΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ	3,42	2,89	-15,5

διαίρεση της πρώτης με τη δεύτερη στήλη και τον πολλαπλασιασμό του ηπλίκου επί 1000), στην τέταρτη στήλη την ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ σε ΜΑΔ και στην πέμπτη του πληθυσμού, στην έκτη στήλη τη σχέση του ποσοστού του ΑΕΠ προς το ποσοστό του πληθυσμού και στην έβδομη το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ ως δείκτη. Η στήλη αυτή προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της έκτης στήλης επί 100 (η κατάταξη των χωρών στον Πίνακα 9, όπως και στον Πίνακα 8, έγινε με βάση το ύψος του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ, δηλαδή με βάση είτε την τρίτη είτε την έβδομη στήλη).

Από τον Πίνακα 9 φαίνεται ότι το 1999 :

- Οι τέσσερις μεγαλύτερες χώρες της Ε.Ε. (η Γερμανία, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιταλία) είχαν το 70,67% του ΑΕΠ και το 68,77% του πληθυσμού. Αν στις χώρες αυτές προστεθεί και η Ισπανία τα αντίστοιχα ποσοστά γίνονται 79,31% του ΑΕΠ και 79,28 του πληθυσμού, και, επομένως, το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των 5 αυτών χωρών μαζί είναι ίσο με το μέσο όρο της Ε.Ε. Αξιοσημείωτο, σε ό,τι αφορά τις 3 από τις 4 μεγαλύτερες χώρες της Ε.Ε., δηλαδή τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιταλία, είναι ότι οι διαφορές στα ποσοστά συμμετοχής τους στο ΑΕΠ σε ΜΑΔ της Ε.Ε. είναι πολύ μικρότερες από τις διαφορές στα ποσοστά συμμετοχής τους στο συνολικό πληθυσμό της Ε.Ε.

- Από τη σύγκριση της προτελευταίας

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΑΕΠ σε ΜΑΔ και πληθυσμός των χωρών μελών της Ε.Ε. το έτος 1999

ΧΩΡΑ	ΑΕΠ σε ΜΑΔ σε εκατομμύρια	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ σε χιλιάδες	Κ.Κ.ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ	Ποσοστιαία κατανομή			Κατά κεφ. ΑΕΠ σε ΜΑΔ
				ΑΕΠ	ΠΛΗΘ.	Σχέση	
Λουξεμβούργο	17.222	436	39.500	0,21	0,12	1,858	185,8
Δανία	135.103	5.321	25.391	1,69	1,41	1,194	119,4
Ολλανδία	384.330	15.809	24.311	4,79	4,19	1,144	114,4
Ιρλανδία	88.941	3.745	23.749	1,11	0,99	1,117	111,7
Αυστρία	190.859	8.092	23.586	2,38	2,15	1,110	111,0
Βέλγιο	231.475	10.222	22.645	2,89	2,71	1,065	106,5
Γερμανία	1.853.468	82.100	22.576	23,12	21,77	1,062	106,2
Ιταλία	1.266.492	57.646	21.970	15,80	15,29	1,034	103,4
Σουηδία	190.869	8.858	21.548	2,38	2,35	1,014	101,4
Φινλανδία	110.987	5.165	21.488	1,38	1,37	1,011	101,1
Ηνωμένο Βασίλειο	1.271.593	59.435	21.395	15,86	15,76	1,006	100,6
Γαλλία	1.273.668	60.156	21.173	15,89	15,95	0,996	99,6
Ισπανία	692.666	39.626	17.480	8,64	10,51	0,822	82,2
Πορτογαλία	156.459	9.989	15.663	1,95	2,65	0,737	73,7
Ελλάδα	152.741	10.534	14.500	1,91	2,79	0,682	68,2
Ε.Ε.15	8.016.873	377.134	21.257	100,00	100,00	1,000	100,0
ΕΥΡΩ.12	6.419.308	303.520	21.150	80,07	80,48	0,995	99,5
3 Εκτός ΕΥΡΩ	1.597.565	73.614	21.702	19,93	19,52	1,021	102,1

με την τελευταία γραμμή του Πίνακα φαίνεται ότι οι τρεις χώρες εκτός Ευρωζώνης έχουν κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υψηλότερο από εκείνο των 12 χωρών της Ευρωζώνης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στην Ευρωζώνη ανήκουν και οι 4 χώρες με κατά κεφαλή ΑΕΠ κάτω από το μέσο όρο (Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία και Γαλλία). Τέλος

- Σε ό,τι αφορά την ανισότητα του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των χωρών-μελών της Ε.Ε. και τη συνοχή της Ε.Ε. ως συνόλου το 1999 ισχύουν τα όσα αναφέρθηκαν για τον Πίνακα 8.

Τελικές παρατηρήσεις

Από την ανάλυση που έγινε στο άρθρο αυτό φάνηκε ότι στο διάστημα της εξαετίας 1993-1999 σημειώθηκαν σημαντικές μεταβολές στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των περιφερειών και των χωρών-μελών της Ε.Ε. με αποτέλεσμα να αυξηθεί η ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ των περιφερειών πολλών από τις χώρες καθώς και της Ε.Ε. συνολικά. Επιπλέον, εξαιτίας των μεταβολών αυτών, η συνοχή των περιφερειών πολλών χωρών-μελών και της Ε.Ε. ως συνόλου μειώθηκε. Από τις μεταβολές στην ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των περιφερειών των επιμέρους χωρών πολύ σημαντικές ήταν η πολύ μεγάλη αύξησή της στη Σουηδία και το Βέλγιο και η πολύ σημαντική μείωσή της στην Πορτογαλία και τη Γερμανία. Οι χώρες με τη μικρότερη ανισότητα στο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ των περιφερειών τους, τόσο το 1993 όσο και το 1999, ήταν η Σουηδία, η Ελλάδα και η Ολλανδία. Από τις μεταβολές στη συνοχή των περιφερειών των επιμέρους χωρών σημαντικές ήταν η αύξησή της στη Γερμανία και την Αυστρία και η μείωσή της στη Σουηδία, το Βέλγιο και τη Φινλανδία. Ο χώρος με τη μεγαλύτερη συνοχή περιφερειών ήταν το 1993 η Ολλανδία, η Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο και το 1999 η Γερμανία, η Ελλάδα και η Ολλανδία. Σε ό,τι αφορά τις χώρες-μέλη, ενώ η ανισότητα του κατά κεφαλή ΑΕΠ τους σε ΜΑΔ αυξήθηκε στο διάστημα 1993-1999, η συνοχή της Ε.Ε. ως συνόλου δεν μειώθηκε, αλλά, αντίθετα αυξήθηκε. Η εξέλιξη αυτή, όπως επισημάνθηκε στο τελευταίο Μέρος του άρθρου αυτού, οφείλεται στη μείωση του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ σε δύο από τις μεγαλύτερες χώρες της Ε.Ε. (κύρια της Γερμανίας, αλλά και της Γαλλίας).

Σε ό,τι, τέλος, αφορά τις επιμέρους χώρες, εκτός από τη θεαματική άνοδο της Ιρλανδίας από τη 12η θέση το 1993 στην 3η το 1999, αξιοσημείωτη είναι η σταθερότητα στις μεν δύο πρώτες θέσεις του Λουξεμβούργου και της Δανίας, στις δε δύο τελευταίες της Πορτογαλίας και της Ελλάδας.

**Ο Μανόλης Γ. Δρεπτάκης είναι πρώην: Αντιπρόεδρος της Βουλής, Υπουργός και Καθηγητής της ΑΣΟΕΕ.*

Την σημερινή κατάσταση του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα αλλά και το στόχο της σύγκλισής του με την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα περιέγραψε ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ κ. Πάρις Κουκουλόπουλος, στα μέλη του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (ΣΑΕ), μιλώντας στην 4η Παγκόσμια Συνάντηση τους που έγινε στα τέλη του περασμένου χρόνου στη Θεσσαλονίκη. Ο κ. Κουκουλόπουλος αναφέρθηκε και στην Ολυμπιάδα του 2004, χαρακτηρίζοντας την ως εθνικό στόχο ενώ τόνισε και την αναγκαιότητα της πιο στενής σχέσης των αποδήμων με το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κάτι που μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα για όλους. Στην ομιλία του ο κ. Κουκουλόπουλος ανέφερε τα εξής:

Πριν από λίγες μέρες διεξήχθη και ολοκληρώθηκε εδώ στη Θεσσαλονίκη το ετήσιο τακτικό συνέδριο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Ένα συνέδριο το οποίο έπρεπε να εξυπηρετήσει τρεις βασικές προτεραιότητες.

1. Ν' απαντήσουμε στα σημερινά προβλήματα του θεσμού και ν' απαιτήσουμε το ξεπέρασμά των όποιων εμποδίων.
2. Να σηματοδοτήσουμε με σαφήνεια την προοπτική της Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα της ΟΝΕ.
3. Ν' αναζητήσουμε μια νέα σχέση του θεσμού με τους πολίτες.

Οι τρεις αυτές προτεραιότητες εξυπηρετήθηκαν και πιστεύω πως το συνέδριό μας μπορεί να χαρακτηριστεί από κάθε άποψη σημαντικό αλλά και σημαδιακό καθώς πέρα από τις επιμέρους αντιθέσεις και διαφορές που είναι θεμιτό να υπάρχουν στους κόλπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καταφέραμε να βρούμε απ' αυτό μ' έναν κεντρικό στόχο.

Τη σύγκλιση μας με την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα στα ζητήματα της Αυτοδιοίκησης, της Αποκέντρωσης και της Ανάπτυξης.

Για να πετύχουμε το στόχο μας αυτό δηλώσαμε την απόφαση μας να αγωνιστούμε, να πετύχουμε και να κατοχυρώσουμε

- Την επιτάχυνση των αναγκαίων θεσμικών αλλαγών
- Την ανάδειξη της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης σε στόχο ύψιστης εθνικής προτεραιότητας

Π. ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΣ:

Το κίνημα εθελοντισμού για το 2004 και η ανάδειξη της πατρίδας μας θα μας φέρει πιο κοντά

- Την απαίτηση για το ξεπέρασμα των προβλημάτων που ταλανίζουν σήμερα το θεσμό της Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας.

Για να φτάσουμε μ' επιτυχία στο στόχο αυτό είναι προφανές ότι απαιτείται ένα μακρόπνοο σχέδιο που θα λαμβάνει υπ' όψιν του τις ιδιαιτερότητες της χώρας μας και που εξελικτικά θα μας οδηγήσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Οι βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν το εγχείρημα σε κάθε βήμα είναι: Συνεργασία-Αλληλεγγύη-Ανταγωνιστικότητα

Συνεργασία σημαίνει πως η Τ. Α. διαχειρίζεται πολλαπλάσιες υποθέσεις ως αναπόσπαστο τμήμα της ενιαίας Πολιτείας με συνακόλουθες ευθύνες.

Αλληλεγγύη σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει διαρκής μέριμνα ενίσχυσης των ασθενέστερων Ο. Τ. Α. με απώτερο στόχο την Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη, και

Ανταγωνιστικότητα σημαίνει πως ο θεσμός πρέπει να απαλλαγεί από στενές αντιλήψεις και κρατικοδίαιτες λογικές και να προχωρήσει με θάρρος και σύνεση στη σύγχρονη πραγματικότητα.

Με βάση αυτή τη λογική οφείλουμε και πρέπει να έχουμε μια όσο γίνεται ολοκληρωμένη προσέγγιση στα πράγματα. Αυτή την ολοκληρωμένη προσέγγιση επιδιώκει το σύνολο των αιρετών σήμερα στη χώρα μας που έχει κατανοήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο πως η Αυτοδιοίκηση, ο πλησιέστερος προς τον πολίτη δημοκρατικός θεσμός, πρέπει και μπορεί να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία μας, παρέχοντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του τόπου του.

Η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη

Αναφερόμενος πιο πάνω σ' αυτά για τα οποία θα αγωνιστούμε προκειμένου να πετύχουμε τον κεντρικό μας στόχο της σύγκλισης μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, έκανα λόγο και για το ζήτημα της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης και την ανάδειξη του σε στόχο ύψιστης εθνικής προτεραιότητας.

Ίσως σε ορισμένους από σας ο όρος «ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη» να μη λέει τίποτα, σίγουρα όμως λέει πολλά το γεγονός πως κάθε φορά που επισκέπτεστε τον γενέθλιο τόπο, ειδικά εσείς που κατάγεστε από την ελληνική περιφέ-

ρεια, διαπιστώνετε πως ο πληθυσμός του αντί να αυξάνει φθίνει καθώς η ελληνική περιφέρεια χάνει συνεχώς το σημαντικότερο και σπουδαιότερο κομμάτι της τη νεολαία, που μπορεί στην εποχή πολλών από σας ν' αναζητούσε ένα καλύτερο αύριο στο εξωτερικό, σήμερα όμως κάνει το ίδιο μεταναστεύοντας σταθερά προς τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας, την Αθήνα, κυρίως αυτή, και τη Θεσσαλονίκη.

Εάν αυτή η εξέλιξη ήταν αποτέλεσμα προτιμησιακής επιλογής τρόπου κατοικίας των νεοελλήνων δεν θα υπήρχε κανένα πρόβλημα. Είναι όμως γνωστό ότι η εξέλιξη αυτή σχετίζεται με τις ευκαιρίες απασχόλησης που δίνονται, κυρίως στην Αθήνα και δευτερευόντως στη Θεσσαλονίκη.

Είναι αλήθεια ότι η γιγάντωση της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και πολλών αστικών κέντρων της Περιφέρειας, είναι αποτέλεσμα αφ' ενός της αναγκαστικής μείωσης του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο και αφ' ετέρου της υπερσυγκεντρωτικής δομής του νεοελληνικού κράτους που οδήγησε στον υδροκεφαλισμό της πρωτεύουσας. Ως αποτέλεσμα δηλαδή, είναι προϊόν μιας μακρόχρονης διαδικασίας.

Χωρίς αμφιβολία από την άποψη της χωροταξικής κατανομής του πληθυσμού της η χώρα μας αποπνέει μια τριτοκοσμική οσμή.

Και μόνο για αυτό το λόγο αποτελεί ύψιστης σημασίας θέμα η ανατροπή αυτής της κατά-

Πριν από μερικές μέρες διεξήχθη εδώ στη Θεσσαλονίκη, πριν το συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, το συνέδριο των αιρετών αποδήμων.

Ένα συνέδριο που μας έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσουμε από κοντά τα προβλήματα που βιώνουν οι συμπατριώτες μας που δραστηριοποιούνται στα κοινά των χωρών όπου σήμερα ζουν.

Ένα συνέδριο που μας οδήγησε στο να αναζητήσουμε τρόπους για στενότερη και καλύτερη συνεργασία μεταξύ μας, αξιοποιώντας αυτό που πραγματικά μας ενώνει και θα μας ενώνει πάντα. Την αγάπη για την ίδια πατρίδα.

Η απόφαση για τη σύσταση του δικτύου αιρετών αποδήμων θεωρώ πως είναι πολύ σημαντική αφού μπορεί να μας οδηγήσει σε μια συνεχή και στενή συνεργασία μεταξύ μας η οποία δεν θα στηρίζεται απλώς και μόνο στις τυπικές πολιτιστικές ανταλλαγές ή στις εθιμοτυπικές επισκέψεις.

Θα έχει ουσιαστικό χαρακτήρα μέσω της ανταλλαγής εμπειριών και της αλληλοϋποστήριξης που μπορεί να παρέχει η μία πλευρά στην άλλη από την ανταλλαγή εμπειριών μέχρι τα θέματα

Στενότερη συνεργασία μεταξύ Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποδήμων

της υλοποίησης διαφόρων πρωτοβουλιών και προγραμμάτων. Θα μας παρέχει ακόμα τη δυνατότητα να συζητάμε και να ενημερώνουμε η μία πλευρά την άλλη για οτιδήποτε αφορά το θεσμό της Αυτοδιοίκησης που όσο και αν διαφέρει, αναλόγως με το νομοθετικό πλαίσιο με βάση το οποίο κινείται, στην ουσία υπηρετεί παντού σε όλο τον κόσμο ένα και μοναδικό στόχο.

Την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

Η δημιουργία του δικτύου αιρετών, πιστεύω πως θα μας βοηθήσει σημαντικά στο να ενισχύσουμε ακόμα περισσότερο τους δεσμούς μας με τους απόδημους μας, σε όποιο σημείο της γης και αν βρίσκονται, και θα μας δώσει τη δυνατότητα να έρθουμε ακόμα πιο κοντά τους. Γιατί οφείλουμε να πούμε πως παρά τη διάθεση πολλών από μας των αιρετών και παρά τις επιμέρους προσπάθειες που κατά καιρούς έχουν γίνει, η

Αυτοδιοίκηση μπορεί και πρέπει να έρθει πιο κοντά στους απόδημους δίνοντας πάντοτε το μήνυμα πως η ιδιαίτερη πατρίδα τους όχι μόνο δεν τους ξέχασε αλλά φροντίζει να κρατά ανοιχτές τις γέφυρες με τον τόπο τους.

Είναι γνωστό ότι τα εκατομμύρια των αποδήμων αποτελούν για τη μικρή μας χώρα ένα σημαντικότερο κεφάλαιο που επιτρέψτε μου να πω πως μέχρι σήμερα έμεινε ανεκμετάλλευτο. Κι αυτό δεν οφείλεται σε καμιά περίπτωση στη δική σας διάθεση και ανταπόκριση αλλά κυρίως στη συμπεριφορά του επίσημου κράτους μας που, δυστυχώς, δεν κατάφερε μέχρι σήμερα, παρά τις όποιες προσπάθειες έγιναν να κινητοποιήσει όλα αυτά τα εκατομμύρια των ανθρώπων που θέλουν και μπορούν να γίνουν οι καλύτεροι και οι πλέον αξιόπιστοι πρεσβευτές μας στα ξένα κράτη. Υπήρξαν πολλές περιπτώσεις μέχρι σήμερα που για σημαντι-

κά και ουσιαστικά ζητήματα της χώρας, οι απόδημοι μας δεν αξιοποιήθηκαν ούτε κατ' ελάχιστον και μόνο χάρη στη δική τους αγάπη και το μεράκι για την πατρίδα ύψωσαν τη φωνή τους εκεί που έπρεπε και υπερασπίστηκαν την Ελλάδα και τα δίκαια της σε εποχές δύσκολες και κάτω από πραγματικά αντίξοες συνθήκες.

Ενώ κατά γενική ομολογία, έχουμε κάθε λόγο να καμαρώνουμε και να αισθανόμαστε υπερήφανοι για τα δικά μας παιδιά που διέπρεψαν και ξεχώρισαν στις νέες τους πατρίδες, δεν καταφέραμε να τους δώσουμε όλα εκείνα τα εφόδια και την απαραίτητη υποστήριξη που χρειαζόταν κάθε φορά, προκειμένου να κάνουν τη φωνή της Ελλάδας ν' ακουστεί ως τα πέρατα του κόσμου πιο καθαρά, πιο δυνατά. Χάσαμε πολλές ευκαιρίες, ας μη χάσουμε μια ακόμα, ίσως τη μεγαλύτερη των τελευταίων χρόνων.

στασης. Αν η πιο πάνω διαπίστωση δεν μας οδηγήσει σε εγρήγορση είναι σίγουρο ότι θα εισπράξουμε πολύ αρνητικά αποτελέσματα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση από τη φύση της βρίσκεται στο επίκεντρο των προβλημάτων που δημιουργεί η συγκεκριμένη δομή της χώρας.

Η άπνοια της αγοράς στην ελληνική επαρχία, η εκρηκτική αύξηση της ανεργίας σε πολλές περιφέρειες, αλλά και τα δυσεπίλυτα προβλήματα ποιότητας ζωής των κατοίκων της πρωτεύουσας τα βιώνουν καθημερινά οι αιρετοί της Αυτοδιοίκησης. Η θέση για την Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη της χώρας δεν αποτελεί μια στείρα επανάληψη της θεωρίας περί αθηνοκεντρισμού.

Ούτε σχετίζεται βέβαια με αιτήματα όπως «το Υπουργείο Γεωργίας στη Λάρισα».

Η Αθήνα είναι η πρωτεύουσα μας, μια πόλη με ιστορικό βάθος αιώνων και διεθνή ακτινοβολία και πρέπει να έχει τη μορφή που αρμόζει στην πρώτη πόλη μιας σύγχρονης και ισχυρής χώρας.

Κάτι ανάλογο ισχύει και για τη Θεσσαλονίκη που καλείται να σηκώσει το βάρος της Βαλκανικής προοπτικής της χώρας.

Το ζήτημα λοιπόν δεν είναι το Μετρό και το αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος», αυτά μάλλον άργησαν να γίνουν, ούτε πολύ περισσότερο η Ολυμπιάδα που τελείται στο «φυσικό» της χώρας.

Το ζήτημα είναι ότι επιτέλους στην Ελλάδα του 21ου αιώνα η Αθήνα πρέπει να μας ενώνει και όχι να μας χωρίζει.

Η Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη σχετίζεται με την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε μιας περιοχής της χώρας, με το ίδιο δηλαδή το μέλλον της.

Επειδή σχετίζεται και συνδέεται άμεσα με την αποκέντρωση στη λήψη των αποφάσεων δεν μπορεί παρά ν' αποτελέσει προνομιακό πεδίο δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Γι' αυτό λοιπόν επιβάλλεται το ζήτημα της Ισόρροπης Περιφερειακής Ανάπτυξης να αποτελέσει ύψιστο στόχο μας στα επόμενα χρόνια.

Γι' αυτό κι εμείς, οι αιρετοί της Αυτοδιοίκησης, αποφασίσαμε να δράσουμε άμεσα, δυναμικά και σχεδιασμένα για να δώσουμε στη χώρα μας την προοπτική και το μέλλον που της αξίζει.

Η Ολυμπιάδα του 2004

Η χώρα μας βρίσκεται μπροστά σε μια πολύ μεγάλη πρόκληση, τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004.

Η Ελλάδα έχει βάλει ένα μεγάλο στοίχημα με τον εαυτό της που πρέπει να το κερδίσει. Η Ολυμπιάδα του 2004 δεν μπορεί να είναι απλά μια επιτυχημένη διοργάνωση, αλλά αυτή που θα ξεχωρίσει.

Δεν έχουμε τίποτα ν' αποδείξουμε σε κανένα.

Ούτε να μας διακατέχει το άγχος πως πρέπει να διαψεύσουμε τις διάφορες Κασσάνδρες που καιροφυλακτούν, περιμένοντας την κατάλληλη ευκαιρία για να μας μειώσουν.

Η επιτυχημένη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004 θα αποδείξει για μια ακόμα φορά, αυτό που όλοι ξέρουμε και πιστεύουμε.

Πως όταν θέλουμε μπορούμε να φέρουμε σε πέρας με επιτυχία και τον πιο δύσκολο στόχο.

Καλούμαστε όλοι να ξεπεράσουμε τις όποιες αδυναμίες μας και να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων πείθοντας και τον πιο κακόπιστο ότι τελικά δεν είναι τα μεγέθη εκείνα που εγγυώνται την όποια επιτυχία, αλλά η θέληση και η συσπείρωση ενός ολόκληρου λαού.

Σήμερα, πέρα απ' τις όποιες αντιρρήσεις και ενστάσεις, όλοι μας έχουμε συνειδητοποιήσει πως το να διοργανώσουμε με επιτυχία τους αγώνες δεν είναι πλέον υπόθεση λίγων, ούτε πολύ περισσότερο μιας μόνο πόλης, της Αθήνας.

Είναι υπόθεση όλων μας.

Είναι στόχος όλων γι' αυτό και ενώνουμε τις δυνάμεις μας προκειμένου να τον πετύχουμε. Είναι αλήθεια πως όταν ξεκίνησε η προσπάθεια διεκδίκησης της Ολυμπιάδας του 2004 δεν ήταν λίγες οι αντιρρήσεις που εκφράστηκαν από πολλές πλευρές.

Κάποιες ήταν δικαιολογημένες, άλλες όχι.

Από τη στιγμή όμως που οι αγώνες ανατέθηκαν στην Αθήνα, οι αντιρρήσεις έδωσαν τη θέση τους στην απόφαση όλων μας για το πώς θα πετύχουμε.

Με τη διοργάνωση αυτή δεν κρίνεται μόνον η Αθήνα.

Κρινόμαστε όλοι μας.

Εμείς ως Αυτοδιοίκηση έτσι το είδαμε από την επόμενη μέρα της ανάληψης των αγώνων και έτσι θα συνεχίσουμε να το βλέπουμε μέχρι να σβήσει η φλόγα των Ολυμπιακών αγώνων.

Το κίνημα εθελοντισμού

Αν προσπαθήσει κανείς να αναλύσει τα επιμέρους στοιχεία μιας από τις επιτυχημένες μέχρι σήμερα διοργανώσεις Ολυμπιακών αγώνων σε άλλες χώρες, θα διαπιστώσει πως ένα από αυτά, απ' τα σημαντικότερα οπωσδήποτε, ήταν η συμμετοχή εθελοντών που πρόσφεραν για μακρύ χρονικό διάστημα μεγάλες και ξεχωριστές υπηρεσίες.

Το κίνημα του εθελοντισμού ήταν αυτό που βοήθησε πραγματικά όχι μόνον να λυθούν ορισμένα πρακτικά προβλήματα, αλλά στην ουσία έκανε τους πολίτες να δουν διαφορετικά τη διοργάνωση μιας Ολυμπιάδας στον τόπο τους.

Στη χώρα μας σήμερα δεν μπορούμε να μιλάμε για κίνημα εθελοντισμού, τουλάχιστον με τη μορφή και τις διαστάσεις που το συναντάμε σε άλλες χώρες.

Μπορούμε όμως να μιλήσουμε για εκατοντάδες περιπτώσεις όπου οι Έλληνες πολίτες, χωρίς κάποια οργάνωση ή συντονισμό, προσφέρθηκαν από μόνοι τους, τείνοντας χείρα βοηθείας σε δύσκολες περιπτώσεις, συμβάλλοντας τα μέγιστα στην αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων.

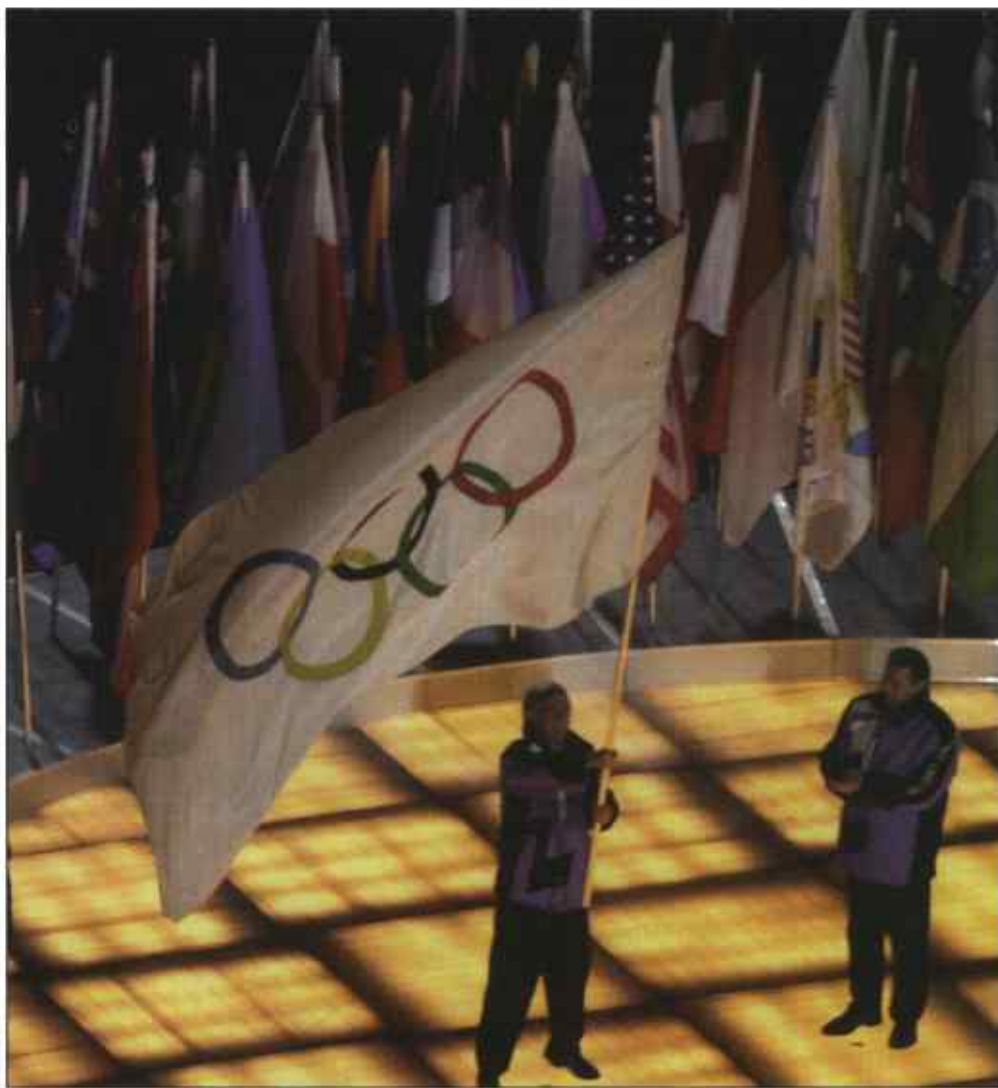
Πώς λοιπόν θα μπορούσαμε να διεγείρουμε το ενδιαφέρον των πολιτών και να τους πείσουμε να συμμετάσχουν;

Κυρίως όμως, πως θα καταφέρουμε να δημιουργήσουμε και να συντονίσουμε ένα κίνημα εθελοντισμού στη χώρα μας. Ξέροντας πόσο σημαντικό και χρήσιμο θ' αποβεί αυτό στη διοργάνωση της Ολυμπιάδας; Μόνον ένας τρόπος υπάρχει.

Ν' αναλάβει την πρωτοβουλία αυτή η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση που αφενός είναι ο κοντινότερος προς τον πολίτη θεσμός και αφετέρου έχει αποδείξει πολλές φορές μέχρι σήμερα ότι είναι σε θέση να ξεπερνά τις όποιες αδυναμίες της και να στέκεται στο ύψος των περιστάσεων. Εξάλλου το κίνημα εθελοντισμού είναι ανάγκη των σύγχρονων κοινωνιών που εκτείνεται πολύ πιο πέρα απ' το ορόσημο του 2004.

Πολλοί από σας που ζείτε σε χώρες όπου υπάρχουν κινήματα εθελοντισμού, το ξέρετε καλύτερα απ' τον καθένα.

Έχουμε χρέος συμμετοχής γιατί είναι εθνική υπόθεση. Μπορούμε να εγγυηθούμε την επιτυχία σε συγκεκριμένους τομείς που μας αφορούν. Κυρίως όμως, ενδιαφερόμαστε τα οφέλη της Ολυμπιάδας για τη

χώρα να ξεφεύγουν απ' το στενό ορίζοντα της επιτυχημένης διοργάνωσης. Και δεν είναι μόνο το κίνημα εθελοντισμού. Η Αυτοδιοίκηση μπορεί και θα παίξει όπως πρέπει το δικό της ρόλο και στο να βγει προς τα έξω η πραγματική εικόνα της σημερινής Ελλάδας.

Όταν όλα τα φώτα θα έχουν στραφεί στη χώρα μας, δεν θα εστιάσουν μόνον στην Αθήνα, αλλά θα διασχίσουν όλη την Ελλάδα ακολουθώντας την πορεία της φλόγας.

Ο βαθμός συμμετοχής και η αισθητική ολόκληρης της διαδρομής απαιτεί μια Αυτοδιοίκηση σε ρόλο πρωταγωνιστή. Εμείς ως Αυτοδιοίκηση πήραμε ήδη την απόφαση στο πρόσφατο συνέδριο μας να προχωρήσουμε σ' αυτή την πρωτοβουλία.

Σήμερα, απ' αυτό εδώ το βήμα απλώνουμε το χέρι και προς όλους εσάς για να μας στηρίξετε σ' αυτή μας την προσπάθεια. Δεν είναι μόνο η αγάπη σας για την πατρίδα αλλά και οι εμπειρίες που έχετε αποκτήσει στις χώρες που ζείτε που πιστεύουμε πως μπορούν να μας φανούν πολλαπλά χρήσιμες. Χρειαζόμαστε τον καθένα από σας για να δημιουργήσουμε μια ανθρώπινη αλυσίδα που θ' αγκαλιάσει όλη την υφήλιο και θα αναδείξει το πραγματικό πρόσωπο της χώρας μας. Της χώρας που όλοι μας αγαπάμε. Το κίνημα εθελοντισμού για την Ολυμπιάδα του 2004 και η κοινή μας προσπάθεια για την ανάδειξη του πραγματικού προσώπου της Ελλάδας είναι μια καλή ευκαιρία για να μας φέρει πιο κοντά.

Τοπική Αυτοδιοίκηση και αιρετούς. Είναι μια καλή ευκαιρία για να εργαστούμε όλοι μαζί για έναν σημαντικό στόχο. Εμείς σας απευθύνουμε την πρόσκληση και είμαστε σίγουροι πως θα σταθείτε στο πλευρό μας.

Ο εθελοντισμός και η Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία που καθόρισαν το βαθμό επιτυχίας ορισμένων απ' τις τελευταίες Ολυμπιάδες ήταν ο εθελοντισμός. Χιλιάδες πολιτών στρατεύτηκαν στην ιδέα της άρτιας οργάνωσης και τέλεσης των Ολυμπιακών αγώνων απ' την πόλη τους ή τη χώρα τους, δημιούργησαν ένα μεγάλο κίνημα εθελοντισμού και προσέφεραν πολύτιμες υπηρεσίες για μεγάλο χρονικό διάστημα, συμβάλλοντας στο να λυθούν πρακτικά, κυρίως, προβλήματα. Το γεγονός αυτό είναι αλήθεια πως για πολλούς φαντάζει οξύμωρο καθώς όλοι μας γνωρίζουμε πολύ καλά πως εδώ και πολλά χρόνια και στους Ολυμπιακούς αγώνες έχει επικρατήσει πλέον η άκρατη εμπορευματοποίηση και τα οικονομικά μεγέθη είναι αυτά που εν πολλοίς επηρεάζουν και εν τέλει καθορίζουν, την επιτυχή τέλεση των αγώνων.

Έτσι, δικαίως κάποιοι θ' αναρωτηθούν πως είναι δυνατόν σ' αυτή την στελεωτή αλυσίδα των οικονομικών μεγεθών και συναλλαγών που χαρακτηρίζουν μια Ολυμπιάδα σήμερα, ο εθελοντισμός να μην είναι ο αδύναμος κρίκος, αλλά ένας απ' τους ισχυρότερους που παίζει μάλιστα σημαντικό ρόλο στο να σταθεί στα πόδια του όλο αυτό το οικοδόμημα.

Κι όμως αυτή είναι η αλήθεια και από τη στιγμή που βρισκόμαστε μόλις δύο χρόνια πριν ανάψει η φλόγα των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 στην Αθήνα, δεν πρέπει και δεν μπορούμε να την αγνοήσουμε.

Για να πετύχει λοιπόν και η δική μας Ολυμπιάδα το δίχως άλλο απαιτείται να δημιουργήσουμε το δικό μας κίνημα εθελοντισμού καταφέροντας να προσελκύσουμε χιλιάδες πολιτών που θα προσφέρουν υπηρεσίες σε ορισμένους συγκεκριμένους τομείς.

Το όλο εγχείρημα φαντάζει και είναι οπωσδήποτε δύσκολο γιατί δεν πρέπει να διαφεύγει κανενός την προσοχή πως η Ελλάδα σαν χώρα δεν έχει να επιδείξει, σε άλλο έστω τομέα, ένα οργανωμένο κίνημα εθελοντισμού μέχρι σήμερα. Μπορεί ως λαός, λόγω ιδιοσυγκρασίας και ταμπεραμέντου να έχουμε προσφέρει σε

πολλές περιπτώσεις τη βοήθεια μας αφιλοκερδώς σε έκτακτες καταστάσεις (π.χ. θεομηνίες, φυσικές καταστροφές κ.α.) βοηθώντας συνανθρώπους μας που το είχαν ανάγκη, αλλά αυτό αφορά μεμονωμένες περιπτώσεις και σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο για κάτι το οργανωμένο και προγραμματισμένο.

Αντιθέτως, άλλες κοινωνίες, όπως για παράδειγμα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, έχοντας μια παράδοση στον εθελοντισμό (σ. σ. είναι χαρακτηριστικό πως μέρος των πυροσβεστών που θάφτηκαν κάτω απ' τους δίδυμους Πύργους της Νέας Υόρκης μετά το τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001 ήταν εθελοντές) θα πρέπει να είχαν λιγότερες δυσκολίες στο να δημιουργήσουν κινήματα εθελοντισμού για τις Ολυμπιάδες που διοργάνωσαν.

Αυτό πολύ απλά σημαίνει πως μπορεί μεν να υπάρχει διάθεση μεταξύ των Ελλήνων να συνεισφέρουν εθελοντικά στη διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 αλλά απ' ενός πρέπει να πειστούν και απ' ετέρου κάποιος ν' αναλάβει να τους οργανώσει.

Η ιδιαιτερότητα της Ολυμπιάδας της Αθήνας

Σ' αυτό το σημείο όμως αξίζει να προσθέσουμε πως υπάρχει μια ιδιαιτερότητα στην Ολυμπιάδα της Αθήνας, καθώς ναι μεν εμφανίζεται ως διοργανώτρια μια πόλη, η πρωτεύουσα μας, αλλά στην ουσία δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο την ίδια. Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στην προσπάθεια διοργάνωσης των αγώνων έχει εμπλακεί όλη η χώρα κάτι που δημιουργεί θετικές όσο και αρνητικές εικόνες στην ίδια την ελληνική κοινωνία. Γιατί αν για παράδειγμα η Ολυμπιάδα της Ατλάντα των Η.Π.Α. αφορούσε, κυρίως, την ίδια την πόλη και την Πολιτεία στην οποία ανήκει, αυτό δε σήμαινε σε καμιά περίπτωση πως ενδιέφερε το ίδιο και τις άλλες Πολιτείες που πρακτικά δεν επηρεάζονταν απ' αυτό το γεγονός.

Αυτό φυσικά δε συμβαίνει στην περίπτωση της Αθήνας καθώς η διοργάνωση μας αφορά όλους, είτε θετικά το βλέπουμε είτε αρνητικά, μια και σύμφωνα με τα δικά μας μεγέθη μια πόλη, ακόμα και αν αυτή είναι η πρωτεύουσα μας με τα εκατομμύρια πληθυσμού και την

συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους των κεφαλαίων και των δραστηριοτήτων της χώρας μας, δεν είναι πραγματικά σε θέση να σηκώσει όλο το βάρος της συγκεκριμένης διοργάνωσης.

Αυτή η αλήθεια όμως γεννά και κάποια πρόσθετα προβλήματα που δεν είναι καινούργια αλλά θα τα δούμε, πιθανότατα, να διογκώνονται με αφορμή την Ολυμπιάδα του 2004.

Η υπόλοιπη Ελλάδα ούτως ή άλλως θεωρεί, σε μεγάλο ποσοστό, πως η Αθήνα μονίμως οικειοποιείται τα περισσότερα για λογαριασμό της, αφαιρώντας απ' την ελληνική περιφέρεια δυνατότητες και ευκαιρίες για την ανάπτυξη που όχι μόνο τις αξίζουν αλλά και οπωσδήποτε τις χρειάζεται.

Αυτή η υποβόσκουσα αντιπαλότητα είναι πολύ πιθανόν να βαίνει διογκούμενη όσο εξελίσσεται η προσπάθεια για την προετοιμασία της Αθήνας με αποτέλεσμα να οδηγήσει όλο και μεγαλύτερα στρώματα του ελληνικού πληθυσμού, κυρίως της περιφέρειας, στην απαξία της σημαντικής αυτής εκδήλωσης και στην αδιαφορία για την εξέλιξη της.

Ο προγραμματισμός για την τέλεση Ολυμπιακών αθλημάτων και σε άλλες μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας αλλά και η υλοποίηση μεγάλων αθλητικών έργων μέσω του προγράμματος Ελλάδα 2004, βοηθούν, ως ένα βαθμό, στο να ξεπεραστεί αυτό το πρόβλημα.

Μπορούμε όμως να ισχυριστούμε ότι θα το λύσουν κιόλας;

Πώς θα πειστούν Έλληνες πολίτες ότι πρέπει να συμμετάσχουν σ' ένα κίνημα εθελοντισμού για την Ολυμπιάδα του 2004, όταν έχει παγιωθεί μέσα τους η άποψη πως είναι κάτι που δεν τους αφορά, μιας και οι δικές τους περιοχές δεν θα τύχουν κάποιων ιδιαίτερων ωφελημάτων;

Το τελευταίο διάστημα βλέπουμε να προωθείται από την πλευρά του οργανισμού ΑΘΗΝΑ 2004 μια εκστρατεία για τη συγκέντρωση εθελοντών. Τα αποτελέσματα δεν μας είναι ακόμα γνωστά ή για να το θέσουμε διαφορετικά, δεν είναι τόσο θεαματικά που να έχουν πείσει ότι πραγματικά βρισκόμαστε σε καλό δρόμο.

Οι πολίτες, στο σύνολο τους, αν δεν είναι απαθείς απέναντι σε αυτό το κάλεσμα, δείχνουν να αδιαφορούν και δυστυχώς τα χρονικά περιθώρια στενεύουν.

Ο ρόλος της ΚΕΔΚΕ και της Τ.Α.

Γι' αυτό καθίσταται πλέον επιτακτική ανάγκη να πάρει τη σκυτάλη η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ο κοντινότερος προς τον πολίτη θεσμός, που πραγματικά μπορεί να συμβάλει και να συνεισφέρει τα μέγιστα.

Ήδη η ΚΕΔΚΕ έχοντας εντοπίσει την καρδιά του προβλήματος και γνωρίζοντας τις πραγματικές του διαστάσεις προχώρησε σε ορισμένες ενέργειες που ουσιαστικά έχουν δύο στόχους:

- 1) Ν' ανατρέψουν το κλίμα απαξίας και αδιαφορίας που επικρατεί σε μεγάλο μέρος της ελληνικής κοινωνίας
- 2) Να δημιουργηθεί απ' την πλευρά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ένα κίνημα εθελοντισμού για το οποίο η Ολυμπιάδα του 2004 θα είναι απλώς η γενική του πρόβα αλλά θα συνεχίσει να υπάρχει και μετά απ' αυτή εξυπηρετώντας μια πραγματική ανάγκη της σημερινής κοινωνίας προσφέροντας και σε άλλους τομείς, που θα καθοριστούν αφού γίνει η αξιολόγηση των αντικειμενικών αναγκών της.

Η διοργάνωση του συνεδρίου για την Ολυμπιάδα στα Γιάννενα και του συνεδρίου για τον εθελοντισμό στη Λαμία, το περασμένο καλοκαίρι, αλλά και η κατοχύρωση της ανάγκης για δραστηριοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γύρω από τον εθελοντισμό με το να συμπεριληφθεί σχετική παράγραφος στο ψήφισμα του τελευταίου ετήσιου τακτικού συνεδρίου της ΚΕΔΚΕ στη Θεσσαλονίκη, αποδεικνύουν πως το ανώτατο συλλογικό όργανο του θεσμού έχει τη διάθεση να συμβάλει αποφασιστικά σε αυτό το θέμα.

Η ανακήρυξη από πλευράς ΚΕΔΚΕ της Ολυμπιάδας του 2004 ως «εθνικού στόχου», κάτι που τονίστηκε τόσο στο συνέδριο των Ιωαννίνων όσο και της Θεσσαλονίκης, μπορεί να βοηθήσει στο ν' αλλάξει το κλίμα απαξίας και οι πολίτες να δουν διαφορετικά το όλο θέμα. Τα πιο πάνω όμως είναι ουσιαστικά η αρχή και φυσικά για να υπάρξει ανάλογη συνέχεια απαιτείται η δραστηριοποίηση προς την κατεύθυνση αυτή κάθε Δημοτικής αρχής. Εξάλλου, όπως φάνηκε και από την έρευνα που πραγματοποίησε για λογαριασμό της ΚΕΔΚΕ το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, οι πολίτες, σε μεγάλο βαθμό θέλουν

TM ©

ΑΘΗΝΑ 2004

να προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους σε διάφορους κοινωνικούς τομείς. Μπορεί βέβαια η Ολυμπιάδα να φαίνεται στα μάτια πολλών ως κάτι διαφορετικό, ή εν πάση περιπτώσει να μη θεωρείται ως «κοινωνική προσφορά» αλλά αξίζει τον κόπο να γίνει μια προσπάθεια για να περάσει προς όλους το μήνυμα ότι ξεκινώντας από αυτή τη διοργάνωση μπορούμε να βάλουμε τις βάσεις για ένα πραγματικά βιώσιμο κίνημα εθελοντισμού και στη χώρα μας.

Οι πολίτες όσο και αν εμφανίζονται πολλές φορές δύσπιστοι απέναντι σε διάφορες πρωτοβουλίες, άλλο τόσο πρόθυμοι είναι να προσφέρουν εφ' όσον όμως πειστούν πως πραγματικά αξίζει τον κόπο.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση που καταφέρνει πάντα να έχει κοντά της τους πολίτες, και αυτό φάνηκε μέσα από την έρευνα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου, μπορεί να τους μιλήσει στη «γλώσσα» τους και να τους πείσει.

Στο κάτω, κάτω της γραφής τα οφέλη από τη δημιουργία ενός κινήματος εθελοντισμού πρώτη από όλους η ίδια η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα τα απολαύσει, καθώς θα έχει έτσι τη δυνατότητα να προωθήσει στο μέλλον διάφορες πρωτοβουλίες στην περιοχή ευθύνης της, έχοντας τους πολίτες όχι απλώς συμπαραστάτες αλλά και συνεργούς.

Σημαντική επιτυχία η κατάκτηση προεδρίας στην Επιτροπή των Περιφερειών

Σημαντική επιτυχία για τη χώρα μας και την Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί η εκλογή στη θέση του προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Επιτροπής των Περιφερειών της Ε.Ε. του δημάρχου Λιβαδειάς και μέλους της Ε.Ε. της ΚΕΔΚΕ Χρήστου Παλαιολόγου.

Οι εκλογές έγιναν στην τελευταία σύνοδο της Ολομέλειας της Επιτροπής των Περιφερειών (6 Ιανουαρίου 2002), κατά τη διάρκεια της οποίας εκλέχθηκαν οι πρόεδροι όλων των Επιτροπών της ΕιΠ.

Η ελληνική εκπροσώπηση στο προεδρείο της ΕιΠ

Στην ίδια ολομέλεια εκλέχτηκε το νέο προεδρείο της ΕιΠ. Πρόεδρος εξελέγη ο άγγλος σοσιαλιστής Άλμπερτ Μπορ, αντιπρόεδρος ο ισπανός συντηρητικός κ. Εντουάρντο.

Στο προεδρείο της ΕιΠ από ελληνικής πλευράς συμμετέχουν ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ και δήμαρχος Κοζάνης Π. Κουκουλόπουλος, ο οποίος ορίστηκε και συντονιστής της ελληνικής αντιπροσωπείας, με αναπληρωτή τον Χ. Παλαιολόγο δήμαρχο Λειβαδειάς και ο Ευ. Κουλουμπής με αναπληρωτή τον νομάρχη Λακωνίας κ. Αποστολάκο.

Να σημειωθεί ότι η σύνθεση της ελληνικής αντιπροσωπείας στην ΕιΠ δεν άλλαξε τώρα με τη σύγκληση της Ολομέλειας. Λόγω των εκλογών του Οκτωβρίου, οπότε και θα αναδειχθούν οι νέοι εκπρόσωποι της ελληνικής αυτοδιοίκησης, υπάρχει δέσμευση από το υπουργείο Εσωτερικών, ώστε στο τέλος του Οκτώβρη να αλλάξει η σύνθεση της ελληνικής αντιπροσωπείας.

Αναδιάρθρωση των επιτροπών

Κατά τη διάρκεια της Ολομέλειας της ΕιΠ

αποφασίστηκε η νέα διάρθρωση των επιτροπών. Αποφασίστηκε λοιπόν οι οκτώ επιτροπές να γίνουν οι εξής έξι: Επιτροπή για πολιτική περιφερειακής συνοχής, Επιτροπή οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, Επιτροπή αειφόρου ανάπτυξης, Επιτροπή πολιτισμού και εκπαίδευσης, Επιτροπή θεσμικών και ευρωπαϊκών θεμάτων και η Επιτροπή εξωτερικών υποθέσεων.

Η Επιτροπή εξωτερικών υποθέσεων

Η ελληνική προεδρεία στην Επιτροπή εξωτερικών υποθέσεων εκτιμάται ότι θα δώσει τη δυνατότητα αποφασιστικής παρέμβασης σε κρίσιμα και σοβαρά θέματα που απασχολούν σήμερα την Ε.Ε., όπως η επικείμενη διεύρυνση με νέα κράτη μέλη, η Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση (αφορά και τις εκτός Ε.Ε. χώρες της Μεσογείου).

Η δυνατότητα αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι ανάμεσα στα 75 μέλη της Επιτροπής συμμετέχουν και πολιτικοί με μεγάλη και ισχυρή επιρροή στην Ευρώπη.

Επίσης αποκτά ιδιαίτερη σημασία, αφού συνδυάζεται με την Ελληνική προεδρεία της Ε.Ε. το πρώτο εξάμηνο του 2003. Ο συντονισμός των προσπάθειών σε μια κρίσιμη για τη χώρα μας περίοδο, μπορεί να αποβεί πολλαπλά χρήσιμη και να μεγιστοποιήσει τα οφέλη για τη χώρα μας.

Ήδη κατά την πρώτη συνεδρίασή της υπό την Ελληνική προεδρεία η Επιτροπή αποφάσισε να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο τον προσεχή Νοέμβριο το Συνέδριο για την Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής αφορούν:

Τη διεύρυνση της ΕΕ με τα υπό ένταξη κράτη μέλη, η Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση με εκτός της ΕΕ χώρες της Μεσογείου, τη βόρεια διάσταση της Ευρώπης, την ατλαντική διάσταση της Ευρώπης, τα Βαλκάνια, ο διάλογος Βορρά- Νότου, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, οι σχέσεις με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές τρίτων χωρών, η πολιτική μετανάστευσης, πολιτική ασύλου και θεωρήσεις διαβατηρίων.

Υποστηρικτή υποδομή

Η κατάκτηση της προεδρίας της Επιτροπής Εξωτερικών υποθέσεων έχει ήδη κινητοποιήσει τους μηχανισμούς της αυτοδιοίκησης. Έχουν ξεκινήσει επαφές με τα υπουργεία Εσωτερικών και Εξωτερικών για στήριξη της ελληνικής 12μελούς αντιπροσωπείας. Παράλληλα η ΚΕΔΚΕ προετοιμάζει τη δημιουργία και λειτουργία μιας αυτοτελούς υποστηρικτικής δομής που, με άξονα την ΕιΠ θα συντονίζει και Δίκτυο Αυτοδιοίκησης ΝΑ Ευρώπης που θα λειτουργεί με έδρα τη Θεσσαλονίκη, όπως και την Ευρωμεσογειακό Δίκτυο «Αμφικτυονία».

Η ομάδα στήριξης θα συνεργάζεται τόσο με τη μόνιμη ελληνική αντιπροσωπεία όσο και με τα υπουργεία. Θα στελεχωθεί με επιστημονικά στελέχη.

Επίσης υπάρχει η σκέψη η ομάδα στήριξης των αιρετών να συμβάλει στη δημιουργία, μέσω διαδικτύου, της κατάλληλης υποδομής ώστε να έχουν πρόσβαση στις πολιτικές που συζητούνται στην ΕιΠ, στα προσχέδια των αποφάσεων της Κομισιόν, δήμοι και άλλοι φορείς, οι οποίοι εμπλέκονται στις συγκεκριμένες πολιτικές.

Η Επιτροπή των Περιφερειών αποτελεί το νεότερο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδρύθηκε βάση της Συνθήκης του Μάαστριχ, σε μια εποχή που οι ιθύνοντες διαπίστωναν ότι το τρένο της Ευρώπης προχωρούσε μεν αλλά άφηνε τους πολίτες στην αποβάθρα. Για το λόγο αυτό επινοήσαν μια επιτροπή, στην οποία θα εκπροσωπούσαν οι τοπικές αρχές.

Πέντε ήταν οι τομείς υποχρεωτικής διαβούλευσης (οικονομική και κοινωνική συνοχή, διευρωπαϊκά δίκτυα στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας, δημόσια υγεία, εκπαίδευση και νεολαία πολιτισμός).

Κύριος σκοπός της Επιτροπής των Περιφερειών είναι να προωθήσει τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών, ομοσπονδιακών κρατιδίων, δήμων και κοινοτήτων, στη διαμόρφωση των κοινοτικών πολιτικών. Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαρτίου του 1999 παραχωρούνται στην

Τι είναι και πως λειτουργεί η Επιτροπή των Περιφερειών

Επιτροπή των Περιφερειών πέντε ακόμη τομείς υποχρεωτικής διαβούλευσης (πολιτική απασχόλησης, κοινωνική πολιτική, περιβάλλον, επαγγελματική κατάρτιση και μεταφορές), και εκτός από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί επίσης να ζητήσει τη γνωμοδότησή της. Η Συνθήκη της Νίκαιας του Δεκεμβρίου 2000 προβλέπει ότι τα μέλη της Επιτροπής πρέπει είτε να έχουν εκλογική εντολή ως εκπρόσωποι οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή περιφερειακής διοίκησης, είτε να είναι πολιτικά υπόλογα σε εκλεγμένη συνέλευση. Προβλέπει επίσης ότι η απόφαση για το διορισμό των μελών θα λαμβάνεται στο μέλλον από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία μάλλον παρά με ομοφωνία.

Ταυτότητα της Επιτροπής των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών απαρτίζεται από 222 μέλη και 222 αναπληρωτές. Όλοι διορίζονται για τέσσερα έτη από το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεων του κράτους μέλους. Σε αντίθεση με τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα μέλη της Επιτροπής δεν είναι μονίμως εγκατεστημένα στις Βρυξέλλες. Όλα τα μέλη έχουν αρμοδιότητες σε τοπικό ή σε περιφερειακό επίπεδο κατά συνέπεια διαμένουν στην περιοχή τους και συνέρχονται με την ευκαιρία των συνόδων ολομέλειας της Επιτροπής ή των συνεδριάσεων των επιτροπών.

Εδαφική οργάνωση των κρατών-μελών

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

16 ομόσπονδα κρατίδια,
439 διοικητικά διαμερίσματα, εκ των οποίων
116 αστικά διαμερίσματα

14.308 δήμοι

ΑΥΣΤΡΙΑ

9 ομόσπονδα κρατίδια
99 διοικητικά διαμερίσματα (εκ των οποίων
15 πόλεις)

2347 δήμοι

ΒΕΛΓΙΟ

3 περιφέρειες
3 κοινότητες (ομόσπονδες οντότητες)
10 επαρχίες

589 δήμοι

ΔΑΝΙΑ

14 διοικητικά διαμερίσματα

275 δήμοι

ΕΣΤΟΝΙΑ

17 περιφέρειες

50 επαρχίες

8.098 δήμοι

ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

19 περιφερειακά συμβούλια

1 κυβέρνηση της αυτό-

νομης επαρχίας του

Eland

452 δήμοι

6 επαρχίες (5+ Eland)

ΓΑΛΛΙΑ

26 περιφέρειες

100 διαμερίσματα

(νομοί)

36.547 δήμοι

ΕΛΛΑΔΑ

13 περιφέρειες

51 νομοί

900 δήμοι

133 κοινότητες

ΙΡΑΝΔΙΑ

4 επαρχίες

8 περιφέρειες

29 κομητείες

5 δημοτικές ενώσεις

49 αστικές οντότητες

30 αστικά συμβούλια

5 κωμοπόλεις

ΙΤΑΛΙΑ

20 περιφέρειες

103 επαρχίες

8.104 δήμοι

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

3 διοικητικά διαμερίσματα

118 δήμοι

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

(ΟΛΛΑΝΔΙΑ)

13 επαρχίες

548 δήμοι

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

2 αυτόνομες περιφέρειες

18 διοικητικά διαμερίσματα

308 δήμοι

ΗΝΩΜΕΝΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Αγγλία

39 κομητείες

36 μητροπολιτικά διαμερίσματα

32 κωμοπόλεις

296 συμβούλια διοικητικών διαμερισμάτων

Ουαλία

21 δήμοι

Σκωτία

28 δήμοι

Β. Ισλανδία

26 δήμοι

ΣΟΥΗΔΙΑ

2 περιφέρειες

21 διαμερίσματα

18 γενικά συμβούλια

289 δήμοι

Διαδικασία γνωμοδότησης

Όταν η Επιτροπή, το Συμβούλιο ή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προετοιμάζουν μία νομοθετική πράξη ή ένα πρόγραμμα δράσης με συνέπειες ενδεχομένως σε τοπικό ή σε περιφερειακό επίπεδο, υποβάλλουν αίτηση γνωμοδότησης στην Επιτροπή των Περιφερειών, η οποία και αναθέτει σε μία από τις επιτροπές της την επεξεργασία σχεδίου γνωμοδότησης. Τα μέλη της επιτροπής μελετούν το θέμα, υπογραμμίζουν τα θετικά σημεία ή συστήνουν βελτιώσεις. Το σχέδιο γνωμοδότησης συζητείται στη Σύνοδο της Ολομέλειας. Από τη στιγμή που ψηφίζεται, η γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών διαβιβάζεται στο θεσμικό όργανο που έχει υποβάλει την αίτηση. Μέχρι τώρα η Επιτροπή έχει εκδώσει πάνω από 400 γνωμοδοτήσεις. Πέραν των γνωμοδοτήσεων η Επιτροπή εκπονεί και μελέτες για θέματα επικαιρότητας, όπως η περιφερειακή διάσταση της διεύρυνσης, το ποσοστό συμμετοχής στις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης στην ΕΕ, ή η ποιότητα ζωής στις πόλεις και στις περιφέρειες της Ευρώπης.

Συμμετοχή στις διαδικασίες διεύρυνσης

Η Επιτροπή έχει καθιερώσει διάλογο με τους εκπροσώπους των τοπικών αρχών των υποψηφίων προς ένταξη χωρών. Οι κυβερνήσεις τους διαπραγματεύονται με την Επιτροπή και το Συμβούλιο, αλλά η ένταξη στην ΕΕ έχει κυρίως αντίκτυπο σε επίπεδο κοινότητας, δήμου, περιφέρειας. Με την επικοινωνία λοιπόν που αναπτύσσεται καθιερώνεται ένας αμφίδρομος μηχανισμός μεταξύ της ΕΕ και των τοπικών και περιφερειακών αρχών των υποψηφίων χωρών.

Διακριτές πρωτοβουλίες και ειδικές διαρθρωτικές πολιτικές ενίσχυσης των νησιωτικών περιοχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζητά η Επιτροπή των Περιφερειών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος της περαιτέρω απομόνωσης και περιθωριοποίησής τους, ως λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές. Κίνδυνος, ο οποίος μεγαλώνει ενόψει της διεύρυνσης της Ε.Ε. και καθιστά τη λήψη ειδικών μέτρων όχι μόνο επιβεβλημένη αλλά και επείγουσα για να μην συζηθεί η αναπτυξιακή υστέρηση των μειονεκτικών περιοχών και να διασφαλιστεί στην πράξη η έννοια της ισόρροπης και αρμονικής ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού χώρου. Πολύ περισσότερο που οι πολιτικές που ασκήθηκαν μέχρι σήμερα ήταν ανεπαρκείς και δεν πέτυχαν να αντιμετωπίσουν βασικά μειονεκτήματα των νησιωτικών και γενικότερα μειονεκτικών περιοχών. Η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι η ασφάλεια, η πορεία της οικονομίας και τελικά η ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο, συνδέονται άρρηκτα με την αρμονική ανάπτυξη ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Επικράτειας με τη διαρκή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ευημερίας των λαών της Ευρώπης και την άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων. Κατά συνέπεια η ενίσχυση των διαρθρωτικών πολιτικών και η δραστική αύξηση του προϋπολογισμού της Ε.Ε. είναι ο μόνος δρόμος για την επιτάχυνση της συνοχής και την επιτυχία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης που σε αντίθετη περίπτωση, θα κινδυνεύει να μετατραπεί σε απλό ιδεολόγημα στερούμενο ουσιαστικού περιεχομένου για τους πολίτες των χωρών της Ευρώπης.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ:

Τα νησιά χρειάζονται ειδικό καθεστώς ενίσχυσης

Οι προτάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών περιλαμβάνονται σε Γνωμοδότηση που καταρτίστηκε από τον Χρήστο Παλαιολόγο, δήμαρχο Λιβαδειάς και υιοθετήθηκε στη Σύνοδο της Ολομέλειας της Επιτροπής των Περιφερειών στις 13 και 14 Μαρτίου.

Μόνιμα διαρθρωτικά προβλήματα και απομόνωση

Στη Γνωμοδότηση της Επιτροπής γίνεται εκτενής αναφορά στα προβλήματα των νησιωτικών περιοχών, τα οποία αν και αναγνωρίζονται από όλους τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς, δεν έχουν αντιμετωπιστεί μέχρι τώρα επιτυχώς.

Καταρχήν επισημαίνεται ότι, παρότι ανάμεσα στα 264 νησιά που βρίσκονται εντός ορίων της Ε.Ε. εμφανίζονται σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, όπως επίσης και στο μέγεθος τους, την πυκνοκατοίκηση και την απόστασή τους από την ηπειρωτική χώρα, όλα τα νησιά συναντούν κοινά εμπόδια και υφίστανται περιορισμούς μόνιμης και διαρθρωτικής φύσης. Οι οικονομίες τους είναι επισφαλείς, επηρεάζονται από εξωτερικούς και εποχιακούς παράγοντες και αντιμετωπίζουν φραγμούς από την έλλειψη φυσικών πόρων, γεγονότα που, συνδυαζόμενα με την έλλειψη ενδοχώρας και εναλλακτικών λύσεων στο κάθε νησί ξεχωριστά, δημιουργούν συχνά έντονες δημογραφικές αυξομειώσεις. Η ανάπτυξη τομέων όπως οι υποδομές και το εμπόριο συναντούν σημαντικές δυσκολίες, λόγω απομόνωσης από την ηπειρωτική χώρα. Οι οικονομικές τους δομές στηρίζονται συνήθως σε ένα μόνο ή σε μικρό αριθμό τομέων δραστηριότητας. Τα κυριότερα προβλήματα που σχετίζονται με το νησιώτικο χαρακτήρα αφορούν ενδεικτικά:

- Το υψηλό κόστος μεταφορών και επικοινωνιών καθώς και την ισχυρή εξάρτηση

από υποδομές και συστήματα παροχής υπηρεσιών συχνά ανεπαρκή.

- Τον περιορισμένο εφοδιασμό με υπηρεσίες όπως για παράδειγμα εκπαίδευση, υγεία, ενημέρωση, επικοινωνία, πληροφόρηση, ψυχαγωγία, διοίκηση κλπ.

- Τη δημιουργία περιβαλλοντικών προβλημάτων όπως θαλάσσια ρύπανση, ρύπανση ακτών, ρύπανση από διάθεση στερεών και υγρών αποβλήτων, διάβρωση και ερημοποίηση ακτών και γενικότερα εδαφών, εξάντληση, υφαλμήρωση ή ρύπανση υδροφόρου ορίζοντα.

- Την έλλειψη αξιοποιήσιμων εκτάσεων και την υπερεκμετάλλευση ή υπό -εκμετάλλευση των τουριστικών τοποθεσιών.

- Την έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

- Τη δυσκολία συγκράτησης του πληθυσμού που επιβάλλει αντιμετώπιση των προβλημάτων διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας, εποχικότητας των δραστηριοτήτων, προώθησης νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Τα προβλήματα αυτά που οφείλονται στο μικρό μέγεθος των νησιών, στη φυσική τους απομόνωση και στην περιφερειακότητα τους σε σχέση με τα ευρωπαϊκά και εθνικά κέντρα, δημιουργούν μειωμένη ανταγωνιστικότητα στις νησιωτικές επιχειρήσεις και γενικότερα χαμηλή ελκυστικότητα για μόνιμη εγκατάσταση ανθρώπων και επιχειρήσεων.

Ε.Ε. : Διαπιστώσεις χωρίς ουσιαστικά μέτρα και πολιτικές

Τα διαρθρωτικά μειονεκτήματα που αντιμετωπίζουν οι νησιωτικές περιοχές αναγνωρίζονται από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, τα ίδια συμπεριλαμβάνονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Νίκαιας. Παράλληλα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει τονίσει τις ιδιαιτερότητες και έχει συστήσει Διαπαραταξιακή Ομάδα και έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των νησιωτικών περιοχών.

Στη 2η έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, σημειώνεται ότι το 95% του πληθυσμού των νησιωτικών περιοχών είναι επιλέξιμο συνδρομής στα πλαίσια των στόχων 1 και 2.

Όμως, όπως υπογραμμίζεται στην αιτιολογική έκθεση της Γνωμοδότησης, οι πολιτικές που ασκήθηκαν μέχρι σήμερα δεν

Πίνακας 1: Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών νησιών ανάλογα με το μέγεθός τους

Κατηγορία	Έκταση	Αριθμός	Παραδείγματα
Πολύ μεγάλα	>5000τμ	5	Sicilia, Sardenga, Corse, Κρήτη
Μεγάλα	500-5000 τμ	27	Mallorca, Reunion, Gotland, Tenerife, Fuerteventura, Λέσβος, Gran Canaria, Κέρκυρα, Bornholm, Aland
Μεσαία	100-500 τμ	51	Σάμος, Ζάκυνθος, Sao Jorge, Yell, Faro, Κέα, Άνδρος, Isle of Wight
Μικρά	25-100 τμ	78	Μύκονος, Θήρα, Santa Maria, Gozo, Salina, Σέριφος, Hammarland
Πολύ μικρά	<25 τμ	103	Vulcano, Δονούσα, Λειψοί, Stromboli, Fejo, Egilsay

Πίνακας 2: Ταξινόμηση των ευρωπαϊκών νησιών ανάλογα με τον πληθυσμό τους

Κατηγορία	Πληθυσμός	Αριθμός	Παραδείγματα
Πολύ μεγάλα	500.000 >	8	Sicilia, Sardegna, Gran Canaria, Κρήτη, Mallorca
Μεγάλα	50.000-500.000	22	Martinique, Sao Miguel, Κέρκυρα, Corse, Λέσβος, Isle of Wight
Μεσαία	10.000-50.000	30	Σάμος, Κάλυμνος, Saint Martin, Main land, Bornholm
Μικρά	2.000-10.000	50	Άνδρος, Θήρα, San Pietro, Formentera, Mull
Πολύ μικρά	<2000	155	Ιος, Whalsay, Unst, Faro, Σέριφος, Flotta, Benbeculla

Πηγή: EURISLES

πέτυχαν να αντιμετωπίσουν τα φυσικά, γεωγραφικά, οικονομικά και κοινωνικά μειονεκτήματα των νησιών, γεγονός που αποδεικνύει την ανεπάρκεια τους απέναντι στην μόνιμη διαρθρωτική φύση των προβλημάτων αυτών.

Μέχρι σήμερα τα νησιά δεν έτυχαν της εφαρμογής ειδικών πολιτικών και μέτρων όπως επιβάλλει η ιδιαιτερότητά τους.

Έτσι επισημαίνεται ο κίνδυνος αποκλεισμού των νησιών ως διακριτών οντοτήτων από την κοινοτική στατιστική ονοματολογία (NUTS). Ήδη σε πολλές περιπτώσεις περιλαμβάνονται για λόγους στατιστικής οργάνωσης μαζί με ηπειρωτικές περιοχές που παρουσιάζουν τεράστιες διαφορές στο ΑΕΠ, στις δομές, στην απασχόληση, και έτσι εξαιρούνται από διάφορες μορφές βοήθειας που θα δικαιούνταν.

Να παραμείνουν στο Στόχο 1 και μετά τη διεύρυνση

Η ανάγκη λήψης μέτρων εντείνεται με την προοπτική της διεύρυνσης της Ε.Ε., διαπιστώνει η Επιτροπή.

Τα υπό ένταξη κράτη- ηπειρωτικά στη συντριπτική τους πλειοψηφία - έχουν κατά μέσο όρο πολύ χαμηλό κατά κεφαλή εισόδημα, και συνεπώς είναι πιθανό ότι θα απορροφήσουν το μεγαλύτερο μέρος των διαρθρωτικών ενισχύσεων και των χρηματοδοτήσεων των πολιτικών της Ε.Ε. Η διεύρυνση θα επιβαρύνει περαιτέρω τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα (στους τομείς των επικοινωνιών, των μεταφορών, της ενέργειας, της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, της πρόσβασης στις υπηρεσίες και δραστηριότητες δημοσίου συμφέροντος κ.λπ.) και ως εκ τούτου η διασφάλιση μιας περιφερειακής ισορροπίας καθίσταται επισφαλής.

Η Επιτροπή ζητά όλες οι νησιωτικές περιοχές να είναι επιλέξιμες για στήριξη βάσει του Στόχου 1 και αναλόγως προς το ύψος του ΑΕΠ.

Και αυτό γιατί με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς, δεν θα είναι πλέον επιλέξιμες μετά τη διεύρυνση, λόγω της πτώσης του μέσου κοινοτικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Στην περίπτωση των νησιωτικών περιοχών - οι οποίες σήμερα εντάσσονται όλες σχεδόν στους Στόχους 1 και 2- η διεύρυνση σε 27 κράτη-μέλη θα έχει ως αποτέλεσμα 5 από τις 12 νησιωτικές περιφέρειες (επί συνόλου 21 νησιωτικών περιφερειών της Ε.Ε.) που τώρα υπάγονται στο Στόχο 1, να χάσουν την επιλεξιμότητά τους.

Σε ό,τι αφορά το Στόχο 2, είναι ήδη αβέβαιο το αν θα συνεχίσει να υφίσταται, δεδομένης της οικονομικής ενίσχυσης που θα απαιτηθεί για τα υπό ένταξη κράτη. Εάν δεν αναληφθούν άλλες πρωτοβουλίες, πολλά νησιά θα εξαιρεθούν από τις διαρθρωτικές ενισχύσεις παρά το γεγονός ότι θα συνεχίσουν να υφίστανται τα ίδια προβλήματα που δημιουργεί ο νησιωτικός χαρακτήρας και πιθανόν η κατάστασή τους να μην έχει βελτιωθεί.

Παράλληλα το ίδιο πρόβλημα θα δημιουργηθεί και σε σχέση με τις κρατικές ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις τις οποίες πολλές νησιωτικές περιοχές δεν θα μπορούν να χρησιμοποιούν, επειδή μετά τη διεύρυνση θα υπερβούν - αριθμητικά - το όριο του 75% του μέσου κοινοτικού όρου του κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Μέτρα κανονιστικά, χρηματικά και πολιτικά

Επειδή εκ των πραγμάτων με τη διεύρυνση αναμένεται να μειωθεί το πολιτικό βάρος των νησιών, αφού τα κράτη που περιλαμβάνουν νησιωτικές περιοχές δεν θα είναι πλέον σε θέση να διασφαλίσουν μια ικανή πλειοψηφία στο Συμβούλιο, η Επιτροπή των Περιφερειών ζητά να αναγνωριστεί η ιδιαιτερότητα των νησιωτικών περιοχών, να συνδέεται με την κινητοποίηση χρηματοδοτικών, κανονιστικών και πολιτικών μέσων και να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα όπως :

- Να λαμβάνεται υπόψη η νησιωτική διάσταση κατά τη διαμόρφωση κοινοτικών οδηγιών και κανονισμών και κατά την εφαρμογή κοινοτικών πολιτικών.
- Στα πλαίσια αλλαγών στα Διαρθρωτικά Ταμεία οι νησιωτικές περιοχές να περιληφθούν de facto στο Στόχο 1 για να είναι επιλέξιμα για στήριξη, αναλόγως του ύψους του ΑΕΠ τους.
- Στα πλαίσια του INTERREG να αναπτυχθεί ειδικό πρόγραμμα για τα νησιά.
- Να καταρτιστούν ολοκληρωμένα σχέδια δράσης με στόχο την ανάπτυξη των

νησιωτικών περιοχών σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές και τους κοινωνικούς εταίρους.

Κοινοτικές πολιτικές σε βασικούς τομείς

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να εστιάζει περισσότερο στις νησιωτικές περιοχές και κατά την άσκηση γενικότερων κοινοτικών πολιτικών, υπογραμμίζει η Επιτροπή των Περιφερειών και προτείνει τα εξής μέτρα ανά τομέα:

Ενέργεια

Για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των νησιωτικών περιοχών, που παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες λόγω της ανεπαρκούς τροφοδοσίας και της δυσκολίας σύνδεσης με τα εθνικά ή διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα και το υψηλό κόστος, προτείνονται τα εξής μέτρα:

Χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων υποδομής για τη σύνδεση για την πρόσβαση των νησιών στις ενεργειακές πηγές της ηπειρωτικής χώρας.

Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με την εφαρμογή οικονομικών και φορολογικών κινήτρων καθώς και εξειδικευμένων πιλοτικών προγραμμάτων ιδιαίτερα στις περιοχές που δεν συνδέονται με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Ενέργειας. Ανάλυση δράσεων που στοχεύουν στην εξοικονόμηση και την ορθολογική διαχείριση και κατανάλωση της ενέργειας.

Σε ό,τι αφορά την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, συνιστάται ιδιαίτερη προσοχή και εφαρμογή ειδικών μέτρων υποστήριξης ως αντιστάθμισμα στις ειδικές δυσχέρειες και το επιπλέον κόστος.

Περιβάλλον

Στον τομέα του περιβάλλοντος κυριαρχεί τα πρόβλημα της διάθεσης των απορριμμάτων, το οποίο εκτός από τις σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, επιβαρύνει και την ανάπτυξη του τουρισμού, βασική πηγή ανάπτυξης των νησιών.

Προτείνεται λοιπόν η προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και

επαναχρησιμοποίησης στερεών αποβλήτων και ανάκτησης ενέργειας από απορρίμματα.

Δεύτερο και σοβαρό πρόβλημα είναι τα αποθέματα νερού, καθώς και της ποιότητάς του. Η υποβάθμιση του πόσιμου νερού, η υπεράντληση των υπόγειων υδάτων συνδέονται άμεσα με την αύξηση του τουρισμού.

Παράλληλα σοβαρό είναι και το πρόβλημα της ρύπανσης των θαλάσσιων υδάτων με σημαντικές επιπτώσεις στον τουρισμό και την αλιεία.

Προτείνονται λοιπόν ειδικά προγράμματα για την αποθήκευση νερού, τον περιβαλλοντικό έλεγχο των εκπομπών στο νερό, τη διαχείριση λυμάτων, την αφαλάτωση κλπ.

Γεωργία - Αλιεία

Για τον τομέα της γεωργικής παραγωγής προτείνεται να εφαρμοστούν ειδικές δράσεις για την υποστήριξη των βιώσιμων μικρής κλίμακας μονάδων παραγωγής τροφίμων. Χαρακτηριστικά τοπικά προϊόντα θα πρέπει να υποστηριχθούν ώστε να αποκτήσουν τη σχετική σήμανση «ποιότητας» και «νησιωτικής προέλευσης» και να διακινηθούν σε ανταγωνιστικές τιμές στην αγορά.

Για την αντιμετώπιση των συγκριτικών μειονεκτημάτων σε σχέση με την αλιεία εξαιτίας των φυσικών συνθηκών, του κόστους μεταφοράς και των διαφορών στο επίπεδο της τεχνολογικής ανάπτυξης προτείνονται τα εξής:

Εξασφάλιση των αναγκαίων εγκαταστάσεων και υποδομών για την ασφάλεια, την εξυπηρέτηση και συντήρηση του αλιευτικού στόλου, την αποθήκευση των αλιευ-

μάτων κλπ. Ανάπτυξη διαρθρωτικής πολιτικής για τη διατήρηση και ενίσχυση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, την προστασία και διατήρηση των φυσικών αποθεμάτων, την ανάπτυξη των τοπικών αλιευτικών βιομηχανιών.

Μεταφορές - Συγκοινωνία

Εκτός από το κόστος μεταφοράς, οι συγκοινωνίες τις περισσότερες φορές είναι και σπάνιες ή υποβαθμισμένες.

Προτείνονται λοιπόν ειδικά αντισταθμιστικά μέτρα απαραίτητα για τη βελτίωση των υπηρεσιών και του κόστους των συγκοινωνιών και μεταφορών. Τέτοια μέτρα περιλαμβάνουν τη χρηματοδότηση αγοράς ή ανανέωσης σταθερών ή κινητών μεταφορικών υποδομών, την ανάπτυξη νέων αεροπορικών ή ακτοπλοϊκών συνδέσεων με την υπόλοιπη Κοινότητα ή με τρίτες χώρες. Επίσης για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, για επείγοντα περιστατικά υγείας, απαιτείται η απόκτηση ειδικών μέσων μεταφοράς, που θα διασφαλίσουν την ταχεία και τακτική σύνδεση με την ηπειρωτική χώρα ή με μεγαλύτερα νησιά.

Το ίδιο ισχύει και για τον εξοπλισμό κατάσβεσης πυρκαγιών, για την προστασία των φυσικών πόρων των νησιών.

Επίσης προτείνεται να συμπεριληφθούν οι νησιωτικές περιοχές - ιδιαίτερα τα πιο πληθνή νησιά - στα βασικά Ευρωπαϊκά Δίκτυα και να δοθεί έμφαση στη σύνδεση των βασικών διεθνών οδών με τη θαλάσσια μεταφορά προς τα νησιά.

Τέλος ζητά προώθηση κοινοτικής νομοθεσίας και πολιτικής για να δημιουργηθεί ένας ακτοπλοϊκός δεσμός μεταξύ της Βόρειας Θάλασσας, της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας και να εγκαθιδρυθούν «θαλάσσιες λεωφόροι» στη Μεσόγειο.

Νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας (ΝΤΠΕ)

Η προώθηση των νέων τεχνολογιών να περιλαμβάνεται στις μελλοντικές περιοχές καθώς μπορεί να βοηθήσει σε τομείς ζωτικού για τα νησιά ενδιαφέροντος, όπως στην καλύτερη παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης, στη σύνδεση με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, στην υγεία, στον τουρισμό, στη διαφήμιση, ενημέρωση, πληροφόρηση και στη διαφοροποίηση της τοπικής οικονο-

μίας με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικής δραστηριότητας κλπ.

Τουρισμός

Στον τομέα του τουρισμού προτείνονται προγράμματα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που θα εξασφαλίζουν απασχόληση και εκτός τουριστικής περιόδου, θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον τουρισμό, όπως εργαστήρια χειροτεχνίας και άλλων τοπικών προϊόντων, θα συνεισφέρουν στην ανάπτυξη των νησιών.

Δημόσια Διοίκηση

Η αποκέντρωση των βασικότερων κρατικών υπηρεσιών- που συνδέονται με τις συχνότερες ανάγκες- σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης απαιτεί τη μελέτη, διαμόρφωση και εφαρμογή ενός νέου συστήματος διοίκησης και επομένως σκόπιμη θα ήταν μια πολιτική ενίσχυσης τόσο του κράτους μέλους που θα αναλάβει μια παρόμοια πρωτοβουλία όσο και των περιφερειακών και τοπικών αρχών που θα κληθούν να την εφαρμόσουν.

Εκπαίδευση - κατάρτιση

Στη Γνωμοδότηση υπογραμμίζεται η ανάγκη για την ανάπτυξη συστημάτων εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας και συνεχούς κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων

προσαρμοσμένων σε μικρές και γεωγραφικά απομονωμένες ομάδες πληθυσμού. Παράλληλα θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικά κίνητρα για όσους προσφέρουν υπηρεσίες δημοσίου συμφέροντος στις απομονωμένες περιοχές.

Στήριξη επιχειρήσεων και επιχειρηματικότητας

Η δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών υποστήριξης αλλά και η λήψη ειδικών μέτρων για την ενίσχυση των νησιωτικών επιχειρήσεων απαιτούν ιδιαίτερη φροντίδα και υψηλό κόστος που δεν μπορούν να καλύψουν οι νησιωτικές οικονομίες και οι περιφερειακές τους αρχές με αυτοχρηματοδότηση.

Χρήστος Παλαιολόγος: Μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών, δήμαρχος Λιβαδειάς

Στήριξη βάσει του Στόχου 1 και νέο πρόγραμμα στο Intereg

Καταρχήν γνωμοδότηση που να αφορά ειδικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων στις νησιωτικές περιοχές γίνεται για πρώτη φορά και προτείνονται ειδικά μέτρα και πολιτικές για την αντιμετώπισή τους. Το γεγονός από μόνο του είναι επιτυχία και έχει διπλή σημασία, αν λάβει κανείς υπόψη πρώτον, τον χρόνο που προτείνοντα στα μέτρα και δεύτερον, το περιεχόμενό και την ουσία αυτών των μέτρων. Ιδιαίτερη βέβαια σημασία και ενδιαφέρον θα έχει η υιοθέτηση αυτών των

μέτρων για τη χώρα μας, όπου τα νησιά αποτελούν μεγάλο κομμάτι της εδαφικής της οντότητας. Να σημειωθεί ότι τα υφιστάμενα μέτρα της Ε.Ε. για την αντιστάθμιση των διαρθρωτικών προβλημάτων των νησιωτικών περιοχών είναι ανεπαρκή. Άρα είναι ώριμο να εφαρμοστεί ένα καθεστώς ενίσχυσής τους για να μη διατρέξουν κίνδυνο περαιτέρω απομόνωσης και περιθωριοποίησης. Επίσης είναι επείγον να εφαρμοστούν τώρα αυτά τα μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί

ότι με τη διεύρυνση της Ε.Ε. δεν θα αυξηθεί η αναπτυξιακή υστέρηση των μειονεκτικών περιφερειών των σημερινών κρατών μελών. Το πρώτο και σημαντικότερο που πρέπει επομένως να γίνει είναι όλα τα νησιά να είναι επιλέξιμα για στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία βάσει του Στόχου 1, αναλόγως του ύψους του ΑΕΠ και να αναπτυχθεί στα πλαίσια του Intereg ένα νέο πρόγραμμα για αυτά.

Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, Αυτοδιοίκηση Μητροπολιτικών Περιοχών και ουσιαστική αποκέντρωση πόρων και αρμοδιοτήτων τα τρία «κλειδιά» που οδηγούν στην ευρωπαϊκή σύγκλιση, υπογράμμισαν οι δήμαρχοι της χώρας στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ στη Θεσσαλονίκη.

Η επιτάχυνση των θεσμικών αλλαγών, η ανάδειξη της Ισόρροπης Περιφερειακής Ανάπτυξης αλλά και η επίλυση των καθημερινών προβλημάτων, που αντιμετωπίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας, είναι τα «τρία κλειδιά» που θα μειώσουν το έλλειμμα με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και θα της ανοίξουν την πόρτα για την πραγματική σύγκλιση με τα ευρωπαϊκά οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα. Για να γίνουν αυτές οι τρεις προκλήσεις πραγματικότητα αποφάσισαν να δράσουν και να αγωνιστούν οι σύνεδροι της ΚΕΔΚΕ στο τελευταίο ετήσιο συνέδριο της τετραετίας που διανύουν οι δημοτικές αρχές της χώρας μας, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη από τις 29 Νοεμβρίου έως τις 2 Δεκεμβρίου 2001.

Σύμφωνα λοιπόν με το ψήφισμα του συνεδρίου η καθιέρωση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, η εφαρμογή των Μητροπολιτικών Περιοχών και η Οικονομική Αυτοτέλεια με φορολογική μεταρρύθμιση είναι ουσιαστικά οι τρεις βασικές θεσμικές τομές που πρέπει να γίνουν. Οι τομές βέβαια αυτές θα πρέπει να συνοδεύονται από ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο, με το οποίο μεταξύ των άλλων θα οριοθετείται η φύση και ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης, θα πρόκρινεται το τεκμήριο αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις, θα αποσαφηνιστεί και θα εξειδικευτεί η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ. Η Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη αποτελεί κύρια προτεραιότητα της χώρας. Για την επίτευξή της δε απαιτείται καταρχήν η εξισορρόπηση ανισοτήτων με διαρκή διαδικασία αναδιανομής και με αποκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων. Σε ό,τι αφορά τα σημερινά προβλήματα, η αντιμετώπιση των οποίων αποτελεί την ελάχιστη προϋπόθεση για τη συμμετοχή της ΤΑ στο εθνικό διάλογο που θα ξεκινήσει το Υπουργείο Εσωτερικών, επικεντρώνονται κυρίως στην απόδοση όλων όσων χρωστάει η πολιτεία στην Αυτοδιοίκηση, να προχωρήσει ο προγραμματισμός και η υλοποίηση έργων του ΕΠΤΑ, να διασφαλιστεί η συμμετοχή του

Μακρύς αήλθς συγκεκριμένος ο δρόμος για τη σύγκλιση

συνόλου της Τ.Α. στο Γ΄ ΚΠΣ, να στηριχτούν συστηματικότερα οι Καποδιστριακοί Δήμοι.

Οι αποφάσεις του Συνεδρίου

Η ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ αποτέλεσε μια μεγάλη εθνική επιτυχία η οποία, σε μεγάλο βαθμό, βασίστηκε στις θυσίες του ελληνικού λαού. Υπογραμμίζουμε με έμφαση ότι οι αιρετοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στηρίζαμε έμπρακτα την προσπάθεια του προγράμματος σύγκλισης αφού στην περίοδο αυτή υπήρξε:

- Περικοπή συγκεκριμένων πόρων της Αυτοδιοίκησης, τέλη κυκλοφορίας, για έξι χρόνια.
- Ουσιαστική μετάθεση της χρηματοδότησης του 50% του προγράμματος στήριξης του Καποδιστρια (ΕΠΤΑ) κατά δύο χρόνια.

Η «επόμενη μέρα» βρίσκει τόσο τη χώρα όσο και το θεσμό της Αυτοδιοίκησης μπροστά σε μεγάλες προκλήσεις αλλά και σε σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα.

Προκλήσεις, δυνατότητες και προβλήματα συμπυκνώνονται στο στόχο της πραγματικής σύγκλισης. Η σύγκλισή μας με την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα στα ζητήματα της Αυτοδιοίκησης, Αποκέντρωσης και Ανάπτυξης αποτελεί το κεντρικό μας στόχο.

Δηλώνουμε την απόφασή μας να αγωνιστούμε για να κατοχυρώσουμε και να επιταχύνουμε αυτήν την εξέλιξη

- Με την επιτάχυνση των αναγκαίων θεσμικών αλλαγών που καλύπτουν το αντίστοιχο «έλλειμμα».
- Με την ανάδειξη της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης σε στόχο υψίστης εθνικής προτεραιότητας
- Με την απαίτηση για το ξεπέρασμα των προβλημάτων που ταλανίζουν σήμερα τον θεσμό της Αυτοδιοίκησης

Θεσμικές μεταρρυθμίσεις

Με βάση την πρόσφατη συνταγματική αναθεώρηση πρέπει να χαράξουμε τον ελληνικό δρόμο για τη σύγκλιση με τη δρομολόγηση τριών μεγάλων τομών

- Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση
- Αυτοδιοίκηση Μητροπολιτικών Περιοχών
- Οικονομική αυτοτέλεια με φορολογική αποκέντρωση

Μας βρίσκει σύμφωνους η πρόταση του ΥΠΕΣΔΔΑ για εθνικό διάλογο με αντικείμενο τις τρεις θεσμικές αλλαγές.

Τονίζουμε ότι η οριοθέτηση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων επιβάλλεται να προκύψει από τη διαδικασία για τη Χάρτα της Ελληνικής Αυτοδιοίκησης.

Ενόψει του διαλόγου για τη Χάρτα το Συνεδριό μας προτείνει την άρση των επιφυλάξεων που συνοδεύουν την κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη της Τοπικής Αυτονομίας (άρθρο 5.7 παρ. 2.8 παρ. 2 του ν. 1850/1989), ως περιττών πλέον, και τη διαμόρφωση ενός νέου νομοθετικού πλαισίου για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που πρέπει ιδίως να περιλαμβάνει:

1. Την οριοθέτηση της φύσης και του ρόλου της Τ.Α. αφενός ως ιδιαίτερης διακριτής και αυτοτελούς συνιστώσας της διοικητικής δομής και αφετέρου ως θεμελιώδους στοιχείου της δημοκρατικής νομιμοποίησης του σύγχρονου ελληνικού κράτους.
2. Την καταστάλαξη των συγκεκριμένων οργανισμών που θα εξειδικεύουν τον πρώτο και δεύτερο βαθμό, σύμφωνα με το νέο Σύνταγμα με απαραίτητο τον συνυπολογισμό των Ευρωπαϊκών δεδομένων και εξελίξεων, καθιερώνοντας την αιρετή περιφερειακή αυτοδιοίκηση.
3. Τη συγκεκριμενοποίηση του τεκμηρίου αρμοδιότητας για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και παράλληλα την πρόσφορη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιμέρους Ο.Τ.Α. που θα επιλεγούν για την υποστασιοποίηση των δύο βαθμών.
4. Την απτή εξειδίκευση της διοικητικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., με ιδιαίτερη έμφαση:
 - στην εμβάθυνση και ουσιαστικοποίηση της τοπικής δημοκρατίας
 - στην αποσαφήνιση της σχέσης των Ο.Τ.Α. με τα κεντρικά και περιφερειακά κρατικά όργανα και
 - στην αποκατάσταση ενός συστήματος πληροφόρησης, υποστήριξης και ελέγχων που θα εξουδετερώνουν τις όποιες ανεπιθύμητες λειτουργίες των Ο.Τ.Α.
5. Την απτή εξειδίκευση της οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., με ιδιαίτερη έμφαση:
 - στην διασφάλιση των κρατικών επιχορηγήσεων μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων και στη μέγιστη δυνατή καθιέρωση νέων ιδίων πόρων με την τοπική φορολογία που θα μπορεί να επιβάλλει η

Αυτοδιοίκηση ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και ανάγκες με μεταρρύθμιση και αναδιανομή φορολογικών πόρων και όχι με πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση πολιτών

- στην οργάνωση αποτελεσματικών εγγυήσεων διαφάνειας και
- στην ενεργότερη συμμετοχή της Τ.Α. στον οικονομικό προγραμματισμό και στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη

Η υπερσυγκέντρωση πληθυσμού, πλούτου και δύναμης σ' έναν τόπο συνιστά ένα μοντέλο μη αποδεκτό. Το μοντέλο ανάπτυξης με τις έντονες περιφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες αποτελεί το σοβαρότερο αναπτυξιακό πρόβλημα της χώρας με βαθύτατα πολιτικές προεκτάσεις. Η Ισόρροπη Περιφερειακή Ανάπτυξη αποτελεί εθνική ανάγκη.

Απευθυνόμαστε στην κυβέρνηση και στα κόμματα πρωτίστως όμως στους Έλληνες πολίτες και δηλώνουμε πως:

Μαζί με τον αγώνα για την πρόοδο της κοινωνίας μας

Μαζί με τη συμμετοχή μας στην εθνική προσπάθεια για σύγχρονη και ισχυρή Ελλάδα

Δεσμευόμαστε να αναδείξουμε το ζήτημα της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης σε σύγχρονη προτεραιότητα της χώρας με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες.

Κύριοι άξονες των πρωτοβουλιών μας είναι:

- Η Αποκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων
- Η επιτελική λειτουργία του κράτους
- Η εξισορρόπηση ανισοτήτων με διαρκή διαδικασία αναδιανομής

Τα σημερινά προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Οι θέσεις μας για τα προβλήματα του θεσμού αποτυπώνονται στις αποφάσεις των τριών συνεδρίων (Ρόδος- Χαλκιδική - Κως) που ισχύουν στο ακέραιο.

Θέλουμε με κατηγορηματικότητα να δηλώσουμε ότι με ευθύνη της κυβέρνησης δεν αντιμετωπίστηκε η πλειοψηφία των θέσεων μας που θα επιλύουν μια σειρά σημαντικών προβλημάτων που απασχολούν σήμερα την Αυτοδιοίκηση.

Θεωρούμε ελάχιστη προϋπόθεση συμμετοχής μας στον εθνικό διάλογο την άμεση αντιμετώπιση των πιο κάτω ζητημάτων:

1. Την απόδοση του συνόλου των παρακρατηθέντων ποσών σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής του Ν. 1828/89 με ορίζοντα το 2006, σε συνδυασμό με τις επενδυτικές δραστηριότητες και ανάγκες των Δήμων ή Κοινοτήτων.
2. Την άμεση απόδοση το 2002 ποσού 200 δισ. επιπλέον των αναγραφόμενων στον προϋπολογισμό, έναντι της συνολικής οφειλής προς την Τ.Α.
3. Την άμεση έναρξη της διαδικασίας για την ένταξη και υλοποίηση των έργων από το υπόλοιπο 50% του ΕΠΤΑ.
4. Τη διασφάλιση της συμμετοχής του συνόλου των Ο.Τ.Α. στο Γ' Κ.Π.Σ. με σειρά υποστηρικτικών προς την Τ.Α. ενεργειών, με αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο που θα διευκολύνουν αυτή τη συμμετοχή.
5. Την άμεση λύση του προβλήματος σχετικά με το «πριμ παραγωγικότητας», με βάση τις αποφάσεις της ΚΕΔΚΕ.
6. Την αποφασιστική εκ μέρους των Ο.Τ.Α. διεκδίκηση ουσιαστικού ρόλου στην προετοιμασία των Ολυμπιακών αγώνων.

Τέλος απαιτούμε τη συστηματικότερη στήριξη των Καποδιστριακών Δήμων τόσο με πόρους και στελέχη όσο και με τη στήριξη των διαδημοτικών συνεργασιών.

Τα μέτρα κατά της διαφθοράς απευθύνονται και στην Αυτοδιοίκηση

Δύο στα δέκα μέτρα που εξήγγειλε η Κυβέρνηση για την καταπολέμηση της διαφθοράς στο Δημόσιο απευθύνονται αποκλειστικά την Αυτοδιοίκηση, βεβαίως όμως και τα υπόλοιπα την αφορούν. Συγκεκριμένα, επεκτείνεται με νομοθετική ρύθμιση η εφαρμογή του «πόθεν έσχες» και στο χώρο της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Δεύτερον, ενισχύονται και επεκτείνονται οι προληπτικοί έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη λειτουργία της Αυτοδιοίκησης σε ό,τι αφορά την οικονομική διαχείριση, την κατασκευή έργων, τις καταμήσεις, τη λειτουργία των Δημοτικών Επιχειρήσεων. Επιταχύνεται με κεντρικό σχεδιασμό και παρέμβαση η επέκταση του διπλογραφικού σε όλους τους Δήμους, έργο που αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2003 (βλ. σχετικό ρεπορτάζ).

Που και πώς εντοπίζεται η διαφθορά στην Αυτοδιοίκηση

Σ' ότι αφορά στις εστίες διαφθοράς και το είδος της συναλλαγής, όπως αυτές καταγράφθηκαν και δόθηκαν στη δημοσιότητα από την Διυπουργική Επιτροπή, καταρχήν να σημειωθεί ότι ο χώρος της Αυτοδιοίκησης δεν αποτελεί εξαίρεση και

περιλαμβάνεται στον κατάλογο των δέκα τεσσάρων εστιών που εντοπίζονται συνολικά. Οι παραβάσεις που σημειώνονται είναι κοινές και για το χώρο της Αυτοδιοίκησης. Στο επίκεντρο είναι το οργανωμένο οικονομικό έγκλημα και η διευκόλυνσή του, η πρόσκτηση παράνομου οικονομικού οφέλους από ευνοιοκρατικές αποφάσεις είτε με επιλεκτικές και παράτυπες πολιτικές, είτε με παράνομη υπέρβαση διαδικασιών και θεσμών. Οι εστίες διαφθοράς στο χώρο της Αυτοδιοίκησης έχουν εντοπιστεί στους παρακάτω τομείς υπηρεσιών: Άδειες λειτουργίας καταστημάτων, οικοδομικές άδειες, καταπατήσεις και κατεδαφίσεις αυθαιρέτων, παρανομίες σε δημοτικά και νομαρχιακά έργα, παράνομες προσαλήψεις, εκδόσεις διαβατηρίων και γενικότερα πιστοποιητικών.

Τι προβλέπουν τα μέτρα

Σύμφωνα λοιπόν με τις ανακοινώσεις που έκανε ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης, που προεδρεύει της Διυπουργικής Επιτροπής, πρώτο μέτρο είναι η επιτάχυνση εκδίκασης των υποθέσεων διαφθοράς στο δημόσιο, ενώ παράλληλα οι κυρώσεις γίνονται πιο αυστηρές. Οι υποθέσεις διαφθοράς, δωροδοκία, απάτη, υπεξαίρεση στην υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος κλπ, θα εκδικάζονται κατά απόλυτη προτεραιότητα υποχρεωτικά εντός του τριμήνου από την αμετάκλητη παραπομπή στο ακροατήριο σε πρώτο βαθμό και εντός εξαμήνου από την τυχόν άσκηση ένδικου μέσου σε δεύτερο βαθμό. Αυτό θα γίνει ταυτόχρονα με την επιτάχυνση και την αναμόρφωση της ποινικής διαδικασίας.

Παράλληλα όμως αυστηροποιούνται οι κυρώσεις, κάποια πλημелλήματα θα μετατραπούν σε κακουργήματα.

Ο πολίτης σε περίπτωση δωροδοκίας, ή εκβίασης έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί αμέσως όχι γενικώς στην αστυνομία, αλλά στη Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΛΑΣ.

Σε ότι αφορά το «πόθεν έσχες», του οποίου όπως σημειώθηκε ήδη επεκτείνεται η εφαρμογή του και στο χώρο της Αυτοδιοίκησης, το καταθέτουν εκτός από τα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι με θέση ευθύνης.

Η δήλωση κατατίθεται μαζί με τη φορολογική δήλωση μέσω του «ΤΑΧΙΣ» και ο έλεγχος είναι στην αρμοδιότητα του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Όλοι οι υπόχρεοι υποβάλουν υποχρεωτικά δηλώσεις «πόθεν έσχες» για μια πενταετία μετά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία.

Για την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού τζόγου σύντομα θα ολοκληρωθεί νομοθετική ρύθμιση, με την οποία οριοθετούνται με σαφήνεια οι όροι και οι προϋποθέσεις, προσδιορίζονται οι κυρώσεις και οι ενδεχόμενες παρεμβάσεις, καθορίζονται τα θέματα ευθύνης, εποπτείας και ελέγχου των χώρων λειτουργίας των μηχανικών παιχνιδιών.

Το υπουργείο Οικονομικών επεξεργάζεται νομοθετικό πλαίσιο για το οικονομικό έγκλημα και ειδικότερη προσοχή θα δοθεί στη λειτουργία των υπεράκτιων επιχειρήσεων.

Ακόμη αναβαθμίζονται όλα τα σώματα

ελέγχου ενώ το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης εμπλουτίζεται με μόνιμο εισαγγελέα εφετών.

Το Συντονιστικό Όργανο Επιθεώρησης και Ελέγχου που υπάγεται στην εποπτεία του υπουργείου Εσωτερικών, στο εξής θα λειτουργεί με εισαγγελέα και θα έχει κύριο εκτελεστικό μηχανισμό τις Διευθύνσεις Εσωτερικών Υποθέσεων.

Η ΚΕΔΚΕ για τα ηλεκτρονικά παίγνια

Το θέμα του ηλεκτρονικού τζόγου συζητήθηκε στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, πριν από την ανακοίνωση της απόφασης της Κυβέρνησης για πλήρη απαγόρευση των ηλεκτρονικών παιγνίων. Κατά τη συζήτηση διαπιστώθηκε η σοβαρότητα του προβλήματος που σε ορισμένες περιοχές της χώρας έχει πάρει ιδιαί-

τερα εκρηκτικές κοινωνικές διαστάσεις. Ζητήθηκε από την κυβέρνηση να προωθήσει άμεσα τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου και με νομοθετική ρύθμιση να κατοχυρωθεί η αναστολή χορήγησης νέων αδειών από τους Δήμους μέχρι να αντιμετωπιστεί οριστικά το θέμα από την Κυβέρνηση.

Νομοθετική ρύθμιση για οφειλές δημοτικών επιχειρήσεων στο ΙΚΑ

Νομοθετική ρύθμιση για οφειλές προς το ΙΚΑ των αμιγώς Δημοτικών ή Διαδημοτικών Επιχειρήσεων προτείνει η ΚΕΔΚΕ. Σύμφωνα με την πρόταση οι οφειλές βαρύνουν τους δήμους.

Εφόσον εξοφληθούν οι οφειλές, διαγράφονται από το ποινικό μητρώο των εκπροσώπων των επιχειρήσεων οι τυχόν ποινές που έχουν επιβληθεί μετά την άσκηση και εκδίκαση ποινικής δίωξης. Αν δεν έχουν εκδικαστεί ακόμη οι υποθέσεις και εξοφληθούν οι οφειλές παύει η σε βάρος ασκηθείσα ποινική δίωξη. Ειδικότερα προτείνεται η ακόλουθη διάταξη:

«Οφειλές προς το ΙΚΑ χωρίς πρόστιμα και προσαυξήσεις από τη λειτουργία αμιγών δημοτικών ή διαδημοτικών επιχειρήσεων, που λειτουργούν ή λειτουργούσαν ως ίδια νομικά πρόσωπα και έπαυσαν πλέον να λειτουργούν, βαρύνουν τους δήμους στους οποίους ανήκαν οι αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις ή στην περίπτωση των διαδημοτικών επιχειρήσεων βαρύνουν τον κάθε δήμο που συμμετείχε σε αυτές κατά το λόγο συμμετοχής του στην οικεία διαδημοτική επιχείρηση. Για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις, η προθεσμία προς εξόφληση των οφειλών είναι ένα έτος από την ισχύ του παρόντος. Η ολοσχερής εξόφληση των οφειλών, συνιστά λόγο διαγραφής από το ποινικό μητρώο των προσώπων που ως εκπρόσωποι των δημοτικών επιχειρήσεων ή διαδημοτικών καταδικάστηκαν σε ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή, για μη απόδοση ασφαλιστικών εισφορών. Η διαγραφή ενεργείται, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση. Σε περίπτωση απόρριψης της αιτήσεως, για τη διαγραφή απαιτείται απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου. Για αυτούς που εκκρεμούν ποινικές δίωξεις, οι οποίες ακόμη δεν έχουν εκδικαστεί μετά την καταβολή των οφειλόμενων ποσών από τους δήμους, παύει οριστικά και η εις βάρος τους ασκηθείσα ποινική δίωξη, λόγω εξοφλήσεως της πράξης».

Έλθειψη προϊσταμένων στις «Καποδιστριακές» τεχνικές υπηρεσίες

Η μικρής διάρκειας προϋπηρεσία υπαλλήλων σε νεοσύστατες τεχνικές υπηρεσίες Καποδιστριακών δήμων νονοκεφαλιάζει τις δημοτικές τους αρχές διότι δεν μπορούν να τοποθετήσουν προϊσταμένους στις υπηρεσίες αυτές.

Συγκεκριμένα με το «Σχέδιο Ι. Καποδίστριας» δόθηκε η δυνατότητα στους ΟΤΑ να αποκτήσουν προσωπικό τεχνικών ειδικοτήτων. Στη συνέχεια με το νόμο 2738 / 98 μονιμοποιήθηκε το σύνολο του τεχνικού προσωπικού, που επιμορφώθηκε μέσα από ειδικό πρόγραμμα για να στελεχώσει τους Καποδιστριακούς Δήμους. Τυπικά με την εξέλιξη αυτή δόθηκε η δυνατότητα στους ΟΤΑ να συγκροτήσουν Τεχνικές Υπηρεσίες και να αποσυνδεθούν από τις ΤΥΔΚ. Προκύπτει όμως, σοβαρό πρόβλημα τοποθέτησης προϊσταμένων, σύμφωνα με τον Ν. 2190/94, επειδή τα σύνολα των υπαλλήλων είναι νέοι υπάλληλοι στην υπηρεσία.

Από την ΚΕΔΚΕ προτείνεται κατ' εξαίρεση, η τοποθέτηση προϊσταμένων Τεχνικής Υπηρεσίας με δικαίωμα υπογραφής (θεώρηση μελετών, υπογραφή λογαριασμών έργων, άσκησης αρμοδιοτήτων προϊσταμένων Διευθύνουσας Υπηρεσίας κ.α.), σύμφωνα με τον Ν. 1418/84 και τα Π.Δ. 609/85 και 171/87.

Έκδοση οδηγών για το 3ο Διαρθρωτικό Πρόγραμμα

Με Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ Υπουργείου Εσωτερικών, ΚΕΔΚΕ, ΠΕΤΑ Α.Ε. θα εκδοθούν οδηγοί εφαρμογής για τους ΟΤΑ Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Έργων του 3ου Διαρθρωτικού Προγράμματος 2000-2006.

Ειδικότερα θα εκδοθούν 13 οδηγοί και θα δημιουργηθούν 13 CD-ROM -ένα ανά Περιφέρεια της χώρας- στα οποία το ένα τμήμα τους θα είναι κοινό και το δεύτερο διαφοροποιημένο ανά Περιφέρεια.

Απογραφή Νομικών Προσώπων ΟΤΑ

Η απογραφή των Νομικών Προσώπων που έχουν συστήσει οι δήμοι είναι το αντικείμενο Προγραμματικής Σύμβασης που συνάπτουν το Υπουργείο Εσωτερικών, η ΚΕΔΚΕ, η ΠΕΤΑ Α.Ε. και η ΠΟΕ - ΟΤΑ. Κατά την απογραφή θα προσδιοριστούν το πλαίσιο λειτουργίας τους και των σχέσεών τους με τις κεντρικές διοικητικές δομές των Δήμων και των Κοινοτήτων. Επίσης θα καταγραφούν οι συγκεκριμένες αναγκαίες αλλαγές και προσαρμογές στα χαρακτηριστικά της συγκρότησης και της λειτουργίας τους.

Δίκτυο Αποδήμων αιρετών Ευρώπης

Με τέσσερις εκπροσώπους της θα συμμετέχει η ΚΕΔΚΕ στη 19μελή Συντονιστική Επιτροπή του Δικτύου Αποδήμων Αιρετών Αυτοδιοίκησης Ευρώπης, το οποίο συγκροτήθηκε ήδη σε σώμα και εξέλεξε πρόεδρο τον Γιάννη Γιαννικόπουλο δήμαρχο της πόλης Γκαρόν στη Γαλλία.

Στο Δίκτυο εκ μέρους της ΚΕΔΚΕ συμμετέχουν οι Α. Κοιμήση, γενικό γραμματέα της ΚΕΔΚΕ, Β. Παπαγεωργόπουλο, δήμαρχο Θεσσαλονίκης, μέλος Δ.Σ. και Ε.Ε. ΚΕΔΚΕ, Θανάση Κανταρτζή, δημοτικό σύμβουλο Καρδίτσας, μέλος Δ.Σ. και Ε.Ε. ΚΕΔΚΕ, Ελένη Παπαδοπούλου, δημοτική σύμβουλο Κερατσινίου.

Επίσης το Δ.Σ. ενέκρινε τη σύσταση γραφείου του Δικτύου Αποδήμων στη Θεσσαλονίκη και ανέλαβε τη στελέχωση και τα λειτουργικά έξοδα του.

Γ. Γιαννικόπουλος, 24 χρόνια δήμαρχος

Ο Δρ. Γιάννης Γιαννικόπουλος γεννήθηκε στα Καλύβια Αττικής, από όπου και ξενιτεύτηκε το 1958, για να σπουδάσει γιατρός στη Γαλλία. Εκτός λοιπόν από γιατρός εδώ και 24 χρόνια χωρίς διακοπή είναι δήμαρχος της γαλλικής πόλης Gaillon. Πρόκειται για έναν δήμο τεσσάρων χιλιάδων κατοίκων, που βρίσκεται στα προάστεια μιας μεγάλης πόλης εκατόν πενήντα χιλιάδων κατοίκων.

Ταυτόχρονα όμως είναι και νομαρχιακός σύμβουλος, εδώ και 20 χρόνια. Επίσης είναι πρόεδρος του Κέντρου Διαχείρισης Αυτοδιοίκησης, πρόεδρος του Γραφείου Πολεοδομίας της πόλης Nîmes. Είναι όμως και Ιππότης του Εθνικού Τάγματος Αξίας και Ιππότης της Λεγεώνας της Τιμής, λόγω της διαρκούς δράσης του τόσο στην πόλη του όσο και στο νομό και κυρίως για θέματα πολεοδομίας. Πάντως ο ίδιος δηλώνει κυρίως Ευρωπαίος υπήκοος με πατρίδα την Ελλάδα. Ο Γ. Γιαννικόπουλος παρουσίασε τους στόχους του Δικτύου Αιρετών Ευρώπης σε συνεδρίαση του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ.

Στις προτεραιότητες συγκαταλέγονται η βοήθεια και η συμπαράσταση των αποδήμων αιρετών για την επιτυχία της Ολυμπιάδας, η κινητοποίηση τόσο για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ όσο και για δίκαιη λύση του Κυπριακού, η βοήθεια προς την Κυβέρνηση για επιτυχή ητρεία στην ευρωπαϊκή προεδρία το 2003. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ πρότεινε τη διοργάνωση ειδικού φόρουμ στη Δ. Ευρώπη ειδικά για το θέμα Κύπρου.

Δίκτυο Ενώσεων Τοπικών Αρχών Ν.Α. Ευρώπης

Έδρα τη Θεσσαλονίκη θα έχει το Δίκτυο των Ενώσεων Τοπικών Αρχών των χωρών της ΝΑ Ευρώπης.

Το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ ενέκρινε τη σύσταση γραφείου του Δικτύου και αναλαμβάνει τη στελέχωση και τα λειτουργικά έξοδα.

Επίσης θα ζητηθεί από τους δήμους Θεσσαλονίκης και της ευρύτερης περιοχής να παραχωρηθεί χώρος για την εγκατάσταση προκειμένου να μειωθεί το κόστος λειτουργίας του. Με επιστολή του ο Γενικός Διευθυντής του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης Ρινάλντο Λοκατέλλι συγχαίρει την απόφαση της ΚΕΔΚΕ για την οικονομική στήριξη του Δικτύου των Εθνικών Ενώσεων Τοπικών Αρχών Ν.Α. Ευρώπης και προτείνει τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων.

Νέα διοίκηση στην ΕΕΤΑΑ

Αλλαγές έχουμε στη Διοίκηση της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης. Νέος πρόεδρος της ΕΕΤΑΑ ανέλαβε ο Σπύρος Αυγερινός, και νέος διευθύνων σύμβουλος ο Ε. Λαμπρακάκης. Τα υπόλοιπα νέα μέλη του Δ.Σ. είναι: Δ. Βεργόπουλος, Ι. Βρούτσος, Θ. Γεωργάκης, Γ. Ιωακεμίδης, Α. Κοιμήσης, Π. Κουκουλόπουλος, Δ. Πάσχος, Ι. Σωτηρίου, Ν. Τριανταφύλλου.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ 588/92

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α.

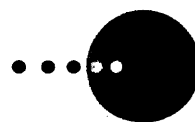
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2' • ΤΕΥΧΟΣ 100 • ΙΟΥΛΙΟΣ 2002

Παιδιά από
παλαιστίνη και
ισραήλ φιλοξενεί
η ΚΕΔΚΕ

Μνημόνιο
Ευεργετίας
ΚΕΔΚΕ - ΑΘΗΝΑ 2004

H₂O

Είμαστε πλούσιοι αλλά σπάταλοι
Η Αυτοδιοίκηση πρωταγωνιστής
κατά της λειψυδρίας

Σημείωμα του Εκδότη

Μεγάλα θέματα, όπως η αντιμετώπιση της λειψυδρίας, η διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004, το μεταναστευτικό, ο πόλεμος στα Παλαιστινιακά εδάφη, οι δράσεις των δήμων για τον πολιτισμό, αλλά και η υλοποίηση κρίσιμων έργων όπως η σύνταξη του Κτηματολογίου, οι εντάξεις περιοχών στα σχέδια πόλης είναι συνέχεια στην επικαιρότητα, αφορούν και απασχολούν και την Αυτοδιοίκηση της χώρας μας.

Την ίδια στιγμή η Αυτοδιοίκηση διανύει μια κρίσιμη χρονιά, όχι μόνο λόγω των επικείμενων εκλογών του Οκτώβρη - οπότε και κρίνεται συνολικά το έργο των τοπικών αρχών - αλλά και επειδή δρομολογούνται ήδη αλλαγές για τον ίδιο το θεσμό και την πορεία σύγκλισής του με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ενώ είναι σε εξέλιξη μεγάλα επιχειρησιακά προγράμματα, στην υλοποίηση των οποίων η Αυτοδιοίκηση συμμετέχει ενεργά. Ήδη η ηγεσία της ΚΕΔΚΕ έχει αναλάβει πρωτοβουλίες, καταθέτει προτάσεις και βρίσκεται σε διάλογο με τα συναρμόδια υπουργεία για αυτά τα θέματα.

Όλες οι εξελίξεις παρουσιάζονται σ' αυτό το τεύχος της «ΕΤΑ».

Επίσης σ' αυτό το τεύχος της «ΕΤΑ» προσεγγίζεται με στοιχεία από τελευταίες έρευνες το πρόβλημα της λειψυδρίας στη χώρα μας και παρουσιάζονται δράσεις και πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση για την αντιμετώπισή της.

Η συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης για την επιτυχή διοργάνωση των Ολυμπιακών

Αγώνων του 2004 από τη χώρα μας κρίνεται από όλους αναγκαία και κρίσιμη.

Η ΚΕΔΚΕ υπέγραψε ήδη το Μνημόνιο Συνεργασίας με την «Αθήνα 2004», με το οποίο καθορίζονται οι κοινές δράσεις και πρωτοβουλίες των Δήμων της χώρας μας και της Οργανωτικής Επιτροπής, ενώ είναι ήδη σε εξέλιξη το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» για έργα υποδομής σε Ολυμπιακές Πόλεις. Επίσης οι δήμοι καλούνται να αναλάβουν δράση και για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα μέσα από το ειδικό πρόγραμμα «Αγορά». Όλες οι λεπτομέρειες για αυτές τις ενότητες παρουσιάζονται στις επόμενες σελίδες.

Το θέμα του Πολιτισμού, αποτέλεσε αντικείμενο ειδικού συνεδρίου που διοργάνωσε πρόσφατα η ΚΕΔΚΕ στη Ζάκυνθο. Κύριο συμπέρασμα ήταν ότι η Αυτοδιοίκηση πρέπει να προωθή τον Πολιτισμό με κέντρο τον Πολίτη στην Πόλη. Αναλυτικό ρεπορτάζ για τις εργασίες του συνεδρίου αλλά και τα συμπεράσματα στις επόμενες σελίδες.

Μεγάλα κοινωνικά θέματα όπως η πρόληψη της εγκληματικότητας και το ρόλο που αναλαμβάνει η Αυτοδιοίκηση μέσα από τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας, το σκοπό και τη δράση των οποίων αναλύει ο πρόεδρος της Επιτροπής Διοίκησης Έργου

και εγκληματολόγος Γ. Πανούσης, παρουσιάζονται σ' αυτό το τεύχος. Ξεχωριστό κεφάλαιο αφιερώνει η «ΕΤΑ» στα ευρωπαϊκά θέματα και ειδικότερα για το ρόλο και τις αρμοδιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη σημερινή ευρωπαϊκή πραγματικότητα με δεδομένο τη διεύρυνση της Ε.Ε.

Το μεταναστευτικό, θέμα που απασχολεί τα κορυφαία όργανα της Ε.Ε., τα οποία τώρα διαμορφώνουν κοινές μεταναστευτικές πολιτικές για τα κράτη μέλη, απασχόλησε και την Επιτροπή των Περιφερειών. Η γνώμη της ευρωπαϊκής Αυτοδιοίκησης και οι προτάσεις της για το μεταναστευτικό και την πολιτική ασύλου παρουσιάζονται στις επόμενες σελίδες.

Τέλος η Αυτοδιοίκηση της χώρας μας αναλαμβάνει και πάλι ανθρωπιστική πρωτοβουλία για τα παιδιά του πολέμου. Με απόφαση της ΚΕΔΚΕ φιλοξενούνται στη χώρα μας παιδιά από την Παλαιστίνη και το Ισραήλ, για να ξεφύγουν έστω και για λίγο από τα δεινά του πολέμου. Αναλυτικό ρεπορτάζ στις σελίδες της «ΕΤΑ».

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Η ΚΕΔΚΕ φιλοξενεί παιδιά από Παλαιστίνη και Ισραήλ
σελ. 4

• Απάντηση στα περί πρωταγωνιστικού ρόλου της Τ.Α. στη διαφθορά
σελ. 5

• Συνάντηση ΚΕΔΚΕ με πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ
σελ. 6

• Συνεργασία της Αυτοδιοίκησης με το Οικουμενικό Πατριαρχείο
σελ. 7

• Συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ πριν τη δημοσιοποίηση του φορολογικού
σελ. 8

• Οι παραλίες παραχωρούνται για απλή χρήση στους δήμους
σελ. 8

• ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
Πολιτισμός με κέντρο τον πολίτη στην πόλη
Της Ουρανίας Σούλητη
σελ. 10

• ΚΕΔΚΕ - ΑΘΗΝΑ 2004
Υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεργασίας
Του Μιχάλη Πιτένη
σελ. 15

• ΕΛΛΑΔΑ 2004
432 δισ. για έργα υποδομής στις Ολυμπιακές Πόλεις
Της Ουρανίας Σούλητη
σελ. 21

• Με την «Αγορά» πάει η Πολιτιστική Ολυμπιάδα στους Δήμους
σελ. 24

Επιθεώρηση

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ
ΕΚΔΟΣΗ

Εκδοτική Παραγωγή:

Σύγχρονες Εκδόσεις Κορυφή Α.Ε.,

Εθνικής Αντιστάσεως & Επ.

Κωστοπούλου, Παλλήνη, Τηλ.

010.666.56.69 - 010.666.58.12

Σελιδοποίηση: Αθανάσιος Κυριανάκης

Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Εκδότης

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Ακαδημίας 65 κ' Γεναδίου 8, 10678 Αθήνα. Τηλ. Κέντρο: 3899600, Fax: 3820807.

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο:

Τα μέλη του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ:

Γιώτα Γαζή - Δημοτική Σύμβουλος Άμφισσας, Συμεών Δανιηλίδης -

Δήμαρχος Συκεών, Χρήστος Παλαιοθόγος - Δήμαρχος Λιβαδειάς,

Ανδρέας Ψωμιάδης - Δημοτικός Σύμβουλος Αργινίου

Διευθυντής Σύνταξης:

Βασίλης Ταλαμάγκας

Αρχισυντάκτρια:

Ουρανία Σούλητη

Συντάσσεται με ευθύνη της ΚΕΔΚΕ από Συντακτική Επιτροπή.

Συντονισμός - Δημόσιες Σχέσεις:

Έφη Παναγιωτοπούλου - Ντένια Λουκάκη

Διανομή δωρεάν στους
Δήμους και Κοινότητες

• ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Μια εκκρεμότητα 170 χρόνων

Του Νίκου Γρυλλάκη

σελ. 26

• ΣΧΕΔΙΑ ΠΟΛΗΣ

Εκκρεμότητες... δεκαετιών

Του Νίκου Γρυλλάκη

σελ. 30

• ΝΕΡΟ

Η Αυτοδιοίκηση πρωταγωνιστής
κατά της λειψυδρίας

Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 32

ΓΝΩΜΗ

• Πράσινες πόλεις- Δημοτικές επιχειρήσεις
ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης απορριμμά-
των

Το Αστέριον Παντοκράτορα, Αναπληρωτή

Καθηγητή του Τμήματος Πολιτικών

Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής Ξάνθης

σελ. 38

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ ΑΡΘΡΟ

• Να ενισχυθεί ο ρόλος και η φωνή
των τοπικών και περιφερειακών αρχών

Του Πάρι Κουκουλόπουλου, προέδρου
της ΚΕΔΚΕ - δημάρχου Κοζάνης

σελ. 41

• Οι θεσμικές πλευρές της διεύρυνση της Ε.Ε.
Του Χρήστου Παλαιολόγου, προέδρου
της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων
της ΕτΠ της Ε.Ε. - δημάρχου Λιβαδειάς

σελ. 42

• Δήλωση του Αλμπερτ Μπोर - προέδρου
της ΕτΠ της Ε.Ε. Δεν θα ανεχθούμε
ρατσισμό και ξενοφοβία

σελ. 43

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στις χώρες της Ένωσης
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 44

• Ένα πείραμα για την αναζωογόνηση
της υπαίθρου στην Ισπανία
Της Βίκυς Τσιώρου

σελ. 48

• ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Η Επιτροπή των Περιφερειών για τους μετανάστες
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 50

• Η Ευρώπη έχει ανάγκη τους μετανάστες
αλλά δεν τους «αντέχει»

Της Βίκυς Τσιώρου

σελ. 53

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αρμόδια και η Αυτοδιοίκηση για την αντιμετώπιση
της εγκληματικότητας

Της Βίκυς Τσιώρου

σελ. 56

ΕΡΕΥΝΑ

• Αναγκαία η συνεχής επιμόρφωση των αιρετών
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 59

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Τι αλλάζει για τους συμβασιούχους
Της Κωνσταντίνης Ιωακειμίδου

σελ. 62

• Η κοινωνική πολιτική στην Τοπική Αυτοδιοίκηση
Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 64

• ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Είναι καλοί επιχειρηματίες οι δήμοι;

Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 66

• «Σχολείο» στελεχών Αυτοδιοίκησης
το ΤΕΙ Καλαμάτας
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 68

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Δ.Σ. ΚΕΔΚΕ

• Η ΚΕΔΚΕ για τους εργαζόμενους
στο «Βοήθεια στο Σπίτι»

• Ο έλεγχος για τη
διαμόρφωση
κοινόχρηστων χώρων

• Το ωράριο των
καταστημάτων σε
τουριστικές περιοχές

• Η θεώρηση
μελετών των ΟΤΑ

σελ. 70

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Μεγαλώνει το Δίκτυο Εικαστικών Εργαστηρίων

• 354 ακτές «σήκω...» γαλάζιες σημαίες
Του Δημήτρη Καλφόπουλου

σελ. 71

• Νέο έργο «Τοπικές Δράσεις
για την Απασχόληση»

σελ. 72

Η ΚΕΔΚΕ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ παιδιά από Παλαιστίνη και Ισραήλ

Εκατοντάδες παιδιά από την Παλαιστίνη και το Ισραήλ θα φιλοξενηθούν σε κατασκηνώσεις κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού στη χώρα μας μετά από πρόσκληση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

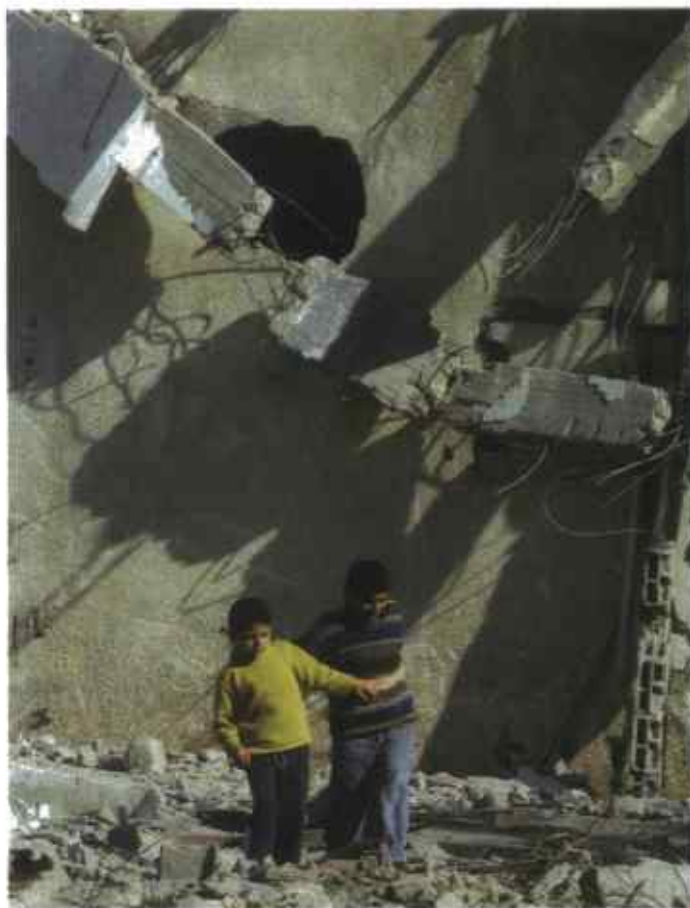
Πρόκειται για μια ανθρωπιστική πρωτοβουλία της Αυτοδιοίκησης και αφορά τη φιλοξενία παιδιών Παλαιστινίων και Ισραηλινών, σε μια προσπάθεια να ξεφύγουν από τα δεινά του πολέμου και να ζήσουν έστω και για μικρό χρονικό διάστημα μακριά από τις δύσκολες συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή εξαιτίας των τελευταίων πολεμικών συγκρούσεων.

Την πρωτοβουλία της ΚΕΔΚΕ συνδράμουν η Εκκλησία της Ελλάδας, η ΓΣΕΕ, η ΑΔΕΔΥ, η Ελληνική Επιτροπή Συνεργασίας με τη UNICEF.

Χρέος ανθρωπιάς για την Αυτοδιοίκηση

«Είναι μια ανθρωπιστική πρωτοβουλία, ένα χρέος ανθρωπιάς, η φιλοξενία των παιδιών από την πολύπαθη περιοχή της Μέσης Ανατολής, αυτή που βρέθηκε και βρίσκεται ακόμη στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος, τονίζει ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος. Σε πρώτη φάση καλούμε τα παιδιά σε κατασκηνώσεις. Είναι μια πρωτοβουλία που έχει επαναληφθεί από την Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση, όταν καλέσαμε και φιλοξενήσαμε τα παιδιά του πολέμου της Γιουγκοσλαβίας.

Με τη συνδρομή της Εκκλησίας, της ΓΣΕΕ, της ΑΔΕΔΥ και της UNICEF, πιστεύω ότι η δική μας πρωτοβουλία μπορεί να πάρει το χαρακτήρα που της αξίζει. Θέλω να πιστεύω ότι αμέσως μετά το καλοκαίρι και τις δημοτικές εκλογές θα μπορέσουμε να

συνεχίσουμε με άλλες δράσεις αυτή μας την πρωτοβουλία για τα παιδιά τα οποία είναι τραγικά θύματα του πολέμου και των γεγονότων που εμείς βλέπουμε ως απλοί τηλεθεατές στο σπίτι μας».

Συνολικά θα φιλοξενηθούν σε κατασκηνώσεις στην Χαλκιδική 260 παιδιά από την Παλαιστίνη και 100 από το Ισραήλ καθώς και οι συνοδοί τους.

Αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ θα μεταβεί στην περιοχή για να παραλάβει την πρώτη αποστολή.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της θα επισκεφθεί το Τελ Αβίβ και τα Παλαιστινιακά εδάφη στη Δ. Όχθη. Επίσης θα συναντηθεί με τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων Ειρηναίο, στον οποίο και θα επιδώσει το ποσό των 30.000 ευρώ, ενίσχυση της ΚΕΔΚΕ για την αποκατάσταση του Ναού της Γέννησης.

Συνιδρυτικό μέλος της UNICEF η ΚΕΔΚΕ

Μετά από πρόταση της Ελληνικής Επιτροπής Συνεργασίας με τη UNICEF η ΚΕΔΚΕ έγινε συνιδρυτικό μέλος της νέας δομής της οργάνωσης.

Συγκεκριμένα στα πλαίσια ενός συνολικότερου κοινωνικού και οργανωτικού επαναπροσδιορισμού της δομής και λειτουργίας της η Ελληνική Επιτροπή αποφάσισε σε συνεργασία με την κεντρική διοίκηση της Οργάνωσης στη Γενεύη να μετατραπεί σε μια αμιγή μη κυβερνητική οργάνωση.

Σε σχετική επιστολή του Εκτελεστικού Συμβουλίου προς την ΚΕΔΚΕ προτείνει να αποτελέσει συνιδρυτικό μέλος «με δεδομένο το κύρος και την ευαισθησία, αλλά και τη συμβολή του φορέα σας στην εξέλιξη της χώρας»

«Σε μια εποχή που οι κοινωνικές ανισότητες, οι πολεμικές εντάσεις και η ανασφάλεια πυκνώνουν στην παγκόσμια σκηνή, τα παιδιά βρίσκονται στο επίκεντρο μιας πρωτοφανούς και απίστευτης για τον πολιτισμό μιας εκμετάλλευσης. Η ανθρωπιστική δράση της UNICEF για την προστασία τους με την προβολή, την υπεράσπιση και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους αποτελεί κορυφαίο καθήκον και καθημερινή δραστηριότητα», καταλήγει η επιστολή.

Απάντηση στα περί πρωταγωνιστικού ρόλου της Τ.Α. στη διαφθορά

Απάντηση στα περί πρωταγωνιστικού ρόλου της Αυτοδιοίκησης στη διαφθορά έδωσε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ.

Αρχικά εμφανίστηκαν αλληπάλληλα δημοσιεύματα, τα οποία είχαν ως αφετηρία την Έκθεση του Σώματος των Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης, δημιουργήσαν ένα ομιχλώδες και δυσάρεστο τοπίο γύρω από το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έθεσαν τα ζητήματα της διαφθοράς και της διαφάνειας στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Σ' αυτά ήρθε να προστεθεί, ως κεραυνός εν αιθρία, η δήλωση του Πρωθυπουργού Κ. Σημίτη κατά την ομιλία του στο Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, επιβαρύνοντας ακόμα περισσότερο το κλίμα, σε μια περίοδο που ο θεσμός βρίσκεται στο επίκεντρο των πολιτικών εξελίξεων λόγω των δημοτικών εκλογών του Οκτωβρίου.

Το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ στη συνεδρίαση του της 27 Μαΐου συζήτησε το θέμα αυτό και ομόφωνα επισημαίνει τα εξής:

1. Διαμαρτύρεται και καταγγέλλει προς πάσα κατεύθυνση αυτούς που κατασκεύασαν την «είδηση» περί «πρωταγωνιστικού ρόλου της Τ.Α. στη διαφθορά». Μια απλή και μόνο ανάγνωση της Έκθεσης των Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης πείθει ακριβώς για το αντίθετο.

2. Η ΚΕΔΚΕ αποφάσισε να αναθέσει μελέτη για την πραγματικότητα στο χώρο των Δημοτικών Επιχειρήσεων ανοίγοντας ένα θέμα που η Κυβέρνηση δεν τόλμησε ν' ανοίξει. Είναι παραπλανητικό, άδικο και περίεργο, αυτή η αλήθεια να αποσιωπάται και αντιθέτως να προωθείται η εικόνα της σκανδα-

λογίας, με την επιλεκτική χρήση - σε ορισμένα δημοσιεύματα - αποσπασματικών φράσεων από τη πρώτη φάση της μελέτης αυτής.

3. Όσοι ενημερώνουν τον κύριο Πρωθυπουργό, που έχει γνωστή και δεδομένη ευαισθησία για τα θέματα της διαφάνειας και της διαφθοράς, θα έπρεπε πρώτα να τον ενημερώσουν ότι, η πρόταση της δημοσιοποίησης του πόθεν έσχες όλων των αιρετών της Τ. Α. είναι πρόταση της ΚΕΔΚΕ και απόφαση του συνεδρίου της, του 2000.

Αποτελεί δε αναπόσπαστο κομμάτι δέκα συγκεκριμένων σημείων για τη διαφάνεια και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, που μέχρι τώρα η Κυβέρνηση δε θέλησε να προωθήσει και να εφαρμόσει.

Δεν αμφισβητούμε την ύπαρξη μεμονωμένων φαινομένων κακοδιαχείρισης, διαφθοράς και αδιαφάνειας και πρώτοι εμείς τα καταδικάζουμε.

Καλούμε για πολλοστή φορά την Πολιτεία, όπου συναντά τέτοια φαινόμενα να είναι αμείλικτη.

Σε καμιά περίπτωση όμως δεν επιτρέπουμε σε κανένα να τα γενικεύει.

4. Οι Δημοτικές αρχές κρίνονται καθημερινά μέσα στις τοπι-

κές κοινωνίες που είναι αρμόδιες ν' αποφασίσουν, αν θα τις ανανεώσουν ή θα τις επανεκλέξουν. Σε ποιο όμως σημείο απέτυχαν οι αιρετοί που εξελέγησαν το 1998; Μήπως στο ότι οι περισσότεροι κλήθηκαν να υλοποιήσουν το σχέδιο ΚΑΠΟ-ΔΙΣΤΡΙΑΣ, χωρίς όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις από την πλευρά της Πολιτείας;

5. Για μας, υπάρχει ένα μεγάλο πολιτικό ερώτημα στο οποίο καλείται ν' απαντήσει όλος ο πολιτικός κόσμος και πρώτος απ' όλους ο κύριος Πρωθυπουργός, κι εκεί οφείλουμε να εστιάσουμε την προσοχή μας. Πρέπει να επιταχυνθούν ή όχι οι ρυθμοί στους τομείς αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης, προκειμένου να συγκλίνουμε με την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα;

Η γενίκευση μεμονωμένων φαινομένων, όπως γνωρίζουμε και απ' το πρόσφατο παρελθόν, οδηγεί μόνο στην αναστολή και την ανακοπή των μέτρων ενίσχυσης της Αποκέντρωσης και της Αυτοδιοίκησης και δεν πρέπει ν' αφήσουμε να επαναληφθεί. Η χώρα μας χρειάζεται Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση, συγκλίνοντας με την Ευρώπη σ' όλους τους κρίσιμους τομείς. Η ίδια εξάλλου η Ελληνική εμπειρία μας διδάσκει ότι, η αποκέντρωση αρμοδιοτή-

των ευνοεί, κατά κανόνα, την αποτελεσματικότητα.

Το φαινόμενο του να πλημμυρίζουν οικισμοί με την πρώτη ξαφνική νεροποντή δεν αποτελεί κανόνα για τις πόλεις της Ελληνικής περιφέρειας, όπου την ευθύνη των έργων έχουν αποκλειστικά οι Δήμοι και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις. Η πλειονότητα των Ελληνικών παράλιων καθάρισε χάρη στα έργα Δήμων και Δημοτικών Επιχειρήσεων.

Οι μαθητές διδάσκονται σ' εντελώς αναμορφωμένες σχολικές αίθουσες από τότε που η αρμοδιότητα της συντήρησης τους πέρασε στους Δήμους, έστω και αν η οικονομική ενίσχυση τους σ' αυτό τον τομέα εξακολουθεί να είναι εξόχως ελλειμματική.

Οι εξαιρέσεις υπάρχουν για να επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Ο κανόνας όμως που ισχύει σήμερα στην Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση μας οδηγεί σ' ένα και μόνο συμπέρασμα.

Για τη χώρα η ενίσχυση της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης είναι:

Επιλογή αποτελεσματικότητας, Επιλογή εκσυγχρονισμού, Επιλογή ισχυροποίησης των θεσμών, Προϋπόθεση σύγκλισης με την Ευρώπη.

Από τη συνεδρίαση του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ κατά την επίσκεψη του υπουργού Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη

**Συνάντηση με τον υπουργό
Εσωτερικών Κ.Σκανδαλίδη
είχε το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ για
σειρά σημαντικών θεμάτων
που απασχολούν την
Αυτοδιοίκηση.**

**Συγκεκριμένα ο πρόεδρος
της ΚΕΔΚΕ Π.
Κουκουλόπουλος και τα μέλη
του Δ.Σ. έθεσαν στον υπουργό
τα εξής ζητήματα:**

Συνάντηση της ΚΕΔΚΕ με την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ

Την απόδοση του πριμ παραγωγικότητας στους εργαζόμενους στους ΟΤΑ, για το οποίο η ΚΕΔΚΕ ζήτησε να δοθεί στους εργαζόμενους, αλλά να επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και όχι τα ταμεία των Δήμων.

Το ζήτημα της ροής των χρημάτων των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ). Το σύνολό τους για το 2002 ανέρχεται στα 715 δις δρχ., αλλά υπήρξε μια υστέρηση στην απόδοση δημιουργώντας έτσι πολλά προβλήματα σε όλους τους ΟΤΑ στη χώρα.

Την επιτάχυνση των διαδι-

κασιών για τη σύσταση της Δημοτικής Αστυνομίας και την εξειδίκευση σειρά θεμάτων, που αφορούν τη λειτουργία της και την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών που θα απαιτηθούν.

Την κατάρτιση των ψηφοδελτίων για τις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου και τη συμμετοχή των γυναικών σ' αυτά σε ποσοστό 33,3%.

Για όλα τα παραπάνω θέματα συμφωνήθηκαν με την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΣΔΔΑ τα εξής:

Να δοθεί το πριμ παραγωγικότητας στους εργαζόμενους

και να επιβαρυνθεί κατά 50% του ποσού ο κρατικός προϋπολογισμός, ενώ το υπόλοιπο θα βαρύνει τα ταμεία των Δήμων.

Θα γίνει προσπάθεια, έτσι ώστε να επιταχυνθεί η ροή των χρημάτων των ΚΑΠ, αλλά και της ΣΑΤΑ για να ξεπεραστεί το πρόβλημα που δημιουργήθηκε στους ΟΤΑ.

Για τη σύσταση και τη λειτουργία της Δημοτικής Αστυνομίας, που βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, να γίνει ένας ουσιαστικός διάλογος μεταξύ του υπουργείου Εσωτερικών και της ΚΕΔΚΕ για να ρυθμιστεί ο τρόπος με

τον οποίο θα καλυφθούν οι λειτουργικές δαπάνες.

Τέλος για τη συμμετοχή των γυναικών στα ψηφοδέλτια των συνδυασμών που θα κατέλθουν στις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου συμφωνήθηκε να ισχύσουν τα εξής:

Η ποσόστωση του 33,3% να αφορά πρώτον, το κεντρικό ψηφοδέλτιο κάθε συνδυασμού και δεύτερον το σύνολο των ψηφοδελτίων όλων των Τοπικών Συμβουλίων. Έτσι κατοχυρώνεται η συμμετοχή των γυναικών σε ποσοστό 33,3%, τουλάχιστον, στο γενικό σύνολο κάθε συνδυασμού.

Συνεργασία της Αυτοδιοίκησης με το Οικουμενικό Πατριαρχείο

Αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ επικεφαλής τον πρόεδρο Π. Κουκουλόπουλο επισκέφθηκε το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Κωνσταντινούπολη.

Κατά τη συνάντηση με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο, συζητήθηκαν θέματα που αφορούν τις σχέσεις του Πατριαρχείου με την Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και τρόποι για την εδραίωση και τη συνέχιση της συνεργασίας και στήριξης του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Τέλος επιδόθηκε το ποσό των 200.000 ευρώ για ενίσχυση σκοπών και επιδιώξεων του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Συνεργασία με την Αυτοδιοίκηση

πριν τη δημοσιοποίηση του φορολογικού

Με αρκετή κατανόηση και πολλές υποσχέσεις έφυγε η ΚΕΔΚΕ από το υπουργείο Οικονομίας μετά τη συνάντηση που είχε με τον αρμόδιο υπουργό Ν. Χριστοδουλάκη.

Ο υπουργός ανακοίνωσε την απόφαση να ανατεθεί στους δήμους η διαχείριση των παραλίων, τονίζοντας ότι έτσι θα εξασφαλιστούν καλύτερες υπηρεσίες προς τον πολίτη.

Η ΚΕΔΚΕ έθεσε στον υπουργό το μείζον θέμα της χρηματοδότησης των Δήμων σε συνδυασμό με την επικείμενη φορολογική μεταρρύθμιση.

Όπως ανέφερε μετά τη συνάντηση ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος, οι οφειλές του Δημοσίου προς τους δήμους με βάσει τις κείμενες διατάξεις ανέρχονται στα 700 δις δραχμές. Πάντως τις οφειλές αυτές δεν φαίνεται να αναγνωρίζει το υπουργείο Οικονομίας, μάλιστα στελέχη του υπουργείου μετά τη συνάντηση ανέφεραν ότι το δημόσιο έχει καταβάλει όλα τα «χρωστούμενα» στους δήμους.

Το θέμα της χρηματοδότησης συνδέθηκε από την ΚΕΔΚΕ με την επικείμενη φορολογική μεταρρύθμιση. Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ μετά τη συνεργασία ανέφερε ότι η φορολογική μεταρρύθμιση ήταν ένα από τα βασικά θέματα που συζητήθηκαν.

«Πιστεύουμε, είτε, ότι η φορολογική μεταρρύθμιση είναι μια μεγάλη ευκαιρία για τη χώρα να συγκλίνει με την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα σε ό,τι αφορά τους τομείς της Αποκέντρωσης και της Αυτοδιοίκησης».

Για το θέμα αποφασίστηκε να υπάρξουν συναντήσεις μεταξύ του προεδρείου της ΚΕΔΚΕ, του υπουργού Ν. Χριστοδουλάκη και του υφυπουργού Απ. Φωτιάδη, πριν από τη δημοσιοποίηση των προτάσεων σχετικά με τη μεταρρύθμιση του φορολογικού.

ΤΟ Γ'ΚΠΣ ήταν επίσης θέμα συζήτησης. Ο υπουργός γνωστοποίησε την κυβερνητική πρόθεση να επιτραπεί στους δήμους η συνεργασία με εξωτερικά γραφεία, στο πλαίσιο των προγραμμάτων του ΚΠΣ, ώστε η Αυτοδιοίκηση να μπορέσει έγκαιρα να προετοιμάσει την ένταξη έργων.

Με τον τρόπο αυτό, ανέφερε, οι δήμοι θα έχουν το δικαίωμα να κάνουν χρήση εξωτερικών υπηρεσιών ή από άλλους δήμους, από τεχνικές υπηρεσίες ή ακόμη και από εξωτερικούς οργανισμούς.

Άλλο ζήτημα στο οποίο δρο-

μολογήθηκε λύση, ήταν η προθεσμία για τη λήψη εγκρίσεων από κεντρικά υπουργεία σχετικά με έργα μικρής κλίμακας. Με εγκύκλιο που θα εκδοθεί από το υπουργείο Οικονομικών, τα έργα αυτά θα επισπευσθούν σημαντικά.

Ο υπουργός αναφέρθηκε και στην ενίσχυση των δήμων με προσωπικό από τις προσλήψεις που ανακοίνωσε το υπουργείο Εσωτερικών, υπογραμμίζοντας ότι έτσι προετοιμάζονται καλύτερα οι μελέτες βάσει των οποίων θα εντάσσονται τα έργα του Γ'ΚΠΣ.

Π. Κουκουλόπουλος: Συνεργασία για εξεύρεση λύσεων

Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος αμέσως μετά τη συνάντηση δήλωσε:

«Η σημερινή μας συνάντηση είχε ένα συγκεκριμένο χαρακτη-

ριστικό. Τη διάθεση αμοιτέρων των πλευρών να συνεργαστούν για την εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα που απασχολούν την Αυτοδιοίκηση».

Το κράτος και η Αυτοδιοίκηση οφείλουν να συνεργάζονται καθώς δεν είναι αντίπαλοι. Δεν είναι κάποια αντίθετα κομμάτια, όπου το ένα πνέει το άλλο, αλλά, με βάση και την πρόσφατη συνταγματική αναθεώρηση, η Αυτοδιοίκηση είναι πλέον διακριτό, αυτοτελές και αναπόσπαστο κομμάτι της Πολιτείας κι έτσι πρέπει να λειτουργεί και ν' αντιπροσωπεύεται.

Ένα από τα βασικά θέματα που συζητήσαμε με την ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών ήταν και η φορολογική μεταρρύθμιση.

Πιστεύουμε ότι η φορολογική μεταρρύθμιση είναι μια μεγάλη ευκαιρία για τη χώρα να συγκλί- νει με την Ευρωπαϊκή πραγματικότητα σε ό,τι αφορά τους τομείς της Αποκέντρωσης και της Αυτοδιοίκησης. Γι' αυτό θα υπάρξει συνεργασία τόσο με τους Υφυπουργούς, όσο και με τον Υπουργό έτσι ώστε να συμβάλουμε κι εμείς απ' την πλευρά μας προκειμένου η φορολογική μεταρρύθμιση να σηματοδοτήσει μια ολόκληρη νέα πραγματικότητα.

Συζητήσαμε επίσης γύρω και από το θέμα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, ένα από τα σοβαρότερα θέματα που απασχολούν σήμερα τη χώρα.

Η ευθύνη βέβαια για το Γ'ΚΠΣ μπορεί κεντρικά να ανήκει στην Κυβέρνηση, ένα μεγάλο μέρος όμως της ευθύνης το επωμίζονται οι ΟΤΑ και κατά συνέπεια, σε ένα τέτοιο κλίμα και πλαίσιο κουβεντάζουμε με την Κυβέρνηση».

Οι παραλίες παραχωρούνται για απλή χρήση στους δήμους

Στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης παραχωρούνται για χρήση παραλίες και αιγιαλοί που βρίσκονται στα όρια της διοικητικής του περιφέρειας.

Αυτό προβλέπει κοινή υπουργική απόφαση των υπουργών Οικονομίας - Οικονομικών και Εσωτερικών, που εκδόθηκε στις 3 Ιουνίου του 2002. Σύμφωνα με την απόφαση η παραχώρηση γίνεται απευθείας στους δήμους και χωρίς προηγούμενη εκδήλωση ενδιαφέροντος για το διάστημα από 1 Ιουνίου 2002 έως 31 Μαΐου του 2005.

Με την ίδια απόφαση προβλέπεται οι Δήμοι να μπορούν να μεταβιβάζουν αυτό το δικαίωμα χρήσης σε δικές τους αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, ή σε τρίτους για το ίδιο χρονικό διάστημα. Το επιχείρημα της κυβέρνησης για την εν λόγω απόφαση διατυπώθηκε από τον υπουργό Οικονομίας Ν. Χριστοδουλάκη κατά τη διάρκεια της συνάντησης με την ΚΕΔΚΕ, όπου είπε ότι έτσι θα είναι αποτελεσματικότερη η διάθεση και η εποπτεία και η προσοχή, που θα πρέπει να δείχνουμε στις παραλίες, από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Επίσης ότι με την παραχώρηση και εκμετάλλευσή τους προστίθεται μια αναπτυ-

ξιακή δυνατότητα στους δήμους και μια δυνατότητα στους πολίτες να απολαμβάνουν καλύτερες υπηρεσίες. Στην πραγματικότητα δύο θα είναι τα άμεσα αποτελέσματα:

Πρώτον να εισπράττει το δημόσιο μέρος των εσόδων (20%) που θα υπάρξουν από τη χρήση και δεύτερον, να γίνει πιο στενός - και γιατί όχι και πιο αποτελεσματι-

κός - ο έλεγχος για περιπτώσεις καταπατήσεων και αυθαιρεσιών.

Τι εξαιρείται της παραχώρησης

Σύμφωνα με την απόφαση εξαιρείται η παραχώρηση του δικαιώματος της απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας κρηνημένων αρχαιολογικών χώρων, προστατευμένων περιοχών, ευπαθών οικοσυστημάτων και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και πολιτιστικού ενδιαφέροντος περιοχών. Στις παραπάνω περιπτώσεις αρμόδια για τη διαχείριση είναι η Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, ή κρηνημένων Τουριστικών και Δημοσίων Κτημάτων (Τ.Δ.Κ.).

Εξαιρούνται επίσης γενικά χώροι που η διαχείριση ασκείται από άλλους φορείς πλην του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Δεν παραχωρείται επίσης το δικαίωμα χρήσης για αιγιαλούς και παραλίες που βρίσκονται μπροστά από ακίνητα που ανήκουν κατά κυριότητα ή κατά διοίκηση και διαχείριση στην Εταιρεία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.», καθώς επίσης και για παραλιακές περιοχές που ο κοινόχρηστος χαρακτήρας τους έχει ανασταλεί

για λόγους εθνικής άμυνας και ασφάλειας, ή έχουν παραχωρηθεί για αποκλειστική χρήση για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης ή προστασίας αρχαίων. Τέλος εξαιρείται αιγιαλός ή παραλία που βρίσκεται εντός χερσαίας ζώνης λιμένα και διαχειρίζεται από τον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, καθώς επίσης και παραλία ή αιγιαλός ή λιμενικές εγκαταστάσεις που δημιουργούνται σε εφαρμογή του άρθρου 14 του Ν. 2971/2001.

Οι υποχρεώσεις των Δήμων

Στις υποχρεώσεις των δήμων είναι να μεριμνούν για τον καθημερινό καθαρισμό των κοινόχρηστων χώρων, για την τοποθέτηση καλαίσθητων δοχείων απορριμμάτων και γενικά για την εξασφάλιση καθαριότητας στους χώρους της ακτής και του περιβάλλοντος χώρου. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η χρήση υλικών προσαρμοσμένων στο περιβάλλον (ξύλο, ύφασμα).

Πρέπει να αποφευχθεί η χρήση ακαλαίσθητων διαφημιστικών ειδών (πλαστικές καρέκλες ή τραπέζια, ομπρέλες, δοχεία, επιγραφές, ψυγεία κλπ). Στις υποχρεώσεις τους επίσης είναι να προσλαμβάνουν ικανό αριθμό ναυαγσωστών και γενικά να πάρουν όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας και ασφάλειας των λουομένων, των εργαζομένων αλλά και όσων κινούνται στους χώρους αυτούς.

Το αντάλλαγμα της παραχώρησης:

20% των εσόδων στο Δημόσιο

Το 20% επί του συνόλου των εσόδων που πραγματοποιεί θα είναι το αντάλλαγμα της χρήσης αιγιαλού και παραλίας για κάθε δήμο, είτε αυτά πραγματοποιούνται από τον ίδιο, είτε από δική του επιχείρηση, είτε από τα μισθωτικά ανταλλάγματα τρίτων.

Προκειμένου όμως για τους δήμους, για τους οποίους είχαν ήδη εκδοθεί αποφάσεις παραχώρησης δικαιώματος απλής χρήσης και για το χρόνο ισχύος της παραχώρησης, τότε οι δήμοι θα αποδώσουν το ποσό που είχε οριστεί με τις αποφάσεις αυτές.

Στα έσοδα αυτά δεν περιλαμβάνονται εκείνα που προέρχονται από αποζημιώσεις αυθαίρετης χρήσης, ούτε από χρήση αιγιαλού, παραλίας και λιμενικών εγκαταστάσεων του Ν. 2971, τα οποία σε κάθε περίπτωση αποτελούν δημόσια έσοδα.

Το αντάλλαγμα υπολογίζεται επί των εσόδων που πραγματοποιούνται κάθε ημερολογιακό εξάμηνο και αποδίδεται στο Δημόσιο Ταμείο το αργότερο μέσα σε δέκα πέντε ημέρες από τη λήξη κάθε εξαμήνου, κατόπιν υποβολής των σχετικών στοιχείων από τους ΟΤΑ και με σχετικό σημείωμα της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας.

Δεν αναιρείται το κοινόχρηστο του χώρου

Σύμφωνα με την απόφαση οι δραστηριότητες που ασκούνται στα πλαίσια της άσκησης του δικαιώματος της απλής χρήσης αιγιαλού σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να αναιρούν ούτε κατελάχιστο τον κοινόχρηστο των χώρων αυτών. Ειδικότερα απαγορεύεται:

- Οποιαδήποτε επέμβαση που αλλοιώνει το χαρακτήρα του κοινόχρηστου χώρου και εγκυμονεί κινδύνους πρόκλησης ζημιάς τόσο στον ίδιο όσο και στον περιβάλλοντα χώρο.
- Η ανέγερση κάθε είδους κτίσματος ή σταθερής κατασκευής όπως στεγάστρων τσιμεντοστρώσεων, πλακοστρώσεων, επιχωματώσεων κ.λπ.
- Η τοποθέτηση σκηνών και η στάθμευση τροχόσπιτων μέσα στον κοινόχρηστο χώρο. Επιβάλλεται η υποχρέωση ανάρτησης σχετικών ενημερωτικών πινακίδων που θα αναφέρονται στη συγκεκριμένη απαγόρευση.
- Η κατασκευή από τους ίδιους τους ΟΤΑ ή από τις δικές τους αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις ή από τρίτους οποιουδήποτε έργου στους κοινόχρηστους χώρους, χωρίς σχετική απόφαση και άδεια του υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.
- Η χορήγηση από τους ΟΤΑ ή από τις δικές τους αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, άδειας σε τρίτους για κατασκευή οποιουδήποτε έργου στους κοινόχρηστους χώρους.
- Το Δημόσιο διατηρεί το αποκλειστικό δικαίωμα για τη χορήγηση άδειας προς εκτέλεση οποιουδήποτε έργου που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2971/2001 «περί αιγιαλού και παραλίας» ή άλλων νόμων και προς εκτέλεση έργων εθνικού ή δημοσίου συμφέροντος. Το δημόσιο ωστόσο διατηρεί το δικαίωμα να ελέγχει και να ερευνά αν τηρείται η σχετική νομοθεσία, από την Αυτοδιοίκηση. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν παραβάσεις τότε μπορεί να ενεργοποιήσει πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, πρωτόκολλα αποζημίωσης αυθαίρετης χρήσης. Μπορεί να ελέγχει τον ορθό υπολογισμό και την έγκαιρη απόδοση του ανταλλάγματος (20%), μπορεί να επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα, να κινήσει τη διαδικασία για επιβολή ποινικών κυρώσεων. Σε περίπτωση γενικά που δεν τηρηθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις που ορίζονται από αυτήν την ΚΥΑ, τότε συνεπάγεται μερική ή ολική ανάκλησή της και κατά συνέπεια την ανάκληση όλων των παραχωρήσεων που έγιναν με βάση αυτή.

Πολιτισμός με κέντρο τον Πολίτη στην Πόλη

Συνέδριο με θέμα «Πόλη - Πολίτης - Πολιτισμός» πραγματοποίησε η ΚΕΔΚΕ στη Ζάκυνθο από τις 18 έως 20 Απριλίου σε συνεργασία με την ΤΕΔΚ Ζακύνθου και το Δήμο Ζακύνθου. «Το θέμα του Συνεδρίου μας, τόνισε η Γ. Γαζή, συντονίστρια της Επιτροπής Πολιτισμού της ΚΕΔΚΕ ανοίγοντας τις εργασίες, αγκαλιάζει όλες τις πτυχές, όλες τις διαστάσεις του σύγχρονου πολιτισμού, ενός πολιτισμού με κέντρο τον πολίτη στην πόλη, που προσδιορίζεται πλέον σε έναν χώρο που θα πρέπει να συνδέει αρμονικά όλες τις δραστηριότητες, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές».

► Π. ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Λυδία λίθος σύγχρονου αναπτυξιακού προγράμματος είναι οι δράσεις για τον πολιτισμό

Ζήτημα πρώτης προτεραιότητας αποτελεί η δράση της Αυτοδιοίκησης στον τομέα του πολιτισμού, τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος.

«Το σχέδιο δράσης για τον πολιτισμό που οφείλει να εκπονήσει και να επικαιροποιεί διαρκώς ένας Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποτελεί τη λυδία λίθο ενός σύγχρονου προγράμματος τοπικής ανάπτυξης, τόνισε.

Αποτιμώντας τη μέχρι τώρα δράση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον τομέα του πολιτισμού σημείωσε ότι «οι δήμοι και οι κοινότητες της χώρας, καθώς ανδρώνονταν στην μεταπολιτευτική περίοδο από τίποτε άλλο δεν χαρακτηρίστηκαν τόσο πολύ, όσο από το ενδιαφέρον τους για τον πολιτισμό. Ήταν μια παράλληλη πορεία. Κυρίως η δράση της Αυτοδιοίκησης, εξειδικεύτηκε και συγκε-

ντρώθηκε σε δύο τομείς. Στην παράδοση και στις σύγχρονες μορφές πολιτισμού.

Ένας τομέας δράσης υπήρξε στην παράδοση με την ανάδειξη τοπικών εθίμων και λαϊκών δρώμενων και παραδόσεων, τα

οποία με επιτυχία κατά κανόνα κατάφεραν οι ΟΤΑ να μεταφέρουν στη σύγχρονη πραγματικότητα.

Το δεύτερο σκέλος οδήγησε τους ΟΤΑ να δράσουν με ιδιαίτερη επιτυχία στο πεδίο της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας με ποικίλους τρόπους, με δημοτικά ωδεία, εικαστικά εργαστήρια, σχολές χορού, πνευματικά κέντρα, θεατρικές ομάδες ΔΗΠΕΘΕ, πολιτιστικά δίκτυα, γιορτές και οτιδήποτε άλλο συνθέτουν μια τεράστια προσφορά της Αυτοδιοίκησης στον τομέα της σύγχρονης

ντρώθηκε σε δύο τομείς. Στην παράδοση και στις σύγχρονες μορφές πολιτισμού.

Ένας τομέας δράσης υπήρξε στην παράδοση με την ανάδειξη τοπικών εθίμων και λαϊκών δρώμενων και παραδόσεων, τα

πολιτιστικών δημιουργίας». Ο κ. Κουκουλόπουλος σημείωσε ότι η έννοια «πολιτισμός» περιλαμβάνει και ζητήματα τα οποία σχετίζονται τόσο με την αισθητική των πόλεων, όσο και με την κοινωνική μας συμπεριφορά. «Σήμερα, είτε, η Αυτοδιοίκηση ιδιαίτερα στις πόλεις, - έχοντας ολοκληρώσει τις προηγούμενες δεκαετίες έναν τιτάνο αγώνα που αφορούσε τη δημιουργία σύγχρονων υποδομών σε ό,τι αφορά κυρίως δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, βιολογικούς καθαρισμούς κλπ. - μπήκε ορμητικά στον τομέα των αναπλάσεων, της αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος, ως μια φυσική συνέχεια της προηγούμενης δράσης της».

Αναφερόμενος στη θεματολογία του συνεδρίου υπογράμμισε ότι είναι ιδιαίτερα διευρυμένη «γιατί ο πολιτισμός αποτελεί προνομιακό πεδίο δράσης της Αυτοδιοίκησης και βασικό συστατικό στοιχείο αυτού που αποκαλούμε ποιότητα ζωής των πολιτών, γιατί επιβάλλεται να αποτιμήσουμε και να συμπυκνώσουμε την πλούσια δράση και εμπειρία μας, γιατί οφείλουμε να αναζητήσουμε νέες μορφές δράσης και γιατί η χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με την πρόκληση της Ολυμπιάδας του 2004».

«Η ανάδειξη του ιστορικού και πολιτισμικού αποθέματος της χώρας, ενόψει της Ολυμπιάδας αποτελεί στόχο ύψιστης εθνικής προτεραιότητας, η οποία για να επιτευχθεί απαιτείται συστράτευση όλων των των πολιτών και την Αυτοδιοίκηση πρωταγωνιστή», κατέληξε ο κ. Κουκουλόπουλος.

► Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ Χρειαζόμαστε τον πολιτισμό της ποιότητας, της αρμονίας, του μέτρου

Ο υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Κ. Σκανδαλίδης αναφέρθηκε στη σημερινή δύσκολη περίοδο των γεωστρατηγικών διακανονισμών, της μιας ιδεολογικής και πολιτιστικής ηγεμονίας, που διαπερνά τον πλανή-

τη. «Αρα, υπογράμμισε, ο πολιτισμός σήμερα πρέπει να αντισταθεί και να επικρατήσουν οι δυνάμεις της δημιουργίας, να ορθώσουν την πολυεθνική και πολυπολιτισμική πόλη απέναντι στον μονοδιάστατο πολιτισμό. Νομίζω

ότι τρεις λέξεις μπορούν να χαρακτηρίζουν αυτήν την προσπάθεια: Είναι ο πολιτισμός της ποικιλίας, της αρμονίας, του μέτρου. Να προστατεύσουμε την διαφορά, την ατομικότητα, το μοναδικό βίωμα που έχει ο κάθε άνθρωπος και μέσα στην πόλη, των διαφορών μέσα σε συνθήκες ποικιλίας αρμονίας και προ πάντων ανθρώπινου μέτρου». Και για να πάρει σάρκα και οστά αυτός ο πολιτισμός χρειάζονται, είπε, πρώτον, το απόθεμα των χρησμών αξιών που συσσωρεύουμε αιώνες, η πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά. Δεύτερον, η ανάπτυξη των ποιοτικών πολιτιστικών δυνάμεων που μπορούν να παράγουν σε κάθε γωνιά της ελληνικής γης και τρίτον η μετατροπή του πολιτισμού σε αναπτυξιακό πόρο, σε παραγωγική δύναμη.

Στην Ολυμπιάδα το εθελοντικό κίνημα πρέπει να «καταλάβει» το αθηνοκεντρικό κράτος

Ο υπουργός αναφέρθηκε επίσης στους στόχους και τις πολιτικές που είναι ανάγκη να επεξεργαστούν και να εφαρμοστούν.

«Το πρώτο, είπε, είναι οι πολιτιστικές υποδομές. Για αυτό υπάρχει ένα κομμάτι από τα επιχειρησιακά περιφερειακά προγράμματα και ένα κομμάτι σε κάθε δήμο ξεχωριστά. Όμως ο πολιτισμός πρέπει να διαχέεται σε όλες τις δραστηριότητες, ο πολιτισμός είναι τρόπος ζωής, δεν είναι μόνο η οργάνωση πολιτιστικών γεγονότων.

Αρα, συνολικά οι πόροι που επενδύονται στον πολιτισμό δεν έχουν σχέση με το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού. Είναι φανερό, γιατί μια σειρά από πόρους τουλάχιστον στην Αυτοδιοίκηση, αλλά και σε όλους τους φορείς και στα υπουργεία επενδύονται σε αυτά τα προγράμματα. Το δεύτερο, είναι να συνεργαστούμε για την ποιοτική αναβάθμιση των πολιτιστικών γεγονότων. Έχουν γίνει σ' όλη τη χώρα δεκάδες χιλιάδες θεσμοί για πολιτιστικών γεγονότων. Να συνεργαστούμε μέσα από ένα σχέδιο ουσιαστικό, αποφασιστικό για την πραγματική αναβάθμιση, την ποιοτική ανα-

βάθμιση αυτών των γεγονότων, είτε τα λένε φεστιβάλ, είτε τα λένε πολιτιστικές εκδηλώσεις καλοκαιριού, είτε τα λένε γιορτές κρασιού, ή τοπικών προϊόντων κλπ. Βασικός στόχος τα επόμενα χρόνια να γίνουν ποιοτικά καλύτερα, με περισσότερη ενεργή συμμετοχή τοπικών πολιτιστικών δυνάμεων, αποθεμάτων και αξιών.

Το τρίτο είναι η Αυτοδιοίκηση, η Πολιτιστική Ολυμπιάδα και η πραγματική Ολυμπιάδα. Εμείς θα κάνουμε έναν σχεδιασμό των διαδρομών της φλόγας για τα επόμενα τρία χρόνια. Μέσα από αυτές τις διαδρομές η φλόγα πρέπει να συναντήσει ανοιχτές πόλεις. Είναι οι πύλες εισόδου τους, είναι οι χώροι ανάπτυξης κλπ. Επειδή πολλοί μιλούν για εθελοντικό κράτος, πιστεύω ότι πρέπει να υπάρξει ένα εθελοντικό κίνημα που να ξεκινάει από κάθε γωνιά της χώρας.

Πέρα λοιπόν από τα έργα, ποια θα γίνουν, ποια δε θα γίνουν, ποιες εταιρείες θα τα πάρουν, ποιες δεν θα τα πάρουν, με ενδιαφέρει να βάλετε εσείς το λιθαράκι να ανοίξει η πόλη στη διαδρομή της φλόγας και να αναπτυχθεί ένα τεράστιο εθελοντικό κίνημα που θα κατευθυνθεί από την περιφέρεια προς το κέντρο. Δηλαδή να καταλάβετε το αθηνοκεντρικό κράτος και να αναδείξετε τη δύναμη της περιφέρειας στο επίκεντρο των εξελίξεων για όλο τον κόσμο εκείνη την εποχή.»

► Ευ. Βενιζέλος: Καταλυτική η βοήθεια των Δήμων στην Ολυμπιάδα

Ο υπουργός Πολιτισμού σε σύντομο μήνυμά του σημείωσε ότι ο πολιτισμός είναι μια μεγάλη επένδυση για κάθε Δημοτική Αρχή και ότι δεν είναι μόνο η πολιτιστική κληρονομιά και οι καλές τέχνες, είναι ουσιαστικά η ποιότητα του καθη-

μερινού μας βίου. «Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, υπογράμμισε, μπορεί να βοηθήσει με την έμπνευσή της, τις πρωτοβουλίες και την διοικητική και πολιτική στήριξη της όλων αυτών τους θεσμούς που θα κινητοποιήσουν τις τοπικές πολιτιστικές δυνάμεις για να προβάλουν όχι απλώς την τοπική ιδιοσυμπεριφορά, αλλά και το διεθνές πρόσωπο της χώρας.

Τώρα μάλιστα καθ' οδόν προς το 2004, έχουμε τη μοναδική ευκαιρία να αναδείξουμε όλα αυτά τα στοιχεία που κάνουν την Ελλάδα μια ισχυρή δύναμη στον χώρο του

πολιτισμού».

«Καταλυτική όμως, είτε, είναι και η βοήθεια που μπορούν να προσφέρουν οι Δήμοι της χώρας στα άλλα μεγάλα προγράμματα της Ολυμπιακής προετοιμασίας, τα οποία ουσιαστικά θα δώσουν στο 2004 και τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας την προσιθιμένη αξία τους.

Μιλάμε φυσικά για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα, τον εθελοντισμό, την φιλοξενία, την Ολυμπιακή εκπαίδευση και λοιπά. Χωρίς την Τοπική Αυτοδιοίκηση η ελληνική κοινωνία δεν μπορεί να γίνει συμμετοχός αυτού όλου του γίγνεσθαι που μας δίνει τη μοναδική δυνατότητα να εφαρμόσουμε στην πράξη ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης, ένα πρόγραμμα πραγματικού εκσυγχρονισμού της χώρας, να κινητοποιήσουμε όλα τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα και να τα προβάλουμε διεθνώς, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η μεγάλη βιομηχανία της χώρας είναι ο πολιτισμός και βέβαια ο τουρισμός».

► Μητροπολίτης Ζακύνθου κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Ο πολυτισμός απάντηση σε όλα τα δισεπίλυτα προβλήματα

Ο Μητροπολίτης Ζακύνθου επεσήμανε «την αναγκαιότητα και την ωφελιμότητα παρόμοιων συνάξεων» και μάλιστα σε μια εποχή που «κυριαρχούν τριγύρω μας ακοές πολέμων, αθώο αίμα και ιερό ξοδεύεται εκεί που γεννή-

θηκε ο Μεγάλος Ειρηνοποιός».

Ο κ. Χρυσόστομος επεσήμανε επίσης ότι «η απάντηση σε όσα δισεπίλυτα προβλήματα θα μπορούσαν να είναι η άσκηση όλων μας στον πολιτισμό, σε έργα δηλαδή και εκδηλώσεις που θα ανεβάσουν και θα καθιερώσουν την βαθύτερη και ιερότερη εκδοχή της ανθρωπίνης ψυχής ως αντίδοτο στην χαμάρπεια και στο μέτριο που χαρακτηρίζει και δηλητηριάζει το σήμερα».

Τέλος ζήτησε να καταδικαστούν πράξεις βίας που πραγματοποιούνται στην Παλαιστίνη.

«Το ζητάει, είπε, ο Επίσκοπος Ζακύνθου, που ο προκατόχός μου, γέροντάς μου και γαλουχίσας με εις τα πνευματικάνάματα της Ορθοδοξίας, Χρυσόστομος ο Δημητρίου, έσωσε τους Εβραίους στην Ζάκυνθο και νομίζω ότι αυτό λέει πολλά».

Η ΚΕΔΚΕ τίμησε τον Ευγένιο Σπαθάρη και τη Ζουζού Νικολούδη

Η ΚΕΔΚΕ στο Συνέδριο της Ζακύνθου τίμησε δύο ανθρώπους που έχουν καταθέσει τη ζωή τους στη τέχνη και τον πολιτισμό. Τον Ευγένιο Σπαθάρη, κύριο εκπρόσωπο του Θεάτρου Σκιών στη χώρα μας, τον γνωστό μας Καραγκιόζη, και την Ζουζού Νικολούδη, χορογράφο.

Οι τιμητικές διακρίσεις απονεμήθηκαν από τον υφυπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Στ. Μπένο. Ο κ. Μπένος αναφερόμενος στον Ευγένιο Σπαθάρη τόνισε ότι είναι ο μόνος που έφερε το Θέατρο Σκιών πιο κοντά στην πραγματικότητα, στην σημερινή κοινωνία και τις ανάγκες της.

«Για την κυρία Νικολούδη έχουν γραφτεί πάρα πολλά, είτε. Εγώ όμως εκείνο που έχω συγκρατήσει και που με πάθος προσπαθεί να αναδείξει, είναι ο ρόλος της κίνησης στο αρχαίο δράμα. Δηλαδή η απόδοση του αρχαίου δράματος, όπως έχει δοθεί από όλους τους καλλιτέχνες σήμερα, έχει περισσότερη έμφαση - και είναι φυσικό - στο λόγο και στη μουσική. Η κυρία Νικολούδη επιχείρησε να διαμορφώσει ένα νέο μείγμα στο αρχαίο δράμα και έχει κάνει εκπληκτικές παραγωγές και χαίρομαι που μερικές από αυτές τις κάναμε μαζί κυρία Νικολούδη στην Καλαμάτα, με τις Όρνιθες ως κορυφαία παραγωγή η οποία μάλιστα γύρισε και ολόκληρο τον

μπορούσα να αναπτύξω και να αναβιώσω το Θέατρο Σκιών».

Η Ζουζού Νικολούδη δήλωσε συγκινημένη για αυτήν την τιμή. Αναφερόμενη στο Πολιτισμό είπε ότι αποτελεί το πιο ισχυρό όπλο που έχουμε σήμερα ίσως. «Αγγίζει περισσότερο τις καρδιές των ανθρώπων και ενώνει τους λαούς η τέχνη και από την διπλωματία. Το έχω ζήσει αυτό προσωπικά. Πιστεύω ότι είναι πολύ μεγάλο βήμα αυτό που γίνεται, αφού τώρα πραγματικά αρχίζουμε και συνειδητοποιούμε την τόσο μεγάλη σημασία του πολιτισμού και της τέχνης ιδιαίτερα». Αναφερόμενη στο έργο της σημείωσε ότι: «Είναι η γλώσσα της κίνησης, γιατί και όταν μιλάμε κάνουμε κάποιες κινήσεις. Είναι μια γλώσσα και η γλώσσα

«Θυμάμαι τις τόσες και τόσες συζητήσεις που κάναμε, είτε. Με ρωτούσατε για παράδειγμα όταν πηγαίνατε σε μια συνοικία της Καλαμάτας, για τους πρωταγωνιστές της συνοικίας, για να τους εντάξετε μέσα στο σενάριο της παράστασης που θα δίνετε το επόμενο βράδυ. Αυτό συνιστά μια ανανέωση αυτής της υπέροχης λαϊκής παράδοσης του Θεάτρου Σκιών, αλλά και μια μορφή συνάντησής της με τις σύγχρονες ανάγκες τις εποχής μας. Σας οφείλουμε πολλά». Παρουσιάζοντας ο υφυπουργός την Ζουζού Νικολούδη την χαρακτήρισε ιέρεια στην υπηρεσία της τέχνης του χορού στην χώρα μας, η οποία δεν έχει δώσει μόνο την ψυχή της, αλλά ακόμα και την προσωπική της περιουσία. Έχει η ίδια χρηματοδοτήσει όλη αυτήν την υπόθεση.

κόσμο».

Αν και δήλωσε ότι δεν είναι προετοιμασμέ-

νος ο ευγενικός Ευγένιος Σπαθάρης είπε δυο λόγια για τον αγαπημένο του - σε όλους - Καραγκιόζη:

«Το Θέατρο Σκιών μεγάλωσε γενιές και γενιές με τον Καραγκιόζη. Ο Καραγκιόζης έχει προσφέρει πάρα πολλά σε αυτήν την κοινωνία, στον Ελληνικό λαό. Δεν ήταν μόνο το χιούμορ του. Δίδασκε την Ελληνική ιστορία στον αναλφάβητο λαό μας, που δεν ήξερε βέβαια γράμματα, να το πω έτσι, ούτε και αυτοί που το έπαιζαν οι άνθρωποι.

Ο Καραγκιόζης έχει προσφέρει πάρα πολλά. Δεν θέλω να πω τίποτα για τον εαυτό μου, αλλά τουλάχιστον έκανα ότι

του σώματος και με αυτήν τη γλώσσα πλησίασα πάρα πολύ το κοινό στα Πανεπιστήμια της Αμερικής και σε όλα τα έξω Φεστιβάλ που πήγα. Ήταν πολλοί συγκινημένοι οι άνθρωποι, διότι καταλάβαινε πολλά πράγματα από το Αρχαίο Δράμα, που δεν μπορούσαν να καταλάβουν ίσως με τα κείμενα σε μια ξένη γλώσσα.

Με την γλώσσα του σώματος, ο λόγος, η μουσική και η κίνηση, στενά συνδεδεμένα στο Αρχαίο Δράμα, αποτελούν τη βάση της δικής μου προσπάθειας, της αναβίωσης του Αρχαίου Δράματος μέσα από αυτά τα τρία στοιχεία και ειδικά από τα χωρικά του Αρχαίου Δράματος».

Ως βασικές διαπιστώσεις του συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στη Ζάκυνθο με θέμα «Πόλη και Πολιτισμός» καταγράφονται τα εξής:

Πρώτον, ο πολιτισμός αποτελεί μια διάσταση που θα πρέπει να διαπερνά συνολικά τις στρατηγικές ανάπτυξης με κέντρο τον άνθρωπο και τη βελτίωση της καθημερινής ζωής στην πόλη.

Δεύτερον, η Αυτοδιοίκηση πρέπει να επισπεύσει τη συζήτηση για την αισθητική και τη λειτουργικότητα των πόλεων, αναγνωρίζοντας την αρχιτεκτονική ως το όχημα για τη βελτίωση της ποιότητας του καθημερινού περιβάλλοντος της ζωής των πολιτών.

Τρίτον, στην πολιτιστική πολιτική θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων και σε παρεμβάσεις για την καταπολέμηση της ξενοφοβίας και τις τάσεις κοινωνικού αποκλεισμού «αυτών που είναι διαφορετικοί».

Τέταρτον, η πολιτιστική αποκέντρωση αποτελεί κοινή ευθύνη της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία, ενισχυόμενη με επαρκείς πόρους και μέσα από διαφανείς διαδικασίες, θα πρέπει να αναβαθμίσει την ποιότητα του έργου της στους τομείς της πολιτιστικής παιδείας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Πέμπτον, θα πρέπει να αναγνωριστεί ο ρόλος της ΚΕΔΚΕ και της Τ.Α. και να συνταχθεί Επιχειρησιακό Σχέδιο συμμετοχής των ελληνικών πόλεων στο μεγάλο γεγονός της Ολυμπιάδας.

Αναλυτικά τα συμπεράσματα του Συνεδρίου είναι τα εξής:

ΠΟΛΗ - ΠΟΛΙΤΗΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο Πολιτισμός αποτελεί μια διάσταση που θα πρέπει να διαπερνά συνολικά τις στρατηγικές ανάπτυξης, θέτοντας στο κέντρο ενδιαφέροντος τον άνθρωπο και τη βελτίωση της

καθημερινής ζωής στην πόλη.

► η πολιτιστική ανάπτυξη αποτελεί μια σημαντική συνιστώσα οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής ενώ παράλληλα εμπλουτίζει με στοιχεία ποιοτικά τα προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης, συμβάλλει στην απασχόληση και ευαισθητοποιεί σε ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος, με στόχο τη διατήρηση και την ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

► η Τ.Α. ως ο πλησιέστερος θεσμός στον πολίτη, θα πρέπει να επισπεύσει τη συζήτηση με όλους τους αρμόδιους φορείς, για την αισθητική και τη λειτουργικότητα των πόλεων, αναγνωρίζοντας την αρχιτεκτονική ως το όχημα για τη βελτίωση της ποιότητας του καθημερινού περιβάλλοντος της ζωής των πολιτών. Είναι αναγκαίο στο δημόσιο έργο να ενταχθεί ο αρχιτεκτονικός και εικαστικός σχεδιασμός. Ιδιαίτερη μέριμνα επίσης θα πρέπει να ληφθεί για την προσβασιμότητα της πόλης στους συμπολίτες μας με ειδικές ανάγκες

► η διαφύλαξη της εθνικής και περιφερειακής πολιτιστικής πολυμορφίας, η προβολή της τοπικής πολιτιστικής ιδιαιτερότητας, η καλλιτεχνική δημιουργία και η πολιτιστική πολυφωνία αποτελούν δικλίδες ασφαλείας και αντίβαρο στην πολιτιστική ομογενοποίηση, που επιβάλλε-

ται ως οικουμενικό πρότυπο, στο νέο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης ή της παγκοσμιοκρατίας

► η πόλη αποτελεί πλαίσιο ισχυροποίησης της Δημοκρατίας, όπου οι πολίτες συνδέονται μαζί της ως συλλογική οντότητα και συμμετέχουν στη δημόσια ζωή της. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της, ώστε να είναι δυνατό στον κάθε πολίτη να πάρει μέρος στην πολιτιστική ζωή της πόλης του. Η πολιτιστική πολιτική οφείλει κατά προτεραιότητα να εντάξει στον προγραμματισμό της τις περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες και τις υποβαθμισμένες συνοικίες των πόλεων, που συχνά αποτελούν χώρους παραγωγής νέων μορφών καλλιτεχνικής έκφρασης

► οι πολιτιστικές παρεμβάσεις αποτελούν ένα προνομιακό πεδίο, όπου μπορεί να καλλιεργείται η ανοχή, η αποδοχή της ετερότητας, ο ανθρωπισμός και η αλληλεγγύη και να προωθείται το πρότυπο μιας πολύ-πολιτισμικής κοινωνίας για την οποία η συνύπαρξη διαφορετικών εθνικών, γλωσσικών και θρησκευτικών παραδόσεων αποτελεί στοιχείο εμπλουτισμού της. Παρεμβάσεις όπως τα φεστιβάλ, οι εκθέσεις, η παρουσίαση πολιτιστικών προϊόντων (βιβλίων, CD, ταινιών κλπ) από τις χώρες προέλευ-

σης των αλλοδαπών μπορούν να καταπολεμήσουν, μέσα από τους κώδικες της Τέχνης και του Πολιτισμού, την ξενοφοβία και τις τάσεις κοινωνικού αποκλεισμού «αυτών που είναι διαφορετικοί», λειτουργώντας ως εργαλεία γνωριμίας, εξοικείωσης και κοινωνικής συναίνεσης, ως θετικά πρότυπα πολιτιστικού πλουραλισμού και σύμβολα συμφιλίωσης :

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

► η πολιτιστική αποκέντρωση αποτελεί κοινή ευθύνη της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία θα πρέπει να συνεχίσει το σημαντικό ρόλο της και ενισχυόμενη με συνέπεια και επαρκείς πόρους, μέσω θεσμοθετημένων και διαφανών διαδικασιών, να αναβαθμίσει την ποιότητα του έργου της στους τομείς της πολιτιστικής Παιδείας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να υποστηριχθούν περαιτέρω, στη βάση των αιτημάτων τους, καταξιωμένοι ήδη φορείς, όπως τα ΔΗΠΕ-ΘΕ καθώς και οι πλέον ευέλικτοι θεσμικοί φορείς της Τ.Α., όπως οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Πολιτιστικής Ανάπτυξης

► θα πρέπει να επιδιωχθεί η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή του καλλιτεχνικού δυναμικού της χώρας στο σχεδιασμό και

την υλοποίηση των πολιτιστικών παρεμβάσεων της Τ.Α. Δεδομένου ότι η πόλη αποτελεί η ίδια έκφραση αισθητικών αξιών και παιδείας για τους κατοίκους της, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί ιδιαίτερα η συμμετοχή των καλλιτεχνών του εικαστικού τομέα στη διαμόρφωση του δημόσιου χώρου των πόλεων. Επίσης, τα παραγόμενα από της Τ.Α. προϊόντα (έντυπα, αφίσες, φυλλάδια, προγράμματα κλπ) θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από υψηλή αισθητική ποιότητα

► οι τοπικές αρχές οφείλουν να είναι ευέλικτες και δεκτικές

νέων ιδεών, ενθαρρύνοντας τη δημιουργικότητα, την ελεύθερη έκφραση και τον πειρατισμό, που αποτελεί προϋπόθεση του πολιτιστικού πλουραλισμού

► με την πρωτοβουλία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να δοκιμασθούν στο τοπικό πεδίο νέες εταιρικότητες, με τη σύμπραξη του Δημοσίου, Ιδιωτικού και Εθελοντικού τομέα. Ιδιαίτερα σημαντικός στα νέα αυτά συλλογικά σχήματα είναι ο ρόλος των επιχειρήσεων και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

► η Τ.Α. οφείλει να λειτουργεί

ως καταλύτης, ενθαρρύνοντας συνολικά την πολιτιστική ανάπτυξη στο τοπικό επίπεδο, συνεργαζόμενη ή ενισχύοντας και άλλους πρωταγωνιστές της πολιτιστικής δράσης. Στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης της κοινωνίας πολιτών μπορούν να παραχωρηθούν υπευθυνότητες σε ομάδες ή άτομα, που συμμετέχουν ενεργά και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες στο τοπικό επίπεδο. Συχνά αυτά, τα λιγότερο θεσμοποιημένα υποκείμενα πολιτιστικής δράσης, αποτελούν τις πιθανότερες πηγές νεωτερισμού και καινοτομίας ενώ παρεμποδίζονται

από έλλειψη κεφαλαίων. Ιδιαίτερα θα πρέπει έμπρακτα να υποστηρίζεται με χρηματοδότηση, παραχώρηση υπαίθριων χώρων και κτιρίων, διάθεση εξοπλισμού ή διοικητική βοήθεια η συμμετοχή των νέων

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

► ως συνέχεια του Μνημονίου Συνεργασίας ΚΕΔΚΕ - ΑΘΗΝΑ 2004, θα πρέπει να αναγνωρισθεί ο ρόλος της ΚΕΔΚΕ και της Τ.Α. και να συνταχθεί Επιχειρησιακό Σχέδιο συμμετοχής των ελληνικών πόλεων στο μεγάλο γεγονός της Ολυμπιάδας, που θα περιλαμβάνει τη διεθνή εμπειρία, τις διαστάσεις (οικονομική, πολιτιστική, περιβαλλοντική, κοινωνική, συμβολική, πολιτική) και τους άξονες παρέμβασης, με τις αντίστοιχες ενέργειες και το χρονικό και οικονομικό τους προγραμματισμό

► η συνεργασία δημοσίου, ιδιωτικού και εθελοντικού τομέα και ο Ολυμπιακός εθελοντισμός αποτελούν ζητήματα ιδιαίτερα κρίσιμα και θα πρέπει να αποτελέσουν πεδίο κοινής επιδίωξης και εφαρμογής στη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004

Να ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ οι εχθροπραξίες στα Παλαιστινιακά εδάφη

ΨΗΦΙΣΜΑ

Να σταματήσουν οι εχθροπραξίες, να αποσυρθούν τα Ισραηλινά στρατεύματα από τα Παλαιστινιακά εδάφη, να παύσουν οι πράξεις βίας από όλες τις πλευρές και να αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις στα πλαίσια των αποφάσεων του ΟΗΕ, ζητούν με ψήφισμά τους οι εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που συμμετείχαν στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, το οποίο πραγματοποιήθηκε στη Ζάκυνθο με θέμα «Πόλη και Πολιτισμός».

Στο ψήφισμα αναφέρονται τα εξής:

«Ένα συνέδριο για την Πόλη και τον Πολιτισμό δεν μπορεί να μείνει αδιάφορο στα γεγονότα της

Παλαιστίνης, όπου συστηματικά καταστρέφονται πόλεις και τα στοιχεία των πολιτισμών τους, βιάζεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συντελείται αθρόα απώλεια ανθρωπινων ζωών.

Ενώνουμε τη φωνή μας με τις ειρηνικές φωνές της παγκόσμιας κοινότητας και ζητάμε να σταματήσουν άμεσα οι εχθροπραξίες, να αποσυρθούν τα Ισραηλινά στρατεύματα από τα Παλαιστινιακά εδάφη, να παύσουν οι πράξεις βίας από όλες τις πλευρές, να αρχίσουν διαπραγματεύσεις στα πλαίσια των αποφάσεων του ΟΗΕ και να προστατευθούν οι ιερόι τόποι της χριστιανοσύνης και των άλλων θρησκειών».

Μνημόνιο συνεργασίας υπέγραψαν

ΚΕΔΚΕ

ΑΘΗΝΑ 2004

Υλοποιώντας την ομόφωνη απόφαση του τελευταίου ετήσιου τακτικού της συνεδρίου που έγινε το Δεκέμβριο του 2001 στη Θεσσαλονίκη, η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας προχώρησε στην υπογραφή Μνημονίου Συναντίληψης και Συνεργασίας με την Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων,

ΑΘΗΝΑ 2004. Η ενέργεια αυτή, όπως υπογράμμισε και ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος, Δήμαρχος Κοζάνης, κατά την ημέρα υπογραφής του Μνημονίου με την Γιάννα Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη, δεν έχει απλώς συμβολικό χαρακτήρα αλλά, κυρίως, ουσιαστικό, καθώς η Αυτοδιοίκηση στο σύνολο της θεωρεί πως η επιτυχή διοργάνωση των αγώνων είναι εθνική υπόθεση και πρέπει να συμβάλουν όλοι έτσι ώστε ν' αποτελέσει ένα μοναδικό γεγονός.

Παράλληλα ο κ. Κουκουλόπουλος τόνισε πως η ΚΕΔΚΕ δεν πρόκειται να περιοριστεί μόνο σ' αυτό το Μνημόνιο αλλά θα προχωρήσει στην κατάθεση και άλλων προτάσεων προς την ΑΘΗΝΑ 2004 έτσι ώστε η συνεργασία τους να επεκταθεί ακόμα περισσότερο και η Αυτοδιοίκηση να συμβάλει στη δημιουργία κινήματος εθελοντών που θα συνδράμουν τη συνολική προσπάθεια της διοργάνωσης των αγώνων. «Η Αυτοδιοίκηση, ως ο κοντινότερος προς τον πολίτη θεσμός, ανέφερε ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στη δημιουργία του ενός κινήματος εθελοντισμού και προς αυτή την κατεύθυνση υπάρχει η βούληση και η διάθεση όλων των αιρετών να εργαστούμε, μεταφέροντας σε όλη την Ελλάδα πως η Ολυμπιάδα δεν αφορά μόνο μια πόλη, την Αθήνα, αλλά ότι είναι υπόθεση όλων μας».

Τι προβλέπει το Μνημόνιο

Με βάση το Μνημόνιο που υπέγραψαν η Γιάννα Αγγελοπούλου-Δασκαλάκη, εκ μέρους του ΑΘΗΝΑ 2004, και ο Πάρις Κουκουλόπουλος, εκ μέρους της ΚΕΔΚΕ, τα δύο μέρη δεσμεύονται να στηρίξουν αλλήλους στην Ολυμπιακή και Παραολυμπιακή

προετοιμασία στις ακόλουθες κατηγορίες Δήμων και Κοινοτήτων:

1) Δήμων των «τεσσάρων Ολυμπιακών Πόλεων», όπου θα φιλοξενηθούν οι προκριματικοί αγώνες ποδοσφαίρου και οι οποίοι περιλαμβάνουν τους Δήμους Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Ηρακλείου, Βόλου και της ευρύτερης περιοχής αυτών.

2) Δήμων και Κοινοτήτων που

(Κέρκυρα), Δήμος Ηγουμενίτσας (Ηγουμενίτσα), Δήμος Πύργου (Κατάκολο), Δήμος Πολυκάστρου (Εύζωνοι), Κοινότητα Προμαχώνα (Προμαχώνας), Δήμος Φερών (Κήποι), Δήμος Λαυρεωτικής (Λαύριο), Δήμος Ραφήνας (Ραφήνα) κ.α.

3) Δήμων «Λαμπαδηδρομίας», δηλαδή Δήμων που θα διέλθει η Ολυμπιακή Φλόγα.

4) Δήμων του «Δικτύου Ιστορικών πόλεων»

5) Δήμων του Νομού Αττικής

6) Λοιπών Δήμων της Ελλάδας.

Σε κάθε μια από τις κατηγορίες αυτών των Δήμων, η ΚΕΔΚΕ, σε συνεννόηση και συνεργασία με τον ΑΘΗΝΑ 2004 αναλαμβάνει τα ακόλουθα:

I. Με την πρώτη ομάδα Δήμων («τεσσάρων Ολυμπιακών πόλεων»), την υποστήριξη των δραστηριοτήτων που αφορούν στην Ολυμπιακή τους προετοιμασία, όπως αυτές απορρέουν από τις τετραμερείς συμφωνίες (Μνημόνια, Συμβάσεις κι επιχειρησιακά σχέδια) που έχουν υπογραφεί στις τέσσερις πόλεις (μεταξύ ΑΘΗΝΑ 2004 και Περιφέρειας, Νομαρχίας και Δήμου αντίστοιχα), ιδιαίτερα σε περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώνονται δυσχέρειες στην υλοποίηση των υπεσχημένων.

II. Με τη δεύτερη ομάδα Δήμων («πύλες εισόδου της χώρας»), τη δρομολόγηση παρεμβάσεων σχετικά με την προετοιμασία κάθε Δήμου να δεχθεί επισκέπτες κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών αγώνων και για ένα διάστημα πριν από αυτούς, όπως κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, υπηρεσίες καθαριότητας, υπηρεσίες μεταφορών, υπηρεσίες φιλοξενίας επισκεπτών και εθελοντών από την Ελλάδα και το εξωτερικό, τουριστικές υπηρεσίες, εξασφάλιση προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρία, φωτισμός, διαχείριση απορριμμάτων, σήμανση της πόλης κ.α.

ΑΘΗΝΑ 2004

III. Με την τρίτη ομάδα Δήμων («Λαμπαδηδρομίας»), το συντονισμό των εκδηλώσεων Λαμπαδηδρομίας οι οποίες έχουν προγραμματιστεί σε κάθε Δήμο, για την καλύτερη δυνατή διοργάνωση αυτών και για την προβολή των τοπικών χαρακτηριστικών των Δήμων αυτών.

IV. Με την τέταρτη ομάδα Δήμων («Δικτύου ιστορικών πόλεων»), το συντονισμό δράσεων ολυμπιακής προετοιμασίας στις οποίες θα περιλαμβάνεται και η εναρμόνιση εκδηλώσεων με στόχο την ανάδειξη των ιστορικών και πολιτιστικών ιδιομορφιών των Δήμων αυτών και την προβολή τους στο εξωτερικό με παραγωγή ντοκιμαντέρ, με ταυτόχρονη αναμετάδοση των εκδηλώσεων αυτών κ.τ.λ.

V. Με την πέμπτη ομάδα Δήμων («Νομού Αττικής»), τη συνδρομή στην υλοποίηση του μεταξύ της ΑΘΗΝΑ 2004 και της ΤΕΔΚΝΑ υπογραφέντος Μνημονίου συνεργασίας και συναντίληψης που αφορά στο συντονισμό της Ολυμπιακής προετοιμασίας των Δήμων αυτών.

Στα πλαίσια αυτά, θα διερευνηθεί η δυνατότητα μεταφοράς της τεχνογνωσίας και της εμπειρίας που έχει αποκτήσει η ΤΕΔΚΝΑ κατά τη συνεργασία της με Δήμους του Νομού Αττικής, για τον συντονισμό των λοιπών Δήμων της Ελλάδας, υπό την ευθύνη της ΚΕΔΚΕ.

VI. Με την έκτη ομάδα Δήμων («Λοιποί Δήμοι της Ελλάδας») και με όλες τις προαναφερθείσες κατηγορίες Δήμων:

= Την κατάρτιση προγραμμάτων για την ευαισθητοποίηση και

ενημέρωση των κατοίκων όλης της Ελλάδας σχετικά με τη διοργάνωση των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών αγώνων του 2004, την προετοιμασία του τοπικού πληθυσμού (με την έκδοση ανάλογου υλικού έντυπου ή ηλεκτρονικού, με εκδηλώσεις κ.α.) σχετικά με την υποδοχή επισκεπτών κατά τη διάρκεια των αγώνων και για ένα διάστημα πριν απ' αυτούς, τη διάδοση των

αρχών του Ολυμπισμού, του Ολυμπιακού Εθελοντισμού, των μεθόδων διαδεδομένων αθλημάτων κ.α.

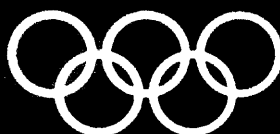
= Την προσέλκυση θεατών από όλη τη χώρα και την ένταξη τους στο πρόγραμμα Ολυμπιακού Εθελοντισμού της ΑΘΗΝΑ 2004 για προσφορά υπηρεσιών κατά τη διάρκεια των ολυμπιακών και παραολυμπιακών αγώνων του 2004.

Επιχειρησιακό σχέδιο

Η ΚΕΔΚΕ και η ΑΘΗΝΑ 2004 θα συνεργαστούν στενά για την υλοποίηση των όσων αναφέρονται πιο πάνω, καθώς και για την προστασία των συμβόλων της Ολυμπιάς, ενώ μέχρι το τέλος του 2002 θα εκπονήσουν και επιχειρησιακό σχέδιο.

Το επιχειρησιακό αυτό σχέδιο που θα εκπονήσουν από κοινού τα δύο συμβαλλόμενα μέρη θα ρυθμίζει λεπτομερώς τις προαναφερόμενες δράσεις κατά κατηγορία Δήμων, εξαιρουμένων των Δήμων εκείνων (ανεξαρτήτως κατηγορίας) με τους οποίους η ΑΘΗΝΑ 2004 έχει συνάψει ή πρόκειται να συνάψει διμερή σύμβαση συνεργασίας και αντίστοιχο επιχειρησιακό σχέδιο στο επίπεδο του καθένα εξ αυτών ή στο συλλογικό επίπεδο της ΤΕΔΚΝΑ.

ΑΘΗΝΑ 2004

ΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Αποφασισμένη η ΤΑ να συμβάλει στην επιτυχία των Ολυμπιακών Αγώνων

Διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα του 2004, δεν είναι υπόθεση της ελληνικής πρωτεύουσας, αλλά όλη την χώρα στο σύνολό της. Αποτελεί μοναδική ευκαιρία, για τη διεθνή προβολή της Ελλάδας, προκειμένου να γνωρίσει η ανθρωπότητα τη σύγχρονη μορφή χώρας που γέννησε τον πολιτισμό και Ολυμπιακή Ιδέα.

Η επιτυχημένη οργάνωση του μεγαλύτερου αθλητικού γεγονότος στον πλανήτη, την Αθήνα το 2004, δεν αποτελεί στόχο μόνο πόλης, αλλά είναι εθνικός στόχος μας αφορά όλους, τόνισε ο πρόεδρος ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος, όταν μιλώντας στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ στη Ζάκυνθο του συζητήθηκε και το θέμα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 - παρουσίασε δράσεις και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση της χώρας για την Ολυμπιάδα.

Προετοιμασία και εθελοντισμός Οι δύο στόχοι της ΚΕΔΚΕ

Η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση, στο σύνολό της, συνέχισε, έχοντας αντιληφθεί τη σημασία και τη σημασία του εθνικού αυτού στόχου, είναι αποφασισμένη να συμβάλει με κάθε μέσο στο βαθμό που της ανήκει, τόσο στην προετοιμασία της Ολυμπιάδας του 2004, όσο και στην επιτυχή τέλεση των Αγώνων.

Για την επίτευξη των παραπάνω, η ΚΕΔΚΕ κορυφαίο συλλογικό Όργανο της Αυτοδιοίκησης της χώρας μας, αξιοποιώντας και τη σχετική ομόφωνη απόφαση του τελευταίου ετήσιου τακτικού της συνεδρίου Θεσσαλονίκη, επιθυμεί να συνεργαστεί με τον Οργανισμό «Αθήνα 2004» με βασικούς στόχους:

Ο πρώτος στόχος είναι η καλύτερη δυνατή διαχείριση των Δράσεων, που θα τελεστούν Ολυμπιακά αθλήματα, αλλά και εκείνων που περιλαμβάνονται στην διαδρομή της Ολυμπιακής φλόγας.

Ο δεύτερος στόχος θα είναι η δημιουργία απαραίτητου και απόλυτα χρήσιμου στην επιτυχή έκβαση των Αγώνων, με τους Θελεσμούς. Από την προσπάθεια αυτή κρίνουμε πως δεν θα πρέπει αποκλειστεί καμία περιοχή της χώρας για αυτό είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη μέριμνα με το να ενημερωθούν και να κοινωνούν της σπουδαιότητας της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην

χώρα μας, όλοι οι πολίτες ανεξάρτητα του τύπου κατοικίας τους.

Η ΚΕΔΚΕ θεωρεί πως βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση των παραπάνω, δεν είναι απαραίτητη μόνο η συνεργασία των αιρετών και των στελεχών της Αυτοδιοίκησης, αλλά κυρίως η κινητοποίηση των πολιτών προς τους οποίους θα πρέπει η ίδια σε αμοιβαία πάντα συνεργασία με τον «Αθήνα 2004», να περάσει το μήνυμα πως η Ολυμπιάδα του 2004, αφορά όλους μας.

Για αυτό και λαμβάνοντας υπόψη και το περιεχόμενο του Μνημονίου Συναντίληψης και Συνεργασίας μεταξύ της ΚΕΔΚΕ και του «Αθήνα 2004», η ΚΕΔΚΕ προτείνει σειρά ενεργειών, που θα προετοιμάσουν το έδαφος και θα δημιουργήσουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, έτσι ώστε να οδηγηθούμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Σχέδιο δράσεων και ενεργειών σε όλους τους ΟΤΑ

«Προκειμένου να καταφέρουμε να περάσουμε στους πολίτες το μήνυμα πως η διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004 μας αφορά όλους, απαιτείται ο προγραμματισμός και η υλοποίηση ορισμένων συγκεκριμένων δράσεων και ενεργειών, που θα πρέπει να ξεκινήσουν άμεσα» υπογράμμισε ο κ. Κουκουλόπουλος.

«Η προσπάθεια αυτή δεν θα πρέπει να εσπαστεί μόνο σε ορισμένες περιοχές όπως το Λεκανοπέδιο της Αττικής ή οι πόλεις που θα τελεστούν τα Ολυμπιακά αθλήματα, αλλά οφείλει να διαχυθεί σε όλη την ελληνική επικράτεια. Βασικοί της άξονες θα είναι η ενημερωτική εκστρατεία για τη σπουδαιότητα της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας και η ευαισθητοποίηση των πολιτών για τη δημιουργία του απαραίτητου κινήματος εθελοντισμού».

Ενημερωτική εκστρατεία - εκδηλώσεις

Ενημερωτική εκστρατεία, διοργάνωση εκδηλώσεων, ομιλιών, ημερίδων σε όλη την ελληνική περιφέρεια και αν αυτό είναι δυνατόν, σε κάθε Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι οι πρωτοβουλίες που αναμένεται να αναλάβει η ΚΕΔΚΕ.

Τον συντονισμό για την διοργάνωση των εκδηλώσεων προτείνεται να αναλάβουν από κοινού, ο «Αθήνα 2004» και η ΚΕΔΚΕ, ενώ τον προγραμματισμό και την οργάνωση

τους οι κατά τόπους Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων.

Οι εκδηλώσεις αυτές, διευκρίνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ θα πρέπει να έχουν ως βασικό τους θέμα την επιτυχή διοργάνωση των Αγώνων, όμως παράλληλα θα αναπτύξουν και θέματα που σχετίζονται με αυτούς, όπως τα πολύπλευρα οφέλη, που θα αποκομίσει η χώρα μας, στο σύνολό της.

Ο Αθήνα 2004 και η ΚΕΔΚΕ, εκτός από τον συντονισμό των εκδηλώσεων αυτών, μπορούν να συμβάλλουν και οικονομικά, στο βαθμό που είναι εφικτό για την κάθε πλευρά, αλλά κυρίως οργανωτικά, κατευθύνοντας τους διοργανωτές των εκδηλώσεων τόσο σε ότι αφορά τη θεματολογία τους, όσο και σε σχέση με τους συμμετέχοντες σε αυτές ομιλητές.

Να διοργανωθούν εκδηλώσεις στις έδρες των Νομών της χώρας, με τη συμμετοχή διακεκριμένων ελληνικών αθλητών με αποκλειστικό στόχο, την προώθηση της Ολυμπιακής Ιδέας.

Επίσης ο «Αθήνα 2004» και η ΚΕΔΚΕ, θα προχωρήσουν στην παραγωγή έντυπου ενημερωτικού υλικού, το οποίο θα αναλάβουν οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων να διανέμουν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Νομού τους και στη συνέχεια αυτοί να το προωθήσουν προς τους πολίτες.

Το ενημερωτικό αυτό υλικό, με τη συνεργασία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των κατά τόπους διευθύνσεων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, να διανεμηθεί επίσης στα σχολεία όλων των βαθμίδων.

Μαθητικός διαγωνισμός για την Ολυμπιακή Ιδέα

Επίσης ο Π. Κουκουλόπουλος ανακοίνωσε την προκήρυξη μαθητικού διαγωνισμού στην έκθεση, με θέμα την Ολυμπιακή Ιδέα και την τέλεση των Αγώνων στην χώρα μας. Οι μαθητές που θα διακριθούν από όλες τις περιοχές της χώρας, θα κερδίσουν εισπήρια για να παρακολουθήσουν δωρεάν τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

Σε συνεργασία με τους κατά τόπους αθλητικούς συλλόγους της χώρας, θα επιβραβευσθούν οι αθλητές διαφόρων αθλημάτων που έχουν πετύχει ορισμένες σημαντικές διακρίσεις, αλλά δεν έχουν εξασφαλίσει το δικαίωμα συμμετοχής τους στους αγώνες για να τους παρακολουθήσουν δωρεάν.

ΑΘΗΝΑ 2004

Ανάλογη επιβράβευση θα υπάρξει και για αθλητές - μαθητές που έχουν διακριθεί τόσο στο άθλημα με το οποίο ασχολούνται, όσο και με τις επιδόσεις στα μαθήματά τους.

Επικοινωνιακή προώθηση των μηνυμάτων

Σημαντικό ρόλο στην όλη προσπάθεια θα παίξει η επικοινωνιακή προώθηση των μηνυμάτων, που θέλει να απευθύνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους πολίτες σε σχέση με την Ολυμπιάδα του 2004. Για τον λόγο αυτό, θα δημιουργηθούν γραπτά μηνύματα, που θα καταχωρηθούν στον έντυπο Τύπο όλης της χώρας, αλλά και τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά μηνύματα, που θα προβληθούν και θα ακουστούν από τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά κανάλια, πανελληνίας, αλλά και τοπικής εμβέλειας.

Ταυτόχρονα, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης της ελληνικής περιφέρειας θα εφοδιαστούν με κάθε διαθέσιμο υλικό, που θα ενημερώνει, θα προβάλλει και θα προωθεί την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην χώρα μας και τα συνακόλουθα. Παράλληλα, μία άλλη βασική επιδίωξη θα είναι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά, να διαθέσουν χώρο και χρόνο, φιλοξενώντας ρεπορτάζ είτε ενημερωτικές εκπομπές, που θα αναφέρονται στους αγώνες και την σπουδαιότητά τους για την χώρα μας.

Σημαντικό ρόλο σ' αυτήν την ενημερωτική εκστρατεία μπορούν να παίξουν και τα Περιφερειακά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, από τα οποία προς το παρόν, είτε απουσιάζουν παντελώς οι αναφορές στην Ολυμπιάδα του 2004, είτε είναι ελάχιστες.

Η ΤΑ μπορεί να πρωτοστατήσει στην οργάνωση του Κινήματος Εθελοντισμού

Αναφερόμενος ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ στο θέμα του εθελοντισμού σημείωσε ότι όπως προκύπτει από την ανάλυση των επί μέρους στοιχείων, των επιτυχημένων μέχρι σήμερα οργανώσεων Ολυμπιακών Αγώνων από άλλες χώρες, ένα από τα σημαντικότερα οπωσδήποτε ήταν η συμμετοχή εθελοντών, που πρόσφεραν για μακρύ χρονικό διάστημα μεγάλες και ξεχωριστές υπηρεσίες. Σε πολλές από τις χώρες αυτές, είτε, προϋπήρχαν κινήματα εθελοντισμού, κάτι για το οποίο δεν μπορούμε να κάνουμε λόγο αναφερόμενοι στην χώρα μας.

«Για αυτό, υπογράμμισε, είμαστε υποχρεωμένοι εκ των πραγμάτων, να το δημιουργήσουμε δίνοντας τα απαραίτητα κίνητρα προς όσους θα ήθελαν να ενδιαφερθούν.

Το ένα εκ των κινήτρων θα είναι πως με τη συμμετοχή τους, συμβάλλουν στην επίτευξη του εθνικού στόχου και το δεύτερο πως θα αποκομίσουν χρήσιμες για αυτούς

στο μέλλον γνώσεις και εμπειρία πολύτιμη για την μετέπειτα πορεία τους. Από τα παραπάνω προκύπτει πως οφείλουμε να απευθυνθούμε κυρίως στους νέους. Την ομάδα πληθυσμού, που ενδεχομένως θα εκτιμήσει περισσότερο και θα ενστερνιστεί τη σπουδαιότητα του όλου εγχειρήματος και θα πειστεί για συμμετοχή. Μπορεί για καθαρά πρακτικούς λόγους, το κύριο βάρος της προσέλκυσης εθελοντών, να στρέφεται προς το Λεκανοπέδιο της Αττικής και τους Δήμους, όπου θα διεξαχθούν τα Ολυμπιακά αγωνίσματα, αλλά δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση, να αγνοήσουμε τη διάθεση και εκείνων των πολιτών που ζουν στην υπόλοιπη χώρα, να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους».

Πως θα οργανωθεί το Κίνημα Εθελοντισμού

«Η οργάνωση του Κινήματος Εθελοντισμού, είπε ο κ. Κουκουλόπουλος, αφενός απαιτεί οργανωμένες και συντονισμένες κινήσεις και αφετέρου έναν θεσμό που πραγματικά βρίσκεται κοντά στον πολίτη. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πράγματι ο κοντινότερος προς τον πολίτη θεσμός ή ο καταλληλότερος για να πρωτοστατήσει στην δημιουργία του κινήματος εθελοντισμού. Για αυτό η ΚΕΔΚΕ, σε συνεργασία με τον «Αθήνα 2004», μπορεί να προχωρήσει σε ορισμένες κινήσεις για την προσέλκυση εθελοντών, καλύπτοντας κατά

το διπλάσιο των απαιτούμενων επιτυχή τέλεση των Αγώνων αριθμό εθελοντών.

Οι ενέργειες και οι πρωτοβουλίες που πρέπει να αναληφθούν προς αυτή την κατεύθυνση μπορεί να είναι. Ο «Αθήνα 2004» και η ΚΕΔΚΕ να συστήσουν κοινή επιτροπή, που θα συντονίζει και θα κατευθύνει την όλη προσπάθεια. Κάθε Δημοτικό Συμβούλιο της χώρας, όπως και κάθε Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας, όπου αυτό λειτουργεί, να αφιερώσουν ειδική συνεδρίασή τους για την Ολυμπιάδα και ειδικότερα για την ανάγκη της δημιουργίας του κινήματος εθελοντισμού.

Συνεργασία των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Νομού τους, προκειμένου να ενημερωθούν για την ανάγκη δημιουργίας κινήματος εθελοντισμού, όλοι οι μαζικοί φορείς, όπως είναι οι διάφοροι σύλλογοι αθλητικοί, μορφωτικοί, οργανώσεις κοινωνικού χαρακτήρα, επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς, τοπικές οργανώσεις κομμάτων, ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα».

Πως θα συμμετάσχουν οι δήμοι στη δημιουργία του κινήματος εθελοντισμού

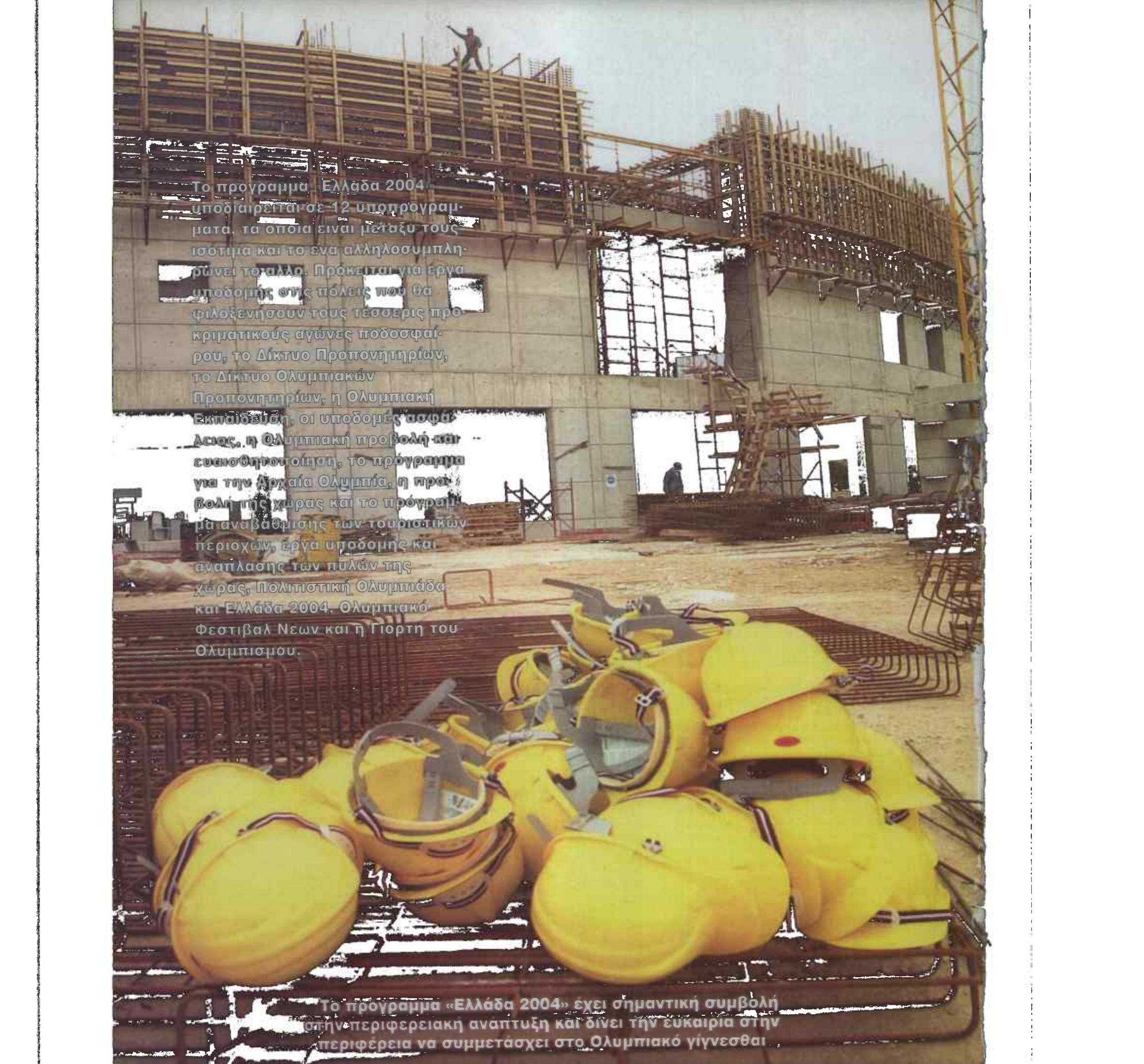
Σύμφωνα με τον πρόεδρο της ΚΕΔΚΕ οι ενδιαφερόμενοι που θέλουν να συμμετάσχουν στο κίνημα εθελοντισμού θα μπορούν να δηλώσουν το ενδιαφέρον στους δήμους, μέχρι μια καταληκτική ημερομηνία που θα υποδειχθεί από τον «Αθήνα 2004» και αυτοί στη συνέχεια, θα αναλάβουν την υποχρέωση να προωθήσουν τις λίστες των ονομάτων στις ΤΕΔΚ προκειμένου να αποσταλούν στην ΚΕΔΚΕ.

Οι ενδιαφερόμενοι, θα πρέπει να ενημερωθούν για τις υποχρεώσεις που ενδεχομένως θα αναλάβουν συμμετέχοντας στο Κίνημα Εθελοντισμού και υποχρεωτικά θα δηλώσουν εγγράφως και σαφέστατα, εάν και εφόσον διαθέτουν χώρο που θα τους φιλοξενήσει στην περιοχή της Αττικής, κατά την διάρκεια τέλεσης των Αγώνων.

Οι αιτήσεις που θα κατατεθούν από τους ενδιαφερόμενους, θα προωθηθούν αμέσως μετά τη συγκέντρωσή τους στην κοινή Επιτροπή του «Αθήνα 2004» και της ΚΕΔΚΕ, προκειμένου να γίνει η τελική επιλογή όσων συγκεντρώνουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, για να προσφέρουν υπηρεσίες.

Η τελική επιλογή, θα γνωστοποιηθεί στη συνέχεια στις κατά τόπους ΤΕΔΚ και μέσω αυτών, στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Νομού τους, προκειμένου να λάβουν γνώση όσοι επιλεγούν για τις επόμενες ενέργειές τους.

Το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» υποδιαιρείται σε 12 υποπρογράμματα, τα οποία είναι μεταξύ τους ισότιμα και το ένα αλληλοσυμπληρώνει το άλλο. Πρόκειται για έργα υποδομής στις πόλεις που θα φιλοξενήσουν τους τέσσερις προκριματικούς αγώνες ποδοσφαίρου, το Δίκτυο Προπονητηρίων, το Δίκτυο Ολυμπιακών Προπονητηρίων, η Ολυμπιακή Εκπαίδευση, οι υποδομές ασφαλείας, η Ολυμπιακή προβολή και ευαισθητοποίηση, το πρόγραμμα για την Αρχαία Ολυμπία, η προβολή της χώρας και το πρόγραμμα αναβάθμισης των τουριστικών περιοχών, έργα υποδομής και αναπλάσης των πυλών της χώρας, Πολιτιστική Ολυμπιάδα και Ελλάδα 2004, Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νεων και η Γιορτή του Ολυμπισμού.

Το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» έχει σημαντική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη και δίνει την ευκαιρία στην περιφέρεια να συμμετάσχει στο Ολυμπιακό γίγνεσθαι.

ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΣΟΥΛΤΗ

ΑΘΗΝΑ 2004

«ΕΛΛΑΔΑ 2004»

432 δισ.

Για έργα υποδομής στις Ολυμπιακές Πόλεις

Το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», του οποίου τον συντονισμό, σχεδιασμό και παρακολούθηση έχει αναλάβει το υπουργείο Πολιτισμού, δια μέσω των Γενικών Γραμματειών Αγώνων και Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων, έχει συνολικό προϋπολογισμό 432.000.000.000 δρχ και αφορά έργα σε εκτός της Αττικής περιοχές. Ο προϋπολογισμός του δηλαδή, ξεπερνά πολλά επιχειρησιακά και περιφερειακά προγράμματα, τόσο του Β' ΚΠΣ όσο και του Γ'. Είναι χαρακτηριστικό ότι αντιστοιχεί περίπου στο 13% των πόρων που θα διατεθούν από το πρόγραμμα του τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Οι πόροι αυτοί είναι επιπρόσθετοι, και αφορούν τη χρονική περίοδο 2001 - 2004. Επίσης, αν συγκριθεί ο προϋπολογισμός αυτός σε σχέση με τον προϋπολογισμό της Ολυμπιακής προετοιμασίας, φαίνεται ότι αντιστοιχεί περίπου στο 30%. Πρόκειται για μια παρέμβαση σε εκτός Αττικής περιοχές, όπου θα έχει σημαντική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη, αφού θα διαχύσει τις θετικές επιπτώσεις της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων σε όλη την χώρα. Με αυτόν τον τρόπο, υπογραμμίζεται η εθνική διάσταση των αγώνων και δίνεται η ευκαιρία στην περιφέρεια, να συμμετάσχει στο Ολυμπιακό γίγνεσθαι. Τα παραπάνω στοιχεία παρουσίασε ο Ν.Παπανικολάου, σύμβουλος Γ.Γ. Ολυμπιακών Αγώνων, στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ στη Ζάκυνθο. «Πρέπει να σημειωθεί, τόνισε ο κ. Παπανικολάου, ότι δεν είναι μονάχα η μεταφορά πόρων προς την Περιφέρεια που κάνει το πρόγραμμα σημαντικό, αλλά είναι και το γεγονός ότι θα παρατηρηθεί μια δευτερογενής πολλαπλασιαστική επίπτωση στην περιφέρεια, όπως για παράδειγμα η αναμενόμενη αύξηση της τουριστικής ροής προς τους πόλους που δημιουργούνται με την βοήθεια του προγράμματος "Ελλάδα 2004"».

ΑΘΗΝΑ 2004

υποπρογράμματα του «Ελλάδα**» σε εξέλιξη**

Το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» υποδιαιρείται σε 12 υποπρογράμματα, τα οποία χωρίζονται μεταξύ τους ισότιμα και το ένα συμπληρώνει το άλλο. Πρόκειται για έργα υποδομής στις πόλεις που θα φιλοξενήσουν τους τέσσερις προκριματικούς αγώνες ποδοσφαίρου, το Δίκτυο Ολυμπιακών Ολυμπιακών Παιδείας, ήδη υλοποιούνται από το 2001, με μια σειρά δράσεων και εκδηλώσεων σε όλη την επικράτεια. Για την οργάνωση του προγράμματος, οι περιφέρειες έχουν επιφορτιστεί με την παρακολούθηση των έργων του «Ελλάδα 2004», κατόπιν σχετικής συμφωνίας με το Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο ενημερώνεται από τις Περιφέρειες ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Πολιτιστική Ολυμπιάδα και Ελλάδα 2004, Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων και η Πύλη του Ολυμπισμού. Τα υποπρογράμματα αυτά, υλοποιούνται και σχεδιάζονται σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση αφορά τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, στον οποίο προσδιορίζονται οι στόχοι και παράλληλα θέτονται κριτήρια επιλογής των έργων δράσεων των υποπρογραμμάτων. Στην δεύτερη φάση, επιλέγονται τελικά τα έργα και οι δράσεις. Κάποια από τα υποπρογράμματα, έχουν κλείσει ακόμα, είναι σε διαδικασία εξέλιξης. Το Υπουργείο Πολιτισμού, σε συνεργασία με τους φορείς υλοποίησης των εμπλεκόμενων φορέων, έχει προχωρήσει στον σχεδιασμό του μεγαλύτερου μέρους των προγραμμάτων του «Ελλάδα 2004». Ειδικότερα σε ότι αφορά την περίοδο 2002, έχουν ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός και επελέγησαν τα έργα και οι δρά-

σεις, που πλαισιώνουν προγράμματα, τα έργα υποδομής, θέσεις, Ολυμπιακές Πόλεις και αναβαθμίσεις των πυλών εισόδων της χώρας, το Δίκτυο Ολυμπιακών Προπονητηρίων, το Δίκτυο Προπονητηρίων σε όλη την χώρα, προβολή της χώρας και αναβάθμιση των τουριστικών περιοχών.

Σε ότι αφορά τα υποπρογράμματα της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και της Ολυμπιακής Παιδείας, ήδη υλοποιούνται από το 2001, με μια σειρά δράσεων και εκδηλώσεων σε όλη την Επικράτεια. Για την οργάνωση του προγράμματος, οι περιφέρειες έχουν επιφορτιστεί με την παρακολούθηση των έργων του «Ελλάδα 2004», κατόπιν σχετικής συμφωνίας με το Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο ενημερώνεται από τις Περιφέρειες ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Τα έργα στη Θεσσαλονίκη

Στην Θεσσαλονίκη, έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», 12 έργα υποδομής συνολικού προϋπολογισμού 21.000.000.000 δρχ. Τα έργα αυτά αφορούν τόσο οδικές συνδέσεις, όσο αναβάθμισεις και δημιουργία χώρων στάθμευσης, καθώς και έργα υποστηρικτικής αθλητικής υποδομής. Στην παρούσα φάση, τα 5 έργα, βρίσκονται σε φάση μελέτης, 3 από αυτά είναι στη διαδικασία της δημοπράτησης, ενώ σε 4 από αυτά, ήδη έχει επιλεγεί και έχει εγκατασταθεί ο ανάδοχος. Τα 4 πιο ουσιαστικά έργα, τα οποία είναι σε πιο προχωρημένη κατάσταση.

Η πύλη της Ηγουμενίτσας

Σαν δεύτερη περιοχή αναφέρεται η πόλη της Ηγουμενίτσας, η οποία είναι χαρακτηριστική ως μία βασική πύλη όλης της χώρας, κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων - λόγω των γνωστών προβλημάτων στα βόρεια σύνορα της χώρας - αναμένεται να έχουμε από εδώ μια σημαντική ροή επισκεπτών από χώρες της Ε.Ε. Για την Ηγουμενίτσα έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» 7 έργα, 5 από τα οποία αφορούν αναβάθμιση, αισθητική αναμόρφωση κτιρίων, ηλεκτροφωτισμό, ουσιαστικά πρόκειται για αναβάθμιση της εικόνας της πόλης. Τα άλλα δύο αφορούν βασικά οδικά έργα, σύνδεσης του λιμανιού με το υπόλοιπο οδικό και μεταφορικό δίκτυο της χώρας, για την μετάβαση των τουριστών στις διάφορες περιοχές κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η πύλη του Βόλου

Για την πόλη του Βόλου, έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», 10

έργα για υποδομές, συνολικού προϋπολογισμού 19.250.000.000 δρχ. Από αυτά τα 5 έργα, βρίσκονται σε διαδικασία μελέτης, τα 2 έχουν ήδη δημοπρατηθεί, τα 3 από αυτά ξεκίνησαν και έχει εγκατασταθεί ο ανάδοχος.

Η πύλη της Πάτρας

Στην πόλη της Πάτρας, έχουν ενταχθεί 7 έργα στο πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», τα οποία βρίσκονται στη διαδικασία μελέτης και αναμένεται να ολοκληρωθούν μέχρι την άνοιξη του 2004.

Τα Ολυμπιακά έργα στην Αρχαία Ολυμπία

Στην περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας, η οποία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, σε ότι αφορά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, έχει αναπτυχθεί, σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, αλληλοσυμπληρωμένων και σημαντικών παρεμβάσεων και έργων, όπου χρηματοδοτούνται εκτός από το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», όσο και από το Περιφερειακό πρόγραμμα της Περιφέρειας, καθώς και από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού. Στόχος η συνολική ανάδειξη και βελτίωση της περιοχής της Αρχαίας Ολυμπίας. Για την παρακολούθηση του προγράμματος έχει συσταθεί τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από την Γενική Γραμματέα του Υπουργείου Πολιτισμού, τον Γενικό Γραμματέα Ολυμπιακών Αγώνων και τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Τα έργα αυτά, είναι αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αναβάθμιση αστικών αναπλάσεων, έργα οδικής υποδομής και αναβάθμισης στο λιμάνι του Κατάκλων, καθώς επίσης και υποδομές υγείας στην περιοχή της Αρχαίας Ολυμπίας. Το Υπουργείο Πολιτισμού, έχει αναλάβει να εποπτεύσει και να συντονίσει όχι μονάχα τα έργα αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αλλά το σύνολο των παρεμβάσεων, οι οποίες είναι 12 με συνολικό προϋπολογισμό 15.351.000.000 δρχ. Οι 9 από αυτές τις παρεμβάσεις βρίσκονται στη διαδικασία μελέτης. Ένα από τα έργα αυτά έχει προκηρυχθεί, ενώ στα 2 που αφορούν πυροσβεστικό έργο, έχει εγκατασταθεί ο ανάδοχος και ήδη ολοκληρώνονται τα έργα.

Τα έργα του «Ελλάδα 2004» στο Ηράκλειο

Στο Ηράκλειο έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» 10 έργα υποδομής

ΑΘΗΝΑ 2004

συνολικού προϋπολογισμού 15.075.000.000 δρχ. Τα 7 έργα είναι ένα πακέτο οδικών έργων που δίνει λύση σε χρόνια προβλήματα της πόλης του Ηρακλείου. Ήδη έχει επιλεγεί και εγκατασταθεί ο ανάδοχος και ήδη έχει ξεκινήσει η σταδιακή υλοποίησή του. Τα υπόλοιπα τρία έργα, τα οποία αφορούν ουσιαστικά αναπλάσεις και δημιουργία ενός Μουσείου Φυσικής Ιστορίας, αναμένεται να ολοκληρωθούν μέχρι τις αρχές του 2004 και βρίσκονται στη φάση της μελέτης.

Αναβαθμίζονται τα βόρεια φυλάκια της χώρας

Τέλος, υπάρχει μια ειδική μέριμνα σε ότι αφορά τα βόρεια σύνορα της χώρας και τα συνοριακά φυλάκια, όπου αναμένεται και εξετάζεται η αισθητική λειτουργική αναβάθμισή τους. Αυτήν τη στιγμή εκπονείται μελέτη για να καταγραφεί η υπάρχουσα κατάσταση και να προσδιοριστούν οι ανάγκες, καθώς επίσης να προσδιοριστούν στη συνέχεια και οι τρόποι χρηματοδότησης των αναγκαίων παρεμβάσεων.

Τα πλεονεκτήματα του «Ελλάδα 2004»

Το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», σημείωσε ο κ. Παπανικολάου, βελτιώνει σημαντικά τις αστικές υποδομές σε όλες τις πόλεις, τις οποίες παρεμβαίνει και λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς τα περιφερειακά προγράμματα, δίνοντας διεξόδους στην υλοποίηση έργων στην περιφέρεια, αφού μπόρεσε λόγω της ειδικής Ολυμπιακής νομοθεσίας, να επιταχύνει πάρα πολλές διαδικασίες.

Από τις μέχρι τώρα εκτιμήσεις φαίνεται ότι η αύξηση του περιφερειακού προϊόντος, είναι μεγαλύτερη από την αύξηση της δαπάνης που δίνεται μέσω των υποπρογραμμάτων. Επίσης η αύξηση των δαπανών στην Περιφέρεια, δεν ευνοεί μονάχα τον κατασκευαστικό τομέα, αλλά σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό ευνοεί σημαντικά όλη την οικονομία της. Ως αποτέλεσμα όλων αυτών των παρεμβάσεων είναι να βελτιωθούν οι μεταφορές σε τοπικό επίπεδο, και να συγκρατηθεί ο πληθυσμός σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με την αναβάθμιση των υποδομών, τη βελτίωση του ελεύθερου χρόνου και τη γενικότερη ποιότητα ζωής, αφού μέσα στα Ολυμπιακά έργα, περιλαμβάνονται και έργα υποδομών όπως είναι η υγεία, η εκπαίδευση κτλ. Υπάρχει και ένα τρίτο θετικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με τον κ. Παπανικολάου, από το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004», που έχει να κάνει με την ανάπτυξη του περιφερειακού τουρισμού μιας και αναμένεται αύξηση της τουριστικής ροής στους πόλους που παρεμβαίνει το πρόγραμμα της περιφέρειας, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή τους.

Το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» βελτιώνει σημαντικά τις αστικές υποδομές και συμβάλλει στη συγκράτηση του πληθυσμού στις πόλεις που υλοποιεί και στην αύξηση της τουριστικής ροής στους πόλους που παρεμβαίνει.

ΑΘΗΝΑ 2004

Με την «Αγορά»

τάει η Πολιτιστική Ολυμπιάδα στους Δήμους

Στο πρόγραμμα «Αγορά» της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας συμμετέχει η ΚΕΔΚΕ. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα τριετούς διάρκειας, που θα υλοποιηθεί σε όλες τις πρωτεύουσες νομών της χώρας, πλην των Ολυμπιακών Πόλεων, στις οποίες θα αναπτυχθεί το πρόγραμμα «Αστικές Παρεμβάσεις». Στόχος του προγράμματος είναι η συμμετοχή της ελληνικής περιφέρειας στις εκδηλώσεις της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, με τη δημιουργία μιας ελκυστικής πολιτιστικής υποδομής, που θα προκαλέσει τη συμμετοχή των τοπικών κοινωνικών στην πανελλήνια προσπάθεια ανάδειξης του πολιτιστικού προσώπου της χώρας.

περιλαμβάνει
πρόγραμμα
γορά»

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα αναλαμβάνει να αναπτύξει επιλεγμένο πεζόδρομο ή πλατεία της πρωτεύουσας μια ειδική υποδομή για πολιτιστικές εκδηλώσεις, με τη δημιουργία προσκηνίου, τεχνικής υποδομής για την υποδοχή εκδηλώσεων και δράσεων, ενοποιημένου ντεντο και συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών ενημέρωσης.

Τα έξοδα υποδομής, την επιλογή των ερασιτεχνικών καλλιτεχνικών ομάδων και των δημιουργών που συμμετάσχουν στις εκδηλώσεις εθελοντική κυρίως βάση, καθώς και τη στήριξη των σχημάτων που λάβουν μέρος στο σκηνοθετικό, ηχογραφικό, τεχνικό και οργανωτικό τομέα, εφόσον υπάρχει ανάγκη, αναλαμβάνει η Πολιτιστική Ολυμπιάδα.

Οι δήμοι που θα κληθούν να λάβουν μέρος, πρέπει να συμμετέχουν αναλαμβάνοντας τη συντήρηση και τη λειτουργία του χώρου, την ασφάλεια, τη φύλαξη και την καθαριότητα. Θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλο τεχνικό προσωπικό

κό για να βοηθήσει τους διοργανωτές στην ανάπτυξη του ενοποιημένου σκηνικού.

Επίσης θα πρέπει να διαθέσουν προς την Πολιτιστική Ολυμπιάδα επαρκείς και ενημερωμένους καταλό-

γους ερασιτεχνών, μέσα από τους οποίους θα γίνει η επιλογή των σχημάτων που θα παρουσιαστούν στην «Αγορά». Σημειώνεται ότι όπου υπάρξει η υπο-

δομή θα αναπτυχθούν προγράμματα παρουσίασης τοπικών προϊόντων και εκδηλώσεις γευσισγνωσίας.

Οι εκδηλώσεις θα είναι περιοδικές και θα καλύψουν ολόκληρη τη χώρα σε μια τριετία. Η περίοδος λειτουργίας σε κάθε δήμο θα διαρκεί αναλόγως της πολιτιστικής του υποδομής και του πληθυσμού μία έως δύο εβδομάδες και για μία θερινή περίοδο.

Υπάρχει η τεχνική δυνατότητα παράτασης της διάρκειας ή επανάληψης της σε επόμενη χρονιά, εφόσον ο δήμος αναλαμβάνει τα σχετικά έξοδα, η οποία μπορεί να φτάσει μέχρι τη δημιουργία ειδικού σκηνογραφικού συνόλου. Με βάση τις υπάρχουσες δυνατότητες της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας, σε κάθε περίοδο λειτουργίας της «Αγοράς» μπορούν να καλυφθούν ταυτόχρονα έως 18 πρωτεύουσες νομών.

Η ΚΕΔΚΕ αναλαμβάνει να προωθήσει με κάθε δυνατό τρόπο στους

ATHINA 2004

δήμους το πρόγραμμα. Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα αναλαμβάνει να προωθήσει υπέρ του προγράμματος χορηγίες, και να προτείνει σε φορείς μη κυβερνητικές οργανώσεις, δίκτυα πολιτιστικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, μέσα επικοινωνίας) τη συμμετοχή τους στην «Αγορά».

Φέτος, το 2002, το πρόγραμμα έχει ως ενιαία θεματική την ερασπεχνική δημιουργία, το 2003 τον πολιτιστικό εθελοντισμό και το 2004 θα είναι αφιερωμένο στους Ολυμπιακούς Αγώνες και στην έντονη συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στην παρακολούθησή τους μέσα σε περιβάλλον όπου κυριαρχεί η συλλογικότητα.

Οι Δήμοι - πρωτεύουσες νομών που θα λάβουν μέρος, αναλαμβάνά-

νουν και την προώθηση της ερασπεχνικής δημιουργίας ολόκληρου του νομού, συνεργαζόμενοι με τις κατά τόπους νομαρχίες και δήμους.

Η έναρξη του προγράμματος ορίζεται για τη δεύτερη εβδομάδα του Ιουνίου και η διάρκεια του έως τα μέσα Σεπτεμβρίου. Οι δηλώσεις της καταρχήν συμμετοχής των δήμων στο πρόγραμμα γίνονται στην Πολιτιστική Ολυμπιάδα.

Μια εθνική εκκρεμότητα

170 χρόνων...

- Επιτέλους τα πρώτα ουσιαστικά βήματα
- Από το 2003 «γεύση» Κτηματολογίου για 25 εκατομμύρια πολίτες

Θεωρείται το μεγαλύτερο εθνικό έργο καθώς αποτελεί το κλειδί για τη χάραξη αναπτυξιακής πολιτικής. Η αναγκαιότητά του επισημάνθηκε σχεδόν από τη σύσταση του Ελληνικού κράτους, αλλά χρειάστηκε να περάσουν πάνω από 170 χρόνια για να γίνουν τα πρώτα βήματα. Ο λόγος για το Κτηματολόγιο, του εθνικού χάρτη της δημόσιας και ιδιωτικής ακίνητης περιουσίας, τον οποίο η Ελλάδα και η Αλβανία είναι οι μοναδικές ευρωπαϊκές χώρες που στερούνται.

Οι ΟΤΑ πρέπει να είναι οι μεγάλοι πρωταγωνιστές για το Κτηματολόγιο

Είναι το ισχυρό χαρτί που δυστυχώς αγνοήθηκε μέχρι τώρα

Έργο μείζονος εθνικής σημασίας που πρέπει να ολοκληρωθεί το ταχύτερο, θεωρεί ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος τη σύσταση του Εθνικού Κτηματολογίου. «Δυστυχώς,

παρότι υπήρχε στις προτεραιότητες πολλών κυβερνήσεων μόλις τα τελευταία χρόνια αποφασίστηκε να προχωρήσει η υλοποίησή του. Αλλά και πάλι χωρίς τολμηρά και αποτελεσματικά βήματα. Επιλέχθηκαν χρονοβόρες και δραχμοβόρες διαδικασίες» επισημαίνει ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ. «Το Κτηματολόγιο είναι το μεγαλύτερο από τα μεγάλα έργα και ως τέτοιο έπρεπε εξαρχής να αντιμετωπιστεί. Χωρίς το Κτηματολόγιο δεν νοείται ολοκληρωμένος και τεκμηριωμένος χωροταξικός και αναπτυξιακός σχεδιασμός. Δεν νοείται σοβαρή πολιτική γης. Δεν νοείται οργανωμένη προσπάθεια προστασίας του περιβάλλοντος και του δασικού πλούτου, αξιοποίησης της αγροτικής γης και επανάκτησης της καταπατημένης δημόσιας περιουσίας».

Και συμπληρώνει:

«Θα περίμενε, λοιπόν, κανείς ότι η μεγάλη αυτή επιχείρηση θα ξεκινούσε με τη συμμετοχή όλων όσων μπορούσαν να συνεισφέρουν. Αλλά κάτι τέτοιο δεν συνέβη», σπεύδοντας να τονίσει ότι «η πορεία του Κτηματολογίου θα ήταν σίγουρα διαφορετική αν στο ξεκίνημα της υπήρχε ρόλος και χώρος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και κυρίως η άποψη και η θέση της».

Βέβαια ποτέ δεν είναι αργά. «Στην επόμενη φάση της μεγάλης αυτής επιχείρησης ο δυνατός κρίκος πρέπει να είναι οι δήμοι. Οι ΟΤΑ μπορούν να αναλάβουν, κατά τόπους, τη διαδικασία σύστασης του Κτηματολογίου, να ελέγχουν και να παρακολουθούν την εξέλιξή του και κυρίως να οργανώνουν τη λειτουργία και απόδοσή του». Κατά τον πρόεδρο της ΚΕΔΚΕ οι δήμοι μπορούν να εξασφαλίσουν εκτός των άλλων τη σύσταση του Κτηματολογίου με τη μέθοδο της αυτοχρηματοδότησης. «Μπορούν, όπως εξηγεί, να παίρνουν δάνειο από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και να το επιστρέφουν με τα έσοδα από τις πωλήσεις των τίτλων ιδιοκτησίας και των άλλων κτηματολογικών εγγράφων.

Για να προχωρήσει όμως η πρόταση αυτή χρειάζεται να περάσει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση όλο το σύστημα διαχείρισης της ακίνητης περιουσίας και κυρίως τα υποθηκοφυλακεία. Να δημιουργηθούν δημοτικές υπηρεσίες που θα ενσωματώνουν, ό,τι σχετικό βρίσκεται σήμερα διάσπαρτο». Βεβαίως όλα αυτά, προϋποθέτουν, όπως επισημαίνει ο κ. Κουκουλόπουλος αλλαγές στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Αλλαγές που θα αναγνωρίζουν και θα κατοχυρώνουν το ρόλο, τη θέση και τις αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η πρώτη ένταξη περιοχών στο Κτηματολόγιο - εργαλείο που θα αποδειχθεί πολύτιμο και καθοριστικό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση- έγινε το 1997. Και η δεύτερη το 1999.

Συνολικώς εντάχθηκαν στο σύστημα της οργανωμένης καταγραφής της ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας 341 δήμοι ή τμήματα δήμων και περίπου 2,5 εκατομμύρια ιδιοκτήτες οικοπέδων, κατοικιών και καταστημάτων.

Το Κτηματολόγιο φαίνεται ότι θα γίνει αφορμή να σημειωθούν «ανατροπές» στο υφιστάμενο καθεστώς διαχείρισης, αξιοποίησης και εκμετάλλευσης της ιδιωτικής και δημόσιας ακίνητης περιουσίας. Η πρώτη από τις αλλαγές που θα επιφέρει η εισοδος του στα «δούνα και λαβείν» των συναλλαγών της κτηματαγοράς θα είναι ο ...ΚΑΕΚ. Πρόκειται για τον Κωδικό Αριθμό Εθνικού Κτηματολογίου βάσει του οποίου τα «κομπιούτερ» των Πολεοδομικών Υπηρεσιών, των Εφοριών και των Γραφείων Κτηματολογίου (που θα αντικαταστήσουν τα υποθηκοφυλακεία) θα εντοπίζουν τι και σε ποιόν ανήκει, πως αποκτήθηκε, αν βαρύνεται με υποθήκες, αν δεσμεύεται η χρήση του, πως και από ποιόν χρησιμοποιείται και τι δυνατότητες αξιοποίησης έχει. Σήμερα για να συγκεντρώσει κάποιος όλα αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να αποδωθεί σε αγώνα δρόμου ανατρέχοντας σε πλήθος φακέλων και υπηρεσιών. Και μάλιστα χωρίς εξασφαλισμένο αποτέλεσμα, αφού σε πολλές περιπτώσεις η προσπάθεια αυτή προσκρούει σε ... τοίχο (στα βιβλία υποθηκοφυλακείων, για παράδειγμα, οι σελίδες είναι άλλοτε σκισμένες, άλλοτε σβησμένες και άλλοτε με ελλιπή στοιχεία. Στις δε πολεοδομικές υπηρεσίες οι φακέλοι είναι χαμένοι μέσα σε στοίβες άλλων εγγράφων). Βεβαίως για να έχει ουσιαστικό αντίκρυσμα ο ΚΑΕΚ θα πρέπει να προχωρήσει η σύσταση των Γραφείων Κτηματολογίου, να περάσουν στα κομπιούτερ όλα τα στοιχεία των ακινήτων που δηλώνονται στις

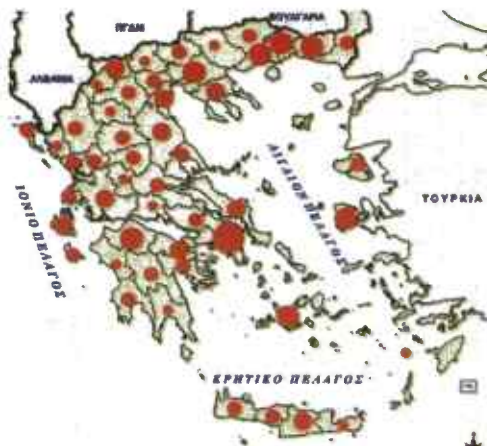
περιοχές σύστασης του Κτηματολογίου και να έχουν πάνυ να υφίστανται οι γνωστές διαφορές σε ό,τι αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς. Σύμφωνα με το ΥΠΕΧΩΔΕ τα πρώτα γραφεία Κτηματολογίου θα αρχίσουν να λειτουργούν μέσα στο 2003. Στην αρχή θα λειτουργήσουν πέντε, πιλοτικά, και στη συνέχεια θα καλύψουν όλες τις περιοχές όπου έχει ήδη ξεκινήσει η σύσταση του Κτηματολογίου. Συνολικά, θα λειτουργήσουν 104 Γραφεία, τα περισσότερα παράλληλα με τα υφιστάμενα υποθηκοφυλακεία. Εν καιρώ όλες οι αρμοδιότητες των τελευταίων θα μεταβιβαστούν στο Κτηματολόγιο. Έως το 2014, που θα έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τον σχεδιασμό του ΥΠΕΧΩΔΕ το Κτηματολόγιο, όλα τα υποθηκοφυλακεία θα έχουν μετατραπεί σε Γραφεία Κτηματολογίου - ένα ανά νομό. Οι υπάλληλοι των υποθηκοφυλακείων θα μεταχθούν στο Κτηματολόγιο.

Οι εισφορές

Η λειτουργία των Γραφείων Κτηματολογίου δρομολογεί και την έλευση των «ανταποδοτικών τελών» για τους ιδιοκτήτες ακινήτων. Τα τέλη αυτά θα είναι υποχρεωτικά για όλους τους ιδιοκτήτες καθώς συνδέονται με την εξασφάλιση των νέων τίτλων κυριότητας. Οι τίτλοι αυτοί αρχικά θα είναι προσωρινοί και ύστερα από 5 με 7 χρόνια θα οριστικοποιηθούν.

Οι ιδιοκτήτες αυτοί που ουσιαστικά θα κληθούν να χρηματοδοτήσουν τη συνέχεια του Κτηματολογίου θα πληρώσουν, σύμφωνα με το άρθρο 12, παρ. 2 του Ν 2308/1995,

ποσά από 10.000 έως 300.000 δραχμές, για τους προσωρινούς τίτλους ιδιοκτησίας ακινήτων που δήλωσαν ότι τους ανήκουν στις περιοχές σύστασης του Κτηματολογίου. Σε περίπτωση που κάποιος εκ των ιδιοκτητών αρνηθεί την εξόφληση των εν λόγω τελών, τότε θα εφαρμόζεται ο Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (όπως δηλαδή συμβαίνει με τα χρέη στην Εφορία). Οι ιδιοκτήτες ακινήτων, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 2 του Ν.2664/1998 (ετέρου νόμου για το Κτηματολόγιο), θα καταβάλουν ποσό 10.000 δραχμών για κάθε κτηματολογικό διάγραμμα που θα «προμηθεύονται» από τα Γραφεία Κτηματολογίου και το οποίο θα είναι υποχρεωτικό για κάθε μεταβίβαση, δανειοδότηση, αλλαγή χρήσης, έκδοση ή επέκταση της οικοδομικής άδειας. Πάντως όπως έχει διευκρινιστεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες η καταβολή των ανταποδοτικών τελών θα γίνει με ετήσιες δόσεις και με διάρκεια εξόφλησης έως την χορήγηση των οριστικών τίτλων. Σε περίπτωση που γίνεται μεταβίβαση και δεν έχει εξοφληθεί το σχετικό ποσό, τότε το υπόλοιπο θα χρεώνεται ο νέος ιδιοκτήτης. Εκτός και αν υπάρξει διαφορετική συμφωνία. Τα ανταποδοτικά τέλη είναι ξεχωριστά για κάθε ιδιοκτησία. Αν δηλαδή κάποιος κατέχει, για παράδειγμα, πέντε ακίνητα, θα δεχθεί πέντε διαφορετικούς λογαριασμούς. Οι νέες επεκτάσεις του Κτηματολογίου θα ανακοινωθούν στο τέλος του χρόνου και αυτήν τη φορά θα αφορούν ολόκληρους Καποδιστριακούς δήμους και όχι τμήματά τους (παλιές κοινότητες). Οι περισσότεροι από τους αυτούς τους ΟΤΑ θα επιλεγούν με βάση το πλήθος των αστικών ακινήτων τους καθώς επιδιώκεται να εξασφαλιστούν ενισχυμένα έσοδα από τα ανταποδοτικά τέλη για να χρηματοδοτηθεί η συνέχεια του Κτηματολογίου. Η κοινοτική χρηματοδότηση σταματά με τη διάθεση των 56 δις δραχμών από το Γ' ΚΠΣ.

Οι παλιές «αμαρτίες» βγαίνουν στον «αφρό»

Σε αγώνα δρόμου θα πρέπει να αποδυθούν χιλιάδες ιδιοκτήτες ακινήτων για να κατοχυρώσουν τα επόμενα χρόνια την περιουσία τους καθώς δεν έχουν τίτλους ιδιοκτησίας και κινδυνεύουν να βρεθούν «αντίπαλοι» με το δημόσιο ή άλλους ιδιώτες που μπορεί να αμφισβητήσουν την κυριότητά τους.

Όπως αποκαλύπτεται από την επεξεργασία των δηλώσεων, που έως τώρα έχουν υποβληθεί σε 341 περιοχές της χώρας, όπου έχει προχωρήσει το

Κτηματολόγιο, περίπου το 11% των ακινήτων έχουν καταγραφεί χωρίς αποδεικτικά κυριότητας (συμβόλαια, ιδιωτικά, συμφωνητικά, δικαστικές αποφάσεις κλπ). Το ποσοστό αυτό «μεταφράζεται» σε 550.000 ακίνητα από τα περίπου 5.000.000 που έως τώρα έχουν ενταχθεί στο Κτηματολόγιο.

Οι ιδιοκτήτες αυτοί θα πάρουν μέσα στα επόμενα χρόνια προσωρινούς τίτλους ιδιοκτησίας, αλλά αυτό δεν θα κατοχυρώσει την περιουσία τους. Θα χρειαστεί να περιμένουν, μετά την έκδοση των προσωρινών τίτλων, άλλα 5 με 7 χρόνια προκειμένου να οριστικοποιήσουν την κυριότητα των ακινήτων αυτών. Και υπό την προϋπόθεση ότι σε όλο αυτό το διάστημα δεν θα αντιμετωπίσουν αμφισβητήσεις από τρίτους. Βεβαίως όσο δεν τίθεται θέμα αμφισβήτησης τα ακίνητα αυτά μπορούν να μεταβιβάζονται ή να υποθηκεύονται χωρίς πρόβλημα. Στην περίπτωση

Πλήθος οι «ανοιχτοί λογαριασμοί»

ση όμως που έχει υποβληθεί ένσταση σε ό,τι αφορά την κυριότητά τους, θα βρίσκονται υπό το καθεστώς «δέσμευσης». Τις ενστάσεις που υποβάλλονται και για το θέμα αυτό εξετάζουν οι επιτροπές του Κτηματολογίου, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις η λύση εκτιμάται ότι θα προκύψει μόνο μέσα από τα δικαστήρια, κυρίως όταν η αμφισβήτηση προέρχεται από το δημόσιο. Η επεξεργασία των δηλώσεων ιδιοκτησίας έδειξε επίσης ότι περίπου το 2% των ακινήτων στις αγροτικές και το 1% στις αστικές περιοχές της χώρας εμφανίζεται με δύο ή και τρεις διαφορετικούς ιδιοκτήτες (έως τώρα έχουν εντοπιστεί και καταγραφεί περίπου 30.000 τέτοιες περιπτώσεις. Μάλιστα για πολλά από τα ακίνητα αυτά υπάρχουν και από τις δύο πλευρές τίτλοι ιδιοκτησίας, κυρίως στα αστικά κέντρα όπως είναι για

παράδειγμα η περιοχή του Χαλανδρίου, όπου αντικείμενο διπλοεγγραφής στο Κτηματολόγιο είναι ... διαμερίσματα! Προβλήματα αναμένεται να υπάρξουν επίσης και στις συνιδιοκτησίες, καθώς τα ποσοστά κυριότητας που έχουν δηλωθεί δεν συμφωνούν μεταξύ τους (υπάρχουν περιπτώσεις για παράδειγμα που και οι δύο συνιδιοκτήτες δηλώνουν ότι κατέχουν από 55% του ακινήτου ο καθένας). Σε ποσοστό επίσης που υπερβαίνει το 30% και για ακίνητα που βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές το εμβαδόν που έχει δηλωθεί είναι κατά πολύ μεγαλύτερο αυτού που προέκυψε από την μέτρηση των τοπο-

γράφων του Κτηματολογίου.

Στις περιπτώσεις αυτές οι προσωρινοί τίτλοι ιδιοκτησίας θα εκδοθούν αναφέροντας το μέγεθος της κτηματογράφησης και όχι αυτό που δήλωσε ο ιδιοκτήτης. Εάν ο τελευταίος έχει αντίρρηση επ' αυτού θα πρέπει να το αποδείξει δικαστικά (περιπτώσεις διαφορετικής μέτρησης έχουν εντοπιστεί ακόμη και σε ιδιοκτησίες οικοπέδων οικοδομικών συνεταιρισμών.

Αποκαλυπτικά είναι τέλος τα στοιχεία που αφορούν τα ακίνητα που φέρονται ως απαλλοτριωθέντα από το δημόσιο. Σε ποσοστό περίπου 5% τα ακίνητα αυτά εξακολουθούν να δηλώνονται από τους ιδιώτες που τα κατείχαν. Σε αρκετές περιπτώσεις οι ιδιώτες αυτοί επικαλούνται το ότι δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της απαλλοτρίωσης (δεν έχουν αποζημιωθεί).

● Στον «αέρα» χιλιάδες ακίνητα ● Ποιοι και γιατί χρειάζεται να τρέμουν

Εν προκειμένω όμως υπάρχουν και οι δηλώσεις των δημόσιων φορέων για τα απαλλοτριωθέντα ή υπό απαλλοτρίωση ακίνητα. Και, προσωρινώς, τουλάχιστον κατοχυρώνονται στους τελευταίους.

Επιτέλους και οι πρώτοι σύγχρονοι δασικοί χάρτες...

...Με αποκαλύψεις για το εθνικό σπορ των καταπατήσεων

Το Κτηματολόγιο αλλάζει και την πολιτική διαχείρισης των δασικών εκτάσεων και αποκαλύπτει και τα καταπατημένα. Παράλληλα με την καταγραφή των ακινήτων εκπονούνται και νέοι δασικοί χάρτες στην περιοχή που εντάσσονται στο Κτηματολόγιο. Οι 45 πρώτοι δασικοί χάρτες που θα αρχίσουν να αναρτώνται σε δημοτικά καταστήματα και οι οποίοι θα καλύπτουν έκταση 800.000 στρεμμάτων, δεν «αναγνωρίζουν» τους κατά καιρούς αποχαρκτηρισμούς καθώς καταγράφουν μόνον τις διαφορές στις χρήσεις από το 1945 έως σήμερα. Προσδιορίζεται στους χάρτες αυτούς τι έχει αποχαρκτηρισθεί στην πεντηκονταετία και εμφανίζονται όλα τα κτίρια που υπάρχουν μέσα στα δάση. Οι χάρτες αυτοί για να ισχύσουν θα χρειαστεί να επικυρωθούν από το υπουργείο Γεωργίας, το οποίο προηγουμένως θα κληθεί να «καλύψει» τις βεβαιώσεις των δασαρχείων, αλλά και να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχει δημιουργήσει η αυθαίρετη δόμηση, οι καταπατήσεις και η οικοπεδοποίηση χιλιάδων δασικών εκτάσεων. Για όλα αυτά όμως θα χρειαστούν νέες νομοθετικές ρυθμίσεις. Οι λύσεις πάντως είναι συγκεκριμένες και αργά ή γρήγορα οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να κάνουν τις επιλογές τους. Και αυτές είναι:

● **Αναγνώριση των μη αναστρέψιμων καταστάσεων και νομιμοποίηση των οικοδομών, για παράδειγμα η περίπτωση της Ανθούσας, όπου μια ολόκληρη κοινότητα έχει «φυτευτεί» σε δασική περιοχή.**

● **Επαναχαρακτηρισμός των δασικών εκτάσεων και οριστικός αποχαρακτηρισμός όσων πραγματικά έχουν απολέσει το δασικό τους χαρακτήρα.**

● Κατεδάφιση όλων των κτιρίων που αποδεδειγμένα βρίσκονται μέσα σε αποκαταστάσιμες δασικές εκτάσεις. (Μοιάζει με όνειρο καλοκαιρινής νυκτός να κινηθούν μπουλντόζες εναντίον δεκάδων χιλιάδων αυθαιρέτων που υπάρχουν μέσα στα δάση- μόνο στην Αττική υπολογίζεται

ότι ξεπερνούν τις 64.000. Οι χάρτες που θα επικυρωθούν από το υπουργείο Γεωργίας θα αποτελούν «βίβλο». Θα καταργηθούν δηλαδή βεβαιώσεις των δασοαρχείων και οι πολεο-

δομίες θα εκδίδουν άδειες στηριζόμενες
μόνον σε ό,τι αναφέρεται στους δασικούς
χάρτες. Από τα ανοιχτά και πλέον ακανθώδη
θέματα που προκύπτουν με την εν λόγω επι-
χείρηση είναι και το ιδιοκτησιακό καθε-
στώς στις δασικές περιοχές της χώρας.
Για όλες τις αμφισβητούμενες εκτάσεις
το δημόσιο θα απαιτήσει την ιδιοκτη-
σία. Γεγονός που θα υποχρεώσει πολ-
λούς ιδιώτες να δώσουν δικαστικές
μάχες για να κατοχυρώσουν ό,τι δηλώ-
σουν ότι τους ανήκει. Σε ορισμένες
περιπτώσεις ίσως βρεθεί η «χρυσή
τομή». Να εξαγοράσουν έναντι συμβο-
λικού τιμήματος οι ιδιώτες τις διεκδι-
κούμενες από το δημόσιο, εκτάσεις.
Χωρίς όμως αυτή η εξαγορά να «μετα-
φράζεται» πάντα σε αποχαρκτηρισμό -
θα υπάρχουν δηλαδή και ιδιωτικά δάση.
Σε πρώτη φάση η εξαγορά θα αφορά
κυρίως εκτάσεις στις οποίες θα αναγνω-
ρίζεται ότι η διαμορφωθείσα κατάσταση
είναι μη αναστρέψιμη.

Οι πρώτες περιοχές έκδοσης προσηφινών τίτλων διοκτορίας						ΙΟΥΛΙΟΣ 2003	
ΑΙΤΩΝΙΑΣ & ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΓΕΡΑΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΣΩΤΗΡΑΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΜΑΤΟΥΛΑΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΠΑΤΜΟΥ ΣΥΜΗΣ	ΣΑΤΙΑΔΑΣ ΦΛΙΑΤΩΝ	ΠΡΟΑΣΤΙΟΥ (ΠΑΡΑΠΡΑΣΤΙΝΗΣ)	ΚΙΝΚΙΣ ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ	ΠΥΡΓΟΥ ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ	ΦΘΙΟΤΙΑΔΑΣ ΜΑΡΤΙΝΟΥ
ΑΡΓΟΝΙΑΣ ΑΡΓΟΥΣ	ΒΟΙΟΤΙΑΣ ΟΡΚΟΜΕΝΟΥ ΠΑΥΛΟΥ	ΔΕΛΦΙΝΟΥ ΑΡΓΑΙΩΝ ΒΑΣΙΛΚΟΥ ΠΑΛΑΜΑΚΙΟΥ ΚΑΛΟΝΟΜΑΤΟΣ	ΚΑΒΑΛΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΟΛΕΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΝΕΑΣ ΠΕΡΑΜΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΝ	ΚΟΖΑΝΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΩΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΑΡΧΟΠΗΓΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΓΟΝΙΑ ΜΕΓΑΛΟΧΟΡΙΟΥ ΜΥΚΟΝΩΝ	ΛΑΣΣΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΛΟΥΤΑΣ	ΦΟΙΒΙΑΔΑΣ ΑΝΚΥΛΑΙΟΥ ΛΕΒΑΣΙΟΥ ΠΕΔΙΝΟΥ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΑΣΤΡΟΥ ΔΟΔΩΝΩΝ	ΔΡΑΜΑΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	ΗΜΕΙΑΣ ΛΕΧΑΙΩΝ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΣΤΕΡΟΚΛΗΣΙΟΥ ΠΛΑΩΣ	ΚΑΡΑΪΤΣΑΣ ΑΓΙΑΝΤΕΡΟΥ	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΑΛΟΝΙΝΗΣΟΥ ΣΚΙΑΘΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΑΓΙΟΝΑΓΝΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ ΤΣΟΥΚΑΛΑΔΩΝ	ΤΡΙΚΑΛΩΝ ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΛΩΝ ΚΑΛΥΒΙΩΝ
ΑΡΤΑΣ ΦΙΘΙΟΒΗΣ	ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ						ΧΙΟΥ ΧΙΟΥ
							ΙΟΥΛΙΟΣ 2003
ΑΙΤΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ ΓΟΥΡΙΑΣ ΕΥΑΝΘΕΙΩΝ ΛΥΣΑΝΘΕΙΑΣ ΣΕΒΕΡΙΩΝ ΝΕΟΚΟΡΟΥ ΜΕΣΟΔ. ΣΤΑΜΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΒΕΡΓΙΟΥ	ΝΕΑΣ ΠΕΡΑΜΟΥ ΝΕΑΣ ΣΥΜΗΣ ΝΕΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΛΙΑΝΙΑΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ ΣΚΑΛΙΩΝΟΣ ΣΕΒΕΡΙΩΝ ΣΥΣΤΗΝ-ΛΟΥΤΣΑΣ ΦΙΘΙΟΒΗΣ ΧΟΛΑΡΓΟΥ	ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΟΡΙΟΥ ΜΟΥΔΙΟΥ	ΚΑΒΑΛΑΣ ΚΕΡΑΜΩΤΗΣ ΝΕΑΣ ΗΡΑΚΛΕΪΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΑΡΥΑΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ ΠΗΓΩΝ	ΜΕΔΙΑΣ ΠΕΥΚΟΔΑΣΟΥΣ ΠΟΛΥΠΕΤΡΟΥ ΡΥΖΙΩΝ	ΚΟΖΑΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΧΡΕΤΟΦΟΡΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ ΠΕΡΑΚΚΙΑ	ΤΥΡΝΑΒΟΥ ΦΑΛΑΝΗΣ	ΕΡΑΣΜΙΟΥ ΕΥΑΛΩΝ ΜΑΥΤΑΝΩΝ
ΑΡΓΟΝΙΑΣ ΚΕΦΑΛΛΑΡΙΟΥ ΚΙΒΕΡΙΟΥ ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙΟΥ ΜΥΛΩΝ ΝΕΑΣ ΚΙΟΥ ΣΚΑΛΙΔΑΚΙΟΥ	ΒΟΙΟΤΙΑΣ ΚΑΤΙΣΤΡΟΥ ΛΟΥΤΣΙΟΥ	ΗΜΕΙΑΣ ΑΡΕΤΗΣ ΜΑΝΩΛΑΔΟΣ ΝΕΑΣ ΜΑΝΩΛΑΔΟΣ	ΚΑΡΑΪΤΣΑΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΛΟΓΡΙΑΝΩΝ ΠΑΛΑΙΟΧΟΡΙΟΥ	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΑΣΣΟΥ ΒΟΧΑΚΙΟΥ ΒΡΑΧΑΚΙΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΕΡΙΟΥ ΚΑΠΟ ΑΣΣΟΥ ΚΟΚΚΙΝΙΟΥ ΛΕΧΑΪΟΥ ΠΕΡΙΛΑΝΤΗΣ ΠΕΡΙΤΑΛΙΟΥ	ΛΑΣΣΙΟΥ ΒΡΟΧΑ ΛΟΥΤΡΑ ΣΚΙΝΙΑ	ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΑΛΥΦΑΝΤΩΝ ΚΑΤΩ ΤΡΙΤΩΣ ΛΟΥΤΡΩΝ ΜΕΣΑΓΡΟΥ ΜΟΡΙΑΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΠΛΑΜΟΧΗΤΙΟΥ ΠΛΑΜΟΧΗΤΙΑΣ ΠΑΤΕΡΑΣΟΥ ΠΑΚΑΔΟΥ ΑΣΙΑΡΙΩΝ	ΠΙΕΡΙΑΣ ΜΑΚΡΥΤΑΛΟΥ ΜΕΘΟΝΗΣ ΝΕΑΣ ΑΓΑΘΟΥΤΟΛΕΩΣ
ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΕΥΡΟΦΗΓΙΔΟΥ ΤΑΡΑΜΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥΣ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΡΠΕΡΙΟΥ ΦΕΛΛΙΟΥ	ΑΧΑΪΑΣ ΠΑΤΡΩΝ	ΚΑΤΟΡΙΑΣ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΟΥ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ ΔΙΕΤΗΝΟΥ ΚΑΤΟΡΙΑΣ ΛΕΥΚΗΣ ΜΑΥΡΟΧΟΡΙΟΥ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ ΠΕΛΑΓΑΡΙΝΗΣ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΗΛΙΟΥ ΤΟΥΡΟΥ ΑΓΙΟΝΑΓΝΙΑΣ ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ ΒΑΡΗΣ ΕΛΛΗΣΣΑ ΕΡΜΟΥΤΟΛΕΩΣ ΚΙΝΩΔΙΟΥ ΜΑΝΙΑ ΧΡΥΣΟΥ ΠΑΥΟΥ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ ΦΘΙΟΚΙΟΣ ΧΡΥΣΕΩΝ	ΛΑΣΣΙΟΥ ΑΓΙΩΝΑΓΝΙΑΣ ΒΑΥΚΕΡΗΣ ΚΑΡΠΙΩΝ ΚΑΡΥΑΣ ΚΑΤΟΝΙΝΗΣ ΝΥΣΙΟΥ ΠΗΓΑΔΕΑΝΩΝ ΠΑΥΤΕΥΤΩΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΑΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΡΑΝΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΜΟΡΙΑ ΠΡΑΞΙΩΝ ΓΡΙΝΕ ΡΟΥΣΣΟΣΒΕΡΙΟΥ ΧΡΟΜΟΝΑΣΤΗΤΙΟΥ	ΠΙΕΡΙΑΣ ΜΑΚΡΥΤΑΛΟΥ ΜΕΘΟΝΗΣ ΝΕΑΣ ΑΓΑΘΟΥΤΟΛΕΩΣ
ΑΡΤΑΣ ΑΡΤΑΙΩΝ ΒΛΑΧΕΡΝΗΣ ΚΑΜΠΗΣ ΠΑΝΤΑΝΑΖΗΣ ΠΕΤΑ	ΔΡΑΜΑΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΑΛΑΜΟΝΟΣ ΚΕΦΑΛΛΑΡΙΟΥ	ΕΣΩΝΗΣ ΒΕΡΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ ΜΟΔΙΟΥ ΝΕΑΣ ΡΑΔΕΣΤΟΥ ΝΕΟΥ ΡΥΣΙΟΥ ΝΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΩΝ ΠΕΡΑΙΑΣ ΠΑΓΙΤΑΡΙΟΥ ΤΑΓΓΑΡΑΔΩΝ ΧΟΡΤΙΑΤΗ	ΚΕΡΚΥΡΑΙΣ ΑΙΛΕΪΟΥΣ ΚΑΝΑΛΙΟΥ ΚΑΤΩ ΚΟΡΑΦΑΝΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΗΛΙΟΥ ΤΟΥΡΟΥ ΑΓΙΟΝΑΓΝΙΑΣ ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ ΒΑΡΗΣ ΕΛΛΗΣΣΑ ΕΡΜΟΥΤΟΛΕΩΣ ΚΙΝΩΔΙΟΥ ΜΑΝΙΑ ΧΡΥΣΟΥ ΠΑΥΟΥ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ ΦΘΙΟΚΙΟΣ ΧΡΥΣΕΩΝ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΑΓΙΩΝΑΓΝΙΑΣ ΒΑΥΚΕΡΗΣ ΚΑΡΠΙΩΝ ΚΑΡΥΑΣ ΚΑΤΟΝΙΝΗΣ ΝΥΣΙΟΥ ΠΗΓΑΔΕΑΝΩΝ ΠΑΥΤΕΥΤΩΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΑΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΡΑΝΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΜΟΡΙΑ ΠΡΑΞΙΩΝ ΓΡΙΝΕ ΡΟΥΣΣΟΣΒΕΡΙΟΥ ΧΡΟΜΟΝΑΣΤΗΤΙΟΥ	ΦΘΙΟΤΙΑΔΑΣ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΜΦΙΣΣΗΣ ΙΤΕΑΣ ΚΡΑΡΑΣ ΣΕΡΦΗΚΑΚΟΥ ΧΡΗΣΟΥ
ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΪΗΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΡΕΝΤΗ ΑΙΛΑΝΤΕΙΑ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΑΜΠΕΛΑΚΩΝ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΑΝΤΙ-ΒΡΑΧΙΩΝ ΒΡΟΧΩΣ ΓΑΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ ΔΡΑΓΕΥΤΙΩΝΑΣ ΚΕΡΑΤΙΣΙΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ ΜΕΛΕΣΣΙΩΝ	ΕΥΒΟΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΣΙΛΚΟΥ ΑΝΕΟΥΡΟΥ ΑΝΕΟΥΡΟΥ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΑΝΑΓΝΩΝΤΗ ΚΑΤΕΚΤΑ ΣΤΑΥΡΑΚΙΟΥ	ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΡΠΕΡΙΟΥ ΦΕΛΛΙΟΥ	ΚΕΦΑΛΛΑΝΙΑΣ ΑΓΙΟΤΕΛΟΥΣ ΔΑΥΤΑΤΩΝ ΔΙΗΜΝΑΤΩΝ ΘΗΝΑΙΩΝ ΚΟΥΒΑΛΑΤΩΝ ΚΟΥΡΟΥΚΑΛΑΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΣΟΥΜΑΡΩΝ ΦΑΚΑΛΑΤΩΝ ΦΑΞΕΩΝ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΣΟΚΟΡΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥ ΕΥΡΩΠΟΥ	ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΑΓΙΩΝΑΓΝΙΑΣ ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ ΒΑΥΚΕΡΗΣ ΚΑΡΠΙΩΝ ΚΑΡΥΑΣ ΚΑΤΟΝΙΝΗΣ ΝΥΣΙΟΥ ΠΗΓΑΔΕΑΝΩΝ ΠΑΥΤΕΥΤΩΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΑΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΡΑΝΙΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΣΤΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΜΟΡΙΑ ΠΡΑΞΙΩΝ ΓΡΙΝΕ ΡΟΥΣΣΟΣΒΕΡΙΟΥ ΧΡΟΜΟΝΑΣΤΗΤΙΟΥ	ΦΘΙΟΤΙΑΔΑΣ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΜΦΙΣΣΗΣ ΙΤΕΑΣ ΚΡΑΡΑΣ ΣΕΡΦΗΚΑΚΟΥ ΧΡΗΣΟΥ
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΓΑΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ ΔΡΑΓΕΥΤΙΩΝΑΣ ΚΕΡΑΤΙΣΙΟΥ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ ΜΕΛΕΣΣΙΩΝ	ΕΥΒΟΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΑΓΝΩΝΤΗ ΚΑΤΕΚΤΑ ΣΤΑΥΡΑΚΙΟΥ	ΚΑΒΑΛΑΣ ΑΒΡΑΜΥΝΑΣ ΑΓΙΑΣΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΔΙΑΔΕΚΤΗ	ΚΙΝΚΙΣ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΣΟΚΟΡΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥ ΕΥΡΩΠΟΥ	ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΣΟΚΟΡΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥ ΕΥΡΩΠΟΥ	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ ΑΝΤΙΚΑΛΑΜΟΥ ΑΣΠΕΡΟΝΟΜΑΤΟΣ ΒΟΥΡΑΣ ΚΑΚΑΜΑΤΑΣ ΛΑΙΚΩΝ ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΣΤΕΡΧΟΤΕΙΑΣ	ΧΙΟΥ ΑΜΕΛΙΩΝ ΘΥΜΑΙΩΝ ΙΩΝΙΑΣ ΑΛΑΜΑΝΤΗΣ ΚΑΜΠΟΧΩΡΙΩΝ ΜΑΙΣΤΩΧΩΡΙΩΝ ΝΕΟΚΟΡΙΟΥ

Εκκρεμότητες ...δεκαετιών!

Στους ΟΤΑ «ποντάρει» τώρα το ΥΠΕΧΩΔΕ για να «τρέξουν» οι επεκτάσεις των σχεδίων πόλης

Στη συνδρομή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης «ποντάρει» πλέον το ΥΠΕΧΩΔΕ για να επιταχύνει το πρόγραμμα των επεκτάσεων των σχεδίων πόλης και να δώσει τέλος στην πολύχρονη αναμονή εκατοντάδων χιλιάδων ιδιοκτητών ακινήτων. Η επιστροφή ουσιαστικών αρμοδιοτήτων στους νομάρχες και δημάρχους σε ό,τι αφορά την ολοκλήρωση των πολεοδομικών μελετών και την προώθησή τους στο στάδιο των πράξεων εφαρμογής κρίθηκε ως η σημαντικότερη των παρεμβάσεων για να ολοκληρωθεί ό,τι βρίσκεται σε εκκρεμότητα μέσα στα επόμενα 4 με 5 χρόνια.

Οι εκκρεμότητες αυτές συνδέονται με την πολεοδόμηση περίπου 250.000 στρεμμάτων και με την αγωνία 500.000 ιδιοκτητών ακινήτων.

Οι εντάξεις αυτές πάντως εκτός από την αλλαγή του ρυθμού απόδοσης των κρατικών και τοπικών φορέων εξαρτώνται και από το βαθμό ικανοποίησης των απαιτήσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι ανατροπές του πολεοδομικού σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ διαδέχονται η μία την άλλη από τις αποφάσεις του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις ακυρώνονται ακόμα και πολεοδομικές μελέτες, οι οποίες έχουν φτάσει στο στάδιο των πρά-

ξεων εφαρμογής, έχουν δηλαδή προσδιοριστεί και κυρωθεί τα ποσοστά εισφορών σε γη και χρήμα καθώς και οι κοινόχρηστοι χώροι και έχει ξεκινήσει η διαδικασία μετεγγραφών στο υποθηκοφυλακείο των τελικών ιδιοκτησιών. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της παραλιακής ζώνης της Αγίας Μαρίνας Κορωπίου, όπου ακυρώθηκε ό,τι είχε γίνει μετά από απόφαση του ΣτΕ, το οποίο δέχθηκε προσφυγή γιατί δεν είχε γίνει οριοθέτηση ρέματος-λόγος που εξαναγκάστηκε πρόσφατα το ΥΠΕΧΩΔΕ να προωθήσει νόμο που ορίζει τι ακριβώς πρέπει να γίνεται κατά τις εντάξεις στις περιπτώσεις που υπάρχουν ρέματα.

Πρόσφατα επίσης το Ε' Τμήμα του ΣτΕ εισηγήθηκε να μην εντάσσονται στο σχέδιο πόλης περιοχές που έχουν αυθαίρετα. Αν η εισήγηση αυτή γίνει δεκτή από την Ολομέλεια του Ανώτατου Δικαστηρίου τότε τινάζεται στον αέρα ό,τι βρίσκεται σήμερα σε εκκρεμότητα και θα απαιτηθεί σχεδιασμός από την αρχή. Ανάλογη εισήγηση είχε γίνει και στο παρελθόν χωρίς να γίνει δεκτή. Αλλά βεβαίως αυτό δεν προεξοφλεί ότι θα υπάρξει η ίδια τελική απόφαση. Οι θέσεις του ΣτΕ συνδέονται με τη συνταγματικότητα του Νόμου 2242 του '94 για την πολεοδόμηση περιοχών παραθεριστικής κατοικίας με τον οποίο επιχειρήθηκε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες και οι όροι επέκτασης του σχεδίου πόλης. Σύμφωνα με το νόμο αυτό:

Επιτρέπεται η πολεοδόμηση και περιοχών στις οποίες προϋπάρχουν οικοδομές, υπό τον όρο ότι η ύπαρξή τους δεν οδηγεί σε απόκλιση από την ορθή αναλογία οικοδομηθέντων, ελεύθερων και κοινόχρηστων

χώρων ή από τους όρους και περιορισμούς δόμησης που ταιριάζουν στον περιορισμό του οικισμού.

Η Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης

Η ιστορία των επεκτάσεων στο σχέδιο πόλης άρχισε το 1983, όταν ο αείμνηστος Αντώνης Τρίτσης εγκαινίασε την περιβόητη Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης με την προσδοκία του περιορισμού της αυθαίρετης δόμησης. Έως τότε το 50% των διαμορφωμένων οικιστικά εκτάσεων των πόλεων της χώρας ήταν αυθαίρετες. Επίσης, έως τότε, δεν υπήρχε πόλη για την οποία η συνολική διάταξη του οικιστικού της ιστού, νόμιμου και παράνομου αποτυπώνεται σε ένα συνολικό χαρτη-τοπογραφικό διάγραμμα.

Ο Αντώνης Τρίτσης είχε παρουσιάσει τότε ένα πρόγραμμα επεκτάσεων που κάλυπτε εκτάσεις 410.000 στρεμμάτων.

Παράλληλα είχε καλέσει τους πολίτες να δηλώσουν τα αυθαίρετα που είχαν με το γνωστό «αν το δηλώσεις θα το σώσεις». Τότε είχαν δηλωθεί 220.000 αυθαίρετα (που δεν ήταν όλα στις υπό ένταξη στο σχέδιο πόλης περιοχές). Από τα αυθαίρετα αυτής της κατηγορίας έχουν νομιμοποιηθεί γύρω στα 40.000. Τα υπόλοιπα, πλην ελαχίστων περιπτώσεων (μέσα σε δάση και αρχαιολογικούς χώρους) δεν τα απειλεί βέβαια η μπουλντόζα, αλλά δεν μπορούν να μεταβιβαστούν, υποθηκευτούν κλπ.

Οι 220.000 πολίτες είχαν πληρώσει, τότε, παράβολο 10.000 δρχ. και είχαν στείλει στην πολεοδομία φωτογραφίες του αυθαίρετου. Σε επόμενη φάση έπρεπε να αξιολογηθεί από ειδικές επιτροπές το αυθαίρετο, να κληθούν οι ιδιοκτήτες τους να πληρώσουν πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης και να βγάλουν οικοδομική άδεια.

Αύξηση κατά 250.000 στρέμματα του οργανωμένου οικιστικού ιστού «βλέπει» μέσα στα επόμενα 4 με 5 χρόνια το ΥΠΕΧΩΔΕ

■ Υποσχέσεις για «τακτοποιήσεις» 250.000 στρεμμάτων έως το 2006

Για τη δεύτερη αυτή φάση έχουν κληθεί, όπως προαναφέρθηκε μόλις 40.000 ιδιοκτήτες αυθαίρετων.

Τα περισσότερα από τα αυθαίρετα αυτά είχαν κτιστεί στις δεκαετίες του '60 και του '70.

Κοντεύουν δηλαδή μισόν αιώνα στην παρανομία!

Από τις επεκτάσεις του σχεδίου πόλης του προγράμματος Τρίτη έφτασαν στο στάδιο της ένταξης (με ΦΕΚ), περίπου 350.000 στρέμματα.

Βέβαια για πολλά από αυτά εκκρεμούν ακόμα οι πράξεις εφαρμογής.

Το πρόγραμμα Λαλιώτη

Το 1995 στα 410.000 στρέμματα του προγράμματος Τρίτη προστέθηκαν άλλα 190.000 περίπου από τον τότε υπουργό ΠΕΧΩΔΕ Κ. Λαλιώτη.

Από αυτά τα 103.000 ήταν προϊόν νέων μελετών και τα υπόλοιπα προέκυπταν από την χωροταξική ανασυγκρότηση.

Παράλληλα ο νέος οικιστικός νόμος ενίσχυσε τις ελπίδες για επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών. Όπως και η εξασφάλιση της χρηματοδότησης αυτού του προγράμματος από το δεύτερο πακέτο Ντελόρ.

Στο διάστημα όμως αυτό διαπιστώθηκε ότι ο κρατικός μηχανισμός δεν είχε την απαιτούμενη συγκρότηση - κυρίως στη χρηματοδοτική ροή προς τους ΟΤΑ- ενώ «ξεφύτρωναν» και τα «αγκάθια» από τις αποφάσεις του ΣτΕ.

Η σοβαρότερη ανατροπή των αποφάσεων αυτών αφορούσε την αντισυνταγματικότητα της αρμοδιότητας των νομαρχών και δημάρχων να ολοκληρώσουν την πολεοδόμηση. Με

αποτέλεσμα να ακυρωθούν αποφάσεις που ήταν στο τελικό στάδιο.

Η αρμοδιότητα μεταβιβάστηκε στους περιφερειάρχες αλλά η διαδικασία πήγε πίσω.

Στη συζήτηση για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2002 η υπουργός ΠΕΧΩΔΕ Β. Παπανδρέου υποσχέθηκε ότι μέχρι το 2004 θα έχει ολοκληρωθεί ό,τι χρηματοδοτήθηκε από το Β' ΚΠΣ. Περίπου 100.000 στρέμματα. Μέχρι τώρα πάντως ένα βήμα πριν από το τέλος βρίσκονται μόλις 20.000 στρέμματα.

Σε αρκετές από τις πολεοδομικές μελέτες που εκκρεμούν υπάρχουν εμπλοκές με δασικά τους τμήματα καθώς και διευθετή-

σεις ρεμάτων (τώρα μπορεί να προκύψουν και τα ... αυθαίρετα).

Αδύναμος κρίκος

Πάντως όσο συντηρείται το καθεστώς - μοναδικό ελληνικό «προνόμιο»- της εκτός σχεδίου πόλεως δόμησης, τόσο θα αναφύονται νέες ανάγκες επέκτασης των σχεδίων πόλης. Το καθεστώς αυτό αναπτύχθηκε στις πρώτες δεκαετίες του αιώνα, όταν δεν υπήρχε ακόμα πολεοδομική οργάνωση. Φούντωσε στις δεκαετίες του '50 και του '60 εξαιτίας της αστυφιλίας και τώρα αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα εθνικά προβλήματα. Πίσω από την ιστορία αυτή κρύβεται η αδυναμία του κράτους έγκαιρα και αποτελεσματικά να οργανώσει αστικές και περιαστικές ζώνες και να προσδιοριστεί, με βάση τις ανάγκες που κάθε φορά υπήρχαν, τι, που και πως μπορεί να χτίζεται. (Μεταξύ των απίστευτων καταστάσεων που έχουν δημιουργηθεί είναι να περιλαμβάνεται στις εκκρεμότητες ακόμη και ένα τμήμα της καρδιάς

της Αθήνας, το τρίγωνο Κλεάνθη ή να παραμένει αυθαίρετη 140 χρόνια από τη δημιουργία της η γειτονιά των Αναφιώτικων κάτω από την Ακρόπολη). Η επιχείρηση χωροταξικής ανασυγκρότησης για την οποία ξεκίνη-

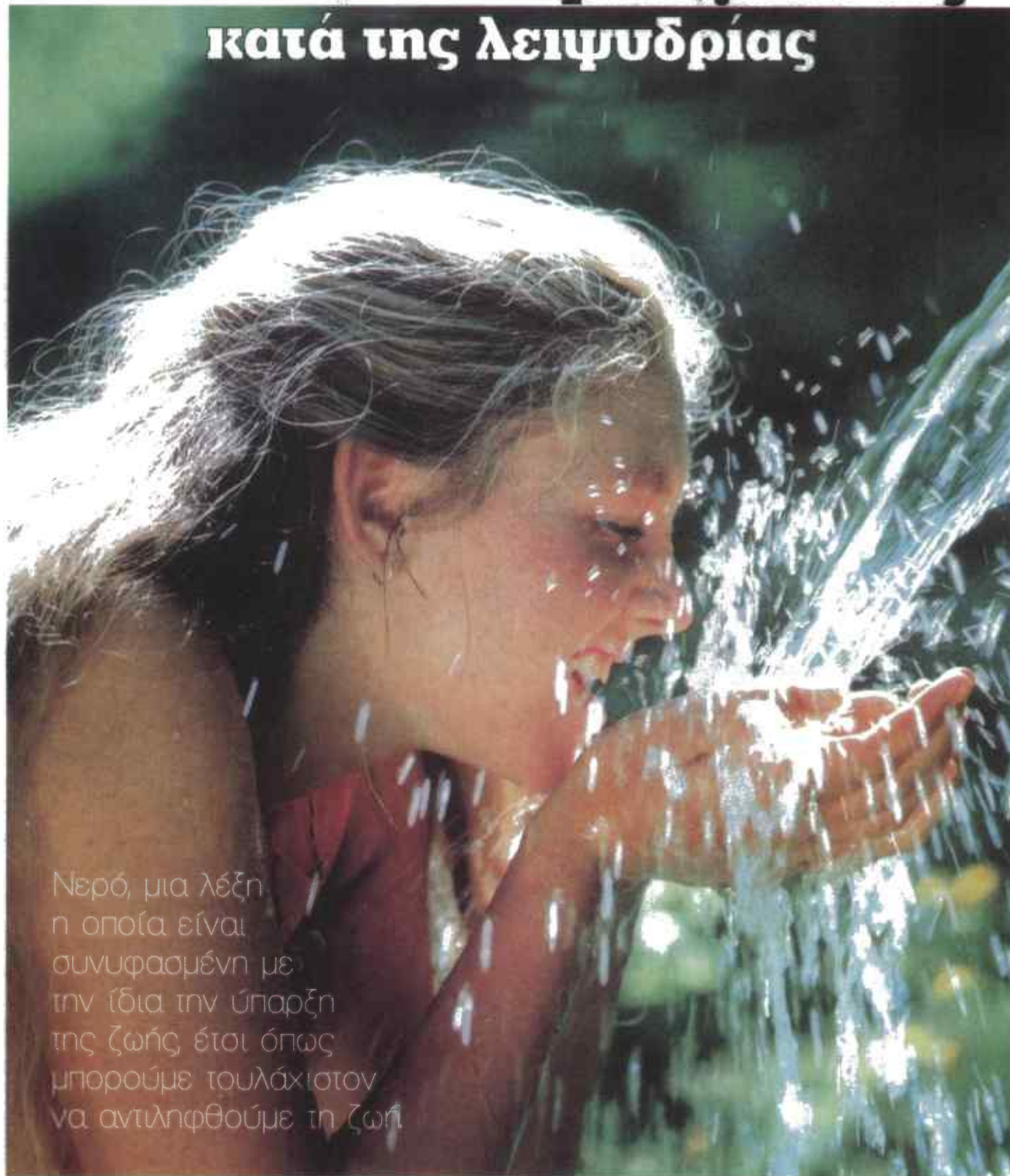
■ Στην αναμονή 500.000 ιδιοκτήτες ακινήτων

Πρώτα χτίστηκαν και μετά ...πολεοδομήθηκαν οι περισσότερες γειτονίες της χώρας

σε ο σχετικός διάλογος τελικό στόχο έχουν, σύμφωνα τουλάχιστον με το ΥΠΕΧΩΔΕ, να οδηγήσουν κάποια στιγμή στην κατάργηση της εκτός σχεδίου πόλεως δόμησης. Έως τότε βέβαια θα πρέπει να έχει ξεκαθαρίσει και η τύχη του ενός εκατομμυρίου αυθαίρετων (τα οποία είναι πολύ πιθανό να έχουν πολλαπλασιαστεί), το πώς θα βολευτούν δηλαδή στο νέο οικιστικό τοπίο της χώρας.

Η Αυτοδιούκτη πρωταγωνιστής κατά της λειψυδρίας

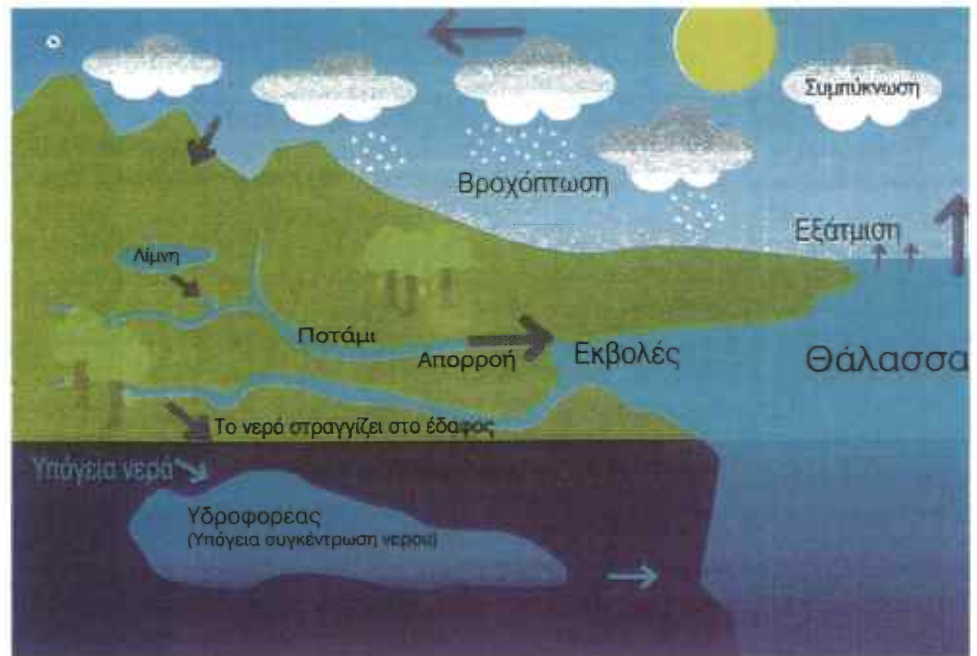

Νερό, μια λέξη
η οποία είναι
συνυφασμένη με
την ίδια την ύπαρξη
της ζωής, έτσι όπως
μπορούμε τουλάχιστον
να αντιληφθούμε τη ζωή

Αυτό το ύψιστο αγαθό H₂O, λόγω των κλιματολογικών συνθηκών αποτελεί πλέον αντικείμενο πολέμου. Μπορεί η χώρα μας να παρακολουθεί εκ του μακρόθεν αυτές τις εξελίξεις, αλλά στην περίπτωση που συνεχίσει να αδιαφορεί τα αποτελέσματα θα είναι καταστροφικά. Ο λευκός χρυσός, ο οποίος έχει δοξαστεί από την αρχαιότητα ακόμα, τείνει στις ημέρες μας να μετατραπεί σε ευχή και κατάρα. Το φαινόμενο ελ νίνιο, προκαλεί καταστροφικές πλημμύρες και συγχρόνως μεγάλες περιόδους ξηρασίας σε συνδυασμό με τις υψηλές θερμοκρασίες. Οι υφισταμένες υποδομές δεν είναι ικανές να διατηρήσουν τις τεράστιες ποσότητες νερού από τις πλημμύρες. Εκατομμύρια κυβικά καταλήγουν είτε στα έγκατα της γης, είτε στη θάλασσα. Η φύση εκδικείται, λειτουργεί όπως ο ανθρωπίνος οργανισμός όταν έχει γρίπη, αναπτύσσει αντισώματα για να αντιμετωπίσει την ίωση. Το βασικό ερώτημα το οποίο θα μας απασχολήσει είναι αν μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναλάβει δράση σε αυτό τον τομέα. Επιστήμονες και ειδικοί υποστηρίζουν ότι μπορεί! Τα αποτελέσματα μάλιστα μπορούν να γίνουν άμεσα ορατά. Η πρόσφατη συνεργασία του ΙΓΜΕ και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, είναι ένα θετικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή, παράλληλα όμως είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν και άλλες πρωτοβουλίες για τις οποίες το μόνο που χρειάζεται είναι οι αιρετοί να αναλάβουν πρωτοβουλίες, χωρίς να τα περιμένουν όλα από την κεντρική διοίκηση.

Είμαστε πλούσιοι αλλά σπάταλοι

«Ελλάδα ένα απέραντο σουρωτήρι», αυτό το συμπέρασμα προκύπτει από μία σειρά στοιχείων και εκθέσεων. Η χώρα μας σε γενικές γραμμές διαθέτει μεγάλα αποθέματα γλυκού νερού. Με βάση τις μετρήσεις που έχουν γίνει, στον υδροφόρο ορίζοντα «πέφτουν» κάθε χρόνο περίπου 115 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα! Από την ποσότητα αυτή το 50% χάνεται -εξατμίζεται, ενώ 35 δισεκατομμύρια κυβικά καταλήγουν στη θάλασσα. Την ίδια ώρα 9 από τα 10 κυβικά που διαθέ-

τει η χώρα σε απόθεμα προορίζεται για γεωργική χρήση. Σε πολλές περιπτώσεις έχει διαπιστωθεί ότι το 80% αυτών των ποσοτήτων εξαφανίζεται λόγω προβληματικών αρδευτικών δικτύων. Σα να μη φτάνει αυτό τα 15 τελευταία χρόνια οι αρδευόμενες εκτάσεις έχουν αυξηθεί κατά 40%. Την ίδια ώρα η Ελλάδα αναγκάζεται να καλύψει τις ανάγκες της σε πόσιμο νερό κατά 40% από τα υπόγεια νερά.

Η επαναχρησιμοποίηση των λυμάτων

Μια σειρά ειδικών επιστημόνων υποστηρίζει ότι η περιβαλλοντική απάντηση στη λειψυδρία και την απερίημωση μπορεί να είναι η επαναχρησιμοποίηση των αστικών λυμάτων. Με τον τρόπο αυτό ένα μεγάλο ποσοστό των γεωργικών καλλιεργειών θα μπορεί να ποτίζεται μέσω τέτοιων συστημάτων και το «καθαρό» νερό να αξιοποιείται σε μεγαλύτερο βαθμό για την ύδρευση κατοικημένων περιοχών. Μέσω του ΚΠΣ το μεγαλύτερο μέρος των περιοχών της χώρας διαθέτει βιολογικούς σταθμούς. Παρά το γεγονός αυτό μετά την επεξεργασία τα λύματα καταλήγουν σε υδάτινους αποδέκτες όπως είναι τα ποτάμια, οι λίμνες, οι θάλασσες και ο υδροφόρος ορίζοντας. Το πανεπιστήμιο Πατρών ασχολείται με το συγκεκριμένο θέμα περίπου μία δεκαετία. Τα αποτελέσματα της εργασίας μίας σειράς ειδικών με επικεφαλής

τον καθηγητή Π. Δρακάτο, μπορούν κάλλιστα να αξιοποιηθούν από τους ΟΤΑ και μάλιστα χωρίς το εγχείρημα αυτό να τους κοστίζει υπερβολικά σε χρήμα. Δεντροστοιχίες, πάρκα, άλση, γήπεδα και γεωργικές εκτάσεις μπορούν με μεγάλη ευκολία να αρδεύονται με το σύστημα αυτό. Η επιστημονική ομάδα ασχολήθηκε και πειραματικά με την εφαρμογή του συστήματος. Τα αποτελέσματα ήταν θεαματικά καθώς κατάφεραν να δημιουργήσουν δύο βιολογικά «δάση» σε άγονες περιοχές! Τα συμπεράσματα από την έρευνα καταδεικνύουν μεταξύ άλλων ότι τα προϊόντα ξυλείας που προέκυψαν από την περιοχή αυτή έχουν καλύτερες θερμαντικές, ακουστικές (π.χ. για χρήση ηχομόνωσης) και μηχανικές ιδιότητες. Αυτό συνέβη καθώς τα λύματα διέθεταν συγκεκριμένες λιπαντικές και θρεπτικές ουσίες που λειτούργησαν θετικά. Μετά από μελέτη που έχει κάνει σχεδόν σε όλες της περιφέρειες της χώρας το Πανεπιστήμιο, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μπορούν άμεσα να χρησιμοποιηθούν για άρδευση 215.366.900 κυβικά ανά έτος!

Η λειτουργία εργοστασίων αφαλάτωσης

Την ώρα που καταλήγουν εκατομμύρια κυβικά πόσιμο νερό στη θάλασσα, κάποιες άλλες περιοχές της Ελλάδας, κυρίως νησιωτικές, αναζητούν να επιλύσουν το πρό-

βλημά τους διαφορετικά. Η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε επίπεδο τεχνολογίας δίνει τη δυνατότητα σε περιοχές που δεν έχουν διαφορετικό τρόπο να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της λειψυδρίας να αξιοποιήσουν το αλμυρό νερό. Ειδικά εργοστάσια μπορούν να μετατρέψουν το θαλασσινό νερό σε πόσιμο ή τουλάχιστον σε νερό που θα μπορεί να αξιοποιηθεί για διάφορες οικιακές και γεωργικές χρήσεις. Ήδη σε αρκετά νησιά έχουν ξεκινήσει τις σχετικές διαδικασίες προκειμένου να συσταθούν μονάδες αφαλάτωσης. Η σχετική λύση πάντως ενδείκνυται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις που δεν υπάρχει διαφορετικός τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος και αυτό γιατί το κόστος κατασκευής μίας τέτοιας μονάδας είναι σχετικά υψηλό.

Το παράδειγμα της Νάξου

Η περίπτωση της Νάξου αποτελεί ένα λαμπρό παράδειγμα το οποίο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και από άλλες περιοχές που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα λειψυδρίας. Στην περιοχή Απειράνθου αναπτύχθηκε το 1991 μια πρωτοποριακή και ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία σχετικά με τη διαχείριση των υδάτινων πόρων. Η τότε κοινότητα κατάφερε με χρηματοδότηση από την Ε.Ε. να εκπονήσει συγκεκριμένο πρόγραμμα το οποίο απέβλεπε στην προστασία των εδαφών από τη διάβρωση και την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων. Το πρόγραμμα περιλάμβανε τις εξής δράσεις:

- Αποκατάσταση παραδοσιακών καλλιεργητικών μεθόδων όπως για παράδειγμα οι πεζούλες.
 - Φυτοκάλυψη απογυμνωμένων εκτάσεων
 - Ανέγερση μικρών φραγμάτων μέσα σε ρεματιές.
- Αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών ήταν η επιβράδυνση της ροής των υδάτων προς τη θάλασσα. Τα οφέλη από την παρέμβαση ήταν από τη μία να μη διαβρώνονται τα εδάφη και από την άλλη οι υπόγειες φυσικές υδατοδεξαμενές να εμπλουτιστούν. Μάλιστα όπως επισημαίνεται από τους κατοίκους διαπιστώθηκε προς μεγάλη τους έκπληξη, πηγές που είχαν στερέψει εδώ και πολλές δεκαετίες να ενεργοποιηθούν και πάλι!

Οι τεχνητές λίμνες και το όραμα του Πλαστήρα

Η δημιουργία τεχνητών λιμνών αποτελεί ένα ενδεικτικό παράδειγμα το οποίο θα μπορούσε σε πολλές περιοχές να επιλύσει πολλαπλά προβλήματα. Πέρα από την εξασφάλιση σημαντικών αποθεμάτων νερού, μπορεί να λύσει και ενεργειακά προβλήματα. Παράλληλα παρατηρείται γύρω από τέτοιου είδους περιοχές, μία ενδιαφέρουσα τουριστική ανάπτυξη. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της λίμνης Πλαστήρα (Ταυρωπού). Δημιουργήθηκε το 1959 στο οροπέδιο των Αγράφων με την ανάπτυξη φράγματος που συγκράτησε τα νερά του ποταμού

Ταυρωπού. Έχει μήκος 14 χιλιόμετρα και βάθος 60 μέτρα. Από τότε μέχρι σήμερα λειτουργεί ως ταμιευτήρας, με σκοπό την ύδρευση και άρδευση του νομού Καρδίτσας. Η λίμνη είναι πλέον προστατευόμενη φυσική περιοχή η οποία προσελκύει χιλιάδες τουρίστες όλες σχεδόν τις εποχές του χρόνου. Από το 1993 έχει ξεκινήσει και εφαρμόζεται το πρόγραμμα life με πολλαπλούς στόχους. Τέτοιου είδους παρεμβάσεις θα μπορούσαν να αναπτυχθούν, σε μικρότερη έκταση, ακόμα και σε μεγάλα νησιά, όπως για παράδειγμα η Κρήτη.

Οι γεωτρήσεις

Μία από τις στρατηγικές που εφαρμόζει εδώ και χρόνια η Ελλάδα για να αντιμετωπίσει τις βασικές ελλείψεις της σε ύδρευση και άρδευση είναι οι γεωτρήσεις. Ο «θησαυρός» βρίσκεται συνήθως 300 -500 μέτρα κάτω από τα πόδια μας. Τόσο οι φορείς, όσο και οι γεωργοί προσφεύγουν στην εύκολη αυτή λύση. Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι θετικά σε πολλές περιοχές, όπως τη Κρήτη, τη Θεσσαλία και την Πελοπόννησο, αλλά αυτό συμβαίνει μόνο στην αρχή. Στην πορεία διαπιστώνονται μια σειρά από προβλήματα τα οποία αν δεν αντιμετωπισθούν άμεσα, θα προκαλέσουν σημαντικές καταστροφές τόσο στον υδροφόρο ορίζοντα όσο και στις ίδιες τις καλλιέργειες και την ποιότητα του νερού. Για παράδειγμα στην Αργολίδα μετά την αντικατάσταση άνδρων καλλιεργειών με υδροφόρες, τα αποθέματα νερού έχουν σχεδόν εξαντληθεί. Οι γεωτρήσεις συχνά φτάνουν και τα 400 μέτρα, με αποτέλεσμα εδώ και πολλά χρόνια να παρατηρείται εκτεταμένη υφαλμύρωση του νερού. Στη Θεσσαλία λειτουργούν περίπου 13.000 γεωτρήσεις με συνέπεια το 2001 να κατέβει η στάθμη του νερού κατά μέσο όρο τρία μέτρα! Σε άλλες περιοχές οι αγρότες εγκαταλείπουν για ένα διάστημα την καλλιέργεια ορισμένων κτημάτων καθώς δεν επαρκεί πλέον το νερό που αντλείται.

Η εκτροπή μεγάλων ποταμών

Η εκτροπή ποταμών είναι ένα εγχείρημα για το οποίο οι απόψεις διίστανται. Πολιτεία και παραγωγικές τάξεις θεωρούν ότι είναι ένα

Η λίμνη Πλαστήρα δημιουργήθηκε το 1959. Σήμερα λειτουργεί ως ταμιευτήρας αλλά και ως πόλος τουριστικής ανάπτυξης του νομού Καρδίτσας

αποτελεσματικό μέτρο, ενώ διάφορες οικολογικές οργανώσεις εκφράζουν αντιρρήσεις καθώς εκτιμούν ότι καταστρέφεται ένα σημαντικό μέρος του οικοσυστήματος. Πάντως στην πράξη έχει αποδειχθεί ότι όπου έχει βρεθεί η χρυσή τομή, τα αποτελέσματα είναι ικανοποιητικά. Πολλές περιοχές που μέχρι πρότινος δεν είχαν δυνατότητες για ανάπτυξη καλλιεργειών στο μέλλον θα μπορούν να τις έχουν. Η εκτροπή του Αχελώου και άλλων ποταμών αναμένεται ότι θα ενισχύσει ουσιαστικά ορισμένες γεωργικές καλλιέργειες με συνέπεια τη βελτίωση του επιπέδου ζωής και του δείκτη ανάπτυξης.

Ποιες περιοχές θα διψάσουν

Η Θεσσαλία, οι Κυκλάδες και η Κρήτη είναι οι περιοχές εκείνες της χώρας που κινδυνεύουν άμεσα να «διψάσουν». Σε αντίστοιχη θέση κινδυνεύει να βρεθεί για άλλη μια φορά και η Αττική σε περίπτωση που υπάρξει συνδυασμός διάφορων φαινομένων. Παρά το γεγονός ότι ο χειμώνας που πέρασε, πρόσφερε ένα ανέλπιστο δώρο στις περιοχές αυτές όπως και σε κάποιες άλλες, ο εφιάλτης της λειψυδρίας δεν απομακρύνεται μακροπρόθεσμα. Οι γενικότερες αλλαγές σε επίπεδο κλιματολογικών συνθηκών, κάθε άλλο παρά βοηθούν τη λεκάνη της Μεσογείου.

Σύμφωνα με στοιχεία της Greenpeace, της ΝΑΣΑ και του Βρετανικού Μετεωρολογικού Γραφείου, η μέση θερμοκρασία στον πλανήτη έχει αυξηθεί κατά 3-5 βαθμούς Κελσίου, γεγονός που συμβάλει καθοριστικά στη μείωση του πάχους των πάγων στην Αρκτική. Η πιθανότητα να οφείλεται η ρευστοποίηση των πάγων σε φυσικά αίτια είναι 0.1%, δηλαδή μόνο για μία στις χίλιες περιπτώσεις δεν ευθύνεται ο άνθρωπος. Για τη λεκάνη της Μεσογείου εκτιμάται ότι θα παρατηρηθεί διεύρυνση της εποχικής διακύμανσης, με περισσότερες βροχές κατά τη διάρκεια του χειμώνα και λιγότερες το καλοκαίρι. Η μεταβολή βοηθάει στην ένταση των δασικών πυρκαγιών, ενώ εντείνονται τα πλημμυρικά φαινόμενα και συντελείται υποβάθμιση των οικοσυστημάτων. Οι πάγοι που λιώνουν σε συνδυασμό με όλες τις άλλες παρενέργειες, θα προκαλέσουν άνοδο

της στάθμης της θάλασσας της Μεσογείου. Το Δέλτα του Νείλου, η Βενετία και η Θεσσαλονίκη θα είναι από τις περιοχές εκείνες που θα αντιμετωπίσουν το μεγαλύτερο πρόβλημα. Την ίδια ώρα θα προστεθούν στο κατάλογο των ερημοποιημένων περιοχών και άλλες που μέχρι τώρα δεν φαινόταν να αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους δυσλειτουργίες. Για παράδειγμα στην Καρδίτσα οι αποδόσεις των καλλιεργειών αναμένεται να μειωθούν κατά 8% στα επόμενα 25 χρόνια, ενώ μέχρι το 2050 υπάρχει κίνδυνος να μην παράγουν ούτε το 50% της σημερινής εσοδείας. Σχεδόν διπλάσιες μειώσεις υπολογίζονται και για την περιοχή της Νάουσας.

Όλες αυτές οι διαπιστώσεις έρχονται να διαψεύσουν τις προβλέψεις ορισμένων επιστημόνων, οι οποίοι μέχρι πρότινος λάμβαναν υπόψη τους μόνο τα φυσικά φαινόμενα. Όπως έχουν υπογραμμίσει κατά καιρούς η σταδιακή αύξηση της θερμοκρασίας του ήλιου θα προκαλούσε, μετά από χιλιάδες χρόνια αύξηση της στάθμης του νερού των θαλασσών και συγχρόνως την επέκταση των φαινομένων ξηρασίας. Μετά από μερικά εκατομμύρια χρόνια η διαδικασία αυτή θα είχε ως συνέπεια ο ζωντανός πλανήτης γη να καταστεί ακατάλληλος για τη διαβίωση του ανθρώπινου είδους. Δυστυχώς ο ίδιος ο άνθρωπος επιταχύνει δραματικά την εξέλιξη αυτή με ανεπανόρθωτες συνέπειες όχι μόνο στην ίδια του τη ζωή αλλά και των απόγονων του. Την ώρα που οι ειδικοί επισημαίνουν ότι η ρύπανση θα πρέπει να μειωθεί κατά 70%, κάποιες χώρες μεταξύ αυτών και η Αμερική, αυξάνουν τη βιομηχανική παραγωγή τους με τρόπους που κάθε άλλο βοηθούν προς την κατεύθυνση αυτή.

Ο θεσσαλικός κάμπος από τους πρώτους που δίψασε

Το 2001 ήταν ένα έτος όπου η παραγωγή του Θεσσαλικού κάμπου κινδύνευε να τινχθεί στον αέρα. Η λειψυδρία, η αύξηση της παραγωγής και η καθυστέρηση της εκτροπής του Αχελώου συνέβαλαν ουσιαστικά στο ζήτημα της έλλειψης των αναγκαίων ποσοτήτων νερού. Την ώρα που οι τοπικοί φορείς αναζητούν τρόπους αντιμετώπισης της κατάστασης θα πρέπει να μειωθούν τα κυβικά που διατίθενται από τη λίμνη Πλαστήρα καθώς σε διαφορετική περίπτωση οι κάτοικοι της Καρδίτσας δεν θα έχουν ούτε να πουν. Μόνο στο νομό της Λάρισας χρειάζονται 1.193.016 κυβικά για να καλύψουν τις ετήσιες ανάγκες τους στις καλλιέργειες. Τα έργα υποδομής για αύξηση του όγκου των υδάτων που είναι αναγκαία αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί μόνο μετά το 2004. Αυτό σημαίνει ότι οι τοπικοί φορείς θα πρέπει μέχρι τότε να αναζητήσουν άλλου είδους λύσεις ή καλλιέργειες που χρειάζονται λιγότερη ποσότητα νερού. Με βάση τις εκτιμήσεις των ειδικών το 81% των αρδευόμενων εκτάσεων καλύπτεται από την άντληση υπόγειων υδάτων και μόνο το 19% από επιφανειακά. Το 70% των γεωτρήσεων είναι ιδιωτικές, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι η παρέμβαση της πολιτείας, προς το παρόν, στην περιοχή δεν έχει αποδώσει καρπούς. Το γεγονός ότι επιτείνεται το πρόβλημα οφείλεται και στην αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων κατά 261.000 στρέμματα.

Θα διψάσει και η Κρήτη μέχρι το 2010;

Θα διψάσει και η Κρήτη μέχρι το 2010; Η απάντηση στο ερώτημα αυτό δεν είναι καθόλου θετική για τους κατοίκους της μεγαλονήσου. Οι ειδικοί επιστήμονες πιστεύουν ότι τέσσερις στις πέντε χρονιές θα είναι περίοδοι έντονης λειψυδρίας. Την ίδια ώρα μερικά από τα υδατικά αποθέματα θα γίνουν ακατάλληλα, λόγω της αύξησης της στάθμης της θάλασσας και της διείσδυσης αλμυρών νερών στις υπόγειες δεξαμενές της φύσης. Πάντως στην περίπτωση της Κρήτης και των νησιών του Αιγαίου φαίνεται ότι υπάρ-

χει έντονη κινητικότητα προς την κατεύθυνση επίλυσης του εφιάλτη της λειψυδρίας. Αρκετά έργα έχουν ήδη ενταχθεί στα κοινοτικά προγράμματα.

Ταυτόχρονα με απόφαση των περιφερειών προωθείται η θέσπιση πλαφόν στην κατανάλωση νερού ανά στρέμμα.

Στην Κρήτη το μέτρο αυτό έχει τεθεί σε εφαρμογή, ενώ όσοι από τους γεωργούς υπερβούν την προβλεπόμενη ποσότητα κατανάλωσης είναι υποχρεωμένοι να πληρώσουν πρόστιμο.

Ιδιαίτερη βαρύτητα στις πολιτικές πρόληψης δίδεται στους νομούς Ηρακλείου και

Ρεθύμνου οι οποίοι και αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο έλλειμμα.

Τι συμβαίνει στις χώρες της Ε.Ε.

Η εικόνα που παρατηρείται στην Ευρώπη σχετικά με την διαχείριση των υδάτινων πόρων κάθε άλλο παρά χαμόγελο θα μπορούσε να προκαλεί στους κατοίκους της. Όπως αναφέρεται σε ειδική έκδοση του WWF, έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε 16 Ευρωπαϊκές χώρες καταδεικνύει ότι η ανθρώπινη παρέμβαση έχει προκαλέσει

αλλοίωση της ποιότητας των υδάτων και παράλληλα βασικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας του οικοσυστήματος. Η Ισπανία, η Ελλάδα και η Τουρκία αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα νερού. Η ζήτηση υπερβαίνει δραματικά τα διαθέσιμα αποθέματα ενώ συγχρόνως επιβαρύνεται η ποιότητα των υδάτων. Τα αποθέματα εξαντλούνται λόγω της υπερβολικής χρήσης κυρίως από την άντληση επιφανειακών υδάτων για άρδευση. Περίπου επτά στα δέκα κυβικά νερού που αντλούνται από Ισπανία, Ελλάδα και Τουρκία προορίζονται για άρδευση καλλιεργειών.

Τα προβλήματα στη ρύπανση αυξάνονται κάθε χρόνο. Τόσο οι Ελλάδα όσο και οι άλλες δύο χώρες δε διαθέτουν επαρκή συστήματα παρακολούθησης με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να αναπτύξουν τους απαραίτητους μηχανισμούς για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του ζητήματος. Πάντως η εικόνα και στις άλλες χώρες δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική.

Όπως φαίνεται και από τον σχετικό πίνακα (σελ. 37) η ποιότητα του νερού δεν είναι πλέον ικανοποιητική. Στις αναλύσεις που έγιναν βρέθηκαν ίχνη από φυτοφάρμακα, λιπάσματα και βιομηχανικά απόβλητα. Η διάχυτη ρύπανση είναι αισθητή στο 100% των χωρών. Οι λιγότερες πιέσεις στην ποιότητα του νερού ασκούνται από την Ελβετία, τη Σκωτία και τη Βόρεια Ιρλανδία.

Άμεσα τα αποτελέσματα της συνεργασίας ΚΕΔΚΕ-ΙΓΜΕ

Η προγραμματική σύμβαση που υπέγραψε η ΚΕΔΚΕ με το ΙΓΜΕ φαίνεται να έχει άμεσα αποτελέσματα. Σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα το Ινστιτούτο κατακλύστηκε από δεκάδες αιτήματα δήμων. Αυτό δείχνει στη πράξη ότι από τη μία υπάρχουν σοβαρά προβλήματα και από την άλλη θα πρέπει η Κεντρική Ένωση των δήμων να αναλάβει και άλλες αντίστοιχες πρωτο-

βουλίες προκειμένου να παρακαμφθεί το γραφειοκρατικό εκείνο μέρος που ταλαιπωρεί συχνά πολίτες και δημάρχους. Μέχρι τώρα έχουν υποβληθεί στο ΙΓΜΕ 169 αιτήματα από δήμους της χώρας. Το μεγαλύτερο μέρος των αιτημάτων αφορά προβλήματα λειψυδρίας (111 περιπτώσεις) και ακολουθούν οι εδαφικές αστοχίες και τα περιβαλλοντικά θέματα. Ένα

σημαντικό μέρος των δήμων ζητεί από το Ινστιτούτο να του παρέχει τις αναγκαίες υπηρεσίες για την εξέταση της ποιότητας του πόσιμου νερού. Επίσης ορισμένοι αιρετοί ζητούν την υποστήριξη του για θέματα υγειονομικής ταφής και εξέτασης περιοχών που είναι κοντά σε χωματερές. Με την εκπόνηση εδαφολογικών μελετών επιτυγχάνεται η αποτελεσματική λύση ορι-

σμένων ζητημάτων. Επίσης η κατάλληλη εγκατάσταση των συστημάτων αποστράγγισης των λυμάτων από τις χωματερές συμβάλει σημαντικά στη μη μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα. Το ΙΓΜΕ έχει ήδη ανταποκριθεί σε 87 από τα αιτήματα. Από αυτά τα 11 ήταν επείγουσας προτεραιότητας καθώς αφορούσαν κατολισθήσεις εδαφών ακόμα και εντός πόλεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Πιέσεις που ασκούνται στους υδάτινους πόρους

	ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΝΕΡΟΥ					ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΝΕΡΟΥ	
	Ένταση πίεσης*	Αντήληση υπόγειου νερού (μπλέ) (γονιμότητα επιφανειακού (κόκκινο))	Παρακολούθηση υπόγειων υδάτων	Παρακολούθηση επιφανειακών υδάτων	Βασικές αιτίες πίεσης στη ποσότητα του νερού (σύμβολο) και ποιότητα των σχετικών στοιχείων (χρώμα)	Ένταση πίεσης	Βασικές αιτίες πίεσης στη ποσότητα του νερού (σύμβολο) και ποιότητα των σχετικών στοιχείων (χρώμα)
Αγγλία/Ουαλία	●					●	
Αυστρία	●					●	
Βέλγιο-Βαλлонία	●					●	
Βέλγιο-Φλάνδρα	●					●	
Βόρεια Ιρλανδία	●				Οχι μεγάλη πίεση από υπερκατασκευή	●	
Βουλγαρία	●					●	
Γαλλία	●					●	
Δανία	●					●	
Ελβετία	●					●	
Ελλάδα	●					●	
Εσθονία	●				Οχι μεγάλη πίεση από υπερκατασκευή	●	
Ισπανία	●					●	
Ουγγαρία	●					●	
Σκωτία	●				Οχι μεγάλη πίεση από υπερκατασκευή	●	
Σλοβακία	●				Οχι μεγάλη πίεση από υπερκατασκευή	●	
Τουρκία	●					●	

ΣΥΜΒΟΛΑ

Ποσοστό έλλειψης νερού (ποσότητα και ποιότητα)

●	Μικρότερα προβλήματα
●	Μεσαία προβλήματα
●	Σοβαρά προβλήματα

Βασικές αιτίες για έλλειψεις σε νερό

	Βιομηχανία
	Γεωργία
	Οικιακή χρήση
	Τουρισμός

Βασικές αιτίες για την κακή ποιότητα νερού

	Λιπάσματα και κοπριά
	Φυτοφάρμακα
	Διάχυση ρύπανσης
	Σημαντική ρύπανση

Ποιότητα των συστημάτων ελέγχου

	Ποιοτική ελίτιση	Καλή
	Παρτημένη ελίτιση	Μέση
	Κόκκινο χρώμα	Φτωχή

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Αριθμός Βιολογικών Σταθμών που προτείνεται η διάθεση των λυμάτων στο έδαφος

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	Αριθμός Βιολ. Σταθμών	Δυναμικός Πληθυσμός	Τελικός Αποδέκτης	Παροχή (m3/έτος)	Απαιτήσεις Αρδευσης (m3/έτος)
ΚΡΗΤΗ	2	168101	εδάφος	17340034	4365200
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1	32850	εδάφος	899360	25820
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1	32000	εδάφος	2774000	210240
ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	4	246150	εδάφος	19536655	4350631
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	6	127800	εδάφος	5389516	4306353
ΑΤΤΙΚΗ	3	3420000	εδάφος	120888000	11073275
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	6	184350	εδάφος	9535625	19356005
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	1	6415	εδάφος	467000	35548
ΗΠΕΙΡΟΣ	2	130000	εδάφος	6600660	710959
ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1	25000	εδάφος	1478250	7456512
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	4	352300	εδάφος	24680000	5640137
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2	1101000	εδάφος	2277600	807476
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	2	94700	εδάφος	3500000	1400000
Total	35	5920666		215366900	70350882

Πράσινες πόλεις

Δημοτικές Επιχειρήσεις ύδρευσης, αποχέτευσης και διαχείρισης απορριμμάτων

Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις για να αντιμετωπίσουν το διεθνή ανταγωνισμό σχεδιάζουν και εφαρμόζουν συστήματα ποιότητας που τους επιτρέπουν να παράγουν αξιόπιστα και υψηλής ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες. Τα πλέον γνωστά πιστοποιητικά ποιότητας είναι αυτά της σειράς ISO 9000. Η σειρά δημιουργήθηκε το 1987 και αναθεωρήθηκε το 1994. Το ISO 9001 αφορά το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την παραγωγή ενός προϊόντος και εφαρμόζεται σε όλες τις δραστηριότητες της επιχείρησης (διοίκηση, μηχανολογικός εξοπλισμός, ποιότητα, πωλήσεις, κλπ). Το ISO 9002 περιλαμβάνει όλα τα στάδια του ISO 9001 εκτός από το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του προϊόντος. Οι επιχειρήσεις που διαθέτουν ISO 9002 παράγουν το προϊόν ακολουθώντας τις οδηγίες μιας προδιαγραφής ή μιας πατέντας που ανήκει σε άλλον.

Το ISO 14001, που δημιουργήθηκε το 1996, είναι ένα πρότυπο του διεθνούς οργανισμού τυποποίησης για το περιβάλλον και περιέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την ανάπτυξη ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης σε μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό. Το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης (Environmental Management System, EMS) θέτει τις πολιτικές και τις διαδικασίες που πρέπει να χρησιμοποιήσει μια επιχείρηση για να διαπιστώσει τις άμεσες και μακροχρόνιες επιπτώσεις που έχει η παραγωγή των προϊόντων της και η παροχή των υπηρεσιών της στο περιβάλλον. Η εφαρμογή ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης και η απόκτηση του πιστοποιητικού ISO 14001 αυξάνουν την αξιοπιστία της εταιρείας ως προς την προστασία του περιβάλλοντος, βελτιώνουν την παραγωγική διαδικασία και επιτυγχάνουν καλύτερες σχέσεις με τους πελάτες, την κοινή γνώμη και τους ελεγκτικούς οργανισμούς.

Στο σημείο αυτό δίνονται και οι ορισμοί της αιεφόρου ανάπτυξης και της Agenda 21 που σχετίζονται έμμεσα με τα πιστοποιητικά ποιότητας. Ως αιεφόρος ορίζεται η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την κάλυψη των αναγκών των μελλοντικών γενεών. Το τρίπτυχο είναι: Όχι στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος, διατήρηση των ανανεώσιμων πόρων και λογική χρήση των μη ανανεώσιμων πόρων. Η Agenda 21 είναι ένα κείμενο-οδηγός για την αιεφόρο ανάπτυξη που υπογράφηκε από 128 χώρες στη διάσκεψη του Rio de Janeiro της Βραζιλίας το 1992.

Τα πιστοποιητικά ποιότητας χορηγούνται από ειδικευμένες ιδιωτικές ή κρατικές εταιρείες όπως είναι ο Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) και ισχύουν για ορισμένο χρονικό διάστημα. Αν στον επόμενο έλεγχο διαπιστωθεί ότι η εταιρεία δε συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του πιστοποιητικού, τότε αυτό ανακαλείται. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μέχρι την 26-11-2001 ο ΕΛΟΤ είχε χορηγήσει συνολικά 40 πιστοποιητικά ISO 14001 και μέχρι την ίδια ημερομηνία είχε ανακαλέσει 65 πιστοποιητικά ISO 9000. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν περισσότερα στοιχεία για τα πιστοποιητικά ποιότητας στις παρακάτω ημερίδες που διοργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

1. Διασφάλιση ποιότητας: ISO 9000 και η εφαρμογή του στην Ελλάδα, Τεχνικά Χρονικά, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1995

2. Περιβαλλοντική διαχείριση και οικολογικός έλεγχος (κανονισμός EMAS), Τεχνικά Χρονικά, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1998

Τα πιστοποιητικά ISO 9000 και 14000 χορηγούνται εδώ και χρόνια σε εταιρείες του ιδιωτικού τομέα και αποτελούν ένα ισχυρό χαρτί

στον ανταγωνισμό της αγοράς. Πολύ πρόσφατα όμως άρχισαν να μπαίνουν στο παιχνίδι και εταιρείες δημόσιου χαρακτήρα όπως είναι οι κρατικές υπηρεσίες, οι δήμοι, οι κοινότητες και οι δημοτικές επιχειρήσεις. Από ότι φαίνεται δεν υπάρχει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα υπηρεσία δημόσιου χαρακτήρα με πιστοποιητικό ISO 14001, ενώ εμφανίστηκαν οι πρώτοι δήμοι με πιστοποιητικό ISO 9000 που αφορά τις διοικητικές υπηρεσίες (Δήμος Αρχάνων Κρήτης και Δήμος Νεάπολης Θεσσαλονίκης). Παρακάτω δίνονται παραδείγματα από το διεθνή χώρο επιχειρήσεων και οργανισμών δημόσιου χαρακτήρα που έχουν αποκτήσει πιστοποιητικά ποιότητας με στόχο να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες τους και να προστατέψουν το περιβάλλον. Στόχος του άρθρου είναι να παρακινηθούν οι αντίστοιχες υπηρεσίες στη χώρα μας για την απόκτηση τέτοιων πιστοποιητικών. Το όφελος είναι προφανές. Καλύτερη εξυπηρέτηση και καθαρότερο περιβάλλον σε μια χώρα που δε φημίζεται για τις επιδόσεις της στον τομέα αυτό.

Η μονάδα διαχείρισης απορριμμάτων στο Teufal της Ελβετίας δημιουργήθηκε το 1973 με δυναμικότητα 7.2 εκατ. m³. Το 1980 τοποθετήθηκε σύστημα απομάκρυνσης του βιοαερίου. Το 1989 εγκαταστάθηκε μονάδα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από το βιοαέριο ισχύος 1.8 MW. Το 1993 αυξήθηκε η ισχύς της μονάδας σε 2.8 MW. Το 1994 δημιουργήθηκε μονάδα απόθεσης υπολειμμάτων ανακύκλωσης δυναμικότητας 1 εκατ. m³. Το 1995 η μονάδα πιστοποιήθηκε κατά ISO 9001. Το 1996 η παλιά μονάδα σφραγίστηκε και παρακολουθούνται συνεχώς οι διεργασίες στο εσωτερικό της. Το 2000 επαναχορηγήθηκε το πιστοποιητικό ISO 9001 μετά από επανέλεγχο. Στην περιοχή της μονάδας έχουν ήδη φυτευτεί 10000 δένδρα και η φύτευση αυτή θα καλύψει ολόκληρη την περιοχή, όταν η μονάδα εξαντλήσει το χρόνο λειτουργίας που υπολογίζεται σε 35 χρόνια.

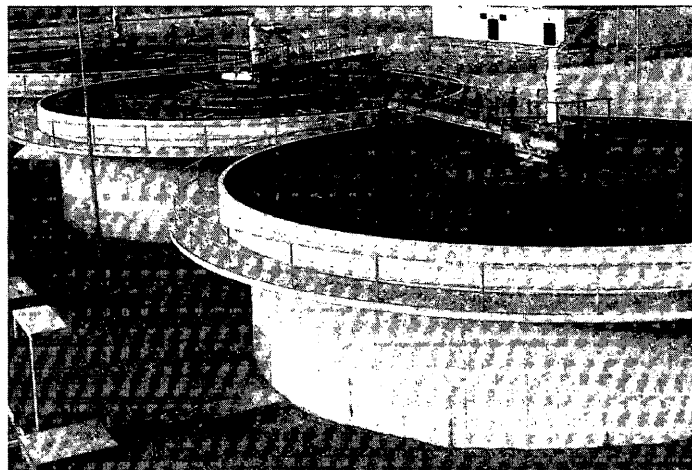
Η πρώτη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στη Βέρνη της Ελβετίας κατασκευάστηκε το 1967. Στην αρχή η μονάδα δεχόταν μόνο τα λύματα της πόλης αλλά στη συνέχεια οδηγήθηκαν στη μονάδα και τα λύματα των γειτονικών κοινοτήτων. Το 1996 η Βέρνη μαζί με εννέα γειτονικές κοινότητες (περιοχή Aar) δημιούργησαν κοινοπραξία με σκοπό την από κοινού συλλογή και επεξεργασία των αστικών λυμάτων. Το 2001 η κοινοπραξία πιστοποιήθηκε κατά ISO 9001 και 14001 για ολόκληρο το

σύστημα αποχέτευσης (δίκτυα, μονάδα επεξεργασίας λυμάτων και σύστημα επεξεργασίας και διάθεσης της λάσπης).

Το καλοκαίρι του 1999 ο Δήμος του York στον Καναδά ξεκίνησε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα με στόχο να αποκτήσουν όλες οι υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης του Δήμου πιστοποιητικά ποιότητας ISO 14001. Το δίκτυο αποχέτευσης της περιοχής York-Durham πιστοποιήθηκε με ISO 14001 το 2000 και είναι το πρώτο δίκτυο αποχέτευσης που έλαβε αυτόν τον τίτλο σε ολόκληρη τη Βόρεια Αμερική. Το δίκτυο αποτελείται από πέντε αντλιοστάσια, 100 km αγωγών και εξυπηρετεί 600 χιλ. κατοίκους. Στη συνέχεια χορηγήθηκαν πιστοποιητικά ποιότητας σε πέντε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων της περιοχής και ξεκίνησε η διαδικασία για τη χορήγηση πιστοποιητικών ISO 9001 στο υδρευτικό σύστημα της περιοχής.

Το 1999 το τμήμα αποχέτευσης της μητροπολιτικής περιοχής του Σαν Ντιέγκο των ΗΠΑ (San Diego Metropolitan Wastewater Department) έλαβε πιστοποιητικό ISO 14001 για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων. Ήταν το πρώτο πιστοποιητικό που χορηγήθηκε σε μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στις ΗΠΑ. Τον Οκτώβριο του 2000 το πιστοποιητικό χορηγήθηκε σε όλες τις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, στη μονάδα ανακύκλωσης του νερού και στα αντλιοστάσια του δικτύου αποχέτευσης της περιοχής.

Η εταιρεία ύδρευσης-αποχέτευσης του Βερολίνου εφαρμόζει από το 2000 σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης (Umweltmanagementsystem) και διαθέτει πιστοποιητικό ISO 14001 για το υδρευτικό σύστημα της περιοχής. Το πόσιμο νερό του Βερολίνου προέρχεται από γεωτρήσεις και είναι εξαιρετικής ποιότητας. Υφίσταται μόνο ταχεία διύλιση χωρίς την προσθήκη καμίας χημικής ουσίας. Είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον ότι το νερό δεν χλωριώνεται. Για την προστασία της υδροληψίας από τη ρύπανση η περιοχή

είναι επιτηρούμενη και δεν επιτρέπεται καμία δραστηριότητα χωρίς την άδεια της εταιρείας. Το δίκτυο ύδρευσης είναι σε άριστη κατάσταση με ποσοστό διαρροών 5 % που είναι το χαμηλότερο που μπορεί να επιτευχθεί σε δίκτυο ύδρευσης. Το πιστοποιητικό ISO 14001 καλύπτει την υδροληψία, τα αντλιοστάσια και τη μονάδα επεξεργασίας. Όλα τα παραπάνω μέτρα προστασίας σε συνδυασμό με την εφαρμογή του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης έχουν ως αποτέλεσμα την ελαχιστοποίηση των κινδύνων ρύπανσης του νερού από μικροοργανισμούς και γι αυτό το λόγο η εταιρεία δεν κρίνει σκόπιμη τη χλωρίωση του νερού. Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης άρχισε να εφαρμόζεται και στο σύστημα αποχέτευσης της πόλης. Το 2001 απέκτησαν πιστοποιητικά ποιότητας ISO 9002 και ISO 14001 οι μονάδες επεξεργασίας λυμάτων στο Ruhleben και στο Wansdorf. Το πρόγραμμα συνεχίζεται.

Εκτός όμως από τις παραπάνω περιπτώσεις όπου χορηγούνται πιστοποιητικά ποιότητας για ορισμένες υπηρεσίες των δήμων περισσότερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι περιπτώσεις στις οποίες το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και τα πιστοποιητικά ποιότητας αφορούν ένα σύνολο δραστηριοτήτων ή όλες τις δραστηριότητες των δήμων. Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται λόγος για "πράσινες πόλεις". Παρακάτω δίνονται τέτοια παραδείγματα από το διεθνή χώρο.

Η πόλη Hamilton της Νέας Ζηλανδίας (πληθυσμός 120 χιλ. κάτοικοι) ήταν η πρώτη στη χώρα αυτή που υιοθέτησε πολιτική αιεφόρου ανάπτυξης. Για την επίτευξη του στόχου εφαρμόστηκε ένα σύστημα ποιοτικής διαχείρισης (quality management system) με βάση το πιστοποιητικό ποιότητας ISO 9000 το οποίο αποκτήθηκε από όλες τις υπηρεσίες (διοικητικές, οικονομικές, βιβλιοθήκη, ύδρευση, αποχέτευση, απορρίμματα και συγκοινωνίες). Το 1995 η μονάδα επεξεργασίας πόσιμου νερού έλαβε το πιστοποιητικό ISO 9002. Ο χώρος

υγειονομικής ταφής απορριμμάτων δημιουργήθηκε σε ένα παλιό εγκαταλειμμένο λατομείο.

Τα τμήματα του ΧΥΤΑ που γεμίζουν, μετά την αποκατάσταση, δίνονται για γεωργική χρήση. Η μονάδα είναι πιστοποιημένη κατά ISO 9002. Στην πόλη έχουν δημιουργηθεί σχολεία περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο την ενημέρωση των μαθητών σε θέματα περιβάλλοντος. Το δημοτικό σχολείο του Forest Lake κέρδισε το πρώτο βραβείο σε διαγωνισμό για το περιβάλλον που έγινε το 2001. Ένα άλλο σημαντικό όφελος που προέκυψε από τη διαδικασία εφαρμογής του συστήματος ποιοτικής διαχείρισης είναι η έκδοση οικοδομικών αδειών. Οι οικοδομικές άδειες εκδίδονται πλέον σε τρεις ημέρες και κοστίζουν το ένα τρίτο από ότι σε άλλες πόλεις.

Οι τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου του Ντύσσελτορφ (Stadtwerke Dusseldorf) της Γερμανίας έχουν υπό την ευθύνη τους τα θέματα ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων και παροχής ηλεκτρικού ρεύ-

ματος. Οι υπηρεσίες εφαρμόζουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και έχουν πιστοποιηθεί με ISO 14001 για όλες τις παραπάνω δραστηριότητες από το 1998. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις πιστοποιημένες εγκαταστάσεις περιλαμβάνονται μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από μικρά υδροηλεκτρικά έργα και η μονάδα καύσης των απορριμμάτων.

Οι τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου του Andernach (Stadtwerke Andernach) της Γερμανίας εφαρμόζουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και διαθέτουν πιστοποιητικά ποιότητας ISO 9001 και 14001 για τις εξής υπηρεσίες και εγκαταστάσεις: ύδρευση, λειτουργία λιμανιού, ιαματικά λουτρά, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και αστικές συγκοινωνίες.

Η πόλη Tampere της Φινλανδίας (πληθυσμός 200 χιλ. κάτοικοι) άρχισε να εφαρμόζει ένα σχέδιο αιεφόρου ανάπτυξης το 1994. Η πολιτική αυτή ξεκίνησε με επτά στόχους ένας εκ των οποίων είναι η μείωση των αέριων ρύπων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Για την επίτευξη των στόχων εφαρμόστηκε ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασισμένο στο ISO 14001. Σύμφωνα με το πρόγραμμα κάθε υπηρεσία του δήμου σχεδίασε την πολιτική και καθόρισε τις μεθόδους για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων υπολογίζοντας και το οικονομικό κόστος. Μετά την ολοκλήρωση των εσωτερικών διεργασιών ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος Agenda 21 το 1996.

Δημιουργήθηκε ένα forum συζητήσεων με στόχο την ενημέρωση των πολιτών και την παρακίνησή τους να πάρουν μέρος στις διαδικασίες της αιεφόρου ανάπτυξης. Το 1998 τα σχέδια και οι στόχοι παρουσιάστηκαν σε ανοιχτή συγκέντρωση. Το 1999 οι τελικές προτάσεις τυπώθηκαν σε κείμενο-οδηγό και το 2000 άρχισε η υλοποίηση των στόχων.

Η νέα περιβαλλοντική πολιτική του Δήμου είναι πλήρως προσανατολισμένη στην αιεφόρο ανάπτυξη και όλες οι υπηρεσίες θα λειτουργούν μέσα στο νέο πλαίσιο. Το 1999 η πόλη κέρδισε ένα από τα ευρωπαϊκά βραβεία αιεφόρου πολιτικής (European Sustainable City Award). Παρά τα δειλά βήματα που έχουν γίνει από τους δήμους Αρχόνων και Νεάπολης η χώρα μας βρίσκεται πολύ πίσω στον τομέα αυτό. Πότε θα δούμε άραγε στην Ελλάδα δημόσιες υπηρεσίες, δήμους και δημοτικές επιχειρήσεις με συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και αντίστοιχα πιστοποιητικά ποιότητας; Πότε θα δούμε δήμους να εφαρμόζουν τις πολιτικές της αιεφόρου ανάπτυξης και της Agenda 21; Νομίζω ότι αξίζει τον κόπο η προσπάθεια για την επίτευξη τέτοιων στόχων.

Να ενισχυθεί ο ρόλος και η φωνή των τοπικών και περιφερειακών αρχών

Την ενίσχυση του ρόλου και της φωνής των Τοπικών και Περιφερειακών αρχών ζήτησε ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος, Δήμαρχος Κοζάνης, μιλώντας στην ημερίδα που διοργανώθηκε στην Αθήνα με θέμα το Μέλλον της Ευρώπης. Ο κ. Κουκουλόπουλος επεσήμανε ότι οι θέσεις που διατυπώθηκαν πρόσφατα από την Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκουν, σε γενικές γραμμές, σύμφωνη και την Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση και υπογράμμισε πως οι ελάχιστοι στόχοι που μπαίνουν για τον από εδώ και στο εξής ρόλο της Επιτροπής προς την Ευρωπαϊκή Συνέλευση είναι:

- η αναγνώριση για την ΕτΠ του καθεστώτος θεσμικού οργάνου.
 - η αναγνώριση του δικαιώματος προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την επικουρικότητα,
 - η ενίσχυση της αποστολής της ΕτΠ.
- Συγκεκριμένα ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ είπε τα εξής:

Η ολοκλήρωση της Ε.Ε. περνά μέσα από τη διευρυνσή της
Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το εγχείρημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επιτύχει. Είναι, επίσης, κοινά αποδεκτό ότι η ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής ενοποίησης, με τη διευρυνσή της, επιβάλλεται να προχωρήσει αποφασιστικά όσα προβλήματα κι αν χρειαστεί να ξεπεραστούν.
Η ανάγκη να γίνει η Ευρώπη μια μεγάλη οικογένεια πηγάζει τόσο απ' την ιστορική μας συνείδηση όσο και από την απαίτηση για ασφάλεια κι ευημερία σ' όλο τον πλανήτη.
Η συγκυρία διεξαγωγής του διαλόγου για το μέλλον της Ε.Ε. προσδιορίζεται από κάθε άποψη από το τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου. Το γεγονός αυτό είχε πολλαπλές συνέπειες, που ίσως είναι ακόμα νωρίς για ν' αποτιμηθούν.

Υπάρχει ωστόσο μια πραγματικότητα, ένα συμπέρασμα που μας ενδιαφέρει άμεσα. Η ακραία λογική των δυνάμεων της αγοράς έδειξε τα όρια της. Η θέση για μια παγκόσμια οικονομία, αποκομμένη από την πολιτική και τους θεσμούς είναι απατηλή και αδιέξοδη.
Δεν υπάρχει ασφάλεια χωρίς κράτος και δημόσιες υπηρεσίες. Όπως δεν υπάρχει κράτος χωρίς φόρους. Χωρίς φόρους δεν υπάρχει παιδεία, υγεία, κοινωνική ασφάλιση, δεν υπάρχει τελικά Δημοκρατία.
Το σύγχρονο δημοκρατικό κράτος αποτελεί το

πεδίο νόμιμης ρύθμισης των συγκρούσεων σε εθνικό επίπεδο με μη βίαιο τρόπο. Ανάλογη διαδικασία δημοκρατικής διαβούλευσης και νομιμοποίησης πρέπει να υπάρξει και για τις διεθνείς διαφορές, γιατί αλλιώς δεν μπορεί να υπάρξει ούτε παγκόσμια οικονομία. Από κάθε άποψη είναι η ώρα της πολιτικής και των θεσμών και η διαπίστωση αυτή μας ενδιαφέρει άμεσα.

Η Ευρώπη της Δημοκρατίας

Χωρίς αμφιβολία η Ευρώπη της δημοκρατίας, της ελευθερίας, του σεβασμού των μειονοτήτων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καλείται στο νέο περιβάλλον να παίξει αποφασιστικό ρόλο.

Η ανάγκη για ενίσχυση του πολιτικού ρόλου της Ε.Ε. θέτει επί τάπητος όλα τα ερωτήματα που περιέχονται στη Δήλωση του Λάακεν.

Εμείς πιστεύουμε πως πρέπει να υπάρξει η τόλμη που απαιτούν οι καιροί και η ευαισθησία που υπαγορεύουν οι παραδόσεις μας.

• Εκκίνηση διαδικασιών συνταγματικής φύσης με την ενσωμάτωση του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ε.Ε.

• θέσπιση Ευρωπαϊκής ιθαγένειας

• απλούστευση στη λειτουργία της Ένωσης και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων

• προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων στη βάση της αρχής της επικουρικότητας

είναι μερικές θέσεις που σηματοδοτούν μια νέα πραγματικότητα.

Ο σεβασμός στη διατήρηση της Εθνικής ταυτότητας των κρατών-μελών, η διαφύλαξη και ανάπτυξη της πολυμορφίας των πολιτισμών και των παραδόσεων των λαών της Ευρώπης και ιδιαίτερα των γλωσσικών τους ιδιαιτεροτήτων, είναι μέρος της κοινής Ευρωπαϊκής συνείδησης.

Με αυτές τις θέσεις, όπως συνοπτικά τέθηκαν, η Ελληνική Αυτοδιοίκηση συμμετέχει ενεργά στο διάλογο για το μέλλον της Ευρώπης.

Η συμμετοχή μας γίνεται μέσα από το θεσμοθετημένο διάλογο στην Επιτροπή των Περιφερειών, που αποτελεί και το κορυφαίο Φόρουμ των Ευρωπαϊκών Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών. Οι θέσεις της ΕτΠ σε γενικές γραμμές μας βρίσκουν σύμφωνους, αφού έχουμε συμμετάσχει στη διαμόρφωσή τους.

Τα δύο σημεία

Από το σύνολο των θέσεων που περιέχονται στο κείμενο της Επιτροπής των Περιφερειών της

10/6/2002 θέλουμε να τονίσουμε δύο σημεία.

Πρώτον, η ανάγκη προσέγγισης των πολιτών και των Ευρωπαϊκών θεσμών αποτελεί όρο χωρίς τον οποίο δεν μπορεί να υπάρξει Ευρωπαϊκό μέλλον. Η προωθούμενη μεταρρύθμιση της Ε.Ε. πρέπει να λάβει σοβαρά υπ' όψιν της ότι η βελτίωση της εγγύτητας δεν μπορεί παρά να γίνει με την ενίσχυση του ρόλου και της φωνής των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών. Μόνον έτσι η Ευρωπαϊκή ιδέα θα τύχει ευρύτερης αποδοχής απ' τους πολίτες ξεπερνώντας τις όποιες επιφυλάξεις, οι οποίες προέρχονται από ζητήματα πολιτισμικής κυρίως ιδιαιτερότητας.

Δεύτερον, στο ζήτημα της κατανομής των αρμοδιοτήτων θέλω να υπενθυμίσω ότι η ΕτΠ από τη σύσταση της ζητά να της παραχωρηθεί ρητά από τη Συνθήκη η αποστολή να διασφαλίζει την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Εφόσον η επικουρικότητα αποτελεί βασική αρχή της λειτουργίας της Κοινότητας βάσει του άρθρου 5 της Συνθήκης, σύμφωνα με το οποίο οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο Διακυβέρνησης, κρίνεται απολύτως λογικό το όργανο που εκπροσωπεί τις Τοπικές και Περιφερειακές Αρχές να κατέχει ιδιαίτερο ρόλο στη διασφάλιση της τήρησης της εν λόγω αρχής.

Έτσι λοιπόν, η αναγνώριση του καθεστώτος του θεσμικού οργάνου για την ΕτΠ, η αναγνώριση του δικαιώματος προσφυγής στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την επικουρικότητα, και η ενίσχυση της αποστολής της ΕτΠ, αποτελούν τους ελάχιστους στόχους που τίθενται από όλους μας προς την Ευρωπαϊκή Συνέλευση.

Είναι αυτονόητο ότι στις θέσεις μας αυτές θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν πως η ανάγκη απλούστευσης των διαδικασιών λήψης αποφάσεων μας βρίσκει γενικά σύμφωνους.

Να εξεταστεί η ανάγκη αναθεώρησης της δομής και της επιλογής των μελών της ΕτΠ

Όπως επίσης, είναι απολύτως λογικό και σκόπιμο να εξεταστεί η ενδεχόμενη ανάγκη αναθεώρησης της σημερινής δομής και του τρόπου επιλογής των μελών της ΕτΠ.

Τέλος να επισημάνω ότι οι Έλληνες πολίτες διαθέτουν ίσως έναν όχι ικανοποιητικό βαθμό ενημέρωσης για το διάλογο που αφορά το μέλλον της Ευρώπης αλλά επίσης οφείλω να τονίσω ότι τρέφουν και μεγάλες προσδοκίες για την Ευρώπη της ασφάλειας και της ευημερίας, της δημοκρατίας και των πολιτών.

Οι Θεσμικές πλευρές της διεύρυνσης της Ε.Ε.

Η προσεχής διεύρυνση της Ε.Ε., θα αποτελέσει την μεγαλύτερη μέχρι τώρα διεύρυνση της Ε.Ε. και θα μεταβάλει θεαματικά -σε σχέση με σήμερα- τις συνθήκες συνεργασίας στην Ευρώπη. Η μεταρρύθμιση των θεσμικών πλαισίων της Ε.Ε., της οργάνωσης και των μορφών συνεργασίας αναγνωρίζεται ως προφανής απαίτηση, για να εξυπηρετηθεί μια ένωση 27 κρατών. Η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει προειδοποιήσει ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για τη ριζική επανεξέταση των θεσμών και της διοίκησης της Ε.Ε., καθώς και για περισσότερη δημοκρατία και διαφάνεια, επισημαίνοντας ότι σε διαφορετική περίπτωση τα υφιστάμενα θεμέλια, που ήδη έχουν υποστεί ρωγμές, θα καταρρεύσουν ολσχερώς υπό το βάρος μιας διευρυμένης Ένωσης. Η διεύρυνση της Ε.Ε. ασφαλώς αποτελεί μια ιστορική πρόκληση που ανοίγει τεράστιες προοπτικές και δημιουργεί εξίσου σημαντικούς κινδύνους. Κοινός μας στόχος πρέπει να είναι μια δημοκρατική, αποκεντρωμένη και αποτελεσματική Ένωση, με όργανα καλά εξοπλισμένα ώστε να εξυπηρετούν τις ανάγκες άνω των 500 εκατ. Ευρωπαίων πολιτών τον 21ο αιώνα.

Χρειάζεται μια μεγαλύτερη εμπλοκή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, ένας συνεχής διάλογος και άρα νέες μορφές διακυβέρνησης. Η τοπική και περιφερειακή αυτονομία συνιστά ακρογωνιαίο λίθο της ευρωπαϊκής δημοκρατίας και συστατικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ιθαγένειας για την επίτευξη της κοινωνικής ευημερίας. Η καθιέρωση μιας νέας

πολιτικής εγγύτητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση προϋποθέτει τη συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων ως αναπόδραστον συντελεστή στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών. Προϋποθέτει ακόμη μια νέα φιλοσοφία συνεργασίας μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης εντός της Ένωσης, που να βασίζεται στην τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, την ανταλλαγή γνώσεων για την υιοθέτηση των καλύτερων πρακτικών, την ξεκάθαρη κατανομή αρμοδιοτήτων, την ανάληψη κοινής ευθύνης από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Οι περιφέρειες και οι δήμοι της Ε.Ε., πιστεύουν ακράδαντα ότι το ευρωπαϊκό οικοδόμημα μπορεί να διατηρηθεί και να εξελιχθεί μόνο εφόσον δοθούν στους πολίτες περισσότερες ευκαιρίες να

εκδηλώνουν τις ανάγκες τους και να ασκούν επιρροή.

Όρος οι εκλεγμένες τοπικές και περιφερειακές αρχές στις υπό ένταξη χώρες

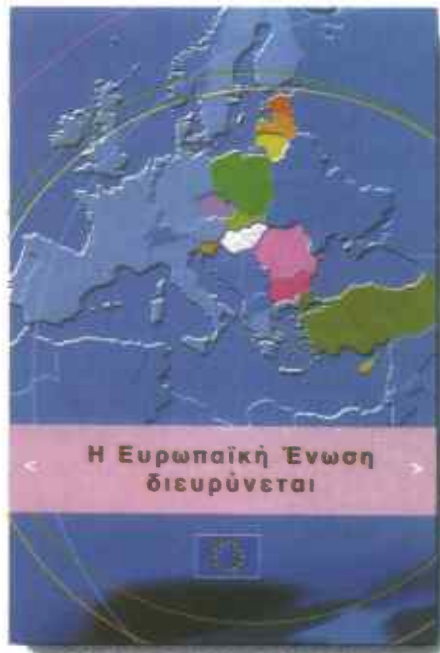
Σε σχέση με τα προς ένταξη κράτη πρέπει να επισημανθεί ότι η ύπαρξη αυτόνομων και εκλεγμένων τοπικών και περιφερειακών αρχών αποτελεί όρο για την ουσιαστική και αποτελεσματική τους συμμετοχή στην Ε.Ε. Οι οργανισμοί αυτοδιοίκησης όχι μόνο αποτελούν βασικό μέσο υλοποίησης και προσαρμογής της πολιτικής ένωσης αλλά και μέσο νομιμοποίησης των πρωτοβουλιών της Ε.Ε. έναντι των πολιτών της. Έχει αποδειχθεί ότι η δημιουργία ικανών οργανισμών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης έχει τεράστια σημασία για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. Είναι επίσης σαφές ότι για να μπορέσει ένα κράτος μέλος να λειτουργήσει αποτελεσματικά προαπαιτείται η ύπαρξη πολιτικά εδραιωμένων οργάνων τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης που θα εφαρμόζουν κατά ένα μεγάλο μέρος στην πράξη την πολιτική της Ε.Ε. Είναι λοιπόν αναγκαίο να ληφθούν δραστικά μέτρα ώστε να δοθούν στους δήμους και τις περιφέρειες των υπό ένταξη χωρών δυνατότητες να αναπτύξουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς και δομές διοίκησης και διαχείρισης μιας πολιτικής που θα συγκεντρώνει αυξημένες αρμοδιότητες και θα τις ασκεί προς όφελος της ευημερίας των πολιτών και της τοπικής ανάπτυξης.

Στα πλαίσια λοιπόν της προετοιμασίας της διεύρυνσης υπάρχουν δύο θέματα προτεραιότητας σχετικά με την αυτοδιοίκηση:

- α. η ανάδειξη αιρετών τοπικών και περιφερειακών αρχών με άμεσες εκλογές και
- β. η μεταφορά σημαντικών οικονομικών πόρων ώστε να αναπτυχθούν και να εδραιωθούν αποτελεσματικοί δημοκρατικοί θεσμοί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Δεν θα υπάρξει ευρωπαϊκή ενοποίηση χωρίς συνοχή

Σε ότι αφορά την κοινωνική και οικονομική συνοχή, πρέπει να τονίσουμε ότι υπάρχουν τεράστιες δυσκολίες. Οι περιφερειακές ανισότητες δεν έχουν αντιμετωπισθεί στην Ευρώπη των 15, και ασφαλώς θα αυξηθούν δραματικά μετά τη διεύρυνση. Παράλληλα η ολοένα εντεινόμενη παγκοσμιοποίηση

Οι τέσσερις άξονες για την επιτυχία της διεύρυνσης

Οι άξονες για την επιτυχία του εγχειρήματος είναι συνοπτικά:

- ✓ ενδυνάμωση της δημοκρατίας και της πολιτικής σταθερότητας,
- ✓ επέκταση της ζώνης ειρήνης και φιλίας σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο,
- ✓ ενίσχυση της ασφάλειας,
- ✓ οικονομική και κοινωνική συνοχή του ευρωπαϊκού χώρου, ως προϋπόθεση για όλα τα παραπάνω.

Σε ότι αφορά την εμβάθυνση και τη διεύρυνση της δημοκρατίας, πιστεύουμε ότι δεν μπορεί παρά να περνά μέσα από την ενίσχυση του ρόλου των τοπικών και περιφερειακών αρχών, τη συμμετοχή τους σε όλα τα επίπεδα λήψης των αποφάσεων. Ο τρόπος που λειτουργεί η Ένωση δεν επιτρέπει έναν επαρκή συντονισμό μεταξύ τοπικού, περιφερειακού, εθνικού και κοινοτικού επιπέδου.

Πρόεδρος Επιτροπής των Περιφερειών Ευρώπης

Δεν θα ανεχθούμε ρατσισμό και ξενοφοβία

Η Επιτροπή των Περιφερειών Ευρώπης, με δήλωση του προέδρου της Άλμπερτ Μπορ και με αφορμή τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου των γαλλικών εκλογών, καταδικάζει τη σημερινή άνοδο του εκστρεμισμού, στηρίζει και προωθεί την αρμονική συμβίωση μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων, για να προστατευτούν θεμελιώδεις αξίες και αρχές, που αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Ο κ. Μπορ στη δήλωσή του σημειώνει ότι οι ευρωπαϊκές πόλεις δεν λειτουργούν ως φυτώριο ρατσισμού και ξενοφοβίας, ωστόσο, τονίζει δεν πρέπει να υπάρξει ανοχή σ' αυτήν την τάση.

«Οι πόλεις και περιφέρειες της Ευρώπης, υπογραμμίζει ο πρόεδρος της Επιτροπής, θα πρέπει τώρα, περισσότερο από ποτέ, να αναλάβουν ηγετικό ρόλο ενθαρρύνοντας και υποστηρίζοντας τη δημοκρατική διαδικασία.

Οι μεγάλες και μικρές ευρωπαϊκές πόλεις δεν λειτουργούν ως φυτώριο ρατσισμού και ξενοφοβίας, ωστόσο τα εκλογικά αποτελέσματα της ακροδεξιάς στη Γαλλία συνδέονται άμεσα με την προοδευτική άνοδο του πολιτικού εκστρεμισμού στο σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας και αποδεικνύουν το βαθμό, στον οποίο μεθοδεύονται και καπηλεύονται οι φοβίες και οι ανασφάλειες των πολιτών. Δεν μπορούμε και δεν πρέπει να ανεχτούμε αυτήν την τάση.

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην προώθηση και διευκόλυνση των πολλαπλών παραδειγμάτων αλληλεγγύης, κοινωνικότητας και ανεκτικότητας στις κοινωνίες μας. Η αντίδρασή μας θα πρέπει να είναι η προστασία και η συνεχής αναζωογόνηση ενός πολιτικού κλίματος το οποίο θα επιτρέπει στους πολίτες να αισθάνονται συμμετέχοντες και όχι αποκλεισμένοι, όχι μόνο σε ό,τι αφορά την πολιτική αλλά και την κοινωνία.

Η Επιτροπή των Περιφερειών, ως διαμεσολαβητής μεταξύ των ευρωπαϊκών και των εθνικών βαθμίδων διακυβέρνησης, θα πρέπει να συμβάλει ουσιαστικά στην προάσπιση και την ενίσχυση της εν λόγω διαδικασίας.

Καταδικάζοντας τη σημερινή άνοδο του εκστρεμισμού, προωθώντας παραδείγματα αρμονικής συμβίωσης διαφορετικών κοινοτήτων και ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή μέσω του εποικοδομητικού διαλόγου με τους πολίτες στις πόλεις, τις περιφέρειες και τις κοινότητες της Ευρώπης μπορούμε επίσης να προστατεύσουμε θεμελιώδεις αξίες και αρχές που αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού οικοδομήματος από τη λήξη του πιο αιματηρού πολέμου που γνώρισε ποτέ η ήπειρος».

Αναγκαία η εξισορροπητική περιφερειακή πολιτική.

Δεν μπορούμε λοιπόν να εξαντλούμαστε σε ευκολόγια και ηχηρές διατυπώσεις περί «αλληλεγγύης», «ισότιμης συμμετοχής» και «κοινωνίας των πολιτών». Η ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης απαξιώνεται στη συνείδηση των πολιτών και εισπράττεται ως ιδεολόγημα που επιχειρεί απλώς να συγκαλύψει την ενίσχυση των ισχυρότερων στην παγκόσμια αρένα. Πρέπει να διεκδικήσουμε δυναμικά μια άλλη περιφερειακή πολιτική που να επιταχύνει την συνοχή και την ουσιαστική σύγκλιση των οικονομιών της Ευρώπης, που να προωθεί την πολιτική ένωση και την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η πολιτική της συνοχής μετά το 2007 πρέπει να είναι αποτελεσματική τόσο ως προς τις ανάγκες των σημερινών περιοχών της Ένωσης που υστερούν σε ανάπτυξη όσο και των υποψηφίων προς ένταξη κρατών. Η ενίσχυση των διαρθρωτικών πολιτικών και η δραστική αύξηση του προϋπολογισμού της Ε.Ε. είναι μονόδρομος για την επιτάχυνση της συνοχής και την επιτυχία της διεύρυνσης. Πρέπει να γίνει συνείδηση ότι η ασφάλεια, η πορεία της οικονομίας και τελικά η ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο, συνδέονται άρρηκτα με την αρμονική ανάπτυξη ολόκληρης της Ευρωπαϊκής Επικράτειας, με τη διαρκή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ευημερίας των λαών της Ευρώπης, με την άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων. Χρειαζόμαστε άμεσα ένα μοντέλο ανάπτυξης που να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις όχι μόνο στον τομέα του ανταγωνισμού αλλά και στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής ασφάλισης. Χρειαζόμαστε μια περιφερειακή πολιτική που να δρα εξισορροπητικά και μια ενιαία αγορά που να ελέγχεται και να διορθώνεται κοινωνικά και περιβαλλοντικά.

Η διεύρυνση είναι η μεγάλη πρόκληση τόσο για την Ε.Ε. όσο και για τα κράτη είτε πρόκειται για τα υφιστάμενα κράτη μέλη είτε για τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Θα δημιουργήσει σίγουρα τη μεγαλύτερη εσωτερική αγορά στον κόσμο. Θα κατορθώσει όμως να λειτουργήσει θετικά για την απασχόληση, το περιβάλλον, την ποιότητα ζωής; Θα εξασφαλισθεί η ισότιμη συμμετοχή των ασθενέστερων χωρών; Θα ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή; Θα λειτουργήσει η Ε.Ε. ως ένας χώρος ελευθεριών, δημοκρατίας αλλά πάνω από όλα αλληλεγγύης; Τα ερωτήματα παραμένουν ανοιχτά, αλλά η εκτίμησή μου είναι ότι οι φωνές αυτών που θα τα θέτουν θα πληθαίνουν διαρκώς, στην πορεία προς τη διεύρυνση.

αποτελεί σημαντική απειλή τόσο για την περιφερειακή οικονομική και κοινωνική συνοχή, όσο και για την κοινή πολιτιστική ταυτότητα της Ευρώπης, όσο δεν τίθεται υπό κοινωνικό έλεγχο που να θέτει όρια και όρους λειτουργίας.

Η Ε.Ε. βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με πολλές προκλήσεις. Οι ενδείξεις μιας παγκόσμιας ύφεσης πληθαίνουν, ενώ παράλληλα εμφανίζεται μια κρίση αξιοπιστίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, μια κρίση νομιμοποίησης, που εκφράζεται όχι μόνο στην κοινή γνώμη των πολιτών των κρατών μελών αλλά και στους πολίτες των υποψηφίων κρατών που διατυπώνουν όλο και περισσότερες αμφιβολίες για την επικείμενη ένταξή τους στην Ε.Ε. Δυστυχώς μέχρι σήμερα η ευρωπαϊκή ενοποίηση αντιμετωπίζεται μονομερώς υπό το πρίσμα της ενιαίας και χωρίς τελωνειακούς φραγμούς αγοράς.

Η ονομαστική οικονομική ενοποίηση δημιουργεί μεγάλες πιέσεις στις πιο εύάλωτες περιοχές.

Τα ευρωπαϊκά νομίσματα «κλειδώθηκαν», ενόσω οι αποκλίσεις σε όρους μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος, ανεργίας και ρυθμών απασχόλησης, κοινωνικών παροχών, ανάπτυξης, απασχόλησης, επιπέδου διαβίωσης συνεχίζουν να είναι τεράστιες ανάμεσα στις ευρωπαϊκές περιφέρειες. Όπως σημειώνεται και στην 2η έκθεση της Κομισιόν για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, η νομισματική ενοποίηση τείνει να αυξήσει τις περιφερειακές ανισότητες αφού τόσο το κεφάλαιο όσο και οι δραστηριότητες τείνουν να συγκεντρώνονται στις πιο ανταγωνιστικές περιοχές.

Η απελευθέρωση κεφαλαίων και εργασίας βοηθά τις πιο αναπτυγμένες χώρες και περιοχές της Ευρώπης να αντλούν σε βάρος των ασθενέστερων σημαντικά οφέλη, που τις ευνοούν και τις ισχυροποιούν στην κούρσα της παγκοσμιοποίησης. Χωρίς αντισταθμιστικά μέτρα η κατάσταση τείνει να εντείνεται: όσο μεγαλύτερη είναι η παραγωγικότητα και το ποσοστό απασχόλησης σε μια περιοχή, τόσο μεγαλύτερη είναι και η ικανότητά της να προσελκύει νέες επενδύσεις και τόσο ευρύτερες είναι οι προοπτικές ανάπτυξης των παραγωγικών της δομών.

Επιπλέον στη σημερινή Ε.Ε. εκτός από την αντίθεση Βορρά -Νότου, η υπερσυγκέντρωση πληθυσμού, πόρων και δραστηριοτήτων στα αστικά κέντρα, δημιουργεί όχι μόνο άνιση ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου με αναπτυξιακό χάσμα ανάμεσα στα κέντρα και τις περιφερειακές περιοχές αλλά και σημαντικά προβλήματα μέσα στα ίδια τα κέντρα όπου εκτός των άλλων εμφανίζονται θύλακες φτώχειας και αποκλεισμού.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ στις χώρες της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Πολύ συζήτηση γίνεται τελευταία στη χώρα μας για την ανάγκη σύγκλισης της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Τα «κλειδιά» που ανοίγουν το δρόμο είναι σε όλους γνωστά: αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων, οικονομική αυτοτέλεια των δήμων, καθιέρωση περιφερειακής αυτοδιοίκησης, εφαρμογή των μητροπολιτικών περιοχών. Δηλαδή γίνεται συζήτηση για αποκεντρωτικές πολιτικές που στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη μακρά ιστορία. Στη χώρα μας παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί τις τελευταίες δεκαετίες, εξακολουθούμε να παραμένουμε αρκετά βήματα πίσω και σε ότι αφορά τις αρμοδιότητες της που ανήκουν στην Αυτοδιοίκηση και σε ότι αφορά την οικονομική της εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση. Αρκεί μόνο να παρατηρήσουμε ότι η Ελλάδα - στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών - δεν έχει απλώς το μεγαλύτερο ποσοστό κρατικών επιχορηγήσεων σε σχέση με το συνολικά της έσοδα, αλλά ξεπερνά κατά είκοσι τρεις περίπου ποσοστιαίες μονάδες τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης έχει πραγματοποιήσει σχετική μελέτη για την Ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση με βάση τελευταία ευρωπαϊκά στοιχεία. Η μελέτη παρουσιάζει τις αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ΕΕ, τα οικονομικά των Ευρωπαϊκών ΟΤΑ, τις υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης που παρέχουν, τον τρόπο ελέγχου της, ενώ παρουσιάζονται και τα διάφορα επίπεδα συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ.

Οι αρμοδιότητες της ΤΑ στην ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση διαθέτει μια μεγάλη ποικιλία αρμοδιοτήτων και τομέων της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής που παρεμβαίνει. Μάλιστα η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων είναι συνεχής ενώ επεκτείνονται συνεχώς και οι παρεμβατικές πολιτικές τους.

Στην εκπαίδευση σε όλες σχεδόν τις χώρες της ΕΕ η υλικοτεχνική υποδομή της προσχολικής και της υποχρεωτικής εκπαίδευσης είναι αρμοδιότητα της ΤΑ. Οι περιφέρειες έχουν μάλλον περιορισμένες αρμοδιότητες και εντοπίζονται κυρίως στη δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση. Η παροχή τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι στην αρμοδιότητα του κεντρικού κράτους.

Στον πολιτισμό οι κινηματογράφοι, τα θέατρα, οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία και οι αθλητικές εγκαταστάσεις είναι αρμοδιότητα της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα περισσότερα κράτη μέλη - **μεταξύ αυτών και η χώρα μας** - της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στα ζητήματα υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης οι πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν κυρίως αρμοδιότητες στις πρώτες βοήθειες, στην παιδική μέριμνα, στη φροντίδα των ηλικιωμένων. Οι περιφέρειες αντίθετα έχουν μεγαλύτερης εμβέλειας αρμοδιότητες που εντοπίζονται κυρίως στον τομέα της υγείας και ειδικότερα στην ίδρυση και διαχείριση των νοσοκομείων, όπως συμβαίνει στη Δανία, την Ισπανία, την Αυστρία. Στη σφαίρα της οικονομίας στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη οι παρεμβάσεις της Αυτοδιοίκησης είναι κυρίως έμμεσες και περιορίζονται στην παροχή υπηρεσιών, όπως η παροχή ηλεκτρισμού, φωταερίου, νερού, η συντήρηση του τοπικού δικτύου. Σε ορισμένες χώρες όπως η Δανία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις έχουν τη δυνατότητα να παρέμβουν στην πολιτική απασχόλησης. Οι περιφέρειες έχουν ευρύτερες αρμοδιότητες στον οικονομικό τομέα. Σε πολλές χώρες όπως το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ιταλία οι περιφέρειες έχουν σημαντικές οικονομικές αρμοδιότητες και συμμετέχουν στον οικονομικό προγραμματισμό και στη σύνταξη προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης. Τέλος το περιβάλλον και ιδιαίτερα η προστασία του, ανήκει κατά κύριο λόγο, στην αρμοδιότητα των Ευρωπαϊκών δήμων. Οι περιφέρειες έχουν επικουρικό ρόλο στην περιβαλλοντική πολιτική και περιορίζονται στη συνεργασία με τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ σε

θέματα όπως οι εθνικοί δρυμοί (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Δανία).

Στον τομέα της ασφάλειας, αστυνομίας, δικαιοσύνης στις περισσότερες χώρες οι δήμοι είναι αρμόδιοι για την ασφάλεια και την αστυνόμευση, την πυροσβεστική και την πολιτική άμυνα. Στην Αυστρία οι δήμοι έχουν και αρμοδιότητες στον τομέα της δικαιοσύνης. Στον τομέα κατοικία-πολεοδομία, σε όλες τις χώρες της ΕΕ οι δήμοι έχουν στην αρμοδιότητά τους θέματα πολεοδομίας, στις περισσότερες για θέματα κατοικίας, ενώ στις μισές χώρες η χωροταξία ανήκει επίσης στους δήμους.

Στον τομέα κυκλοφορία και συγκοινωνία οι δήμοι όλων των ευρωπαϊκών χωρών είναι αρμόδιοι για το οδικό δίκτυο, ακολουθούν τα αστικά οδικά μέσα συγκοινωνίας, τα αστικά σιδηροδρομικά μέσα και τα λιμάνια. Αρμοδιότητα για τη λειτουργία των αεροδρομίων έχουν οι δήμοι σε Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, και Γερμανία. Συμπερασματικά: Η Ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει σημαντικές αρμοδιότητες και η αναγκαιότητα θωράκισης της ελληνικής ΤΑ με νέες σύγχρονες αρμοδιότητες είναι προφανής. Σε πολλές χώρες παρατηρείται κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του πρώτου και δεύτερου βαθμού Αυτοδιοίκησης ανάλογα με τη χωρική ακτίνα δράσης του τοπικού δημόσιου αγαθού. Διευρυμένες είναι οι αρμοδιότητες μητροπολιτικών πόλεων ειδικά στην Ιταλία. Οι δήμοι δεν περιορίζονται στην αποκομιδή των απορριμμάτων και τον εφοδιασμό αλλά επεκτείνονται σε δραστηριότητες όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός της μητροπολιτικής ζώνης, η πολιτιστική κληρονομιά, η οικονομική ανάπτυξη. Στην Ισπανία

οι δήμοι ανάλογα με το πληθυσμιακό μέγεθος έχουν επιπλέον αρμοδιότητες. Οι δήμοι άνω των 5000 κατοίκων έχουν παραπάνω από τους μικρότερους δήμους την ευθύνη δημοσίων πάρκων, δημοσίων βιβλιοθηκών και επεξεργασίας αποβλήτων. Στους δήμους με πληθυσμό άνω των 20000 κατοίκων προστίθενται οι αρμοδιότητες της πολιτικής προστασίας, της πυροσβεστικής, των κοινωνικών παροχών, των σφαγείων, των αθλητικών εγκαταστάσεων. Τέλος στους δήμους άνω των 50000 κατοίκων ανήκουν οι αρμοδιότητες των αστικών μέσων μεταφοράς και η προστασία του περιβάλλοντος.

Η Ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει σημαντικές αρμοδιότητες και η αναγκαιότητα θωράκισης της ελληνικής ΤΑ με νέες σύγχρονες αρμοδιότητες είναι προφανής.

Τα οικονομικά των Ευρωπαϊκών ΟΤΑ

Η τοπική φορολογία και οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι οι δύο βασικές χρηματοδοτικές πηγές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στην Ευρώπη, οι χώρες που έχουν περισσότερα τοπικά έσοδα σε σχέση με αυτά που προέρχονται από το κράτος και κατά συνέπεια έχουν και μεγαλύτερη δημοσιονομική αποκέντρωση, είναι οι Σκανδιναβικές, ενώ αντίθετα η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση, με ποσοστό 10,50 %. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν και η Πορτογαλία, το Βέλγιο. (Πίνακας -α). Σε χώρες όπως η Ιρλανδία, η Αυστρία τα έσοδα της Αυτοδιοίκησης κυμαίνονται σταθερά στη δεκαετία 80-90 στο 35% και 27% αντίστοιχα. Στη Φιλανδία τα ίδια έσοδα της Αυτοδιοίκησης στην ίδια δεκαετία ξεπερνούν το 80% των κρατικών εσόδων.

Πάντως η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι ένα σημαντικό μέρος των εσόδων της ΤΑ πρέπει να προέρχεται από τη φορολογικά έσοδα. Οι

Πίνακας -α Ποσοστιαία Σχέση Εσόδων ΤΑ- Κεντρικής Διοίκησης

	1982	1985	1988	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Αυστρία	26,5	26,7	26,51	26,85	27,38	27,33	26,95	27,78	28,55	27,02	23,76	26,91
Βέλγιο	14,95	15,78	14,44	13,19	14,27	14,02	13,68	13,93	14,63	13,64	13,46	
Δανία	96,06	77,12	75,72	80,24	80,27	80,55	79,36	81,05	82,73			
Φιλανδία	71,3	67,3	62,31	67,59	68,02	66,18	80,62	81,96	75,94	74,05	68,08	
Γαλλία	18,87	20,89	21,51	21,91	22,11	22,73	23,74	23,90	23,61	23,48	23,46	
Γερμανία		29,12	30,02	28,98	27,26	30,25	31,05	29,38	28,65	28,61	26,68	
Ιρλανδία	35,37	37,01	31,94	32,43	32,16	32,81	34,26	35,59	35,72	35,33		
Ιταλία		40,89	39,39						29,15	29,57	28,41	
Λουξεμβούργο				18,68	18,46	16,62	17,37	17,81	18,46	18,56	16,56	
Ολλανδία		36,48	33,15	33,08	34,68	35,18	33,75	35,26	35,06	35,22	32,97	
Πορτογαλία			10,09	9,39	10,25	10,02	10,47	9,82	9,89	10,41	10,82	
Ισπανία	15,99	17,17	17,81	19,46	18,86	18,29	18,61	19,22	19,42	20,13		
Σουηδία		62,37	54,43	52,88	56,64	63,70	69,52	65,90	57,97	54,43	52,43	57,40
Μ. Βρετανία	35,32	32,84		32,37	32,75	38,19	35,81	33,68	32,10	31,89	29,76	28,04
Ελλάδα	11,01	12,92	12,94	11,11	10,40	9,94	10,89	10,00	9,80	10,89	10,50	

επιχορηγήσεις θεωρούνται ότι μακροπρόθεσμα τουλάχιστον οδηγούν στην εξάρτηση της ΤΑ από την κεντρική διοίκηση, ενώ αντίθετα τα φορολογικά έσοδα μπορούν να προϋπολογιστούν, έχουν μια σχετική αυτονομία από τις πολιτικές παρεμβάσεις. Στην ΕΕ σ' ότι αφορά τη διάρθρωση των εσόδων, ο μέσος όρος εσόδων που προέρχεται από φόρους είναι 35,31%, από τέλη 13,63%, ενώ από επιχορηγήσεις 39,19%. Στη χώρα μας το ποσοστό των εσόδων από φόρους και τέλη είναι πολύ χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αντίθετα το ποσοστό των επιχορηγήσεων ξεπερνά κατά είκοσι τρεις περίπου ποσοστιαίες μονάδες τον αντίστοιχο μέσο όρο. Δηλαδή τα ποσοστά είναι 27%, 8% και 63% αντίστοιχα. Αντίθετα στην Ιρλανδία οι δήμοι εισπράττουν το 64,2% από φόρους, 18% από τέλη και 5,4% από επιχορηγήσεις, στην Δανία τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 52,2%, 22,3% και 34,5%, στην Γερμανία 35%, 4%, 32%. Σε ότι αφορά τη σχέση των φορολογικών εσόδων των ΟΤΑ και των επιχορηγήσεων από στοιχεία που υπάρχουν (πίνακας 4) προκύπτει ότι η στρατηγική επιλογή της Ευρωπαϊκής Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι να

θωρακίσει τον προϋπολογισμό της με ίδια έσοδα, ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει με μεγαλύτερη ανεξαρτησία στις νέες συνθήκες λειτουργίας. Με βάση την Ευρωπαϊκή εμπειρία, η ενδυνάμωση της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με νέους πόρους θα πρέπει να προσανατολιστεί κύρια προς την κατεύθυνση της αύξησης των τοπικών φορολογικών εσόδων, η οποία θα προέλθει από μεταφορά φορολογίας της κεντρικής διοίκησης. Κάτι το οποίο ζητά χρόνια τώρα και η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση και πλέον συζητά και η ελληνική κυβέρνηση ενόψει της φορολογικής μεταρρύθμισης.

Περί ελέγχου και διαφάνειας

Σε όλες τις χώρες της ΕΕ ο διοικητικός έλεγχος των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ αφορά την νομιμότητα και όχι τη σκοπιμότητα των διοικητικών πράξεων. Σε ορισμένες μάλιστα ο περιορισμός του διοικητικού ελέγχου στη νομιμότητα των πράξεων και μόνο είναι και συνταγματικά κατοχυρωμένος, όπως για παράδειγμα στην Πορτογαλία. Υπάρχουν χώρες, όπως η Μ. Βρετανία και η Σουηδία που δεν προβλέπονται ειδικοί διοικητικοί έλεγχοι αλλά αυτήν

την αρμοδιότητα την έχουν κυρίως τα δικαστήρια. Σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις όπως η περίπτωση της διαδημοτικής συνεργασίας στη Δανία, επιβάλλεται έλεγχος σκοπιμότητας. Οι αρχές που ελέγχουν διοικητικά τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ είναι η αμέσως ανώτερη διοικητικά βαθμίδα, όπως συμβαίνει στη Δανία, Φιλανδία, Ιταλία, ή το κεντρικό κράτος, όπως συμβαίνει στην Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία. Για τον καλύτερο και αποδοτικότερο έλεγχο δημιουργούνται εποπτικά όργανα και ελεγκτικές επιτροπές (Δανία, Ιταλία), ή ασκείται κατευθείαν από τις περιφερειακές ή κεντρικές αρχές. Ο διοικητικός έλεγχος αφορά τη Συνταγματικότητα, το έννομο και την ένταξη στο «γενικό συμφέρον» πράξεων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

Οι επιπτώσεις για

τους μη νομοταγείς

Σε περίπτωση που πράξεις ενός δήμου δεν συνάδουν με το Σύνταγμα, την ισχύουσα νομοθεσία και το γενικότερο συμφέρον οι εποπτικές αρχές μπορούν:

- Να ακυρώσουν τις αποφάσεις αυτές με δική τους πρωτοβουλία, μετά από αίτηση των πολιτών ή μειοψηφίας Δημοτικού Συμβουλίου (Δανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία).

- Να απαιτήσουν την τήρηση των νόμων και τη συμμόρφωση προς αυτούς (Φιλανδία).

- Να τις παραπέμψουν για επανεξέταση, σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια (Ιταλία).

Σε ορισμένες χώρες και σε πολύ ειδικές περιπτώσεις ο διοικητικός έλεγχος μπορεί να οδηγήσει στη διάλυση του Δημοτικού Συμβουλίου με απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας (Ιταλία) ή της κεντρικής Κυβέρνησης (Πορτογαλία). Επίσης σε χώρες όπως η Δανία τα μέλη των Δημοτικών Συμβουλίων δεν έχουν μόνο την πολιτική ευθύνη των αποφάσεών τους, αλλά και τη νομική με αποτέλεσμα, στην περίπτωση «μη χρηστής» διαχείρισης, να υπάρχει καταλογισμός ευθυνών και σε επίπεδο προσωπικό.

Ο οικονομικός έλεγχος

Ο οικονομικός έλεγχος που υφίστανται οι ευρωπαϊκοί ΟΤΑ από ανώτερες διοικητικές βαθμίδες και κυρίως από το κεντρικό κράτος, είναι ευθέως ανάλογος της δυνατότητας του να στηρίζονται στους ίδιους πόρους. Στη Σουηδία, χώρα με υψηλό ποσοστό ιδίων εσόδων σε σχέση με τα συνολικά έσοδα, ο έλεγχος στα οικονομικά των ΟΤΑ περιορίζεται σε γενικές διατάξεις και οι οικονομικές παρεμβάσεις της κεντρικής κυβέρνησης μόνο στον περιορισμό της αύξησης της τοπικής φορολο-

Πίνακας -β Διάρθρωση Εσόδων της Ευρωπαϊκής ΤΑ

	Φόροι	Τέλη	Επιχορηγήσεις	Δανεία	Άλλα
Αυστρία	16.3	21	43.7	10	9
Βέλγιο	40.75	6	44.26	0	8.99
Δανία	52.2	22.3	34.5	0	1
Φιλανδία	39.5	24	28.4	5.6	2.5
Γαλλία	42	8	29	9	12
Γερμανία	35	4	32	7	0
Ελλάδα	27	8	63	2	0
Ιρλανδία	64.2	18	5.4	4.6	7.8
Ιταλία	31	11	42	7	10
Λουξεμβούργο	32.88	24.88	33.16	8	0
Ολλανδία	15	2	83	0	0
Πορτογαλία	23	10.8	49.3	7.5	9.4
Ισπανία	29.8	18.5	27.1	14.9	9.7
Σουηδία	56	15	20	0	9
Μ. Βρετανία	25	11	53	8	4
Μέσος Όρος	35.31	13.63	39.19	5.57	5.56

Πίνακας -γ Επιχορηγήσεις ως ποσοστό του συνολικού εισοδήματος των ΟΤΑ

	ΚΑΠ	Γενικές Επιχορηγήσεις	Ειδικές Επιχορηγήσεις	Άλλες
Αυστρία	26	1	0	8
Βέλγιο	0	25	5	10
Δανία	2	12	0	11
Φιλανδία	1	28	1	0
Γαλλία	0	24	0	2
Γερμανία	17	15	13	0
Ελλάδα	25	25	0	8
Ιρλανδία	0	11	46	0
Ιταλία	2	8	24	5
Λουξεμβούργο	24	2	0	11
Ολλανδία	0	54	4	3
Πορτογαλία	1	31	4	2
Ισπανία	0	8	29	0
Σουηδία	0	11	8	0
Μ. Βρετανία	17	32	27	0
Μέσος Όρος	7.7	19.1	10.7	4.0

γίας. Αντίθετα σε χώρες όπως η Ολλανδία, που η συντριπτική πλειοψηφία των εσόδων των ΟΤΑ προέρχεται από κρατικές επιχορηγήσεις, ο θεσμοθετημένος οικονομικός έλεγχος της κεντρικής κυβέρνησης είναι διεξοδικός και αναλυτικός. Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να συνυπολογιστεί και ο έμμεσος έλεγχος των οικονομικών των ΟΤΑ μέσω των επιχορηγήσεων αφού μία αύξηση ή μείωση τους επιβάλει αναδιαρθρώσεις στον οικονομικό προγραμματισμό και διαχείριση των δήμων που στηρίζονται αποκλειστικά στις κρατικές επιχορηγήσεις. Σε όλες σχεδόν τις Ευρωπαϊκές χώρες προβλέπεται με νόμο ο έλεγχος των ισολογισμών των ΟΤΑ. Ο έλεγχος αυτός γίνεται από ειδικούς ελεγκτές και υποβάλλεται προς έγκριση πρώτα στο δημοτικό συμβούλιο και κατόπιν στην αμέσως επόμενη διοικητική αρχή (Φιλανδία, Ιταλία, Ολλανδία, Μ. Βρετανία). Ο έλεγχος του δημοτικού προϋπολογισμού διαφέρει από την άποψη του στόχου από χώρα σε χώρα. Στη Δανία υπάρχουν περιορισμοί στα ανώτατα όρια των επενδύσεων, φορολογίας, δανείων, προσωπικού και ελέγχεται κατά πόσο τηρούνται αυτοί οι περιορισμοί. Στη Μ. Βρετανία διανέμεται ένας οδηγός δαπανών που περιέχει το πρότυπο ή «συνετό» κόστος των δημοτικών υπηρεσιών. Οι αποκλίσεις από αυτά τα μεγέθη είναι ελέγξιμα στοιχεία. Στο Λουξεμβούργο και την Πορτογαλία ο έλεγχος του δημοτικού προϋπολογισμού αφορά τόσο τη νομιμότητα των δαπανών όσο και το ύψος τους. Στη Ολλανδία ελέγχεται η αξιοπιστία του προϋπολογισμού και με τη νέα δημοτική νομοθεσία οι ΟΤΑ με διαρθρωτικό έλλειμμα χρειάζονται έγκριση από τον επαρχιακό ανώτερο υπάλληλο. Οι ελεγκτές των δημοτικών προϋπολογισμών είναι επαγγελματίες κυρίως ορκωτοί λογιστές (Ολλανδία, Μ. Βρετανία) και λογιστές - εμπειρογνώμονες (Ιταλία) αλλά και ελεγκτικές υπηρεσίες που λειτουργούν στα πλαίσια του ΟΤΑ με δική του ευθύνη (Πορτογαλία) ή ανήκουν κατευθείαν στο Υπουργείο Εσωτερικών (Λουξεμβούργο). Στη Φιλανδία οι ελεγκτές εκλέγονται ενώ στη Δανία η ένωση δήμων και κοινοτήτων έχει θεσπίσει υπηρεσία ελέγχου των ΟΤΑ. Οι εκθέσεις των λογιστών και οι ισολογισμοί υποβάλλονται στην ανώτερη διοικητική αρχή. Τέλος στη Σουηδία έχει θεσπιστεί και αντίστροφη ελεγκτική διαδικασία. Οι ΟΤΑ μπορούν σε ορισμένα ζητήματα, όπως η χρήση γης και η προστασία του περιβάλλοντος, να θέσουν veto στις αποφάσεις της κεντρικής κυβέρνησης. Επίσης παρέχεται στους Σουηδικούς ΟΤΑ η δυνατότητα να εφεσβιάζουν αποφάσεις που έχουν ληφθεί από κεντρικές αρχές.

Διαδημοτικές συνεργασίες

Η Ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση πέρασε από την εποχή του φορολογικού ανταγωνισμού των ΟΤΑ (δεκαετία 70 μέχρι μέσα δεκαετίας 80) στην εποχή των συνεργασιών.

Από τα τέλη της δεκαετίας του '80 μέχρι σήμερα αυτό που κυριαρχεί, στην πολιτική πρακτική της Ευρωπαϊκής ΤΑ, είναι οι κάθε λογής και σε διάφορα επίπεδα συνεργασίες. Αυτό είναι σαφώς ένα νέο ποιοτικό χαρακτηριστικό στη λειτουργία και την πολιτική των ΟΤΑ. Η διαδημοτική συνεργασία στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες γίνεται σε εθελοντική βάση (Δανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Σουηδία, Μ.

Βρετανία) ή κυρίως σε εθελοντική βάση αφού, σε περιορισμένες περιπτώσεις, επιβάλλεται με Νόμο (Αυστρία, Φιλανδία). Οι συνεργασίες αυτές παρουσιάζουν μία ποικιλία όσον αφορά την νομική τους υπόσταση (αυτοδιοικούμενα όργανα, ΝΠΔΔ, ΝΠΔΔ).

Η ποικιλομορφία των νομικών μορφών που παίρνει η διαδημοτική συνεργασία δεν παρουσιάζεται μόνο μεταξύ των Ευρωπαϊκών ΟΤΑ αλλά και στα πλαίσια μίας χώρας. Για παράδειγμα στη Δανία παρατηρούνται διαφορετικές νομικές μορφές συνεργασίας. Οι διαδημοτικές συνεργασίες λειτουργούν με βάση καταστατικό στο οποίο αναφέρονται οι στόχοι, οι αμοιβαίες υποχρεώσεις, οι όροι συμμετοχής και αποχώρησης κλπ (Ιταλία, Πορτογαλία) ή η λειτουργία τους προβλέπεται σε ρυθμιστικούς νόμους (Αυστρία, Δανία, Λουξεμβούργο, Σουηδία, Ολλανδία, Μ. Βρετανία). Διοικούνται από «συνέλευση» (Αυστρία, Ιταλία, Πορτογαλία, Σουηδία, Ολλανδία) στις οποίες συμμετέχουν αντιπρο-

σωποι από όλους τους μετέχοντες ΟΤΑ. Σε ορισμένες περιπτώσεις στις συνελεύσεις και στα διοικητικά - αποφασιστικά όργανα των διαδημοτικών συνεργασιών συμμετέχουν μόνο αρετοί (Ιταλία, Ολλανδία, Αυστρία). Οι συνεργασίες καλύπτουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών σε τομείς όπως η εκπαίδευση, οι μεταφορές, η προστασία του περιβάλλοντος, η δημόσια υγεία, ο αθλητισμός κλπ.

Η διαδημοτική συνεργασία δεν έχει περιορισμούς στο πληθυσμιακό ή άλλο μέγεθος του ΟΤΑ. Δύο «μικροί» ΟΤΑ μπορούν να συμφωνήσουν την αλληλοϋποστήριξη και προμήθεια τεχνικών υπηρεσιών, όπως οι ΟΤΑ στα μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα τη διάθεση και διαχείριση των απορριμμάτων.

Με βάση την Ευρωπαϊκή εμπειρία, η ενδυνάμωση της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με νέους πόρους και θα πρέπει να προσανατολιστεί κύρια προς την κατεύθυνση της αύξησης των τοπικών φορολογικών εσόδων η οποία θα προέλθει από μεταφορά φορολογίας της κεντρικής διοίκησης.

Η Ιταλική εμπειρία

Ενδιαφέρουσα είναι η Ιταλική εμπειρία από τη συνεργασία δύο ή περισσότερων ΟΤΑ μικρότερων των 5000 κατοίκων. Η συνεργασία αυτή ξεκινάει με την από κοινού παραγωγή και παροχή ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών. Στόχος είναι μέσα από αυτήν την συνεργασία να προκύψει μία συνένωση των συμμετεχόντων ΟΤΑ. Εάν σε δέκα χρόνια δεν πραγματοποιηθεί αυτή

η συνένωση, η διαδημοτική συνεργασία διαλύεται. Ενδιαφέρουσα είναι η εμπειρία σε σχέση με την αναπτυξιακή προοπτική της αναπτυξιακής συνεργασίας. Στην Ιταλία επίσης οι ορεινοί και ημιορεινοί ΟΤΑ ανήκουν υποχρεωτικά σε συνδέσμους που υλοποιούν ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα. Στη Μ. Βρετανία η συμμετοχή σε δίκτυο για τη διάδοση των πληροφοριών σε σχέση με τις νέες αποτελεσματικές μορφές διοίκησης και οργάνωσης των ΟΤΑ είναι πολύ καλό παράδειγμα.

Πίνακας - 8 Διάρθρωση Φορολογικών Εσόδων της Ευρωπαϊκής ΤΑ

	Φόρος Ακίνητης Περιουσίας	Φόρος Εισοδήματος	Φόρος Νοικοκυριών	Φόρος Κατανάλωσης	Φόρος στις Επιχειρήσεις	Μεταβίβασης Κληρονομιάς	Άλλοι
Αυστρία	Υ, ΠΦΕ			Υ, ΠΦΕ			
Βέλγιο	ΜΥ, ΑΦΕ	ΜΥ, ΑΦΕ			ΜΥ, ΑΦΕ		ΜΥ, ΑΦΕ
Δανία	Υ, ΠΦΕ	Υ, ΠΦΕ					
Φιλανδία	Υ, ΠΦΕ	Υ, ΑΦΕ					
Γαλλία	Υ, ΠΦΕ	Υ, ΠΦΕ	Υ, ΠΦΕ		Υ, ΠΦΕ		ΜΥ, ΑΦΕ
Γερμανία	ΜΥ, ΑΦΕ				ΜΥ, ΑΦΕ		
Ελβετία	Υ, ΚΚ			Υ, ΚΚ			ΜΥ, ΑΦΕ
Ιρλανδία	Υ, ΠΦΕ						
Ιταλία	Υ, ΠΦΕ				Υ, ΠΦΕ		ΜΥ, ΑΦΕ
Λουξεμβούργο	Υ, ΠΦΕ				Υ, ΠΦΕ		
Ολλανδία	ΜΥ, ΚΚ		ΜΥ, ΚΚ				ΜΥ, ΚΚ
Πορτογαλία	Υ, ΠΦΕ	ΜΥ, ΚΚ		Υ, ΚΚ		Υ, ΚΚ	ΜΥ, ΚΚ
Ισπανία	Υ, ΠΦΕ			Υ, ΠΦΕ	Υ, ΠΦΕ	ΜΥ, ΚΚ	ΜΥ, ΠΦΕ
Σουηδία		Υ, ΠΦΕ					ΜΥ, ΑΦΕ
Μ. Βρετανία	ΜΥ, ΚΚ						

Υ= Υποχρεωτική Φορολογία ΜΥ= Μη Υποχρεωτική φορολογία ΠΦΕ= Περιορισμένη Φορολογική Ελευθερία ΑΦΕ= Απεριόριστη Φορολογική Ελευθερία ΚΚ= Καθορίζεται Κέντρικά.

Ένα πείραμα για την αναζωογόνηση της υπαίθρου στην Ισπανία

Το πρόβλημα της εγκατάλειψης απομακρυσμένων χωριών, αλλά και ολόκληρων περιοχών, δεν είναι γνώρισμα μόνο της ελληνικής υπαίθρου.

Το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν πολλές χώρες με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Στην Ισπανία, παραδείγματος χάριν, το θέμα αντιμετωπίστηκε με ριζοσπαστικό τρόπο σε μια άγωνα και ερημωμένη περιοχή της Αραγονίας, από τον πολυμήχανο δήμαρχό της, Λουίς Μπρίθιο. Η ιστορία έχει ως εξής έτσι όπως τη διαβάζουμε από τον ισπανικό Τύπο:

Το χωριό Αγκουαβίβα -Δροσονέρι θα μπορούσαμε να το μεταφράσουμε εμείς για να το προσαρμόσουμε σε δική μας ντοπιολαλιά- ζούσε τις τελευταίες του ώρες: ο πληθυσμός έφθινε, αφού οι νέοι έφευγαν για τις μεγάλες πόλεις και οι ηλικιωμένοι όταν έφθανε η ώρα τους έφευγαν οριστικά από τον τόπο. Μέχρι που ο δήμαρχος είχε μια φαεινή ιδέα, που έφερε στο χωριό νέους ανθρώπους οι οποίοι ήθελαν να μείνουν εκεί: ξεκίνησε λοιπόν μια καμπάνια την οποία διηύθυνε ο ίδιος. Καλούσε νέους ανθρώπους από άλλες χώρες να έρθουν να εγκατασταθούν στο χωριό, ανακαινίζοντας ή ενοικιάζοντας σε πολύ χαμηλές τιμές τα εγκαταλελειμμένα σπίτια των πρώην κατοίκων της Αγκουαβίβα. Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε να καλύπτουν ορισμένες προϋποθέσεις: να έχουν τουλάχιστον δύο παιδιά σχολικής ηλικίας και να δεσμευτούν πως θα μείνουν για τουλάχιστον πέντε χρόνια στο χωριό. Από εκεί και πέρα ο Δήμαρχος αναλάμβανε να τους εξασφαλίσει εργασία και στέγη.

Σε μια εποχή που πολλοί άνθρωποι αντιμετωπίζουν το φάσμα της φτώχειας και της ανεργίας, η πρόταση του ισπανού δημάρχου αποτελούσε μεγάλη ευκαιρία. Έτσι, πολλοί Αργεντινοί αλλά και Λατινοαμερικάνοι που είχαν και το πλεονέκτημα της γλώσσας αλλά και σε έναν βαθμό ακόμη και της μακρινής έστω καταγωγής δεν δίστασαν να διασχίσουν τον Ατλαντικό και να βρεθούν στην ισπανική ενδοχώρα. Όμως δεν ήταν οι μόνοι: Μετά από ενδελεχή

έρευνα του δημάρχου και των συνεργατών του εξετάστηκαν χιλιάδες αιτήσεις μεταξύ των οποίων και πολλών Ρουμάνων που απάντησαν στην πρόσκληση του Μπρίθιο. Το αρχικό πρόγραμμα της Αγκουαβίβα είχε ως στόχο τους Αργεντινούς, ισπανικής καταγωγής, που θα μπορούσαν να πάρουν την ισπανική υπηκοότητα, η οποία δίδεται στα εγγόνια των μεταναστών, και που είχαν κοινή γλώσσα, θρησκεία και σε μεγάλο βαθμό και πολιτισμό. Έτσι, με την πρώτη «φουρνιά» το χωριό υποδέχθηκε εννέα οικογένειες Αργεντινών, τρεις οικογένειες Ουραγουανών και δύο οικογένειες Ρουμάνων. Τον Νοέμβριο του 2000 ο δήμαρχος ίδρυσε την Εθνική Ένωση χωριών ενάντια στην εγκατάλειψη της υπαίθρου, στην οποία τώρα συμμετέ-

χουν 200 κοινότητες της Καστίλης, της Αραγονίας και της περιοχής της Βαλένθιας. Οι αιτήσεις άλλων είκοσι οικογενειών έχουν ήδη γίνει δεκτές και έχουν εξασφαλιστεί οι πόροι για την ενίσχυσή τους. Έτσι στους δρόμους του χωριού βλέπει κανείς τώρα ξανά μικρά παιδιά να παίρνουν το δρόμο για το σχολείο. Η μόνη παραξενιά είναι πως είναι κατάξανθα και μιλούν με μια περίεργη προφορά τα ισπανικά. Είναι μικροί Ρουμάνοι ή και Αργεντινοί που ξαναρχίζουν με τους γονείς τους μια νέα ζωή στην Ισπανία. Περισσότεροι από τους μισούς μαθητές του Δημοτικού είναι ξένοι, αλλά ο αριθμός τους αυξήθηκε από 49 σε 81 πιτσιρικά, σε μια εποχή που στις υπόλοιπες επαρχίες της χώρας η εγκατάλειψη της υπαίθρου συντελείται με ραγδαίους ρυθμούς και τα σχολεία κλείνουν το ένα μετά το άλλο.

«Στην αρχή, λει ο δασκάλα της Αγκουαβίβα, που είναι και η σύζυγος του δημάρχου, οι ντόπιοι είχαν αμφιβολίες για το αν θα επιτύγχανε το εγχείρημα. Δεν πίστευαν πως θα μπορούσε να είναι αυτή η λύση στο πρόβλημα, αλλά τη δέχθηκαν ως μια έσχατη κίνηση του δημάρχου.

Τον Απρίλιο του 2001, ο δήμαρχος πήγε ο ίδιος στο χωριό των Ρουμάνων που εγκαταστάθηκαν στην Αγκουαβίβα, κάπου στην Τρανσυλβανία, για να συναντήσει άλλες δέκα οικογένειες και να υπογράψει με τον εκεί δήμαρχο μια συμφωνία συνεργασίας.

Έντεκα οικογένειες Κολομβιανών

■ Ο δήμαρχος καλούσε νέους ανθρώπους από άλλες χώρες να έρθουν να εγκατασταθούν στο χωριό, ανακαινίζοντας ή ενοικιάζοντας σε πολύ χαμηλές τιμές τα εγκαταλελειμμένα σπίτια των πρώην κατοίκων της Αγκουαβίβα. Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε: να έχουν τουλάχιστον δύο παιδιά σχολικής ηλικίας και να δεσμευτούν πως θα μείνουν για τουλάχιστον πέντε χρόνια στο χωριό. Ο Δήμαρχος αναλάμβανε να τους εξασφαλίσει εργασία και στέγη.

που κάλυπταν τα κριτήρια για την εγκατάστασή τους στην Ισπανία έφθασαν εκεί τον περασμένο Σεπτέμβριο, ενώ ο Λουίς Μπρίθιο επέστρεφε από το τελευταίο του ταξίδι στην Αργεντινή όπου ζουν οι 5.000 οικογένειες που θέλουν να μεταναστεύσουν στην Αγκουαβίβα ή σε κάποιο άλλο χωριό της Ένωσης.

Προς το παρόν οι ισπανικές αρχές θεωρούν αυτή την εμπειρία σαν μια βόμβα έτοιμη να εκραγεί και δεν επιθυμούν να εμπλακούν περισσότερο σ' αυτήν την υπόθεση ιδιαίτερα αν γυρίσει άσχημα. Στην αντίθεση περίπτωση το σχέδιο αυτό μπορεί να το εφαρμόσουν σε ευρύτερη ακτίνα και αν έχει θεαματικές εξελίξεις στις ερημωμένες περιοχές της χώρας.

Στην περιοχή της Αγκουαβίβα, στην επαρχία Τερουέλ, ο δείκτης γονιμότητας είναι 1,03 παιδιά ανά γυναίκα.

Είναι ο χαμηλότερος σε όλη την Ισπανία, η οποία είναι ο ουραγός σε ολόκληρη την Ευρώπη στο δημογραφικό πρόβλημα.

Δεν πρέπει κανείς να πιστέψει πως όλα λειτουργούν στην εντέλεια και πως δεν υπάρχουν δυσκολίες.

Στη δεκαετία του '90 το ίδιο πείραμα είχε γίνει με την οικειοθελή μεταφορά κατοίκων της Βαρκελώνης στην περιοχή, αλλά δεν είχε τότε επιτυχία διότι μετά την ανάκαμψη της οικονομίας οι περισσότεροι αν όχι όλοι επέστρεψαν στην πόλη τους.

Σήμερα με τους Αργεντινούς η κατάσταση είναι καλύτερη, λέει ο δήμαρχος αφού οι Λατινοαμερικάνοι έχουν μια «διαφορετική άποψη της εργασίας» από αυτήν των ντόπιων, οι οποίοι δουλεύουν σκληρά και παραδέχεται πως υπάρχουν και προβλήματα. Αλλά το πιο εντυπωσιακό είναι η επιτυχία της προσαρμογής των Ρουμάνων οι οποίοι με εξαίρεση τη γλώσσα, εγκλιματίστηκαν πολύ εύκολα και «μας μοιάζουν πολύ», όπως παραδέχεται ο δήμαρχος.

Οι πρώτοι Ρουμάνοι που έφθασαν στο χωριό, ο Δαβίδ με τη γυναίκα του Λίλι και τα παιδιά τους Βλαντ και Ντορέλ μιλούν με μεγάλο ενθουσιασμό για την καλή τους τύχη: «Όλοι οι άνθρωποι εδώ μας βοήθησαν χωρίς να ζητήσουν τίποτα σε αντάλλαγμα», λέει η Λίλι. Αντί να νοικιάσουν κάποιο σπίτι, αποφάσισαν να αγοράσουν ένα από τα προς πώληση άδεια σπίτια του χωριού, ένα κτίσμα τριών ορόφων του 1800, στο οποίο μέχρι πριν από μερικά χρόνια που το χωριό ενημερούσε ζούσε ένας χασάπης. Το αγόρασαν για 6.000 ευρώ με στεγαστικό δάνειο, αφού ο μισθός του Δαβίδ είναι περίπου 780 ευρώ.

«Η τράπεζα μας βοήθησε πολύ, λέει η Λίλι. Ο δήμος φέρεται ως εγγυητής μας. Αν ήμουν σε μια πόλη όπως η Βαρκελώνη δεν θα μπορούσα ποτέ να συζητάω με τον δήμαρχο και εκείνος δε θα μπορούσε να εμπιστευθεί τον άνδρα μου».

Αντίθετα, πολλοί Αργεντινοί έχουν πρόβλημα, όπως μια οικογένεια με εννιά παιδιά που δεν της φθάνουν τα χρήματα για να ζήσει.

Παραπονούνται ότι το πρόγραμμα δεν έχει λάβει υπόψη του τις πολύτεκνες οικογένειες και σκέφτονται ακόμα και να φύγουν παρόλο που θα πρέπει να καταβάλουν ένα ποσό ως πρόστιμο όπως προβλέπει το συμβόλαιο που έχουν υπογράψει με τον δήμο.

Τελικά αυτοί που είναι ευχαριστημένοι από το πείραμα του δημάρχου είναι οι κάτοικοι του χωριού που βλέπουν τα άδεια σπίτια να γεμίζουν, τα παιδιά να παίζουν στους δρόμους και όλο το χωριό να έχει ζαναζωντανέψει και ελπίζουν πως όλα θα πάνε καλά.

Προσηλωμένες
στις ευρωπαϊκές
ανθρώπινες
αξίες οι τοπικές
αρχές

της ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΣΟΥΛΤΗ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ των Περιφερειών για τους μεταναστες

Τουλάχιστον οι περιφερειακές και τοπικές αρχές της γηραιάς ηπείρου δεν φαίνεται να έχουν εγκαταλείψει τις ευρωπαϊκές ανθρωπιστικές παραδόσεις, όπως συμβαίνει τελευταία με τις πολιτικές ηγεσίες για το θέμα των μεταναστών. Συγκεκριμένα με γνωμοδότηση που κατέθεσαν προς τα αρμόδια όργανα λίγο πριν από τη Σύνοδο Κορυφής της Σεβίλλης, όπου κεντρικό θέμα είναι πως θα καταστεί ...φρούριο η Ευρώπη απέναντι στους μετανάστες, θέτουν ως βασική προϋπόθεση για τη χάραξη κοινής πολιτικής απέναντι στους μετανάστες τους εξής παράγοντες:

Πρώτον ότι τα όποια μέτρα κατά της παράνομης μετανάστευσης πρέπει να ενταχθούν στο πλαίσιο της ευρύτερης συζήτησης γύρω από τη διαχείριση της μετανάστευσης στην Ε.Ε., καθώς και σε σχέση με τις οικονομικές και δημογραφικές αλλαγές που σημειώνονται στην Ε.Ε.. Δεύτερον, να διατηρηθεί το πρωταρχικό δικαίωμα αναζήτησης ασύλου στα πλαίσια της Σύμβασης της Γενένης του 1951. Τρίτον λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή των μεταναστευτικών ροών στην Ε.Ε. μπροστά στις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και τεχνολογικές αλλαγές που σημειώνονται παγκόσμια. Επίσης προτείνει να αναλάβουν ουσιαστικές αρμοδιότητες - με τους αντίστοιχους πόρους - οι πόλεις και περιφέρειες στη διαδικασία ανάπτυξης διαδικασιών ενσωμάτωσης των μεταναστών.

Το φρούριο της Ευρώπης

Για το θέμα των μεταναστών ήδη έχουν προηγηθεί συνεδριάσεις συναρμόδιων υπουργών της Ε.Ε., ενώ ορι-

σμένες χώρες (Ιταλία, Βρετανία, Ισπανία, Δανία, Ολλανδία) ψήφισαν ή τροποποιούν τους νόμους για τη μετανάστευση προς πιο σκληρή και σε «γραμμή Λεπέν» κατεύθυνση.

Πάντως σε γενικές γραμμές υπάρχει μια σύμπνοια των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων σε ζητήματα καταστολής και αναχαίτισης, με εξαίρεση τη κυβέρνηση της χώρας μας.

Η Ελλάδα δεν συμμερίζεται απόλυτα την άποψη για τη δημιουργία μιας «Ευρώπης Φρούριο» που υποστηρίζει ότι με απελάσεις, φυλακίσεις και άλλα σκληρά μέτρα κατά των μεταναστών θα αντιμετωπιστούν τα ακροδεξιά ρεύματα στην Ευρώπη.

Ωστόσο τα αποτελέσματα της Συνόδου για το θέμα είναι σε άμεση συνάρτηση και με το γεγονός ότι τους τελευταίους μήνες άλλαξε η πολιτική και ιδεολογική ισορροπία στην Ευρώπη.

Η απομάκρυνση των κεντροαριστερών κυβερνήσεων από την εξουσία σε έξι από τις έντεκα χώρες, στις οποίες κυβερνούσαν τα τελευταία χρόνια, δημιουργεί αυτομάτως πρόβλημα κατεύθυνσης στις πολιτικοκοινωνικές επιδιώξεις και στις προτεινόμε-

νες λύσεις για μια σειρά θέματα, με πρώτο βέβαια το μεταναστευτικό. Είναι δύσκολο να περιμένει κανείς ότι ηγέτες χωρών, όπως της Πορτογαλίας, της Ολλανδίας, της Γαλλίας και άλλοι κεντροδεξιοί πρωθυπουργοί, πολλοί από αυτούς συμμετέχουν για πρώτη φορά σε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, θα δεχθούν και θα υιοθετήσουν σχέδια και πολιτική κατεύθυνση στο μεταναστευτικό, τα οποία διαμόρφωσαν κεντροαριστεροί και σοσιαλδημοκράτες προκάτοχοί τους.

Η ΕτΠ για τους μετανάστες

Για την πολιτική μετανάστευσης η Επιτροπή Περιφερειών θεωρεί ότι εκτός από τα μέτρα που ενισχύουν τον έλεγχο των συνόρων πρέπει να αυξηθούν οι κυρώσεις εναντίον όσων επιδιώκουν το κέρδος από την παράνομη μετανάστευση με την εμπορία ατόμων και την απασχόληση παράνομων μεταναστών.

Υπογραμμίζει την ανάγκη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης των χωρών προέλευσης και διέλευσης

μεταναστευτικών ροών. Επισημαίνει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να κληθούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των εθνικών προγραμμάτων δράσης και μαζί με άλλους φορείς να εργαστούν για την ενσωμάτωση των μεταναστών στην κοινωνία του πολίτη και στην αγορά εργασίας της Ε.Ε.

Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να συνδράμουν μέτρα που συνδέονται με την απασχόληση και δράσεις για την καταπολέμηση των παράνομων εργοδοτών στα κράτη μέλη της Ε.Ε. «Η παράνομη απασχόληση, τονίζεται στη Γνωμοδότηση, είναι μια κατάσταση που δεν συμφέρει ούτε τους μετανάστες εργαζόμενους ούτε τον ντόπιο πληθυσμό εργαζομένων, διότι υπονομεύει τους μισθούς, την ποιότητα των συνθηκών εργασίας, την υγεία, την ασφάλεια σε τομείς όπου οι εργασίες είναι ήδη κακοπληρωμένες, όπως η εποχιακή γεωργική απασχόληση.

Η συνεργασία μεταξύ τοπικών και περιφερειακών αρχών και κοινωνικών εταίρων (εργατικές ενώσεις και νόμιμοι εργοδότες) θα μπορούσε να αποτελέσει τμήμα του προγράμματος ARGO». Επίσης θεωρεί απαραίτητο να συμμετάσχουν από τώρα και οι υποψήφιες χώρες στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και μέσω των τοπικών και περιφερειακών αρχών των υποψηφίων χωρών.

Επίσης οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετάσχουν σε ενημερωτικές

εκστρατείες για τις διαδικασίες παροχής ασύλου και νόμιμων μέσων μετανάστευσης.

Για την εφαρμογή των στρατηγικών ενσωμάτωσης υπογραμμίζει ότι πρέπει να θεσπιστεί κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την ευαισθητοποίηση και την αποτελεσματική συμμετοχή των εμπλεκόμενων οργανώσεων σε όλα τα επίπεδα.

Διαπιστώνει ότι οι διαφορές που υπάρχουν, όσον αφορά τη νομοθεσία για την εισδοχή και την παραμονή των μεταναστών, μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ως αποτέλεσμα την ακινητοποίηση των υποψηφίων μεταναστών πριν των πυλών ορισμένων κρατών μελών.

Αυτή η κατάσταση έχει ως συνέπεια τη δημιουργία κέντρων υποδοχής για τους μετανάστες που αναγκάζονται να παραμένουν σ' αυτά για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Η ΕτΠ για την πολιτική ασύλου

Σε ό,τι αφορά την πολιτική παροχής ασύλου, τονίζει τη σημασία που έχει η συμμετοχή των αιτούντων ασύλο και των προσφύγων στην ανάπτυξη των υπηρεσιών που παρέχονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ως πρώτο βήμα για την ενεργή ενσωμάτωσή τους στο πολιτικό κοινωνικό και επαγγελματικό βίο των κρατών μελών της Ε.Ε. Ζητά να θεσπιστούν κοινές απαιτήσεις για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα και τα κράτη μέλη να παρέχουν στις τοπικές και περιφερειακές αρχές τα κατάλληλα μέσα ανάλογα με τις διάφορες ανάγκες τους.

Τονίζει ότι σε όσους έχει αναγνωριστεί καθεστώς πρόσφυγα πρέπει να έχουν την ίδια πρόσβαση στις υπηρεσίες και τις ευκαιρίες που παρέχονται από

τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές, όπως και οι υπήκοοι των κρατών μελών της Ε.Ε., ενώ αναγνωρίζει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει να παρέχονται πρόσθετα δικαιώματα όπως το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Επίσης ζητά στήριξη των προσφύγων με ειδικές υπηρεσίες, όπως είναι η παροχή πληροφόρησης σε συγκεκριμένη γλώσσα, παροχή νομικών συμβουλών, υγειονομική και ψυχολογική περίθαλψη, και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να αντιμετωπίζουν και τις σχετικές δαπάνες.

Ειδική στήριξη ζητά και για τις γυναίκες πρόσφυγες που αιτούνται άσυλο.

«Δεδομένου ότι ο βιασμός χρησιμοποιείται ως μορφή βασανιστηρίου, πρέπει να προβλέπεται η πρόσβαση σε γυναίκες ιατρούς, ειδικούς συνομιλητές και διερμηνείς για τις γυναίκες που αιτούνται άσυλο χωριστά

από τα άλλα μέλη της οικογένειάς, για να διευκολύνεται η αποκάλυψη οιασδήποτε σεξουαλικής κακομεταχείρισης. Είναι απαραίτητη η κατάρτιση και η υποστήριξη του προσωπικού και των εθελοντών όπως και η πρόσβαση σε ειδικευμένες υπηρεσίες με πείρα στους σχετικούς τομείς», τονίζεται στη Γνωμοδότηση.

Τέλος η Ε.Π. προτίνει τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τους Πρόσφυγες, ζητά την υιοθέτηση κοινού συστήματος παροχής ασύλου με αναγνωρισμένο ρόλο στις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

«Ωστόσο, υπογραμμίζεται, η πρόσβαση στις υπηρεσίες υποστήριξης και προετοιμασίας για την ενδεχόμενη θετική απόφαση περί χορηγήσεως καθεστώτος πρόσφυγα ή όχι πρέπει να αποτελέσει αναπόσπαστο σκέλος της διαδικασίας χορηγήσεως ασύλου».

Η Ευρώπη έχει **ανάγκη** τους **ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ** αλλά δεγ τους **«ΑΝΤΕΧΕΙ»**

Το θέμα των μεταναστών είναι ένα από τα ζητήματα που η Ελλάδα, κατά το διάστημα της δικής της Προεδρίας στην Ε.Ε., το πρώτο εξάμηνο του 2003, θα προσπαθήσει να αναδείξει και να προτείνει λύσεις. Ωστόσο το τοπίο παραμένει θολό καθώς το πρόβλημα είναι σύνθετο και κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές τώρα χαράσσονται. Στις χώρες-μέλη της Ε.Ε., τα δικαιώματα των μεταναστών και οι νόμοι περί ασύλου διαφέρουν ουσιαστικά από τη μια χώρα στην άλλη.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών έχει προειδοποιήσει την Ε.Ε. πως είναι αναγκαίο να ανοίξει τα σύνορα της τόσο για δημογραφικούς λόγους όσο και για θέματα που αφορούν το ασφαλιστικό. Σύμφωνα με την Eurostat, η Ευρώπη χρειάζεται 44 εκατομμύρια μετανάστες μέχρι το 2050 για να καλύψει αυτά τα κενά.

Ο αριθμός των μεταναστών που εισέρευσε σε χώρες της Ε.Ε. το 2000 ανήλθαν στους 816.000, σχεδόν 100.000 περισσότεροι από το 1999. Στην πλειονότητά τους προέρχονται από τις χώρες του Μαγκρέμπ (Αλγερία, Μαρόκο, Τυνησία), την Τουρκία, την Ινδία, χώρες της Αφρικής, οι οποίες βρίσκονται νότια της Σαχάρας, και τα Βαλκάνια.

Τρία εκατομμύρια μετανάστες εκτιμάται πως ζουν παράνομα στη Γηραιά Ήπειρο. Από αυτά 500.000 ζουν στη Γαλλία, περίπου 300.000 στην Ισπανία και 235.000 στην Ιταλία. Στην Ελλάδα οι παράνομοι μετανάστες υπολογίζονται περίπου στις 300.000.

Παράλληλα με το φαινόμενο της άφιξης τώσων μεταναστών για οικονομικούς αλλά και

πολιτικούς λόγους, που συχνά άλλωστε συμπίπτουν, σύμφωνα με την επήσια Έκθεση του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για τον Ρατσισμό και τη Ξενοφοβία, αυξάνονται κάθε χρόνο τα περιστατικά βίας φυλετικής φύσεως, διακρίσεις ή εγκλήματα ομάδων νεοναζιστών σε όλες τις χώρες της Ε.Ε.

Ένα ποσοστό 33% των Ευρωπαίων θεωρείται, βάσει στατιστικών, «πολύ» ή «πάρα πολύ» ρατσιστές. Το Ευρωβαρόμετρο θεωρεί πως οι αιτίες για αυτή την αύξηση της Ξενοφοβίας οφείλονται κυρίως στο φόβο τους για την ανεργία, στην ανασφάλεια αλλά και στη γενικευμένη δυσανεμία απέναντι των κυβερνητικών πολιτικών και των κοινωνικών καταστάσεων.

Ωστόσο πέρα από τα δύο μεγάλα προβλήματα, το δημογραφικό και το ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό, υπάρχει και το πρόβλημα της κάλυψης κάποιων θέσεων εργασίας - ελάχιστα θελκτικών - που παραμένουν κενές, αφού δεν έχουν ζήτηση από τους ευρωπαίους. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια διαπιστώνονται και ελλείψεις σε θέσεις υψηλής τεχνολογίας. Μόνο στη Γερμανία αναζητούνται κάθε χρόνο 350.000 ξένοι εργάτες και 240.000 στην Ισπανία. Μπροστά σ' αυτές τις ανάγκες η Ε.Ε. αντιμετωπίζει το φαινόμενο με φόβο και άρνηση. Πίσω από έναν πολιτικό ορθό λόγο κρύβεται αφενός η ανικανότητα να ληφθούν κοινές νηρεκτιβές και αφετέρου η επιθυμία επιλογής μεταναστών ανάλογα με τις ανάγκες της χώρας υποδοχής: αγρότες για την Ισπανία και την Ελλάδα, νοσοκόμοι για την Πορτογαλία, πληροφορικοί για τη Γερμανία ή τη Βρετανία...

Οι λόγοι του φόβου απέναντι στους μετανάστες

Τρεις είναι οι λόγοι που καταγράφονται για την καλλιέργεια του φόβου απέναντι στους μετανάστες.

Ο πρώτος είναι στατιστικός: 6 στους 10 Γάλλους θεωρούν πως ο αριθμός των ξένων στη χώρα τους είναι «πολύ υψηλός», σύμφωνα με έρευνα της Εθνικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι μισοί από τους Γάλλους αποδίδουν στους ξένους την απώλεια των προνομίων τους, όσον αφορά στην κοινωνική ασφάλιση, ενώ το ένα τρίτο τους θεωρεί υπεύθυνους για την ανασφάλεια που βιώνουν οι πολίτες της. Αντίστοιχα στοιχεία σημειώνονται και στις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε.

Ο δεύτερος λόγος είναι πολιτικός: Η Γερμανία και η Αυστρία κατάφεραν να επιβάλουν τα κριτήριά τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την ελεύθερη διακίνηση πολιτών από τις ανατολικές χώρες, όταν αυτές γίνουν μέλη της Ε.Ε.

Ωστόσο, οι στατιστικές διαψεύδουν την εμφάνιση φαινομένου χιονοστιβάδας: Την πρώτη χρονιά μετά τη διεύρυνση της Ε.Ε. με τις πρώην ανατολικές χώρες, σύμφωνα με υπολογισμούς, αναμένονται να φθάσουν στην Ευρώπη μόνο 350.000 εργάτες. Άλλο παράδειγμα είναι η πρόταση της Βρετανικής κυβέρνησης για την αναθεώρηση της Χάρτας των Προσφύγων του ΟΗΕ και τη δημιουργία μιας λίστας κρατών, οι κάτοικοι των οποίων δεν θα μπορούν να κάνουν χρήση του δικαιώματος του ασύλου.

Ο τρίτος λόγος είναι αστυνομικός: Ήδη

λειτουργεί πιλοτικά το Eurodac, μια γιγαντιαία τράπεζα δεδομένων, η οποία περιλαμβάνει στοιχεία όλων των παράνομων μεταναστών, που έχουν εντοπιστεί στην Ε.Ε. Σ' αυτόν τον υπερυπολογιστή έχουν συγκεντρωθεί αποτυπώματα και των δέκα δακτύλων των χεριών μεταναστών ηλικίας άνω των 14 ετών, χωρίς να διαμαρτυρηθεί κανείς γι' αυτό, όταν μάλιστα αυτό ισχύει και για ανήλικους. Οι αριθμοί καταδεικνύουν το μέγεθος της πρόκλησης που αντιμετωπίζουν οι 15. Μισό εκατομμύριο μετανάστες αναζητούν αυτή τη στιγμή το δρόμο - παράνομο συνήθως - για να μπουν σε μια χώρα της Ε.Ε. Τα Βαλκάνια και η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γερμανία και η Αυστρία είναι οι πιο σημαντικές πύλες εισόδου. Για πρώτη φορά στην ιστορία της Ε.Ε., το φαινόμενο αγγίζει όλους καθώς η κατάργηση των εσωτερικών συνόρων διευκολύνει τις μετακινήσεις. Οι 15 παραδέχονται πως το πρόβλημα πρέπει να λυθεί από κοινού, αλλά αυτό είναι και το μόνο σημείο συμφωνίας τους. Οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν δύο αντίθετες πραγματικότητες. Αφενός αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της εισροής μεταναστών για να καλύψουν θέσεις εργασίας σε μια Ευρώπη που γερνάει με γοργούς ρυθμούς, αφετέρου δεν μπορούν παρά να συλλαμβάνουν όλους τους παράνομους, που μεταφέρονται από μαφιόζους λαθρέμπορους, από τη μια χώρα στην άλλη.

Ο φόβος γέρνει...δεξιά

Ο φόβος προς τους ξένους, που χρησιμοποιείται για πολιτικούς λόγους, έσπρωξε πολλούς ψηφοφόρους προς τα ακροδεξιά κόμματα, όπως στη Γαλλία και την Αυστρία. Ακόμη και σε χώρες με πολύ χαμηλά ποσοστά μεταναστών, παρατηρούνται μεγάλες αντιδράσεις του κόσμου κατά των αλλοδαπών, όπως και στη Βρετανία, όπου έξι εβδομάδες πριν από τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές ανακοινώθηκαν οι απελάσεις 30.000 παράνομων μεταναστών.

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές

Η Ε.Ε. έχει καταγράψει περίπου 12 εκατομμύρια μετανάστες σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε το Διεθνές Γραφείο για τη Μετανάστευση: επτά εκατομμύρια ζουν μόνο στη Γερμανία. Αλλά στην Ε.Ε. ζουν τουλάχιστον τρία ή τέσσερα εκατομμύρια παράνομοι μετανάστες και οι νομιμοποιήσεις στη Γαλλία και την Ισπανία δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Το πρόβλημα εξακολουθεί να υπάρχει. Μόνο στις χώρες των Βαλκανίων υπολογίζεται πως 200.000, κυρίως Κινέζοι και Κούρδοι, μετανάστες περιμένουν από τις διάφορες μαφίες να τους περάσουν σε χώρες της Ε.Ε. Όπως αναλύει σε μελέτη της η ερευνήτρια, ειδικός στις ευρωπαϊκές πολιτικές του ελέγχου της μετανάστευσης, Βιρζίνι Γκιροντόν, «από τότε που τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη του Άμστερνταμ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή το Συμβούλιο Υπουργών της Ε.Ε. μπορούν να προτείνουν οδηγίες για τη μεταξύ τους συνεργασία σε θέματα μετανάστευσης και ασύλου, αλλά καμία δεν έχει υιοθετηθεί. Όταν μια χώρα ασκεί την προεδρία της Ε.Ε., καταθέτει προτάσεις, αλλά πάντα σύμφωνα με τη δική της οπτική αυτών των προβλημάτων ή για να ικανοποιήσει τους ψηφοφόρους της. Για να γίνουν αποδεκτές αυτές οι οδηγίες χρειάζε-

ται να υπερψηφιστούν από όλες τις χώρες. Όμως η κυριότερη δυσκολία είναι να βρεθεί μια συμφωνία μεταξύ τους».

Το κύριο βάρος πέφτει στην αναχαίτιση

Η Ε.Ε. αποφασίζει δραστικά μέτρα, όταν πρόκειται για αστυνομικές επιχειρήσεις, αλλά στην παραμικρή πολιτική ρύθμιση, όπως η ενοποίηση των νομοθεσιών ή η εφαρμογή μιας πραγματικά κοινής πολιτικής, συγκρούεται με το εθνικό συμφέρον. Οι Ευρωπαίοι, από τη μια επιθυμούν να θέσουν σε λειτουργία μηχανισμούς επιλογής των μεταναστών και από την άλλη, αναθέτουν στην αστυνομία αυτή τη διαδικασία. Οι Βρυξέλλες δηλώνουν πως χρειάζεται να καλυφθούν 800.000 θέσεις εργασίας στον τομέα των νέων τεχνολογιών, και πως αυτός ο αριθμός σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα θα δεκαπλασιαστεί. Παρόλα αυτά δεν έχει συμφωνηθεί μια κοινή νομοθεσία ούτε καν για να αναγνωρισθούν τα δικαιώματα των μεταναστών ή να ευνοηθεί η είσοδός τους, αφού πολλοί θεωρούν πως τα κοινωνικά δικαιώματα των μεταναστών δεν είναι θεμελιώδη. Οι υπουργοί Εσωτερικών των 15 αποφάσισαν να στείλουν στην πρώην Γιουγκοσλαβία συντοριακούς αστυνομικούς για να ελέγχουν τον λεγόμενο "δρόμο των Βαλκανίων" και ετοιμάζονται να διευρύνουν το μέτρο αυτό και στις ανατολικές χώρες που θα γίνουν μέλη της Ε.Ε. τα επόμενα χρόνια. Μέτρα συνοριακών ελέγχων, όπως το τοίχος στην Θέουτα (το ισπανικό λιμάνι στη βόρεια παραλία του Μαρόκου), ή στα στενά του Γιβραλτάρ, χρηματοδοτούνται με ευρωπαϊκά κονδύλια με το επιχείρημα πως πρέπει να αντιμετωπίζονται οι λαθρέμποροι μεταναστών. Οι αντιπαραθέσεις των κρατών μελών της Ε.Ε. είναι ακόμη ισχυρές. Μια άλλη προπάρθενα των Βρυξελλών, που μέχρι τώρα δεν έχει σημειώσει μεγάλη επιτυχία, είναι η ενίσχυση πρωτοβουλιών των κυβερνήσεων στις χώρες καταγωγής των μεταναστών. Μόνο η Ιταλία έχει υιοθετήσει αυτή την ιδέα στέλνοντας ειδικούς στην Αλβανία, οι οποίοι προσεγγίζουν τους ενδιαφερόμενους μετανάστες μαθαίνοντάς τους μια δουλειά ή την ιταλική γλώσσα. Παρά τα όποια μέτρα, η κατάσταση δεν αλλάζει σημαντικά: εκατοντάδες Τούρκοι και Κούρδοι θα εξακολουθούν να στοιβάζονται σε πλοία με προορισμό μια ευρωπαϊκή χώρα, με οποιοδήποτε τίμημα. Ο Ζοζέ Σαραμάγκου το είχε πει ξεκάθαρα, πριν από καιρό: "Δεν υπάρχουν τοίχοι ή όπλα που μπορούν να εμποδίσουν την απελπισία". Αναλυτική κατάσταση στις Ευρωπαϊκές χώρες

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: πάνω από 7 εκατομμύρια μετανάστες, 24 για κάθε 1000 κατοίκους

Το 2000 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος της διπλής υπηκοότητας ο οποίος έχει ως στόχο την ενσωμάτωση της δεύτερης και τρίτης γενιάς μεταναστών. Οι περιπτώσεις βίας ακροδεξιές ιδεολογίες αυξάνεται κάθε χρόνο. Περίπου 9000 άτομα έχουν χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερα επικίνδυνοι και η πλειονότητά τους προέρχεται από την πρώην Ανατολική Γερμανία. Ένας στους τέσσερις νέους είναι πολύ ρατσιστής και αποφεύγει την επαφή με τους μετανάστες. Οι παράνομοι μετανάστες που συλλαμβάνονται στα σύνορα απελαύνονται άμεσα αν και μπορούν να παραμείνουν κάποιο διάστημα

«τράνζιτο» στους μεθοριακούς σταθμούς. Η Γερμανία έχει υπογράψει συμφωνίες με όλες τις όμορες χώρες που της επιτρέπουν να απελαύνει τους παράνομους στα εδάφη των χωρών από όπου εισήλθαν οι μετανάστες, ωστόσο ο παράνομος μετανάστης έχει δικαίωμα να προσφύγει στα δικαστήρια.

ΑΥΣΤΡΙΑ: Ένας μετανάστης για κάθε 1000 κατοίκους

Κάθε χρόνο προβλέπονται ποσοστάσεις για την είσοδο πολιτών τρίτων χωρών (μη μελών της Ε.Ε.). Για το 2000 ορίστηκε ως ανώτατο όριο η είσοδος 7860 ατόμων στα διάφορα ομόσπονδα κράτη της χώρας. Ο σχετικός περί μετανάστευσης νόμος επιτρέπει την οικογενειακή συνένωση των μεταναστών. Στη Βιέννη, κυρίως, έχουν σημειωθεί επεισόδια κατά μεταναστών, αφρικανικής προέλευσης.

ΒΕΛΓΙΟ: Είκοσι μετανάστες για κάθε 1000 κατοίκους

Δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για τον ακριβή αριθμό των μεταναστών και των προσφύγων που ζουν στο Βέλγιο παράνομα, αλλά υπολογίζονται σε 50 με 70.000. Τα τελευταία χρόνια οι περισσότεροι μετανάστες προέρχονται από την Ουκρανία και τις κεντροευρωπαϊκές χώρες όπως η Σλοβενία και η Σλοβακία. Μέχρι την άνοδο στην κυβέρνηση των φιλελεύθερων, το Βέλγιο υπήρξε ένα από τα ευρωπαϊκά κράτη που κινήτησαν τους παράνομους μετανάστες με φυλακίσεις και εκποτισμούς. Με το νόμο περί μετανάστευσης του 1999 επιτράπηκε σε πολλές χιλιάδες μεταναστών και στις οικογένειές τους να νομιμοποιηθούν με την προϋπόθεση να αποδείξουν πως ζούσαν στη χώρα για τουλάχιστον 6 χρόνια πριν από την εφαρμογή του νόμου. Το 2000 η νόμιμη μετανάστευση αυξήθηκε κατά 60% σε σχέση με το 1999 σύμφωνα με υπολογισμούς της βελγικής αστυνομίας παρά τους αυξημένους ελέγχους στα σύνορα και την εκστρατεία της αστυνομίας εναντίον της μαφίας.

ΙΣΠΑΝΙΑ: Ένας μετανάστης για κάθε 1000 κατοίκους

Οι μετανάστες εργάζονται στην πλειονότητά τους κάτω από κακές συνθήκες εργασίας

και οι αμοιβές τους βρίσκονται κάτω από τα κατώτερα όρια των συμβάσεων που ορίζει ο νόμος. Σε πολλές περιπτώσεις ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας. Η Ισπανία είναι μια από τις χώρες της Ε.Ε. με τους περισσότερους παράνομους μετανάστες. Από τα 3 εκατομμύρια άτομα που ζουν παράνομα στην Ε.Ε., μισό εκατομμύριο ζει στη Γαλλία, 300 στην Ισπανία και 250.000 στην Ιταλία.

ΓΑΛΛΙΑ: Ένας μετανάστης για κάθε 1000 κατοίκους

Το 1999, η Γαλλία νομιμοποίησε περίπου το 70% των μεταναστών που προσκόμισαν τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Αυτό επιτεύχθηκε μετά από τους αγώνες για τα δικαιώματα των λεγόμενων «χωρίς χαρτιά».

Οι παράνομοι δεν απελάθηκαν, τουλάχιστον με μαζικό και οργανωμένο τρόπο, αλλά η κατάσταση τους είναι επισφαλής. Μεταξύ 1991 και 1997 η κυβέρνηση είχε προχωρήσει σε απελάσεις ναυλώνοντας ακόμη και αεροπλάνα τσάρτερ, αλλά σήμερα δεν εφαρμόζονται τέτοιες πρακτικές. Δεν προβλέπονται νόμιμες διαδικασίες για να εξασφαλιστεί η εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων αν και ελαττώθηκαν τα κωλύματα για την οικογενειακή συνένωση. Κατά το 2000 σημειώθηκαν επιθέσεις κατά Βόρειο-Αφρικανών και προβλήματα στην εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών με αφορμή τη χρήση της «μαντίλας» στο σχολείο.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ: Τρεις μετανάστες για κάθε 1000 κατοίκους

Ο πληθυσμός της χώρας αυξήθηκε κατά το ήμισυ λόγω των γεννήσεων παιδιών μεταναστών. Η κυβέρνηση προβλέπει την παροχή άδειας παραμονής τριών ετών σε μετανάστες, η οποία θα επικυρώνεται μετά την πάροδο αυτού του διαστήματος.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ: Έξι μετανάστες για κάθε 1000 κατοίκους

Οι μετανάστες έχουν το δικαίωμα οικογενειακής συνένωσης. Η αύξηση του πληθυσμού κατά 50% αποδίδεται στις γεννήσεις παιδιών μεταναστών.

ΙΤΑΛΙΑ: Τρεις μετανάστες για κάθε 1000 κατοίκους

Η Ιταλία έχει ορίσει έναν ανώτατο ετήσιο αριθμό εισροής μεταναστών από χώρες εκτός Ε.Ε. που ανέρχεται στις 60.000. Με απόφαση του 1999 επιτρέπεται η μόνιμη διαμονή στη χώρα μεταναστών που έχουν ζήσει νόμιμα πάνω από 5 χρόνια στη χώρα. Όσο για τους παράνομους, ο νόμος προβλέπει τον εγκλεισμό τους σε ένα κέντρο υποδοχής μέχρι να εξακριβωθεί η ταυτότητά τους και στη συνέχεια απελαύνονται. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν αφήνονται ελεύθεροι. Η κεντροαριστερή κυβέρνηση προχώρησε το 1999 σε μια μεγάλη επιχείρηση νομιμοποίησης 200.000 μεταναστών, για όσους μπορούσαν να αποδείξουν ότι έχουν προσφορά εργασίας από παλούς εργοδότες και ότι διέμεναν στη χώρα πριν από την ισχύ του νόμου. Ο αριθμός των παρανόμων φθάνει τις 300.000 άτομα. Το 2000 ο αριθμός των μεταναστών στην Ιταλία αυξήθηκε κατά 13,8% και το 23% από αυτό είναι ανήλικοι. Σήμερα οι αλλοδαποί από χώρες μη μέλη της Ε.Ε. ανέρχονται σε 1.270.000 άτομα, ενώ πριν από 10 χρόνια υπολογίζονταν σε 800.000

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ: 114 μετανάστες για κάθε 1000 κατοίκους

Οι πρόσφυγες δεν έχουν το δικαίωμα της οικογενειακής συνένωσης. Παρά τους αυστηρούς ελέγχους στα σύνορα για τη λαθρομετανάστευση, το 70% της αύξησης του πληθυσμού της χώρας αποδίδεται στις γεννήσεις παιδιών μεταναστών.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: Ένας μετανάστης για κάθε 1000 κατοίκους

Οι αρχές δεν έχουν λάβει μέτρα για την εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών. Οι μετανάστες εργάζονται κάτω από κακές συνθήκες εργασίας και πληρώνονται με χαμηλότερα μεροκάματα από αυτά που προβλέπει ο νόμος.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ: Δύο μετανάστες για κάθε 1000 κατοίκους

Το 10% των μεταναστών απελαύνονται στις χώρες καταγωγής τους. Τον Μάρτιο του 2000 η κυβέρνηση εξήγγειλε πως θα απελαύνονται

από τη χώρα όλοι οι μετανάστες που ωθούν τα παιδιά τους στη ζητιανιά, αφού υπάρχουν βοηθήματα που τους παρέχει το κράτος. Επίσης παρέχονται μαθήματα της αγγλικής γλώσσας για όσους το επιθυμούν. Η κυβέρνηση νομιμοποίησε το 2000, 30.000 πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο σε 70.000 άτομα.

Συνθήκες υποδοχής και κράτησης αλλοδαπών στην Ελλάδα

Σύμφωνα με ανέκδοτα στοιχεία έκθεσης των Γιατρών του Κόσμου για τις συνθήκες κράτησης και υποδοχής μεταναστών στην Ελλάδα προκύπτει πως τα κρατητήρια κοντά στα συνοριακά περάσματα και στα ακριτικά νησιά στα οποία οι μετανάστες κρατούνται για κάποιο χρονικό διάστημα βρίσκονται σε άθλια κατάσταση. Συχνά τραυματισμένοι, άρρωστοι και πεινασμένοι οι άνθρωποι αυτοί δεν βρίσκουν καμία μέριμνα και συχνά οι πρώτες βοήθειες επαφίενται στην καλή διάθεση και στην ελεημοσύνη πολιτών και φορέων εκκλησιαστικών οργανώσεων. Αν και στις Νομαρχίες υπάρχει ειδικό κονδύλι για την αντιμετώπιση τέτοιων αναγκών, τις περισσότερες φορές οι αρχές δηλώνουν αδυναμία ή απροθυμία να καλύψουν τις δαπάνες για την περιθαλψη και τη σπίση των μεταναστών.

Προβλήματα υγείας

Σύμφωνα με την έκθεση τα κύρια νοσήματα των μεταναστών είναι η εξάντληση και υποσιτισμός όπως και αφυδάτωση, διαρροϊκά νοσήματα, γαστρεντερικές διαταραχές κλπ. Σε μια έρευνα των ιατρών του «Ανοικτού Πολυιατρείου» των Γιατρών του Κόσμου σε ένα μεγάλο δείγμα προσφύγων από την Τουρκία διαπιστώθηκε μεγάλος αριθμός τραυμάτων στα κάτω άκρα από την εξαντλητική πορεία των προσφύγων στην ενδοχώρα. Ειδικά προβλήματα αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης και τα παιδιά.

Συνθήκες διαβίωσης

Οι συνθήκες στην Ελλάδα, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία των Γιατρών του Κόσμου είναι από τις χειρότερες στην Ευρώπη. Υπάρχουν ελάχιστα κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας των μεταναστών για τα πρώτα στάδια της παραμονής τους. Στην πρώτη δεκαετία του μεταναστευτικού κύματος τα μόνα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων ήταν του Λαυρίου, της Ν. Μάκρης και το Κέντρο Υποδοχής Προσφύγων της Πεντέλης των Γιατρών του Κόσμου. Ο περιορισμένος όμως αριθμός θέσεων, η ανεπαρκής υποδομή και η έλλειψη κάθε χρηματοδότησης δημιούργησαν μια έκρηξη του στεγαστικού προβλήματος που το 1998-1999 κορυφώθηκε με την αυθαίρετη εγκατάσταση χιλιάδων Κούρδων προσφύγων στην πλατεία Κουμουνδούρου, στο κέντρο της Αθήνας κάτω από άθλιες συνθήκες διαβίωσης. Χάρης στις γενναίες επιδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσφύγων δημιουργήθηκαν πρόσφατα 2-3 νέα κέντρα υποδοχής αιτούντων άσυλο από ΜΚΟ, ενώ πρέπει να σημειωθεί και ο ρόλος του Υπουργείου Υγείας και ειδικότερα του υφυπουργείου Πρόνοιας, που έδειξε έμπρακτο ενδιαφέρον για τη δημιουργία κάποιων υποδομών υποδοχής και στέγασης προσφύγων. Σήμερα ο συνολικός αριθμός των θέσεων φιλοξενίας στα κέντρα αυτά είναι περίπου 800, ενώ οι ανάγκες είναι πολλές.

Αρμόδια και η Αυτοδιοίκηση για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας

Η εγκληματικότητα συνδέεται με τον αγώνα επιβίωσης

Πόσο όμως κινδυνεύουμε από την εγκληματικότητα και από ποιους;

Κάποιοι ισχυρίζονται πως μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου με την κατάρρευση του τείχους του Βερολίνου, τα κράτη απέμειναν χωρίς ιδεολογικούς εχθρούς και σύντομα ανακάλυψαν νέους στο πρόσωπο των αλλοδαπών, οι οποίοι για οικονομικούς ή πολιτικούς λόγους εγκατέλειπαν τις χώρες τους και έφθναν στην Ευρώπη για μια καλύτερη τύχη.

Έτσι πολλοί απέδωσαν σ' αυτούς τα ποσοστά αύξησης της εγκληματικότητας. Η αλήθεια είναι πως τα περισσότερα περιστατικά μικρομεσαίας παραβατικότητας διαπράττονται από άτομα που βρίσκονται στο οικονομικό περιθώριο της κοινωνίας και εκεί ασφαλώς βρίσκονται και πολλοί - κυρίως παράνομοι - μετανάστες.

Ωστόσο, σύμφωνα με τις στατιστικές πάντα, το ποσοστό των νόμιμων μεταναστών που παρανομούν είναι πολύ μικρό. Όσοι φθάνουν σε μια ξένη χώρα και βρίσκουν τελικώς μια θέση εργασίας δε θέλουν για κανένα λόγο να τραβήξουν την προσοχή των άλλων.

Η εγκληματικότητα συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τον αγώνα επιβίωσης.

Το έγκλημα στην Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις στατιστικές, περιορίστηκε το κοινό έγκλημα, μετά όμως από μια σημαντική αύξηση κατά τη διετία 97-98.

Η συζήτηση για την αντιμετώπιση του φαινομένου της εγκληματικότητας και της ανασφάλειας των πολιτών, δεν είναι κάτι καινούργιο, περιλαμβάνει δε πολλούς παράγοντες: κοινωνικούς, οικονομικούς, αστυνομικούς, δικαστικούς και άλλους. Το νέο στοιχείο βρίσκεται στο μέγεθος που έχει λάβει αυτή η συζήτηση σχετικά με τις πολιτικές αντιμετώπισης του θέματος και που στη Γαλλία, παραδείγματος χάριν, τόσο η δεξιά όσο και η αριστερά το ανέδειξαν σαν ένα από τα κεντρικά θέματα της προεκλογικής εκστρατείας για τις προεδρικές εκλογές.

Από το 1998 και μετά, με την εφαρμογή μιας σειράς μέτρων εντατικής αστυνόμευσης σημειώθηκε σημαντική πτώση στα σοβαρά αδικήματα.

Ειδικότερα υιοθετήθηκε μια συστηματική εφαρμογή ενός σχεδίου αντιεγκληματικής πολιτικής με βασική παράμετρο την αύξηση της φυσικής παρουσίας της αστυνομίας σε όλους τους χώρους και την καθιέρωση του θεσμού των πεζών περιπολιών.

Το μέτρο ενισχύθηκε και με την πρόσληψη των ειδικών φρουρών, οι οποίοι είτε συμμετέχουν στις πεζές περιπολίες, είτε ανέλαβαν τη φύλαξη στόχων απελευθερώνοντας έτσι αστυνομικές δυνάμεις για το έργο της αστυνόμευσης. Παράλληλα εκσυγχρονίστηκε ο εξοπλισμός της αστυνομίας σε όλα τα επίπεδα.

Εξαίρεση της θετικής εικόνας για το 2001 είναι ωστόσο η αύξηση που σημειώθηκε σε δύο κατηγορίες αδικημάτων: τις ληστείες και τις κλοπές τροχοφόρων, αλλά και στις υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, αύξηση η οποία αποδίδεται όμως στην εντατικοποίηση των ερευνών σ' αυτόν τον τομέα.

Ήδη από το υπουργείο Δημόσιας Τάξης έχουν δρομολογηθεί δραστηριότητες για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της εγκληματικότητας. Έτσι συστάθηκε πρόσφατα η Ομάδα Διοίκησης Έργου Σχεδιασμού Αντιεγκληματικής Πολιτικής και αναμένεται και η ίδρυση Ινστιτούτου Αντιεγκληματικής Πολιτικής,

που εφαρμόζεται με επιτυχία εδώ και χρόνια σε άλλες χώρες.

Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας

Ένα άλλο μέτρο αντιεγκληματικής πολιτικής που αρχίζει να τίθεται σε εφαρμογή είναι τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας (ΤΣΠΕ), τα οποία λειτουργούν σε 40 περίπου Δήμους και θα επεκταθούν και στους υπόλοιπους.

Το θεωρητικό πλαίσιο των ΤΣΠΕ στηρίζεται στην προώθηση της συμμετοχικής αντιεγκληματικής πολιτικής καθώς και στη μείωση του αισθήματος ανασφάλειας, μέσω της κατά το δυνατόν κατάργησης των αιτιών κοινωνικού αποκλεισμού, αλλά και της δραστηριοποίησης των πολιτών για την πρόληψη της μικρομεσαιάς εγκληματικότητας. Μια τέτοια πολιτική δεν περιορίζεται στη γραφειοκρατική μεταβίβαση ορισμένων αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά συνιστά μια πρόταση συνεργασίας μεταξύ κράτους και τοπικών κοινωνιών για ένα τόσο σημαντικό πρόβλημα. Το κράτος έχει την αρμοδιότητα της χάραξης και της εφαρμογής των γενικών κατευθύνσεων της αντιεγκληματικής πολιτικής ενώ η ΤΑ, οι κοινωνικοί φορείς,

η τοπική αστυνομία και οι πολίτες καλούνται να συμμετάσχουν στην εφαρμογή πολιτικών, πρόληψης σε τοπικό επίπεδο. Ήδη από το 1999 με το νόμο 2713 θεσπίστηκαν τα ΤΣΠΕ με σκοπό την καταγραφή και τη μελέτη της εγκληματικότητας σε τοπικό επίπεδο καθώς και τη σχεδίαση και την εφαρμογή, από τους κοινωνικούς φορείς πρωτοβουλιών, που να μπορούν να περιορίζουν ορισμένες μορφές της μικρομεσαιάς εγκληματικότητας.

Σύμφωνα με το νομοθετικό τους πλαίσιο, τα ΤΣΠΕ αποτελούν συμβουλευτικά - γνωμοδοτικά όργανα τα οποία μπορούν να συσταθούν σε κάθε Δήμο με πληθυσμό άνω των 3.000 κατοίκων. Απαρτίζονται από επιστήμονες και λειτουργούς που διαμένουν μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου ή της Κοινότητας. Πρέπει ωστόσο να διαθέτουν ειδικές γνώσεις στον τομέα της εγκληματικότητας (εγκληματολόγοι, κοινωνιολόγοι, ψυχολόγοι, δικαστικοί λειτουργοί, γιατροί, αστυνομικοί). Τα μέλη των ΤΣΠΕ δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα από πέντε ή περισσότερα από έντεκα και ορίζονται για τρία χρόνια. Κάθε ΤΣΠΕ συγκαλείται υπό την προεδρία του Δημάρχου του οικείου Δήμου ή τον οριζόμενο από αυτόν εκπρόσωπό του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΟΥΣΗΣ

Οι δημοκρατίες κινδυνεύουν από το οργανωμένο έγκλημα και την πολιτική διαφθορά

Εγκληματολόγος και Πρόεδρος της Ομάδας Διοίκησης Έργου για τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας, Γ. Πανούσης

Το θέμα της ανασφάλειας και της αύξησης της εγκληματικότητας έχει αναδυθεί σαν το μείζον πρόβλημα στις σύγχρονες κοινωνίες. Να πώς το σχολιάζει ο εγκληματολόγος και πρόεδρος της Ομάδας Διοίκησης Έργου για τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης Εγκληματικότητας, Γ. Πανούσης:

Ερωτ: Το έγκλημα χωρίς σύνορα προηγήθηκε της Ευρώπης χωρίς σύνορα...

Γ.Π.: Το φαινόμενο της εγκληματικότητας διαφέρει από χώρα σε χώρα διότι σε κάθε μια υπάρχουν διαφορετικά κοινωνικά δεδομένα. Κοινός παρανομαστής είναι

μόνο οι μαφίες που δεν έχουν πατρίδα. Έτσι διακρίνουμε σε κάθε χώρα, όπως και στην Ελλάδα, αφενός την εγκληματικότητα, η οποία αφορά το οργανωμένο έγκλημα. Η εγκληματικότητα είναι η μικρομεσαία εγκληματικότητα δηλαδή διαρρήξεις, ληστείες... Μπορούμε να πούμε πως αυτού του είδους η εγκληματικότητα ελέγχεται τα τελευταία χρόνια αν και είχε αυξηθεί κατά πολύ τις περιόδους 90-93 και 97-98. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί πως τα τελευταία 4-5 χρόνια σημειώνεται αύξηση στις ανθρωποκτονίες και ειδικότερα περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας: πατέρας σκοτώνει το παιδί του, ο σύζυγος τη σύζυγο κ.α.

Ερωτ: Που οφείλεται αυτό το φαινόμενο;

Γ.Π.: Αυτό το φαινόμενο οφείλεται στην εσωστρέφεια της ελληνικής οικογένειας και στη δυσκολία της να δεχθεί τα κοινωνικά ανοίγματα της εποχής. Αλλά υπάρχει και μια άλλη μορφή εγκληματικότητας που σημειώνεται στη χώρα μας: η εγκληματικότητα της επιβίωσης. Σύμφωνα με μια τελευταία έρευνα, έχουμε στην Ελλάδα 30.000 άστεγους, κάποιοι δε από αυτούς παραβαίνουν τους νόμους για λόγους επιβίωσης, στο όνομα του Γιάννη Αγιάννη. Σήμερα ο εγκληματικός κόσμος μπορεί να ελεγχθεί. Κάποιοι οικονομικοί μετανάστες που παρανόμησαν απομακρύνθηκαν,

κάποιες μικρο-συμμορίες μεταναστών ελέγχονται. Το πρόβλημα όμως με τις μαφίες είναι διαφορετικό καθώς αλλάζουν πρόσωπα και δεν έχουν εθνικότητα. Ένα από τα μεγάλα προβλήματα είναι το θέμα χρήσης ναρκωτικών, κυρίως από τους νέους, αφού σημειώνεται ποσοτική αύξηση των ναρκωτικών ουσιών και συγχρόνως μείωση της ηλικίας των χρηστών, ο αριθμός των οποίων τριπλασιάστηκε στους μαθητές και πενταπλασιάστηκε στους νέους. Το χειρότερο όμως είναι πως πολλοί από τους νέους χρήστες πιστεύουν πως τα ναρκωτικά δεν είναι βλαβερά.

Δεν είναι το έγκλημα βασικός παράγοντας ανασφάλειας

Ερωτ: Πώς εξηγείτε την αντίδραση πολλών ατόμων που θεωρούν την ανασφάλεια σαν το σημαντικότερο πρόβλημα στις σύγχρονες κοινωνίες;

Γ.Π.: Αντιστοίχιση ανάμεσα στο φόβο και την ανασφάλεια αφενός και το έγκλημα αφετέρου δεν υπάρχει. Η ανασφάλεια δεν είναι μόνο η θυματοποίηση ή ότι το κράτος δεν προστατεύει τους πολίτες του... Η ανασφάλεια μπορεί να προέρχεται από το φόβο της απόλυσης από τη θέση εργασίας, τις φυσικές καταστροφές... Όμως δεν μπορούμε να πούμε πως το έγκλημα είναι ο βασικός παράγοντας ανασφάλειας. Βέβαια εδώ γίνεται και πολιτική εκμετάλλευση των φαντασιακών ανασφαλειών συνήθως από ακροδεξιά κόμματα και οι δημοκρατίες κινδυνεύουν από το οργανωμένο έγκλημα και την πολιτική διαφθορά.

Ερωτ: Πώς αντιμετωπίζεται αυτό το πρόβλημα;

Γ.Π.: Υπάρχουν δύο μοντέλα αντιμετώπισης της εγκληματικότητας: Το πρώτο είναι η ένταση της αστυνόμευσης, το σύστημα της λεγόμενης «μηδενικής ανοχής», το οποίο εφήρμοσε και ο πρώην δήμαρχος της Νέας Υόρκης, Ρούντολφ Τζουλιάνι, με -

κατά τη γνώμη μου- όχι σοβαρά αποτελέσματα. Με αυτό το μοντέλο χτυπάμε τους άστεγους, τα παιδιά των φαναριών, τους μειονοτικούς, δηλαδή τη μικροπαράβαση του δρόμου, χωρίς να ενδιαφερόμαστε για τις αιτίες του εγκλήματος. Το δεύτερο μοντέλο είναι αυτό της αστυνομικής εγγύτητας δηλαδή των περιπολιών αστυνομικών στους δρόμους, που προσφέρει αίσθημα ασφάλειας και στηρίζεται στην αποτροπή της μικρομεσαίας εγκληματικότητας.

ΤΣΠΕ μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη της παραβατικότητας αλλά και στον χαφιεδισμό

Ερωτ: Πρόσφατα ελήφθη η απόφαση για τη λειτουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Εγκληματικότητας. Πόσο θα βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση;

Γ.Π.: Τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης της Εγκληματικότητας εντάσσονται σ' αυτή τη λογική. Είναι συστήματα που εφαρμόζονται εδώ και 40 χρόνια στις ΗΠΑ και 30 χρόνια στην Ευρώπη με θετικά και αρνητικά αποτελέσματα. Μέσω της λαϊκής συμμετοχής μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη κατά των ναρκωτικών, στην κοινωνική επανένταξη, στην ενδοσχολική και ενδοοικογενειακή βία. Τα αρνητικά στοιχεία αυτού του σχεδίου είναι η γραφειοκρατία, η ή πολιτικοποίηση καθώς δημιουργείται κατά τόπους μια μικρή κυβέρνηση που παρακολουθεί τους πολίτες. Από την καλοπροαίρετη επίβλεψη της γειτονιάς μπορούμε να φθάσουμε στο κοσμοπολιό και από εκεί στον χαφιεδισμό. Αυτή τη στιγμή τέτοια τοπικά συμβούλια λειτουργούν σε 19 Δήμους του Λεκανοπεδίου και σε 2-3 στη Θεσσαλονίκη και αντιμετωπίζουν τις γνωστές εγγενείς δυσκολίες και την επίλυση επί μέρους προβλημάτων, όπως με ποιο τρόπο θα γνωμοδοτεί το συμβούλιο στους Δήμους, τις εσωτερικές στο Δημοτικό Συμβούλιο εντάσεις μεταξύ μειοψηφίας και πλειοψηφίας, τον τρόπο που πρέπει να γίνει η καταγραφή της παραβατικότητας, ποιοι φορείς θα ασχολούνται με αυτό, την επαφή με τους νέους κ.λπ.».

Αναγκαία η συνεχής επιμόρφωση των αιρετών

Το πορτραίτο των σημερινών αιρετών «δείχνει» άνδρες, πτυχιούχους, ελεύθερους επαγγελματίες ή δημόσιους υπάλληλους, στην πλειοψηφία εκλεγμένοι για πρώτη φορά σε θέση δημάρχου ή δημοτικού συμβούλου.

Όμως η συντριπτική πλειοψηφία δηλώνει ελάχιστα καταρτισμένη σε θέματα Αυτοδιοίκησης και πρόθυμη να παρακολουθήσει επιμορφωτικά προγράμματα και μάλιστα μαζί με αιρετούς άλλων ευρωπαϊκών χωρών για ανταλλαγή απόψεων.

Αυτά και άλλα στοιχεία καταγράφει για τους αιρετούς εκπροσώπους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Διαχείρισης Θεμάτων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης (ΚΕΔΙΤΑΑ), του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Πάντειου Πανεπιστημίου με θέμα τον προσδιορισμό των επιμορφωτικών αναγκών των αιρετών.

Οι αιρετοί εκπρόσωποι, που συμμετείχαν στην έρευνα - 740 από όλη την Ελλάδα- κλήθηκαν να απαντήσουν σε σειρά ερωτημάτων, τα οποία αναφέρονται μεταξύ των άλλων στο μορφωτικό τους επίπεδο, στο χώρο ευθύνης τους, καθώς και στο αντικείμενο επιμόρφωσης που έχουν παρακολουθήσει ή θα παρακολουθούσαν.

Τοπική Αυτοδιοίκηση ... γένους αρσενικού

Σύμφωνα λοιπόν με τα ευρήματα της έρευνας, η συντριπτική πλειοψηφία των αιρετών είναι άνδρες, ποσοστό 93%. Ανάλογα με την περιφέρεια το ποσοστό των ανδρών κυμαίνεται από 83 έως 100%. Οι γυναίκες είναι ελάχιστες ή «ανύπαρκτες», αφού υπάρχουν δήμοι που δεν έχουν εκλέξει ούτε μία γυναίκα! Πράγμα βέβαια που έρχεται να διορθώσει η ρύθμιση για ποσοστιαία συμμετοχή (30%) των γυναικών στα ψηφοδέλτια, χωρίς βέβαια να σημαίνει ότι εξασφαλίζεται και η εκλογή τους κιόλας.

Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ (ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Η επιμόρφωση δεν είναι χρήσιμη	1	0%
Η επιμόρφωση μπορεί να βοηθήσει	114	15%
Η επιμόρφωση είναι απαραίτητη	620	84%
Δεν απάντησαν	5	1%

Προτίμηση

στα κοινωνικά θέματα

Σε ότι αφορά το χώρο ευθύνης που έχουν αναλάβει από τα ευρήματα προκύπτει ότι οι αιρετοί ασχολούνται με την αντιμετώπιση κοινωνικών θεμάτων και σε πολύ μικρότερο βαθμό με θέματα τοπικής οικονομίας. Άλλωστε οι αρμοδιότητες της Ελληνικής Αυτοδιοίκησης σ' αυτόν τον τομέα είναι αυξημένες σε

σχέση με άλλους τομείς.

Σε μεγάλο ποσοστό οι αιρετοί έχουν επιλέξει τη διαχείριση κοινωνικών θεμάτων, (21%), κατόπιν τη διαχείριση πολιτισμού - τουρισμού (18%) και στη συνέχεια τη διαχείριση περιβάλλοντος - καθαριότητας και της παιδείας (16%), τη διαχείριση θεμάτων υγείας (11%). Ακολουθούν ο αθλητισμός (3%).

Με τη διαχείριση οικονομικών θεμάτων, έργων, μελετών και τεχνικών θεμάτων ασχολείται μόλις το 2%, ενώ με αγροτικά θέματα το 1%.

Ανανεωμένο και μορφωμένο το σώμα των αιρετών

Σε ότι αφορά την συχνότητα εκλογής τους, στο σύνολο της Ελλάδας σε ποσοστό 44% δηλώνουν ότι έχουν εκλεγεί για πρώτη φορά, 27% ότι έχουν εκλεγεί δύο φορές, τρεις φορές ποσοστό 15%, τέσσερις φορές σε ποσοστό 8%, πέντε φορές το 5%. Από τα παραπάνω στοιχεία, συμπεραίνει κανείς ότι το σώμα των αιρετών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι και

νούργιο, όμως πέντε στους εκατό δημάρχους είναι είκοσι χρόνια δήμαρχοι ή δημοτικοί σύμβουλοι.

Το μορφωτικό επίπεδο των αιρετών, όπως δείχνουν τα στοιχεία, είναι αρκετά υψηλό. Συγκεκριμένα στο σύνολο της Ελλάδας το 46% των αιρετών διαθέτει πτυχίο ΑΕΙ, το 9% πτυχίο ΤΕΙ, το 2% διαθέτει διδακτορικό.

Απολυτήριο λυκείου έχουν οι 19 στους 100 αιρετούς, 6 στους 100 απολυτήριο γυμνασίου, 4 στους 100 απολυτήριο δημοτικού, 2 στους 100 πτυχίο ΤΕΛ, 1 στους 100 πτυχίο ΚΕΚ, ενώ 2 στους 100 έχουν αποδεικτικό μόρφωσης. Επίσης η πλειοψηφία (60%) των αιρετών δηλώνει ότι γνωρίζει σε μέτριο, καλό ή άριστο επίπεδο αγγλικά, ενώ

τις υπόλοιπες γλώσσες γνωρίζουν πολύ λιγότεροι. Συγκεκριμένα σε ποσοστό 14% γαλλικά, 7% γερμανικά και 8% ιταλικά.

Ποσοστό 5% δηλώνει ότι γνωρίζει μία άλλη γλώσσα (τουρκικά, σουηδικά, ισπανικά, σερβικά, σερβοκρατικά, αλβανικά,

βουλγαρικά, αιθιοπικά, ρωσικά, ρουμανικά).

Εκπαιδευτικοί, γιατροί, μηχανικοί οι αιρετοί

Σε ότι αφορά την επαγγελματική δραστηριότητα των αιρετών πριν εκλεγούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση το κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι κυριαρχούν οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Συγκεκριμένα ποσοστό 9% δηλώνουν εκπαιδευτικοί, 6% γιατροί, 5% μηχανικοί, 4% δικηγόροι και συμβολαιογράφοι, 5% υπάλληλοι. Με μικρότερα ποσοστά ακολουθούν οι αγρότες, φαρμακοποιοί, τραπεζίτες, οικονομολόγοι, επιχειρηματίες και διάφορα άλλα επαγγέλματα. Συνολικά προκύπτει ότι ελεύθεροι επαγγελματίες δηλώνει το 41%, δημόσιοι υπάλληλοι το 40% και μόλις 9% ιδιωτικοί υπάλληλοι.

Προτεραιότητα στην επιμόρφωση και τις νέες τεχνολογίες

Για την αντιμετώπιση προβλημάτων εσωτερικής οργάνωσης καθώς και της αποτελεσματικότητας του δήμου οι αιρετοί θέτουν ως πρώτη προτεραιότητα την επιμόρφωση με ποσοστό 19% και στη συνέχεια τις μελέτες-εισαγωγή νέων τεχνολογιών με 16%. Ακολουθούν η πληροφόρηση/ επικοινωνία και η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών με 15%, η δημιουργία νέων υπηρεσιών με 13%, ο εκσυγχρονισμός της κτιριακής υποδομής με 11%, ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού με 10%.

Η επιλογή για τις δύο πρώτες παραμέτρους, σύμφωνα με τις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτηθέντες, έγινε με πρώτο κριτήριο τη γνώμη των πολιτών (ποσοστό 33%). Με μικρότερα ποσοστά επιλέχθηκαν διάφοροι άλλοι λόγοι με 14%. Εδώ κυριαρχεί η προσωπική εμπειρία και εκτίμηση των αιρετών, καθώς και οι πραγματικές ανάγκες του δήμου. Η γνώμη των διευθυντών και η απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθώς και η

Σε ότι αφορά τους λόγους που θα ωθούσαν τους αιρετούς να ενταχθούν σε πρόγραμμα επιμόρφωσης, σε ποσοστό 31% επέλεξαν ως λόγο τη βελτίωση των γνώσεων στον τομέα της αρμοδιότητάς τους

ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ Η ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ; (ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Σε όσους εκλέγονται πρώτη φορά	13	2%
Περιοδικά σε όλους τους αιρετούς	713	97%
Δεν απάντησαν	9	1

ΕΧΕΤΕ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΕΙ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΩΣ ΑΙΡΕΤΟΣ; (ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	135	18%
Όχι	587	79%
Δεν απάντησαν	18	2%

οδηγία της κεντρικής διοίκησης ή περιφέρειας για την αποτελεσματική λειτουργία των δήμων μέτρησε για το 11% των ερωτηθέντων.

Αντίθετα στην ύπαρξη της σχετικής μελέτης στηρίχθηκε το 8% των ερωτηθέντων.

Διαρκή επιμόρφωση ζητούν οι αιρετοί

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν σε σχέση με την επιμόρφωση των ίδιων των αιρετών. Όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η επιμόρφωση είναι όχι μόνο αναγκαία, αλλά ότι πρέπει να είναι διαρκής και να απευθύνεται σε όλους και όχι μόνο στους νεοεκλεγμένους. Στην συντριπτική τους πλειοψηφία θεωρούν ότι η επιμόρφωση είναι απαραίτητη (ποσοστό 84%) και ότι μπορεί να βοηθήσει (ποσοστό 15%). Αρνητική γνώμη διατύπωσε μόνο ένας από τους ερωτηθέντες.

Να σημειωθεί ότι προγράμματα επιμόρφωσης στο παρελθόν έχει παρακολουθήσει μόλις το 18% των ερωτηθέντων. Από αυτούς το 72% το έκρινε θετικά. Επίσης το 97% συμφωνεί ότι πρέπει να απευθύνεται περιοδικά σε όλους τους αιρετούς, μόνο το 2% σε όσους εκλέγονται για πρώτη φορά.

Σε ότι αφορά τους λόγους που θα ωθούν τους αιρετούς να ενταχθούν σε πρόγραμμα επιμόρφωσης, σε ποσοστό 31% επέλεξαν ως λόγο τη βελτίωση των γνώσεων στον τομέα της αρμοδιότητάς τους, με ποσοστό 26% για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της θέσης τους, για να ενημερωθούν γύρω από τις τρέχουσες εξελίξεις με ποσοστό 23% και για την προσωπική τους βελτίωση με ποσοστό 20%.

Το θεσμικό πλαίσιο της Αυτοδιοίκησης,

τα προγράμματα, ευρωπαϊκά θέματα και το μάνατζμεντ φαίνεται ότι είναι ο καθημερινός «πονοκέφαλος» των αιρετών, αφού αποτελούν τις βασικές επιλογές τους για το αντικείμενο της επιμόρφωσης. Αντίθετα οι αιρετοί φαίνεται ότι έχουν αποκτήσει τη σχετική εμπειρία σ' ότι αφορά την παρακολούθηση έργων και τη διαχείριση μελετών.

Ενώ δεν φαίνεται να τους απασχολούν θέματα μάρκετινγκ καθώς και η οργάνωση και διοίκηση θεμάτων που αφορούν στον εθελοντισμό.

Συγκεκριμένα στο σύνολο της Ελλάδας, το μεγαλύτερο ποσοστό, 14%, συγκεντρώνει το θεσμικό πλαίσιο, η χρηματοδότηση επενδύσεων με ποσοστό 11% και ακολουθούν στην τρίτη θέση το θεσμικό πλαίσιο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οργάνω-

ση και διοίκηση, η διαχείριση περιβάλλοντος και οι νέες τεχνολογίες με ποσοστό 9% για όλα αντίστοιχα.

Ακολουθούν θέματα διαχείρισης τουρισμού -πολιτισμού με ποσοστό 8%, η παρακολούθηση έργων και η διοικητική συμπεριφορά με ποσοστό 7%, η διαχείριση μελετών με ποσοστό 6%, η διοίκηση ολικής ποιότητας και η οργάνωση και λειτουργία του κράτους με ποσοστό 4% και 3% αντίστοιχα.

Στις τελευταίες θέσεις των προτιμήσεων των αιρετών βρίσκονται το μάρκετινγκ με ποσοστό 2% και το μάνατζμεντ εθελοντών με 1%.

Τέλος το 93% των ερωτηθέντων επιθυμεί να παρακολουθήσει κοινά προγράμματα με αιρετούς άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΣΚΟΠΕΥΕΤΕ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΕΤΕ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ 3 ΧΡΟΝΙΑ (ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	659	89%
Όχι	32	4%
Δεν απάντησαν	49	7%

ΣΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΑΝΤΑΛΑΓΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΜΕ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.; (ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΑΔΑΣ)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	687	93%
Όχι	38	5%
Δεν απάντησαν	15	2%

Τι αλλάζει για τους συμβασιούχους

Με μια ρύθμιση μεταβατικού χαρακτήρα και με ασφυκτικά -ομολογουμένως- χρονικά περιθώρια, καλούνται οι δημοτικές αρχές, από το Υπουργείο Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, να επιλύσουν το πρόβλημα των χιλιάδων εκτάκτων που απασχολούνται στους δήμους και στις δημοτικές επιχειρήσεις. Το «άλλος» των εκτάκτων και το ζήτημα της αποκατάστασης τους, θα πάψει εφεξής να «πονοκεφαλιάζει» την κεντρική διοίκηση. Αλλάζει κέντρο βάρους και το ενδιαφέρον εστιάζεται στους ίδιους τους φορείς του δημοσίου στενού και ευρύτερου καθώς και στους δήμους και στις δημοτικές τους επιχειρήσεις.

Επιχειρήθηκε ... αλλά δεν επιλύθηκε το θέμα των εκτάκτων

Τι προβλέπεται όμως στην νομοθετική ρύθμιση που συμπεριελήφθη στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης, το οποίο τροποποιεί το σύστημα προσλήψεων στο δημόσιο;

Το μεν πνεύμα (της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών) ήταν πρόθυμο, η πραγματικότητα ωστόσο αναπόδραστηΤουτέστιν ναι μεν, κατεγράφη, η πολιτική βούληση, για αποκατάσταση των - ουκ έστιν αριθμός- χιλιάδων συμβασιούχων του δημοσίου και των ΟΤΑ, ωστόσο η Συνταγματική απαγόρευση ρητή και δεδομένη ...Και αυτό καθώς ο συνταγματικός νομοθέτης, με την τελευταία αναθεώρηση, απαγόρευσε την με νόμο μετατροπή των συμβάσεων από ορισμένου χρόνου σε αορίστου, του προσωπικού του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Πρόκειται για το άρθρο 103 παρ. 8 του Συντάγματος. Εν ολίγοις σήμανελήξη χρόνου, για νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως αυτή της πρώην Υπουργού Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης Β. Παπανδρέου (Νόμος 2839/2000). Ως γνωστόν με τη συγκεκριμένη νομοθετική παρέμβαση είχε επιχειρηθεί η επίλυση του ζητήματος των εκτάκτων.

Επιχειρήθηκε.... δεν επιλύθηκε ...Δέκα με δεκαπέντε χιλιάδες συμβασιούχοι ευτύχησαν να μονιμοποιηθούν. Για τους υπόλοιπους δύο λέξεις παρέμειναν μείζονος σημασίας: Ανανέωση και λήξη ...των συμβάσεων. Το δια ταύτα της ιστορίας είναι ότι με την συγκεκριμένη νομοθετική παρέμβαση δεν τακτοποιήθηκαν όλες οι

κατηγορίες προσωπικού του δημοσίου. Και αυτό για δύο βασικά λόγους:

Πρώτον, διότι από τις ρυθμίσεις του νόμου εξαιρέθηκαν όλες οι περιπτώσεις εργαζομένων σε κρατικά Νομικά. Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου. Και αυτό ανεξάρτητα από το χρόνο υπηρεσίας των εργαζομένων σε αυτά και δίχως να συνυπολογίζεται το εάν καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες των φορέων.

Δεύτερον, διότι οι προϋποθέσεις που ετέθησαν από τον Νόμο για την υπαγωγή των περιπτώσεων σε αυτόν ήταν εξαιρετικά αυστηρές.

«Ματ» η πρωμοδότηση του Σκανδαλίδη

Ότι δεν επιτυγχάνεται δια της ευθείας οδού, μπορεί να επιτευχθεί δια της τεθλασμένης ..Και η τεθλασμένη εν προκειμένω, φέρει τον τίτλο της πρωμοδότησης.

Ο κύβος ερρίφθη ...Ο Υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης συνεπικουρούμενος και από το γεγονός των αλλαγών στο σύστημα προσλήψεων προχώρησε σε μια κίνηση ματ. Με ρύθμιση που συμπεριέλαβε στο νομοσχέδιο για τις προσλήψεις πρωμοδοτεί με επιπλέον bonus και για ένα μεταβατικό διάστημα την εμπειρία των συμβασιούχων. Η πρωμοδότηση θα δίνεται στους εκτάκτους, οι οποίοι θα μετέχουν στους διαγωνισμούς των φορέων στους οποίους υπηρέτησαν. Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου «αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα αξιόλογο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό, το οποίο απασχολήθηκε περιστασιακά αλλά κατ' επανάληψη τα τελευταία οκτώ χρόνια σε υπηρεσίες του Δημοσίου, γνωρίζει τον τρόπο λειτουργίας τους καθώς και τις τυχόν ιδιαιτερότητες όπως και τη φύση της εργασίας. Η εμπειρία αυτή είναι σκόπιμο να αξιοποιηθεί κατά τον τριετή προγραμματισμό προσλήψεων 2002-2004 εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές απαιτήσεις που απαιτούνται από τον νόμο 2190/1994».

Τι προβλέπεται στη ρύθμιση

Με τη νομοθετική ρύθμιση δεν επιχει-

Πως λειτουργεί η πρωμοδότηση σε προσλήψεις με σειρά προτεραιότητας

Στις προσλήψεις που θα διενεργούνται με το σύστημα προτεραιότητας η εμπειρία λαμβάνει τις εξής μονάδες:

- για τους πρώτους 12 μήνες - 5 μονάδες ανά μήνα
- για τους επόμενους 12 μήνες - 8 μονάδες ανά μήνα
- για τους επόμενους 12 μήνες - 9 μονάδες ανά μήνα
- για τους επόμενους 12 μήνες - 8 μονάδες ανά μήνα
- για τους επόμενους 12 μήνες - 5 μονάδες ανά μήνα

Εάν ο συμβασιούχος με βάση τα προαναφερθέντα εξάμηνα συγκεντρώνει για παράδειγμα 300 μόρια, θα πρωμοδοτείται επιπλέον με ένα 40%.

Παράδειγμα η εμπειρία έκτακτου μας δίνει ένα σύνολο 300 μονάδων.

Το 300 πολλαπλασιάζεται με το 40. Επομένως $300 \times 40 = 120$

$300 + 120 = 420$ συνολικά μονάδες.

Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι το σύστημα στηρίζεται σε μια σειρά κριτηρίων, όπου καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν πέραν της εμπειρίας και οι τίτλοι σπουδών, διδακτορικά, μεταπτυχιακοί τίτλοι, η γνώση της ξένης γλώσσας καθώς και η εντοπιότητα.

ρούνται διαχωρισμοί μεταξύ των συμβασιούχων που απασχολήθηκαν στο στενό δημόσιο τομέα, στους ΟΤΑ και στα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου. Συγκεκριμένα αφορά όλους τους φορείς που υπάγονται στις ρυθμίσεις του Νόμου Πεπονή.

Συμπεριλαμβάνονται στη ρύθμιση επομένως οι έκτακτοι που απασχολούνται στους δήμους και στις δημοτικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, συνολικά ο αριθμός τους ανέρχεται στις 16.000-18.000 συμβασιούχοι.

Ειδικότερα σε 2.500-3.000 ανέρχονται οι συμβασιούχοι που απασχολούνται στους δήμους, ενώ 13.000-15.000 εκτιμάται ότι ανέρχονται οι συμβασιούχοι που απασχολούνται στις δημοτικές επιχειρήσεις.

Οι συμβασιούχοι αυτοί θα μπορούν να έχουν μια πριμοδότηση της τάξης του 40% στις μονάδες που θα συγκεντρώσουν από το κριτήριο της εμπειρίας τους. Αυτό εφόσον οι δήμοι ή οι δημοτικές επιχειρήσεις, στις οποίες απασχολούνται ή απασχολήθηκαν προκηρύσσουν νέες θέσεις εργασίας για τακτικό προσωπικό.

Όπως τονίζεται στο νομοσχέδιο: « Σε περίπτωση κατά την οποία ο χρόνος της αποκτηθείσας εμπειρίας από την έναρξη ισχύος του Ν. 2190/1994 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, σε καθήκοντα της ίδιας ειδικότητας του φορέα, για την πλήρωση θέσεων του οποίου εκδίδεται η σχετική προκήρυξη, είναι ίσος ή μεγαλύτερος των τεσσάρων εξαμήνων, ο αριθμός των μονάδων στο κριτήριο της εμπειρίας προσανέχεται κατά 40% και μόνο για τον αριθμό των μονάδων που αντιστοιχεί σε εξάμηνα που έχουν διανυθεί στην ίδια ειδικότητα και στον ίδιο φορέα. Η ίδια προσαύξηση δίδεται λόγω εμπειρίας που αποκτήθηκε σε φορείς, οι οποίοι καταργήθηκαν ή συγχωνεύτηκαν με άλλα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα και η σχετική προκήρυξη αφορά στην πλήρωση θέσεων της ίδιας ειδικότητας φορέων, στους οποίους εκχωρήθηκαν οι αρμοδιότητες καταργηθέντων φορέων ή προήλθαν από τη συγχώνευση καταργηθέντων φορέων. Ως εμπειρία που συνεπάγεται προσαύξηση στη βαθμολογία θεωρείται επίσης εκείνη που αποκτήθηκε με συμβάσεις

έργου ή με σχέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε προγράμματα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους ή συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία υλοποιούνται στους ΟΤΑ, δυνάμει προγραμματικών συμβάσεων ή κοινών υπουργικών αποφάσεων μέσω δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων. Η προσαύξηση δίδεται στις περιπτώσεις αξιολόγησης για την πλήρωση είτε οργανικών θέσεων των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ αυτών είτε προσωποπαγών θέσεων που συνιστώνται με την απόφαση διορισμού και πρόκειται να περιληφθούν στην πρώτη τροποποίηση του οικείου οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας των ΟΤΑ ή των ΝΠΔΔ αυτών για την κάλυψη παγίων και διαρκών αναγκών τους»...

Ως το τέλος του 2004 ισχύει η πριμοδότηση

Επομένως για μια μεταβατική περίοδο έως την 31-12-2004 θα μπορούν οι έκτακτοι να μετέχουν στους διαγωνισμούς του φορέα, στον οποίο υπηρέτησαν για τις θέσεις της ειδικότητας, στην οποία απασχολήθηκαν. Αυτό εφόσον διαθέτουν εμπειρία τουλάχιστον 24 μηνών, η οποία αποκτήθηκε από τον Μάρτιο του 1994 έως και τη δημοσίευση της παρόντος σχεδίου νόμου.

Σε αυτήν την περίπτωση θα λαμβάνουν πριμοδότηση στις μονάδες εμπειρίας τους κατά 40%. Σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι εκλαμβάνεται ως εμπειρία και

αυτή που αποκτήθηκε μέσω προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν είτε μέσω εθνικών, κοινοτικών κονδυλίων είτε με συγχρηματοδότηση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε αυτήν την περίπτωση υπάγονται και οι απασχολούμενοι στα προγράμματα των Δήμων όπως «Βοήθεια στο Σπίτι» καθώς και η παροχή υπηρεσιών στα ΚΑΠΗ.

Μέχρι τα 55 τα όρια πρόσληψης στο δημόσιο

Ευχάριστα είναι τέλος τα νέα και ως προς τα ανώτατα όρια διορισμού.

Στο νομοσχέδιο για τις προσλήψεις προβλέπεται ρύθμιση σύμφωνα με την οποία τα όρια ηλικίας πρόσληψης στο δημόσιο, τα ΝΠΔΔ, στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τα ΝΠΔΔ του δημόσιου τομέα που υπάγονται στον Νόμο Πεπονή, διευρύνεται στα 55 έτη. Και αυτό προκειμένου να συμμορφωθεί το Ελληνικό Δημόσιο με κοινοτική οδηγία, η οποία επιβάλλει στα κράτη μέλη της Ε.Ε. την απόληψη διατάξεων που διαφοροποιούν την πρόσβαση στην απασχόληση. Στην περίπτωση που συντρέχουν σοβαροί λόγοι θέσπισης χαμηλότερων ορίων ηλικίας, λόγω της φύσης των καθηκόντων της θέσης που προκηρύσσεται, μπορεί να καθορίζονται ειδικά όρια με την οικεία προκήρυξη μετά από γνώμη του οικείου φορέα και ύστερα από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Πως λειτουργεί η πριμοδότηση για προσλήψεις με γραπτούς διαγωνισμούς

Στις προσλήψεις που θα διενεργούνται με γραπτούς διαγωνισμούς (σε κάθε περίπτωση περιορίζονται δραστικά) η εμπειρία υπολογίζεται ως εξής:

- ✓ προσαύξηση κατά μια μονάδα λόγω εμπειρίας ενός εξαμήνου
 - ✓ κατά δύο μονάδες λόγω εμπειρίας δύο εξαμήνων
 - ✓ κατά τρεις μονάδες λόγω εμπειρίας τριών εξαμήνων
 - ✓ κατά τέσσερις μονάδες λόγω εμπειρίας τεσσάρων εξαμήνων
 - ✓ κατά πέντε μονάδες λόγω εμπειρίας τριών ετών
 - ✓ κατά έξι μονάδες λόγω εμπειρίας τεσσάρων ετών
 - ✓ κατά επτά μονάδες λόγω εμπειρίας πέντε ετών
 - ✓ κατά επτάμισι μονάδες λόγω εμπειρίας έξι ετών
 - ✓ κατά οκτώ μονάδες λόγω εμπειρίας οκτώ ετών
 - ✓ κατά οχτώμισι μονάδες λόγω εμπειρίας δέκα ετών
- Και σε αυτή την περίπτωση δίδεται προσαύξηση της τάξης του 40%.

Η κοινωνική πολιτική στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η κοινωνική πολιτική αποτελεί το λαμπρότερο πεδίο άσκησης πολιτικής από τις τοπικές αρχές, οι οποίες δραστηριοποιούνται και μάλιστα επιτυχημένα σε μία σειρά από προγράμματα. Το «Βοήθεια στο Σπίτι», όπως και η ανάπτυξη δομών υποστήριξης ανήλικων η εξαρτημένων είναι μερικά ενδεικτικά παραδείγματα όπου η πλειονότητα των δήμων έχει αναλάβει δράση. Πέρα από τον κοινωνικό χαρακτήρα αυτών των συστημάτων που αναπτύσσονται οι τοπικές κοινωνίες είναι σε θέση αν χειριστούν σωστά τις ευκαιρίες που τους δίδονται, να μειώσουν και τα ποσοστά της ανεργίας. Το σύνολο των σχετικών παρεμβάσεων υποστηρίζεται από ευρωπαϊκά προγράμματα και τα συναρμόδια υπουργεία, Εσωτερικών και Υγείας.

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Μία από τις πρώτες δράσεις που αναπτύχθηκαν και επεκτάθηκαν ταχύτατα σχεδόν σε όλους τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι το «Βοήθεια στο Σπίτι». Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση των ατόμων και των οικογενειών τους ανεξάρτητα από ηλικία και οικονομική κατάσταση για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα που έχουν πρόσκαιρα ή μόνιμα μέσα στο σπίτι και στη γειτονιά τους. Αν και το πρόγραμμα απευθύνεται σε κάθε άτομο ο μεγαλύτερος αριθμός των εξυπηρετούμενων είναι οι ηλικιωμένοι καθώς όπως είναι αυτονόητο είναι άτομα με αυξημένες ανάγκες.

Το πρόγραμμα προσφέρει:

- ✓ Ιατρική φροντίδα με επισκέψεις στα σπίτια.
- ✓ Νοσηλευτικές υπηρεσίες και φυσικοθεραπεία.
- ✓ Κοινωνική εργασία με άτομα, ομάδες και κοινότητα.
- ✓ Κοινωνική εργασία με την οικογένεια.
- ✓ Πρακτικές εξυπηρετήσεις όπως :

Εξόφληση λογαριασμών, ψώνια, συνοδεία σε διάφορες υπηρεσίες, επισκέψεις στο σπίτι, τηλεφωνικές επικοινωνίες ανάλογα με τις ανάγκες του εξυπηρετούμενου, ευκαιρίες για ψυχαγωγία και συμμετοχή στη ζωή. Κατ' οίκον καθαριότητα.

Μέτρο «Ανάπτυξη Γυναικείας Απασχόλησης - Επιχειρηματικότητας»

Επίσης η γυναικεία απασχόληση είναι άλλο ένα ζήτημα στο οποίο έχουν αρχίσει να σημειώνονται ικανοποιητικά βήματα προόδου.

Οι περισσότερες από τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης εντάσσονται στο Μέτρο «Ανάπτυξη της Γυναικείας Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας -

Προώθηση της Ισότητας των δύο Φύλων».

Οι δήμαρχοι μπορούν να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη δράσεων σε μία σειρά από τομείς.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η λειτουργία νέων τμημάτων σε υφιστάμενες δομές βρεφονηπιακών σταθμών και βρεφονηπιακών σταθμών Ολοκληρωμένης Φροντίδας (Τμήμα Νηπίων ΜΕΑ).

Τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης τόσο για υγιή παιδιά όσο και για παιδιά με αναπηρία, έχουν συμβάλει καθοριστικά προκειμένου να βγουν στην αγορά εργασίας οι γονείς, (κυρίως οι γυναίκες).

Υπεύθυνοι φορείς για τη διαχείριση και εφαρμογή των τέτοιου είδους ενεργειών είναι οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Περιφερειών της χώρας.

1600 νέες δομές 1800 νέες θέσεις εργασίας

Οι δήμοι έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν αυτά τα προγράμματα με διάφορους τρόπους, είτε μέσω δημοτικών ή διαδημοτικών επιχειρήσεων, είτε μέσω αστικών εταιρειών. Επίσης οι ΟΤΑ έχουν τη δυνατότητα να συνάψουν συνεργασία και με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης. Επιλέξιμες, για συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ορίζονται οι δράσεις που αφορούν δαπάνες προσωπικού, δαπάνες για τη λειτουργία νέων δομών, δαπάνες αναλωσίμων υλικών, μίσθωσης και συντήρησης εξοπλισμού. Οι νέες αυτές δομές θα μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν για διάστημα τριών (3) ετών, ενώ οι δικαιούχοι φορείς θα αναλάβουν την υποχρέωση να συνεχίσουν τη λειτουργία των δομών τουλάχιστον για δυο έτη.

Μέσω των σχετικών παρεμβάσεων εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν 400 περίπου νέες δομές Βρεφονηπιακών, Παιδικών Σταθμών και ΚΔΑΠ, όπου θα απασχοληθούν 6.000 άτομα στο σύνολο της Επικράτειας και 1.200 περίπου νέες Μονάδες «Βοήθεια στο Σπίτι» και «ΚΗΦΗ» όπου θα απασχοληθούν 5.800 άτομα στο σύνολο της Επικράτειας. Συνολικά δηλα-

δή θα δημιουργηθούν 1.600 νέες δομές και 11.800 νέες θέσεις εργασίας.

Ενεήντα πέντε δix για την πρόνοια

Στο πλαίσιο αυτό έχει δραστηριοποιηθεί και το υπουργείο Υγείας. Ο αρμόδιος υπουργός ανακοίνωσε ότι ο νέος σχεδιασμός για την πρόνοια θα κοστίζει 95 δισεκατομμύρια δραχμές. Μέσα στα επόμενα χρόνια θα έχουν δημιουργηθεί 1.800 νέες μονάδες πρόνοιας σε όλη την χώρα, οι οποίες θα απευθύνονται στους ηλικιωμένους, τα παιδιά και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Πρόκειται για 276 βρεφονηπιακούς σταθμούς, οι οποίοι πλέον θα λειτουργούν στα πρότυπα αυτών που υπάρχουν στην Δυτική Ευρώπη. Επίσης θα ιδρυθούν 80 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων ατόμων, στα οποία τα άτομα αυτά θα μπορούν να απασχολούνται από τις 8 έως τις 3:30 το μεσημέρι. Παράλληλα εφαρμόζονται 50 προγράμματα προάσπισης και προαγωγής Υγείας και Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ελλήνων Τσιγγάνων, καθώς και 400 προγράμματα για την ανάπτυξη του δικτύου κοινωνικών υπηρεσιών. Ειδική μεταχείριση θα έχουν στο νέο προνομιακό χάρτη τα άτομα με ειδικές ανάγκες καθώς και οι άποροι. Τα περισσότερα προνομιακά ιδρύματα, κυρίως αυτά που αφορούν παιδιά, θα εποπτεύονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Πώς γίνεται η πρόσληψη προσωπικού

Τη δυνατότητα να προσλάβουν προσωπικό σε διάφορες δημοτικές υπηρεσίες θα έχουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Με οδηγία που έχει αποσταλεί από το

υπουργείο Εσωτερικών προς τις Περιφέρειες όλης της χώρας γίνονται γνωστοί οι τρόποι και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν. Με βάση τις πρώτες εκτιμήσεις οι δήμαρχοι θα μπορέσουν άμεσα να προσλάβουν περίπου 7.000 υπαλλήλους. Πρόκειται για θέσεις αορίστου και ορισμένου χρόνου, οι οποίες σχετίζονται με κοινωνικές υπηρεσίες και προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη ή ξεκινούν τώρα. Στην οδηγία που υπογράφεται από τον υφυπουργό Εσωτερικών Λάμπρο Παπαδήμα, επισημαίνεται στους περιφερειάρχες ότι θα πρέπει να ενημερώσουν όλους τους ΟΤΑ προκειμένου να κινήσουν ορθά τις διαδικασίες. Ένα από τα βασικά βήματα που θα πρέπει να κάνουν, είναι η ενεργοποίηση νέων δομών και τμημάτων. Αυτές οι δομές και τα τμήματα θα αναπτυχθούν στα κέντρα φροντίδας ηλικιωμένων, στους βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, καθώς και στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Το σύνολο των προσλήψεων, (οι οποίες για πολλούς έχουν προεκλογικό χαρακτήρα), θα γίνουν με βάση τα όσα προ-

βλέπονται στο Νόμο 2190/94 και το Ν.2527/97. Το κέρδος για τους δημάρχους αναμένεται να είναι διπλό, καθώς από τη μία θα έχουν πολιτικό όφελος και από την άλλη δεν θα χρειαστεί να επωμιστούν το οικονομικό βάρος αυτής της κίνησης. (Τα προγράμματα αυτά χρηματοδοτούνται από το Γ' Κ.Π.Σ.). Οι δικαιούχοι φορείς που θα χρειαστεί να κινήσουν τις διαδικασίες για την πρόσληψη του προσωπικού είναι οι εξής:

- ✓ Οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ, οι οποίες έχουν σκοπό τους την κοινωνική ανάπτυξη ή πρόνοια.
- ✓ Οι διαδημοτικές επιχειρήσεις και οι αστικές εταιρείες που έχουν συσταθεί από τους δήμους και οι οποίες έχουν στο σκοπό τους την κοινωνική ανάπτυξη.
- ✓ Οι ΟΤΑ α' βαθμού που δεν έχουν συστήσει επιχειρήσεις όπως οι παραπάνω, μπορούν να συνάψουν προγραμματική σύμβαση με άλλο δήμο ή σύνδεσμο που διαθέτει τέτοιου είδους υπηρεσίες.
- ✓ Οι επιχειρήσεις των δήμων, οι οποίες ανέλαβαν τη δημιουργία και λειτουργία βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών. Η πρώτη ενέργεια που

οφείλουν να κάνουν οι δήμαρχοι είναι η αποστολή αιτήματος στον γενικό γραμματέα της περιφέρειας. Πριν από την σύνταξη του αιτήματος θα πρέπει να έχει προηγηθεί ειδική πράξη του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης. Στην πράξη αυτή θα προβλέπεται η πλήρωση συγκεκριμένων θέσεων και ο αριθμός κατά κατηγορία και ειδικότητα του προσωπικού που θα προσληφθεί. Για όσες ειδικότητες προβλέπεται σύμβαση αορίστου χρόνου η πρόσληψη θα γίνει με βάση τις προϋποθέσεις που θέτει το ΑΣΕΠ. Αν πρόκειται για θέσεις ορισμένου χρόνου οι προσλήψεις θα γίνουν σύμφωνα με το Ν.2739/99. Στην οδηγία του υπουργείου επισημαίνεται και ο τρόπος που μπορούν να ανανεωθούν συμβάσεις υπαλλήλων, που ήδη εργάζονται στα προγράμματα αυτά. Όσοι θα έχουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου θα πληρώνονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών, ενώ το σύνολο των πολιτών που θα προσληφθούν θα πάνε να εργάζονται στους ΟΤΑ και στις δημοτικές τους υπηρεσίες μετά την λήξη των κοινωνικών αυτών προγραμμάτων.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Είναι καλοί επιχειρηματίες οι δήμοι;

Είναι καλοί επιχειρηματίες οι δήμοι; Στο ερώτημα αυτό αναμένεται να δοθεί απάντηση προς το τέλος του έτους, οπότε και θα έχει ολοκληρωθεί η «ακτινογραφία» των δημοτικών επιχειρήσεων. Με βάση τα μέχρι τώρα δεδομένα η εικόνα είναι γκριζα. Από τη μία υπάρχουν επιχειρήσεις που κάνουν πραγματικά θαύματα και από την άλλη επιχειρήσεις που υπάρχουν μόνο στα χαρτιά. Τόσο η ΚΕΔΚΕ, όσο και το υπουργείο Εσωτερικών έχουν αποφασίσει να ανατρέψουν την αρνητική εικόνα.

ΔΕΥΑ και δημοτικές επιχειρήσεις κοινωνικού χαρακτήρα οι πιο αποτελεσματικές

Όπως έχει πει και παλαιότερα ο υφυπουργός Εσωτερικών Λάμπρος Παπαδήμας, με εξαίρεση τα νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ, που έχουν πολιτιστικό και κοινωνικό χαρακτήρα, καθώς και τις ΔΕΥΑ, όλα τα άλλα θα αναγκαστούν να μπουν σε μία διαδικασία εξυγίανσης. Παράλληλα δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο ορισμένες από τις επιχειρήσεις να οδηγηθούν ακόμα και σε κλείσιμο. Το ίδιο θα συμβεί και σε εκείνες τις επιχειρήσεις που λειτουργούν ως γέφυρες για την πρόσληψη προσωπικού. Το βασικό ερώτημα είναι, «τι θα γίνει με το προσωπικό εκείνων που θα κλείσουν». Προς το παρόν δεν μπορεί να απαντηθεί. Ωστόσο στην περίπτωση που η λύση δοθεί από ΥΠΕΣΔΔΑ και ΚΕΔΚΕ, το πιθανότερο είναι οι εργαζόμενοι να μη βρεθούν στο δρόμο, αλλά με ειδική ρύθμιση να μετακινηθούν σε άλλες υπηρεσίες.

Η φιλοσοφία των επιχειρηματικών δράσεων, όπως επισημαίνεται από αρκετούς, θα πρέπει να έχει ως βασικό γνώμονα το αποτέλεσμα στις τοπικές κοινωνίες. Η παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους μίας

περιοχής, καθώς και η υποβοήθηση της παραγωγικής δραστηριότητας για ορισμένα τοπικά προϊόντα, είναι δύο τομείς, όπου μπορούν να αναπτύξουν επιχειρηματική δράση οι ΟΤΑ. Στην εποχή που η υγιεινή διατροφή και ο τουρισμός εξελίσσονται, αρκετοί δήμοι έχουν προχωρήσει στη σύσταση επιχειρήσεων που ασχολούνται με αγροτουρισμό και τυποποίηση προϊόντων. Σε πολλές περιπτώσεις όμως μικρών δήμων όπου δεν υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας δημοτικών επιχειρήσεων διαπιστώνεται ένα έλλειμμα. Το φαινόμενο διαδημοτικών συνεργασιών είναι σχεδόν σπάνιο.

**Επικαιροποίηση Μητρώου
Δημοτικών Επιχειρήσεων
ζήτησε η ΚΕΔΚΕ**

Το δύσκολο έργο της καταγραφής της πραγματικότητας το έχει αναλάβει η αναπτυξιακή εταιρεία Πληροφόρηση Επιμόρφωση Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΠΙΕΤΑ).

Σύμφωνα με τα πρώτα συγκεντρωτικά στοιχεία η εικόνα που διαμορφώνεται δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική. Περίπου το 30% από τις επιχειρήσεις είναι σε

αδράνεια, ενώ ένα σημαντικό μέρος αντι-μετωπίζει ουσιαστικά οικονομικά προβλήματα. Η επικαιροποίηση του μητρώου των επιχειρήσεων έχει ζητηθεί από την ίδια την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων. Τα στοιχεία που θα επεξεργαστεί η ΠΕΤΑ, θα περιλαμβάνουν αναλυτικές πληροφορίες, τόσο για το προσωπικό, όσο και για τους οικονομικούς δείκτες τους. Με βάση τις μέχρι τώρα πληροφορίες το 53% των δημοτικών επιχειρήσεων παρουσιάζει ζημιές. Από την πρώτη επεξεργασία που έχει γίνει σύμφωνα με τα νεότερα στοιχεία, οι επιχειρήσεις έχουν αυξηθεί κατά 51%, (στην τελευταία απογραφή ήταν 964 ενώ τώρα έχουν φθάσει στις 1450). Από αυτές οι 382 εμφανίζονται ως ανενεργές για διάφορους λόγους, είτε γιατί έχουν συσταθεί νέες και έχουν αδρανοποιηθεί, είτε είναι παθολόνες. Σε ότι αφορά αυτή την τελευταία περίπτωση οι αρμόδιοι δεν προχωρούν στο κλείσιμό τους καθώς φοβούνται δύο βασικά πράγματα, το πολιτικό κόστος μίας αποτυχημένης προσπάθειας και το κόστος της απόλυσης του προσωπικού που υπάγεται σε αυτήν.

Η ταυτότητα των δημοτικών επιχειρήσεων

Το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων λειτουργεί στα μεγάλα αστικά κέντρα, κυρίως Αττική και Θεσσαλονίκη. Οι σημαντικότεροι τομείς που δραστηριοποιούνται είναι η ψυχαγωγία, η άθληση και οι κοινωνικές παροχές. Ως ανώνυμες αναπτυξιακές εταιρείες παρουσιάζονται 188, ενώ οι πλειονότητα των επιχειρήσεων ανήκουν μόνο σε έναν φορέα. Οι διαδημοτικές επιχειρήσεις είναι μόλις 117. Το 76% των εταιρειών δραστηριοποιείται στον τριτογενή τομέα, το 21% στο δευτερογενή και μόλις 3% στον πρωτογενή. Περίπου 2 στις δέκα έχουν ψυχαγωγικό και αθλητικό χαρακτήρα, ενώ σε ό,τι αφορά το προσωπικό εκτιμάται ότι αυτό ξεπερνάει τις 20.000. Μετά το 1993 παρατηρείται μια αλματώδη αύξηση των προσλήψεων στις δημοτικές επιχειρήσεις, όπου σε πολλές περι-

πτώσεις είναι υπερδιπλάσια. Το εντυπωσιακότερο όλων είναι ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των υπαλλήλων 25%, είναι απόφοιτοι μόλις του δημοτικού. Σε μία τριετία από το '95 μέχρι το '97, τα κέρδη και οι ζημιές τους παρουσιάζουν μια σταδιακή αύξηση. Στις περισσότερες των περιπτώσεων διαπιστώνεται μία απόκλιση και η δημιουργία μαύρης τρύπας. (Αυτή κλείνει με τη συνηθισμένη τακτική της χρηματοδότησης από το δήμο, μετά και από τη σύμφωνη γνώμη του δημοτικού συμβουλίου). Το αξιοσημείωτο είναι ότι στις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής μέριμνας απασχολείται μόνο το 2% των εργαζομένων στις δημοτικές επιχειρήσεις. Με βάση τα παλαιότερα στοιχεία το μεγαλύτερο μέρος των υπαλλήλων απασχολείται σε επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικού, φυσικού αερίου και νερού. Σχεδόν οι επτά στους δέκα έχουν συμβάσεις αορίστου χρόνου, ένα ποσοστό 27% έχει ορισμένου χρόνου και ένα 6% είναι με σύμβαση έργου. Το 26% είναι

ανειδίκευτοι εργάτες, το 15% τεχνολόγοι και το 13% επιστήμονες - καλλιτέχνες. Τα πρωτεία σε ό,τι αφορά το φύλο τα κατέχουν οι άνδρες σε ποσοστό 69%. Η ΠΕΤΑ στα στοιχεία που θα παραδώσει στην ΚΕΔΚΕ θα περιλαμβάνει και μία σειρά από προτάσεις προκειμένου να αλλάξουν κατεύθυνση οι δήμοι και να συστήνουν επιχειρήσεις μόνο σε τομείς που υπάρχει προοπτική. Παράλληλα τα στοιχεία θα επεξεργαστούν από το υπουργείο Εσωτερικών με σκοπό να προχωρήσει στο κλείσιμο όλων εκείνων που παρουσιάζουν οικονομικά ελλείμματα. (Στην καταγραφή που θα γίνει δεν συμπεριλαμβάνονται οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης).

«Σχολείο» στελεχών Αυτοδιοίκησης

Σε κοινή ημερίδα ΚΕΔΚΕ και ΤΕΙ αποφασίστηκε η αλληλοτροφοδότηση των δύο φορέων με γνώση και εμπειρία

Το Τμήμα Αυτοδιοίκησης του ΤΕΙ Καλαμάτας προετοιμάζει εξειδικευμένα- αλλά άνεργα- στελέχη για θέσεις που αφορούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μέχρι τώρα έχουν αποφοιτήσει 230 άτομα, αλλά κανείς δεν έχει προσληφθεί στον ειδικό για αυτούς κλάδο ΤΕ22! Και το παράδοξο είναι πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει, όσο ποτέ άλλοτε, ανάγκη από εξειδικευμένα στελέχη αν θέλει να συμβαδίσει με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Την ανάγκη αυτή επιτείνει και το γεγονός ότι σήμερα από τους εξήντα χιλιάδες μόνιμους υπαλλήλους που

«Παράγουμε άνεργα στελέχη»

Χαρακτηρίζεται ως το μοναδικό σχολείο παραγωγής εξειδικευμένων και μάχιμων στελεχών για τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το μοναδικό σε επίπεδο ανώτατης εκπαίδευσης στη χώρα μας. Λειτουργήσει πριν από οχτώ χρόνια. Έχουν αποφοιτήσει 230 στελέχη. Έχει πάνω από 300 εισακτέους ανά έτος και 100-150 τελειόφοιτους ανά έτος που κάνουν εξάμηνη πρακτική άσκηση στο επάγγελμα σε φορείς της Τ.Α.

υπηρετούν στους δήμους, οι μισοί (50%) είναι απόφοιτοι λυκείου και το ένα τρίτο αυτών (28%) απόφοιτοι δημοτικού. Γιατί λοιπόν συμβαίνει αυτό το οξύμωρο γεγονός. Τι φταίει και τι μπορεί να γίνει, ώστε να αξιοποιηθούν τα εξειδικευμένα αυτά στελέχη από την Αυτοδιοίκηση, να αναπτυχθεί συνεργασία και να αξιοποιηθεί το Τμήμα Αυτοδιοίκησης σε έργα και διαδικασίες που αφορούν την Αυτοδιοίκηση; Απάντηση σ' αυτά τα ερωτήματα αναζητήθηκαν κατά τη διάρκεια ημερίδας που διοργανώθηκε στην Καλαμάτα από την ΚΕΔΚΕ και το ΤΕΙ της πόλης με τη συμμετοχή του υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Σταύρου Μπένου, του εκπαιδευτικού προσωπικού και των σπουδαστών του Τμήματος.

Δηλώνουν όμως ότι είναι και κάτι άλλο, όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο καθηγητής του τμήματος ΤΑ και διευθυντής ΣΔΟ Σταύρος Χρήσιμος: «Είμαστε ξεχασμένοι στην περιφέρεια με όλες τις έννοιες του όρου περιφέρεια ήτοι της χώρας, της ΤΑ, της Πολιτείας... Έχουμε εκπονήσει εξειδικευμένες μελέτες... έχουμε οργανώσει και υλοποιήσει προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης για αιρετούς της ΤΑ... Μα πάνω απ' όλα, αυτό που έχουμε κάνει κυρίως όλα αυτά τα χρόνια είναι να παράγουμε άνεργα στελέχη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση».

Από το πρόγραμμα προκύπτει ότι το τμήμα καλύπτει κρίσιμους και χρήσιμους τομείς:

✓ Διπλογραφικό λογιστικό σύστημα για τους δήμους. Είναι το μοναδικό Ίδρυμα της

ανώτατης εκπαίδευσης που διδάσκει το νέο κλαδικό διπλογραφικό λογιστικό σύστημα για τον δημόσιο τομέα.

✓ Οικονομική - διαχειριστική - διοικητική λειτουργία Δήμων.

✓ Επιχειρηματική δράση ΟΤΑ

✓ Εξειδικευμένες εφαρμογές πληροφορικής στους ΟΤΑ, σε τομείς όπως: γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, διοικητική λειτουργία, οικονομική διαχείριση.

✓ Διαδικασίες προγραμματισμού στους Δήμους.

✓ Διοίκηση έργου

✓ Διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων

✓ Αναπτυξιακές παρεμβάσεις και επενδυτικά σχέδια των ΟΤΑ

✓ Κοινωνικές και περιβαλλοντικές πολιτικές δραστηριότητες των ΟΤΑ

Γιατί λοιπόν δεν έχουν αξιοποιηθεί μέχρι τώρα όλα αυτά τα στελέχη, πολύ περισσότερο που από το Υπουργείο Εσωτερικών έχουν προβλεφθεί οι 400 θέσεις ΤΕ22, διερωτήθηκαν τόσο οι καθηγητές όσο και οι φοιτητές;

Στο ερώτημα απάντησε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος, ο οποίος ανέφερε ότι από το 1989 μέχρι το 2000 στους δήμους δεν έγινε ούτε μία πρόσληψη.

«Σε μια περίοδο που εξελίχθηκαν τα δύο Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και έπρεπε να ετοιμαστούμε για το τρίτο, δεν μας επέτρεψε να προσλάβουμε ούτε έναν άνθρωπο. Στην πόλη μου ζήτησα να καλύψω τις κενές θέσεις μηχανικών από το 1991 και οι δύο μηχανικοί ορκίστηκαν τον Γενάρη του 2000.

Αυτή η πραγματικότητα αποτύπωνε μια περιοριστική πολιτική απέναντι στη Αυτοδιοίκηση από το κεντρικό κράτος, την αντιμετώπιζε ως παράρτημα και επειδή υπήρχαν οι γνωστές δεσμεύσεις απέναντι στην Ε.Ε. Το ΔΣ της ΚΕΔΚΕ από την πρώτη στιγμή ζήτησε αποδέσμευση των προσλήψεων αλλά υπό τον πλήρη έλεγχο του ΑΣΕΠ. Με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες

το ΤΕΙ Καλαμάτας

της κυβέρνησης, μπαίνει ένα τέλος στην αρχική και βασανιστική διαδικασία, όχι για χάρη δική σας, αλλά για χάρη των αναγκών του ίδιου του θεσμού της Αυτοδιοίκησης και αυτή είναι η πραγματική απάντηση στη δική σας αγωνία. Δηλαδή απελευθερώνονται εντελώς οι προσλήψεις, παύει να υπάρχει η εγκριτική διαδικασία από του Υπουργικό Συμβούλιο και θα γίνονται όλοι οι διαγωνισμοί από τους δήμους, υπό τον πλήρη όμως έλεγχο του ΑΣΕΠ. Χρειαζόμαστε εξειδικευμένο προσωπικό όσο ποτέ άλλοτε. Είναι το πρόβλημά μας. Μπορεί να έχουμε ισχυρό πονοκέφαλο για το πώς θα μισθοδοτήσουμε όλο αυτό το προσωπικό, αλλά δεν μπορούμε να ανοίξουμε τα φτερά μας στο δρόμο της σύγκλισης αν δεν έχουμε εξειδικευμένους συνεργάτες όσο γίνεται πιο γρήγορα στους δήμους».

Για το ίδιο θέμα ο υφυπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Στ. Μπένος σημείωσε ότι ο βασικότερος πυρήνας νέων που θα στελεχώσουν τα ΚΕΠ θα είναι οι απόφοιτοι του τμήματος Αυτοδιοίκησης. «Ο βασικότερος πυρήνας νέων που θα εκδηλώσουν ελπίξη την επιθυμία να έρθουν σε επαφή με αυτό το καινούργιο μέτρο, θα είστε εσείς, γιατί αυτές θα είναι μονάδες των δήμων». Το επόμενο βήμα είπε ο υφυπουργός είναι να προβλεφθούν αυτές οι θέσεις για τη στελέχωση των ΚΕΠ σε οργανισμούς δήμων, πέραν των 400 που έχουν προβλεφθεί στο ΤΕ22.

Τέλος ο κ. Μπένος προέτρεψε τους φοιτητές να απευθύνονται ισοδύναμα και προς ιδιωτικό και προς το δημόσιο τομέα, γιατί «ολοένα και περισσότερο δημιουργούνται υπηρεσίες υποστήριξης της Αυτοδιοίκησης, ολοένα και περισσότερο οι δήμοι αναζητούν έτοιμα πακέτα υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα». Μια άλλη διάσταση στη λειτουργία της Σχολής για την καλύτερη δυνατή απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας έθεσε ο διευθυντής του Διεθνούς Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης του ΟΗΕ κ Τσέκος. «Η διεθνής εμπειρία, σημείωσε, ότι η αρχική κατάρτιση είναι μεν εξαιρετικά

σημαντική, παράγει όμως μικρά αποτελέσματα αν δεν συνδεθεί με την επανακατάρτιση και επιμόρφωση. Κατά συνέπεια υπάρχει ανάγκη να σχεδιαστούν προγράμματα που θα επιτρέψουν την αναβάθμιση των κεκτημένων γνώσεων».

Επίσης υπογράμμισε την ανάγκη να υπάρξει εμπλουτισμός του προγράμματος με στοιχεία ολοκληρωμένων δημόσιων πολιτικών. «Είναι πλέον σαφές είτε, ότι οι δημόσιες πολιτικές είναι ενιαίες. Έχουμε κοινωνική πολιτική, η οποία ξεκινά από ευρωπαϊκό επίπεδο και καταλήγει καθαρά σε τοπικό. Αυτό το στοιχείο θα πρέπει να εμπλουτίσει οπωσδήποτε τις μορφές δράσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του κράτους, αλλά θα πρέπει να περάσει και μέσα στα προγράμματα κατάρτισης των ανθρώπων, που θα κληθούν να εφαρμόσουν αυτά τα ολοκληρωμένα προγράμματα».

Έλλειψη προσωπικού

Σημαντικό πρόβλημα για την εύρυθμη προγραμματισμό και λειτουργία του Τμήματος Αυτοδιοίκησης είναι η ύπαρξη ολιγάριθμου μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού, τόνισε ο Σταύρος Χρήσιμος.

Εδώ και έξι χρόνια ο αριθμός τους παραμένει ο ίδιος ενώ ο αριθμός των φοιτητών έχει τετραπλασιαστεί. Τα δύο τρίτα του εκπαιδευτικού προσωπικού εκτελείται από έκτακτο, ενώ η πολιτεία έχει υπάρξει αρκετά φειδωλή στην έγκριση νέων θέσεων ΕΠ όλα αυτά τα χρόνια. Ζητούν λοιπόν διεύρυνση της στελέχωσης με πρόβλεψη για πρόσθετες θέσεις μόνιμου επισημονικού προσωπικού στη βαθμίδα του καθηγητή εφαρμογών. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήμα-

τος.

Μόνιμη επιτροπή συνεργασίας ΚΕΔΚΕ -ΤΕΙ

Η συγκρότηση επιτροπής για τη θεσμοθέτηση μόνιμης σχέσης ΚΕΔΚΕ -ΤΕΙ είναι μια από τις αποφάσεις της ημερίδας.

«Σκοπός, τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, να υπάρξει αλληλοτροφοδότηση των αναγκών από την πλευρά της Αυτοδιοίκησης, όπως καταγράφονται από την ΚΕΔΚΕ, έτσι ώστε να περνούν στο βαθμό που είναι αυτό δυνατό, ως νέα αντικείμενα στο πρόγραμμα σπουδών του συγκεκριμένου τμήματος».

Ταυτόχρονα η μονιμότερη σχέση θα σηματοδοτηθεί με συγκεκριμένη ανάθεση μελετών και ερευνών στο ίδρυμα, οι οποίες θα αφορούν τον ίδιο τον θεσμό και θα ανοίξουν το δρόμο και για ειδικότερη αξιοποίηση του ΤΕΙ από τους δήμους.

Τέλος αποφασίστηκε να αξιοποιηθεί το τμήμα Αυτοδιοίκησης του ΤΕΙ Καλαμάτας για την υλοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης αιρετών.

Η ΚΕΔΚΕ για τους εργαζόμενους στο «Βοήθεια στο Σπίτι»

Τη διάκριση των Δημοτικών Επιχειρήσεων σε κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ζητά η ΚΕΔΚΕ, ούτως ώστε όσες δημοτικές επιχειρήσεις επιφορτίζονται με την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας να μπορούν να χρηματοδοτούνται από τους ΟΤΑ και να τακτοποιηθεί το θέμα της απασχόλησης του προσωπικού σε αυτές.

Συγκεκριμένα το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ σε σχετική πρόταση που διατυπώνει τονίζει ότι πρέπει να ληφθεί ειδική μέριμνα και προτεραιότητα για τα στελέχη του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι», καθώς πρώτον, είναι ανάγκη να συνεχιστεί η παροχή αυτής της υπηρεσίας από τους ΟΤΑ προς τους ηλικιωμένους και δεύτερον, υπάρχουν οι προϋποθέσεις της συνεχούς απασχόλησής τους επί σειρά ετών.

Η συνέχιση της επιτυχημένης πορείας αυτού του προγράμματος συνδυάζεται με τη νομοθετική διάκριση των Δημοτικών Επιχειρήσεων σε κερδοσκοπικού και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ώστε να καταστεί δυνατή η επιχορήγηση των Ν.Π.Ι.Δ. των ΟΤΑ, που επιφορτίζονται με την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας, με πόρους που κατανέμονται στους ΟΤΑ στο πλαίσιο των συμφωνημένων ήδη οριζοντίων δράσεων. Με τη ρύθμιση αυτή ξεκαθαρίζει το τοπίο για την αποκατάσταση μόνιμης εργασιακής σχέσης των επιφορτισμένων με την Κοινωνική Φροντίδα των ηλικιωμένων στελεχών, με τα καθ' ύλη αρμόδια Νομικά Πρόσωπα και παύει το κεκαλυμμένο καθεστώς ετεροαπασχόλησής τους.

Ο έλεγχος για διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων

Με έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου και όχι της Πρωτοβάθμιας ΕΠΙΑΕ, ζητά η ΚΕΔΚΕ, να γίνονται οι εργασίες διαμόρφωσης κοινόχρηστου χώρου και εξοπλισμού τους.

Και τούτο γιατί σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ (31252/1530/1987) απαιτείται έγκριση ΕΠΙΑΕ για τις διαμορφώ-

σεις πλατειών, πεζοδρομίων, ελεύθερων χώρων και για κάθε είδους αντικείμενα ή στοιχεία που τοποθετούνται σε κοινόχρηστους χώρους, σε αντίθεση με τον Γ.Ο.Κ. του 1985 (άρθρο 19 του Ν.1577/85), που ορίζει ότι δεν απαιτείται οικοδομική άδεια για εργασίες διαμόρφωσης κοινόχρηστου χώρου και για τον εξοπλισμό τους αλλά μόνο απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Έγκριση της ΕΠΙΑΕ απαιτείται μόνο για «την εγκατάσταση μνημείων έργων τέχνης, περιπτέρων στάθμευσης».

Ως εκ τούτου η ΚΕΔΚΕ ζητά να τροποποιηθεί η προαναφερόμενη υπουργική απόφαση, ώστε να αρθεί και η αντίφασή της με τον Γ.Ο.Κ.

Το ωράριο καταστημάτων

σε τουριστικές περιοχές

Το ωράριο λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων στις τουριστικές περιοχές συζητήθηκε στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ. Διαπιστώθηκε ότι ο καθορισμός των πλαισίων λειτουργίας εμπορικών καταστημάτων και καταστημάτων τροφίμων, σύμφωνα με το Ν. 2224/94 και την ΚΥΑ 1162/97, δεν εξυπηρετεί την τουριστική κίνηση και τις ιδιαίτερες ανάγκες που διαμορφώνονται στις αγορές των τουριστικών τόπων.

Ζητά λοιπόν από τους συναρμόδιους Υπουργούς Οικονομίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Ανάπτυξης

να προωθήσουν για νομοθετική ρύθμιση μία από τις παρακάτω προτάσεις:

Πρώτον: Να τροποποιηθεί η απόφαση του υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (1162/97) και να προστεθεί ότι ο χρόνος λήξης λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων και καταστημάτων τροφίμων, που εξυπηρετούν την τουριστική κίνηση σε αυστηρά οριοθετούμενες περιοχές δήμων και κοινοτήτων που έχουν ανακηρυχθεί ως τουριστικοί τόποι, δεν μπορεί να ξεπερνά από Δευτέρα έως και Σάββατο την 23.00 ώρα κατά τη χρονική περίοδο από 1ης Απριλίου μέχρι 31ης Οκτωβρίου εκάστου έτους.

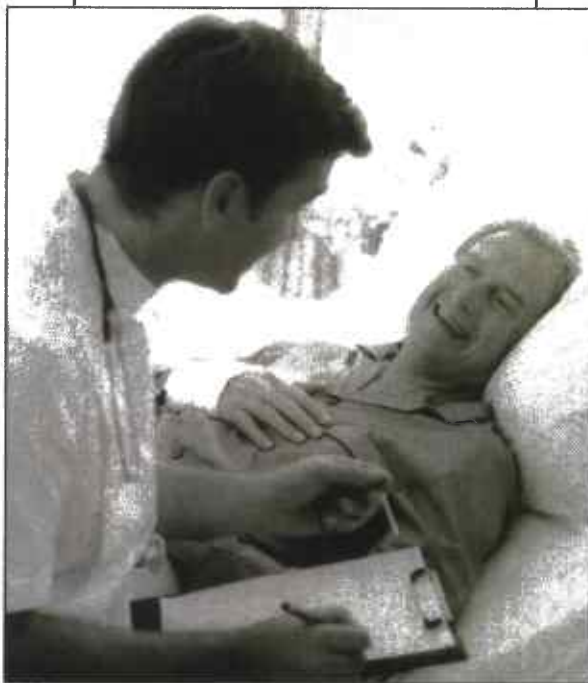
Για το απασχολούμενο προσωπικό ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 42 του Ν.1890/92.

Δεύτερον: Να προστεθεί νέα παράγραφος στο Ν.2224 σύμφωνα με την οποία, το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων που εξυπηρετούν την τουριστική κίνηση σε αυστηρά οριοθετούμενες περιοχές δήμων και κοινοτήτων, οι οποίοι έχουν ανακηρυχθεί ως τουριστικοί τόποι ρυθμίζεται με όμοιες αποφάσεις των νομαρχιακών συμβουλίων και μετά από γνώμη των ενδιαφερομένων οργανώσεων εργοδοτών και εργαζομένων.

Η θεώρηση μελετών των ΟΤΑ

Την αύξηση των ορίων του προϋπολογισμού των μελετών των έργων των ΟΤΑ, για τα οποία απαιτείται η θεώρηση από την Τεχνική Υπηρεσία του υπουργείου Εσωτερικών ζητά η ΚΕΔΚΕ. Το όριο να αυξηθεί από 2.347.762,28 ευρώ (800.000.000 δρχ) πλέον ΦΠΑ σε 4.402.054,25 ευρώ (1.500.000.000 δρχ) πλέον ΦΠΑ για την αποτελεσματικότερη και ταχύτερη υλοποίηση των έργων.

Στη σχετική απόφαση της ΚΕΔΚΕ επισημαίνεται η υλοποίηση πολλών έργων των ΟΤΑ μέσα από το Γ' ΚΠΣ, και το πρόγραμμα «Ελλάδα 2004» κ.α., το δεδομένο ότι οι τιμές των άρθρων του ΑΤΕΟ, ΑΤΕΧ κλπ έχουν αυξηθεί με παράλληλη αύξηση του προϋπολογισμού των έργων καθώς και η ενδυνάμωση με ανθρώπινο δυναμικό των Τεχνικών Υπηρεσιών των ΟΤΑ και της Περιφέρειας.

Μεγαλώνει το Δίκτυο εικαστικών Εργαστηρίων

Στις 21 Μαρτίου 2002 υπεγράφησαν στην Εθνική Πινακοθήκη από τον υπουργό Πολιτισμού Ευ. Βενιζέλο και τους αρμόδιους δημάρχους Αγρινίου, Λιβαδειάς, Πυλαίας, Νεαπόλεως, Πάρου, Θεσσαλονίκης, Λευκάδας, Κιλκίς, Κορυδαλλού, Αμαλιάδας, Σερρών, Λαμίας, Δάφνης, Νάουσας, Αλμυρού Μαγνησίας και Νίκαιας οι νέες προγραμματικές συμβάσεις του Δικτύου Δημοτικών Εικαστικών Εργαστηρίων.

Οι παραπάνω δήμοι προστίθενται στους 15 ήδη συμμετέχοντες στο Δίκτυο (Ανδρού, Αγίας Παρασκευής, Αιγάλεω, Αλεξανδρούπολης, Άμφισσας, Ιωαννίνων, Καλαμάτας, Κοζάνης, Κυπαρισσίας, Νέας Χαλκηδόνας, Πατρών, Ρεθύμνης, Σταυρούπολης, Χαλκίδας και Χανίων) το οποίο συστάθηκε το 1996 από τους υπουργείο Πολιτισμού και λειτούργει σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ο θεσμός του Δικτύου αποσκοπεί πρώτον, στην ενίσχυση και ανάπτυξη του τομέα των εικαστικών τεχνών στις πόλεις και στη δημιουργία της απαραίτητης υποδομής. Δεύτερον, στη βελτίωση του επιπέδου της εικαστικής και γενικότερα καλλιτεχνικής παιδείας. Τρίτον, στην ενεργοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της πόλης και της περιοχής και τέταρτον, στη συνεργασία των τοπικών καλλιτεχνικών δυνάμεων με αξιόλογη δραστηριότητα στον τομέα των εικαστικών τεχνών.

Τα 31 τώρα μέλη του Δικτύου μοιράζονται το διατιθέμενο από το υπουργείο ποσό των 350 εκ. δρχ ετησίως συν το ποσό που υποχρεούται να καταβάλει κάθε δήμος και το οποίο ανέρχεται στα 10 εκ. δρχ.

Στην επιλογή των νέων

μελών ελήφθησαν υπόψη η ύπαρξη σχετικής υποδομής, το εικαστικό ερέθισμα κάθε πόλης καθώς και η δυνατότητα στελέχωσης του εργαστηρίου με το κατάλληλο προσωπικό.

Ο υπουργός Πολιτισμού Ευ. Βενιζέλος χαρακτήρισε τα εργαστήρια ως «ήπιους θεσμούς μικρού κόστους και μεγάλου εικαστικού αποτελέσματος», τα οποία, όπως δήλωσε, σύντομα θα συνδέονται μεταξύ τους και ηλεκτρονικά όπως και με το Δίκτυο Δημοτικών Κινηματογράφων καθώς και με ένα τρίτο υπό ίδρυση ηλεκτρονικό δίκτυο που θα προβάλλει θεατρικές παραστάσεις, μουσικές - εικαστικές εκδηλώσεις, διαλέξεις με ευρύτερο ενδιαφέρον ανά την Ελλάδα.

Επίσης ο υπουργός υποσχέθηκε να χρηματοδοτηθούν ξεχωριστά ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο για τα νέα μέλη του Δικτύου σε συνεργασία με το Πολιτιστικό Κέντρο Ζορζ Πομπιντού, ένα ετήσιο σεμινάριο για όλα τα μέλη του Δικτύου, η διοργάνωση μεγάλης έκθεσης έργων των παιδιών που μετέχουν στα εργαστήρια και η έκδοση δίγλωσσου (ελληνικά -αγγλικά) καταλόγου για τη δράση και την ταυτότητα του Δικτύου.

Στα εικαστικά εργαστήρια φοιτούν ήδη τρεις χιλιάδες άτομα, μικροί και μεγάλοι. Λειτουργούν με έξι -επτά ειδικούς και καλλιτέχνες το καθένα - συνολικά είναι εκατό οι

διδάσκοντες - ενώ οι μαθητές πληρώνουν χαμηλά δίδακτρα.

354 ακτές «σήκωσαν» τη «Γαλάζια Σημαία»

Η συνεχής φροντίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και ειδικότερα των ακτών και παραλιών επιβεβαιώθηκε και φέτος με την αύξηση του αριθμού των ακτών που «σήκωσαν» τη «Γαλάζια Σημαία».

Οι σχετικές ανακοινώσεις έγιναν στην Πανελλήνια Συνάντηση Διαχειριστών Ακτών, που διοργανώθηκε από την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης και το Δήμο Κατερίνης, στα πλαίσια του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος.

Φέτος βραβεύτηκαν 354 ακτές, κατά τρεις περισσότερες από πέρυσι, που ήταν 351.

Από αυτές, οι 27 μπήκαν για πρώτη φορά στον κατάλογο της «Γαλάζιας Σημαίας».

Την πρωτιά την έχουν οι παραλίες της Κρήτης, βραβεύτηκαν 79, και ακολουθούν οι παραλίες των νησιών του Νοτίου Αιγαίου, με 63, της Κεντρικής Μακεδονίας με 56, των Ιονίων νήσων με 41, της Θεσσαλίας με 25, του Βορείου Αιγαίου και της Πελοποννήσου, με 19, της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με

17, της Στερεάς Ελλάδας με 15, της Δυτικής Ελλάδας με 11, της Αττικής με 8, και της Ηπείρου με 4.

Σε επίπεδο νομών, προηγούνται τα Δωδεκάνησα με 45 βραβευμένες ακτές και ακολουθούν το Λασιθί με 31 και η Χαλκιδική με 30. Σε επίπεδο δήμων τα σκήπτρα κρατά ο Δήμος Αγίου Νικολάου στο Λασιθί με 18 βραβευμένες ακτές, και ακολουθούν ο δήμος Καλλιθέας Ρόδου με 15, οι Δήμοι Σιθωνίας και Παλλήνης Χαλκιδικής με 9 και 8 αντίστοιχα βραβευμένες ακτές.

Ο θεσμός της «Γαλάζιας Σημαίας» ισχύει από το 1987. Κύριος φορέας υλοποίησης του προγράμματος είναι η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης. Η βράβευση με την «Γαλάζια Σημαία» είναι αρκετά δύσκολη, δεδομένου ότι τα κριτήρια ένταξης σ' αυτή τη διαδικασία αλλά και τα στάνταρ για τη διατήρηση του τίτλου είναι αυστηρά.

Να σημειωθεί ότι κάθε ακτή ή μαρίνα υποβάλλει σχετική αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα στο τέλος κάθε χρόνου. Η αίτηση εξετάζεται από την Εθνική Επιτροπή Κρίσεων, την οποία απαρτίζουν εκπρόσωποι υπουργείων, ΕΟΤ, ΚΕΔΚΕ και περιβαλλοντικών οργανώσεων, μετά από σχετικές επιθεωρήσεις και ελέγχου ποιότητας νερών. Τα αποτελέσματα ανακοινώνονται τις πρώτες ημέρες του Ιουνίου.

Νέο έργο «Τοπικές Δράσεις για την Απασχόληση»

Το έργο **EULEAR (Local Action for Employment Matters)** εντάσσεται στα πλαίσια της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση των τοπικών δράσεων για την απασχόληση (Γραμμή Προϋπολογισμού B5-5030). Σκοπός του έργου είναι ο εντοπισμός και η διάδοση ορθών πρακτικών σχεδίων, προγραμμάτων και μέσων υπέρ της τοπικής δράσης για την απασχόληση και η εδραίωση δομημένης και συνεχούς συνεργασίας μεταξύ περιφερειών.

Στα πλαίσια του έργου θα αναπτυχθεί διακρατικό δίκτυο για τον εντοπισμό και τη διάδοση ορθών πρακτικών καθώς και την προσέγγιση τοπικών και μη παραγόντων σε διάφορες χώρες, με στόχο την τόνωση της συνεργασίας και τη συμβολή στη χάραξη των πολιτικών σε όλα τα επίπεδα.

Οι δράσεις του έργου περιλαμβάνουν: Έρευνα για την καταγραφή τοπικών δράσεων για την απασχόληση σε επτά χώρες, αξιολόγηση των τοπικών δράσεων, ανάπτυξη δικτυακού κόμβου για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, διοργάνωση διεθνών συνεδρίων, έκδοση εγχειριδίων ορθών πρακτικών σε έξι γλώσσες και διοργάνωση διακρατικών συναντήσεων τοπικών φορέων. Η διακρατική συνεργασία που αναπτύσσεται μεταξύ των περιφερειών θα συμβάλει στη διάδοση των καινοτόμων και αποτελεσματικών πρακτικών και στην ενσωμάτωσή τους στις τοπικές στρατηγικές προώθησης της απασχόλησης.

σχόλησης.

Η γεωγραφική κάλυψη του έργου εκτείνεται στις εξής χώρες:

Ελλάδα, Ιταλία, Μεγάλη Βρετανία, Γερμανία, Σουηδία, Ιρλανδία και Ολλανδία.

Το έργο απευθύνεται σε όλους τους τοπικούς φορείς που σχετίζονται με την προώθηση της απασχόλησης. Ειδικότερα, προβλέπεται ενεργητική συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των κοινωνικών εταίρων των περιφερειών που εκπροσωπούνται στο έργο. Στην Ελλάδα είναι η Αχαΐα και η Αττική, το Piedmont στην Ιταλία, το Limburg στην Ολλανδία, η Βόρειο-δυτική Ουαλία, το Vsssterbotteħ στη Σουηδία, η Σαξονία στη Γερμανία και η Δυτική περιφέρεια της Ιρλανδίας. Στο έργο συμμετέχουν δέκα οργανώσεις του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα που δρουν στον τομέα της απασχόλησης.

Συντονιστής του έργου είναι η European Profiles, εταιρία συμ-

βούλων με γραφεία στη Δ. Ελλάδα (Πάτρα και Αργίριο).

Οι φορείς που συμμετέχουν είναι οι εξής: Η European Profiles, το Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΣΕ/ΑΔΕ-ΔΥ- Παράρτημα Δ. Ελλάδας, η TEAK Νομού Αχαΐας, το KKK Integration, η Training and Employment Authority (FAS)- Ιρλανδία, το Foreningen Urkarft - Σουηδία, το Consorzio Piemontese do Formazione - Ιταλία, η Περιφέρεια Limburg - Ολλανδία, το Centre for Employment Initiatives - Μεγάλη Βρετανία, η Arbeit, Technik und Bildung GmbH - Γερμανία. Το έργο έχει διάρκεια 24 μηνών (2000-2003) και συγχρηματοδοτείται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γ.Δ. Απασχόλησης. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε το site του έργου www.eulear.org ή να επικοινωνήσετε στο τηλέφωνο: 010.82.10.895, e-mail: pmas@europeanprofiles.gr

Συμπόσιο για το Νερό στις Κάνες

4ο

Διεθνές Συμπόσιο για το Νερό πραγματοποιήθηκε στις αρχές Ιουνίου, για τέταρτη συνεχή χρονιά στις Κάνες, με τη συμμετοχή προσωπικοτήτων και φορέων από όλο τον κόσμο. Στο Συμπόσιο η

χώρα μας ήταν η μοναδική που απέσπασε τιμητική διάκριση για τις δράσεις της στον τομέα των υδάτινων πόρων με το βραβείο για το Νερό. Στην ελληνική αντιπροσωπεία συμμετείχε η ΚΕΔΚΕ και σαράντα δήμαρχοι από όλη την Ελλάδα. Στην αποστολή της ΚΕΔΚΕ συμμετείχαν τα μέλη του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ Κ. Τζανακούλης δήμαρχος Λάρισας, Ι. Σωτηρίου πρόεδρος κοινότητας Αντίκυρας, η Γ. Γαζή, δημοτικός σύμβουλος Άμφισσας.

Την πρωτοβουλία της συμμετοχής της χώρας μας στο Συμπόσιο είχε το Πανεπιστήμιο

Αθηνών. Κατά τη διάρκεια των εργασιών ο δήμαρχος Λάρισας Κ. Τζανακούλης μετέφερε την εμπειρία της πόλης του σχετικά με τη διαχείριση του Περιβάλλοντος, του Νερού και την Αειφόρο Ανάπτυξη. Συγκεκριμένα αναφέρθηκε στον ποταμό Πηνειό, ο οποίος είναι ο ζωδότης ποταμός της πόλης από κτίσέως της. Επίσης παρουσίασε το έργο της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης Λάρισας και ιδιαίτερα το έργο σύνδεσης των γεωτρήσεων με τις εγκαταστάσεις της, τα έργα αποχέτευσης, ύδρευσης και τα αντιπλημμυρικά που υλοποιεί. Ο κ. Τζανακούλης τόνισε ότι βασική επιδίωξη της ΔΕΥ-ΑΛ είναι η προστασία των πηγών, η μείωση των απωλειών νερού μέσα

από ένα σύστημα δραστηρικής μείωσης των διαρροών του δικτύου. Στον εκθεσιακό χώρο του Συμποσίου η ΚΕΔΚΕ με το περίπτερο, που είχε διαμορφώσει, παρουσίασε την Πανελλήνια Καμπάνια για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, που φέτος είχε ως κεντρικό θέμα το Νερό. Επίσης στον ίδιο χώρο το Πανεπιστήμιο Αθηνών παρουσίασε τα Ερευνητικά Προγράμματα που έχει εκπονήσει στον Τομέα των Υδάτινων Πόρων.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ 588/92

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΔ
ΕΙΣΟΔΟΥΣ ΔΕΚΑ
ΕΚΔΕΥΟΝΤΑΙ ΥΙΑ

ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΣ Φ
ΕΚΔΕΥΕΤΑΙ Η ΝΕΑ ΠΥ

Η ΠΡΟΤΑΣ

ΥΠΕΣΔ

ΥΙΑ ΘΕΣΜΙΚΕΣ Δ

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤ

Σημείωμα του Εκδότη

Η καινούργια θητεία των δημοτικών αρχών ξεκινά με νέα, κρίσιμα και αποφασιστικά για το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεδομένα: Το νέο Σύνταγμα κατοχυρώνει τα κεκτημένα της μεταπολιτευτικής περιόδου και σηματοδοτεί τις νέες προοπτικές του θεσμού. Η πρόταση της ηγεσίας του υπουργείου Εσωτερικών για το νέο διοικητικό μοντέλο, στο οποίο θα στηριχτούν οι μεταρρυθμίσεις στην Αυτοδιοίκηση, ανοίγουν αυτές τις νέες προοπτικές. Προοπτικές που υπαγορεύονται και από την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, η οποία χαράσσει μια νέα πραγματικότητα για αποκέντρωση και αυτοδιοίκηση, αλλά και από τις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των τοπικών κοινωνιών προς την ίδια την Αυτοδιοίκηση. Παράλληλα όμως η - από πολλούς αμφισβητούμενη για τα οφέλη της - παγκοσμιοποίηση θέτει και την ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση ενώπιον μιας πολύ μεγάλης και δύσκολης πρόκλησης: Λαμβάνοντας υπόψη το «Global» να σχεδιάσει, να αναδείξει και να υπερασπιστεί το «Local», την κοινωνία δηλαδή των πολιτών, των πόλεων και των περιφερειών, μέσα από διαδικασίες που ο ίδιος ο θεσμός έχει κατοχυρώσει.

Άλλωστε και η ίδια η ευρωπαϊκή πραγματικότητα αυτό υπαγορεύει, αφού η Ε.Ε. προσανατολίζεται και σύντομα επιλέγει ως συνομιλητές για τη χάραξη των κοινών ευρωπαϊκών περιφερειακών πολιτικών τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Αν σε αυτό το περίγραμμα των κρίσιμων και αποφασιστικών δεδομένων προστεθεί και το γεγονός ότι μετά τις εκλογές του Ο-

κτώβρη σημειώθηκε μια χωρίς προηγούμενο στην ιστορία του θεσμού της Αυτοδιοίκησης αλλαγή προσώπων - το 63% των δημάρχων είναι πρωτοεκλεγμένοι - γίνεται φανερό ότι ο θεσμός και τα πρόσωπα που το εκπροσωπούν έχουν μπροστά τους ανοικτούς και προκλητικούς μεν, αλλά δύσκολους ορίζοντες.

Σε αυτό το τεύχος η «ΕΤΑ» καταγράφει όλα τα νέα δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί στο χώρο της Αυτοδιοίκησης.

Ταυτόχρονα αξιοποιώντας το πλούσιο υλικό, που παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια του Προγράμματος των Ενημερωτικών Συναντήσεων που διοργάνωσε η ΚΕΔΚΕ σε συνεργασία με την Ε-ΕΤΑΑ για τους νεοεκλεγμένους δημάρχους, δημοσιεύει θέματα αιχμής για την Αυτοδιοίκηση σήμερα, ιδιαίτερα χρήσιμα για άντληση πληροφοριών και γνώσεων, ιδιαίτερα για τους πρωτοεκλεγμένους δημάρχους.

Συγκεκριμένα στις σελίδες αυτού του τεύχους της «ΕΤΑ» παρουσιάζονται: η πρόταση του ΥΠΕΣΔΔΑ για τις μεταρρυθμίσεις στην Αυτοδιοίκηση, ο νέος χάρτης της Αυτοδιοίκησης όπως διαμορφώθηκε μετά τις δημοτικές εκλογές του Οκτώβρη, οι θέσεις των κομμάτων για την Αυτοδιοίκηση σήμερα.

Επίσης οι νέες αρμοδιότητες της Αυτοδιοίκησης, τα οικονομικά

της Αυτοδιοίκησης, έργα και χρηματοδοτήσεις μέσα από το Γ' ΚΠΣ, διαδικασίες ανάθεσης έργων, η λειτουργία των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, η σύνταξη Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στους Δήμους, η εφαρμογή του Διπλογραφικού συστήματος στους Δήμους, αλλά και οι άδειες και τα έξοδα παράστασης των αιρετών. Επίσης παρουσιάζονται τα συμπεράσματα δύο ερευνών, η πρώτη αφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και η δεύτερη στις δημοτικές επιχειρήσεις.

Από την Ευρωπαϊκή σκηνή ξεχωρίσαμε την πρόταση που διατύπωσε ο υπουργός Εσωτερικών στην Ολομέλεια της Επιτροπής των Περιφερειών στις Βρυξέλλες, για τη δημιουργία Ευρωπαϊκής Γερουσίας Τοπικών και Περιφερειακών αρχών.

Τέλος, σ' αυτό το τεύχος η «ΕΤΑ» παρουσιάζει ένα μικρό αφιέρωμα στον αείμνηστο δήμαρχο Καβάλας Γιώργο Παπαδριέλλη.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ
ΕΚΔΟΣΗ

Εκδοτική Παραγωγή:
Σύγχρονες Εκδόσεις Κορυφή Α.Ε.,
Εθνικής Αντιστάσεως & Εθ.
Κωστοπούλου, Παλλήνη, Τηλ.
010.666.56.69 - 010.666.58.12

Δημιουργικό:
Αθανάσιος Κυριανάκης

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

● Μέχρι τέλος Φεβρουαρίου
εκλέγεται η νέα ηγεσία
της ΚΕΔΚΕ

σελ. 4

● Η πρόταση του ΥΠΕΣΔΔΑ
για θεσμικές αλλαγές στην
Αυτοδιοίκηση
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 5

● Βήματα για την κατοχύρωση και ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης
Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 11

● ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2002
«Πρωτάρηδες» έξι στους δέκα δημάρχους
και κοινοτάρχες
Της Δήμητρας Λαγού

σελ. 12

● «Άρωμα γυναίκας» έφεραν οι δημοτικές
εκλογές

σελ. 16

ΑΝΑΛΥΣΗ

● Αυτοδιοίκηση ή απλά διαχείριση
Των Πέτρου Ιωαννίδη - Βασιλικής Στάγια

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΑΙΡΕΤΩΝ

Επιμέλεια: Ουρανία Σούλη

● Στα «θρανία» οι νεοεκλεγμένοι αιρετοί

σελ. 20

● Πάρις Κουκουλόπουλος: Τέσσερις οι προϋποθέσεις
για τη σύγκλιση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα

σελ. 21

● Κώστας Σκανδαλίδης:
Ξεκινά ο διάλογος για νέες θεσμικές μεταρρυθμίσεις

σελ. 22

● Νίκος Κωνσταντόπουλος:
Ανάγκη θεσμικής ολοκλήρωσης της περιφερειακής αποκέντρωσης

Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Εκδότης

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Ακαδημίας 65
κ' Γεναδίου 8, 10678 Αθήνα. Τηλ. Κέντρο: 3899600, Fax: 3820807.

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο:

Τα μέλη του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ:

Γιώτα Γαζή - Δημοτική Σύμβουλος Άμφισσας, Συμεών Δανιηλίδης -
Δήμαρχος Συκεών, Χρήστος Παλαιοηδόγος - Δήμαρχος Λιβαδειάς,
Ανδρέας Ψωμιάδης - Δημοτικός Σύμβουλος Αργινίου

Διευθυντής Σύνταξης:

Βασίλης Ταλαμάγκας

Αρχισυντάκτης:

Ουρανία Σούλη

Συντάσσεται με ευθύνη της ΚΕΔΚΕ από Συντακτική Επιτροπή.

Συντονισμός - Δημοσίες Σχέσεις:

Έφη Παναγιωτοπούλου - Ντένια Λουκάκη

Διανομή δωρεάν στους
Δήμους και Κοινότητες

• **Γιώργος Σαλαγιάννης:**

Αυτοδιοίκηση και κοινωνία ενεργών πολιτών πρέπει να συμβαδίζουν

σελ. 23

• **Εν. Μεϊμαράκης:**

Η Κυβέρνηση χρησιμοποιεί την ΤΑ ως άλλοθι για δικές της αδυναμίες και παραλήψεις

• **Σπ. Χαλβατζής:**

Η Αυτοδιοίκηση σήμερα είναι μοχλός εφαρμογής κυβερνητικών επιλογών

σελ. 24

• **Ντόρα Μπακογιάννη:**

Δημιουργική συνεργασία για να προσεγγίσουμε τα ευρωπαϊκά πρότυπα

σελ. 25

ΕΡΕΥΝΑ ΚΕΔΚΕ - ΑΠΘ

• «Κίτρινη κάρτα» βγάζουν οι πολίτες στους δημάρχους της Ουρανίας Σούλη

σελ. 26

• Οι αρμοδιότητες της ΤΑ μετά την τελευταία Συνταγματική Αναθεώρηση
Του Ιωάννη Σωτηρέλλη, καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών

σελ. 30

• Τα οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού
Του Νίκου Τάτσου, καθηγητή Παντείου Πανεπιστημίου

σελ. 33

• Τι «τρέχει» με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος
Της Χρύσας Κούρτελη, προϊσταμένης Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ

σελ. 35

• Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Απασχόλησης και Επαγγελματικής Κατάρτισης
Του Π. Θεοφανόπουλου, γ.γ. Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

σελ. 39

• Επιχειρησιακά Προγράμματα και διαδικασίες Προγραμματισμού των ΟΤΑ
Του Ηλία Λίτσου, Μηχανικού παραγωγής, υπεύθυνος τμήματος οργάνωσης και επιχειρησιακού σχεδιασμού της ΕΕΤΑΑ

σελ. 41

• Νομικά πρόσωπα ΟΤΑ - Θεσμικό πλαίσιο και

μορφές συνεργασίας με τους ΟΤΑ
Της Ντορέτας Αλεξίου, δικηγόρου στη νομική υπηρεσία της ΚΕΔΚΕ

σελ. 50

• Ανάθεση και εκτέλεση έργων από δήμους και κοινότητες
Των Ντορέτας Αλεξίου, δικηγόρου στη νομική υπηρεσία της ΚΕΔΚΕ και Σούλας Τριανταφυλλοπούλου, δικηγόρου στη νομική υπηρεσία της ΕΕΤΑΑ

σελ. 57

• Εισαγωγή διυλογραφικού συστήματος στους ΟΤΑ
Του Γιάννη Γούπιου, υπεύθυνου Οικονομικών ΤΑ της ΕΕΤΑΑ

σελ. 64

• Τα έσοδα της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Ευρωπαϊκή εμπειρία
Του Ράλλη Γκέκα, δρ. Οικονομολόγου

σελ. 68

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Δημοτικές επιχειρήσεις: Μία στις τρεις προβληματικές - Τι δείχνει έρευνα για τη δημιουργία μητρώου δημοτικών επιχειρήσεων
Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 73

ΑΡΘΡΟ

• Άδειες - έξοδα παραστάσεως αιρετών, αμετάθετο, συνταξιοδοτικό και χορηγίες δημάρχων
Του Πάνου Ζυγούρη, νομικού συμβούλου της ΚΕΔΚΕ

σελ. 76

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ

• Ευρωπαϊκή Γερουσία τοπικών και περιφερειακών αρχών
Της Ουρανίας Σούλη
• Συνάντηση φιλελληνικών οργανώσεων στο Μοντελιέ

σελ. 79

σελ. 83

• Καλό ταξίδι στην «Κερύνεια - Ελευθερία»

σελ. 85

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

• Αφιέρωμα στον αείμνηστο Γιώργο Παπαδριέλλη

σελ. 86

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Δ.Σ. ΚΕΔΚΕ

• Παράταση στο «Βοήθεια στο Σπίτι» ζητά η ΚΕΔΚΕ
• Η ΚΕΔΚΕ για τα αδέσποτα
• Τρόπους ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων αναζητά η ΤΑ
• Αναπροσαρμογή ορίων προϋπολογισμού μελέτης έργων δήμων

σελ. 87

σελ. 88

Μέχρι τέλος Φεβρουαρίου εκλέγεται η νέα ηγεσία της ΚΕΔΚΕ

ΝΟΜΟΙ	ΓΣ ΚΕΔΚΕ
Αιτωλοακαρνανίας	15
Αττικής	56
Αργολίδος	8
Αρκαδίας	11
Άρτης	7
Αχαΐας	13
Βοιωτίας	9
Γρεβενών	5
Δράμας	5
Δωδεκανήσου	12
Έβρου	7
Ευβοίας	14
Ευρυτανίας	5
Ζακύνθου	3
Ηλείας	13
Ημαθίας	7
Ηρακλείου	14
Θεσπρωτίας	5
Θεσσαλονίκης	24
Ιωαννίνων	15
Καβάλας	6
Καρδίτσας	12
Καστοριάς	6
Κερκύρας	8
Κεφαλληνίας	4
Κιλκίς	6
Κοζάνης	9
Κορινθίας	9
Κυκλάδων	11
Λακωνίας	11
Λαρίσης	15
Λασιθίου	5
Λέσβου	9
Λευκάδος	3
Μαγνησίας	11
Μεσσηνίας	15
Ξάνθης	4
Πέλλης	7
Πιερίας	7
Πρεβέζης	4
Ρεθύμνης	6
Ροδόπης	6
Σάμου	4
Σερρών	13
Τρικάλων	13
Φθιώτιδος	13
Φλωρίνης	5
Φωκίδος	6
Χαλκιδικής	7
Χανίων	12
Χίου	5
ΣΥΝΟΛΟ	500

Το αργότερο μέχρι τέλος Φεβρουαρίου αναμένεται να εκλεγεί η νέα ηγεσία της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Μέχρι τότε όμως θα προηγηθούν εκλογές και γενικές συνελεύσεις ξεκινώντας από τους δήμους και αμέσως μετά την ανάληψη καθηκόντων από τις νεοεκλεγμένες δημοτικές αρχές. Συγκεκριμένα - και όπως ορίζεται στο ΠΔ 48/1999 - μέχρι 16 Ιανουαρίου τα δημοτικά συμβούλια εκλέγουν τους εκπροσώπους τους στη Γενική Συνέλευση των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων.

Ο αριθμός τους είναι ανάλογος με τον αριθμό των μελών κάθε δημοτικού συμβουλίου και ως εξής: Δημοτικά συμβούλια με 11 και 13 μέλη εκπροσωπούνται με 3 εκπροσώπους, 2 της συμπολίτευσης και 1 της αντιπολίτευσης. Δημοτικά συμβούλια με 15 έως και 25 μέλη εκπροσωπούνται με 5 εκπροσώπους και σε αναλογία 3 -2. Δημοτικά συμβούλια με 27 μέλη και άνω εκπροσωπούνται με 7 εκπροσώπους και σε αναλογία 4-3.

Στη συνέχεια και μέχρι 30 Ιανουαρίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς ή μεμονωμένες υποψηφιότητες.

Ταυτόχρονα με την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά σε ξεχωριστό φάκελο, εκλέγονται τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου.

Μέσα σε δέκα ημέρες από την εκλογή του, συνέρχεται το Δ.Σ. της ΤΕΔΚ και εκλέγει πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα και μέλη της εκτελεστικής επιτροπής της ΤΕΔΚ καθώς και όπου απαιτείται ορίζονται οι εκπρόσωποι της ΤΕΔΚ στη Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ.

Το αργότερο μέχρι 15 Φεβρουαρίου η Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ εκλέγει το Διοικητικό της Συμβούλιο, που αποτελείται από 31 μέλη, 19 είναι δήμαρχοι και 12 δημοτικοί σύμβουλοι ή πρόεδροι κοινοτήτων. Ο δήμαρχος Αθηναίων

συμμετέχει στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ αυτοδικαίως και συνυπολογίζεται στο σύνολο των 31 μελών και στον αριθμό των 19 δημάρχων.

Η Γενική Συνέλευση αποτελείται από 500 εκπροσώπους όλων των ΤΕΔΚ.

Για την ακριβή εκπροσώπηση κάθε ΤΕΔΚ οι υπηρεσίες της ΚΕΔΚΕ έχουν συντάξει τον σχετικό κατάλογο (βλ. σχετικό πίνακα).

Οι δήμαρχοι Αθηναίων και Θεσσαλονίκης συμμετέχουν ως μέλη στη Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ αυτοδικαίως. Οι εκπρόσωποι που αναλογούν σε κάθε ΤΕΔΚ για τη Γενική Συνέλευση της ΚΕΔΚΕ εφόσον ο αριθμός αυτών είναι μικρότερος ή ίσος με τον αριθμό των μελών του Δ.Σ., ορίζονται μεταξύ των μελών του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ κατά την ημέρα συγκρότησης του Δ.Σ. της ΤΕΔΚ σε σώμα.

Εφόσον ο αριθμός των εκπροσώπων είναι μεγαλύτερος από το σύνολο των μελών του διοικητικού συμβουλίου τότε συμμετέχουν όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΤΕΔΚ και οι υπόλοιποι εκπρόσωποι εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση της ΤΕΔΚ κατά τη ψηφοφορία ανάδειξης του Διοικητικού Συμβουλίου και του Εποπτικού Συμβουλίου, αναλογικά και σύμφωνα με τις έδρες που αναλογούν σε κάθε συνδυασμό.

Δέκα μέρες μετά την ανάδειξη, συνεδριάζει το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ και εκλέγει το Προεδρείο και την Εκτελεστική Επιτροπή της ΚΕΔΚΕ.

Η πρόταση του ΥΠΕΣΔΔΑ για θεσμικές αλλαγές στην Αυτοδιοίκηση

Το νέο διοικητικό μοντέλο πάνω στο οποίο θα στηριχτούν οι μεταρρυθμίσεις στην Αυτοδιοίκηση περιέγραψε ο υπουργός Εσωτερικών Κώστας Σκανδαλίδης σε ημερίδα, που οργάνωσε το υπουργείο σε συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Στην ημερίδα συμμετείχαν οι νεοεκλεγμένοι δήμαρχοι της χώρας. Το πρώτο εξάμηνο του 2003 σύμφωνα με δέσμευση του υπουργού ο νέος διοικητικός χάρτης με τις σημαντικές αλλαγές και στους δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης θα είναι νόμος του Κράτους και θα αποτελούν τον νέο Κώδικα της Αυτοδιοίκησης. Μέχρι τότε όμως θα γίνει διάλογος μεταξύ του υπουργείου Εσωτερικών, των φορέων της Αυτοδιοίκησης και των κομμάτων. Στο «πακέτο» των αλλαγών θα τεθεί για συζήτηση και η αλλαγή του εκλογικού συστήματος ανάδειξης των αιρετών στην Αυτοδιοίκηση. Ο υπουργός Εσωτερικών εμφανίστηκε πρόθυμος να εμπιστευθεί πόρους

και αρμοδιότητες στους νέους θεσμούς, με την προϋπόθεση όμως ότι κατά την άσκησή τους θα διασφαλίζεται το τρίπτυχο «ποιότητα, διαφάνεια, αποτελεσματικότητα». Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος, δήλωσε με κατηγορηματικό τρόπο «ότι η Αυτοδιοίκηση θα συμμετάσχει στον εθνικό διάλογο, που ανοίγει με δύο βασικές προϋποθέσεις: Πρώτον, απαιτούμε οι τολμηρές αλλαγές που θα σηματοδοτήσουν το μέλλον, να είναι προϊόντα σοβαρής προσέγγισης και δημοκρατικού διαλόγου. Απ' την πλευρά μας με αυτές τις αρχές θα καθίσουμε στο τραπέζι του διαλόγου. Δεύτερον, δε δεχόμαστε ο διάλογος να αποτελέσει άλλοθι για τη μη αντιμετώπιση επειγόντων προβλημάτων του θεσμού».

Η πρόταση διαλόγου που έθεσε προς συζήτηση ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης με την ίδια την Αυτοδιοίκηση και τα κόμματα, οριοθετεί τα εξής δεδομένα.

Κράτος και Αυτοδιοίκηση εκπροσω- πούνται σε επίπεδο Περιφέρειας και Νομού

Ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης κατέστησε σαφές ότι «σε περιφερειακό επίπεδο πρέπει να υπάρχει ταυτόχρονη και αλληλοσυμπληρούμενη παρουσία της Κυβέρνησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έτσι ώστε η Περιφέρεια να γίνει ολοκληρωμένη κυβερνητική, διοικητική, αναπτυξιακή, παραγωγική και κοινωνική βαθμίδα... Πρέπει να ενισχυθεί η κυβερνητική εκπροσώπηση για να μπορεί να αποκεντρωθεί η κυβερνητική πολιτική. Στο ίδιο επίπεδο πρέπει να υπάρχει και η αναπτυξιακή διάσταση που είναι κατ' εξοχή υπόθεση της Αυτοδιοίκησης. Άρα η αποκέντρωση της διακυβέρνησης συνδυάζεται με την αναπτυξιακή αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του α' και β' βαθμού».

Τα όρια δήμων και νομών δεν αλλάζουν

«Δεν ανατρέπονται ξανά τα διοικητικά όρια των Δήμων και των Νομαρχιών με την πρόταση που εισηγούμαι» τόνισε ο υπουργός. «Αυτό θα σήμαινε μια νέα διεγκυστίνδα, να κόψουμε τον μπακλαβά κατά το δοκούν, και άρα με τις έδρες, με τις διαδικασίες, με τις συνενώσεις κλπ, να υπάρξει μια τεράστια αναστάτωση, η οποία θα ακυρώσει την προηγούμενη πιθανά, ή θα είναι απρόβλεπτο το μέλλον της».

Η δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση εφαρμόζεται σε επίπεδο Περιφέρειας

Σαφής ήταν ο υπουργός ως προς το πεδίο εφαρμογής της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης, που θα είναι πλέον - σύμφωνα με το υπό συζήτηση σχεδιασμό - η περιφέρεια και όχι ο νομός. Η δευτεροβάθμια Αυτοδιοίκηση θα έχει το άμεσα αιρετό Περιφερειακό Συμβούλιο, ενώ άγνωστο

παραμένει αν ο επικεφαλής του Συμβουλίου θα είναι άμεσα ή έμμεσα εκλεγμένος. Εκτελεστικά όργανα της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης σε επίπεδο νομού, θα είναι ο άμεσα αιρετός Νομάρχης που παραμένει, καθώς και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι που θα εκλέγονται στο συγκεκριμένο νομό και στην ευθύνη τους θα έχουν τις νομαρχιακές υπηρεσίες της Αυτοδιοίκησης.

«Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, είπε ο υπουργός, θα έχει καταρχήν όλη τη διαδικασία της περιφερειακής ανάπτυξης. Άρα το κεντρικό πολιτικό της όργανο, το Περιφερειακό Συμβούλιο θα είναι ένα όργανο, το οποίο θα ασκεί ουσιαστικά την αναπτυξιακή στρατηγική, όπως και τον προγραμματισμό για όλη την Περιφέρεια. Ταυτόχρονα τα εκτελεστικά όργανα της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης θα λειτουργούν αποκεντρωμένα στο Νομό. Θα είναι ο Νομάρχης και το κομμάτι του Περιφερειακού Συμβουλίου, που θα εκλέγεται από το Νομό. Θα υπάρξει εσωτερική αποκέντρωση και θα έχουμε μια πραγματική μετεξέλιξη του δεύτερου βαθμού της Αυτοδιοίκησης με την αναβάθμιση της αναπτυξιακής δυνατότητας, με την ενίσχυση του πολιτικού και προγραμματικού λόγου του κεντρικού συλλογικού οργάνου, του Περιφερειακού Συμβουλίου και ταυτόχρονα με διατήρηση και διεύρυνση της εκτελεστικής αρμοδιότητας μέσω των νομαρχιακών υπηρεσιών με τον αιρετό νομάρχη και το κομμάτι του Περιφερειακού Συμβουλίου που ανήκει σε κάθε νομό».

Δεν θα υπάρξει δεύτερος Καποδίστριας - λειτουργούν οι «Συμπολιτείες»

Ο υπουργός διαβεβαίωσε του δημάρχους ότι δεν πρόκειται να προχωρήσει σε δεύτερο κύκλο συνενώσεων δήμων και κοινοτήτων, σημειώνοντας ωστόσο ότι καθώς μια σειρά από αρμοδιότητες έχουν υπερτοπικό χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα η διαχείριση απορριμμάτων, χωροταξία, περιβάλλον, μεταφορές, δημοτική αστυνομία κ.α. - ή δεν μπορούν να ασκηθούν από μικρούς δήμους, θα λειτουργήσουν οι

«Συμπολιτείες». Ουσιαστικά πρόκειται για εθελούσιες συνενώσεις όμορων δήμων για την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων. Οι «Συμπολιτείες» θα εφαρμοστούν σε κατ' ελάχιστο γεωγραφικό επίπεδο επαρχίας και θα χορηγούνται σε αυτές οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα κίνητρα. Όποιοι δήμοι δεν συγκροτήσουν τις «Συμπολιτείες» δεν θα έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν τέτοιες υπερτοπικές αρμοδιότητες και βεβαίως δεν θα επωφεληθούν ανάλογων κινήτρων.

«Δεν κάνουμε δεύτερο Καποδίστρια. Όμως θα προσδιοριστούν απολύτως οι υπερτοπικές αρμοδιότητες, που θα πρέπει να ασκηθούν μέσα στη διαδημοτική συνεργασία. Για παράδειγμα θέματα χωροταξίας, περιβάλλοντος, διαχείρισης υδατικών πόρων, βιολογικοί καθαρισμοί, μπορούν να ασκηθούν σε ευρύτερα πεδία από έναν Καποδιστριακό δήμο. Στα αστικά κέντρα μπορεί να είναι οι μεταφορές, η δημοτική αστυνομία. Αυτές είναι υπερτοπικές αρμοδιότητες, θα ασκούνται μέσα από διαδημοτικές συνεργασίες.

Η συνεργασία θα είναι εθελούσια, αλλά με δύο προϋποθέσεις. Πρώτον, η άσκηση των αρμοδιοτήτων θα γίνεται αποκλειστικά μέσα από τις διαδημοτικές συνεργασίες. Άρα η Συμπολιτεία εάν θέλει συγκροτείται και παίρνει κίνητρα και αντικίνητρα για να λειτουργήσει. Παίρνει κίνητρα σαφή, προσωπικό, χρήματα και διαδικασίες για να μπορεί να ασκήσει αυτές τις αρμοδιότητες.

Δεύτερον, η χωροθέτηση δεν θα είναι απόφαση τυχαία. Δηλαδή, ο καθένας να αποφασίζει με ποιους συνεργάζεται και πώς συνεργάζεται. Η διαδημοτική συνεργασία θα γίνει σε επίπεδο επαρχίας».

Μητροπολιτικές λειτουργίες

Ανακοινώσεις έκανε ο υπουργός και για την οργάνωση των μητροπολιτικών κέντρων. Για την μεν Αττική πρότεινε τη δημιουργία Μητροπολιτικών Συνδέσμων που θα λειτουργούν είτε σε επίπεδο λεκανοπεδίου, είτε σε επίπεδο νομαρχιακών διαμερισμάτων. Για παράδειγμα - σημείωσε - η αρμοδιότητα διαχείρισης των απορριμμάτων μπορεί να ασκείται από έναν Μητροπολιτικό Σύνδεσμο, ενώ άλλες αρμοδιότητες υπερτοπικού χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα περιβάλλον, μεταφορές, από Μητροπολιτικούς Συνδέσμους σε επίπεδο νομαρχιακών διαμερισμάτων.

Για τη Θεσσαλονίκη, πρότεινε τη σύσταση και λειτουργία Συνδέσμων πολλαπλού σκοπού μεταξύ των δήμων.

Για τα άλλα μητροπολιτικά κέντρα, Πάτρα, Βόλο, Ηράκλειο, Λάρισα, πρότεινε να δημιουργηθεί Μητροπολιτικός Δήμος, που θα προκύψει από τη συνένωση των όμορων με το κεντρικό δήμων.

Διαχωρισμός Δήμων ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες

Ο υπουργός πρότεινε τον διαχωρισμό των δήμων ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές τους. Θα υπάρξει - είτε - τελείως ξεχωριστή διάκριση των ορεινών, νησιωτικών και απομακρυσμένων δήμων, των αγροτικών, των αστικών και των μητροπολιτικών περιοχών.

Ισχυρός Δήμος

Ο υπουργός Εσωτερικών εμφανίζεται πρόθυμος να εμπιστευτεί πόρους και αρμοδιότητες στους δήμους με την προϋπόθεση όμως ότι κατά την άσκησή τους θα διασφαλίζεται το τρίπτυχο «ποιότητα, διαφάνεια, αποτελεσματικότητα».

Προς την κατεύθυνση αυτή ανακοίνωσε μεταξύ των άλλων την πρόθεσή του να προχωρήσει στην πλήρη απελευθέρωση των προσλήψεων στους δήμους, με την προϋπόθεση ότι οι προϋπολογισμοί των δήμων «αντέχουν» τη μισθοδοσία των νεοπροσλαμβανόμενων. Οι προσλήψεις αυτές θα αφορούν και προσωπικό στις οικονομικές και διοικητικές υπηρεσίες και μόνο για προβλε-

πόμενες από τον οργανισμό θέσεις. Οι δήμοι θα μπορούν να καταθέτουν αιτήματα - μαζί και το ΥΠΕΣΔΔΑ - στο ΑΣΕΠ για εξαίρεση από τη διαδικασία του διαγωνισμού, εφόσον συντρέχουν προϋποθέσεις επείγοντος. Οι προσλήψεις θα γίνονται με επιλογή και με βάση τα κριτήρια του Ν.2190. Ο έλεγχος της προκήρυξης θα γίνεται από το ΑΣΕΠ.

Επίσης ο υπουργός διαβεβαίωσε ότι μέσα στο 2003 θα εφαρμοστεί το διπλογραφικό σύστημα. Όσον, αφορά στο ΕΠΤΑ, ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να το θεσμοθετήσει ως μόνιμο ετήσιο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για να εξασφαλιστούν κάθε χρόνο η δυνατότητα και ο προϋπολογισμός για την εξέλιξη των έργων της Αυτοδιοίκησης.

Νέο εκλογικό σύστημα ανάδειξης των αιρετών στην Αυτοδιοίκηση

«Δεν ανοίγω θέμα εκλογικού συστήματος τώρα, είπε ο Κ. Σκανδαλίδης. Όμως είναι θέμα συζήτησης στο διάλογο και το εκλογικό σύστημα που ελπίζω στο τέλος να μην αποδειχθεί φιλολογική. Είναι θέμα συζήτησης και το εκλογικό σύστημα της εκλογής στις δημοτικές και τις νομαρχιακές εκλογές στο διάλογο που έχουμε αναπτύξει».

Ο υπουργός δεν έδωσε μεν στοιχεία για το νέο εκλογικό σύστημα, ωστόσο ανακοίνωσε ότι το πρώτο εικοσάημερο του Ιανουαρίου θα ανακοινωθούν οι αλλαγές στα νομαρχιακά διαμερίσματα της Αττικής, τα οποία σύμφωνα με πληροφορίες από τέσσερα που είναι σήμερα, θα γίνουν οκτώ ή εννιά. Κατά παλαιότερη δήλωσή του υπουργού Εσωτερικών, τα νομαρχιακά διαμερίσματα θα αντιστοιχηθούν με τις εκλογικές περιφέρειες.

Οικονομική αυτοτέλεια Αυτοδιοίκησης

Το νέο Σύνταγμα ορίζει ότι το κράτος είναι υποχρεωμένο να διασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους με νομοθετικά, κανονιστικά, δημοσιονομικά μέτρα από τον κρατικό προϋπολογισμό για την άσκηση αρμοδιοτήτων. Ταυτόχρονα αναγνωρίζει ότι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων συνεπάγεται μεταφορά αντί-

στοιχών πόρων και καθιερώνει για πρώτη φορά, τη δυνατότητα είσπραξης «τοπικών εσόδων» - και όχι φόρων. Για την εναρμόνιση με το γράμμα του Συντάγματος ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης προτείνει αλλαγές στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης και σημειώνει: «Η υλοποίηση της οικονομικής αυτοτέλειας επιβάλει μια νέα μεταρρύθμιση και ανακατανομή των πόρων υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με προσδιορισμό των πόρων που αφορούν τα ίδια έσοδα και τέλη, τη θέσπιση μόνιμων αυτοδιοικητικών πόρων - τέλος επιτηδεύματος, φόρος ακίνητης περιουσίας, τέλη κυκλοφορίας κλπ - , τις κεντρικές εξισορροπητικές κατανομές και την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Την εσωτερική, δηλαδή, ισορροπία ανάμεσα στους δήμους και τους νομούς και την αναμόρφωση και αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας».

Ενιαίοι κανόνες διαφάνειας

Η εποπτεία γίνεται αποκλειστικά με έλεγχο νομιμότητας, σημείωσε ο υπουργός. Ωστόσο υπογράμμισε ότι οι κανόνες διαφάνειας θα είναι ενιαίοι και για την Αυτοδιοίκηση. Οι κανόνες αυτοί για το σύστημα διαχείρισης των οικονομικών θα είναι η εφαρμογή του διπλογραφικού, για το σύστημα συγκρότησης διοικητικών μηχανισμών θα είναι η εφαρμογή του μητρώου υπαλλήλων των δήμων, το σύστημα και οι διαδικασίες προσλήψεων. Η Αυτοδιοίκηση θα ενταχθεί στο σύστημα των ενιαίων ελεγκτικών μηχανισμών, όπως το Ελεγκτικό Συνέδριο, τα Σώματα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, το πόθεν έσχεσ αιρετών και κρατικών λειτουργών. «Στο διοικητικό σύστημα της χώρας θα ενταχθεί η Αυτοδιοίκηση κανονικότητα, τόνισε ο κ. Σκανδαλίδης. Όπως ελέγχεται ο βουλευτής θα ελέγχεται ο δήμαρχος. Όπως ελέγχεται για το πολιτικό χρήμα ένα κόμμα, θα ελέγχεται μια δημαρχιακή επιτροπή. Όπως ελέγχεται ο αιρετός εκπρόσωπος, ο κρατικός υπάλληλος για το πόθεν έσχεσ, θα ελέγχεται και ο διευθυντής της δημοτικής υπηρεσίας. Αυτό είναι η βάση για οποιαδήποτε σοβαρή μεταρρύθμιση από εδώ και πέρα».

Π. ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Δέκα θέσεις για τον διάλογο

Έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ προανήγγειλε ο πρόεδρος της Π. Κουκουλόπουλος, μιλώντας στην ημερίδα που διοργάνωσε η Ένωση από κοινού με το υπουργείο Εσωτερικών, προκειμένου να τοποθετηθεί συνολικά η Αυτοδιοίκηση στο περιεχόμενο των θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

Ωστόσο ο κ. Κουκουλόπουλος υπενθύμισε ορισμένες αποφάσεις συνεδρίων της ΚΕΔΚΕ που αποτελούν και βασικές θέσεις της Αυτοδιοίκησης.

Συγκεκριμένα, σε ότι αφορά τη δομή του πρώτου βαθμού Αυτοδιοίκησης, η θέση της Αυτοδιοίκησης, τόνισε, είναι η εκπόνηση ενός σύγχρονου πλαισίου κινήτρων που θα οδηγεί σε διευρυμένη εφαρμογή διαδημοτικών συνεργασιών και σε εθελοντικές συνενώσεις.

Για το δεύτερο βαθμό Αυτοδιοίκησης, υπογράμμισε πως πρέπει να μετεξελιχθεί σε Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, με αιρετό Περιφερειάρχη και αιρετό Περιφερειακό Συμβούλιο.

Για τα οικονομικά, επανέλαβε την ανάγκη θεσμοθέτησης της φορολογικής αρμοδιότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, χωρίς πρόσθετους φόρους με παράλληλη σταδιακή μετατροπή των κεντρικών αυτοτελών πόρων σε μηχανισμό αναδιανομής υπέρ των ασθενέστερων ΟΤΑ.

Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ σημείωσε ακόμη ότι απαιτείται ριζικός εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου με συγκεκριμένο περιεχόμενο και κύριους άξονες για τα ζητήματα διαφάνειας, της συνεργασίας με τρίτους και της αναζήτησης νέων τρόπων χρηματοδότησης και κύρια της αυτοχρηματοδότησης. Ακόμη είπε πως πρέπει πλέον να ενσωματωθεί ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικών Αυτονομιών με νόμο από τη Βουλή.

Ο Π. Κουκουλόπουλος κατέθεσε δέκα συγκεκριμένες θέσεις ως συμβολή, όπως είπε, στο διάλογο που ξεκινά το υπουργείο Εσωτερικών.

- Οι αλλαγές στον Αυτοδιοικητικό χάρτη επιβάλλεται να έχουν διακριτό χαρακτήρα, αλλά δεν μπορούν να είναι ξεκομμένες από ένα συνολικό σχέδιο μεταρρύθμισης. Ένα σχέδιο που θα μας οδηγήσει στη δημιουργία του κράτους επιτελείου και της αποκεντρωμένης Ελλάδας των πόλεων και των περιφερειών με ισχυρή Αυτοδιοίκηση.
- Οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διοίκησης και αυτοδιοίκησης πρέπει να καθιστούν υποχρεωτική τη συνεργασία αλλά και διακριτές τις αρμοδιότητες - ευθύνες καθενός επιπέδου. Η καθολική υιοθέτηση των αρχών της εγγύτητας και της επικουρικότητας επιβάλλεται να χαρακτηρίσει τη μεταρρύθμιση από κάθε άποψη.
- Το Γ ΚΠΣ, πέραν των άλλων, αποτελεί όχημα για τη συγκλίση της Αυτοδιοίκησης με τη διευρυμένη και συγκεκριμένη συμμετοχή της στη διαχείρισή του. Η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας δεν είναι δεδομένη, αλλά προϋποθέτει σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων τόσο στο επίπεδο των μηχανισμών στήριξης, όσο και της διαπιστωμένης

ανάγκης για απλούστευση.

- Ο διάλογος για την μετά ΚΠΣ εποχή πρέπει να ξεκινήσει τώρα. Το πέρας του Γ ΚΠΣ δεν είναι καθόλου μακριά, αν σκεφτούμε την παντελή έλλειψη μηχανισμών, αλλά κυρίως τη νοοτροπία και των πολιτών και των αιρετών σε ότι αφορά ενδεχόμενη φορολογική αρμοδιότητα, αλλά και το άνοιγμα σύγχρονων τρόπων χρηματοδότησης, όπως η αυτοχρηματοδότηση, απαιτείται πολύς χρόνος για να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα. Γι' αυτό και ο διάλογος με συγκεκριμένο περιεχόμενο πρέπει να ανοίξει τώρα.
- Είναι δεδομένο ότι η δημιουργία ισχυρής Αυτοδιοίκησης και σύγχρονου κράτους χαρακτηρίζεται πάνω από όλα από συνεχή αποκέντρωση αρμοδιοτήτων στο κοντινότερο προς τον πολίτη επίπεδο διοίκησης. Αυτό όμως καθιστά ως λιθία λίθο των μεταρρυθμίσεων τη ριζική βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών που πρέπει να χρηματοδοτεί η αποκέντρωσή τους. Αρμοδιότητα ίσον ευθύνη και δεν πρέπει να το ξεχνάμε ποτέ αυτό. Η διασφάλιση λοιπόν όλων των μέτρων και προϋποθέσεων αλλά και αγώνας από την πλευρά των αιρετών για να επιτυγχάνεται διαρκώς αυτός ο στόχος.
- Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις σαφέστατα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους δεδομένα ιστορικά, γεωγραφικά, αναπτυξιακά αλλά πρέπει κατά το δυνατόν να μην αφορούν τη συγκυρία και όλους εμάς, ως πρόσωπα. Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις αφορούν τη χώρα και τους πολίτες και όχι εμάς τους ίδιους προσωπικά, γιατί οι θεσμοί δεν είναι ιδιοκτησία κανενός.
- Οι διαφορετικές ταχύτητες αποτελούν το βασικότερο χαρακτηριστικό της Τοπικής

Αυτοδιοίκησης από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα και παρά τη ριζική αλλαγή που είχαμε με τον «Καποδίστρια» αυτή η πραγματικότητα δε φαίνεται να έχει αλλάξει αισθητά. Είναι μια πολύ βασική αλήθεια που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας καθώς ανοίγει αυτός ο τεράστιος σημασίας εθνικός διάλογος. Δεν κάνει το ίδιο κουστούμι για όλους μας.

- Η διαφάνεια πρέπει να καταστεί ταυτόσημη με την καθημερινή λειτουργία των ΟΤΑ και αυτό είναι αίτημα των πολιτών. Η υιοθέτηση των συγκεκριμένων σημείων που προτείνουμε στη Κω επιβάλλεται από κάθε άποψη.
- Οι επιστημονικές έρευνες που έχουμε διεξάγει επιβεβαιώνουν αυτό που διαισθανόμαστε: Όλοι όσοι λειτουργούμε χρόνια στο θεσμό. Υπάρχει ένα απροσδιόριστο μεν καθολικό δε αίτημα συμμετοχής των πολιτών στα τεκταινόμενα του πρώτου βαθμού. Πρέπει λοιπόν ιδιαίτερα να προβληματιστούμε για το άνοιγμα του θεσμού προς τους πολίτες, με σύγχρονους τρόπους και δρόμους που θα απαντούν σ' αυτό το αίτημα.
- Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν το Κράτος και την Αυτοδιοίκηση δεν μπορούν να αποκτήσουν ουσιαστικό περιεχόμενο, αν δεν ανοίξει ο δρόμος της πραγματικής αποκέντρωσης, της αποκέντρωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων και της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας. Η σημερινή δομή αναδύει τριτοκοσμική οσμή και πολύ απλά δεν είναι αποδεκτή.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Βήματα για την κατοχύρωση και ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας

Προτάσεις για την εφαρμογή ενός συνεκτικού και τολμηρού προγράμματος αποκέντρωσης, που θα δώσει τη δυνατότητα στην Αυτοδιοίκηση να κόψει τον ομφάλιο λώρο που την κρατά δέσμη της κρατικής εξουσίας, να χειραφετηθεί και να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που της προσφέρει η όσμησή της με την ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατέθεσε με εισήγησή του ο Χρ. Παλαιολόγος, μέλος του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ.

Αποτιμώντας τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια, ο Χρ. Παλαιολόγος κάνει τις εξής διαπιστώσεις:

Πρώτον, οι μεταρρυθμίσεις που έγιναν δεν αποσαφήνισαν τη διοικητική κατάσταση της χώρας, αντίθετα δημιούργησαν συγχύσεις και αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων και ταυτόχρονα αύξησαν δραματικά το συνολικό κόστος της διοίκησης.

Δεύτερον, οι διοικητικοί θεσμοί και οι οργανισμοί δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσουν την ελληνική κοινωνία και οικονομία.

Τρίτον, δεν αντιμετωπίστηκαν βασικές αδυναμίες στη στελέχωση και στην οργανωτική υποδομή της Αυτοδιοίκησης, αλλά και αδυναμίες του δημόσιου λογιστικού.

Τέταρτον, η ενεργός συμμετοχή των πολιτών δεν αποτέλεσε στόχο της πολιτείας.

«Συνολικά, τόνισε ο Χρ. Παλαιολόγος, το πολιτικό μας σύστημα δεν κατάφερε να αναδείξει τις δυνάμεις εκείνες που θα μπορούσαν να υπερβούν μικροπολιτικές και κομματικές αγκυλώσεις και να συνειδητοποιήσουν την καταλυτική σημασία της Αυτοδιοίκησης σε μια σύγχρονη και δημοκρατική κοινωνία».

Οι προτάσεις που κατέθεσε ο Χρ. Παλαιολόγος αφορούν στο διοικητικό σύστημα, την τοπική αυτονομία και αυτοτέλεια και το σύστημα εκλογής και αναβάθμισης των αιρετών οργάνων.

Ισχυροί σύνδεσμοι

Μητροπολιτικών Δήμων

Συγκεκριμένα για την πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση τη διαχωρίζει σε δύο διακριτές περιοχές:

Τους Μητροπολιτικούς Δήμους, και στους δήμους της περιφέρειας.

Για τους Μητροπολιτικούς Δήμους υπογραμμίζει ότι απαιτείται μια διοικητική βαθμίδα όπου λαμβάνονται αποφάσεις για ολόκληρο το αστικό συγκρότημα της μητροπολιτικής περιοχής. Απαιτείται ένας ισχυρός σύνδεσμος Δήμων με διευρυμένες αρμοδιότητες και μηχανισμό υποστήριξης, που θα

αντιμετωπίζει ενιαία τα θέματα των μεγάλων κέντρων.

Δήμοι μικρού και μεσαίου μεγέθους στην περιφέρεια

Στην περιφέρεια οι δήμοι θα έπρεπε να συγκροτηθούν με άξονα

πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, προκειμένου να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα, τη δυνατότητα παροχής ικανοποιητικών υπηρεσιών και αναπτυξιακής παρέμβασης, την ανταγωνιστικότητά τους, την αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού, την προστασία του αστικού, αγροτικού και φυσικού περιβάλλοντος και τελικά τη συγκράτηση του πληθυσμού και την ισόρροπη ανάπτυξη.

«Ωστόσο, σημείωσε, στο βαθμό που οι συνενώσεις δεν εξασφάλισαν μια τέτοια εξέλιξη είναι επιβεβλημένο ένα πλαίσιο κινήτρων και αντικινήτρων που να επιβάλλει στους μικρούς ΟΤΑ, τις διαδημοτικές συνεργασίες».

Θέσπιση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης

Για τον δεύτερο βαθμό Αυτοδιοίκησης, τονίζει πως επιβάλλεται η θέσπιση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, σε αντιστοιχία με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

«Η περιφέρεια, σημείωσε, θεωρείται - τόσο από την κεντρική εξουσία όσο και από την Ε. Ε. - ότι αποτελεί το επίπεδο που συγκεντρώνει τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη, που μπορούν να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για καλύτερη ισόρροπη ανάπτυξη».

Η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να λειτουργήσει « ως βαθμίδα συντονισμού των προσπάθειών των ΟΤΑ, αναπτυξιακού προγραμματισμού, υποστήριξης των διαδημοτικών συνεργασιών εντός και εκτός της Περιφέρειας, υποστήριξης στη διαδικασία ιεράρχησης, επιλογής και εκτέλεσης έργων και μέτρων. Εξάλλου μετά το 2006, είναι πλέον σαφές ότι η Ε.Ε. θα επιλέγει τα αιρετά περιφερειακά όργανα ως συνομιλητές στη διαμόρφωση των περιφερειακών της πολιτικών».

Οικονομική αυτοδυναμία και αυτοτέλεια της Αυτοδιοίκησης

Προϋπόθεση για την ανεξαρτησία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την ανάληψη της ευθύνης της για θέματα που την αφορούν, τη διαφανή και ορθολογική κατανομή των πόρων του κρατικού προϋπολογισμού, τόνισε ο κ. Παλαιολόγος, είναι η οικονομική της αυτοδυναμία και αυτοτέλεια.

«Για το λόγο αυτό πρέπει να δοθεί φορολογική εξουσία στην Αυτοδιοίκηση μέσα από μια φορολογική αναθεώρηση με αναδιανομή των φορολογικών πόρων.

Προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες ανάγκες ο Δήμος πρέπει να είναι σε θέση να ασκεί πολιτική, δηλαδή να συντονίζει, να παρεμβαίνει και να οργανώνει το πλαίσιο της κοινωνικής συγκρότησης».

Το σύστημα εκλογής και αναβάθμισης των αιρετών οργάνων

«Το σύστημα εκλογής που εξασφαλίζει τη δημοκρατικότερη εκπροσώπηση των κοινωνικών δυνάμεων και ταυτόχρονα ενθαρρύνει και τη συμμετοχή τους στα όργανα λήψης αποφάσεων είναι η απλή αναλογική», υπογράμμισε ο Χρ. Παλαιολόγος. «Σε επίπεδο αυτοδιοίκησης ένα τέτοιο σύστημα θα διευκόλυνε τις αναγκαίες διεργασίες κοινωνικής συναίνεσης, την ανάληψη πολιτικής ευθύνης από διαφορετικές δυνάμεις καθώς και τη συμμετοχή τους στα αιρετά όργανα».

Αναφερόμενος στην αναβάθμιση του ρόλου των συλλογικών οργάνων της Αυτοδιοίκησης σημείωσε την ανάγκη ισχυροποίησής τους και απομάκρυνσης από δημοκρατοκεντρικά συστήματα όπως το σημερινό.

«Απαιτείται, είτε, ένα νομικό πλαίσιο που να προσδιορίζει μεν τους βασικούς κανόνες λειτουργίας και να κατοχυρώνει θεσμούς αποκέντρωσης και λαϊκής συμμετοχής, χωρίς όμως να περιορίζει τους ΟΤΑ από τη δυνατότητά τους να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές που διευρύνουν τη διαδικασία κοινωνικού ελέγχου και ευρύτερης συμμετοχής των πολιτών στον προγραμματισμό και στη λήψη αποφάσεων.

Οι εξαντλητικοί κανόνες λογοδοσίας που οφείλει να προβλέψει και να κατοχυρώσει η Πολιτεία, πρέπει να αφορούν όχι μόνο τη διαχείριση των δημόσιων πόρων, αλλά και την ποιότητα και τη νομιμότητα της δράσης και των αποτελεσμάτων της λειτουργίας των αυτοδιοικούμενων μονάδων του κράτους».

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ

Μητροπολιτικούς δήμους εδώ και τώρα

Κρτική στη σημερινή εκτελεστική εξουσία άσκησε ο Β. Παπαγεωργόπουλος, δήμαρχος Θεσσαλονίκης και μέλος του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ μιλώντας στην ημερίδα που διοργάνωσαν η ΚΕΔΚΕ και το ΥΠΕΣΔΔΑ, γιατί δε θέλει την Αυτοδιοίκηση ισχυρή και αυτόνομη.

Ο κ. Παπαγεωργόπουλος ζήτησε καταρχήν «να διασφαλιστεί η αυτοτέλεια και η αυτοδυναμία των δήμων και να ξεκαθαριστούν οι αρμοδιότητες για τους πολίτες και οι πόροι απευθείας από τους πολίτες».

«Μιλάμε, είπε, για αρμοδιότητες ουσιαστικές, βιώσιμες, που πραγματικά να προωθούν λύσεις σε τοπικές υποθέσεις και όχι απλά να διαχειρίζονται τα τοπικά προβλήματα. Μιλάμε για έργα και δράσεις κοντά

στον πολίτη, που πληρώνει και έχει την εύλογη απαίτηση να παίρνει υπηρεσίες ποιότητας σε κάθε τομέα. Αυτή είναι η αρχή της επικουρικότητας, που εμείς στην Ελλάδα, μάλλον την έχουμε ξεχάσει».

Επίσης σημείωσε ότι η κυβέρνηση παίρνει από την Τοπική Αυτοδιοίκηση τη μία μετά την άλλη τις αναπτυξιακές αρμοδιότητες, ιδιαίτερα στα δυναμικά μητροπολιτικά κέντρα.

«Μεταφορές, συγκοινωνίες, κυκλοφορία, ύδρευση, αποχέτευση, φυσικό αέριο, πολεοδομικός προγραμματισμός, βιομηχανία, διαχείριση περιβαλλοντικών πόρων, πολιτισμός συγκεντρώνονται στα χέρια υπουργείων, που μοιράζουν χωρίς σχεδιασμό, χωρίς ιεράρχηση, χωρίς δικαιοσύνη και τις περισσότερες φορές με κομματικές ή άλλες, προσωπικές προτεραιότητες, έργα και πόρους».

Μητροπολιτικοί Δήμοι

Αναφερόμενος ο κ. Παπαγεωργόπουλος στην μητροπολιτική οργάνωση των μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων, ζήτησε να προχωρήσει η οργάνωση των Μητροπολιτικών δήμων εδώ και τώρα, τονίζοντας μεταξύ των άλλων:

«Είναι χαρακτηριστικό ότι το πρόβλημα του υπουργού Εσωτερικών είναι μήπως δημιουργηθούν μικροί πρωθυπουργοί,

στην περίπτωση που θεσμοθετηθούν οι Μητροπολιτικοί Δήμοι, όπως δήλωσε ο ίδιος πριν δύο μήνες. Όταν αυτή είναι η πεπατημένη σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο.

Μητροπολιτικοί Δήμοι λοιπόν εδώ και τώρα, αν θέλει η Κυβέρνηση να προχωρήσουμε μπροστά, μεταβίβαση των μητροπολιτικών λειτουργιών στην Τ.Α. αν θέλει να δώσουμε λύσεις στα προβλήματα».

Οικονομική αυτοδυναμία των Δήμων

Το σημαντικότερο ζητούμενο σήμερα, υπογράμμισε ο Β. Παπαγεωργόπουλος, είναι η οικονομική αυτοδυναμία των Δήμων και Κοινοτήτων, η διασφάλιση των επαρκών πόρων για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Όμως, όπως επισήμανε, αντί να γίνουν πράξη τα παραπάνω η κεντρική εξουσία προχωρά στην απονεύρωση των δήμων. Και ως παραδείγματα ανέφερε:

Για τους ΚΑΠ την τελευταία δεκαετία έχει παρακρατήσει θεσμοθετημένους πόρους των δήμων, ύψους πάνω από 2 τρις δραχμές.

Για το ΕΠΤΑ, κατά την πρώτη πενταετή περίοδο, αν και περιελάμβανε κονδύλια ύψους 1,3 τρις δραχμ., μέχρι στιγμής δεν έχει αποδοθεί ούτε το 40%, ποσοστό που αντιστοιχεί στο σύνολό του στις παρα-

κρατήσεις από τους ΚΑΠ, δηλαδή από χρήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για το Γ ΚΠΣ, το 12% των πόρων του έπρεπε να μοιραστεί μέσω των ΟΤΑ, αλλά στην πράξη δεν θα μοιραστεί ούτε το 2%.

Η κεντρική εξουσία μεταφέρει αρμοδιότητες χωρίς να διασφαλίζει τους απαραίτητους πόρους για την βιωσιμότητά τους, ενώ οι συνεχείς ρυθμίσεις των χρεών προς τους Δήμους, που αποφασίζει η κυβέρνηση, δεν έχουν τέλος.

«Πριν από οτιδήποτε άλλο, τόνισε ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης, θα πρέπει να υπάρξει κοστολόγηση των αρμοδιοτήτων προκειμένου να εφαρμοστεί η συνταγματική επιταγή για την παράλληλη μεταφορά επαρκών πόρων. Από τη δική μας πλευρά, είμαστε διατεθειμένοι να αναλάβουμε τις ευθύνες μας, να ανταποκριθούμε στην πρόκληση της τοπικής φορολογίας για τις υπηρεσίες που αφορούν τον πολίτη και την καθημερινότητά του και για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά με παράλληλη αποκλιμάκωση και των φορολογικών συντελεστών της κρατικής εισοδηματικής πολιτικής. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι χωρίς επαρκείς πόρους και χωρίς δυνατότητες είσπραξης των ολίγων προβλεπόμενων, δεν είναι δυνατό να λειτουργήσει ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

ΚΕΔΚΕ ΥΠΕΣΔΔΑ ΚΕΔΚΕ ΥΠΕΣΔΔΑ ΚΕΔΚΕ ΥΠΕΣΔΔΑ

Βήματα για την κατοχύρωση και ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης

Του

ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΡΗ

Στο δεύτερο βήμα του Καποδίστρια προχωρεί η Κυβέρνηση με το διαχωρισμό των δήμων σε κατηγορίες, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές του. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του νέου Κώδικα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα ενταχθούν ρυθμίσεις, οι οποίες θα κατηγοριοποιούν του Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε νησιωτικούς, ορεινούς, αγροτικούς και αστικούς. Βασικός στόχος των αλλαγών είναι η καλύτερη οργάνωση και ο σωστός προγραμματισμός ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.

Ομάδα ειδικών επιστημόνων μελετά εδώ και αρκετό καιρό τις ιδιαιτερότητες των δήμων προκειμένου να καταρτίσει συγκεκριμένο σχέδιο δράσης. Μεταξύ άλλων στο σχέδιο θα προβλέπεται η διαφορετική αντιμετώπιση των ΟΤΑ, ανάλογα με την κατηγορία που θα έχουν ενταχθεί. Για παράδειγμα ο προγραμματισμός των προσλήψεων θα γίνεται πλέον με κριτήριο την γεωγραφική μορφολογία και τις ανάγκες των δήμων. Ένας ορεινός δήμος έχει ανάγκη από εποχικό προσωπικό τόσο το χειμώνα, όσο και το καλοκαίρι. Επίσης ένας νησιωτικός δήμος χρειάζεται να απασχολήσει περισσότερους πολίτες το καλοκαίρι απ' ό,τι το χειμώνα.

Διαφορετική θα είναι και η πολιτική της χρηματοδότησης των ΟΤΑ. Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πληροφορίες το υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ), εξετάζει το ενδεχόμενο για τις χρηματοδοτήσεις να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική ανάπτυξη των ΟΤΑ. Αυτό σημαίνει ότι η πολιτική των χρηματοδοτήσεων σε έναν ορεινό ή αγροτικό δήμο, που το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι μικρό-

τερο από ότι των τουριστικών δήμων, θα είναι διαφορετική.

Με δεδομένη τη φιλοσοφία αυτή της διαφοροποίησης των πολιτικών, το ΥΠΕΣΔΔΑ προσδοκά να δημιουργήσει στο μέλλον ένα ουσιαστικό πλέγμα υποδομών που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Για το λόγο αυτό θα υπάρξει και ειδική ρύθμιση η οποία θα προβλέπει την ανασυγκρότηση των οργανισμών εσωτερικής λειτουργίας των δήμων. Σε έναν αγροτικό δήμο θα πρέπει να δοθεί βαρύτητα σε θέσεις που σχετίζονται με την γεωργία και την κτηνοτροφία. Επίσης σε ένα τουριστικό δήμο, οι προσλήψεις εποχικού και μόνιμου προσωπικού θα πρέπει να γίνονται με κατεύθυνση ειδικότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό και την αλιεία.

Το πρώτο βήμα που αναμένεται να γίνει ως προς την συγκεκριμένη κατεύθυνση είναι η σύσταση γραφείων ανάπτυξης. Τα γραφεία αυτά θα μπορούν να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες και υπηρεσίες στους κατοίκους της περιοχής τόσο για επαγγελματικές δραστηριότητες, όσο και για άλλα ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητα τους.

Τα γραφεία αυτά θα έχουν τη δυνατότητα διασύνδεσης με συγκεκριμένες υπηρεσίες της Αθήνας και των Βρυξελλών. Με τον τρόπο αυτό θα είναι σε θέση να πληροφορούνται άμεσα για μια σειρά ζητήματα που σχετίζονται με επιδοτούμενα προγράμματα ή αναπτυξιακές πολιτικές και χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι πολιτικές που θα αναπτυχθούν στο επίπεδο αυτό θα λειτουργούν συνεπικουρικά και σε ότι αφορά την ανάπτυξη διαδημοτικών συνεργασιών. Για να μπορέσουν ν' υλοποιηθούν τέτοιου είδους δράσεις το υπουργείο θα θεσπίσει ειδικά κίνητρα τα οποία, είτε άμεσα, είτε έμμεσα θα οδηγούν τους όμορους

δήμους σε συνεργασίες. Όπως έχει ήδη ανακοινωθεί από τον υπουργό Εσωτερικών Κώστα Σκανδαλίδη οι διαδημοτικές συνεργασίες θα έχουν τη μορφή συνδέσμων, συμπολιτειών. Το αντικείμενο τους θα είναι ευρύτερο και θα σχετίζεται με την οικονομική και αστική ανάπτυξη, το χωροταξικό - πολεοδομικό σχεδιασμό, την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, τις μεταφορές και την πολιτική προστασία.

Ένας άλλος σημαντικός τομέας όπου μπορεί να αναπτυχθεί διαδημοτική συνεργασία είναι η αστυνόμευση. Η σύσταση υπηρεσίας δημοτικής αστυνομίας είναι σχεδόν αδύνατη σε ένα μεγάλο ποσοστό δήμων των οποίων οι πόροι είναι από πενιχροί έως ανύπαρκτοι. Ωστόσο η προοπτική της συνεργασίας τους δίνει ουσιαστικά την ευκαιρία να αναπτύξουν μια υπηρεσία η οποία είναι βασική για την ασφάλεια της τοπικής κοινωνίας.

Επίσης επειδή σε ορεινούς ή νησιωτικούς δήμους οι υπηρεσίες του κράτους είναι ανύπαρκτες, στα πλαίσια της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, τα Κέντρα

Εξυπηρέτησης Πολιτών, που ανήκουν στους δήμους, θα είναι πολυδύναμες υπηρεσίες και θα ενσωματώσουν και άλλες λειτουργίες οργανισμών, όπως ΟΓΑ, Αγροτική Τράπεζα, ΕΛΤΑ. Εκτός δηλαδή από τα πιστοποιητικά που θα παίρνουν οι πολίτες από τα ΚΕΠ, θα μπορούν να εισπράττουν τις αγροτικές αποζημιώσεις, ή να συναλλάσσονται - μέχρι 1500 ευρώ - με την ΑΤΕ. Στην πράξη δηλαδή, θα είναι μια μικρογραφία του κράτους, για να ικανοποιηθούν οι βασικές ανάγκες πολιτών που διαβιούν σε ορεινούς, απομακρυσμένους ή νησιωτικούς δήμους.

PROTAGONISTAS

έξι στους δέκα

Της
ΛΑΓΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ
ΕΚΛΟΓΕΣ
2002

«Πρωτάρηδες»

δημάρχους και κοινοτάρχες

Η μεγάλη ανανέωση του πολιτικού δυναμικού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η προσπάθεια των υποψηφίων να εμφανιστούν ως ανεξάρτητοι αντίθετα από αυτή των κομμάτων που επεδίωξαν να καταγράψουν κέρδη και απώλειες, οι μεγάλες ανατροπές σε περιοχές που θεωρούντο "κάστρα" αλλά και η μικρή έστω αύξηση της γυναικείας παρουσίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελούν τα βασικά χαρακτηριστικά της πρόσφατης εκλογικής αναμέτρησης. Περισσότεροι από τους μισούς δημάρχους και κοινοτάρχες που εξελέγησαν στις εκλογές του Οκτωβρίου είναι "πρωτάρηδες" γεγονός που αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα αν αναλογιστεί κανείς ότι το 84,7% όσων είχαν εκλεγεί το 1998 έθεσε εκ νέου υποψηφιότητα σύμφωνα με έρευνα που είχε πραγματοποιηθεί για λογαριασμό την ΕΡΤ σε όλους τους δημάρχους κατά την προεκλογική περίοδο από την Kappa Research. Βάση των αποτελεσμάτων από το σύνολο των 1031 δημάρχων και κοινοταρχών οι 623 εκλέγονται για πρώτη φορά, ενώ αντίθετα οι υπόλοιποι 408 έχουν στο ενεργητικό τους μία τουλάχιστον θητεία. Ειδικότερα μεταξύ των 901 δημάρχων οι 585 εκλέγονται για πρώτη φορά, ποσοστό 63%, έναντι 336 που έχουν και στο παρελθόν υπηρετήσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση από τη θέση του δημάρχου.

Που υπερισχύουν οι καινούργιοι

Συγκρίνοντας τα στοιχεία για τις αλλαγές σε κάθε ένα από τους πενήντα δύο νομούς της χώρας διαπιστώνουμε ότι σε τριάντα έναν νομούς ο αριθμός των νεοεκλεγέντων δημάρχων και κοινοταρχών είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο αριθμό αυτών που επανεκλέγονται. Σε τρεις νομούς,

Αργολίδας, Θεσπρωτίας και Κερκύρας, σημειώνεται "ισοπαλία" μεταξύ νέων και παλαιών, ενώ αντίθετα στους υπόλοιπους δεκαεπτά νομούς αυτοί που επανεκλέγονται είναι περισσότεροι από εκείνους που εκλέγονται για πρώτη φορά.

Για την πρώτη περίπτωση εκτός της Αττικής όπου από τους 121 ΟΤΑ σε 67 έχουμε νέες δημοτικές και κοινοτικές αρχές, αντίστοιχες περιπτώσεις μεγάλης ανανέωσης προσώπων συναντάμε στους νομούς Αιτωλοακαρνανίας (16 από 29), Αρτας (9 από 16), Αχαΐας (12 από 23), Βοιωτίας (14 από 20), Γρεβενών (11 από 15), Δράμα (5 από 9), Έβρου (11 από 13), Εύβοιας (19 από 27), Ευρυτανίας (6 από 11), Ηλείας (13 από 22), Ημαθίας (10 από 12), Καρδίτσας (12 από 21), Καστοριάς (11 από 15), Κοζάνης (14 από 19), Κορινθίας (8 από 15), Λακωνίας (14 από 22), Λάρισας (18 από 31), Λέσβου (10 από 18), Λευκάδος (5 από 8), Μεσσηνίας (20

από 31), Πέλλας (8 από 11), Πιερίας (9 από 13), Πρεβέζης (8 από 9), Σάμου (6 από 8), Σερρών (19 από 27), Τρικάλων (15 από 26), Φλώρινας (7 από 9), Φωκίδας (7 από 12), Χαλκιδικής (12 από 14) και Χίου (6 από 10).

Που υπερτερούν οι παλιοί

Εντελώς διαφορετική είναι η εικόνα στο νομό Αρκαδίας, όπου σε σύνολο 23 ΟΤΑ επανεκλέγονται 12. Το αυτό παρατηρείται στους νομούς Δωδεκανήσου (15 από 27), Ζακύνθου (4 από 6), Θεσσαλονίκης (25 από 45), Ιωαννίνων (22 από 41), Καβάλας (6 από 11), Κεφαλληνίας (6 από 9), Κιλκίς (8 από 12), Κυκλάδων (16 από 31), Λασιθίου (5 από 8), Μαγνησίας (16 από 26), Ξάνθης (8 από 10), Ρεθύμνης (6 από 11), Ροδόπης (7 από 12), Φθιώτιδος (15 από 25) και Χανίων (15 από 25).

Αλλαγές προσώπων έχουμε σε 31 πρωτεύουσες νομών: Μεσολόγγι, Ναύπλιο, Τρίπολη, Άρτα, Αθήνα, Πάτρα, Λιβαδειά, Αλεξανδρούπολη, Χαλκίδα, Καρπενήσι, Ζάκυνθος, Βέροια, Ηράκλειο, Ηγουμενίτσα, Ιωάννινα, Κέρκυρα, Σπάρτη, Άγιος Νικόλαος, Μυτιλήνη, Λευκάδα, Βόλος, Καλαμάτα, Πρέβεζα, Βαθό, Σέρρες, Τρίκαλα, Φλώρινα, Πολύγυρος, Χανιά και Χίος.

Τη σκυτάλη των νέων κρατούν οι Καποδιστριακοί δήμοι

Όπως προκύπτει μεγαλύτερη ανανέωση προσώπων εντοπίζεται στους αποκαλούμενους Καποδιστριακούς δήμους, στους περισσότερους από τους οποίους οι υποψήφιοι κατήλθαν στον εκλογικό στίβο δίχως κομματικό χρίσμα, ως ανεξάρτητοι.

Μάλιστα σε αρκετές περιπτώσεις πολλοί διαμόρφωσαν πολυκομματικά ψηφοδέλτια ενώ αντίθετα ορισμένοι -άλλοι ως αντάρτες ενός εκ των κομμάτων - αναμετρήθηκαν με υποψηφίους που είχαν λάβει το χρίσμα από τον ίδιο κόμμα.

Στο σύνολο σχεδόν των μικρών δήμων με πληθυσμό κάτω των 10.000 κατοίκων κανείς εκ των υποψηφίων δεν είχε κομματική στήριξη, ενώ δεν ήταν σπάνιο το ίδιο φαινόμενο και για υποψηφίους δημάρχους σε πολυπληθέστερους δήμους τόσο της περιφέρειας όσο και του Λεκανοπεδίου.

Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει τα κόμματα στο να εγγράψουν κέρδη και απώλειες όμως αφήνει ελπίδες για τον σταδιακό απογαλκτισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη στενή κομματική... επιβλεψη.

Παρόλα αυτά όμως από την ανάγνωση των αποτελεσμάτων σε μεγαλύτερους κυρίως δήμους και πρωτεύουσες νομών συνάγεται το συμπέρασμα ότι το ΠΑΣΟΚ παρά τις

απώλειες διατηρεί προβάδισμα έναντι της ΝΔ, μεγάλος χαμένος των εκλογών θεωρείται το Κομμουνιστικό Κόμμα, ο ΣΥΝ κατάφερε να ισορροπήσει τα κέρδη με τις απώλειές του.

Ποιοι δήμοι αλλάζουν χέρια

Σημαντικός αριθμός δήμων στο σύνολο της επικράτειας άλλαξαν "χρώμα", σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις επρόκειτο για δήμους που θεωρούντο ακόμη και για δεκαετίες "απόρθητα κομματικά κάστρα". Από αυτούς το ΠΑΣΟΚ κερδίζει από τη ΝΔ δήμους μεταξύ των οποίων η Πάτρα, η Ναύπακτος, η Καλαμάτα, η Χαλκίδα, η Αλεξανδρούπολη, ο Πολύγυρος, η Άρτα, η Χίος, η Καλαμπάκα, η

Θήρα, η Νέα Ιωνία, το Λαύριο, η Γλυφάδα. Επίσης το κυβερνών κόμμα πήρε από το Συνασπισμό τη Νάουσα, από το ΚΚΕ την Πετρούπολη, το Ελληνικό και το δήμο Μεσσατίδος, ενώ από το ΔΗΚΚΙ απέσπασε τους δήμους Κερατσινίου, Καματερού και Μελισσίων.

Η Νέα Δημοκρατία επικράτησε έναντι του ΠΑΣΟΚ σε δήμους μεταξύ των οποίων το Άργος, η Τρίπολη, οι Σέρρες, η Ορεστιάδα, το Μεσολόγγι, η Φλώρινα, τα Χανιά, τα Τρίκαλα, η Βέροια, η Κέρκυρα, το Βαθύ, η Δάφνη, τα Βριλήσσια, το Χαλάνδρι, η Αγία Παρασκευή, ο Άλιμος, οι Άγιοι Ανάργυροι, ο Χολαργός, ενώ στους δήμους Περιστερίου και Νέας Φιλαδέλφειας επικράτησε σε συνεργασία με το ΔΗΚΚΙ. Από το Συνασπισμό απέσπασε τους δήμους Λεβαδέων, Ζακυνθίων, Αιγιάλεω, Παλαιού Φαλήρου και Ηγουμενίτσας, ενώ από το ΚΚΕ κέρδισε το Βόλο, τη Μυτιλήνη, το Πέραμα, το Βύρωνα καθώς και το δήμο Αχαρνών από το ΔΗΚΚΙ.

Ο Συνασπισμός έχασε τους δήμους Νάουσας, Λεβαδέων, Ζακυνθίων, Ηγουμενίτσας, Αιγιάλεω και Παλαιού Φαλήρου από τα δύο μεγάλα κόμματα, κέρδισε όμως μεταξύ άλλων του δήμους Πρέβεζας, Ελευσίνας, Θηβαίων και Παλλήνης από τη ΝΔ, τον Άγιο Νικόλαο από το κυβερνών κόμμα καθώς και το δήμο Καισαριανής από το ΚΚΕ.

Στις απώλειες του Κομμουνιστικού Κόμματος προσμετρούνται εκτός από την Καισαριανή οι δήμοι Βύρωνα, Περάματος, Πετρούπολης, Ελληνικού, Μυτιλήνης και Βόλου, ενώ αντίθετα κέρδισε τη Νίκαια από το ΠΑΣΟΚ, τη Γιάννουλη από τη ΝΔ και διατήρησε την Καρδίτσα σε συνεργασία με το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Το ΔΗΚΚΙ έχασε τους δήμους Κερατσινίου, Μελισσίων, Καματερού και Αχαρνών όμως κέρδισε τους δήμους Περιστερίου, Νέας Φιλαδέλφειας και Ζακυνθίων σε συνεργασία με τη ΝΔ και το δήμο Αργυρούπολης δίχως συνεργασία. Και σε αυτήν την εκλογική αναμέτρηση έγινε κάτι παραπάνω από αισθητή η παρουσία των "ανταρτών" των δύο μεγάλων κομμάτων που σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα αναμετρήθηκαν στο δεύτερο γύρο των εκλογών με τους επίσημους υποψηφίους του κόμματός τους.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του δήμου Γαλατσίου, όπου ο επίσημος υποψήφιος του ΠΑΣΟΚ και επί σειρά ετών δήμαρχος κ. Παπαδιονυσίου έχασε από τον αντάρτη του κόμματος κ. Τούντα. Το ίδιο συνέβη και στο δήμο Δραπετσώνας μεταξύ του επίσημου υποψηφίου του ΠΑΣΟΚ κ. Χρονόπουλου που έχασε από τον κ. Αραβιάδη. Στη Σταυρούπολη Θεσσαλονίκης ο "αντάρτης" του ΠΑΣΟΚ κ. Παπαδόπουλος κέρδισε τον επίσημο υποψήφιο του κόμματος κ. Αναστασιάδη. Στο δήμο Καλύμνου επικράτησε επίσης ο "αντάρτης" του ΠΑΣΟΚ κ. Ρούσσοις, που υποστηρίχθηκε και από το ΚΚΕ, με χαμένο τον επίσημο υποψήφιο του κόμματος κ. Διακομιχάλη. Στους δήμους Σητείας και Δοξάτου ο αγώνας δόθηκε ανάμεσα σε αντάρτες του ΠΑΣΟΚ. Στη Σητεία επικράτησε ο κ. Τσικαλάκης. Στο χώρο της ΝΔ αντίστοιχες αναμετρήσεις μεταξύ επισήμων και ανταρτών υποψηφίων είχαμε στους δήμους Κηφισιάς όπου ο κ. Χιωτάκης επικράτησε του αντάρτη υποψηφίου του κόμματος κ. Βάρσου. Στο δήμο Σερρών επικράτησε ο αντάρτης κ. Μωυσιάδης του επίσημου υποψηφίου κ. Σιμόγλου. Στο δήμο Σπάρτης η μάχη δόθηκε μεταξύ δύο ανταρτών από το κόμμα της ΝΔ του κ. Αντωνάκου που επικράτησε του κ. Σκιαδά. Και στο Ναύπλιο όμως ο αγώνας δόθηκε μεταξύ δύο ανταρτών της ΝΔ με νικητή τον κ. Αναγνωσταρά και χαμένο τον κ. Χαραμή.

Οι "αντάρτες" επίσης έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στο να κερδηθούν ή να χαθούν δήμοι από τα κόμματα. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις οι δήμοι Κερατσινίου και Χαλανδρίου, όπου υποψήφιοι δήμαρχοι προερχόμενοι από το ΠΑΣΟΚ ήταν τρεις, δίχως κάποιος από αυτούς να έχει λάβει επίσημο χρίσμα. Στο μεν Κερατσίνι, το οποίο κέρδισε το κυβερνών κόμμα, οι χαμένοι του πρώτου γύρου των εκλογών κ. Σαλαλές και Χάσκας στήριξαν τη δεύτερη Κυριακή τον κ. Σαράφογλου, που πήρε το δήμο από τον κ. Μελά της ΝΔ. Αντίθετα στο Χαλάνδρι τον κ. Γυφτόπουλο δεν τον στήριξαν στο δεύτερο γύρο οι δύο αντάρτες υποψήφιοι δήμαρχοι προερχόμενοι από το ΠΑΣΟΚ με αποτέλεσμα ο δήμος να κερδηθεί από τον υποστηριζόμενο από τη ΝΔ κ. Ζαφειρόπουλο, με την υποστήριξη μάλιστα ενός εκ των ανταρτών του ΠΑΣΟΚ.

Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο των εκλογών του Οκτωβρίου είναι η μικρή αύξηση της αποχής, που παρατηρήθηκε σε σχέση με τις δημοτικές εκλογές του 1998 και αυτό παρά τους φόβους, που υπήρχαν για μεγάλη αύξηση της αποχής λόγω των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από την ανασύνταξη των εκλογικών καταλόγων.

Την πρώτη Κυριακή των εκλογών η αποχή ανήλθε κατά μέσο όρο σε ποσοστό 27,4%, ενώ στην επαναληπτική ψηφοφορία έφθασε το 30,6%. Αντίστοιχη είναι η εικόνα για τα άκυρα και λευκά ψηφοδέλτια στον πρώτο γύρο έφθασαν το 5,3%, ενώ στο δεύτερο αυξήθηκαν στο 7,5%.

Τη δεύτερη Κυριακή των εκλογών τα υψηλότερα ποσοστά αποχής σημειώθηκαν στους δήμους Καρνάς Λευκάδας (82,10%), Σάμης Κεφαλληνίας (71,70%), Αγ. Ευστρατίου Λέσβου (68,28%), Πελλάνας Λακωνίας και Δερβινακίου Ιωαννίνων (67,5%), Καρδάμυλων Χίου και Νισύρου (60%), Αργοστολίου (56,2%) και Αγίου Κήρυκα Σάμου (55,10%).

Αντίθετα τα υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής στον επαναληπτικό γύρο των εκλογών που κυμάνθηκαν μάλιστα μεταξύ του 85% και του 90,85% εντοπίζονται στους δήμους Φυλής Αττικής, Μαλεσίνας, Αυλώνος Αττικής, Αγ. Θεοδώρων Κορινθίας, Ζερβοχωρίου Χαλκιδικής, Αξιού Θεσσαλονίκης, Εχεδώρου, Θερμαϊκού Θεσσαλονίκης, Γιάννουλης Λάρισας και Ερέτριας.

«Άρωμα γυναίκας» έφεραν οι δημοτικές εκλογές

Ενισχυμένη εμφανίζεται μετά τις εκλογές του Οκτωβρίου η γυναικεία παρουσία στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με την εικόνα όπως αυτή είχε αποκρυσταλλωθεί σε προηγούμενες εκλογικές διαδικασίες για την ανάδειξη τοπικών αρχών. Αυξημένος κατά 40% είναι ο αριθμός των γυναικών, που εξελέγησαν δήμαρχοι και κοινοτάρχες, ενώ εκτιμάται πως σχεδόν διπλασιάστηκε και ο αριθμός των εκλεγμένων δημοτικών, κοινοτικών και τοπικών συμβούλων. Αναμφίβολα η ποσόστωση για την υποχρεωτική συμμετοχή των γυναικών κατά 1/3 στα ψηφοδέλτια, αν και καλύφθηκε οριακά από τους 3.128 συνδυασμούς που κατήλθαν στον εκλογικό στίβο, φαίνεται πως συνέβαλε καθοριστικά στην αύξηση του αριθμού των εκλεγμένων γυναικών στα δημοτικά, κοινοτικά και τοπικά συμβούλια.

Όμως η γυναικεία παρουσία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση κρίνεται ακόμη περιορισμένη, έτσι αν η απεικόνιση του εκλογικού χάρτη μετά τις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου γινόταν με βάση το φύλο και όχι την κομματική προέλευση ή τη στήριξη των εκλεγμένων τότε θα διαπιστώναμε ότι... το γαλάζιο κερδίζει κατά κράτος το ροζ.

Από τους 1.031 δήμους και κοινότητες της χώρας μόνο σε 21 δήμους και κοινότητες αναδείχθηκαν στις θέσεις ευθύνης γυναίκες, ενώ στους υπόλοιπους 1.010 ΟΤΑ δήμαρχοι και κοινοτάρχες εξελέγησαν άνδρες υποψήφιοι ποσοστό 97,97%.

Μολονότι από τα αριθμητικά στοιχεία φαίνεται πως οι πολίτες δεν εμπιστεύονται ιδιαίτερα τη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων στα γυναικεία χέρια τα τελευταία χρόνια, διαπιστώνεται αύξηση με αργό, αλλά σταθερό ρυθμό του αριθμού των γυναικών που αναδεικνύονται δήμαρχοι και κοινοτάρχες. Βάση των στοιχείων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας το 2002 αυξήθηκε σε ποσοστό 40% ο αριθμός των εκλεγμένων γυναικών, επικεφαλής συνδυασμών σε σύγκριση με τις εκλογές του 1998. Στην πρόσφατη εκλογική αναμέτρηση εξελέγησαν 16 γυναίκες δήμαρχοι και 5 κοινοτάρχες, ποσοστό 2,03%, σε αντίθεση με τις εκλογές του 1998 όπου είχαν εκλεγεί 14 δήμαρχοι και μία κοινοτάρχης ποσοστό 1,45%.

Από τον πρώτο γύρο της εκλογικής αναμέτρησης επικράτησαν συνολικά 11 υποψή-

φίες, από τις οποίες οι έξι εξελέγησαν δήμαρχοι και άλλες πέντε πρόεδροι κοινοτήτων.

Νικήτριες από την πρώτη Κυριακή αναδείχθηκαν οι Νάσου - Παπαγεωργίου Γεωργία δήμαρχος Μιδέας Αργολίδος, η Παναγή Ελένη δήμαρχος Χάλκης Δωδεκανήσου, η Παπαλεξοπούλου - Συνοδινού Αγγελική δήμαρχος Σερφίου Κυκλάδων, η Χατζηγηγορίου-Πριφτάκη Παναγιώτα δήμαρχος Ζάρακα Λακωνίας, η Τσακίρη Εύα δήμαρχος Αβδήρων Ξάνθης, η Αλειφέρη - Καραθανάση Ελένη δήμαρχος Μετλαγά Μεσσηνίας, η Σπηλιωτοπούλου Βασιλική πρόεδρος κοινότητας Εκάλης Αθηνών, η Κελίδου-Γιαννακούλη Ευδοξία πρόεδρος κοινότητας Καπανδριτίου Ανατολικής Αττικής, η Ζηγκανά-Στάμου Αθανασία κοινοτάρχης Λιχάδας Ευβοίας, η Μανέτα-Φαρούπου Βαρβάρα πρόεδρος κοινότητας Αντιπάρου Κυκλάδων και η Μητσίανη-Φιλιάδου Αικατερίνη πρόεδρος κοινοτάρχης Γράμμου Καστοριάς.

Στο δεύτερο γύρο των δημοτικών εκλογών την μάχη κέρδισαν άλλες 10 υποψήφίες δήμαρχοι πρόκειται για την Ντόρα Μπακογιάννη δήμαρχο Αθηναίων, την Παπαβασιλείου Αικατερίνη δήμαρχο Δαύλειας Βοιωτίας, την Σωτηριάδου Αλεξάνδρα-Μαρίνα δήμαρχο Παρανεστίου Δράμας, την Χρίστουλα Χριστίνα δήμαρχο Αγίας Λαρίσης, την Καραλά Κατερίνα δήμαρχο Ταμιναίων Ευβοίας, την Αραγκουλέ Δέσποινα δήμαρχο Γιάννουλης

Λαρίσης, την Σταυροπούλου Βασιλική δήμαρχο Ιωλκού Μαγνησίας, την Καρβούνη Δήμητρα δήμαρχο Οπουντίων Φθιώτιδας, την Σχορετσανίτη Αλέκα δήμαρχο Στυλίδας Φθιώτιδας και την Καμπαφλή-Μπαλακτάρη Παναγιώτα δήμαρχο Δεσφίνας Φωκίδας.

Στην Αντίπαρο οι εκλογές ήταν γένους θηλυκού

Πλην μίας όλες οι υποψήφίες δήμαρχοι και κοινοτάρχες είχαν απέναντί τους άνδρες υποψηφίους, εξαίρεση αποτελεί η εκλογική αναμέτρηση στην Κοινότητα Αντιπάρου όπου και οι δύο υποψήφιοι συνδυασμοί είχαν επικεφαλής γυναίκες.

Το έλλειμμα της γυναικείας εκπροσώπησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση πάντως δεν μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά και μόνο στην "αρνητική ψήφο" του εκλογικού σώματος. Σημαντικός παράγοντας, για να δούμε το βαθμό εκλογιμότητας του αποκαλούμενου "ασθενούς φύλου", είναι η περιορισμένη πρόθεση των ιδίων των γυναικών να κατέλθουν στον εκλογικό στίβο και πολύ περισσότερο να ασχοληθούν με την επίλυση των κοινών τοπικών υποθέσεων και προβλημάτων.

Στις πρόσφατες εκλογές επί συνόλου 3.128 συνδυασμών γυναίκες υποψήφίες δήμαρχοι και κοινοτάρχες ήταν μόνο εκατόν τριάντα τέσσερις (134) ποσοστό 4,3% έναντι 2.994 ανδρών επικεφαλής συνδυασμών.

Σε δεκατρείς νομούς της χώρας με σύνολο 156 ΟΤΑ η απουσία γυναικείας υποψηφιότητας για το δημαρχιακό ή κοινοτικό θώκο προκαλεί αίσθηση. Πρόκειται για τους δήμους και τις κοινότητες των νομών Αρκαδίας, Άρτας, Ευρυτανίας, Ζακύνθου, Ηλείας, Θεσπρωτίας, Κεφαλληνίας, Κορινθίας, Λασιθίου, Πέλλας, Ροδόπης, Τρικάλων και Φλωρίνης. Ο μεγαλύτερος αριθμός υποψηφίων γυναικών επικεφαλής συνδυασμών εντοπίζεται στους νομούς

Αττικής, 33 υποψήφιος δήμαρχος και κοινοτάρχες, Θεσσαλονίκης, 11 υποψήφιος, Λαρίσης, 8 υποψήφιος, Ευβοίας 7, Αιτωλοακαρνανίας 6, Μεσσηνίας και Βοιωτίας 5, Φθιώτιδας και Έβρου 4. Από μία έως τρεις υποψήφιος δημάρχους και κοινοτάρχες έδωσαν τη μάχη για αντίστοιχο αριθμό ΟΤΑ στους υπόλοιπους 28 νομούς της χώρας.

Ξεπεράστηκε το υποχρεωτικό όριο υποψηφίων δημοτικών συμβούλων γυναικών

Σε αντίθεση με την εικόνα περιορισμένης συμμετοχής των γυναικών ως επικεφαλής συνδυασμών πιο ενθαρρυντικά ήταν τα αποτελέσματα για τη συμμετοχή των γυναικών στα ψηφοδέλτια για την ανάδειξη δημοτικών, κοινοτικών και τοπικών συμβούλων. Η διαφοροποίηση αποδίδεται στην υποχρέωση βάση νόμου για την ελάχιστη συμμετοχή των γυναικών και μάλιστα σε ποσοστό 33% στα ψηφοδέλτια.

Η πρώτη εφαρμογή της σχετικής διάταξης για την υποχρεωτική συμμετοχή των γυναικών παρά τους φόβους που είχαν εκφραστεί τηρήθηκε οριακά, με αποτέλεσμα να διαψευστούν ισχυρισμοί περί μείωσης και ακύρωσης του αριθμού των συνδυασμών, επειδή δεν θα μπορούσαν να καλύψουν την ποσόστωση του 1/3. Σύμφωνα με στοιχεία της ΚΕΔΚΕ οι υποψήφιοι δημοτικοί, κοινοτικοί και τοπικοί σύμβουλοι στις πρόσφατες εκλογές ανήλθαν στις 136.066. Εξ' αυτών οι 89.646 ήταν άνδρες και οι 46.420 γυναίκες ποσοστό (34,12%).

Βάση εκτιμήσεων του υπουργείου Εσωτερικών και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας υπολογίζεται ότι ο αριθμός των γυναικών που εκλέγονται στις θέσεις των συμβούλων θα είναι υπερδιπλάσιος σε σχέση με όσες είχαν εκλεγεί το 1998. Μόνο το 7% των δημοτικών, κοινοτικών και τοπικών συμβούλων ήταν γυναίκες στην προηγούμενη τετραετία, ενώ τώρα εκτιμάται ότι το ποσοστό των γυναικών που εξελέγησαν ως μέλη των δημοτικών, κοινοτικών και τοπικών συμβουλίων θα υπερβεί το 16%.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας έχει συγκεντρώσει ενδεικτικά στοιχεία για

τις εκλεγείσες συμβούλους τόσο σε δήμους του Λεκανοπεδίου όσο και δήμων πρωτεύουσες νομών της περιφέρειας.

Στο Δήμο Παπάγου οι περισσότερες εκλεγμένες γυναίκες

Ειδικότερα σε τριανταένα μεγάλους δήμους της Αττικής το μέσο ποσοστό γυναικών υποψηφίων δημοτικών συμβούλων ανήλθε στο 37,14%, από αυτές εξελέγησαν μόνο 174 γυναίκες δημοτικοί σύμβουλοι έναντι 758 ανδρών ποσοστό 22,96%.

Στους δήμους Αγίας Παρασκευής, Ν. Ψυχικού, Παπάγου και Φιλοθέης το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια κυμάνθηκε από το 41,34% έως και το 48,88%, ενώ στους υπόλοιπους 27 δήμους το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών διαμορφώθηκε μεταξύ του 33,33% δήμος Βύρωνα και του 39,58 % δήμος Κηφισιάς. Το υψηλότερο ποσοστό εκλεγμένων γυναικών εντοπίζεται στο δήμο Παπάγου 42,11% και ακολουθούν οι δήμοι Αιγάλεω με ποσοστό 38,71%, Φιλοθέης 37,50%, ενώ αντίθετα τα χαμηλότερα ποσοστά εκλεγμένων δημοτικών συμβούλων γυναικών έχουν οι δήμοι Ιλίου μόλις 9,68% και έπονται οι δήμοι Δάφνης με 10,53%, Αγίων Αναργύρων και Αργυρούπολης με 12%.

Λιγότερο ενθαρρυντικά είναι τα αποτελέσματα για την εκλογή γυναικών δημοτικών συμβούλων σε 41 μεγάλους δήμους και πρωτεύουσες νομών, όπου το μέσο ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια ανήλθε στο 35,69%, από αυτές εξελέγησαν μόλις 129 έναντι 1.160 ανδρών μέσο ποσοστό 11,12%. Με εξαίρεση τους δήμους Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, όπου το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια υπερέβη το 43%, σε άλλες 24 πρωτεύουσες το ποσοστό κυμάνθηκε από 34% έως και 37,04%. Από 32% έως και λίγο πάνω από το 33% δηλαδή κάτω του ορίου που θέτει ο νόμος κυμάνθηκε το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στα ψηφοδέλτια 15 πρωτευουσών, πρόκειται για τους δήμους Αγίου Νικολάου, Βέροιας, Καρδίτσας, Κορινθίων, Τρίπολης, Αργοστολίου, Βόλου, Ιωαννίνων, Γρεβενών, Έδεσσας, Λαμιέων, Λάρισας, Μυτιλήνης, Σερρών και Χαλκιδέων.

Στο Ναύπλιο δεν εξελέγη καμία γυναίκα

Πενιχρά είναι τα αποτελέσματα για την εκλογή των γυναικών στο μεγαλύτερο αριθμό των δήμων αυτών.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στο δήμο Ναυπλίου δεν εξελέγη καμία από τις υποψήφιος δημοτικές συμβούλους, παρότι το ποσοστό συμμετοχής τους στα ψηφοδέλτια ανήλθε στο 37,04%. Σε άλλες είκοσι πόλεις το ποσοστό των εκλεγμένων γυναικών ήταν ιδιαίτερα χαμηλό και κυμάνθηκε από 2,86%, δήμος Ιωαννιτών, μέχρι λίγο πάνω από το 9%, δήμοι Πύργου, Βέροιας, Καλαμάτας, Μεσολογγίου, Μυτιλήνης, Πρέβεζας και Τρίπολης. Σε άλλες δεκαπέντε μεγάλες πόλεις το ποσοστό των γυναικών που εξελέγησαν δημοτικοί σύμβουλοι κυμάνθηκε μεταξύ του 10% και του 18,75%. Πρόκειται για τους δήμους Χίου, Χανίων, Έδεσσας, Δράμας, Ερμούπολεως, Θεσσαλονίκης, Λαμιέων, Λάρισας, Λεβαδέων, Πατραίων, Ροδίων, Τρικαίων, Φλώρινας, Κομοτηνής και Πειραιώς. Τέλος στους δήμους Χαλκιδέων, Λευκάδος, Σερρών, Καρπενησίου και Κοζάνης το ποσοστό των εκλεγμένων γυναικών διαμορφώθηκε μεταξύ του 20% και του 28,21%.

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ή απλά διαχείριση;

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επανήλθε στην επικαιρότητα και έγινε κεντρικό θέμα συζήτησης με αφορμή τις πρόσφατες Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές. Η ψήφος των πολιτών στις εκλογές αυτές αποτέλεσε ένα συγκερασμό συνιστώσων και όποια απόπειρα μονομερούς ανάγνωσης των αποτελεσμάτων παρερμηνεύει την πραγματικότητα και περιορίζει την ερμηνευτική μας δυνατότητα.

Οι τοπικές λοιπόν εκλογές και το αποτέλεσμα τους επιτρέπουν τη διατύπωση κάποιων πρώτων συμπερασμάτων:

● Το πρώτο αφορά τα πρόσωπα των κατά τόπους αναμετρήσεων. Ο προσωποκεντρικός χαρακτήρας της θεσμικής θέσης του δημάρχου και του νομάρχη, η άμβλυνση της κρατικής εποπτείας, η ενίσχυση της οικονομικής αυτοτέλειας, καθώς και το εκλογικό σύστημα δύο γύρων, συντελούν στην ενίσχυση του ρόλου της προσωπικότητας σε τοπικό επίπεδο. Έτσι λοιπόν, στις πρόσφατες εκλογές έπαιξαν μεγαλύτερο από κάθε άλλη φορά ρόλο οι επιλογές προσώπων στον αριθμό των ψήφων που συγκέντρωσαν οι αντίστοιχοι συνδυασμοί (Μ. Δρεττάκης, ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 27.10.02). Αν επιχειρήσουμε να συγκρίνουμε τα ποσοστά που συγκέντρωσαν τα κόμματα στις Βουλευτικές του 2000 με τα αντίστοιχα που πήραν οι επίσημοι υποψήφιοί τους στον α' γύρο των πρόσφατων Νομαρχιακών, θα διαπιστώσουμε πως υπάρχει μια σημαντική απόκλιση. Πιο συγκεκριμένα, για τα δύο μεγάλα κόμματα η απόκλιση αυτή κυμαίνεται γύρω στο 6% (πανελλαδικός μέσος όρος), ενώ για το ΚΚΕ περίπου 2%. Είναι προφανές λοιπόν, πως οι ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ και της ΝΔ (οι οποίοι αποτελούν περίπου το 85% του εκλογικού σώματος) δεν συνέπλευσαν παρά μόνον εν μέρει με τις κομματικές επιλογές και στηρίξεις, σε αντίθεση με αυτούς του ΚΚΕ που στην πλειοψηφία τους ακολουθούν παραδοσιακά την επίσημη κομματική γραμμή. Πως αλλιώς μπορεί να εξηγηθεί το γεγονός ότι το

ΠΑΣΟΚ εξέλεξε Νομάρχη στη Χαλκιδική και η ΝΔ στη Λέσβο;

● Το δεύτερο αφορά την μείωση του αριθμού των λεγόμενων «ανταρτών», σε σχέση με τις αντίστοιχες εκλογές του 1998 (ιδιαίτερα στους μεγάλους δήμους). Αυτό επιβεβαιώνει την ικανότητα των κομμάτων να παρακολουθούν τις εξελίξεις στις τοπικές κοινωνίες και να αναπροσαρμόζουν την πολιτική τους ανάλογα με τις κατά τόπους ανάγκες. Θα πρέπει να σημειώσουμε επίσης, ότι τα κόμματα σε αρκετές περιπτώσεις όπου υπήρχαν περισσότεροι του ενός υποψήφιοι, προερχόμενοι από αυτά, απέφυγαν να δώσουν την επίσημη στήριξή τους, έτσι ώστε να μη χρεωθούν μια ενδεχόμενη ήττα. Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι οι κεντρικές ελίτ των κομμάτων απέφυγαν να «χρίσουν» υποψηφίους σε δήμους με λιγότερους των 10.000 κατοίκων. Αυτό συνέβη κυρίως γιατί οι μικροί δήμοι δεν πρωταγωνιστούν στη μάχη των εντυπώσεων. Συνεπώς με τον τρόπο αυτό, τα κόμματα απέφυγαν να εκτεθούν σε πιθανές προστριβές στις μικρές αυτές κοινωνίες. Άλλωστε η επιρροή των κομμάτων εκεί είναι περιορισμένη και εκείνο που έχει μεγαλύτερη βαρύτητα είναι η κοινωνική ακτινοβολία του υποψηφίου.

● Το τρίτο αφορά την περίπτωση όπου ο νομάρχης και ο δήμαρχος της πρωτεύουσας του νομού είχαν διαφορετική κομματική προέλευση. Οι περιπτώσεις αυτές στο σύνολο τους ήταν 17. Το μήνυμα του πολίτη που ψήφισε Φώφη Γεννηματά για Νομάρχη και

Ντόρα Μπακογιάννη για Δήμαρχο - όπως άλλωστε προτιμά από καιρό Σημίτη για Πρωθυπουργό και Νέα Δημοκρατία για κυβέρνηση (βλ. δημοσκοπήσεις τελευταίας διετίας)- εκ πρώτης όψεως φαίνεται αντιφατικό. Στην ουσία όμως συνιστά μια επιλεκτική πολιτική ψήφο. Όπως πολύ εύστοχα παρατήρησε ο Γ. Σεφερτζής στο ΒΗΜΑ (27.10.02), οι πολίτες προτιμούν να πηγαίνουν εκεί όπου παίζεται καλύτερη μπάλα, παρά να ακολουθούν υποχρεωτικά την ομάδα τους σε κάθε παιχνίδι. Καμία πια ανάλυση δεν μπορεί να αγνοήσει το νέο αυτό δεδομένο. Η «επιλεκτική ψήφος» έχει πράγματι αυξηθεί και οι αυτοδιοικητικές εκλογές (όπως και οι ευρωεκλογές) αποτελούν το προνομιακό πεδίο άσκησης της.

● Το τελευταίο συμπέρασμα αφορά την ευρύτερη εκλογική απήχηση των κομμάτων στο σύνολο της χώρας. Στις περιοχές όπου ένα κόμμα κυριαρχούσε εκλογικά, εκεί είχε και τις περισσότερες πιθανότητες ο επίσημος υποψήφιος του να εκλεγεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο σύνολο των νομών της χώρας, υπήρχαν 13 περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με

τις Βουλευτικές του 2000, ένα από τα δυο μεγάλα κόμματα κυριαρχούσε με προβάδισμα πάνω από 9%. Στις πρόσφατες τοπικές εκλογές στους 11 από τους 13 αυτούς νομούς, το κόμμα που είχε την υπεροχή αυτή κέρδισε σχετικά άνετα και την Νομαρχία. Το αποτέλεσμα αυτό δείχνει ότι οι κομματικοί συσχετισμοί εξακολουθούν να είναι σημαντικοί. Τα χαρακτηριστικά του κομματικού ανταγωνισμού, που έχουν προκύψει από τις βουλευτικές εκλογές, εξακολουθούν να προσδιορίζουν τον αυτοδιοικητικό κομματικό ανταγωνισμό (ιδιαίτερα στο επίπεδο της δευτεροβάθμιας ΤΑ).

Σύμφωνα λοιπόν με όλα τα παραπάνω η εικόνα που προκύπτει είναι σαφής. Αυτό που καταγράφηκε ως αυτοδιοικητική λογική δεν ήταν η ήττα των κομμάτων, αλλά μια εμφανής αντονόμηση (μεγαλύτερη από ποτέ) από την κεντρική πολιτική σκηνή (Μοσχονάς, ΤΑ ΝΕΑ, 13.11.02). Η αυτοδιοικητική αυτή λογική, που αποτελεί απόρροια της ολοένα και αυξανόμενης αυτοτέλειας των τοπικών κοινωνιών, συνδέεται άμεσα με την εφαρμογή αποκεντρωτικών πολιτικών των τελευταίων ετών.

Ωστόσο, η αυτοδιοικητική αυτή λογική δεν σημαίνει και απαξίωση του κομματικού ανταγωνισμού (όπως πολλές επιδερμικές αναλύσεις εσφαλμένα διαβεβαιώνουν). Η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν έχει αυτονομηθεί (παρά μόνον εν μέρει) από το κομματικό σύστημα, το οποίο για άλλη μια φορά σε αυτές τις εκλογές έδειξε ότι είναι παρόν και ισχυρό.

Το πολιτικό πρόσωπο της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχει πλέον ριζικά αλλάξει. Η ΤΑ (ιδιαίτερα η πρωτοβάθμια) αποτελεί αυτοτελή χώρο άσκησης εξουσίας. Έχει τη δική της θεματική αυτοτέλεια, τους δικούς της πρωταγωνιστές και κανόνες, τις δικές της τοπικές κομματικές σκηνές. Συγκροτείται δε όλο και περισσότερο ως μια - σχετικά - ανεξάρτητη μορφή διοίκησης. Σύμφωνα με προεκλογική έρευνα της εταιρείας ΚΑΠΑ Research, πολίτες αλλά και δημοτικοί άρχοντες θεωρούν ότι ο θεσμός της Τ.Α. συνιστά μια βαθμίδα διοίκησης - διαχείρισης η οποία είναι σε θέση να αντιμετωπίζει με αποτελεσματικότητα τα προβλήματα των τοπικών κοινωνιών. Είναι ενδεικτικό ότι περίπου το

60% των δημάρχων αλλά και των δημοτών θεωρεί πως η Τ. Α. έχει την ικανότητα, αλλά και παράλληλα οφείλει, να διαχειριστεί αποτελεσματικά τα θέματα της αυτοδιοικητικής ατζέντας - από τα παραδοσιακά αυτοδιοικητικά (καθαριότητα, οδικό δίκτυο) μέχρι και τα πιο σύνθετα πολιτικά και κοινωνικά (ανεργία, κοινωνική πολιτική κ.α.). Πρόκειται για μια εξέλιξη ιστορικής σημασίας. Μεταξύ δημοτικών αρχόντων και δημοτών έχει πλέον διαμορφωθεί και παγιωθεί μια νέα συνείδηση για τις δυνατότητες της πρωτοβάθμιας κυρίως αυτοδιοίκησης. Η πεποίθηση ότι «η αυτοδιοίκηση μπορεί» έρχεται σε αντίθεση με την κουλτούρα του συγκεντρωτισμού που χαρακτήριζε το διοικητικό σύστημα της χώρας για περισσότερο από έναμιση αιώνα.

Σε αντίθεση λοιπόν με το παρελθόν όπου ο συγκεντρωτισμός του ελληνικού κράτους, ο στραγγαλισμός της αυτόνομης κοινοτικής δραστηριότητας (Τ. Φωτόπουλος, Η Νέα Διεθνής Τάξη και η Ελλάδα), η ολοκληρωτική εξάρτηση των πολιτών από την κεντρική διοίκηση (ακόμη και για τα πιο μικρά προβλήματα), ήταν τα κύρια χαρακτηριστικά, η σημερινή Τοπική Αυτοδιοίκηση συγκροτείται ως ένα σύστημα διοίκησης με αυξημένες αρμοδιότητες και πόρους, ως ένας θεσμός με εμπιστοσύνη στον εαυτό του, με θεματική αυτοτέλεια, ο οποίος οφείλει να παράγει αποτελεσματικό έργο, να εκσυγχρονιστεί και να αναδείξει ικανά στελέχη. Γίνεται όμως αντιληπτό ότι παρά την αναβάθμιση του ρόλου της (ή ίσως εξαιτίας αυτής της αναβάθμισης), η σημερινή Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι παρά ένας θεσμός παροχής υπηρεσιών, ένα διαχειριστικό σύστημα διοίκησης, ένας θεσμός ο οποίος κηδεμονεύεται όλο και λιγότερο από την κεντρική εξουσία, αλλά πατρονάρεται όλο και πιο πολύ από τα κάθε λογής ευρωπαϊκά προγράμματα. Το ερώτημα που πλανάται μετά και τις εκλογές του Οκτωβρίου είναι αν ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης χαρακτηρίζεται πλέον από αυτό-διοικητική ή απλά διοικητική/ διαχειριστική λογική.

* Ο Πέτρος Ιωαννίδης και η Βασιλική Στάγια είναι μέλη της ερευνητικής ομάδας του τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, με αντικείμενο τη μελέτη των ελληνικών εκλογών. (Υπεύθυνος: Επ. Καθηγητής Γεράσιμος Μοσχονάς).

Στα

«ΘΡΑΝΙΑ»

οι νεοεκλεγμένοι αιρετοί

Στα «θρανία» βρέθηκαν όλοι οι νεοεκλεγμένοι δήμαρχοι και κοινοτάρχες της χώρας πριν αναλάβουν τα νέα τους καθήκοντα και είχαν την ευκαιρία ενημερωθούν για τα ζητήματα που απασχολούν το θεσμό της Αυτοδιοίκησης σήμερα και τις προοπτικές του, για θέματα που αφορούν στην αντιμετώπιση υπαρκτών καθημερινών προβλημάτων και αναγκών, αλλά και να καταθέσουν τις απόψεις τους, τις εμπειρίες τους ή τις απορίες τους.

Το Πρόγραμμα Ενημέρωσης αποφασίστηκε από το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ από το Μάιο και πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την ΕΕΤΑΑ.

Είναι η πρώτη φορά που υλοποιήθηκε ένα τέτοιο πρόγραμμα που να αφορά το σύνολο των αιρετών και έγινε αμέσως μετά την εκλογή των νέων δημοτικών αρχών.

Υλοποιήθηκε διαδοχικά σε τρεις κύκλους σε Αθήνα (21-23 Νοεμβρίου) - Θεσσαλονί-

κη (29 Νοεμβρίου-1 Δεκεμβρίου) - Γιάννενα (6 - 8 Δεκεμβρίου) και συμμετείχαν οι αιρετοί - νεοεκλεγέντες και επανεκλεγέντες - από όλες τις περιφέρειες της χώρας.

Η πρωτοβουλία αυτή της ΚΕΔΚΕ αποδείχτηκε εξαιρετικά χρήσιμη και επίκαιρη, αφού οι αλλαγές που επέφεραν στο πολιτικό προσωπικό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης οι εκλογές του Οκτώβρη δεν έχουν προηγούμενο στην ιστορία του θεσμού.

Όπως ανακοίνωσε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος στη συνάντηση της Αθήνας, στο σύνολο των 1.031 Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης της χώρας, οι 623 αιρετοί εκλέγονται για πρώτη φορά και οι 408 επανεκλέγονται. Οι αλλαγές στα πρόσωπα των δημάρχων έχουν πιο ριζικό χαρακτήρα, αφού στους 901 δημάρχους της χώρας οι 585, ποσοστό 63%, εκλέγονται για πρώτη φορά, και οι 336 επανεκλέγονται.

Η μεγάλη συμμετοχή και ο γόνιμος διάλο-

γος ήταν το κύριο χαρακτηριστικό των ενημερωτικών συναντήσεων. Πράγμα που επιβεβαιώνει την ανάγκη ενημέρωσης και επιμόρφωσης των αιρετών, που σημειωτέον, καταγράφεται ως κύριο αίτημα σε όλες τις σχετικές έρευνες που έχουν γίνει.

Το κύριο θέμα του Προγράμματος αφορούσε στις δυνατότητες που έχει σήμερα η Τοπική Αυτοδιοίκηση για την αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων από διάφορες πηγές και στις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων.

Ενώ οι επιμέρους ενότητες αφορούσαν τις προτεραιότητες της ΤΑ με έμφαση στις αρμοδιότητες, τα οικονομικά των ΟΤΑ, τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων της ΤΑ, την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των ΟΤΑ, την οργάνωση και λειτουργία τους καθώς τους μηχανισμούς υποστήριξης των ΟΤΑ.

Οι «δάσκαλοι» των αιρετών ήταν στελέχη και επιστημονικοί συνεργάτες της ΚΕΔΚΕ και της ΕΕΤΑΑ, στελέχη των αρμόδιων υπουργείων, στελέχη των Γενικών Γραμματειών Περιφερειών, εμπειρογνώμονες, σύμβουλοι Τοπικής Ανάπτυξης και στελέχη Αναπτυξιακών Εταιρειών.

Η ΕΤΑ παρουσιάζει στις επόμενες σελίδες μερικές από τις πολύ σημαντικές εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Τέσσερις οι προϋποθέσεις για τη σύγκλιση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα

Ο στόχος της Αυτοδιοίκησης είναι ένας και ξεκάθαρος : Η σύγκλιση μας με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα στα ζητήματα της Αποκέντρωσης και Αυτοδιοίκησης. Το Συνταγματικό υπόβαθρο είναι στέρεο και επιτρέπει μεγάλες τομές, ενώ και το πολιτικό περιβάλλον για τους θεσμούς είναι -κατά τη γνώμη μου - απόλυτα ευνοϊκό, τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος κατά την έναρξη των εργασιών της πρώτης ενημερωτικής συνάντησης των αιρετών στην Αθήνα.

Για το πως θα φτάσουμε σ' αυτόν τον στόχο ο Π. Κουκουλόπουλος έθεσε τέσσερις προϋποθέσεις: «Υπάρχουν τέσσερις προϋποθέσεις, σημείωσε, αν θέλουμε να οδηγήσουμε κάπου όλοι μαζί τον θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έτσι ώστε να αποκτήσει η χώρα τον θεσμό που της αξίζει.

Υπάρχει μία προϋπόθεση πολιτική, μία θεσμική, μία κοινωνική και μία εσωτερική, υποκειμενική του θεσμού, που αφορά εμάς τους ίδιους, τους φυσικούς πρωταγωνιστές, τα φυσικά πρόσωπα.

Πολιτική προϋπόθεση σημαίνει πως υπάρχει βούληση από τον πολιτικό κόσμο και ειδικότερα από την Κυβέρνηση να ξεπεραστούν τα σημερινά προβλήματα του θεσμού, που είναι πολλά, άμεσα και καυτά.

Διαφορετικά θα είμαστε γραφικοί και ανακόλουθοι μιλώντας για νέες μεγάλες τομές και ρήξεις.

Σύγκλιση μέσα από τη χάραξη αυθεντικού ελληνικού δρόμου

Θεσμική προϋπόθεση σημαίνει ότι πρέπει με σοβαρότητα, σχέδιο, φαντασία και τόλμη να περιγράψουμε τις αναγκαίες θεσμικές μεταρρυθμίσεις που διασφαλίζουν την πορεία της σύγκλισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση και χαράζουν έναν αυθεντικό ελληνικό δρόμο. Κοινωνική προϋπόθεση σημαίνει ότι ο θεσμός της Αυτοδιοίκησης οφείλει συνεχώς να ανανεώνει και να ενδυναμώνει τις σχέσεις του με τους πολίτες. Οι θεσμοί δεν είναι ιδιοκτησία των αιρετών και είχαμε μια δραματική επιβεβαίωση στις εκλογές που προηγήθηκαν. Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις δεν αφορούν εμάς, αλλά τους πολίτες και την ίδια τη χώρα. Μαζί με την κοινωνία λοιπόν και τους πολίτες και όχι ο καθένας κλεισμένος στο κάστρο του χωριστά. Τέλος, εσωτερική υποκειμενική προϋπόθεση σημαίνει ότι πρέπει να αλλάξουν πάρα πολλά

στη λογική μας. Να παλεύουμε με πάθος για το τοπικό μας πρόβλημα, αλλά να ξέρουμε καλά πως δεν είναι το μοναδικό. Να προβάλλουμε την ιδιαιτερότητά μας, αλλά να μην ξεχνάμε τη δύναμη της συλλογικής δράσης.

Να διεκδικούμε διαρκώς νέες αρμοδιότητες, αλλά να θυμόμαστε πάντα και σταθερά ότι αρμοδιότητα πάνω από όλα είναι ευθύνη. Κυρίως όμως να απεμπλακούμε από τη στενή οπτική της κρατικοδίαιτης Αυτοδιοίκησης, αφού ανάμεσα στα άλλα αποτελούμε αναπόσπαστο τμήμα της ενιαίας Πολιτείας σύμφωνα με τη συνταγματική αναθεώρηση».

Ναι στον διάλογο αλλά και άμεση αντιμετώπιση των καυτών προβλημάτων

Σχολιάζοντας ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ την πρώτη προϋπόθεση, σημείωσε πως τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η Αυτοδιοίκηση είναι πολλά κατ'ά και ζέοντα και χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης. Ενώ αναφε-

ρόμενος στις θεσμικές αλλαγές που προωθεί το υπουργείο Εσωτερικών και οι οποίες αφορούν τις μητροπολιτικές περιοχές, τον β' βαθμό Αυτοδιοίκησης και τα οικονομικά, είπε ότι όπως έχει ανακοινωθεί το θεματολόγιο από το υπουργείο βρίσκει σύμφωνη την Αυτοδιοίκηση, η οποία είναι έτοιμη να καθίσει στο τραπέζι του διαλόγου. Η Τέλος αναφερόμενος στη μορφή της αυτοδιοίκησης, τόνισε πως στην εποχή της παγκοσμιοποίησης οι δυνατότητες που υπάρχουν για τις τοπικές δράσεις και πρωτοβουλίες είναι περισσότερες από ποτέ.

Αυτό όμως προϋποθέτει την αναγνώριση της νέας πραγματικότητας της εποχής μας, η οποία χαρακτηρίζεται από αυτό που λέγεται ανταγωνιστικότητα. «Η εποχή μας, είπε, απαιτεί να σκεπτόμαστε και να δρούμε με τα ρήματα σχεδιάζω, προγραμματίζω, υλοποιώ. Όσοι δεν το έχουν συνειδητοποιήσει θα δοκιμάσουν πολύ δυσάρεστες εκπλήξεις με το Γ' ΚΠΣ. Πλέον τα προγράμματα δεν τα δίνει ο... υπάρχοντας από την Κορώνη, αλλά τα παίρνουν οι δήμοι μεταξύ των άλλων με το σπαθί τους, θα έλεγα, αν και εφόσον έχουν διαβάσει καλά τους κανόνες, ξέρουν καλά το δρόμο και έχουν προετοιμάσει ορθά το δήμο τους ή το συγκεκριμένο έργο, προκειμένου να μπορέσει να κατακτήσει μια συγκεκριμένη χρηματοδότηση. Αυτή είναι η πραγματικότητα, μια πραγματικότητα ολότελα καινούργια, που με τη σειρά της υπαγορεύει και την ανάγκη ενημέρωσης που υπάρχει».

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

Ξεκινά διάλογος για νέες θεσμικές μεταρρυθμίσεις

Δεύτερον, η ανακατανομή των πόρων υπέρ της Αυτοδιοίκησης.

«Με το νόμο 1828 τα ψιχία που έπεφταν από το τραπέζι του κρατικού προϋπολογισμού, είπε, έγιναν ένας ορατός, σαφής και μεγάλος, ουσιαστικός πόρος για την Αυτοδιοίκηση. Αυτό δεν αρκεί. Όταν μιλάμε για ολοκληρωμένη άσκηση της τοπικής εξουσίας, σημαίνει ασφαλώς ότι η Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να μπει στη διαδικασία της παραγωγικής συγκρότησης της χώρας, να αποκτήσει μερίδιο πόρων και η ανακατανομή να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε οι σημερινοί ΚΑΠ να λειτουργούν κατά ανάγκη στην εξισορροπητική παρέμβαση, στους διαφορετικούς ρυθμούς και βαθμίδες ανάπτυξης που έχουν μεταξύ τους οι ΟΤΑ».

Τρίτον, ο διαχωρισμός των δήμων ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους και τις ιδιαιτερότητες.

«Ο νέος Κώδικας, τόνισε ο Κ. Σκανδαλίδης, θα πρέπει να διαχωρίσει ότι άλλο είναι ο δήμος Αθηναίων και άλλο ο δήμος Ψαρρών, ότι δεν έχουν τις ίδιες ακριβώς αρμοδιότητες, ότι ήταν άλλη τότε η αναπτυξιακή διάσταση και άλλη η σημερινή». Επίσης υπογράμμισε την ανάγκη για ευρύτερα πεδία ανάπτυξης της διαδημοτικής συνεργασίας.

Ο κ. Σκανδαλίδης ανακοίνωσε την ατζέντα του διαλόγου που ξεκινά για τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις και η οποία περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

Πρώτον, σύγχρονος δήμος και διαδημοτική συνεργασία.

Δεύτερον, μετεξέλιξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Τρίτον, αυτοδιοίκηση μητροπολιτικών περιοχών.

Τέταρτον, αυτοδιοίκηση και σύγχρονη ανάπτυξη.

Πέμπτον, οικονομική αυτοδυναμία και διοικητική αυτοτέλεια.

Έκτον, έλεγχος, εποπτεία των ΟΤΑ.

Σχολιάζοντας το τελευταίο θέμα ο κ. Σκανδαλίδης σημείωσε ότι «η μεγάλη πλειοψηφία των δημάρχων και των νομαρχών της χώρας είναι πολύ συνεπείς με τη δουλειά τους, αλλά υπάρχουν και κακοδιαχειρίσεις και κακοδιοικήσεις που γίνονται κεντρικά ζητήματα και άρα αυτό αμαυρώνει τον θεσμό και πρώτοι εσείς πρέπει να

επιβάλλετε τις διαδικασίες του ελέγχου και της εποπτείας, έτσι ώστε πραγματικά να λειτουργήσει ο θεσμός απρόσκοπτα και οργανικά ενταγμένος στο πολιτικό σύστημα της χώρας».

Οικονομική υπηρεσία και διπλογραφικό σύστημα σε όλους τους δήμους

Ο υπουργός Εσωτερικών ανακοίνωσε ότι μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2004 σε όλους τους δήμους της χώρας θα εφαρμοστεί το διπλογραφικό σύστημα και κάλεσε τους δημάρχους να ρίξουν ιδιαίτερο βάρος σ' αυτό.

«Αυτό, είπε, είναι το άπαν. Εμείς από τη μεριά μας θα σας τροφοδοτήσουμε με λογιστές ή ό,τι άλλο θέλετε, γιατί οι μέχρι τώρα ρυθμοί εφαρμογής του διπλογραφικού δεν είναι σωστοί».

Επίσης επανέλαβε ότι πολύ σύντομα θα ξεκαθαρίσει το τοπίο και με τις δημοτικές επιχειρήσεις. «Πρέπει να περιοριστεί το πεδίο, να γενικευτεί και να διευρυνθεί η δράση σε τομείς που έχουν απόλυτη χρησιμότητα. Δεν μπορεί η δημοτική επιχείρηση να γίνεται ιμάντας μεταβίβασης διορισμών από την ανώνυμη εταιρεία στο δήμο, επειδή οι προσλήψεις δεν μπορούν να γίνουν ορθολογικά. Ιδιαίτερα τώρα που δόθηκε η δυνατότητα στους δήμους να παίρνουν διοικητικό, οικονομικό και άλλο προσωπικό με δικές τους αποφάσεις και με τη δική τους ουσιαστικά σύσταση θέσεων».

Τέλος ο κ. Σκανδαλίδης συνέστησε στους αιρετούς εκπροσώπους της Αυτοδιοίκησης να συνεχίσουν να διεκδικούν. «Ασφαλώς και πρέπει να διεκδικεί η Αυτοδιοίκηση, να διεκδικεί αυτό που της ανήκει στα πλαίσια μιας οργανωμένης Πολιτείας που έχει συγκεκριμένες δομές. Για να διεκδικεί όμως αυτό που της ανήκει, πρέπει να διαχειρίζεται σωστά τον εθνικό πλούτο που της εμπιστεύεται ο ίδιος ο λαός, να έχει υπεύθυνη στάση, διαφανή πολιτική και δημοκρατική συμπεριφορά».

Ο νέος ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε μια σύγχρονη, αποκεντρωμένη και δημοκρατική Πολιτεία είναι το ζητούμενο του νέου κύματος μεταρρυθμίσεων που δρομολογεί το Υπουργείο Εσωτερικών. Το περιεχόμενο των μεταρρυθμίσεων αναμένεται να οριστικοποιηθεί - μετά από διάλογο με τα κόμματα και τους αρμόδιους φορείς της Αυτοδιοίκησης - μέχρι τον ερχόμενο Απρίλιο.

Όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης κατά την ομιλία του στο πρώτο κύκλο του Προγράμματος Επιμόρφωσης Αιρετών που έγινε στην Αθήνα, τρεις είναι οι κρίσιμες επιδιώξεις, οι οποίες και θα προσδιορίζουν τη νέα μορφή της Αυτοδιοίκησης του 21ου αιώνα: Πραγματική και ουσιαστική περιφερειακή συγκρότηση, διοικητική μεταρρύθμιση και το νέο αυτοδιοικητικό συμβόλαιο.

Αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων και ανακατανομή πόρων

Αναφερόμενος ο υπουργός Εσωτερικών στο νέο Αυτοδιοικητικό Συμβόλαιο, τόνισε ότι αυτό καλείται να λύσει σημαντικά προβλήματα.

Τέτοια όπως είναι πρώτον, ο επανακαθορισμός και η πλήρης αποσαφήνιση της κρατικής και αυτοδιοικητικής αρμοδιότητας, τι κάνει δηλαδή η κρατική διοίκηση στην Περιφέρεια και τι κάνει η Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού με προσανατολισμό την ανάπτυξη των αυτοδιοικητικών θεσμών, τη συνύπαρξη στα παραγωγικά επίπεδα, τον συντονισμό της δράσης στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Ευχές και συμβουλές από τα κόμματα στους νεοεκλεγμένους

Σύσσωμη παρουσία είχαν τα κόμματα κατά τη διάρκεια του Προγράμματος Επιμόρφωσης Αιρετών και κατέθεσαν σημαντικές παρατηρήσεις, ενστάσεις και προβληματισμούς για την πορεία της Αυτοδιοίκησης σήμερα.

ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝ

Ανάγκη θεσμικής ολοκλήρωσης της περιφερειακής αποκέντρωσης

Πολλά βήματα έχουν γίνει στον τομέα της Αυτοδιοίκησης, όμως υπάρχουν μεγάλες περιφερειακές ανισότητες, δεν έχει ολοκληρωθεί η ουσιαστική αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση ενώ σοβαρές είναι οι αποκλίσεις από το Ευρωπαϊκό κεκτημένο, σημείωσε ο πρόεδρος του ΣΥΝ. Αναφερόμενος στα σημερινά ελλείμματα και προβλήματα που αντιμετωπίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας ο Ν. Κωνσταντόπουλος τόνισε ότι παραμένει μετέωρη η ουσιαστική συμμετοχή της στην αναπτυξιακή διαδικασία. «Οι θεσμικά κατοχυρωμένες πηγές χρηματοδότησης λειτουργούν με τα γνωστά προβλήματα, το ΕΠΤΑ έχει κολλήσει στην υλοποίησή του, κάθε φορά ξεχειλώνει για να χωρά τα πάντα μέσα και είναι εδώ και δύο χρόνια κολλημένο κάτω από το 50%. Οι καθυστερήσεις του Γ ΚΠΣ συγκρατούν τα 13 κεντρικά Επιχειρησιακά Προγράμματα και κάνουν ανέφικτα τα χρονοδιαγράμματα, πράγμα που πλήττει την ποιότητα των έργων και τη δυνατότητα ανταπόκρισης του σχεδιασμού με την υλοποίηση. Είναι ελλείμματα και αποκλίσεις που πρέπει να καλυφθούν. Η κακή οικονομική κατάσταση των ΟΤΑ δεν τους επιτρέπει την άνετη χρηματοδότηση των αναγκών ολοκληρωμένων μελετών. Η έλλειψη τεχνογνωσίας και επιστημονικού στε-

λεχικού δυναμικού στους δήμους αρκετές φορές τους καθιστά έρμαιο εκμετάλλευσης ή πίεσης από τους ιδιώτες. Τα προβλήματα που προστίθενται από τον ανορθολογικό διαχειριστικό πλαίσιο υλοποίησης του Γ ΚΠΣ, που επιλέχθηκε, οδηγούν τον καθένα να αντιληφθεί ότι η εικόνα είναι προβληματική και θέλει πολύ μεγάλη προσπάθεια για να αποκτήσει περιεχόμενο καθημερινής αποτελεσματικότητας η αισιόδοξη προσέγγιση αυτών των θεμάτων. Ο τρόπος που επελέγη για τη διαχείριση του Γ ΚΠΣ εξακολουθεί να είναι συγκεντρωτικός και όχι περιφερειακά αποκεντρωμένος. Ο δημοκρατικός σχεδιασμός δεν λειτουργεί έτσι ώστε να βάζει σε προτεραιότητα τις αναγκαίες επιλογές για υποδομές ισόρροπης ανάπτυξης και κοινωνικής προστασίας». Ο κ. Κωνσταντόπουλος υπογράμμισε την ανάγκη θεσμικής ολοκλήρωσης της περιφερειακής αποκέντρωσης για να αποκτήσει την οικονομική δυνατότητα και τη θεσμική επάρκεια να ανταποκριθεί στο σύνθετο ρόλο της.

Γ. ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

Αυτοδιοίκηση και κοινωνία ενεργών πολιτών πρέπει να συμβαδίζουν

Ο εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ Γ. Σαλαγιάννης κάλεσε τους αιρετούς - παλιούς και καινούργιους - να δουν με «φρέσκο μάτι» το θεσμό και να αναδείξουν την κοινωνία των ενεργών πολιτών.

Η Αυτοδιοίκηση, σημείωσε ο Γ. Σαλαγιάννης, αμετάκλητα πια θα έχει το δικό της βάρος στην ανάπτυξη του τόπου, του δήμου, της πόλης, του μικρού και του μεγάλου. Κυρίως όμως θα έχει ένα τεράστιο κοινωνικό ρόλο. «Οι νέες μέρες, τα νέα χρόνια, είπε, θα αναδείξουν και το ρόλο τον αναπτυξιακό αλλά κυρίως τον τεράστιο κοινωνικό ρόλο που έχει να παίξει η Αυτοδιοίκηση».

Αναφερόμενος στις αλλαγές που προωθεί το υπουργείο Εσωτερικών για το θεσμό σημείωσε ότι «το ΠΑΣΟΚ και θέλει και απαιτεί από την ηγεσία του υπουργείου βαθιά συναίνεση σε όλα τα επόμενα βήματα για το θεσμό, με τόλμη πάντως, με αποφασιστικότητα για να έχουμε στέρεα βήματα και τολμηρά για το μέλλον» για να υπογραμμίσει την ανάγκη εκτός από την αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση και την ανάγκη για αυτοδιοίκηση με συμμετοχή ενεργών πολιτών. «Κατά τη γνώμη μου, τόνισε, εδώ είναι ο πυρήνας και το κέλυφος αυτό πρέπει να σπάσουμε. Αν ρωτήσετε τους πολίτες οι πιο πολλοί θα σας πουν ότι βλέπουν την Αυτοδιοίκηση ως μέρος της διοίκησης, όχι ως χώρος που διεκδικεί πια. Αυτό θέλουμε; Να είναι μέρος της αποκεντρωμένης διοίκησης; Δηλαδή το ζήτημα είναι μόνο γεωγραφικό; Ότι είμαστε πιο κοντά στον πολίτη γεωγρα-

φικά, ότι βρίσκει πιο εύκολα τον δήμαρχο ή μια υπηρεσία; Δεν είναι ποιοτικό;

Όμως το ποιοτικό άλμα του δημιουργεί μια κορυφαία λέξη: η συμμετοχή. Και πρέπει να αναρωτηθούμε όλοι ποια είναι η ουσιαστική συμμετοχή του πολίτη σε ό,τι συμβαίνει στην Αυτοδιοίκηση. Τι σημαίνει Αυτοδιοίκηση χωρίς ουσιαστική συμμετοχή και πώς να υπάρξει ουσιαστική συμμετοχή χωρίς ενημέρωση του πολίτη;

Για ποια κοινωνία των ενεργών πολιτών μιλάμε, ποια είναι αυτή; Αν δεν αναζητήσουμε τη συμμετοχή στις μικρές κοινωνίες εκεί που μπορεί ο πολίτης να έρχεται καθημερινά σε επαφή με την εξουσία που θα την αναζητήσουμε; Την αναζητάμε όμως; Την αναζητά η Αυτοδιοίκηση; Αυτός είναι ο πυρήνας. Θα σπάσουμε το κέλυφος, θα μπούμε στον πυρήνα για να βρούμε την Αυτοδιοίκηση που ψάχνουμε;

Νομίζω ότι εκεί θα παιχτεί το όλο παιχνίδι. Εκεί θα κριθεί και η αξιοπιστία της ίδιας της Αυτοδιοίκησης, η οποία θα αρχίσει σιγά - σιγά να φθείρεται αν δεν αποκτήσει αυτό το περιεχόμενο: της συμμετοχής ενός ενημερωμένου πολίτη. Προσωπικά πιστεύω ότι στον χώρο της Αυτοδιοίκησης μπορεί να υπάρξει ο ενεργός πολίτης. Εκεί θα βρει το πολιτικό μας σύστημα τη νέα δυναμική του».

ΕΥ. ΜΕΪΜΑΡΑΚΗΣ, ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΝΔ

Η Κυβέρνηση χρησιμοποιεί την ΤΑ ως άλλοθι για δικές της αδυναμίες και παραλήψεις

Έντονη κριτική προς Κυβέρνηση για την πολιτική που ακολουθεί απέναντι στην Αυτοδιοίκηση - και ιδιαίτερα σε ό,τι έχει σχέση με τα οικονομικά - έκανε ο εκπρόσωπος της ΝΔ Β. Μείμαράκης, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα την ανάγκη για διαμόρφωση ενός σύγχρονου μοντέλου οργάνωσης και διοίκησης με άξονα την αποκέντρωση.

Συγκεκριμένα ο κ.

Μείμαράκης κατηγόρησε την Κυβέρνηση γιατί «δεν αντιμετωπίζει την Αυτοδιοίκηση ως συνεργάτη και ως εταίρο για τη λύση των προβλημάτων των πολιτών, αλλά πολλές φορές τη χρησιμοποιεί ως άλλοθι για να καλύψει δικές της παραλείψεις και αδυναμίες».

Επίσης σημείωσε ότι «παρατηρείται στέρεση εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τους ΚΑΠ, ύψους 100 δις δραχμών, τα έργα του ΕΠΤΑ παραμένουν απλήρωτα από το περασμένο Μάιο και το κράτος οφείλει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση πάνω από 500 δις

δραχμές από τη μη σωστή εφαρμογή του Ν. 1828/89». Αναφερόμενος στην περιφερειακή πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση είπε ότι αυτή «έχει αποτύχει και οδηγεί στην υπερσυγκέντρωση πλούτου και δύναμης σε ορισμένα αστικά κέντρα και στην ερήμωση της ελληνικής υπαίθρου, με την αναγκαστική μείωση του αγροτικού πληθυσμού, την αποδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών».

«Εμείς, τόνισε ο κ. Μείμαράκης, θεωρούμε ότι η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη αποτελεί τελικά ύψιστο εθνικό χρέος, ύψιστο στόχο για την επιβίωση της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέλουμε μια εθνική περιφερειακή πολιτική η οποία σχεδιάζεται και εκτελείται με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες τις περιφέρειας, τον άριστο συνδυασμό χώρου - πληθυσμού - οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και κυρίως την άρση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων. Εκτιμούμε ότι χρειάζεται η σύγκλιση πλέον

της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ευρωπαϊκή, καθιέρωση νέου καταστατικού χάρτη που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εποχής μας, επανεξέταση των οικονομικών της Αυτοδιοίκησης, ουσιαστική συμμετοχή των ΟΤΑ στο ΓΚΠΣ, στο ΕΠΤΑ, στα Ταμειακά προγράμματα των υπουργείων, έναρξη διαλόγου για θεσμικά θέματα, κοστολόγηση όλων των αρμοδιοτήτων που έχει σήμερα η Τοπική Αυτοδιοίκηση και αυτών που θα της δοθούν.

Με αυτήν την κοστολόγηση και τον αναπτυξιακό χαρακτήρα της Αυτοδιοίκησης, πρέπει να επανεξεταστούν οι ΚΑΠ επί ωφελεία του συνόλου της».

«Χρειάζομαστε, κατέληξε ο εκπρόσωπος της ΝΔ, μια Αυτοδιοίκηση που να έχει ουσιαστικές αρμοδιότητες και δικαιοδοσίες, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά αυτά τα προβλήματα των τοπικών κοινωνιών. Χρειάζεται να τολμήσουμε τη μεγάλη, βαθιά αλλαγή, που θα καταστήσει την Αυτοδιοίκηση ισότιμο εταίρο, που θα την μετατρέψει σε μοχλό ανάπτυξης της περιφέρειας και θα της δώσει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει τα καθημερινά προβλήματα των πολιτών».

ΣΠ. ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ, ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΟΥ ΚΚΕ

Η Αυτοδιοίκηση σήμερα είναι μοχλός εφαρμογής κυβερνητικών επιλογών

Ο εκπρόσωπος του ΚΚΕ Σπ. Χαλβατζής επέκρινε τις θέσεις της ηγεσίας της ΚΕΔΚΕ γιατί, όπως είπε, υποστηρίζει την εφαρμογή των νόμων της αγοράς. «Είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι με τον ανταγωνισμό. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει κοινωνικά χαρακτηριστικά και στα κοινωνικά χαρακτηριστικά ο ανταγωνισμός περισσεύει», υπογράμμισε. Επίσης την κατηγόρησε για εγκατάλειψη του διεκδικητι-

κού χαρακτήρα που πρέπει να έχει ο θεσμός της Αυτοδιοίκησης. «Σήμερα, είπε ο κ. Χαλβατζής, η Τοπική Αυτοδιοίκηση με τις γενικότερες επιλογές και αποφάσεις των κυβερνήσεων και της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, έχει αναδειχθεί σε μοχλό διοχέτευσης και εφαρμογής κυβερνητικών επιλογών σε όλα τα επίπεδα. Μετατρέπεται συνολικά σε επιχείρηση και η καθιέρωση δικών αποτελεσματικότητας

προωθείται γοργά. Αναδεικνύεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε μηχανισμό που απαιτεί για τη λειτουργία απλώς και μόνο αιρετούς μάντζερ, λογιστές, διαχειριστές και άλλους τεχνοκράτες. Βέβαια μπορεί να δρα μόνο με την καθοδήγηση και τον έλεγχό του κράτους από μία νέα και πολύ ενισχυμένη θέση. Τη θέση του Περιφερειάρχη, ώστε να μη μπορεί να ξεφύγει ούτε κατά κεραία από το πλαίσιο που έχει

φτιαχτεί για αυτήν».

Επίσης ο κ. Χαλβατζής αναφερόμενος στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης σημείωσε ότι με την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος «το Κράτος απαλάχτηκε από την υποχρέωση να

εξασφαλίζει τους πόρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τον κρατικό προϋπολογισμό. Τώρα, λέει ότι το κράτος λαμβάνει όλα τα μέτρα για να εξασφαλίζονται οι πόροι. Πράγμα που σημαίνει ότι ενεργοποιείται η συνταγματική πλέον δυνατότητα φορολογικής δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πριν από λίγες

μέρες ο υπουργός Εσωτερικών ανακοίνωσε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα διαχειρίζεται τους δικούς της πόρους και οι ΚΑΠ θα παίζουν μόνο εξισορροπητικό ρόλο και τα ανταποδοτικά τέλη θα είναι τα βασικά έσοδά της. Αυτή είναι η κατεύθυνση και οι δυνατότητες πασιφανείς». Αναφερόμενος στην ανάγκη ενη-

μέρωσης των αιρετών, συνέστησε ότι «αυτή η γνώση πρέπει να υπηρετεί στη πράξη το συμφέρον των εργαζομένων. Να εξυπηρετεί το συλλογικό συμφέρον και όχι τα κέρδη. Να χρησιμοποιείται ενάντια στην εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών και στην προσπάθεια περιορισμού των κοινωνικών εργασια-

κών δημοκρατικών δικαιωμάτων των εργαζομένων. Βέβαια μια τέτοια βαθιά γνώση κατά την άποψή μας, θα οδηγήσει στην αντιπαράθεση με το θεσμικό πλαίσιο που θέλει την Τοπική Αυτοδιοίκηση να λειτουργεί σαν μέσο και μοχλό διοχέτευσης και εφαρμογής αντιλαϊκών επιλογών».

ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ, ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Δημιουργική συνεργασία για να προσεγγίσουμε τα ευρωπαϊκά πρότυπα

«Οι πολίτες που μας εμπιστεύτηκαν στις τελευταίες εκλογές περιμένουν πολλά από εμάς, έχουν βάλει τον πήχη ψηλά. Περιμένουν η Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις τους, να απαντήσουμε στα καθημερινά τους προβλήματα», τόνισε η δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, χαιρετίζοντας τις εργασίες της ενημερωτικής συνάντησης των δημάρχων. «Συμφωνώ, συνέχισε, ότι είναι μια μεγάλη ευκαιρία αυτή η τετραετία και πιστεύω ότι θα μας δοθεί η ευκαιρία μιας δημιουργικής συνεργασίας, έτσι ώστε να δώσουμε και στην ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση την ευρωπαϊκή ταυτότητα, όχι με την έννοια ότι δεν

είμαστε ευρωπαίοι, αλλά με την έννοια ότι μπορούμε να προσεγγίσουμε τα ευρωπαϊκά πρότυπα σε αυτήν τετραετία πολύ περισσότερο από ότι έχουμε κάνει μέχρι σήμερα.

Οι προκλήσεις είναι μεγάλες.

Πιστεύω ότι θα ανταποκριθούμε και πιστεύω ότι θα μπορέσουμε να δώσουμε στους πολίτες και τους δημότες μας αυτό το οποίο περιμένουν από εμάς».

«Κίτρινη κάρτα» βγάζουν οι πολίτες στους δημάρχους

E14 · Πως θα κρίνατε τους αιρετούς (δήμαρχο, δημ. συμβούλους) σε σχέση με:

	Αιρετοί			Υπάλληλοι		
	Αρνητικά	Θετικά	ΔΣ	Αρνητικά	Θετικά	ΔΣ
Τη συμπεριφορά τους	35.2%	60.4%	4.4%	33.5%	61.9%	4.6%
Την εξυπηρέτηση των πολιτών	47.1%	48.4%	4.5%	38.6%	56.9%	4.5%
Τις ικανότητες στη δουλειά	46.5%	49.1%	4.4%	38.4%	56.9%	4.7%
Τη βοήθεια στους πολίτες	53.2%	42.1%	4.7%	42.0%	53.3%	4.7%
Την προσοχή στα αιτήματα	55.4%	40.0%	4.6%	46.9%	48.3%	4.8%
Την ενδυμασία τους	21.7%	73.9%	4.5%	25.3%	70.0%	4.7%
Την επικοινωνία με τους πολίτες	42.1%	53.8%	4.1%	39.3%	56.0%	4.7%

E7 · Πόσο σημαντικό είναι για σας ένα από τα παρακάτω θέματα:

	Πάρα Πολύ	Πολύ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Μόλυνση περιβάλλοντος	49.4%	29.4%	13.7%	5.3%	1.6%	7%
Οικονομική κατάσταση	59.6%	28.6%	9.4%	1.8%	4%	1%
Παιδεία, Πολιτισμός	51.4%	27.6%	13.7%	5.3%	9%	1.1%
Ανεργία	59.9%	24.6%	10.3%	3.8%	8%	7%
Ανθρώπινες Σχέσεις	45.4%	33.2%	16.6%	3.8%	3%	7%
Εγκληματικότητα	50.9%	28.1%	15.2%	4.3%	9%	7%
Μεγάλα έργα	30.4%	24.7%	27.3%	11.9%	4.0%	1.6%
Ισορροπία Περιφερειακή Ανάπτυξη	29.0%	24.5%	21.2%	11.5%	5.1%	8.7%
Σύγκριση στη Μέση Ανατολή	25.4%	22.5%	24.8%	16.1%	7.8%	3.4%
Ασφαλιστικό	51.8%	23.7%	12.7%	6.1%	4.1%	1.5%
Ολυμπιάδα 2004	27.2%	21.5%	19.8%	15.0%	14.7%	1.9%

E8 · Πόσο συμφωνείτε με τη στάση και τις ενέργειες του δήμου σε κάθε ένα από τους τομείς:

	Πάρα Πολύ	Πολύ	Αρκετά	ΘΕΤΙΚΑ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου	ΔΕ/ΔΛ
Καθαριότητα	8.4	12.8	24.2	44.14	21.6	19.1	11.7	2.2
Υδρευση-Αποχέτευση	8.7	12.9	21.2	41.18	19.5	17.1	14.2	6.4
Περιβάλλον-Πράσινο	6.1	9.2	19.1	34.04	22.0	21.8	15.4	6.4
Πολιτισμού	6.4	9.2	18.4	33.10	21.2	20.5	15.5	8.8
Δημοτικών έργων	4.6	9.2	16.3	29.11	22.8	24.4	17.1	5.5
Οικονομικά	5.7	6.7	14.4	25.18	22.5	16.0	18.7	15.8
Νεολαίας	4.5	7.2	14.3	25.10	18.5	19.9	20.1	15.5
Κοινωνική πολιτική	4.5	7.1	13.8	24.14	21.0	20.9	19.1	13.5
Συντήρησης σχολικών κτιρίων	3.5	5.9	13.6	21.20	16.3	16.7	19.5	24.3
Αρχιτεκτονικής / Πολεοδομίας	2.3	6.1	12.6	20.10	19.6	19.2	22.6	17.7
Απασχόληση	3.8	5.9	11.6	19.23	17.4	22.4	25.0	13.8
Κυκλοφορίας-Στάθμευση	3.7	5.5	11.2	19.14	16.8	24.5	34.0	4.2
Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών προγραμμάτων	3.8	6.7	9.5	18.20	17.9	16.3	17.9	27.8

Η οικονομική κατάσταση είναι το πρώτο ζήτημα που απασχολεί τους δημότες σύμφωνα με τα ευρήματα της δεύτερης κατά σειράς έρευνας που διενήργησε το ΑΠΘ υπό την εποπτεία του καθηγητή Θ. Χατζηπαντελή, για λογαριασμό της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων για τον θεσμό της

Αυτοδιοίκησης στον 21ο αιώνα.

Κρίνουν θετικά τη συμπεριφορά των δημοτικών αρχών, όμως τις εγκαλούν για ανεπαρκή βοήθεια προς τους δημότες και ελλιπή προσοχή στα αιτήματά τους.

Ταυτόχρονα οι δημότες μένουν σταθεροί στα του δήμου τους και στην καθημερινότητα επιμένοντας στα ... «κλασσικά». Εμφανίζονται ικανοποιημένοι από τις δημοτικές αρχές για τις παραδοσιακές δημοτικές υπηρεσίες όπως είναι η ύδρευση- αποχέτευση, ενώ μειώνεται δραστικά η ικανοποίησή τους για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Η δεύτερη έρευνα του ΑΠΘ πραγματοποιήθηκε λίγο πριν τις δημοτικές εκλογές, κατά την περίοδο Μάιος - Ιούνιος 2002. Το πρώτο σκέλος έγινε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 2000 ατόμων και πεδίο έρευνας ήταν οι δημότες, το δεύτερο έγινε σε δείγμα 600 ατόμων και πεδίο έρευνας ήταν οι εργαζόμενοι στους ΟΤΑ.

Σκοπός της έρευνας είναι η καταγραφή και η παρακολούθηση της στάσης των πολιτών και των εργαζομένων απέναντι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Οι άξονες της έρευνας αφορούσαν: Την αξιολόγηση των αιρετών και των υπαλλήλων, την ιεράρχηση θεμάτων που ενδιαφέρουν τους πολίτες, τη γνώμη τους για τις ενέργειες των δημοτικών αρχών, τη συχνότητα χρήσης των δημοτικών υπηρεσιών, τις πηγές πληροφόρησής τους για θέματα του δήμου τους, την αξιολόγηση της συμμετοχής στα κοινά. Σε ότι αφορά τους εργαζόμενους

κλήθηκαν να απαντήσουν σε θέματα εργασιακά και στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

«Οι δήμαρχοι δεν βοηθούν όσο πρέπει και δεν ακούν τα αιτήματά μας»

Από τα στοιχεία της έρευνας (πίνακας Ε14) προκύπτει ότι τουλάχιστον ένας στους δύο δημότες που συμμετείχαν σ' αυτήν (55,4%) δηλώνουν δυσαρεστημένοι για την προσοχή που δείχνουν οι δημοτικές αρχές στα αιτήματά τους, το ίδιο (53,2%) και για τη βοήθεια που παρέχουν στους δημότες.

Αντίθετα έξι στους δέκα (60,4%) βρίσκουν θετική τη συμπεριφορά των αιρετών και την επικοινωνία τους με τους δημότες (53,8%), ενώ περίπου ένας στους δύο (49,1%) κρίνει θετικά τις ικανότητες των αιρετών στη δουλειά τους.

Το ίδιο θετικά (73,9%), κρίνουν οι δημότες τους αιρετούς για το ντύσιμό τους.

Η γνώμη των δημοτών για τους εργαζόμενους στους δήμους γενικά είναι θετική και για τη συμπεριφορά τους (61,9%), και για την εξυπηρέτηση που παρέχουν στους πολίτες (56,9%) και από την επικοινωνία τους με τους πολίτες (56%).

Να σημειωθεί ότι οι κάτοικοι των αγροτικών και ημιαστικών περιοχών είναι περισσότερο θετικοί προς τους υπαλλήλους σε σχέση με τους κατοίκους των αστικών περιοχών. Πιο θετικοί προς τους αιρετούς είναι οι πολίτες ηλικίας 51-65 ετών, ενώ πιο αρνητικά προς αιρετούς και υπαλλήλους τοποθετούνται άνεργοι, φοιτητές, σπουδαστές και μαθητές.

Αγωνία για την οικονομική κατάσταση και την ανεργία

Όσον αφορά τις απόψεις των πολιτών για τα γενικότερα ζητήματα που ξεπερνούν τα όρια του τόπου που κατοικούν η συντριπτική πλειοψηφία ιεραρχεί ως σημαντικότερα ζητήματα την οικονομική κατάσταση, την ανεργία, τις ανθρώπινες σχέσεις, την εγκληματικότητα, αλλά και την περιφερειακή ανάπτυξη, την παιδεία και τον πολιτισμό. Θέματα που επηρεάζουν τη ζωή τους ανεξάρτητα από την ποιότητα της καθημερινής ζωής, η οποία διαμορφώνεται εν πολλοίς και από τις πολιτικές και τις δράσεις των εκάστοτε δημοτικών αρχών.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι και σε

αυτήν την έρευνα, όπως και στην πρώτη ανάλογη που επίσης είχε γίνει για λογαριασμό της ΚΕΚΔΕ, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 βρίσκονται πολύ «χαμηλά» στο ενδιαφέρον των πολιτών. Το ίδιο λίγο απασχολεί τους πολίτες και το θέμα της σύγκρουσης στη Μέση Ανατολή.

Συγκεκριμένα (πίνακας Ε7) εννιά στους δέκα πολίτες (88,2%) αξιολογεί ως πρώτο θέμα την οικονομική κατάσταση, περίπου εννιά στους δέκα (84,5%), την ανεργία, οχτώ στους δέκα (79%) την εγκληματικότητα, οχτώ στους δέκα (78,6%) τις ανθρώπινες σχέσεις και πάνω από πέντε στους δέκα πολίτες (53,5%) την περιφερειακή ανάπτυξη. Περίπου πέντε στους δέκα (48,7%) ενδιαφέρεται για την Ολυμπιάδα και (47,9%) για τη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή.

Τα θέματα οικονομική κατάσταση και κοινωνικής συνοχής απασχολούν περισσότερο τους πολίτες της παραγωγικής ηλικίας (36-50 ετών). Τους άνδρες απασχολούν περισσότερο θέματα ανάπτυξης, τις γυναίκες η οικονομική κατάσταση και θέματα κοινωνικής συνοχής.

Καθαρές οι πόλεις αλλά τις «πνίγουν» κυκλοφοριακό και στάθμευση

Στα «εντός ορίων» ζητήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των δημοτικών αρχών, οι πολίτες εμφανίζονται να επιμένουν να ζητούν την επίλυση των μικρών και καθημερινών θεμάτων, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι οι δήμοι δεν τα έχουν αντιμετωπίσει ικανοποιητικά.

Ε11 - Πόσο ικανοποιημένοι είστε από τις υπηρεσίες του δήμου σχετικά με:

	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Την πολεοδομία, έκδοση αδειών	4.1%	18.9%	28.2%	19.3%	29.5%
Το δημοτολόγιο-ληξιαρχείο	11.7%	35.3%	24.7%	10.3%	18.0%
Την καθαριότητα, τα σκουπίδια	11.9%	35.0%	35.8%	15.5%	1.8%
Τη φύλαξη των σχολικών κτιρίων	4.3%	19.1%	27.3%	25.4%	23.8%
Την προστασία του περιβάλλοντος	4.9%	21.6%	38.4%	25.3%	9.8%
Τα ΚΑΠΗ	7.3%	20.7%	18.2%	17.3%	36.3%
Τις υπηρεσίες πρασίνου	5.3%	23.1%	37.3%	22.2%	12.0%
Τα δημοτικά έργα	5.2%	23.0%	41.2%	22.5%	8.2%
Έκδοση-αφαίρεση αδειών καταστημάτων	2.9%	12.0%	21.4%	20.5%	43.2%
Την κυκλοφορία	3.2%	15.4%	36.6%	39.1%	5.7%
Τον πολιτισμό	7.8%	22.3%	40.3%	20.2%	9.4%
Τη νεολαία	4.4%	18.3%	35.7%	26.3%	15.4%
Την αστυνόμευση	5.2%	22.7%	33.3%	28.2%	10.5%
Τις δημοτικές συγκοινωνίες	4.5%	19.7%	24.2%	35.0%	16.6%
Την ύδρευση-αποχέτευση	11.8%	31.3%	30.3%	17.4%	9.2%

Ε13 - Πόσο συχνά απευθυνθήκατε σε κάθε μια από τις παρακάτω υπηρεσίες:

	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Την πολεοδομία, έκδοση αδειών	4.6%	11.7%	24.3%	54.1%	5.4%
Το δημοτολόγιο-ληξιαρχείο	6.4%	26.4%	31.9%	32.8%	2.5%
Την καθαριότητα, τα σκουπίδια	4.9%	15.6%	26.2%	51.2%	2.1%
Τη φύλαξη των σχολικών κτιρίων	2.1%	6.9%	15.3%	70.7%	5.0%
Την προστασία του περιβάλλοντος	3.7%	8.9%	20.1%	64.6%	2.7%
Τα ΚΑΠΗ	2.8%	7.3%	13.9%	69.9%	6.2%
Τις υπηρεσίες πρασίνου	3.1%	8.2%	22.7%	63.6%	2.5%
Τα δημοτικά έργα	3.9%	12.9%	26.0%	54.7%	2.5%
Έκδοση-αφαίρεση αδειών καταστημάτων	3.0%	7.6%	14.6%	68.0%	6.8%
Την κυκλοφορία	4.5%	11.7%	22.5%	59.0%	2.4%
Τον πολιτισμό	5.2%	12.3%	21.1%	58.4%	3.0%
Τη νεολαία	4.1%	12.3%	19.7%	60.4%	3.5%
Την αστυνόμευση	4.2%	10.1%	22.3%	60.1%	3.3%
Τις δημοτικές συγκοινωνίες	3.3%	9.2%	16.7%	66.1%	4.8%
Την ύδρευση-αποχέτευση	6.8%	14.8%	22.0%	53.6%	2.7%

Ικανοποιημένοι - ένας στους δύο περίπου - από τις δημοτικές αρχές εμφανίζονται οι πολίτες για τις παραδοσιακές δημοτικές υπηρεσίες (πίνακας Ε8) όπως η ύδρευση, αποχέτευση και η καθαριότητα. Όμως σε θέματα αρχιτεκτονικής - πολεοδομίας, κυκλοφορίας - στάθμευσης, αξιοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων, κοινωνικής πολιτικής, περιβάλλοντος - πρασίνου και απασχόλησης ο βαθμός ικανοποίησης από τις δραστηριότητες του δήμου μειώνεται δραστικά.

Στην έρευνα οι δημότες καλούνται να βαθμολογήσουν τις υπηρεσίες του δήμου.

Οι υπηρεσίες του δημοτολογίου (πίνακας Ε11) βρίσκονται στην εκτίμηση των δημοτών σε ποσοστό 47% και ακολουθούν σε απόσταση αναπνοής οι υπηρεσίες καθαριότητας (43,1%), ύδρευσης - αποχέτευσης

(43,1%).

Στη «μαύρη λίστα» των δημοτών καταγράφονται οι υπηρεσίες που διαχειρίζονται τις άδειες καταστημάτων καθώς και οι υπηρεσίες σχετικές με την κυκλοφορία, τη δημοτική συγκοινωνία, τη φύλαξη των σχολικών κτιρίων, την προστασία του περιβάλλοντος. Το ποσοστό χρήσης δημοτικών υπηρεσιών κυμαίνεται από 15% μέχρι 30% (πίνακας Ε13). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η συχνότητα χρήσης μεγαλώνει αντίστροφα με το βαθμό αστικότητας.

Αποκέντρωση και συμμετοχή στα κοινά ζητούν οι δημότες

Οι ερευνητές του ΑΠΘ έθεσαν στους δημότες σειρά ερωτήσεων - κλειδιά για το θεσμικό ρόλο που πρέπει να έχει σήμερα η

Αυτοδιοίκηση (πίνακας Ε10).

Στα γενικά συμπεράσματα καταγράφονται τόσο από τους δημότες όσο και από τους εργαζόμενους στους δήμους:

Πρώτον ότι πρέπει να υπάρχει ισορροπία στην ανάπτυξη Κέντρου και Περιφέρειας καθώς και αποκέντρωση.

Δεύτερον πρέπει να βρεθεί τρόπος συνεργασίας μεταξύ κεντρικής διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

Τρίτον ότι το κύριο πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης είναι οι πόροι.

Τέταρτον ότι πρέπει να αναβαθμιστεί η συμμετοχή του πολίτη στα θέματα του δήμου.

Συγκεκριμένα οι δημότες στην συντριπτική τους πλειοψηφία (76,8%)

ζητούν να υπάρχει ουσιαστική αποκέντρωση αρμοδιοτήτων στο πιο κοντινό σ' αυτόν επίπεδο διοίκησης, που είναι το δημοτικό διαμέρισμα και να αποκτήσει τη δυνατότητα επαφής και επικοινωνίας με τους πολίτες.

Ενώ οχτώ στους δέκα πολίτες (77,2%) ταυτόχρονα ζητά να εξασφαλιστεί ισορροπία ανάπτυξη μεταξύ Κέντρου και Περιφέρειας.

Επτά στους δέκα πολίτες ζητά να γίνονται πιο συχνά λαϊκές συνελεύσεις για να εκφράζονται οι απόψεις των δημοτών.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι μόλις το 6,9% δηλώνει αδιαφορία. Στο ίδιο θέμα της συμμετοχής των πολιτών στα του δήμου, έξι στους δέκα δημότες (59,3%)

εγκαλούν τις δημοτικές αρχές για το γεγονός ότι δεν φροντίζουν να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή τους στα θέματα του δήμου.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι οι πολίτες καλούν κεντρική διοίκηση και αυτοδιοίκηση να συνεργαστούν για να λυθούν τα προβλήματα σε ποσοστό 84,2%,

αφού οι εντάσεις μεταξύ κυβέρνησης και δήμων δεν ωφέλησαν κανέναν. Έτσι «καταρρέει» η θεωρία προηγούμενων δεκαετιών περί δημάρχων «αγωνιστών» και «λαϊκών ηγετών» για την επίλυση των τοπικών προβλημάτων. Φαίνεται λοιπόν ότι ο πολίτης θέλει πλέον καλούς και αποτελε-

Ε10 - Πόσο συμφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις:

	Δεν Ξέρω	Πάρα Πολύ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου
Τα δημοτικά διαμερίσματα δεν έχουν καμιά ουσιαστική αρμοδιότητα. Πρέπει να αποκτήσουν τη δυνατότητα επαφής, επικοινωνίας με τους πολίτες	10.1%	48.5%	28.3%	10.1%	3.0%
Πρέπει να γίνονται συχνότερα λαϊκές συνελεύσεις για να εκφράζονται οι απόψεις των δημοτών	6.9%	46.7%	25.5%	13.9%	6.9%
Η δημοτική αρχή δεν φρόντισε για τη συμμετοχή του Πολίτη στα θέματα του Δήμου	11.9%	32.9%	26.4%	17.9%	10.9%
Το δημοτικό ραδιόφωνο, η δημοτική τηλεόραση είναι όργανα «προπαγάνδας» του εκάστοτε δημάρχου	18.5%	23.4%	23.8%	17.7%	16.6%
Οι εντάσεις μεταξύ κυβέρνησης και δήμων δεν ωφέλησαν ποτέ κανέναν. Πρέπει να βρεθεί τρόπος επικοινωνίας και συνεργασίας για τη λύση των προβλημάτων	4.9%	59.9%	24.3%	8.0%	2.8%
Πρέπει να φροντίσουμε όλοι για να εξασφαλιστεί ισορροπία στην ανάπτυξη μεταξύ Κέντρου-Περιφέρειας	10.6%	52.7%	24.5%	9.4%	2.8%
Οι δήμοι πρέπει να ασχολούνται με τα μικρά καθημερινά θέματα και να αφήσουν τις εξαγγελίες για «μεγάλα έργα»	8.0%	38.6%	30.3%	15.0%	8.2%
Τελικά τα προβλήματα της Αυτοδιοίκησης είναι αποκλειστικά προβλήματα πόρων. Πρέπει η πολιτεία να φροντίσει για αυτό.	4.6%	45.9%	36.1%	10.8%	2.5%

Ε12 - Πόσο θετικά κρίνετε τις δημοτικές αρχές σχετικά με:

	Πάρα Πολύ	Αρκετά	Σχετικά	Καθόλου	Δεν Ξέρω
Την αξιοποίηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων	8.5%	16.1%	26.9%	19.7%	28.8%
Προστασία του πολίτη	10.2%	21.2%	33.5%	23.9%	11.3%
Ενίσχυση των Δημοτικών Διαμερισμάτων εκτός έδρας Δήμου	5.9%	15.2%	26.9%	21.1%	30.9%
Στάση απέναντι στην Κυβέρνηση	9.4%	21.8%	30.3%	21.3%	17.2%
Ίσες ευκαιρίες στους Δημότες	13.3%	15.9%	27.1%	30.7%	12.9%
Τον εκσυγχρονισμό στη διοίκηση	9.7%	18.1%	29.1%	24.4%	18.6%

σματικούς διαχειριστές, γνώστες των πραγμάτων που όμως θα λειτουργούν και θα δρουν λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τη γνώμη των δημοτών για θέματα που τους αφορούν. Επίσης περίπου επτά στους δέκα πολίτες (68,9%), θεωρούν ότι οι δήμοι πρέπει να ασχολούνται με τα μικρά καθημερινά θέματα και να αφήσουν τις εξαγγελίες για «μεγάλα έργα».

Η συντριπτική επίσης πλειοψηφία (82%) των ερωτηθέντων θεωρεί ότι τα προβλήματα της Αυτοδιοίκησης εξαρτώνται από τους διαθέσιμους πόρους.

Δημοτικά ΜΜΕ - εργαλεία προπαγάνδας των δημάρχων
Ιδιαίτερα επικριτικοί γίνονται για τους αιρετούς οι δημότες όταν καλούνται να σχολιάσουν τη λειτουργία των δημοτικών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών. Συγκεκριμένα το 47,2% θεωρεί ότι είναι όργανα «προπαγάνδας» του εκάστοτε δημάρχου. Επικριτικοί είναι οι πολίτες και σε θέματα που αφορούν την ανταπόκριση των δημοτικών αρχών στον θεσμικό τους ρόλο.

Συγκεκριμένα (πίνακας Ε12) δίνουν το ψηλότερο ποσοστό, το 31,4% σε δράσεις που αφορούν τη προστασία του πολίτη, ενώ μόνο το 24,6% των ερωτηθέντων κρίνει θετικά τις δημοτικές αρχές για την αξιοποίηση ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων. Περίπου το 79% κρίνει ότι οι δημοτικές αρχές δεν ενισχύουν τα εκτός έδρας δήμου δημοτικά διαμερίσματα. Μόνο ένας στους τρεις πολίτες θεωρεί ότι οι δημοτικές αρχές δίνουν ίσες ευκαιρίες στους δημότες.

«Για να πας μπροστά πρέπει να είσαι άνθρωπος του δημάρχου»

Η ίδια έρευνα, όπως προαναφέραμε, απευθύνθηκε και σε ένα δείγμα 500 εργαζομένων. Τα βασικά ευρήματα είναι πρώτον πως δεν είναι ικανοποιημένοι από τις αποδοχές τους, αποτυπώνεται έντονη κριτική σε ζητήματα αξιοκρατίας, στη λειτουργία του δημάρχου, ενώ αναδεικνύεται ως αίτιμα αιχμής η επιμόρφωση και η ενημέρωσή τους σε θέματα εργασίας. Συγκεκριμένα από τους ερωτηθέντες (πίνακας Α1) μόνο ένα

στοιχείο τρεις δηλώνει ευχαριστημένος από τις αποδοχές του, επτά στους δέκα δηλώνουν δυσαρεστημένοι από τη θέση εργασίας που έχουν τώρα, από τη συμπεριφορά των πολιτών απέναντί τους, καθώς και από τη συμπεριφορά τους προϊσταμένων τους.

Τέλος πάνω από τους μισούς ερωτηθέντες δηλώνουν ευχαριστημένοι από τη στάση του δημάρχου τους, αλλά το 48,1% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι «για να πας μπροστά πρέπει να έχει την υποστήριξη του δημάρχου και των δικών του».

Α1 - Πόσο ευχαριστημένοι είστε με:

	Πολύ	Αρκετά	Σχετικά	Καθόλου	ΔΞ/ΔΑ
Τις αποδοχές σας	7,2%	24,0%	45,2%	22,5%	1,2%
Τη θέση εργασίας που έχετε τώρα	19,0%	45,4%	24,4%	8,9%	2,2%
Τη συμπεριφορά του Προϊσταμένου σας	39,3%	33,8%	16,5%	7,2%	3,2%
Τις πρωτοβουλίες που σας αφήνουν στη δουλειά σας	22,2%	36,8%	27,9%	9,6%	3,5%
Την ενημέρωση για τις πρωτοβουλίες του δήμου	13,6%	19,5%	32,6%	28,6%	5,7%
Την αντιμετώπιση των πολιτών απέναντί σας	21,7%	43,7%	22,2%	7,9%	4,4%
Την κοινωνική θέση σας	23,2%	48,1%	20,7%	3,7%	4,2%
Τη συνδικαλιστική ηγεσία του κλάδου σας	14,1%	22,2%	27,4%	25,4%	10,9%
Τη στάση των κομμάτων	3,7%	13,3%	39,3%	30,4%	13,3%
Τη στάση του Δημάρχου	29,4%	26,9%	17,5%	21,2%	4,9%

Α2 - Με ποιές από τις παρακάτω προτάσεις συμφωνείτε:

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΔΞ
Θα προσέφερα περισσότερα σε μια άλλη υπηρεσία	54,1%	29,1%	16,8%
Η θέση που έχω τώρα είναι σχετική με το αντικείμενο μου	18,5%	72,3%	9,1%
Θα ήθελα να υπάρχει συχνότερη διαδικασία επιμόρφωσης, ενημέρωσης	7,7%	84,7%	7,7%
Αισθάνομαι ότι κάνω μια δουλειά ρουτίνας	59,3%	31,1%	9,6%
Πρέπει να επιμορφωθώ στη χρήση Υπολογιστών-Πληροφορικής	31,1%	61,7%	7,2%
Αισθάνομαι παραγκωνισμένος	74,1%	18,0%	7,9%
Έχω αλλάξει πολλές θέσεις στο δήμο	72,1%	23,2%	4,7%
Αισθάνομαι ότι αμείβομαι λιγότερο από όσο προσφέρω	34,1%	54,6%	11,4%
Κυρίως πρέπει να έχεις την υποστήριξη του δημάρχου και των «δικών» του για να πας μπροστά	36,8%	48,1%	15,1%
Ο επικεφαλής της υπηρεσίας στην οποία δουλεύω δεν γνωρίζει το αντικείμενο	64,0%	27,4%	8,6%
Μας θυμούνται λίγο πριν τις Δημοτικές εκλογές	27,2%	59,8%	13,1%

Α3 - Αναφέρετε τρία σημαντικότερα προβλήματα στη δουλειά σας

Συνθήκες εργασιακών σχέσεων	37,7%
Εσωτερικά προβλήματα λειτουργίας Δήμου	31,1%
Υποδομές	29,4%
Αναξιοκρατία, παρεμβάσεις	25,9%
Νέες Τεχνολογίες, επιμόρφωση, κατάρτιση	21,5%
Μισθός, αποδοχές	18,0%
Συνεργασία μεταξύ υπαλλήλων	16,7%
Προβλήματα στο χώρο εργασίας	14,9%
Αξιοποίηση πρωτοβουλιών και ικανοτήτων υπαλλήλων	13,6%
Συνεργασία υπαλλήλων-προϊσταμένων	12,3%
Προβλήματα στη σχέση με Πολίτες, γραφειοκρατία	8,8%
Άλλο	7,9%
Συμπεριφορά Πολιτών	3,5%

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα παρακάτω στοιχεία (πίνακας Α2). Το 84,7% ζητά συχνότερη διαδικασία επιμόρφωσης και το 61,7% ζητά να επιμορφωθεί στη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ως σημαντικότερα προβλήματα στον χώρο της εργασίας οι ερωτηθέντες αξιολογούν (πίνακας Α3) τις συνθήκες των εργασιακών σχέσεων, τα εσωτερικά προβλήματα λειτουργίας του δήμου, τις υποδομές και την αξιοκρατία- παρεμβάσεις.

Οι αρμοδιότητες της ΤΑ μετά την τελευταία Συνταγματική Αναθεώρηση

Οι νεοεκλεγέντες δημοτικοί άρχοντες έχουν να αντιμετωπίσουν εκτός από όλα τα άλλα, ένα νέο συνταγματικό τοπίο, το οποίο αν αξιοποιηθεί σωστά μπορεί να σηματοδοτήσει ριζικές αλλαγές όχι μόνο στο πεδίο της Αυτοδιοίκησης, αλλά συνολικότερα του διοικητικού συστήματος.

Το αναθεωρημένο Σύνταγμα, με την ενεργή παρέμβαση της ΚΕΔΚΕ, περιέλαβε αρκετές νέες ρυθμίσεις.

Οι καινοτομίες αφορούν τόσο την θεσμική οργάνωση της Αυτοδιοίκησης, όσο και τα οικονομικά της, χωρίς πάντως να λύσουν ένα βασικό θέμα που αφορά, θα λέγαμε έναν θεσμικό ερμαφροδιτισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι οργανωτικές αλλαγές εντοπίζονται σε τρία κυρίως σημεία.

Το πρώτο σημείο αφορά την περιοριστική πλέον καθιέρωση δύο βαθμών

Αυτοδιοίκησης χωρίς να κατονομάζονται.

Αυτό σημαίνει πρακτικά ότι δεν ισχύει η παλιότερη διάταξη που προέβλεπε κατονομάζοντας τον πρώτο βαθμό - Δήμοι και Κοινότητες - και άφηνε τη ρύθμιση για τα επόμενα σε νόμο. Από την άλλη όμως δεν

αποτυπώνεται συνταγματικά ως Β' Βαθμός η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ονομαστικά, ούτε βέβαια οι Δήμοι και οι Κοινότητες πλέον.

Αυτές οι αλλαγές είναι από τις λίγες στο χώρο της Αυτοδιοίκησης για τις οποίες δεν υπήρξε πλήρης συναίνεση. Υπήρξαν διαφορίες, υπήρξε πρόταση για καθιέρωση τριών βαθμών, υπήρξε και πρόταση για καθιέρωση δύο μεν βαθμών, αλλά να ονομαστεί ρητά ως Β' Βαθμός η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Οι προτάσεις αυτές ήταν καταρχήν καλών προθέσεων, καλοπροαίρετες και είχαν μία καλή επιχειρηματολογία.

Ωστόσο, κατά την άποψή μου τουλάχιστον, και κατά την άποψη της ΚΕΔΚΕ στις σχετικές διαδικασίες, η λύση που επιλέχτηκε ήταν η ορθότερη. Υπό την έννοια αφενός μεν ότι τα μεγέθη της ελληνικής επικράτειας δεν επιτρέπουν την πολυτέλεια τρίτου βαθμού και αφετέρου, αν κατοχυρωνόταν ρητά ως δεύτερος βαθμός η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, η χώρα μας θα μπορούσε να χάσει το τρένο μίας γενναίας θεσμικής μεταρρύθμισης, η οποία θα αντιστοιχούσε τις αυτοδιοικητικές εξελίξεις με τα νέα διεθνή αλλά και ευρωπαϊκά δεδομένα.

Η Αυτοδιοικητική Περιφέρεια αντίβαρο στα υπερεθνικά κέντρα

Σε αυτά τα δεδομένα η Περιφέρεια, η Αυτοδιοικητική Περιφέρεια μπορεί να παίξει τον ρόλο ενός θεσμικού και κυρίως δημοκρατικού αντίβαρου απέναντι στην όσφυση εξουσίας των εθνικών κρατών από υπερεθνικά κέντρα.

Σε ότι αφορά την ειδικότερη κατάσταση των δύο βαθμών, οπωσδήποτε χρειάζεται μεγάλη προσοχή για να αξιοποιηθεί σωστά το θεσμικό πλαίσιο.

Μία λογική, η οποία θα υποστήριζε να σχεδιαστούν οι δύο βαθμοί Αυτοδιοίκησης από την αρχή, χωρίς να συνυπολογιστούν τα μέχρι τώρα δεδομένα, κατά την άποψή μου θα ήταν λάθος.

Εκείνο που χρειάζεται είναι να αξιοποιηθεί το έως τώρα μεταρρυθμιστικό κεκτημένο, όπως λέγεται. Δηλαδή, πρώτον, να δούμε τι από την Αυτοδιοίκηση έως τώρα είχε θετικά αποτελέσματα και μπορεί να αξιοποιηθεί και στους δύο βαθμούς. Και δεύτερον, να προχωρήσει ο νομοθέτης και οι πολιτικές δυνάμεις συνολικότερα σε μία νέα πρόταση για τη θεσμική Αυτοδιοίκηση, με ισχυρό πρώτο και δεύτερο βαθμό, οι οποίοι θα έχουν συμπληρωματικές λειτουργίες.

Η Περιφέρεια πιο πολύ στο επίπεδο του σχεδιασμού, οι Δήμοι αναβαθμιζόμενοι στο επίπεδο της διασφάλισης της αποτελεσματικότητας και της έντονης δημοκρατικής νομιμοποίησης, ώστε η Αυτοδιοίκηση πραγματικά να αντεπεξέλθει στον σκοπό της.

Καινοτομία του Συντάγματος το τεκμήριο αρμοδιότητας τοπικών υποθέσεων

Αξιοσημείωτη καινοτομία του Συντάγματος υπήρξε και η κατανομή των αρμοδιοτήτων, η οποία διαφοροποιείται σε σχέση με το προηγούμενο Σύνταγμα. Για πρώτη φορά κατοχυρώνεται ρητά το λεγόμενο τεκμήριο αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αυτό βέβαια ίσχυε σε κάποιο βαθμό στη θεωρία και εφαρμοζόταν στη νομολογία.

Υπήρχε η άποψη ότι πραγματικά οι τοπικές υποθέσεις ανήκουν κατά βάση στην Αυτοδιοίκηση. Ωστόσο είναι άλλο το θέμα της συνταγματικής κατοχύρωσης, διότι τώρα πλέον η Κεντρική Διοίκηση είναι αυτή που έχει το βάρος της αποδείξεως ότι μία υπόθεση τοπική δεν ανήκει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Επομένως είναι δυνατόν να οριοθετηθούν σωστά οι αρμοδιότητες της Αυτοδιοίκησης, αν και η διάκριση - όπως θα πούμε στην συνέχεια - μεταξύ τοπικής και κρατικής υπόθεσης έχει κάτι από μία παλιά αντίληψη συγκεντρωτικού κράτους, η οποία μας βρίσκει επιφυλακτικούς.

Συνταγματική η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του κράτους στην ΤΑ

Τρίτον, ιδιαίτερη σημασία έχει και η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων που γίνεται ρητά, η πρόβλεψη μάλλον που υπάρχει για πρώτη φορά στο Σύνταγμα ότι, μπορούν να μεταβιβάζονται στην Αυτοδιοίκηση αρμοδιότητες που ανήκουν καταρχήν στις αρμοδιότητες του κράτους.

Όσο και αν η διατύπωση είναι λάθος - και θα εξηγήσω στην συνέχεια το γιατί - η ουσία είναι ότι έτσι μπορούν να αντιμετωπιστούν προβλήματα τα οποία είχαν ανακύψει στο παρελθόν σε ότι αφορά αρμοδιότητες που δόθηκαν μεν στην Αυτοδιοίκηση και στον Α' Βαθμό αλλά ιδίως στον Β' Βαθμό, αλλά ήρθε το Συμβούλιο Επικρατείας με μία "κρατική" θα έλεγα λογική και της υπήγαγε αυτές τις αρμοδιότητες στην "κρατική" εξουσία, θεωρώντας ότι είναι υπερβολή να τις ασκεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Εδώ λοιπόν υπάρχει μία αντιμετώπιση από το Σύνταγμα που επιτρέπει την μεταβίβαση τέτοιων αρμοδιοτήτων και λύνει καταρχήν το πρόβλημα.

Αρμοδιότητες και σε συνδέσμους ΟΤΑ

Τέλος, σε ότι αφορά πάλι την κατανομή αρμοδιοτήτων, ιδιαίτερη μπορεί να αποδειχτεί η σημασία μίας νέας ρύθμισης που αφορά τους Συνδέσμους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σύνδεσμοι προβλέπονταν και παλιά, ωστόσο οι Σύνδεσμοι αφορούσαν αποκλειστικά Δήμους και Κοινότητες και η διοίκηση εντοπιζόταν ακριβώς σε αυτό το επίπεδο. Σήμερα, μιλώντας το Σύνταγμα απλώς για αιρετά Όργανα, τα οποία αναλαμβάνουν τη διοίκηση αυτών των Συνδέσμων, δίνει μία πολύ σημαντική δυνατότητα, να δοθούν δηλαδή και αρμοδιότητες στους Συνδέσμους, και όχι απλώς κάποια τεχνικά ζητήματα, ώστε να λυθεί το τεράστιο ζήτη-

μα των μητροπολιτικών λειτουργιών.

Κατά την άποψή μας το πρόβλημα αυτό είναι ζωτικής σημασίας καταρχήν για την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, κατά δεύτερον για όλες σχεδόν τις άλλες μεγάλες πόλεις. Οι Σύνδεσμοι δίνουν θεσμικά τη δυνατότητα να οργανωθεί σε ένα άλλο επίπεδο η διαχείριση των μητροπολιτικών λειτουργιών, ώστε οι ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού ενδεχομένως ή και αργότερα μόνο Α' βαθμού, ως πούμε για την Αθήνα, θα μπορούσαν μέσω των Συνδέσμων με δημοκρατική ανάδειξη των Οργάνων να διαχειριστούν όλες τις μητροπολιτικές λειτουργίες. Βεβαίως όμως, αυτό θα σήμαινε - και αυτό είναι ένα ζήτημα ανοικτό για μία μεγάλη τομή και στη Δημόσια Διοίκηση κατά την άποψή μου - ότι ανάμεσα στους Συνδέσμους των ΟΤΑ και στην κυβέρνηση, θα έπρεπε να καταργηθούν όλα τα άλλα επίπεδα διοίκησης, τα οποία σωρεύονται στην πρωτεύουσα, δημιουργούν κόστος, δημιουργούν γραφειοκρατία και δεν προσφέρουν σε τελευταία ανάλυση τίποτα άλλο παρά μόνο επικάλυψη αρμοδιοτήτων.

Αν υπάρχει ένα πρώτο βασικό επίπεδο που είναι Αυτοδιοίκηση και ένα δεύτερο επίπεδο που είναι κυβέρνηση, από εκεί και πέρα τα προβλήματα μπορούν να βρουν τον δρόμο τους.

Ρητά ορίζεται η οικονομική αυτοτέλεια της Αυτοδιοίκησης

Το δεύτερο μεγάλο κομμάτι μεταρρυθμίσεων αφορά τη διαχείριση των οικονομικών προβλημάτων. Για πρώτη φορά ορίζεται ρητά η οικονομική αυτοτέλεια της Αυτοδιοίκησης και μάλιστα με ρύθμιση, η οποία είναι πολύ πιο δεσμευτική για την κυβέρνηση από ότι η προηγούμενη. Για πρώτη φορά δηλαδή ορίζεται ότι, το κράτος πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση των πόρων της Αυτοδιοίκησης. Το θέμα των πόρων, όπως πολύ καλά ξέρετε, είναι ζωτικής σημασίας για την Αυτοδιοίκηση διότι δεν μπορεί να στηρίζεται η οικονομική ευμάρεια της

Αυτοδιοίκησης στην προαίρεση της Κεντρικής Διοίκησης.

Θα πρέπει να υπάρχει - και υπάρχει ήδη μία - συνταγματική επιταγή που μπορεί να δεσμεύσει και νομοθετικά πλέον την Κεντρική Διοίκηση για τη διασφάλιση των πόρων της Αυτοδιοίκησης, η οποία διασφάλιση μπορεί να οδηγήσει και στην αναβάθμισή της και στην αντιμετώπιση των λειτουργιών.

Μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων

Το θέμα είναι βέβαια ότι είναι πολύ σημαντικό και σε ότι αφορά τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση στην αποκεντρωμένη διοίκηση και την Αυτοδιοίκηση. Ένα μεγάλο ζήτημα είναι ότι όταν μεταφέρονται αρμοδιότητες πρέπει να μεταφέρονται και αντίστοιχοι πόροι. Είναι ένα ζήτημα που το έθεσε με έμφαση η ΚΕΔΚΕ στην τελευταία αναθεώρηση και τελικά πέρασε στο Σύνταγμα, γιατί όπως γνωρίζετε το μεγαλύτερο πρόβλημα στην Αυτοδιοίκηση είναι να της μεταφέρονται αφειδώς αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους.

Ένα τελευταίο και ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα, είναι το θέμα της καθιέρωσης τοπικών εσόδων. Η ρύθμιση αυτή υπερβαίνει κατά πολύ τη λογική των ανταποδοτικών τελών που αποτελούσαν κατά βάση μέχρι τώρα τους ίδιους πόρους της Αυτοδιοίκησης. Δεν φτάνει μέχρι τη φορολογία από την μεριά των Δήμων, διότι η πρωτοβουλία εξακολουθεί να ανήκει στην κεντρική εξουσία και τον νομοθέτη.

Ωστόσο όμως επιτρέπει να οργανωθεί έτσι το φορολογικό σύστημα ώστε η διαχείριση ενός μέρους των πόρων να γίνεται σε αυτοδιοικητικό επίπεδο, χωρίς να επιβάλλονται νέοι φόροι, αλλά ένα κομμάτι αυτών που επιβάλλονται να το διαχειρίζεται κατευθείαν η Αυτοδιοίκηση για να μπορεί να προγραμματίζει το έργο της διαφορετικά, με ιδιαίτερη βέβαια προσοχή σε ορισμένα ζητήματα όπως είναι η ισότητα στα δημόσια βάρη. Ιδιαίτερη προσοχή επίσης πρέπει να αποδοθεί στην αποτροπή

παρεκτροπών από ορισμένες πλευρές αυτοδιοικητικές όσον αφορά την επιβολή υπέρογκων φόρων που θα οδηγούν σε μία νέα πραγματικότητα στα φορολογικά βάρη.

Ανεξάρτητη αρχή για τον έλεγχο των οικονομικών των ΟΤΑ

Τέλος, σημαντική διάταξη και ρύθμιση σε ότι αφορά την οικονομική διαχείριση της Αυτοδιοίκησης, είναι ότι καθιερώνεται για πρώτη φορά η αρχή της οικονομικής διαφάνειας, η οποία αποτελεί κεντρική αρχή σε όλα τα ευρωπαϊκά κείμενα. Η αρχή της διαφάνειας είναι εξαιρετικής σημασίας διότι έτσι δίνει συγκεκριμένο νόημα και περιεχόμενο στον έλεγχο που ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση προς την Αυτοδιοίκηση.

Ο έλεγχος αυτός με βάση το Σύνταγμα, αναθεωρημένη πλέον διάταξη, είναι μόνο νομικός έλεγχος. Δεν υπάρχει δηλαδή δυνατότητα ελέγχου σκοπιμότητας πλέον, ούτε έμμεσα ούτε άμεσα. Το μεγάλο όμως ζητούμενο είναι να οργανωθεί έτσι η διαχείριση των πόρων ώστε να διασφαλιστεί η αρχή της διαφάνειας. Αυτό μπορεί να γίνει με μηχανισμούς ελέγχου που δεν θα είναι μηχανισμοί κυβερνητικοί, αλλά θα είναι ενδεχομένως ανεξάρτητες αρχές. Μία ανεξάρτητη αρχή κεντρική, η οποία θα μπορεί και θα παρέχει τα εχέγγυα νομικού ελέγχου, δηλαδή άσκησης της εποπτείας στην Αυτοδιοίκηση κατά τέτοιο τρόπο ώστε, πραγματικά να διασφαλιστεί η αποτροπή οικονομικών παρεκτροπών της Αυτοδιοίκησης που σε πολλές περιπτώσεις είναι μία ανοικτή πληγή, που τραυματίζει την αξιοπιστία της Αυτοδιοίκησης.

Οι καινοτομίες αποτελούν μία σημαντική αλλαγή στο σκηνικό της Αυτοδιοίκησης, στο συνταγματικό σκηνικό. Εν τούτοις - κατά την άποψή μου - οι αλλαγές αυτές

δεν επεκτάθηκαν σε μία συνολική λογική, σε μία συνολική θεώρηση της Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο της οργάνωσης του σύγχρονου εθνικού κράτους. Το μεγάλο πρόβλημα είναι κατά την άποψή μου ότι δεν υπάρχει αυτήν τη στιγμή μία ενιαία θεώρηση του ελληνικού διοικητικού συστήματος αφενός μεν ως Κεντρικής Διοίκησης και αφετέρου ως αποκεντρωμένης διοίκησης υπό δύο εκδοχές. Η μία εκδοχή είναι τα αποκεντρωμένα όργανα της Κεντρικής Διοίκησης, όπως τα γνωρίζουμε, και η άλλη εκδοχή είναι η Αυτοδιοίκηση. Μόνο με μία τέτοια ξεκάθαρη λύση θα μπορούσε η Αυτοδιοίκηση να ανακτήσει τον ρόλο που τύποις της απονέμεται και να μπορέσει να διαδραματίσει, να ασκήσει μάλλον εκείνες τις λειτουργίες, οι οποίες θα προσδώσουν στην άσκηση της εξουσίας της ουσιαστικό περιεχόμενο.

Ρητή κατοχύρωση της αρχής της εγγύτητας

Αυτό για να γίνει έπρεπε να συνοδευτεί η άσκηση αρμοδιοτήτων με μία ρητή κατοχύρωση, που η ΚΕΔΚΕ πρότεινε επανειλημμένα, της αρχής της εγγύτητας με βάση την οποία οι αποφάσεις πρέπει να ασκούνται όχι μόνο στα όργανα, που είναι πλησιέστερα στον πολίτη, αλλά και στα όργανα τα οποία έχουν την εντονότερη δημοκρατική νομιμοποίηση. Αυτή είναι η ουσία της τοπικής αυτονομίας, που αποτελεί την αναγκαία βίωση, θα λέγαμε, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Παρόλο όμως που δεν κατοχυρώθηκε συνταγματικά η αρχή της εγγύτητας, πρέπει να αποτελέσει το βασικό κριτήριο για τον νομοθέτη, ο οποίος με την εξειδίκευση αυτών των αρμοδιοτήτων καλείται να δώσει στην Αυτοδιοίκηση νόημα και περιεχόμενο, βάθος και θεσμική προοπτική, ώστε να μπορέσει να διαδραματίσει

έναν νέο ρόλο στις νέες συνθήκες.

Οπωσδήποτε βέβαια, αυτό το θεσμικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί, παρά τις ατέλειες, τις αδυναμίες και τις ατολμίες του, είναι ένα θεσμικό πλαίσιο το οποίο ανοίγει δρόμους.

Το μεγάλο ζητούμενο είναι πώς θα αξιοποιηθούν αυτοί οι δρόμοι.

Ποια βήματα θα γίνουν για την αναβάθμιση του Α' και του Β' Βαθμού; Πόσο γρήγορα θα προχωρήσει η Μητροπολιτική Αυτοδιοίκηση;

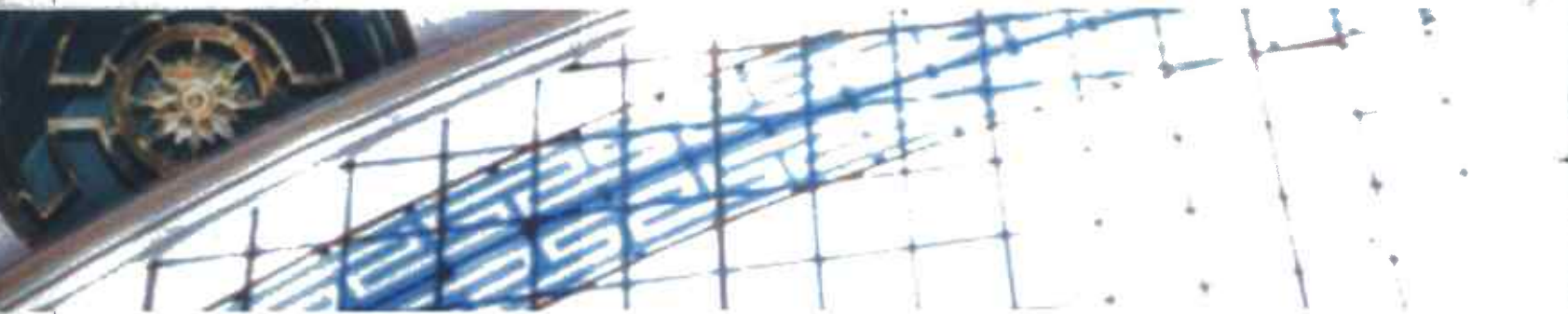
Πόσο γρήγορα θα λάβουν σάρκα και οστά τα νέα οικονομικά δεδομένα, που θα διασφαλίσουν την οικονομική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Πόσο γρήγορα θα διασφαλιστούν μηχανισμοί ουσιαστικού ελέγχου για τις οικονομικές παρεκτροπές της Αυτοδιοίκησης, ώστε να διασφαλιστεί ουσιαστικά η αρχή της διαφάνειας;

Πόσο γρήγορα τέλος, θα υπάρξει αναμόρφωση και του τοπικού πολιτικού συστήματος, ώστε να γίνει πιο πλουραλιστικό και να μπορεί η εκάστοτε αντιπολίτευση να ασκεί πιο ουσιαστικό ελεγκτικό ρόλο. Έτσι ώστε αυτό που θέλουμε γενικά στη δημοκρατία, τον πολιτικό έλεγχο και την πολιτική συμμετοχή, να το διασφαλίσουμε σε αυτό το επίπεδο - το επίπεδο της Αυτοδιοίκησης - που είναι ένα προνομιακό επίπεδο άσκησης δημοκρατίας και μάλιστα κατά τέτοιο τρόπο που να μην είναι αναστρέψιμο.

Οπωσδήποτε οι επιλογές αυτές είναι σημαντικές και θα σφραγίσουν τις επόμενες εξελίξεις. Βήματα έχουν γίνει.

Κατά την άποψή μας όμως, στην περίοδο που διανύουμε και με τα προβλήματα που έχουν ανακύψει τόσο στο διεθνές όσο και στο εθνικό σκηνικό, αυτήν τη στιγμή χρειάζονται άλματα.

Ελπίζουμε λοιπόν ότι η πολιτική ηγεσία και τα πολιτικά κόμματα θα σταθούν στο ύψος των περιστάσεων και θα κάνουν πραγματικά αυτά τα άλματα.

Τα οικονομικά της Τ.Α. πρώτου βαθμού

Τα οικονομικά των ΟΤΑ είναι ένα από τα άλυτα προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και είναι άλυτο όχι γιατί από τη φύση του δεν επιδέχεται λύση, αλλά γιατί η άριστη λύση σήμερα αποδεικνύεται αύριο ότι δεν είναι υλοποιήσιμη. Γιατί βέβαια οι συνθήκες μεταβάλλονται και οι λύσεις παραμένουν οι ίδιες. Με αυτή την έννοια θεωρώ ότι ακόμα και αν μπορούσαμε, δεν είναι σκόπιμο σήμερα να ασχοληθούμε με την επίλυση του οικονομικού προβλήματος της Αυτοδιοίκησης, αλλά με την αποσαφήνιση κάποιων εννοιών, με το ξεκαθάρισμα ενδεχομένως κάποιων θέσεων και με τη χάραξη κάποιων αξιών πάνω στους οποίους πιστεύω ότι πρέπει να πορευτεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Συμμερίζομαι τις απόψεις ότι διανύουμε μια κρίσιμη εποχή σήμερα και ότι πρέπει να εκμεταλλευτούμε το Γ' ΚΠΣ, αλλά βλέπω το θέμα και λίγο διαφορετικά. Και αυτό πρέπει να μας προβληματίσει όλους μας. Βλέπω το θέμα λίγο διαφορετικά διότι το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης θα διαρκέσει περίπου όσο θα διαρκέσει και η ηγεσία των νεοεκλεγμένων. Μετά δεν θα υπάρχει Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και πρέπει να σκεφτούμε τι θα συμβεί. Αν δεν βάλουμε τις βάσεις σήμερα για σωστή οικονομική διαχείριση και σωστή διάρθρωση των οικονομικών της Αυτοδιοίκησης, φοβάμαι ότι θα έρθουμε σε μια εποχή πάλι προβληματικών Οργανισμών.

Υπενθυμίζω ότι πριν λίγα χρόνια εμφανίστηκε ξαφνικά στην Ελλάδα το φαινόμενο των προβληματικών επιχειρήσεων. Όχι ότι παλαιότερα δεν είχαμε επιχειρήσεις σωστά οργανωμένες, αλλά εμφανίζεται και το πρόβλημα των προβληματικών επιχειρήσεων όταν έπαυε να υπάρχει ο προστατευτισμός με τους δασμούς, όπου ο Έλληνας επιχειρηματίας ήταν ανταγωνιστικός. Αν λοιπόν δεν λάβουμε υπόψη μας ότι μετά το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης τα πράγματα θα δυσκολέψουν, οι ιδιωτικοί και δημόσιοι φορείς φοβάμαι ότι θα αγγίζουν τα όρια της προβληματικότητας. Με αυτή την έννοια λοιπόν, ας εκμεταλλευτούμε τις όποιες δυνατότητες δίνει το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, αλλά ας βάλουμε και τις βάσεις για το 2006 και μετά.

Τα θέματα τα οποία νομίζω ότι θα πρέπει να μας απασχολήσουν και πάνω στα οποία πρέπει να βασιστεί ο προβληματισμός για τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης είναι: Το πρώτο, ποιος είναι ο οικονομικός ρόλος της Αυτοδιοίκησης σε σχέση με την κεντρική Διοίκηση, γιατί συχνά υπάρχει μια σύγχυση. Θεωρώ - και αυτό

δεν είναι δική μου άποψη μόνο, σε αυτό έχουν συμφωνήσει όλοι οι επιστήμονες σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου - ότι ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης, ο πρωταρχικός οικονομικός ρόλος της Αυτοδιοίκησης είναι η παροχή τοπικών δημοσίων αγαθών και υπηρεσιών.

Δηλαδή, η παροχή αγαθών και υπηρεσιών τα οφέλη των οποίων εξαντλούνται σχεδόν στα όρια του Δήμου.

Το ερώτημα βέβαια είναι ποια είναι τοπικά δημόσια αγαθά και ποιος είναι ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης σε κάθε χώρα.

Ο μικρότερος βαθμός αποκέντρωσης, ο μικρότερος ρόλος δηλαδή της Αυτοδιοίκησης υπάρχει στην Ελλάδα, είτε κοιτάξει κανείς το ρόλο από την πλευρά των εσόδων, είτε από την πλευρά των δαπανών, έχουμε τον μικρότερο ρόλο. Αυτό ίσως και να είναι ένα θετικό, με την έννοια ότι είμαστε αρκετά χαμηλά, έχουμε πορεία μπροστά μας και έχουμε αν θέλετε και την εμπειρία των άλλων χωρών προς τα πού θα πορευτούμε.

Το δεύτερο, ποιος είναι ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε άλλες χώρες και τι κάνει. Στις περισσότερες χώρες ένα μεγάλο ποσοστό των δραστηριοτήτων της Αυτοδιοίκησης πάει σε τομείς όπως είναι η πρόνοια, η υγεία, η εκπαίδευση και ένα πολύ μικρό ποσοστό είναι οι γενικές υπηρεσίες.

Θεωρώ ότι αν κάποιος από εσάς δουλέψει τα οικονομικά του Δήμου του, μάλλον θα διαπιστώσει την αντίστροφη τάση: Ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό είναι οι λεγόμενες γενικές λειτουργικές δαπάνες και ένα μικρό ποσοστό πάει σε αυτές τις δραστηριότητες που περιέγραψα προηγουμένως ή και καθόλου. Αυτό δείχνει τη διαφορά αν θέλετε της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα σε σχέση με άλλες χώρες.

Αυτά όμως όσον αφορά τις δραστηριότητες της Αυτοδιοίκησης, το κύριο θέμα όμως είναι η χρηματοδότηση αυτών των δραστηριοτήτων. Εδώ, δεν θα προσπαθήσω να δώσω λύση, απλώς να απαντήσω σε κάποια ερωτήματα.

Ποια και πόσα πρέπει να είναι τα έσοδα της ΤΑ

Το πρώτο ερώτημα είναι ποια πρέπει να είναι αυτά τα έσοδα ή πόσα πρέπει να είναι αυτά τα έσοδα. Αυτό είναι το μόνο εύκολο ερώτημα να απαντηθεί. Τα έσοδα πρέπει να είναι τόσα, όσα απαιτούν οι αρμοδιότητες. Αυτό το λέμε στη θεωρία, δεν γίνεται στην πράξη. Όμως είναι αυτονόητο ότι όσα και να γράφονται, όσα και

να λέγονται για το ρόλο της Αυτοδιοίκησης, αν δεν δοθούν οι κατάλληλοι και οι επαρκείς πόροι δεν πρόκειται να γίνει τίποτα.

Κατά συνέπεια, δεν θα μείνουμε τόσο στο ποσοτικό στοιχείο των εσόδων, γιατί αυτό απαντήθηκε ήδη, ότι αν δε δώσεις τα έσοδα δε θα γίνει τίποτα, θα επιμείνω στην ποιοτική διάσταση του προβλήματος:

Από πού πρέπει να προέρχονται αυτά τα έσοδα;

Θεωρώ ότι στο παρελθόν δεν κινηθήκαμε στη σωστή κατεύθυνση. Εναποθέσαμε δηλαδή τις ελπίδες μας - και πάω αρκετά πίσω - είτε στις κρατικές επιχορηγήσεις, οι οποίες δεν είναι και η καλύτερη πηγή χρηματοδότησης της Αυτοδιοίκησης και θα δούμε στην συνέχεια γιατί, είτε στις δημοτικές επιχειρήσεις.

Υπήρξε μια εποχή που πιστέψαμε ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις θα λύσουν το πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης ή σε άλλες λύσεις, που τα τελευταία χρόνια ακούγονται έντονα προβληματισμοί και προτάσεις γύρω από τα νέα χρηματοδοτικά προϊόντα, τα οποία βεβαίως κανείς δεν αποκλείει. Αλλά τα νέα χρηματοδοτικά προϊόντα τι είναι; Δάνεια είναι. Και τα δάνεια όλοι ξέρουμε ότι είναι λεφτά προς επιστροφή και μάλιστα εντόκως, τα οποία για να μπορέσεις να επιστρέψεις πρέπει να τα έχεις. Τα λεφτά αυτά από πού θα βρεθούν;

Βασική πηγή χρηματοδότησης τα φορολογικά έσοδα

Εδώ ερχόμαστε σε μια άλλη αλήθεια: Δεν υπάρχει δημόσιος τομέας σε καμία χώρα που να μη χρηματοδοτείται από φορολογικά έσοδα, είτε μας αρέσει, είτε δεν μας αρέσει. Η μόνη πηγή χρηματοδότησης οποιουδήποτε κομματιού του δημόσιου φορέα, είναι τα φορολογικά έσοδα. Θεωρώ λοιπόν, και αυτό δείχνει η διεθνής εμπειρία και η θεωρία, ότι η βασική πηγή χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αν θέλουμε να έχει οικονομική ανεξαρτησία, αν θέλουμε να έχει οικονομική αυτοτέλεια, πρέπει να είναι τα φορολογικά έσοδα και συμπληρωματικά βεβαίως οι άλλες πηγές εσόδων.

Από τα ίδια έσοδα στις κρατικές επιχορηγήσεις

Τι δείχνουν τα δεδομένα: Ότι διαχρονικά, η σχέση ιδίων εσόδων προς τις επιχορηγήσεις στην Ελλάδα χειροτέρεψε δραματικά. Φύγαμε δηλαδή από μια Αυτοδιοίκηση, η οποία είχε δικά της έσοδα και πήγαμε σε μια

Αυτοδιοίκηση, το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της οποίας προέρχεται από κρατικούς πόρους.

Είναι προφανές ότι αυτή δεν είναι μια υγιής εικόνα οικονομικών της Αυτοδιοίκησης ή αν θέλετε το ίδιο πράγμα λέγο διαφορετικά, ανέβηκε η συμμετοχή των επιχορηγήσεων από το 1971 μέχρι το 1998 που είναι και η τελευταία χρονιά στην οποία διαθέτουμε επίσημα στοιχεία για το σύνολο της Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα.

Την ίδια περίοδο βέβαια μειώθηκαν σημαντικά τα φορολογικά έσοδα της Αυτοδιοίκησης. Αυτό συνέβη διότι, φρόντισε η κεντρική διοίκηση να καταργήσει φόρους ή να πάρει η ίδια φόρους που αρχικά είχε εκχωρήσει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Θα σας αναφέρω ένα νούμερο. Στις αρχές της δεκαετίας του '50 στις 100 δραχμές έσοδα της Αυτοδιοίκησης οι 77 δραχμές προέρχονταν από φορολογικά έσοδα, δικά της έσοδα με δυνατότητα επιρρασμού των εσόδων από την ίδια. Σήμερα έχουμε πέσει πολύ κάτω των 11 δραχμών και αυτό κάτι λέει. Η σχέση βέβαια ιδίων εσόδων με επιχορηγήσεις είναι πολύ χειρότερη στην Ελλάδα από ότι είναι σε άλλες χώρες. Η Ελλάδα έχει τα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα ως ποσοστό των συνολικών εσόδων της Αυτοδιοίκησης ή τα χαμηλότερα φορολογικά έσοδα της Αυτοδιοίκησης ως ποσοστό των φορολογικών εσόδων του δημοσίου τομέα. Εδώ παρατηρείται το εξής περίεργο φαινόμενο, ότι ενώ τις τελευταίες δεκαετίες τα φορολογικά έσοδα όλου του δημόσιου τομέα έχουν αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με το ΑΕΠ, έχει μειωθεί σημαντικά η συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης σε αυτά. Δηλαδή, είναι σαν να μη συμμετέχει η Αυτοδιοίκηση στην εξέλιξη του δημόσιου τομέα.

Δεν είναι όμως μόνο τα φορολογικά έσοδα ως έσοδα τα οποία έχουν σημασία, αυτό το οποίο έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η φορολογική εξουσία. Η δυνατότητα δηλαδή της Αυτοδιοίκησης να επιρραίζει η ίδια τα φορολογικά της έσοδα. Εδώ τα πράγματα στην Ελλάδα είναι ακόμα πολύ χειρότερα, διότι τους όποιους πόρους έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν τους επιρραίζει η ίδια. Είναι φόροι που επιβάλλει το κράτος και δίνει τα έσοδα στην Αυτοδιοίκηση. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι δεν είναι τίποτα άλλο από ψευδεπίγραφες κρατικές επιχορηγήσεις. Αντί να δίνει το κράτος μια επιπλέον επιχορήγηση, δίνει το κράτος έναν φόρο, που το ίδιο αποφασίζει να επιβάλλει τον συντελεστή, το ίδιο τα εισπράττει και απλώς δίνει τα έσοδα στην Αυτοδιοίκηση. Εδώ λοιπόν υπάρχει μια πλήρης εξάρτηση της Αυτοδιοίκησης από οικονομικής πλευράς και

οι μελέτες έχουν δείξει - όχι μόνο στην Ελλάδα, παντού - ότι όπου υπάρχει οικονομική εξάρτηση, υπάρχουν και άλλοι είδους εξαρτήσεις και όπου υπάρχουν άλλοι είδους εξαρτήσεις τότε αρχίζει κανείς και αμφισβητεί πλέον τη χρησιμότητα της Αυτοδιοίκησης. Η χρησιμότητα της Αυτοδιοίκησης είναι να έχει ίδια άποψη για τις ανάγκες της περιοχής και να πράττει σύμφωνα με τις ανάγκες που κρίνουν οι δημότες ότι έχει η περιοχή τους. Να μην υπαγορεύεται από άνωθεν το τι θα κάνει η Αυτοδιοίκηση, γιατί άλλος χρηματοδοτεί τα έργα.

Ωριμες συνθήκες για φορολογική μεταρρύθμιση

Τον τελευταίο καιρό έχει αναπτυχθεί ένας προβληματισμός στην ΚΕΔΚΕ, σε συνάρτηση με την προσπάθεια που γίνεται για τη φορολογική μεταρρύθμιση. Θεωρώ ότι έχουν ωριμάσει πλέον οι σκέψεις και έχει ωριμάσει η εποχή για να γίνει κάτι ριζικό στον τομέα αυτό. Στο θέμα αυτό συμβάλλει το σχέδιο Καποδιστριας, το οποίο άλλαξε ριζικά την εικόνα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα. Δεν είναι πολύ πίσω, τα θυμόμαστε όλοι, αλλά ίσως χρειάζεται πού και πού να υπενθυμίζουμε ότι το 58,6% των Κοινοτήτων είχε πληθυσμό μέχρι 500 κατοίκους. Είναι λοιπόν προφανές ότι με τέτοια Αυτοδιοίκηση ούτε για ουσιαστικές αρμοδιότητες θα μπορούσε να μιλήσει κανείς, αλλά ούτε και για ουσιαστική πηγή χρηματοδότησης από ίδια έσοδα. Το 83,7% των Κοινοτήτων είχε πληθυσμό μέχρι 1.000 κατοίκους. Η κατάσταση έχει αλλάξει σημαντικά. Θεωρώ λοιπόν ότι ο Καποδιστριας εδώ μπορεί να βοηθήσει στο να σκεφτόμαστε λίγο διαφορετικά για τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης και όπως είπα και προηγουμένως, έχουν αλλάξει και οι εποχές. Έχουμε όλοι λίγο-πολύ συνειδητοποιήσει ότι οι επιχορηγήσεις δεν λύνουν το πρόβλημα, τα δάνεια δεν λύνουν το πρόβλημα, οι δημοτικές επιχειρήσεις δεν λύνουν το πρόβλημα. Πρέπει λοιπόν να σκεφτούμε και σε άλλους τομείς και αυτός ο τομέας είναι ο τομέας των φορολογικών εσόδων.

Η Αυτοδιοίκηση χρειάζεται δυναμικούς φόρους

Εδώ θα ήθελα να πω ότι οι προτάσεις που έχει επεξεργαστεί η ΚΕΔΚΕ και βασίζονται στα ελληνικά δεδομένα, αλλά και στη διεθνή εμπειρία, η οποία δείχνει ότι οι βασικές πηγές χρηματοδότησης από φορολογικά έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν μπορεί παρά να είναι κάποιοι δυναμικοί φόροι και όχι δευτε-

ρεύοντες φόροι, όπως υπάρχουν στην Ελλάδα ηλεκτροδοτούμενων χώρων, ακαλύπτων χώρων όπως είχαμε παλαιότερα, αλλά κάποιοι ουσιαστικοί φόροι, όπως είναι ο φόρος εισοδήματος, όπως είναι ο φόρος περιουσίας και γιατί όχι και ένας φόρος επιτηδεύματος, όπως ίσχυε παλαιότερα στην Ελλάδα και ισχύει σε πολλές άλλες χώρες.

Το θέμα είναι πως η πολιτική ηγεσία από πλευράς Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας έχει και αυτή συνειδητοποιήσει ότι υπάρχει μια ανάγκη για οικονομική ανεξαρτησία, έχουν ωριμάσει οι συνθήκες και στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και θεωρώ ότι είμαστε πολύ κοντά στο να μπουν σε νέα βάση τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι απαραίτητες

Άφησα για το τέλος την αναφορά μου στις επιχορηγήσεις, για τις οποίες βιάστηκα στην αρχή να τις θεωρήσω ως μια κακή πηγή χρηματοδότησης της Αυτοδιοίκησης. Οι κρατικές επιχορηγήσεις λοιπόν δεν είναι κακές, είναι απαραίτητες. Αλλά γίνονται κακές αν τις χρησιμοποιήσει κανείς άσχημα και έτσι έχουν χρησιμοποιηθεί κατά κόρον στην Ελλάδα. Οι κρατικές επιχορηγήσεις αν λειτουργήσουν σωστά, είναι αυτές οι οποίες διορθώνουν όλες τις ατέλειες ενός αποκεντρωμένου δημοσιονομικού συστήματος και μπορεί να κάνουν την Αυτοδιοίκηση να λειτουργεί ανταγωνιστικά και να κάνει ορθολογική διαχείριση των δημοσίων οικονομικών.

Στον τομέα αυτό βρισκόμαστε πολύ πιο πίσω. Δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια που οι κρατικές επιχορηγήσεις κατανέμονταν με μοναδικό κριτήριο τον πληθυσμό, πράγμα το οποίο δεν είναι σωστό και οι βελτιώσεις που έχουν γίνει έκτοτε δεν είναι και σημαντικές. Η εμπειρία των άλλων χωρών είναι πολύτιμη και έχω παλαιότερα τονίσει ότι και χώρες όπως το Μπαγκλαντές και οι Φιλιππίνες έχουν πολύ πιο προηγμένα συστήματα κατανομής των επιχορηγήσεων από αυτά που χρησιμοποιούμε στην Ελλάδα.

Ο δρόμος λοιπόν που ανοίγεται επί δικής σας θητείας για προβληματισμό γύρω από τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης είναι μεγάλος. Τα ζητήματα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε όλοι μαζί είναι σημαντικά και θεωρώ ότι υπάρχει και η γνώση και η θέληση αυτήν την εποχή για να λυθούν. Αρκεί να μην αντιμετωπίσουμε τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης κοντόφθαλμα, διότι θα βρίσκουμε λύσεις σήμερα, αλλά θα υποθηκεύουμε το αύριο.

Τι «τρέχει» με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, Περιβάλλοντος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος εντάσσεται σε ένα συνολικότερο εθνικό σχεδιασμό για το περιβάλλον, με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. Έτσι λοιπόν, ο συνολικότερος εθνικός σχεδιασμός για το περιβάλλον δεν καλύπτεται μόνο από το τομεακό πρόγραμμα, από το εθνικό πρόγραμμα όπως είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Περιβάλλοντος, αλλά καλύπτεται και από τα δεκατρία επιχειρησιακά προγράμματα, από άλλα τομεακά προγράμματα, τα οποία έχουν περιβαλλοντική διάσταση και βέβαια από το Ταμείο Συνολικής, το οποίο με ένα πολύ σημαντικό ποσό καλύπτει συγκεκριμένες δράσεις στον τομέα του περιβάλλοντος. Ειδικότερα τώρα, το τομεακό πρόγραμμα του οποίου την ευθύνη έχει η Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος περιβάλλοντος, έχει συνολικό προϋπολογισμό 677.000.000 ευρώ. Υπάρχει μια κοινοτική συνδρομή περίπου 75% και μια εθνική γύρω στο 25% και θα καθοριστεί και μια ιδιωτική συμμετοχή για έναν άξονα του προγράμματος, που θα καθοριστεί μέχρι τον Ιούλιο του 2003.

Υδατικό περιβάλλον: υπάρχουν ανοικτές ευκαιρίες

Ο πρώτος άξονας έχει δύο υποπρογράμματα: είναι το υδατικό περιβάλλον, που το πρώτο μέτρο είναι η παρακολούθηση της ποιότητας των νερών με 12.000.000 ευρώ. Πολύ γενικά, περιλαμβάνει τον εκσυγχρονισμό των εργαστηρίων δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας των νερών και τον έλεγχο της ποιότητας και της δειγματοληψίας. Στο μέτρο αυτό τελικοί δικαιούχοι, ανάλογα με τη φύση και το είδος της πράξης, μπορεί να είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, το Γενικό Χημείο του Κράτους, η ΔΕΥΑ και το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού έχουν ήδη δημοσιευτεί δύο προσκλήσεις, οι οποίες αφορούν κατηγορίες πράξεων για τις οποίες υπεύθυνο είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Η τρίτη πρόσκληση, η οποία δεν έχει βγει

ακόμα και θα ανακοινωθεί μέχρι το τέλος του χρόνου, είναι αυτή που θα αφορά Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και ΔΕΥΑ και πάντα σε σχέση με τις κατηγορίες πράξεων του μέτρου που μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις οι συγκεκριμένοι φορείς. Άρα, σε αυτό το μέτρο υπάρχει ακόμα ανοιχτό το ποσό που αφορά τις ΔΕΥΑ και τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Στο δεύτερο μέτρο του υδατικού περιβάλλοντος, που είναι οι ειδικές παρεμβάσεις στον τομέα της αποχέτευσης και ειδικά έργα.

Να σημειωθεί - γιατί ο τίτλος αυτός δημιουργεί κάποιες συγχύσεις - ότι δεν χρηματοδοτεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος αποχετευτικά δίκτυα.

Σε αυτό το μέτρο έχουν δημοσιευτεί τρεις προσκλήσεις και αφορούν και οι τρεις τους ΟΤΑ.

Η μία ήταν για έλεγχο των διαρροών των δικτύων ύδρευσης, η οποία έχει λήξει προ πολλού και ήδη έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της πρόσκλησης αυτής επτά έργα.

Η δεύτερη είναι η πρόσκληση που είχε να κάνει με την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων εκροών, η οποία επίσης έχει λήξει και έχουν υποβληθεί οι σχετικές προτάσεις και αφορούσε την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Να σημειωθεί όμως ότι οι προτάσεις που υποβλήθηκαν δεν έχουν αξιολογηθεί και δεν έχουν ενταχθεί ακόμα τα έργα, αλλά δεν καλύπτουν τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης. Αυτό σημαίνει ότι είναι πολύ πιθανόν να επαναπροκηρυχθεί η συγκεκριμένη δράση της επαναχρησιμοποίησης των επεξεργασμένων εκροών, και να κληθούν οι δήμοι να υποβάλλουν προτάσεις. Η τρίτη πρόσκληση αφορά τα φυσικά συστήματα επεξεργασίας λυμάτων, δηλαδή ειδικά συστήματα επεξεργασίας των λυμάτων και εντάσσεται στην κατηγορία δράσης που είναι υλοποίηση βιώσιμων έργων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων. Έχει βγει και αυτή η πρόσκληση, έχουν υποβληθεί προτάσεις. Από ότι φαίνεται όμως ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης δεν θα καλυφθεί από τις υποβληθείσες προτάσεις. Οπότε πολύ πιθανόν και η δράση

αυτή που αφορά σε επεξεργασία με φυσικά συστήματα, να επαναπροκηρυχθεί.

Καθοριστική χρονιά το 2003

Το 2003 είναι μια καθοριστική χρονιά για όλα τα προγράμματα. Είναι η χρονιά που γίνεται η ενδιάμεση αξιολόγηση. Και ενδιάμεση αξιολόγηση σημαίνει ότι πρέπει μέχρι το 2003 να έχουμε πετύχει σε επίπεδο υλοποίησης συγκεκριμένους δείκτες, τους οποίους έχουμε δηλώσει από τη στιγμή που καταθέσαμε το πρόγραμμα. Σε περίπτωση που οι δείκτες αυτοί δεν ικανοποιηθούν το 2003, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και κατά επέκταση το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης χάνει κοινοτικούς πόρους. Έτσι λοιπόν έπρεπε οι προσκλήσεις να βγουν, ώστε να έχουμε την δυνατότητα μέχρι το τέλος του χρόνου να εντάξουμε έργα τα οποία θα σημειώσουν και υλοποίηση φυσικού αντικείμενου, αλλά και απορρόφηση μέχρι το τέλος του 2003. Ευτυχώς όμως αρκετά θέματα που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα έχουμε τη δυνατότητα να τα επαναπροκηρύξουμε. Οι τελικοί δικαιούχοι είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ και η

ΔΕΥΑ. Και οι τρεις κατηγορίες δράσεων του μέτρου αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, η οποία έχει προσέλθει με προτάσεις, που δεν είναι όμως πάντα ολοκληρωμένες και το κυριότερο είναι ότι δεν είναι έτοιμες να προκηρυχτούν και να υλοποιηθούν. Αυτό

το κριτήριο είναι πάρα πολύ βασικό και είναι ένα κριτήριο που επιδρά συνολικότερα στη βαθμολογία που παίρνει η αίτηση που υποβάλλεται από τον τελικό δικαιούχο.

Στερεά απόβλητα

Ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας αφορά τα στερεά απόβλητα. Να διευκρινιστεί ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος δεν χρηματοδοτεί ΧΥΤΑ και θα εξηγήσω γιατί. Αν και υπάρχει μια κατηγορία δράσης που λέγεται κατασκευή ΧΥΤΑ μικρής κλίμακας - και το επισημαίνω αυτό γιατί γνωρίζω ότι τα οξυμένα προβλήματα που υπάρχουν στον τομέα της διαχείρι-

σης των αποβλήτων και ειδικότερα των χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων-όταν συντάχθηκε το πρόγραμμα, αποφασίστηκε ότι οι χώροι υγειονομικής ταφής απορριμμάτων θα χρηματοδοτηθούν κυρίως από το Ταμείο Συνοχής που έχει αρκετά μεγάλα κονδύλια για τα θέματα αυτά και από τα Περιφερειακά Προγράμματα.

Αν λοιπόν οι δήμοι θέλουν να προχωρήσουν σε υλοποίηση έργου ΧΥΤΑ, θα πρέπει να αναζητήσουν τους πόρους από άλλο πρόγραμμα, όχι από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος, αλλά από το Ταμείο Συνοχής Περιφερειακά Προγράμματα, στο οποίο βέβαια Ταμείο Συνοχής η δική μας διαχειριστική Αρχή έχει την ευθύνη παρακολούθησης των έργων και αξιολόγησής. Η πρόσκληση αυτή έχει βγει, έχει αρκετά μεγάλο προϋπολογισμό, απευθύνεται σε ΟΤΑ και μέχρι σήμερα έχει υποβληθεί μία αίτηση, ένα τεχνικό δελτίο, αν και η πρόσκληση είναι από το καλοκαίρι. Οπότε και αυτό το μέτρο είναι ανοικτό και αφορά τις αποκαταστάσεις χώρων διάθεσης αποβλήτων. Η άλλη κατηγορία δράσης, που είναι η κατασκευή ΧΥΤΑ μικρής κλίμακας, έχει έναν δείκτη 3. Δηλαδή, μέσα στο πρόγραμμα λέμε ότι θα κάνουμε τρεις μικρούς ΧΥΤΑ. Οι δύο ήδη έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα, είναι έργα τα οποία είχαν ενταχθεί στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και υπόγραψαν συμβάσεις εκτός επιλέξιμης περιόδου, δηλαδή μετά το 2002. Η πρόσκληση που αφορούσε τον τρίτο ΧΥΤΑ έχει ήδη δημοσιοποιηθεί, έχει λήξει και έχει υποβληθεί μία μόνο πρόταση, η οποία πιθανότατα θα ενταχθεί γιατί είναι ο τρίτος ΧΥΤΑ. Όμως δεν είχαμε και την δυνατότητα να κάνουμε συγκριτική αξιολόγηση, αφού δεν υπήρχαν περισσότερες προτάσεις. Για τα προγράμματα καθαρισμού ακτών επίσης έχει βγει η πρόσκληση και έχει καλυφτεί με δύο προγράμματα τα οποία έχουν ήδη ενταχθεί και έχουν ολοκληρωθεί κιόλας. Άρα, στο μέτρο αυτό, αυτό που κυρίως αφορά τους Δήμους είναι οι αποκαταστάσεις των χώρων διάθεσης, που είναι ανοιχτή η πρό-

σκληση και δεν έχουν υποβληθεί και προτάσεις. Οι τελικοί δικαιούχοι του μέτρου αυτού είναι ΥΠΕΧΩΔΕ, Περιφέρειες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και ΟΤΑ και ανάλογα με την πρόσκληση αναφέρονται οι τελικοί δικαιούχοι που καλούνται. Και στις τρεις προσκλήσεις καλούνται οι ΟΤΑ.

Το δεύτερο μέτρο του άξονα αφορά τα επικίνδυνα στερεά απόβλητα. Εδώ έχουμε μια

μεγάλη κατηγορία δράσης που έχει σχέση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως είναι η εξυγίανση, η αποκατάσταση χώρων ρυπασμένων από επικίνδυνα απόβλητα. Η πρόσκληση είναι στον αέρα, έχει ένα συνολικό προϋπολογισμό 13.000.000 ευρώ, λήγει

στο τέλος του μήνα και δεν έχει υποβληθεί καμία πρόταση. Άρα, είναι κάτι το οποίο είναι ανοιχτό και οι δήμοι καλούνται να υποβάλουν προτάσεις, εφόσον βέβαια υπάρχει μια κατάλληλη προετοιμασία, έστω και αρχική. Οι τελικοί δικαιούχοι στο μέτρο αυτό είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ, οι Περιφέρειες και η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Προστασία φυσικού τοπίου

Ο άξονας 3 αφορά στην Πολιτική Προστασία, η προστασία τοπίου και θαλάσσιου περιβάλλοντος. Έχουμε λοιπόν το μέτρο 3.1 και τελικοί δικαιούχοι είναι οι ΟΤΑ και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, αλλά με δράση που αντιστοιχεί σε μικρό προϋπολογισμό. Το δεύτερο μέτρο της πρόσκλησης, που είναι η προστασία και αποκατάσταση τοπίου, έχει δύο βασικές κατηγορίες δράσεων, η μία είναι αποκαταστάσεις τοπίων που κινδυνεύουν από υποβάθμιση και η άλλη είναι αποκαταστάσεις υποβαθμισμένων τοπίων. Η πρόσκληση που αναφέρεται στα τοπία που κινδυνεύουν από υποβάθμιση, έχει ήδη λήξει και έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο αυτής της πρόσκλησης επτά προτάσεις. Υπήρξε αρκετά μεγάλη συμμετοχή από την Τοπική Αυτοδιοίκηση στην πρόσκληση αυτή. Υποβλήθηκαν συνολικά περίπου τριάντα τεχνικά δελτία, αλλά τα περισσότερα από αυτά δεν κάλυπταν το κριτήριο της επιλεξιμότητας. Η πρόσκληση τώρα που

είναι στον «αέρα» και λήγει και στο τέλος του Δεκεμβρίου, αφορά την αποκατάσταση τοπίων υποβαθμισμένων. Δεν έχουν υποβληθεί πολλές προτάσεις. Μέχρι σήμερα έχουν υποβληθεί προτάσεις από τέσσερις Δήμους της χώρας. Υπάρχει δυνατότητα και για άλλες εντάξεις γιατί είναι μεγάλος ο προϋπολογισμός, ανέρχεται 11.000.000 ευρώ. Οι τελικοί δικαιούχοι τώρα του μέτρου αυτού, όπως βλέπετε, είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Περιφέρειες και οι ΟΤΑ.

Ατμοσφαιρική ρύπανση και ηχορύπανση

Ο άξονας προτεραιότητας 4, που είναι το ατμοσφαιρικό περιβάλλον και ο θόρυβος, αναφέρεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες δράσεων και έχει τελικούς δικαιούχους το ΥΠΕΧΩΔΕ και το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Όμως το μέτρο 2 στο συγκεκριμένο άξονα, που αφορά στην ηχορύπανση, ο βασικός τελικός δικαιούχος είναι οι Δήμοι. Έχει γίνει μια πρόσκληση, η οποία έχει λήξει και έχουν ενταχθεί στο πλαίσιο της αρχικής πρόσκλησης επτά έργα αντιθορυβικής προστασίας, που κυρίως είναι σχέδια αντιμετώπισης του θορύβου και ηχοπετάσματα. Επειδή όμως η πρόσκληση εκείνη δεν καλύφτηκε σε προϋπολογισμό βγήκε νέα πρόσκληση, η οποία έχει λήξει, έχουν υποβληθεί προτάσεις και είναι στο στάδιο της αξιολόγησης. Εδώ τελικοί δικαιούχοι είναι το ΥΠΕΧΩΔΕ και οι ΟΤΑ.

Χωροταξία - πολεοδομία - αναπλάσεις

Ένας άλλος άξονας που αφορά ιδιαίτερα την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι ο άξονας προτεραιότητας 7 με δύο μέτρα. Το ένα είναι η χωροταξία-πολεοδομία και το άλλο είναι οι αναπλάσεις. Στο πρώτο μέτρο χωροταξία-πολεοδομία, έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί πέντε προσκλήσεις. Η πρόσκληση που κυρίως αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι αυτή που αναφερόταν στην κατηγορία πράξεων, πολεοδομικές μελέτες, ΣΧΟΑΠ, ΓΠΣ, μελέτες αναπλάσεων με βάση τον

N.2508. Στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης, η οποία έχει λήξει από πριν το καλοκαίρι, υποβλήθηκαν 75 αιτήσεις. Από τις 75 αιτήσεις εντάχθηκαν στο πρόγραμμα 17 και καλύφθηκε στο σύνολό του ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης. Τώρα, στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης η οποία είχε προϋπολογισμό 9.000.000 ευρώ και έληξε 30/10/2002, υποβλήθηκαν 108 προτάσεις. Ο συνολικός προϋπολογισμός των προτάσεων που υποβλήθηκαν είναι πάνω από 45.000.000 ευρώ. Η ζήτηση που υπήρξε για την κατηγορία αυτή πράξεων ήταν πάρα πολύ μεγάλη. Ελπίζουμε ότι η αξιολόγηση θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του χρόνου, ώστε να μπορέσουμε μέσα στον πρώτο μήνα του επόμενου χρόνου να γίνει η έναρξη των έργων. Υπολογίζουμε ότι από τα 110 έργα που έχουν υποβληθεί θα μπορέσουμε να εντάξουμε περίπου 25 με 30, ανάλογα με τους προϋπολογισμούς που έχουν τα έργα.

Δεν εντάσσουμε προϋπολογισμούς, εντάσσουμε έργα

Να σημειωθεί ότι μερικές φορές για να μπορέσουμε να καλύψουμε περισσότερες ανάγκες, είμαστε αναγκασμένοι να ερχόμαστε σε μια διαπραγμάτευση με το φορέα επανεκτίμησης του οικονομικού αντικειμένου, του κοστολογίου που έχει κατατεθεί. Στις περιπτώσεις αυτές εμείς ελέγχουμε πάντα το κοστολόγιο. Υπάρχουν προτάσεις που είναι υπερκοστολογημένες, αλλά έχουμε βρει και πολλές προτάσεις που είναι υποκοστολογημένες και τις αυξάνουμε εμείς, διότι φαίνεται πως με το ποσό που ζητάει δεν θα μπορέσει να ολοκληρωθεί το έργο. Επειδή στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης σε αντίθεση με το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, δεν υπάρχει δυνατότητα αύξησης του προϋπολογισμού, αν ένα έργο ενταχθεί με 200.000 ευρώ, με τόσα πρέπει να τελειώσει. Εμείς εντάσσουμε όλο το έργο με τον προϋπολογισμό του. Δεν εντάσσουμε προϋπολογισμούς, εντάσσουμε έργα. Το διευκρινίζουμε αυτό γιατί υπήρχε μια διάθεση στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης να θέλουμε να εντάξουμε ένα έργο το οποίο γνωρίζαμε ότι κοστίζει 500.000.000 δραχμές και λέγαμε: αυτή τη στιγμή υπάρχουν 250.000.000-300.000.000 δραχμές, το εντάσσουμε και θα δούμε. Αυτό δεν γίνεται στο τρίτο, γιατί δεν εντάσσουμε χρήματα, εντάσσουμε έργα. Αν δεν αρκούν τα χρήματα του μέτρου ή τα χρήμα-

τα της πρόσκλησης για να ικανοποιηθούν όλη την πρόταση, αφαιρούμε κομμάτι από το έργο - φυσικό αντικείμενο. Τέτοιο όμως ώστε, να μην κινδυνεύει η λειτουργικότητα και το ολοκληρωμένο της πρότασης, γιατί όταν υποβάλλετε τεχνικά δελτία έργων η κάθε σύμβαση μέσα στο έργο είναι ένα υποέργο. Έτσι λοιπόν, το υποέργο έχει δικό του τεχνικό δελτίο και δικό του προϋπολογισμό.

Ατζέντα Habitat

Σε ότι αφορά στις αναπλάσεις τοπικού χαρακτήρα, αν και υπάρχει μεγάλη ζήτηση στα θέματα αυτά, γιατί τα έργα των αναπλάσεων μπορεί να μην είναι βασικά έργα υποδομής, αλλά ομορφάνουν πραγματικά τον τόπο μας και τη ζωή μας, δεν έχει το πρόγραμμα. Ενώ στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης καλύφθηκαν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος περισσότερες από 80 τοπικές αναπλάσεις, στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης αναφέρονται στις αναπλάσεις μεγάλων μητροπολιτικών κέντρων. Υπάρχουν όμως τρεις εξαιρέσεις: Οι αναπλάσεις των παράκτιων περιοχών, οι αναπλάσεις ιστορικών κέντρων και παραδοσιακών οικισμών και οι αναπλάσεις που καλύπτουν τους Δήμους, οι οποίοι έχουν επιλεγεί για την ατζέντα Habitat. Είναι ενταγμένοι εξήντα Δήμοι, και όσοι είναι το γνωρίζουν. Οι προσκλήσεις τώρα, όσον αφορά την ατζέντα Habitat, έχουν βγει από την αρχή του χρόνου και λήγει στο τέλος του χρόνου. Από τους 60 Δήμους έχουν υποβάλει τις προτάσεις τους οι 54, υπολείπονται 6 Δήμοι. Αν δεν υποβληθεί πρόταση από τους 6 Δήμους, ο Δήμος θα εξαιρεθεί από την Habitat ατζέντα, γιατί δε θα βγει άλλη πρόσκληση.

Νέα πρόσκληση για ιστορικά κέντρα

και παραδοσιακούς οικισμούς
Στο θέμα των ιστορικών κέντρων και παραδοσιακών οικισμών έχει βγει επίσης η πρόσκληση, η οποία έχει λήξει, έχουν υποβληθεί κάποιες προτάσεις. Από ότι φαίνεται δεν θα καλυφτεί ο προϋπολογισμός της πρόσκλησης και θα βγούμε σε νέα πρόσκληση για ιστορικά κέντρα, αναπλάσεις ιστορικών κέντρων και παραδοσιακών οικισμών.

Επίσης, η πρόσκληση που είναι στον αέρα και καλεί τους Δήμους να υποβάλλουν προτάσεις μέχρι τέλος Δεκέμβρη, είναι αυτή που αναφέρεται στην τρίτη κατηγορία δράσης: Αποκατάσταση μεμονωμένων αξιόλογων διατηρητέων δημοσίων κτιρίων. Έχουν υποβληθεί κάποιες προτάσεις, αλλά δεν έχει λήξει η πρόσκληση και περιμένουμε και άλλες.

Διαχείριση

προστατευόμενων περιοχών

Ο άξονας προτεραιότητας 8, που επίσης αφορά πάρα πολύ την Τοπική Αυτοδιοίκηση, σε συνεργασία και με τις Νομαρχίες και με τις Περιφέρειες, είναι η διαχείριση προστατευόμενων περιοχών και οι βιότοποι. Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού, που έχει έναν μεγάλο προϋπολογισμό για τα δεδομένα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον, υπάρχει μια προτεραιότητα στο πρόγραμμα για 25 ονοματισμένες περιοχές. Προτεραιότητα αποτελεί η εγκατάσταση ολοκληρωμένης διαχείρισης και λειτουργίας 25 σημαντικών προστατευόμενων φυσικών περιοχών της χώρας, όπου οι φυσικές αυτές περιοχές είναι οι 10 εθνικοί δρυμοί, οι υγρότοποι Ραμσάρ, είναι οι Σποράδες, η Ζάκυνθος, η Δαδιά. Η πρόσκληση αυτή είναι ανοιχτή, λήγει στο τέλος του Δεκέμβρη, δεν έχουν υποβληθεί προτάσεις και απορώ γιατί δεν έχουν υποβληθεί, διότι οι Δήμοι έχουν εμπειρία σε αυτά τα θέματα. Είναι θέματα τα οποία δουλεύτηκαν πάρα πολύ στο Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ήδη έχουν γίνει πολύ μεγάλα βήματα τουλάχιστον στο νομοθετικό επίπεδο στα θέματα αυτά. Με νόμο το Υπουργείο έχει ιδρύσει 25 φορείς διαχείρισης για συγκεκριμένες 25 περιοχές και αυτή η ίδρυση έγινε τώρα, στο τρέχον έτος. Οι φορείς αυτοί που ιδρύθηκαν πρέπει να στελεχωθούν και να λειτουργήσουν. ποδεικνύεται ότι είναι απαραίτητο να υπάρχουν φορείς διαχείρισης στις περιοχές αυτές, γιατί πρέπει να υπάρχει ένας κεντρικός συντονισμός για όλα τα θέματα που αφορούν την περιοχή και όχι μόνο για τα στενά θέματα της διαχείρισης των ειδών ή της διαχείρισης του βιοτόπου. Για όλα τα θέματα που αφορούν στο σχεδιασμό στις περιοχές αυτές, η πρόσκληση είναι ανοιχτή και έχει υποβληθεί μία μόνο πρόταση για τον εθνικό δρυμό της Πάρνηθας.

Δεν χρηματοδοτείται η τεχνική στήριξη του Δήμου

Υπάρχει και ο άξονας προτεραιότητας 10, που είναι η τεχνική βοήθεια. Εδώ θέλω να σταθώ, γιατί έχουμε πολλά αιτήματα από τους ΟΤΑ για αυτό το θέμα.

Πάρα πολλοί Δήμοι όταν υποβάλλουν μια αίτηση με τεχνικό δελτίο, έχουν ξεχωριστό υποέργο, τη στήριξη του Δήμου από εξωτερικό συνεργάτη. Με βάση τις επιλεξιμότητες όχι του προγράμματος, αλλά του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, ένα τέτοιο υποέργο δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα, δεν είναι επιλέξιμο. Τόσο στον κανονισμό περί επιλεξιμότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όσο όμως και στη δική μας νομοθεσία αναφέρεται σαφώς ότι ο τελικός δικαιούχος που αναλαμβάνει να εκτελέσει ένα έργο, είναι υπεύθυνος για τη διοίκηση, επίβλεψη, παρακολούθηση, οργάνωση, για οτιδήποτε αφορά το έργο. Ένας τελικός δικαιούχος ο οποίος δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στη διαδικασία αυτή βαθμολογείται αρνητικά και η επάρκεια, όπως λέμε, του τελικού δικαιούχου είναι κριτήριο αποκλεισμού και κόβεται το έργο. Επειδή καταλαβαίνουμε όλοι την ανάγκη που υπάρχει για στήριξη, ειδικά των μικρών ΟΤΑ που δεν έχουν Τεχνικές Υπηρεσίες και που δε θέλουμε να αποκλειστούν ως τελικοί δικαιούχοι από το πρόγραμμα, γίνεται μια προσπάθεια στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας του Προγράμματος να υπάρξει δυνατότητα χρηματοδότησης κάποιων υποστηρικτικών δράσεων των ΟΤΑ. Όμως αυτό όχι μεμονωμένα για κάθε Δήμο.

Ομάδες στήριξης μικρών δήμων

Αυτό που μπορεί να γίνει είναι να βρεθούν ομαδοποιημένα θέματα, δηλαδή κατηγορίες πράξεων του Προγράμματος που είναι και

νοτόμα, που αφορούν ειδική τεχνογνωσία και για τα θέματα αυτά με βάση τον νόμο για το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, μέσω της Μονάδας Οργάνωσης στη Διαχείριση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΜΟΔ Α.Ε.) να μπορέσουν να γίνουν ομάδες έργου, όπως ήδη έχει δημιουργηθεί μια ομάδα έργου για μικρά νησιά και μειονεκτικές περιοχές.

Να δημιουργηθούν λοιπόν κάποιες ομάδες που να στηρίζουν όχι έναν, αλλά περισσότερους τελικούς δικαιούχους, ιδίως για έργα τα οποία είναι καινοτόμα, όπως ας πούμε μπορεί να θεωρηθούν τα φυσικά συστήματα επεξεργασίας λυμάτων.

Μόνο από εκεί μπορεί να γίνει και αυτό διότι τα τεχνικά δελτία που έρχονται και έχουν ως υποέργο τη στήριξη του τελικού δικαιούχου - και μάλιστα πολλές φορές με ποσοστό το οποίο ο Δήμος θέλει να δώσει στην Αναπτυξιακή Εταιρεία με την οποία μέχρι σήμερα συνεργαζόταν για τη στήριξη και τη διοικητική οργάνωση του όλου θέματος - τώρα δεν μπορούν να περάσουν. Ισχύει βέβαια η προγραμματική σύμβαση όπως επιβάλλεται από τα σχετικά νομοθετήματα, αλλά η προγραμματική σύμβαση δεν μπορεί να αποτελέσει τρόπο ανάθεσης έργου. Αυτό δηλαδή το οποίο κάναμε με την προγραμματική σύμβαση και λέγαμε ότι η Αναπτυξιακή Εταιρεία θα πάρει το 10% του έργου για να κάνει αυτό και αυτό, δεν ισχύει πλέον. Σας το τονίζω γιατί όταν υποβάλλεται το δελτίο, είμαστε υποχρεωμένοι να μπαίνουμε σε διαδικασίες τροποποίησης του.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος σε αριθμούς

Τώρα μερικά γενικά στοιχεία του προγράμματος πολύ σύντομα. Έχουν δημοσιευτεί 38 προσκλήσεις, που αφορούν σε όλα τα μέτρα του προγράμματος και καλύπτουν το 60% του προϋπολογισμού. Υπάρχουν περίπου 110 ενταγμένα έργα, συνολικού προϋπολο-

γισμού 180.000.000 ευρώ, που είναι το 30% του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος. Υπάρχει δηλαδή ακόμα πολύ μεγάλο περιθώριο για ένταξη έργων και εξηγώ ότι υπάρχει μεγάλο περιθώριο γιατί μέσα στο 30% είναι και η Κάρλα, η οποία είναι το 25% του προγράμματος, αλλά καταλαβαίνετε ότι τα μικρά έργα έχουν μείνει ακόμα ανοιχτά.

Καθημερινή ηλεκτρονική ενημέρωση

Στο www.eper.gr μπορείτε να ενημερώνεστε καθημερινά, εδώ υπάρχουν όλες οι πληροφορίες που αφορούν το Πρόγραμμα. Είναι ο τρόπος με τον οποίο δίνουμε την καλύτερη δημοσιότητα του Προγράμματος.

Αν επισκέπτεστε με μια συχνότητα συγκεκριμένη τον δικτυακό τόπο, όπως και τους δικτυακούς τόπους των άλλων επιχειρησιακών προγραμμάτων, ενημερώνεστε για το τι καθημερινά συμβαίνει, τα νέα στις προσκλήσεις, ακόμα και ερωτήματα. Υπάρχει συγκεκριμένο σημείο που μπορείτε να υποβάλετε ηλεκτρονικά ερωτήσεις. Μπορείτε να υποβάλλετε ηλεκτρονικά ερωτήσεις επί τεχνικών θεμάτων, επί διαδικαστικών θεμάτων, επί νομοθετικών θεμάτων και εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να σας απαντήσουμε.

Ακόμα και να μην ξέρουμε την απάντηση είμαστε υποχρεωμένοι να τη μάθουμε και να σας απαντήσουμε.

Να ξέρετε ότι η Διαχειριστική Αρχή είναι στη διάθεσή σας, σε συνεργασία με το Υπουργείο και τις θεματικές διευθύνσεις του Υπουργείου και πιστεύω ότι μέσα από μια καλή συνεργασία και μια αποδοχή, γιατί δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα, των δύσκολων διαδικασιών που έχουν επιβληθεί και για εμάς και για εσάς, θα μπορέσουμε να πετύχουμε κάτι και να μην χάσουμε τουλάχιστον πολύτιμους πόρους για τη χώρα μας, αλλά συγχρόνως να γίνουν και κάποια έργα στον τομέα του περιβάλλοντος, που είναι και σημαντικότερος για την ποιότητα της ζωής μας, τομέας.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κατά αντιστοιχία το Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα, είναι από τα προγράμματα που έχουν έναν στόχο κατεξοχήν κοινωνικό.

Δεν θα μακρηγορήσω επί του θέματος, δηλαδή του πόσο σημαντική είναι η απασχόληση, πόσο σημαντική είναι η ένταξη ανθρώπων, οι οποίοι ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες, πόσο σημαντική είναι για έναν άνθρωπο η άσκηση του δικαιώματος της εργασίας σε μια αγορά ή σε ένα περιβάλλον, όπου η προσφορά αυτή τα τελευταία χρόνια έχει συρρικνωθεί και όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στην Ευρώπη και παντού. Επομένως, έχουμε μπροστά μας ένα πρόβλημα που έχει πολύ μεγάλες κοινωνικές προεκτάσεις, διότι ο κάθε άνεργος σε ότι αφορά τον εαυτό του είναι 100% άνεργος για τον ίδιο και για την οικογένειά του και επομένως οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση με ποσοστά ή με αριθμούς τον αφορά σε πολύ μικρότερο ποσοστό από ότι αφορά εμάς που σχεδιάζουμε, εμάς και εσάς που υλοποιούμε και γενικώς όλους αυτούς, οι οποίοι προβληματίζονται και έχουν λόγο στα θέματα του σχεδιασμού των πολιτικών της απασχόλησης.

Στροφή στις πολιτικές απασχόλησης

Τα τελευταία χρόνια και σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει μια ουσιαστική στροφή στα θέματα της απασχόλησης, ακριβώς επειδή, λόγω των αλλαγών που συντελούνται και στην Ευρώπη και διεθνώς, δεν μπορούν πια τα θέματα ανεργίας να αντιμετωπιστούν με κλασσικούς επιδοματικού τύπου τρόπους που είχαμε συνηθίσει τις προηγούμενες δεκαετίες και εμείς και οι άλλες χώρες. Επομένως, εξ' αυτής της ανάγκης είναι πολύ μεγάλη η στροφή που έχει παρατηρηθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις πολιτικές της απασχόλησης και κατά αντιστοιχία σε αυτές που τα κράτη-μέλη, όπως και εμείς, ακολουθούν. Υπάρχει αυτή τη στιγμή ένας σχεδιασμός και ένας συντονισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο,

που σχετίζεται και με την παρακολούθηση του τι κάνει κάθε χώρα στα θέματα απασχόλησης. Είναι γνωστό ότι σε ετήσια βάση όλες οι χώρες συντάσσουν τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την απασχόληση και αντίστοιχα για τα θέματα του κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτά συνεκτιμώνται, η μια χώρα μαθαίνει από την άλλη.

Είμαστε από τις χώρες στην οποία διαθέτουμε το προνόμιο στην προγραμματική περίοδο μέχρι το 2006 να έχουμε μια χρηματοδότηση αρκετά υψηλή, όπως και σε άλλους τομείς και στον τομέα της απασχόλησης και αυτό μας επιτρέπει να υλοποιούμε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, που σχετίζεται με τα θέματα απασχόλησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης.

2 δις ευρώ μέχρι το 2006 για προγράμματα απασχόλησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός που έχουμε να διαχειριστούμε την περίοδο 2000-2006 για τα θέματα απασχόλησης, ανέρχεται περίπου σε 2.000.000.000 ευρώ, δηλαδή περίπου 700.000.000.000 δραχμές. Οι στόχοι που έχουν συμφωνηθεί είναι η πρόληψη της ανεργίας μέσω της εξατομικευμένης παρακολούθησης του κάθε ανέργου, η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, ώστε με την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας να έχουμε αύξηση της απασχόλησης, η προώθηση της ισότητας ισών ευκαιριών.

Σε αυτό το σημείο θέλω να προσέξουμε ότι δεν αναφερόμαστε μόνο σε θέματα ισότητας των δύο φύλων, αλλά σε παροχή ίσως ευκαιριών και σε ευπαθείς ομάδες ή ειδικές ομάδες, όπως είναι οι τσιγγάνοι, όπως είναι οι απεξαρτώμενοι από τα ναρκωτικά, οι παλιννοστούντες, οι άνθρωποι που έχουν αναπηρίες και λοιπά.

Επίσης, ως κυρίαρχος στόχος έχει τεθεί η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των δομών απασχόλησης, είτε αυτός είναι ΟΑΕΔ, είτε άλλες υποδομές απασχόλησης. Βέβαια η προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι ένας σημαντικός στόχος, καθόσον φαντάζομαι ότι είναι γνωστό, ότι οι γυναίκες έχουν μικρότερη συμμετοχή στην απασχόληση και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Είναι ένας στόχος κεντρικός της Λισαβόνας η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση, διότι από εκεί αναμένεται ότι θα προέλθει η γενικότερη αύξηση που προσδοκάται και επομένως η επίλυση μιας σειράς κοινωνικών ή ασφαλιστικών θεμάτων, τα οποία προκύπτουν και από την δημογραφική κάμψη που διέρχεται η χώρα μας και η Ευρώπη, αλλά και από την μειωμένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Οι πέντε άξονες του Ε.Π.

Απασχόλησης

Οι άξονες επί των οποίων διατάσσεται το Πρόγραμμα του Υπουργείου Εργασίας, για να εκπληρώσει τους στόχους που προανέφερα, είναι πέντε. Ο πρώτος άξονας σχετίζεται με την ανάπτυξη και την προώθηση των πολιτικών απασχόλησης, ο δεύτερος άξονας σχετίζεται με την προώθηση της ισότητας ευκαιριών σε όλες τις κατηγορίες που ανέφερα ως ειδικές, ο τρίτος άξονας σχετίζεται με την προώθηση και τη βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης, δηλαδή τον οπλισμό του ανέργου με περισσότερες δεξιότητες οι οποίες του παρέχονται μέσω της κατάρτισης, ώστε όταν αυτός ο κύκλος θα τελειώσει να μπορεί με αυξημένες πιθανότητες να τοποθετηθεί στην αγορά εργασίας, να βρει μια θέση εργασίας να απασχοληθεί.

Ο τέταρτος άξονας σχετίζεται με αυτό που μπορεί να είναι η γενεσιουργός αν θέλετε αιτία για να δημιουργηθεί η απασχόληση, που είναι η επιχειρηματικότητα.

Οποιοδήποτε άλλο μέτρο και αν λάβει κανείς, είτε θα πρέπει να είναι χαρακτήρα επιδοματικού ή υποβοηθητικού στον άνεργο. Αν δεν συμβεί η επιχειρηματικότητα να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί, ώστε να δημιουργηθεί μεγαλύτερη απασχόληση και να απορροφηθεί η ανεργία, νομίζω ότι έχουμε αποτύχει στο σκέλος της ενεργητικής αντιμετώπισης της απασχόλησης και της ανεργίας.

Άρα, υπάρχει ένας ιδιαίτερος άξονας με συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Ο πέμπτος άξονας σχετίζεται, όπως προανέφερα, στο ειδικό θέμα της βελτίωσης της πρόσβασης των γυναικών και της παροχής

ίσων ευκαιριών στα θέματα της αγοράς εργασίας και της απασχόλησης.

Οι δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για αυτά τα θέματα, είναι ότι θα προχωρήσουμε πλέον σε μια προσέγγιση εξατομικευμένη για τα θέματα του κάθε ανέργου.

Νομίζω ότι είναι αυτονόητο τι εννοούμε με τον όρο εξατομικευμένη. Είναι ένα πάρα πολύ μεγάλο στοίχημα, το οποίο απαιτεί πολύ μεγάλη επικέντρωση και πολύ καλό σχεδιασμό.

Είναι κάτι το οποίο και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης υπάρχει- αλλού σε μεγαλύτερο βαθμό, αλλού λιγότερο - αλλά θεωρούμε ότι είναι ο μοναδικός τρόπος που μπορεί κάθε άνεργο - με το συγκεκριμένο προφίλ δεξιοτήτων και εμπειρίας που έχει - με αυξημένες πιθανότητες να τον προωθήσει σε μια θέση, η οποία να υπάρχει και η οποία να ζητά τα αντίστοιχα ή περίπου αντίστοιχα προσόντα με αυτά τα οποία διαθέτει ή εν πάση περιπτώσει τα οποία - αν υπάρχει κάποιο έλλειμμα - να μπορούμε να τα γεφυρώσουμε με ένα πρόγραμμα κατάρτισης.

Προτεραιότητα

στις ευπαθείς ομάδες

Είναι πολύ σημαντικό για τα θέματα κοινωνικής ενσωμάτωσης η παροχή των ίσων ευκαιριών στις ειδικές ομάδες. Αν για όλους τους ανέργους η εργασία είναι δικαίωμα, νομίζω ότι για τους ανθρώπους που για οποιοδήποτε λόγο έχουν αντιμετωπίσει ή αντιμετωπίζουν ένα θέμα που τους κατατάσσει στις ευπαθείς ομάδες, είτε αυτό είναι η παλιννόστηση, είτε αυτό είναι μια αδυναμία που προκύπτει από τη μάστιγα των ναρκωτικών, είτε επειδή έχουν κάποια αναπηρία, νομίζω ότι η κοινωνία έχει ένα πάρα πολύ μεγάλο χρέος, διπλό χρέος θα έλεγε κανείς: Να δώσει το δικαίωμα αυτό σε αυτούς τους ανθρώπους να αισθανθούν ότι είναι αυτοδύναμα μέλη της κοινωνίας και ότι η κοινωνία μπορεί να έχει τους μηχανισμούς για να τους ενσωματώνει και να τους παρέχει αυτό που παρέχει σε όλους κατά τρόπο ισότιμο.

Στόχος η δια βίου κατάρτιση

Υπάρχει μια φιλόδοξη προοπτική για τη σύνδεση της αρχικής εκπαίδευσης και της αρχικής κατάρτισης με τη συνεχιζόμενη και δια βίου κατάρτιση, ώστε πραγματικά αυτό το οποίο όλοι ακούμε σε πάρα πολλούς τόπους, ότι οι αγορές παγκοσμιοποιούνται αυτό το οποίο θα καθορίζει την δυνατότητα ενός

ανθρώπου σε όλη του τη ζωή, να μπορεί να είναι τοποθετημένος στην αγορά εργασίας είναι η κατάρτιση, είναι η γνώση, είναι το να επικαιροποιεί μονίμως λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων ή άλλων εξελίξεων αυτά τα οποία μπορεί να παράσχει. Το μεγάλο διακύβευμα επομένως είναι πως η αρχική εκπαίδευση και η αρχική κατάρτιση θα μπορούν να είναι συνεχιζόμενες δια βίου, ώστε να επιτυγχάνει το άτομο αυτά που προανέφερα. Βέβαια, σε όλες αυτές τις παραμέτρους νομίζω ότι ουσιαστικό ρόλο παίζουν και η αναβάθμιση και βελτίωση των κρατικών υποδομών για την προώθηση της απασχόλησης, με κυρίαρχο ρόλο τον ρόλο του ΟΑΕΔ, αλλά και των εκτός του δημοσίου δομών κατάρτισης όπως είναι τα πιστοποιημένα πλέον ΚΕΚ, στα οποία συγκαταλέγονται και αρκετά πιστοποιημένα ΚΕΚ φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επίσης, είναι ουσιαστικός και ο ρόλος στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Εργασίας των μη κυβερνητικών οργανώσεων ή κοινοπραξιών τοπικού χαρακτήρα, τις οποίες και στο δικό μας Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, αλλά και στα ΠΕΠ προωθούμε. Δηλαδή, κοινοπρακτικά σχήματα τα οποία θα μπορούν να φέρουν σε πέρας ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τοπικές ή πρωτοβουλίες για την απασχόληση, που θα περιλαμβάνουν όχι μόνο δράσεις σημειακές για κάποιους ανέργους, αλλά από τη διαπίστωση του προβλήματος, τον σχεδιασμό της λύσης με βάση τα τοπικά χαρακτηριστικά είτε τα γεωγραφικά, είτε τα οικονομικά, μέχρι τη στιγμή που ο άνεργος τοποθετείται και παρακολουθείται μετά την τοποθέτησή του στην αγορά εργασίας.

Το Ε.Π. Απασχόλησης

σε αριθμούς

Θα ήθελα να αναφέρω ορισμένα στοιχεία αριθμητικά, στόχους. Το Επιχειρησιακό πρόγραμμα του Υπουργείου Εργασίας αναμένουμε ότι θα ωφελήσει κατά άμεσο ή έμμεσο τρόπο περίπου μισό εκατομμύριο ανθρώπους. Δεν εννοώ ότι μισό εκατομμύριο άνθρωποι είναι άνεργοι και θα βρουν δουλειά, θα ωφελήσει εμμέσως ή αμέσως μισό εκατομμύριο ανθρώπους.

Πιο αναλυτικά, προβλέπεται η δημιουργία 100 νέων Κέντρων Προώθησης στην Απασχόληση του ΟΑΕΔ, τα οποία θα έχουν μια διασπορά χωρική σε όλη τη γεωγραφία της Ελλάδας και την ενίσχυση της δημιουργίας άλλων 150 Κέντρων. Τα Κέντρα

Προώθησης για την Απασχόληση θα είναι οι ακτίνες του αναβαθμισμένου ΟΑΕΔ σε όλη την γεωγραφία της Ελλάδας, ώστε μέσω αυτών των Κέντρων να μπορεί να γίνεται κατά πιο καλό τρόπο η διάγνωση των αναγκών που θα έχει ο κάθε άνεργος, αυτό που ανέφερα πριν εξατομικευμένη παρέμβαση. Έτσι, με μεγαλύτερη πιθανότητα και μεγαλύτερη ασφάλεια, να μπορεί να διεκδικήσει μια θέση στην αγορά εργασίας.

Ένα άλλο δεδομένο που ίσως ενδιαφέρει είναι ότι έχουμε θέσει ως στόχο την κατάρτιση 135.000 ανέργων σε ειδικότητες που ανταποκρίνονται σε καταγεγραμμένες ανάγκες της αγοράς εργασίας, η επιδότηση 110.000 ανέργων για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας, η ανάπτυξη συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών όπως λέγονται για 58.000 ανθρώπους.

Οι συνοδευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες αφορούν κυρίως τους ανθρώπους που εντάσσουμε στις ειδικές και ευπαθείς κατηγορίες και νομίζω ότι είναι αυτονόητο γιατί μιλάμε για συνοδευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, διότι αυτές οι κατηγορίες των ανθρώπων δεν μπορεί κανείς να τις προσεγγίσει ή να τις χειριστεί στα θέματα απασχόλησης με τον ίδιο τρόπο που μπορεί να το κάνει στους ανθρώπους που δεν έχουν αυτές τις ιδιαιτερότητες, είτε τις φυσικές, είτε τις κινητικές, είτε οποιεσδήποτε άλλες. Όμως χρειάζεται μια παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών, ώστε να σταθούν στα πόδια τους και ακολούθως να μπορέσουν να διεκδικήσουν αυτό που τους ανήκει.

Επίσης 190.000 εργαζόμενοι στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, περιλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων θα καταρτιστούν. Έχουμε τη δημιουργία και ενίσχυση της λειτουργίας 43 νέων δομών φύλαξης βρεφών, νηπίων και παιδιών και τη συνέχιση της λειτουργίας 366 ήδη αντιστοιχών τέτοιων δομών που δημιουργήθηκαν κατά το Β' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης. Νομίζω ότι είναι ένας χώρος που σας είναι αρκετά γνωστός.

Επίσης, στα θέματα της ποιότητας της κατάρτισης το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης θα πιστοποιήσει 10.000 εκπαιδευτές σε όλη τη χώρα, οι οποίοι κατά έναν τρόπο συγκροτημένο να μπορούν να παρέχουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση που προανέφερα. Τέλος, υπάρχει στόχος για την υποστήριξη μέσω ολοκληρωμένων παρεμβάσεων 40.000 γυναικών σε όλη την χώρα.

Επιχειρησιακά Προγράμματα και διαδικασίες προγραμματισμού των ΟΤΑ

1. Η αναγκαιότητα των Επιχειρησιακών προγραμμάτων

Η αναγκαιότητα σύνταξης επιχειρησιακού προγράμματος από τους Ο.Τ.Α., προκειμένου να ανταποκριθούν αποτελεσματικότερα στο ρόλο τους, διαπιστώθηκε ήδη στα πρόσφατα συνέδρια της ΚΕΔΚΕ. Είναι ώριμο πλέον στην Αυτοδιοίκηση το ζήτημα της συστηματικής και συντονισμένης δράσης, με βάση ένα συνεκτικό αλλά και ευέλικτο τετραετές πρόγραμμα προσανατολισμένο σε μετρήσιμα αποτελέσματα, που θα καλύπτει όλο το φάσμα των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών (κοινωνικών και περιβαλλοντικών υπηρεσιών, τεχνικών έργων υποδομής κλπ).

Εξελίξεις στον ελληνικό δημόσιο τομέα

Όπως απέδειξε η πρόσφατη θετική εμπειρία του ελληνικού δημόσιου τομέα από τα επιχειρησιακά προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα θεσμοθετημένα επιχειρησιακά σχέδια των ΔΕΚΟ, ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προσαρμογή ενός δημόσιου φορέα στις απαιτήσεις του συνεχώς μεταβαλλόμενου εξωτερικού περιβάλλοντος είναι το μεσοπρόθεσμο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Τα επιχειρησιακά σχέδια των ΔΕΚΟ αποτελούν στρατηγικά σχέδια και επιχειρησιακά προγράμματα της δράσης ενός συγκεκριμένου οργανισμού.

Τα επιχειρησιακά προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αποτελούν αναπτυξιακά προγράμματα που αναφέρονται στην ανάπτυξη μιας περιφέρειας ή ενός τομέα δραστηριοτήτων της χώρας και αφορούν σε δράσεις διαφόρων δικαιούχων φορέων (δημόσιων ή ιδιωτικών).

Οι Ο.Τ.Α. καλούνται σήμερα να προγραμματίσουν τις δράσεις τους στο πλαίσιο που καθορίζεται από τις διαδικασίες προγραμματισμού, διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης του Γ' ΚΠΣ και να λειτουργήσουν σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον ως

προς τις δυνατότητες άντλησης οικονομικών πόρων για τη χρηματοδότηση τοπικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

Από την άλλη πλευρά, στην περίοδο που διανύουμε, όπου η βελτίωση της καθημερινής ζωής του πολίτη αποτελεί κυρίαρχο αίτημα για τη λειτουργία του δημόσιου τομέα, η Τ.Α. με την οποία ο πολίτης έχει συχνές άμεσες ή έμμεσες επαφές, έχει να επιτελέσει ένα δύσκολο έργο. Δεν αρκεί απλώς η καλύτερη εξυπηρέτηση του κατοίκου θεωρούμενου ως καταναλωτή των παρεχόμενων υπηρεσιών. Χρειάζεται και η βελτίωση της ανταπόκρισης της Τ.Α. στις αυξανόμενες προσδοκίες των κατοίκων θεωρούμενων ως πολιτών.

Η οργάνωση και λειτουργία των ΟΤΑ ως πολιτικό - κοινωνικού θεσμού απαιτεί αμεσότητα διασύνδεσης με την τοπική κοινωνία, συμμετοχή των πολιτών και των συλλογικών τους φορέων και ενδυνάμωση της τοπικής δημοκρατίας.

Οι εξελίξεις αυτές σε συνδυασμό με τις αυξημένες απαιτήσεις διαχείρισης πληροφοριών και γνώσεων που επιβάλλουν οι τεχνολογίες πληροφορικής καθιστούν δυσκολότερο το έργο της διοίκησης ενός Ο.Τ.Α., καθώς οι απαιτήσεις τοπικής διακυβέρνησης συνεχώς αυξάνουν.

Διεθνείς εξελίξεις

Σε ανάλογους προβληματισμούς βρέθηκαν κατά το παρελθόν οι Ο.Τ.Α. και άλλων κρατών, ευρωπαϊκών ή μη, προβληματισμούς στους οποίους απάντησαν με τη θέσπιση εργαλείων στρατηγικού σχεδιασμού και επιχειρησιακού προγραμματισμού. Ήδη από τη δεκαετία του '70 σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες και αρκετές πολιτείες των Η.Π.Α. παρατηρείται μια αυξανόμενη αμφισβήτηση των παραδοσιακών πρακτικών και μεθόδων προγραμματισμού και σταδιακή εισαγωγή στους ΟΤΑ μεθόδων στρατηγικού σχεδιασμού με χρήση στόχων (corporate planning, strategic planning, community planning).

Η τάση αυτή εντάθηκε πρόσφατα, με την επιρροή των ιδεών του New public management, οπότε όλο και πιο συχνά παρατη-

ρείται σε διεθνές επίπεδο η εισαγωγή στους ΟΤΑ διαδικασιών στρατηγικής διοίκησης (strategic management) και διοίκησης επιδόσεων (performance management) μέσω του καθορισμού μεσοπρόθεσμων στόχων και της χρήσης δεικτών επίδοσης για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων των λειτουργιών που ασκούν οι ΟΤΑ.

Εξελίξεις στην ΤΑ

Η υλοποίηση του σχεδίου «Ι. Καποδίστριας» δημιούργησε στη χώρα 1.033 Ο.Τ.Α. (900 Δήμοι και 133 Κοινότητες) που καλούνται να φέρουν σε πέρας ένα έργο αρκετά πιο σύνθετο από αυτό των πολλών μικρών ΟΤΑ που προϋπήρχαν.

Η λειτουργία της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης σε ευρύτερο γεωγραφικό επίπεδο, θα πρέπει να συνοδευτεί με τη ριζική αναθεώρηση του τρόπου με τον οποίο οι Δήμοι καταγράφουν, ιεραρχούν και αντιμετωπίζουν τα τοπικά προβλήματα.

Έχει αποδειχθεί ότι δεν αρκούν μόνο ο ετήσιος προϋπολογισμός και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα έργων και προμηθειών, ως εργαλεία προγραμματισμού των ΟΤΑ.

Ήδη οι ΟΤΑ υποβάλλουν προτάσεις στο πλαίσιο κοινοτικών προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών, με ολοκληρωμένα μεσοχρόνια προγράμματα, που δεν αφορούν μόνο σε υποδομές αλλά και σε υπηρεσίες.

Με σκοπό την υπέρβαση της αποσπασματικής επίλυσης των προβλημάτων, η δημοτική πολιτική θα πρέπει σ' όλους τους τομείς να πάρει ένα χαρακτήρα σχεδιασμού και διαχείρισης με μεσο-μακροπρόθεσμη προοπτική.

Η αναδιάρθρωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ θα πρέπει να συνδυαστεί με την αντιμετώπιση των εσωτερικών αδυναμιών της Αυτοδιοίκησης (λειτουργικές διοικητικές και οργανωτικές αδυναμίες).

Θα πρέπει να συνοδευτεί από νέους τρόπους τοπικής διακυβέρνησης και νέες μεθόδους οργάνωσης και διοίκησης των δημοτικών υπηρεσιών. Τρόπους που θα δημιουργούν συγκεκριμένα αποτελέσματα σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο.

2. Οι σκοποί των

Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Σήμερα, το ζητούμενο για τους ΟΤΑ συμπυκνώνεται στη λέξη "αποτελεσματικότητα". Για την επιτυχή άσκηση του αναπτυξιακού ρόλου των ΟΤΑ, παράλληλα με τον τοπικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, απαιτείται η ανάπτυξη της ικανότητας δράσης των ΟΤΑ και της ικανότητας επίδρασης άλλων φορέων προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης.

Ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και εσωτερικής ανάπτυξης των ΟΤΑ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα των ΟΤΑ αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης των Δήμων. Δεν αποτελεί μόνο πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των φορέων που εποπτεύονται από τους ΟΤΑ, καθώς και πρόγραμμα για την ανάπτυξη συνεργασιών των ΟΤΑ με άλλους φορείς.

Το πρόγραμμα θα αναδεικνύει και θα αντιμετωπίζει τα κύρια τοπικά ζητήματα ανάπτυξης, ενώ παράλληλα θα περιλαμβάνει προγραμματισμό των απαιτούμενων προϋποθέσεων για την υλοποίηση των δράσεων τοπικής ανάπτυξης. Δηλαδή θα καθορίζει τις δομές υλοποίησης των δράσεων και θα προβλέπει δράσεις για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας και της παραγωγικής ικανότητας των δομών αυτών, καθώς και δράσεις βελτίωσης της ποιότητας και της αποδοτικότητας της λειτουργίας τους. Είναι επομένως σύνθετο πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με μεγάλο εύρος θεματικού αντικειμένου αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν καθημερινά τον Δήμαρχο και το Δημοτικό συμβούλιο. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων ενός ΟΤΑ και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

Τετραετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης ενός

ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του. Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Μέσω του προγράμματος το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής γίνεται ρεαλιστικό στρατηγικό σχέδιο, το σχέδιο μεταφράζεται σε τετραετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του και τέλος το πρόγραμμα δράσης μεταφράζεται σε τετραετή προϋπολογισμό εσόδων και δαπανών.

Επομένως, το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα πρέπει να αντιστοιχεί χρονικά με την τετραετή περίοδο θητείας των αιρετών οργάνων, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα επιλογής δράσεων και αντίστοιχου οικονομικού προγραμματισμού, που να εναρμονίζεται με τους στόχους και τις προτεραιότητες της εκάστοτε εκλεγμένης Δημοτικής Αρχής. Οι γενικοί σκοποί του προγράμματος είναι η προώθηση της τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Α. Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

Α.1. Έργα και δράσεις στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων της ΤΑ

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα κατά κύριο λόγο θα προσδιορίζει τις νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελέσει ο Δήμος στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, με απώτερους σκοπούς :

- Α] την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής του και
- Β] τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του
- Α] **Η προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος** συνεπάγεται την ενεργοποίηση του Δήμου στους τομείς
 - Των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης
 - Της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
 - Της χωροταξίας και πολεοδομίας

Η δραστηριοποίηση των ΟΤΑ στους προηγούμενους τομείς γίνεται κυρίως μέσω της

κατασκευής τεχνικών έργων, της παροχής υπηρεσιών συντήρησης των τεχνικών υποδομών και της θέσπισης κανονιστικών όρων και ρυθμίσεων.

Οι αποδέκτες των δράσεων αυτών είναι οι διάφορες γεωγραφικές ενότητες του ΟΤΑ (Δημοτικά διαμερίσματα, συνοικίες ή γειτονιές)

Β] **Η βελτίωση της ευημερίας των κατοίκων** συνεπάγεται την παροχή υπηρεσιών στους τομείς

- Παιδείας / Πολιτισμού / Αθλητισμού
 - Κοινωνικής πολιτικής
 - Οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης
- Οι αποδέκτες των δράσεων αυτών είναι οι διάφορες κοινωνικο-οικονομικές ομάδες των κατοίκων της περιοχής του ΟΤΑ (πχ νέοι, παιδιά, ηλικιωμένοι, αγρότες, άνεργοι κλπ)

Α.2. Ανάπτυξη των συνεργασιών του ΟΤΑ και της επιρροής άλλων φορέων

Πολλές τοπικές αρχές θεωρούν ότι ο ρόλος ενός ΟΤΑ δεν πρέπει να περιορίζεται στις οριοθετημένες από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιότητές του και ότι οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι να μεριμνούν για τη συνολική ευημερία της περιοχής τους. Η διοίκηση ενός ΟΤΑ γίνεται αντιληπτή όχι μόνο ως διοίκηση της παροχής ορισμένων πάγιων δημοτικών υπηρεσιών αλλά ως μέριμνα για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Σ' αυτή την κατεύθυνση το επιχειρησιακό πρόγραμμα ενός ΟΤΑ θα πρέπει να επισημαίνει τη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξη της περιοχής του ΟΤΑ :

- Οι λοιποί φορείς του πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί φορείς, Περιφέρεια, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, γειτονικοί ΟΤΑ)
 - Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις)
- Επομένως, το επιχειρησιακό πρόγραμμα εκτός από τις υπηρεσίες, τα έργα και τις ρυθμίσεις για τα οποία είναι αρμόδιος ο ΟΤΑ, είναι δυνατό να εντοπίζει δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων δημόσιων φορέων και να προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και επιρροής των φορέων αυτών από τον ΟΤΑ. Κανονικά ο συντονισμός της δράσης των λοιπών δημόσιων φορέων με τη δράση του ΟΤΑ θα πρέπει να εξασφαλίζεται με την εφαρμογή θεσμοθετημένου συστήματος αναπτυξιακού προγραμματισμού σε εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο.

δο. Δεδομένης όμως της έλλειψης ενός τέτοιου συστήματος, οι ΟΤΑ είναι υποχρεωμένοι με λειτουργίες συνεργασίας, άσκησης επιρροής και εξασφάλισης της συναίνεσης να επηρεάσουν τη δράση των άλλων φορέων προς όφελος της ανάπτυξης της περιοχής τους.

Ο επιχειρησιακός προγραμματισμός θεωρείται εκτός των άλλων και ως μια καλή αφετηρία για την αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας μεταξύ των φορέων του δημοσίου, του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα, μέσω της προώθησης της δικτύωσης του ΟΤΑ και της αξιοποίησης θεσμών συνεργασίας όπως πχ προγραμματικές συμβάσεις, τοπικά σύμφωνα συνεργασίας, επιχορήγηση τοπικών συλλόγων, διαδημοτικές συνεργασίες κ.λπ.

Β. Προώθηση της εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ

Εκτός από τις δράσεις για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιλαμβάνει υποπρογράμματα για την εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ ως οργανισμού (ως φορέα παροχής συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών αλλά και ως κοινωνικού και πολιτικού θεσμού), με σκοπούς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της ποιότητας, της βιωσιμότητας, της διαφάνειας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του.

Ειδικότερα οι σχετικές δράσεις ομαδοποιούνται στις επόμενες 4 περιοχές και αποσκοπούν :

Β.1. Σχέσεις του ΟΤΑ με τους αποδέκτες

- στη βελτίωση της σχέσης του ΟΤΑ με τους χρήστες των παρεχόμενων υπηρεσιών (βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών / καλύτερη εξυπηρέτηση του χρήστη)

- στη βελτίωση της σχέσης του ΟΤΑ με τον πολίτη (βελτιώσεις σε δομές και διαδικασίες επικοινωνίας, συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων και διασφάλισης της συναίνεσης των εκπροσώπων των κατοίκων και των τοπικών φορέων)

Β.2. Οικονομικά

- στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των ΟΤΑ, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, του ελέγχου του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης

Β.3. Υφιστάμενες δραστηριότητες

- στη βελτίωση της επάρκειας και της αποδοτικότητας των υφιστάμενων δραστηριοτήτων του ΟΤΑ,

Β.4. Πόροι και Οργάνωση

- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας του ΟΤΑ μέσω του μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού και της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογιών και συστημάτων οργάνωσης / διοίκησης

Οι σκοποί προώθησης της τοπικής ανάπτυξης αφορούν στις κύριες υπηρεσίες, ενώ οι σκοποί προώθησης της εσωτερικής ανάπτυξης αφορούν στις υποστηρικτικές υπηρεσίες ενός ΟΤΑ.

Κύριες ή κάθετες υπηρεσίες

Είναι οι υπηρεσίες μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες των ΟΤΑ. Δηλαδή είναι εκείνες που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες για την ικανοποίηση αναγκών των αποδεκτών και συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής των ΟΤΑ (π.χ. υπηρεσίες κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητισμού, προστασίας περιβάλλοντος κ.λπ.).

Υποστηρικτικές ή οριζόντιες υπηρεσίες

Είναι οι υπηρεσίες που υποστηρίζουν τις κύριες υπηρεσίες και τα όργανα διοίκησης. Ο ρόλος τους συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης (π.χ. διαχείριση θεμάτων προσωπικού, οικονομική διαχείριση, προμήθειες και συντήρηση εξοπλισμού, διοικητική υποστήριξη, νομική υποστήριξη, τεκμηρίωση, υποστήριξη του προγραμματισμού των υπηρεσιών ή της επικοινωνίας τους με τους αποδέκτες).

3. Η διαδικασία σύνταξης και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα αποτελεί το προϊόν μιας διαδικασίας η οποία προτείνεται να περιλαμβάνει τις ακόλουθες 7 φάσεις :

1. Προετοιμασία και οργάνωση
2. Αξιολόγηση και διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης
3. Στρατηγικές επιλογές
4. Τετραετής προγραμματισμός
5. Τετραετής προϋπολογισμός
6. Παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλο-

ποίησης του προγράμματος
7. Έγκριση του προγράμματος

3.1 Προετοιμασία και Οργάνωση

Η φάση περιλαμβάνει ενέργειες όπως :

- Καθορισμός του περιεχομένου, των συμμετεχόντων, των φάσεων, του χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμός του κόστους της όλης διαδικασίας
- Συγκρότηση Επιτροπών και Ομάδας εργασίας για τη σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος
- Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου

3.2 Αξιολόγηση και διάγνωση της υφιστάμενης κατάστασης

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει καθολική ανάλυση όλων των θεμάτων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης. Εστιάζει και επικεντρώνεται στα κρίσιμα ζητήματα. Η διοίκηση του ΟΤΑ εντοπίζει αρχικά τις θεματικές ενότητες (π.χ. Απασχόληση, Πολιτισμός, Κοινωνικά ζητήματα) στις οποίες πρέπει να εστιάσει τις προσπάθειές του, κατά την επόμενη μακροπρόθεσμη περίοδο ο ΟΤΑ και στη συνέχεια γίνεται αναλυτική διερεύνηση εκείνων των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που σχετίζονται / επηρεάζουν τα κρίσιμα ζητήματα. Οι κρίσιμοι παράγοντες δηλ. τα προβλήματα και οι προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο θα προκύψουν μετά από ανάλυση:

- ◀ των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων της περιοχής του ΟΤΑ,
- ◀ των προβλημάτων και των αναγκών των αποδεκτών του ΟΤΑ, (λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των Τοπικών Συμβουλίων, των τοπικών φορέων και των κατοίκων),
- ◀ των ισχυρών και αδύνατων σημείων των δομών του ΟΤΑ (ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, Επιχειρήσεις) και παράλληλα λαμβάνοντας υπόψη τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς από το εξωτερικό περιβάλλον του ΟΤΑ, όπως :
- ◀ τις νέες αρμοδιότητες και τις αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ΟΤΑ
- ◀ τις δράσεις και πρωτοβουλίες άλλων ελληνικών ή ευρωπαϊκών ΟΤΑ που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα
- ◀ τις προτεραιότητες και τους περιορισμούς που τίθενται από τα άλλα επίπεδα προγραμματισμού (κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό, νομαρχιακό)
- ◀ τις κατευθύνσεις των συλλογικών οργάνων της ΤΑ

- ◀ τις πηγές χρηματοδότησης
- ◀ τις τεχνολογικές εξελίξεις
- ◀ κ.λ.π.

3.3 Στρατηγικές επιλογές

Στη συνέχεια μετά από την αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων, λαμβάνονται οι στρατηγικές αποφάσεις για την επόμενη μακροπρόθεσμη περίοδο (π.χ. δεκαετία), οι οποίες περιλαμβάνουν:

A) Επιλογές προσανατολισμού

Περιλαμβάνουν τη διατύπωση της αποστολής, των κατευθυντήριων αρχών λειτουργίας και της προοπτικής τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ.

B) Επιλογές προτεραιοτήτων

Οι προτεραιότητες είναι οι αναπτυξιακοί στόχοι για τα ζητήματα που επιλέγει να αντιμετωπίσει ο ΟΤΑ κατά την επόμενη περίοδο. Οι προτεραιότητες τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης ενός ΟΤΑ ομαδοποιούνται σε Άξονες και Μέτρα που συνδέονται ιεραρχικά.

Για παράδειγμα, οι αναπτυξιακές προτεραιότητες ενός Δήμου φαίνονται στο επόμενο διάγραμμα, στο οποίο αποτυπώνεται το πώς η συνολική Προοπτική ανάπτυξης του ΟΤΑ εξειδικεύεται μέσω των Αξόνων και των Μέτρων σε ειδικότερες προτεραιότητες. Οι Άξονες και τα Μέτρα, προσδιορίζουν τη

δομή του επιχειρησιακού προγράμματος. Το πρόγραμμα διαρθρώνεται σε αντιστοιχία με τους αναπτυξιακούς στόχους.

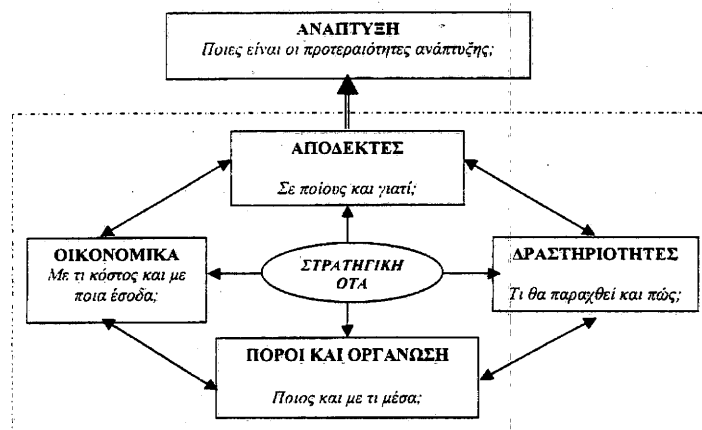
Η δομή του διαφέρει από την οργανωτική διάρθρωση ενός ΟΤΑ, η οποία αντιστοιχεί στις λειτουργίες που εκτελούνται από τον υπηρεσιακό μηχανισμό του (π.χ. Τεχνική υπηρεσία, Οικονομική υπηρεσία, Πολιτιστικό κέντρο, ΚΑΠΗ κ.λ.π.).

Ένας από τους Άξονες θα πρέπει να είναι αφιερωμένος στα θέματα εσωτερικής ανάπτυξης και στις υπηρεσίες υποστήριξης, οι υπόλοιποι 2 - 4 Άξονες θα αντιστοιχούν στα θέματα τοπικής ανάπτυξης και στις κύριες υπηρεσίες / φορείς του ΟΤΑ.

Γ) Επιλογές στρατηγικών

Προκειμένου ένας ΟΤΑ να χαράξει τη στρατηγική του για ένα ζήτημα προτεραιότητας (Άξονα ή Μέτρο) πρέπει να απαντήσει στα επόμενα 4 βασικά ερωτήματα:

- ◀ Ποιες δραστηριότητες θα υλοποιηθούν (Τι θα παραχθεί και πώς;)
- ◀ Ποιοι θα είναι οι αποδέκτες των δραστηριοτήτων και σε τι θα ωφεληθούν (Σε ποιους και γιατί;)

τουργίας των ΟΤΑ.

- ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ
- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Μέσω της διατύπωσης στόχων στις 4 προηγούμενες διαστάσεις, προσδιορίζεται η πορεία (στρατηγική) που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ΟΤΑ για να πετύχει έναν αναπτυξιακό στόχο προτεραιότητας.

Γενικοί και ειδικοί στόχοι

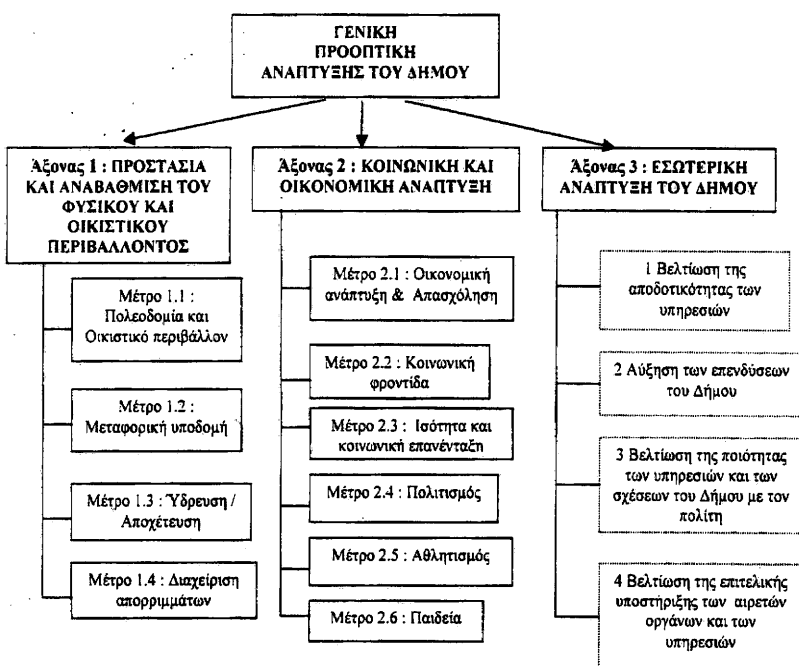
Η στρατηγική ενός ΟΤΑ καθορίζεται σε δύο στάδια :

A) Αρχικά καθορίζεται από το Δημοτικό συμβούλιο η συνολική στρατηγική του ΟΤΑ και η στρατηγική του κάθε Άξονα προτεραιότητας μέσω της διατύπωσης γενικών στόχων.

B) Στη συνέχεια εξειδικεύονται οι γενικοί στόχοι και επιλέγεται η στρατηγική του κάθε Μέτρου, μέσω της διατύπωσης ειδικών στόχων.

Οι γενικές στρατηγικές επιλογές του Δημοτικού Συμβουλίου (Άξονες προτεραιότητας και Γενικοί στόχοι) αποτελούν το πλαίσιο για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων από τα όργανα διοίκησης των επί μέρους δημοτικών υπηρεσιών (π.χ. Αντιδήμαρχοι) και των εποπτευόμενων φορέων του ΟΤΑ (Πρόεδροι και Διοικητικά συμβούλια των ΝΠΔΔ και των Δημ. Επιχειρήσεων του ΟΤΑ).

Με τις ειδικότερες επιλογές στο επίπεδο των Μέτρων, γίνεται η καθοδική διάχυση (εξάπλωση) των στόχων του Δημοτικού Συμβουλίου σε όλες τις υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις του Δήμου. Έτσι η στρατηγική σε επίπεδο Μέτρου

ευθυγραμμίζεται με τη γενική κατεύθυνση που ορίζουν οι συνολικές στρατηγικές επιλογές του Δημοτικού συμβουλίου.

3.4 Επιχειρησιακές επιλογές

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν περιλαμβάνει απλώς στρατηγικό σχέδιο επιλογής προτεραιοτήτων και στόχων, αλλά και τετραετές πρόγραμμα πράξεων και κατανομής πόρων που συντάσσεται στο πλαίσιο των στρατηγικών επιλογών του ΟΤΑ. Σκοπός του είναι η μετάφραση της στρατηγικής της τοπικής αρχής σε επιχειρησιακούς στόχους και εφικτές πράξεις.

3.4.1 Τετραετής προγραμματισμός πράξεων

Δείκτες και Ποσοτικοποίηση των στόχων

Οι στόχοι που θα διατυπώνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και χρονικά προσδιορισμένοι. Η πλέον σαφής και «επαληθεύσιμη» διατύπωση των στόχων προϋποθέτει τη μέτρησή τους, μέσω της χρήσης κατάλληλων δεικτών (δηλ. ποσοτικών μεγεθών ή λόγων μεταξύ δύο ποσοτικών μεγεθών) που μετρούν

- α) τα παραγόμενα προϊόντα ή εκροές της λειτουργίας του ΟΤΑ
- β) και τα αποτελέσματα (επιπτώσεις) της λειτουργίας του ΟΤΑ

Η χρησιμότητα των δεικτών συνίσταται στην ποσοτικοποίηση των στόχων με σκοπό την παρακολούθηση της προόδου επίτευξής τους. Επομένως, οι δείκτες αντιστοιχούν στους στόχους και διακρίνονται σε :

- Δείκτες ανάπτυξης
- Δείκτες αποδεκτών
- Δείκτες δραστηριοτήτων
- Δείκτες ανθρώπινων πόρων και υλικοτεχνικής υποδομής
- Οικονομικούς δείκτες

Επιλογή πράξεων

Στη συνέχεια γίνεται η επιλογή ενός συνόλου πράξεων (έργων ή δράσεων) που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του κάθε Μέτρου. Για την επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου του κάθε Μέτρου σχεδιάζεται ένα ολοκληρωμένο υποπρόγραμμα πράξεων, οι οποίες δεν αφορούν μόνο σε νέα ή συνεχιζόμενα τεχνικά έργα, αλλά είναι δυνατό να περιλαμβάνουν :
- νέες κύριες ή υποστηρικτικές υπηρεσίες που θα παρέχει ο Δήμος (οι οποίες θα υλοποιηθούν από νέες δομές ή από τις υφιστάμενες

δομές με διεύρυνση του ρόλου τους)

- συνεργασίες με άλλους φορείς για τη παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση έργων στην περιοχή του ΟΤΑ που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους
- σχεδιασμό και υλοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των τοπικών πόρων
- αλλαγή των κανονιστικών όρων και πλαισίων για τις κοινωνικο-οικονομικές λειτουργίες της περιοχής (κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, χρήσεις γης, όροι δόμησης κ.λπ.)
- εκπόνηση των αναγκαίων μελετών και ερευνών
- εκτέλεση ενεργειών κατάρτισης
- δράσεις βελτίωσης της οργάνωσης / διοίκησης
- ενέργειες δημοσιότητας / πληροφόρησης / ευαισθητοποίησης
- προσλήψεις ή κατάρτιση προσωπικού
- μηχανοργάνωση, προμήθεια εξοπλισμού, εξασφάλιση γης και κτιριακών εγκαταστάσεων κ.λπ.

Δομές υλοποίησης των πράξεων

Οι πράξεις ενός Μέτρου δεν αφορούν σε μια και μόνο υπηρεσία του ΟΤΑ. Οι υπεύθυνοι υλοποίησης των πράξεων είναι δυνατό να περιλαμβάνουν :

- εσωτερικές υπηρεσίες του ΟΤΑ
- νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις που εποπτεύονται από τον ΟΤΑ
- φορείς συνεργασίας στους οποίους συμμετέχει ο ΟΤΑ (π.χ. σύνδεσμοι, διαδημοτικές επιχειρήσεις κ.λπ.)
- συνεργασίες του ΟΤΑ με άλλους φορείς

Τεχνικά δελτία προγραμματισμού των πράξεων

Στη συνέχεια, γίνεται ο αναλυτικός προγραμματισμός υλοποίησης της κάθε πράξης, συμπληρώνοντας τυποποιημένο Τεχνικό δελτίο προγραμματισμού πράξης.

Στο Δελτίο προσδιορίζονται :

- ❖ Οι εκροές και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της πράξης
 - ❖ Οι φάσεις και οι επί μέρους ενέργειες που συντείνουν στην ολοκλήρωσή της πράξης
 - ❖ Ο υπεύθυνος υλοποίησης της πράξης
 - ❖ Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
 - ❖ Οι αναγκαίοι πόροι υλοποίησης της πράξης
 - ❖ Ο προϋπολογισμός και οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης της πράξης
- Ο προγραμματισμός των ενεργειών και των

απαιτούμενων πόρων γίνεται για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας έτσι ώστε να είναι εύκολη η μετάβαση στο ετήσιο πρόγραμμα δράσης.

3.4.2 Τετραετής προϋπολογισμός του προγράμματος

Τετραετές πρόγραμμα στελέχωσης και δαπανών

Προκειμένου να εκτιμηθεί το αθροιστικό αποτέλεσμα των πράξεων στους πόρους του ΟΤΑ, συγκεντρώνονται οι απαιτήσεις στελέχωσης και δαπανών όλων των πράξεων του προγράμματος και δημιουργούνται πίνακες με :

- το πρόγραμμα επενδυτικών δαπανών για πράξεις που αναφέρονται σε νέες ή συνεχιζόμενες επενδύσεις (έργα, μελέτες και προμήθειες εξοπλισμού) και
- το πρόγραμμα στελέχωσης,
- το πρόγραμμα λειτουργικών δαπανών για πράξεις που αφορούν στη δημιουργία νέων υπηρεσιών ή στην αναβάθμιση των υφιστάμενων κύριων και υποστηρικτικών υπηρεσιών

Τετραετές πρόγραμμα εσόδων

Στη συνέχεια γίνεται εκτίμηση των εσόδων του ΟΤΑ, ανά πηγή χρηματοδότησης. Για τις εκτιμήσεις των εσόδων θα χρειαστεί πρόβλεψη των παραγόντων που επηρεάζουν τα έσοδα του Δήμου (π.χ. πληθωρισμός, εξέλιξη πληθυσμού, εξέλιξη ύψους τελών κλπ) καθώς και ανάλυση των τάσεων της προηγούμενης πενταετίας. Με βάση τις εκτιμήσεις αυτές θα προκύψει η συνολική εικόνα της διαχρονικής εξέλιξης των εσόδων του Δήμου για τα επόμενα 4 έτη.

Ιεράρχηση των πράξεων

Προκειμένου να πετύχουμε τη βέλτιστη κατανομή των περιορισμένων οικονομικών πόρων σε πράξεις στρατηγικής σημασίας, χρειάζεται η ταξινόμηση των πράξεων κατά σειρά σημαντικότητας, δηλαδή απαιτείται ο καθορισμός προτεραιοτήτων και η δημιουργία ενός ιεραρχημένου καταλόγου πράξεων.

Τετραετής προϋπολογισμός του προγράμματος

Ο τετραετής προϋπολογισμός «μεταφράζει» σε οικονομικούς όρους το επιχειρησιακό πρόγραμμα, συντάσσεται αναλυτικά για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας και περιλαμβάνει :

- τον 4ετή λειτουργικό προϋπολογισμό
- τον 4ετή επενδυτικό προϋπολογισμό
Η πρόβλεψη των εσόδων σε συνδυασμό με την ιεράρχηση των πράξεων θα οδηγήσουν στη σύνταξη των δύο προϋπολογισμών. Το εκτιμώμενο ύψος των εσόδων προσδιορίζει το όριο χρηματοδότησης των πράξεων, οπότε τα εκτιμώμενα έσοδα θα χρηματοδοτήσουν τις πράξεις πρώτης προτεραιότητας. Οι πράξεις κάτω του ορίου χρηματοδότησης θα υλοποιηθούν μόνο όταν εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι πρόσθετοι οικονομικοί πόροι. Ο τετραετής προϋπολογισμός, παρακολουθώντας τη διάρθρωση του προγράμματος, συντάσσεται ανά Μέτρο και Άξονα, προκειμένου να είναι φανερή η κατανομή των οικονομικών πόρων στους διαφόρους τομείς της δημοτικής πολιτικής.

3.5 Παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος

Σκοπός της φάσης αυτής είναι η περιγραφή οργάνων, διαδικασιών και συστημάτων που θα διευκολύνουν την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της υλοποίησης και την αναθεώρηση των αποφάσεων.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα σύστημα παρακολούθησης και περιοδικών αναφορών προς τα όργανα διοίκησης του ΟΤΑ, που θα επιτρέπει την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησής του και την ανάλυση διορθωτικών ενεργειών, π.χ.

- ◀ Τριμηνιαίες αναφορές παρακολούθησης της υλοποίησης των πράξεων
- ◀ Ετήσιος απολογισμός και πιθανή αναθεώρηση των στρατηγικών και επιχειρησιακών επιλογών
- ◀ Ανά τετραετία, αξιολόγηση της υλοποίη-

σης του προηγούμενου τετραετούς προγράμματος, αναθεώρηση των στρατηγικών επιλογών και σύνταξη νέου επιχειρησιακού προγράμματος

Το πρόγραμμα θα πρέπει να προβλέπει δομές παρακολούθησης (όργανα και υπηρεσίες) σε αντιστοιχία με τη δομή του, π.χ.

- Οι επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου μπορούν να αναδιαρθρωθούν ώστε να αντιστοιχούν στους Άξονες προτεραιότητας

- Ορισμός υπεύθυνων Μέτρων

- Ορισμός υπεύθυνων Πράξεων

Το πρόγραμμα θα πρέπει να προβλέπει διαδικασίες παρακολούθησης της εξέλιξης της τιμής των δεικτών και εντοπισμού των αποκλίσεων έναντι των ποσοτικών στόχων που τέθηκαν. Με βάση την ερμηνεία των αποκλίσεων θα λαμβάνονται περιοδικά αποφάσεις διόρθωσης της πορείας υλοποίησης.

3.6 Έγκριση του προγράμματος

Η φάση περιλαμβάνει ενέργειες όπως :

- ◀ Επικοινωνία / δημοσιότητα του προγράμματος
- ◀ Συγκέντρωση και ενσωμάτωση παρατηρήσεων και σχολίων
- ◀ Έγκριση του προγράμματος από το Δημοτικό Συμβούλιο

4. Κύρια χαρακτηριστικά των επιχειρησιακών προγραμμάτων

4.1 Το επιχειρησιακό πρόγραμμα ως τμήμα του προγραμματικού κύκλου των ΟΤΑ
Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργ-

γίας και διοίκησης ενός ΟΤΑ και μέρος του προγραμματικού του κύκλου.

Η σύνταξη των επιχειρησιακών προγραμμάτων αποσκοπεί εκτός των άλλων και στην εισαγωγή συστηματικών διαδικασιών σχεδιασμού, προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης των ΟΤΑ και στην ανάπτυξη ανάλογων υποστηρικτικών δομών (π.χ. Υπ.ρ. Προγραμματισμού, Υ.π. Τεκμηρίωσης).

Ο προγραμματισμός δεν αποτελεί μια εφάπαξ ενέργεια (με τη μορφή μελέτης) που ολοκληρώνεται και σταματά, αλλά το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της υπηρεσίας προγραμματισμού ενός ΟΤΑ.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί το πρώτο στάδιο του προγραμματικού κύκλου του ΟΤΑ που περιλαμβάνει τα εξής στάδια :

1. Σύνταξη τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος
2. Σύνταξη ετήσιου προγράμματος δράσης και ετήσιου προϋπολογισμού
3. Παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος δράσης

Το τετραετές πρόγραμμα υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του.

Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η μετάφραση του συνολικού τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των φορέων υλοποίησης των πράξεων. Δηλαδή ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των πράξεων του τετραετούς προγράμματος στις δομές του ΟΤΑ (ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, Επιχειρήσεις). Για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας θα υλοποιείται από τις δομές του ΟΤΑ ένα «κομμάτι» του επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι διαφορές του ετήσιου από το τετραετές πρόγραμμα συνοψίζονται στα εξής :

- A)** Ενώ το τετραετές πρόγραμμα είναι ενιαίο / ολοκληρωμένο πρόγραμμα, το ετήσιο συντάσσεται ανά φορέα υλοποίησης. Ενώ η δομή του τετραετούς προγράμματος αντιστοιχεί στους στόχους προτεραιότητας, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης αντιστοιχεί στην οργανωτική δομή του ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων του. Συντάσσεται δηλαδή ανά φορέα και υπηρεσία και προσδιορίζει το τι θα κάνει η κάθε διοικητική ενότητα στο επόμενο έτος, στο πλαίσιο των επιλογών του τετραετούς προγράμματος.
- B)** Ενώ το τετραετές πρόγραμμα καθορίζει

τις πράξεις που απαιτούνται για την αλλαγή της τρέχουσας λειτουργίας των δομών του ΟΤΑ, το ετήσιο πρόγραμμα αντανακλά τις τρέχουσες δραστηριότητες των δομών και επιπρόσθετα περιλαμβάνει μέρος των πράξεων που προβλέπονται στο τετραετές.

Γ) Σε σχέση με τις λειτουργικές δαπάνες, ενώ ο τετραετής προϋπολογισμός υπολογίζει μόνο τις πρόσθετες λειτουργικές δαπάνες για τις νέες υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν, ο ετήσιος προϋπολογισμός περιλαμβάνει το σύνολο των λειτουργικών δαπανών του κάθε φορέα.

Δ) Στο τετραετές πρόγραμμα ο προγραμματισμός και προϋπολογισμός γίνεται με συνολικά, συγκεντρωτικά μεγέθη, ενώ το ετήσιο είναι περισσότερο συγκεκριμένο, λεπτομερές και ακριβές πρόγραμμα δεδομένου ότι είναι πιο εύκολη η πρόβλεψη για ετήσιο χρονικό ορίζοντα.

4.2 Το επιχειρησιακό πρόγραμμα ως συμμετοχική διαδικασία όλων των εμπλεκόμενων

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν αποτελεί απλώς ένα κείμενο αλλά μια σημαντικής σημασίας (για τον ΟΤΑ και τους κατοίκους του) διαδικασία στην οποία εμπλέκονται με σαφώς καθορισμένο τρόπο :

- ◀ Αιρετά όργανα (Δημ. Συμβούλιο, επιτροπές του Δημ. Συμβ., Αντιδήμαρχοι, Δ.Σ. επιχειρήσεων, Τοπικά συμβούλια)
- ◀ Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές δημ. Επιχειρήσεων, στελέχη της υπηρεσίας Προγραμματισμού)
- ◀ Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- ◀ Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (π.χ. Περιφέρεια, Ν.Α.)

Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν στηρίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης μέσω δεικτών και στατιστικών στοιχείων, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του ΟΤΑ, όπως αυτές διατυπώνονται στις διαδικασίες συμμετοχής.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών ενός ΟΤΑ και να είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα πρέπει να αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων

των δομών του ΟΤΑ και να οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

Ο ρόλος των εξωτερικών συμβούλων

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα θα πρέπει να συνδυάζει την επιστημονική μεθοδολογία με την εμπειρία των αιρετών και του προσωπικού του ΟΤΑ. Ο ρόλος των εξωτερικών συμβούλων συνίσταται στο να λειτουργήσουν ως «καταλύτες και διευκολυντές» της όλης διαδικασίας, εγγυώμενοι τη μεθοδολογική της διάσταση και όχι στο να υποκαταστήσουν τον ουσιαστικό ρόλο των άμεσα εμπλεκόμενων, που συνίσταται στην εισήγηση και λήψη των στρατηγικών και επιχειρησιακών αποφάσεων. Η πρακτική της ανάθεσης της σύνταξης του προγράμματος σε εξωτερική μελετητική ομάδα δεν θα οδηγήσει στα επιθυμητά αποτελέσματα.

4.3 Επιχειρησιακό πρόγραμμα, μελέτες και στατιστικά στοιχεία

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν αποτελεί μελέτη που εκπονείται κάθε τετραετία, αλλά διαδικασία λήψης στρατηγικών και επιχειρησιακών αποφάσεων.

Μια «μελέτη» στοχεύει στην ανάλυση ενός φαινομένου με πρωταρχικό σκοπό τη κατανόησή του και την απόκτηση γνώσης, ενώ ένα «πρόγραμμα» αποτελεί μια συνθετική εργασία που αξιοποιεί προϋπάρχουσα γνώση και εκτιμήσεις για τις μελλοντικές εξελίξεις, προκειμένου να συναχθεί κατευθύνσεις, να καθοριστούν προτεραιότητες και να καταλήξει σε τεκμηριωμένες αποφάσεις δράσης.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν υποκαθιστά τις μελέτες

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα επομένως λόγω του εύρους του και του ολοκληρωμένου πολυτομεακού του χαρακτήρα, δεν είναι δυνατό παρά να στηρίζεται σε πρόσφατες τομεακές μελέτες, πολεοδομικά σχέδια, μελέτες οργάνωσης, μελέτες τεχνικών έργων κλπ, και να συνθέτει τα συμπεράσμα-

τά τους σε μια ενιαία στρατηγική καθορίζοντας τις προτεραιότητες.

Δεδομένου ότι η ποιότητα του προγραμματισμού και της λήψης αποφάσεων επηρεάζονται από την ύπαρξη επίκαιρου μελετητικού υπόβαθρου και στατιστικών στοιχείων, αν σε κάποιους τομείς εντοπιστούν πληροφοριακές ελλείψεις, οι απαιτούμενες μελετητικές εργασίες ή οι εργασίες τεκμηρίωσης θα πρέπει να προβλεφθούν ως πράξεις του επιχειρησιακού προγράμματος.

4.4 Απλή, ευέλικτη και συνεκτική μεθοδολογία

Ο προγραμματισμός της δράσης ενός ΟΤΑ είναι δυνατό να αναφέρεται :

- στον συνολικό προγραμματισμό της τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ από το Δημοτικό Συμβούλιο

- στον προγραμματισμό σε ένα τομέα δραστηριοτήτων ή σε ένα επί μέρους θέμα προτεραιότητας

- στον προγραμματισμό της δράσης μιας δημοτικής υπηρεσίας ή ενός νομικού προσώπου (περιβάλλον δημοσίου δικαίου) και στον προγραμματισμό της δράσης μιας δημοτικής επιχείρησης (Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου)

- στον προγραμματισμό μιας συνεργασίας του ΟΤΑ με άλλους φορείς για την από κοινού αντιμετώπιση ενός ζητήματος προτεραιότητας. Για όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις θα πρέπει κατά το δυνατό να

προταθεί ενιαία μεθοδολογία προγραμματισμού με τη χρήση κοινής διαδικασίας (φάσεων και βημάτων) και με τη χρήση κοινής ορολογίας. Δεδομένου ότι το περιεχόμενο και η διαδικασία σύνταξης του επιχειρησιακού προγράμματος θα πρέπει να διαμορφώνονται ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες του κάθε ΟΤΑ, η μεθοδολογία θα πρέπει να είναι ευέλικτη και να παρέχει τη δυνατότητα προσαρμογής της στη ποικιλία των περιπτώσεων των ΟΤΑ (μέγεθος του ΟΤΑ, χαρακτηριστικά της περιοχής του ΟΤΑ, βαθμός μηχανοργάνωσης, ύπαρξη ικανών στελεχών, στυλ διοίκησης της τοπικής αρχής).

Κύριος στόχος της μεθοδολογίας θα πρέπει να είναι η απλότητα και η διασφάλιση των διασυνδέσεων και της συνέπειας μεταξύ των φάσεων της όλης διαδικασίας.

5. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής των Επιχειρησιακών προγραμμάτων

5.1 Θεσμικό πλαίσιο και Προγράμματα υποστήριξης

Το περιεχόμενο και η διαδικασία εκπόνησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων θα πρέπει να θεσμοθετηθούν και στη συνέχεια να σχεδιασθούν από την ΚΕΔΚΕ προγράμματα υποστήριξης για την υποβοήθηση των ΟΤΑ κατά τη σύνταξη και υλοποίηση των πρώτων προγραμμάτων τους μέσω της αξιοποίησης των ΤΕΔΚ. Στη κατεύθυνση της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ, η υιοθέτηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων θα πρέπει να συνδυαστεί με τη λήψη μέτρων για τα ακόλουθα ζητήματα.

5.2 Συγκρότηση υπηρεσιακών μονάδων Προγραμματισμού

Απαραίτητη θεωρείται η συγκρότηση υπηρεσιακών μονάδων Προγραμματισμού στους Δήμους για την υποστήριξη των διαδικασιών προγραμματισμού και την τεκμηριωμένη προετοιμασία της λήψης των αποφάσεων από τα αιρετά όργανα και τις υπηρεσίες. Ακόμα και αν το ΕΠ συνταχθεί χωρίς την υποστήριξη μιας υπηρεσίας Προγραμματισμού, οι δυσκολίες και τα εμπόδια στη φάση της υλοποίησης του προγράμματος, δημιουργούν την ανάγκη για συχνές αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις. Οι αλλαγές αυτές δεν θα μπορούν να γίνουν, αν ίδιος ο Δήμος δεν έχει αναπτύξει τις αναγκαίες υποστηρικτικές δομές. Οι μονάδες αυτές θα πρέπει να εξασφαλίζουν :

- την υποστήριξη της σύνταξης των τετραετών και ετήσιων προγραμμάτων
- τη συνεχή παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων
- την ανά τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων
- τη συνεχή και έγκαιρη πληροφόρηση από το εξωτερικό περιβάλλον με σκοπό την αξιοποίηση των ευκαιριών και την εισαγωγή καινοτομιών και βελτιώσεων στη λειτουργία του ΟΤΑ (π.χ. εθνική και κοινοτική νομοθεσία, νέες δυνατότητες συνεργασιών, εξελίξεις στις δημόσιες πολιτικές, νέες τεχνολογικές εφαρμογές κ.λ.π.)

5.3 Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα των ΟΤΑ

Προκειμένου το ΕΠ να αποτελέσει οργανικό τμήμα της καθημερινής λειτουργίας ενός ΟΤΑ, οι βασικές στρατηγικές και επιχειρησιακές επιλογές θα πρέπει να αποτυπώνονται σε τυποποιημένα έντυπα, που αποτελούν εργαλεία σαφούς διατύπωσης και επικοινωνίας των αποφάσεων. Τα έντυπα αυτά περιλαμβάνουν :

- πίνακες με τις αναπτυξιακές προτεραιότητες, τους στόχους, τους δείκτες παρακολούθησης και τις πράξεις που θα υλοποιηθούν στην τετραετία
 - τεχνικά δελτία προγραμματισμού της κάθε πράξης
 - χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των πράξεων
 - πίνακες με τους προϋπολογισμούς εσόδων και δαπανών ανά Μέτρο και Άξονα. Τα προηγούμενα έντυπα προγραμματισμού μηχανογραφούνται και αποτελούν τη βάση για την παρακολούθηση της υλοποίησης του προγράμματος. Επομένως το ΕΠ πρέπει να λάβει κατάλληλα κωδικοποιημένη μορφή ώστε να αποτελέσει μέρος του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ενός ΟΤΑ. Το σύστημα αυτό τηρεί και συσχετίζει
 - οικονομικά στοιχεία εσόδων / δαπανών,
 - στοιχεία προσωπικού και άλλων πόρων
 - στοιχεία των παραγόμενων εκροών των δραστηριοτήτων
 - στοιχεία αποδεκτών και χρηστών των δραστηριοτήτων
 - στοιχεία για την κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική κατάσταση της περιοχής του ΟΤΑ
- και παράγει τις αναγκαίες αναφορές προς τα όργανα διοίκησης για α) την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των πράξεων β) καθώς και για τη διαχρονική εξέλιξη της τιμής των δεικτών παρακολούθησης της επίτευξης των στόχων.

5.4 Εκσυγχρονισμός της οικονομικής διοίκησης των ΟΤΑ

Για την υποστήριξη της όλης διαδικασίας σχεδιασμού / προγραμματισμού των ΟΤΑ χρειάζεται η αξιοποίηση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και ο ανασχεδιασμός των διαδικασιών και εντύπων προϋπολογισμού, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα ακριβούς κοστολόγησης των πράξεων και παρακολούθησης των δαπανών ανά δραστηριότητα.

Ο προϋπολογισμός των ΟΤΑ εκτός από εργαλείο ελέγχου της νομιμότητας των δαπανών θα πρέπει να αποτελεί και εργα-

λείο αξιολόγησης της αποδοτικότητας της λειτουργίας των ΟΤΑ. Για να εκπληρώνει ένα τέτοιο σκοπό οφείλει να συνδέει την κατανομή των πόρων με την επίτευξη αποτελεσμάτων.

Επομένως θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα ομαδοποίησης των δαπανών όχι μόνο ως προς το είδος τους (μισθοί, αποσβέσεις, προμήθειες κλπ) αλλά και ως προς την δραστηριότητα που αφορούν, έτσι ώστε να είναι φανερό η κατανομή πόρων σε κάθε επί μέρους δημοτική λειτουργία. Κάθε μια επί μέρους δραστηριότητα του Δήμου θα αποτελεί ένα κέντρο ευθύνης του ετήσιου προγράμματος δράσης και ένα κέντρο κόστους του λογιστικού συστήματος. Τα παραδοσιακά κριτήρια των αυξητικών ή σταθερών δαπανών κατά τη σύνταξη του προϋπολογισμού, πρέπει να αντικατασταθούν από ουσιαστικές αναλύσεις κόστους / αποτελέσματος. Οι ΟΤΑ εφαρμόζοντας τις σύγχρονες μεθόδους διοίκησης που είναι προσανατολισμένες σε μετρήσιμα αποτελέσματα, θα πρέπει πλέον να εστιάζουν την προσοχή τους όχι μόνο στους οικονομικούς πόρους και τις αρμοδιότητες που διαθέτουν, αλλά και στο προϊόν (εκροές) που παράγεται με την αξιοποίηση των πόρων, καθώς και στα αποτελέσματα του παραγόμενου προϊόντος στους αποδέκτες.

5.5 Εκσυγχρονισμός της διοίκησης των υπηρεσιών των ΟΤΑ

Η εισαγωγή συστήματος προγραμματισμού και παρακολούθησης της δράσης των υπηρεσιών του Δήμου θα αναβαθμίσει τόσο τη λειτουργία των αιρετών οργάνων όσο και των υπηρεσιακών προϊσταμένων. Αν το τετραετές και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης περιλαμβάνουν ποσοτικούς στόχους, τότε η αποκέντρωση υπευθυνότητας στους προϊστάμενους για την υλοποίηση των προγραμμάτων, σε συνδυασμό με την υποχρέωσή τους για αναφορές και απολογισμούς της δράσης των υπηρεσιών που εποπτεύουν, θα μειώσουν όχι μόνο τον διεκπεραιωτικό ρόλο των προϊσταμένων αλλά και την ενασχόληση των αιρετών με τα τρέχοντα διαχειριστικά ζητήματα.

Ο έλεγχος του υπηρεσιακού μηχανισμού από τα αιρετά όργανα του ΟΤΑ θα διενεργείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα κυρίως με βάση τα πραγματοποιηθέντα αποτελέσματα της λειτουργίας των υπηρεσιών σε σύγκριση με τους αρχικά προγραμματισθέντες στόχους και λιγότερο με την άσκη-

ση καθημερινής εποπτείας.

Έτσι, τα αιρετά όργανα διοίκησης θα απασχολούνται κυρίως με τη χάραξη πολιτικής και στρατηγικής, δηλαδή με την ουσία του ρόλου τους, που συνίσταται στην επικοινωνία με την τοπική κοινωνία, τον εντοπισμό και την ιεράρχηση των τοπικών προβλημάτων, στην σχεδίαση στρατηγικών σχεδίων και προγραμμάτων και στην παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

5.6 Οργανωτικές αλλαγές

Είναι γνωστό το πρόβλημα του κατακερματισμού της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ από ένα μεγάλο πλήθος δημοτικών υπηρεσιών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων.

Η δομή του ΕΠ σε Άξονες και Μέτρα, αποτυπώνοντας τη συνολική εικόνα της μελλοντικής λειτουργίας του ΟΤΑ, προσανατολίζει τον υπηρεσιακό μηχανισμό, λειτουργεί ως συνεκτικό στοιχείο και διευκολύνει τον συντονισμό.

Οι ανάγκες συντονισμού και παρακολούθησης της υλοποίησης ενός επιχειρησιακού προγράμματος ανά Άξονα, Μέτρο και Πράξη προϋποθέτει τον ορισμό αντίστοιχων υπεύθυνων και τη λειτουργία οργάνων συντονισμού και ομάδων εργασίας.

Οι δομές αυτές είναι δομές που αντιστοιχούν σε ένα έργο ή σε ένα πρόγραμμα

έργων για την επίτευξη ενός στόχου και διαπερνούν οριζόντια τις υφιστάμενες οργανωτικές δομές ενός ΟΤΑ.

Το ανθρώπινο δυναμικό των ΟΤΑ χρειάζεται εκπαίδευση στη διοίκηση σύνθετων έργων / προγραμμάτων (project management).

5.7 Συντονισμός των Επιχειρησιακών προγραμμάτων του δημόσιου τομέα

Τα ΕΠ μπορούν εν δυνάμει να αποτελέσουν το εργαλείο επικοινωνίας και συντονισμού μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα. Η εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων στους ΟΤΑ σταδιακά θα εγείρει ζητήματα συντονισμού, ευθυγράμμισης και εναρμόνισης των διαφόρων επιπέδων προγραμματισμού της χώρας.

Θα τεθούν επομένως ζητήματα συντονισμού των προγραμμάτων όλων των ΟΤΑ ενός Νομού, με το επιχειρησιακό πρόγραμμα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καθώς και με το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα, ότι η βελτίωση της ικανότητας προγραμματισμού ενός Δήμου δεν εξαρτάται μόνο από τον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας του, αλλά και από τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας του όλου πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας.

6. Τα οφέλη για τους ΟΤΑ

Από τα προηγούμενα συνάγεται ότι η σύνταξη επιχειρησιακού προγράμματος από τους ΟΤΑ :

- Προωθεί τον αναπτυξιακό και κοινωνικό ρόλο των ΟΤΑ
- Οδηγεί σε αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη κατανομή και αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων
- Επισπεύδει την ωρίμανση και την υλοποίηση των δράσεων
- Βοηθά στην προσέλκυση πρόσθετων οικονομικών πόρων, διότι οι ΟΤΑ αποκτούν ετοιμότητα για την άμεση αξιοποίηση των ευκαιριών χρηματοδότησης που εκάστοτε προκύπτουν
- Περιορίζει την αποσπασματική αντιμετώπιση των προβλημάτων, προωθεί τον συντονισμό των δομών του ΟΤΑ και την ανάπτυξη συνεργασιών με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα
- Βελτιώνει τον τρόπο διοίκησης και προωθεί τον εσωτερικό μετασχηματισμό των ΟΤΑ, προσανατολίζοντας τη λειτουργία τους σε μετρήσιμα αποτελέσματα
- Ενισχύει την τοπική δημοκρατία και αυξάνει τη δυνατότητα κοινωνικού ελέγχου, καθιστώντας διανγείς τους στόχους της δημοτικής αρχής και παρέχοντας δυνατότες παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Νομικά πρόσωπα Ο.Τ.Α. - Θεσμικό πλαίσιο και μορφές συνεργασίας με τους ΟΤΑ

Οι ΟΤΑ, για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, έχουν τη δυνατότητα να συστήνουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρ.190 - 205 του ΔΚΚ καθώς και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (δημοτικές επιχειρήσεις) σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρ.277 και επόμε. του ΔΚΚ. Η διαδικασία σύστασης των δύο αυτών κατηγοριών νομικών προσώπων καθώς και οι κανόνες λειτουργίας τους και η σκοπιμότητα σύστασης τους διαφέρει. Είναι εντελώς διαφορετικό το θεσμικό πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας των Ν.Π.Δ.Δ. από αυτό των Ν.Π.Ι.Δ.

Η ύπαρξη όμως και των δύο αυτών κατηγοριών νομικών προσώπων είναι απαραίτητη γιατί βοηθούν στην υλοποίηση των σκοπών των ΟΤΑ και αποτελούν ανάγκαία εργαλεία της Αυτοδιοίκησης για τον κοινωνικό και αναπτυξιακό ρόλο της. Θα αναπτυχθεί εδώ η διαδικασία σύστασής τους και οι δυνατότητες αξιοποίησής τους και συνεργασίας τους με τον δήμο και την κοινότητα, που τα συστήνει.

Α/Ι. Ο θεσμός των επιχειρήσεων Τ.Α. και τα προβλήματα λειτουργίας

Ο θεσμός των δημοτικών επιχειρήσεων διαμορφώνεται με τον νόμο 1416/84, με τον οποίο καθιερώνεται η επιχειρηματική δραστηριότητα των Ο.Τ.Α. Ο θεσμός αυτός θεωρήθηκε αναγκαίος για την υλοποίηση του νέου ρόλου της Αυτοδιοίκησης, που εφαρμόζει και υλοποιεί Ευρωπαϊκά Προγράμματα, που αποβλέπει στην εκμετάλλευση των τοπικών πόρων και την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες, ώστε να αναδειχθεί ο φυσικός τοπικός πλούτος και να αναδειχθεί αποτελεσματική η εκπλήρωση του ρόλου της Τ.Α. με την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Η σύσταση και η λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών απέβλεπε, εκτός από την καθιέρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ο.Τ.Α. και την επιδίωξη κέρδους και στη δυνατότητα χρησιμοποίησης του ευέλικτου σχήματος των επιχειρήσεων για

επιδίωξη σκοπών ευρύτερα κοινωνικοοικονομικών, καθώς και στη σηματοδότηση μιας πολιτικής, όπου το κέρδος δεν είναι ο μοναδικός σκοπός τους αλλά θεωρούνται και παραγωγική μονάδα κοινωνικών αγαθών και υπηρεσιών.

Οι επιχειρήσεις αυτές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ.277 του ΔΚΚ, είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας "εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από τον νόμο". Η σύσταση και λειτουργία τους προβλέπεται από τις διατάξεις των άρθρ.277 και επίσης του Π.Δ. 410/95 (Δ.Κ.Κ.).

Οι ανάγκες, που ήλθαν να καλύψουν οι δημοτικές επιχειρήσεις ήταν πολλές και ο ρόλος τους καταξιώθηκε στην τοπική κοινωνία, που αποδέχθηκε αυτές αποβλέποντας στον κοινωνικό ρόλο τον οποίο τάχθηκαν να υπηρετούν.

Η Πολιτεία χρησιμοποίησε πολλές φορές τον θεσμό αυτό για να αποφευχθούν οι χρονοβόρες και αναποτελεσματικές διαδικασίες τόσο του δημόσιου τομέα όσο και της Αυτοδιοίκησης και τα ίδια τα Υπουργεία συνεργάστηκαν με τις δημοτικές επιχειρήσεις προκειμένου να παρακάμψουν τα εμπόδια του θεσμικού πλαισίου της Αυτοδιοίκησης και να υλοποιήσουν προγράμματα με τους ΟΤΑ (π.χ. προγράμματα μαζικού αθλητισμού, προγράμματα για την απασχόληση και την κατάρτιση, εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά, κοινωνικά προγράμματα, «Βοήθεια στο Σπίτι» και τόσα άλλα).

Μετά από περίπου 20 χρόνια λειτουργίας τους μπορούμε ανεπιφύλακτα να αναγνωρίσουμε την τεράστια συμβολή τους στην τοπική ανάπτυξη, στην αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων, στο κοινωνικό έργο και στην καταπολέμηση της ανεργίας. Με τον διαφορετικό τρόπο λειτουργίας τους κατόρθωσαν να εφαρμόσουν εκσυγχρονιστικές μεθόδους, να συγκλίνουν και να προσαρμοστούν ευχερέστερα με αντίστοιχους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένου ότι τα περισσότερα προγράμματα, κοινοτικές πρωτοβουλίες και δίκτυα υλοποιήθηκαν από δημοτικές επιχειρήσεις. Όμως κατά την πορεία του θεσμού, σε

πολλές περιπτώσεις, παρουσιάστηκαν προβλήματα. Συχνά δεν μπόρεσαν να λειτουργήσουν με τα κριτήρια και τους ρυθμούς της ιδιωτικής οικονομίας ή δεν κατάφεραν να επιτύχουν να είναι οικονομικά βιώσιμες έτσι ώστε όχι μόνο να μην αποδίδουν κέρδος στην Αυτοδιοίκηση αλλά αντίθετα να πρέπει να επιχορηγηθούν στην πραγματικότητα από τους δήμους. Άλλες φορές χρησιμοποιήθηκαν για πελατειακές σχέσεις. Οι περιπτώσεις αυτές φυσικά παρουσιάστηκαν σε περιορισμένη έκταση, όμως ήταν φαινόμενα που οδήγησαν το κράτος να λάβει μέτρα για την "εξυγίανση" των επιχειρήσεων αυτών. Έτσι λοιπόν ο νομοθέτης, στηρίζόμενος στο «εκτός αν διαφορετικά νόμος ορίζει», προέβη σε ειδικές ρυθμίσεις έτσι ώστε δημιουργήθηκε ένα νεφελώδες τοπίο σχετικά με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο των δημοτικών επιχειρήσεων.

Επιβλήθηκε η διαδικασία του ν. 2190/94 (ΑΣΕΠ) για τις προσλήψεις του προσωπικού (ν.2527/97), υπήχθησαν στο πεδίο εφαρμογής του ν.1418/84 (με το ν.2229/94) περί δημοσίων έργων, με τη γνωμοδότηση 471/98 του ΝΣΚ θεωρήθηκε ότι για τη διενέργεια των προμηθειών τους πρέπει να ακολουθούν τις διατάξεις του ν.2286 περί προμηθειών του δημοσίου. Συχνά χρησιμοποιήθηκε η αιτιολογία της συμμόρφωσης της εθνικής μας νομοθεσίας με το κοινοτικό δίκαιο και χρησιμοποιήθηκαν οι αντίστοιχες κοινοτικές ΟΔΗΓΙΕΣ (93/36, 93/37, 92/50).

Έτσι λοιπόν έχουμε σήμερα ένα πλαίσιο λειτουργίας των δημοτικών επιχειρήσεων, το οποίο κάθε άλλο παρά ευέλικτες και λειτουργικές τις καθιστά: από τη μία πλευρά έχουμε κατάργηση των ειδικών κινήτρων και προνομίων, που είχαν, άρα εξομελώνονται με τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού καθαρά τομέα, από την άλλη όμως εντάσσονται στο θεσμικό πλαίσιο του δημοσίου, οπότε είναι αδύνατο να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά.

Κύρια σήμερα με τις πραγματικά νέες και πολλές αρμοδιότητες και ευθύνες των ΟΤΑ, θα πρέπει να επανεξεταστεί το θεσμικό πλαίσιο και ο τρόπος εφαρμογής του και θα πρέπει η Πολιτεία να προσπαθήσει να "θεραπεύσει" τα προβλήματα, που παρουσίασε ο θεσμός με ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο. Παρ' όλ' αυτά οι δημοτικές επιχειρήσεις παραμένουν ένα χρήσιμο εργαλείο για την Αυτοδιοίκηση, η οποία μπορεί να τις αξιοποιήσει, έστω και ακροβατώντας ανάμεσα στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, είτε με

την παραχώρηση συγκεκριμένων υποθέσεων από τους ίδιους τους ΟΤΑ προς τις επιχειρήσεις, προκειμένου να διοκηθούν από αυτές, είτε αξιοποιώντας τη δυνατότητα πραγματοποίησης εσόδων από την επιχειρηματική δραστηριότητα με στόχο την οικονομική ενίσχυση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είτε με την απλή συνεργασία των ΟΤΑ με τις επιχειρήσεις τους για την άσκηση αρμοδιοτήτων και την επίτευξη των στόχων τους με τον καλλίτερο δυνατό τρόπο. Όταν ένας ΟΤΑ αποφασίσει να παραχωρήσει την άσκηση και διοίκηση κάποιας υπόθεσής του σε επιχείρηση αυτό δεν αποστειοποιεί τον ίδιο τον ΟΤΑ από τις υποθέσεις αυτές, αλλά έχει σαν στόχο τη διοίκηση και διαχείριση αυτών από ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο, που είναι ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς, παρά τους περιορισμούς που προαναφέρθηκαν, πιο ευέλικτο, ώστε να εκπληρωθεί αποτελεσματικότερα ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για το λόγο αυτό, οι υποθέσεις, που παραχωρούνται αφορούν κυρίως ζητήματα, τα οποία απαιτούν ευελιξία και ανταγωνιστικότητα μεταξύ των λοιπών τομέων της οικονομίας, καθώς και διαχείριση με κανόνες χωρίς δεσμεύσεις προκειμένου να έχουν το καλλίτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Η δημοτική αρχή λοιπόν έχει δυνατότητες ώστε να επιλέξει τον προσφορότερο τρόπο με τον οποίο θα ασκήσει τις αρμοδιότητες της, αν δηλαδή θα ασκηθούν από τον ίδιο τον ΟΤΑ ή θα ανατεθούν στην επιχείρηση ή αν θα συνεργαστεί ο ΟΤΑ με την επιχείρηση, δυνατότητα που προβλέπεται νομοθετικά και μάλιστα με αρκετές μορφές.

Κριτήρια επιλογής, πρέπει να αποτελέσουν οι αρχές για την πλήρη και αποτελεσματική εκπλήρωση της δραστηριότητας, η οποία θα πραγματοποιηθεί με καθεστώς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Έχουν λοιπόν προβλεφθεί μορφές συνεργασίας των ΟΤΑ με ίδια νομικά πρόσωπα, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα στις δημοτικές αρχές να επιλέξουν ανάμεσα από αυτές την συμφερότερη για την αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων.

A/ II. Μορφές συνεργασίας των ΟΤΑ και των δημοτικών επιχειρήσεων

Οι θεσμοθετημένες μορφές συνεργασίας μεταξύ Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και επιχειρήσεων, κατά την

ισχύουσα νομοθεσία, είναι οι ακόλουθες:

1. Συμβάσεις προβλεπόμενες από τη διάταξη της παρ.3 του άρθρου 34 Α.Κ.Κ.

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή οι ΟΤΑ και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης μπορούν να αναθέτουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή κοινοπραξίες την παροχή υπηρεσιών ή την εκτέλεση προγραμμάτων, με τη διενέργεια διαγωνισμού. Η διάταξη δεν κάνει άμεση αναφορά στις δημοτικές επιχειρήσεις, αλλά, δεδομένου ότι αυτές είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, καλύπτονται από την ανωτέρω διάταξη. Εδώ λοιπόν δίνεται μία πρώτη δυνατότητα συνεργασίας ΟΤΑ και επιχειρήσεων μέσα βέβαια από διαδικασίες διαγωνισμού. Αν και εκκρεμεί η έκδοση του Π.Δ., που προβλέπεται στην παρ.4 του ίδιου άρθρου, με το οποίο θα ρυθμίζονται οι όροι, προϋποθέσεις, διαδικασίες προκήρυξης κ.λπ., παρ' όλα αυτά η ως άνω διάταξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συνεργασία της Αυτοδιοίκησης με τις επιχειρήσεις.

2. Προγραμματικές συμβάσεις κατά τη διάταξη του άρθρου 35 Α.Κ.Κ.

Ο θεσμός αυτός των προγραμματικών συμβάσεων επιδιώκει τη συνεργασία του κράτους και του ευρύτερου δημόσιου τομέα με τους φορείς της Αυτοδιοίκησης (πρώτου και δεύτερου βαθμού) για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους.

Πρόσφατα δε, αναγνωρίζοντας την τεράστια σημασία του θεσμού αυτού, η διάταξη του Ν.1416/84, η οποία είχε συμπεριληφθεί στην κωδικοποίηση του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, τροποποιήθηκε, διευρύνοντας τους φορείς, που μπορούν να συμμετέχουν σε μία προγραμματική σύμβαση, έτσι ώστε να μπορούν να συμβάλλονται περισσότεροι φορείς, όπως επιμελητήρια, φορείς Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμοί κ.λπ. για την υλοποίηση έργων, που αποσκοπούν στην ανάπτυξη μιας περιοχής.

Σύμφωνα λοιπόν με το άρθ.35 του Π.Δ.410/95, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, ο θεσμός των προγραμματικών συμβάσεων αναλύεται ως εξής:

Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους

(σκοποί μιας προγραμματικής σύμβασης), οι ΟΤΑ, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι ΤΕΔΚ, η ΕΝΑΕ, η ΚΕΔΚΕ, τα ΝΠΔΔ των προαναφερόμενων φορέων και οργανισμών, οι ΔΕΥΑ και τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα (φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης), μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με:

α) το Δημόσιο ή
β) μεταξύ τους ή
γ) με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ.6 του άρθ.1 του Ν.1256/82 (ευρύτερος δημόσιος τομέας)

μεμονομένα ή από κοινού.

Τα ως άνω αναφερόμενα λοιπόν αποτελούν το αντικείμενο, που μπορεί να έχει μία προγραμματική σύμβαση και τους κύριους συμβαλλόμενους φορείς, που μπορούν να συμβάλλονται σε μία προγραμματική σύμβαση.

Στο τρίτο εδάφιο της παρ.1 του αυτού άρθρου προβλέπεται ρητά ότι «Στις προγραμματικές συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή επιχειρήσεων των ΟΤΑ και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Περιφερειακών Ταμείων, των Επιμελητηρίων και των επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου, των συνεταιρι-

σμών και των ενώσεων συνεταιρισμών και των εργοδοτικών και εργατοϋπαλληλικών ενώσεων.

Οι φορείς αυτοί αποτελούν τους τρίτους συμβαλλόμενους σε μία προγραμματική σύμβαση.

Ο θεσμός λοιπόν και των προγραμματικών συμβάσεων αναγνωρίζει το ρόλο, που έχουν στην Αυτοδιοίκηση οι δημοτικές επιχειρήσεις και ότι πολλές από τις αρμοδιότητες των δήμων έχουν ανατεθεί και διαχειρίζονται ήδη από αυτές και έτσι τις συμπεριλαμβάνει στις διατάξεις ως συμβαλλόμενους φορείς, τρίτους βέβαια, που σημαίνει ότι δεν είναι δυνατόν να υπογραφεί προγραμματική σύμβαση μεταξύ δημοτικής επιχείρησης και κάποιου από τους ως άνω αναφερόμενους φορείς τόσο της Αυτοδιοίκησης όσο και του δημόσιου τομέα αλλά απαιτείται η κατ' αρχήν συμμετοχή δύο ή περισσότερων φορέων, που προβλέπονται ως κύριοι συμβαλλόμενοι και τότε μόνο μπορεί να συμμετάσχει στη σύμβαση και μία επιχείρηση.

3. Ανάθεση αρμοδιοτήτων κατά τη διάταξη του άρθρου 36 Δ.Κ.Κ.

Η διάταξη αυτή δίνει τη δυνατότητα ανάθεσης άσκησης ορισμένης αρμοδιότητας

Δήμων και Κοινοτήτων (για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα) από αυτούς στο κράτος ή άλλα νομικά πρόσωπα.

Και εδώ συμπερασματικά στα «άλλα νομικά πρόσωπα», εφόσον δεν περιορίζει ο νομοθέτης τη μορφή τους, εννοούνται και τα διεπόμενα από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και ως εκ τούτου και οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η προαναφερόμενη διάταξη αφορά στη διοίκηση αρμοδιότητας των ΟΤΑ από τις επιχειρήσεις, θέτει δε σαν όρους κατ' αρχήν το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αλλά και την κατ' εξαίρεση ανάθεση αυτής της αρμοδιότητας, γεγονός, που σημαίνει ότι θα πρέπει να ανατίθεται για συγκεκριμένο λόγο, που δεν επιτρέπει στον ΟΤΑ να την ασκήσει και τέλος προβλέπει και τη δυνατότητα εκπροσώπησης του ΟΤΑ στο όργανο, που διοικεί το νομικό πρόσωπο, που θα ασκήσει την αρμοδιότητα, εφόσον αυτό δεν είναι το κράτος. Η συγκεκριμένη βέβαια αναφορά είναι περιττή για τις δημοτικές επιχειρήσεις αφού είναι δεδομένη η συμμετοχή του δήμου στο όργανο διοίκησης της.

4. Η ανάθεση εκτέλεσης έργου - εργασίας - προμήθειας - μεταφοράς και εκπόνησης μελέτης κατά τη διάταξη του άρθρου 291 Δ.Κ.Κ.

Εδώ προβλέπεται η δυνατότητα των δημοτικών / κοινοτικών συμβουλίων ν' αναθέτουν απ' ευθείας στις δημοτικές τους επιχειρήσεις την εκτέλεση έργου ή εργασίας ή προμήθειας μέχρι του ποσού των 8.000.000 δραχμών ή την εκπόνηση μελέτης μέχρι του ποσού των 3.000.000 δραχμών. Η διάταξη αποτελεί εξαίρεση από το καθεστώς της διαδικασίας αναθέσεων των ΟΤΑ προς οποιαδήποτε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και όπως είναι γνωστό αποτελεί τη συνηθέστερη μορφή συνεργασίας των ΟΤΑ με τις δημοτικές επιχειρήσεις καθώς και τον κυριότερο οικονομικό πόρο των δημοτικών επιχειρήσεων.

Η έννοια του έργου ή της εργασίας εδώ θα πρέπει να ερμηνευτεί με μία ευρύτερη έννοια, η οποία καλύπτει την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου ή οποιασδήποτε εργασίας, που απαιτεί ένα σύνολο συντονισμέ-

νων δραστηριοτήτων για την εκπλήρωση ορισμένου αποτελέσματος

5. Η συμμετοχή των Ο. Τ. Α. σε κοινοπραξία κατά τη διάταξη της παρ.6 του άρθρου 277 Δ.Κ.Κ.

Η διάταξη αυτή δίνει τη δυνατότητα συνεργασίας των ΟΤΑ με τις ήδη υφιστάμενες δημοτικές επιχειρήσεις, συστήνοντας μεταξύ τους κοινοπραξία. Η συνεργασία με την μορφή αυτή μπορεί να γίνει τόσο για την εκτέλεση και εκμετάλλευση έργων και την παροχή υπηρεσιών όσο και για τη δημιουργία εσόδων για λογαριασμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι προϋποθέσεις για τη συνεργασία αυτή είναι κατ' αρχήν αυτές, που προβλέπονται στο άρθ.277 του Π.Δ. 410/95 και είναι οι ίδιες, που απαιτούνται και για τη σύσταση δημοτικών επιχειρήσεων (εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης και η λήψη απόφασης των Δημοτικών/Κοινοτικών Συμβουλίων με την απόλυτη πλειοψηφία του νομίμου αριθμού των μελών τους), αλλά και οι διατάξεις του κοινού δικαίου, δηλαδή σύνταξη ιδιωτικού συμφώνου, στο οποίο αναφέρονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών και δημοσιότητα της κοινοπραξίας, εφόσον το αποφασίσουν τα συμβαλλόμενα μέρη.

Η κοινοπραξία βέβαια είναι ιδιόμορφη περίπτωση, η οποία δεν προβλέπεται από συγκεκριμένη διάταξη νόμου, παρά μόνο σε κάποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις, που ρητά αναφέρονται στην ισχύουσα νομοθεσία, αναγνωρίζεται, όμως από τους κανόνες φορολογικής νομοθεσίας και απαιτείται να έχει συσταθεί για συγκεκριμένο έργο και με συγκεκριμένη χρονική διάρκεια.

Όπως λοιπόν φαίνεται από τα παραπάνω οι δημοτικές αρχές έχουν αρκετές δυνατότητες επιλογής για να βρουν τον, για κάθε περίπτωση, αποδοτικότερο τρόπο συνεργασίας και αξιοποίησης του θεσμού των δημοτικών επιχειρήσεων. Έτσι θα επιτύχουν όχι μόνο να υλοποιήσουν το έργο τους και τα οράματά τους με τον αποτελεσματικότερο και απλούστερο τρόπο αλλά και να δώσουν στις δημοτικές επιχειρήσεις όλες τις δυνατότητες ανάπτυξης τους, εξέ-

λιξης τους και ανανέωσης τους με στόχο την αλλαγή της κακής διάθεσης απέναντι τους τόσο του ίδιου του κόσμου της αυτοδιοίκησης όσο και των δημοτών και κυρίως της Πολιτείας.

Οι νέες ρυθμίσεις, που έχουν περιορίσει την ευελιξία των δημοτικών επιχειρήσεων κατά τη λειτουργία τους, που αναφέρθηκαν στην αρχή της εισήγησης (προσλήψεις προσωπικού, αναθέσεις κ.λπ.) και όλο το θεσμικό πλαίσιο, το οποίο όπως τονίστηκε πρέπει να επανεξεταστεί, εμποδίζουν την ελεύθερη ίσως ανάπτυξη και λειτουργία τους όμως, ακόμα και με τα σημερινά δεδομένα προβλήματα πρέπει να αξιοποιούνται από την Αυτοδιοίκηση ώστε να επιτυγχάνεται η πραγματοποίηση του στόχου, που είχαν ονειρευτεί αυτοί, που πρώτοι καθιέρωσαν τον θεσμό αυτό.

Β/ Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α. (Ιδρύματα και λοιπά νομικά πρόσωπα)

Ένας ΟΤΑ μπορεί να συστήνει ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου για την άσκηση από αυτά συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, κυρίως κοινωνικού χαρακτήρα. Είναι το καθένα από αυτά ειδικού σκοπού. Μέσα από τη νομική αυτή μορφή οι ΟΤΑ συνήθως λειτουργούν γηροκομεία, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία κ.λπ. Ασκούν δηλαδή την κοινωνική πολιτική των ΟΤΑ σε συγκεκριμένα θέματα.

Ι. Ιδρύματα

Ένα δημοτικό ή κοινοτικό ίδρυμα (όπως π.χ. νοσοκομείο, βρεφοκομείο, ορφανοτροφείο, γηροκομείο) συνιστάται, ύστερα από απόφαση του δημοτικού, ή κοινοτικού συμβουλίου, με διάταγμα, που ορίζει τα όργανα της διοίκησης, το σκοπό, τους πόρους, την περιουσία και το όνομα του ιδρύματος.

Το διάταγμα, εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού, αφού τηρηθούν και οι ειδικές για κάθε κατηγορία ιδρυμάτων διατάξεις.

Τα δημοτικά ή κοινοτικά ιδρύματα διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο που απαρτίζεται από το δήμαρχο ή τον αντιδήμαρχο, που ορίζει ο δήμαρχος ή τον πρόεδ-

δρο της κοινότητας, ως πρόεδρο, και από έξι έως δέκα μέλη που εκλέγονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Ένα από τα μέλη αυτά εκλέγεται από το διοικητικό συμβούλιο ως αντιπρόεδρός του.

ΙΙ. Λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου

Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να συνιστούν και άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που υπάγονται στην εποπτεία τους. Ο Περιφερειακός Διευθυντής εκδίδει, με βάση τη σχετική απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, την πράξη σύστασης του νομικού προσώπου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στην απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου για τη σύσταση του νομικού προσώπου ορίζονται το όνομα, ο σκοπός, η περιουσία, που τυχόν αφιερώνεται σ' αυτό και οι πόροι.

Τα δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα διοικούνται από το διοικητικό συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου είναι ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας ή άλλο μέλος, αιρετό ή μη, που ορίζεται από αυτούς. Μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι και δημότες ή κάτοικοι που έχουν ανάλογη επαγγελματική ή κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις ανάλογα με το σκοπό του νομικού προσώπου. Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου, του νομικού προσώπου ορίζεται με την απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου διοικητικού συμβουλίου. Σκοπός των νομικών αυτών προσώπων είναι η οργάνωση ορισμένης δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας για την καλύτερη ικανοποίηση μιας τοπικής ανάγκης (όπως π.χ. συστήματος υδρεύσεως, φιλαρμονικής, βιβλιοθήκης, μουσείου, γυμναστηρίου, θεάτρου, νεκροταφείου).

Τα θέματα τα σχετικά με τη διοίκηση και τη διαχείριση του νομικού προσώπου ρυθμίζονται με κανονισμούς, που ψηφίζουν τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια.

Είναι δυνατή η συγχώνευση δημοτικών ή κοινοτικών νομικών προσώπων, του ίδιου

εννοείται δήμου ή κοινότητας, σε ένα νομικό πρόσωπο. Η συγχώνευση γίνεται με πράξη του περιφερειακού διευθυντή, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης για τη συγχώνευση, το νέο νομικό πρόσωπο, στο οποίο συγχωνεύθηκαν τα άλλα, υποκαθίσταται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση, σε όλα εν γένει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθέντων νομικών προσώπων, εξομοιούμενο με καθολικό διάδοχο. Οι θέσεις του προσωπικού, που υπηρετεί στα παραπάνω δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα, μεταφέρονται αυτοδικαίως στο νέο δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο. Στις θέσεις αυτές με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου εντάσσεται το προσωπικό με την ίδια σχέση με την οποία υπηρετούσε στα συγχωνευόμενα νομικά πρόσωπα. Βλέπουμε λοιπόν ότι τα ως άνω νομικά πρόσωπα συστήνονται για την οργάνωση

ορισμένης δημοτικής ή κοινοτικής υπηρεσίας για την καλύτερη ικανοποίηση μιας τοπικής ανάγκης.

Τα ιδρύματα λοιπόν είναι Ν.Π. συγκεκριμένου σκοπού και συστήνονται με τις ειδικές ως άνω διατάξεις και αξιοποιούνται από τους ΟΤΑ για την εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου κοινωνικού κυρίως σκοπού, χωρίς να προβλέπεται περαιτέρω δυνατότητα αξιοποίησής τους με άλλες μορφές συνεργασίας με τους ΟΤΑ, πέρα από αυτή των προγραμματικών συμβάσεων όπως είδαμε πιο πάνω.

Όσον αφορά όμως τα λοιπά Ν.Π.Δ.Δ., πέρα από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα τους για την εξυπηρέτηση των σκοπών για τους οποίους έχουν συσταθεί, μπορούν να αξιοποιηθούν από τον ιδρυτή δήμο ή κοινότητα, εφαρμόζοντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και για την εξυπηρέτηση και άλλων σκοπών, με διάφορες μορφές συνεργασίας με τους ΟΤΑ.

Οι δυνατότητες αυτές συνεργασίας προβλέπονται ρητά από το νόμο και είναι οι ακό-

λουθες:

1. Συμβάσεις προβλεπόμενες από τη διάταξη της παρ.3 του άρθρου 34 Δ.Κ.Κ.
2. Προγραμματικές συμβάσεις κατά τη διάταξη του άρθρου 35 Δ.Κ.Κ.
3. Ανάθεση αρμοδιοτήτων κατά τη διάταξη του άρθρου 36 Δ.Κ.Κ.

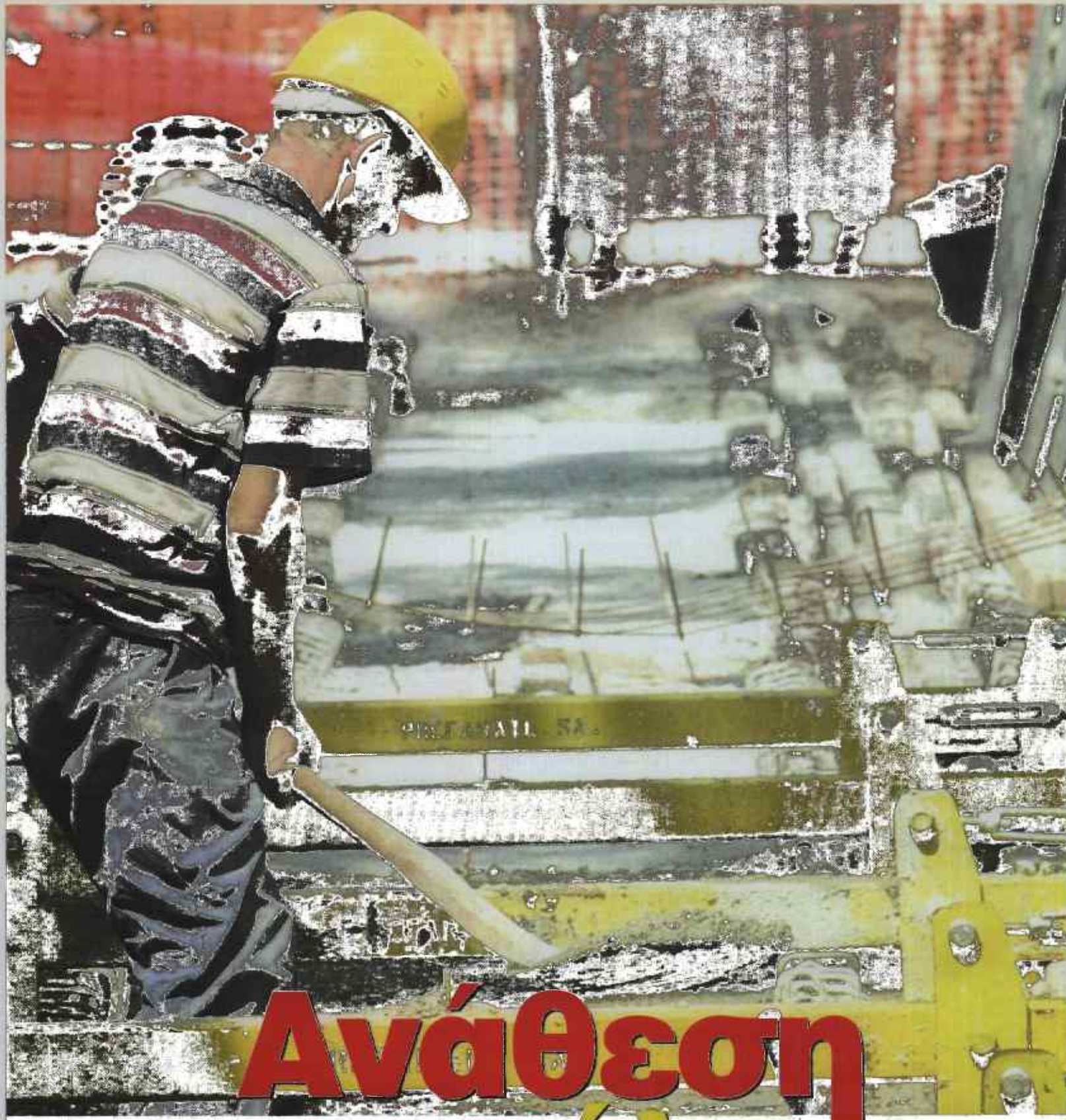
Για όλα αυτά ισχύουν όσα αναλύονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο περί δημοτικών επιχειρήσεων.

4. Επί πλέον, για τα Ν.Π.Δ.Δ., προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής και του νομικού προσώπου του δήμου (δημοσίου δικαίου) σε συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας του άρθ.23 του Ν.2539/97. Με τις συμβάσεις αυτές ένας δήμος μπορεί να συνάπτει με όμορους δήμους και κοινότητες συμβάσεις με τις οποίες αναλαμβάνει την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη άσκησής τους. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο του αναλαμβάνοντος δήμου. Βλέπουμε λοιπόν ότι και στα νομικά πρόσωπα δίνεται η δυνατότητα άσκησης αρμοδιοτήτων και αξιοποίησής τους από τους ΟΤΑ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του κοινού και την ανάδειξη του αναπτυξιακού και κοινωνικού ρόλου της Τ.Α.

Βέβαια κάποια εποχή, επειδή προβλεπόταν ειδική επιχορήγηση προς τα Ν.Π.Δ.Δ., οι ΟΤΑ είχαν προβεί στη σύσταση πολλών τέτοιων Ν.Π. με σκοπούς παρεμφερείς, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ξαφνικά πολλά νομικά πρόσωπα με αντίστοιχα διοικητικά συμβούλια, χωρίς πλέον καμμία επιχορήγηση και να παραμένουν ανενεργά και χωρίς ρόλο. Γι'αυτό είναι σκόπιμο, οι ΟΤΑ οι οποίοι έχουν νομικά πρόσωπα με παρεμφερείς σκοπούς, που θα μπορούσαν να συγχωνευθούν σε ένα νομικά πρόσωπα, να προβούν άμεσα στη συγχώνευση χρησιμοποιώντας την αντίστοιχη ως άνω αναφερόμενη διάταξη του άρθ.203 του ΔΚΚ. Συμπερασματικά, οι ΟΤΑ έχουν πολλές δυνατότητες σύστασης νομικών προσώπων, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που θα τους βοηθήσουν στο έργο τους, εφόσον αυτά αξιοποιηθούν σωστά.

Προτεραιότητα είναι ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου των δημοτικών επιχειρήσεων και η σωστή αξιοποίηση τόσο αυτών όσο και των λοιπών νομικών προσώπων.

Ανάθεση εκτέλεση

έργων από δήμους και κοινότητες

1. Έννοια δημοτικών και κοινοτικών έργων

Τεχνικά έργα που εξυπηρετούν κοινωφελείς σκοπούς και των οποίων η συντήρηση και εκμετάλλευση ανήκει στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ, ονομάζονται Δημοτικά και Κοινοτικά Έργα, τα οποία ανήκουν στην ευρύτερη κατηγορία των Δημοσίων Έργων. Από τεχνικής απόψεως δημόσια έργα είναι όλα τα έργα που εκτελούν φορείς του δημοσίου τομέα και συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με το έδαφος, το υπέδαφος, ή τον υποθαλάσσιο χώρο, όπως και τα πλωτά τμήματα των τεχνικών έργων. Ως έργο κατά την έννοια του νόμου (1418/84, 2229/940) νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή ή συντήρηση. Τέτοια έργα είναι: έργα ύδρευσης, αποχέτευσης, δημοτικής και κοινοτικής οδοποιίας, οικοδομικά, ηλεκτρομηχανολογικά κ. α.

Η σύμβαση ανάθεσης τέτοιων έργων από τους ΟΤΑ είναι σύμβαση έργου του Αστικού Δικαίου και ειδικότερα διέπεται από τις εξής διατάξεις:

- Βασικός νόμος περί δημοσίων έργων Ν. 1418/84 όπως ισχύει σήμερα
- Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας Π.Δ. 410/95

- Π.Δ.171/87 για έργα εκτελούμενα από ΟΤΑ
- Οδηγίες Ευρωπαϊκής Ένωσης 89/665 93/37, 97/52.

2. Διαδικασία εκτέλεσης έργων

- Εγγραφή του έργου στο τεχνικό πρόγραμμα του φορέα κατασκευής
- Εγγραφή εκτιμώμενης πίστωσης για την εκτέλεση του έργου

- Σύνταξη μελέτης από την αρμόδια τεχνική Υπηρεσία του φορέα

- Κατασκευή έργου:

1. Με εργοληπτική εταιρία (με διαγωνισμό ή απευθείας ανάθεση)
2. Με αυτεπιστασία

- Εγκριτική ή κατακυρωτική απόφαση του φορέα

- Υπογραφή σύμβασης

- Ορισμός επιβλέποντος από την διευθύνουσα υπηρεσία του φορέα

- Επίβλεψη έργου

- Περαιώση - παραλαβή - τελική εξόφληση έργου.

3. Τεχνικό πρόγραμμα

Οι φορείς προγραμματισμού, δηλαδή τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια, οφείλουν

πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους να καταρτίζουν γενικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει τα έργα κατά σειρά προτεραιότητας, που πρέπει να εκτελεστούν και τη δαπάνη αυτών. Η εκτέλεση έργων ΟΤΑ που δεν περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα και στον προϋπολογισμό τους δεν επιτρέπεται. Είναι όμως δυνατόν να τροποποιηθεί το πρόγραμμα με αιτιολογημένη απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.

4. Πίστωση έργου

Δεν επιτρέπεται η έναρξη της διαδικασίας για την εκτέλεση του έργου εάν δεν έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό η σχετική πίστωση.

Επισημαίνεται ότι απαγορεύεται η κατάτμηση των έργων και η εγγραφή κατατμημένων πιστώσεων.

5. Εκπόνηση μελετών

α) Για την εκτέλεση έργων απαιτείται η ύπαρξη οριστικής μελέτης.

Μελέτη είναι κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 716/77 η επιστημονική και τεχνική εργασία και έρευνα που αποβλέπει στην κατασκευή ή μη τεχνικού έργου ή στο σχεδιασμό και την απεικόνιση προγραμμάτων και μεθόδων ανάπτυξης του ευρύτερου χώρου, δια της κατασκευής ή μη τεχνικών έργων.

β) Η μελέτη συντάσσεται :

☛ από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία των ΟΤΑ, οι αρμοδιότητες και η στελέχωση της Τεχνικής Υπηρεσίας προβλέπεται με τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 1188/81 όπως ισχύει σήμερα.

☛ Στην περίπτωση, που δεν υπάρχει Τεχνική Υπηρεσία στελεχωμένη ή για οποιοδήποτε λόγο η Τεχνική Υπηρεσία αδυνατεί να συντάξει τη μελέτη, αυτή συντάσσεται από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων που εδρεύει στην Περιφέρεια. Στην περίπτωση που βεβαιωθεί από τον προϊστάμενο της Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων ότι είναι αδύνατη η σύνταξη από την υπηρεσία αυτή η μελέτη συντάσσεται από ιδιώτη μελετητή ή από μελετητικό γραφείο κατά τις διατάξεις του Ν. 716/77 και

των άρθρων 269 ή 291 Π.Δ. 410/95).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 716/77 για την ανάθεση σε ιδιώτη μελετητή ή μελετητικό γραφείο απαιτείται :

- Συγκρότηση επιτροπής για την ανάθεση - αξιολόγηση και έγκριση ανάθεσης μελέτης (αρθ. 11,12 Ν.716/77 και Π.Δ. 194/79): Συγκροτείται επιτροπή από την δημορχιακή επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο με κατάλληλη εμπειρία και προσόντα.

Για την ανάθεση απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση της ανωτέρω επιτροπής ή συμβουλίου.

- Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος η οποία περιλαμβάνει :

α) Αντικείμενο μελέτης, β) προεκτιμώμενη αμοιβή, γ) τάξη πτυχίων, δ) πρόσθετα ειδικά προσόντα, ε) υπηρεσία στην οποία θα κατατεθούν οι αιτήσεις, στ) αναφορά του τρόπου επιλογής μελετητή, ζ) ημερομηνία λήξης των προσφορών, η) αμοιβή των αξιολογούμενων προσφορών.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται :

- στο Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ
- σε δύο εφημερίδες των Αθηνών
- σε μία εφημερίδα της έδρας του Νομού στον οποίο αναφέρεται η μελέτη.

Ειδικές κατηγορίες μελετών

Σύνταξη - έγκριση

Για ειδικές περιπτώσεις, που αφορούν τόσο την κατηγορία μελετών, όσο και το ύψος της αμοιβής ισχύουν τα ακόλουθα :

☛ Σύνταξη μελετών για μικρά έργα κατά την έννοια του άρθρου 15 του Π.Δ. 171/87, ο προϋπολογισμός της οποίας δεν υπερβαίνει το ποσό των 5.865 Ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) συντάσσεται

☛ Κατά τη διάταξη του άρθρου 269 ΔΚΚ υπάρχει δυνατότητα απευθείας ανάθεσης μελέτης σε μελετητή ή μελετητικό γραφείο, εφόσον ο προϋπολογισμός της δεν ξεπερνά το ποσό του 1/3 του πτυχίου α' τάξης της αντίστοιχης κατηγορίας μελέτης.

☛ Κατά τη διάταξη του άρθρου 291 παρ. 8 υπάρχει δυνατότητα απευθείας ανάθεσης μελέτης μέχρι του ποσού των 8.798 Ευρώ σε επιχείρηση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης την οποία έχει συστήσει ή στην οποία συμμετέχει ο αναθέτων Δήμος ή η Κοινότητα.

6. Εκτέλεση έργων

Για την ανάθεση έργων ισχύουν, όπως αναφέρθηκε οι διατάξεις του ν. 1418/84, όπως ισχύει σήμερα και του σε εκτέλεση αυτού Π.Δ. 171/87. Με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ καθορίζονται τα όρια δαπάνης (χωρίς ΦΠΑ) για απευθείας ανάθεση μικρών έργων ή έργων συντήρησης.

Ορισμοί κατά το ΠΔ 171/87:

«Εργοδότης» ή «Κύριος του έργου»: ΟΤΑ, ΔΕΥΑ, ΝΠΔΔ των ΟΤΑ, σύνδεσμοι ΟΤΑ, ιδρύματα ΟΤΑ κ.λπ.

«Φορέας κατασκευής έργου»: αρμόδια αρχή ή υπηρεσία των ΟΤΑ που έχει την ευθύνη παραγωγής του έργου.

«Ανάδοχος εργολήπτης»: εργοληπτική επιχείρηση που αναλαμβάνει την εκτέλεση του έργου.

«Διευθύνουσα υπηρεσία» (ή επιβλέπουσα υπηρεσία): Για έργα δήμων, κοινοτήτων και των συνδέσμων τους είναι η τεχνική τους υπηρεσία και εάν αυτή δεν υπάρχει είναι η κατά τόπον ΤΥΔΚ.

«Προϊσταμένη αρχή» (ή επιβλέπουσα αρχή): Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ή η δημορχιακή επιτροπή με αρμοδιότητες που καθορίζονται από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.

«Τεχνικό συμβούλιο»: είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων του κάθε Νομού καθώς και το Συμβούλιο Δημοτικών και Κοινοτικών Έργων και Θεώρησης Μελετών του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

7. Τρόπος κατασκευής έργων

☛ **Με διαγωνισμό:** Ανοικτό, όταν λαμβάνουν μέρος όσοι έχουν τα νόμιμα προσόντα. Κλειστό (με προεπιλογή), όταν γίνεται σε δύο φάσεις, δηλαδή λαμβάνουν σε πρώτη φάση μέρος όσοι έχουν τα νόμιμα προσόντα και στην δεύτερη φάση δίνουν οικονομική ή και τεχνική προσφορά μόνον όσοι προεπιλέγησαν. Για την εφαρμογή της διαδικασίας αυτής απαιτείται αιτιολογημένη γνώμη του οικείου Τεχνικού Συμβουλίου της προϊσταμένης αρχής. Ας σημειωθεί ότι ως επιχειρήσεις κατασκευής των έργων νοούνται οι εργοληπτικές επιχειρήσεις οι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) του ΥΠΕΧΩΔΕ ή στα Νομαρχιακά Μητρώα.

☛ **Με απευθείας ανάθεση (διαπραγμάτευση):** αποτελεί εξαιρετική διαδικασία και επιτρέπεται σε επιχειρήσεις κατασκευής των έργων ανάλογα με τον δημοπρατούμενο

προϋπολογισμό και την αντίστοιχα επιτρεπόμενη τάξη πτυχίου. Στο σημείο αυτό πρακτική εφαρμογή έχει η απαγόρευση κατά-τμησης των έργων και των προϋπολογισμών τους αντίστοιχα με σκοπό την απευθείας ανάθεση. Το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο αποφασίζουν την απευθείας ανάθεση των έργων με σύναψη σύμβασης στις εξής περιπτώσεις:

➤ Αν ο διαγωνισμός κριθεί άγονος, με απόφαση της δημοτικής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου.

➤ Αν υπάρχει καταπείγουσα ανάγκη λόγω ανωτέρας βίας. Δεν αποτελεί καταπείγουσα περίπτωση η σύντομη προθεσμία ένταξης του έργου σε ειδικό πρόγραμμα χρηματοδότησής του.

➤ Σε περίπτωση συνέχισης εργασιών λόγω έκπτωσης του αναδόχου ή διάλυσης της σύμβασης.

➤ Αν πρόκειται για ειδικό έργο ή έργο με ειδικές συνθήκες εκτέλεσης. Η ειδική κατηγορία έργων χαρακτηρίζεται με απόφαση του υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

➤ Αν η αξία του εκτελούμενου έργου δεν υπερβαίνει τα όρια δαπάνης (χωρίς ΦΠΑ) που καθορίζονται με αποφάσεις του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται απόφαση της δημοτικής επιτροπής και όχι του δημοτικού συμβουλίου. Μόνον η υπογραφή της σύμβασης γίνεται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας. Επίσης απαιτείται να έχει εγγραφεί στον προϋπολογισμό εξειδικευμένη πίστωση.

➤ **Με αυτεπιστασία:** Ως αυτεπιστασία μπορεί να οριστεί η κατασκευή έργου από τον φορέα κατασκευής αυτού μέσα κατάλληλης τεχνικής υπηρεσίας και προσωπικού, που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωση προσλαμβάνεται και αμειβεται από τις πιστώσεις του έργου (αρθ.4 παρ.1β ν.1418/84)

Η αυτεπιστασία επιτρέπεται σε όλες τις προα-

ναφερόμενες για την απευθείας ανάθεση περιπτώσεις, πλην της περίπτωσης ειδικών έργων και επιπλέον στις εξής περιπτώσεις:

• Εφόσον ο εργοδότης ΟΤΑ διαθέτει ή μπορεί να μισθώσει από ΝΠΔΔ ή κατασκευαστικές επιχειρήσεις ΟΤΑ τον απαιτούμενο τεχνικό εξοπλισμό ή διαθέτει μόνιμο εργατοτεχνικό προσωπικό.

• Εάν πρόκειται για έργα που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο ή από δημόσιους οργανισμούς ή ΝΠΔΔ ή Ταμεία της Ε.Ε. και με τον όρο να εκτελεστούν από τον εργοδότη μόνο με αυτεπιστασία, έστω και αν ο εργοδότης συμμετέχει στη δαπάνη εκτέλεσης του έργου.

• Εάν ο Δήμος ή η Κοινότητα διαθέτουν δική τους τεχνική υπηρεσία.

Στα έργα με αυτεπιστασία η οργάνωση και διεύθυνση του έργου γίνεται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας κατόπιν συνεννόησης με την επιβλέπουσα υπηρεσία, η οποία παρακολουθεί την εκτέλεσή του και μπορεί να παρεμβαίνει και να υποδεικνύει τον τεχνοοικονομικά προσφορότερο τρόπο εκτέλεσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!! ΣΤΑ ΕΡΓΑ ΜΕ ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΟΥΔΕΜΙΑ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ.

8. Συστήματα δημοπρασιών

α. Σύστημα προσφοράς με ενιαίο ποσοστό έκπτωσης (Π.Δ. 609/85 αρθ.6)

β. Σύστημα προσφοράς με επιμέρους ποσοστό έκπτωσης (Π.Δ. 609/85 αρθ. 7)

γ. Σύστημα προσφοράς με συμπλήρωση τιμολογίου και έλεγχο ομαλότητας (Π.Δ. 609/85 αρθ. 8)

δ. Σύστημα προσφοράς με ελεύθερη συμπλήρωση τιμολογίου (Π.Δ. 609/85 αρθ.9).

ε. Σύστημα προσφοράς που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή (Π.Δ. 609/85 αρθ. 10): απαραίτητη είναι η ύπαρξη εγκεκριμένης Προμελέτης και Οικονομοτεχνικής Μελέτης της Υπηρεσίας.

στ. Σύστημα προσφοράς με μειοδοσία στο ποσοστό οφέλους απολογιστικών εργασιών (Π.Δ. 609/85 αρθ. 11, 42): εφαρμόζεται σε έργα η τιμολόγηση και η προμέτρηση των οποίων είναι αδύνατη και μάλιστα κυρίως σε έργα συντήρησης ή επισκευών.

ζ. Σύστημα προσφοράς με αξιοποίηση ακινήτων με αντιπαροχή (Π.Δ. 609/85 αρθ.12).

η. Σύστημα προσφοράς με άλλα ανταλλάγματα (Π.Δ. 609/85 αρθ. 13): π.χ. παραχώρησης χρήσης ή εκμετάλλευσης του έργου για ορισμένη χρονική περίοδο, αντιπαροχή γεωργικών ή μεταλλευτικών ή βιομηχανικών προϊόντων κ.α.

9. Διαδικασία ανάθεσης

(Π.Δ. 171/87 αρθ.5)

Για την διενέργεια του διαγωνισμού εκδίδεται διακήρυξη από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας με βάσει όρους που καθορίζονται με απόφαση της δημοτικής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου. Τη μελέτη του έργου συνοδεύει σχέδιο της διακήρυξης. **Ο διαγωνισμός διενεργείται:**
Στους δήμους από δημοτική επιτροπή ή τριμελή επιτροπή, που ορίζεται από αυτή και αποτελείται είτε από μέλη της, είτε από δημοτικούς συμβούλους και υπαλλήλους, κατά προτίμηση τεχνικής κατάρτισης.
Στις κοινότητες από επι-

τροπή, που αποτελείται από τον πρόεδρο ή τον αντιπρόεδρο και δύο κοινοτικούς συμβούλους που ορίζονται από το κοινοτικό συμβούλιο.

10. Η Επιτροπή Εισήγησης για Ανάθεση - ΕΕΑ

(ν. 2576/98 αρθ. 1-2, ΠΔ171/87 αρθ. 6, ΠΔ

218 αρθ.9 παρ. 1-3)

Η έγκριση αποτελέσματος, δηλαδή η κατακύρωση του διαγωνισμού, γίνεται από τη δημοτική επιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο μετά από σύμφωνη γνώμη της ΕΕΑ, η οποία λαμβάνει υπόψη της το ύψος της προσφοράς και συνεκτιμά και κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο, κυρίως σχετικό με την ικανότητα και αξιοπιστία της εργοληπτικής επιχείρησης για την καλή και έγκαιρη κατασκευή του έργου σε συνδυασμό και με τις υποχρεώσεις της από έργα υπό κατασκευή. Στην περίπτωση εφαρμογής της μαθηματικής μεθόδου εύρεσης του αναδόχου (Ν. 2576/98 αρθ.2) η ΕΕΑ εισηγείται να ανατεθεί το έργο στον συγκεκριμένο μειοδότη (κατ' εφαρμογή της μεθόδου αυτής) ή σε εκείνον που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα προσφορά για τον κύριο του έργου.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση εφαρμογής του μαθηματικού τύπου του ν. 2576/98 λόγω της προφανούς αδυναμίας των μελών της ΕΕΑ να εφαρμόσουν την μαθηματική μέθοδο εξεύρεσης του αναδόχου που επιβάλλουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου, όταν η ΕΕΑ αποτελείται μόνον από μέλη της δημοτικής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου και δη όχι τεχνικούς, θα πρέπει τα σχετικά στοιχεία των προσφορών να αποστέλλονται στην οικεία τεχνική υπηρεσία του φορέα ή στην αρμόδια ΤΥΔΚ, οι οποίες κατά περίπτωση θα εφαρμόζουν την μαθηματική μέθοδο και στη συνέχεια θα επιστρέφουν τα στοιχεία και θα ενημερώνουν σχετικά την ΕΕΑ.

11. Υπογραφή σύμβασης

Μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού υπογράφεται η σχετική σύμβαση. Την σύμβαση εκτέλεσης του έργου υπογράφει ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας. Εφόσον το αντικείμενο της σύμβασης υπερβαίνει τα 3.000.000 Ευρώ προηγείται, με **ποινή ακυρότητας** της σύμβασης, έλεγχος νομιμότητας από κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Στον εν λόγω έλεγχο υποβάλλονται και οι συμβάσεις για συμπληρωματικές εργασίες.

12. Δήλωση περιουσιακής κατάστασης (αρθ. 3 Ν. 2576/98)

Όλοι όσοι εμπλέκονται στην διαδικασία ανάθεσης και επίβλεψης έργων υποχρεούνται σε δήλωση περιουσιακής τους κατάστασης, ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ.

13. Επιτροπή Παραλαβής Έργου (ΠΔ 171/87 αρθ. 15 παρ.2)

Μετά την ολοκλήρωσή τους, τα έργα παραλαμβάνονται από επιτροπή, που συνιστά ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας, η οποία συγκροτείται αναλόγως του ύψους της δαπάνης του έργου. Ας σημειωθεί ότι ο πρόεδρος της επιτροπής δεν μπορεί να προέρχεται από την επιβλέπουσα την εκτέλεση του έργου υπηρεσία.

14. Επίλυση διαφορών (ΠΔ 171/87 αρθ. 17)

➤ **Πριν την υπογραφή της σύμβασης**, οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον κατ' απόφασεως της «προϊσταμένης αρχής» σχετικής με την διαδικασία ανάθεσης μπορεί να προσφύγει ενώπιον της επιτροπής του άρθρου 98 του Ν. 2218/94 και κατά της απόφασεως αυτής ενώπιον του Υπουργού ΠΕ-ΧΩΔΕ κατά το άρθρο 16

ν. 2576/98.

Μετά την υπογραφή της σύμβασης:

➤ Για κάθε πράξη της επιβλέπουσας υπηρεσίας την οποία ο ανάδοχος θεωρεί βλαπτική, δικαιούται να υποβάλλει **ένσταση** στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο υποχρεωτικά μέσω της επιβλέπουσας το έργο υπηρεσίας εντός προθεσμίας 15 ημερών από τότε που έλαβε γνώση της πράξης. Η επιβλέπουσα υπηρεσία οφείλει εντός 5 ημερών να διαβιβάσει την ένσταση στο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, το οποίο οφείλει να αποφανθεί εντός προθεσμίας 2 μηνών.

➤ Εφόσον ο ανάδοχος διαφωνεί με την απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου μπορεί να ασκήσει **αίτηση θεραπείας** ενώπιον του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας εντός 3 μηνών από τότε που του επεδόθη με αποδεικτικό η απόφαση του ΟΤΑ ή εντός 2 μηνών από τότε που κατέθεσε την ένσταση προς το δημοτικό συμβούλιο χωρίς να έχει ληφθεί απόφαση αυτού. Ο Γεν. Γραμματέας ή ο νομίμως εξουσιοδοτηθείς από αυτόν αποφαινεται επί της αιτήσεως θεραπείας εντός προθεσμίας 3 μηνών από την υποβολή της και κατόπιν γνώμης του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων.

➤ Κατά της απόφασης του Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας χωρεί **προσφυγή** ενώπιον του αρμοδίου κατά τόπον (και δη του τόπου εκτέλεσης του έργου) Διοικητικού Εφετείου εντός προθεσμίας 2 μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης ή την παρέλευση ά-

πρακτής της προθεσμίας των 3 μηνών κατά τα ανωτέρω.

Ας σημειωθεί ότι με ποινή απαραδέκτου της προσφυγής και πριν την υποβολή αυτής θα πρέπει να έχει ο ανάδοχος εξαντλήσει την ενδικοφανή διαδικασία, δηλαδή την υποβολή ένστασης και αίτησης θεραπείας.

⇒ **Επίλυση διαφορών που προηγείται της**

σύναψης της σύμβασης εκτέλεσης του έργου: Σύμφωνα με τον Ν. 2522/97 και εφόσον η σύμβαση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/37 ΕΟΚ ή στις διατάξεις του ΠΔ 23/93 με το οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η εν λόγω οδηγία, κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και

έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από παράβαση κοινοτικής ή εσωτερικής νομοθεσίας, δικαιούται να ζητήσει προσωρινή δικαστική προστασία, ακύρωση ή αναγνώριση ως άκυρης της παράνομης πράξης της αναθέτουσας αρχής και επιδίκαση αποζημίωσης (βλ. αρθ. 3 - 8 του ανωτέρω νόμου).

II. ΑΝΑΘΕΣΗ - ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

1. Έννοια

Μελέτη είναι η επιστημονική και τεχνική εργασία και έρευνα, που αποβλέπει στην κατασκευή ή μη τεχνικού έργου ή στο σχεδιασμό και την απεικόνιση προγραμμάτων και μεθόδων ανάπτυξης του ευρύτερου χώρου, δια της κατασκευής ή μη τεχνικών έργων (Ν.716/77 αρθ.2 παρ.1).

2. Νομοθετικό πλαίσιο (Ν. 716/77, οδηγία 92/50 ΕΕ, ΠΔ 410/95)

3. Προϋποθέσεις

• Αδυναμία σύνταξης της μελέτης από την Τεχνική Υπηρεσία του ΟΤΑ ή την ΤΥΔΚ

• Ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, που περιλαμβάνει την προεκτίμηση και την πηγή χρηματοδότησης της δαπάνης της μελέτης, τις τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες θα πληρεί αυτή και οι οποίες προσδιορίζονται από την Τεχνική Υπηρεσία.

4. Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος
Περιλαμβάνει:

Αντικείμενο μελέτης, προεκτιμώμενη αμοιβή, τάξη πτυχίων, πρόσθετα ειδικά προσόντα, υπηρεσία στην οποία θα κατατεθούν οι αιτήσεις, αναφορά του τρόπου επιλογής μελετητή, της ημερομηνίας λήξης των προσφορών, της αμοιβής των αξιολογότερων προσφορών. Επίσης η πρόσκληση δημοσιεύεται στο Ενημερωτικό Δελτίο του ΤΕΕ σε δύο εφημερίδες των Αθηνών και σε μία της έδρας του Νομού στον οποίο αναφέρεται η μελέτη.

5. Αξιολόγηση και έγκριση ανάθεσης μελέτης (αρθ. 11,12 Ν.716/77 και ΠΔ 194/79)

Συγκροτείται επιτροπή από την δημορχακή ε-

πιτροπή ή το κοινοτικό συμβούλιο με κατάλληλη εμπειρία και προσόντα. Για την ανάθεση απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση της ανωτέρω επιτροπής ή συμβουλίου.

Ας σημειωθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ΟΤΑ μπορούν να αναθέσουν την εκπόνηση μελετών απευθείας, χωρίς πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, σε πτυχιούχο μελετητή ή γραφείο μελετών.

6. Ενστάσεις - αιτήσεις θεραπείας - επίλυση διαφορών

Για ενστάσεις προ υπογραφής σύμβασης βλ. παρ.16 αρθ.11 ν. 716/77.

Για ενστάσεις κατά πράξεων του εργοδότη μετά την υπογραφή της σύμβασης, τις αιτήσεις θεραπείας και την δικαστική επίλυση διαφορών εφαρμόζεται το άρθρο 23 Ν. 716/77 και το αρθ. 20 Π.Δ. 194/79. Εφαρμογής επίσης τυγχάνουν και οι διατάξεις του ν. 2522/97 - βλ. ανωτέρω.

7. Πληρωμές

Οι πληρωμές στον ανάδοχο γίνονται με πιστοποιήσεις, που αυτός συντάσσει και που ελέγχονται από τον επιβλέποντα και υπογράφονται από τον προϊστάμενο της επιβλέπουσας υπηρεσίας.

8. Παραλαβή μελέτης

Η παραλαβή της μελέτης συντελείται με την έκδοση από την επιβλέπουσα υπηρεσία βεβαιώσεως ότι ο ανάδοχος συμμορφώθηκε προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις και με την έγκριση της μελέτης από τον εργοδότη. Ας σημειωθεί ότι οι οιοσδήποτε απαι-

τήσεις του εργοδότη σχετικά με την εκτέλεση της μελέτης, παραγράφονται μετά την πάροδο 6 ετών από την παραλαβή της μελέτης.

9. Πόθεν έσχες

Ισχύουν όσα προαναφέρθηκαν στο κεφάλαιο για τα έργα.

10. Εποπτεία

Επί θεμάτων μελετών που ανατίθενται από ΟΤΑ, αρμόδιος υπουργός είναι ο **Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης**, ως εποπτεύων αυτούς.

I. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ

Γενικά:

Κατά την έννοια του νόμου (1418/84, 2229/94) δημόσια έργα είναι όλα τα έργα που εκτελούν φορείς του δημοσίου τομέα και συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με το έδαφος, το υπέδαφος, ή τον υποθαλάσσιο χώρο, όπως και τα πλωτά τμήματα των τεχνικών έργων. Έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή ή συντήρηση. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των ως άνω νόμων προκύπτει ότι τα έργα, που εκτελούνται από δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις **δεν υπάγονται στην έννοια των δημοσίων έργων, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις δεν υπάγονται στον δημόσιο τομέα.** Όμως με την παρ.1 του άρθ.2 του ν.1418/84 όπως τροποποιήθηκε με την παρ.2 του άρθ.1 του ν.2229/94 **επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου σε όλα τα έργα που εκτελούνται από τους φορείς που αναφέρονται στην παρ.1 του άρθ.14 του ν.2190/94.** Στους φορείς αυτής της διάταξης υπάγονται και οι **δημοτικές επιχειρήσεις.** Η διάταξη όμως αυτή γεννά ερμηνευτικά ζητήματα. Άλλωστε ο νομοθέτης αναγνωρίζοντας το διαφορετικό καθεστώς των νομικών προσώπων της παρ.1 του άρθ.14 του ν.2190/94 με την διάταξη του άρθ.19 του

ν.1418/84 προβλέπει ότι: «Στα έργα, που εκτελούνται από άλλους φορείς εκτός από τις υπηρεσίες αρμοδιότητας του Υπουργείου Δημοσίων Έργων, μπορεί με Π.Δ. που εκδίδονται με πρόταση του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ και του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού, να γίνεται ο ειδικότερος προσδιορισμός των οργάνων και συμβουλίων, που αποφασίζουν ή γνωμοδοτούν για τα έργα των φορέων αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού ... και να γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές ή διαφοροποιήσεις των σχετικών διαδικασιών του νόμου αυτού και όλων των θεμάτων που ρυθμίζονται με Π.Δ. , που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του για την αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων των φορέων και έργων...».

Παρά ταύτα όμως δεν έχει εκδοθεί κανένα Π.Δ. που να αφορά τις δημοτικές επιχειρήσεις, αν και ο νομοθέτης θεωρεί αναγκαία την έκδοσή τους για νομικά πρόσωπα όπως οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ.

Για το λόγο αυτό για τον προγραμματισμό και την εκτέλεση έργων από τις δημοτικές επιχειρήσεις ακολουθείται ένα διπλό σύστημα:

☛ όσον αφορά στους τρόπους ανάθεσης της κατασκευής του έργου εφαρμόζεται η νομοθεσία περί δημοσίων έργων (ν.1418/84, ν.2229/94)

☛ όσον αφορά στα λοιπά θέματα (επιτροπές, επιλογή αναδόχου, δημοσιότητα προκήρυξης κ.λπ.) ακολουθείται η διαδικασία, που περιγράφεται κατωτέρω στο παρόν.

1. Τρόποι εκτέλεσης έργων

Οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (αμιγείς και ανώνυμες πλην των ΔΕΥΑ) κατασκευάζουν τα έργα σύμφωνα με τα ακόλουθα:

☛ Με προσωπικό το οποίο απασχολούν για το σκοπό αυτό ή προσλαμβάνουν κατά περίπτωση (επιστημονικό και εργατοτεχνικό)

☛ Με ανάθεση σε άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις.

Η πρώτη περίπτωση προϋποθέτει την αναγκαία στελέχωση της επιχείρησης με το απαραίτητο επιστημονικό και εργατοτεχνικό προσωπικό για την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου.

Εδώ μιλάμε για δημοτικές επιχειρήσεις τεχνικών έργων, κατασκευαστικές.

Στην δεύτερη περίπτωση η ανάθεση πραγματοποιείται **μετά από διαγωνισμό σε εργοληπτική εταιρία με ένα από τους ακόλουθους τρόπους:**

☛ ανοικτή δημοπρασία, στην οποία λαμβά-

νουν μέρος και υποβάλλουν προσφορές όλοι όσοι έχουν τα νόμιμα προσόντα, που προβλέπονται στην διακήρυξη

☛ **δημοπρασία με προεπιλογή**, στην οποία ειδηλώνουν ενδιαφέρον συμμετοχής όλοι όσοι θεωρούν ότι διαθέτουν τα προσόντα που προδιαγράφει η προκήρυξη. Ακολουθεί προεπιλογή και πρόσκληση για συμμετοχή στο δεύτερο στάδιο, που είναι και το κύριο στάδιο της δημοπρασίας, με κατάθεση προσφοράς, εκκείνων που έχουν προεπιλεγεί. Η διαδικασία αυτή ακολουθείται κυρίως σε έργα μεγάλης σπουδαιότητας ή εξειδικευμένα.

☛ **απ' ευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκλησμένων εργοληπτικών επιχειρήσεων**. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σε ειδικές περιπτώσεις όπως: περίπτωση σοβαρού κινδύνου, συνέχιση εργασιών ύστερα από έκπτωση αναδόχου ή διάλυση εργολαβικής σύμβασης, ερευνητικές εργασίες ή εργασίες δοκιμαστικής εφαρμογής νέων τεχνολογιών, έργα ειδικής φύσεως εφόσον έχουν χαρακτηριστεί ως τέτοια με απόφαση του φορέα κατασκευής του έργου.

2. Αποφασιστικό όργανο

Αρμόδιο για την ανάθεση είναι - κατά κανόνα - το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης, το οποίο αποφασίζει για την ανάθεση της εκτέλεσης του έργου και συγκεκριμένα: Το Δ.Σ. έχει την δυνατότητα να ορίσει επι-

τροπή, η οποία θα επιμεληθεί της προκήρυξης και γενικά του διαγωνισμού. Στην περίπτωση των δημοτικών επιχειρήσεων, αντίθετα από τους ΟΤΑ, δεν είναι αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ της ΕΕΑ και αυτής της διενέργειας του διαγωνισμού, δεδομένου ότι η διάκριση αυτή γίνεται με βάση τους προϋπολογισμούς των έργων και τα συστήματα επιλογής.

Στην περίπτωση όμως των δημοτικών επιχειρήσεων αυτό δεν προβλέπεται ρητά σε ειδική διάταξη, όπως αυτή του Π.Δ.171/87, η οποία όμως αφορά συγκεκριμένα νομικά πρόσωπα. Η επιτροπή είναι σκόπιμο να αποτελείται από εξειδικευμένα μέλη (αιρετούς ή στελέχη) τα οποία θα επιμεληθούν τους όρους του διαγωνισμού και θα εισηγηθεί προς το Δ.Σ. το κείμενο της προκήρυξης.

Η προκήρυξη υπογράφεται από τον Πρόεδρο της επιχείρησης, που κατά κανόνα είναι το όργανο, που δεσμεύει την επιχείρηση.

3 Δημοσιότητα προκήρυξης

Ο τρόπος δημοσίευσης της προκήρυξης αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Δ.Σ.

4. Επίβλεψη έργου

Το έργο επιβλέπεται και παρακολουθείται από στελέχη της επιχείρησης, που έχουν τα

απαραίτητα για το σκοπό αυτό προσόντα ή όργανα τα οποία ορίζονται για το σκοπό αυτό από το Δ.Σ. Σε περίπτωση, που δεν υπάρχουν τέτοια στελέχη και δεν υπάρχει δυνατότητα ορισμού τέτοιων οργάνων, η επιχείρηση μπορεί να προσλάβει τα απαραίτητα για την περίπτωση στελέχη. Επίσης, με την διαδικασία του ν.1418/84, μπορεί να αναθέσει την επίβλεψη του έργου και σε τεχνικό σύμβουλο.

✓ Επισημαίνεται ότι για καμία από τις αποφάσεις με τις οποίες γίνεται η ανάθεση ή οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση της διαδικασίας δεν απαιτείται έγκριση άλλου οργάνου πλην του Δ.Σ. της επιχείρησης.

5. Επιλογή αναδόχου

Η επιλογή γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. της επιχείρησης ή από άλλο όργανο ή επιτροπή, που τυχόν έχει οριστεί με απόφαση του Δ.Σ. και η οποία γνωστοποιείται με το κείμενο της προκήρυξης ή με το τεύχος προδιαγραφών που συνοδεύει την προκήρυξη. Η απόφαση για την επιλογή παράγει άμεσα τις έννομες συνέπειές της και δεν υπόκειται σε έγκριση άλλου οργάνου.

6. Σύναψη εργοληπτικής σύμβασης

Αυτή υπογράφεται από τον Πρόεδρο της επιχείρησης και τον εκπρόσωπο της εργοληπτικής εταιρίας σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης και του τεύχους των προδιαγραφών.

✓ Τα λοιπά ζητήματα όπως: προθεσμίες, δικαιολογητικά, παραλαβή του έργου, ενστάσεις και διαδικασία εκδίκασης ενστάσεων ρυθμίζονται σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ., ως μοναδικού αποφασιστικού οργάνου, δεδομένου ότι δεν έχει εκδοθεί διάταγμα, το οποίο να ρυθμίζει τα θέματα αυτά.

✓ Όλα τα ως άνω ισχύουν εφόσον ο προϋπολογισμός του έργου δεν υπερβαίνει το όριο των 5.000.000 Ευρώ. Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στην 93/37 ΟΔΗΓΙΑ της Ε.Ε., δηλαδή αντίστοιχη διαδικασία με αυτή των δημοσίων έργων, ως προς τους κανόνες της δημοσιότητας της προκήρυξης και τους όρους αυτής.

II. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ.277 του ΔΚΚ οι δημοτικές επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και **διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας εκτός αν υπάρχει διαφορετική νομοθετική ρύθμιση**. Σύμφωνα εξάλλου με την διάταξη της παρ.2 του άρθ.51 του ν.1892/90 οι δημοτικές επιχειρήσεις εξαιρούνται ρητά από τον δημόσιο τομέα. Ο νόμος που ρυθμίζει τα θέματα εκπόνησης μελετών (ν.716/77) εφαρμόζεται **μόνο σε αναθέσεις μελετών σε ιδιώτες και ιδιωτικά γραφεία και σε εκπόνηση αυτών για λογαριασμό του Δημοσίου, Δημοσίων Επιχειρήσεων και λοιπών οργανισμών δημοσίου ενδιαφέροντος**. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις των ΟΤΑ δεν υπάγονται στις διατάξεις

που αφορούν τον δημόσιο τομέα όσον αφορά στην ανάθεση εκπόνησης των μελετών, οπότε εφαρμόζεται η διάταξη της παρ.5 του άρθ.277 του ΔΚΚ με την οποία ρυθμίζεται το θέμα ως εξής:

1. Τρόποι ανάθεσης και εκπόνησης μελετών

☞ Από προσωπικό, που απασχολείται στην επιχείρηση σε αντίστοιχο τμήμα με ανάλογες αρμοδιότητες.

☞ Με ανάθεση σε τρίτους. Στην περίπτωση αυτή η ανάθεση θα γίνει σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης ή από τον κανονισμό ανάθεσης μελετών, που

τυχόν έχει καταρτισθεί και ισχύει. Με απόφαση του Δ.Σ. επίσης ή με πρόβλεψη στον κανονισμό, μπορεί να εξουσιοδοτείται άλλο όργανο της επιχείρησης (Πρόεδρος, Γ.Δ/ντής κ.λπ.) να αποφασίζει περί των αναθέσεων των μελετών σύμφωνα πάντα με τους όρους που τίθενται από το Δ.Σ. ή τον κανονισμό.

☞ Όσον αφορά στο Π.Δ. 346/98, που προσαρμόζει την ελληνική νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών στην 92/50 οδηγία της ΕΕ για υπηρεσίες με προϋπολογιζόμενο ύψος άνω των 200.000 Ευρώ, δεν έχει εφαρμογή στις δημοτικές επιχειρήσεις δεδομένου ότι προϋποθέσεις των φορέων στους οποίους έχει εφαρμογή δεν συμπίπτουν με αυτές των δημοτικών επιχειρήσεων.

III. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Στον τομέα αυτό δεν υπάρχει ρητή νομοθετική ρύθμιση (η παρ.4 του άρθ.70 του Π.Δ. 28/80 αναφέρεται μόνο στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου), συνεπώς το ως άνω αναφερόμενο σκεπτικό για τις μελέτες θα έπρεπε να ισχύει και για την διενέργεια προμηθειών. Το ΝΣΚ όμως με την 471/1996 γνωμοδότηση του έκρινε ότι **«η διενέργεια προμηθειών από τις επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πραγματοποιείται με το καθεστώς του ν.2286/95 περί προμηθειών του δημοσίου τομέα»**.

Κατά τη γνωμοδότηση αυτή οι δημοτικές επιχειρήσεις πληρούν την έννοια των συνδεδεμένων επιχειρήσεων όπως αυτή αναλύεται στην 93/37 οδηγία της ΕΕ για την ανάθεση δημοσίων έργων καθώς και στο Π.Δ. 370/95, που προσαρμόζει την ελληνική νομοθεσία στην ως άνω κοινοτική νομοθεσία.

Κατά την άποψη μας δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω νομοθεσίας όλες οι μορφές δημοτικών επιχειρήσεων. **Άλλωστε η μειοψηφία του ΝΣΚ έκρινε ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις δεν υπάγονται στους φορείς του δημόσιου τομέα του άρθ.51 του ν.1892/90 και συνεπώς δεν έχει εφαρμογή σε αυτές το καθεστώς διε-**

νέργειας προμηθειών του δημόσιου τομέα. Συνεπώς σύμφωνα με την γνωμοδότηση του ΝΣΚ, η οποία έγινε δεκτή από τον Υπουργό, για τη διενέργεια προμηθειών των δημοτικών επιχειρήσεων εφαρμόζεται ο ν.2286/95 περί προμηθειών του δημοσίου. Σύμφωνα με την άποψη της μειοψηφίας όμως καθώς και την ά-

ποψη της υπηρεσίας μας η διενέργεια των προμηθειών πραγματοποιείται σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ. της επιχείρησης ή σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται σε κανονισμό προμηθειών, που τυχόν έχει συνταχθεί από την επιχείρηση.

Εισαγωγή διπλογραφικού συστήματος στους ΟΤΑ

Η εισαγωγή του διπλογραφικού συστήματος στους Δήμους αποτελεί ασφαλώς το σημαντικότερο θεσμικό βήμα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων οικονομικής πληροφόρησης των ΟΤΑ. Η αναγκαιότητα εισαγωγής του διπλογραφικού συστήματος ήταν κοινή διαπίστωση, τόσο των συλλογικών οργάνων της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης (Συνέδριο ΚΕΔΚΕ, Ηράκλειο, Μάρτιος 1997), όσο και του Ελληνικού Δημοσίου (Υπουργεία ΕΣΔΔΑ και Οικονομικών).

Με τις διατάξεις του άρθρου 12 του νόμου 2526/1997 θεσπίστηκε η εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος γενικής και αναλυτικής λογιστικής στο δημόσιο τομέα και προβλέφθηκε η έκδοση του σχετικού προεδρικού διατάγματος. Η θεσμοθέτηση του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των ΟΤΑ α' βαθμού έγινε με το ΠΔ 315/31-12-1999. Το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο, σύμφωνα με το ΠΔ, όσον αφορά τη Γενική Λογιστική, εφαρμόζεται υποχρεωτικά από 1-1-2000 από τους δήμους και κοινότητες με πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους ή με έσοδα πάνω από 2.935.000 € (1 δις δραχμές).

Όπως είναι γνωστό, οι ΟΤΑ ασκούν την ταμειακή τους υπηρεσία με βάση τις δημοσιολογιστικές διατάξεις, χρησιμοποιώντας το απλογραφικό λογιστικό σύστημα.

Το ισχύον Οικονομικό / Διαχειριστικό / Λογιστικό σύστημα των Δήμων και Κοινοτήτων δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις σημερινές ανάγκες αποστολής και λειτουργίας των ΟΤΑ και δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες τους για οικονομική πληροφόρηση και χρηματοοικονομική διοίκηση.

Ο νόμος και η ισχύουσα φιλοσοφία του λογιστικού συστήματος δεν αντιμετωπίζει τους ΟΤΑ σαν μονάδες προσφοράς υπηρεσιών στους κατοίκους της περιοχής τους, αλλά σαν μονάδες διεκπεραίωσης και διαδικασιών. Δεν λειτουργεί ως εργαλείο για την αποτελεσματική άσκηση Διοίκησης, προγραμματισμού και παρακολούθησης των δραστηριοτήτων, από τους ΟΤΑ, αλλά έχει σχεδιαστεί και λειτουργεί απλώς ως ένα σύστημα τα-

μειακής διαχείρισης, που να καλύπτει τα τυπικά της νομοθεσίας, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός γραφειοκρατικού και δυσλειτουργικού συστήματος.

Οι βασικότερες αδυναμίες είναι:

- Αδυναμία των ΟΤΑ να εμφανίσουν την οικονομική τους κατάσταση σε μια δεδομένη στιγμή.
- Ο προϋπολογισμός, παρόλο που είναι το σημαντικότερο σύστημα, δεν φαίνεται να εξυπηρετεί λειτουργικές ανάγκες των, γιατί δεν έχει γίνει εργαλείο διοίκησης στα χέρια της Δημοτικής αρχής.
- Αδυναμία παρακολούθησης της οικονομικής εκμετάλλευσης ανά υπηρεσία.
- Δυσκολία παρακολούθησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων και απαιτήσεων των ΟΤΑ.
- Αδυναμία έγκαιρης παρακολούθησης των υποχρεώσεων των δημοτών, ιδίως στην περίπτωση πολλαπλών απαιτήσεων του Δήμου.
- Δεν υπάρχει σύστημα παρακολούθησης και αξιοποίησης της πάγιας περιουσίας των ΟΤΑ.
- Δεν δίνει τη δυνατότητα της συνέχειας στην παρακολούθηση των έργων διαχρονικά.
- Δεν υπάρχει ολοκληρωμένο σύστημα προμηθειών και παρακολούθησης των υλικών και αποθήκης.
- Δεν υπάρχει σύστημα οικονομικής πληροφόρησης, με αποτέλεσμα την αδυναμία άσκησης αποτελεσματικής Διοίκησης από τους ΟΤΑ.
- Διαπιστώνεται απουσία απαραίτητων οικονομικών και λογιστικών εννοιών στη λειτουργία των ΟΤΑ. (Ισολογισμός, οικονομική εκμετάλλευση, κέντρα κόστους).

Η εφαρμογή του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου θα οδηγήσει στα παρακάτω αποτελέσματα :

- Διαφάνεια στα οικονομικά των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, μέσω της δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων.
 - Παροχή ορθών οικονομικών στοιχείων και πληροφοριών προς τις Διοικήσεις των Δήμων (αιρετές και υπηρεσιακές), για την άσκηση αποτελεσματικής διοίκησης και ορθής οικονομικής πολιτικής.
 - Δυνατότητα κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων (προϋπολογισμός, απολογισμός, ισολογισμός, ταμειακός προγραμματισμός).
 - Κοστολόγηση υπηρεσιών και έργων.
 - Απλούστευση και αποτελεσματική άσκηση κάθε είδους ελέγχων, όπως διαχειριστικών, φορολογικών, ελεγκτικών κλπ.
 - Σύγχρονες μεθόδους διεξαγωγής της λογιστικής και οικονομικής δραστηριότητας μέσω σω πληροφοριακών συστημάτων.
 - Καλύτερη και ορθολογικότερη λογιστική και διαχειριστική οργάνωση, μείωση του σχετικού λειτουργικού κόστους.
 - Απλοποίηση και τυποποίηση των διαδικασιών.
 - Ευχερής συγκέντρωση πληροφοριών, δυνατότητα συγκρίσεων και σχηματισμού δεικτών λειτουργικής και αναπτυξιακής σημασίας.
- Δύο χρόνια μετά την εφαρμογή του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου των πρωτοβάθμιων

ΟΤΑ, η κατάσταση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ικανοποιητική.

✓ Ελάχιστοι (30-40) Δήμοι θα κλείσουν ισολογισμό για τη χρήση 2001

✓ Περίπου 75 (15% των υπόχρεων ΟΤΑ) Δήμοι έχουν συντάξει και Απογραφή Η εφαρμογή του διπλογραφικού έχει τρεις προϋποθέσεις:

- Απόφαση από τη Διοίκηση το Δήμου
 - Κατάλληλο Προσωπικό και συνεργασία με αξιόπιστο εξωτερικό συνεργάτη
 - Σωστή μηχανογραφική υποστήριξη
- Και στις παραπάνω προϋποθέσεις υπήρξαν και υπάρχουν σημαντικά προβλήματα.

Για την παρακολούθηση υποστήριξη του Έργου στο ΥΠΕΣΔΔΑ συγκροτήθηκε ομάδα Διοίκησης Έργου με τη συμμετοχή του ΥΠΕΣΔΔΑ, της ΚΕΔΚΕ, της ΕΕΤΑΑ και εμπειρογνομόνων με στόχο την επιτάχυνση της εφαρμογής του διπλογραφικού και τον εντοπισμό και την επίλυση προβλημάτων. Παράλληλα υπήρξε ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα υποστήριξης των Δήμων που έχει ως εξής :

✓ Α' φάση : Ολοκλήρωση απογραφής έναρξης κατάρτιση ισολογισμού έναρξης με την εγκριτική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, χρηματοδότηση 7.000 €

✓ Β' φάση : Κατάρτιση και έγκριση ισολογισμού έτους 2001, μέχρι 30/09/2002. Χρηματοδότηση 9.000 €

✓ Γ' φάση : Κατάρτιση και έγκριση ισολο-

γισμού 2002 μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες από το Δ.Κ.Κ. χρηματοδότηση 11.500 €

✓ Δ' φάση : Κατάρτιση και έγκριση ισολογισμού 2003, μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες από το Δ.Κ.Κ. χρηματοδότηση 11.500 €

Παράλληλα έχει θέσει και προχωρεί μια σειρά άλλων προτεραιοτήτων όπως:

✓ Τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ

✓ Την πρόσληψη προσωπικού από τους ΟΤΑ

✓ Την αναβάθμιση των λογισμικών προγραμμάτων

✓ Την ενημέρωση και συστηματική πληροφόρηση των εμπλεκόμενων στην εφαρμογή του διπλογραφικού

Στα πλαίσια της παρακολούθησης του έργου, αλλά και της υποστήριξης των ΟΤΑ, θα συγκροτηθούν περιφερειακές ομάδες υποστήριξης.

Η εφαρμογή του ΚΛΣ στους ΟΤΑ, αποτελεί κατά την γνώμη μας, μια από τις πρώτες προτεραιότητες των νέων Διοικήσεων των Δήμων. Θα αναβαθμίσει το επίπεδο της οικονομικής διοίκησης των Δήμων, ενώ ο δημοτικός προϋπολογισμός θα μετατραπεί σε εργαλείο οικονομικού προγραμματισμού και σχεδιασμού της δράσης τους.

Το διπλογραφικό σύστημα στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ

Γιατί Διπλογραφικό;

- Εισαγωγή Λογιστικής Επιστήμης στους ΟΤΑ
- Παροχή ορθών Στοιχείων και Πληροφοριών στις Διοικήσεις των Δήμων
- Πλήρης και σωστή Κοστολόγηση Υπηρεσιών
- Σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων - Διαφάνεια
- Καλύτερη Αξιοποίηση Πόρων

- Δυνατότητα κατάρτισης Δεικτών Απόδοσης και Αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ
- Αναβάθμιση Οικονομικών Υπηρεσιών των ΟΤΑ

Βασικά Προβλήματα και

Αδυναμίες

- Έλλειψη Ειδικευμένου Προσωπικού στους ΟΤΑ
- Αδράνεια του Υπάρχοντος Υπηρεσιακού

Μηχανισμού των ΟΤΑ

- Χαμηλός Βαθμός Ενεργοποίησης των Αιρετών
- Μη ύπαρξη Ταμειακής Υπηρεσίας σε πολλούς ΟΤΑ
- Έλλειψη Γνώσης από τους Εξωτερικούς Συνεργάτες
- Αδυναμίες στην Υποστήριξη των Δήμων από τις Εταιρίες Παραγωγής Λογισμικού - μη κατάλληλα Προγράμματα

Βασικά Προβλήματα και Αδυναμίες

- Χαμηλό επίπεδο Οργάνωσης και Μηχανοργάνωσης των ΟΤΑ
- Ελλείψεις σε επίπεδο Κεντρικού Σχεδιασμού
- Το υπάρχον Δημοσιολογιστικό Σύστημα των ΟΤΑ και η παράλληλη εφαρμογή και δύο Συστημάτων

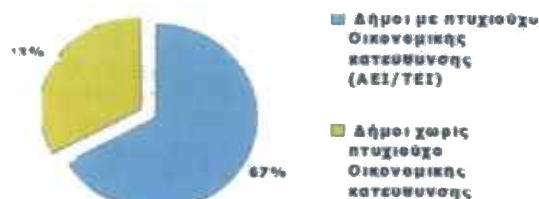

Υπάρχουσα Κατάσταση

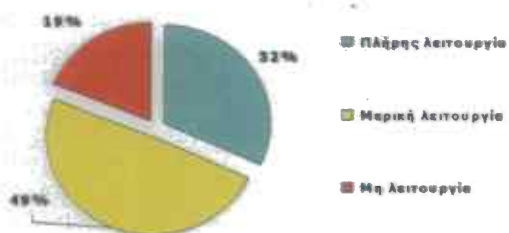
Ταμειακές Υπηρεσίες

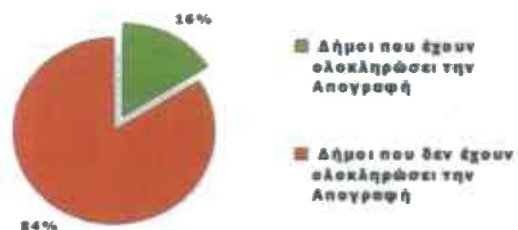
Προσωπικό Δήμων στο Διπλογραφικό

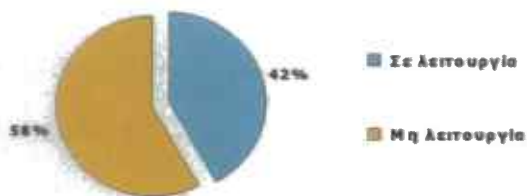
Μηχανογραφική Λειτουργία Δ.Λ.

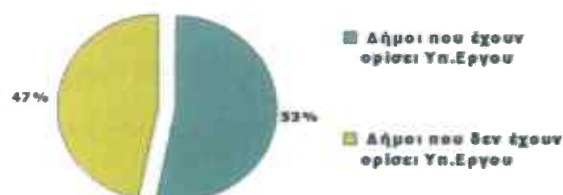
Απογραφή

Λειτουργία Διπλογραφικού από 1-1-2002

Ορισμός Υπεύθυνου Έργου

Ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης

Στόχοι

Ολοκληρωμένου Προγράμματος Δράσης

- Η αντιμετώπιση προβλημάτων και αδυναμιών
- Ευαισθητοποίηση της πολιτικής ηγεσίας των ΟΤΑ και του υπηρεσιακού μηχανισμού
- Προώθηση του θεσμικού εκσυγχρονισμού του διαχειριστικού συστήματος των ΟΤΑ

Άξονες Δράσης

- Εκσυγχρονισμός Οικονομικού Διαχειριστικού συστήματος
- Αναβάθμιση Ανθρώπινου Δυναμικού των ΟΤΑ
- Οργάνωση - Μηχανοργάνωση Οικονομικών Υπηρεσιών
- Χρηματοδότηση ΟΤΑ
- Πρόγραμμα Δημοσιότητας
- Τεχνική Υποστήριξη

Εκσυγχρονισμός Οικονομικού Διαχειριστικού Συστήματος

- Εκπόνηση Μελέτης από ειδική ομάδα εργασίας
- Επεξεργασία του νέου Θεσμικού Πλαισίου (εκπόνηση σχεδίων διαταγμάτων)
- Πρόγραμμα Εφαρμογής του νέου Θεσμικού Πλαισίου και Κανονισμού

Αναβάθμιση Ανθρώπινου Δυναμικού

- Νέες προσλήψεις Προσωπικού
- Πρόσληψη προσωπικού ειδικευμένου στη Λογιστική Εφαρμογή
- Πρόσληψη προσωπικού σε Μηχανογραφικά Συστήματα
- Πρόσληψη προσωπικού για τη σύσταση Ταμειακής Υπηρεσίας
- Εκπαίδευση Προσωπικού
- Υποκίνηση προσωπικού - Κίνητρα

Πρόγραμμα Δημοσιότητας

- Διοργάνωση Ημερίδων
- Έκδοση ενημερωτικού υλικού για το προσωπικό της Αυτοδιοίκησης
- Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης - Δημοσιεύσεις

Χρηματοδότηση ΟΤΑ

- Α' Φάση: Απογραφή - Ισολογισμός έναρξης - Ποσό 7.000
- Β' Φάση: Ισολογισμός 2001 (μέχρι 30-9-2002) - Ποσό 9.000
- Γ' Φάση: Ισολογισμός 2002 (εντός νομίμων προθεσμιών) - Ποσό 11.500
- Δ' Φάση: Ισολογισμός 2003 (εντός νομίμων προθεσμιών) - Ποσό 11.500

Οργάνωση - Μηχανοργάνωση Οικονομικών Υπηρεσιών

- Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων
- Εκπόνηση αναλυτικών προδιαγραφών
- Τεστ συμμόρφωσης των λογισμικών
- Πρόταση για έλεγχο ποιότητας λογισμικών
- Ταμιακές Υπηρεσίες
- Υποβοήθηση ΟΤΑ για τη διενέργεια της απογραφής
- Υποστηρικτικές μελέτες - Οδηγοί για την υποβοήθηση των ΟΤΑ

Τεχνική Υποστήριξη

- Ομάδα συνεχούς υποστήριξης ΟΤΑ σε τοπικό επίπεδο
- Συντήρηση - Επέκταση ιστοσελίδας στο διαδίκτυο

Τα έσοδα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης - ευρωπαϊκή εμπειρία

Η σχέση εσόδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τα έσοδα της κεντρικής διοίκησης σε Ευρωπαϊκές χώρες, παρουσιάζεται στον επόμενο πίνακα.

Πίνακας 1

Ποσοστιαία Σχέση Εσόδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Κεντρικής Διοίκησης

	1982	1985	1988	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Αυστρία	26,5	26,7	26,51	26,85	27,38	27,33	26,95	27,78	28,55	27,02	23,76	26,91
Βέλγιο	14,95	15,78	14,44	13,19	14,27	14,02	13,68	13,93	14,63	13,64	13,46	
Δανία	96,06	77,12	75,72	80,24	80,27	80,55	79,36	81,05	82,73			
Φιλανδία	71,3	67,3	62,31	67,59	68,02	66,18	80,62	81,96	75,94	74,05	68,08	
Γαλλία	16,87	20,89	21,51	21,91	22,11	22,73	23,74	23,90	23,61	23,48	23,46	
Γερμανία		29,12	30,02	28,98	27,26	30,25	31,05	29,38	28,65	28,61	26,68	
Ιρλανδία	35,37	37,01	31,94	32,43	32,16	32,81	34,26	35,59	35,72	35,33		
Ιταλία		40,89	39,39						29,15	29,57	28,41	
Λουξεμβούργο				18,68	18,46	16,62	17,37	17,81	18,46	18,56	16,56	
Ολλανδία		36,48	33,15	33,08	34,68	35,18	33,75	35,26	35,06	35,22	32,97	
Πορτογαλία			10,09	9,39	10,25	10,02	10,47	9,82	9,89	10,41	10,82	
Ισπανία	15,99	17,17	17,81	19,46	18,86	18,29	18,61	19,22	19,42	20,13		
Σουηδία		62,37	54,43	52,88	56,64	63,70	69,52	65,90	57,97	54,43	52,43	57,40
Μ. Βρετανία	35,32	32,84		32,37	32,75	38,19	35,81	33,68	32,10	31,89	29,76	28,04
Ελλάδα	11,01	12,92	12,94	11,11	10,40	9,94	10,89	10,00	9,80	10,89	10,50	

Πηγή: *Government finance statistics yearbook 1984-99. International Monetary Fund*

ΕΣΥΕ: Έσοδα-Έξοδα δήμων και κοινοτήτων 1982-2000.

Από τον πίνακα 1 προκύπτει ότι η Ελλάδα και η Πορτογαλία παρουσιάζουν την πιο συγκεντρωτική οργάνωση από την άποψη της σχέσης συνολικών εσόδων Τ.Α.- Κεντρικής Διοίκησης. Αντίθετα, τα Σκανδιναβικά κράτη παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη σχέση τοπικών-κεντρικών δημοσίων εσόδων από ότι ο μέσος όρος των χωρών του δείγματος.

Ο βαθμός αποκέντρωσης ενός κράτους και η ανάπτυξη φαίνεται να έχουν άμεση σχέση. Διεθνείς έρευνες έχουν δείξει ότι οι αναπτυγμένες χώρες έχουν περισσότερο αποκεντρωμένη οργάνωση. Αυτό συμ-

βαίνει γιατί μπορούν να εκμεταλλευθούν τα πλεονεκτήματα της αποκέντρωσης. Μία αποτελεσματική αποκεντρωμένη οργάνωση προϋποθέτει αποτελεσματική τοπική δημόσια διοίκηση, ικανοποιητική ποσότητα και ποιότητα κεφαλαίου και εργασίας σε τοπικό επίπεδο, φορολογική ικανότητα ώστε να μπορεί να συλλαμβάνει το σύνολο των τοπικών δημοσιονομικών δυνατοτήτων.

Για να αποφευχθούν λάθη από τις παραπάνω συγκρίσεις θα πρέπει να συνυπολογιστούν και οι αρμοδιότητες που έχουν οι Τοπικές Αυτοδιοικήσεις των διαφόρων κρατών.

Πίνακας 2

Η κατανομή Αρμοδιοτήτων των Ευρωπαϊκών πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

	Αυστρία	Δανία	Φιλανδία	Γερμανία	Ιταλία	Λουξεμβούργο	Πορτογαλία	Ισπανία	Σουηδία	Ολλανδία	Μ.Βρετανία
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ		✓	✓		✓	✓		✓		✓	
ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ. 1. Ασφάλεια, Αστυνομία 2. Πυροσβεστική 3. Πολιτική Άμυνα 4. Δικαιοσύνη	✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 1. Προσχολική 2. Πρωτοβάθμια 3. Δευτεροβάθμια 4. Επαγγελματική- Τεχνική 5. Ανώτερη 6. Επιμόρφωση Ενηλίκων 7. Διάφορα.	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓
ΥΓΕΙΑ Νοσοκομεία Μεμονωμένες Υγειονομικές υπηρεσίες.	✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 1. Βρεφονηπιακοί Σταθμοί 2. Οικογενειακά επιδόματα και Νεολαία. 3. Οίκοι Ευγηρίας 4. Κοινωνική Ασφάλιση 5. Διάφορα.	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓	 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

ΚΑΤΟΙΚΙΑ- ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ											
1. Κατοικία	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. Πολεοδομία	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. Χωροταξία	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ- ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ											
1. Καθαρισμός υδάτων	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. Σκουπίδια και Απορρίμματα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. Κοιμητήρια και γραφεία Τελετών.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. Σφαγεία	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. Προστασία Περιβάλλοντος	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. Διάφορα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ											
1. Θέατρα και Συναυλίες.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. Μουσεία, Εκθέσεις, Βιβλιοθήκες	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. Πάρκα και χώροι Πράσινου	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. Αθλήματα και Ελεύθερος Χρόνος	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. Διάφορα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ και ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ											
1. Οδικό Δίκτυο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. Αστικά Οδικά Μέσα Συγκοινωνίας.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. Αστικά Σιδηροδρομικά Μέσα Συγκοινωνίας.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. Λιμάνια	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. Αεροδρόμια	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. Διάφορα	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ											
1. Αέριο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. Αστική Θέρμανση	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. Ύδρευση	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κυνήγι	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5. Ηλεκτρισμός	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. Εμπόριο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. Τουρισμός	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
8. Άλλες Οικονομικές υπηρεσίες.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Από τον Πίνακα 2 προκύπτει ότι :

α) Η Ευρωπαϊκή Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει σημαντικές αρμοδιότητες. Στις περισσότερες από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται ότι τα τοπικά και περιφερειακά κρατικά όργανα δεν παρεμβαίνουν στην πολιτική σταθεροποίησης και αναδιανομής αλλά μόνο στην παροχή των δημοσίων αγαθών και ιδιαίτερα των Τοπικών Δημοσίων Αγαθών. Παρ' όλα αυτά σε πολλά κράτη οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης παρεμβαίνουν σε τομείς όπως η ασχόληση.

β) Οι βασικές αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η παραγωγή και παροχή δημοσίων αγαθών και ιδιαίτερα Τοπικών Δημοσίων Αγαθών. Σε πολλές χώρες παρατηρείται μία κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Τοπικής

Αυτοδιοίκησης ανάλογα με την χωρική ακτίνα δράσης του Τοπικού Δημόσιου Αγαθού.

γ) Η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση παραμένει, παρά τα θετικά βήματα που σημειώθηκαν τις δύο τελευταίες δεκαετίες, από τις πιο φτωχές, από άποψη αρμοδιοτήτων, στον Ευρωπαϊκό χώρο. Ο συνδυασμός περιορισμένων χρηματοδοτικών πόρων και αρμοδιοτήτων είναι ο καλύτερος δείκτης για να περιγράψει την Ελλάδα ως την Ευρωπαϊκή χώρα με την πιο συγκεντρωτική οργάνωση.

Η διάρθρωση των εσόδων της πρωτοβάθμιας ΤΑ.

Τρεις είναι οι βασικές χρηματοδοτικές πηγές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η τοπική φορολογία, με την ευρεία έννοια της, οι κρατικές επιχορηγήσεις και ο δανεισμός. Η διάρθρωση των εσόδων των Ευ-

Πίνακας 3

Διάρθρωση των Εσόδων της ΤΑ

	Φόροι	Τέλη	Επιχορηγήσεις	Δάνεια	Άλλα
<i>Αυστρία</i>	16,3	21	43,7	10	9
<i>Βέλγιο</i>	40,75	6	44,26	0	8,99
<i>Δανία</i>	52,2	22,3	34,5	0	1
<i>Φινλανδία</i>	39,5	24	28,4	5,6	2,5
<i>Γαλλία</i>	42	8	29	9	12
<i>Γερμανία</i>	35	4	32	7	0
Ελλάδα	27	8	63	2	0
<i>Ιρλανδία</i>	64,2	18	5,4	4,6	7,8
<i>Ιταλία</i>	31	11	42	7	10
<i>Λουξεμβούργο</i>	32,88	24,88	33,16	8	0
<i>Ολλανδία</i>	15	2	83	0	0
<i>Πορτογαλία</i>	23	10,8	49,3	7,5	9,4
<i>Ισπανία</i>	29,8	18,5	27,1	14,9	9,7
<i>Σουηδία</i>	56	15	20	0	9
<i>Μ. Βρετανία</i>	25	11	53	8	4
Μέσος Όρος	35,31	13,63	39,19	5,57	5,56

Πηγή: *The Financial Resources of Local Authorities in Relation to their Responsibilities: a litmus test for subsidiarity. Council of Europe. 2000*

ρωπαϊκών ΤΑ παρουσιάζεται στον πίνακα 3.

Παρατηρείται ότι η Ελλάδα είναι από τις χώρες που έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό κρατικών επιχορηγήσεων σε σχέση με τα συνολικά τους έσοδα. Το ποσοστό των εσόδων από φόρους και τέλη στην Ελλάδα είναι πολύ χαμηλότερο από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Αντίθετα το ποσοστό των επιχορηγήσεων ξεπερνά κατά τριάντα περίπου ποσοστιαίες μονάδες των αντί-

στοιχο μέσο όρο. Η εξάρτηση αυτή των Ελληνικών ΟΤΑ από κεντρικούς πόρους περιορίζει τη δυνατότητα έκφρασης και υλοποίησης τοπικών αναπτυξιακών πολιτικών. Η εικόνα που παρουσιάζει ο πίνακας 2 είναι στατική. Σημαντικό ερώτημα είναι πια είναι η δυναμική σχέση μεταξύ των δύο κυριότερων χρηματοδοτικών πηγών της ΤΑ, των εσόδων από το τοπικό φορολογικό σύστημα και των επιχορηγήσεων.

Πίνακας 3 Ποσοστιαία Σχέση (%) Φορολογικών Εσόδων των ΟΤΑ/ Επιχορηγήσεων

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Αυστρία	348	406	366	360	379	357	384	
Βέλγιο	61	66	70	56	61	70		
Δανία	110	109	109	107	105	109		
Φινλανδία	133	114	109	110	134	136	183	
Γαλλία	128	124	122	124	128	124	140	138
Γερμανία	122	124	85	81	85	82	82	97
Ιρλανδία	10	10	9	9	8	8		
Λουξεμβούργο	90	92	75	85	83	90	95	
Ολλανδία	13	11	11	13	14	15	18	18
Πορτογαλία	73	67	54	55	59	64	60	
Ισπανία	132	138	144	139	133	137		
Σουηδία	311	363	408	330	364	388	550	502
Μ. Βρετανία	29	16	14	14	14	15		
Ελλάδα	56	54	60	60	62			

Πηγή: Government finance statistics yearbook 1998. International Monetary Fund
ΕΣΥΕ: Έσοδα-Έξοδα δήμων και κοινοτήτων 1982-1994.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 3 στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης κυριαρχεί η τάση της ενίσχυσης των φορολογικών εσόδων των ΟΤΑ και περιορισμού του ειδικού βάρους των κρατικών επιχο-

ρηγήσεων. Παρατηρείται επίσης ότι σε πολλά Ευρωπαϊκά κράτη τα φορολογικά έσοδα ξεπερνούν, σε ορισμένες χώρες κατά πολύ, τις κρατικές επιχορηγήσεις.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Μία στις τρεις προβληματική

Τι δείχνει η έρευνα για τη δημιουργία του μητρώου δημοτικών επιχειρήσεων

Έντονα προβληματισμένο είναι το υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ), από τα συμπεράσματα που προκύπτουν σχετικά με τις δημοτικές επιχειρήσεις. Η επεξεργασία των στοιχείων από την Π.Ε.Τ.Α. σχετικά με το μητρώο των επιχειρήσεων, φέρνει στο φως ένα πραγματικό πρόβλημα.

Περίπου μία στις τρεις επιχειρήσεις είναι προβληματική. Αυτό κατ' επέκταση δημιουργεί ένα επιπλέον πρόβλημα το οποίο σχετίζεται άμεσα με το προσωπικό, που εμφανίζεται να απασχολείται σε αυτές. Συγκεκριμένα οι δημοτικές επιχειρήσεις οι οποίες είναι ζημιογόνες καταλαμβάνουν το 33,6 % του συνόλου που λειτουργεί ανά την επικράτεια. Για πρώτη φορά το Υπουργείο Εσωτερικών έχει συνολική εικόνα για την κατάσταση που επικρατεί στον επιχειρηματικό τομέα των δήμων. Η υφιστάμενη κατάσταση επιβεβαιώνει άλλη μία υποψία της πολιτικής ηγεσίας, ότι οι δήμαρχοι τροφοδοτούν και

στηρίζουν οικονομικά δημοτικές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν προσφέρουν κανένα κοινωνικό όφελος. Οι περισσότερες δραστηριοποιούνται στον τριτογενή τομέα και ειδικότερα στην ψυχαγωγία. «Πρωταθλήτρια» στις δημοτικές επιχειρήσεις είναι η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 264, ακολουθεί η Αττική με 184 και η Θεσσαλία με 155.

Πολλές οι αδρανείς δημοτικές επιχειρήσεις

Όσον αφορά τις αδρανείς επιχειρήσεις, τόσο ο αριθμός όσο και η αναλογία τους εκτιμάται από την Π.Ε.Τ.Α., η οποία ανέλαβε να καταρτίσει το μητρώο, ότι είναι πολύ υψηλά και αποτελούν σημαντικό πρόβλημα για την επιχειρηματική δραστηριότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τη χειρότερη εικόνα την εμφανίζει η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας όπου βρίσκονται σε αδράνεια 69 επιχειρήσεις.

Ακολουθεί η Θεσσαλία με 64 και η Στερεά Ελλάδα με 42. Οι σχετικές επιχειρήσεις μπορούν να διακριθούν σε δύο βασικές κατηγορίες: στις επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί εδώ και αρκετά χρόνια, αλλά δεν έχουν λειτουργήσει ποτέ, και σε επιχειρήσεις των κοινοτήτων, οι οποίες μετά την εφαρμογή του νόμου Καποδίστρια δεν λειτουργούν, αλλά παραμένουν ως νομικά πρόσωπα.

Από τις 979 που λειτουργούν, οι 220 έχουν ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, και οι 124 δραστηριοποιούνται στην υγεία και την κοινωνική μέριμνα.

Και δημοτική ασφαλιστική επιχείρηση

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει μία και μοναδική επιχείρηση η οποία αναπτύσσει δράση σε έναν τομέα ο οποίος μέχρι τώρα καλύπτεται αποκλειστικά από τους ιδιώτες. Πρόκειται για την πρόσθετη συνταξιοδοτική και κοινωνική ασφάλιση.

Πώς θα λύσει το γόρδιο δεσμό το ΥΠΕΣΔΔΑ

Το σύνολο των στοιχείων επεξεργάζεται από το υπουργείο Εσωτερικών προκειμένου να βρεθεί λύση στο πρόβλημα.

Η εξυγίανση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των δήμων και η «τακτοποίηση» του προσωπικού που απασχολείται σε προβληματικές επιχειρήσεις, είναι οι βασικοί στόχοι του υπουργείου Εσωτερικών. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται από τον αρμόδιο υφυπουργό Λάμπρο Παπαδήμα «δεν μπορεί να συνεχισθεί η λειτουργία ζημιογόνων επιχειρήσεων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως και επίσης δεν μπορούν οι δήμοι να εξακολουθούν να τις χρηματοδοτούν. Τα ποσά αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν με άλλους τρόπους προς όφελος των δημάτων».

Στο βασικό ερώτημα τι θα συμβεί με το προσωπικό που απασχολείται σ' αυτές, απαντούν ότι,

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	%
ΑΜΙΓΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	1.112	75,39
ΑΜΙΓΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	1.001	67,86
ΑΜΙΓΕΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	30	2,03
ΑΜΙΓΕΙΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	26	1,76
ΑΜΙΓΕΙΣ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	30	2,03
ΑΜΙΓΕΙΣ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΕΣ / ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	1	0,07
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	24	1,63
ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	218	14,78
ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	215	14,58
ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Α.Ε.)	2	0,14
ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1	0,07
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	145	9,83
ΑΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	140	9,49
ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΡΙΟΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.)	4	0,27
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ	1	0,07
ΣΥΝΟΛΟ	1.475	100,00

* ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΙ Ή ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΘΕΙ ΑΚΟΜΑ
* ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΕΥΑ

το μόνο βέβαιο είναι ότι δε θα απολυθούν.

Ο προσανατολισμός της πολιτικής ηγεσίας είναι ο καθορισμός συγκεκριμένων προϋποθέσεων, οι οποίες θα πρέπει να πληρούνται προκειμένου να δημιουργηθεί και να λειτουργήσει μια δημοτική επιχείρηση. Αφού υπάρξει ειδική ρύθμιση γι' αυτό το θέμα οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να προχωρήσουν άμεσα στην αναμόρφωση του τρόπου λειτουργίας και του πλαισίου που δραστηριοποιούνται οι δημοτικές επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα, θα συρρικνωθεί το εύρος των δραστηριοτήτων τους στον επιχειρηματικό τομέα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δίδεται σε τομείς που σχετίζονται με παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και δράσεων. Ο κάθε δήμος θα πρέπει να διερευνά σε ποιους τομείς πάσχει και στη συνέχεια να αναζητεί τρόπους που μπορεί να βελτιώσει την υπάρχουσα κατάσταση. Για παράδειγμα η μέριμνα για την τρίτη ηλικία και τα προγράμματα απασχόλησης, είναι δύο τομείς όπου οι ΟΤΑ θα μπορούσαν να δώσουν έμφαση.

Η εικόνα αναμένεται να αποσαφηνιστεί ακόμα περισσότερο μετά τις διαρθρωτικές αλλαγές που προωθεί το υπουργείο Εσωτερικών σε επίπεδο του πρώτου και δεύτερου βαθμού αυτοδιοίκησης.

Το προφίλ εργαζομένων

Οι επιχειρήσεις της αυτοδιοίκησης απασχολούν 22.522 υπαλλήλους.

Οι 8 στους 10 «εργάζονται» στο τριτογενή τομέα και οι υπόλοιποι στον πρωτογενή και δευτερογενή.

Το 34,5% από τους εργαζόμενους έχει συμβάσεις αορίστου χρόνου, το 48% έχει σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου και το 15,9% έχει σύμβαση έργου.

Από την κατανομή του προσωπικού ανά επίπεδο εκπαίδευσης προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Το 1,3% έχει παρακολουθήσει μερικές τάξεις του δημοτικού.

Το 18,6% έχει τελειώσει το δημοτικό

Το 0,8% έχει πτυχίο κατώτερης Τεχνικής Σχολής.

Το 7,6% έχει τελειώσει το γυμνάσιο.

Το 2,5% έχει πτυχίο μέσης τεχνικής σχολής.

Το 24,3% έχει ολοκληρώσει το εξατάξιο, γυμνάσιο ή το γενικό -ενιαίο λύκειο.

Το 10% έχει απολυτήριο δευτεροβάθμιας, τεχνικής σχολής (ΤΕΛ, Πολυτεχνικό, ΤΕΕ).

Το 5% έχει αποφοιτήσει από ΙΕΚ ή Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών.

Το 8,2% είναι πτυχιούχοι ΤΕΙ.

Το 20,2% είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.

Το 1,5% κατέχει Μεταπτυχιακό ή Διδακτορικό τίτλο.

Ομαδοποιώντας το προσωπικό ανά βαθμίδα εκπαίδευσης προκύπτει το συμπέρασμα ότι 3 στους 10 είναι υποχρεωτικής εκπαίδευσης, 2 στους 10 τεχνικής, το 24,3% δευτεροβάθμιας, και οι 3 στους 10 τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σχετικά με την κατανομή των δύο φύλων προκύπτει ξεκάθαρα ότι προηγούνται οι γυναίκες σε όλες τις κατηγορίες. Μοναδική εξαίρεση οι κατώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης, όπου τα πρώτα τα κατέχουν οι άνδρες.

Πώς κατανέμεται το προσωπικό ανά κλάδο δραστηριότητας

Το μεγαλύτερο ποσοστό των υπαλλήλων 81,2% απασχολείται σε επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα, αντίθετα το μικρότερο ποσοστό εργάζεται σε δημοτικές επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα (1,45%).

Αναλυτικότερα η κατανομή του προσωπικού ανά δινηφίο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας διαμορφώνεται ως εξής:

Οι επιχειρήσεις με ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες απασχολούν 5.379 υπαλλήλους.

Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις απασχολούν 3.560 υπαλλήλους.

Στη διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων εργάζονται 2.819 άτομα.

Στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών απασχολούνται 2.422 εργαζόμενοι.

Τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης απασχολούν 2.329 άτομα.

Οι αναπτυξιακές εταιρείες 1.630 υπαλλήλους.

Σε ξενοδοχεία και εστιατόρια απασχολούνται 1.462

Σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με χώρους στάθμευσης ή τουριστικά γραφεία 703 υπάλληλοι. Σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με ιαματικά λουτρά, γραφεία τελετών και νεκροταφεία 676 εργαζόμενοι.

Σε επιχειρήσεις που διαχειρίζονται την ακίνητη περιουσία των ΟΤΑ απασχολούνται 228 υπάλληλοι. Στους υπόλοιπους κλάδους του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, στο εμπόριο και άλλες υπηρεσίες απασχολούνται λιγότερα από 200 άτομα.

Το προφίλ των δημοτικών επιχειρήσεων

Οι νομικές μορφές των δημοτικών επιχειρήσεων της αυτοδιοίκησης ταξινομούνται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες, Αμιγείς, Ανώνυμες και διάφορες άλλες νομικές μορφές. Το 75%, δηλαδή 1.112 επιχειρήσεις ανήκουν στην κατηγορία των αμιγών, 15% (215 επιχειρήσεις) στις Ανώνυμες και

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΕ ΚΛΑΔΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟΝΟΨΗΦΙΑ ΤΑΞΙΝΟΜΕΣΗ)		ΠΛΗΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	%
ΣΤΑΚΟΔ 1991	ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ		
A.	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ, ΘΗΡΑ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ	12	1,23
B.	ΛΙΕΙΙΑ	7	0,72
Γ.	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	19	1,94
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	38	3,88
Δ.	ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	28	2,85
Ε.	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ	9	0,92
ΣΤ.	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	90	9,79
	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	127	12,97
Ζ.	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ, ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	6	0,61
Η.	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	54	5,52
Θ.	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	38	3,88
Ι.	ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ	1	0,10
Κ.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΕΚΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	185	18,90
Μ.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1	0,10
Ν.	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	78	7,97
Ξ.	ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ Η ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	124	12,67
	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	814	83,15
	ΣΥΝΟΛΟ 979	100,00	

*ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΕ ΑΔΡΑΝΕΙΑ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΑΞΙΝΟΜΗΘΕΙ ΣΕ ΚΛΑΔΟΥΣ

** ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΕΥΑ

10% (145) στις διάφορες άλλες νομικές μορφές. Οι αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις ανέρχονται σε 1.001, με ποσοστό συμμετοχής 68% στο σύνολο των επιχειρήσεων. Δεύτερη σημαντικότερη νομική μορφή είναι αυτή των Α.Ε. με 218 επιχειρήσεις και ποσοστιαία συμμετοχή 14,6% στο σύνολο. Οι αστικές επιχειρήσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι 140 και καλύπτουν το 9,5% του συνολικού αριθμού. Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες νομικές μορφές δεν παρουσιάζονται σημαντικά μεγέθη. Για παράδειγμα οι Αμιγείς Κοινοτικές φθάνουν μόλις τις 30, ποσοστό 2%, οι Αμιγείς Νομαρχιακές τις 26, ποσοστό 1,8% και οι διαδημοτικές τις 30, ποσοστό 2%. Τέλος οι Επιχειρήσεις Ραδιοφωνικών Σταθμών ανέρχονται στις 24 και καλύπτουν μόλις το 1,6%. Αν αθροιστούν όλες οι δευτεροβάθμιες επιχειρήσεις που ανήκουν αποκλειστικά στους δήμους και τις κοινότητες προκύπτει ο αριθμός 1.086 με ποσοστό συμμετοχής 74% στο σύνολο των επιχειρήσεων.

Πώς κατανέμονται οι δημοτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Στην καταγραφή που κάνει η Π.Ε.Τ.Α., διαχωρίζονται οι επιχειρήσεις, με βάση την οικονομική τους δραστηριότητα, σε τρεις τομείς: Πρωτογενή, Δευτερογενή και Τριτογενή. Στον Πρωτογενή τομέα εντάσσονται 38 επιχειρήσεις (ποσοστό 4% περίπου). Οι δράσεις που αναπτύσσονται είναι γεωργικές, αλιευτικές και λατομικές. Ο Δευτερογενής τομέας καλύπτει το 13% με 127 επιχειρήσεις, ενώ στον Τριτογενή Τομέα, που σχετίζεται με την παροχή υπηρεσιών δραστηριοποιήθηκαν 814 επιχειρήσεις ποσοστό 83% περίπου. Με ανάλυση των στοιχείων σε διψήφια ταξινόμηση προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

Οι περισσότερες επιχειρήσεις ανέπτυξαν ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες και ανήλθαν στις 220, με ποσοστό συμμετοχής 22,5%. Ακολουθούν οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, οι οποίες είναι 135 και καταλαμβάνουν το ποσο-

στό 14%. Οι επιχειρήσεις με αντικείμενο την υγεία και την κοινωνική μέριμνα είναι 124, ποσοστό 13%. Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις είναι 90, ποσοστό 9%. Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την καθαριότητα είναι 83, (8,5%) και με την εκπαίδευση 78, (8%). Οι επιχειρήσεις με αντικείμενο τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια είναι 54, (5,5%) και αυτές που διαχειρίζονται την ακίνητη περιουσία των ΟΤΑ φθάνουν τις 46, (4,4%).

Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες κατηγορίες εμφανίζουν μικρούς αριθμούς.

Τα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων της Αυτοδιοίκησης

Σε ότι αφορά το σχετικό ζήτημα, η ΠΙΕΤΑ συνεχίζει την καταγραφή και επεξεργασία των στοιχείων. Από την μέχρι τώρα εικόνα που έχει διαμορφωθεί προκύπτουν ορισμένα αποσπασματικά συμπεράσματα. Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων τοπικής αυτοδιοίκησης το 2000 έφτασε στα 153,6 δις δραχμές. Από αυτά τα 115 δις ποσοστό 75% αποτελούσαν έσοδα επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενώ τα υπόλοιπα 38,6 δις (25%) αποτελούσαν τις κάθε είδους επιχορηγήσεις από κοινοτικά προγράμματα ή άλλους φορείς του δημοσίου τομέα. Επίσης από τα διαθέσιμα στοιχεία 919 επιχειρήσεων της αυτοδιοίκησης προκύπτει ότι οι 427 σημείωσαν κέρδη, οι 458 παρουσίασαν ζημιές και οι υπόλοιπες 31 η οικονομική τους κατάσταση παρέμεινε αμετάβλητη.

Τα διευθυντικά στελέχη των επιχειρήσεων

Με βάση την επεξεργασία των στοιχείων, η μεγάλη πλειοψηφία των δημοτικών επιχειρήσε-

ων της αυτοδιοίκησης απασχολεί ένα ή δύο διευθυντικά στελέχη. Ειδικότερα 510 επιχειρήσεις διαθέτουν ένα διευθυντικό στέλεχος και 137 δύο στελέχη. Από τις υπόλοιπες οι 59 επιχειρήσεις απασχολούν τρία στελέχη, οι 35 απασχολούν 4 στελέχη, ενώ υπάρχουν και 5 που απασχολούν από 10 -15 στελέχη! Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει μία ακόμα δημοτική επιχείρηση η οποία απασχολεί 28 διευθυντικά στελέχη! Ο συνολικός αριθμός των στελεχών φθάνει το 1.385 άτομα. Αυτό σημαίνει ότι το 6,1% του συνόλου των εργαζομένων είναι διευθυντές ή στελέχη των δημοτικών επιχειρήσεων. Από τις 979 επιχειρήσεις, οι 781 έχουν αναθέσει τη διοίκηση τους σε διευθυντικά στελέχη, ενώ στις υπόλοιπες 198 τη διοίκηση την έχει αναλάβει ο πρόεδρος της.

Τα διοικητικά συμβούλια

Εντυπωσιακά είναι τα στοιχεία και για τα διοικητικά συμβούλια των δημοτικών επιχειρήσεων. Από την επεξεργασία των δεδομένων προκύπτει ότι ακόμα και οι αδρανείς επιχειρήσεις έχουν διοικητικό συμβούλιο, ενώ σε κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου αντιστοιχεί να «διοικεί» μόλις δύο εργαζόμενους, μάλιστα σε μια περίπτωση το διοικητικό συμβούλιο απαρτίζεται από 32 μέλη!!! Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων, 913, έχει διοικητικά συμβούλια 5 έως 7 ατόμων, ποσοστό 66%. Ένα μεγάλο τμήμα, 442, έχει διοικητικά συμβούλια με 8-10 άτομα, ενώ οι υπόλοιπες κυμαίνονται σε μεγαλύτερους αριθμούς. Ο συνολικός αριθμός των μελών των διοικητικών συμβουλίων είναι 10.201 άτομα. Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία η οποία διέπει τη λειτουργία των επιχειρήσεων της αυτοδιοίκησης, είναι υποχρεωτικός ο διορισμός διοικητικών συμβουλίων από τα αιρετά όργανα των δήμων ή η εκλογή τους από τις γενικές συνελεύσεις των επιχειρήσεων.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΑ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΔΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	% ΑΝΔΡΩΝ	% ΓΥΝΑΙΚΩΝ	% συνόλου
Αορίστου χρόνου	4.795	2.981	7.776	39,89	28,39	34,53
Ορισμένου χρόνου	5.453	5.466	10.919	45,36	52,05	48,48
Σύμβαση Έργου	1.639	1.945	3.584	13,63	18,52	15,91
Αποσπασμένοι	98	69	167	0,82	0,66	0,74
Άλλη σχέση	36	40	76	0,30	0,38	0,34
ΣΥΝΟΛΑ	12.021	10.501	22.522	100	100	100

* ΔΕΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΕΥΑ

Άδειες και έξοδα παραστάσεως των αιρετών (Άρθρο 298 και 173 ΔΚΚ), αμετάθετο και συνταξιοδοτικό αιρετών, χορηγίες δημάρχων

Α/ ΓΕΝΙΚΑ

Σύμφωνα με το αρθρ. 47 του ΔΚΚ έχουν σε σχέση με το παρελθόν εκλείψει σε μεγάλο βαθμό τα κωλύματα και ασυμβίβαστα, τα οποία αποτελούσαν στο παρελθόν εμπόδιο για μεγάλη μερίδα δημοσίων υπαλλήλων να θέσουν υποψηφιότητα για αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Μετά λοιπόν την ανάδειξη την τελευταία δεκαετία πολλών υπαλλήλων που υπηρετούν στο δημόσιο η ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και καθηγητών που είναι μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. και Ε.Π. Τ.Ε.Ι. κλπ., στο αξίωμα του Δημάρχου ή του Αντιδημάρχου έχει επικρατήσει ένα νέο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις των αιρετών με το Δήμο και τις υπηρεσίες τους, που υπηρετούν ως υπάλληλοι, καθόσον αφορά τα έξοδα παράταξης του και το καθεστώς των αδειών τους καθώς και το συνταξιοδοτικό.

Β/ ΑΡΘΡ 298 Π.Δ. 410/95

Υπό το καθεστώς του Π.Δ/τος 323/89 χορηγείτο στους Δημάρχους και Αντιδημάρχους η ειδική άδεια των 60 ημερών για τους δημάρχους και των 30 ημερών για τους αντιδημάρχους κατ' έτος.

Με το καθεστώς του Π.Δ/τος 410/1995 όπως οι διατάξεις του τροποποιήθηκαν με νεώτερες διατάξεις, διευρύνθηκε το πεδίο διευκολύνσεων των αιρετών και ισχύουν βασικά οι πιο κάτω διατάξεις.

Διατηρείται το προνόμιο της ειδικής αδειας των 60 ημερών κατ' έτος για τους δημάρχους και προέδρους κοινοτήτων που είναι υπάλληλοι του Κράτους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ, των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών κοινής ωφέλειας. Η άδεια αυτή για τους αντιδημάρχους είναι 30 ημερών και χορηγείται με πλήρεις αποδοχές, θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, για όλα τα δικαιώ-

ματα που απορρέουν από την υπαλληλική, εργατική και ασφαλιστική τους σχέση.

Με την παρ. 25 του αρθρ. 11 του Ν. 2503/97 προβλέφθηκε ότι στα αιρετά όργανα των ΟΤΑ, που είναι υπάλληλοι κατά την έννοια που αναφέρθηκε ανωτέρω, αλλά και γι' αυτούς που είναι υπάλληλοι του ευρύτερου δημοσίου τομέα, όπως αυτός έχει οριοθετηθεί με το αρθρ. 1 παρ. 6 του Ν. 1256/81 και έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, χορηγείται η ειδική άδεια μόνον για ένα αξίωμα. Τα όργανα αυτά επιλέγουν το αξίωμα για το οποίο επιθυμούν να λάβουν την άδεια.

Με την παρ. 5 του αρθρ. 298 του Δ.Κ.Κ. ρητά ορίζεται ότι οι διατάξεις περί της ειδικής αδειάς εφαρμόζονται αναλόγως και για τους προέδρους των διοικουσών επιτροπών των ΤΕΔΚ, τους προέδρους των συνδέσμων των ΟΤΑ εφόσον αυτοί δεν είναι δήμαρχοι ή αντιδήμαρχοι ή πρόεδροι κοινοτήτων. Η άδεια που λαμβάνουν αυτοί είναι 30 ημέρες

κατ' έτος και υπολογίζεται πέραν της επή-
σιας κανονικής τους άδειας.

Με την παρ. 6 του αυτού άρθρου προ-
βλέπεται επί πλέον άδεια 60 ημερών το χρό-
νο στα μέλη του Διοικητικού ή εποπτικού
Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. που έχουν και
αυτοί την ιδιότητα του υπαλλήλου όπως
αναφέρθηκε ανωτέρω.

Η μεγάλη όμως τομή σε σχέση με τις
άδειες προήλθε με την ρύθμιση της παρ. 5
του αρθρ. 25 του Ν. 2738/99 με την οποία
αντικαταστάθηκε η παρ. 7 του αρθρ. 298
του Δ.Κ.Κ. και σύμφωνα με την οποία στους
δημάρχους όλων των δήμων και στους προ-
έδρους κοινοτήτων άνω των δύο χιλιάδων
κατοίκων καθώς και στους αντιδημάρχους
δήμων άνω των 80.000 κατοίκων, που είναι
δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι φορέων
του δημοσίου τομέα, όπως αυτός έχει οριο-
θετηθεί με το άρθρο 1 παρ. 6 του Ν.
1256/82, χορηγείται από την υπηρεσία τους
η παραπάνω ειδική άδεια του άρθρου αυτού
για όλο το διάστημα που ασκούν τα καθήκο-
νά τους.

Στον Δημόσιο τομέα περιλαμβάνονται
όλοι κρατικοί φορείς ανεξάρτητα από το
καθεστώς:

Α) Οι Κρατικές ή Δημοτικές υπηρεσίες,
όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρό-
σωπο του δημοσίου,

Β) Οι Κρατικοί ή Δημόσιοι Οργανισμοί
σαν κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου
δικαίου.

Γ) Οι κρατικές ή δημόσιες ή παραχωρη-
θείσες επιχειρήσεις, όπως η Δ.Ε.Η., ο
Ο.Τ.Ε., η Ε.Ρ.Τ. κλπ.

Δ) Τα Κοινωνικά Ιδρύματα του Αστικού
Κώδικα, που περιήλθαν στο Δημόσιο και
χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από
αυτό.

Ε) Οι Τραπεζικές και άλλες ανώνυμες
εταιρείες στις οποίες είτε τα κατά τις προη-
γούμενες περιπτώσεις νομικά πρόσωπα
έχουν το σύνολο ή την πλειοψηφία των
μετοχών του εταιρικού κεφαλαίου, είτε
έχουν κρατικό προνόμιο ή κρατική επιχορή-
γηση, όπως η Τράπεζα Ελλάδος, η Αγροτική
Τράπεζα, η Εθνική Τράπεζα, ή Ελληνική
Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης κ.α.

ΣΤ) Τα κρατικά νομικά πρόσωπα που
έχουν χαρακτηριστεί από τον νόμο ή τα
δικαστήρια ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού
δικαίου, όπως ο Οργανισμός Συγκοινωνιών
Ελλάδος, ο Αυτόνομος Σταφιδικός
Οργανισμός κ.α. που χρηματοδοτούνται ή
επιχορηγούνται από οποιονδήποτε των προ-
αναφερομένων νομικών προσώπων.

Ζ) Οι θυγατρικές ανώνυμες εταιρείες των
πιο πάνω Νομικών Προσώπων των εδαφ. α'-
στ' αυτής της παραγράφου που ελέγχονται
άμεσα ή έμμεσα από αυτά.

Κατ' αντιδιαστολή προς τη διάταξη αυτή

συνάγεται ότι για τους αντιδημάρχους
δήμων κάτω των 80.000 κατοίκων και για
τους προέδρους κοινοτήτων κάτω των 2.000
κατοίκων δεν χορηγείται η ειδική αυτή άδεια
που αναφέρεται σε ολόκληρο το διάστημα
της θητείας τους και είναι επόμενο ότι αυτοί
κάνουν χρήση μόνον της ειδικής άδειας των
30 και 60 ημερών αντίστοιχα. Φυσικά στην
περίπτωση αυτή οι ανωτέρω δικαιούνται να
λαμβάνουν τόσον τα έξοδα παράστασης
όσον και τις αποδοχές της θέσεως στην
οποία υπηρετούν

Εξ άλλου, με την παρ. 25 του αρθρ. 11
του Ν. 2503/97 προστέθηκε παρ. 8 του
αρθρ. 298 του Π.Δ. 410/95 σύμφωνα με την
οποία:

«Σε αιρετά όργανα των ΟΤΑ πρώτου
βαθμού που είναι και υπάλληλοι του
Κράτους, Ν.Π.Δ.Δ. ή υπάλληλοι των φορέων
του δημοσίου τομέα, όπως οριοθετείται
ανωτέρω, και έχουν περισσότερα από ένα
αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, χορη-
γείται ειδική άδεια μόνο για ένα αξίωμα. Τα
όργανα αυτά επιλέγουν το αξίωμα για το
οποίο επιθυμούν να λάβουν την άδεια».

Με την διάταξη δε της παρ. 4 του αρθρ.
25 του Ν. 2738/99 ειδικά για τα μέλη του ΔΣ
της ΚΕΔΚΕ και τα μέλη του εποπτικού συμ-
βουλίου αυτής χορηγείται επί πλέον της
αδείας της παρ. 2 του αρθρ. 298 (των 60
ημερών) και άδεια 60 ημερών το χρόνο εφό-
σον αυτοί έχουν την ιδιότητα του Δημάρχου
ή του Προέδρου της Κοινότητας.

Η ειδική άδεια του αρθρ. 298 χορηγείται
με πλήρεις αποδοχές και θεωρείται χρόνος
πραγματικής υπηρεσίας, για όλα τα δικαιώ-
ματα που απορρέουν από την υπαλληλική,
εργατική και ασφαλιστική τους σχέση.

Οι διατάξεις της παρ. 7 του αρθρ. 298
εφαρμόζονται και για τους δημάρχους που
είναι μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι. ΚΑΙ Ε.Π. Τ.Ε.Ι. καθώς
και αναπληρωτές καθηγητές μέση εκπαί-
δευσης του αρθρ. 138 του Ν. 2725/99.

Ειδικά για τους εκπαιδευτικούς πρωτο-
βάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
που κατέχουν θέση αιρετού εκπροσώπου
Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και
β' βαθμού δεν μπορούν ταυτόχρονα να επι-
λέγονται σε θέσεις προϊσταμένων διευθύν-
σεων και γραφείων σχολικών συμβούλων
και διευθυντών σχολείων.

Εάν είναι ήδη προϊστάμενοι διευθύνσεων
και γραφείων, σχολικοί σύμβουλοι και διευ-
θυντές σχολείων και εκλεγούν ως αιρετοί
εκπρόσωποι ΟΤΑ α' και β' βαθμού μετά την
ανάληψη των καθηκόντων τους ως αιρετών
εκπροσώπων των ΟΤΑ, απαλλάσσονται
αυτοδικαίως από τις ανωτέρω θέσεις μετά
την ανάληψη των καθηκόντων τους. Οι δια-
τάξεις αυτές εφαρμόζονται για τους αιρε-

τούς που ασκούν καθήκοντα Νομάρχη, βοη-
θού Νομάρχη, προεδρ. Νομ.Επιτροπής,
Δημάρχου, Αντιδημάρχου ή Προέδρου κοι-
νότητας.

Γ/ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΑΡΘΡ. 173

Δύο βασικές καινοτομίες επήλθαν στο
173 του Π.Δ. 410/95 καθώςσον αφορά τα έξο-
δα παράστασης.

α) Η πρώτη με την παρ. 12 του αρθρ. 11
του Ν. 2503/1997, σύμφωνα με την οποία
«οι δήμαρχοι, οι αντιδήμαρχοι, οι πρόεδροι
κοινοτήτων και οι Πρόεδροι Δημοτικών
Συμβουλίων, που έχουν περισσότερα από
ένα αξιώματα στην ΤΑ, έχουν δικαίωμα να
εισπράττουν όλα τα έξοδα μόνον από ένα
αξίωμα και το μισό των εξόδων για ένα ακό-
μη αξίωμα. Τα όργανα αυτά επιλέγουν τα
έξοδα παράστασης που θα λαμβάνουν από
κάθε αξίωμα με ταυτόσημες υπεύθυνες
δηλώσεις που υποβάλλεται και στους δύο
φορείς».

β) Η δεύτερη με την παρ. 2 του αρθρ. 25
του Ν. 2738/99, σύμφωνα με την οποία «οι
δήμαρχοι, αντιδήμαρχοι και πρόεδροι κοινο-
τήτων της παρ. 7 του αρθρ. 298 του
Δημοτικού Κώδικα, δηλαδή οι δήμαρχοι
όλων των δήμων, πρόεδροι κοινοτήτων άνω
των 2.000 κατοίκων και οι αντιδήμαρχοι
δήμων άνω των 80.000 κατοίκων, που είναι
υπάλληλοι του δημοσίου, ν.π.δ.δ. και των
φορέων του δημοσίου τομέα υποχρεούνται
να επιλέξουν τις αποδοχές της θέσης από
την οποία προέρχονται ή τα έξοδα παρα-
στάσεως της θέσης στην οποία υπηρετούν
από 1-1-2003 και εφεξής.

Δ/ ΑΜΕΤΑΘΕΤΟ ΑΙΠΕΤΩΝ

Σύμφωνα με την παρ. 10 του αρθρ. 57
του Ν. 1943/91, δημόσιοι υπάλληλοι και
υπάλληλοι των φορέων του δημοσίου
τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται στο
αρθρ. 51 του Ν. 1892/1990 με οποιαδήποτε
σχέση και αν υπηρετούν, εκλεγόμενοι
Δήμαρχοι, Πρόεδροι Κοινοτήτων, δημοτικοί,
κοινοτικοί ή νομαρχιακοί σύμβουλοι, διαρ-
κούσης της θητείας τους δεν μετατίθενται
ούτε αποσπώνται εκτός δήμου ή κοινότη-
τας στην οποία έχουν εκλεγεί.

Οι υπάλληλοι αυτοί εφόσον υπηρετούν
σε άλλο δήμο ή κοινότητα, μετά από αίτησή
τους μετατίθενται ή αποσπώνται στην πόλη
ή στο χωριό που έχουν εκλεγεί. Σε περί-
πτωση που δεν υπάρχει αντίστοιχη υπηρε-
σία ή θέση, μετατίθενται ή αποσπώνται σε
υπηρεσία της πλησιέστερης πόλης ή του
χωριού του Δήμου ή της κοινότητας όπου
εκλέχθηκαν.

Ε/ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ

Με πρόσφατη διάταξη του νόμου «τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» αρθρ. 2 παρ. 21, προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι δημόσιοι υπάλληλοι πολιτικοί και στρατιωτικοί, οι οποίοι έχουν και χρόνο θητείας βουλευτή, αιρετού νομάρχη δημάρχου ή προέδρου κοινότητας, μπορούν με αίτησή τους να ζητήσουν την προσμέτρηση του χρόνου αυτού στη λοιπή δημόσια υπηρεσία τους και μέχρι τη συμπλήρωση τριάντα πέντε ετών δημόσιας υπηρεσίας, έστω και αν αυτή είναι μεταγενέστερη της δημόσιας υπηρεσίας τους, εφόσον δεν συμπίπτει με άλλη υπηρεσία τους συντάξιμη από το δημόσιο ή από οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης.

Οι πιο πάνω διατάξεις έχουν εφαρμογή και για όσους ως αιρετοί νομάρχες, δήμαρχοι ή χορηγίες από τις θέσεις αυτές, εφόσον παραιτηθούν από το δικαίωμά τους αυτό. Ο χρόνος θητείας που προσμετράται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης χρησιμεύει τόσο για την θεμελίωση όσο και για την προσαύξηση της σύνταξης.

ΣΤ/ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΦΟΔΩΝ ΕΚΔΕΧΤΗΚΑΝ ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Οι διατάξεις του αρθρ. 25 του Ν. 2738/99 ως διοικητικού περιεχομένου δεν έχουν εφαρμογή για τους συνταξιούχους του δημοσίου, οι οποίοι εφόσον εξελέγησαν δήμαρχοι ή πρόεδροι κοινοτήτων μπορούν να λαμβάνουν σύνταξη και έξοδα παράστασης συγχρόνως.

Τα έξοδα παράστασης στην περίπτωση αυτή υπόκεινται σε κράτηση για κύρια σύνταξη υπέρ του Δημοσίου καθώς και σε όλες τις άλλες νόμιμες κρατήσεις.

Αυτό δέχεται και το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους με το υπ' αριθμ. πρωτ. 73286/0092/30-7-2002 έγγραφό του προς το Υπουργείο Εσωτερικών.

Ζ/ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΔΗΜΑΡΧΩΝ

Με το αρθρ. 1 του Ν. 1518/1985 οι χορηγίες δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων από 1-1-1985 βαρύνουν το Δημόσιο ταμείο και καταβάλλονται από αυτό. Με το αρθρ. 8 παρ. 2 του αυτού νόμου προβλέπεται ότι η χορηγία δεν καταβάλλεται στην περίπτωση που ο δικαιούχος λαμβάνει σύνταξη ή χορηγία ή αποδοχές γενικά από ταμείο του Δημοσίου ή του Δημοσίου τομέα του αρθρ. 1 του Ν. 1256/82 ή ν.π.δ.δ., το ποσό των οποίων, αν υπολογισθεί μεμονωμένα ή αθροιστικά, εφόσον συντρέχει περίπτωση, υπερβαίνει το σύνολο των αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου.

Η ως άνω διάταξη στην ουσία καταργήθηκε με την παρ. 3 του αρθρ. 10 του Ν. 1813/88 σύμφωνα με την οποία «στους περιορισμούς αυτούς δεν υπάγονται οι χορηγίες των δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων ... εφόσον οι παραπάνω έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία τους μέχρι 31-12-1984 ...»

Με βάση τις παραπάνω διατάξεις το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει δεχθεί με σωρεία αποφάσεών του ότι οι καταβαλλόμενες από το Δημόσιο Ταμείο χορηγίες των διατελεσάντων δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων τότε μόνον δεν υπάγονται στους περιορισμούς των παρ. 8-13 του αρθρ. 58 του Π.Δ/τος 1041/79, στους οποίους περιλαμβάνεται η απαγόρευση καταβολής διπλής συντάξεως και συνεπώς κατ' αρχήν λαμβάνουν από το Δημόσιο Ταμείο συγχρόνως χορηγία και σύνταξη, εφόσον έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία τους με την ιδιότητα του δημάρχου ή προέδρου κοινότητας μέχρι 31-12-1984.

Με βάση τα ανωτέρω προτάθηκε από την ΚΕΔΚΕ να τροποποιηθεί η διάταξη της παρ. 3 του αρθρ. 10 του Ν. 1813/88 και να επαναφερθεί σε ισχύ η διάταξη της παρ. 2 του αρθρ. 8 του Ν. 1518/85 με την οποία αντικαταστάθηκε το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του αρθρ. 6 του Ν. 91/1943 και σύμφωνα με την οποία «η χορηγία δεν καταβάλλεται μόνον στην περίπτωση που ο δικαιούχος λαμβάνει σύνταξη ή χορηγία ή αποδοχές από το ταμείο του Δημοσίου ή του Δημοσίου Τομέα του αρθρ. 1 του Ν. 1256/82 ή Ν.Π.Δ.Δ. για έμμισθες προς αυτά υπηρεσίες, το ποσό των οποίων, αν υπολογισθεί μεμονωμένα ή αθροιστικά εφόσον συντρέχει περίπτωση, υπερβαίνει το σύνολο των ακαθαρίστων αποδοχών του Προέδρου του Αρείου Πάγου με είκοσι εννέα (29) χρόνια δημόσιας υπηρεσίας και με τακτικά επιδόματα σπουδών, συζύγου και δύο τέκνων».

Με την επαναφορά σε ισχύ της διάταξης αυτής και την κατάργηση της διατάξεως της παρ. 3 του αρθρ. 10 του Ν. 1813/88 θα αποκατασταθεί συνταγματικά το δικαίωμα ισονομίας των δικαιούχων χορηγίας τ. Δημάρχων, αρκεί να τονισθεί ότι οι συνταξιούχοι του ιδιωτικού τομέα που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα της συντάξεως όσον και της χορηγίας.

Επίσης, πρέπει να τονισθεί ότι οι Δήμαρχοι καταβάλλουν καθ' όλο το διάστημα της Δημαρχιακής του θητείας κρατήσεις που φθάνουν περίπου στο 1/4 των εξόδων παραστάσεως με αποτέλεσμα αποχωρώντας άνευ δικαιώματος χορηγίας να μην αναλαμβάνουν τα παρακρατηθέντα ποσά, αλλά το σοβαρότερο ουδεμία άλλη αποζημίωση δικαιούνται μετά την αποχώρησή τους, όπως συμβαίνει σε όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Η προταθείσα αυτή τροποποίηση δεν έγινε αποδεκτή, αντιθέτως το Ελεγκτικό

Συνέδριο με σωρεία αποφάσεων (II Τμήμα 920, 949/1990, 47/1991, 150/2000) έχει δεχθεί ότι η χορηγία των τ. Δημάρχων αποτελεί σύνταξη και επομένως αυτή δεν χορηγείται σωρευτικά μαζί με την σύνταξη αλλά πρέπει να επιλέξουν οι δικαιούχοι ή την χορηγία ή την σύνταξη.

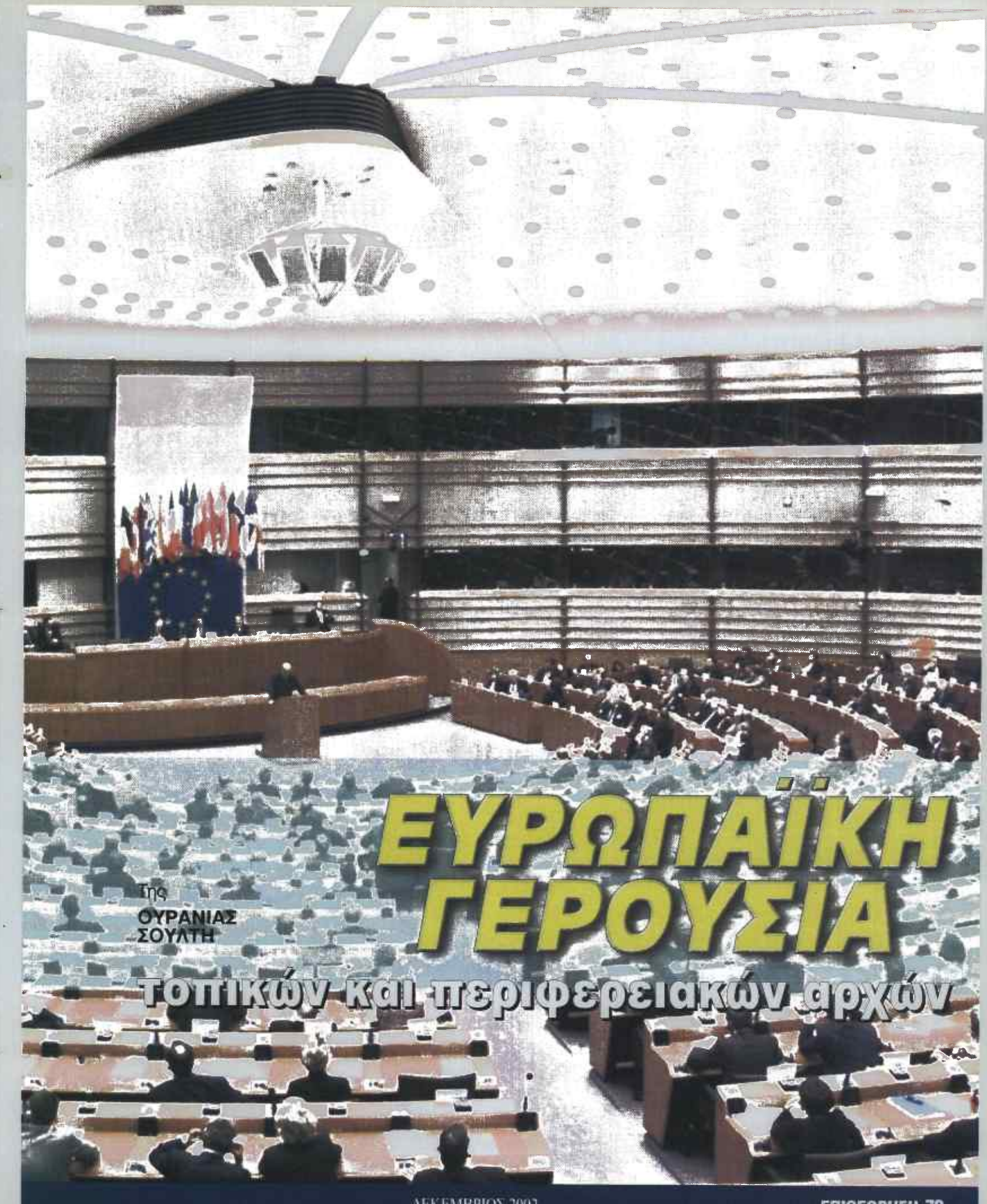
Η άποψη αυτή στηρίζεται στη βασική αρχή του συνταξιοδοτικού δικαίου ότι δεν καταβάλλονται από το Δημόσιο διπλή σύνταξη (αρθρ. 58 παρ. 8 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων).

Με τη διάταξη της παρ. 3 του αρθρ. 10 του Ν. 1813/88 επεκτάθηκαν στην ουσία οι διατάξεις του αρθρ. 58 του Κ.Πολ.Στρ.Συντ., που αναφέρονται στους περιορισμούς καταβολής διπλής σύνταξης, μεταξύ άλλων και στους δημάρχους και προέδρους κοινοτήτων, ώστε τα θέματα συρροής συντάξεων ή συντάξεων και μισθών να αντιμετωπίζονται σε ενιαία βάση.

Όπως δέχεται το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους τα ποσά της κράτησης 10% επί των εξόδων παράστασης, στην οποία υποβάλλονται οι δήμαρχοι, δεν είναι δυνατόν να τους επιστραφούν με το αιτιολογικό ότι δεν θα δικαιωθούν χορηγία, αφού κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από καμία ειδική διάταξη.

Τέλος θα ήταν αναγκαίο να επισημανθεί ότι οι ως άνω νέες διατάξεις του αρθρ. 2 της παρ. 21 του Συνταξιοδοτικού νόμου αμβλύνουν τις μέχρι τώρα αιτιάσεις των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς ο η θητεία τους ως δημάρχων ή προέδρων κοινοτήτων με αίτησή τους προσμετράται στη λοιπή δημόσια υπηρεσία σύμφωνα με τους όρους που διαλαμβάνονται στις διατάξεις του αρθρ. 2 παρ. 20, 21 και 22, του ανωτέρω νόμου. Τέλος, θα πρέπει να λεχθεί ότι σύμφωνα με το αρθρ. 3 παρ. 1 του Ν. 1976/91 δικαίωμα χορηγίας θεμελιώνουν οι μεν άνδρες με τη συμπλήρωση του εξηκοστού έτους της ηλικίας τους, οι δε γυναίκες με την συμπλήρωση του πενήντα έτους της ηλικίας τους.

Σημειώση: σε σχέση με το σοβαρό ζήτημα που απασχολεί τους νεοεκλεγέντες δημάρχους, αντιδημάρχους και προέδρους κοινοτήτων της παρ. 7 του αρθρ. 298 που εμπίπτουν στην διάταξη της παρ. 7 του αρθρ. 173 του Δ.Κ.Κ. και που έχει σχέση με την επιλογή των εξόδων παραστάσεως ή των αποδοχών της θέσης στην οποία υπηρετούν ως υπάλληλοι, η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. ευρίσκεται σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών για την αναστολή ισχύος της διατάξεως αυτής μέχρι συνολικής νομοθετικής ρυθμίσεως του πλέγματος των εξόδων παραστάσεως των αιρετών, ώστε μέχρι τότε να ισχύσει το αυτό νομικό πλαίσιο ήτοι η κατηγορία αυτή να λαμβάνει σωρευτικά τόσο τα έξοδα παραστάσεως όσο και τις αποδοχές της θέσης, στην οποία υπηρετούν.

της
ΟΥΡΑΝΙΑΣ
ΣΟΥΛΗ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΓΕΡΟΥΣΙΑ

ΤΟΠΙΚΩΝ και περιφερειακών αρχών

Ευρωπαϊκή Γερουσία τοπικών

Ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης ανακοίνωσε στην ΕτΠ ότι η Ελληνική Προεδρία θα ανοίξει τη συζήτηση για μετατροπή της Επιτροπής σε δεύτερο νομοθετικό όργανο της ΕΕ.

Η μετατροπή της Επιτροπής των Περιφερειών σε δεύτερο κοινοβουλευτικό σώμα, την Ευρωπαϊκή Γερουσία των τοπικών και περιφερειακών αρχών, θα είναι στις προτεραιότητες της Ελληνικής Προεδρίας της ΕΕ, ανακοίνωσε ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης, μιλώντας στην 47η Ολομέλεια της Επιτροπής, προκαλώντας την πλήρη ικανοποίηση των μελών της ΕτΠ, αλλά και την αιφνιδιασμό των εκπροσώπων της

Ευρωπαϊκής Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρώπης. Ο Κ. Σκανδαλίδης συμμετείχε στις εργασίες της συνόδου της ΕτΠ και παρουσίασε τις προτεραιότητες της Ελληνικής Προεδρίας της ΕΕ, η οποία ξεκινά στον Ιανουάριο του επόμενου έτους. Αναφερόμενος λοιπόν στη μελλοντική διάρθρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα στα θέματα της δημοκρατικής και πολιτειακής δομής, στην πολιτική και θεσμική

σύγκλιση τόνισε τα εξής: «Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να μείνει μόνο στην ενιαία αγορά μιας Ευρώπης κρατών - μελών. Οφείλει να πάρει τη μορφή μιας Ευρώπης των Περιφερειών. Γι' αυτό πιστεύω βαθιά ότι η δημιουργία της Επιτροπής των Περιφερειών αποτέλεσε μείζονα θεσμική και πολιτική καινοτομία και υπήρξε το δεύτερο βήμα μετά την αναβάθμιση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που απαντά στο δημοκρατικό έλλειμμα.

Η ενεργότερη συμμετοχή των αιρετών εκπροσώπων των τοπικών αρχών και στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή αλλά και στην αξιολόγηση των κοινοτικών πολιτικών, αποκεντρώνει και διαχέει τις εξουσίες, αποδυναμώνει τις κεντρικές γραφειοκρατίες, μικραίνει δραστικά την απόσταση των ευρωπαίων πολιτών από τα κέντρα λήψης των αποφάσεων». Ο υπουργός σημείωσε ότι η βασική αρχή της

και περιφερειακών αρχών

Διακήρυξης της Νίκαιας για νέες μορφές διακυβέρνησης της Ευρώπης, με περισσότερη δημοκρατία και αποκέντρωση αυτόν τον στόχο υπηρετεί.

«Η μεταφορά αρμοδιοτήτων και αποφάσεων από το εθνικό κράτος προς την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση συνδυάζεται παράλληλα με τη εκχώρηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων στις τοπικές κοινωνίες των πόλεων και περιφερειών.

Οι ευρωπαίοι πολίτες έχουν ανάγκη από μια Ένωση που θα διαθέτει όργανα ικανά να υλοποιούν όσα τα κράτη μέλη δεν μπορούν αλλά και δεν έπρεπε να εγγυηθούν. Γι' αυτό ακριβώς, με την κοινή προσπάθεια οφείλουμε στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση να δώσου-

με τη δυνατότητα στις τοπικές και περιφερειακές αρχές να καταστούν ισότιμος εταίρος στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.

Βλέπουμε κατά συνέπεια, θετικά την ίδρυση μιας Ευρωπαϊκής Γερουσίας, ενός δεύτερου νομοθετικού οργάνου που θα συγκροτείται από αιρετά μέλη των τοπικών αρχών. Και δεν μπορεί παρά η Ευρωπαϊκή Γερουσία να αποτελεί τη μετεξέλιξη και ολοκλήρωση της σημερινής Επιτροπής των Περιφερειών».

Η προβληματική αυτή επικροτήθηκε από τους εκπροσώπους όλων ανεξαιρέτως των παρατάξεων στην ΕτΠ. Ο εκπρόσωπος της Σοσιαλιστικής Ομάδας Καρλ Χέντζ Κλερ εξέφρασε την ικανοποίησή

του για το γεγονός ότι η επόμενη προεδρία της ΕΕ διάκειται τόσο ευνοϊκά στην ΕτΠ. Ενώ ο εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος Ρέινχολτ Μπόκλετ τόνισε ότι ο έλληνας υπουργός εξέφρασε τις πιο φιλόδοξες μέχρι τώρα ιδέες. «Δεν είμαι βέβαιος, στην πράξη, είπε, με ποιο τρόπο ένα παρόμοιο μοντέλο θα μπορούσε να ενσωματωθεί στη σημερινή διάρθρωση, αλλά συμφωνούμε για την ανάγκη να βελτιωθεί και να ενισχυθεί η ΕτΠ. Είμαστε ικανοποιημένοι που η Ελληνική Προεδρία θα θέσει το θέμα αυτό προς συζήτηση». Στο ίδιο μήκος κύματος ήταν και ο εκπρόσωπος της Ομάδας Ευρωπαϊκής Συμμαχίας Σάιμους Μουρράι, υπογραμμίζοντας ότι: «Οι

περιφέρειες της Ευρώπης διαφέρουν σημαντικά η μία από την άλλη. Η ενίσχυση του ρόλου τους στην ΕΕ θα οδηγήσει σε μια γνήσια Ευρώπη των λαών.

Πρέπει να φέρουμε πλησιέστερα την Ευρώπη προς τους πολίτες, ανταποκρινόμενοι στις ανάγκες τους. Αυτό σημαίνει μια Ευρώπη των περιφερειών και των κρατών - μελών».

Ο αντιπρόεδρος της Συνέλευσης για το μέλλον της Ευρώπης Ζαν Λουί Ντεχάιν, αν και δεν σχολίασε ευθέως

την πρόταση Σκανδαλίδη ωστόσο παραδέχθηκε ότι πρέπει να συμπεριληφθεί η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση στις διαρθρώσεις λήψης αποφάσεων της ΕΕ.

Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι έξι μήνες της Ελληνικής Προεδρίας είναι λίγοι για τον δρόμο που πρέπει να διανυθεί μέχρι - κι αν - φτάσει η Ευρώπη να ενσωματώσει στη αυριανή αρχιτεκτονική της τα τρία επίπεδα διακυβέρνησης, του υπερεθνικού, του εθνικού και του τοπικού. Και τα

όποια βήματα θα είναι πάρα πολύ δύσκολα, γιατί το κατεστημένο, η γραφειοκρατία των Βρυξελλών και η ανάγκη του αποτελεσματικού ελέγχου της ενιαίας αγοράς και της πορείας της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, δεν αφήνουν περιθώρια να αναδειχθούν οι θεσμοί. Άλλωστε και η ίδια η χώρα μας - και η κυβέρνησή της - το «δρόμο της αναζήτησης» διανύει, για το πως δηλαδή θα δομηθεί μια αποκεντρωμένη σύγχρονη και δημοκρατική πολιτεία.

Μικτή Επιτροπή της ΕΤΠ και της Κύπρου

Η Κύπρος ήταν πάντοτε μέλος της Ευρωπαϊκής οικογένειας. Για αυτό η αίτηση προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί φυσική εκλογή, που υπαγορεύεται από την κουλτούρα του νησιού, τον πολιτισμό και την ιστορία του και από τις δημοκρατικές του παραδόσεις.

Η Επιτροπή των Περιφερειών ελπίζει να επιτευχθεί σύντομα πολιτική λύση στο Κυπριακό πρόβλημα, με τρόπο που θα εξαλειφθούν από την περιοχή οι εστίες έντασης και θα επιτραπεί στην Ελληνοκυπριακή και στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα - και στις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους - να επωφεληθούν των ενταξιακών πλε-

ονεκτημάτων.

Με αυτά τα λόγια χαιρέτησε ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών Jean -Louis Joseph τη σύσταση της πρώτης Μικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής ΕΤΠ - Κυπριακής Δημοκρατίας, που έγινε στη Λευκωσία (πριν τη Σύνοδο της Κοπεγχάγης).

Στην ομιλία του ο Μιχαήλ Ζαμπέλης, πρόεδρος της Ένωσης Δήμων Κύπρου, δήμαρχος Λευκωσίας και συμπρόεδρος της ΜΣΕ σημείωσε πως «παρά τα προβλήματά μας, φιλοδοξούμε να δούμε την πόλη μας ενωμένη σύντομα και ολόκληρη την Κύπρο να εντάσσεται στην Ε.Ε. ως πλήρης και ισότιμο μέλος. Η σύσταση της

Μικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής μπορεί μόνο να βοηθήσει τις πόλεις και τις περιφέρειες μας να ετοιμάσουν την προσχώρηση στην Ε.Ε».

Ο Karl - Heinz Klar, συμπρόεδρος της ΜΣΕ, υφυπουργός, πληρεξούσιος αντιπρόσωπος του Κρατιδίου Ρηνανίας - Παλατινάτου στην Ομοσπονδιακή Βουλή καθώς και Αρμόδιος για Ευρωπαϊκές Υποθέσεις υποστήριξε ότι η προσχώρηση της Κύπρου στην Ε.Ε. θα βοηθήσει στην εξεύρεση αποτελεσματικής λύσης στη διαίρεση του νησιού. Υπογράμμισε επίσης το ρόλο των μελών της ΕΤΠ, τα οποία θα αποτελούν το σύνδεσμο της Ε.Ε. και με τους πολίτες της.

Ο υπουργός Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας Ι. Κασουλίδης είπε ότι η σύσταση και λειτουργία της Μικτής Συμβουλευτικής Επιτροπής αποτελεί ένα ακόμη θετικό βήμα για την προσχώρηση της χώρας στην Ε.Ε. Παρόμοια όργανα, τόνισε, αναδεικνύουν την πραγματική σημασία του στόχου της Ε.Ε. για μια πιο στενή ένωση των ευρωπαίων πολιτών.

Τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής άρχισαν ήδη ανταλλαγές απόψεων για την ενίσχυση του ρόλου και των δυνατοτήτων των τοπικών αρχών καθώς και για την περιφερειακή πολιτική.

Συνάντηση φιλελληνικών οργανώσεων στο Μονπελιέ

Πραγματοποιήθη-
κε στο

Μονπελιέ της Γαλλίας - 1 και 2 Νοεμβρίου - η δεύτερη Συνάντηση των Φιλελληνικών Οργανώσεων της Γαλλίας (CLAP), στην οποία συμμετείχε αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ, με επικεφαλής την Γιώτα Γαζή, μέλος του Δ.Σ. της Ένωσης, εκπροσώπων του Δικτύου Αδελφοποιημένων Πόλεων Μεσογείου «ΑΜΦΙΚΤΥΟΝΙΑ» καθώς και του υπουργείου Εξωτερικών.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης συζητήθηκαν θέματα που αφορούσαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, το Κυπριακό, αλλά και στην εκμάθηση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και διάδοση της νεοελληνικής στη Γαλλία, τη διάδοση της γαλλικής γλώσσας στην Ελλάδα και τις πολιτιστικές ανταλλαγές μεταξύ των δύο κρατών.

Κατά την πρώτη μέρα του φόρουμ στην ομιλία της η Γιώτα Γαζή εξέφρασε την υποστήριξη της ελληνικής Αυτοδιοίκησης στις δράσεις των Φιλελληνικών Οργανώσεων και «κυρίως, όπως είπε, όταν οι σκοποί μας

είναι κοινού». «Η Ελλάδα, τόνισε η κ. Γαζή, δεδομένης της γεωπολιτικής της θέσης και του πολιτισμού της, είναι η κοιτίδα όλων των πολιτισμών και κυρίως της Μεσογείου. Γι' αυτό έλκει την προσοχή των ανθρώπων των γραμμάτων και των τεχνών,

των ανθρώπων που αγαπούν το μέτρο και την αρμονία, την ειρήνη, τη δημοκρατία, αρχές που ο ελληνικός πολιτισμός γέννησε.

Η Ελλάδα και το ελληνικό πνεύμα, δεν περιορίζονται από γεωγραφικά σύνορα. Η Ελλάδα είστε εσείς, η Ελλάδα είμαστε εμείς, είναι οι έλληνες παντού σε

όλον τον κόσμο, οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν υιοθετήσει την ελληνική κουλτούρα, το πνεύμα και τα ιδεώδη του ελληνοτισμού».

Αναφερόμενη στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 τόνισε ότι αποτελούν μεγάλη ευκαιρία συνεργασίας και ανάπτυξης κοινών πρωτοβουλιών και δράσεων για την επίτευξη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων.

Τέλος η κ. Γαζή πρότεινε τη δρομολόγηση ουσιαστικών επαφών και πρωτοβουλιών ώστε η σύνδεση του παρελθόντος με το παρόν και το μέλλον, να συνεχιστεί.

«Η δράση των φιλελληνικών οργανώσεων, κατέληξε, αποτελεί μία γέφυρα με την Ελλάδα για τη δημιουργία οποιασδήποτε πολιτιστικής και οικονομικής συναλλαγής».

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης για τους Ολυμπιακούς Αγώνες η ελληνίδα πρόεδρος στη Γαλλία κ. Μαρινάκη, κάλεσε τους γάλλους στην Αθήνα για

να παρακολουθήσουν τους αγώνες, ενώ γαλλική οργάνωση ανακοίνωσε πως πριν του Ολυμπιακούς Αγώνες θα οργανώσει φεστιβάλ σε διάφορες επαρχίες της Γαλλίας με τη συμμετοχή ελλήνων καλλιτεχνών με σκοπό τη γνωριμία των γάλλων με τον ελληνικό πολιτισμό, τη διάδοση της Ολυμπιακής Ιδέας και την προβολή και στήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Το ζήτημα της Κύπρου επίσης αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης και οι συμμετέχοντες τάχθηκαν υπέρ της εισόδου της στην Ευρωπαϊκή Ένωση με την πρώτη ομάδα κρατών, χωρίς να υπονοείται πουθενά η αναγνώριση του ψευδοκράτους.

Σε ότι αφορά τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας στη Γαλλία εκφράστηκε η ανάγκη περαιτέρω στήριξης της προσπάθειας που ήδη έχει αρχίσει να γίνεται οργανωμένα είτε μέσα στα πανεπιστήμια, είτε μέσα από φροντιστήρια.

Μάλιστα διατυπώθηκε η πρόταση της

άτυπης εισόδου εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας στη δημόσια γαλλική εκπαίδευση, καθώς, όπως τονίστηκε, τα ελληνικά δεν είναι μια απλή γλώσσα αλλά ένας φορέας ανώτερων πολιτιστικών αξιών.

Παράλληλα τονίστηκε η ανάγκη στήριξης και διάδοσης της γαλλικής γλώσσας στη χώρα μας. Σε ότι αφορά στις πολιτιστικές ανταλλαγές οι γάλλοι φιλέλληνες ζήτησαν - και διαμέσου του έλληνα δημάρχου της πόλης Γκαρόν Ι.

Γιαννικόπουλου - παράλληλα με την προβολή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού να προβληθεί και ο σύγχρονος ελληνικός πολιτισμός.

Συγκεκριμένα ζητήθηκε να μεταφράζονται περισσότεροι νέοι έλληνες συγγραφείς στα γαλλικά, να γίνονται περισσότερες ανταλλαγές μαθητών και φοιτητών ανάμεσα στις δύο χώρες και μάλιστα με την πρωτοβουλία και στήριξη των δύο κυβερνήσεων και των εμπλεκόμενων φορέων σε Ελλάδα και Γαλλία.

Νέο προεδρείο στην Επιτροπή Αιρετών Γυναικών Ευρώπης

Το νέο προεδρείο εξέλεξε η Επιτροπή Αιρετών Γυναικών του Συμβουλίου Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης, κατά τη συνεδρίασή του στη Βαλένθια της Ισπανίας.

Μεταξύ των εκλεγμένων είναι και η Γιώτα Γαζή, μέλος του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, δημοτική σύμβουλος Άμφισσας με πολυετή θητεία στο χώρο της Αυτοδιοίκησης αλλά και στο στίβο για την ανάδειξη

και συμμετοχή γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων και ιδιαίτερα στο χώρο της Αυτοδιοίκησης.

Στη σύνοδο λοιπόν της Βαλένθιας πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη η Vicenta Bosch Palanca, δήμαρχος του Bonreppos

I Mirambel, α' αντιπρόεδρος η Γιώτα Γαζή, δημοτική σύμβουλος Άμφισσας και μέλος του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, β' αντιπρόεδρος η Kasia Kretkovska, δημοτική σύμβουλος του Poznan της Πολωνίας και

γ' αντιπρόεδρος η Ines

Prada δημοτική σύμβουλος της πόλης Λεόν της Ισπανίας.

Στα πλαίσια της συζήτησης σχετικά με τη σπουδαιότητα της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή κατά τον 21ο αιώνα, υπογραμμίστηκε η αναγνώριση της ισότητας ανδρών και γυναικών στη λήψη αποφάσεων και ότι πρόκειται στην πραγματικότητα για μια «κοινωνική δικαιοσύνη».

Καλό ταξίδι

στην «Κερύνεια - Ελευθερία»

«Ως επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας στην Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εύχομαι πολύ σύντομα να υποδεχτούμε σ' αυτό το συλλογικό όργανο τους συναδέλφους μας από την Κύπρο, προκειμένου να παλέψουμε από κοινού για την προώθηση μιας δίκαιης λύσης του Κυπριακού μέσα από τους κόλπους της Ενωμένης Ευρώπης». Με αυτόν τον τρόπο ευχήθηκε το «καλό ταξίδι» στο καράβι «Κερύνεια -Ελευθερία», ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις

Κουκουλόπουλος κατά την τελετή καθέλκυσής του, που έγινε το πρωί της Κυριακής, της 10ης Νοεμβρίου από το Καρνάγιο της Λεμεσού με αναδόχους τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλο - τον οποίο εκπροσώπησε ο έλληνας πρέσβης στην Κύπρο - και τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκο Κληρίδη. Παρόντες ήταν επίσης εκπρόσωποι των κυβερνήσεων Ελλάδας και Κύπρου καθώς και εκπρόσωποι Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης των δύο

χωρών. Το πλοίο «Κερύνεια - Ελευθερία» είναι ομοίωμα του αρχαίου πλοίου του 4ου π.Χ. αιώνα, το οποίο εντοπίστηκε από τον Κερυνειώτη δύτη Ανδρέα Καριόλου στη θάλασσα της Κερύνειας και το ανέλκυσαν οι αρχαιολόγοι το 1965. Το ομοίωμά του ναυπηγήθηκε χάρη στην οικονομική συνδρομή και στήριξη διαφόρων φορέων και οργανώσεων, μεταξύ αυτών και της ΚΕΔΚΕ, το Δ.Σ. της οποίας απεδέχθη ομόφωνα τη σχε-

τική πρόταση του Δήμου Κερύνειας. Το πρωτότυπο του αρχαίου πλοίου βρίσκεται στο κάστρο της Κερύνειας, στα κατεχόμενα. Το «Κερύνεια - Ελευθερία» θα πραγματοποιήσει το παρθενικό του ταξίδι το 2003. Θα ξεκινήσει από το λιμάνι της Λεμεσού με προορισμό την Ελλάδα μεταφέροντας ποσότητα χαλκού από την Κύπρο, που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή μεταλλίων για τους αγώνες της Ολυμπιάδας του 2004.

Γιώργος Παπαδριέλλης

Έφυγε νύχτα και Αύγουστο

Εφυγε νύχτα και Αύγουστο, όπως ευχόταν και ο ποιητής, ο Γιώργος Παπαδριέλλης. Ο Δήμαρχός μας, ο Δήμαρχος της Κομοτηνής, ο σύζυγος, ο πατέρας, ο συγγενής, ο φίλος, ο συναγωνιστής, ο σύντροφος.

Έφυγε νύχτα και Αύγουστο, ο Δήμαρχός μας...

Πρόλαβε στο μεταξύ και τα τακτοποιήσει όλα.

Πρόλαβε...

Τακτοποίησε πρώτα απ' όλα τους λογαριασμούς με την ιστορία.

Γιατί έμεινε και θα μείνει στην ιστορία.

Ετούτος ο τόπος η Ροδόπη δεν είχε εξάλλου το προνόμιο των μεγάλων πολιτικών, των πολιτικών που κόβουν στα δύο τον καιρό και ορίζουν το χρόνο.

Ο Γιώργος Παπαδριέλλης το μπόρεσε.

Γιατί αγκάλιασε με την πολιτική του όλους του Κομοτηναίους.

Γιατί επανέφερε στην πολιτική τους παραγκωνισμένους χριστιανούς και μουσουλμάνους.

Γιατί είχε την πολιτική παρηρησία να υλοποιήσει τα αυτονόητα, όσα για χρόνια το εθελούφλειν και η πατριδοκαπηλία απέτρεπε.

Γιατί είδε και έδωσε βάση πάνω απ' όλα στον Άνθρωπο.

Στους χριστιανούς και στους μουσουλμάνους καταφροννημένους πολίτες, που το ίδιο είχαν ανάγκη τη συμμετοχή στο δημόσιο βίο, το ίδιο είχαν ανάγκη να απολαμβάνουν στοιχειώδεις υποδομές, το ίδιο ήθελαν να ζουν

✓ Ακριβή του παρακαταθήκη η ισότιμη συμμετοχή και συνύπαρξη χριστιανών και μουσουλμάνων

ζωή ανθρώπινη στην πόλη τους.

Ο Γιώργος Παπαδριέλλης το μπόρεσε...

Όπως μπόρεσε να αναδείξει, μακρόθυμος και βαθύτατα πολιτικός, νέα πολιτικά πρόσωπα στο νομό Ροδόπης.

Στηρίζοντας, μπαίνοντας μπροστά.

Ο Γιώργος Παπαδριέλλης το μπόρεσε.

Μπόρεσε να παραμερίσει το μικρόπνοο προσωπικό, να συνενώσει, να καθοδηγήσει, να υπερασπιστεί σ' όλες τις περιστάσεις το ΠΑΣΟΚ και τον σοσιαλισμό.

Σ' όλες.

Μπόρεσε να αναδημιουργήσει εκ βάθρων την Κομοτηνή και, κυρίως, να αφήσει παρακαταθήκη ένα μοντέλο πολιτικής, υπόδειγμα δημοκρατικής λειτουργίας και συλλογικότητας.

Ο Γιώργος Παπαδριέλλης δε στηρίχθηκε και δεν ήθελε να στηριχθεί σε πολιτικούς, που

προσόν τους ήταν ο ρόλος του βοηθού.

Ήθελε, επιδίωξε και επέτυχε να στηρίζεται σε προσωπικότητες, στη συλλογική λειτουργία προσωπικοτήτων.

Ήξερε να συνθέτει και να καθοδηγεί.

Ήξερε...

Γι' αυτό και η τελευταία παρακαταθήκη.

Η τελευταία μεγάλη παρακαταθήκη.

Να μείνει ενωμένη η δημοτική παράταξη και να νικήσει.

Να νικήσει.

Ήδη νίκησε.

Νίκησε η δημοκρατία στην πιο βαθιά της ουσία, νίκησε η ακριβή δημοκρατία, αυτή που α-

πό παιδί διδάχθηκε ο Γιώργος Παπαδριέλλης από τον πατέρα του Οδυσσέα, από τη μητέρα του Βασιλική, που μαζί τους πια έχει πολλά να κουβεντιάσει για την Βιζύη και τον Γιωργή της, για τους αρραβώνες του Οδυσσέα για την Κούλα, που θα αντέξει και πάλι και πρέπει, παλικάρι της ζωής τριάντα οχτώ χρόνια δίπλα του, για τον Μιχάλη και τις σπουδές του, για την Αναστασία...

Ο Γιώργος Παπαδριέλλης είναι τώρα εκεί... Σους αιθαλίες λειμώνες της ιστορίας.

Τα πρόλαβε όλα.

Ακόμη και να μας χαιρετήσει, με τον τρόπο που χαιρετούν οι άνθρωποι, που ανήκουν στην ιστορία και τους ανήκει η ιστορία.

«Σας χαιρετώ με αγωνιστική αποφασιστικότητα και με τη βεβαιότητα μιας μεγάλης νίκης».

Της μεγάλης λαϊκής νίκης της δημοκρατίας.

Παράταση στο «Βοήθεια στο Σπίτι» ζητά η ΚΕΔΚΕ

Την ανανέωση των προγραμματικών συμβάσεων σε ενενήντα επτά δήμους που υλοποιούν το πιλοτικό πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι και τη μετατροπή των συμβάσεων των εργαζομένων σ' αυτό σε συμβάσεις αορίστου χρόνου ζητά η ΚΕΔΚΕ. Συγκεκριμένα με πρόσφατη απόφασή του το ΔΣ της ΚΕΔΚΕ ζητά την παράταση εφαρμογής του προγράμματος μέχρι το 2008 με συγχρηματοδότηση του υπουργείου Εσωτερικών, του υπουργείου Υγείας Πρόνοιας, κατά αναλογία 50% από τους ΚΑΠ και 50% από το υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας. Συγκεκριμένα ζητά να διατεθούν 4.269.992 ευρώ ετησίως από το 2003 έως το 2005 -αντιστοιχούν περίπου 15 εκ. δρχ. ετησίως σε κάθε δημοτική επιχείρηση που υλοποιεί το πρόγραμμα- και για τα έτη 2006 έως 2008 το ποσό των 4.554.658 ευρώ - 16 εκ. δρχ. σε κάθε δημοτική επιχείρηση. Επίσης ζητά τη σύσταση Επιτροπής Παρακολούθησης με σύνθεση και εκπροσώπηση ανάλογης αυτής που ισχύει μέχρι σήμερα και ανάλογης χρηματοδότησης. Τέλος ζητά την μετατροπή των συμβάσεων των εργαζομένων στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», σε συμβάσεις αορίστου χρόνου.

Η ΚΕΔΚΕ για τα αδέσποτα

Σύμφωνα με τις βασικές αρχές του νομοσχεδίου «περί δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων συντροφιάς» είναι το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ. Όπως τονίζεται σε σχετική απόφασή του για πρώτη φορά γίνεται συντεταγμένη προσπάθεια ρύθμισης θεμάτων που αφορούν στους όρους και τις προϋποθέσεις διατήρησης δεσποζόμενων και αδέσποτων ζώων. Επίσης προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 7 του σχετικού νομοσχεδίου, έτσι ώστε η εφάπαξ ετήσια εισφορά που θα καταβάλλεται από τους ιδιοκτήτες σκύλων προς την αρμόδια δημοτική αρχή, να προσδιορίζεται με νόμο κατά το ελάχιστο και ανώτατο όριο

και να καθορίζεται με κανονιστική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η επιβολή της εισφοράς αυτής. Η ΚΕΔΚΕ προτείνει να περιληφθεί στο σχετικό νόμο πρόβλεψη για δημιουργία μητρώου κυνών, ώστε να είναι αποτελεσματική η σήμανση τούτων και η καταγραφή των ιδιοκτητών τους, ώστε η επιβολή της εισφοράς αλλά και άλλων διοικητικών κυρώσεων να είναι εφικτή. Επειδή δε πρόκειται περί μιας νέας αρμοδιότητας που μεταβιβάζεται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και επειδή προφανώς οι

πόροι για την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής θα προέρχονται, τόσο από την καταβολή της ετήσιας εισφοράς των ιδιοκτητών, όσο και από τα πρόστιμα που θα επιβάλλονται με τη μορφή διοικητικών κυρώσεων και ενόψει του ότι για την υλοποίηση των διατάξεων αυτών, απαιτείται προηγούμενα η έκδοση των προβλεπόμενων Υπουργικών Αποφάσεων, προτείνεται να μην εφαρμοστεί στην πράξη ο νόμος πριν την έκδοσή τους.

Τρόπους ορθολογικής διαχείρισης των υδάτινων πόρων αναζητεί η ΤΑ

Η εφαρμογή της Οδηγίας -Πλαίσιο για το νερό αποτέλεσε αντικείμενο δύο διημερίδων που διοργάνωσε η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας σε συνεργασία με την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και με πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση στη Ρόδο και τη Θεσσαλονίκη. Στόχος η ενημέρωση των αρμοδίων φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το ρόλο τους αλλά και το ρόλο των πολιτών στη μακροπρόθεσμη διασφάλιση και διατήρηση των υδάτινων πόρων. Τις εργασίες των διημερίδων παρακολούθησαν δήμαρχοι και στελέχη των ΔΕΥΑ από όλη τη χώρα. Από τους εκπροσώπους των αρμοδί-

ων υπουργείων και φορέων παρουσιάστηκαν θέματα αναφορικά με τα εκπονούμενα σχέδια και προγράμματα για ορθολογική χρήση των υδάτινων πόρων, που αποτελεί και βασικός στόχος της κοινοτικής οδηγίας. Ειδικότερα αναπτύχθηκαν θέματα όπως η διαχείριση των υδάτινων πόρων και ο ρόλος των ΔΕΥΑ στα πλαίσια της νέας οδηγίας, ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη διαχείριση του νερού και η ανάκτηση του κόστους υπηρεσιών ύδρευσης, η τιμολογιακή πολιτική των ΔΕΥΑ. Κατά τη διάρκεια των εργασιών επιστημονήκε η ανάγκη εναρμόνισης της χώρας μας με τη νέα κοινοτική οδηγία και ενσωμάτωσής της στο εθνικό δίκαιο μέχρι τα τέλη του 2003.

Αναπροσαρμογή ορίων προϋπολογισμού μελέτης έργων δήμων

Αναπροσαρμόζονται τα όρια των προϋπολογισμών των μελετών έργων των δήμων, για τα οποία απαιτείται θεώρηση από την Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων ή τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του υπουργείου Εσωτερικών και Δημόσιας Διοίκησης. Σε σχετική τροπολογία που κατατέθηκε στη Βουλή προβλέπεται ότι τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 268 του ΠΔ 410/1995 και τα όρια των 200.000.000, 800.000.000, 1.300.000.000, 800.000.000, 1.300.000.000, 200.000.000, 1.300.000.000, και 1.300.000.000 δραχμών αυξάνονται σε

1.500.000, 6.000.000, 12.000.000, 6.000.000, 12.000.000, 1.500.000, 9.400.000 και 9.400.000 ευρώ αντίστοιχα. Με την ίδια τροπολογία η απευθείας ανάθεση έργων διενεργείται από την Δημομαρχιακή Επιτροπή ή το Κοινοτικό Συμβούλιο μετά από δημοσίευση πρόσκλησης εκδή-

λωσης ενδιαφέροντος σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα της έδρας του νομού, πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη λήψη της σχετικής απόφασης. Η πρόσκληση περιλαμβάνει τον τίτλο του έργου, τον προϋπολογισμό του και τους δικαιούμενους να εκδηλώ-

σουν ενδιαφέρον εργολήπτες. Από τη ρύθμιση εξαιρούνται τα έργα που αφορούν επισκευές κτιρίων, οδικών δικτύων και δικτύων ύδρευσης - αποχέτευ-

σης, από βλάβες που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές. Αναπροσαρμόζεται επίσης το όριο του προϋπολογισμού μελέτης έργων δήμων που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 23 Ν. 1832/89, πέραν του οποίου απαιτείται θεώρηση των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων εργασιών των έργων από την ανωτέρω Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών και το ποσό των 300.000.000 δραχμών αυξάνεται σε 3.000.000 ευρώ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Η' • ΤΕΥΧΟΣ 102 • ΙΟΥΛΙΟΣ 2003

Οικονομικά Τ.Α.
Καθοδικό το αδιέξοδο των δήμων
Συνάντηση της ΚΕΔΚΕ με τον
Πρωθυπουργό

Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων
Η πρόταση διαλόγου του ΥΠΕΣΔΔΑ

Υπεύριψη Μνημόνιο Συνεργασίας
ΚΕΔΚΕ - ΟΛΔΑ - ΑΡΛΑ

ΤΡΑΜ ΑΘΗΝΑΣ

Φτάνει το Μάιο του 2004 για να μεταφέρει
καθημερινά σχεδόν χιλιάδες επιβάτες

Σημείωμα του Εκδότη

Η νέα ηγεσία της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, η οποία ανέλαβε πριν από λίγους μήνες, έχει μπροστά της πολλές και μεγάλες προκλήσεις που σηματοδοτούν την προσαρμογή του πολιτικού - διοικητικού συστήματος της χώρας στις σύγχρονες συνθήκες αλλά και στα ευρωπαϊκά δεδομένα. Έχει όμως να αντιμετωπίσει και να συμβάλει στην επίλυση σημαντικών προβλημάτων με πρώτο και κύριο τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι δήμοι της χώρας.

Ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, που έχει καταρτίσει το υπουργείο Εσωτερικών και έχει παραδώσει προς μελέτη στην Αυτοδιοίκηση της χώρας, υπόσχεται ριζικές αλλαγές στον σημερινό χάρτη της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η «ΕΤΑ» παρουσιάζει σ' αυτό το τεύχος, την πρόταση που κατέθεσε για διάλογο το ΥΠΕΣΔΔΑ και καταγράφει τις πρώτες παρατηρήσεις, ενστάσεις, προτάσεις που διατυπώνονται από εκπροσώπους της Αυτοδιοίκησης. Ο νέος Κώδικας, σημειώνεται, πως πρέπει να υπηρετεί την ποιοτική αλλαγή για δημοκρατία και συμμετοχή, για την αποκέντρωση και την οργανική συνάρθρωση των αυτοδιοικητικών θεσμών με τις τοπικές κοινωνίες, για νέα σχέση μεταξύ της Αυτοδιοίκησης - εθνικού κράτους και υπερεθνικών θεσμών της Ε.Ε. Τα οικονομικά προβλήματα που έχουν συσσωρευτεί στους δήμους, τα αίτια που τα προκάλεσαν, τα αιτήματα των αιρετών για ριζική αντιμετώπιση του θέματος έτσι ώστε να επιτευχθεί η οικονομική αυτοδυναμία και αυτοτέλεια των Δήμων, αποτελούν «μήλον της έριδος» μεταξύ Πολιτείας και

Αυτοδιοίκησης, η οποία έχει εναποθέσει πλέον τις ελπίδες της για διεξοδική λύση του βαθύτατα πολιτικού προβλήματος, όπως δηλώνει η ΚΕΔΚΕ, στον ίδιο τον Πρωθυπουργό. Περισσότερα για το θέμα στις επόμενες σελίδες της ΕΤΑ.

Το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων, μπορεί να επικεντρώθηκε στην περίπτωση της Αττικής, η ΚΕΔΚΕ όμως ανέκρουσε πρώτα, λέγοντας ότι δεν μπορεί η Αυτοδιοίκηση να απεμπολεί την αρχαιότητα των αρμοδιοτήτων της και να ... εναποθέτει τη λύση του προβλήματος της διαχείρισης των απορριμμάτων στο κράτος. Τι προτείνει η Αυτοδιοίκηση, αλλά και τι πρακτικές εφαρμόζονται στην υπόλοιπη Ευρώπη επίσης καταγράφονται σ' αυτό το τεύχος.

«Καθρέφτης» όμως της ποιότητας της καθημερινής μας ζωής δεν είναι μόνο η διαχείριση των απορριμμάτων, αλλά και η αποτελεσματικότητα των μέσων μαζικής μεταφοράς. Η «ΕΤΑ» παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα του τραμ, που τους επόμενους μήνες θα εμφανίζεται κάθε πέντε λεπτά σε σαράντα τρία σημεία του λεκανοπεδίου για να μεταφέρει σε καθημερινή βάση ογδόντα χιλιάδες επιβάτες.

Μεγάλες αλλαγές δρομολογεί η Κυβέρνηση και στον τομέα της δημόσιας διοίκησης και της απασχόλησης που αφορούν και την Αυτοδιοίκηση. Τις απαντήσεις για το πως θα αξιολογούνται οι υπάλληλοι και οι υπηρεσίες των δήμων, πως θα εξελίσσονται βαθ-

μολογικά στις επόμενες σελίδες. Η μερική απασχόληση στο δημόσιο ξεκινά από τους δήμους και ειδικά από τις κοινωνικές υπηρεσίες τους, προβλέπει νομοθετική ρύθμιση, την οποία παρουσιάζουμε και που αναμένεται να ψηφιστεί από το θερινό τμήμα της Βουλής.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο η Αυτοδιοίκηση και Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναζητά νέους τρόπους για ανταγωνιστικές τοπικές πολιτικές απασχόλησης, «σωσίβιο» στην ανεργία, ενώ η Επιτροπή Περιφερειών με τη Δήλωση της Λειψίας επισημαίνει ότι το μέλλον της ευρωπαϊκής συνοχής περνά μέσα από την αποκέντρωση.

Μέσα στη δίνη των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή, η ΚΕΔΚΕ με επιμονή κατάφερε όχι μόνο να φέρει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων τις ηγεσίες των αυτοδιοικήσεων Ισραήλ και Παλαιστίνης, αλλά να υπογραφεί Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των τριών μερών για θέματα που θα βελτιώσουν άμεσα την ποιότητα της ζωής των πολιτών. Και επειδή η αρχή είναι το ήμισυ του παντός ήδη δρομολογήθηκαν και οι πρώτες ενέργειες για την υλοποίησή του Μνημονίου. Λεπτομέρειες για το θέμα στις αμέσως επόμενες σελίδες.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

- Η νέα ηγεσία της ΚΕΔΚΕ
σελ. 4

- Μνημόνιο Συνεργασίας
Υπογράφηκε μεταξύ της
Ελληνικής - ΚΕΔΚΕ, Ισραηλινής -
ULAI και Παλαιστινιακής-APLA
Αυτοδιοίκησης
Της Ουρανίας Σούλητη

σελ. 6

- Ολυμπιάδα όλη η Ελλάδα
Τα Γραφεία Ολυμπιακής Υποστήριξης
αποτελούν φορείς διάδοσης του
Ολυμπιακού Πνεύματος, αλλά και
τράπεζα ενημέρωσης σε 43 μη Ολυμπιακές πόλεις
Της Αφροδίτης Καρίμαλη

σελ. 10

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

- Η πρόταση διαλόγου του ΥΠΕΣΔΔΑ

σελ.14

- Οι σημαντικότερες αλλαγές στον Χάρτη της Αυτοδιοίκησης
Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 24

- Αρχές που πρέπει να διέπουν τον Κώδικα
Του Χρήστου Παλαιολόγου, γενικού γραμματέα ΚΕΔΚΕ

σελ. 29

- Προτάσεις για το νέο Κώδικα των ΟΤΑ
Του Μαργαρίτη Τζίμα, δημάρχου Δράμας

σελ. 34

- Η συντηρητική αντίληψη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση
Του Χρήστου Τέγον, δημάρχου Καρδίτσας

σελ.38

Επιθεώρηση

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ
ΕΚΔΟΣΗ

Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Εκδότης

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Ακαδημίας 65
κ' Γεναδίου 8, 10678 Αθήνα. Τηλ. Κέντρο: 3899600, Fax: 3820807.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος

Διεύθυνση-Επιμέλεια Σύνταξης:

Ουρανία Σούλητη

Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν οι δημοσιογράφοι:

Κανδρή Γεωργία, Καρίμαλη Αφροδίτη,
Μαρής Δημήτρης, Μπενέκος Ηλίας

Διανομή δωρεάν στους
Δήμους και Κοινότητες

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

● ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ Τ.Α.

Καθολικό αδιέξοδο των δήμων - βαθύτατα πολιτικό το θέμα
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 40

● Ρυθμίσεις χρεών των Δήμων στο ΤΠΔ

Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 45

● ΦΟΡΟΣ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΟΣ

Πρώτα αποτύπωση του ενιαίου
ποσού που θα εισπραχθεί και μετά διάλογος

Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 47

● Υποχρεωτικός ο προληπτικός έλεγχος δαπανών των δήμων Τι προβλέπεται για τον προληπτικό και τον κατασταλτικό έλεγχο δαπανών των ΟΤΑ

Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 49

● Τραμ Αθήνας

Φτάνει το Μάιο του 2004 για να εξυπηρετήσει 80.000 επιβάτες την
ημέρα κάθε 5 λεπτά

Του Δημήτρη Μαρή

σελ. 51

ΦΑΚΕΛΟΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

● ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία

Ημερίδα ΚΕΔΚΕ - ΥΠΕΧΩΔΕ

Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 57

● Εθνικός και περιφερειακός σχεδιασμός για τη διαχείριση που είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της Τ.Α. Η πρόταση της ΚΕΔΚΕ

Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 62

● Τι προβλέπει η τροπολογία του ΥΠΕΧΩΔΕ

σελ. 63

● Τα σκουπίδια δεν θέλουν μόνο τόπο... θέλουν και τρόπο διαχείρισης

Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 65

● Η Ευρώπη θάβει, καίει και ελάχιστα ανακυκλώνει τα σκουπίδια της

Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 6

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

● ΠΟΛΥΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΥΠΕΣΔΔΑ

Διοίκηση με στόχους, αξιολόγηση υπαλλήλων και υπηρεσιών
Της Γεωργίας Κανδρή

σελ. 7

● Μερική απασχόληση και για τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων

Της Γεωργίας Κανδρή

σελ. 78

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ

Επιμέλεια: Ουρανία Σούλη

● Τοπική ανάπτυξη και απασχόληση «Πυξίδα η καλύτερη διακυβέρνηση και η ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων

σελ. 81

● ΔΗΛΩΣΗ ΛΕΙΨΙΑΣ

Για το πολιτικό μέλλον της
ευρωπαϊκής συνοχής

σελ. 85

● Επιτροπή των Περιφερειών Συνεργασία για εδραίωση της δημοκρατίας στα Βαλκάνια

σελ. 8

ΑΡΘΡΟ

● Χορήγηση αντιγράφων πρακτικών και αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου

Του Πάνου Ζυγούρη

σελ. 8

Η νέα ηγεσία της ΚΕΔΚΕ

Ο Πάρις Κουκουλόπουλος, δήμαρχος Κοζάνης, εξελέγη για δεύτερη συνεχή θητεία πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, συγκεντρώνοντας τις 16 από τις 31 ψήφους των μελών του Δ.Σ.

Αμέσως μετά την εκλογή του ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ σημείωσε ότι θεωρεί το αποτέλεσμα μεγάλη πολιτική νίκη της Αυτοδιοίκησης και των προοδευτικών δυνάμεων. Αναφερόμενος στις προτεραιότητες είπε ότι αυτές συμπυκνώνονται στο στόχο της σύγκλισης με την Ευρώπη, έναν στόχο που δεν παίρνει αναβολή.

Στις θέσεις των αντιπροέδρων εξελέγησαν οι Γιάννης Χαλαλάμπους, δήμαρχος Νέας Ιωνίας - α' αντιπρόεδρος και Γιώργος Γιαννόπουλος, δήμαρχος Ροδίων - β' αντιπρόεδρος.

Στη θέση του γενικού γραμματέα εξελέγη ο Χρήστος Παλαιολόγος, δημοτικός σύμβουλος Λιβαδειάς.

Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής εξελέγησαν οι εξής:

Γαζή Γιώτα-δημοτική σύμβουλος Βαρδουσιών, Σίμος Δανιηλίδης - δήμαρχος Συκεών, Ζαχαρίας Δοξαστάκης - δημοτικός σύμβουλος Χερσονήσου, Βασίλης Παπαγεωργόπουλος - δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Σπυρίδων Σπυρίδων - δήμαρχος Πόρου, Κώστας Τζανακούλης - δήμαρχος Λάρισας και Μαργαρίτης Τζίμας - δήμαρχος Δράμας.

Το νέο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ αποτελούν οι εξής αιρετοί:

Αλεξανδρίδης Παναγιώτης
 δήμαρχος Ευόσμου
Αμοιρίδης Ιωάννης
 δήμαρχος Κατερίνης
Γιαννόπουλος Γεώργιος
 δήμαρχος Ροδίων
Δανηλίδης Σίμος
 δήμαρχος Συκεών
Ζαφειρόπουλος Γρηγόρης
 δήμαρχος Χαλανδρίου
Κοιμήσης Απόστολος
 δήμαρχος Αμφιλοχίας
Κουκουλόπουλος Πάρις
 δήμαρχος Κοζάνης
Κουράκης Ιωάννης
 δήμαρχος Ηρακλείου
Μίχος Λάμπρος
 δήμαρχος Αγίας Βαρβάρας
Μπακογιάννη Ντόρα
 δήμαρχος Αθηναίων
Παπαγεωργόπουλος Βασίλειος
 δήμαρχος Θεσσαλονίκης
Πρεβεζάνος Δημήτριος
 δήμαρχος Σκιάθου
Σπυρίδων Σπυρίδων
 δήμαρχος Πόρου
Τζανακούλης Κωνσταντίνος
 δήμαρχος Λαρισαίων
Τζίμας Μαργαρίτης
 δήμαρχος Δράμας
Τσιαντής Δημήτριος
 δήμαρχος Πλαστήρα
Φόρτες Γεράσιμος
 δήμαρχος Αργοστολίου
Χαραλάμπους Ιωάννης
 δήμαρχος Νέας Ιωνίας
Χρήστου Στέφανος
 δήμαρχος Κορυδαλλού

Το Εποπτικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ αποτελούν οι εξής αιρετοί:

Ταξιάρχης Παπαντωνίου, πρόεδρος, **κ. Ακριβούλης**, αντιπρόεδρος και **Γ. Παπαθανασίου**, γραμματέας.

Τέλος να σημειωθεί ότι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις συνεδριάσεις του θα συμμετέχει και ο εκπρόσωπος της Δημοτικής Αγωνιστικής Συνεργασίας, **Χρήστος Τέγος** - δήμαρχος Καρδίτσας.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Γαζή Παναγιώτα
 δημοτική σύμβουλος Βαρδουσίων
Δοξαστάκης Ζαχαρίας
 δημοτικός σύμβουλος Χερσονήσου
Έξαρχος Κωνσταντίνος
 δημοτικός σύμβουλος Παλαμά
Ηλίας Ιωάννης
 δημοτικός σύμβουλος Ασπροπύργου
Λινάκης Κυριάκος
 δημοτικός σύμβουλος Χολαργού
Μανιάτης Χαραλάμπους
 δημοτικός σύμβουλος Χαλκιδέων
Μάντζιος Ανάργυρος
 δημοτικός σύμβουλος Παμβώτιδας
Μαραβέλιας Δημήτριος
 δημοτικός σύμβουλος Χαϊδαρίου
Μουράτογλου Ιωάννης
 δημοτικός σύμβουλος Έδεσσας
Παλαιολόγος Χρήστος
 δημοτικός σύμβουλος Λεβαδέων
Τζανακάκης Γεώργιος
 δημοτικός σύμβουλος Χανίων
Τουφεγγόπουλος Σταύρος
 δημοτικός σύμβουλος Εξαπλάτανου

Μνημόνιο Συνεργασίας

Υπογράφηκε μεταξύ
της ελληνικής -
ΚΕΔΚΕ, Ισραηλινής -
ΥΛΑΙ και
Παλαιστινιακής -
ΑΡΛΑ,
Αυτοδιοίκησης

Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ισραήλ (ULAI) και της Ένωσης Δημάρχων Παλαιστίνης (APLA) υπογράφηκε παρουσία του υφυπουργού Εξωτερικών Γιάννη Μαγκριώτη και των πρεσβευτών Ισραήλ και Παλαιστίνης στις 29 Ιουνίου στη Θεσσαλονίκη, λίγες μόλις ώρες πριν την υπογραφή της τρίμηνης εκεχειρίας μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστίνης.

«Η υπογραφή του Μνημονίου, τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ **Πάρις Κουκουλόπουλος**, αποκτά ιδιαίτερη σημασία γιατί συμπίπτει με την αναμενόμενη υπογραφή της τρίμηνης εκεχειρίας μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστίνης. Αν σ' ένα τέτοιο πλαίσιο ξεκινήσει η εφαρμογή του είναι σίγουρο ότι θα αναδειχθεί σε κάτι πιο ουσιαστικό και σημαντικό από μια απλή υπογραφή. Οι δράσεις που έχουμε επιλέξει για να συνεργαστούμε είναι 1-

διαίτερα διευρυμένες και συγκεκριμένες. Αφορούν ζητήματα καθημερινότητας, τα οποία δεν μπορούν να εξαρτώνται, αυτά καθ' αυτά, από την πορεία της ειρηνευτικής διαδικασίας κάθε φο-

ρά. Και περιλαμβάνουν από την αποκομιδή των σκουπιδιών, μέχρι την λειτουργία υγειονομικών μονάδων και νοσοκομείων, την εξασφάλιση υγειονομικά ελεγχόμενου πόσιμου νερού για ό-

λους τους πληθυσμούς, την εξασφάλιση στοιχειωδών παροχών σε παιδιά και ευπαθείς ομάδες. Για όλα αυτά οι Αυτοδιοικήσεις δεν έχουν άλλο δρόμο από το δρόμο της συνεργασίας. Εμείς, ως Ελλάδα, ως ελληνική Αυτοδιοίκηση αναλαμβάνουμε, υπό την πολιτική ομπρέλα του υπουργείου Εξωτερικών, να συνδράμουμε τα μέγιστα ηθικά, υλικά και σε ανθρώπινο δυναμικό, ώστε να επιταχυνθεί αυτή η προσπάθεια και να υποβοηθηθεί την ειρήνη, ανακουφίζοντας ταυτόχρονα την καθημερινότητα των πολιτών».

Ο υφυπουργός Εξωτερικών **Γιάννης Μαγκριώτης** τόνισε ότι θα συνεχιστεί η ενθάρρυνση και στήριξη αυτής της προσπάθειας των τριών Αυτοδιοικήσεων. «Είμαστε στο πλευρό των δυνάμεων της ειρήνης. Ξέρουμε ότι

είναι δύσκολα τα δεδομένα. Η Ε.Ε. πρότεινε τον Οδικό Χάρτη, που επί Ελληνικής Προεδρίας έγινε αποδεκτός. Δημιουργήθηκε το κουαρτέτο και τώρα κάνουμε τα πρώτα βήματα. Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός. Είμαι βέβαιος πως και άλλοι φορείς θα μιμηθούν την προσπάθειά σας».

Ο πρόεδρος της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ισραήλ (ULAI) **Adi Eldar** τόνισε ότι «σήμερα μετά από 55 χρόνια

και μετά απ' τη μεγάλη αλλαγή στη Μέση Ανατολή απλώνουμε το χέρι στην ειρήνη. Και οι δυο πλευρές έχουμε μητέρες και παιδιά, βασανίζει ο ένας τον άλλον. Η βία είναι ο διάολος, οι άνθρωποι ζουν ο ένας δίπλα στον άλλον. Η εμπειρία της Ευρώπης δείχνει ότι μπορούμε να ζήσουμε ειρηνικά. Ως δήμαρχοι φροντίζουμε για την καθημερινότητα των πολιτών. Καλώ τους φίλους μας τους Παλαιστίνιους να κατεβάσουν τα όπλα

και να μιλήσουμε ο ένας με τον άλλον. Ελπίζω η τρίμηνη εκεχειρία να διαρκέσει για πάντα».

Ο πρόεδρος της Ένωσης Δημάρχων Παλαιστίνης (APLA) **Ghassan Shaakah**, υπογράμμισε ότι μετά από αλληπάλληλες επαφές η συνεργασία παίρνει σάρκα και οστά.

«Θέλουμε να τερματιστεί αυτή η κατάσταση της βίας και από τις δύο πλευρές. Να καταλήξουμε σε δίκαιη ειρήνη και

Τι διαλαμβάνει το Μνημόνιο Συνεργασίας

Το περιεχόμενο του Μνημονίου Συνεργασίας είναι το εξής: Στις αρχές του 21ου αιώνα σε πολλά σημεία του πλανήτη η ανθρώπινη ζωή και αξιοπρέπεια εξακολουθούν να δοκιμάζονται. Στην Ανατολική Μεσόγειο στην κοιτίδα πολιτισμών και θρησκειών μια διαρκής εστία αντιπαράθεσης μετρά εκατοντάδες ανθρώπινα θύματα, κατεστραμμένες πολιτείες, ενώ σκορπά καθημερινά τον φόβο και τον τρόμο μεταξύ των πολιτών. Το κλίμα ανασφάλειας δεν επιτρέπει την ανάπτυξη, την πρόοδο και αποτελεί τροχοπέδη στην εξέλιξη των λαών. Σε αυτό το περιβάλλον οι εκπρόσωποι της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, της Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του Ισραήλ και της Ένωσης Δήμων της Παλαιστίνης συναντήθηκαν, συζήτησαν και συνεργάζονται για την ανάπτυξη των μεταξύ τους σχέσεων και την προώθηση των ανταλλαγών μεταξύ των δήμων και δημάρχων των τριών ενώσεων. Και οι τρεις εταίροι ομόθυμα πιστεύουν:

- ✓ Οι λαοί στην Ελλάδα, το Ισραήλ και την Παλαιστίνη παρά τη γεωγραφική απόσταση που τους χωρίζει και τη διαφορετικότητά τους, μπορούν και σήμερα όπως και στο μακρινό παρελθόν να συναντηθούν ξανά, να αλληλοδιδαχθούν και να αγωνιστούν από κοινού για την εδραίωση της ειρήνης στην ταραγμένη περιοχή, για τη συνύπαρξη μέσα από τη διαφορετικότητά τους, για την ανάπτυξη και την πρόοδο των τοπικών κοινωνιών.
- ✓ Ο πολιτισμός, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ταυτότητας των λαών, να είναι σεβαστός από όλους στα πλαίσια

μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας.

- ✓ Στην προστασία και τον σεβασμό της ανθρώπινης ζωής.
- ✓ Στην προστασία και την ανάδειξη των μνημείων της ανθρώπινης κληρονομιάς.
- ✓ Στα θέματα που αφορούν τη διαρκή ανάπτυξη των πόλεων, όπως είναι η ανάπτυξη των τουριστικών ανταλλαγών, η ανακαίνιση των παλαιών πόλεων και η δημιουργία νέων, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος, είναι θέματα κοινού ενδιαφέροντος των δήμων και των δημάρχων.
- ✓ Οι Ενώσεις των τριών Αυτοδιοικήσεων θα ενθαρρύνουν τα μέλη τους καθώς και τους δημάρχους να διεξάγουν αποτελεσματικές ανταλλαγές μεταξύ τους με σκοπό τον παραμερισμό των φραγμών που τους χωρίζουν. Η μεταξύ τους συνεργασία να γίνει αφετηρία για την ανάπτυξη των εταιρικών σχέσεων και συνεργασία κάθε είδους με σκοπό την πρόοδο και την ευημερία των λαών σε ένα περιβάλλον διαρκούς ειρήνης και αλληλοκατανόησης.
- ✓ Οι Ενώσεις και των τριών Τοπικών Αρχών είναι οργανώσεις που αποτελούνται από ΟΤΑ των τριών λαών καθώς και τους αρμόδιους αιρετούς εκπροσώπους τους.

Η υπογραφή του παρόντος πλαισίου συνεργασίας είναι προς το όφελος της ενίσχυσης του διαλόγου και συντονισμού με σκοπό την ευημερία σε όλους τους τομείς της καθημερινής ζωής. Το παρόν Μνημόνιο υπογράφεται στις επίσημες γλώσσες των τριών πλευρών και έχει την ίδια ισχύ.

σε άρση της κατοχής. Και για να πετύχει η ειρήνη πρέπει να υπάρχει εσωτερική επικοινωνία στις κοινότητες Ισραήλ και Παλαιστίνης».

Στις Βρυξέλλες με προμελέτες έργων το Δεκέμβρη

Τα πρώτα βήματα για την εφαρμογή στην πράξη του Μνημονίου Συνεργασίας έγιναν την αμέσως επομένη της υπογραφής του σε ειδική σύσκεψη εργασίας.

Πρώτη προτεραιότητα είναι μέχρι τον Δεκέμβριο να έχουν ετοιμαστεί οι προμελέτες για έργα που αφορούν την εξα-

σφάλιση υγειονομικά ελεγχόμενου νερού, τη δημιουργία δικτύων αποχέτευσης, την ασφαλή διαχείριση των σκουπιδιών και παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Έργα και τομείς που ενδιαφέρουν και έχουν ανάγκη και οι δύο πλευρές.

Με βάση αυτόν τον προγραμματισμό θα μεταβούν στις Βρυξέλλες και θα έχουν συναντήσεις με τους αρμοδίους Επιτρόπους εκπρόσωποι και των τριών μερών, προκειμένου να διεκδικήσουν επαρκή χρηματοδότηση από την Ε.Ε. για την κατασκευή αυτών των έργων.

Η ελληνική πλευρά θα στηρίξει με επισημονικό δυναμικό και εμπειρογνώμονες την προετοιμασία αυτού του προ-

γράμματος.

Φιλοξενία παιδιών από Ισραήλ και Παλαιστίνη

Μεταξύ των πρωτοβουλιών που θα ληφθούν είναι και η ακόλουθη. Και φέτος θα συνεχιστεί το πρόγραμμα φιλοξενίας παιδιών από το Ισραήλ και Παλαιστίνη, σε κατασκηνώσεις της χώρας μας. Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε με ιδιαίτερη επιτυχία πέρυσι για πρώτη φορά. Περίπου 350 παιδιά, που θα φιλοξενηθούν σε δύο διαδοχικές φάσεις, θα έχουν την ευκαιρία και φέτος να περάσουν λίγες μέρες ξεγνοιασιάς.

Ολυμπιάδα όλη η Ελλάδα

Τα Γραφεία Ολυμπιακής Υποστήριξης αποτελούν φορείς διάδοσης του Ολυμπιακού Πνεύματος αλλά και τράπεζα ενημέρωσης σε σαράντα τρεις μη Ολυμπιακές πόλεις

Η διάδοση του Ολυμπιακού πνεύματος, από άκρη σε άκρη της Ελλάδας είναι ο κυρίαρχος στόχος των Γραφείων Ολυμπιακής Υποστήριξης που άρχισαν να λειτουργούν σταδιακά σε 43 πρωτεύουσες νομών της χώρας. Από τον Έβρο, τη Θεσπρωτία, την Ηλεία, μέχρι τη Λέσβο, τη Σάμο και τα Χανιά, τα Γραφεία Ολυμπιακής Υποστήριξης (Γ.Ο.Υ.) οργανώθηκαν, συγκροτήθηκαν και το προσεχές διάστημα αναμένεται στο σύνολό τους να αρχίσουν να επιτελούν το έργο τους προκειμένου να «ενώσουν» και να ευαισθητοποιήσουν όλους τους Έλληνες στην κορυφαία αθλητική οργάνωση, αυτή των Ολυμπιακών Αγώνων. Την εκκίνηση λειτουργίας των Γραφείων Ολυμπιακής Υποστήριξης, έδωσε ο Δήμος Λάρισας, ο οποίος στις 23 Μαΐου εγκαινίασε το πρώτο γραφείο, που βρίσκεται στην πλατεία Νομαρχίας της Θεσσαλικής πρωτεύουσας.

Σε σαράντα τρεις πόλεις Γραφεία Ολυμπιακής Υποστήριξης

Τη σκυτάλη από τις αρχές Ιουλίου θα πάρουν σταδιακά και οι υπόλοιπες πρωτεύουσες νομών, με στόχο σε λίγους μήνες, τα Γ.Ο.Υ. να αναλάβουν το συντονιστικό τους ρόλο.

Δηλαδή να ενισχύσουν στο επίπεδο της τοπικής κοινωνίας τη συλλογική και ατομική βούληση των Ελλήνων να συμμετάσχουν στην προετοιμασία και διεξαγωγή

των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Η δημιουργία των Γραφείων Ολυμπιακής Υποστήριξης, ξεκίνησε στο πλαίσιο του Μνημονίου που υπέγραψαν η ΚΕΔΚΕ με την Οργανωτική Επιτροπή «Αθήνα 2004» και αφορά όλες τις πρωτεύουσες νομών της χώρας, που δεν φιλοξενούν Ολυμπιακές εγκαταστάσεις, αποτελούν ωστόσο ένα ανεπίσπαστο κομμάτι της εθνικής προσπάθειας.

Συμμετοχή στο πρόγραμμα για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των Γ.Ο.Υ. δήλωσαν 43 νομοί από τους 52 καθώς δεν ανταποκρίθηκαν η Ζάκυνθος, η Λευκάδα και η Ροδόπη.

Να σημειωθεί ότι τα εν λόγω γραφεία δεν θα οργανωθούν και στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αττικής, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Πατρών και Ηρακλείου που έχουν ανακηρυχθεί Ολυμπιακές πόλεις και κατά συνέπεια λόγω της άμεσης εμπλοκής τους, θα υπάρχουν γραφεία της Οργανωτικής Επιτροπής

«Αθήνα 2004». Ωστόσο, με το σκεπτικό ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες αφορούν όλη τη χώρα και όχι μόνο τις περιοχές που θα πραγματοποιηθούν οι Αγώνες, συμφωνήθηκε να δημιουργηθούν και να αναλάβουν δράση, οι ΤΕΔΚ, οι οποίες με τη σειρά τους, υλοποιώντας μια ενιαία στρατηγική, θα εντάξουν και θα κινητοποιήσουν τις τοπικές κοινωνίες, διασφαλί-

ζοντας έτσι μια σφαιρική και αποτελεσματική συμβολή των δημοτών τους στη διοργάνωση των Αγώνων.

Τα Γ.Ο.Υ. ουσιαστικά αποτελούν τράπεζες πληροφοριών, στις οποίες μπορούν να έχουν άμεση πρόσβαση όλοι οι πολίτες της χώρας, από όπου και αν διαμένουν. Με εύκολο και εύχρηστο τρόπο θα μπορούν να συλλέγουν πληροφορίες σχετικές με την Ολυμπιάδα. Για παράδειγμα, θα έχουν τη δυνατότητα να συγκεντρώνουν πληροφορίες για την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων, να δηλώνουν συμμετοχή στα προγράμματα εκδηλώσεων, που θα διοργανώνονται στις πόλεις τους, να προσφέρουν εθελοντικά τις δυνάμεις τους καθώς και να αγοράζουν εισιτήρια. Με τον τρόπο αυτό το Ολυμπιακό ιδεώδες βρίσκεται πρόσφορο έδαφος για να αναπτυχθεί σε όλη την χώρα, εντάσσοντας έτσι στην εθνική προσπάθεια κάθε Έλληνα πολίτη. Τα γραφεία αυτά επωμίζονται την εξαιρετικά σημαντική ευθύνη να μεταλαμπαδεύσουν, τα ιδεώδη της ευγενούς αμιλλας και του εθελοντισμού, σε περιοχές που δεν εμπλέκονται άμεσα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, οφείλουν ωστόσο, να

συνεισφέρουν με τις δικές τους δυνάμεις στο κορυφαίο «ραντεβού» της χώρας με την ιστορία.

Το πρώτο Γραφείο Ολυμπιακής Υποστήριξης

Τα εγκαίνια του πρώτου Γραφείου Ολυμπιακής Υποστήριξης στη Λάρισα σήμαναν την έναρξη λειτουργίας και των υπολοίπων γραφείων.

Το νήμα έκοψε η πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» Γιάννα Αγγελουπούλου υπό τη μουσική υπόκρουση της δημοτικής ορχήστρας του Δήμου. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης η κ. Αγγελουπούλου τόνισε ότι «η Λάρισα είναι αναπόσπαστο κομμάτι της Ολυμπιακής γιορτής» ενώ με το σύνθημα «Ολυμπιάδα όλη η Ελλάδα, η πρόεδρος της «ΑΘΗΝΑ 2004» εγκαίνιασε μαζί με τον δήμαρχο Λάρισας Κώστα Τζανακούλη το γραφείο της θεσσαλικής πρωτεύουσας, το οποίο έχει έκταση 100 τετραγωνικών μέτρων. Το Γ.Ο.Υ. Λάρισας αποτελεί το πρώτο από τα 43 γραφεία τα

οποία θα συσταθούν στις αρχές Ιουλίου, στις πρωτεύουσες των νομών εκτός της Αθήνας και των τεσσάρων Ολυμπιακών Πόλεων (Θεσσαλονίκη, Βόλος, Ηράκλειο, Πάτρα). Ο Δήμαρχος Λάρισας Κ. Τζανακούλης αναφερόμενος στη λειτουργία του Γραφείου Ολυμπιακής Υποστήριξης στην πόλη του, υπογράμμισε πως ο σημαντικότερος στόχος είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των δημοτών. «Η Ολυμπιάδα δεν αφορά αποκλειστικά τις άμεσα ενδιαφερόμενες πό-

λεις. Γι' αυτό το σκοπό έχουμε προγραμματίσει μια σειρά από δράσεις και πρωτοβουλίες, ώστε να κινητοποιήσουμε όχι μόνο τους νέους της περιοχής μας αλλά όλων των κατοίκων των Βαλκανίων χωρών. Πρέπει να αντιληφθούμε ότι οι Αγώνες δεν αφορούν μόνο ένα κράτος».

Τα πρώτα μηνύματα, όπως σημειώνει ο κ. Τζανακούλης, είναι ενθαρρυντικά.

«Ήδη έχουν δηλώσει συμμετοχή 1.000 εθελοντές, οι οποίοι αναλαμβάνουν την ενημέρωση των συμπολιτών τους, παρέχοντας κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όπως είναι η αγορά των εισιτηρίων και ο εθελοντισμός», αναφέρει χαρακτηριστικά ο δήμαρχος Λάρισας.

Σε μια πρώτη προσπάθεια προσέγγισης της νέας της πόλης του ο κ. Τζανακούλης οργάνωσε χάπενινγκ και δώρισε ποδήλατα σε πέντε μαθητές, που έγραψαν στο σχολείο τους τις καλύτερες εκθέσεις με θέμα την Ολυμπιάδα, ενώ ανάλογες ενέργειες για την ενημέρωση των νέων θα γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Ο Γενικός Διευθυντής Συντονισμού Δημοσίας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης της

Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» Θανάσης Καταρτζής, αναφερόμενος στη λειτουργία των Γ.Ο.Υ. τόνισε ότι τα συγκεκριμένα γραφεία θα δίνουν τη δυνατότητα στους πολίτες, εκτός από την ενημέρωση, την οποία θα παρέχουν, να αντιληφθούν παράλληλα το πνεύμα των Ολυμπιακών Αγώνων. Ταυτόχρονα τα συγκεκριμένα γραφεία δε θα παρέχουν ενημέρωση μόνο στην τοπική κοινωνία αλλά και στους αλλοδαπούς, που θα επισκεφθούν τη χώρα μας, τόσο τη φετινή τουριστική περίοδο όσο και επόμενη. Όπως επισήμανε ο κ. Καταρτζής «χρήστες των Γ.Ο.Υ. θα είναι πολίτες της περιφέρειας, οι αλλοδαποί που θα επισκεφθούν την Ελλάδα την τουριστική περίοδο του 2003 και 2004, καθώς και οι ξένες αντιπροσωπείες εθνικών ομάδων που θα ενδιαφερθούν να κάνουν την προετοιμασία τους σ' ένα μέρος της ευρύτερης περιφέρειας».

Οι άξονες δράσεις των Γραφείων Ολυμπιακής Υποστήριξης

Οι άξονες δράσης των Γραφείων Ολυμπιακής Υποστήριξης περιλαμβάνονται στο τρίπτυχο: στρατηγική, προγραμματισμός και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Να σημειωθεί ότι οι αρμοδιότητες των γραφείων είναι στη διακριτική ευχέρεια των δήμων και διαρθρώνονται στις εξής κατευθύνσεις:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και των επισκεπτών για τους Ολυμπιακούς καθώς και για τους Παραολυμπιακούς Αγώνες (π.χ. πληροφορίες για τα test events, για το πρόγραμμα των Αγώνων, για τη διάθεση των εισιτηρίων, για τη Λαμπαδηδρομία).

- Προσέλκυση εθελοντών σε τοπικό επίπεδο καθώς και στο πλαίσιο της διαδημοτικής ενίσχυσης του εθελοντικού κινήματος στη χώρα μας.

- Ενημέρωση των πολιτών σε ότι αφορά τα προγράμματα της «Αθήνα 2004» καθώς και των αντιπροσωπειών εθνικών ομάδων σχετικά με τις εγκαταστάσεις του Προπονητικού οδηγού και τους χώρους διαμονής της περιοχής που εδρεύει το κάθε Γ.Ο.Υ.

- Οργάνωση εκδηλώσεων σχετικών με τους Ολυμπιακούς Αγώνες με τη συνεργασία και τη σύμπραξη της «Αθήνα 2004». Οι κάτοικοι όλων των πόλεων της χώρας και οι επισκέπτες που απευθύνονται στα γραφεία Ολυμπιακής προετοιμασίας, έχουν τη δυνατότητα να συνδέονται με το internet και να παίρνουν οποιαδήποτε πληροφορία χρειάζονται.

Στο σημείο αυτό να διευκρινιστεί ότι η χρήση του internet δεν επιβαρύνει το γραφείο αλλά την «Αθήνα 2004».

Και δηλώσεις συμμετοχής σε προγράμματα εθελοντισμού

Επιπλέον, στα συγκεκριμένα γραφεία μπορούν να απευθύνονται οι πολίτες που

θέλουν να δηλώσουν συμμετοχή ως εθελοντές στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Τα γραφεία έχει προβλεφθεί να διαθέτουν τον απαραίτητο αριθμό αιτήσεων εθελοντισμού, ώστε όσοι πολίτες επιθυμούν να μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή. Οι δηλώσεις θα αποστέλλονται στα γραφεία της Οργανωτικής Επιτροπής με δύο τρόπους: Είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είτε μέσω των ΕΛΤΑ.

Ειδικότερα, οι πολίτες μπορούν να συμπληρώσουν χειρόγραφα τη δήλωση συμμετοχής τους στο πρόγραμμα του εθελοντισμού με τη βοήθεια υπαλλήλου του Γ.Ο.Υ. που αναλαμβάνει στη συνέχεια να την αποστείλει μέσω των ΕΛΤΑ στην «Αθήνα 2004». Σε περίπτωση βέβαια που το επιθυμεί μπορεί και ο ίδιος ο υποψήφιος εθελοντής να ταχυδρομήσει τη δήλωση συμμετοχής του. Τα γραφεία παράλληλα διαθέτουν εκθετήριο Ολυμπιακών προϊόντων, ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο την προσέλκυση της τοπικής κοινωνίας και την ευαισθητοποίηση του κοινού για τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες. Για το σκοπό αυτό θα δημιουργηθεί σε κάθε Γ.Ο.Υ. «ολυμπιακή γωνιά», στην οποία το κοινό θα μπορεί να ενημερώνεται για τα προϊόντα που διαθέτει στην αγορά η «Αθήνα 2004».

Σημαντική επίσης δραστηριότητα των γραφείων είναι και αυτή που αφορά την ανάπτυξη συνεργασίας με τους χορηγούς. Ο ρόλος του κάθε γραφείου στον τομέα αυτό, είναι να συντονίζει μαζί με τους χορηγούς τις εκδηλώσεις που διοργανώνουν περιοδικά σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας. Ενεργό ρόλο επίσης έχουν και στο συντονισμό των πολιτιστικών, εορταστικών και ενημερωτικών εκδηλώσεων, οι οποίες εντάσσονται στο πρόγραμμα πολιτισμού της «Αθήνα 2004» ή διοργανώνονται από τον ίδιο το Δήμο.

Τα Γ.Ο.Υ. ακόμα αναλαμβάνουν το συντονισμό της λαμπαδηδρομίας στην περίπτωση που περνάει από το δήμο, προετοιμάζοντας και ενημερώνοντας την τοπική κοινωνία.

Οι προδιαγραφές των Γ.Ο.Υ.

Όλα τα Γραφεία Ολυμπιακής Υποστήριξης, ακολουθούν τις προδιαγραφές που έχει δώσει η Οργανωτική Επιτροπή «Αθήνα 2004», καθώς και η ΚΕΔΚΕ:

- ☞ Βρίσκονται σε κεντρικό σημείο των πόλεων, ο οποίος είναι προσβάσιμος και σε ισόγειο χώρο,
- ☞ Λειτουργούν από τις 9 το πρωί έως τις 9 το βράδυ,
- ☞ Στελεχώνονται από έναν υπάλληλο της αρμόδιας ΤΕΔΚ.
- ☞ Εκτός από τον δημοτικό υπάλληλο στη λειτουργία των γραφείων θα συνεισφέρουν και εθελοντές, οι οποίοι με τη σειρά τους θα ενημερώνουν το κοινό και θα προσφέρουν κάθε δυνατή βοήθεια.

Χρηματοδότηση λειτουργίας

Τα Γ.Ο.Υ. χρηματοδοτούνται από την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ.) καθώς και από τις Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) των ενδιαφερομένων νομών. Για το σκοπό αυτό διατέθηκαν από την ΚΕΔΚΕ 586.940 ευρώ, εκ των οποίων τα μισά κατανεμήθηκαν σύμφωνα με πληθυσμιακά και γεωγραφικά κριτήρια, ενώ τα υπόλοιπα με μειοδοτικό διαγωνισμό για την κατασκευή των γραφείων.

Το ποσό αυτό είναι η πρώτη οικονομική στήριξη, ενώ τα λειτουργικά έξοδα και ο εξοπλισμός των γραφείων διατίθενται από τις αρμόδιες ΤΕΔΚ.

Να σημειωθεί, ότι η ΚΕΔΚΕ και οι ΤΕΔΚ σε συνεργασία με την «Αθήνα 2004» ανέλαβαν το συντονισμό, το σχεδιασμό και την υλοποίηση της όλης προσπάθειας, ώστε τα Γραφεία Ολυμπιακής Υποστήριξης να λειτουργούν απολύτως ομοιόμορφα σε όλη τη χώρα, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά, που θα έχει το καθένα ξεχωριστά. Ταυτόχρονα η Οργανωτική Επιτροπή «Αθήνα 2004» ανέλαβε την εκπαίδευση των εργαζομένων των ΤΕΔΚ μέσω σεμιναρίων, που έγιναν στα γραφεία της Επιτροπής, με σκοπό να αποσαφηνιστούν οι δράσεις των Γ.Ο.Υ. και να καταρτιστεί το προσωπικό που θα τα στελεχώσουν. Προς την κατεύθυνση αυτή πραγματοποιήθηκε Ενημερωτική Δημερίδα στις 22 και 23 Απριλίου στα γραφεία της «Αθήνα 2004».

Κατά τη διάρκεια της Δημερίδας αποφασίστηκε να σταλεί στις κατά τόπους ΤΕΔΚ εγκύκλιος της ΚΕΔΚΕ σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Συντονισμού με τη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην οποία θα αναφέρονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων που θα στελεχώσουν τα Γ.Ο.Υ. καθώς και το είδος συνεργασίας που θα επιδιωχθεί με την «ΑΘΗΝΑ 2004».

Οι ενιαίοι όροι για τις προϋποθέσεις λειτουργίας και αισθητικής των γραφείων, γνωστοποιούνται μέσω φυλλαδίων, τα οποία από τις 5 Ιουνίου άρχισαν να καταφθάνουν στα αρμόδια Γ.Ο.Υ. και εμπεριέχουν αναλυτικά τις δράσεις και τον τρόπο λειτουργίας τους.

ΠΟΥ ΣΥΣΤΗΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΤΕΔΚ	
1	Αιτωλοακαρνανίας
2	Αργολίδας
3	Αρκαδίας
4	Άρτας
5	Βοιωτίας
6	Γρεβενών
7	Δράμας
8	Δωδεκανήσου
9	Έβρου
10	Εύβοιας
11	Ευρυτανίας
12	Ηλείας
13	Ημαθίας
14	Θεσπρωτίας
15	Ιωνννννν
16	Καβάλας
17	Καρδίτσας
18	Καστοριάς
19	Κερκύρας
20	Κεφαλληνίας
21	Κιλκίς
22	Κοζάνης
23	Κορινθίας
24	Κυκλάδων
25	Λακωνίας
26	Λάρισας
27	Λασιθίου
28	Λέσβου
29	Μεσσηνίας
30	Ξάνθης
31	Πέλλας
32	Πιερίας
33	Πρέβεζας
34	Ρεθύμνης
35	Σάμου
36	Σερρών
37	Τρικάλων
38	Φθιώτιδας
39	Φλώρινας
40	Φωκίδας
41	Χαλκιδικής
42	Χανίων
43	Χίου

Νέος Κώδικας Δημών και Κοινοτήτων

Η πρόταση διαλόγου του ΥΠΕΣΔΔΑ

ΔΗΜΟΣ και ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ
με Διαφάνεια και Δημοκρατία για την Πόλη και τους Πολίτες

Α. ΟΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Ο νέος Κώδικας: μια επείγουσα ανάγκη

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από τις διαδοχικές μεταρρυθμίσεις των τελευταίων είκοσι χρόνων έχει κατακτήσει στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα της χώρας αλλά και στην ίδια τη θεσμική συγκρότηση της Δημοκρατίας μας σημαντική θέση. Έχει απαλλαγεί από τον έλεγχο σκοπιμότητας του παρελθόντος, έχει αποκτήσει αρμοδιότητες που ξεπερνούν τα όρια των παραδοσιακών τοπικών υποθέσεων, διαθέτει οικονομικά μέσα που δεν είχε ποτέ και καθίσταται σταδιακά μοχλός ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας αξιοποιώντας και απορροφώντας πόρους από τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες.

Το σχέδιο «Ι. Καποδίστριας» με την αναγκαστική συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων που οδήγησε από τους 6.000 ΟΤΑ του πρώτου βαθμού στους 1033 Δήμους και Κοινότητες διέγραψε και τα όρια της θεσμικής μεταρρύθμισης. Διευρύνθηκε ουσιαστικά το πεδίο της τοπικής ανάπτυξης, δημιουργήθηκε για πρώτη φορά στην πρωτοβάθμια διοικητική μονάδα στοιχειώδης υποδομή, διασφαλίστηκαν πολλαπλάσιοι πόροι κυρίως αναπτυξιακοί που έφεραν σε αισθητά καλύτερη θέση τις τοπικές κοινωνίες. Από το άλλο μέρος δημιουργήθηκαν Δήμοι με εκτεταμένη εδαφική περιφέρεια που βέβαια σε πλείστες όσες περιπτώσεις δεν συμβαδίζουν με την ένταση της πυκνότητας του τοπικού πληθυσμού.

Τίθεται, επομένως, το ερώτημα εάν οι μικροί Δήμοι του Καποδιστριακού πλαισίου είναι δυνατό να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που θέτει η σύγχρονη ανάπτυξη, η άσκηση των ήδη εκχωρηθέντων αρμοδιοτήτων και η δυνατότητα που το αναθεωρημένο Σύνταγμά μας προσφέρει για την περαιτέρω αποκέντρωση στους Δήμους ακόμη και κρατικών αρμοδιοτήτων. Αλλά και εάν οι μεγάλοι Δήμοι που α-

σφαλώς διαθέτουν πολλαπλάσιες δυνατότητες με τη σημερινή δομή και λειτουργία τους βρίσκονται στο αναγκαίο επίπεδο. Μια ειλικρινής καταγραφή της σύγχρονης πραγματικότητας δείχνει ότι :

♦ Στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι Δήμοι αδυνατούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της σύγχρονης τοπικής ανάπτυξης, γιατί δεν διαθέτουν το μέγεθος, την υποδομή και τους πόρους να ενταχθούν στα τρέχοντα αναπτυξιακά προγράμματα

♦ Στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι Καποδιστριακοί Δήμοι αδυνατούν να ασκήσουν τις αρμοδιότητες που τους αναθέτει ο Κώδικας και πολύ περισσότερο να παραλάβουν τις αρμοδιότητες που πρόσφατα έχουν εκχωρηθεί, όπως η δημοτική αστυνομία, τα λιμενικά ταμεία, τα γήπεδα και τα αθλητικά κέντρα, οι παιδικοί σταθμοί, η πολιτική πρόνοιας και η παρέμβαση στην τοπική απασχόληση.

♦ Η ένταξη των Δήμων στο διπλογραφικό σύστημα οικονομικής διαχείρισης που αποτελεί στοιχειώδη εκσυγχρονισμό και απαιτεί στελέχη, γνώσεις και κεντρική καθοδήγηση προχωρεί μετ' εμποδίων.

♦ Η προτροπή για την οργάνωση διαδημοτικής συνεργασίας είτε στη βάση του παλιού θεσμικού πλαισίου των συνδέσμων, είτε του νέου των συμπολιτειών δεν απαντά αποτελεσματικά ως τώρα στο αναπτυξιακό έλλειμμα και στο έλλειμμα παροχής υπηρεσιών.

♦ Οι δημοτικές επιχειρήσεις, μια επαναστατική για τα δεδομένα της εποχής επιλογή αντί να οριοθετηθούν σε συγκεκριμένους χώρους και στόχους ώστε να επιτρέψουν την οργανωμένη παρέμβαση στην τοπική ανάπτυξη αφήθησαν ανεξέλεγκτες να γίνουν σε πολλές περιπτώσεις μόνον υποκατάστασης για διορισμούς και πελατειακές σχέσεις. Μέχρι πρόσφατα ακόμη για να προσλάβουν μια καθαρίστρια σε ένα παιδικό σταθμό χρειαζόταν απόφαση της τριμελούς εξ' υπουργών επι-

τροπής, ενώ χιλιάδες παράνομοι διορισμοί γίνονταν αθρόα από τις επιχειρήσεις.

♦ Η μεταρρύθμιση του «Καποδίστρια» προχώρησε σ' ολόκληρη τη χώρα πλην των μεγάλων μητροπολιτικών περιοχών της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης όπου η δομή παρέμεινε η ίδια να σωρεύει επιπλέον προβλήματα.

Μια πρώτη απάντηση στο πρόβλημα δίνουμε με την διαρκή προσπάθεια εσωτερικής ολοκλήρωσης των αυτοδιοικητικών θεσμών:

♦ Ολοκληρώσαμε το Μητρώο Υπαλλήλων των ΟΤΑ που είναι στοιχειώδης προϋπόθεση για την όποια διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

♦ Υλοποιούμε με Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κεντρικά κατευθυνόμενο και με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα το διπλογραφικό.

♦ Διακόψαμε την ένταξη έργων χωρίς διασφαλισμένη χρηματοδότηση στο ΕΠΤΑ.

♦ Απελευθερώνουμε τις προσλήψεις στους Δήμους πάντοτε μέσω του ΑΣΕΠ αν αιτιολογημένα καλύπτουν κρίσιμες υπηρεσίες και ανάγκες και διασφαλισμένα χρηματοδοτούνται από τον Προϋπολογισμό τους.

♦ Παράλληλα σταματήσαμε τους διορισμούς μέσω Δημοτικών Επιχειρήσεων και οριοθετούμε το πλαίσιο εξυγίανσης και λειτουργίας των υπαρχουσών.

♦ Ολοκληρώσαμε τη μελέτη για τις μητροπολιτικές περιοχές.

Ωστόσο η απάντηση αυτή δεν είναι αρκετή, όσο η υπάρχουσα νομοθεσία θέτει στο αυτό επίπεδο το Δήμο Αθηναίων με τους μικρούς επαρχιακούς Δήμους. Όσο υποθέτει ότι είναι εξίσου ικανοί να αντιμετωπίσουν την αναγκαιότητα διοίκησης των υποθέσεων τους, θεωρώντας ότι η νομική ισότητα σημαίνει και πραγματική ισότητα. Όσο ο Κώδικας στην ισοπεδωτική του λογική δεν διασφαλίζει τις προϋποθέσεις

υλοποίησης των αρμοδιοτήτων. Όσο η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων δεν συνοδεύεται από την παραχώρηση των αντίστοιχων πόρων και τη δυνατότητα άμεσης συγκρότησης νέων υπηρεσιών, αρμοδιότητες που συναντούν ξεπερασμένους οργανισμούς και ανορθολογική κατανομή δυναμικού. Όσο η εποπτεία και ο έλεγχος των ΟΤΑ ενέχει τυπικό, αποσπασματικό και δειγματοληπτικό χαρακτήρα και δεν ενσωματώνεται στην ίδια τη λειτουργία του θεσμού.

Όλοι αναγνωρίζουν την ανάγκη μιας νέας δέσμης αλλαγών και μεταρρυθμίσεων και πρώτα απ' όλα η ίδια η ΚΕΔΚΕ και τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ένας νέος Καποδίστριας;

Η περαιτέρω συνένωση από τα πάνω και μάλιστα αναγκαστική που σημαίνει περαιτέρω αύξηση της εδαφικής περιφέρειας των Δήμων προκειμένου να επιτευχθούν ικανότερα και καλύτερα ποιοτικά δείγματα τοπικού πληθυσμού θα έθετε σε κίνδυνο τον συνδετικό ιστό μεταξύ των συνενωθέντων οικισμών και θα άνοιγε ένα μέτωπο ανακατανομής ορίων που θα παραμέριζε το επείγον των αλλαγών.

Ωστόσο, ταυτόχρονα, οφείλουμε όχι μόνο να κρατήσουμε ανοικτό το μέτωπο και νέων συνενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων σε εθελούσια βάση αλλά να το οριοθετήσουμε και να το ενισχύσουμε. Γι' αυτό είναι άκρως απαραίτητος τόσο ο καθορισμός των εδαφικών ενότητων με βάση ευρύτερα αναπτυξιακά, παραγωγικά κοινωνικά και γεωγραφικά κριτήρια μέσα στις οποίες επιβάλλονται οι διαδημοτικές συνεργασίες, όσο και ο προσδιορισμός δέσμης συγκεκριμένων κινήτρων και αντικινήτρων που ουσιαστικά επιβάλλουν την από κοινού άσκηση αρμοδιοτήτων.

ΕΠΙΛΕΓΟΥΜΕ ΤΗ ΡΙΖΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΑ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Ξεκινάμε από την υπάρχουσα κατάσταση και τους επείγοντες στόχους. Η βάση είναι η κατανομή των αρμοδιοτήτων και η

άσκησή τους που θα προσδιορίσει την σύγχρονη λειτουργία, τις εσωτερικές δομές, την αναπτυξιακή δυνατότητα, την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες. Ο σύγχρονος Ισχυρός Δήμος και η Συμπολιτεία ως δομή και οριοθέτηση της διαδημοτικής συνεργασίας αποτελούν τους δύο πόλους των αλλαγών και μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται και που αποσκοπούν στην ολοκληρωμένη άσκηση τοπικής εξουσίας στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης σύγχρονης και δημοκρατικής πολιτείας, της πολιτείας του 21ου αιώνα.

Η Κατανομή Αρμοδιοτήτων

Από τον παραδοσιακό και στεγανό διαχωρισμό «κρατικών» και «τοπικών» υποθέσεων που για πολλά χρόνια σηματοδότησε τις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις πρέπει να περάσουμε στην έννοια της «δημόσιας υπόθεσης» κεντρικού, περιφερειακού ή τοπικού χαρακτήρα οριοθετώντας τους διακριτούς ρόλους και οργανώνοντας τις αρμοδιότητες με τρόπο ρεαλιστικό και αποτελεσματικό. Έτσι, αφενός ενισχύεται η αποκεντρωτική τάση που για την ίδια τη χώρα και την κοινωνία μας συνιστά όρο επιβίωσης και ανάπτυξης και αφετέρου αντιμετωπίζεται θετικά το πρόβλημα της αποτελεσματικότητας και της

ποιότητας των θεσμών της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης.

Στην κατανομή και την άσκηση των αρμοδιοτήτων ισχύει τόσο εσωτερικά στην ίδια την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όσο και ανάμεσα στα επίπεδα της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΓΓΥΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με αυτές τις αρχές :

- ♦ Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι οργανικά ενσωματωμένη στο πολιτικό-διοικητικό σύστημα της χώρας
- ♦ Το τεκμήριο της διοίκησης των τοπικών δημόσιων υποθέσεων κατά κανόνα είναι υπέρ των Δήμων
- ♦ Η ενότητα των δομών και των λειτουργιών του σύγχρονου κράτους συνδυάζεται με την αρχή της επικουρικότητας ανάμεσα στους θεσμούς και τα όργανα της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κατά συνέπεια, σε κάθε επίπεδο διοίκησης ανατίθενται οι αρμοδιότητες που μπορεί πραγματικά να ασκηθούν. Επίσης, αρμοδιότητες για τις οποίες το δημόσιο συμφέρον επιβάλλει να ασκούνται υποχρεωτικά, αν δεν ασκούνται από το αρμό-

διο επίπεδο αυτοδιοίκησης ασκούνται από το αντίστοιχο της δημόσιας διοίκησης και αντιστρόφως. Η άσκηση αρμοδιότητας που αφορά την τοπική δημόσια υπόθεση και είναι υπέρ των πολιτών δεν υπάρχει στη διακριτική ευχέρεια των αιρετών αυτοδιοικητικών οργάνων. Αποτελεί χρέος ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία. Χρέος ευθύνης που υλοποιείται σε συνθήκες διαφάνειας, δημοκρατίας για την ανάπτυξη της πόλης και την ποιότητα ζωής των πολιτών της.

Η καταγραφή των αρμοδιοτήτων της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν είναι τόσο απλή ή αυτονόητη. Κατάσπαρτη νομοθεσία, προεδρικά διατάγματα, διυπουργικές και υπουργικές αποφάσεις οριοθετούν σωρεία αρμοδιοτήτων που παρά τις εκάστοτε κωδικοποιήσεις παραμένουν σε σημαντικό βαθμό αναξιοποίητες. Επιπλέον πολυάριθμες απ' αυτές τις αρμοδιότητες αδυνατούν να τις ασκήσουν οι μικροί Δήμοι γιατί έχουν μια υπέρ-δημοτική αναφορά όπως είναι η χωροταξία, το περιβάλλον, η τοπική αστυνόμευση, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι αναπτυξιακές υποδομές, η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού. Η εμβέλεια τους που ξεπερνά τα γεωγραφικά όρια του Δήμου, η εξοικονόμηση πόρων, η οργάνωση ποιοτικών υπηρεσιών και η ανάγκη ευρύτερων αναπτυξιακών παρεμβάσεων απαιτούν υπέρ-δημοτικά κριτήρια και διαδικασίες στο πλαίσιο διαδημοτικών συνεργασιών.

Από τη στιγμή μάλιστα που δεν ανατρέπουμε από τα πάνω τα σημερινά όρια των Δήμων οφείλουμε να δημιουργήσουμε τους όρους και τις προϋποθέσεις

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Οι διαδημοτικές συνεργασίες είναι και το μέσο στήριξης και αντιμετώπισης των προβλημάτων που αφορούν την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση των μητροπολιτι-

κών περιοχών με παράλληλη ιδιαίτερη έμφαση στην δυνατότητα άμεσων συνενώσεων κυρίως στην Αττική μια και ο «Καποδίστριας» δεν βρήκε εφαρμογή εξ αρχής στο λεκανοπέδιο. Αν στο επίπεδο της Επαρχίας η Συμπολιτεία εμφανίζεται ως σωστή επιλογή στο επίπεδο του ενιαίου δομημένου χώρου, του αστικού ιστού της μητροπολιτικής περιοχής είναι επείγουσα ανάγκη. Είναι φανερό ότι η οργάνωση της διαδημοτικής συνεργασίας καθίσταται δυνατή μόνο αν οι αρμοδιότητες Δήμων και Νομαρχιακών Διαμερισμάτων (αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού) οριοθετήθηκε με σαφήνεια.

Τέλος, οι απομακρυσμένοι, οι νησιωτικοί και ορεινοί Δήμοι απαιτούν ιδιαίτερη οργάνωση. Σε συνδυασμό με τα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου πρέπει να διαμορφωθούν δομές ώστε να μη αποκοπούν από τις αρμοδιότητες που τους είναι χρήσιμες για να αναπτυχθούν και ταυτόχρονα να καταστούν ικανοί να προσφέρουν τις αναγκαίες υπηρεσίες στους πολίτες τους. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι στο επίκεντρο αυτής της προσπάθειας βρίσκεται η δομή της πολυδύναμης και ενιαίας δημοτικής και δημόσιας υπηρεσίας ως απόληξη της συνολικής λειτουργίας του Κράτους υπό τον έλεγχο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αναλαμβάνει να ασκήσει όλες τις λειτουργίες των διάφορων δημοτικών υπηρεσιών.

Οι αρχές συγκρότησης και λειτουργίας

Η εσωτερική συγκρότηση και ολοκλήρωση του Δήμου ως σύγχρονου αυτοδιοικητικού θεσμού επιβάλει δραστικές αλλαγές στη λειτουργία του με βάση το τρίπτυχο αρχών:

ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ποιότητα στη σχέση του με τον πολίτη. Διαφάνεια στη διαχείριση, τη λειτουργία. Αποτελεσματικότητα στην αναπτυξιακή του παρέμβαση.

Η Δημοκρατία και η Αποκέντρωση προϋποθέτουν το μετασχηματισμό του δημοκρατικού προτύπου χωρίς μείωση της αποτελεσματικότητας, τον έλεγχο και την εποπτεία με ενίσχυση της αυτονομίας του θεσμού σε όλα τα επίπεδα, την δημιουργία των προϋποθέσεων να αναλάβουν τα αιρετά όργανα του Δήμου την ευθύνη, που τους αναλογεί, απέναντι στην τοπική κοινωνία και τις ανάγκες της.

Πιο συγκεκριμένα για την ολοκληρωμένη άσκηση της τοπικής εξουσίας ο Σύγχρονος Δήμος οφείλει εδώ και τώρα και με απόλυτη προτεραιότητα να κινηθεί παράλληλα.

ΣΕ ΕΠΤΑ ΚΡΙΣΙΜΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

- ♦ Να θεσμοθετήσει μόνιμες, διαρκείς και αυτοτροφοδοτούμενες διαδικασίες προγραμματισμού
- ♦ Να διευρύνει το πεδίο της έσω-δημοτικής δημοκρατίας μέσα από κατοχυρωμένες διαδικασίες διαφάνειας, ελέγχου και αποκέντρωσης που καταγράφουν στην πράξη ένα νέο πρότυπο συγκρότησης και λειτουργίας
- ♦ Να προχωρήσει στην οργάνωση και την εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών εντασσόμενος οργανικά στην κοινωνία της πληροφορίας
- ♦ Να σχεδιάσει την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του ο ίδιος στη βάση του προγράμματος, των στόχων και της διασφάλισης των πόρων και να ελέγχεται συστηματικά γι' αυτό
- ♦ Θα προωθήσει αμέσως πρωτοβουλίες τοπικής ανάπτυξης με έμφαση στις υποδομές και την απασχόληση
- ♦ Να υλοποιήσει τις πλούσιες αρμοδιότητες που του αποδίδονται στα θέματα κοινωνικής πολιτικής και αξιοποίησης ελεύθερου χρόνου (πολιτισμός, αθλητισμός, παιδεία...) μέσα από δομημένες υπηρεσίες και ευέλικτες μορφές οργάνωσης και εργασίας
- ♦ Να οργανώσει συστηματικά την εξυπηρέτηση του πολίτη μέσα από ποιοτικά αναβαθμισμένες υπηρεσίες

B. Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΔΗΜΟΣ

1ο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Θεσπίζεται η υποχρέωση κάθε ΟΤΑ να συντάσσει **ΤΕΤΡΑΕΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ** που εκπονείται στο πρώτο εξάμηνο κάθε νέας δημοτικής περιόδου και περιλαμβάνει :

- Το Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης (στόχοι - προτεραιότητες - δράσεις για έργα, προμήθειες, παροχή υπηρεσιών στους πολίτες)
- Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπηρεσιών (οργάνωση, λειτουργία, ανάπτυξη ανθρωπίνου δυναμικού, δομές και διαδικασίες υλοποίησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αξιολόγησης)
- Πηγές Χρηματοδότησης και Οικονομικό Προγραμματισμό

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εξειδικεύεται υποχρεωτικά σε Ετήσια Προγράμματα Δράσης με βάση τα οποία συντάσσεται ο σφαιρικός Προϋπολογισμός των ΟΤΑ. Στη σύνταξη των προγραμμάτων γίνεται σαφής διάκριση ανάμεσα σε αναπτυξιακούς και λειτουργικούς πόρους καθώς και ανάμεσα σε τακτικά και ανταποδοτικά έσοδα.

2ο Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης

Κεντρικός κορμός του Προγράμματος Τοπικής Ανάπτυξης είναι το **ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΠΤΑ)**. Πρόγραμμα που εντάσσεται μόνιμα και οργανικά στις λειτουργίες των Δήμων με οριοθετημένους ετήσιους πόρους από το 2004.

Για την ενίσχυση της αναπτυξιακής παρέμβασης των ΟΤΑ θεσπίζονται νέες διατάξεις που αφορούν τις συμπράξεις με τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα για την παροχή υπηρεσιών και τη δημιουργία υποδομών. Στόχος είναι η αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση των δημόσιων πόρων η εισροή ιδιωτικών επενδύσεων για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων, η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής με παράλληλη προ-

στασία του δημοσίου συμφέροντος. Επί πλέον η αναπτυξιακή παρέμβαση των Δήμων απαιτεί πιο ευέλικτα εργαλεία όπως είναι η ένταξη του leasing και σύγχρονων μέσων στη λειτουργία τους.

Επίσης, θεσπίζονται διατάξεις που κατοχυρώνουν και διευκολύνουν τη δράση και τις συνεργασίες των ΟΤΑ σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Στόχος είναι η δημιουργία μόνιμων υποδομών, στην Ευρωπαϊκή Ένωση - κυρίως - αλλά και σε άλλες περιοχές για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, την προαγωγή της διαπολιτισμικής συνεργασίας καθώς και την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας σε κρίσιμα σύγχρονα προβλήματα όπως οι φυσικές καταστροφές, οι μεταναστευτικές πολιτικές, οι χωροταξικές προσεγγίσεις των σύγχρονων πόλεων και άλλα.

3ο Εσωδημοτική Δημοκρατία

Η αναβάθμιση των αιρετών δημοτικών οργάνων και η εσωτερική αποκέντρωση είναι ώριμες ανάγκες για να μεταβούμε από το «δημαρχοκεντρικό» σύστημα σε μια πιο συλλογική και δημοκρατική δομή που συμπληρώνει εσωτερικά τους κανόνες διαφάνειας και δημοκρατίας. Για την επίτευξη του στόχου θεσπίζεται στην εσωτερική λειτουργία των Δήμων

Η ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Κατεύθυνση που υλοποιείται με τις ακόλουθες επιλογές :

I. Το Δημοτικό Συμβούλιο αναβαθμίζεται σε προγραμματικό, πολιτικό, ελεγκτικό και αποφασιστικό όργανο των Δήμων σε όλα τα επίπεδα

• Κατοχυρώνεται θεσμικά το υποχρεωτικό διαπαραταξιακό προεδρείο

• Θεσμοθετούνται διαδικασίες παρόμοιες με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο στη λειτουργία του και σε υποχρεωτικές τα-

κτές συνεδριάσεις

• Συγκροτεί Επιτροπές σε συγκεκριμένα θέματα διαπαραταξιακής σύνθεσης που προετοιμάζουν τα βασικά θέματα συζήτησης και έχουν ευρύτατη αρμοδιότητα απόφασης σε συγκεκριμένα και εξειδικευμένα θέματα ώστε να μη φορτώνεται το Δημοτικό Συμβούλιο

• Κατοχυρώνεται η δυνατότητα πρόσβασης σε όλα τα ζητήματα των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια και ενημέρωση.

Παράλληλα για την αποσυμφόρηση του Δημοτικού Συμβουλίου αλλά και την παρθέρα αποκέντρωση θεσμοθετείται η υποχρεωτική αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και πόρων στα Δημοτικά Διαμερίσματα των μεγάλων αστικών κέντρων.

II. Η Δημοτική Παράταξη κατοχυρώνεται θεσμικά ως όργανο στις λειτουργίες του Δήμου. Εκτός από τη συμμετοχή της στο προεδρείο και τις διαδικασίες του Δημοτικού Συμβουλίου επιλέγει με συλλογικό τρόπο τα πρόσωπα που την εκπράζουν στα Δημοτικά Όργανα.

III. Η Δημαρχιακή Επιτροπή γίνεται το πραγματικό και ουσιαστικό εκτελεστικό όργανο. Στη Δημαρχιακή Επιτροπή συμμετέχουν και οι Αντιδήμαρχοι με τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες τους που προβλέπονται από τον Κώδικα. Επίσης θεσμοθετείται η υποχρεωτική συμμετοχή - σε μειοψηφική βάση - της Αντιπολίτευσης.

IV. Δημιουργείται ειδικό θεσμικό πλαίσιο για τις σχέσεις του Δήμου με την Κοινωνία των Πολιτών και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι ΟΤΑ τηρούν αρχείο εθελοντικών οργανώσεων και εθελοντών και κριτήρια πιστοποίησης των τοπικών ΜΚΟ και συντονίζουν δράσεις προς αυτή την κατεύθυνση.

V. Κατοχυρώνεται σύμφωνα με τα νέα συνταγματικά θέσμιμα η δυνατότητα των

ΟΤΑ για συγκεκριμένα αυστηρά τοπικά θέματα να οργανώνουν τοπικά δημοψηφίσματα ή διαδικασίες έκφρασης της κοινής γνώμης, προκειμένου οι αποφάσεις τους να έχουν συναινετικό χαρακτήρα. Επιπλέον προωθούν την ηλεκτρονική ψηφοφορία ή διατύπωση γνώμης.

VI. Κάθε ΟΤΑ υποχρεούται να δημοσιοποιεί στα τοπικά μέσα τόσο το Επιχειρησιακό του Πρόγραμμα όσο και τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης τον Προϋπολογισμό και τον Ισολογισμό προκειμένου η τοπική κοινωνία να έχει πλήρη γνώση της λειτουργίας, των στόχων και της διαχείρισης του Δήμου.

4ο Πλήρης και Υποχρεωτικός Έλεγχος

Στη βάση του τετραετούς επιχειρησιακού προγράμματος και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης ασκείται ο έλεγχος και η εποπτεία των ΟΤΑ για να διασφαλιστεί από κάθε άποψη με τρόπο θεσμικό και πλήρη η διαφάνεια και η χρηστή διοίκηση

Έτσι, από τον δειγματοληπτικό προληπτικό έλεγχο και τον κατασταλτικό που διεξάγεται μόνο στις περιπτώσεις συγκεκριμένων καταγγελιών προχωρούμε :

ΣΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΥ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΑ ΤΟΥΣ ΟΤΑ ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΒΑΣΗ

Πιο συγκεκριμένα :

- ♦ Τον προληπτικό έλεγχο σε μόνιμη βάση και τον κατασταλτικό σε επίπεδο διαχείρισης της τετραετίας ασκεί το Ελεγκτικό Συνέδριο, του οποίου ενισχύεται δραστηρικά η κεντρική και η περιφερειακή δομή και οι υπηρεσίες του καθώς και επανακαθορίζεται το αντικείμενο και το περιεχόμενο του ελέγχου
- ♦ Τον διαχειριστικό οικονομικό έλεγχο ασκούν οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπ. Οικονομικών υποχρεωτικά κάθε δύο χρό-

νια (στο πρώτο εξάμηνο του πρώτου και του τρίτου χρόνου της δημοτικής θητείας)

♦ Η εγκαθίδρυση και λειτουργία του Διπλογραφικού και η διαρκής ενημέρωση του Μητρώου Υπαλλήλων για κάθε ΟΤΑ είναι η ελάχιστη προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση του (από το 2004 για τους πάνω από 5000 κατοίκους και από τον Ιούνιο του 2005 για τους υπόλοιπους)

♦ Διευρύνεται το «πόθεν έσχες» των εργαζομένων στην Αυτοδιοίκηση και στα νομικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις των ΟΤΑ

Παράλληλα η Κυβέρνηση προωθεί ένα αντίστοιχο πλαίσιο με αυτό των εθνικών εκλογών ελέγχου των εκλογικών δαπανών παρατάξεων και υποψηφίων στις τοπικές εκλογές για να περιοριστεί η κατασπατάληση πόρων, η προκλητική συμπεριφορά και να κατοχυρωθεί η διαφάνεια και ο έλεγχος.

5ο Νέοι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας

Η δομή και η λειτουργία του Δήμου στη βάση των δυνατοτήτων και των σύγχρονων αναγκών του απαιτεί

ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Οι οργανισμοί εκπονούνται ανάλογα με το μέγεθος του Δήμου :

- ♦ Δήμος απομακρυσμένης, ορεινής ή νησιωτικής περιοχής
 - ♦ Δήμος αγροτικού τύπου (η πλειονότητα των «Καποδιστριακών»)
 - ♦ Δήμος αστικού τύπου
 - ♦ Δήμος μητροπολιτικού κέντρου
- Η ελάχιστη συγκρότηση για όλους ανεξαιρέτως τους ΟΤΑ συμπεριλαμβάνει διοικητική - οικονομική - τεχνική υπηρεσία πάνω στην οποία στηρίζονται
- ♦ το Γραφείο Προγραμματισμού
 - ♦ το Γραφείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης
 - ♦ το Γραφείο Πολιτιστικών Υποθέσεων

♦ το Γραφείο Εξυπηρέτησης Πολιτών

Η ανάπτυξη αυτής της δομής ανάλογα με το μέγεθος του Δήμου υπαγορεύει και την κατανομή των υπηρεσιακών μονάδων

Η οργάνωση και η μηχανοργάνωση των δημοτικών υπηρεσιών και η προσαρμογή στην κοινωνία της πληροφορίας είναι ένας επείγων και καθοριστικός στόχος. Δεν αρκεί η ανασύνταξη του Δημοτολογίου για τους εκλογικούς καταλόγους. Το Εθνικό Δημοτολόγιο που στηρίζεται αποκλειστικά στο Δημοτολόγιο είναι η βάση του ευρύτερου διοικητικού εκσυγχρονισμού και το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών, συστατικό πλέον στοιχείο στη λειτουργία του Δήμου, είναι η προέκταση και απόληξη ολόκληρης της Δημόσιας Διοίκησης. Τα βήματα υλοποίησης του συστήματος που ενισχύονται μέσω των προγραμμάτων «Πολιτεία» και «Κοινωνία της Πληροφορίας» ολοκληρώνονται εντός του 2004.

6ο Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι νέοι Οργανισμοί Εσωτερικής Υπηρεσίας που απορρέουν από τις σύγχρονες ανάγκες επιβάλλουν και ένα

ΝΕΟ ΚΩΔΙΚΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Οι βασικές κατευθύνσεις αυτής της αλλαγής είναι οι ακόλουθες:

Η στελέχωση κατά προτεραιότητα των επιτελικών θέσεων και υπηρεσιών και ο σχεδιασμός της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού υποστηρίζεται κεντρικά στις διαδικασίες κατάρτισης επιμόρφωσης. Κεντρικός φορέας υποστήριξης είναι η Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ιδρύεται και λειτουργεί στο πλαίσιο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης.

Οι ΟΤΑ απελευθερώνονται για να σχεδιάζουν ολοκληρωμένα και προϋπολογιστικά την πολιτική των προσλήψεων στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού τους. Έτσι, κατοχυρώνεται η σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα της συνταγματι-

κής επιταγής διοικητική αυτοτέλεια. Επίσης κατά τον τελευταίο χρόνο της δημοτικής θητείας θεσπίζεται η πλήρης απαγόρευση των προσλήψεων.

Μετά την εκπόνηση του Μητρώου Υπαλλήλων και την ολοκλήρωση της προσαρμογής και του μετασχηματισμού των δημοτικών επιχειρήσεων καθώς και του ολοκληρωμένου διαχειριστικού ελέγχου η ορθολογική ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τίθεται σε εντελώς νέα βάση. Οι Δήμαρχοι και τα Δημοτικά Συμβούλια αναλαμβάνουν ουσιαστική πολιτική ευθύνη εντός του πλαισίου των διακριτών λειτουργιών να ασκήσουν αυτόνομα την πολιτική της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού όχι ευκαιριακά και μικροπολιτικά αλλά σχεδιασμένα και προοπτικά.

7ο Ριζική Αναδιάρθρωση Δημοτικών Επιχειρήσεων και Νομικών Προσώπων

Από την καταγραφή, την αποτίμηση και την αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης, των δυνατοτήτων αλλά και των προβλημάτων είναι φανερό η ανάγκη για

ΡΙΖΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΘΕ ΦΥΣΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αποσαφηνιστεί το εύρος της επιχειρηματικής δραστηριότητας των ΟΤΑ, να επανακαθοριστεί ο τύπος, η δομή και το περιεχόμενο της λειτουργίας επιχειρήσεων και νομικών προσώπων που ανήκουν σ' αυτούς και να οριοθετηθούν τα πεδία των παρεμβάσεών τους.

Στο πλαίσιο αυτών των αλλαγών οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να μετέχουν αποκλειστικά σε τέσσερις κατηγορίες επιχειρήσεων :

• Κοινοφελείς Επιχειρήσεις ΟΤΑ

- Παραγωγικές Επιχειρήσεις ΟΤΑ
 - Αναπτυξιακές Επιχειρήσεις ΟΤΑ
 - Δημοτικές Ανταποδοτικές Επιχειρήσεις
- Πιο συγκεκριμένα :

I. Κοινοφελείς Επιχειρήσεις ΟΤΑ

Ένας ή περισσότεροι ΟΤΑ μπορούν να συνιστούν Κοινοφελή Δημοτική Επιχείρηση και να της αναθέτει την άσκηση αρμοδιοτήτων του με σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού ή την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες και εν γένει την μη κερδοσκοπική δραστηριότητα. Η Κοινοφελής Δημοτική Επιχείρηση είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και είναι επιχείρηση κοινής ωφέλειας. Δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα. Έχει τη δυνατότητα να αξιοποιεί την ακίνητη και κινητή περιουσία, να επιχορηγείται από τον ή τους ΟΤΑ, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, να δέχεται δωρεές από ιδιώτες και να επιβάλει οικονομική συμμετοχή στους χρήστες των υπηρεσιών της. Και φυσικά υποχρεώνεται να ακολουθεί στη σύσταση και τη λειτουργία της την εμπορική, φορολογική και εργατική νομοθεσία που ισχύει για τους ΟΤΑ και τις ανάλογες νομικές μορφές επιχειρήσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Με τις Κοινοφελείς Δημοτικές Επιχειρήσεις επιδιώκεται να συνδυαστούν χαρακτηριστικά τριών υπάρχουσών νομικών μορφών, των μέχρι τώρα επιχειρήσεων: Των αμιγών δημοτικών, των αστικών εταιριών χωρίς εμπορική ιδιότητα, των δημοτικών ΝΠΔΔ που συστήνουν οι ΟΤΑ σε σχέση με την αυτονομία στη διοίκηση και διαχείριση της αρμοδιότητας ή της δραστηριότητας που τους έχουν αναθέσει. Έτσι, θα οδηγηθούμε στη δραστηριότητα των δημοτικών επιχειρήσεων, στην προσαρμογή σ' αυτή τη μορφή των αστικών εταιριών και τη συρρίκνωση των ΝΠΔΔ, αποφεύγοντας νόθα σχήματα, πλασματικές εταιρίες για αποφυγή ελέγχων καθώς και πολλές δραστηριότητες ΝΠΔΔ που μπορεί να ασκηθούν καλύτερα και αποτελεσματικότερα.

II. Παραγωγικές Επιχειρήσεις ΟΤΑ

Ένας ή περισσότεροι ΟΤΑ μπορούν να συνιστούν Παραγωγική Επιχείρηση αμιγούς δημοτικού ή μικτού χαρακτήρα με σκοπό την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στον πρωτογενή ή το δευτερογενή τομέα.

Το νομικό πρόσωπο που δημιουργείται (π.χ. Ανώνυμη Εταιρία ή Συνεταιρισμός) ανήκει στη σφαίρα αποκλειστικά του ιδιωτικού δικαίου και δεν έχει καμιά σχέση με τις δεσμεύσεις και τα προνόμια των ΝΠΔΔ. Έτσι, δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση από τον τακτικό κρατικό προϋπολογισμό, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, περιλαμβανομένων και των ευρωπαϊκών πόρων και από τους προϋπολογισμούς του ή των ΟΤΑ, πλην την κάθε μορφής χρηματοδοτήσεων που αφορούν τις ιδιωτικές επιχειρήσεις και τους κανόνες της αγοράς. Επίσης δεν επιτρέπεται η σύναψη οποιαδήποτε μορφής σύμβασης της επιχείρησης με τον ή τους ΟΤΑ που συμμετέχουν στο κεφάλαιο τους ή με τα άλλα νομικά τους πρόσωπα.

Στις Παραγωγικές Επιχειρήσεις των ΟΤΑ εφαρμόζονται οι διατάξεις της αστικής, εμπορικής, εργατικής και φορολογικής νομοθεσίας που αφορούν τη συγκεκριμένη νομική μορφή της κάθε επιχείρησης.

III. Αναπτυξιακές Επιχειρήσεις ΟΤΑ

Ένας ή περισσότεροι ΟΤΑ μπορούν να συνιστούν ή να μετέχουν σε Αναπτυξιακή Επιχείρηση με σκοπό την ευρύτερη παρουσία και αναπτυξιακή παρέμβαση στην περιοχή της αρμοδιότητάς τους που δεν συμπεριλαμβάνονται στις ανταποδοτικές, κερδοσκοπικές ή κοινοφελείς επιχειρήσεις τους.

Σ' αυτές συμπεριλαμβάνονται

- Αναπτυξιακές Εταιρίες
- Επιχειρήσεις ραδιοφωνικών σταθμών και ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών
- Επιχειρήσεις των ενώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης των ΤΕΔΚ ή της ΚΕΔΚΕ
- Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης που συμμετέχουν φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης

Κατά κανόνα έχουν τη νομική μορφή της

Ανώνυμης Εταιρίας και όλου του θεσμικού πλαισίου που την περιβάλλει

IV. Δημοτικές Ανταποδοτικές Επιχειρήσεις

Ένας ή περισσότεροι ΟΤΑ μπορούν να συνιστούν Δημοτική Ανταποδοτική Επιχείρηση κατά το πρότυπο των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1069/1980.

Με αυτόν τον τρόπο μπορούν να οργανώσουν τις ανταποδοτικές τους υπηρεσίες.

Σε ό,τι αφορά τα δημοτικά ΝΠΔΔ (παιδικοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, αθλητικά κέντρα, πνευματικά κέντρα, μουσεία, πινακοθήκες, ΔΗΠΕΘΕ κ.α) που ανήκουν στον κεντρικό κορμό του Δήμου πρέπει να περιοριστούν τόσο ως προς το εύρος των θεμάτων όσο και ως προς τον αριθμό και τον όγκο τους στις απολύτως αναγκαίες περιπτώσεις. Στο πλαίσιο αυτής της επιδίωξης καθιερώνεται νομοθετικά η υποχρέωση να υπάρχει με την ίδρυση του δημοτικού ΝΠΔΔ ο Κανονισμός Διοίκησης και Διαχείρισης. Τροποποιείται η διαδικασία της ίδρυσης με την έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο της οικονομο-τεχνικής και οργανωτικής μελέτης σκοπιμότητας και του Κανονισμού. Ενισχύονται οι διαδικασίες

λογοδοσίας των εκτελεστικών οργάνων στο Διοικητικό Συμβούλιο του Δημοτικού ΝΠΔΔ, διαφάνειας στη λειτουργία (συμμετοχή στο ΔΣ δημοτικών συμβούλων της μειοψηφίας), περιοδικού υποχρεωτικού ελέγχου της πορείας τους από τον Δήμο (καθιέρωση Ειδικής Συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου).

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την επιλογή του τύπου της Επιχείρησης υποχρεωτικά σε μια από τις τέσσερις κατηγορίες οφείλει να υιοθετήσει συγκεκριμένα κριτήρια. Κριτήρια που αφορούν τον επιτελικό ή εκτελεστικό χαρακτήρα των αρμοδιοτήτων ή των δραστηριοτήτων, τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου, το βαθμό αυτοχρηματοδότησης ή το σημερινό status. Με βάση αυτά τα κριτήρια :

- ♦ Οι παραγωγικές επιχειρήσεις συστήνονται μόνο όταν το αντικείμενο τους παρέχει τη δυνατότητα πραγματοποίησης εσόδων και πλεονάσματος που επιτρέπουν την κάλυψη του αντίστοιχου κόστους και τη χρηματοδότηση αναγκών επενδύσεων
- ♦ Οι κοινωνικές επιχειρήσεις συστήνονται όταν το αντικείμενό τους δεν έχει εμπορικό χαρακτήρα, αλλά προϋποθέτει οργανωτική αυτονομία και επιχειρησιακή αυτοτέλεια από το νομικό πρόσωπο του ή

των ΟΤΑ καθώς και-περιορισμένη έστω-οικονομική αυτοδυναμία είτε μέσω συμμετοχής σε κοινοτικά ή εθνικά προγράμματα, είτε μέσω συμβολής των χρηστών τους.

Σε κάθε περίπτωση προηγείται η σχετική τεχνικο-οικονομική μελέτη στην οποία θα τεκμηριώνεται η σκοπιμότητα και η βιωσιμότητα της προτεινόμενης λύσης και βεβαίως η απόφαση του ή των ΟΤΑ.

Παράλληλα το νέο θεσμικό πλαίσιο οφείλει να προβλέπει μέσα από μεταβατικές διατάξεις την μετεξέλιξη των υπαρχουσών επιχειρήσεων και λοιπών ΝΠΔΔ.

- ♦ Την εκκαθάριση των οριστικά ζημιωγώνων
 - ♦ Την κατάταξη των βιώσιμων σε μια από τις τέσσερις κατηγορίες και την πιθανή μετατροπή τους
 - ♦ Την αξιολόγηση από τους ΟΤΑ της οικονομικής και οργανωτικής τους κατάστασης
 - ♦ Την κατάταξη του προσωπικού των υπαρχουσών επιχειρήσεων και τις πιθανές μετατροπές των σχέσεων εργασίας κατά τη διάλυση ή τη μετατροπή τους.
- Για όλες τις περιπτώσεις απαιτείται απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ΟΤΑ ή των ΟΤΑ αντιστοίχως

Γ. Η ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ

80 Όροι και Προϋποθέσεις

Η μη επιλογή του «Καποδίστρια 2» αλλά και η αμορφία, το προαιρετικό και το δυνητικό των μέχρι τώρα μορφών διαδημοτικής συνεργασίας επιβάλλουν να δημιουργήσουμε -όπως προαναφέραμε- τους όρους και τις προϋποθέσεις υποχρεωτικής επιβολής στο πλαίσιο των Συμπολιτειών. Όροι και προϋποθέσεις που μπορούν να εντοπιστούν στις ακόλουθες αναγκαίες επιλογές :

- ♦ Οριοθετούνται με τρόπο διακριτό και σαφή οι υπερ-δημοτικές αρμοδιότητες και

δραστηριότητες στην περιοχή των οποίων κινούνται υποχρεωτικά οι διαδημοτικές συνεργασίες. Στην άσκηση τους συμπεριλαμβάνονται και μεγάλες πόλεις -επίκεντρο περιοχών που έχουν τις δυνατότητες να συνεισφέρουν σε πόρους, διοικητικούς και προγραμματικούς μηχανισμούς, εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία.

- ♦ Η εδαφική περιοχή της διαδημοτικής συνεργασίας προσδιορίζεται σε ολόκληρη την επικράτεια μετά από διάλογο με την ΚΕΔΚΕ, τις ΤΕΔΚ (κατά το πρότυπο διαμόρφωσης των Συμβουλίων Περιοχής) και θεσμοθετείται.

♦ Η Συμπολιτεία κατά κύριο λόγο έχει ως βάση την επαρχία ως παραγωγική, αναπτυξιακή, κοινωνική μονάδα εκτός των περιπτώσεων Νομών ή Νομαρχιακών Διαμερισμάτων όπου ταυτίζονται με την επαρχία, ή μητροπολιτικών περιοχών όπου δεν υπάρχει τέτοια δομή οπότε αξιοποιείται η χωροταξική διάρθρωση των Συμβουλίων Περιοχής. Γεωγραφικά το πλέγμα των Συμπολιτειών θα μπορούσε να αντιστοιχηθεί σε ένα «Καποδίστρια 2».

- ♦ Η συμμετοχή ενός Δήμου στις διαδημοτικές συνεργασίες που αποφασίζονται στο πλαίσιο της Συμπολιτείας θεωρητικά

είναι εθελούσια, πρακτικά, όμως, έχει σημαντικές επιπτώσεις γι' αυτόν. Πρώτο, γιατί θα στερηθεί των πλεονεκτημάτων μιας δέσμης κινήτρων που αφορούν πόρους, προσωπικό, δυνατότητες, παρεμβάσεις στην ανάπτυξη της περιοχής. Δεύτερο, γιατί η αρμοδιότητα ή η δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο της Συμπολιτείας δεν θα ασκείται από το μεμονωμένο Δήμο. Εδώ θα ισχύει η αρχή της επικουρικότητας με τη Δημόσια - Διοίκηση. Και τέλος, γιατί στη συντριπτική πλειοψηφία των Δήμων ή αναπτυξιακή παρέμβαση που γίνεται μέσω της Συμπολιτείας θα αφήνει απέξω τους μεμονωμένους Δήμους.

♦ Στη Συμπολιτεία γίνεται ορθολογική και παραγωγική αξιοποίηση του υπάρχοντος δυναμικού των συμμετεχόντων Δήμων, των μέσων που διαθέτουν και των οικονομικών δυνατοτήτων που έχουν. Δεν δημιουργείται από το μηδέν νέος μηχανισμός. Εμπλουτίζονται απλώς με τα αναγκαία στελέχη που είναι απαραίτητα για να ανταποκριθούν στην γρήγορη, αποτελεσματική και σωστή εκτέλεση του έργου, ή στην άσκηση της αρμοδιότητας, ή στην οργάνωση της δραστηριότητας.

♦ Το περιεχόμενο κάθε διαδημοτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Συμπολιτείας

πρέπει να είναι απολύτως προσδιορισμένο. Να στηρίζεται σε σοβαρή αναπτυξιακή μελέτη. Η μελέτη υποβάλλεται για έγκριση στην Περιφέρεια η οποία θα αξιολογεί τη βιωσιμότητα του εγχειρήματος μιας και το Κράτος θα κληθεί να στηρίξει τις νέες υπηρεσίες, θα παρέχει τα κίνητρα και θα διευκολύνει την υλοποίηση του προγράμματος

♦ Η Συμπολιτεία δημιουργεί ευέλικτες μορφές δράσης και διαδικασίες χωρίς εκ των προτέρων να απαιτεί νέα όργανα, νέες εκλογικές διαδικασίες ανάμεσα σε Δήμους, νέους δυσκίνητους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούν και οι μεγάλοι Δήμοι για την εφαρμογή κάθε τομεακής τους δραστηριότητας. Δηλαδή :

- Το Πρόγραμμα που περιλαμβάνει στόχους, δράσεις, χρονοδιάγραμμα, χρηματοδοτικά μέσα
- Την Προγραμματική Σύμβαση παροχής υπηρεσιών

9ο Αρμοδιότητες Συμπολιτείας

Η οργάνωση των υπερ-δημοτικών αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο της Συμπολιτείας αποσκοπεί αφενός μεν να ενισχύσει τη δυνατό-

τητα όλων των Δήμων να συμμετάσχουν ενεργά και δυναμικά στον ευρύτερο αναπτυξιακό σχεδιασμό, τις υποδομές και τις επενδύσεις μιας περιοχής, αφετέρου δε να ασκήσουν κοινές αρμοδιότητες, που δεν μπορούν να κλειστούν στα σύνορα του μικρού Δήμου.

Το περιεχόμενο αυτών των αρμοδιοτήτων

ΑΡΘΡΩΝΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΤΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΟΡΙΟΘΕΤΕΙΤΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΠΕΔΟ

Οι βασικοί τομείς όπως δείχνει και η διεθνής εμπειρία που αποτελούν πεδίο αναφοράς αυτών των αρμοδιοτήτων είναι:

♦ Η αστική ανάπτυξη και οι οικονομικές δραστηριότητες (π. χ. ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, η κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία συστημάτων άρδευσης, εγγειοβελτικών και αντιπλημμυρικών έργων η αποθήκευση και εμπορία υγρών καυσίμων, η προστασία, αξιοποίηση και εκμετάλλευση τοπικών φυσικών πόρων, η παρέμβαση της Αυτοδιοίκησης στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα)

♦ Ο χωρικός σχεδιασμός (π.χ. η έκδοση πολεοδομικών αδειών, ο χαρακτηρισμός αυθαίρετων, η χωροθέτηση έργων και υποδομών επαρχιακής εμβέλειας...)

♦ Η κοινωνική πολιτική και η ποιότητα ζωής (π.χ. θέματα πολιτικής πρόνοιας όπως τα κέντρα υποστήριξης και αποκατάστασης ΑΜΕΑ, πολιτισμού όπως η συντήρηση και η καθαριότητα αρχαιολογικών χώρων, παιδείας όπως τα σχολικά κτίρια και η μεταφορά μαθητών, αθλητισμού όπως ο μαζικός αθλητισμός και η χωροθέτηση αθλητικών κέντρων...)

♦ Το περιβάλλον (π.χ. η διαχείριση των απορριμμάτων, η εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων, η προστασία του περιβάλλοντος και η αξιοποίηση περιβαλλοντικών πόρων, η ανάδειξη περιοχών φυσικού και οικολογικού κάλλους...)

♦ Οι μεταφορές - επικοινωνίες (π.χ. διαδημοτική συγκοινωνία, ενιαία πληροφοριακά

μέσα, κοινά επικοινωνιακά κέντρα...)

♦ Η πολιτική προστασία και ασφάλεια (π.χ. κοινές υποδομές και μέσα αντιμετώπισης έκτακτων γεγονότων ή φυσικών καταστροφών, δημοτική αστυνομία, εθελοντικές πρωτοβουλίες προστασίας φυσικών πόρων, ασφάλεια αγροτικών περιοχών...)

10ο Οργάνωση Διαδημοτικής Συνεργασίας

Η διαδημοτική συνεργασία θα οργανώνεται δια συμβάσεως δημοσίου δικαίου μεταξύ περισσότερων Δήμων με κοινά αναπτυξιακά συμφέροντα και χαρακτηριστικά. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και το κράτος, εάν συμβάλει με πόρους και μέσα στην εκτέλεσή τους. Η συμμετοχή του κράτους στις συμβάσεις αυτές είναι ευκατία, διότι και άμεση συμβατική υποχρέωση για το κράτος δημιουργείται, και ο ρυθμιστικός ρόλος του κράτους στην προαγωγή αυτού του τρόπου διαδημοτικής συνεργασίας εξασφαλίζεται.

♦ Με τη σύμβαση μπορεί να δημιουργείται μια ή και περισσότερες διαδημοτικές υπηρεσίες. Είναι ευκατία, στη σύμβαση να ρυθμιστούν θέματα περισσότερων υπηρεσιών για λόγους οικονομίας αλλά και καλύτερης οργάνωσης και αποτελεσματικότητας.

♦ Με τη σύμβαση ρυθμίζεται πριν απ' όλα ο τρόπος οργάνωσης της υπηρεσίας: η εισφορά ανθρώπων και μέσων από κάθε Δήμο, ενδεχομένως εισφορά κεφαλαίων και άλλων υποχρεώσεων, χώροι εγκατάστασης υπηρεσιών, διάρθρωση της κάθε υπηρεσίας, κ.λ.π. Με την ίδια σύμβαση θα γίνεται και χωροταξική κατανομή των διαδημοτικών υπηρεσιών σε περισσότε-

ρους Δήμους, για λόγους ισόρροπης ανάπτυξης.

♦ Με την ίδια σύμβαση θα ορίζονται και τα δικαιώματα του καθενός συμβαλλόμενου Δήμου, καθώς και η συμμετοχή του σε θέματα ευθύνης που ενδεχομένως θα ανακύπτουν από τη δράση των οργάνων της διαδημοτικής υπηρεσίας (συμμετοχή στην ευθύνη με βάση έναν τρόπο κατανομής μεταξύ των συμβαλλομένων Δήμων).

♦ Ο κάθε υπάλληλος θα εξακολουθήσει να ανήκει οργανικά στο Δήμο, στον οποίο διορίστηκε. Καλό είναι όμως οι καινούριοι υπάλληλοι που θα προσλαμβάνονται μετά την οργάνωση της διαδημοτικής υπηρεσίας, να ανήκουν κατευθείαν στη διαδημοτική υπηρεσία, με πρόβλεψη από τη σύμβαση για τον τρόπο κατανομής του προσωπικού μετά την ενδεχόμενη διάλυση της διαδημοτικής υπηρεσίας. Τούτο θα βοηθήσει στη δημιουργία ισχυρών συμφερόντων των υπαλλήλων για διατήρηση της νέας διαδημοτικής δομής. Κατά τα λοιπά, θα εφαρμόζεται και στους υπαλλήλους της διαδημοτικής συνεργασίας ο υπαλληλικός κώδικας.

♦ Η κάθε υπηρεσία θα διοικείται από την ιεραρχία της και στο πλαίσιο της δημοσιοϋπαλληλίας. Η σύμβαση μπορεί ό-

μως να ορίζει και τρόπο ανώτατης διεύθυνσης, δηλαδή πολιτικό, της διαδημοτικής υπηρεσίας, είτε της κάθε μιας υπηρεσίας, είτε της δέσμης των υπηρεσιών. Η κάθε διαδημοτική συνεργασία θα πρέπει μέσα στη σύμβαση να βρίσκει τον δικό της συγκεκριμένο τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος.

Ένας τρόπος διοίκησης συνίσταται στο διορισμό ενός Μάνατζερ, που θα παίρνει τις αποφάσεις τεχνοκρατικά αφού συνεννοείται εκάστοτε ως προς τις πολιτικές σκοπιμότητες με τους επιμέρους Δημάρχους.

Ένας άλλος τρόπος είναι ο συλλογικός, που συνίσταται στην περιοδική συζήτηση και συναπόφαση των Δημάρχων ή εκπροσώπων τους για τις πολιτικές επιλογές που θα πρέπει να γίνονται εκάστοτε από τη διαδημοτική υπηρεσία.

Ένας ακόμη άλλος τρόπος είναι εκείνος που συνίσταται στη διοίκηση της διαδημοτικής υπηρεσίας από έναν αιρετό, ο οποίος θα τίθεται επικεφαλής και θα διοικεί πολιτικά, συνεννοούμενος με τους καθεκαστο Δήμους.

Είναι φανερό ότι η επιλογή του τρόπου σχετίζεται αμέσως με τους στόχους και το περιεχόμενο της σύμβασης.

Οι σημαντικότερες αλλαγές στο Χάρτη της Αυτοδιοίκησης

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΡΗ

Στο τραπέζι του διαλόγου έχει τεθεί το επίμαχο σχέδιο σύμφωνα με το οποίο προβλέπονται σημαντικές αλλαγές στο Χάρτη της Αυτοδιοίκησης. Ο νέος Κώδικας που έχει καταρτίσει το υπουργείο Εσωτερικών έχει παραδοθεί προς μελέτη στους δημάρχους, τα όργανα των οποίων έχουν περιθώριο μέχρι το τέλος του καλοκαιριού προκειμένου να διατυπώσουν τις ενστάσεις και τις προτάσεις τους.

Στο νέο Κώδικα προβλέπονται μια σειρά από αλλαγές σε θεσμικό, λειτουργικό και οικονομικό επίπεδο.

Τα άρθρα που προβλέπουν «μετακόμιση» τοπικών συμβουλίων σε άλλους δήμους, η εποπτεία - έλεγχος των δήμων και δημοτικών επιχειρήσεων, είναι μερικά από τα σημεία αιχμής, όπου οι δήμαρχοι έχουν εκφράσει εξ αρχής τις ενστάσεις τους. Επίσης η καταστατική θέση των δημάρχων, οι διαδημοτικές συνεργασίες και το ζήτημα των Μητροπολιτικών Κέντρων αποτελούν θέματα που θεωρούν ότι πρέπει να υπάρξουν τροποποιήσεις. Ο νέος κώδικας αποτελείται από 300 περίπου άρθρα. Παρακάτω αναφέρονται τα σημαντικότερα σημεία των αλλαγών που προωθούνται.

ΤΑΜΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ - Διαχειριστικός έλεγχος

Η ταμιακή λειτουργία των δήμων με πληθυσμό πάνω από 5000 κατοίκους θα γίνεται υποχρεωτικά από ίδια ταμιακή υπηρεσία που συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας. Στους μικρότερους δήμους, είναι δυνατή η σύσταση ίδιας ταμιακής υπηρεσίας με σχετική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους. Στις κοινότητες της χώρας, στους συνδέσμους δήμων και κοινοτήτων, καθώς και στα ιδρύματα και νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ, είναι δυνατή η σύσταση ίδιας ταμιακής υπηρεσίας με σχετική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτών, μετά από εγκριτική απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας. Η ταμιακή υπηρεσία των ΟΤΑ που δεν υποχρεούνται και δεν έχουν συστήσει δική τους ταμιακή υπηρεσία διεξάγεται από το Ταμείο Παρα-

καταθηκών και Δανείων. Όμοροι δήμοι και κοινότητες είναι δυνατό να συστήσουν κοινή ταμιακή υπηρεσία, συνάπτοντας σχετική σύμβαση διαδημοτικής συνεργασίας.

Έλεγχος

Οι ΟΤΑ οφείλουν να παρέχουν κάθε πληροφορία που ζητά ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ή ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, οι οποίοι αν συντρέχει ειδική περίπτωση, μπορούν να διατάζουν και έλεγχο της διαχειρίσεώς τους. Τον έλεγχο διενεργούν οι επιθεωρητές που ανήκουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Οι επιθεωρητές αυτοί έχουν ως προς τον έλεγχο όλες τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες των οικονομικών επιθεωρητών δημοσίων υπολόγων. Επίσης η Οικονομική Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονο-

μίας και Οικονομικών έχει τη δυνατότητα να διενεργεί οικονομικούς ελέγχους στις διαχειρίσεις των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Σε ειδικό άρθρο προβλέπεται ότι μπορεί να διενεργείται και έλεγχος των λογαριασμών των Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που ανήκουν σε αυτούς. Ο έλεγχος αυτός θα είναι κυρίως δειγματοληπτικός, εκτός αν ειδικοί λόγοι επιβάλλουν τη γενίκευσή του. Τακτικός ή έκτακτος, ειδικός ή θεματικός, μπορεί να καλύπτει περισσότερα του ενός οικονομικά έτη και να πραγματοποιείται επί τόπου. Ο έλεγχος αυτός συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας της διαχείρισεως. Οι αρμόδιοι ελεγκτικοί μηχανισμοί θα μπορούν να ελέγχουν τα εξής:

➤ την ορθή τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών, ώστε να απεικονίζουν με α-

κρίβεια και πιστότητα το περιεχόμενο των οικονομικών πράξεων και ενεργειών.

➤ τη νομότυπη καταβολή του μεριδίου συμμετοχής ενός ή περισσότερων ΟΤΑ σε κάθε φύσεως επιχειρήσεις ή ανώνυμες εταιρίες ή σε εταιρίες λαϊκής βάσης ή σε προγραμματικές συμβάσεις.

➤ τη λήψη δανείων, την παροχή εγγυήσεων και την τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων.

➤ τη νομότυπη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ.

➤ την έγκαιρη και κανονική απόδοση στους οικείους δικαιούχους, των υπέρ τρίτων εισπραττόμενων.

➤ την είσπραξη και διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή εσόδων από δάνεια.

Τα πορίσματα του ελέγχου τίθενται υπόψη του ελεγχόμενου οργανισμού, ο οποίος καλείται μέσα σε τακτή προθεσμία όχι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του. Αν, με βάση το δείγμα που ελέγχθηκε, οι λογαριασμοί στο σύνολό τους (σε ετήσια βάση) δεν θεωρούνται ως ακριβείς και αξιόπιστοι, καθώς και αν το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων που ελέγχθηκαν, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, διατυπώνονται προτάσεις, για τον καταλογισμό αστικών ευθυνών, που τυχόν διαπιστώθηκαν. Τέτοιου είδους ευθύνες μπορούν να αποδοθούν σε βάρος αιρετών οργάνων των ΟΤΑ και σε βάρος δημοτικών υπαλλήλων που προκάλεσαν έλλειμμα στη διαχείρισή τους. Η Έκθεση Ελέγχου μαζί με τις παρατηρήσεις του ελεγχόμενου οργανισμού υποβάλλεται, στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και στα συλλογικά όργανα διοίκησης των ΟΤΑ. Ο έλεγχος ενεργείται είτε τακτικά, με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό, είτε εκτάκτως, μετά από αίτηση του αρμόδιου Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Ο έλεγχος των λογαριασμών κά-

θε ΟΤΑ θα γίνεται επιτόπου μια τουλάχιστον φορά κάθε τρία χρόνια. Κάθε ΟΤΑ, η διαχείριση του οποίου καθίσταται αντικείμενο ελέγχου, υποχρεούται να εξασφαλίζει χωρίς καθυστέρηση στους επιτρόπους ή τους υπαλλήλους του Ελεγκτικού Συνεδρίου που τις διεξάγουν, τη δυνατότητα απρόσκοπτης άσκησης των καθηκόντων τους. Με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης θεσπίζεται στους ΟΤΑ α' βαθμού το Διπλογραφικό Σύστημα Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής - Κοστολόγηση. Επίσης με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί έπειτα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δικαιοσύνης, επιτρέπεται η άσκηση προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, επί των δαπανών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και νομικών προσώπων αυτών.

Επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Κατηγορίες Επιχειρήσεων

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να μετέχουν σε κοινωφελείς Επιχειρήσεις, παραγωγικές, αναπτυξιακές και διαδημοτικές Επιχειρήσεις. Οι ΟΤΑ δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή να μετέχουν σε άλλες επιχειρήσεις, που δεν ανήκουν στις κατηγορίες επιχειρήσεων που αναφέρονται παραπάνω. Σε διάστημα τριών μηνών από τη δημοσίευση του νέου κώδικα, διαλύονται ή τίθενται υπό εκκαθάριση όλες οι επιχειρήσεις στις οποίες μετέχουν δήμοι και δεν ανήκουν στις κατηγορίες αυτές. Ένας δήμος μπορεί να συνιστά Κοινωφελή Δημοτική Επιχείρηση και να της αναθέτει την άσκηση αρμοδιοτήτων του, με σκοπό την εξυπηρέτηση του κοινού με την παροχή υπηρεσιών στους πολίτες. Τέτοιου είδους υπηρεσίες

μπορεί να είναι για παράδειγμα η δημοτική συγκοινωνία, η μίσθωση κοινόχρηστων χώρων, η διαφήμιση κ.α. Παραγωγικές επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται εκείνες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στον πρωτογενή ή δευτερογενή τομέα ή στον κλάδο ξενοδοχείων και εστιατορίων. Στο πλαίσιο αυτό ο νέος Κώδικας θέτει μία αυστηρή προϋπόθεση σε ότι σχετίζεται με τη βιωσιμότητα των συγκεκριμένων επιχειρήσεων. Ειδικότερα προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται η επιχορήγηση τους από τον τακτικό κρατικό προϋπολογισμό, από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, περιλαμβανομένων των χρηματοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από τους προϋπολογισμούς των Ο.Τ.Α. με εξαίρεση χρηματοδοτήσεις που αφορούν τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Επίσης δεν επιτρέπεται η σύναψη οποιασδήποτε μορφής σύμβασης των Επιχειρήσεων αυτών με Ο.Τ.Α. που συμμετέχει στο κεφάλαιό τους. Ως αναπτυξιακές επιχειρήσεις θεωρούνται μεταξύ άλλων οι επιχειρήσεις των ΤΕΔΚ, της ΚΕΔΚΕ, οι επιχειρήσεις ραδιοφωνικών σταθμών και ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών, οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.), στα οποία συμμετέχουν φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τέλος ένας ή περισσότεροι ΟΤΑ μπορούν, για την οργάνωση των ανταποδοτικών τους υπηρεσιών, να συνιστούν Δημοτική Ανταποδοτική Επιχείρηση κατά το πρότυπο των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης.

Διαδημοτική Συνεργασία

Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ. Οι αρμοδιότητες των δήμων που έχουν κάτω από 10.000 κατοίκους είναι δύο κατηγοριών. Εκείνες που ασκούνται από τον ίδιο το δήμο και αυτές που ασκούνται στο πλαίσιο της διαδημοτικής συνεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό επιχειρείται να λυθεί το πρόβλημα με την επικάλυψη αρμοδιοτή-

των που έχει διαπιστωθεί σε διάφορους τομείς. Για παράδειγμα αρμοδιότητες που σχετίζονται με μονοδρομήσεις, πεζοδρομήσεις, σήμανση οδών κ.α., τονίζεται ότι ασκούνται από τους ΟΤΑ και σε περίπτωση που αδυνατούν να τις ασκήσουν αναλαμβάνουν δράση οι αρμόδιοι φορείς των υπηρεσιών. Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου περιγράφονται αρμοδιότητες δημοτικού χαρακτήρα στις οποίες περιέχεται και αυτές της δημοτικής αστυνομίας. Με βάση τα όσα προβλέπονται η δημοτική αστυνομία θα έχει αρμοδιότητες ελεγκτικού και αστυνομικού χαρακτήρα. Ειδικότερα δύο ή περισσότεροι δήμοι μπορούν, με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων να συστήσουν σύνδεσμο δήμων ή κοινοτήτων για την κοινή εκτέλεση και συντήρηση έργων, την προμήθεια μηχανημάτων και υλικών για την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στις αρμοδιότητές τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, αφού ελέγξει τη νομιμότητα των σχετικών αποφάσεων εκδίδει ειδική πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με απόφαση του Γ.Γ. της Περιφέρειας μπορεί να γίνει υποχρεωτική για ένα δήμο ή για μια κοινότητα η συμμετοχή σε σύνδεσμο του ίδιου νομού, που έχει συσταθεί. Για να συμβεί κάτι τέτοιο θα πρέπει συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να μετέχει το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον των δήμων και των κοινοτήτων του νομού.
- Αν αποφασίσει τη συμμετοχή του το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και
- Αν οι ανάγκες των κατοίκων δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν διαφορετικά. Εν τω μεταξύ σε περίπτωση που το διοικητικό συμβούλιο του συνδέσμου αρνείται αδικαιολόγητα, να αποδεχθεί τη συμμετοχή στο σύνδεσμο ενός δήμου ή μιας κοινότητας, η συμμετοχή αποφασίζεται

από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας αν οι ανάγκες των κατοίκων δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν διαφορετικά. Ο σύνδεσμος διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο, την εκτελεστική επιτροπή και τον πρόεδρό του. Το διοικητικό συμβούλιο συγκροτείται από αιρετούς αντιπροσώπους του κάθε ΟΤΑ.

Αρμοδιότητες και λειτουργίες των οργάνων της Συμπολιτείας

Όμοροι Δήμοι ή Κοινότητες, με συνολικό πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων, μπορεί να συνιστούν με αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων τους, ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, Συμπολιτεία. Η Συμπολιτεία έχει σκοπό τη συγκρότηση υπηρεσιών για την αποκλειστική άσκηση αρμοδιοτήτων των μελών της και την παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους τους, ιδίως στους τομείς της τεχνικής υποστήριξης, της οικονομικής διαχείρισης και της δημοτικής αστυνόμευσης. Για νησιά με πληθυσμό μικρότερο των πενήντα χιλιάδων (50.000), η Συμπολιτεία περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλους τους Δήμους και τις Κοινότητες, τουλάχιστον ενός νησιού. Ύστερα από ερώτημα Δήμου ή Κοινότητας ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) παρέχει τη γνώμη της για την ίδρυση Συμπολιτειών στον οικείο νομό, λαμβάνοντας υπόψη τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες και την αποτελεσματική παροχή των υπηρεσιών και των αρμοδιοτήτων που θα ασκούνται από τις Συμπολιτείες. Για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων, Δήμος ή Κοινότητα νησιού, που γειτνιάζει με Συμπολιτεία ή με Δήμο ή Κοινότητα άλλου νησιού, θεωρείται όμορος. Συμπολιτεία Δήμων και Κοινοτήτων νησιού ή νησιών μπορεί να συνιστάται ακόμη και αν ο συνολικός πληθυσμός των Ο.Τ.Α. που τη συνιστούν είναι κάτω από 10.000

κατοίκους.

Η χρονική διάρκεια της Συμπολιτείας είναι τουλάχιστον οκταετής. Τα μέλη έχουν τη δυνατότητα παράτασης για μία ή περισσότερες τετραετίες, μετά από απόφαση των 2/3 του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορίζεται ότι: Δήμος ή Κοινότητα με πληθυσμό μικρότερο των 5.000 κατοίκων, που για λόγους γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων δεν μπορεί να μετάσχει σε Συμπολιτεία, υποστηρίζεται υποχρεωτικά για την παροχή μία σειράς υπηρεσιών από τον πλησιέστερο Δήμο που έχει τη δυνατότητα να παράσχει την αναγκαία υποστήριξη. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο καταρτίζει, εντός δύο μηνών από τη συγκρότησή του, τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Συμπολιτείας. Με τον Οργανισμό καθορίζονται οι υπηρεσιακές μονάδες της Συμπολιτείας, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά τους, οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες και οι έδρες τους και οι κατά κατηγορία, κλάδο ή ειδικότητα οργανικές θέσεις, οι οποίες συστήνονται τόσο στην κεντρική όσο και στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Συμπολιτείας. Οι θέσεις που συνιστώνται με τον Οργανισμό μπορεί να καλύπτονται με μετάταξη υπαλλήλων από τους Ο.Τ.Α. που μετέχουν στη Συμπολιτεία. Επίσης επιτρέπεται η απόσπαση στη Συμπολιτεία προσωπικού των Ο.Τ.Α. που μετέχουν σε αυτήν με κοινή απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου της Συμπολιτείας. Η απόσπαση έχει διάρκεια δύο έτη και μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα. Η δαπάνη μισθοδοσίας των αποσπασμένων βαρύνει τη Συμπολιτεία. Πόροι των Συμπολιτειών είναι :

- οι υποχρεωτικές εισφορές των μελών τους,
- άμεση επιχορήγηση, ιδίως για τη κάλυψη λειτουργικών εξόδων της Συμπολιτείας.

Τα έσοδα της Συμπολιτείας από την είσπραξη των πάσης φύσεως προστίμων, χρηματικών ποινών εν γένει και προσαυξήσεων επ' αυτών, αποδίδονται κάθε τέσσερις μήνες στο Δήμο ή την Κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου διαπιστώθηκε η σχετική παράβαση.

Συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας για την από κοινού οργάνωση μίας ή περισσότερων δημοσίων υπηρεσιών

Ο Δήμος μπορεί να συνάπτει με όμορους δήμους και κοινότητες συμβάσεις με τις οποίες αναλαμβάνει την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησής τους. Οι συμβάσεις αυτές θα ονομάζονται «συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας». Σε αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του αναλαμβάνοντος δήμου. Η διαδημοτική συνεργασία θα οργανώνεται με σύμβαση μεταξύ περισσότερων Δήμων με κοινά αναπτυξιακά συμφέροντα και χαρακτηριστικά. Στις συμβάσεις αυτές μπορεί να συμμετέχει και το κράτος, εάν συμβάλλει με πόρους και μέσα στην εκτέλεσή τους. Με τη σύμβαση μπορούν να δημιουργούνται μία ή περισσότερες διαδημοτικές υπηρεσίες. Με την ίδια σύμβαση θα γίνεται και χωροταξική κατανομή των διαδημοτικών υπηρεσιών σε περισσότερους Δήμους για λόγους ισόρροπης ανάπτυξης. Ο κάθε υπάλληλος θα εξακολουθήσει να ανήκει οργανικά στο Δήμο στον οποίο διορίστηκε. Οι καινούργιοι υπάλληλοι που θα προσλαμβάνονται μετά την οργάνωση της διαδημοτικής υπηρεσίας, θα ανήκουν κατευθείαν στη διαδημοτική υπηρεσία, με πρόβλεψη από τη σύμβαση για τον τρόπο κατανομής του προσωπικού μετά την ενδεχόμενη διάλυση της διαδημοτικής υπηρεσίας. Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται εδαφικές ενότητες μέσα στις οποίες μπορούν

να αναπτυχθούν οι μορφές των διαδημοτικών συνεργασιών. Για τις διαδημοτικές συνεργασίες που θα δημιουργούνται με την διαδικασία που αναφέρεται παραπάνω καταρτίζεται ειδικό πρόγραμμα συνεργασίας (ΕΠΣΥΝ), διάρκειας τουλάχιστον οκτώ ετών, το οποίο χρηματοδοτείται με τους πόρους που διέθεταν μέχρι την έναρξη της συνεργασίας οι οικείοι ΟΤΑ για την άσκηση των αρμοδιοτήτων που πλέον αποτελούν το αντικείμενο συνεργασίας προσαυξημένους κατά 50%. Η προσαύξηση θα καταβάλλεται από το λογαριασμό Διαδημοτικών Συνεργασιών που δημιουργείται στο ΥΠΕΣΔΔΑ.

Συμπράξεις μεταξύ ΟΤΑ και ιδιωτών

Δήμοι, Κοινότητες, Σύνδεσμοι, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου της αυτοδιοίκησης μπορούν να συμπράττουν με φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου για την παροχή υπηρεσιών, οι οποίες εντάσσονται στην σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους. Η απόφαση σύμπραξης λαμβάνεται με πλειοψηφία των δυο τρίτων του συνολικού αριθμού των μελών του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Η σύμπραξη μεταξύ ΟΤΑ και ιδιωτών μπορεί να καταλήξει είτε σε σύναψη σύμβασης μέσω διαγωνισμού, είτε σε ίδρυση κοινών επιχειρήσεων.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Αύξηση των μελών των δημοτικών συμβουλίων

Ο Δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, τη Δημαρχιακή Επιτροπή και το Δήμαρχο. Με το νέο Κώδικα αυξάνονται κατά δύο οι θέσεις των δημοτικών συμβουλίων και διαμορφώνονται ως εξής:

- Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελείται από 13 μέλη σε Δήμους με πληθυσμό έως 5.000 κατοίκων
- 17 μέλη σε Δήμους 5.001 έως 10.000 κατοίκων
- 21 σε Δήμους 10.001 έως 30.000 κατοίκων
- 27 σε Δήμους 30.001 έως 60.000 κατοίκων
- 33 σε Δήμους 60.001 έως 100.000 κατοίκων
- 37 σε Δήμους 100.001 έως 150.000 κατοίκων
- 41 σε Δήμους 150.001 έως και 500.000 κατοίκων
- 45 σε Δήμους 500.001 κατοίκων και πάνω (στην περίπτωση αυτή αυξάνονται κατά 4 τα μέλη).

Στον αριθμό αυτό των συμβούλων δεν περιλαμβάνεται και ο Δήμαρχος. Οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων, στα δημοτικά διαμερίσματα τριακοσίων κατοίκων και άνω, είναι και μέλη των δημοτικών συμβουλίων και καταλαμβάνουν τις ανωτέρω επιπλέον έδρες. Κάθε Έλληνας υπήκοος είναι δημότης ενός δήμου ή κοινότητας και στο δήμο αυτό ή την κοινότητα είναι και εκλογέας. Οι δημότες συμμετέχουν στη διοίκηση των νομικών προσώπων των ΟΤΑ. Οι δήμοι είναι υποχρεωμένοι να διασφαλίσουν την άσκηση του δικαιώματος των πολιτών στην πληροφόρηση και μεριμνούν για τη διαρκή βελτίωση της διαφάνειας της δράσης τους. Οι δημότες - κάτοικοι μπορούν να καταθέτουν ατομικά ή ομαδικά στο δημοτικό συμβούλιο αναφορές και ερωτήσεις σχετικά με θέματα που τους αφορούν. Το δημοτικό συμβούλιο θα είναι υποχρεωμένο να εξετάζει και να απαντά στους πολίτες, εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα ημερών. Στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων που γίνεται μαγνητοφώνηση δεν τηρούνται πρακτικά.

Γίνεται απομαγνητοφώνηση και τα κείμενα των αποφάσεων που λαμβάνονται, με ευθύνη των δημάρχων θα «εκτίθενται» στο διαδίκτυο.

Χιλιομετρικές αποστάσεις πρόστιμα

Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη άσκησης του εκλογικού δικαιώματος ο πολίτης θα τιμωρείται με πρόστιμο από 150 έως 500 ευρώ. (Στο ισχύον νομικό πλαίσιο το πρόστιμο που προβλεπόταν ήταν από χίλιες έως πέντε χιλιάδες δραχμές). Από το πρόστιμο αυτό θα απαλλάσσονται οι εκλογείς που έχουν περάσει το 65 έτος της ηλικίας τους, (μέχρι σήμερα ίσχυε μόνο για εκείνους που είχαν περάσει το 75 έτος). Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται αύξηση των χιλιομετρικών ορίων από τα 200 στα 300, για όσους μπορούν δικαιολογημένα να μην ψηφίσουν λόγω αποστάσεως.

Εφορευτικές επιτροπές

Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών διπλασιάζονται. Τις ημέρες διεξαγωγής των εκλογών θα υπάρχουν δύο βάρδιες, η μία θα αναλαμβάνει από τις 7 το πρωί μέχρι τις 6 το απόγευμα και η δεύτερη από τις 6 το απόγευμα μέχρι και το πέρας της ψηφοφορίας.

Πώς θα λειτουργεί η ποσόστωση

Κάθε υποψήφιος θα αποδέχεται γραπτά την πρόταση του επικεφαλής ότι θα συμμετέχει στο συνδυασμό. Αν και υπάρχει η πρόβλεψη της ποσόστωσης του 1/3 στους συνδυασμούς (άρθρο 50 παρ.3) δεν τίθεται ουσιαστικά ζήτημα υποχρεωτικότητας, αφού στο τέλος του άρθρου 51 τονίζεται ότι η παράγραφος του προηγούμενου άρθρου δεν ισχύει αν διαπιστωθεί, μετά από την προκήρυξη εκδήλωσης του ενδιαφέροντος για υποβολή υποψηφιότητας, άρνηση από κάποιο από τα δύο φύλα να είναι υποψήφιοι.

Ασυμβίβαστο εξαιτίας οφειλών

Δεν μπορούν να είναι Δήμαρχοι ή Δημοτικοί Σύμβουλοι όποιοι είναι οφειλέτες του δήμου, από οποιαδήποτε αιτία, για ποσό ανώτερο από των 3.000 ευρώ. Δεν μπορούν να είναι Πρόεδροι Κοινοτήτων ή Κοινοτικοί Σύμβουλοι πρόσωπα που είναι οφειλέτες της Κοινότητας για ποσό ανώτερο από 1.500 ευρώ. Αν ένας οφειλέτης του Δήμου ή της Κοινότητας εκλεγεί Δήμαρχος, Πρόεδρος Κοινότητας, Δημοτικός ή Κοινοτικός σύμβουλος, οφείλει να εξοφλήσει την οφειλή του έως την ημέρα της εγκαταστάσεως των Δημοτικών και Κοινοτικών αρχών.

Συνενώσεις

Δημοτικό διαμέρισμα στο οποίο λειτουργεί τοπικό συμβούλιο, έχει απογραφεί αυτοτελώς και έχει πληθυσμό τουλάχιστον 1500 κατοίκους και οικονομική δυνατότητα, μπορεί να αποτελέσει ιδιαίτερη κοινότητα, αν το ζητήσουν τα τρία τέταρτα τουλάχιστον των εκλογέων και με την προϋπόθεση ότι ο δήμος από τον οποίο αποσπάται παραμένει τουλάχιστον με 5.000 κατοίκους.

Εθελοντικές συνενώσεις

Δύο ή περισσότεροι όμοροι δήμοι μπορούν να συνενωθούν μετά από αποφάσεις των δημοτικών τους συμβουλίων, που λαμβάνονται με πλειοψηφία των 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών του κάθε συμβουλίου ή με απλή πλειοψηφία. (Στη δεύτερη αυτή περίπτωση απαιτείται και έγκριση της απόφασης από το αντίστοιχο εκλογικό σώμα με τη διενέργεια δημοψηφίσματος). Μία ή περισσότερες κοινότητες που συνορεύουν με ένα δήμο, μπορούν να ενωθούν με αυτόν, μετά από αποφάσεις των Συμβουλίων τους και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνονται

με πλειοψηφία 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών του κάθε συμβουλίου. Δύο ή περισσότερες όμορες κοινότητες μπορούν να συνενωθούν και να αποτελέσουν ένα δήμο ή κοινότητα, μετά από αποφάσεις των συμβουλίων τους που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία. Οι δήμοι που συνενώνονται λαμβάνουν για μία οκταετία διπλάσια οικονομική ενίσχυση (ΚΑΠ και ΣΑΤΑ), η οποία και χρηματοδοτεί το ειδικό πρόγραμμα συνένωσης. Οι κοινότητες που συνενώνονται λαμβάνουν για μία τετραετία διπλάσια οικονομική ενίσχυση (ΚΑΠ και ΣΑΤΑ).

Προσάρτηση συνοικισμών ή δημοτικών διαμερισμάτων

Ένα δημοτικό διαμέρισμα στο οποίο λειτουργεί τοπικό συμβούλιο μπορεί να προσαρτηθεί σε άλλο δήμο, με τον οποίο συνορεύει, αν το ζητήσουν οι μισοί τουλάχιστον από τους εκλογείς του. (Απαραίτητη επίσης προϋπόθεση είναι να συναινέσει ο δήμος στον οποίο ζητείται να γίνει η προσάρτηση).

Δεν επιτρέπεται να προσαρτηθεί ένα δημοτικό διαμέρισμα σε άλλο δήμο, πριν περάσει μία πενταετία από τότε που δημιουργήθηκε το διάταγμα ή ο νόμος με το οποίο αναγνωρίστηκε ο δήμος, όπου υπαγόταν το δημοτικό διαμέρισμα.

Συνοικισμός που δε συνορεύει με το δήμο ή την κοινότητα, στον οποίο υπάγεται διοικητικά, προσαρτάται σε ένα από τους δήμους που συνορεύει. Για την προσάρτηση εκδίδεται διάταγμα, με απόφαση του υπουργού Εσωτερικών. Αν ο συνοικισμός δεν ανήκει στον ίδιο νομό με το δήμο ή την κοινότητα με τον οποίο συνορεύει και στον οποίο θα προσαρτηθεί, το διάταγμα εκδίδεται μετά από σχετική εισήγηση των γενικών γραμματέων των οικείων περιφερειών. Τέλος σε μία σειρά από άρθρα προβλέπεται η ρύθμιση χρεών από τους δημότες, και η ανάπτυξη επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Αρχές που πρέπει να διέπουν τον Κώδικα

Του Χρήστου Παλαιολόγου, γενικού γραμματέα της ΚΕΔΚΕ

Το περιεχόμενο του αναθεωρημένου Συντάγματος, άρθρο 102, του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, που πρέπει επιτέλους να κυρωθεί στο σύνολό του, καθώς και η καθολική απαίτηση για ουσιαστική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση, επιτάσσουν την προσαρμογή του πολιτικού - διοικητικού συστήματος της χώρας μας στις συνθήκες της σύγχρονης εποχής και του Ευρωπαϊκού θεσμικού πλαισίου. Η οριστική διαμόρφωση των δύο επιπέδων Αυτοδιοίκησης ως οργανικό μέρος του ενιαίου πολιτικού - διοικητικού συστήματος, η αποσαφήνιση του μηχανισμού κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιπέδων της αυτοδιοίκησης, ο σαφής προσδιορισμός της έννοιας της τοπικής αυτονομίας διαμέσου της αναβάθμισης και ισχυροποίησης των εννοιών της διοικητικής, οικονομικής και πολιτικής αυτοτέλειας, πρέπει να είναι οι αρχές ενός σύγχρονου πλαισίου λειτουργίας των Ο.Τ.Α.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το Σύνταγμα όρισε τελικά δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης

Για το δεύτερο βαθμό

- Μετά τον Καποδίστρια και την ενδυνάμωση των Περιφερειών τόσο από την Κεντρική εξουσία όσο και από την Ε.Ε. ,
- Με την εκτίμηση ότι η Περιφέρεια αποτελεί το επίπεδο που συγκεντρώνει τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη που μπορούν να δη-

μιουργήσουν τις προϋποθέσεις για καλύτερη ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, επιβάλλεται η θέσπιση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης ως δεύτερου βαθμού, στα όρια των σημερινών Περιφερειών με αιρετό Περιφερειακό Συμβούλιο και αιρετό Περιφερειάρχη ως βαθμίδα προγραμματισμού και υλοποίησης της ανάπτυξης της περιφέρειας, συντονισμού των προσπάθειών των Ο.Τ.Α., υποστήριξης των διαδημοτικών συνεργασιών στη διαδικασία ιεράρχησης, επιλογής και εκτέλεσης έργων και μέτρων.

Για τον πρώτο βαθμό

Η βάση κάθε μεταρρύθμισης ήταν, είναι και θα είναι ο ισχυρός Δήμος που πρέπει και μπορεί να έχει σημαντικό μερίδιο στην ανάπτυξη, να παρέχει υπηρεσίες στους πολίτες, να οδηγεί και να συντονίζει τη διαμόρφωση των αναγκαίων συναινέσεων και συμφωνιών.

Για τη πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση υπάρχουν δύο διακριτές περιοχές:

α) Οι Μητροπολιτικοί Δήμοι, όπου απαιτείται μια διοικητική βαθμίδα που λαμβάνονται οι αποφάσεις για ολόκληρο το αστικό συγκρότημα της Μητροπολιτικής περιοχής. Ένας ισχυρός Συνδεσμος Δήμων με διευρυμένες αρμοδιότητες και μηχανισμό υποστήριξης είναι αναγκαίος προκειμένου να αντιμετωπίσει ενιαία τα θέματα των μεγάλων κέντρων.

β) Οι Δήμοι της Περιφέρειας που πρέπει να συγκροτηθούν με άξονα πόλεις μεσαίου και μικρού μεγέθους, προκειμένου να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα, τη δυνατότητα παροχής ικανοποιητικών

υπηρεσιών και αναπτυξιακής παρέμβασης, την ανταγωνιστικότητά τους, την αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού, την προστασία του αστικού, αγροτικού και φυσικού περιβάλλοντος και τελικά τη συγκράτηση του πληθυσμού και την ισόρροπη ανάπτυξη.

Ωστόσο, στο βαθμό που οι συνενώσεις δεν εξασφαλίζουν μια τέτοια εξέλιξη είναι επιβεβλημένο ένα πλαίσιο κινήτρων και αντικινήτρων που να επιβάλλει σε μικρούς Ο.Τ.Α. τις διαδημοτικές συνεργασίες.

Τέλος, ένα ειδικότερο καθεστώς πρέπει να προβλεφθεί για τις απομονωμένες περιοχές, όπως οι ορεινές, οι αραιοκατοικημένες, οι νησιωτικές, ώστε να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες συνθήκες τους.

ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

Ο νέος Κώδικας με τη ριζική αλλαγή που επιχειρείται πρέπει να υπηρετεί την ποιοτική αλλαγή προς την κατεύθυνση:

- Δημοκρατίας και Συμμετοχής
- Αποκέντρωσης
- Οργανικής συνάρθρωσης των Αυτοδιοικητικών θεσμών με την τοπική κοινωνία
- Νέου περιεχομένου, χαρακτήρα και προσανατολισμού της Αυτοδιοίκησης
- Νέας σχέσης, τόσο προς το εθνικό κράτος όσο και προς τους υπερεθνικούς θεσμούς της Ε.Ε.

Τρεις οι θεμελιώδεις αρχές

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα πρέπει να εδράζεται σε τρεις θεμελιώδεις αρχές:

- Την αρχή της Τοπικής Αυτονομίας
- Την αρχή του Τεκμηρίου Αρμοδιότητας
- Την αρχή της Επικουρικότητας

Η εφαρμογή των αρχών αυτών ως βασικών κριτηρίων κατανομής αρμοδιοτήτων και ευθυνών, θα εξασφάλιζε τη λήψη των αποφάσεων στο πιο κοντινό προς τους πολίτες επίπεδο διοίκησης.

Οι παραπάνω αρχές πρέπει να δεσμεύουν τη Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την επεξεργασία και σύνταξη των εκτελεστών νόμων του άρθρου 102 του Συντάγματος.

Στην πράξη, αυτό θα οδηγήσει να διακρίνονται οι δημόσιες υποθέσεις σε: τοπικής, περιφερειακής και εθνικής σημασίας, έτσι ώστε οι ανώτεροι να ασκούν μόνο τις αρμοδιότητες που οι πιο κάτω δεν μπορούν ν' ασκήσουν αποτελεσματικά.

Αρμοδιότητες Κράτους - Αυτοδιοίκησης

Ως προς τις αρμοδιότητες, κατανομή και μεταβίβαση από το Κράτος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τέσσερις παρατηρήσεις:

α) Το κράτος χαράζει τις γενικές κατευθύνσεις της πολιτικής σε όλους της τομείς της δημόσιας ζωής.

Διαμορφώνει τις αναγκαίες υποδομές σε εθνικό επίπεδο.

Διατηρεί το ενιαίο πλαίσιο πολιτικής για όλη τη χώρα. Αλλά παραμένει σ' αυτόν τον επιτελικό ρόλο.

Δεν εφαρμόζει πολιτικές σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και δεν παρεμβαίνει διοικητικά στη διαμόρφωση περιφερειακών και τοπικών πολιτικών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης παρά μόνο στο βαθμό που αντιβαίνουν στο γενικό πλαίσιο των γενικών κατευθύνσεων πολιτικής που διαμορφώνει η νομοθετική εξουσία.

β) Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν «εχωρούνται» από το κράτος κάποια προγράμματα και πολιτικές.

Η Τ.Α. ασκεί πρωτογενώς εξουσία στο πλαίσιο της τοπικής και περιφερειακής πολιτικής, οριοθετούμενη από τις γενικές κατευθύνσεις και πολιτικές της κεντρικής εξουσίας. Η διαλεκτική Τοπικής και Περιφερειακής πολιτικής του κράτους απαιτεί θεσμούς και διαδικασίες συνάρθρωσης, διαλόγου και συνεργασίας κράτους και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ορίζοντες και όχι ιεραρχικού χαρακτήρα, που ως σήμερα δεν έχουν καθιερωθεί.

γ) Στο ζήτημα της μεταφοράς κρατικών αρμοδιοτήτων στην Τ.Α. απαραίτητες προϋποθέσεις είναι:

➤ Η μελέτη πλήρους κοστολόγησης και η εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων και ανθρώπινου δυναμικού εκ των προτέρων.

➤ Η δυνατότητα έκφρασης αντίρρησης από τους Ο.Τ.Α. για τυχόν αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζονται.

δ) Οι διαδημοτικές συνεργασίες και οι αρμοδιότητες διαδημοτικού χαρακτήρα που θα ασκούνται, δεν μπορεί να παραβιάζουν την διοικητικό -πολιτική Αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πολιτικό και διοικητικό σύστημα των Ο.Τ.Α.

Η πολιτική αντιπροσώπευση και συγκεκριμένα η δημοκρατική νομιμοποίηση των οργάνων της Τ.Α. είναι εκείνη που διαμορφώνει το περιεχόμενο και τη δυναμική της πολιτικο-διοικητικής αυτοτέλειας στο πλαίσιο του Συντάγματος και

των νόμων.

Στις σημερινές συνθήκες, η εφαρμογή της πολιτικής ευθύνης και του ελέγχου αποκτά κρίσιμη σημασία όταν την προσεγγίσουμε ως εγγύηση για τη διαφάνεια, την τήρηση της νομιμότητας και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών.

Τώρα λοιπόν χρειάζονται μεταρρυθμίσεις στο πολιτικό -διοικητικό σύστημα των Ο.Τ.Α.

Σύνθεση και λειτουργία των αιρετών οργάνων

Ως βασικές κατευθύνσεις προς τη συγκρότηση και λειτουργία των αιρετών οργάνων της Τ.Α. προτείνονται:

➤ Το Δημοτικό Συμβούλιο (που πρέπει να εκλέγεται με απλή αναλογική) είναι το βουλευόμενο όργανο του Δήμου.

Λαμβάνει τις προγραμματικούς και κανονιστικούς χαρακτήρα αποφάσεις, αποφασίζει τις κατευθύνσεις της πολιτικής του Δήμου και ασκεί πολιτικό έλεγχο. Ασκεί εποπτεία και έλεγχο σε όλα τα όργανα του Δήμου.

➤ Ο Δήμος διοικείται από συλλογικό ολιγομελές εκτελεστικό όργανο με επικεφαλής τον Δήμαρχο.

➤ Το εκτελεστικό όργανο προτείνει πολιτικές στο Δ.Σ., υλοποιεί τις αποφάσεις του, εφαρμόζει εγκεκριμένες πολιτικές.

➤ Το Δημοτικό Συμβούλιο συγκροτεί μόνιμες Επιτροπές κατά θέματα και τομείς στις οποίες μετέχουν δημοτικοί σύμβουλοι κατ' αναλογία από τις εκλεγμένες παρατάξεις.

➤ Η σημερινή Δημαρχιακή Επιτροπή περιορίζεται αυστηρά σε θέματα οικονομικής διαχείρισης του Δήμου.

➤ Ο έλεγχος του Δ.Σ. στα διάφορα όργανα του Δήμου και ιδίως στο Εκτελεστικό Όργανο ασκείται σε τακτές συνεδριάσεις.

➤ Ενίσχυση των Διαμερισματικών Συμβουλίων των αστικών Δήμων, των Τοπι-

κών Συμβουλίων και των Συνοικιακών Συμβουλίων με αρμοδιότητες και πόρους ενισχύοντας την εσωτερική αποκέντρωση του Δήμου.

Η δημοσιότητα και η διαφάνεια μετά τη ρητή κατοχύρωση της τελευταίας στο Σύνταγμα είναι πολύτιμες γιατί εκτός του πολιτικού ελέγχου δίνουν τη δυνατότητα ενημέρωσης, συμμετοχής και έκφρασης στους δημότες.

Τα «Τοπικά Δημονηφίσματα», με αυστηρούς κανόνες για τα μείζονα και καθολικά τοπικά θέματα που θα γίνονται, καθώς και για τη διενέργεια, τις επιπτώσεις που θα έχουν έξω από την έκφραση της γνώμης των Δημοτών, μπορούν να εξασφαλίζουν και συναινέσεις.

Προσοχή για να μην υπάρξουν φαινόμενα εκφυλισμού του θεσμού και σε πλατόφωρμα διαμαρτυριών για όλα.

Οικονομική αυτοδυναμία - οικονομική αυτοτέλεια

Η Συνταγματική κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλει των Ο.Τ.Α. των τοπικών εσόδων καθώς και η ρητή πρόβλεψη ότι κάθε μεταβίβαση κρατικής αρμοδιότητας πρέπει να συνοδεύεται από τους αντίστοιχους πόρους, απαιτούν στα πλαίσια του ενιαίου δημοσιονομικού συστήματος και των λειτουργιών, των επενδύσεων και του προγραμματισμού, την απτή εξειδίκευση, με ιδιαίτερη έμφαση :

➤ Στη διασφάλιση των κρατικών επιχορηγήσεων μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, προβλέποντας ρητώς την απόδοση του 20% του Φ.Φ.Ν.Π., καθώς και του 50% των τελών κυκλοφορίας.

➤ Στην καθιέρωση ιδίων πόρων με τοπική φορολογία που θα μπορεί να επιβάλλει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και ανάγκες με μεταρρύθμιση και αναδιανομή φορολογικών πόρων και όχι με πρόσθετη επιβάρυνση των πολιτών.

➤ Στην από πριν κοστολόγηση των υπό

μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το Κράτος στην Τ.Α. και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.

➤ Στην ενεργότερη συμμετοχή της Τ.Α στον οικονομικό προγραμματισμό και στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας, με την ευθύνη μεγαλύτερου προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι όποιες μεταρρυθμίσεις επαληθεύονται από την αντίστοιχη οικονομική μεταρρύθμιση, στα πλαίσια του ενιαίου δημοσιονομικού συστήματος.

Σε τελευταία ανάλυση, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις είναι εκείνες που καθορίζουν το τελικό και πραγματικό αποτέλεσμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

Έλεγχος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης, παράβασης νόμων κατά την άσκηση των αυτοδιοικητικών πολιτικών, εξυπηρέτησης πελατειακών σχέσεων και τοπικών συμφερόντων, προσδίδουν συχνά αρνητική εικόνα στην διαχείριση της Τ.Α., διότι οι πολίτες έχουν εξ' αντικειμένου καλύτερη εποπτεία της αυτοδιοικητικής διαχείρισης και των αντίστοιχων πρακτικών από ότι λόγω χάρη στην κρατική διαχείριση. Τα ζητήματα αυτά όμως, αποτελούν οργανικό τμήμα της γενικότερης κρίσης της ελληνικής κοινωνίας, των ευρύτερων φαινομένων και πρακτικών και διαπλοκής, της κυριαρχίας της λογικής του ατομικού συμφέροντος υπεράνω όλων, της εμπορευματοποίησης των κοινωνικών σχέσεων, της μετατροπής της πολιτικής σε καριέρα. Κατά συνέπεια, τα αντίστοιχα αρνητικά φαινόμενα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν υπερβαίνονται με ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, αλλά με πολιτικές πρακτικές αναπροσανατολισμού της κοινωνίας και της πολιτικής.

Η ενίσχυση του διοικητικού χαρακτήρα κρατικού ελεγκτικού μηχανισμού, υπο-

νομεύει την διοικητικό - πολιτική αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και γραφειοκρατικοποιεί τις αυτοδιοικητικές πρακτικές.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση υπερασπίζοντας το κύρος και την αυτονομία της, απευθυνόμενη προς την ίδια την τοπική κοινωνία, πρέπει να ενισχύσει τις πρακτικές αυτοελέγχου από τα ίδια τα όργανα της Αυτοδιοίκησης, νοούμενης ως ενιαίου θεσμού με ενιαίες εσωτερικές λειτουργίες.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι "ελεγκτικοί μηχανισμοί" του κράτους, δε μπορούν να παραβαίνουν την πολιτική διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εξάλλου, η εποπτεία του κράτους περιορίζεται αυστηρά σε έλεγχο νομιμότητας και όχι στην ουσία της πολιτικής και των δράσεων της Αυτοδιοίκησης.

Δημοτικές Επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα

Η πρόταση για την κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. και την αντίστοιχη διαφοροποίηση του νομικού τους πλαισίου, είναι κατ' αρχήν ορθή. Πρέπει να επισημάνουμε όμως ορισμένα σημεία.

α) Κοινωφελείς Επιχειρήσεις

Οι Κοινωφελείς Επιχειρήσεις, όπως περιγράφονται, δεν λειτουργούν κατά τους κανόνες της ιδιωτικής, αλλά της κοινωνικής οικονομίας, προσαρμοζόμενες και στο δημόσιο χαρακτήρα των ανατιθεμένων σε αυτές αρμοδιοτήτων.

Το γεγονός ότι στην Ελλάδα η κοινωνική οικονομία δεν έχει αναπτυχθεί, δεν είναι λόγος να ταυτίζουμε τους κανόνες λειτουργίας της προς αυτούς της ιδιωτικής οικονομίας. Το νομικό καθεστώς των επιχειρήσεων αυτών, δεν πρέπει να είναι δέσμιο διαφόρων προηγούμενων νομικών σχημάτων, όπως το κείμενο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α θεωρεί, αλλά να διατυπωθεί με ιδιαίτερη προσοχή λόγω της ιδιαίτερης σημασίας του θεσμού, αλλά και

λόγω του ότι θα μπορούσε να αποτελέσει πρόπλασμα νομοθέτησης της κοινωνικής οικονομίας.

β) Παραγωγικές επιχειρήσεις Ο.Τ.Α.

Είναι καταρχήν αποδεκτό το πνεύμα ταύτισης των επιχειρήσεων αυτών προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, με τις ακόλουθες παρατηρήσεις :

Καίτοι για όλες τις επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. είναι και σήμερα αναγκαία προηγούμενη τεχνικοοικονομική μελέτη, ειδικά για την κατηγορία αυτή θα πρέπει η μελέτη να καταρτίζεται και να ελέγχεται με ιδιαίτερη επιστημονική αυστηρότητα, πρώτον, διότι οι Δήμοι δεν διαθέτουν την αναγκαία επιχειρηματική τεχνογνωσία και εμπειρία και από την δομή τους δεν είναι προσαρμοσμένοι για αντίστοιχο έργο, δεύτερον δε, διότι ακόμα και στην κατηγορία αυτή ενυπάρχει ο κοινωνικός χαρακτήρας της επιχείρησης (αξιοποίηση τοπικών πόρων, ικανοποίηση τοπικών αναγκών, ή έστω διασφάλιση πλεονάσματος υπέρ των σκοπών του Δήμου).

Κατά συνέπεια, η παραγωγική επιχείρηση δεν είναι μία συνήθης επιχειρηματική δραστηριότητα, ο δήμος δεν μπορεί να επιδιώκει το κέρδος με το πνεύμα και τους τρόπους του ιδιώτη επιχειρηματία, ούτε να αναλαμβάνει επιχειρηματικούς κινδύνους, όπως αυτός.

γ) Αναπτυξιακές Εταιρείες

Οι αναπτυξιακές εταιρείες είναι, ίσως, η πιο σημαντική, από άποψη στόχων, κατηγορία αυτοδιοικητικών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι στοχεύει στην υποστήριξη της ολοκληρωμένης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της : οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική.

Η αναπτυξιακή εταιρεία, αφενός μεν λειτουργεί ως επιτελικός φορέας που προετοιμάζει επιστημονικά τη μελέτη και τον σχεδιασμό της ανάπτυξης μιας περιοχής, προετοιμάζει τα αντίστοιχα προγράμματα, παρακολουθεί και υποστηρίζει την εφαρμογή τους. Αφετέρου, υποστηρίζει την επί του πεδίου εφαρμογή των αναπτυξιακών παρεμβάσεων και διαδικασιών, υποστηρίζοντας συμβουλευτικά

τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, της κοινωνικής οικονομίας (λ.χ. συνεταιρισμούς, αλλά και τους ιδιώτες επενδυτές) στις πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις τους αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Τέλος, οι αναπτυξιακές εταιρείες πρέπει να μπορούν να αναλαμβάνουν και οι ίδιες ή να μετέχουν σε επιχειρηματικές δραστηριότητες που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή της αναπτυξιακής διαδικασίας ή, από την άλλη πλευρά, να τους ανατίθεται από τους Ο.Τ.Α. η υλοποίηση της αναπτυξιακής τους πολιτικής.

Λόγω του σύνθετου και πολυδιάστατου αντικειμένου τους, οι αναπτυξιακές εταιρείες αναφέρονται εκ των πραγμάτων σε αντικείμενα που κατ' αρχήν ανήκουν στην σφαίρα δραστηριότητας των κοινωφελών και παραγωγικών εταιρειών.

Αντίστοιχα, κατά συνέπεια, θα πρέπει να διατυπωθεί και το νομικό πλαίσιο που τις διέπει.

Τέλος, είναι συζητήσιμο, αν επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. όπως αυτές που παραδειγματικά αναφέρονται στην αντίστοιχη παράγραφο του κειμένου του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., ορθά αναφέρονται ως αναπτυξιακές, τουλάχιστον όπως προηγουμένως προσδιορίστηκαν.

δ) «Δημοτικές Ανταποδοτικές Επιχειρήσεις»

Είναι αμφίβολο αν μπορούν να θεωρηθούν ιδιαίτερη και ενιαία κατηγορία, οι εταιρείες που αναφέρονται στη σχετική παράγραφο του κειμένου του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

Κατά τη γνώμη μου, ορισμένες από τις αναφερόμενες σε αυτήν επιχειρήσεις, όπως λ.χ. οι Δ.Ε.Υ.Α., εκ των πραγμάτων θα διέπονται από ιδιαίτερο νομοθετικό πλαίσιο, όπως και σήμερα συμβαίνει (Ν. 1069/ 1980).

Ν.Π.Δ.Δ.

Έχω τη γνώμη, ότι υπάρχει πεδίο δράσης για τα Ν.Π.Δ.Δ. της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου κατά τρόπο αποκε-

ντρωμένο καθ' ύλην και με διοικητικές διαδικασίες πλέον ευέλικτες από αυτές του Δήμου, παράλληλα δε και με την συμμετοχή των πολιτών, να ασκούνται κατ' ανάθεση αρμοδιότητες και πολιτικές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το νομικό πλαίσιο των Ν.Π.Δ.Δ., το οποίο εκ των πραγμάτων θα ακολουθήσει τους κανόνες δημοσίου δικαίου και του δημοσίου λογιστικού, θα πρέπει να εξαντλεί τα περιθώρια ευέλικτης δομής και λειτουργίας και ταυτόχρονα διαφάνειας διαδικασιών. Μια νομοθετική μεταρρύθμιση ως προς τα Ν.Π.Δ.Δ. είναι, κατά συνέπεια, αναγκαία.

Καταστατική θέση αιρετών

Η καταστατική θέση των αιρετών πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ειδικής επεξεργασίας, όπως αυτό γίνεται και στα πλαίσια του ΕΧΤΑ, στο άρθρο 7.

Είναι καιρός να άρουμε τις επιφυλάξεις μας προς το ελάχιστο κοινά αποδεκτό σύστημα αρχών, που καταστρώνει ο ΕΧΤΑ, αλλά να προχωρήσουμε ακόμη περισσότερο στην κατάστρωση ενός περισσότερο σύγχρονου και αποτελεσματικού πλαισίου καταστατικής θέσης των αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι η κείμενη σήμερα νομοθεσία θεωρεί το αιρετό αξίωμα και εκείνων που υποχρεούνται να αφιερώνουν πλήρη χρόνο εργασίας στον οργανισμό που υπηρετούν, ως άμισθο και τιμητικό.

Πρέπει να αρθούν οι επιφυλάξεις που έχει διατηρήσει η χώρα μας ως προς την παρ.2 του άρθρου 7 του ΕΧΤΑ που ρητά αναφέρει : "το καταστατικό πρέπει να επιτρέπει επαρκή οικονομική αποζημίωση για τα έξοδα που προκύπτουν από την άσκηση της εντολής καθώς και ενδεχομένως, την οικονομική αποζημίωση των διαφυγόντων κερδών, η αμοιβή του παρεχόμενου έργου και αντίστοιχη κοινωνική κάλυψη".

Επίσης, πέρα από το οικονομικό, πρέπει

στο σύγχρονο πλαίσιο να εξασφαλίζει το δικαίωμα σε κάθε πολίτη που εκλέγεται σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να διαθέτει τον αναγκαίο χρόνο, να έχει στη διάθεσή τους υπηρεσίες υποστήριξης και να έχει επίσης τους αναγκαίους πόρους, προκειμένου να ασκεί με αποδοτικότητα και εντιμότητα την αποστολή του. Η καταστατική θέση των μελών των εκλεγμένων των ΟΤΑ, να διασφαλιστεί με την έκδοση Π.Δ. με την προηγούμενη γνώμη της ΚΕΔΚΕ, στη βάση των πιο κάτω αρχών :

- α) Να εξασφαλίζει την ελεύθερη άσκηση της εντολής αξιώματος.
- β) Να προβλέπει οικονομική αποζημίωση ή αμοιβή κατά την έκταση και το μέγεθος της απασχόλησής τους.
- γ) Να διασφαλίζει την επαγγελματική τους εξέλιξη και την επανένταξη στο επάγγελμα τους, μετά το πέρας της εντολής, χωρίς απώλεια των δικαιωμάτων.
- δ) Να διασφαλίζει τα δικαιώματα της πληροφόρησης και επιμόρφωσης και να διευκολύνεται η άσκηση του έργου τους, με τη χορήγηση επαγγελματικών αδειών και από το δημόσιο και από την ιδιωτικό τομέα εργασίας.
- ε) Να προβλέπει αυτοτελή πρόσθετη κοινωνική ασφάλιση και υγειονομική κάλυψη, με αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης αυτοτελούς και με προσμέτρηση του χρόνου της εντολής (αξιώματος) στον επαγγελματικό, ασφαλιστικό τους φορέα.

Τετραετές ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης

Η εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για τον προγραμματισμό της δράσης και της οργανωτικής ανάπτυξης κάθε Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για την προσαρμογή αυτή. Ο Νόμος 1622/86 θεσμοθετεί τη διαδικασία εκπόνησης του Τοπικού Αναπτυξιακού Προγράμματος. Με βάση την πρόσφατη εμπειρία μετά α-

πό την ψήφιση του Νόμου για τις συνενώσεις, την εμπειρία που κατοχυρώνεται θεσμικά, το ειδικό πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο του προγράμματος «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί η δυνατότητα θεσμικής ρύθμισης για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης των Πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για τα οποία προβλέπονται οι σχετικοί οικονομικοί πόροι, ίδιοι πόροι, κεντρικοί αυτοτελείς πόροι, πόροι του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, πόροι του Περιφερειακού Προγράμματος, προγράμματα Υπουργείων.

Η κατανομή των οικονομικών πόρων θα πρέπει να γίνει με σαφή κριτήρια κοινής αποδοχής, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση του μεγέθους των νέων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά παράλληλα και τις ανάγκες που προκύπτουν από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Τα ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης θα πρέπει να αντιστοιχούν χρονικά με την τετραετή περίοδο κάθε Δημοτικής Αρχής, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα σχεδιασμού δράσεων και αντίστοιχου οικονομικού προγραμματισμού, που να εναρμονίζεται με τους στόχους και τα προγράμματα κάθε εκλεγμένης Δημοτικής Αρχής.

Στόχοι των ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης των Πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν:

1. Στα πλαίσια του Δημοκρατικού Προγραμματισμού, η εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε Περιφερειακό και Εθνικό επίπεδο.
2. Η σύνδεση των Περιφερειακών και των Τοπικών αναπτυξιακών παρεμβάσεων με το χωροταξικό σχεδιασμό και την προστασία του περιβάλλοντος.
3. Η εφαρμογή διαδικασιών μεσοχρόνιου, ετήσιου και οριζόντιου τομεακού προγραμματισμού κατ' αντιστοιχία προς

την τετραετή περίοδο των Δημοτικών Αρχών.

4. Η ενδυνάμωση της Διαδημοτικής συνεργασίας και της συνεργασίας με τα άλλα επίπεδα του δημοκρατικού προγραμματισμού.

5. Η οργανωμένη και συνολική αντιμετώπιση των οργανωτικών λειτουργιών και άλλων προβλημάτων.

6. Η αντιμετώπιση του αποσπασματικού τρόπου αντιμετώπισης των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών.

7. Η ουσιαστική συνεργασία με τους τοπικούς οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς και η από κοινού χάραξη της αναπτυξιακής στρατηγικής.

8. Η συμμετοχή των κοινωνικών φορέων και των πολιτών στον προγραμματισμό της δράσης των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στον οποίο και θα γίνεται έλεγχος και επανατροφοδότηση και τέλος, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων για την τεχνική και επισημονική στήριξη των ολοκληρωμένων προγραμμάτων ανάπτυξης.

Η επίτευξη των παραπάνω στόχων θα έχει ως αποτέλεσμα τον εξορθολογισμό και τη διαφάνεια στις πράξεις της Τοπικής Αρχής, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στη διοίκηση και τη διαχείριση και συνολικά τον εκδημοκρατισμό της λειτουργίας των Ο.Τ.Α.

Σε σχέση λοιπόν με τις διαδικασίες του προγραμματισμού το ζητούμενο είναι, πρώτον η εκπόνηση μεσοχρονίων σχεδίων δράσης τετραετούς χρονικού ορίζοντα κατ' αντιστοιχία προς την περίοδο των Δημοτικών Αρχών.

Δεύτερον, ετησίων προγραμμάτων που θα συνδυάζουν τις ανάγκες του οριζόντιου προγραμματισμού με τον προγραμματισμό των τομεακών δράσεων. Η διαδικασία αυτή συνδέεται πρώτον, με το σύστημα των Πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. στο σύστημα του δημοκρατικού προγραμματισμού και τον καθορισμό των σχέσεών τους με τα άλλα επίπεδα, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Περιφέρεια, Κεντρική Διοίκηση.

Προτάσεις για το νέο Κώδικα των ΟΤΑ

Του ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΤΖΙΜΑ Δημάρχου Δράμας

Ολες οι Τοπικές Κοινωνίες σήμερα, άλλες λίγο και άλλες περισσότερο, βρίσκονται σε ένα σταυροδρόμι όπου δύσκολες και κρίσιμες αποφάσεις πρέπει να παρθούν για το μέλλον. Οι επιλογές και οι αποφάσεις που παίρνουν ή αποτυγχάνουμε να πάρουμε θα επηρεάσουν την υγεία και την ευημερία της περιοχής μας και των κατοίκων της για πολλά από τα επόμενα χρόνια.

Παράλληλα στις αρχές του 21 αιώνα, γίνεται κάθε μέρα και πιο κατανοητό ότι η λεγόμενη «παγκοσμιοποίηση», η διάδοση των ιδεών, η δημιουργία συνεργασίας σε ευρύτερο επίπεδο, η ανταλλαγή απόψεων, γνώσεων, προβληματισμών σε κοινές υποθέσεις και ζητήματα έχει μπει για τα καλά στη ζωή μας. Με βάση αυτό το σκεπτικό βλέπουμε εδώ και λίγα χρόνια να έχουν δημιουργηθεί είτε σε ευρωπαϊκό είτε σε παγκόσμιο επίπεδο συνεργασίες πόλεων, δήμων, περιφερειών με απώτερο σκοπό την επίτευξη κοινών στόχων, στόχων που πιθανώς δύσκολα θα μπορούσε να υλοποιήσει από μόνη της μια τοπική κοινωνία.

Τα πεδία δράσης είναι τεράστια, πολλές φορές πέρα από τη φαντασία και οι δυνατότη-

τες απεριόριστες. Πολλοί από εμάς μετέχουμε είτε μεμονωμένα, είτε σε συνεργασία με άλλους δήμους σε ευρύτερα, ευρωπαϊκά κυρίως δίκτυα. Η εμπειρία και η γνώση που αποκτούμε από αυτές τις δράσεις είναι πιστεύω πολύτιμη. Το μέλλον λοιπόν όχι πλέον ως μεμονωμένη προσπάθεια αλλά ως συνολικής παρουσίας, ως θεσμού της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. αργά ή γρήγορα βρίσκεται στην πρόκληση της παγκοσμιοποίησης, στη διάδοση των ιδεών σε παγκόσμιο επίπεδο, στη συμμετοχή σε συνεργασίες με φορείς από όλο τον κόσμο.

Όσον αφορά την κύρια εισήγηση, αυτή είναι χωρισμένη σε θεματικές ενότητες που αναφέρονται στα βασικά προβλήματα - προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι τοπικές κοινωνίες στην εποχή μας. Μέσα στις ενότητες αυτές παρατίθενται κάποιες σκέψεις για το πώς μπορεί να δράσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Τέλος αναφέρονται και κάποιες πρακτικές που βρήκαν εφαρμογή σε διαδημοτικές συνεργασίες ή σε Μητροπολιτικούς Δήμους. Μας δίνεται ως Ελληνική αυτοδιοίκηση με τη σύνταξη του νέου κώδικα να διαμορφώσουμε εκείνο το πλαίσιο που θα δώσει την ώθηση που χρειαζόμαστε προκειμένου να ανταποκριθούμε πληρέστερα στις απαιτήσεις της Ελληνικής κοινωνίας.

Ο νέος κώδικας δεν πρέπει να είναι ένα γραφειοκρατικό όργανο που θα στραγγαλίζει τις δημιουργικές προσπάθειες των ανθρώπων της ΤΑ. Χρειάζεται να είναι ένα ευέλικτο εργαλείο που να αφήνει ελεύθερες τις δυνά-

μεις μας να αναπτυχθούν.

Ο Νέος κώδικας πρέπει να δώσει απαντήσεις

- Νέες συνενώσεις
- Εκλογικό σύστημα
- Οικονομικά
- Αρμοδιότητες
- Συνεργασίες

«Πεδία Δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

Στην καθημερινή τους προσπάθεια για επιβίωση και για βελτίωση των συνθηκών ζωής, οι τοπικές κοινωνίες βρίσκονται τα τελευταία χρόνια αντιμέτωπες με ζητήματα - προβλήματα που ομαδοποιώντας τα θα μπορούσαμε να τα χωρίσουμε πρακτικά στους ακόλουθους τομείς:

- Γεωγραφική περιοχή
- Ποσοστά ποιοτικής ανάπτυξης της περιοχής
- Ηλικιακή γήρανση, αύξηση αλλοδαπών
- Εργατικό δυναμικό, απασχόληση
- Εκπαίδευση
- Έσοδα
- Χαμηλόμισθα στρώματα
- Βιομηχανικές περιοχές
- Πόλεις / περίχωρα, αλληλοσυγκάλυνση
- Διαχείριση της γης
- Απόκτηση κατοικίας, οικοδόμηση
- Μεταφορές
- Υδάτινοι πόροι
- Ποιότητα του αέρα, μόλυνση περιβάλλοντος

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, μετά από τόσα χρόνια ενεργούς παρουσίας, μπορεί δίκαια να υποστηρίξει ότι έχει πλήρη γνώση και κατανόηση των προβλημάτων αυτών καθώς επίσης ότι έχει εφαρμόσει πλήθος μέτρων για την αντιμετώπιση τους.

Έχοντας να παλέψουμε με τις συνεχείς προκλήσεις που προκύπτουν από τους προαναφερόμενους τομείς, μπορούμε να οριοθετήσουμε θεματικά τέσσερις ενότητες προτείνοντας κάποια πεδία δράσης που μπορεί να αναλάβει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, πολλά εκ των οποίων βρίσκουν εφαρμογή και σε διεθνές επίπεδο.

Οι αναφερόμενες ενότητες σε τίτλους είναι:

A. «Διατήρηση της ποιότητας ζωής»

B. «Μείωση της απόστασης ανάμεσα στους "έχοντες" και "μη έχοντες"»

Γ. «Χρήση αυτών που μας δόθηκαν με σύνεση»

Δ. «Βελτιώνοντας την αστική μετακίνηση»

A. «Διατήρηση της ποιότητας ζωής»

Διαδικασία:

1. Δημιουργία μόνιμου και ευέλικτου δικτύου συνεργασίας για σχεδιασμό σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

2. Εντατικοποίηση συνεργασίας με γειτονικές περιοχές σε κοινά προβλήματα όπως κυκλοφοριακό, περιβάλλον, απόβλητα και α-νεργία.

3. Ανάπτυξη δεικτών προόδου στους τομείς του περιβάλλοντος, της οικονομίας και σε θέματα ισότητας. Τακτική παρακολούθηση και αναφορά προόδου.

4. Ενθάρρυνση πόλεων στην ανάπτυξη ενός περιφερειακού προγράμματος ανάπτυξης με συνεργασία των πόλεων κατά περιοχές.

5. Να αναπτύξουμε με σύνεση ένα ευρύτερο σχέδιο, με το οποίο σεβόμενοι το περιβάλλον θα προχωρήσουμε σε νέες καλλιέργειες.

6. Να αναζητήσουμε μεθόδους ένταξης αδύναμων ομάδων ανθρώπων - άστεγοι, άποροι, άνεργοι της περιοχής μας - παίρνοντας γενναίες αποφάσεις.

Τακτικές:

1. να βραβεύσουμε ομάδες που αναπτύσσουν έξυπνες πολιτικές στη χρήση γης όπως συμπαιγείς (σε μέγεθος) ή λυόμενες κατασκευές, θεσμοθετώντας δημοτικά ή νομαρχιακά βραβεία.

2. Να δημιουργήσουμε οικονομικές και φοροτεχνικές πολιτικές που υποστηρίζουν σχέδια διατηρησιμότητας και τοπικές πρωτο-

βουλίες.

3. Να ενθαρρύνουμε τη διεύρυνση των κοινωνικών συνόρων - χαρακωμάτων και να αναπτύξουμε στρατηγικές που ενισχύουν το άνοιγμα των κλειστών κοινωνιών.

4. Να αναδείξουμε υποβαθμισμένες περιοχές με προσπάθειες καλού σχεδιασμού π.χ. να ενσωματώσουμε νέα σχέδια στα υπάρχοντα κτίρια, να επιτρέψουμε καινούργιες δραστηριότητες, να περιφρουρήσουμε την δυνατότητα κίνησης των πεζών, να δημιουργήσουμε πάρκα. Όλα αυτά πάντοτε σεβόμενοι την τοπική ιστορία.

5. Να δώσουμε κίνητρα για υιοθέτηση τεχνικών και μεθόδων εργασίας που περιορίζουν την επιβάρυνση στο περιβάλλον.

B. «Μείωση της απόστασης ανάμεσα στους "έχοντες" και "μη έχοντες"»

Εργασιακή εκπαίδευση:

1. Να ενθαρρύνουμε τις επιχειρήσεις να προσφέρουν στους υπαλλήλους τους οικονομικά και άλλα κίνητρα ώστε συνεχώς να βελτιώνεται η αποδοτικότητα τους.

2. Να διαπραγματευτούμε συμφωνίες με επιχειρήσεις και συνδικάτα σε βιομηχανίες κλειδιά ώστε να πληρώνουν αξιοπρεπείς μισθούς όταν απασχολούν ανέργους ή άπορους που προέρχονται από υποβαθμισμένες γειτονιές.

3. Να επιδιώξουμε την δημιουργία επιμορφωτικού προγράμματος που θα δίνει την ευκαιρία σε χαμηλόμισθους εργάτες να εκπαιδευτούν σε μεγαλύτερης επιδεξιότητας και αμοιβής εργασίες, κυρίως σε περιοχές όπου η επάνδρωση είναι ανεπαρκής.

Απασχόληση:

1. Να πιέσουμε τις επιχειρήσεις ώστε να φροντίζουν τουλάχιστον οι χαμηλόμισθοι εργάτες να μετακινούνται από συγκεκριμένα σημεία στην εργασία τους με μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων.

2. Να επιδιώκουμε συνεχώς την ανάπτυξη στρατηγικών που θα φροντίζουν για την αύξηση της ποιότητας και της ποσότητας εργασιακών θέσεων και επιχειρηματικών ευκαιριών.

3. Να διερευνούμε την δυνατότητα αύξησης του κατώτατου ημερομισθίου ώστε να μπορούν τα νοικοκυριά να πληρώνουν τις βασικές τους ανάγκες. Η αύξηση αυτή μπορεί να γίνεται με αναγωγή με βάση τα τοπικά κόστη διαβίωσης.

4. Να αυξήσουμε τα κέντρα φύλαξης παιδιών ώστε να υπηρετούμε καλύτερα τους εργαζόμενους γονείς. Να παρέχουμε κίνητρα στους εργοδότες ώστε να δημιουργήσουν τα δικά τους κέντρα φύλαξης.

5. Να ενθαρρύνουμε ανοιχτές συζητήσεις για τα υπάρχοντα ρατσιστικά προβλήματα σε κάθε μορφής κοινωνικές δραστηριότητες όπως η εύρεση κατοικίας και εργασίας. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να διευρυνθεί σε σχολεία, εργασία, τοπικούς οργανισμούς και κοινωνικές οργανώσεις.

Η επόμενη γενιά:

1. Να προσοθήσουμε τεχνικές που ενθαρρύνουν την ενασχόληση των γονιών με το σχολείο.

2. Να επιβραβεύσουμε επιχειρήσεις που ενισχύουν σχολεία, οποιασδήποτε μορφής είναι αυτή η ενίσχυση.

3. Να ενδυναμώνουμε και να ενθαρρύνουμε συνεργασίες ανάμεσα σε οικονομικά σχολεία, περιφερειακά σχολεία και κολέγια ώστε να διευρυνθεί η ποιότητα και η ποικιλία των προσφερομένων μαθημάτων, για να διασφαλίσουμε στα παιδιά μας εφόδια για καλύτερα αμοιβόμενες και με μελλοντική εξέλιξη εργασίες.

Γ. «Χρήση αυτών που μας δόθηκαν με σύνεση»

1. Να ενισχύσουμε την δημιουργία σχεδίων αστικής ανάπτυξης που θα δίνουν έμφαση σε περιοχές που η δομή τους έχει κορεστεί.

2. Να υποστηρίξουμε αναπτυξιακές δραστηριότητες κοντά σε μεγάλους κυκλοφοριακούς άξονες.

3. Να επιβάλουμε «αυστηρές ποινές» σε οικοδομικές επεκτάσεις εκτός σχεδίου πόλεως. Αυτό θα οδηγήσει μελλοντικά ώστε η ανάπτυξη να γίνεται εντός σχεδίου.

4. Να διαφυλάξουμε τις ελεύθερες περιοχές του κέντρου από αναπτυξιακά σχέδια μεταφέροντας τα δικαιώματα σε άλλες θέσεις της πόλης.

5. Να προκαλούμε καμπάνιες που ενημερώνουν για την επιβάρυνση του περιβάλλοντος από παλιά κακοσυντηρημένα οχήματα και να προτρέψουμε τους πολίτες στην αγορά νέων, ώστε να αποτρέψουμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

6. Να παρέχουμε συνεχώς ασφαλή και εύκολη μετακίνηση με ποδήλατα και πεζοδρόμους ώστε να αποθαρρύνουμε τους πολίτες από τη χρήση οχημάτων.

7. Να προωθούμε τη χρήση τεχνικών εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, με διαφήμιση, διαγωνισμούς, βραβεία ώστε να ενθαρρύνουμε τους καταναλωτές να χρησιμοποιούν προϊόντα που σέβονται και προστατεύουν το περιβάλλον.

8. Να υιοθετήσουμε μέτρα περιορισμού της αλόγιστης σπατάλης των υδάτινων πόρων. Κάτω από ορισμένες συνθήκες να υιοθετήσουμε όρια μέγιστης κατανάλωσης νερού πέραν των οποίων κανείς θα πρέπει να περιμένει την επόμενη χρονική περίοδο για να κάνει χρήση του.

9. Να προστατεύσουμε τις υπάρχουσες παροχές νερού, να προωθήσουμε την ανακύκλωση του νερού και να κάνουμε προσεκτική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Δ. «Βελτιώνοντας την αστική μετακίνηση»

Στρατηγικές οδικής μετακίνησης:

1. Να δοθεί μεγαλύτερη προτεραιότητα στη χρηματοδότηση μέσων μαζικής μεταφοράς (Μ.Μ.Μ.), καθώς επίσης για ποδήλατα, πάρκινγκ, φέρυ μπότ κ.λπ.

2. Να εφαρμοστούν μηχανισμοί χρέωσης όπως διόδια, παρκόμετρα υψηλού κόστους στα κέντρα, ετήσια εισφορά με βάση τα χιλιόμετρα, ώστε να αποθαρρυνθεί η χρήση Ι.Χ.

3. Να δοθούν κίνητρα σε επιχειρήσεις και φορείς να επενδύσουν ή να επεκτείνουν τις τηλεπικοινωνίες, τηλεδιασκέψεις, τα προγράμματα εκμάθησης εξ' αποστάσεως.

4. Να ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις της περιοχής να δίνουν δωρεάν «πάσο» ελεύθερης μετακίνησης με τα Μ.Μ.Μ. στους εργαζόμενους τους. Να δοθούν φοροαπαλλαγές σε επιχειρήσεις που δίνουν «πάσο» στους υπαλλήλους τους.

5. Να μειωθεί και να εξαλειφθεί το παρκάρισμα των εργαζομένων στο κέντρο. Να ενθαρρυνθεί η επένδυση των ιδίων χρημάτων για κτήση μόνιμης θέσης σε περιφερειακά πάρκινγκ, κοντά σε σταθμούς Μ.Μ.Μ.

6. Να διευρυνθεί η δυνατότητα χάραξης «σχολικών διαδρομών» με λεωφορεία ώστε να μειωθεί η μετακίνηση των γονέων για μικρές αποστάσεις αλλά και η κίνηση γύρω από τα σχολεία.

7. Να ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη δικτύων πεζοδρόμων και περιοχών βαδίσματος όπου μαγαζιά και δραστηριότητες είναι σε κοντι-

νή απόσταση από τα σπίτια.

8. Να δημιουργήσουμε εκτός κέντρου δικτυο τραπεζικών υπηρεσιών που να επιτρέπει τις απλές συναλλαγές του κοινού σε περιοχές που εξυπηρετούνται από γραμμές Μ.Μ.Μ.

Εκτός από τις παραπάνω ενότητες υπάρχει πλήθος άλλων τομέων που οι τοπικές εξουσίες δίνουν καθημερινά τη μάχη τους για την εξυπηρέτηση του πολίτη:

• Εύκολα προσιτές υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες υπάρχουν για να εξυπηρετούν τις τοπικές κοινωνίες. Οι πολίτες που εμπιστεύονται τις τοπικές τους εξουσίες για την παροχή σημαντικών υπηρεσιών, έχουν δικαίωμα να περιμένουν από αυτές γρήγορη εξυπηρέτηση, ετοιμότητα, και προπαντός εύκολη πρόσβαση.

Ένα συνεχές λοιπόν σύστημα management για τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών είναι απαραίτητο.

Απαραίτητη θεωρείται και η παρακολούθηση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων.

• Τοπικές στρατηγικές υγείας

Το να προάγουμε υγιείς κοινωνίες χρειάζεται δράση από πολλές πλευρές. Ένα καθαρό περιβάλλον, ασφαλείς χώροι εργασίας, καλή ρυμοτομία, ευκαιρίες για σωματική άσκηση, όλα αυτά βοηθούν στη μείωση των προβλημάτων υγείας.

Η χάραξη στρατηγικών για αντιμετώπιση θεμάτων όπως η εγκυμοσύνη ανηλίκων, υγιεινή των σχολείων, χώροι σωματικής άσκησης, υιοθετημένα παιδιά, ορφανά παιδιά που χρειάζονται σταθερότητα και ένα ασφαλές περιβάλλον για να μεγαλώσουν, διασφαλίζει στους πολίτες μας υψηλό επίπεδο παρεχομένων υπηρεσιών. Πολλές προσπάθειες (π.χ. Δίκτυο Υγιών Πόλεων) έχουν γίνει στην κατεύθυνση αυτή.

• Διαμόρφωση ενός ποιοτικού αστικού περιβάλλοντος

Η διαμόρφωση ενός ποιοτικού αστικού περιβάλλοντος είναι ένα από τα σημεία κλειδιά για το πώς βλέπουν οι πολίτες την τοπική τους εξουσία. Καθαροί και ευχάριστοι δρόμοι, ελκυστικοί ανοιχτοί χώροι, καλοδιατηρημένα σήματα και επίπλωση δημόσιων χώρων, όλα αυτά θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικά. Συνεισφέρουν σε μια καλή ποιότητα ζωής και στη δημιουργία καλών εντυπώσεων για τις τοπικές εξουσίες.

Μια σειρά από θέματα προκύπτουν στην διατήρηση της ποιότητας στο περιβάλλον που ζούμε:

- Γκράφιτι, βανδαλισμοί, αφισκοκολλήσεις.
- Αδέσποτα σκυλιά
- Ανακύκλωση πλαστικών
- Εγκαταλειμμένα οχήματα
- Ηχητική ρύπανση
- Διαχείριση αποβλήτων
- Κυκλοφοριακό και μόλυνση του αέρα
- Ενεργειακή διαχείριση
- Σκουπίδια εμπορικού κέντρου

Πολλά θα μπορούσαν να γίνουν στην κατεύθυνση αυτή με την ενημέρωση και την ενεργοποίηση των πολιτών και τον σχηματισμό ομάδων για ένα ποιοτικό περιβάλλον, σε συνεργασία με αντίστοιχες ομάδες από άλλες πόλεις.

• Φροντίδα για εκπαίδευση

Πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου παίζει η μόρφωσή του. Μια πετυχημένη εκπαίδευση μπορεί να δώσει στον νέο άνθρωπο την αυτοπεποίθηση και τις ευκαιρίες για να διεκδικήσει μια καλύτερη ζωή, αλλά και να συνεισφέρει θετικά στο κοινωνικό σύνολο. Είναι βασικό όλοι οι μαθητές να έχουν ευκαιρίες για να πιάσουν την κορυφή της απόδοσής τους. Είναι ένα ζήτημα που σχετίζεται με την αποτελεσματικότητα που οι τοπικές εξουσίες χειρίζονται την παροχή ίσων ευκαιριών ιδιαίτερα σε κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες.

• Ενίσχυση Τουριστικής Ανάπτυξης

Στην ανάπτυξη του μοντέρνου κόσμου, ο τουρισμός είναι ένα διαρκώς αυξανόμενο φαινόμενο. Σε πολλά μέρη έχει ξεπεράσει παραδοσιακές μορφές ανάπτυξης. Σε συνδυασμό μάλιστα με πολιτιστικά στοιχεία μπορεί να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στην ανόρθωση της οικονομίας και του βασικού επιπέδου μιας περιοχής.

Μια αποτελεσματικά σχεδιασμένη πολιτιστική ατζέντα θα παρέχει στους ντόπιους αλλά και στους επισκέπτες μια μεγάλη ποικιλία από εκδηλώσεις και δυνατότητες, θα προωθήσει επενδυτικές δράσεις και θέσεις εργασίας και μπορεί να ενδυναμώσει τον διακριτικό χαρακτήρα της περιοχής. Πολλές δημοτικές επιχειρήσεις κινούνται στην κατεύθυνση αυτή. Σύμφωνα με έρευνες που έγιναν, ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει

να δίνεται στις παρακάτω στρατηγικές:

✓ Διαμόρφωση σαφών τουριστικών προϊόντων

✓ Συνδυασμός ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων για την προώθηση του τουρισμού

✓ Εκπαίδευση για παροχή τουριστικών υπηρεσιών

✓ Καταμέτρηση της τουριστικής δραστηριότητας της περιοχής

✓ Δημιουργία υπαίθριων συστημάτων πληροφόρησης (infokioski)

✓ Αναγνώριση αναγκών του ντόπιου πληθυσμού

✓ Προβολή ιστορικών στοιχείων

✓ Ενέργειες που αποσκοπούν στην διεύρυνση της προσέλευσης τουριστών αλλά και στη διασφάλιση της ποιότητας εξυπηρέτησής τους.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε μια άλλη μεγάλη ευθύνη: αυτή της ποιότητας ζωής των ντόπιων πληθυσμών.

Η κληρονομιά των πόλεων ανήκει σε αυτούς και αυτοί θα πρέπει να μπορούν να τη συνεχίσουν. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να «θυσιαστούν» τα τοπικά στοιχεία και οι κάτοικοι για χάρη της ανάπτυξης. Αυτοί πρέπει να είναι οι ακρογωνιαίι λίθοι κάθε προσπάθειας προσέλευσης τουριστών, διότι αυτοί είναι οι αυτόπτες μάρτυρες του παρελθόντος της πόλης και είναι αυτοί που εκπροσωπούν το μέλλον της. Οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να γίνουν οι κύριοι αποδέκτες της επένδυσης στην κληρονομιά και στις τουριστικές δραστηριότητες.

• Αγώνας κατά των ναρκωτικών

Σύμφωνα με ορισμένες έρευνες περίπου οι μισοί από τους νέους ανθρώπους πιθανώς να έχουν δοκιμάσει κάποια ναρκωτική ουσία ως το τέλος της εφηβείας τους.

Για τους περισσότερους είναι μια ασυνήθιστη και βραχύβια εμπειρία. Όμως κάποιοι μπορεί να οδηγηθούν σε σοβαρά προβλήματα από τον εθισμό στις ουσίες αυτές, να καταστρέψουν τη ζωή τους, τις οικογένειές τους. Η καταπολέμηση της χρήσης των ναρκωτικών πρέπει να πραγματοποιηθεί με ολοκληρωμένα στρατηγικά σχέδια από τις τοπικές εξουσίες.

Συμβάλλουν έτσι αυτές στην αναγέννηση της κοινωνίας, στην καταπολέμηση του εγκλήματος και διασφαλίζουν ένα αξιοπρε-

πές περιβάλλον και ίσες ευκαιρίες για όλους.

Η δημιουργία συμβουλευτικών κέντρων πρόληψης, τα μαθήματα στα σχολεία, η έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων, τακτικές καμπάνιες κατά των ναρκωτικών, βοηθούν στη μείωση της μάστιγας αυτής.

• Αναγέννηση των αστικών κέντρων

Ζωντανά, επιτυχημένα σχεδιαστικά κέντρα πρέπει να βρίσκονται στην καρδιά της κάθε πόλης. Γύρω από αυτά αναπτύσσονται καταστήματα και υπηρεσίες, παρέχεται εργασιακή απασχόληση. Ένας σωστός σχεδιασμός είναι επιβεβλημένος, για να παίξουν τον ρόλο τους και να βοηθήσουν στην εξέλιξη πιο αποδεκτών σχημάτων ανάπτυξης και να προωθήσουν μια ευρεία κοινωνική συμμετοχή.

Μια τέτοια προσπάθεια απαιτεί πρόβλεψη και προγραμματισμό σε βάθος χρόνου (π.χ. μέχρι το 2020), εκπόνηση σχεδίου με ριζικές χωροταξικές παρεμβολές, συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, εκπαιδευτικά, ενημερωτικά ταξίδια της σχεδιαστικής ομάδας για ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

• Δικτυακή πληροφόρηση

Το internet έχει αλλάξει τον τρόπο επικοινωνίας των ανθρώπων. Τώρα έχει την δυνατότητα να μεταμορφώσει την απόδοση των τοπικών εξουσιών προσφέροντας νέους τρόπους συλλογής πληροφοριών.

Η δημιουργία ενός πανελλαδικού website, με ενεργή συμμετοχή όλων των δήμων, μπορεί να μας δώσει όλες τις πληροφορίες για τις τελευταίες εξελίξεις, να μας βοηθήσει να στηρίξουμε ο ένας τον άλλο, να ανταλλάξουμε εμπειρίες και γνώσεις.

Η διαχείριση τοπικών θεμάτων μέσω internet, βοηθά τις τοπικές εξουσίες στην παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, στην κοινωνική διεύρυνση, σε οικονομική και επιχειρηματική ανάπτυξη κάνοντας χρήση των συνεχώς αυξανόμενων τεχνολογικών καινοτομιών.

• Η αντιμετώπιση μεγάλων καταστροφών

Η διεθνής πρακτική έχει αποδείξει ότι για την αντιμετώπιση μεγάλων καταστροφών είναι απαραίτητη εκτός από τα κρατικά σχέδια εκτάκτου ανάγκης και η ύπαρξη σωστής στρατηγικής και ετοιμότητας από την

πλευρά των τοπικών εξουσιών.

Η διαδημοτική συνεργασία είναι βασική προϋπόθεση για να υπάρξουν ικανοποιητικά αποτελέσματα στον τομέα αυτόν. Η εκπόνηση σχεδίων, η ενημέρωση του κοινού, η δημιουργία εθελοντικών ομάδων, είναι ορισμένες από τις βασικές ενέργειες που πρέπει να γίνουν.

Στο παράρτημα υπάρχει παράδειγμα από δικτυακή πληροφόρηση για μέτρα προστασίας από σεισμό ή άλλες καταστροφές, πληροφόρηση που παρέχεται από τις κεντρικές σελίδες Μητροπολιτικού Δήμου. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί ότι σε καμία περίπτωση, όπως γίνεται άλλωστε εύκολα κατανοητό, όλες οι προσαναφερόμενες δράσεις δεν εξαντλούν τους τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται η τοπική αυτοδιοίκηση. Αποτελούν μάλλον μια προσέγγιση σε γνωστά προβλήματα μέσα από μια διαφορετική σκοπιά. Ούτε είναι δυνατόν να αναφερθεί κανείς σε όλα τα πεδία δράσης που υπάρχουν, σε πολλά από τα οποία ασκούνται με επιτυχία διάφορες πολιτικές.

Παρουσιάζει πάντως μεγάλο ενδιαφέρον να γίνει μια συνοπτική αναφορά με τίτλους και σε δράσεις που εφαρμόζονται στο εξωτερικό, από μεγάλες διαδημοτικές συνεργασίες ή Μητροπολιτικούς Δήμους:

- Δημιουργία Συστήματος Τοπικής Κοινωνικής Ασφάλισης μέσω κατάλληλης φορολόγησης των πολιτών
- Δημιουργία δημοτικής Εφορίας
- Σύστημα κλιμακωτού φόρου
- Πρόγραμμα διαχείρισης δημοτικών εσόδων
- Δημιουργία Δημοτικής Αστυνομίας και Δημοτικής Δικαστικής Αρχής
- Δημιουργία Συστήματος Αξιολόγησης Υπαλλήλων (απαλλαγή από ανάξιους υπαλλήλους)
- Ομαδικά ασφαλιστικά προγράμματα
- Γραφείο Συμβουλών Επαγγελματικής Κατεύθυνσης
- Υπηρεσία φορολογικής ενημέρωσης (για δημοτικούς φόρους)
- Υπηρεσία πληροφόρησης - ενημέρωσης του πολίτη
- Παροχή τουριστικών υπηρεσιών (Δημοτικά ξενοδοχεία, ενοικιάσεις αυτοκινήτων κ.λπ.)

Η συντηρητική αντίληψη για την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΕΓΟΥ Δημάρχου Καρδίτσας

Η πρόταση διαλόγου για το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων που έδωσε στη δημοσιότητα ο Υπουργός Εσωτερικών είναι βέβαιο ότι δεν πρόκειται για κάτι το νέο.

Είναι μια κωδικοποιημένη επαναδιατύπωση πιο παλιών τοποθετήσεων της κυβέρνησης μέσω της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Εσωτερικών, που διοχετεύονται για να καλλιεργηθεί η αποδοχή τους, να προωθηθεί πιο εύκολα η πολιτική της στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ο λεγόμενος διάλογος σκοπό έχει να νομιμοποιήσει και μέσω των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προαποφασισμένες επιλογές.

Ο νέος κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων αποτελεί μέρος μιας πολιτικής που χαράζετε αυτήν την περίοδο και εντάσσεται σε γενικότερες αλλαγές που επιδιώκονται στη Δημόσια Διοίκηση.

Στόχοι αυτής της προσπάθειας είναι η καλύτερη εφαρμογή του νεοφιλελευθερισμού που κυριαρχεί σε όλη την Ε.Ε. Η εξασφάλιση των κριτηρίων της οικονομικής σύγκλισης (πληθωρισμός, ελλείμματα, δημόσιο χρέος).

Στη χώρα μας η Δημόσια Διοίκηση (Δ.Δ.) καλείται να υπηρετήσει

- την εφαρμογή των νόμων της αγοράς
- τον ανταγωνισμό μεταξύ των τμημάτων της Δ.Δ. (περιφέρειες, Νομοί, Δήμοι)
- την επιχειρηματικότητα κυρίως στους

τομείς κοινωνικής πολιτικής

- την συρρίκνωση των κοινωνικών υπηρεσιών που αποτελούν και σημαντικό τμήμα του Δημόσιου χρέους
- την καταστρατήγηση και τον περιορισμό των κατακτήσεων των εργαζομένων σε εργασιακό επίπεδο.

Εν τέλει τον περιορισμό της έννοιας του δημόσιου αγαθού για τους εργαζόμενους με την πλήρη ανταποδοτικότητα και την ιδιωτικοποίηση σε τομείς παιδείας, υγείας, πρόνοιας, πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Στα πλαίσια αυτά με την πρότασή του το Υπουργείο Εσωτερικών επιδιώκει:

- Η Τ.Α. με τις θεσμικές αλλαγές που έγιναν και θα γίνουν να είναι απλά και μόνο ένας διοικητικός μηχανισμός απογυμνωμένος από τα ίδια χαρακτηριστικά του, να είναι ένα ακόμα εκτελεστικό όργανο της πολιτικής, που σχεδιάζει και θέλει να εφαρμόσει η εκάστοτε κεντρική εξουσία.
- Να επιβληθούν αναγκαστικά νέες δομές που σκοπό έχουν να προωθούν πιο εύκολα και αποτελεσματικά τις επιλογές της εκάστοτε κυβερνητικής πλειοψηφίας.
- Διαμορφώνεται ένα νέο πιο ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας της Τ.Α. αφού γίνεται πιο έντονος ο έλεγχος του ρόλου αλλά και του περιεχομένου της στους τομείς που δραστηριοποιείται.
- Διευρύνεται ακόμα πιο πολύ η δυνατό-

τητα ανάθεσης αρμοδιοτήτων ευθύνης μέχρι σήμερα του κράτους στην Τ.Α. χωρίς να δίνονται τα ανάλογα μέσα για την λειτουργία τους.

Αφορμή για όλα τα νέα μέτρα και ρυθμίσεις είναι η διαπίστωση προβλημάτων που, είναι σε όλους φανερό, δημιούργησαν οι μέχρι σήμερα επιλογές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εφαρμογή του σχεδίου Καποδίστρια, που έγινε σαν αναγκαστική διοικητική πράξη για να υπηρετήσει την εφαρμοζόμενη αντιλαϊκή πολιτική και όχι σαν αποτέλεσμα μιας πολιτικής ανάπτυξης προς όφελος των εργαζομένων.

Το κυβερνητικό κόμμα ευαγγελίζονταν κάποτε ότι "η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ένα από τα τρία βάρη της δημοκρατίας" και από τη θέση αυτή σήμερα στο κείμενο του διαλόγου υλοποιεί την εκσυγχρονιστική άποψη ότι η "Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι οργανικά ενσωματωμένη στο πολιτικοδιοικητικό σύστημα της χώρας".

Επομένως το περιεχόμενο δράσης και λειτουργίας της είναι υποχρεωτικά υποταγμένο στις κεντρικές πολιτικές επιλογές της εκάστοτε κυβέρνησης.

Γίνεται φανερό, οι αιρετοί δεν θα πρέπει να έχουν αυταπάτες, με βάση την εμπειρία αλλά και τις ίδιες τις εξελίξεις, ποια είναι τα όρια των όποιων αλλαγών που θα μπορούσαν να γίνουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι όποιες ουσιαστικές αλλαγές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με ριζοσπαστικές αλλαγές στο κοινωνικοοικονομικό μας σύ-

σημα, δηλαδή με την εφαρμογή μιας άλλης πολιτικής.

Ας δούμε ενδεικτικά παραδείγματα που επιβεβαιώνουν τις παραπάνω εκτιμήσεις μέσα από το ίδιο το κείμενο διαλόγου.

1. Ενώ αρχικά κάνει τη διαπίστωση ότι πρέπει να μένει «ανοιχτό το μέτωπο νέων συνενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων σε εθελούσια βάση» στην πράξη σύρει όλους τους Δήμους σε αναγκαστικές διαδημοτικές συνεργασίες.

Γράφει ρητά ότι έχουμε «Υποχρεωτική εν δυνάμει επιβολή της διαδημοτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της συμπολιτείας» για να ομολογήσει ευθύς αμέσως ότι «η συμμετοχή ενός Δήμου είναι θεωρητικά εθελούσια πρακτικά έχει σημαντικές επιπτώσεις γι' αυτόν».

Έχουμε δηλαδή νέα όργανα πάνω από τους Δήμους που θα λαμβάνουν αποφάσεις γι' αυτούς για πολύ σημαντικά ζητήματα και οι Δήμοι μέλη θα είναι υποχρεωμένοι να εκτελούν.

2. Τα νέα όργανα που δημιουργούνται θα έχουν την ευχέρεια να διοικούνται από μάνατζερ, θα συντονίζουν τους δημάρχους να παίρνουν αποφάσεις, για όλα τα σημαντικά ζητήματα της περιοχής τους.

Αυτά τα όργανα θα αποφασίζουν και όχι οι δήμοι,

για την αστική ανάπτυξη, για οικονομικές δραστηριότητες, για την κοινωνική πολιτική για το περιβάλλον κ.λπ. Θα υποκαθιστούν ή όχι τα δημοτικά συμβούλια;

Βεβαίως ναι αφού οι αποφάσεις τους θα είναι υποχρεωτικές για τα μέλη της Συμπολιτείας.

Με την εισαγωγή του όρου «δημόσια υπόθεση» επιδιώκεται η συνενυθνή κεντρικής εξουσίας και Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε όλα τα επίπεδα στις λεγόμενες «κρατικές» και «τοπικές» υποθέσεις.

Έτσι διαμορφώνεται το κατάλληλο πλαίσιο για την υποχρεωτική μεταφορά αλλά και λειτουργία αρμοδιοτήτων του κράτους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση πολιτική που ήδη υλοποιείται σε αρκετούς τομείς. Το σχέδιο αναφέρει «η άσκηση αρμοδιότητας που αφορά την τοπική δημόσια υπόθεση,

και είναι υπέρ των πολιτών δεν υπάγεται στη διακριτική ευχέρεια των αιρετών αυτοδιοικητικών οργάνων». Με άλλα λόγια υποχρεώνονται οι Δήμοι, οι Νομοί να ασκούν συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Δεν μπορούν να αρνηθούν ακόμα και αν αντικειμενικά δεν μπορούν.

Στο όνομα της αρχής της εγγύτητας στον πολίτη και της επικουρικότητας θα έχουμε:

- Την αποστασιοποίηση από το κράτος ευθύνης του για λύση στα μεγάλα λαϊκά προβλήματα.
- Την διάσπαση του ενιαίου δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα ολόκληρων τομέων του κράτους κυρίως στην κοινωνική πολιτική, τη μεταφορά της ευθύνης σε κατώτερα όργανα και την οικονομική επιβάρυνση στους δημότες.
- Τον αποπροσανατολισμό του κινήματος στις διεκδικήσεις του με τον περιορισμό των αιτημάτων του σε τοπικό επίπεδο. Αυτή θα πρέπει να είναι η ερμηνεία της θέσης του κειμένου: «Η ενότητα των δομών και των λειτουργιών του σύγχρονου κράτους συνδυάζεται με την αρχή της επικουρικότητας στους θεσμούς και τα όργανα της Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης».

3. Στο ήδη ασφυκτικό πλαίσιο που έχει δημιουργηθεί στους Δήμους και τις Νομαρχίες με τον επικυρίαρχο ρόλο της Περιφέρειας και του γενικού γραμματέα της έχουμε νέους ελέγχους που παύουν να είναι «δειγματοληπτικοί» και «αποσπασματικοί», θα έχουν υποχρεωτικό προληπτικό, διαχειριστικό και κατασταλτικό χαρακτήρα. Ουσιαστικά θα ελέγχουν την σκοπιμότητα των πράξεων. Ήδη το Σχέδιο Νόμου «για την νήφο των ετεροδημοτών» υλοποιεί με διατάξεις του τέτοιες κατευθύνσεις.

4. Το πιο απλό και σημαντικό μέτρο δημοκρατίας για την εκλογή των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που είναι η εφαρμογή της απλής αναλογικής δεν τίθεται στα πλαίσια του διαλόγου αντίθετα φαίνεται η επιμονή στην διατήρηση των αντιδημοκρατικών πλαισίων εκλογής οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στο όνομα της εσωδημοτικής δημοκρατίας θέλουν ιδιαίτερη προσοχή ρυθμίσεις που προωθούνται για τις παρατάξεις όπως:

Η απαίτηση για δεσμευτική λειτουργία τους ως συλλόγων με εγγραφή μελών, αλλά και οι διαπαραταξιακές επιτροπές, που μπορεί να είναι υποχρεωτικές ακόμα και αν υπάρχει άρνηση συμμετοχής, για τη δημιουργία εντυπώσεων ομόφωνης διαχείρισης.

Το ίδιο ισχύει και για την δυνατότητα μεταφοράς απόφασης σε άλλο όργανο στο όνομα καλύτερης λειτουργίας του Δημοτικού και του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

5. Ο περιορισμός του δημόσιου χαρακτήρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γίνεται εμφανής μέσα από τις ρυθμίσεις για τις Δημοτικές επιχειρήσεις και τα Νομικά Πρόσωπα.

- Η προτροπή να περιοριστούν τα Ν.Π.Δ.Δ. τόσο ως προς το εύρος των θεμάτων όσο και προς τον αριθμό και στις απολύτως αναγκαίες δράσεις» ουσιαστικά οδηγεί στην κατάργησή τους και στη μετατροπή τους σε επιχειρήσεις.
- Οι κοινωφελείς Δημοτικές επιχειρήσεις θα έχουν την δυνατότητα επιβολής οικονομικής συμμετοχής των χρηστών στις υπηρεσίες που παρέχουν.
- Οι παραγωγικές δεν μπορούν να επιχορηγούνται από πουθενά και λειτουργούν με τους κανόνες της αγοράς, ενώ οι αναπτυξιακές θα λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρίες και θα χρησιμοποιούνται κυρίως για την υλοποίηση των προγραμμάτων της Ε.Ε. και της κυβερνητικής πολιτικής.

Τελικά όλο το σχέδιο έχει προσανατολισμό να είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση ένας απλός διοικητικός μηχανισμός, με τον οποίο θα εφαρμόζεται πιο εύκολα, αποτελεσματικά και ταχύτερα η αντιλαϊκή κυβερνητική πολιτική παρά τα όσα λέγονται για την «αποτελεσματικότητα» του θεσμού. Αναδεικνύεται για ακόμη μια φορά η ανάγκη στην αντίθεση και αντίσταση των αποφάσεων που περιορίζουν τα όποια κοινωνικά χαρακτηριστικά έχουν απομείνει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Καθολικό το αδιέξοδο των δήμων

βαθутаτα πολιτικό το θέμα

Συνάντηση με τον Πρωθυπουργό για
η ΚΕΔΚΕ και ορθή απόδοση των παραγόμενων πόρων
Μηλοκάρουν προγράμματα και κοινωνικές πολιτικές

Το οικονομικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν όλοι οι δήμοι της χώρας αποτυπώνεται σε μία μόνο λέξη: αδιέξοδο. Ήδη βρίσκονται στο «κόκκινο» τα οικονομικά πολλών δήμων της χώρας, οι οποίοι αδυνατούν να εξασφαλίσουν τη μισθοδοσία του προσωπικού τους, ή να καταβάλουν εμπρόθεσμα τις ασφαλιστικές εισφορές. Το πρόβλημα έχει επιβαρυνθεί δραματικά με τη συνεχή ανάληψη πρόσθετων και νέων αρμοδιοτήτων, χωρίς βέβαια να συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους που απαιτούνται για την άσκησή τους.

Όλα φορτώνονται στους ΚΑΠ, οι οποίοι όμως συνεχώς και αυθαιρέτως περικόπτονται τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με υπολογισμούς της ΚΕΔΚΕ το ύψος των ποσών που έχει εισπράξει το υπουργείο Οικονομίας τα τελευταία χρόνια για λογαριασμό της Αυτοδιοίκησης, αλλά δεν έχει παραδώσει ποτέ ανέρχεται στα 5 δις ευρώ (1,7 τρις δρχ.)

Η ΚΕΔΚΕ το τελευταίο διάστημα αναζητά απαντήσεις όχι μόνο που πήγαν αυτά τα 5 δις ευρώ, αλλά και πως θα μπορέσουν οι Δήμοι να βγουν από αυτό το αδιέξοδο.

Οι απαντήσεις που πήρε από τα υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών αλλά και το Εσωτερικών μόνο θετικές και βιώσιμες εξελίξεις δεν προσκονίζον.

Ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Ν. Χριστοδουλάκης αρνήθηκε οποιαδήποτε συζήτηση για οικονομικά αιτήματα της Αυτοδιοίκησης, που υπερβαίνουν το πλαφόν του 6%, ή των 120 εκ. ευρώ, που έχει ορίσει για αύξηση των ΚΑΠ, έναντι των 350 εκ. ευρώ - τουλάχιστον που ζητά η ΚΕΔΚΕ για το 2003, δηλαδή τα 2047 εκ. ευρώ να αυξηθούν στα 2457 ευρώ. Το επίσης σημαντικό και ανησυχητικό που διαφάνηκε από τη συνάντηση με τον κ. Χριστοδουλάκη είναι ότι ο Ν.1828/89, ήδη «γράφε-

ται στα παλαιότερα των υποδημάτων».

Σύμφωνα με τον υπουργό δεν μπορεί να γίνει συζήτηση με βάση αυτόν τον νόμο, αφού έχει χάσει τη λειτουργικότητά του, γιατί έχει σχεδιαστεί με τα δεδομένα άλλης εποχής. Πάντως, σύμφωνα με εκτιμήσεις δημάρχων, το υπουργείο Οικονομίας φαίνεται να προσανατολίζεται στην περικοπή πόρων από τον 1828, και θα επιχειρήσει την «εκλογίκευση» του συστήματος και τη διάχυση του κόστους του σε όλους τους επιτηδευματίες, μέσω του φόρου επιτηδεύματος, που θα κληθούν να πληρώσουν όλοι οι επιτηδευματίες της χώρας.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης, ο οποίος ερωτηθείς από δημοσιογράφους αν θα αντιμετωπίσει θετικά η Κυβέρνηση τα οικονομικά αιτήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είτε : «Οι αρμοδιότητες δεν είναι κυρίως αρμοδιότητες που αποκεντρώνονται από το Κράτος προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Είναι καινούριες αρμοδιότητες, οι οποίες έχουν σχέση με μια σειρά από πόρους, που μπορούν να βρεθούν και με αυτοχρηματοδότηση και με άλλες διαδικασίες. Να συμπληρώνει και ο κρατικός προϋπολογισμός, που προφανώς πρέπει να βάζει ένα κομμάτι, να συμπληρώνει και ο δήμος, γιατί με δικές του αρμοδιότητες, δεν αναδεικνύουν την κοινωνική πολιτική, αναδεικνύουν κυρίως τη δη-

μοτική πολιτική, την κοινωνική τους πολιτική»!!!

Και παρακάτω: «Πιστεύουμε ότι η πρόταση που τους έκανε η Κυβέρνηση ήταν πάρα πολύ σωστή και εξαντλεί σχετικά τα όρια και τις δυνατότητες που έχουμε. Είναι σαφώς καλύτερη από οποιαδήποτε προηγούμενη που έγινε μέχρι τώρα».

Συνάντηση με τον Πρωθυπουργό

Μετά από άκαρπες, στην ουσία, συναντήσεις με τους συναρμόδιους υπουργούς Οικονομίας - Οικονομικών και Εσωτερικών και αλληπάλληλες συζητήσεις του προβλήματος, η ΚΕΔΚΕ ζητά συνάντηση τον Πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη, αναμένοντας δεσμευτικές απαντήσεις στα οικονομικά προβλήματα των δήμων. Αν και αυτή η συνάντηση αποβεί άκαρπη, τότε θα προχωρήσει σε έκτακτο συνέδριο και σε κινητοποιήσεις. «Τα μηνύματα που έχουμε από όλους τους δήμους της χώρας, τονίζει ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος, είναι ότι το οικονομικό αδιέξοδο είναι καθολικό και τα περιθώρια διαπραγματεύσεως έχουν εξαντληθεί. Εμείς θέλουμε να καταστήσουμε σαφές στον Πρωθυπουργό της χώρας ότι η κατάσταση δεν πάει άλλο, ότι οι προϋπολογισμοί

των δήμων δεν έχουν άλλα περιθώρια. Χωρίς καμιά αμφιβολία πρόκειται για ένα θέμα βαθύτατα πολιτικό, αφού το μέγεθος του οικονομικού προβλήματος ακυρώνει την πορεία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των τελευταίων ετών, επαναφέροντας στο προσκήνιο ξεπερασμένες λογικές του υπερσυγκεντρωτικού κράτους. Καθιστά γράμμα κενό την πρόσφατη Συνταγματική αναθεώρηση που επεφύ-

λαξε έναν άλλο ρόλο στην αποκέντρωση και την αυτοδιοίκηση. Δυναμιτίζει κάθε προσπάθεια σύγκλισης της χώρας μας με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα σε ό,τι αφορά τους θεσμούς της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης».

Πως συσσωρεύτηκαν τα οικονομικά προβλήματα

Ως βασική αιτία για το σημερινό οικονομικό αδιέξοδο των δήμων είναι οι αυθαίρετες περικοπές των θεσμοθετημένων πόρων της Αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσίασε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος κατά στη σύσκεψη με τους προέδρους των ΤΕΔΚ και τους δημάρχους πρωτευσουσών:

Μη απόδοση θεσμοθετημένων πόρων

Από το **Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων**, η Κυβέρνηση έπρεπε να αποδώσει στην Αυτοδιοίκηση 1900 εκ. ευρώ, ενώ στον προϋπολογισμό είναι εγγεγραμμένα μόνο 1588. Δηλαδή αποδίδονται 312 εκ. ευρώ λιγότερα.

Από τα **Παρελθόντα Οικονομικά Έτη**, το 20%, ενώ αποτελεί έσοδο από το ΦΕΦΝΠ, δεν έχει δοθεί ποτέ.

Από τους **ειδικούς λογαριασμούς των υπηρεσιών** (άρθρο 13 Ν. 2519) παρά τη ρητή επιταγή του νόμου, δεν έχει υπάρξει καμία εισφορά από τα υπουργεία, εκτός της Γ.Γ.Α. Για το έτος 1997, το ύψος των ειδικών λογαριασμών, ανήρχετο σε 250 εκ. ευρώ.

Περικοπές θεσμοθετημένων Πόρων χωρίς καμία ενημέρωση της ΚΕΔΚΕ

Από τα **Τέλη Κυκλοφορίας**, που έχουμε συνεχείς και αδικαιολόγητες μειώσεις του πο-

σοστού που αποδίδεται στην Τ.Α., αποδίδεται για το 2003 μόνο το 28,8%, αντί του 50% που προβλέπει ο Ν.1828/89. Μόνο για το 2003 η περικοπή ανέρχεται στα 118 εκ. ευρώ.

Από το ποσό των λογαριασμών του Ν.3033/54 που ο Ν.2539/97 προέβλεψε ως πόρο του ΕΠΤΑ, καταργήθηκε στην πράξη. Απώλεια περίπου 30 εκ. ευρώ κάθε χρόνο.

Μεταφορά αρμοδιοτήτων χωρίς τους αναγκαίους πόρους

Για τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς το κόστος λειτουργίας για το 2003 υπολογίζεται σε 135 εκ. ευρώ.

Για τα αθλητικά κέντρα σε 32 εκ. ευρώ.

Για τη συντήρηση των σχολικών μονάδων σε 60 εκ. ευρώ.

Για την Πολιτική Προστασία σε 60 εκ. ευρώ.

Οι νέες δηλαδή αρμοδιότητες κοστολογούνται από το ίδιο του ΥΠΕΣΔΔΑ για το έτος 2003 σε 285 εκ. ευρώ και ο προϋπολογισμός προβλέπει μόλις 123 εκ. ευρώ. Υπάρχει δηλαδή έλλειμμα 162 εκ. ευρώ.

Οριζόντιες πολιτικές που καλύπτονται από τους ΚΑΠ

Βοήθεια στο Σπίτι

Φύλαξη σχολικών κτιρίων (κόστος για το 2002 ήταν 27 εκ. ευρώ).

Προγράμματα με αθίγανους (κόστος για το 2002 4,5 εκ. ευρώ).
Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (κόστος για το 2002 21 εκ. ευρώ).
Επισκέψεις αποδήμων (κόστος για το 2002 3 εκ. ευρώ).
ΟΚΑΝΑ (κόστος για το 2002 4 εκ. ευρώ).
ΑΚΡΙΤΑΣ (κόστος για το 2002 5,5 εκ. ευρώ).
Παλιννοστούντες (κόστος για το 2002 3,3 εκ. ευρώ).

Πολιτικές Κινήτρων - Αντισταθμιστικών μέ-

σω των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ

Αναγκαίες καθόλα Κρατικές Πολιτικές π.χ. Θράκη, νησιά.

Νομοθετημένες υποχρεώσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού, όπως οι εθελοντικές συνενώσεις (Ν.1416 και Ν.1622).

Συλλογικές Συμφωνίες ΟΤΑ τοπικού χαρακτήρα, όπως οι ΧΥΤΑ.

Εντελώς αυθαίρετα ασκούνται ως πολιτικές μέσω των ΚΑΠ και της ΣΑΤΑ. Το ύψος τους, με απολογιστικά στοιχεία του 2002, ανήλθε σε 100 εκ. ευρώ.

Αύξηση λειτουργικού κόστους

Σε όλα τα παραπάνω πρέπει να προστεθούν και οι αυξημένες λειτουργικές ανάγκες για εκσυγχρονισμό και διαφάνεια στη λειτουργία των ΟΤΑ (διπλογραφικό, μηχανοργάνωση, δημιουργία Τεχνικής Υπηρεσίας, τα προγράμματα του Γ' ΚΠΣ) που είχαν ως αποτέλεσμα την πρόσληψη κατάλληλου προσωπικού και κατ' επέκταση την αύξηση των λειτουργικού κόστους των ΟΤΑ.

Αύξηση του λειτουργικού κόστους προκάλεσαν επίσης οι αυξήσεις των μισθών του προσωπικού των ΟΤΑ, οι ωρμιάνσεις, τα επιδόματα κ.λπ. Τα ποσά αυτά σαφέστατα υπερβαίνουν την ετήσια αύξηση των πόρων των ΟΤΑ από τους ΚΑΠ, που προορίζονται για τις λειτουργικές τους δαπάνες.

Από την μονομερή απόφαση της Κυβέρνησης για τη χορήγηση του πριμ παραγωγικότητας στους εργαζόμενους των ΟΤΑ, η οικονομική επιβάρυνση είναι 160 εκ. ευρώ.

Π. Κουκουλόπουλος: Αμφίβολη η συνέχιση προγραμμάτων και κοινωνικών πολιτικών

«Είναι προφανές, σημειώνει ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος, ότι οι αυθαίρετες περικοπές αποτελούν το μείζον πρόβλημα, ωστόσο η κατάτμηση των ΚΑΠ σε δεκάδες κωδικούς εξελίσσεται κι αυτή σ' ένα αυτόνομο και αυτοτελές πρόβλημα, ιδίου ειδικού βάρους, που συντελεί στη δημιουργία της σημερινής κατάστασης. Και μόνο αν αναλογιστούμε πως το 59% αυτών που διατέθηκαν είχαν πραγματικά τη μορφή των αυτοτελών πόρων, δείχνει το μέγεθος του προβλήματος. Αν θέλουμε η πατρίδα μας να αποκτήσει μια σύγχρονη Αυτοδιοίκηση ευρωπαϊκού προσανατολισμού είναι προφανές ότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε και τα δύο ζητήματα. Να υπενθυμίσω εξάλλου ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας, που αποτελεί

πυξίδα για όλη την Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση, αναφέρει ρητά πως οι κεντρικοί διατιθέμενοι πόροι πρέπει να αποφεύγεται συστηματικά να έχουν εξειδικευμένο χαρακτήρα. Σ' αυτούς που ισχυρίζονται ότι ο Ν.1828/89 είναι ξεπερασμένος πρέπει να απαντήσουμε ότι ξεπερασμένη είναι η λογική του συγκεντρωτικού κράτους, της πολυδιάσπασης και της κατάτμησης πόρων.

Το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση της χώρας και έχοντας ως μοναδικό στόχο τη σύγκλιση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, διατύπωσε ένα συγκεκριμένο και ρεαλιστικό αίτημα που αποτυπώνεται στα εξής:

Τα 2003 ζητάμε να δοθούν 350 εκ. ευρώ περισσότερα από αυτά που είχαν προβλεφθεί το 2002 για τη Τ.Α.

Η πρότασή μας αυτή σε καμία περίπτωση δεν καλύπτει το σύνολο των αναγκών γι αυτό και δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται με τη λογική ποσοστών με το 2002. Η απάντηση της Κυβέρνησης, δυστυχώς, είναι αρνητική. Πρέπει να γίνει καθαρό σ' όλους τους πολίτες και την Κυβέρνηση ότι αυτή της η στάση έχει συγκεκριμένες συνέπειες:

Πρώτον, είναι πρακτικά αδύνατο να ξεκινήσει ο πρωτοποριακός θεσμός της δημοτικής αστυνομίας, που τόσο πολύ χρειάζονται οι ελληνικές πόλεις και ιδιαίτερα οι Ολυμπιακές.

Δεύτερον, καινοτόμες πολιτικές όπως τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), τα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι», Σχολικοί Φύλακες, Σχολικοί Τροχονόμοι, είναι κυριολεκτικά στον αέρα και εξαιρετικά αμφίβολη η συνέχισή τους».

Τι έχει αποφασίσει η ΚΕΔΚΕ

Το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ εκτός από τη συνάντηση που επιδιώκει με τον Πρωθυπουργό Κ. Σημίτη, όπου θα ζητήσει δεσμευτικές απαντήσεις στα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι δήμοι της χώρας αποφάσισε και τα εξής:

Καταρχήν ζητά για το 2003 την απόδοση 2457 εκ. ευρώ έναντι των 2097 εκ. ευρώ που δόθηκαν πέρυσι προκειμένου να λειτουργήσουν στοιχειωδώς οι δήμοι. Την πλήρη εφαρμογή των βασικών νόμων για τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, του Ν.1828/89 και του 25 39/97, που συνεπάγεται την ορθή απόδοση των θεσμοθετημένων πόρων της Αυτοδιοίκησης από την Πολιτεία. Την αυστηρή τήρηση της συνταγματικής επιταγής, η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων στην Αυτοδιοίκηση να συνοδεύεται από τους αντίστοιχους πόρους. Τη σταδιακή και με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα απόδοση των μη αποδοθέντων πόρων από τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη.

Αν η συνάντηση με τον Πρωθυπουργό αποβεί άκαρπη, το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ θα συγκαλέσει αμέσως έκτακτο συνέδριο στην Αθήνα με θέμα τα οικονομικά των Δήμων, όπου και θα καθοριστεί η περαιτέρω στάση της Αυτοδιοίκησης.

Παράλληλα η ΚΕΔΚΕ δρομολογεί τη προσφυγή της σε ένδικα μέσα, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, για τη διεκδίκηση θεσμοθετημένων πόρων που αυθαίρετα έχουν παρακρατηθεί. Επίσης έχει ζητήσει από όλες τις κοινοβουλευτικές ομάδες των κομμάτων να καταθέσουν ερώτηση στην Κυβέρνηση, στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, προκειμένου να δημοσιοποιήσει τα ακριβή στοιχεία απόδοσης και παρακράτησης πόρων της Αυτοδιοίκησης.

Ρυθμίσεις χρεών των δήμων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

Οι ρυθμίσεις θα γίνουν στα πρότυπα αυτής του 1999

Σε πορεία σύγκρουσης βρέθηκαν το τελευταίο διάστημα οι δήμαρχοι με την Κυβέρνηση με αφορμή τη μη καταβολή ποσών που θα έπρεπε να της αποδοθούν. Το δεδομένο αυτό, σε συνδυασμό με την ιδιαίτερα δυσχερή θέση που έχουν περιέλθει οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης λόγω χρεών από δάνεια, προκαλεί έντονο προβληματισμό ως προς την αναπτυξιακή πορεία και το κοινωνικό πρόσωπο, όχι μόνο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και της ίδιας της κυβέρνησης. Ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία ανεύρεσης χρυσής τομής για τη διαφορά των 350 εκ. ευρώ, που υπάρχει μεταξύ κυβέρνησης και ΟΤΑ, το υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με το υπουργείο Οικονομίας προωθεί ρύθμιση για τα χρέη που έχουν οι ΟΤΑ στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Η ρύθμιση που θα γίνει, αναμένεται να είναι πανομοιότυπη με εκείνη του Οκτώβρη του 1999. Σύμφωνα με πληροφορίες, το υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Τ.Π.Δ. εξετάζουν το τρόπο που θα ρυθμιστεί το πρόβλημα, προκειμένου να μπορέσουν να αποπληρωθούν με ευνοϊκότερους όρους οι οφειλές που υπάρχουν.

Η λύση που εξετάζεται, σχετίζεται με τη σύναψη νέων δανείων, τα οποία θα αξιοποιηθούν για αποπληρωμή των παλαιότερων.

Οι δήμαρχοι έχουν ζητήσει η αποπληρωμή των δανείων να έχει μεγάλη χρονική διάρκεια, προκειμένου οι ετήσιες δόσεις να είναι μικρότερες. Παράλληλα προτείνεται να δοθεί μία 15μηνη «περίοδος χάριτος», από τη στιγμή που θα εγκριθεί το δάνειο μέχρι την έναρξη καταβολής των δόσεων. Με βάση τη ρύθμιση του 1999 προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

- Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις των ΟΤΑ προς την ΕΥΔΑΠ και το Ελληνικό δημόσιο απαλλάσσονται από κάθε είδους πρόσθετες επιβαρύνσεις και προσαυξήσεις, εφόσον καταβληθούν εφάπαξ τα ποσά σε διάστημα έξι μηνών από τη στιγμή που θα δημοσιευθεί η νέα ρύθμιση.
- Οι υποχρεώσεις των δήμων προς ΙΚΑ, ΤΥΔΚΕ και ΤΑΔΚΥ από καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές απαλλάσσονται από τις πρόσθετες επιβαρύνσεις και προσαυξήσεις εφόσον καταβληθούν εφάπαξ τα ποσά σε διάστημα έξι μηνών από την στιγμή που θα δημοσιευθεί η νέα ρύθμιση. Σε περίπτωση που οι ΟΤΑ δεν καταβάλλουν το ποσό της οφειλής στο διάστημα αυτό, οι φορείς έχουν το δικαίωμα να διεκδικούν το ποσό συμπεριλαμβανομένων και των προσαυξήσεων.
- Οι τρέχουσες απαιτητές εισφορές θα πρέπει να καταβληθούν κανονικά, μέσα στις

νόμιμες προθεσμίες.

- Με σύναψη δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε διάστημα 4 μηνών από τη δημοσίευση της απόφασης ρυθμίζονται μετά από αίτηση του δήμου και τα υφιστάμενα χρεωστικά ανοίγματα. Τα δάνεια αυτά θα χορηγούνται με χρόνο εξόφλησης μέχρι 15 έτη και με επιτόκιο ίσο με αυτό της εκάστοτε προηγούμενης έκδοσης τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, ισόχρονης διάρκειας προσαυξημένα κατά μια μονάδα.
- Με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ταμείου Παρακαταθηκών το επιτόκιο των δανείων που θα συναφθούν θα αναπροσαρμόζεται. Τα δάνεια που θα συναφθούν για αποπληρωμή χρεών δεν μπορούν να εγγραφούν ούτε να αξιοποιηθούν για κανένα άλλο σκοπό.
- Τα δάνεια αυτά θα χορηγούνται στους δικαιούχους των οποίων οι ληξιπρόθεσμες οφειλές αθροισόμενες με το μέρος των τακτικών τους εσόδων που παρακρατούνται ετησίως, για εξόφληση άλλων μακροπρόθεσμων οφειλών τους, υπερβαίνουν: α) το 10% των τακτικών εσόδων, β) το 20% των τακτικών εσόδων για δήμους με τακτικά έσοδα το έτος πάνω από 3 εκατ. ευρώ.

- Το ύψος και ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου καθορίζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η ετήσια τοκοχρεολυτική δόση εξόφλησής του να μην υπερβαίνει το 15% ή το 30% των τακτικών εσόδων των ΟΤΑ. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μπορεί να αποφασίζει τη χορήγηση δανείων με χρόνο εξόφλησης μεγαλύτερο των 15 ετών.
- Η εξόφληση των δανείων γίνεται με παρακράτηση των ποσών από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους. Σε περίπτωση που οι ΚΑΠ δεν επαρκούν το Τ.Π.Δ. μπορεί να κάνει παρακράτηση και από άλλους πόρους.
- Το υφιστάμενο χρέος των ΟΤΑ θα εξοφληθεί σταδιακά.

Λέξει να επισημανθεί ότι η σχετική ρύθμιση μπορεί να λύνει ένα μέρος του προβλήματος, αλλά δε δίνει λύση το συνολικό πρόβλημα των ΟΤΑ, πολλοί από τους οποίους έχουν συνάψει δάνεια και με άλλους τραπεζικούς οργανισμούς. Για αυτό και προτείνεται οι ρυθμίσεις να αφορούν και τις τράπεζες.

100 δήμοι έχουν χρεοκοπήσει και 200 έχουν ληγμένα δάνεια ύψους 1,5 δις ευρώ

Σύμφωνα με στοιχεία που επεξεργάζεται το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης περίπου 200 δήμοι έχουν δάνεια που έληξαν και τα οποία δεν μπορούν να αποπληρώσουν. Το συνολικό ποσό των οφειλών εκτιμάται ότι ξεπερνάει το 1,5 δις. ευρώ. Περίπου 100 δήμοι έχουν χρεοκοπήσει, ενώ περίπου 250, λογιστικά εισέρχονται στο κόκκινο, στο δεύτερο εξάμηνο του 2003.

Από την άλλη πλευρά σύμφωνα με παλαιότερα στοιχεία του υπουργείου Εσωτερικών σε οικονομικό αδιέξοδο βρίσκεται περίπου το 35% των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σημαντικά προβλήματα αντιμετωπίζουν περίπου 370 Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Από αυτούς περίπου οι 100 βρίσκονται σε ιδιαίτερα απελπιστική κατάσταση, καθώς αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους σε ποσοστό 100%. (Στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει δυστοκία ακόμα και στην κάλυψη των κονδυλίων που αφορούν την μισθολογική κάλυψη των εργαζομένων). Επίσης 230 δήμοι δεν είναι σε θέση να καλύψουν το 50% των υποχρεώσεων τους, ενώ υπάρχουν περίπου 40 οι οποίοι αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην κάλυψη του 30 με 40% των αναγκών τους. Μέχρι τώρα οι δήμαρχοι των συγκεκριμένων ΟΤΑ προσφεύγουν στη λύση της προεξόφλησης των κονδυλίων. Αυτό όμως όπως εκτιμάται δεν α-

ποτελεί παρά μόνο μια προσωρινή λύση του προβλήματος.

Πάντως πέρα από τα οποιαδήποτε προσωρινά μέτρα θεραπείας οι αρμόδιοι εναποθέτουν τις ελπίδες τους στην επιτυχή εφαρμογή του νέου Κώδικα και ειδικά σε ότι αφορά διαδημοτικές συνεργασίες -συμπολιτείες. Όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά, «σε περίπτωση που περπατήσει αυτή η προσπάθεια οι μικροί και οι μεσαίοι δήμοι έχουν πολλές πιθανότητες να ανακάμψουν, οικονομικά». Εάν όμως δεν προκύψει το προσδοκώμενο αποτέλεσμα και από αυτή τη διαδικασία, τότε η μονή σανίδα σωτηρίας θεωρείται ότι είναι η συνένωσή τους.

Τα αίτια του κακού

Εκτός από τα διαχειριστικά προβλήματα που εντοπίζονται σε ορισμένες περιπτώσεις, υπεύθυνα για τη δυσχερή κατάσταση που έχουν περιάσει οι δήμοι είναι και η πολιτεία. Μία σειρά από οφειλές δεν αποδίδονται ετησίως με συνέπεια η «μαύρη τρύπα» των χρεών να διογκώνεται συνεχώς. Αντίστοιχα προβλήματα δημιουργούνται και στους τρέχοντες ισολογισμούς. Για παράδειγμα στο θέμα της μισθοδοσίας το υπουργείο Οικονομίας αναγνωρίζει ετήσια αύξηση 3% την ώρα που οι δήμοι καλούνται να καταβάλουν 10%. Σ' αυτό το θέμα όπως υποστηρίζουν χρειάζεται να υπάρξει ειδική πρόβλεψη καθώς, οι διαπραγματεύσεις των εργαζομένων γίνονται με την Κυβέρνηση, χωρίς ουσιαστικά η ΚΕΑΚΕ να έχει λόγο και θέση. Ένα άλλο σημείο όπου εντοπίζεται «διαρροή» εσόδων, είναι και αυτό του άρθρου 13 του ΕΠΤΑ. Μετά την πρόβλεψη ειδικού κωδικού από το νόμο Καποδίστρια, όπου θα εισέρχονται τα ποσά των υπουργείων και θα διανέμονται στους ΟΤΑ, κανένα ουσιαστικά υπουργείο δεν έχει δώσει χρήματα. Ως «κερασάκι» στην όλη προβληματική κατάσταση, όπως υποστηρίζουν οι δήμαρχοι έρχονται να προστεθούν και οι αρμοδιότητες τύπου παιδικών σταθμών, αθλητικών κέντρων, ΚΕΠ, συντήρηση σχολείων. Όπως υποστηρίζουν οι δήμαρχοι το ποσό που τους δίδεται για τις πρόσθετες δαπάνες δεν καλύπτει ούτε το 40% του πραγματικού κόστους.

Η ΚΕΔΚΕ για τις ρυθμίσεις χρεών

Η πρόταση του ΥΠΕΣΔΔΑ για τις ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών των δήμων συζητήθηκε στο Δ.Σ. της ΚΕΑΚΕ.

Κοινή συνισταμένη των απόψεων που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης είναι ότι μια τέτοια ρύθμιση δίνει αποτελεσματικό διέξοδο στους χρεωμένους δήμους. Ωστόσο επισημάνθηκε ότι εξακολουθεί να υπάρχει πρόβλημα με τα δάνεια που έχουν συνάψει οι δήμοι από το 1999 μέχρι σήμερα και για τα οποία κατά προκλητικό τρόπο δεν έχει αποκλιμακωθεί το επιτόκιο τους στα τρέχοντα επίπεδα της αγοράς. Γεγονός που δυναμιτίζει την όποια ρύθμιση του θέματος των οφειλών.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης επισημάνθηκε ότι οι ρυθμίσεις των οφειλών που θα γίνουν για τους δήμους πρέπει να ισχύουν και για τις δημοτικές επιχειρήσεις, πλην ΔΕΥΑ, για τις οποίες έχει υπάρξει ήδη ξεχωριστή ρύθμιση.

Η εκταμίευση των δανείων να γίνεται άμεσα. Για τους υπερχρεωμένους δήμους να δοθεί περίοδος χάριτος διάρκειας ενός έτους, πριν την έναρξη της αποπληρωμής. Τέλος για όσους δήμους πήραν φέτος δάνεια από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων να ενταχθούν στο νέο καθεστώς δανειοδότησης, που θα ισχύσει μετά τη νέα ρύθμιση.

Φόρος επιτηδεύματος

Πρώτα αποτύπωση του ενιαίου ποσού που θα εισπραχθεί από τον ενιαίο φόρο και καταγραφή του ποσού που εισπράττεται κατά δήμο και μετά διάλογος

Προβληματισμό και έντονες συζητήσεις πυροδότησε στους κόλπους της ΚΕΔΚΕ, το σχέδιο του υπουργείου Οικονομικών, να προχωρήσει στην άμεση κατάργηση δέκα φόρων και τελών - που επιβάλλονται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επιχειρήσεις - και την αντικατάστασή τους από έναν φόρο ισοδύναμου αποτελέσματος, το φόρο επιτηδεύματος.

Στόχος, σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομικών, είναι να γίνει ευκολότερη η είσπραξη των φόρων από τους ΟΤΑ, ώστε να μην υπάρχουν απώλειες εσόδων από τους δήμους και να απαλλαγούν οι επιχειρήσεις από πολύπλοκες και γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Σύμφωνα λοιπόν με τις προωθούμενες ρυθμίσεις οι φόροι - τέλη που αναμένεται να ενοποιηθούν στο φόρο επιτηδεύματος θα είναι:

- Το τέλος διαφήμισης
- Το τέλος χρήσης φυσι-

κών ιαματικών πηγών

- Το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων
- Το τέλος εκμετάλλευσης λατομείων αδρανών υλικών
- Το τέλος εκμετάλλευσης βιομηχανικών ορυκτών
- Το τέλος επιβίβασης οχημάτων σε πλοία για λιμάνια εξωτερικού
- Το δικαίωμα εμπορίας ποσίων υδάτων από τοπικές πηγές

- Ο φόρος επί του ζύθου
- Το τέλος χαρτοσήμου επί των καθαρών κερδών
- Το τέλος στα ακαθάριστα έσοδα των κέντρων διασκέδασης.

Οι δήμαρχοι εμφανίζονται να εξετάζουν καταρχήν θετικά τα σχέδια του υπουργείου να αναλάβει την είσπραξη του φόρου, μέσω των δημόσιων ταμείων και την ανα-

διανομή στους ΟΤΑ. Βασικός λόγος είναι η σοβαρή αδυναμία του εισπρακτικού μηχανισμού που υπάρχει στους περισσότερους δήμους της χώρας (όπως διαπιστώνεται, από τους 900 δήμους της χώρας, μόνο οι 300 διαθέτουν εισπρακτικές υπηρεσίες), γεγονός που παραδέχονται και οι ίδιοι οι δήμαρχοι.

Το πρόβλημα εμφανίζεται πιο έντονο σε μη τουριστικούς δήμους, οι οποίοι είτε δεν εφάρμοσαν τη νομοθεσία, είτε αντιμετώπισαν δυσκολία στη συγκρό-

τηση των αρμόδιων υπηρεσιών. Αξίζει να σημειωθεί πάντως ότι σε όλα τα παραπάνω, πολλές φορές ήρθε να προστεθεί και η «αδυναμία» βεβαίωσης οφειλών, που εν πολλοίς οφειλόταν σε «πελατειακές» σχέσεις των δήμων, οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις εφαρμόζαν ακόμη και μικρότερη, από την προβλεπόμενη, φορολογία. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι λίγοι ήταν εκείνοι που έκαναν χρήση του δικαιώματός τους για δέσμευση της φορολογικής ενημερότητας για χρέη άνω των 100 χιλιάδων δρχ.

Και ενώ οι τοπικοί φορείς παραδέχονται τις αδυναμίες, την ίδια ώρα όμως δηλώνουν αποφασισμένοι να μην επιτρέψουν «να υπάρξει σοκ σε κανένα δήμο της χώρας» καθώς ζητούν απόλυτη δέσμευση ότι δεν πρόκειται να μειωθούν τα έσοδα κανενός ΟΤΑ, αφού όπως τονίζουν «οι περισσότεροι δήμοι στηρίζουν τα έσοδά τους, σε αυτά τα τέλη».

Όπως επισημαίνεται από την ΚΕΔΚΕ, βασική προϋπόθεση για να προχωρήσει οποισδήποτε διάλογος επί τους θέματος είναι η πλήρης αποτύπωση του συνολικού ποσού που αναμένεται να εισπραχθεί μέσα από τον ενιαίο φόρο - και το οποίο σύμφωνα με πληροφορίες αναμένεται να ανέλθει στο 1 δισ. ευρώ - αλλά πάνω από όλα η καταγραφή του ποσού που εισπράττεται κατά δήμο, ώστε να βεβαιωθεί ότι δεν θα υπάρξουν απώλειες εσόδων.

Το πρόβλημα όμως που προκύπτει είναι το πώς θα λειτουργήσει «σωστά» ο μηχανισμός ανακατανομής. Κι αυτό γιατί τουριστικοί νησιωτικοί δήμοι, οι οποίοι εξασφαλίζουν μεγάλα έσοδα μέσω του τέλους διαμονής παρεπιδημούντων - επιβάλλεται με συντελεστή 2% στην τιμή κλίνης των ξενοδοχείων, ενοικιαζόμενων δωματίων - ανησυχούν περισσότερο για τη δίκαιη ανακατανομή. Για το λόγο αυτό μάλιστα είχε προταθεί ακόμη και το σενάριο της βεβαίωσης από το κράτος των φόρων, και εν συνεχεία αποστολής στους δήμους που θα αναλά-

βουν και την εισπραξη. Όπως φαίνεται, ως δικλείδα ασφαλείας, θα χρησιμοποιηθεί πιστοποίηση μέσω ΚΕΠΥΟ - σε διασταύρωση και με τα στοιχεία των ΟΤΑ - των ποσών που εν δυνάμει θα έπρεπε να εισπράττει κάθε δήμος, ώστε η αναδιανομή να γίνει με βάση τη δυναμική των φόρων του καθενός. Παράλληλα εξετάζεται και η θέσπιση μιας «οροφής» εσόδων, ώστε σε περίπτωση υπερβολικής αύξησης, να γίνεται εξομάλυνση με το μηχανισμό αναδιανομής, σε κάθε τέλος του έτους - με τη σύμφωνη γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Προκειμένου μάλιστα να υπάρξει βεβαίωση των εσόδων της τελευταίας διετίας των ΟΤΑ, απεστάλη ήδη σε όλους τους δήμους της χώρας σχετικό ερωτηματολόγιο.

Με μία τέτοια ρύθμιση πάντως - εκτός των άλλων - αναμένεται να υπάρξει και διεύρυνση της φορολογικής βάσης, καθώς πλέον θα κληθούν να πληρώσουν όλοι οι επαγγελματίες εκτός από τους αγρότες ειδικού καθεστώτος (χαμηλού εισοδήματος).

Διεύρυνση της φορολογικής βάσης 850.000 οι υπόχρεοι σε καταβολή του φόρου

Σε ό,τι αφορά τον αριθμό των επιτηδευματιών που αφορά η ρύθμιση, υπολογίζεται ότι θα ανέλθει στις 850 χιλιάδες υπόχρεους σε καταβολή του τέλους, ενώ μέχρι σήμερα οι επαγγελματίες που πλήρωναν ήταν περίπου 40 χιλιάδες. Θα υπάρξει δηλαδή διεύρυνση της φορολογικής βάσης, καθώς πλέον θα κληθούν να πληρώσουν όλοι οι επαγγελματίες εκτός από τους αγρότες ειδικού καθεστώτος (χαμηλού εισοδήματος).

Αναφορικά με το ύψος του συντελεστή τέλους επιτηδεύματος, τόσο η ΚΕΔΚΕ όσο και το υπουργείο υποστηρίζουν ότι πρέπει να είναι γεωγραφικά ενιαίος (κοινός για όλη τη χώρα).

Διαφορετικές προτάσεις πάντως διατυπώνονται σε ό,τι αφορά τη διαφοροποίηση του συντελεστή ανάλογα με την κατηγορία των επαγγελματιών.

Σύμφωνα με μία πρόταση ο συντελεστής θα πρέπει να είναι διαφορετικός ανά κατηγορία, ενώ υποστηρίχθηκε και η άποψη διαφορετικού συντελεστή μεταξύ των επαγγελματιών που ήδη πλήρωναν φόρους και εκείνους που καλούνται να πληρώσουν για πρώτη φορά.

Σε κάθε περίπτωση πάντως η ΚΕΔΚΕ αποκλείει άμεση ρύθμιση του ζητήματος - και σίγουρα όχι πριν από το φθινόπωρο - αφού θέτει ως προϋπόθεση την πλήρη καταγραφή και μελέτη των σχετικών στοιχείων.

Υποχρεωτικός ο προληπτικός έλεγχος δαπανών των δήμων

**Έτοιμη η σχετική νομοθετική ρύθμιση του υπουργείου Εσωτερικών
Τι προβλέπεται για τον προληπτικό και
τον κατασταλτικό έλεγχο δαπανών των ΟΤΑ**

Καμία οικονομική συναλλαγή των δήμων δεν θα εκτελείται αν κατά τη διάρκεια των προληπτικών ελέγχων που θα διενεργεί σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου το Ελεγκτικό Συνέδριο, δεν πιστοποιείται η νομιμότητά τους.

Το ίδιο θα «εισπράζουν» και όσοι δεν συμμορφωθούν με τον υποχρεωτικό προληπτικό έλεγχο. Δεν θα μπορούν να εκτελούν κανένα ένταλμα πληρωμής, το οποίο δεν θα φέρει την υπογραφή του παρέδρου.

Αυτό προβλέπει νομοθετική ρύθμιση του υπουργείου Εσωτερικών, η οποία συντάχθηκε σε συνεργασία με το Ελεγκτικό Συνέδριο. Σύμφωνα λοιπόν με αυτήν καθιερώνονται τακτικοί προληπτικοί έλεγχοι και ετήσιοι κατασταλτικοί στους ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού.

Οι έλεγχοι, σύμφωνα με τη ρύθμιση θα γίνονται από το Εποπτικό Συμβούλιο το οποίο ενισχύεται με 213 υπαλλήλους. Επίτροποι ή υπάλληλοι που ενεργούν ελέγχους, έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ανακριτικών υπαλλήλων.

Η νομοθετική ρύθμιση προωθείται σύμφωνα με τον υπουργό Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαφάνειας των ΟΤΑ και αποτελεί τομή στη μέχρι τώρα συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αν και η Αυτοδιοίκηση δεν συμμετείχε στη μορφοποίη-

ση της σχετικής ρύθμισης.

«Υπάρχει μια γενική απαίτηση για διαφάνεια και χρηστή διαχείριση, είτε ο υπουργός. Πολλές φορές εμφανίζονται φαινόμενα κακοδιαχείρισης και κακοδιοίκησης. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ασκεί μεγάλο μέρος αρμοδιοτήτων ιδιαίτερα σημαντικών, διαχειρίζεται θέματα ανάπτυξης και παροχής υπηρεσιών, διαχειρίζεται την κινητή και ακίνητη περιουσία, την έννομη λειτουργία της πόλης. Πρόκειται για θέματα που τη φέρνουν πολλές φορές στο στόχαστρο. Ο νέος της ρόλος την καθιστά να λειτουργεί υπό καθεστώς διαφάνειας».

Υποχρεωτικός ο προληπτικός έλεγχος

Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις που έκανε ο αρμόδιος υπουργός Εσωτερικών Κώστας Σκανδαλίδης, η νομοθετική ρύθμιση προβλέπει ότι από 1 Ιανουαρίου 2004 όλοι οι ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού υπάγονται υποχρεωτικά στον προληπτικό έλεγχο. Εξαιρούνται οι δήμοι και οι κοινότητες με πληθυσμό κάτω των 5000 κατοίκων, οι οποίες θα ενταχθούν στο καθεστώς από 1 Ιανουαρίου του 2005 και θα ακολουθήσουν οι Συμπολιτείες. Αρμόδια όργανα για την άσκηση του ελέγχου είναι οι Υπηρεσίες των Επιτρόπων του Ελε-

γκτικού Συνεδρίου που εδρεύουν στις πρωτεύουσες των νομών ή νομαρχιών του κράτους, θα οριστούν με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού συνεδρίου.

Ποιες δαπάνες εξαιρούνται

Από τον προληπτικό έλεγχο εξαιρούνται οι εξής κατηγορίες δαπανών:

Οι δαπάνες πληρωμής αποδοχών των τακτικών υπαλλήλων, οι δαπάνες αποδόσεως των υπέρ τρίτων ενεργουμένων κρατήσεων (ασφαλιστικές εισφορές, φόροι κ. λπ.), οι περιοδικές δαπάνες μισθωμάτων ακινήτων και εγκαταστάσεων πλην εκείνων που καταβάλλονται για πρώτη φορά, καθώς και οι δαπάνες καταναλώσεως ηλεκτρικού ρεύματος, νερού και σταθερής τηλεφωνίας.

Κατασταλτικός έλεγχος

Ο κατασταλτικός έλεγχος είναι δειγματοληπτικός, διενεργείται κάθε χρόνο επιτοπίως, από την αντίστοιχη Υπηρεσία Επιτρόπου που ασκεί τον προληπτικό έλεγχο. Συνολική αποτίμηση θα γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια.

Από το προσεχές οικονομικό έτος θα υποβάλλονται ετησίως στην αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου αντίγραφα των απολογισμών των ΟΤΑ

συνοδευόμενα από τις σχετικές εκθέσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων, από τα στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Τα απολογιστικά στοιχεία (δικαιολογητικά) φυλάσσονται για λογαριασμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με ευθύνη των προϊσταμένων των αρμοδίων υπηρεσιών των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού σε ασφαλές μέρος και δεν μπορούν να καταστραφούν πριν ασκηθεί ο προβλεπόμενος έλεγχος, ο οποίος και περατούται εντός έξι μηνών από της ημερομηνίας αποστολής του αντιγράφου απολογισμού.

Όμως σε κάθε περίπτωση ο Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύναται να διατάξει τον έλεγχο της διαχείρισης ενός ΟΤΑ πρώτου ή δεύτερου βαθμού ή ΝΠΔδ εξαρτημένου απ' αυτούς.

Οι Επίτροποι ή υπάλληλοι που ενεργούν τους ελέγχους, έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ανακριτικών υπαλλήλων.

Επίσης οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί, τα πιστωτικά ιδρύματα γενικά και τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν έγγρα-

φα, πληροφορίες ή στοιχεία σχετιζόμενα οπωσδήποτε με τα αντικείμενα ελέγχου ή με λογαριασμούς ή δραστηριότητες κάθε ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού που τελεί υπό έλεγχο, οφείλουν, εάν τους ζητηθεί, να τα θέτουν στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

273 προσλήψεις για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Για την αντιμετώπιση του έργου αυτού, συνιστώνται στο Ελεγκτικό Συνέδριο 153 νέες θέσεις ΠΕ κατηγορίας (Πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών) Οικονομικής κυρίως κατεύθυνσης, 24 θέσεις ΔΕ κατηγορίας Χειριστών Η/Υ, αυξάνονται οι θέσεις των Επιτροπών κατά 12 και των Προϊσταμένων Τμήματος κατά 27. Η κατανομή των θέσεων θα γίνει με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Οι προσλήψεις θα γίνουν με ειδικό διαγωνισμό, που θα διενεργηθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατόπιν κοινής απόφασης των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εσωτερικών. Τα αποτελέσματα του

διαγωνισμού υπόκεινται στον έλεγχο του ΑΣΕΠ.

Οι ενστάσεις που διατυπώνονται

Να σημειωθεί ότι περίπου δέκα δήμοι έχουν ήδη ζητήσει και εφαρμόζουν τον προληπτικό έλεγχο, μεταξύ αυτών είναι οι Δήμοι Αθηναίων, Πειραιώς, Ηλιούπολης, Περιστερίου, Αγίας Παρασκευής, Νέας Ιωνίας κ.λπ.

Ωστόσο αρκετές είναι οι ενστάσεις που καταγράφονται από το χώρο της Αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή του υποχρεωτικού προληπτικού ελέγχου, οι οποίες επικεντρώνονται στο ότι θα θα μπλοκάρουν οι αποφάσεις των δήμων στα γρανάζια μιας γραφειοκρατικής διαδικασίας. Ο κατασταλτικός έλεγχος νομιμότητας που ήδη ασκείται μπορεί κάλλιστα να διασφαλίσει τη διαφάνεια στη διαχείριση και τα οικονομικά των δήμων. Ενστάσεις διατυπώνονται και για τον τρόπο που γίνεται σήμερα ο κατασταλτικός έλεγχος, αφού σε πάρα πολλές περιπτώσεις γίνεται έλεγχος σκοπιμότητας και όχι νομιμότητας όπως ρητά ορίζει το Σύνταγμα.

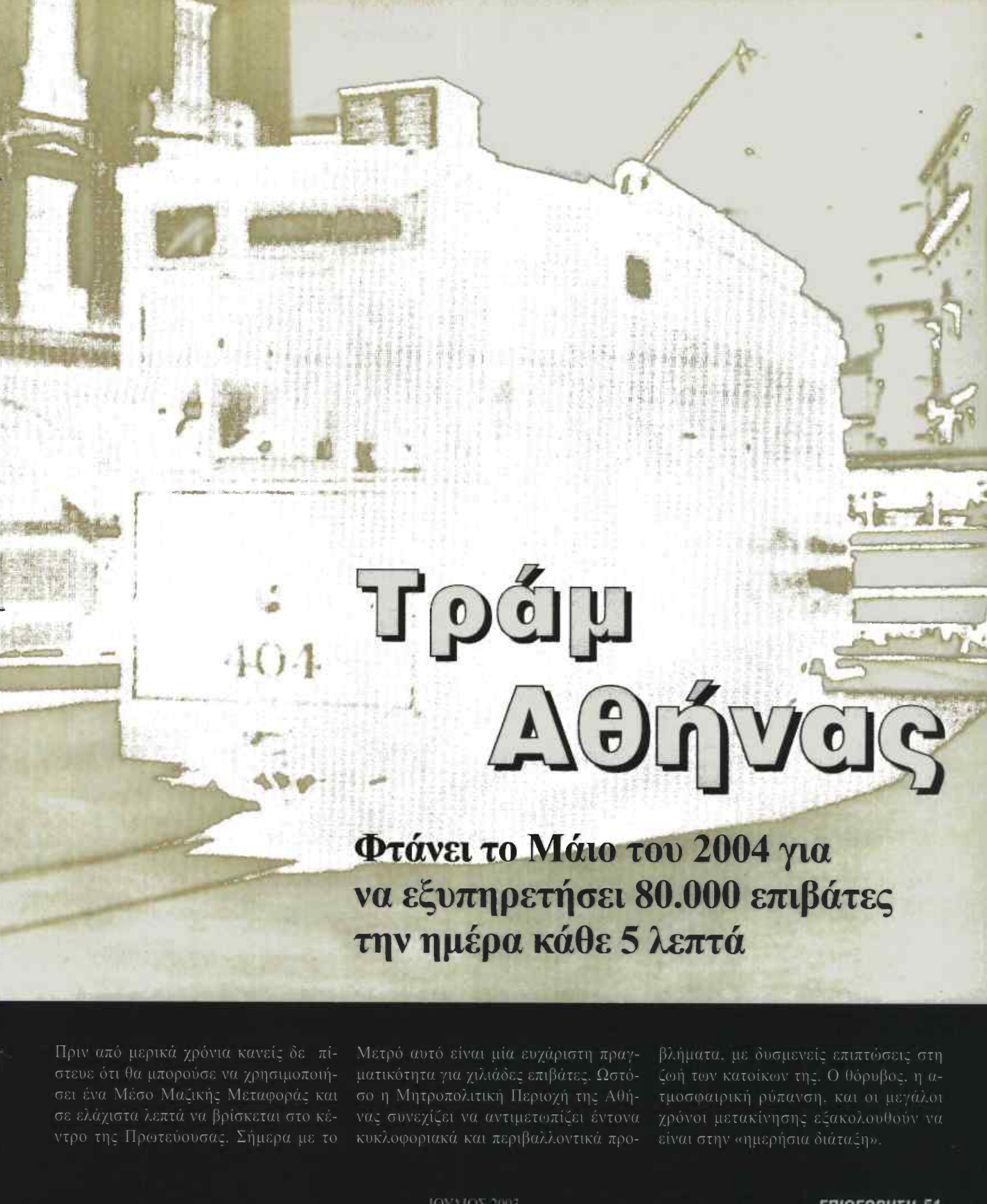
Ανεξάρτητη Διαχειριστική Αρχή προτείνει η ΚΕΔΚΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ συζήτησε το θέμα του προληπτικού ελέγχου των οικονομικών των δήμων, το οποίο περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών για τις εκλογικές δαπάνες των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης επισημάνθηκε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είχε και δεν έχει καμία αντίρρηση για τη διεξαγωγή κάθε μορφής ελέγχου, που αφορά στη διαχείριση των οικονομικών των ΟΤΑ. Ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες που η Τοπική Αυτοδιοίκηση της χώρας αναλαμβάνει όλο και περισσότερες ευθύνες και διαχειρίζεται μεγάλα κονδύλια για προγράμματα και έργα που υλοποιεί.

Σε ό,τι αφορά την προτεινόμενη από το υπουργείο Εσωτερικών ρύθμιση, το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ επισημαίνει ότι εισάγει τον όγδοο - κατά σειρά - ελεγκτικό μηχανισμό των οικονομικών των ΟΤΑ. Και μόνο ο αριθμός των ελεγκτικών μηχανισμών, όπως τονίστηκε, υπαγορεύει την ανάγκη να τεθεί επί τάπητος συνολικά το ζήτημα του ελέγχου, αλλά και της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων

μηχανισμών ελέγχου.

Επειδή ο έλεγχος και η διαφάνεια πρέπει να αποτελέσουν βασικό συστατικό στοιχείο της λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης, υπογραμμίστηκε κατά τη διάρκεια της συζήτησης, δεν είναι κατανοητό γιατί δεν αντιμετωπίζεται συνολικά - και όχι αποσπασματικά - το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο του Νέου Κώδικα, που κατατίθεται σε δύο μήνες. Στο πλαίσιο του Κώδικα η ΚΕΔΚΕ έχει ήδη ολοκληρωμένη πρόταση, η οποία διασφαλίζει τη διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση των οικονομικών των ΟΤΑ. Μεταξύ των άλλων προτείνει τη σύσταση Ανεξάρτητης Διαχειριστικής Αρχής, η οποία και θα αναλάβει όλα τα θέματα που αφορούν στην οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ. Εφόσον η Κυβέρνηση επιμείνει τελικά στη ψήφιση της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ δεν έχει καμία αντίρρηση να συμβεί, υπό τον όρο όμως ότι, θα υπάρξει πλήρης απαλλαγή των αιρετών από οποιαδήποτε αστική και ποινική ευθύνη προκύψει, και την οποία θα αναλάβει ο ασκούν τον προληπτικό έλεγχο.

Τράμ Αθήνας

**Φτάνει το Μάιο του 2004 για
να εξυπηρετήσει 80.000 επιβάτες
την ημέρα κάθε 5 λεπτά**

Πριν από μερικά χρόνια κανείς δε πίστευε ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ένα Μέσο Μαζικής Μεταφοράς και σε ελάχιστα λεπτά να βρίσκεται στο κέντρο της Πρωτεύουσας. Σήμερα με το

Μετρό αυτό είναι μία ευχάριστη πραγματικότητα για χιλιάδες επιβάτες. Ωστόσο η Μητροπολιτική Περιοχή της Αθήνας συνεχίζει να αντιμετωπίζει έντονα κυκλοφοριακά και περιβαλλοντικά προ-

βλήματα, με δυσμενείς επιπτώσεις στη ζωή των κατοίκων της. Ο θόρυβος, η ατμοσφαιρική ρύπανση, και οι μεγάλοι χρόνοι μετακίνησης εξακολουθούν να είναι στην «ημερήσια διάταξη».

Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι μία από τις βασικές παραμέτρους αντιμετώπισης της κατάστασης είναι η βελτίωση των δημοσίων συγκοινωνιών και η δημιουργία της απαραίτητης μεταφορικής υποδομής, κυρίως με επενδύσεις σε μεταφορικά μέσα υψηλής ποιότητας, αξιοπιστίας και μεταφορικής ικανότητας, όπως είναι τα μέσα σταθερής τροχιάς METRO και TRAM. Ενόψει και των Ολυμπιακών Αγώνων η βελτίωση των δημοσίων συγκοινωνιών έχει στόχο τη μείωση των μετακινήσεων με Ι.Χ. αυτοκίνητα και την απελευθέρωση κοινόχρηστων χώρων για τους πεζούς και το πράσινο.

Μέχρι σήμερα έχει αποδειχθεί ότι τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, λεωφορεία και τρόλεϊ, εγκλωβίζονται στην κίνηση των Ι.Χ. αυτοκινήτων και δεν μπορούν να προσφέρουν αξιόπιστους χρόνους μετακίνησης.

Η κατασκευή λοιπόν ενός σύγχρονου συστήματος μετακίνησης όπως είναι το TRAM εκτιμάται ότι θα βοηθή-

Το σύγχρονο τραμ είναι φιλικό, εύελικτο, αθόρυβο, οικολογικό, οικονομικό, ασφαλές και γρήγορο

σει προς την επίτευξη του βασικού στόχου μείωσης του χρόνου μετακίνησης και ταλαιπωρίας του επιβατηγού κοινού. Μετά από αρκετά χρόνια και λάθη που έγιναν τόσο στη χάραξη των γραμμών ό-

σο και στο τρόπο χρηματοδότησης, σήμερα βρισκόμαστε περισσότερο από άλλοτε κοντά στην υλοποίηση του TRAM, με τη δημιουργία των δύο πρώτων γραμμών.

Όπως υποστηρίζουν οι υπεύθυνοι, το Τραμ της Αθήνας θα εντάσσεται, ως προς τα τεχνικά και μορφολογικά του χαρακτηριστικά, στη «οικογένεια» των νέων τραμ των Ευρωπαϊκών πόλεων (Παρίσι, Βρυξέλλες, Στρασβούργο, Λυών, Μονπελιέ, Γκρενόμπλ, Ανόβερο, Στουτγάρδη, Κολωνία, Μάντσεστερ και άλλες).

Είκοσι πέντε χιλιόμετρα θα διανύει το τραμ

Το έργο, το οποίο προχωρεί για υλοποίηση μέχρι το έτος 2004, έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα των αναγκαίων έργων υποδομής για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως η πρώτη φάση υλοποίησης ενός ευρύτερου δικτύου γραμμών τραμ στο Λεκανο-

Το σύγχρονο τραμ αντιστοιχεί σε ό,τι πιο καθαρό, αποτελεσματικό, αξιόπιστο, αισθητικά ελκυστικό προσφέρει σήμερα η τεχνολογία στην επιφανειακή δημόσια συγκοινωνία. Χρειάζεται, όμως, το δικό του χώρο που δεν μπορεί να είναι άλλος από αυτόν που καταλαμβάνεται, σχεδόν μονοπωλιακά, από τα ιδιωτικά αυτοκίνητα.

πέδιο, το οποίο θα περιλαμβάνει επεκτάσεις των γραμμών αυτών και νέες γραμμές.

Με βάση το μέχρι τώρα σχεδιασμό το συνολικό μήκος των γραμμών ανέρχεται σε είκοσι πέντε χιλιόμετρα περίπου. Η προβλεπόμενη ημερήσια κίνηση είναι ογδόντα χιλιάδες επιβάτες.

Επιπλέον πέντε χιλιόμετρα, θα συνδέουν τις γραμμές αυτές με τους χώρους των προβλεπόμενων Αμαξοστασίων και του Συνεργείου, όπου θα γίνονται οι εργασίες συντήρησης των αμαξοστοιχιών.

Σε πρώτη φάση οι πολίτες θα μπορούν να χρησιμοποιούν δύο γραμμές.

Την T1 που θα είναι μήκους δέκα τεσσάρων περίπου χιλιομέτρων (13,9), θα ξεκινάει από το Νέο Φάληρο όπου βρίσκεται ο σταθμός του ΗΣΑΠ και θα συνεχίζει Παλαιό Φάληρο, Νέο Κόσμο, Φιξ και Ζάππειο.

Η δεύτερη γραμμή T2, θα είναι μή-

κους δέκα πέντε χιλιομέτρων (15,1) θα ξεκινάει και αυτή από το Νέο Φάληρο (σταθμός ΗΣΑΠ) και θα συνεχίζει Παλαιό Φάληρο, Αγ. Κοσμά και θα έχει τερματικό σταθμό τη Γλυφάδα.

Το τμήμα από Νέο Φάληρο έως Παλαιό Φάληρο μήκους περίπου πεντέμισι χιλιομέτρων θα είναι κοινό και για τις δύο γραμμές.

Ο τερματικός σταθμός του Νέου Φαλήρου των γραμμών T1 και T2 θα είναι κοντά στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ), όπως και στο σταθμό «Φάληρο» του ΗΣΑΠ με βασικό στόχο να εξασφαλίζεται η εύκολη μετεπιβίβαση μεταξύ των δύο μέσων σταθερής τροχιάς, του

Δίκτυα τραμ λειτουργούν σε 432 πόλεις σε ολόκληρο τον κόσμο. Επίσης, κατασκευάζονται ή προγραμματίζονται σε 92 πόλεις. Στην Ευρώπη λειτουργεί σε 324 πόλεις. Κατασκευάζονται ή προγραμματίζονται σε 47 πόλεις.

Τραμ και του Ηλεκτρικού.

Ο τερματικός σταθμός Αθήνας της γραμμής T1 χωροθετείται επί της Λεωφόρου Βασιλίσσης Όλγας κοντά στον Εθνικό Γυμναστικό Σύλλογο (Ε.Γ.Σ.).

Αντίστοιχα, ο τερματικός σταθμός Γλυφάδας της γραμμής T2 θα είναι πλησίον του κέντρου της Γλυφάδας επί της Λεωφ. Δημάρχου Αγγ. Μεταξά.

Ο «στόλος» του τραμ, θα περιλαμβάνει περίπου σαράντα συρμούς, μήκους 28-35 μέτρων. Κάθε συρμός θα έχει δυνατότητα μετακίνησης τουλάχιστον εκατόν εβδομήντα επιβατών.

Σαράντα οχτώ στάσεις περιμένουν τους επιβάτες

Αν και εκδηλώνονται διαφωνίες μεταξύ των αρμοδίων και των δήμων ως προς τα σημεία όπου θα χωροθετηθούν οι στάσεις στον αρχικό σχε-

διασμό προβλέπονται συνολικά σαράντα οχτώ στάσεις. Από αυτές δώδεκα θα βρίσκονται στο δήμο Παλαιού Φαλήρου, εννιά στο δήμο Γλυφάδας, επτά στο δήμο Αθηναίων, έξι στο δήμο Νέας Σμύρνης και πέντε στο δήμο Ελληνικού.

Γρήγορο, αξιόπιστο, άνετο προσβάσιμο το τραμ

Το τραμ παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα γενικά που αφορούν την υλοποίηση ενός δικτύου τραμ σε μια οποιαδήποτε αστική περιοχή και ειδικά που αφορούν την υλοποίηση τραμ στην περιοχή της Αθήνας.

Γενικά πλεονεκτήματα:

- ✓ Εύκολη πρόσβαση (λόγω της επιφανειακής χωροθέτησης των στάσεων και της μικρής σχετικά απόστασης μεταξύ τους).
- ✓ Αναβάθμιση της περιοχής από την οποία διέρχεται, η οποία επέρχεται λόγω της περιορισμένης (ή και εκτεταμένης) αναμόρφωσης των οδών.

- ✓ Μεγάλη ταχύτητα και επομένως μικροί χρόνοι διαδρομής (σε σύγκριση με τα λεωφορεία και τρόλεϊ) εφ' όσον κινείται σε διαχωρισμένο διάδρομο.
- ✓ Μεγάλη μεταφορική ικανότητα (σε σχέση με τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ).
- ✓ Αξιοπιστία δρομολογίων (ειδικά όταν κινείται σε διαχωρισμένο διάδρομο).

- ✓ Αθόρυβο.
- ✓ Μη ρυπογόνο (λόγω της ηλεκτροκίνησής τους).
- ✓ Μικρό κόστος υλοποίησης (σε σχέση με το μετρό).
- ✓ Θετικές επιπτώσεις στην υπόλοιπη οδική κυκλοφορία, όπως «αναγκαστική» απομάκρυνση των παρανόμως σταθμευμένων αυτοκινήτων αλλά και απελευθέρωση οδοστρώματος από τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ.

Ειδικά πλεονεκτήματα

- ✓ Σημαντική ανάγκη για εξυπηρέτηση επιβατικών μετακινήσεων σε άξονες που: δεν εξυπηρετούνται σήμερα από το Μετρό ή δεν πρόκειται να εξυπηρετηθούν στο άμεσο και μεσομακροπρόθεσμο μέλλον (τα επόμενα 10-15 χρόνια) δεν εξυπηρετούνται καθόλου ή δεν εξυπηρετούνται ικανοποιητικά από τα λεωφορεία ή τα τρόλεϊ.
- ✓ Η άμεση ανάγκη για μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με μείωση των Ι.Χ. αυτοκινήτων που εισέρχονται στο κέντρο της Αθήνας.

✓ Η ανάγκη για εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων που πρόκειται να κατασκευασθούν εν' όψει της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα. Η ανάγκη αυτή θα υπάρξει τόσο κατά τη χρονική διάρκεια διεξαγωγής των αγώνων, αλλά κυρίως και μετά τη λήξη τους.

Στόχος η μελλοντική σύνδεση της Μητροπολιτικής Αθήνας

Στόχος των δύο πρώτων γραμμών τραμ είναι:

Η οργάνωση και συμπλήρωση ενός δικτύου Μέσων Μαζικής Μεταφοράς σταθερής τροχιάς για την εξυπηρέτηση της ευρύτερης περιοχής Πρωτευούσης.

Η σύνδεση των υπαρχόντων αλλά και των μελλοντικών πόλων έλξης της Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας.

Στην Αθήνα το 1961 κυκλοφορούσαν μόλις 39.000 Ι.Χ., το 1971 170.000, το 1981 492.00. το 1991 943.000 και σήμερα κυκλοφορούν 1,4 εκ Ι.Χ. στο λεκανοπέδιο. Σε 10-15 χρόνια προβλέπεται να διπλασιαστούν.

Η ποιότητα υπηρεσιών που προσφέρεται στους επιβάτες έτσι ώστε η μετακίνηση με τις Δημόσιες Συγκοινωνίες να

καταστεί ανταγωνιστική της χρήσης Ι.Χ. αυτοκινήτου (αξιοπιστία, ταχύτητα, καθαριότητα, ασφάλεια).

Ο εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Συγκοινωνιών με στόχο την μείωση του θορύβου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αλλά και την αισθητική αναβάθμιση της πόλης μας.

Ιστορική ανασκόπηση - Σκοπιμότητα δημιουργίας δικτύου τραμ

Η κεντρική περιοχή της πόλης των Αθηνών παρουσίαζε ήδη κυκλοφοριακή συμφόρηση στα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '50. Εκείνη την εποχή, η Αθήνα ανήκε στην κατηγορία των πόλεων που διέθεταν ένα ισχυρό εμπορικό κέντρο.

Τότε τα προάστια αποτελούσαν αποκλειστικά περιοχές κατοικίας, με μερικές εξαιρέσεις όπως η εκβιομηχανισμένη Νέα Ιωνία.

Ένα δεύτερο κέντρο δραστηριότητας αναπτυσσόταν στον Πειραιά, γύρω στο λιμάνι. Ένας αστικός ηλεκτρικός σιδηρόδρομος (γραμμή ΗΣΑΠ) ήταν σε λειτουργία σε μια γραμμή μήκους 10 χιλιομέτρων μεταξύ των δύο κέντρων (Αθήνας και Πειραιά) από την αρχή του αιώνα, που επεκτάθηκε στη δεκαετία του '50 στα βόρεια προάστια μέχρι την Κηφισιά. Μια πρώτη

ζήτησης για μετακινήσεις. Οι δυσκολίες που προέκυψαν στη ζωή της πόλης απ' αυτή την πύκνωση, καθώς και η αύξηση του δείκτη ιδιοκτησίας ΙΧΕ αυτοκινήτων, εξώθησε τον πληθυσμό προς τα προάστια, πράγμα που οδήγησε στην επιμήκυνση

της μέσης ημερησίας μετακίνησης. Αυτοί οι παράγοντες συνέβαλαν στην αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης με ακό-

Ένας κάτοικος της πρωτεύουσας που κινείται καθημερινά με ΙΧ., καθηλώνεται σε μποτιλιάρισμα για χρόνο ισοδύναμο με 26 ημέρες το χρόνο. Ένας μήνας διακοπών.

θηκε, αλλά τα μέτρα αποδείχθηκαν μακροπρόθεσμα ανεπαρκή.

Η Μελέτη Μεταφορών και Κυκλοφορίας (Smith) του 1964 κατέληγε στο ότι πολλές ακτινικές ή διαμετρικές αρτηρίες έπρεπε να μετατραπούν σε "ελεύθερες λεωφόρους" και "ταχείες λεωφόρους", και ότι νέοι περιφερειακοί αυτοκινητόδρομοι έπρεπε να δημιουργηθούν για την παράκαμψη του κέντρου της πόλης, εφόσον οι έρευνες είχαν αποδείξει ότι το 40% της κυκλοφορίας στο κέντρο ήταν στην πραγματικότητα διερχόμενη κυκλοφορία. Παρά την ανάπτυξη αυτή του οδικού δικτύου, ήταν απαραίτητη επίσης η δημιουργία ενός Δικτύου Μετρό, δεδομένου του υψηλού φόρτου στους διαμετρικούς άξονες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Η δεύτερη Μελέτη Smith (1973) επιβεβαίωσε την ανάγκη κατασκευής του μετρό, τη στιγμή που η αύξηση των συντελεστών δομήσεως οδήγησε σε αύξηση της πυκνότητας κατοικίας και εμπορικής δραστηριότητας και επομένως της

Ένας εργαζόμενος που μετακινείται καθημερινά με λεωφορείο με τις σημερινές συνθήκες, σε 35 χρόνια εργάσιμου χρόνου θα έχει περάσει μέσα στο λεωφορείο 2,5 χρόνια από τη ζωή του και μάλιστα το 1,3 από αυτά όρθιος.

προσπάθεια έγινε προς το τέλος της δεκαετίας του '50 με στόχο την τιθάσευση της κυκλοφοριακής συμφόρησης στην Αθήνα, θεσπίζοντας μονοδρόμηση των κυρίων αρτηριών, συνδυασμένη με συγχρονισμένη φωτεινή σηματοδότηση ("πράσινο κύμα"). Η μέση ταχύτητα μετακίνησης στο κέντρο της πόλης αυξή-

μα ταχύτερους ρυθμούς. Έτσι, το τραμ και το μετρό θεωρήθηκαν πλέον όχι μόνο μέσα μείωσης της κυκλοφοριακής συμφόρησης και ελέγχου των αναγκών μετακίνησης, αλλά επί πλέον εργαλεία για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και για βιώσιμη λειτουργία της πόλης.

Ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων

**Για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία
Ημερίδα ΚΕΔΚΕ - ΥΠΕΧΩΔΕ**

Ρεπορτάζ: Ουρανία Σούλη

Εννιακόσια εκατομμύρια ευρώ αναμένεται να επενδυθούν μέχρι το 2008 για έργα διαχείρισης απορριμμάτων. Μέχρι να ολοκληρωθούν τα έργα, οι ΧΥΤΑ θα υποδέχονται σύμμεκτα απορρίμματα, αλλά στο μεταξύ θα ξεκινήσει το πρόγραμμα ανακύκλωσης υλικών συσκευασίας που θα καλύπτει πληθυσμό επτά εκατομμυρίων πολιτών.

Μέχρι το 2020 ο όγκος των σκουπιδιών στη χώρα μας, που θα καταλήγουν σε ΧΥΤΑ θα μειωθεί στο ένα εκατομμύριο τόνους ετησίως από τέσσερα εκατομμύρια που είναι σήμερα.

Αυτό θα γίνει με την εφαρμογή ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, και με τις δυνατότητες που δίνουν οι τεχνολογικές εξελίξεις στον τομέα αυτό.

Παράλληλα ετοιμάζεται νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα δίνεται η δυνατότητα σύμπραξης των ΟΤΑ με τον ιδιωτικό τομέα και στον τομέα διαχείρισης απορριμμάτων. Το σχήμα που προτείνει το υπουργείο Εσωτερικών είναι οι διαδημοτικές επιχειρήσεις, οι οποίες θα επιχορηγούνται μέχρι το 35% των επενδύσεων, ενώ προτείνει τον καθορισμό αντισταθμιστικών οφειλών από τους ΚΑΠ σε όλους τους ΟΤΑ της χώρας που αποδέχονται τη λειτουργία ΧΥΤΑ στο χώρο τους.

Θέμα όμως βιωσιμότητας αντιμετωπί-

ζουν διαδημοτικές πρωτοβουλίες που ήδη έχουν αναληφθεί στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων και τα μέτρα που απαιτούνται είναι επείγοντα. Αυτά είναι μερικά από τα βασικά συμπεράσματα που βγήκαν από την ημερίδα που συνδιοργάνωσε η ΚΕΔΚΕ και το ΥΠΕΧΩΔΕ και που είχε ως κεντρικό της θέμα την ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων.

Β. Παπανδρέου: Ευθύνες σε κόμματα και δημάρχους

Ιδιαίτερα επικριτική ήταν η υπουργός ΠΕΧΩΔΕ Βάσω Παπανδρέου με τη στάση κομμάτων αλλά και δήμων στο θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων.

«Αντί ως υπεύθυνοι πολιτικοί με διακομματική συναίνεση και δυναμισμό, να λύσουμε ένα δύσκολο θέμα, προτιμήσαμε πολλές φορές να συμπαραταχθούμε με τη λογική των λίγων, αυτών που με παράλογο τρόπο απειλούν και κλείνουν τους εθνικούς δρόμους, για να επιβάλουν την άποψή τους.

Αντί ως Τοπική Αυτοδιοίκηση να πρωτοστατήσουμε στην επίλυση αυτού του σοβαρού προβλήματος, πρωτοστατούν ορισμένοι στο να επιβάλουν τη συνέχιση αυτής της απαράδεκτης κατάστασης, χωρίς να αναρωτιέται για τις επιπτώσεις στην υγεία των πολιτών και τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Αντιδράσεις υπάρχουν γιατί υπάρχει άγνοια του θέματος, αλλά και των κινδύνων που κρύβει η συνεχιζόμενη αδράνεια, αλλά άγνοια και σχετικά με τις καινούργιες τεχνολογίες και τους τρόπους που υπάρχουν για την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων. Σήμερα η αναγκαιότητα της επίλυσης του προβλήματος είναι επιτακτική».

Αναφερόμενη η υπουργός ΠΕΧΩΔΕ στις αλλαγές που δρομολογούνται στη διαχείριση των απορριμμάτων είπε ότι

σύμφωνα με τις κοινοτικές οδηγίες, αλλά και το νόμο που έχει ψηφιστεί, τα οικιακά απορρίμματα θα διαχωρίζονται στην πηγή και θα τοποθετούνται σε ξεχωριστούς κάδους.

«Την ευθύνη για αυτήν την εργασία την έχουν οι πολίτες, η Αυτοδιοίκηση και οι παραγωγοί προϊόντων που χρησιμοποιούν υλικά συσκευασίας. Το κόστος των επενδύσεων θα βαρύνει αυτούς που λειτουργούν τα διάφορα συστήματα, με βάση την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Πλήρης ανακύκλωση υλικών συσκευασίας μέχρι το 2006

Σε ότι αφορά το πρόγραμμα ανακύκλωσης των υλικών συσκευασίας, που σημειωτέον έχει καθυστερήσει αρκετά η εφαρμογή του στη χώρα μας, η υπουργός διαβεβαίωσε ότι μέχρι το 2006 αυτός ο όγκος των απορριμμάτων - που είναι περίπου το 30% των παραγόμενων απορριμμάτων - δεν θα οδηγείται πλέον σε χώρους υγειονομικής ταφής.

Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει προχωρήσει στις απαραίτητες νομοθετικές ρυθμίσεις.

«Ήδη το σύστημα πανελλαδικής εμβέλειας, είτε η υποθργός, για την ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας στην πηγή, στο οποίο συμμετέχουν οι υπόχρεοι παραγωγοί και εισαγωγείς και η ΚΕΔΚΕ, έχει αδειοδοτηθεί και προετοιμάζεται για την υλοποίηση των προγραμμάτων ανακύκλωσης».

Ενώ, σύμφωνα με την Β. Παπανδρέου, σύντομα αναμένεται να προχωρήσουν τα συστήματα ανακύκλωσης και των υπόλοιπων προϊόντων. Σύμφωνα με τους προγραμματισμούς και τα χρονοδιαγράμματα, υπολογίζεται ότι μέχρι το τέλος του χρόνου, το σύστημα ανακύκλωσης των υλικών συσκευασίας θα λειτουργεί πλήρως σε δήμους της Αττικής, συνολικού πληθυσμού 800.000 κατοί-

κων, της Θεσσαλονίκης σε πληθυσμό 500.000, στη Λάρισα, στην Πάτρα και τη Ζάκυνθο.

Το 2004 θα καλυφθούν οι ανάγκες και άλλων δύο εκατομμυρίων πολιτών και το 2005 η ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας θα καλύπτει πληθυσμό επτά εκατομμυρίων πολιτών. Με αυτόν τον προγραμματισμό η ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας θα φτάσει στο 50 - 55% από 33% που είναι σήμερα.

Σύγχρονες τεχνολογίες χωρίς αποκλεισμούς

Αναφερόμενη η υπουργός στις μεθόδους και τους τρόπους επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων, είπε ότι θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν όλες οι σύγχρονες τεχνολογίες χωρίς αποκλει-

σμούς.

«Είναι ευθύνη και υποχρέωση της ΤΑ να αναζητήσει και να εφαρμόσει τις πλέον πρόσφορες τεχνολογίες. Αντί να εγκλωβίζουμε τους πολίτες στο ναί ή όχι για τη χωματερή, είναι καλύτερα οι τοπικοί άρχοντες, να διερευνήσουν τις δυνατότητες που υπάρχουν, αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών, για τη σωστή διαχείριση των απορριμμάτων».

Χρηματοδότηση εγκαταστάσεων

Η κ. Παπανδρέου είπε ότι μέχρι το τέλος του 2008 οι επενδύσεις που θα γίνουν για το σύνολο των απαραίτητων έργων διαχείρισης των απορριμμάτων, στα οποία περιλαμβάνονται η κατασκευή ΧΥΤΑ, σταθμών μεταφόρτωσης,

η ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας και των άλλων προϊόντων, τα εργοστάσια επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων, έργα αποκατάστασης των ανεξέλεγκτων χωματερών, θα ανέλθουν περίπου σε 900 εκατομμύρια ευρώ.

Σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση των εγκαταστάσεων και το κόστος λειτουργίας τους σημείωσε ότι την κύρια ευθύνη έχουν οι ίδιοι οι φορείς διαχείρισης. Ξεκαθάρισε, όπως είπε, ότι το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί χώρους υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων και σταθμούς μεταφόρτωσης, γιατί αυτή είναι η επιλογή ή δική μας. Για τις άλλες λειτουργίες και τεχνολογίες, η υπουργός συμβούλεψε την Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναζητήσει καινούργιους τρόπους. «Θα εισιτηθούμε, είπε, να επιδοτούνται οι επενδύσεις με βάση των αναπτυξιακό νόμο, αλλά όχι πέρα από αυτό».

Κ. Σκανδαλίδης: Συνεργασία με ιδιώτες στη διαχείριση

Επιτακτική χαρακτήρισε ο υπουργός Εσωτερικών Κώστας Σκανδαλίδης τη συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με ιδιώτες σε εν γένει θέματα εφαρμο-

γής νέων τεχνολογιών αξιοποίησης των αστικών αποβλήτων.

«Το καινοτόμο στοιχείο στη σύμπραξη των ΟΤΑ με τον ιδιωτικό τομέα είναι η κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα και η συνεργασία του με την Αυτοδιοίκηση προκειμένου από κοινού να διαμορφώνουν ένα περιβάλλον ευέλικτο και ικανό να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των πολιτών». Διευκρίνισε ότι ήδη το ΥΠΕΣΔΔΑ επεξεργάζεται ολοκληρωμένο πρόγραμμα εισαγωγής νέων τεχνικών συγχρηματοδότησης ή και αυτοχρηματοδότησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στη βάση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής και προωθεί σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

«Ειδικότερα αυτή η νομοθετική ρύθμιση αφορά και τη δυνατότητα συγχρηματοδότησης έργων και τη δυνατότητα συμβάσεων παραχώρησης έργων φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και γενικότερα όλες τις αλλαγές που επιτρέπουν την εισροή ιδιωτικών κεφαλαίων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση».

Σε ότι αφορά το σχήμα που μπορεί να έχουν οι φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, πρότεινε τη δημιουργία δημοτικών ή διαδημοτικών επιχειρήσεων κοινωφελούς χαρακτήρα κατά τα παρόδεια των ΔΕΥΑ.

«Για τις επιχειρήσεις αυτού του είδους, είπε ο Κ. Σκανδαλίδης, κρίνουμε ότι πρέπει να υπάρχει κρατική επιχορήγηση μέχρι ποσοστού 35%.

Επίσης και αν συμφωνεί η ΚΕΔΚΕ, μπορούμε να πάμε και σε νομοθετική ρύθμιση για την παρακράτηση από ΚΑΠ των οφειλών των ΟΤΑ προς τις δημοτικές επιχειρήσεις».

Ενώ ο υπουργός Εσωτερικών έδειξε να εμμένει στη θέση για καθορισμό αντισταθμιστικών οφελών από τους ΚΑΠ και την επέκτασή τους με ορθολογικό τρόπο σε όλους τους ΟΤΑ της χώρας που αποδέχονται τη λειτουργία ΧΥΤΑ στο χώρο τους.

Π. Κουκουλόπουλος: Ζήτημα τιμής να αναλάβει η Αυτοδιοίκηση τις ευθύνες της

Τώρα είναι ώρα για αποφάσεις τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος.

«Αποφάσεις που αφορούν όλους, την κοινωνία, την Πολιτεία και την Κυβέρνηση, κυρίως όμως και πάνω απ' όλα εμάς τους αιρετούς της Αυτοδιοίκησης. Η πρόσφατη πρωτοβουλία της υπουργού ΠΕ-ΧΩΔΕ που στην ΚΕΔΚΕ βρήκε απόλυτη στήριξη, πρέπει να τονίσω, οφείλει να λειτουργήσει σαν εγερτήριο σάλπισμα.

Δεν είναι δυνατόν να έχουμε εκχωρήσει την αρχαιότερα των αρμοδιοτήτων μας, στο β' βαθμό Αυτοδιοίκησης ή στην Κυβέρνηση. Και η θέση αυτή βέβαια δεν αποτελεί θέση ανταγωνιστική απέναντι στο κράτος ή το β' βαθμό, αλλά είναι ζήτημα τιμής για την Αυτοδιοίκηση να αναλάβει τις ευθύνες και να ανοίξει ένα καινούργιο δρόμο που πολύ απλά οδηγεί στη σύγκλιση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Μια πραγματικότητα που χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένες αρχές και μεθόδους που στοχεύουν: στην υψηλή προστασία του περιβάλλοντος, στη σύνταξη διαχειριστικών σχεδίων, στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και στην ιεραρχία της διαχείρισης, όπου κατά σειρά πρέπει να ακολουθείται η πρόληψη - μείωση, η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ενεργειακή και υγειονομική αξιοποίηση των αποβλήτων.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας, οφείλει και πρέπει να βαδίζει στα ευρωπαϊκά

παϊκά πρότυπα, αναζητώντας τρόπους συνεργασίας μεταξύ των όμορων ή γειτονικών ΟΤΑ, προκειμένου να υλοποιηθεί στην πράξη, αυτό που αποτελεί τελικά μονόδρομο: Τον περιφερειακό σχεδιασμό και τη συνεργασία για την αντιμετώπιση του προβλήματος των απορριμμάτων».

Αναφερόμενος ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ στους δήμους που έχουν ήδη εφαρμόσει τον περιφερειακό σχεδιασμό σημείωσε ότι είναι θεαματικά τα αποτελέσματα. Ωστόσο όμως υπογράμμισε ότι οι προωθημένες πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί σε επίπεδο διαδημοτικών συνεργασιών, «αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα βιωσιμότητας, αφού δεν είναι επαρκές το θεσμικό πλαίσιο που αφορά τον τρόπο είσπραξης των τελών».

Ντόρα Μπακογιάννη: Πρέπει να απαντηθούν πολλά ερωτηματικά για τον ΕΣΔΚΝΑ

Ευθύνες στην προηγούμενη ηγεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ καταλόγισε η δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, γιατί «η πολιτική που ακολουθήθηκε τα τελευταία δέκα χρόνια είναι μία πολιτική, η οποία χαρακτηρίζεται από την αναποτελεσματικότητά της. Το βέβαιο, είπε, είναι ότι η Ελλάδα τα τελευταία δέκα χρόνια είναι η τελευταία χώρα στην Ε.Ε. στον τομέα της αποτελεσματικής διαχείρισης των αποβλήτων». Η κ. Μπακογιάννη έσπευσε να αναγνωρίσει ότι η σημερινή υπουργός ΠΕΧΩΔΕ Β. Παπανδρέου συνειδητοποίησε το αδιέξοδο αυτής της πολιτικής και είχε την πολιτική βούληση να δώσει λύ-

σεις.

Η δήμαρχος Αθηναίων σημείωσε επίσης πολύ κατηγορηματικά ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες κινδυνεύουν και δεν μπορούν ουσιαστικά να γίνουν εάν δεν υπάρξει λύση σ' αυτό το πρόβλημα, και αν δεν μπορέσουμε να βρούμε ένα δεύτερο χώρο υγειονομικής ταφής στην Αθήνα.

«Είναι αδύνατον, είπε, να γίνουν Ολυμπιακοί αγώνες με μια αύξηση περίπου κατά 25% των σκουπιδιών που έχουμε σήμερα, χωρίς να έχουμε διασφαλίσει τη λειτουργία ενός δεύτερου ΧΥΤΑ για

έναν πάρα πολύ απλό λόγο: Εάν συμβεί αυτό που συνέβη πριν από λίγες μέρες και γίνει κατολίσθηση ή αν συμβεί αυτό που πάλι συνέβη και ανάψει φωτιά, η Αθήνα θα βρίσκεται μα χιλιάδες τόνους σκουπίδια, στους δρόμους, στα γήπεδα, και η εικόνα των Ολυμπιακών Αγώνων θα

είναι μια εικόνα, η οποία δεν θα είναι καθόλου τιμητική για τη χώρα μας».

Κριτική άσκησε η κ. Μπακογιάννη και στον Ενιαίο Σύνδεσμο Δήμων και Κοινοτήτων.

«Είναι μια κατάσταση που δεν τιμά την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είπε. Είχαμε προχειρότητες, είχαμε παλινωδίες, καθυστερήσεις, έλλειψη σχεδιασμού και είχαμε και πολλά ερωτηματικά που πρέπει να απαντηθούν.

«Οι δημότες της Αθήνας πληρώνουν υποχρεωτικά διότι ο νόμος το προβλέπει. Συμμετέχουν σε έναν Ενιαίο Σύνδεσμο υποχρεωτικά, διότι αυτός υπάρχει και δεν εκπροσωπούνται, όμως, ανάλογα με το ποσοστό και τις δυνάμεις τους. Άρα η Τοπική Αυτοδιοίκηση ουσιαστικά παρακολουθεί μια πολιτική του Ενιαίου Συνδέσμου η οποία έχει τα αποτελέσματα τα γνωστά, ένα εργοστάσιο κομποστοποίησης, το οποίο στοίχισε 26 δις δρχ, δεν λειτουργεί αυτή τη στιγμή και είναι αμφίβολο αν θα λειτουργήσει και σε πειραματικό στάδιο και βρίσκεται ουσιαστικά «νεκρό». Και δεν ξέρω πότε μπορεί να λειτουργήσει».

Εθνικός και περιφερειακός σχεδιασμός για τη διαχείριση που είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της Τ.Α.

• Η πρόταση της ΚΕΔΚΕ

Μία κρίσιμη απόφαση εκλήθη να λάβει η ΚΕΔΚΕ, για το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων, καθώς οι προτάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ για τις νέες χωροθετήσεις μέσω τη επικείμενης νομοθετικής ρύθμισης, είχαν ήδη ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων και στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αρκετοί δήμαρχοι και κοινοτάρχες, των οποίων οι περιοχές βρίσκονται ανάμεσα σε εκείνες που επιλέγει το υπουργείο για νέους ΧΥΤΑ, εξέφρασαν έντονες αντιρρήσεις ενώ σε αρκετές περιπτώσεις υπήρξαν κινητοποιήσεις φορέων και κατοίκων.

Μέσα σε ένα έντονα φορτισμένο κλίμα και εν μέσω πλήθους αντεγκλήσεων λοιπόν, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ, εκλήθη να τοποθετηθεί επί του προβλήματος, λαμβάνοντας μία απόφαση η οποία να εκφράζει - ει δυνατόν - την πλειοψηφία των τοπικών αρχόντων.

Να σημειωθεί ότι η υπουργός ΠΕΧΩΔΕ Βάσω Παπανδρέου είχε ήδη ζητήσει από την ΚΕΔΚΕ και την ΤΕΔΚΝΑ - με επιστολές που απέστειλε στα δύο όργανα - να τοποθετηθούν επί των προτάσεων της για το θέμα.

Η συνεδρίαση σηματοδεύθηκε μεταξύ άλλων και από έντονες διαμαρτυρίες κατοίκων της Βορειανατολικής Αττικής οι οποίοι την παρακολούθησαν. Οι κάτοικοι οι οποίοι αντέδρασαν έντονα στις τοποθετήσεις των δημάτων - οδηγώντας μάλιστα και σε διακοπή της συνεδρίασης αρκετές φορές - κατηγόρησαν τα μέλη του Δ.Σ. ότι είναι υποκινούμενα από το ΥΠΕΧΩΔΕ και τον Ενιαίο Σύνδεσμο Δήμων και Κοινοτήτων.

Ωστόσο, η θυελλώδης συνεδρίαση στις αρχές Μαΐου, κατέληξε σε κατά αρχήν συμφωνία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ με ομόφωνη απόφασή του και σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Δ.Σ. της ΤΕΔΚΝΑ, έ-

δωσε το πράσινο φως για να προχωρήσει ο προγραμματισμός του ΥΠΕΧΩΔΕ για τη χωροθέτηση νέων χώρων διαχείρισης των απορριμμάτων στην Αττική.

Συγκεκριμένα στην απόφασή του το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ αναφέρονται τα εξής:

● Το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Με αυτό ως βάση πρέπει να οργανωθεί ο εθνικός και περιφερειακός σχεδιασμός, δίνοντας τη δυνατότητα εξέτασης και εφαρμογής και άλλων μεθόδων διαχείρισης και διάθεσης των απορριμμάτων εκτός των ΧΥΤΑ.

● Ειδικά για το κατεπείγον και οξύ θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων του Νομού Αττικής αποδέχεται την πρόταση της ΤΕΔΚΝΑ για άμεση υλοποίηση του περιφερειακού σχεδιασμού.

Αναφερόμενος μάλιστα στην ιδιαίτερη σημασία του θέματος ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος, επεσήμανε ότι «το ζήτημα των απορριμμάτων αποτελεί την αρχαιότερα των αρμοδιοτήτων των δήμων», και όπως υπογράμμισε μάλιστα, βάσει του παλαιού Κώδικα Αυτοδιοίκησης, αποτελούσε αποκλειστική αρμοδιότητα. Για το λόγο αυτό όπως σημείωσε κανένας τρίτος δεν έχει δικαίωμα να αναμειχθεί στην αντιμετώπιση του προβλήματος, παρά μόνο αν οι ίδιοι οι δήμαρχοι του το επιτρέψουν, λόγω αδυναμίας να βρουν μια λύση από κοινού αποδεκτή.

Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ μάλιστα προκειμένου να δείξει ότι πρόκειται για ζήτημα μείζονος σημασίας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αναφέρθηκε και στα οικονομικά μεγέθη της υπόθεσης.

Όπως είπε, ο τομέας της καθαριότητας είναι η κατεξοχήν δραστηριότητα που συγκεντρώνει ποσά, που ξεπερνούν το ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Τέλος ο κ. Κουκουλόπουλος ενημέρωσε τους παριστάμενους εκπρο-

σώπους της Αυτοδιοίκησης, ότι στο υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, εξετάζουν σοβαρά το ενδεχόμενο στους υπό χωροθέτηση ΧΥΤΑ, να θεσπίσουν αντισταθμιστικά οφέλη, μέσω των ΚΑΠ.

Καταλήγοντας ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ, τόνισε ότι «πρέπει να δοθεί το δικαίωμα να νομοθετηθούν οι νέοι ΧΥΤΑ, κάνοντας σαφές τόσο προς το υπουργείο, όσο και σε οποιοδήποτε τρίτο, ότι είναι ζήτημα τιμής για την Αυτοδιοίκηση να μην υπάρξει ξανά νομοθετική πρωτοβουλία». Όπως υπογράμμισε, «δεν δίδεται εν λευκώ εξουσιοδότηση στο ΥΠΕΧΩΔΕ, αλλά μόνο για την Αττική».

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο πρόεδρος της ΤΕΔΚΝΑ Πέτρος Φιλίππου, ο οποίος αφού περιέγραψε τη δραματική κατάσταση και το πλήρες αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει η Αττική, καθώς εξυπηρετείται αποκλειστικά από μία χωματερή - αυτή των Λιοσίων - επανέλαβε την ομόφωνη απόφαση που ήδη είχε λάβει η ΤΕΔΚΝΑ, για περιφερειακό σχεδιασμό, υπό την προϋπόθεση όμως να υπάρξει και εθνικός.

Ο κ. Φιλίππου πάντως επέμεινε και στη σημασία αναζήτησης και άλλων μεθόδων διαχείρισης των απορριμμάτων.

Πρέπει όπως είπε «να μείνουν ελεύθερες οι διαδικασίες, οι τρόποι, η επιστήμη και η τεχνολογία για αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων». Επίσης χαρακτήρισε καθοριστική τόσο την ανάγκη μείωσης του όγκου των απορριμμάτων στην πηγή, όσο και την αξιολόγηση μεθόδων όπως της ανακύκλωσης, της πυρόλυσης, ακόμη και της καύσης - που ενώ εμείς την έχουμε αποκηρύξει στο εξωτερικό χρησιμοποιείται ευρέως. Την ανάγκη χωροθέτησης Χώρων Διαχείρισης των Απορριμμάτων αναγνώρισε και η Δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, διευκρινίζοντας όμως, ότι δεν είναι η ίδια αρμόδια να υποδείξει συγκεκριμένους χώρους.

Η κ. Μπακογιάννη πρότεινε τη χρήση νέων

τεχνολογιών - εναλλακτικών των ΧΥΤΑ - στο θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων, όπως είναι η μέθοδος της καύσης και της πύρρυνσης. Ζήτησε να νομοθετηθούν οι μέθοδοι διαχείρισης απορριμμάτων με ευρύτατο νομοθετικό πλαίσιο, όπου θα επιτρέπονται όλες οι μορφές επεξεργασίας απορριμμάτων, υπό την προϋπόθεση ότι θα σέβονται το περιβάλλον. Επίσης ζήτησε να γίνει απολογισμός της διαχείρισης των κοινωφελών από το Ενιαίο Σύνδεσμο, επισημαίνοντας ότι σπαταλήθηκαν δεκάδες δις. δραχμές για το εργοστάσιο ανακύκλωσης των απορριμμάτων στα Λιό-

σια, το οποίο δεν λειτουργεί ακόμη. Διπλές ευθύνες, καταλόγησε ο γενικός γραμματέας της ΚΕΔΚΕ Χρ. Παλαιολόγος στο θέμα της διαχείρισης. Στην πλευρά της Κυβέρνησης, είτε, υπάρχουν ευθύνες γιατί πρώτον, δεν έχει προχωρήσει στον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό και δεύτερον, γιατί αν και με μεγάλη καθυστέρηση θεσμοθετήθηκε ο νόμος για τα ανακυκλούμενα υλικά, ακόμη δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή. Αναφερόμενος στις ευθύνες της Αυτοδιοίκησης σημείωσε ότι την κατεξοχήν αποκλειστική της αρμοδιότητα την αποποιήθηκε εί-

τε άμεσα, είτε έμμεσα. «Το αίσχος των 3500 παράνομων χωματερών είναι μια υπόθεση της Αυτοδιοίκησης», είπε. Ο κ. Παλαιολόγος ζήτησε να αναλάβει πρωτοβουλίες η ΚΕΔΚΕ συνολικά για το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων σ' όλη τη χώρα, η ίδια η Αυτοδιοίκηση να αναλάβει τον σχεδιασμό, την οργανωμένη ένταξη έργων διαχείρισης απορριμμάτων σε επίτευχο νομού και περιφέρειας στο Γ' ΚΠΣ, να εξεταστούν και άλλες εναλλακτικές μέθοδοι διαχείρισης και διάθεσης των απορριμμάτων εκτός ΧΥΤΑ.

Τι προβλέπει η τροπολογία του ΥΠΕΧΩΔΕ

Υπερψηφίστηκε τελικά η πολυσυζητημένη τροπολογία του ΥΠΕΧΩΔΕ για τους ΧΥΤΑ στην Αττική με 142 ψήφους υπέρ, έναντι 124 κατά, στις 13 Ιουνίου.

Όπως τονίζεται στην αιτιολογική έκθεση με τη τροπολογία αυτή «επιδιώκεται να λυθεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει και θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει στο άμεσο μέλλον η Περιφέρεια της Αττικής: τη διαχείριση των αποβλήτων των κατοίκων της με ολοκληρωμένο, σύγχρονο και περιβαλλοντικά ανεκτό τρόπο, στη βάση ευρύτερου περιφερειακού σχεδιασμού που υπακούει σε επιστημονικά δεδομένα, περιλαμβάνει στόχους και υποδεικνύει τα κατάλληλα εργαλεία για την επίλυση του προβλήματος. Βασικό τμήμα του σχεδιασμού αυτού αποτελεί και η εξεύρεση, μετά από ειδική μελέτη, χώρων κατάλληλων για την υποδοχή εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων». Επισημαίνεται ότι σήμερα στην Αττική συνεχίζουν να λειτουργούν 27 χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων, ιδίως στην Ανατολική Αττική, στους οποίους απορρίπτονται πάνω από 170.000 τόνοι κάθε χρόνο, ενώ ο μοναδικός ΧΥΤΑ είναι αυτός των Άνω Λιοσίων, ο οποίος υποδέχεται 1.750.000 τόνους αποβλήτων κάθε χρόνο εξυπηρετώντας το 90% της Περιφέρειας της

Αττικής και ο χρόνος ζωής και λειτουργίας του είναι δύο ακόμη έτη.

Τι προβλέπει ο Περιφερειακός Σχεδιασμός για την Αττική

Το Α' στάδιο του Περιφερειακού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Αττικής, που έχει ολοκληρωθεί, προβλέπει τα εξής:

- Έργα και υπηρεσίες για την ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας στην πηγή.
- Έργα και υπηρεσίες για τη συλλογή και ανακύκλωση των αποβλήτων αυτοκινήτων, ελαστικών αυτοκινήτων, ηλεκτρικών σπινδύλων και συσσωρευτών, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, ορυκτελαίων και υλικών κατεδαφίσεων, κατασκευών και εκσκαφών.

Για την ανακύκλωση προβλέπει:

Την ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας (γυαλί, χαρτί, πλαστικό, μέταλλα), στο 50-60% του βάρους.

Ορυκτέλαια, συλλογή κατά 70%, συσσωρευτές 70%, υλικά κατεδαφίσεων 30%, μεταχειρισμένα ελαστικά 85%, οχήματα τέλους κύκλου ζωής 85%, ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά απόβλητα κατά 75%.

- Σταθμούς Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων

➤ Εγκαταστάσεις για την επεξεργασία των οργανικών αποβλήτων και την παραγωγή νέων υλικών ή ενέργειας

➤ Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων για την ασφαλή ταφή των υπολειμμάτων.

Πρώτα κατασκευή ΧΥΤΑ και μετά όλα τα άλλα

Με τη μελέτη που ακολούθησε αυτού του σχεδιασμού βρέθηκαν κατάλληλοι χώροι για την εγκατάσταση των παραπάνω δραστηριοτήτων. Προτείνονται διπλάσιοι των προβλεπόμενων χώρων ως κατάλληλων για να γίνει η τελική επιλογή τους με βάση τα αποτελέσματα των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Οι εγκαταστάσεις οι οποίες πρόκειται να κατασκευαστούν στις περιοχές που θα επιλεγούν, περιλαμβάνουν είτε μερικά, είτε συνολικά τις μονάδες που απαιτεί η ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων.

Προτεραιότητα θα δοθεί στη λειτουργία των Χώρων Υγειονομικής Ταφής των Απορριμμάτων, όπως τονίζεται στην αιτιολογική έκθεση της σχετικής τροπολογίας.

«Οι ΧΥΤΑ, προβλέπεται να λειτουργήσουν αρχικά για την ταφή των σύμμεκτων απορ-

ριμμάτων, ενώ σταδιακά, με την ανάπτυξη και εκτεταμένη εφαρμογή των προγραμμάτων ανακύκλωσης και ανάκτησης υλικών, αλλά και με τη λειτουργία μονάδων επεξεργασίας που απαιτούνται, θα μετατραπούν σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ).

Τι ρυθμίζεται με την τροπολογία

Καταρχήν εγκρίνονται ως κατάλληλες, οι θέσεις, που υποδεικνύονται από τη σχετική μελέτη, για τη δημιουργία Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ).

Οι θέσεις αυτές είναι:

Για την Βόρεια - Ανατολική Αττική, το Μαύρο Βουνό Γραμματικού και οι Τρύπες Πολυδενδρίου.

Για τη Νότια - Ανατολική Αττική, το Βραγόνι Κερατέας- Λαυρεωτικής και το Λατομείο Κυριακού Κορωπίου.

Για τη Δ. Αττική, το πρώην λατομείο Σκαλιστήρι στα Άνω Λιόσια και το Μελετάνι στη Μάνδρα. Το λατομείο Μουσαμιά εγκρίνεται ως κατάλληλη θέση για την υποδοχή των υπολειμμάτων από τις μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων της Δυτικής Αττικής.

Για τα νησιά Κύθηρα και Αντικύθηρα, οι θέσεις Λαχνός, Ποταμός και Μύλοι, Κόκκινος Λάκος αντίστοιχα.

Επίσης εκτός από τους δύο σταθμούς μεταφόρτωσης στο Σχιστό Κορυδαλλού, ο οποίος λειτουργεί, και του Ελαιώνα που έχει εγκριθεί η κατασκευή του, εγκρίνεται η εγκατάσταση επιπλέον έξι θέσεων στις περιοχές: Ελληνικό - Άλμιο, Γλυφάδα, ΒΙΠΑ- Κηφισιάς, ΒΙΠΑ -Χαμομηλίου, Γουδίου, κόμβου Περιφερειακής Υμηττού- Καισαριανής.

Για τη ταχύτερη υλοποίηση των έργων οι απαλλοτριώσεις ακινήτων θα είναι αναγκαστική και εφαρμόζεται αναλογικά το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις απαλλοτριώσεις για τα Ολυμπιακά έργα.

Τέλος σε ό,τι αφορά τους φορείς διαχείρισης, παρέχεται η αρμοδιότητα στον γενικό γραμ-

Αθηναίων Ντόρας Μπακογιάννη, η οποία από την αρχή είχε υποστηρίξει τη συγκεκριμένη ρύθμιση της υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Βάσως Παπανδρέου.

Απόντες από τη διαδικασία ήταν και ορισμένοι βουλευτές της Ν.Δ., οι οποίοι εκλέγονται στους γειτονικούς με την Αττική νομούς, Βοιωτίας και Εύβοιας, και οι οποίοι με προηγούμενες δηλώσεις τους διαφώνησαν κατηγορηματικά με το ενδεχόμενο να μεταφερθούν οι ΧΥΤΑ εκτός Αττικής.

Τα σχόλια της «Γκρινπς» και της Εταιρείας Ανακύκλωσης

Η Ελλάδα παραμένει συραγός σε ολόκληρη την Ευρώπη στην εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών μείωσης του όγκου, επανάχρησης και ανακύκλωσης υλικών και προϊόντων. Το ουσιώδες αυτό μέρος του προβλήματος στη διαχείριση των αποβλήτων αλλά και της λύσης του σκίασε απολύτως η τροπολογία για τη χωροθέτηση ΧΥΤΑ στην Αττική και οι αντιδράσεις που εκδηλώθηκαν, σχολίασαν σε συνέντευξη Τύπου οι εκπρόσωποι της «Γκρινπς» και της Εταιρείας Ανακύκλωσης.

Εξήγησαν μάλιστα ότι σύμφωνα με την εμπειρία άλλων χωρών, την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, η ταφή των αποβλήτων αποτελεί ένα πολύ μικρό κομμάτι, το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά σε ένα σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης, αφού προηγούνται η πρόληψη και μείωση παραγωγής απορριμμάτων με την εφαρμογή οικονομικών και άλλων εργαλείων, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση. Όπως επεσήμαναν, ίσως το σημερινό αδιέξοδο βοηθήσει να γίνει το άλμα, καθώς είναι εφικτή μέσα στην επόμενη πενταετία η μείωση του όγκου των απορριμμάτων που καταλήγουν στους ΧΥΤΑ να φτάσει το 80% με 90% υπό την προϋπόθεση ότι οι αρμόδιοι (ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΤΑ κ.λπ.) θα δεσμευτούν σε αυτό το στόχο μέσω εφαρμογής το συντομότερο δυνατόν και σε όλη τη χώρα σχετικών προγραμμάτων.

Ο.Σ.

ματέας Περιφέρειας με απόφασή του να τροποποιεί το σχέδιο διαχείρισης ως προς τον φορέα διαχείρισης, με τον ορισμό άλλου ή άλλων δήμων ή συνδέσμων δήμων και κοινοτήτων ως φορέων διαχείρισης. Σε περίπτωση που ο φορέας διαχείρισης δεν προβαίνει στην υλοποίηση του σχεδίου μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται τότε η αρμοδιότητα υλοποίησης του σχεδίου διαχείρισης περιέρχεται στην οικεία περιφέρεια. Αυτή η ρύθμιση έγινε προκειμένου να αναλάβουν - όπως το ζητούσαν - οι σχετώ δήμοι της Λαυρεωτικής τη διαχείριση των απορριμμάτων.

Απουσίες με νόημα στη Βουλή

Οι απουσίες κυρίως από την πλευρά της αξιωματικής αντιπολίτευσης χρωμάτισαν την ονομαστική ψηφοφορία στη Βουλή για την τροπολογία του ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία πέρασε τελικά με 142 βουλευτές να ψηφίζουν υπέρ και 124 κατά.

Η καταψήφιση της ρύθμισης από τους τέσσερις βουλευτές του ΠΑΣΟΚ στο Υπόλοιπο Αττικής και η απουσία 12 βουλευτών του, δεν ήταν αρκετή τελικά για να δημιουργήσει πρόβλημα στην κυβερνητική πλειοψηφία. Κατά ψήφισαν και όσοι βουλευτές της αντιπολίτευσης προσήλθαν στην ψηφοφορία, ενώ απουσίασαν από την ψηφοφορία 21 βουλευτές της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Χαρακτηριστικό του χαλαρού κλίματος στους κόλπους της αξιωματικής αντιπολίτευσης ήταν η στάση του επίτιμου προέδρου του κόμματος Κ. Μητσotάκης, ο οποίος ήταν εκτός αιθούσης κατά την ώρα της ψηφοφορίας.

«Εσείς ερμηνεύετε την απουσία μου από τη ψηφοφορία», απάντησε αργότερα στους δημοσιογράφους, αφήνοντας έτσι να εννοηθεί ότι συντάχθηκε με την άποψη της δημόχρου

Τα σκουπίδια δεν θέλουν μόνο τόπο... θέλουν τρόπο διαχείρισης

Προτάσεις, αντιπροτάσεις και έντονες αντιδράσεις σημάδεψαν τους τελευταίους μήνες, τη συζήτηση για τη δημιουργία νέων ΧΥΤΑ στην Αττική. Κοινή παραδοχή ότι το πρόβλημα είναι μεγάλο και πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα, ιδιαιτέρως δε και ενόψει Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι περισσότερες διαφωνίες αφορούν το τόπο δημιουργίας, ενώ σίγουρα ένα άλλο μεγάλο θέμα που οφείλει να μελετηθεί διεξοδικά, είναι και η αναζήτηση νέων μεθόδων διαχείρισης. Ίσως τελικά αυτό που πρέπει όλοι να καταλάβουμε είναι ότι το πρόβλημα για να αντιμετωπισθεί ριζικά δεν θέλει μόνο τόπο θέλει τρόπο.

Οι φιλικές στο περιβάλλον μέθοδοι κοστίζουν και είναι για λίγα σκουπίδια. Η συζήτηση, που άνοιξε για τις μεθόδους διαχείρισης και περιλαμβάνει από την πιο διαδεδομένη της ταφής, μέχρι την καύση και την πρωτοποριακή μέθοδο της πυρόλυσης, ήταν φυσικό να φέρει στην επιφάνεια πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Αναλύοντας λοιπόν κανείς τα υπέρ και τα κατά κάθε μιας μεθόδου, μπορεί εύκολα να διαπιστώσει, ότι οι μέθοδοι που είναι φιλικότερες προς το περιβάλλον ή έχουν μεγαλύτερα χρονικά όρια αντοχής, είναι είτε ακριβότερες, είτε αφορούν τη διαχείριση μικρότερου όγκου απορριμμάτων από τον αναγκαίο. Στην συνέχεια παραθέτουμε τις βασικότερες μεθόδους που είτε εφαρμόζονται ήδη ευρέως, είτε βρίσκονται σε πειραματικό στάδιο σε όλη την Ευρώπη.

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΤΑΦΗ:

Έχει ημερομηνία λήξης και όριο αντοχής

Η ταφή, σύμφωνα με στελέχη του ΤΕΕ, έχει τόσο όρια αντοχής όσο και ημερομηνία λήξης και εξαρτάται άμεσα από την παραγόμενη ποσότητα σκουπιδιών. Επιπλέον, εκφράζονται φόβοι για διάχυση στο έδαφος των αποβλήτων, πράγμα που προϋποθέτει ορθή διαλογή των τοξικών.

Ωστόσο το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, υποστηρίζει ότι λαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφαλείας, ενώ τοποθετούνται ειδικές μεμβράνες που αποκλείουν τη διάχυση υγρών αποβλήτων στον υδροφόρο ορίζοντα. Σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε για λογαριασμό του ΥΠΕΧΩΔΕ, με τίτλο «Σχεδιασμός - Προγραμματισμός έργων διαχείρισης απορριμμάτων σε επίπεδο χώρας» η έκταση που πρέπει να έχει ένας

ΧΥΤΑ, σε σχέση με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό είναι αντίστοιχα:

Ψ για 20000 κατοίκους, έκταση ΧΥΤΑ 25-30 στρέμματα

Ψ για 50000 κατοίκους, έκταση ΧΥΤΑ 80-100 στρέμματα

Ψ για 150000 κατοίκους, έκταση ΧΥΤΑ 180-200 στρέμματα

Για τον υπολογισμό του κόστους κατασκευής και λειτουργίας ενός ΧΥΤΑ λαμβάνονται υπόψη οι διαφοροποιήσεις ως προς το ανάγλυφο του χώρου, οι απαιτήσεις σε στεγανοποίηση και οδοποιία, το είδος της εφαρμοζόμενης τεχνολογίας, αλλά και ο αριθμός του εξυπηρετούμενου πληθυσμού.

Σύμφωνα με στοιχεία μελέτης του 1999, της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.), και για πληθυσμό από 2000 - 150000 κατοίκους η προσέγγιση αναφορικά με την εκτίμηση του κόστους κατασκευής και λειτουργίας ενός ΧΥΤΑ, έχει ως εξής:

πληθυσμός	ημερήσια παραγωγή απορριμμάτων	κόστος έργων υποδομής	αξία μηχανικού εξοπλισμού	συνολικό κόστος επένδυσης	κόστος λειτουργίας ανά τόνο χωρίς αποσβέσεις	κόστος λειτουργίας ανά τόνο με αποσβέσεις
	(τόνοι)	(Euro)	(Euro)	(Euro)	(Euro / τόνο)	(Euro / τόνο)
2.000	1.60	88040	39620	127660	25.24	54.88
5.000	4.00	176080	39620	215700	10.27	29.35
10.000	8.00	269280	79240	349230	5.17	20.69
20.000	16.00	713130	79240	792370	3.82	16.43
30.000	27.00	1027150	79240	1106390	2.58	13.79
40.000	40.00	1349960	79240	1429200	2.41	12.77
50.000	50.00	1916800	102720	2018520	2.20	12.03
60.000	60.00	2230370	102720	2333090	1.91	11.45
70.000	70.00	2611890	102720	2714610	1.76	10.86
80.000	80.00	3008070	102720	3110790	1.73	10.56
90.000	90.00	3228170	137930	3366100	1.70	10.42
100.000	120.00	3609690	137930	3747620	1.67	10.36
110.000	132.00	3991200	137930	4129130	1.67	10.33
120.000	144.00	4402050	137930	4539980	1.64	10.30
130.000	156.00	4592810	220100	4812910	1.64	10.27
140.000	168.00	4974320	220100	5194420	1.61	10.27
150.000	180.00	5193420	220100	5414520	1.61	10.27

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι:

- Το ύψος της απαιτούμενης δαπάνης για έργα υπο-δομής διαμορφώνεται ανάλογα με το εμβα-δόν του χώρου, δηλαδή από την ποσότητα των αποβλήτων που θα διατίθενται στο ΧΥΤΑ και κατά συνέπεια από τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό.

- Το κόστος λειτουργίας χωρίς τις αποσβέσεις των έργων υποδομής και του μηχανικού εξοπλισμού κυμαίνεται περίπου από 25 Euro ανά τόνο για πληθυσμό 2.000 κατοίκους μέχρι 1.6 Euro ανά τόνο για πληθυσμό 150.000 κατοίκους

- Το κόστος λειτουργίας μαζί με τις αποσβέσεις των έργων υποδομής και του μηχανικού εξοπλισμού κυμαίνεται περίπου από 55 Euro ανά τόνο για πληθυσμό 2000 κατοίκους μέχρι 10 Euro ανά τόνο για πληθυσμό 150.000 κατοίκους

- Για πληθυσμό μικρότερο των 20.000 κατοίκων το κόστος λειτουργίας ανξάνεται κατακόρυφα

ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ:

το μισό κόστος της υγειονομικής ταφής

Αφορά τα οργανικά απορρίμματα τα οποία διοχετεύονται σε μονάδες «κομποστοποίησης» ή αλλιώς λιπασματοποίησης. Ξεχωρίζονται φρούτα, λαχανικά, υπολείμματα τροφών, ή ακόμα και κλαδιά δένδρων, τα οποία μετατρέπονται σε πλούσιο λίπασμα που επαναχρησιμοποιείται αντί να γεμίζει με όγκο τη χωματερή. Οι δήμοι συνήθως είτε συλλέγουν οι ίδιοι τα οργανικά απορρίμματα που οδηγούνται σε κεντρικές μονάδες επεξεργασίας και μετατρέπονται σε «κομποστο» (λίπασμα) είτε προμηθεύουν τους πολίτες με ειδικούς κάδους για να το εφαρμόσουν.

Το κόστος της «κομποστοποίησης» απορριμμάτων, σύμφωνα με τα στοιχεία της Επιτροπής Περιβάλλοντος, έχει υπολογιστεί περίπου στο μισό απ' όσο στοιχίζει η υγειονομική ταφή, ενώ οι μονάδες «κο-

μποστοποίησης» επιδοτούνται και από την Ε.Ε. Συγκεκριμένα με βάση στοιχεία της Ε.Ε.Τ.Α.Α. (1999), το κόστος επένδυσης που απαιτείται για μία εγκατάσταση κομποστοποίησης, ποικίλει ανάλογα με τη δυναμικότητα της εγκατάστασης, την εφαρ-μοζόμενη μέθοδο και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων αντιρρύπανσης. Το κόστος επένδυσης με βάση τα στοιχεία της ΕΕΤΑΑ έχει ως εξής:

Κόστος επένδυσης	Μονάδα Composting δυναμικότητας 6.000 τόνων απορριμμάτων / χρόνο: 1.000.000-1.200.000 EURO Μονάδα Composting δυναμικότητας 13.000 τόνων απορριμμάτων / χρόνο: 1.200.000-1.400.000 EURO Μονάδα Composting δυναμικότητας 20.000 τόνων απορριμμάτων / χρόνο: 2.000.000-2.200.000 EURO
Κόστος λειτουργίας	Κυμαίνεται από 15-30 EURO ανά τόνο στερεών αποβλήτων-απορριμμάτων, αλλά μπορεί να φτάσει τα 70 EURO ανά τόνο για παραγωγή compost υψηλής ποιότητας.

Θερμική επεξεργασία: καύση, αεριοποίηση και πυρόλυση

Η θερμική επεξεργασία των στερεών αποβλήτων περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες μετατροπής του περιεχομένου τους σε αέρια, υγρά και στερεά προϊόντα, με ταυτόχρονη ή συνεπακόλουθη αποδόσμευση θερμικής ενέργειας. Οι τεχνικές θερμικής επεξεργασίας μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής: καύση, αεριοποίηση και πυρόλυση.

ΚΑΥΣΗ:

Χρησιμοποιείται σε αρκετές χώρες της Ευρώπης

Η καύση χρησιμοποιείται ήδη σε αρκετές χώρες στην Ευρώπη και παραμένει ανοιχτό το ενδεχόμενο να εφαρμοστεί και στην Αθήνα. Εξαρτάται 100% από τις σύγχρονες εξειδικευμένες τεχνολογίες, αλλά όπως αναφέρουν στελέχη τόσο του ΤΕΕ όσο και μη κυβερνητικών οργανώσεων, είναι πολύ δύσκολο, να ελεγχθεί ο ι-

διώτης διαχειριστής του συστήματος για το αν τελικά παράγει τοξικά αέρια. Φορείς πάντως υποστηρίζουν ότι η καύση δεν είναι η προτιμότερη λύση καθώς έχει μεγάλες περιβαλλοντικές επιπτώσεις λόγω των διοξινών που εκπέμπονται. Ένα εργοστάσιο καύσης υποστηρίζουν ότι θα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα της Αττικής με αύξηση των ρύπων κατά 10%. Την ίδια όμως ώρα η μέθοδος καύσης, φαίνεται να επανεξετάζεται από αρκετούς δημάρχους.

Υπάρχουν εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που τονίζουν ότι είναι ανοιχτοί σε οποιαδήποτε νέα τεχνολογία, αφού εξετασθεί προσεκτικά και διαπιστωθεί ότι είναι ασφαλής και συμφέρουσα, χωρίς να αποκλείουν ακόμη και τη μέθοδο της καύσης.

Με βάση στοιχεία της Ε.Ε.Τ.Α.Α., το κόστος επένδυσης που απαιτείται για μία εγκατάσταση καύσης ποικίλει ανάλογα με τη δυναμικότητα της εγκατάστασης, την εφαρ-μοζόμενη μέθοδο, την αποτελεσματικότητα των συστημάτων αντιρρύπανσης και την πρακτική τελικής διάθεσης των καταλοίπων. Η οικονομική προσέγγιση αναφορικά με την κατασκευή και λειτουργία εγκατάστασης καύσης έχει ως εξής:

Κόστος επένδυσης	• Μονάδα καύσης χωρίς ανάκτηση ενέργειας: 700000 - 1000000 EURO για κάθε τόνο / ώρα εγκατεστημένης ισχύος • Μονάδα καύσης με ανάκτηση ενέργειας: 1000000 - 1500000 EURO για κάθε τόνο / ώρα εγκατεστημένης ισχύος
Κόστος λειτουργίας	Κυμαίνεται από 40-90 EURO - 87360 EURO ανά τόνο

ΠΥΡΟΛΥΣΗ:

ακριβή και περιορισμένη σε εφαρμογή μέθοδος

Η πυρόλυση θεωρείται μια άκρως δαπανηρή και ακριβή επένδυση, ενώ η παραγόμενη ενέργεια από τη διαδικασία δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι θα βρει αγοραστή. Ωστόσο, υπάρχουν σχέδια διάφορων ΟΤΑ, που εκτιμούν ότι μπορούν να αποσβέσουν την επένδυση αυτή σε διάστημα λι-

γότερο των 10 χρόνων. Στο παρόν στάδιο, η εφαρμογή της μεθόδου σε ευρεία κλίμακα είναι περιορισμένη.

Η πυρολυτική διεργασία σε αντίθεση με την καύση και την αεριοποίηση είναι ισχυρά ενδόθερμη και για τη διεξαγωγή της απαιτείται εξωτερική πηγή ενέργειας. Βασικές παράμετροι για την εφαρμογή της αποτελούν η σύσταση των στερεών αποβλήτων, η θερμογόνος δύναμή τους, η περιεχόμενη υγρασία κ.λπ.

Για την επιτυχή λειτουργία της εγκατάστασης πυρόλυσης, απαιτείται συνεχής έλεγχος, λόγω των σύνθετων διαδικασιών που λαμβάνουν χώρα κατά την ανάπτυξη της μεθόδου. Επίσης, απαιτείται συνεχής τροφοδοσία σε στερεά απόβλητα τα οποία δεν παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς τη σύστασή τους, δεν περιέχουν μέταλλα και γυαλί (εισαγωγή αποβλήτων μετά από επιτυχή εφαρμογή διαλογής στην πηγή ή μηχανικής διαλογής). Ακόμη, απαιτείται ιδιαίτερος έλεγχος για το γεγονός εάν τα παραγόμενα υγρά προϊόντα πληρούν τις προδιαγραφές εμπορικού καυσίμου (λόγω κυρίως της περιεχόμενης σε αυτά υγρασίας).

Κατά την πυρόλυση των στερεών αποβλήτων, τα προϊόντα που παράγονται είναι:

- Αέρια: Αποτελούνται κυρίως από υδρογόνο, μεθάνιο, μονοξείδιο του άνθρακα, διοξείδιο του άνθρακα και διάφορα άλλα

αέρια, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των στερεών αποβλήτων

- Υγρά: Το υγρό κλάσμα, είναι ελαιώδες με υψηλή πυκνότητα. Με περαιτέρω επεξεργασία το κλάσμα αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως συνθετικό καύσιμο.

- Στερεά: Το στερεό υπόλειμμα περιέχει σχεδόν καθαρό άνθρακα και τυχόν αδρανή υλικά που υπάρχουν στα στερεά απόβλητα.

Η αναλογία των κλασμάτων εξαρτάται σημαντικά από τη σύσταση των εισερχόμενων αποβλήτων, τη θερμοκρασία στην οποία διεξάγεται η πυρόλυση και την πίεση στον αντιδραστήρα.

Με βάση την αρχή στην οποία στηρίζεται η μέθοδος, δεν παρατηρούνται εκπομπές αερίων τέτοιες όπως παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή της καύσης.

ΑΕΡΙΟΠΟΙΗΣΗ:

Δαπανηρή επένδυση και για μικρό όγκο απορριμμάτων

Η αεριοποίηση είναι μια μέθοδος θερμικής επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων, με την οποία - μέσω της ελεγχόμενης ατελούς καύσης τους- επιτυγχάνεται η παραγωγή καυσίμου αερίου πλούσιο σε υδρογόνο και μεθάνιο. Με βάση την αρχή

στην οποία στηρίζεται η μέθοδος, όπως και για την πυρόλυση, δεν παρατηρούνται εκπομπές αερίων τέτοιες όπως παρουσιάζονται κατά την εφαρμογή της καύσης. Τα τελικά προϊόντα της αεριοποίησης είναι:

- Αέριο πλούσιο σε μονοξείδιο και διοξείδιο του άνθρακα, υδρογόνο και μεθάνιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο.

- Στερεό υπόλειμμα που αποτελείται από άνθρακα και αδρανή. Το στερεό υπόλειμμα παρουσιάζει ιδιότητες παρόμοιες με τον εμπορικό ενεργό άνθρακα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων ή νερού που προορίζεται για διάφορες χρήσεις.

- Και τέλος υγρό υπόλειμμα ανάλογο με αυτό που παράγεται κατά την πυρόλυση. Πάντως αξίζει να σημειωθεί συμπερασματικά ότι τόσο η πυρόλυση όσο και η αεριοποίηση, από τη μια θεωρούνται άκρως δαπανηρές επενδύσεις, από την άλλη και οι δύο μέθοδοι δίνουν δυνατότητα διαχείρισης πολύ μικρού όγκου των παραγόμενων ημερησίων, απορριμμάτων. Συγκεκριμένα, όπως υποστηρίζεται, η ημερήσια διαχείριση δεν μπορεί να ξεπεράσει τους 300 τόνους σκουπιδιών, ενώ την ίδια ώρα το κόστος είναι ιδιαίτερα υψηλό, καθώς ανάλογα τη μέθοδο, μπορεί να αυξηθεί από 300% - 1.000%.

Η Ευρώπη θάβει, καίει και ελάχιστα ανακυκλώνει τα σκουπίδια της

Κυρίαρχες τεχνολογίες στη διαχείριση των απορριμμάτων σε όλη την Ευρώπη, όπως φαίνεται τα τελευταία χρόνια, αποτελούν η υγειονομική ταφή και η καύση. Αυτό προκύπτει με βάση την ανάλυση δεδομένων από τεχνικές αναφορές των Ευρωπαϊκών χωρών αναφορικά με τις πρακτικές διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, καθώς και δεδομένων της Eurostat.

Ο παρακάτω πίνακας της Eurostat δείχνει πώς έχει η κατάσταση σε ό,τι αφορά τη διάθεση και διαχείριση των απορριμμάτων στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες. Από αυτόν μπορεί εύκολα κανείς να δει ότι η χώρα μας (και με πολύ κοντινό ποσοστό η

Ιρλανδία) είναι πρωταθλήτρια στη χρήση της μεθόδου της υγειονομικής ταφής. Ιδιαίτερα δημοφιλής είναι η ταφή και στη γειτονική Ιταλία, την Ισπανία και τη Μεγάλη Βρετανία. Χώρες όπως η Δανία, το Βέλγιο, η Γαλλία και το Λουξεμβούργο χρησιμοποιούν ευρέως τη μέθοδο της καύσης, η οποία - αξίζει να σημειωθεί - στην Ελλάδα δεν εφαρμόζεται καθόλου.

Η μόνη χώρα πανευρωπαϊκά που επίσης έχει αποκλείσει την καύση από τους τρόπους διαχείρισης των απορριμμάτων είναι η Πορτογαλία.

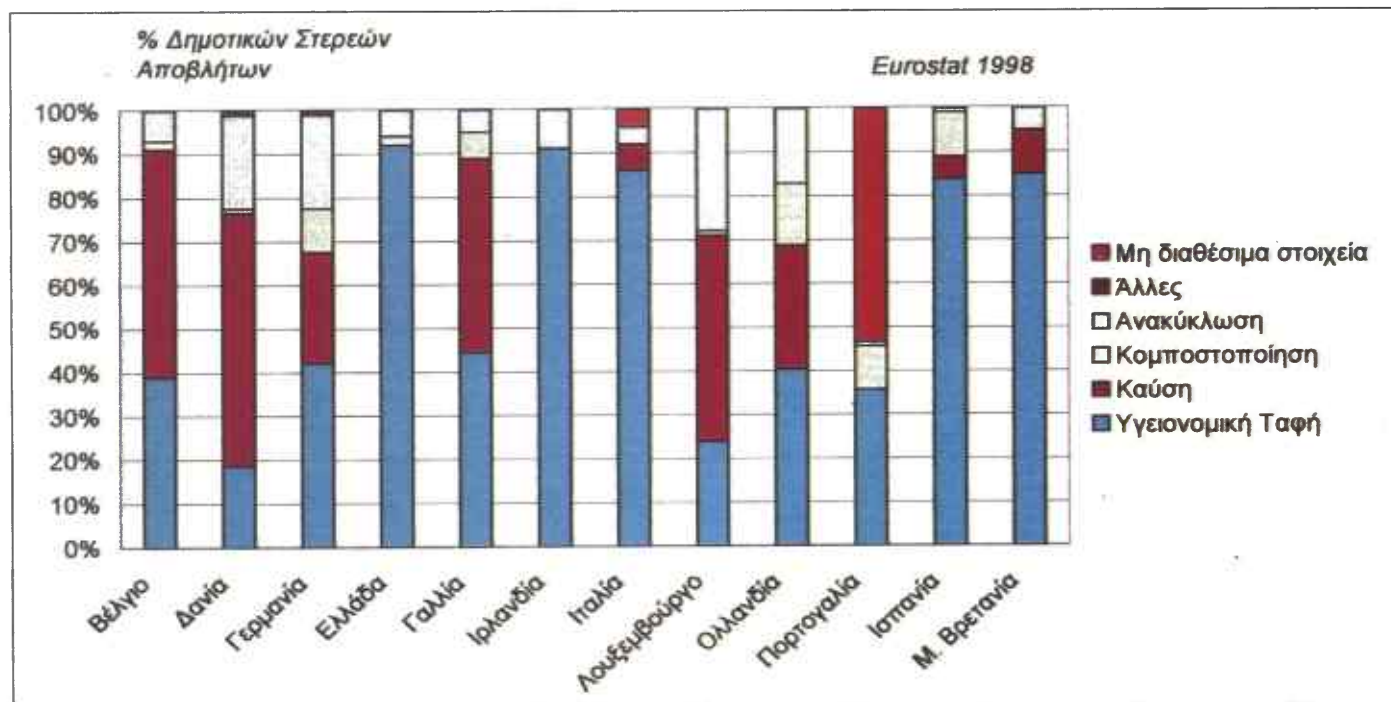
Αυτό που επίσης παρουσιάζει ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι η ανακύκλωση, που κατά κοινή ομολογία παρουσιάζει αρκετά

πλεονεκτήματα, εφαρμόζεται ελάχιστα στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης.

Λουξεμβούργο, Γερμανία, Δανία και Ολλανδία είναι οι χώρες που προηγούνται ποσοστιαία στον κατάλογο χρήσης της μεθόδου της ανακύκλωσης.

Ωστόσο η κατάσταση αυτή αναμένεται να αλλάξει αν λάβουμε υπόψη ότι όλες οι χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλουν αφενός μεν να προχωρήσουν σε μείωση του βιοαποδομήσιμου οργανικού υπολοίπου των στερεών αποβλήτων, που οδηγούνται για υγειονομική ταφή, αφετέρου να αυξήσουν τις πρακτικές ανάκτησης υλικών και ενέργειας από τα στερεά απόβλητα.

Στα επόμενα χρόνια αναμένεται μείωση

του ποσοστού εφαρμογής της υγειονομικής ταφής - θα χρησιμοποιείται μόνο για την τελική διάθεση των υπολειμμάτων από την επεξεργασία των στερεών αποβλήτων - και παράλληλη αύξηση του ποσοστού εφαρμογής συστημάτων ανακύκλωσης υλικών (διαλογή στην πηγή, μηχανική διαλογή) και κομποστοποίησης.

Επίσης αναμένεται εφαρμογή τεχνικών καύσης που συνοδεύονται από ανάκτηση ενέργειας, αλλά και βελτιστοποίηση - εφαρμογή και άλλων τεχνικών θερμικής επεξεργασίας των στερεών αποβλήτων (αεριοποίηση, πυρόλυση, τεχνική πλάσματος).

Κίνητρα για την πρόληψη και ελαχιστοποίηση της παραγωγής αποβλήτων

Ανεξάρτητα από την μέθοδο διαχείρισης απορριμμάτων που χρησιμοποιείται στις διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες ταυτόχρονα σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ έχει αναπτυχθεί πλαίσιο στήριξης της στρατηγικής διαχείρισης των στερεών αποβλήτων με τη χρήση διαφόρων εργαλείων και πρακτικών. Η στήριξη της στρατηγικής αυτής εκφράζεται με την ενθάρρυνση εθελοντικών συμφωνιών και παροχή κινήτρων για την πρόληψη και ελαχιστοποίηση της παραγωγής των αποβλήτων, με την εφαρμογή ειδικών διαδικασιών για αδειοδοτήσεις, με τη θέσπιση απαιτήσεων για αναφορές και εγγραφές καθώς και με τη χρήση δημοσιονομικών εργαλείων.

Σουηδία

Η Σουηδική περιβαλλοντική νομοθεσία αναθεωρήθηκε πλήρως το 1999 με την έκδοση του Περιβαλλοντικού Κώδικα, στον οποίο συγχωνεύτηκαν όλοι οι ισχύοντες νόμοι και κανονισμοί.

Καινοτομίες του Κώδικα αποτελούν: η θέσπιση Περιβαλλοντικών Προτύπων Ποιότητας, (κατώτατα επιτρεπτά όρια ποιότητας του εδάφους, υδάτων και αέρα), αλλά και η επιβολή κυρώσεων, σε περίπτωση πρόκλη-

σης περιβαλλοντικής υποβάθμισης (άμεση επιβολή χρηματικού προστίμου).

Οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη Σουηδία και αφορούν στη περιβαλλοντική διαχείριση, υλοποιούνται με διάφορες δράσεις όπως:

- Σχεδιασμός προγραμμάτων προστασίας του περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο.
- Επιδότηση ιδιωτών για την προστασία του περιβάλλοντος, την εισαγωγή καθαρών τεχνολογιών και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, που έχουν ως αντικείμενο την προστασία του περιβάλλοντος (πράσινων θέσεων εργασίας).
- Υιοθέτηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης από τις επιχειρήσεις και άλλους παραγωγικούς φορείς.
- Ενημέρωση - εκπαίδευση - ευαισθητοποίηση σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης για το περιβάλλον, την ευθύνη του καταναλωτή, τις επιπτώσεις από την παραγωγή αποβλήτων, τις τεχνικές επεξεργασίας καθώς και τη νομοθεσία που διέπει τη διαχείριση των αποβλήτων, κ.λ.π (Βραβείο Πράσινου Σχολείου).
- Επιβολή φόρων που σχετίζονται με την ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων (Πράσινοι φόροι).
- Ενθάρρυνση της ανάπτυξης οικολογικής συνείδησης εκ μέρους των καταναλωτών.

Επίσης, στη Σουηδία, οι βιομηχανίες και οι εταιρείες πώλησης έχουν ιδρύσει πέντε εταιρείες διαχείρισης υλικών: εταιρεία χαρτιού - χαρτονιού, εταιρεία κυματιστού χαρτονιού, εταιρεία πλαστικού, εταιρεία μετάλλων, εταιρεία γυαλιού. Οι εταιρείες αυτές, οι οποίες είναι μη κερδοσκοπικές, έχουν την ευθύνη της συλλογής και περαιτέρω ανακύκλωσης των υλικών και εξασφαλίζουν ότι η ευθύνη του παραγωγού εκπληρώνεται για κάθε κατηγορία υλικού.

Γερμανία

Η Γερμανία υιοθέτησε εθνικό πρόγραμμα δράσης για τον έλεγχο της παραγωγής των αποβλήτων από τη δεκαετία του 1970. Οι δράσεις της περιβαλλοντικής πολιτικής στηρίζονται στην αρχή της πρόληψης, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Πιο συγκεκριμένα, μέσω της περιβαλλοντικής νομοθεσίας προωθείται η πρόληψη και η ελαχιστοποίηση της παραγωγής των αποβλήτων. Επιπλέον, ο εκάστοτε υπεύθυνος πρόκλησης ρύπανσης επωμίζεται το κόστος αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Τα όρια απόρριψης αποβλήτων σε χώρους διάθεσης είναι από τα πλέον αυστηρά σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μέσω της νομοθεσίας, επιβάλλεται η τελι-

κή διάθεση των αποβλήτων μέσα στα όρια του ομοσπονδιακού κρατιδίου στο οποίο έχουν παραχθεί. Για τη διαχείριση των αποβλήτων χρησιμοποιούνται επίσης σε ικανοποιητικό βαθμό και οικονομικά εργαλεία.

Εφαρμόζεται σύστημα άμεσων και έμμεσων επιδοτήσεων με στόχο τη βελτίωση της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς του ιδιωτικού τομέα. Ιδιαίτερα οι μονάδες ολοκληρωμένης διαχείρισης και ασφαλούς τελικής διάθεσης αποβλήτων επιδοτούνται σε μεγάλο βαθμό. Η κυβέρνηση παρέχει επίσης οικονομική βοήθεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με σκοπό τη μείωση της παραγωγής και του ρυπαντικού φορτίου των αποβλήτων τους. Για παράδειγμα, είναι διαθέσιμα χαμηλότοκα δάνεια σε ποσοστό μέχρι και 60% του κόστους επένδυσης για υιοθέτηση καθαρών τεχνολογιών.

Επιπλέον, η Γερμανική κυβέρνηση σε συνεργασία με το Σύνδεσμο των Βιομηχάνων παρέχει αψιλοκερδώς τεχνικές συμβουλές, σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με σκοπό τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων.

Παράλληλα, η κυβέρνηση της Γερμανίας επιχορηγεί τις δράσεις αποκατάστασης και επανένταξης στο περιβάλλον ρυπασιμένων χώρων (έχει δημιουργηθεί αποθεματικό ταμείο της τάξης των 50.000.000 Euro), παρέχει νομοθετικές διευκολύνσεις καθώς και διευκολύνσεις στις διαδικασίες ελέγχου και παρακολούθησης, για τις βιομηχανικές μονάδες που έχουν υιοθετήσει το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

Οι κύριες αρχές της Γερμανικής περιβαλλοντικής πολιτικής όσον αφορά στα δημοτικά στερεά απόβλητα είναι:

- Δημιουργία συστημάτων και δικτύων επιστροφής ανακτησιμων υλικών συσκευασιών, κ.λ.π. Τα απόβλητα από τα υλικά συσκευασίας αποτελούν στη Γερμανία το 25% κατά βάρος και το 50% κατά όγκο

των συνολικά παραγόμενων δημοτικών αποβλήτων της απονομής οικολογικού σήματος σε διάφορα καταναλωτικά προϊόντα.

- Προώθηση της ανάκτησης υλικών και μείωση της ποσότητας που οδηγείται προς τελική διάθεση

● Ενσωμάτωση του κόστους για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων στην αρχική τιμή του προϊόντος
Οι πολίτες είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να προτιμούν προϊόντα, φιλικά προς το περιβάλλον, γεγονός που παρέχει κίνητρο στους παραγωγούς να αναπτύσσουν τέτοια προϊόντα.

Δανία

Το εθνικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα της Δανίας ονομάζεται Waste 21 και αφορά στα έτη 1998-2004. Βασική αρχή του προγράμματος είναι η ενεργή συμμετοχή των πολιτών και των επιχειρήσεων στα διάφορα συστήματα διαχείρισης των αποβλήτων. Με στόχο την εφαρμογή του προγράμματος Waste 21, απαιτείται η λήψη διαφόρων πρωτοβουλιών. Συγκεκριμένα, τίθεται στόχος ώστε η συνολικά παραγόμενη ποσότητα των αποβλήτων σε ετήσια βάση να παραμένει σταθερή. Για το σκοπό αυτό γίνεται συλλογή στοιχείων αναφορικά με τις παραγόμενες ποσότητες και την ποιότητα των αποβλήτων, με στόχο την ανάπτυξη στρατηγικών για την ορθολογική τους δια-

χείριση.

Καθώς η βελτίωση των μεθόδων διαχείρισης των αποβλήτων απαιτεί την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, η ανάπτυξη τεχνογνωσίας αποτελεί προτεραιότητα για τη χώρα. Παράλληλα επιβάλλονται ειδικά τέλη διαχείρισης αποβλήτων ως κίνητρο για την προώθηση της ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης και ανάκτησης. Τέλος, σε ότι αφορά την αποτέφρωση αποβλήτων, οι απαιτήσεις για

μονάδες μεγάλης δυναμικότητας, οι ισχύουσες διατάξεις για ενεργειακή πολιτική καθώς και οι αυξημένες περιβαλλοντικές απαιτήσεις αποτελούν κίνητρο για τη συνεργασία μεταξύ των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών.

Στη Δανία παρόλο που δεν υπάρχει ενιαίος φορέας για τη διαχείριση των υλικών συσκευασίας, αλλά αυτή αποτελεί ευθύνη κάθε Δήμου, το σύστημα διαχείρισης χαρακτηρίζεται από αποτελεσματικότητα. Το γεγονός αυτό οφείλεται στα εξής:

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος, αφενός, προωθεί και υποστηρίζει εθελοντικές συμφωνίες με διάφορους βιομηχανικούς κλάδους με στόχο την ανάκτηση και ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας και αφετέρου το επίπεδο ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού σε θέματα περιβάλλοντος είναι πολύ υψηλό, γεγονός που οδηγεί στη μεγάλη συμμετοχή των πολιτών σε προγράμματα ανακύκλωσης.

Ολλανδία

Η περιβαλλοντική πολιτική της Ολλανδίας καθορίζεται από το Εθνικό Σχέδιο Περιβαλλοντικής Πολιτικής που εκπονήθηκε το 1989 και αναθεωρείται κάθε 4-6 έτη μετά από έγκριση του Κοινοβουλίου. Η μεγαλύτερη πρόοδος αναφορικά με τη διαχείριση των αποβλήτων, παρατηρείται στον τομέα της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλω-

σης, αφού το 55% όλων των αποβλήτων στην Ολλανδία ανακυκλώνεται.

Η Ολλανδική περιβαλλοντική πολιτική καθορίζει ποσοτικούς στόχους για τα «ρεύματα αποβλήτων προτεραιότητας» που αναλογούν για το 70% όλων των αποβλήτων και είναι:

αποσυρόμενα οχήματα, συσκευασίες, πλαστικά, απόβλητα από κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Επιπρόσθετα, για πολλά ρεύματα αποβλήτων, από το 1990 υφίσταται η αρχή της ευθύνης του παραγωγού, που τους καθιστά υπεύθυνους για τη συλλογή, ανακύκλωση και ασφαλή διάθεση των αποβλήτων που παράγουν. Επίσης εφαρμόζεται η ανάλυση κύκλου ζωής προϊόντος κατά το σχεδιασμό και την παραγωγή του και παρέχονται πληροφορίες στους καταναλωτές μέσω της σήμανσης των προϊόντων. Παρόλο που η άμεση προσέγγιση του κοινού είχε μεγάλη επιτυχία με: προγράμματα ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης, με χρήση των μέσων μαζικής επικοινωνίας και με διανομή ενημερωτικού υλικού, με προγράμματα στον τομέα της παιδείας, όπου η περιβαλλοντική εκπαίδευση διείσδυσε μέχρι και το δημοτικό σχολείο, εντούτοις δεν επιτεύχθηκε η αναμενόμενη αλλαγή στην περιβαλλοντική συμπεριφορά των καταναλωτών. Για αυτό το σκοπό η κυβέρνηση εξετάζει άλλες μορφές επίδρασης αυτών των ομάδων - στόχων, όπως η εισαγωγή οικονομικών εργαλείων (επιβολή φόρων, χορήγηση επιδοτήσεων, καταβολή ειδικών τελών), και η στενή συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως η Εθνική Ένωση Εμπόρων Λιανικής.

Αγγλία

Το πρόγραμμα διαχείρισης των αποβλήτων στην Αγγλία, δίνει προτεραιότητα στην επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των υλικών, τη συμμετοχή του κοινού σε διάφορα δίκτυα συλλογής και ανακύκλωσης προϊόντων, τη μείωση της παραγωγής των βιομηχανικών αποβλήτων, τα μέτρα για την προώθηση της αναγέννησης χρησιμο-

ποιημένων ορυκτελαίων, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Η παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής αυτής πραγματοποιείται από ειδική επιτροπή η οποία έχει συγκροτηθεί ειδικά για το σκοπό αυτό.

Παράλληλα προωθούνται οι εθελοντικές πρωτοβουλίες με στόχο την ανάληψη της ευθύνης της παραγωγής των αποβλήτων από τους ίδιους τους παραγωγούς, η ανάπτυξη και εφαρμογή βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών και η παραγωγή προϊόντων φιλικών προς το περιβάλλον.

Στην Αγγλία δεν έχει συσταθεί ενιαίος φορέας για τη διαχείριση των οικιακών αποβλήτων στην Αγγλία. Η διαχείριση ανήκει στις δραστηριότητες των Τοπικών Αρχών και υποβοηθείται από την κυβέρνηση με την προώθηση μέτρων και εργαλείων προκειμένου για την αύξηση του ποσοστού ανάκτησης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης.

Γαλλία

Η Γαλλική νομοθεσία η οποία αναφέρεται στη διαχείριση των αποβλήτων στοχεύει στην εξάλειψη των φαινομένων ρύπανσης τα οποία οφείλονταν κατά κύριο λόγο στην ανεξέλεγκτη απόρριψη των αποβλήτων. Οι βασικές παράμετροι στις οποίες στηρίζεται η Γαλλική περιβαλλοντική πολιτική είναι η αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων αναφορικά με τη περιβαλλοντική διαχείριση, παρέχοντας τη δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών και δράσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο καθώς και Εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» με αυστηρό έλεγχο της τήρησης των προβλεπόμενων νομοθετικών διατάξεων.

Στα πλαίσια αυτά, και προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί, η Γαλλική κυβέρνηση, εκτός της υιοθέτησης της απαιτούμενης νομοθεσίας, προωθεί και συμμετέχει ενεργά σε προγράμματα ανάπτυξης και εφαρμογής πρακτικών και τεχνικών για τη μείωση της παραγωγής και την ορθολογική διαχείριση των στερεών α-

ποβλήτων. Επιπλέον, στηρίζει την επίτευξη εθελοντικών συμφωνιών, προς την κατεύθυνση αυτή καθώς και την ιδιωτική πρωτοβουλία μέσω επιδοτήσεων και φορο-ελαφρύνσεων. Ιδιαίτερα το σύστημα που εφαρμόζεται για τα υλικά συσκευασίας θεωρείται ιδιαίτερα επιτυχημένο παράδειγμα ιδιωτικής πρωτοβουλίας και εθελοντικής συμφωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Ιρλανδία

Ο εθνικός σχεδιασμός της Ιρλανδίας, σχετικά με τα απόβλητα, επικεντρώνεται στην πρόληψη, ελαχιστοποίηση, ανάκτηση και ασφαλή διάθεση των μη ανακαταωμένων αποβλήτων και υιοθετεί και εδώ την αρχή, ο «ρυπαίνων πληρώνει». Επιπρόσθετα, παρέχει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και την Τοπική Κυβέρνηση σημαντική ισχύ στον καταλογισμό ευθυνών προς τους παραγωγούς αποβλήτων. Οι Τοπικές Αρχές είναι υπεύθυνες για την προετοιμασία και την εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων για όλα τα μη επικίνδυνα απόβλητα που παράγονται στις περιοχές τους, συμπεριλαμβανομένων των γεωργικών αποβλήτων. Βασικοί στόχοι του σχεδιασμού θεωρούνται:

- Το 50% των παραγόμενων οικιακών αποβλήτων να μην καταλήγει σε ΧΥΤΑ.
- Ψ Μείωση των οργανικών αποβλήτων που οδηγούνται σε ΧΥΤΑ τουλάχιστον κατά 65%.
- Ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων ανάκτησης με εφαρμογή περιβαλλοντικά φιλικών τεχνολογιών.
- Ανακύκλωση του 35% των δημοτικών αποβλήτων.
- Ανακύκλωση τουλάχιστον του 50% των αποβλήτων από κατασκευές και κατεδαφίσεις εντός πενταετίας, με βαθμιαία αύξηση του ποσοστού αυτού στο 85% εντός δεκαπενταετίας.
- Μείωση του αριθμού των χώρων υγειονομικής ταφής.
- Μείωση των εκπομπών μεθανίου από ΧΥΤΑ κατά 80%.

Διοίκηση με στόχους αξιολόγηση υπαλλήλων και υπηρεσιών

Της
ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΚΑΝΔΡΗ

Τα πάνω - κάτω στον τρόπο λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης φέρνει το πολυνομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών «Διοίκηση με στόχους - Αξιολόγηση, Σταδιοδρομία Δημοσίων Υπαλλήλων», καθώς σύμφωνα με τις διατάξεις του, αλλάζει ο τρόπος αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, καταργείται η πάγια ιεραρχία, γενικοί διευθυντές μπορούν να γίνουν και ιδιώτες, ενώ εισάγονται δείκτες μέτρησης της αποδοτικότητας τόσο για τους υπαλλήλους όσο και για τις υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης.

Δείκτες και τρόπος αξιολόγησης δημοτικών και δημοσίων υπαλλήλων

Ειδικότερα με το πολυνομοσχέδιο το οποίο σύντομα θα λάβει το δρόμο προς την Βουλή, όλοι οι δημοτικοί αλλά και δημόσιοι υπάλληλοι θα αξιολογούνται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν αποδίδουν στις εργασίες και τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

Συγκεκριμένα τον Ιανουάριο κάθε έτους θα εξετάζονται οι εκθέσεις αξιολόγησης των υπαλλήλων και αναλόγως της επίδο-

σής τους θα βραβεύονται ή θα τους αφαιρούνται χρήματα από το μισθό τους.

Η αξιολόγηση των υπαλλήλων θα στηρίζεται σε δυο βασικά κριτήρια:

- Στην επίτευξη των προκαθορισμένων στόχων και

- Στην ικανότητα - «προσφορά» των υπαλλήλων.

Τα κριτήρια συνυπολογίζονται με διαφορετική κάθε φορά βαρύτητα ανάλογα με το ιεραρχικό επίπεδο στο οποίο ανήκει ο αξιολογούμενος.

Για παράδειγμα στις θέσεις των γενικών διευθυντών η αξιολόγηση της απόδοσης γίνεται κατά 70% βάσει της επίτευξης των στόχων και 30% βάσει των ικανοτήτων συμπεριφοράς τους.

Αντιθέτως για τους υπαλλήλους Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης η αξιολόγηση της απόδοσης γίνεται 40% βάσει της επίτευξης των στόχων και 60% βάσει των ικανοτήτων τους.

Σημειώνεται ότι στα έντυπα αξιολόγησης περιλαμβάνονται ακόμη ατομικά και υπηρεσιακά στοιχεία του αξιολογούμενου όπως οι τίτλοι σπουδών, η επιγραφή του έργου που επιτελέστηκε κ. α. ενώ τίθεται 20 διαφορετικά κριτήρια αξιολόγησης της συμπεριφοράς των υπαλλήλων.

Για έναν υπάλληλο Πανεπιστημιακής και

Τεχνολογικής εκπαίδευσης για παράδειγμα θα αξιολογείται και θα λαμβάνει ειδική βαθμολογία στα εξής:

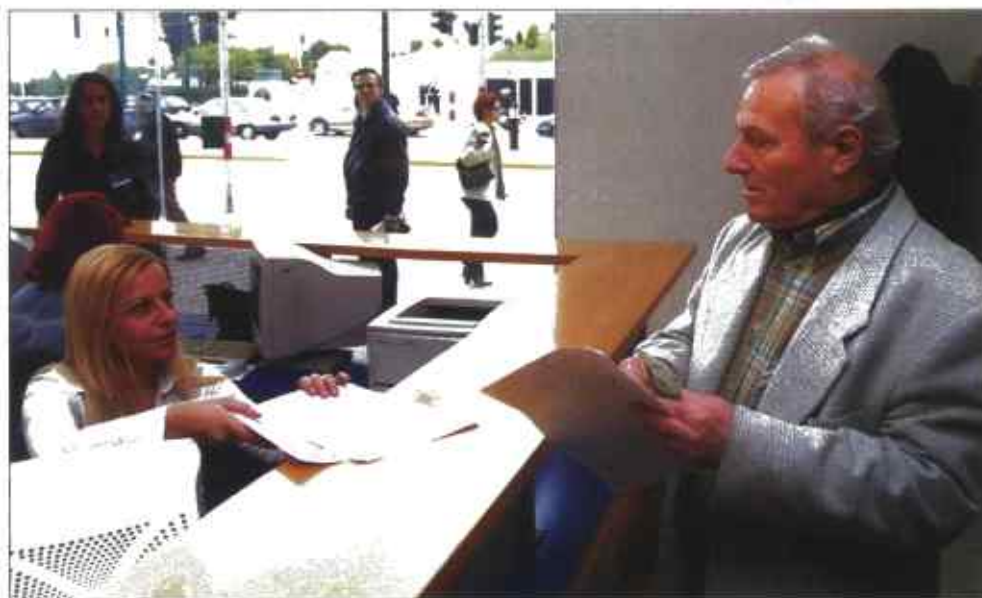
- εάν έχει γνώση του αντικειμένου,
- εάν κατά την άσκηση των καθηκόντων του θέτει το δημόσιο συμφέρον πάνω από κάθε προσωπικό συμφέρον,
- εάν διακρίνεται για την εντιμότητα, ευθύτητα, αξιοπρέπεια κ.α.,
- εάν επιδεικνύει επιμονή και προσήλωσή στην εκπλήρωση των καθηκόντων του καθώς και σαφή προσανατολισμό στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στον πολίτη.
- εάν αναγνωρίζει τη σημασία της πειθαρχίας, σέβεται την ιεραρχία, αναλαμβάνει την ευθύνη των αποφάσεων του, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, εργάζεται με ζήλο, ιεραρχεί τις δραστηριότητές του, προστατεύει και διατηρεί την κάθε είδους δημόσια περιουσία,
- εάν έχει επιμελημένη εξωτερική του εμφάνιση.

Μετά την βαθμολόγηση των παραπάνω κατατάσσεται με βάση την επίδοσή του. Για τον ανεπαρκή υπάλληλο η επίδοση του οποίου απέχει πολύ από την προσδοκώμενη, αποφασίζεται εάν θα παραμείνει στην θέση που κατέχει ή θα αλλάξει αντικείμενο εργασίας, ενώ εξετάζεται η περικοπή του κινήτρου απόδοσης.

Στον πλήρως ικανοποιητικό υπάλληλο ανατίθεται και περισσότερες σύνθετες αρμοδιότητες, ενώ στον εξαιρετικό δηλαδή τον καλύτερο υπάλληλο προβλέπεται υλική επιβράβευση.

Αυτοαξιολόγηση και ενστάσεις

Οι υπάλληλοι θα έχουν τη δυνατότητα να αυτοαξιολογούνται, καθώς επίσης και να αξιολογούν τους προϊσταμένους τους. Όλες οι εκθέσεις αξιολόγησης δημοσιοποιούνται υποχρεωτικά στους αξιολογούμενους και δίνεται δικαίωμα υποβολής ένστασης στην περίπτωση που διαφωνούν με τα όσα αναγράφονται σε αυτές.

Ειδικοί και γενικοί δείκτες μέτρησης αποδοτικότητας υπηρεσιών

Εκτός από τους υπαλλήλους θα αξιολογούνται και οι υπηρεσίες για την απόδοσή τους. Ειδικότερα στο σύνολο της Αυτοδιοίκησης και της Δημόσιας Διοίκησης εισάγονται γενικοί και ειδικοί δείκτες σύμφωνα με την οποία θα μετράται η αποδοτικότητα των οργανικών μονάδων των υπηρεσιών.

Το πεδίο εφαρμογής εκτείνεται σε όλους τους δήμους και τις νομαρχίες καθώς και σε όλες τις υπηρεσίες του δημοσίου, τα ΝΠΔΔ και τις περιφέρειες, οι οποίοι δείκτες μέτρησης της αποδοτικότητας θα καθορίζονται κατ' έτος και συγκεκριμένα κάθε Νοέμβριο.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα και συγκεκριμένα ανά τρεις μήνες ελέγχεται από τους προϊστάμενους των μονάδων η πορεία υλοποίησης των στόχων και επικαιροποιούνται ανάλογα με την επίτευξη των στόχων.

Ειδικότερα οι γενικοί δείκτες αφορούν στο χρόνο ανταπόκρισης στα αιτήματα των πολιτών, ο βαθμός ικανοποίησης των παραπόνων που υποβάλλονται, η εφαρμογή των νέων τεχνολογιών, το κόστος διαχείρισης και εν γένει η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Τους ειδικούς δείκτες καθορίζει η κάθε υπηρεσία ανάλογα με τις υπηρεσίες που προσφέρει.

Για την πορεία αξιολόγησης των δεικτών μέτρησης της αποδοτικότητας των υπηρεσιακών μονάδων συστήνονται μονάδες αποδοτικότητας σε όλες τις υπηρεσίες οι οποίες συντάσσουν εκθέσεις και τις διαβιβάζουν στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Μονάδες αποδοτικότητας σε όλους τους δήμους

Μονάδες αποδοτικότητας οφείλουν να συ-

στήσουν και όλοι οι δήμοι της χώρας, στους οποίους μέσω του νομοσχεδίου δίνεται η δυνατότητα να προσθέσουν και άλλους δείκτες με βάση τις επικρατούσες τοπικές συνθήκες.

Οι τυχόν προσθήκες γίνονται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού ή Νομαρχιακού Συμβουλίου του οικείου ΟΤΑ και δεν μπορούν να αναρρούν ούτε να διαφοροποιούν τις ρυθμίσεις των Υπουργικών Αποφάσεων.

Ειδικότερα τα Δημοτικά και Νομαρχιακά Συμβούλια με απόφασή τους ορίζουν, αντίστοιχα από τις υφιστάμενες υπηρεσιακές μονάδες την πλέον κατάλληλη για την εφαρμογή της διαδικασίας μέτρησης της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Οι παραπάνω υπηρεσίες συντάσσουν εκθέσεις αποτελεσμάτων των επί μέρους μετρήσεων και σε ετήσια βάση έκθεση απολογισμού της δράσης τους.

Οι εκθέσεις αποτελεσμάτων συζητούνται στο Δημοτικό, ή Κοινοτικό ή Νομαρχιακό Συμβούλιο σε ένα μήνα από την υποβολή τους.

Στην συνέχεια οι εκθέσεις διαβιβάζονται στην ΚΕΔΚΕ και στην ΕΝΑΕ κατά περίπτωση στη Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και στη Μονάδα Αποδοτικότητας του Υπουργείου Εσωτερικών.

Κατ' έτος ο Υπουργός Εσωτερικών υποβάλλει έκθεση στον πρωθυπουργό και τον πρόεδρο της Βουλής για την πορεία εφαρμογή των δεικτών μέτρησης της αποτελεσματικότητας του δημοσίου τομέα.

Στις υπηρεσίες που διακρίνονται για την αποδοτικότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων προς τον πολίτη υπηρεσιών, καθώς και για την αποτελεσματικότητά τους, απονέμονται ειδικά βραβεία.

Κονταίνει η διαδρομή ανέλιξης

Κατάργηση της πάγιας ιεραρχίας και επαναφορά της θητείας για τα στελέχη που υπηρετούν σε ανώτερες και ανώτατες θέσεις επιφέρει το νομοσχέδιο για το νέο βαθμολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, ενώ παράλληλα μειώνεται κατά το ήμισυ ο χρόνος ιεραρχικής εξέλιξης.

Σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου που παρουσίασε ο Υπουργός Εσωτερικών Κώστας Σκανδαλίδης για το διορισμό των γενικών διευθυντών της δημόσιας διοίκησης θα διενεργείται ανοιχτός γραπτός διαγωνισμός στον οποίο θα μπορούν να συμμετέχουν και ιδιώτες.

Ειδικότερα για τη βαθμολογική εξέλιξη ό-

λων των υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης θα προσμετρώνται από τα οικεία υπηρεσιακά συμβούλια οι εκθέσεις αξιολόγησης των τελευταίων πέντε ετών των κρινόμενων υπαλλήλων.

Εφεξής για την ανέλιξη της ιεραρχικής βαθμίδας, απαιτούνται επτά χρόνια προϋπηρεσίας, προκειμένου ένας υπάλληλος να καταλάβει θέση τμηματάρχη, 12 χρόνια για να γίνει διευθυντής και 17 έτη υπηρεσίας για να προαχθεί στον βαθμό του γενικού διευθυντή.

Η επιλογή των προϊσταμένων τμημάτων θα γίνεται από το οικείο υπηρεσιακό, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι έχουν υποβάλλει σχετική αίτηση και θα επιλέγονται για τετραετή θητεία στην περίπτωση που συγκεντρώνουν όλα τα τυπικά προσόντα.

Η επιλογή των διευθυντών θα γίνεται κατόπιν διαγωνισμού που θα διενεργείται ανά δυο έτη, ο οποίος θα περιλαμβάνει γραπτή δοκιμασία και προφορική συνέντευξη, ενώ θα συνεκτιμώνται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του υποψηφίου (πτυχίο, ξένες γλώσσες κ.α.).

Και ιδιώτες στις θέσεις των γενικών διευθυντών

Τα ανώτερα και ανώτατα στελέχη της δημόσιας διοίκησης θα μπορούν να διεκδικούν θέση Γενικού Διευθυντή σε οποιαδήποτε αντίστοιχη θέση του δημοσίου τομέα, των δήμων και των νομαρχιών κατόπιν ανοιχτού διαγωνισμού.

Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό θα έχουν και ιδιώτες πτυχιούχοι ΑΕΙ, εφόσον έχουν δεκαπενταετή τουλάχιστον προϋπηρεσία.

Ερωτηθείς σχετικά ο Υπουργός Εσωτερικών για το εάν θα τεθεί πλαφόν για την είσοδο γενικών διευθυντών στο δημόσιο, εξήγησε ότι με το σχέδιο νόμου δεν τίθεται, όμως δεν αποκλείεται κατά την προκήρυξη των θέσεων να τεθεί όριο, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν θα ξεπερνά το 20%.

Η διαδικασία επιλογής των γενικών διευθυντών θα γίνεται κατόπιν σχετικής προκήρυξης για όλο το φάσμα του δημοσίου τομέα, των δήμων και των νομαρχιών κατόπιν σχετικής προκήρυξης, που θα εκδίδει το Υπουργείο Εσωτερικών και στην οποία θα αναγράφονται λεπτομερώς όλα τα προσόντα που απαιτούνται για τη διεκδίκηση της θέσης.

Αυτό σημαίνει ότι ένα ανώτερο στέλεχος ενός δήμου, εφόσον διαθέτει τα προσόντα θα

μπορεί να διεκδικήσει θέση γενικού διευθυντή σε ένα Υπουργείο και το αντίστροφο.

Οι γενικοί διευθυντές επιλέγονται για τετραετή θητεία κατόπιν ανοιχτού γραπτού διαγωνισμού και προφορικής εξέτασης, ενώ παράλληλα προβλέπεται ενδιάμεση κρίση αξιολόγησής τους.

Η αίτηση υποψηφιότητας των ιδιωτών θα συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα δηλώνονται οι τίτλοι σπουδών, η προϋπηρεσία και η μη ύπαρξη καλύματος για διορισμό σε θέση της δημόσιας διοίκησης.

Αντιθέτως οι αιτήσεις των δημοσίων υπαλλήλων θα συνοδεύεται από ειδικό έντυπο στο οποίο θα αναγράφονται όλα τα στοιχεία του προσωπικού τους μητρώου.

Όσα στελέχη της διοίκησης επιλέγονται για τη θέση του γενικού διευθυντή υποχρεούνται πριν από το διορισμό τους να υπογράψουν «συμβόλαιο αποδοτικότητας» στο οποίο καταχωρούνται οι ειδικότερες υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν για την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων.

Στην περίπτωση που μετά από αξιολογική κρίση οι γενικοί διευθυντές δεν εκπληρώνουν τα υπηρεσιακά τους καθήκοντά τους ή δεν καταφέρουν να επιτύχουν τους τιθέμενους στόχους απαλλάσσονται από τα καθή-

κοντά τους.

Στην περίπτωση σύστασης νέας θέσης γενικού διευθυντή ή αρνητικής αξιολογικής κρίσης η θέση προκηρύσσεται εκ νέου.

Όσοι γενικοί διευθυντές έχουν επιλεγεί από τον ιδιωτικό τομέα, μετά τη λήξη της θητείας τους αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση που κατέχουν.

Πράσινο φως στις μετατάξεις υπαλλήλων

Μέσα στο φθινόπωρο θα πραγματοποιηθούν οι πρώτες μετατάξεις υπαλλήλων από υπηρεσία σε υπηρεσία, καταρχήν σε εθελοντική βάση και εν συνεχεία υποχρεωτικά, ενώ με ρύθμιση που προωθεί, η κυβέρνηση δίνεται η δυνατότητα στους αποσπασμένους υπαλλήλους που εργάζονται στα πολιτικά γραφεία των βουλευτών, τη Βουλή, αλλά και τα υπουργεία, να μεταταχθούν στις συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Με το πολυνομοσχέδιο για τη δημόσια διοίκηση ανάβει το «πράσινο φως» για την ενεργοποίηση των μετατάξεων - εξπρές, οι οποίες θα διενεργούνται κατ' έτος και παράλληλα με τις προσλήψεις, που θα αποφασίζει για το σύνολο της Αυτοδιοίκησης και της Διοίκησης η κυβέρνηση.

Η κίνηση αυτή θεωρείται επιβεβλημένη καθώς είναι πολλές οι υπηρεσίες του δημοσίου που παρουσιάζουν από τη μία πλεονάζων προσωπικό και κάποιες άλλες ελλειμματικό. Όλοι οι δήμοι, οι νομαρχίες, οι δημόσιες υπηρεσίες και τα ΝΠΙΔ, περά από τον προγραμματισμό των προσλήψεων, θα προσδιορίζουν τον αριθμό των κενών οργανικών θέσεων κατά κλάδο και ειδικότητα που επιθυμούν να καλυφθούν με μετάταξη υπαλλήλων άλλων δήμων ή νομαρχιών, ή δημοσίων υπηρεσιών ή ΝΠΙΔ.

Ετησίως με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών θα προσδιορίζεται ο αριθμός των θέσεων που θα καλυφθούν με τη διαδικασία των μετατάξεων και θα εκδίδεται σχετική προκήρυξη με τις κενές θέσεις.

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να υποβάλλουν σχετικές αιτήσεις μετάταξης εφόσον έχουν τη

σύμφωνη γνώμη των οικείων υπουργών ή υπηρεσιακών συμβουλίων, ενώ για τη μετάταξη απαιτείται οι υπάλληλοι να κατέχουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα της θέσης στην οποία μετατάσσονται ή μετακινούνται και κατά το χρόνο λήξης υποβολής των αιτήσεων οι μόνιμοι υπάλληλοι να έχουν μονιμοποιηθεί ή δε υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου να έχουν συμπληρώσει διετή υπηρεσία στην υπηρεσία ή τον φορέα από όπου μεταφέρονται.

Σε περίπτωση υποβολής περισσότερων αιτήσεων για την ίδια θέση στην υπηρεσία υποδοχής θα λαμβάνονται υπόψη κριτήρια όπως, η απόδοση των υπαλλήλων στην υπηρεσία, η αξιοποίηση τυπικών και προκειμένου για μετάταξη σε υπηρεσία δήμου ή νομαρχίας ή ΝΠΙΔ, που εδρεύει σε άλλο νομό λαμβάνεται υπόψη η οικογενειακή κατάσταση.

Ειδικά για το νοσηλευτικό προσωπικό των νοσοκομείων η μετάταξη θα γίνεται μετά από πλήρως αιτιολογημένη βεβαίωση του αρμοδίου διευθυντή και της διοίκησης του νοσοκομείου.

Οι υπάλληλοι μετατάσσονται ή μεταφέρονται με την ίδια σχέση εργασίας σε αντίστοιχες κενές οργανικές θέσεις κλάδων ή ειδικοτήτων ίδιας κατηγορίας με αυτές που κατέχουν στους φορείς που ανήκουν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι μετατασσόμενοι σε ότι αφορά τη κύρια και επικουρική τους ασφάλιση θα υπάγονται στους φορείς που υπάγεται το αντίστοιχο προσωπικό της υπηρεσίας στην οποία γίνεται η μετάταξη.

Η πρώτη εφαρμογή των μετατάξεων θα γίνει αμέσως μετά τη δημοσίευση του νόμου στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, η οποία προσδιορίζεται χρονικά τον φθινόπωρο και θα έχει ολοκληρωθεί εντός ενός μήνα, ενώ όπως ορίζεται με το σχέδιο νόμου οι μετατάξεις που θα διενεργούνται κατ' έτος θα ολοκληρώνονται μέσα σε διάστημα τριών μηνών.

Στις περιπτώσεις κατάργησης θέσεων, κλάδων ή υπηρεσιών, συγχώνευσης κλάδων ή υπηρεσιών, μετατροπής υπηρεσιών από ΝΠΙΔ σε ΝΠΔ ή ΑΕ επίσης θα επιτρέπεται η μετάταξη, η οποία θα ολοκληρώνεται μέσα σε διάστημα δυο μηνών.

Οι αποσπασμένοι μετατάσσονται στη θέση που υπηρετούν

Με ρύθμιση που εντάσσεται στο σχέδιο νόμου για τις μετατάξεις των υπαλλήλων δίνεται η δυνατότητα στους αποσπασμένους υπαλλήλους, στα γραφεία βουλευτών, υπουργών κ.α., να κατοχυρώσουν μια για πάντα τη θέση τους καθώς μπορούν να υποβάλλουν αίτηση μετάταξης για τη θέση που είναι αποσπασμένοι. Όπως διευκρινίζεται μόνιμοι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου δημοσίων υπηρεσιών κατηγορίας ΠΕ και ΤΕ που είναι αποσπασμένοι για τουλάχιστον ένα έτος σε υπηρεσίες των δήμων ή των νομαρχιών καθώς και σε υπηρεσίες των Υπουργείων, Περιφερειών, Αυτοτελών Δημοσίων υπηρεσιών, ΝΠΙΔ μπορούν να μετατάσσονται με αίτησή τους στην υπηρεσία όπου είναι αποσπασμένοι.

Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρούνται οι υπηρετούντες με απόσπαση στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, το αποσπασμένο προσωπικό από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και πάσης φύσεως εκπαιδευτικό προσωπικό, καθώς και οι υπηρετούντες με απόσπαση στα Περιφερειακά Συστήματα Υγείας. Με σχετική ρύθμιση επιτρέπεται η απόσπαση τακτικών υπαλλήλων δημοσίων υπαλλήλων του ευρύτερου δημόσιου τομέα σε υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η απόσπαση διαρκεί ίσο χρονικό διάστημα με αυτό της απόσπασης του υπαλλήλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των έξι μηνών και μεγαλύτερο των δυο ετών με δυνατότητα ανανέωσης έως δυο έτη.

Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων βαρύνουν τις υπηρεσίες και τους φορείς προέλευσης, ενώ ο χρόνος απόσπασης λογίζεται για κάθε συνέπεια ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στη θέση που κατέχουν οργανικά οι υπάλληλοι.

Η απόσπαση γίνεται προκειμένου οι υπάλληλοι να μετάσχουν σε κύκλους ενημερωτικών μαθημάτων που διοργανώνονται στα πλαίσια συμφωνιών της χώρας μας με οργάνων στην ΕΕ.

Μερική απασχόληση για τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων

- Μέσω τρίτων θα γίνονται οι προσλήψεις των συμβασιούχων όπως προβλέπει το σχετικό νομοσχέδιο, που θα ψηφιστεί από το θερινό τμήμα της Βουλής
- Το φθινόπωρο ξεκινά η εφαρμογή του μέτρου
- Στις πηγές χρηματοδότησης περιλαμβάνονται και οι ΚΑΠ
- 40 δις δρχ υπολογίζεται το ετήσιο κόστος

Με νομοσχέδιο, το οποίο αναμένεται να ψηφιστεί κατά προτεραιότητα από το θερινό τμήμα της Βουλής, η Κυβέρνηση από τον φθινόπωρο αναμένεται να εισάγει την εφαρμογή της μερικής απασχόλησης κυρίως στους δήμους αλλά και στις δημόσιες υπηρεσίες, τις νομαρχίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης περιορίζεται σε γνωμοδοτικού χαρακτήρα θέματα, αν και καλείται να διαθέσει μέρος των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων για την υλοποίηση δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα, τομέας που εισάγεται κατά αποκλειστικότητα η μερική απασχόληση.

Οι προσλήψεις των μερικώς απασχολούμενων δεν θα γίνεται από τους φορείς που εφαρμόζονται αυτές οι δράσεις, αλλά από τους φορείς υλοποίησής τους και συγκεκριμένα από Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Τριάντα χιλιάδες θέσεις μερικής απασχόλησης

Το νομοσχέδιο για την εφαρμογή του μέτρου της μερικής απασχόλησης παρουσία-

σαν πρόσφατα οι υπουργοί Εσωτερικών Κώστας Σκανδαλίδης, Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Χριστοδουλάκης και Εργασίας Δημήτρης Ρέππας. Οι υπουργοί διευκρίνισαν ότι οι νέες αυτές θέσεις εργασίας θα είναι επιπλέον και όχι σε βάρος των μόνιμων θέσεων.

Σκοπός είναι να λειτουργήσουν συμπλη-

ρωματικά στην κάλυψη αναγκών για την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Υπολογίζεται ότι συνολικά θα δημιουργηθούν τριάντα χιλιάδες θέσεις εργασίας μερικώς απασχολούμενων, οι οποίοι θα κληθούν να στελεχώσουν κοινωνικές υπηρεσίες.

Όπως διευκρίνισαν οι υπουργοί οι συμβάσεις που θα υπογράψουν οι εργαζόμενοι δεν θα ξεπερνούν τα δύο έτη.

Η αμοιβή τους, αν και δεν καθορίζεται από το νομοσχέδιο, διευκρινίστηκε ότι θα κυμαίνεται στο κατώτερο μισθό ενός δημοσίου υπαλλήλου.

Επίσης αναλογική θα είναι και η ασφάλιση των μερικώς απασχολούμενων και όπως είτε ο υπουργός Εργασίας Δημήτρης Ρέππας, ο ασφαλιστικός φορέας στον οποίο θα υπάγονται θα είναι το ΙΚΑ.

Ιδιωτικός ο φορέας πρόσληψης μερικώς απασχολούμενων

Η πρόσληψη προσωπικού θα γίνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου μερικής απασχόλησης από τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου

μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο για την εφαρμογή αντίστοιχων δράσεων πανελλαδικής ή τοπικής εμβέλειας και αποτελούν τον φορέα υλοποίησης των αυτών των δράσεων.

Τέτοιοι φορείς μπορεί να είναι εταιρείες του ΟΑΕΔ, η ΕΕΤΑΑ, αναπτυξιακές εταιρείες κ.λπ.

Οι δήμοι, οι νομαρχίες, οι δημόσιες υπηρεσίες και τα Ν.Π.Δ.Δ. θα καταρτίσουν προγραμματικές συμβάσεις με τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, πριν ξεκινήσει η εφαρμογή αυτών των δράσεων και η πρόσληψη των μερικώς απασχολούμενων. Στις προγραμματικές συμβάσεις περιλαμβάνονται τα εξής στοιχεία: Η συγκεκριμένη δράση, ο αριθμός των ατόμων που θα απασχοληθούν, οι πόροι χρηματοδότησης της δράσης, η εποπτεία και ο έλεγχος της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, οι ρήτρες σε βάρος του συμβαλλόμενου, που αθετεί τις υποχρεώσεις του, καθώς και τα δικαιώματα του συμβαλλόμενου και η διάρκεια της συγκεκριμένης δράσης. Οι απασχολούμενοι θα υπογράψουν συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου και ορισμένου χρόνου με τον

φορέα υλοποίησης, η διάρκεια των οποίων δεν θα υπερβαίνει τους 24 μήνες, ενώ θα δίνεται η δυνατότητα ανανέωσης της σύμβασης μετά από δίμηνη διακοπή της προηγούμενης. Μάλιστα ο υπουργός Εσωτερικών ερωτηθείς σχετικά για το εάν στοιχειοθετείται δικαίωμα μονιμοποίησης με την ανανέωση των συμβάσεων, απέκλεισε κατηγορηματικά το ενδεχόμενο, τονίζοντας ότι το αναθεωρημένο Σύσταγμα της χώρας απα-

γορεύει οποιαδήποτε μονιμοποίηση. Διευκρίνισε όμως ότι όσοι συμβασιούχοι απασχοληθούν υπό το καθεστώς της μερικής απασχόλησης θα έχουν ευνοϊκή πρωτοδότηση στην περίπτωση που διεκδικήσουν θέσεις μόνιμης απασχόλησης στο δημόσιο.

Ο χρόνος εργασίας για κάθε συμβασιούχο, όπως ορίζεται στο σχέδιο νόμου, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 20 ώρες εβδομαδιαίως.

Ο υπουργός Εργασίας διευκρίνισε ότι δεν πρόκειται για επινοκίαση εργαζομένων, αφού ο συμβασιούχος έχει κατοχυρωμένα δικαιώματα όπως προβλέπει ο νόμος.

Ποιες είναι οι δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα

Ως δράσεις για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, θεωρούνται εκείνες που αναφέρονται ιδίως στους τομείς:

- Κατ' οίκον κοινωνικής μέριμνας και φροντίδας,
- Φύλαξη σχολικών κτιρίων,
- Οδικής ασφάλειας των μαθητών,
- Κοινωνικής ενσωμάτωσης μεταναστών,

- Εκτάκτων αναγκών πολιτικής προστασίας,
- Μαζικής άθλησης,
- Αντιμετώπισης ειδικών περιβαλλοντικών αναγκών,
- Δραστηριοτήτων πολιτιστικού χαρακτήρα,
- Ενημέρωσης και πληροφόρησης πολιτών καθώς και εκείνες που αναφέρονται σε προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πηγές χρηματοδότησης

Η πλειοψηφία των δράσεων έχουν ως πεδίο εφαρμογής τους δήμους, μάλιστα πολλές από αυτές ήδη εφαρμόζονται είτε ως οριζόντιες πολιτικές - όπως το Βοήθεια στο Σπίτι, φύλαξη σχολικών κτιρίων - είτε ως μεταφερόμενες αρμοδιότητες στους ΟΤΑ - όπως μαζικός αθλητισμός, Πολιτική Προστασία. Και για τις δύο περιπτώσεις η ΚΕΔΚΕ έχει ήδη κάνει γνωστό ότι οι προϋπολογισμοί των δήμων δεν μπορούν να τις καλύψουν οικονομικά και ζητά επιπλέον χρηματοδότηση. Ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος έχει δηλώσει ότι τέτοιες δράσεις είναι κυριολεκτικά στον

αέρα και εξαιρετικά αμφίβολη η συνέχισή τους, αν δεν γίνει δεκτό το αίτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για επιπλέον χρηματοδότηση ύψους 350 εκ. ευρώ.

Ωστόσο, όπως αναφέρεται στο νομοσχέδιο οι πηγές χρηματοδότησης για την παροχή των υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα είναι:

Πρώτον, οι επιχορηγήσεις που διατίθενται στους δήμους - βλέπε ΚΑΠ - τις νομαρχίες, τις υπηρεσίες του δημοσίου και τα Νομικά Πρόσωπα

Δημοσίου Δικαίου.

Δεύτερον, προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τρίτον, ο προϋπολογισμός των φορέων που καταρτίζουν προγραμματικές συμφωνίες.

Τέταρτον, η επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Οι παραπάνω πόροι περιλαμβάνονται σε αυτοτελείς κωδικούς αριθμούς που εντάσσονται στον προϋπολογισμό κάθε φορέα, που είναι αρμόδιος για την υλοποίηση της οικείας δράσης. Δηλαδή τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου και την οικονομική διαχείριση των παραπάνω δράσεων.

Όπως διευκρίνισε ο υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών το κόστος για την εφαρμογή της μερικής απασχόλησης θα αγγίζει ετησίως τα 40 δις δρχ. ενώ ο υπουργός Εργασίας Δημήτρης Ρέππας είπε ότι θα αναζητηθούν και μικτά συστήματα χρηματοδότησης.

Πως θα γίνουν οι προσλήψεις

Η διαδικασία των προσλήψεων θα γίνεται εκτός κριτηρίων ΑΣΕΠ. Οι υποψήφιοι θα

επιλέγονται από τους φορείς υλοποίησης των δράσεων, δηλαδή από τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Τα κριτήρια των προσλήψεων θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των συναρμοδίων υπουργών μετά τη ψήφιση από τη Βουλή του νόμου για τη μερική απασχόληση.

Προτεραιότητα θα δοθεί στις εξής κοινωνικές ομάδες:

- Άνεργοι, εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, σε ποσοστό 35%. Εάν μεταξύ των υποψηφίων περιλαμβάνονται μακροχρόνιοι άνεργοι, άνω των δώδεκα μηνών, αυτοί καταλαμβάνουν ποσοστό 10% των θέσεων αυτής της κατηγορίας.
- Άνεργοι, εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, που βρίσκονται στην τελευταία πενταετία προ της συνταξιοδότησης σε ποσοστό 25%.
- Νέοι, ηλικίας μέχρι 30 ετών σε ποσοστό 20%.

Και για τις τρεις παραπάνω περιπτώσεις το 60% των θέσεων θα καλυφθεί από γυναίκες εφόσον υπάρχει αντίστοιχος αριθμός σχετικών αιτήσεων.

- Μητέρες τέκνων μέχρι 12 ετών σε ποσοστό 10%.

● Άτομα με αναπηρία, ποσοστό 10%. Παράθυρο στη διαφοροποίηση των ποσοστών, ανάλογα με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις της δράσης αφήνει το νομοσχέδιο, το οποίο καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των συναρμοδίων υπουργών και που σε καμία περίπτωση δεν θα ξεπερνά το 20%.

Σε περίπτωση που είχαν εφαρμοστεί προγράμματα και δράσεις υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα, οι απασχοληθέντες σε αυτά, για χρόνο μεγαλύτερο του έτους, θα επιλέγονται σε ποσοστό μέχρι 50% του συνόλου των προσλαμβανομένων σε κάθε κατηγορία. Εάν δεν συμπληρώνεται αυτό το ποσοστό, γίνεται αντίστοιχη προσαύξηση του ποσοστού της επόμενης δράσης για κάθε μία από τις κοινωνικές ομάδες.

Γνωμοδοτικός ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης

Την παρακολούθηση και υλοποίηση του σχεδιασμού των δράσεων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής εργασίας αναλαμβάνει τριμελής επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από έναν από τους Γενικούς Γραμματείς των Υπουργείων Οικονομίας, Εσωτερικών και Εργασίας.

Ο ρόλος της Αυτοδιοίκησης στον σχεδιασμό αυτών των δράσεων θα έχει μόνο γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Αφού η ΚΕΔΚΕ θα συμμετέχει στο πενταμελές Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Υπηρεσιών Κοινωνικού Χαρακτήρα, το οποίο θα γνωμοδοτεί για τον σχεδιασμό των δράσεων παροχής υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα και για κάθε άλλο θέμα.

Μέλη του πενταμελούς συμβουλίου εκτός από την ΚΕΔΚΕ είναι ο γενικός γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών με αναπληρωτές τους γενικούς γραμματείς των υπουργείων Οικονομίας και Εργασίας, ένας εκπρόσωπος της ΕΝΑΕ και ένας εκπρόσωπος της ΑΔΕΔΥ.

Τοπική ανάπτυξη και απασχόληση

«Πυξίδα» η καλύτερη διακυβέρνηση και η
ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων

Φόρουμ για την τοπική ανάπτυξη και την απασχόληση πραγματοποιήθηκε στις 16 και 17 Μαΐου 2003 στη Ρόδο στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας στην Ε.Ε. από το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την υποστήριξη της Επιτροπής των Περιφερειών, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Τα θέματα που τέθηκαν προς συζήτηση αφορούσαν στη βελτίωση της συνεργασίας των επιπέδων διοίκησης για την ανάπτυξη της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση και η σύνδεσή τους με την ευρωπαϊκή στρατηγική απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, η κοινωνική οικονομία ως μοχλός ενεργοποίησης των τοπικών αγορών εργασίας, τα αποτελεσματικά εταιρικά σχήματα και οι εμπειρίες σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο και τέλος η ισότητα ευκαιριών πρόσβασης στις αγορές εργασίας και ανάπτυξη της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο.

Κεντρικός στόχος για όλους τους φορείς προώθησης της απασχόλησης παραμένει η ανάπτυξη με κοινωνική συνοχή, χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, η επίτευξη των αποφάσεων της Λισσαβόνας.

Για αυτό απαιτείται:

- Να βελτιωθούν τα μοντέλα διακυβέρνησης με την ανάδειξη σε ρόλο κλειδί, της

τοπικότητας και το σεβασμό των ιδιαιτεροτήτων της. Είναι ανάγκη να υπάρξει σαφής διαχωρισμός εξουσίας και πόρων ανά επίπεδο εξουσίας με τάση τη μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων προς τις περιφέρειες και τοπικές αρχές.

Η Ε.Ε. και τα κράτη - μέλη θα έχουν ρόλο επιτελικό, θα χαράσσουν ελαστικές κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες οι τοπικές αρχές θα έχουν την άνεση να προσαρμόζουν στα τοπικά δρώμενα.

- Πρέπει να υπάρξουν ολοκληρωμένες και επιστημονικές τεκμηριωμένες στρατηγικές σχεδιασμού για την απασχόληση με ενεργό συμμετοχή όλων των τοπικών φορέων ανάπτυξης, των κοινωνικών φορέων, της κοινωνίας των πολιτών μέσα

από λειτουργικές εταιρικές σχέσεις. Με το τοπικό σχεδιασμό θα διαγιγνώσκονται οι τοπικές ανάγκες και θα προσανατολίζεται αντίστοιχα η κατάρτιση.

- Μεγάλο βάρος πέφτει πλέον στην κοινωνική οικονομία (τρίτος τομέας), η οποία καθίσταται - για πρώτη φορά - ισότιμος εταίρος με το δημόσιο, δημοτικό και ιδιωτικό τομέα. Επισημάνθηκε ο ρόλος της κοινωνικής οικονομίας για τις μειονεκτούσες περιοχές και υποστηρίχθηκε η ενίσχυση και διεύρυνση των ευρωπαϊκών της δικτύων.
- Έμφαση δίνεται στη διάχυση των καλών πρακτικών, της ηλεκτρονικής διασύνδεσης, της δημιουργίας δικτύων για πολλαπλασιασμό των δυνατοτήτων αξιοποίησης των κοινών στοιχείων και στόχων, ανάμεσα στα Τοπικά Σχέδια Δράσης.
- Προτάθηκε η δημιουργία σώματος Ευρωπαίων εμπνηχτών, οι οποίοι θα υποστηρίζουν και θα ενισχύουν τις τοπικές δράσεις σε θέματα σχεδιασμού και χρηματοδότησης. Έτσι θα υπάρξει διάχυση του ευρωπαϊκού γίγνεσθαι στον τομέα της τοπικής απασχόλησης.
- Ως καλό παράδειγμα αναφέρθηκε η Δανία, όπου η αποκέντρωση των κρατικών υπηρεσιών απασχόλησης, ο καλύτερος τοπικός σχεδιασμός και προγραμματισμός συνέβαλε στη σημαντική μείωση της ανεργίας.

Π. ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:

Στην Αυτοδιοίκηση ο συντονισμός των πολιτικών για τη τοπική απασχόληση

Την ανάγκη να περάσουν οι πολιτικές απασχόλησης από περιφερειακό σε τοπικό επίπεδο έθεσε κατά τη διάρκεια παρέμβασής του ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος.

Άσκησε έντονη κριτική για την μεγάλη καθυστέρηση που σημειώνεται για να περάσει ο συντονισμός των πολιτικών και δράσεων για την τοπική απασχόληση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ενώ σημείωσε ότι η χώρα μας οφείλει να μη ζητάει μόνιμα εξαιρέσεις. «Απέτυχε, είπε χαρακτηριστικά, η πολιτική των μόνιμων εξαιρέσεων, οφείλουμε

να συμβιβαστούμε και να εναρμονιστούμε με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Ο κ. Κουκουλόπουλος έθεσε το ζήτημα ότι στην παγκοσμιοποίηση αναδεικνύεται ιδιαίτερα ο ρόλος της περιφέρειας και ιδιαίτερα ο ρόλος των τοπικών κοινωνιών.

«Άξονάς μας, είπε, πρέπει να είναι το «σχεδιάζω-προγραμματίζω-υλοποιώ» και όχι το «απαίτώ-διεκδικώ-κατακτώ», ενώ ζήτησε από τον ΟΑΕΔ να μετατραπεί σε επιτελικό όργανο, παραχωρώντας όλα τα υπόλοιπα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπως συμβαίνει στη Δανία.

Τέλος απαίτησε στα εθνικά σχέδια δράσης για τη απασχόληση να συμπεριληφθεί ρητά ο ρόλος της τοπικής διάστασης.

Δ. ΡΕΠΠΑΣ

Οι ανταγωνιστικές τοπικές πολιτικές απασχόλησης «σωσίβιο» κατά της ανεργίας

Η καταπολέμηση της ανεργίας, η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και η επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης θα μείνουν όροι κενού περιεχομένου, αν δεν ενεργοποιηθούν όλοι οι διαθέσιμοι πόροι και όλο το ανθρώπινο δυναμικό σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, τόνισε ο υπουργός Εργασίας Δ. Ρέππας, μιλώντας στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης που πραγματοποιήθηκε στη Ρόδο.

Ενώ αναζητώντας απάντηση στο ερώτημα αν μπορούν να υπάρξουν τοπικές στρατηγικές απασχόλησης ο υπουργός υποστήριξε την ανάγκη για μεγαλύτερη αυτοτέλεια των περιφερειών και στον τρόπο αξιοποίησης των οικονομικών πόρων που έχουν.

Παράλληλα τάχθηκε υπέρ της ανταγωνιστικής λειτουργίας των τοπικών κοινωνιών «προκειμένου να δράσουν ανταγωνιστικά προς αλλήλους για να προσελκύσουν ε-

πενδύσεις ικανές να απορροφήσουν το άνεργο ή το απασχολήσιμο δυναμικό».

Αναφερόμενος στο στοιχείο της τοπικότητας είπε ότι αυτό επιτρέπει εξαρχής ένα ρεαλιστικό σχεδιασμό που στοχεύει στην ενδυνάμωση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής των επιμέρους περιοχών και την τόνωση των τοπικών κοινωνιών.

Σημαντικό παρεμβατικό ρόλο απέδωσε ο υπουργός Εργασίας στις τοπικές αρχές, οι οποίες «έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν άμεσα ή με συμβουλευτική ιδιότητα, στον καθορισμό στόχων και των προτεραιοτήτων, καθώς και στον συντονισμό υλοποίησης των δράσεων», ενώ υπογράμμισε ότι ο σωστός σχεδιασμός που λαμβάνει υπόψη τον τοπικό παράγοντα αυξάνει τη δυνατότητα δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

Καθοριστικός παράγοντας, σύμφωνα με τον κ. Ρέππα, για το σχεδιασμό και την προώθηση της τοπικής απασχόλησης εί-

ναι το κοινωνικό κεφάλαιο, το οποίο όμως, «δεν μεταφέρεται εύκολα, δε δανείζεται». Για την αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με την έλλειψη, την ανεπάρκεια του «κοινωνικού κεφαλαίου» έκανε λόγο για ενίσχυση των τοπικών πυρήνων παραγωγής με κάποια μορφή «εξωτερικού εμβολιασμού». Με την εγκατάσταση επί τόπου, «ειδικών εμψυχωτών» τοπικής ανάπτυξης απασχόλησης, που θα ενσωματώνονταν σε περιφερειακούς και άλλους τοπικούς φορείς.

Ο υπουργός σημείωσε ότι βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης είναι η διοικητική αποκέντρωση και η αυτονομία στη λήψη των α-

ποφάσεων και παραδέχτηκε ότι «μια πολιτική τοπικής απασχόλησης θα μείνει σε μεγάλο βαθμό αναποτελεσματική, αν δεν συμπληρώνεται με πολιτικές ενίσχυσης της διοικητικής αποτελεσματικότητας, αλλά κυρίως του δικτύου παραγόντων που συνιστούν και ενισχύουν το τοπικό κοινωνικό κεφάλαιο».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε επίσης στη δημιουργία τοπικών συμπράξεων για την προώθηση της τοπικής απασχόλησης, στις οποίες «η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να παίξει ένα ζωτικό ρόλο, εξασφα-

λίζοντας από τη μία ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και τη δημιουργία παραγωγικών μονάδων, ενώ από την άλλη οι τοπικές υπηρεσίες πρέπει να οργανωθούν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να συμβάλλουν όχι μόνο στην αύξηση της απασχόλησης, αλλά και στη διατήρησή της».

Πρόσληψη ανέργων μέσω ΟΑΕΔ από τις δημοτικές επιχειρήσεις

Σημαντική υπήρξε η ανακοίνωση - δέσμευση του υπουργού Εργασίας για τη χρηματοδότηση της πρόσληψης ανέργων από τις δημοτικές επιχειρήσεις μέσω του ΟΑΕΔ, σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ο υπουργός έκανε αυτήν την ανακοίνωση μετά από συζητήσεις στο περιθώριο του συνεδρίου - και κατόπιν αιτήματος της ΚΕΔΚΕ - με την V Γενική Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον ΟΑΕΔ και την Επιτροπή Ανταγωνιστικότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ:

Οι «έξυπνοι τόποι» κερδίζουν στην απασχόληση

Για τις πολιτικές και τα εργαλεία που θα ενισχύσουν την τοπική απασχόληση μίλησε εκτενώς η επίτροπος της Ε.Ε. Άννα Διαμαντοπούλου, η οποία τόνισε πρώτον ότι, σε ευρωπαϊκό επίπεδο η στρατηγική για την απασχόληση έχει πολύ σαφή ποσοτικό στόχο, την αύξηση της πλήρους απασχόλησης κατά 70% μέχρι το 2010. Και δεύτερον υπολογίζεται ότι το 10% των πόρων του Κοινωνικού Ταμείου, του οποίου σήμερα ο προϋπολογισμός είναι 60 δισεκατομμύρια ευρώ, κατευθύνεται σε δράσεις που οδηγούν στον τοπικό σχεδιασμό και την απασχόληση.

Αξιολογώντας τη μέχρι τώρα διάσταση της τοπικής απασχόλησης σημείωσε ότι στις χώρες που υπάρχει συγκεκριμένος σχεδιασμός σε τοπικό επίπεδο υπάρχουν και σημαντικά αποτελέσματα και πολλές φορές ανατροπή του σκηνικού σε τοπικό επίπεδο.

«Είναι σαφές, είπε, ότι η δημιουργία θέσεων εργασίας έχει διαφορετικό χαρακτήρα από ότι στο παρελθόν. Οι θέσεις εργασίας δημιουργούνται λόγω των τοπικών επιλογών, των τοπικών ευκαιριών, της αξιοποίησης των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων».

Οι έξυπνοι τόποι

Η επίτροπος, δανειζόμενη έναν όρο από το κείμενο εργασίας Ισπανού προσκεκλημένου, έδωσε έμφαση στην ανάγκη δημιουργίας «Intelligent territories».

«Οι περιφέρειες δεν χωρίζονται σε φτωχές και πλούσιες, σε απομονωμένες και κεντρικές, αλλά με το αν θα είναι Intelligent territories. Αυτή είναι η φράση της εποχής, οι έξυπνοι τόποι. Δεν υπάρχουν φτωχοί και πλούσιοι τόποι. Και έξυπνοι τόποι είναι σήμερα αυτοί που μπορούν να ενεργοποιήσουν την δυνα-

μική της ανάπτυξης, αυτοί οι οποίοι μπορούν να ενεργοποιήσουν τη δυναμική ανάμεσα σε σωστά επιλεγμένους στόχους, οι οποίοι προκύπτουν από την ανάλυση της περιοχής τους και το ανθρώπινο δυναμικό τους. Αυτή η σχέση τόπου και ανθρώπου κεφαλαίου είναι που διαφοροποιεί τις περιοχές σήμερα».

Αναφερόμενη η Άννα Διαμαντοπούλου στις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, υπογράμμισε ότι το τοπικό σχέδιο δράσης και το μοντέλο διακυβέρνησης αποτελούν τη βάση.

«Όταν μιλούμε για την τοπική δράση για την απασχόληση, απαιτείται τοπική στρατηγική, τοπικό σχέδιο δράσης, συγκεκριμένο με πόρους, χρονοδιαγράμματα και στόχους, απαιτούνται ιδέες και καινοτομίες και βεβαίως απαιτείται και συγκεκριμένο μοντέλο διακυβέρνησης, το οποίο είναι διαφορετικό για κάθε τόπο».

Δύο βασικές προϋποθέσεις έθεσε η επίτροπος για τον τοπικό σχεδιασμό.

Πρώτο, που αποτελεί και τον καμβά πάνω στον οποίο μπορεί να σχεδιαστεί η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, είναι η ανάγκη επιστημονικής και ουσιαστικής ανάλυσης του προφίλ της περιφέρειας, η οποία να δίνει το who is who της, και η καταγραφή του ανθρώπινου δυναμικού και μάλιστα με στατιστική ανάλυση κατά άνδρες και γυναίκες, ηλικίες και επίπεδο δεξιοτήτων.

Δεύτερο, είναι το προφίλ του ίδιου του τόπου, οι φυσικοί πόροι, οι ανάγκες αναδιαρθρώσεων, τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα, η νέα θέση της κάθε περιοχής στην διευρυμένη Ευρώπη.

Σε ότι αφορά το μοντέλο διακυβέρνησης, για να είναι αποτελεσματικό πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Πρώτον, να προσδιορίζεται με σαφήνεια η σχέση κεντρικής και τοπικής εξουσίας, «δηλαδή σαφές νομικό καθεστώς, όπου προσδιορίζεται η διαχείριση και η χρήση των πόρων, είτε αυτοί είναι οικονομικοί, είτε ανθρώπινοι. Είναι ανάγκη να υπάρχει μια διευκρινισμένη ισορροπία εξουσιών και πόρων που θα οδηγήσει σε μια αποτελεσματική συνεργασία κεντρικής και τοπικής εξουσίας».

Δεύτερον, να υπάρχει ισορροπία σε τοπικό επίπεδο, ανάμεσα δηλαδή στην τοπική εξουσία, την αγορά και την κοινωνία των πολιτών. «Όσο περισσότερο εμπλέκει η τοπική εξουσία τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών τόσο σημαντικότερα είναι τα αποτελέσματα από πλευράς δημιουργίας θέσεων απασχόλησης. Πολλές φορές σε τοπικό επίπεδο παραγνωρίζεται στον σχεδιασμό και στην εμπλοκή ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα και ο ρόλος των μικρών επιχειρήσεων που συνήθως είναι η πραγματικότητα στους μικρούς τόπους, αλλά και των κοινωνικών επιχειρήσεων. Αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί δεν μπορούμε να δημιουργούμε θέσεις εργασίας απλά πολλαπλασιάζοντας τις υπηρεσίες που προσφέρει μια τοπική αρχή».

Τρίτο, ο εκμοντερνισμός των τοπικών υπηρεσιών απασχόλησης. «Δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να έχουμε κινητοποίηση

της ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, εάν οι τοπικές υπηρεσίες απασχόλησης δεν εκσυγχρονιστούν, δεν προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες κάθε τόπου».

Τέταρτο, η συγκροτημένη ανάγκη συμμετοχής σε εξωστρεφείς δραστηριότητες, σε ευρωπαϊκά, εθνικά δίκτυα.

Επενδύσεις σε ανθρώπινους πόρους

Εκτός από την ανάγκη να είναι οι υπηρεσίες απασχόλησης δυναμικές και να έχουν πολύ καλή γνώση της τοπικής πραγματικότητας, το δεύτερο και πιο σημαντικό εργαλείο - κλειδί της επιτυχίας για την ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης, σύμφωνα με την επίτροπο, είναι «οι μηχανισμοί κατάρτισης, η συνεχής επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό. Μόνο με αυτό το «κλειδί» θα ξέρεις ποιες πόρτες πρέπει να ανοίξεις. Πρέπει να επενδύσεις σε αυτούς τους ανθρώπους με βάση τις ανάγκες και το σχεδιασμό σε τοπικό επίπεδο και όχι να απαντάς σε προβλήματα κατάρτισης που δεν υπάρχουν στη δική σου περιοχή».

Η κ. Διαμαντοπούλου υποστήριξε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση υποβαθμίζει τις επενδύσεις σε ανθρώπινους πόρους. Οι πόροι κατευθύνονται κυρίως σε μεγάλες υποδομές, οι οποίες δεν έχουν αποδώσει. «Ό,τι είναι από μπετόν φαίνεται γρήγορα και ίσως έχει και αποτελέσματα στις εκλογές», τόνισε, εκφράζοντας ανάλογους φόβους και για τον τρόπο που θα αξιοποιηθούν τα νέα κράτη μέλη τους κοινοτικούς πόρους.

ΑΛΜΠΕΡΤ ΜΠΟΡ

Στροφή στην αποκέντρωση των πολιτικών για την απασχόληση

«Η πρόοδος σε ό,τι αφορά την στρατηγική για την απασχόληση εξαρτάται από τη χρηστή διακυβέρνηση και την ισχυροποίηση των πόλεων και των περιφερειών», τόνισε ο Άλμπερτ Μπόρ, πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών, μιλώντας στο ευρωπαϊκό φόρουμ για την τοπική απασχόληση. Η ικανότητα των πολιτικών που καθορίζονται σε μακροεπίπεδο να ανταποκρίνονται στα τοπικά και περιφερειακά προβλήματα μειώνεται, είπε. Τα εθνικά σχέδια δράσης πρέπει να λάβουν υπόψη αυτή τη στροφή προς την αποκέντρωση των πολιτικών για την απασχόληση. Ο πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών ανέφερε ότι η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση θα πρέπει να

επαναπροσδιοριστεί με πιο κατανοητή ορολογία και θα πρέπει να συντονίζεται καλύτερα με τα σχετικά προγράμματα χρηματοδότησης των διαρθρωτικών ταμείων:

«Στα πλαίσια της σημερινής οικονομίας που βασίζεται στη γνώση, χρειάζεται μια νέα προσέγγιση σε ό,τι αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία.

Η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να αποσκοπεί στην ανάπτυξη υλικής υποδομής, αλλά και στην προώθηση της «ανθρώπινης επένδυσης», ενώ παράλληλα θα βασίζεται στην «περιφερειακή νοημοσύνη».

Αυτός είναι ακριβώς ο λόγος για τον οποίο ζητούμε ένα νέο στόχο που θα βασίζεται στην περιφερειακή ανταγωνιστι-

κότη-
τα και
την ε-
δαφί-
κή συ-
νοχή».

Υπογράμμισε επίσης τον κεντρικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην ανάπτυξη τοπικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση: «Βασικό στοιχείο επιτυχίας αποτελούν οι στρατηγικές που βασίζονται σε εταιρικές σχέσεις με αποτελεσματικούς μηχανισμούς ενημέρωσης, διαβούλευσης και από κοινού σχεδιασμού.

Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία και η κοινωνική συνοχή ενισχύονται μέσω των πρακτικών αυτών».

Δήλωση της Λειψίας

Το πολιτικό μέλλον της ευρωπαϊκής συνοχής

Η μεταρρύθμιση της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί με βάση τις νέες συνθήκες που υπαγορεύει η διεύρυνση της Ε.Ε. οφείλει να μεριμνήσει ώστε οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις να αξιοποιούνται κατά τρόπο αποτελεσματικό, η αρχή της επικουρικότητας να τηρείται και η διαχείριση να γίνει απλούστερη. Αυτό τονίζεται στη «Δήλωση της Λειψίας» για το πολιτικό μέλλον της ευρωπαϊκής συνοχής.

Η Δήλωση υπογράφηκε από τους εκπροσώπους των τοπικών και περιφερειακών αρχών ολόκληρης της Ευρώπης και καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις κυβερνήσεις των κρατών μελών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να την λάβουν υπόψη τους.

Συγκεκριμένα στη «Δήλωση της Λειψίας» τονίζεται ότι με τη διεύρυνση υπάρχει κίνδυνος να αυξηθούν οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες στο εσωτερικό της Ένωσης.

«Από οικονομική άποψη, όλοι γνωρίζουμε ότι η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου, η τεχνολογική επανάσταση καθώς και η κοινωνία της πληροφορίας, απαιτούν από τις επιχειρήσεις και τους υπηκόους των κρατών μελών της Ένωσης να προσαρμοστούν πολύ γρήγορα σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Στην ταχέως μεταβαλλόμενη παγκόσμια οικονομία, οι πόλεις θα διαδραματίζουν όλο και πιο σημαντικό ρόλο, τόσο ως κινητήριες δυνάμεις των περιφερειακών και εθνικών οικονομιών όσο και ως κέντρα προώθησης της οικονομικής και κοινωνι-

κής συνοχής».

Για να αντιμετωπιστούν λοιπόν αυτές οι ανισότητες πρέπει να μεταρρυθμιστούν οι εθνικές και περιφερειακές πολιτικές.

Μια περιφερειακή πολιτική για το σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας

Οι εκπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών τονίζουν ότι το ιστορικό και πολιτικό άνοιγμα της Ευρώπης θα πρέπει να συνοδεύεται από τις απαραίτητες προσπάθειες με σκοπό την ανάπτυξη της συνοχής μέσω της αντιμετώπισης των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών διαφορών στις περιφέρειες της και της προσαρμογής τους στις διαφορές αυτές, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να διασφαλιστεί η προώθηση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και η εφαρμογή των αποφάσεων που ελήφθησαν στη Λισσαβόνα.

«Όσοι προτείνουν σήμερα μία επανεντικοποίηση της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής δεν μοιράζονται την ιδέα που έχουμε εμείς για την Ευρώπη. Για μας, η Ευρώπη είναι μία πραγματική κοινότητα, η οποία βασίζεται στην αρχή της αλληλεγγύης και όχι απλώς μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών».

Οι κύριες αρχές της περιφερειακής πολιτικής

Με βάση έξι αρχές, ζητά η Επιτροπή των

Περιφερειών της Ευρώπης να γίνει η προσεχής μεταρρύθμιση της περιφερειακής πολιτικής.

➤ Να συνεχιστεί μια πραγματική κοινοτική περιφερειακή πολιτική και μία πραγματική πολιτική συνοχής.

➤ Να διατηρηθεί μία πραγματική κοινωνική προσέγγιση και μέθοδος, η οποία θα επιτρέπει να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης στη διευρυμένη Ευρώπη, με απλά, συγκρίσιμα και διαφανή κριτήρια. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να καθοριστούν στο πλαίσιο μιας ενεργούς εταιρικής σχέσης με τις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές.

➤ Στο πνεύμα της αρχής της επικουρικότητας, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποτελούν για τις εκάστοτε περιφερειακές πολιτικές και πολιτικές συνοχής, όχι μόνο το πλέον κατάλληλο επίπεδο λήψης αποφάσεων, αλλά και το πλέον αποδοτικό επίπεδο εφαρμογής των δράσεων. Είναι απαραίτητο οι διαφορετικές βαθμίδες που βρίσκονται κοντά στους πολίτες να διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο.

➤ Να συμπεριληφθεί η εδαφική διάσταση στον στόχο της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, προκειμένου να αντιμετωπιστεί πλήρως η ανησυχητική αύξηση των ανισοτήτων.

Αυτό συνεπάγεται τη σύλληψη μιας ισορροπημένης και πολυεστιακής ανάπτυξης, μία καλύτερη διάρθρωση των διαστάσεων «πόλη» και «ύπαιθρος» της περιφερειακής ανάπτυξης και έναν μεγαλύτερο συντονισμό μεταξύ της περιφερειακής πολιτικής και των κύριων τομεακών πολιτικών.

➤ Σημαντική θέση πρέπει να κατέχουν οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της ι-

σόρροπης ανταγωνιστικότητας των περιφερειών.

➤ Το όριο του 0,45% του κοινοτικού Α-εγγΠ να αποτελέσει τη βάση του προϋπολογισμού της περιφερειακής πολιτικής από το 2006 και μετά.

Διάρθρωση της μελλοντικής περιφερειακής πολιτικής

Τρεις είναι οι βασικοί άξονες που πρέπει να διαρθρωθεί η περιφερειακή πολιτική:

➤ Να διατηρηθεί η συγκέντρωση στις περιφέρειες και στις χώρες των οποίων η ανάπτυξη παρουσιάζει καθυστέρηση

➤ Να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις πόλεις.

➤ Να καθοριστεί ένας νέος Στόχος 2 περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και εδαφικής συνοχής για τις μη επιλέξιμες με βά-

ση το Στόχο 1 στις ευρωπαϊκές περιφέρειες.

➤ Να προωθηθεί η πτυχή της συνεργασίας ως κοινοτική πρωτοβουλία και να ληφθούν υπόψη οι διαμεθοριακές, διακρατικές και διαπεριφερειακές πτυχές ως παράγοντες που συμβάλλουν με σαφή τρόπο στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Θέση εφαρμογής

Όσον αφορά τη θέση εφαρμογής της μελλοντικής περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής, δύο είναι τα θεμελιώδη στοιχεία:

➤ Οι περιφερειακές αρχές πρέπει σε γνήσια εταιρική σχέση με τις πόλεις και τις κωμοπόλεις να συμμετέχουν άμεσα στον καθορισμό των στόχων, στη διαχείριση των κοινοτικών ταμείων και στην παρακο-

λούθηση των αποτελεσμάτων μέσω τριμερών συμβάσεων που θα υπογράφονται μεταξύ του ευρωπαϊκού, του εθνικού και του τοπικού επιπέδου.

➤ Ο ρόλος των περιφερειών, σε συνεργασία με τις πόλεις και τις κωμοπόλεις τους, στον τύπο αυτό των συμβάσεων πρέπει να αποσαφηνιστεί πληρέστερα και να διασφαλιστεί ότι οι περιφέρειες αναγνωρίζονται ως ισότιμα συμβαλλόμενα μέρη.

➤ Είναι αναγκαίο η εσωτερική συνάφεια της πολιτικής συνοχής με προσπάθειες για καλύτερο συντονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων σε κοινοτικό επίπεδο.

➤ Η τακτική διαχείριση των Διαρθρωτικών Ταμείων πρέπει να απλουστευθεί αποφεύγοντας την επιβολή υπερβολικών ελέγχων, θεσπίζοντας σαφείς και σταθερούς κανόνες διαχείρισης και αναπτύσσοντας πιο εναρμονισμένες και ευέλικτες διαδικασίες πληρωμών.

Συνεργασία για εδραίωση της δημοκρατίας στα Βαλκάνια

Υπέρ της μεγαλύτερης συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ευρώπης στα προγράμματα για την σταθεροποίηση των δυτικών Βαλκανίων, τάχθηκε η Επιτροπή Εξωτερικών Σχέσεων της Επιτροπής των Περιφερειών, η οποία συνεδρίασε στους Δελφούς, παρουσία του υπουργού Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη.

Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν η εμπέδωση της δημοκρατίας στα Βαλκάνια και το εμπόριο.

Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων υπογραμμίστηκε ότι πρέπει να συσταθεί ειδικό τμήμα για προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας με κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με την εντατικοποίηση των προγραμμάτων αδελφοποίησης. Ο υπουργός Εσωτερικών κατά την ομιλία του υπενθύμισε στα μέλη την πρότασή του για μετατροπή της Επιτροπής Περιφερειών σε Γερουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

«Δυστυχώς, είτε, η πρόταση αυτή δεν υιοθετήθηκε από τη Συντακτική Συνέλευση και θα χρειαστεί να ασκήσετε πίεση στα δικά σας κράτη για να έχετε την υποστήριξή τους».

Για το θέμα του εμπορίου - και ειδικότερα σχετικά με τις συνέπειες που έχουν για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές οι γενικές

συμφωνίες για το εμπόριο υπηρεσιών (GATS) - επισημάνθηκε το γεγονός ότι οι στόχοι της απελευθέρωσης του εμπορίου πρέπει να διαμορφωθούν κατά τρόπο που να μη θίγει τις αρμοδιότητες και τα δικαιώματα των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να μεριμνήσουν έτσι ώστε, για παράδειγμα, να μην καταχωρηθεί ως «ως μη δασμολογικό εμπόδιο» το δικαίωμα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αποφασίζουν αν πρέπει να προσφέρουν οι ίδιοι μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή αν πρέπει να προκηρύξουν διαγωνισμό για τα την αναθέτουν σε τρίτους.

Τέλος ο πρόεδρος της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων Χρ. Παλαιολόγος, ανακοίνωσε ότι θα συσταθεί κοινή συμβουλευτική επιτροπή με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Βουλγαρίας, ενώ σχεδιάζεται να γίνει η πρώτη διάσκεψη με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Τουρκίας. Επίσης το προσεχές φθινόπωρο θα πραγματοποιηθεί στο Λιβόρνο της Ιταλίας διάσκεψη της Επιτροπής Περιφερειών για την Ευρωμεσογειακή πολιτική, με τη συμμετοχή του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ρομάνο Πρόντι.

Χορήγηση αντιγράφων πρακτικών και αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου

Επί ερωτήματος «εάν είναι υποχρεωτική η χορήγηση αντιγράφων πρακτικών και αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και αν είναι νόμιμη η περαιτέρω δημοσίευση τούτων σε εφημερίδες και αν είναι υποχρεωτική η χορήγηση αντιγράφων των αποφάσεων σε δημοτικούς συμβούλους, και τέλος, αν είναι υποχρεωτική η χορήγηση διοικητικών εγγράφων στους πολίτες που τα ζητούν, έχω να σας γνωρίσω τα εξής:

Κατ' άρθρο 96 παρ. 7 του Π.Δ./τος 410/1995 εν συνδ. με αρθρ. 119 του αυτού διατάγματος «Κάθε δημότης ή κάτοικος ή φορολογούμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει κυρωμένα αντίγραφα των πρακτικών και των αποφάσεων του κοινοτικού ή δημοτικού συμβουλίου».

Η ιδιότητα του δημότη αποδεικνύεται κατά τη διαδικασία των αρθρ. 17 και 18 του Δημοτικού Κώδικα. Καθόσον δεν αφορά την έννοια του «κατοίκου», η έννοια αυτή ερμηνεύεται με τον όρο «κατοικία» του αρθρ. 51 - 56 ΑΚ. Ειδικότερα κατ' αρθρ. 51 ΑΚ «Το πρόσωπο έχει κατοικία τον τόπο της κυρίας και μόνιμης εγκατάστασής του, κατένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μία κατοικίες. Για τις υποθέσεις που αναφέρονται στην άσκηση του επαγγέλματος λογίζεται ως ειδική κατοικία ο τόπος που κάποιος ασκεί το επάγγελμά του».

Η έννοια του φορολογούμενου ορίζεται επίσης από τις σχετικές διατάξεις και βασικά με την έννοια αυτή προσδιορίζεται η έδρα ή κατοικία του φυσικού ή νομικού προσώπου και όπου το πρόσωπο αυτό κάνει χρήση των έργων και υπηρεσιών ή τούτο έχει στην κυριότητά του ακίνητα που φορολογούνται κατά το νόμο, στη διοικητική περιφέρεια

του Δήμου ή της κοινότητας.

Σύμφωνα λοιπόν με την ως άνω διάταξη της παρ. 7 του αρθρ. 96, κάθε δημότης ή κάτοικος ή φορολογούμενος έχει δικαίωμα να ζητήσει αντίγραφα των πρακτικών ή των αποφάσεων του Δ.Σ.

Το ερώτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι αν η δημοτική αρχή υποχρεούται να χορηγεί σε όλα τα ανωτέρω πρόσωπα αντίγραφα των πρακτικών ή αποφάσεων του Δ.Σ.

1. Κατ' αρχήν καθόσον αφορά τις κανονιστικές αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου που αφορούν επιβολή τελών, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών ή με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα γενικού ενδιαφέροντος, θεωρώ ότι είναι υποχρεωτική η έκδοση αντιγράφων στους αιτούντες δεδομένου ότι αυτοί νομιμοποιούνται να ασκήσουν ένδικα μέσα ως έχοντες έννομο συμφέρον κατ' αρθρ. 178 του Π.Δ./τος 410/95.

Εξ άλλου σύμφωνα με τη διάταξη του αρθρ. 5 του Μ. 2690/99 «Κύρωση Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας», κάθε ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις».

Επομένως, για τις κανονιστικές αποφάσεις υπάρχει υποχρέωση έκδοσης αντιγράφων από τη δημοτική αρχή.

2. Καθόσον αφορά τις ατομικού περιεχομένου πράξεις.

Καθόσον αφορά πρακτικά και αποφάσεις

ΔΣ ατομικού περιεχομένου.

Στην περίπτωση αυτή πρέπει, πέραν της διάταξης της παρ. 7 του αρθρ. 96 του ΔΚΚ, να ληφθούν υπ' όψιν και οι διατάξεις των αρθρ. 5 επομ. Του Ν. 2690/99 και πρέπει να χορηγούνται κατ' αρχήν αντίγραφα πράξεων, πρακτικών και αποφάσεων ατομικού περιεχομένου χωρίς την ύπαρξη ειδικού έννομου συμφέροντος καθόσον η διάταξη της παρ. 1 του αρθρ. 54 του Ν. 2690/99 έχει ως σκοπό το άνοιγμα της διοικήσεως στους πολίτες, την υπεράσπιση των συλλογικών και ατομικών συμφερόντων των πολιτών, τη διαφάνεια στη λήψη των αποφάσεων. Πιο ειδικά, καθόσον αφορά τις ατομικού περιεχομένου πράξεις έχω να παρατηρήσω τα κάτωθι:

1) Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2) **Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 2 του αρθρ. 5, «όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται ύστερα από γραπτή αίτησή του να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με την υπόθεση του η οποία εκκρεμεί ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.**

Το δικαίωμα αυτό όμως δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, η αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις.

Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνη-

θεί την ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού εάν είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιαδώς την έρευνα δικαστικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικά με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. Το δικαίωμα πρόσβασης ασκείται α) με την μελέτη του εγγράφου των πρακτικών ή των αποφάσεων στο κατάστημα της υπηρεσίας και β) με την χορήγηση αντιγράφου και η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα εκτός αν ο σχετικός νόμος ορίζει διαφορετικά.

Η σχετική απόρριψη από πλευράς διοικήσεως των αιτημάτων για παροχή αντιγράφων πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να γνωστοποιείται εγγράφως στον αιτούντα μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αιτήσεως. Η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας πολύ πριν τη ρύθμιση του αρθρ. 16 του Ν. 1599/86 έχει δεχθεί ότι «κατά γενική αρχή του Ν. 1599/86 οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν όπως τη αιτήσει των δικαιούμενων χορηγούν εις αυτούς τα αφορώντα τούτους στοιχεία τα προκύπτουντα εκ των εις την υπηρεσίαν τηρουμένων αρχείων και άλλων εγγράφων, εφόσον τούτο παρίσταται αναγκαίον δια την επιδίωξιν της ικανοποιήσεως συγκεκριμένου έννομου συμφέροντος είτε δια της διοικητικής είτε δια της δικαστικής οδού και δεν αποκλείεται εξ αντιθέτου ρητής διατάξεως ή εκ λόγων δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 3122/68, ΝοΒ 17, 232, ΣτΕ 794/86 ΝοΒ 36, 165).

Συμπερασματικά, σε σχέση με τα διοικητικά έγγραφα όπως είναι μεταξύ άλλων και οι αποφάσεις και πρακτικά ΔΣ που είναι ατομικοί περιεχόμενοι υφίσταται υποχρέωση χορήγησης αντιγράφων χωρίς την επίκληση από τον αιτούντα του ειδικού έννομου συμφέροντος. Όταν όμως περιέχονται στα πρακτικά οι αποφάσεις ιδιωτικά έγγραφα τότε είναι ανάγκη επίκλησης του έννομου συμφέροντος του πολίτου προκειμένου η διοίκηση να χορηγήσει αντίγραφα αυτών.

3. - Καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος γνώσης εγγράφων.

Το δικαίωμα πρόσβασης των πολιτών στα

πρακτικά και αποφάσεις του ΔΣ υπόκειται βέβαια στον από το αρθρ. 25 παρ. 3 επιβαλλόμενο περιορισμό της απαγορεύσεως της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος (Γνωμ. ΝΣΚ 338/96). Θεωρείται δε ως καταχρηστική η υποβολή αιτήσεως για χορήγηση αορίστως πράξεων μίας χρονικής περιόδου που η ικανοποίηση του αιτήματος απαιτεί υπέρμετρη απασχόληση της αρμόδιας υπηρεσίας και εγκυμονεί κινδύνους να γνωστοποιηθούν υπ' όψιν τρίτων στοιχείων μη ανακοινώσιμα ή όταν αιτών απασχολεί συνεχώς τις υπηρεσίες με παρεμφερή αιτήματα (ΝΣΚ 314/96, 363/97).

4. - Έγγραφα - αποφάσεις που αναφέρονται στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή τρίτων. Τόσον ο Ν. 1599/86 αρθρ. 16 παρ. 1 όσον και ο Ν. 2690/99 αρθρ. 5 παρ. 3 λαμβάνοντας υπ' όψιν την συνταγματική επιταγή του αρθρ. 9 παρ. 1 εδ. Β' του Συντάγματος εξαιρούν από το δικαίωμα γνώσης στα έγγραφα αυτά που αναφέρονται στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή τρίτων.

5. - Καθόσον αφορά το ερώτημά σας αν δικαιούνται οι δημοτικοί σύμβουλοι να λάβουν αντίγραφα των πρακτικών και αποφάσεων η απάντησή είναι ότι αναμφισβήτητα ο αιρετός δημοτικός σύμβουλος δικαιούται να λαμβάνει και να έχει πρόσβαση σε όλα τα πρακτικά και αποφάσεις του ΔΣ.

6. Καθόσον αφορά τον Πολιτιστικό Σύλλογο θεωρώ ότι δικαιούται κατ' αρχήν να λαμβάνει αντίγραφα των κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεων που αφορούν το σύνολο ή μέγα μέρος των πολιτών και είναι γενικότερου περιεχομένου σε ότι όμως αφορά τις ατομικούς περιεχομένους αποφάσεις, κατ' αρχήν πρέπει να χορηγούνται αντίγραφα πρακτικών και αποφάσεων ΔΣ. Εάν όμως μέσα στα πρακτικά ή στην απόφαση ενυπάρχουν ιδιωτικά έγγραφα, τότε, για να ληφθούν τέτοια έγγραφα, θα πρέπει με την αίτησή του να δικαιολογεί το έννομο συμφέρον λήψεως αυτών των εγγράφων ή ορθότερον το έννομο συμφέρον των μελών του που νομιμοποιούνται στην άσκηση των υπό του νόμου δικαιωμάτων τους προς προστασίαν του εννόμων συμφερόντων τους (προσφυγή στην επιτροπή του αρθρ. 8, α-

γωγή για αποζημίωση, για ακύρωση της πράξης, η για άσκηση ποινικής δίωξης). Εξυπακούεται ότι η δημοτική αρχή δεν επιτρέπεται να χορηγεί αντίγραφα των πρακτικών ή αποφάσεων που ελήφθησαν κεκλεισμένων των θυρών εκτός αν διαταχθεί προς τούτο δικαστικώς ή κατόπιν προληπτικής παρεμβάσεως του εισαγγελέως κατ' αρθρ. 25 παρ. 4 του Ν. 1756/88.

7. - Ιδιωτικά έγγραφα που ενσωματώνονται σε αποφάσεις ή πρακτικά του ΔΣ.

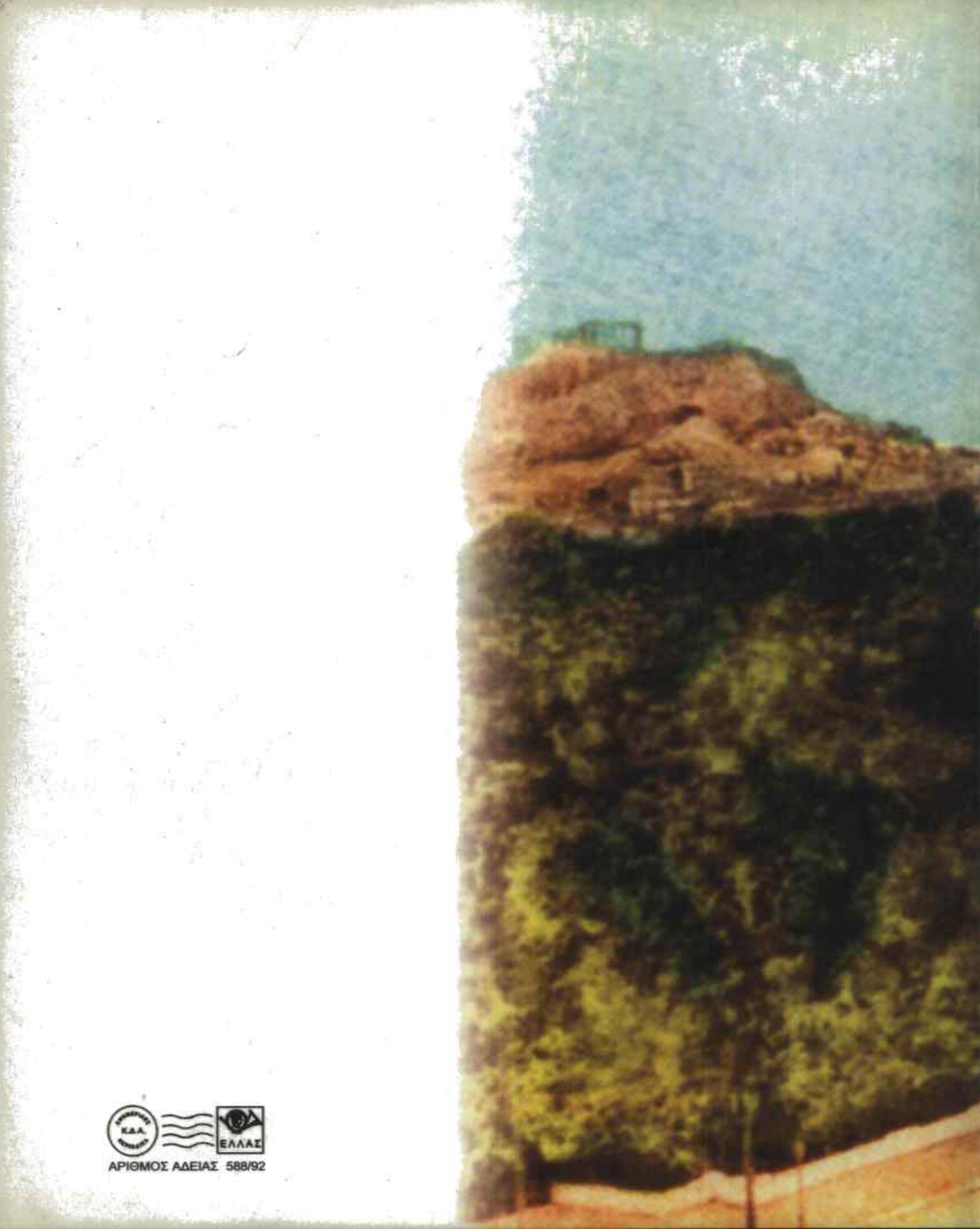
Τα έγγραφα που υποβλήθηκαν από ιδιώτες και που απαιτήθηκαν ως δικαιολογητικά ή ως προϋπόθεση για την έκδοση της απόφασης, δηλαδή τα έγγραφα που ήσαν επιβοηθητικά της κρίσεως του ΔΣ καθίστανται και αυτά αναπόσπαστο τμήμα και χαρακτηρίζονται διοικητικά έγγραφα (ΝΣΚ 338/96, 119/97, 465/98).

Όπως δε προκύπτει από την εισηγητική έκθεση του αρθρ. 16 του Ν. 1599/86, η έννοια του διοικητικού εγγράφου περιλαμβάνει και ότι ευρίσκεται στα αρχεία της διοικήσεως.

8. - Καθόσον αφορά την δημοσίευση δια του τύπου των πρακτικών και αποφάσεων του ΔΣ, κατ' αρχή στα πλαίσια της δημοσιότητας αυτής είναι επιτρεπτή με τους περιορισμούς όμως όσων αναφέρονται ανωτέρω σχετικά με τις διακρίσεις ιδιωτικών εγγράφων - απορρήτων - αυτών που θίγουν την ιδιωτική ζωή κ.λπ. και εν πάση περιπτώσει την ευθύνη έναντι των τρίτων για τη δημοσίευση έχουν εκείνοι που θα διενεργήσουν την δημοσίευση δια του τύπου.

9. - Καθόσον αφορά το ερώτημα περί της αρνήσεως δημοτικού συμβούλου να υπογράψει τα πρακτικά του ΔΣ, σύμφωνα με την παρ. 4 του αρθρ. 96, ο δημοτικός σύμβουλος υποχρεούται να υπογράψει τα κατά την παρ. 3 πρακτικά όπως είναι τα μηχανογραφημένα πρακτικά. Αν αυτός αρνείται να υπογράψει δεν προβλέπεται εις βάρος του οιαδήποτε διοικητική κύρωση, ούτε εξ' αιτίας της αρνήσεώς του προκαλείται οιαδήποτε ακυρότητα της απόφασης που ελήφθη.

Πρέπει όμως να αναφέρει γραπτώς την αιτία της αρνήσεώς του να υπογράψει τα πρακτικά η οποία πρέπει να αναφέρεται στα πρακτικά του ΔΣ.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Τ.Α.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Η' • ΤΕΥΧΟΣ 103 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2003

Πολλές οι
προκλήσεις μία
η σταθερά

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ

ΜΕ ΙΣΧΥΡΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Σημείωμα του Εκδότη

Το φετινό ετήσιο τακτικό συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, που πραγματοποιείται στο τέλος του μήνα στη Θεσσαλονίκη, έχει στο επίκεντρο της συζήτησης την αποκέντρωση με ισχυρή Αυτοδιοίκηση για ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή. Συζήτηση που έχει ανοίξει στην Αυτοδιοίκηση εδώ και χρόνια και έχει απασχολήσει τελευταία την κοινωνία και τα πολιτικά κόμματα μετά την όξυνση της οικονομικής κρίσης των δήμων αλλά και με το διάλογο που γίνεται για τον νέο Κώδικα των Δήμων και Κοινοτήτων.

Το φετινό ετήσιο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ λοιπόν έρχεται ως επιτέγασμα της πολύμηνης κινητοποίησης της Αυτοδιοίκησης όχι απλώς για το αυτονόητο, την πλήρη δηλαδή εφαρμογή των νόμων που διέπουν τα οικονομικά και την αποτύπωση της στοιχειώδους βιωσιμότητάς τους με συγκεκριμένα νούμερα στον προϋπολογισμό του 2004, αλλά και για τη διασφάλιση της οικονομικής αυτοδυναμίας και αυτοτέλειας του θεσμού στο πλαίσιο μιας οικονομικής μεταρρύθμισης.

Μεταρρύθμιση που θα φέρει φορολογική αρμοδιότητα στην Αυτοδιοίκηση χωρίς επί πλέον επιβάρυνση του φορολογούμενου πολίτη και με μετατροπή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων σε μηχανισμό σύγκλισης υπέρ των ασθενέστερων ΟΤΑ. Και αυτό γιατί μόνο έτσι μπορεί να ανοίξει ο δρόμος της σύγκλισης με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, από την οποία η χώρα μας απέχει ακόμη πολύ. Η ΚΕΔΚΕ με το έκτακτο συνέδριό της για τα οικονομικά κατέστησε σαφές ότι στο βαθμό

που δεν ικανοποιηθεί η Αυτοδιοίκηση οι κινητοποιήσεις της θα είναι δεδομένες και καινοτόμες.

Καθώς επίσης ότι καμία πραγματική σύγκλιση δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, χωρίς σύγχρονο και ισχυρό δήμο, χωρίς ουσιαστική αποκέντρωση πόρων και αρμοδιοτήτων.

Το φετινό όμως συνέδριο της ΚΕΔΚΕ πραγματοποιείται και μετά από μια πολύμηνη, δημιουργική και πρωτόγνωρη για τα δεδομένα της Αυτοδιοίκησης αναζήτηση του σύγχρονου ρόλου της, που αρχικά αναμένεται να προσδιοριστεί στον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο οποίος θα κατατεθεί σύντομα στη Βουλή.

Ο νέος Κώδικας, όπως έχει σημειωθεί από το σύνολο της Αυτοδιοίκησης, πρέπει να διαπνέεται από την ενσωμάτωση των σύγχρονων αρχών που ισχύουν σε όλη την Ευρώπη και να διασφαλίζει τρία βασικά χαρακτηριστικά: Δήμος με αυτοτέλεια και αυτοδυναμία, με διαφάνεια στη διαχείριση και ανοιχτός στην κοινωνία των πολιτών.

Η «ΕΤΑ» σ' αυτό το τεύχος καταγράφει αναλυτικά τις συζητήσεις και τις απόψεις που κατατέθηκαν στο έκτακτο συνέδριο για τα οικονομικά της Αυ-

τοδιοίκησης, τόσο από τους αιρετούς, όσο και από τους εκπροσώπους των κομμάτων.

Στις σελίδες αυτού του τεύχους επίσης, παρουσιάζονται οι θέσεις της ΚΕΔΚΕ για ένα σύγχρονο Κώδικα, ο οποίος θα πρέπει να αποτελεί σταθμό για το νέο κύκλο μεταρρυθμίσεων που πρέπει να γίνουν με κέντρο την Αυτοδιοίκηση.

Καταγράφονται απόψεις των ανθρώπων και των οργάνων της Αυτοδιοίκησης για το πως μπορεί ο νέος Κώδικας να αποτελέσει ένα ευέλικτο εργαλείο, το οποίο θα απελευθερώσει τις δυνάμεις της Αυτοδιοίκησης, ώστε να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, στην ουσιαστική αλλαγή της καθημερινότητας του πολίτη.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

- 4η Διεθνής Έκθεση POLIS 2003

σελ. 4

- Ετήσιο Συνέδριο ΚΕΚΔΕ
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 5

- Διάλειμμα ζωής για τα παιδιά του πολέμου
Του Βασίλη Ταλαμάγκα

σελ. 6

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

- Νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων

σελ. 8

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΑ

- 300 εκ. ευρώ επιπλέον στον προϋπολογισμό του 2004
Της Ουρανίας Σούλη

σελ. 36

ΕΚΤΑΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΚΕΔΚΕ

- Κερδισμένη η Αυτοδιοίκηση

σελ. 40

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

- Αυτοδιοίκηση και Γ' ΚΠΣ
Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 61

- Πως ρυθμίζονται τα χρέη και τα δάνεια για τους δήμους

σελ. 68

- Πως θα γίνεται ο προληπτικός έλεγχος
Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 70

Επιθεώρηση

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

Εκδοτική Παραγωγή:
Συγχρονες Εκδόσεις Κορυφή Α.Ε.,
Εθνικής Αντιστάσεως & Ελ.
Κωστοπούλου, Παλλήνη,
Τηλ. 210.666.56.69 - 210.666.58.12
Σχεδιασμός Εντύπου:
Αθανάσιος Κυριανάκης
Σελιδοποίηση:
Τάσος Λοβέρδος

Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Εκδότης

Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Ακαδημίας 65
κ' Γεναδίου 8, 10678 Αθήνα. Τηλ. Κέντρο: 3899600, Fax: 3820807.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Ο Πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Πάρις Κουκουθόπουλος

Διεύθυνση-Επιμέλεια Σύνταξης:

Ουρανία Σούλη

Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν οι δημοσιογράφοι:

Γαλανοπούλου Μαριάννα, Καρίμαλη Αφροδίτη, Μαρής Δημήτρης,
Μπενέκος Ηλίας, Πιτένης Μιχάλης, Σώκος Πάνος, Ταλαμάγκας
Βασίλης, Τζαναβάρα Χαρά

Διανομή δωρεάν στους
Δήμους και Κοινότητες

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2003

- Επιδοτούμενοι άνεργοι στις δημοτικές επιχειρήσεις

σελ. 71

- Πόθεν έσχες και για τους αιρετούς
Της Μαριάννας Γαλανοπούλου

σελ. 72

ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ

- Ο φαύλος κύκλος των αυθαιρέτων
Της Χαράς Τζαναβάρα

σελ. 73

- Εκσυγχρονισμός της αυθαιρεσίας ή αυθαιρεσία του εκσυγχρονισμού
Του Ηλία Μπεριάτου

σελ. 75

- Η ΚΕΔΚΕ για το σχέδιο νόμου του ΥΠΕΧΩΔΕ

σελ. 78

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΑΣΗ

- Τακτοποιεί «εκκρεμότητες» δεν προστατεύει τα δάση
Του Νίκου Χλόκα

σελ. 79

- Η Ολυμπιακή Εκεχειρία το ισχυρότερο «όπλο» για ειρήνη
Της Αφροδίτης Καρίμαλη

σελ. 81

- Ξεκινά το πρόγραμμα περισυλλογής και περιθαλψής αδέσποτων
Της Αφροδίτης Καρίμαλη

σελ. 85

- Παρούσα η Αυτοδιοίκηση στο INTEPNET
Του Ηλία Μπενέκου

σελ. 87

- Επαναφορά της διάταξης για άρση καταλογισμών
σελ. 98

- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την απασχόληση
σελ. 99

- Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη
σελ. 101

- Η ΚΕΔΚΕ για τους οίκους ανοχής
σελ. 103

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΚΗΝΗ

- Η ελληνική αντιπροσωπεία στην ΕτΠ
σελ. 105

- Οι μόνιμες Επιτροπές της ΚΕΔΚΕ
σελ. 110

4^η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ POLIS 2003

Εντονο είναι το ενδιαφέρον για συμμετοχή στην 4η Διεθνή Έκθεση POLIS 2003, που πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη, 27 έως 30 Νοεμβρίου 2003 από τη Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) και την HELEXPO. Συμμετέχουν φορείς της Αυτοδιοίκησης, του Δημοσίου και Κοινωνικού Τομέα, καθώς και ιδιωτικές επιχειρήσεις, που παράγουν προϊόντα και παρέχουν υπηρεσίες στους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα.

Στην Έκθεση συμμετέχει μεγάλος αριθμός εκθετών, ανάμεσά τους Υπουργεία, ΤΕΔΚ, Δήμοι, Κοινότητες, Περιφέρειες, Νομαρχίες, Δημοτικές Επιχειρήσεις, Αναπτυξιακές Επιχειρήσεις και Εταιρίες, Σύνδεσμοι, Συνεταιρισμοί, Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Ιδιωτικές Επιχειρήσεις. Η Διεθνή Έκθεση POLIS άνοιξε τις «πόρτες» της το 1997 και πλέον έχει καθιερωθεί ως το μεγάλο γεγονός για την ίδια την Αυτοδιοίκηση, αλλά και τους γύρω «δορυφόρους» της.

Η POLIS 2003 πραγματοποιείται σε μια περίοδο που η προώθηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, η βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και η προστασία του περιβάλλοντος, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, η σύγχρονη και απρόσκοπτη εξυπηρέτησή τους βρίσκονται στο μεταίχμιο και απασχολούν και το πλέον μικρό και απομακρυσμένο δήμο της χώρας.

Η Διεθνή Εκθεσιακή συνάντηση POLIS 2003 φιλοδοξεί να παράσχει μια σπουδαία ευκαιρία στους αιρετούς, αλλά και σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, τα στελέχη, να αποκομίσουν πλούτο πληροφοριών για όλα τα ζητήματα που απασχολούν τη σύγχρονη Αυτοδιοίκηση, στην πορεία ανάπτυξης του θεσμού και της σύγκλισης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Επίσης φιλοδοξεί να αποτελέσει πολύτιμο κρίκο της διοίκησης, της Αυτοδιοίκησης, των φορέων οικονομίας, του κοινωνικού τομέα και των ιδιωτικών επιχειρήσεων στη χώρα

Διοργανώνεται στη Θεσσαλονίκη 27 έως 30 Νοεμβρίου από την ΕΕΤΑΑ και τη HELEXPO

μας και διεθνώς. Στη χώρα μας διαμορφώνεται ένα διοικητικό σύστημα βασισμένο στην αποκέντρωση και στον ιδιαίτερο ρόλο του κάθε πολίτη, με τους φορείς

Αυτοδιοίκησης να δραστηριοποιούνται σε ένα περιβάλλον με σαφή ποιοτικά χαρακτηριστικά για τις πολιτικές ανάπτυξης, σε συνδυασμό με πρωτότυπες εφαρμογές, γνώσεις, εμπειρίες, ιδέες και έργο που μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης και δημιουργικής δράσης και για άλλους φορείς με ανάλογο ενδιαφέρον.

Εξάλλου, τα προϊόντα που παράγει ο ιδιωτικός τομέας και οι υπηρεσίες που προσφέρει στην Αυτοδιοίκηση και στη Διοίκηση γενικότερα, δημιουργούν τις προϋποθέσεις εκείνες για την εκπλήρωση του ρόλου τους και την αναβάθμιση της ζωής του πολίτη στις σύγχρονες πόλεις.

Η 4η Διεθνή Έκθεση POLIS 2003 προσφέρεται ως ξεχωριστή ευκαιρία για:

- Προβολή των προϊόντων, των υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων των συμμετεχόντων φορέων.
- Ενημέρωση του κοινού για τις δράσεις των φορέων και ενίσχυση των διαύλων επικοινωνίας μεταξύ τους.
- Ανταλλαγή συνεργασιών, δημιουργία δικτύων και εταιρικών σχημάτων με κοινά ενδιαφέροντα για κοινές δράσεις.
- Προβολή των δραστηριοτήτων των ιδιωτικών επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες

ή προϊόντα προς τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του Δημόσιου Τομέα. Μέσω των συγκεκριμένων εκθεσιακών πρωτοβουλιών και των προγραμματιζόμενων παράλληλων εκδηλώσεων:

- Ένας κρυμμένος πλούτος δημιουργικής δράσης των Ο.Τ.Α., των υποστηρικτικών μηχανισμών τους και των συλλογικών τους οργάνων, έρχεται στην επιφάνεια και αποτελεί πρότυπο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη.
- Ο ευρύτερος δημόσιος τομέας εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες αυτές, απ' ενός μεν για να δημοσιοποιηθεί με θεσμικό και ιδιαίτερα αποτελεσματικό τρόπο τον προγραμματισμό και τα στοχοδιαγράμματά του και απ' ετέρου να ξεδιπλώσει δεξιότητες και πλούτο χρήσιμων πληροφοριών.
- Τέλος, ο ιδιωτικός τομέας παρουσιάζει τις δημιουργίες του και μπορεί να διαπιστώνει επί τόπου τις ανάγκες της ραγδαίως εξελισσόμενης Αυτοδιοικητικής αγοράς, ώστε να προετοιμάζεται κατάλληλα και έτσι να συμβάλλει στη βελτίωση της λειτουργικότητας των Δήμων και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, στην αναβάθμιση των πόλεων του μέλλοντος και στην εξυπηρέτηση των πολιτών.

Η Έκθεση POLIS 2003, η οποία αποτελεί ήδη ένα σημαντικό γεγονός για την Ελληνική Αυτοδιοίκηση, τελεί υπό την αιγίδα:

- Του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας
- Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- Του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Του Υπουργείου Πολιτισμού
- Του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης
- Της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας
- Της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και
- της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδας.

ΕΤΗΣΙΟ ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΚΕ

Πολλές οι προκλήσεις μία η σταθερά: Αποκέντρωση με ισχυρή Αυτοδιοίκηση

Το Ετήσιο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ συνέρχεται σε μια κρίσιμη συγκυρία για την Αυτοδιοίκηση, στη Θεσσαλονίκη από τις 27 έως τις 29 Νοεμβρίου 2003 και έχει ως κεντρικό θέμα: Αποκέντρωση με ισχυρή Αυτοδιοίκηση για ανάπτυξη με κοινωνική και περιφερειακή συνοχή.

Η φετινή ατζέντα του Συνεδρίου το καθιστά ιδιαίτερα καθοριστικό, αφού περιλαμβάνει τρία σημαντικά θέματα για το μέλλον του θεσμού: Το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης και τη διοικητική μεταρρύθμιση.

Η συζήτηση που έχει ανοίξει για την επικείμενη θεσμοθέτηση του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων μπήκε στην τελική ευθεία μετά από πολύμηνες συζητήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών, της Αυτοδιοίκησης και του υπουργείου Εσωτερικών.

Το συνέδριο της ΚΕΔΚΕ καλείται να διατυπώσει την τελική πρόταση της Αυτοδιοίκησης δίνοντας την απάντηση και στα ανοικτά ακόμη ζητήματα όπως είναι για παράδειγμα το εκλογικό σύστημα, η καταστατική θέση των αιρετών τα τοπικά συμβούλια, οι συμπολιτείες κ.α.

Το κύριο ζητούμενο πάντως από τον νέο Κώδικα είναι η απελευθέρωση των δυνάμεων της Αυτοδιοίκησης, ώστε να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο

στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, την ουσιαστική αλλαγή της καθημερινής ζωής του πολίτη, την ενίσχυση της δημοκρατίας, των αντιπροσωπευτικών, συμμετοχικών θεσμών και της κοινωνικής συνοχής.

Με το νέο Κώδικα αναμένεται – και πρέπει – να κατοχυρωθούν οι βασικές αρχές για

τη λειτουργία της Αυτοδιοίκησης σήμερα, όπως καθορίζονται από το Σύνταγμα της χώρας αλλά και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας. Τέτοιες όπως είναι η αρχή της τοπικής αυτονομίας, το τεκμήριο της αρμοδιότητας των τοπικών υποθέσεων, η αρχή της επικουρικότητας και η αρχή της εγγύτητας στον πολίτη.

Το θέμα των οικονομικών, που ήρθε στο προσκήνιο το τελευταίο διάστημα με δραματικό τρόπο, και θα απασχολήσει το Συνέδριο, είχε και έχει ως άμεσο ζητούμενο να αποτυπωθεί με συγκεκριμένους πόρους στον προϋπολογισμό του 2004 η πλήρης εφαρμογή των νόμων 1828/89 και 2539/97.

Παράλληλα όμως ανέδειξε την αδήριτη ανάγκη να υπάρξει ουσιαστική οικονομική μεταρρύθμιση, στα πλαίσια ενός ενιαίου δημοσιονομικού συστήματος με αναδιανομή των υφιστάμενων πόρων και όχι με πρόσθετη επιβάρυνση των πολιτών, η οποία θα επιλύσει οριστικά το οικονομικό πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης, θα κατοχυρώσει την οικονομική αυτοτέλειά της, τον ουσιαστικό αναπτυξιακό της ρόλο, θα ξεκαθαρίσει τις σχέσεις της με το κράτος, θα υλοποιήσει τη Συνταγματική επιταγή για διασφάλιση της διαφάνειας στα οικονομικά της. Η ανάγκη αυτή επιβεβαιώθηκε τόσο από την ίδια την Τ.Α. στο έκτακτο συνέδριο, που

πραγματοποιήθηκε για τα οικονομικά το καλοκαίρι, όσο και από όλο το πολιτικό κόσμο της χώρας.

Οι αιρετοί στο ετήσιο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ καλούνται να επαναδιατυπώσουν τις θέσεις τους και τα αιτήματά τους, με «φρόντο» πλέον, το νέο κύκλο μεταρρυθμίσεων, που δρομολογούνται στη χώρα μας, αλλά και τα νέα ευρωπαϊκά δεδομένα, που επιφέρει η διεύρυνση της Ε.Ε. Αλλαγές και δεδομένα που πρέπει να προσανατολιστούν σε μια Αυτοδιοίκηση με οικονομική ισχύ και υποστήριξη των κοινωνιών. Μια Αυτοδιοίκηση που θα έχει κεντρικό ρόλο στο σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών και παρεμβάσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σε ό,τι αφορά τις μεταρρυθμίσεις που δρομολογούνται από τη σημερινή Κυβέρνηση είναι ακόμη στο στάδιο των εξαγγελιών και των ανακοινώσεων. Το συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, με βάση και τις μέχρι τώρα συζητήσεις που έχουν γίνει, αναμένεται να καταθέσει συγκεκριμένες θέσεις για τα δύο επίπεδα Αυτοδιοίκησης, ως μέρους του ενιαίου διοικητικού και πολιτικού συστήματος της χώρας. Η ΚΕΔΚΕ, έχει προτείνει τη θεσμοθέτηση του Β' βαθμού Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο περιφέρειας, με αιρετό περιφερειάρχη και περιφερειακό συμβούλιο. Εν κατακλείδι θα μπορούσε να υπογραμμίσει κανείς πως οι προκλήσεις για την Αυτοδιοίκη-

ση σ' αυτό το συνέδριο είναι πολλαπλές. Επίσης ότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις ώστε το φετινό συνέδριο της ΚΕΔΚΕ να αποτελέσει σταθμό όχι μόνο τον ίδιο το θεσμό, αλλά και για τη μελλοντική πορεία της χώρας. Το αποτέλεσμα θα δείξει και τη – διαπιστωμένη σε πολλές περιπτώσεις – ωριμότητα του θεσμού να κάνει βήματα προς το μέλλον.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Πέμπτη 27 Νοεμβρίου 2003

11.00 – 17.00 Τελετή έναρξης Ετήσιου Τακτικού Συνεδρίου
Καλωσόρισμα δημάρχου Θεσσαλονίκης και προέδρου ΤΕΔΚ Ν. Θεσσαλονίκης Βασίλη Παπαγεωργόπουλου
Χαιρετισμός προέδρου ΕΝΑΕ Φώφης Γεννηματά
Χαιρετισμοί φορέων
Εισήγηση Διοικητικού Συμβουλίου ΚΕΔΚΕ από τον πρόεδρο και δήμαρχο Κοζάνης Πάρι Κουκουλόπουλο
Χαιρετισμοί και τοποθετήσεις πολιτικών κομμάτων
Κήρυξη έναρξης εργασιών από

τον υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Κώστα Σκανδαλίδη
Εγκαίνια Έκθεσης POLIS

20.00

Παρασκευή 28 Νοεμβρίου 2003

9.30 – 16.30 Συνέχιση εργασιών συνεδρίου Β' ημέρας
Τοποθετήσεις συνεδρών
Παρεμβάσεις – συζήτηση

Σάββατο 29 Νοεμβρίου 2003

9.30 – 17.00 Συνέχιση εργασιών συνεδρίου Γ' ημέρας
Τοποθετήσεις – παρεμβάσεις – συζήτηση
17.00 – 18.00 Συμπεράσματα – ψηφίσματα
Λήξη εργασιών συνεδρίου

«Διάλειμμα ζωής»

για τα παιδιά του πολέμου

Ο περασμένος Αύγουστος θα μείνει για πάντα χαραγμένος στη μνήμη μας και θα τον ανασύρουμε ως βίωμα και ως εικόνα κάθε φορά που θα ακούμε τη λέξη «ειρήνη», γιατί μόνο όταν βλέπεις τον πόλεμο και ζεις τη δυστυχία του μπορείς και συνειδητοποιείς την αξία της ειρήνης. Και είχαμε όλοι εμείς που συνοδεύσαμε τα παιδιά από την Παλαιστίνη αυτήν την εικόνα του πολέμου σε μια περίοδο άκρατης δημιουργικότητας για την Ελλάδα καθώς βρίσκεται εν αναμονή του μεγάλου αθλητικού και ειρηνιστικού γεγονότος, των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι αντιθέσεις της ζωής είναι αυτές τελικά που σε κινητοποιούν να τη διαλέγεις και να διαμαρτύρεσαι έντονα, όταν νιώθεις να σε

πλησιάζει η βία, η τρομοκρατία, ο θάνατος. Οι αντιθέσεις και στα μάτια των παιδιών, που για τα Ελληνόπουλα Αύγουστος σημαίνει θάλασσα, ήλιος, ξεγνοιασιά, φίλοι, προσμονή για το καινούργιο του Σεπτεμβρίου, ενώ για τα παιδιά της Παλαιστίνης αλλά και του Ισραήλ σημαίνει λίγη θάλασσα, λίγος ήλιος, λίγη ξεγνοιασιά, λίγοι φίλοι και μετά επιστροφή στο σκοτάδι, στην ορφάνια, στον πόνο, στον καπνό της φωτιάς.

Αύγουστος 2003 λοιπόν, τα παιδιά του πρώτου μέρους του προγράμματος Συνεργασίας «Ισραήλ - Παλαιστίνη» που διοργανώνει για δεύτερη συνεχή χρονιά η ΚΕΔ-ΚΕ με τη φιλοξενία παιδιών και από τις

δύο μεριές του πολέμου στη Μέση Ανατολή, τα παιδιά της Παλαιστίνης, φεύγουν από τις κατασκηνώσεις της Χαλκιδικής και παίρνουν μαζί τους, όπως τόνισε και η ανταποκρίτρια του CNN από την Ελλάδα, λίγη από τη φιλοξενία της χώρας μας έτσι σα δύναμη για το δύσκολο δρόμο που τους περιμένει, κάτι σαν αναμνηστικό από μια χώρα που αγάπησαν, μα κυρίως σαν υποσχεση και σαν κληρονομιά στους δικούς τους ανθρώπους. Τα παιδιά αυτά μας έδωσαν μήνυμα ζωής, γιατί η επιθυμία τους να βγουν έστω για λίγο από τα σύνορά τους σα διάλειμμα από τη δύστυχη καθημερινότητά τους, δείχνει την αστείρευτη αισιοδοξία τους, τη θέληση να ζήσουν κάτι διαφορετικό, που όμως δεν είναι τίποτε άλλο απ' αυτό που δικαιούνται μια ειρηνική ζωή στη χώρα τους.

Τι μπορείς να τους πεις όταν τα συνοδεύεις από την ειρήνη στον πόλεμο; Πως μπορείς

να αποφύγεις την έντονη ματιά τους που σε ρωτάει καθώς πλησιάζαμε από τα συνοριακά φυλάκια της Αιγύπτου στη Λωρίδα της Γάζας: «και τώρα;» Πως μπορείς να μειώσεις τις αντιθέσεις, όταν, μέσα σε λίγες ώρες, τη γρήγορη επιβίβαση από το αεροδρόμιο «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης διαδέχτηκε η εννιάωρη αναμονή μέσα στον ήλιο στα σύνορα της Αιγύπτου -Ισραήλ - Παλαιστίνης με στόχο την επιστροφή στο σπίτι τους, στην πατρίδα τους, στους δικούς τους ανθρώπους, στη θλιβερή πραγματικότητα του πολέμου; Μια πραγματικότητα που τα περίμενε ίδια και απαράλλαχτη. Χωρίς καμιά μαγική αλλαγή, χωρίς κανένα θαύμα: γονείς νεκροί, αδέρφια ακρωτηριασμένα, ακρωτηριασμένα συναισθήματα, ακρωτηριασμένες ελπίδες.

Ως εκπρόσωποι της ΚΕΔΚΕ - συνοδοί των παιδιών της Παλαιστίνης γίναμε μάρτυρες για μια ακόμη φορά μιας μοναδικής τραγικότητας, αλλά συγχρόνως συναισθανθήκαμε βαθύτερα το χρέος μας ως άνθρωποι, ως πολίτες, ως εκπρόσωποι της Ελληνικής Αυτοδιοίκησης απέναντι στις αξίες του αλληλοσεβασμού, της ομόνοιας, της αλληλεγγύης, αλλά και της ειρήνης. Άλλωστε, όπως τόνισε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ και δήμαρχος Κοζάνης Π. Κουκου-

λόπουλος: «... το ιδανικό της ειρήνης πρέπει να γίνει βασικός στόχος όλων μας. Χρέος μας είναι να στείλουμε μηνύματα ελπίδας και πολιτισμού προς πάσα κατεύθυνση, για να καταφέρουμε κάποια στιγμή να ζήσουμε σ' ένα κόσμο απαλλαγμένο από την τρομοκρατία και μακριά από τους πολέμους. Η αξία του σεβασμού στη ζωή μας είναι εκείνη που θα στηρίζει τις σχέσεις των λαών σ' έ-

ναν κόσμο ανάπτυξης και ευημερίας ...».

Χαιρετίσαμε λοιπόν τα παιδιά της Παλαιστίνης και με διάχυτα συναισθήματα αγωνίας και φόβου για την τύχη τους επιστρέψαμε στη δική μας πραγματικότητα. Οι λέξεις που κυριαρχούν στον τόπο μας είναι δύο: Ολυμπιακοί Αγώνες. Ας ελπίσουμε ότι η εκεχειρία στην οποία στόχευαν οι πρώτοι Αγώνες και που επανέφερε πριν λίγες ημέρες με πρωτοβουλία της η Ελληνική Αυτοδιοίκηση με την κάλυψη της Ελληνικής Κυβέρνησης θα διαρκέσει για πάντα σε όλες τις χώρες που πλήττονται από τη βία του πολέμου και ας προσπαθούμε καθημερινά να υλοποιήσουμε τον αρχικό στόχο αυτού του προγράμματος, να κάνουμε την αξία του αλληλοσεβασμού και το ιδανικό της ειρήνης στάσεις ζωής.

Νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων

**Πιο προωθημένες οι θέσεις της
Αυτοδιοίκησης από της Κυβέρνησης**

Στην τελική ευθεία μπαίνει η διαδικασία κατάρτισης του Νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, η κατάθεση του οποίου στη Βουλή αναμένεται να γίνει τέλος Νοεμβρίου. Ήδη τα εμπλεκόμενα μέρη βρίσκονται σε διάλογο προκειμένου στα σημεία απόκλισης να συγκλίνουν όσο το δυνατό περισσότερο.

Βασικοί συνομιλητές σ' αυτήν τη διαδικασία είναι η ΚΕΔΚΕ και το υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο και αναμένει τις τελικές θέσεις της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων για να προχωρήσει στην παρουσίαση του «ολοκληρωμένου» σχεδίου του νέου Κώδικα. Στη διαδικασία αυτή βασικό συντονιστικό και συμβουλευτικό ρόλο είχε η Αναπτυξιακή εταιρεία Πληροφόρησης - Επιμόρφωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΠΙΕΤΑ). Σημαντική ήταν και η συνεισφορά επιστημόνων - στελεχών της ΕΕΤΑΑ, ενώ συντονιστής της Επιστημονικής Επιτροπής είναι ο Γ. Σωτηρέλης, καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Αν και οι κριτικές που ασκούνται είναι ότι το υπουργείο δεν έχει προχωρήσει σε ουσιαστικές τομές, η ΚΕΔΚΕ, στο μέτρο των δυνατοτήτων της καταβάλει προσπάθειες προκειμένου ο νέος Κώδικας να βοηθήσει το έργο των δημοτικών αρχών. Μάλιστα σε ορισμένα σημεία οι αιρετοί φαίνεται να είναι ποιο μπροστά απ' ότι το υπουργείο Εσωτερικών, όπως για παράδειγμα στο θέμα αλλαγής του εκλογικού νόμου.

Το υπουργείο, σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πληροφορίες, δεν είναι διατεθειμένο στο νέο νόμο να εντάξει ριζοσπαστικές αλλαγές, σε ότι αφορά τον εκλογικό νόμο.

Στόχος του είναι να ανοίξει το ζήτημα και, αν το επιτρέπουν οι πολιτικές εξελίξεις (βλέπε βουλευτικές εκλογές), να καταρτίσει ειδικό νόμο για το θέμα αυτό.

Τα ζητήματα των τοπικών υποθέσεων, της εγγύτητας και της επικουρικότητας είναι μερικά από τα θέματα, που τίθενται αρκετά συχνά από την πλευρά των δημάρχων. Για το λόγο αυτό ζητούν να υπάρξει και ειδική προ-

σθήκη, η οποία, αν γίνει αποδεκτή, θα ανοίξει το δρόμο για την άσκηση πολλών αρμοδιοτήτων, που αυτή τη στιγμή ελέγχονται από την κεντρική διοίκηση. Επίσης ένα άλλο θέμα, που επιθυμούν οι αιρετοί να μουν δικλίδες ασφαλείας, σχετίζεται με το θέμα των δημοτικών διαμερισμάτων και τη δυνατότητα που θα παρέχεται στους κατοίκους τους να αποσχισθούν από έναν δήμο και να προσκολληθούν σε έναν άλλο.

Αν τελικώς περνούσε η αρχική διατύπωση, που είχε στο σχέδιο το υπουργείο Εσωτερικών, είναι βέβαιο ότι σε πολλές περιοχές της χώρας οι κάτοικοι θα επιχειρούσαν τη διένεργεια τοπικών δημοψηφισμάτων, προκειμένου να αποχωρήσουν από το δήμο που βρίσκονται. Σε ότι αφορά το θέμα αυτό το πιθανότερο είναι, τα κριτήρια και οι όροι διεξαγωγής των δημοψηφισμάτων να καθοριστούν με υπουργική απόφαση ή ειδική τροπολογία που θα ενταχθεί σε νομοσχέδιο.

Εν τω μεταξύ διευκρινιστο παραμένει για το τι μέλει γενέσθαι σχετικά με τις Συμπολιτείες. Αν και μέχρι τώρα η πολιτική βούληση του υπουργού Εσωτερικών Κώστα Σκανδαλίδη είναι να θεσπίσει μέτρα, τα οποία θα υποχρεώνουν την Αυτοδιοίκηση να αναπτύξει διαδημοτικές συνεργασίες, το πιθανότερο είναι η υποχρεωτικότητα αυτή να αντικατασταθεί με διάταξη, η οποία θα παρακινεί σε συνεργασία μεταξύ των δήμων με οικονομικά κίνητρα. Το πρώτο Σαββατοκύριακο του Οκτωβρίου οι αιρετοί πρώτου βαθμού είχαν μία από τις ουσιαστικότερες συναντήσεις τους στη Λευκάδα, όπου και ανέπτυξαν τους βασικούς προ-

βληματισμούς τους σ' ότι αφορά το προσχέδιο του νέου Κώδικα. Οι τελικές θέσεις θα προκύψουν στο Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, που θα πραγματοποιηθεί 27-29 Νοεμβρίου στη Θεσσαλονίκη.

Παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένα από τα βασικά σημεία, όπου επικεντρώθηκε το ενδιαφέρον των αιρετών κατά τη διάρκεια της τριήμερης συνάντησης στη Λευκάδα.

Δήμοι, Κοινότητες, Τοπικά Διαμερίσματα

Το άρθρο 1 το οποίο αναφέρει ότι, «Οι Δήμοι και οι υφιστάμενες Κοινότητες αποτελούν τον πρώτο βαθμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης», αποτέλεσε σημείο διατύπωσης διαφορετικών απόψεων, καθώς σε περίπτωση που δεν υπήρχε ο όρος «υφιστάμενες» πολλοί δήμοι διέτρεχαν τον κίνδυνο διάσπασης και δημιουργίας, από δημοτικά διαμερίσματα, νέων κοινοτήτων. Μεταξύ των απόψεων που εκφράστηκαν ήταν οι εξής:

- Να απαλειφθεί η λέξη υφιστάμενες μπροστά από τη λέξη Κοινότητες. Οι Κοινότητες είναι θεσμός συνταγματικά κατοχυρωμένος και ιστορικά θεμελιωμένος στη συνείδηση της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Οι Δήμοι και οι υφιστάμενες Κοινότητες αποτελούν τους Οργανισμούς του πρώτου βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Οι Δήμοι και οι Κοινότητες αποτελούν τους οργανισμούς του Α' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Αν μπει η εισαγωγική διατύπωση: «Σύμφωνα με το Σύνταγμα και τις αρχές του παρόντος Κώδικα, στο πλαίσιο της ενιαίας και αδιαίρετης Πολιτείας οι ΟΤΑ αποτελούν τη ζωντανή τοπική και περιφερειακή δημοκρατική έκφραση του κράτους και της λαϊκής κυριαρχίας και σαν αυτοτελείς Οργανισμοί ή συνεργαζόμενοι, προφανώς με τον άλλο βαθμό, ασκούν την αντίστοιχη πολιτική εξουσία στα διοικητικά τους όρια».

Σε ό,τι αφορά τη συνένωση Δή-

μων και Κοινοτήτων (άρθρο 3), οι απόψεις που εκφράστηκαν έκαναν λόγο μεταξύ άλλων για:

Ενίσχυση των κινήτρων για εθελοντικές συνενώσεις (τριπλάσιοι πόροι ΚΑΠ – ΣΑΤΑ για 10 χρόνια). Να δημιουργηθούν ειδικές αντιδημαρχίες για κάθε ένα πρώην Δήμο ή Κοινότητα, που συνενώνεται με πρόβλεψη για τις αρμοδιότητες του ειδικού αντιδημάρχου. Η διπλάσια ΣΑΤΑ και ΚΑΠ να δίνεται από τον προϋπολογισμό και όχι σε βάρος των ΚΑΠ και ΣΑΤΑ.

Αντί για 3/5 να χρειάζεται απλή πλειοψηφία για τη συνένωση, να καθιερωθεί το τοπικό δημοψήφισμα, όμορες Κοινότητες να μπορούν να συνενωθούν μόνο αν ο πληθυσμός υπερβαίνει το όριο των 5.000. Επίσης δύο ή περισσότερες όμορες Κοινότητες μπορούν να συνενωθούν και να αποτελέσουν έναν Δήμο μετά από αποφάσεις των Συμβουλίων τους, που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.

Κίνητρα για εθελοντικές συνενώσεις

Η ΚΕΔΚΕ προτείνει για τους Δήμους που δημιουργούνται μετά από συνένωση να λαμβάνουν για μία οκταετία διπλάσια οικονομική ενίσχυση ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) και ΣΑΤΑ (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης). Επίσης με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργείου Εσωτερικών, που θα εκδίδεται μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, θα καθορίζεται η διαδικασία και το ύψος της κατανομής των πόρων από το Ειδικό Πρόγραμμα Συνενώσεων.

Τοπικά δημοψηφίσματα

Για τη διενέργεια τοπικών δημοψηφισμάτων προτάθηκε, μεταξύ άλλων, να υπάρχει πρόβλεψη για ένα αυστηρό καθορισμένο πλαίσιο πολύ συγκεκριμένων θεμάτων και δεσμεύσεων προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα απόσχισης.

Επίσης μία άλλη πρόταση, που τέθηκε, είναι ειδικά γι' αυτό το θέμα να διενεργηθεί συνέδριο και να υπάρξει ειδικό νομοθετικό πλαίσιο. Για την προσάρτηση Δημοτικών Διαμε-

ρισμάτων - Συνοικισμών προτείνεται ένα Δημοτικό Διαμέρισμα να μπορεί να προσαρτηθεί σε Δήμο με το οποίο συνορεύει αν το ζητήσουν τα 2/3 των εκλογέων. Επίσης υπογραμμίστηκε ότι ο νέος Κώδικας δεν καλύπτει την περίπτωση που ένας συνοικισμός συνορεύει μ' ένα Δήμο και θέλει να προσαρτηθεί σε αυτόν.

Αριθμός δημοτικών συμβούλων

Αν και ο νέος Κώδικας προβλέπει την αύξηση του αριθμού των δημοτικών Συμβούλων, οι απόψεις που διατυπώθηκαν ήταν συγκρουόμενες. Αρκετοί εξέφρασαν την άποψη να μην αυξηθεί ο αριθμός των μελών του Δ.Σ., αλλά να μειωθεί.

Επίσης αρκετοί αιρετοί υποστήριξαν ότι πρέπει να αυξηθεί ακόμα περισσότερο ο αριθμός των μελών των Δ.Σ., ώστε να αντιμετωπισθούν οι νέες αρμοδιότητες.

Εκτός από αυτές τις δύο θέσεις εκφράστηκαν και οι απόψεις ότι κάθε Διαμέρισμα ή πρώην Κοινότητα πρέπει να εκπροσωπείται με αριθμό δημοτικών συμβούλων ανάλογο με τον πληθυσμό του.

Τοπικά Συμβούλια

Από τις συζητήσεις των αιρετών φάνηκε ότι το νομοθετικό πλαίσιο και ο τρόπος που λειτουργούν τα Τοπικά Συμβούλια, έχουν προκαλέσει πονοκέφαλο στις τοπικές αρχές. Η θέση που υπερίσχυσε ήταν να αντικατασταθούν τα Τοπικά Συμβούλια με Παρέδρους, ένα για κάθε πρώην Κοινότητα και να ανήκουν στην παράταξη της πλειοψηφίας του Δημοτικού Συμβουλίου.

Επίσης προτάθηκε να αυξηθούν τα έξοδα παράστασης των Προέδρων των Τοπικών Συμβουλίων και να συσχετισθούν με αυτά των υπολοίπων οργάνων του Δήμου.

Μία ενδιαμέση λύση που ακούστηκε ήταν, να αντικατασταθούν τα Τοπικά Συμβούλια με Παρέδρους, οι οποίοι θα μπορούν όμως να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Δ. Σ. με δικαίωμα ψήφου, όταν συζητείται θέμα που αφορά το διαμέρισμά τους.

Για τα τριμελή και πενταμελή Τοπικά Συμβούλια τέθηκε το ζήτημα να αντικαταστα-

θούν και αυτά με παρέδρους, οι οποίοι θα προέρχεται από την παράταξη της πλειοψηφίας του Δ.Σ.

Μία ποιο συγκεκριμένη θέση ήταν τα Τοπικά Συμβούλια να είναι τριμελή για διαμερίσματα μέχρι 500 κατοίκων και πενταμελή για άνω των 500. Οι Πρόεδροί τους να είναι μέλη του Δ. Σ. μόνο των διαμερισμάτων, που είναι άνω των 1.500 κατοίκων.

Εκλογικός Νόμος

Στο ζήτημα του εκλογικού νόμου οι θέσεις και οι προτάσεις των δημάρχων είναι αρκετά προωθημένες. Μεταξύ άλλων προτάθηκαν τα εξής:

- Να σταματήσει η ταυτόχρονη διεξαγωγή Νομαρχιακών και Δημοτικών Εκλογών, ώστε να αποφευχθούν φαινόμενα συναλλαγών και συμψηφισμών.
- Να υπάρχει πρόβλεψη, ώστε η απερχόμενη Διοίκηση του Δήμου από τον Οκτώβριο έως 31 Δεκεμβρίου να μη μπορεί να δεσμεύσει με αποφάσεις της την νεοεκλεγείσα Διοίκηση.
- Να καταργηθεί η αναφορά «το αξίωμα του Δημάρχου είναι τιμητικό και άμισθο».
- Η θητεία να καθοριστεί πενταετής, ώστε να αποσυνδεθεί από τη Νομαρχιακή θητεία.
- Οι δήμαρχοι να έχουν δικαίωμα επανεκλογής μία μόνο φορά (δύο θητείες συνολικά).
- Ο ορισμός των Αντιδημάρχων να γίνεται μόνο από την παράταξη της πλειοψηφίας.
- Οι Αντιδήμαρχοι και οι Πρόεδροι του Δημοτικού Συμβουλίου να είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης για κάθε Δήμο.
- Η νέα Δημοτική Αρχή να εγκαθίσταται αμέσως μετά την εκλογή της.
- Η εγκατάσταση των αρχών, που έχουν εκλεγεί να γίνεται την 1η Νοεμβρίου του ίδιου έτους των εκλογών.
- Να προστεθεί παράγραφος, ώστε να λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη οι προτάσεις του νεοεκλεγέντος Δημάρχου ως προς τον προϋπολογισμό, το Τεχνικό Πρόγραμμα και τα Δημοτικά Τέλη του επομένου έτους.
- Να καταθέτουν οι συνδυασμοί μετά τις εκλογές, τις εκλογικές τους δαπάνες.

Εκλογικό σύστημα

- Να γίνεται χωριστή εκλογή Δημάρχου και

Δημοτικών Συμβούλων.

- Να αναδεικνύεται Δήμαρχος από την πρώτη Κυριακή με ποσοστό 40% ή και λιγότερο, όταν υπάρχει μεγάλη διαφορά από το δεύτερο.
- Να μειωθεί το ποσοστό ανάδειξης Δημάρχου από την πρώτη Κυριακή σε 40-42%.
- Άμεση εκλογή Δημάρχου με χωριστό ψηφοδέλτιο και απλή αναλογική για τους Δημοτικούς Συμβούλους.
- Για τους μικρότερους Δήμους να προβλέπεται χαμηλότερο ποσοστό για εκλογή Δημάρχου από την πρώτη Κυριακή.
- Σε μικρούς Δήμους (κάτω των 5.000 ή και 10.000 κατοίκων) να εκλέγεται Δήμαρχος από την πρώτη Κυριακή με σχετική πλειοψηφία όπως στις Κοινότητες.
- Να εκλέγεται Δήμαρχος από την πρώτη Κυριακή αν συγκεντρώνει ποσοστό 44% και ταυτόχρονα διαφορά από το δεύτερο 8% και άνω.

Κωλύματα

- Να υπάρχει κώλυμα μόνο για τους Διευθυντές Οργανικών μονάδων.
- Να καταργηθούν γενικώς τα κωλύματα, γιατί έτσι αφαιρούνται κατοχυρωμένα συνταγματικά δικαιώματα.
- Ο αριθμός των επαγγελμάτων που αποτελούν κώλυμα εκλογής είναι υπερβολικός.
- Δεν μπορεί να ασκεί καθήκοντα Δημάρχου ή Δημοτικού Συμβούλου Αστυνομικός Υπάλληλος.
- Να απαλειφθεί από το επίμαχο άρθρο το κώλυμα για τους Δημοσίους Υπαλλήλους και υπαλλήλους του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα.
- Να απαλειφθεί η παράγραφος: «οι δημόσιοι υπάλληλοι και υπάλληλοι των φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που υπηρέτησαν την τελευταία τετραετία σε υπηρεσίες εντός της διοικητικής περιφέρειας (πως ορίζεται η διοικητική περιφέρεια;) των ίδιων ΟΤΑ».
- Να μπορούν να εκλεγούν οι ειδικοί σύμβουλοι και ειδικοί συνεργάτες δημάρχων, καθώς και οι δημόσιοι υπάλληλοι.
- Το ασυμβίβαστο λόγω οφειλών να ισχύει

χωρίς κατώτερο όριο.

- Να μην υπάρχουν αριθμητικά όρια στο ασυμβίβαστο. Να απαιτείται φορολογική και δημοτική ενημερότητα, καθώς είναι απαραίτητο οι Δήμαρχοι και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι να οφείλουν έστω και ένα ευρώ.

Αντιδήμαρχοι

- Αύξηση της αποζημίωσης των Αντιδημάρχων, ώστε να τους παρέχεται η δυνατότητα αντιμετώπισης των οικογενειακών εξόδων.
- Οι Αντιδήμαρχοι να ορίζονται μόνο από την παράταξη της πλειοψηφίας.

Αριθμός υποψηφίων

- Να επιτρέπεται η αύξηση του αριθμού των υποψηφίων μέχρι του διπλάσιου των εδρών.
- Να καταργηθεί η ποσόστωση καθώς δεν τιμά τις γυναίκες.
- Η ποσόστωση να ισχύει μόνο για το Δημοτικό Συμβούλιο, όχι για τα Τοπικά Συμβούλια.

Κοινοποίηση Συνδυασμών

- Να προβλέπεται μεγαλύτερο διάστημα πριν τις εκλογές για την κατάθεση των συνδυασμών, ώστε να υπάρχει χρονικό περιθώριο υποβολής ενστάσεων κ.λπ., ώστε να ξεκαθαρίζονται οι συνδυασμοί προ των εκλογών.

- Να υπάρχει η δυνατότητα δευτεροβάθμιας κρίσης στην ανακήρυξη των Συνδυασμών.

Κατανομή των εδρών των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβούλων

- Να θεσμοθετηθεί η απλή αναλογική, ώστε το σύνολο της κοινωνίας να ενεργοποιηθεί για την ανάπτυξη του τόπου.
- Να ισχύσει η απλή αναλογική ως αρχή ίσης δημοκρατίας για όλους τους πολίτες.

- Να γίνει διόρθωση, ώστε να μην παρατηρούνται φαινόμενα Δήμαρχος να εκλέγεται με ποσοστό 60% και να μην έχει τα 3/5 των Δημοτικών Συμβούλων.

Οι νέες προτάσεις για αρμοδιότητες

Το ζήτημα των αρμοδιοτήτων είναι άμεσα συνδεδεμένο με τα οικονομικά των ΟΤΑ και τους πόρους που εκχωρούνται. Για το λόγο αυτό οι δήμαρχοι προτείνουν να μη δέχονται καμία νέα αρμοδιότητα, αν δεν έχει προηγηθεί η σύμφωνη γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Επίσης ζητούν να ξεκαθαριστεί το τι είναι τοπική υπόθεση και να υπάρξει ειδική διατύπωση που θα επισημαίνει ότι «Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι οργανικά ενσωματωμένη στο πολιτικό, διοικητικό σύστημα της χώρας. Το τεκμήριο της διοίκησης των τοπικών δημοσίων υποθέσεων, κατά κανόνα είναι υπέρ των Δήμων. Η ενότητα των δομών και των λειτουργιών του σύγχρονου κράτους, συνδυάζεται με την αρχή της επικουρικότητας ανάμεσα στους θεσμούς και τα Όργανα της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Σε περίπτωση που ενσωματωθεί η σχετική διατύπωση οι δήμοι θα μπορούν να ασκούν μια πλειάδα αρμοδιοτήτων οι οποίες αυτή τη στιγμή ελέγχονται από την κεντρική διοίκηση. Για το λόγο αυτό άλλωστε, κρίνεται ότι είναι δύσκολο να γίνει αποδεκτή η σχετική πρόταση από το υπουργείο Ε-

σωτερικών. Το ζήτημα της εγγύτητας και της επικουρικότητας είναι ένα από τα θέματα που τίθεται αρκετά συχνά. Μεταξύ των αρμοδιοτήτων που ζητούν να μεταφερθούν στους ΟΤΑ α' βαθμού είναι οι εξής:

- Οι Δήμοι Αθηναίων, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης με τη σύμφωνη γνώμη της ΚΕΔ-ΚΕ να μπορούν να σχεδιάζουν, να κατασκευάζουν και να διαχειρίζονται υπόγειους σταθμούς αυτοκινήτων.
- Τα Υποθηκοφυλακεία και το Κτηματολόγιο να υπάγονται στους ΟΤΑ.
- Για την εξυπηρέτηση του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο οι Δήμοι και οι Κοινότητες οφείλουν να προβαίνουν σε ενέργειες που στοχεύουν στη συντήρηση και προστασία των πολιτών, στους τομείς της παιδείας, της βελτίωσης των ικανοτήτων και δεξιοτήτων, της υγείας και της ασφάλειας. Να προβαίνουν σε ενέργειες που στοχεύουν στην προστασία και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και στην προστασία της νεολαίας από τα ναρκωτικά.
- Τα γραφεία του ΟΓΑ που λειτουργούν στους Δήμους, να μεταφερθούν στα ΚΕΠ με παράλληλη χρηματοδότηση.
- Να προσδιοριστεί η αρμοδιότητα και η ευθύνη της πολιτικής προστασίας και επιμέρους ευθύνες μεταξύ των αρμοδίων φορέων όσον αφορά την αντιπλημμυρική και σεισμική προστασία.
- Να παραχωρηθεί η αρμοδιότητα στους ΟΤΑ για τη καλωδιακή τηλεόραση.
- Για τη διανομή του φυσικού αερίου να έχουν λόγο και άποψη οι ΟΤΑ.
- Η αρμοδιότητα τοποθέτησης και εκμετάλλευσης περιπτέρων.
- Η χερσαία ζώνη λιμένος να αστυνομεύεται από τη Δημοτική Αστυνομία και όχι το Λιμεναρχείο.
- Η αρμοδιότητα διαχείρισης των στερεών αποβλήτων και ανακύκλωσης να περιέλθει στους δήμους.
- Για την προστασία φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, πρέπει να θεσπισθούν τέλη, φόροι και πρόστιμα.
- Να καθιερωθεί επιδότηση από τους ειδικούς κρατικούς πόρους του εισιτηρίου των δημοτικών αστικών συγκοινωνιών κατά αναλογία και αντιστοιχία όπως γίνεται στην

Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

- Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει ε-ποπτεία και γνώση όλων των δραστηριοτήτων, σε επίπεδο καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, που γίνονται στη πόλη, στο κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό τομέα.

Εκτός όμως από τις αρμοδιότητες που ζητούν να περιέλθουν στην Τ.Α. υπάρχουν και κάποιες άλλες που δεν τις επιθυμούν, όπως για παράδειγμα η κατασκευή και επισκευή των σχολικών κτιρίων. Ενώ επισημαίνεται ότι σε πολλά ζητήματα υπάρχει αλληλοεπικάλυψη μεταξύ των αρμοδιοτήτων του πρώτου και δεύτερου βαθμού. Για το λόγο αυτό προτείνουν να αναφερθούν διακριτά οι πολλαπλές και κύριες αρμοδιότητες των ΟΤΑ στα θέματα ύδρευσης, αποχέτευσης και οδοποιίας. Για τον ηλεκτροφωτισμό και τη διαχείριση κοινοχρήστων χώρων, προτείνουν να γίνει διάκριση μεταξύ ηλεκτροφωτισμού δημοτικών οδών και εθνικών ή επαρχιακών. Ειδικά για τις περιπτώσεις έργων προτείνεται η θέσπιση τέλους χρήσεως υπεδάφους και διελεύσεως σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και δημόσιους Οργανισμούς.

Διαδημοτικές Συνεργασίες

Ο νόμος στο θέμα των διαδημοτικών συνεργασιών προβλέπει το εξής: «Οι δήμοι με πληθυσμό κάτω των δέκα χιλιάδων κατοίκων (10.000) ή με τακτικά έσοδα έως ενάμιση εκατομμύριο ευρώ (1.500.000€), με εξαίρεση ορισμένες αρμοδιότητες, μπορεί να ασκούνται και σε διαδημοτικό επίπεδο. Για τη διαδημοτική άσκηση αρμοδιοτήτων μπορεί να καθορίζονται ειδικά κίνητρα ανάλογα με το αντικείμενο τους, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η παροχή ειδικών κινήτρων για την άσκηση αρμοδιότητας από ορεινούς ή νησιωτικούς δήμους ή κοινότητες. Όταν όργανο του δήμου ή της κοινότητας δεν ασκεί αρμοδιότητά του ή την ασκεί αρνητικά, με αποτέλεσμα να διακυβεύεται το δημόσιο συμφέρον ή η απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των κατοίκων, ο Γενικός Γραμματέ-

ας της Περιφέρειας, με αιτιολογημένη απόφασή του, αναθέτει την προσωρινή άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας στο αντίστοιχο όργανο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Αν η Ν.Α. δεν ασκήσει την αρμοδιότητα αυτή εντός του απαιτούμενου από τις περιστάσεις χρόνου, που δεν μπορεί να υπερβαίνει, σε κάθε περίπτωση, τις 10 ημέρες, η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του τυχόν συναρμόδιου Υπουργού. Με την υπουργική απόφαση μπορεί να ανατεθεί σε άλλο κρατικό όργανο η προσωρινή άσκηση της πιο πάνω αρμοδιότητας, καθορίζοντας τα χρονικά όρια αυτής και τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και της απρόσκοπτης εξυπηρέτησης των κατοίκων του δήμου».

Οι παρατηρήσεις στο θέμα αυτό σχετιζόταν με τα παρακάτω θέματα:

- Σε ό,τι αφορά τα πληθυσμιακά κριτήρια ο νόμος δεν πρέπει να κάνει διακρίσεις, όταν το Σύνταγμα ορίζει πως η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού.
- Το Σύνταγμα επιτρέπει μόνο τη διάκριση των τοπικών υποθέσεων σε αυτές που αφορούν πρωτοβάθμιους ΟΤΑ και σε εκείνες που αφορούν δευτεροβάθμιους ΟΤΑ.
- Οι δήμαρχοι πρέπει να υπερασπιστούν το δικαίωμα των πραγματικά άγονων και απομονωμένων και φθίνουσών περιοχών και να εξειδικευθούν σε φθίνουσες, μειονεκτικές και ιδίως ορεινούς και νησιώτικους χαρακτήρα.
- Οι αρμοδιότητες, διαχείριση απορριμμάτων και διαδημοτική αστυνομία, ειδικά για τα νησιά θα πρέπει να είναι υποχρεωτική η άσκηση τους σε διαδημοτικό επίπεδο.
- Οι ΟΤΑ των νησιωτικών περιοχών δικαιούνται ειδικής χρηματοδότησης από τους ΚΑΠ για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.
- Ο θεσμός της συμπολιτείας θα πρέπει να ενισχυθεί ώστε να μπορούν να υποστηριχτούν σε επίπεδο υπηρεσιών τα μικρά νησιά και οι Κοινότητες που σήμερα δεν μπορούν να λειτουργήσουν δικές τους Τεχνικές, Οικονομικές και Υπηρεσίες.

- Ο θεσμός της συμπολιτείας για να προχωρήσει, πρέπει να συνταχθούν και να δοθούν κατευθύνσεις για τους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας και να ενισχυθούν οικονομικά.
- Ο κάθε Δήμος, υποχρεούται να παρέχει όλες τις υπηρεσίες προς τους δημότες του.
- Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στο ότι το Όργανο του Δήμου ή της Κοινότητας δεν ασκεί αρμοδιότητα ή την ασκεί αρνητικά. Πώς και με ποια Όργανα θα κριθεί αν μια αρμοδιότητα ασκείται ή όχι ή ασκείται αρνητικά; Η διάταξη χαρακτηρίζεται επικίνδυνη και υποστηρίζουν ότι πρέπει να αντικατασταθεί με την διατύπωση: «Το κράτος μεριμνά για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των κατοίκων του Δήμου ή της Κοινότητας».

Σημεία που απασχολούν την ΚΕΔΚΕ

Η ΚΕΔΚΕ σε μία από τις τελευταίες της συνεδριάσεις συζήτησε μία σειρά από προσθήκες και αλλαγές στον Κώδικα. Παρακάτω παρουσιάζονται κατά άρθρο τα σχετικά σημεία.

Άρθρο 1:

1. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας αποτελεί θεμελιώδη θεσμό του δημοσίου βίου των Ελλήνων.
2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες συγκροτούν τους Οργανισμούς του Πρώτου Βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Άρθρο 2:

Να ονομάζονται «Τοπικά Διαμερίσματα» τα διαμερίσματα των μικρών Καποδιστριακών Δήμων.

Άρθρο 3:

Στο άρθρο 3, στοιχείο γ': Δύο ή περισσότερες όμορες Κοινότητες μπορούν να συνενωθούν και να αποτελέσουν έναν Δήμο μετά από α-

ποφάσεις των Συμβουλίων τους που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία. Οι Δήμοι που δημιουργούνται με την διαδικασία της περίπτωσής α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, λαμβάνουν για μία οκταετία διπλάσια οικονομική ενίσχυση ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) και ΣΑΤΑ (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης), την οποία συγχρηματοδοτεί το Ειδικό Πρόγραμμα Συνενώσεων, το οποίο δημιουργείται για τον σκοπό αυτό. Το Ε.Π.Σ. χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους επιπλέον των Κ.Α.Π. και έχει διάρκεια οκτώ ετών. Με Κοινή Υπουργική Απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργείου Εσωτερικών, που εκδίδεται μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, καθορίζονται η διαδικασία και το ύψος της κατανομής των πόρων από το Ειδικό Πρόγραμμα Συνενώσεων.

Άρθρο 4

Παράγραφος 1: Ένα Δημοτικό Διαμέρισμα στο οποίο εκλέγεται Τοπικό Συμβούλιο, μπορεί να προσαρτηθεί σε άλλο Δήμο με τον οποίο συνορεύει αν το ζητήσουν τα 2/3 τουλάχιστον από τους εκλογείς δημότες-κατοίκους του Δ/Δ και συναινέσει ο Δήμος στον οποίο ζητείται να γίνει προσάρτηση με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του και η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

Άρθρο 8:

Η σφραγίδα των ΟΤΑ αποτελείται από τρεις ομόκεντρους κύκλους.

Άρθρο 9:

Να προστεθεί ότι δεν επιτρέπεται η αλλαγή ονόματος Δήμου – Κοινότητας (αλλά οδών και πλατειών) πριν παρέλθουν τουλάχιστον 10 χρόνια από τη προηγούμενη αλλαγή.

Άρθρο 11:

4. Σε νησιωτικές περιοχές όμοροι Δήμοι και όμορες Κοινότητες θεωρούνται οι έχοντες κοινά όρια στη στεριά, καθώς και όλοι οι Δήμοι και Κοινότητες τοπικού συ-

μπλέγματος νήσων.

Άρθρο 15 :

Κάθε Έλληνας πολίτης είναι Δημότης ενός μόνον Δήμου ή μιας μόνον Κοινότητας, του οποίου ή της οποίας είναι και εκλογέας, όταν έχει δικαίωμα ψήφου (Ο εκλογικός κατάλογος είναι υποσύνολο του δημοτολογίου. Επιπρόσθετα από τους εκλογείς στο δημοτολόγιο περιλαμβάνονται και οι δημότες που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου).

Άρθρο 17 :

Εγγραφή στα Δημοτολόγια Παλιννοστούντων Ομογενών¹. Παλιννοστούντες ομογενείς για τους οποίους διαπιστώνεται ότι έχουν την ελληνική ιθαγένεια γίνονται Δημότες στο Δήμο ή την Κοινότητα που εγκαθίστανται ... (αντί του «εκεί που προτίθενται να εγκατασταθούν»).

Άρθρο 19:

Αλλαγή τίτλου άρθρου: ΚΤΗΣΗ ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ. Να αλλάξει η διατύπωση απώλεια δημοτικότητας σαν αδόκιμη.

Άρθρο 20:

Σε κάθε Δήμο και Κοινότητα τηρείται Δημοτολόγιο, στο οποίο ανήκουν οι εκλογείς του οικείου Δήμου ή της οικείας Κοινότητας, καθώς και όσοι δημότες του Δήμου ή της οικείας Κοινότητας δεν έχουν δικαίωμα ψήφου (ο εκλογικός κατάλογος είναι υποσύνολο του δημοτολογίου. Επιπρόσθετα από τους εκλο-

γείς στο δημοτολόγιο περιλαμβάνονται και οι δημότες που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου).

Άρθρο 21:

Να διατυπωθεί η παράγραφος 4 όπως παρακάτω: παράγραφος 4 : Οι Δημότες και οι κάτοικοι μπορούν να καταθέτουν ατομικά στα Όργανα του Δήμου αναφορές και ερωτήσεις σχετικά με αποφάσεις των οργάνων του Δήμου που αναφέρονται σε αυτούς. Την ίδια δυνατότητα έχουν ομάδες πολιτών, εφόσον υπερβαίνουν τους δέκα (10), καθώς και ενώσεις προσώπων κάθε μορφής, για οτιδήποτε άπτεται της διοίκησης των τοπικών υποθέσεων. Τα Όργανα του Δήμου οφείλουν να εξετάζουν και να απαντούν τις ανωτέρω αναφορές και ερωτήσεις, εντός αποκλειστικής προθεσμίας εξήντα ημερών.

Άρθρο 22:

Στο άρθρο 22 οι δήμαρχοι δεν κατέληξαν σε συγκεκριμένη απόφαση. Η άποψη που εκφράστηκε από τον γενικό γραμματέα της ΚΕΔΚΕ Χ. Παλαιολόγο ήταν : «Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι οργανικά ενταγμένη στο πολιτικό, διοικητικό σύστημα της χώρας. Το τεκμήριο της διοίκησης των τοπικών δημοσίων υποθέσεων, κατά κανόνα είναι υπέρ των Δήμων. Η ενότητα των δομών και των λειτουργιών του σύγχρονου κράτους συνδυάζεται με την αρχή της επικουρικότητας ανάμεσα στους θεσμούς και τα Όργανα της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ΙΔΙΩΣ οι ακόλουθες ...» Από την πλευρά του το μέλος Δ.Σ. Ζ. Δοξαστάκης πρότεινε να υπάρξει η εξής διατύπωση: «Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των Δήμων και Κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων τους.

Η κατανομή των αρμοδιοτήτων για τις δημόσιες υποθέσεις, γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας προς τους πολίτες. Στην αρμοδιότητα των Δήμων και Κοινοτήτων ανήκουν ιδίως...» Τέλος ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Β. Παπαγεωργόπουλος επισήμανε ότι από τη στιγμή που το Σύνταγμα έχει αναφορά η ΚΕΔΚΕ δεν πρέπει να καταλήξει σε έναν κατάλογο χιλίων αρμοδιοτήτων.

Δημοτικές επιχειρήσεις

Το θέμα των δημοτικών επιχειρήσεων αποτέλεσε ένα ακόμα σημείο, για το οποίο οι αιρετοί αφιέρωσαν ένα σημαντικό μέρος της συζήτησης τους στη Λευκάδα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η πρότασή τους, για θεσμοθέτηση κοινωφελών Επιχειρήσεων, η οποία μπορεί να βοηθάει από τη μία τη δημιουργία ευέλικτων οργανωτικών δομών, οι οποίες έχουν προορισμό να υποστηρίξουν τους Ο.Τ.Α. στην άσκηση αρμοδιοτήτων κοινωνικής πολιτικής, αλλά, προκαλείται το ερώτημα, τι θα συμβεί, αν αυτές λειτουργήσουν ελλειμματικά; Θα συνεχίσουν να επιδοτούνται;

Οι σημαντικότερες επισημάνσεις που έγιναν παρουσιάζονται παρακάτω.

- Αναγκαίο να μη δημιουργηθούν με το νέο Κώδικα προβλήματα σε επιτυχημένες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες των Ο.Τ.Α. Μεταξύ των άλλων οι μεταβατικές διατάξεις οφείλουν να καλύψουν πλήρως αυτήν την ανάγκη.
- Να θεσμοθετηθεί κατηγορία «Κοινωφελών» Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.
- Εκτός από τη δημιουργία κοινωφελών επιχειρήσεων, από αρκετούς ομιλητές υπογραμμίστηκε η ανάγκη για απλούστερες ρυθμίσεις και για άλλες μορφές επιχειρήσεων. Στην περίπτωση αυτή η βασική διαχωριστική γραμμή στις μορφές των επιχειρήσεων είναι «κοινωφελείς» και άλλες (Αναπτυξιακές, Παραγωγικές, κ.λπ.), με τις κατάλληλες νομικές μορφές.
- Οι «Αναπτυξιακές» επιχειρήσεις να διακρίνονται από τις «Παραγωγικές» καθώς, οι πρώτες έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τις προγραμματικές συμβάσεις, ενώ οι παραγωγικές λειτουργούν χωρίς να δεσμεύονται στην πρόσληψη προσωπικού.
- Ο νέος Κώδικας θα πρέπει να ενθαρρύνει τη δημιουργία Αναπτυξιακών Ανώνυμων Εταιρειών καθώς μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο σε επίπεδο ανταγωνιστικότητας.
- Ως νομική μορφή η «Αστική μη κερδοσκο-

πική Εταιρεία» χαρακτηρίζεται αποδεκτή, καθώς αντιστοιχεί σε σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. που λειτουργούν, ενώ ταυτόχρονα είναι συμβατή και με τις διαχειριστικές απαιτήσεις των συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε. Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000 – 2006.

- Στα ζητήματα των προσλήψεων του προσωπικού στις Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. η ισχύς του 2190/94 έγινε γενικά δεκτή σε σχέση με τις «κοινωφελείς».
- Ομόφωνα δεκτή ήταν και η προβλεπόμενη χωρίς την ισχύ του 2190/94 πολιτική προσλήψεων για τις «Παραγωγικές».
- Για τις «Αναπτυξιακές» υπάρχει συμφωνία στη θέσπιση Κανονισμού για τη διαχείριση του προσωπικού, ενώ την ισχύ του 2190/94 αποδέχονται οι περισσότεροι στις προσλήψεις προσωπικού ΔΕ και ΥΕ. Για τις προσλήψεις προσωπικού ΠΕ και ΤΕ η πλειοψηφία τάσσεται υπέρ της μη υπαγωγής στον 2190/94.
- Η ανάγκη να προωθηθούν πρόσθετες διατάξεις, ώστε να είναι εφαρμόσιμη η ΔΙΑΔΥΣΗ των Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. προτάθηκε από πολλούς.
- Στα ζητήματα της οικονομικής διαχείρισης εντοπίστηκε η ανάγκη να χρησιμοποιούνται συστήματα διαχείρισης (Διπλογραφικό για ορισμένες Κοινωφελείς, Κ.Β.Σ., κ.λπ.) που θα κάνουν τη διαχείριση ορθολογική και οικονομικότερη.
- Στο ζήτημα της οικονομικής σχέσης με την Αυτοδιοίκηση των Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. (επιδοτήσεις, προγραμματικές συμβάσεις, συμμετοχή σε διαγωνισμούς) η μεγάλη πλειοψηφία των απόψεων τάχθηκε υπέρ της διατήρησης της ευνοϊκής σχέσης, αλλά με μέτρα προσαρμογής στον ελεύθερο ανταγωνισμό και εξορθολογισμού (περιορισμός της σπατάλης, εξοικονόμηση πόρων, βελτίωση της παραγωγικότητας).
- Η φορολογική αντιμετώπιση των Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. απασχόλησε ομιλητές (απαλλαγή από Φ.Π.Α. σε κάποιες περιπτώσεις, χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές για τις Αναπτυξιακές).
- Η μεταφορά άσκησης αρμοδιοτήτων από Δήμο προς Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. προτάθηκε να γίνεται με απόλυτη πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου και όχι με ενισχυμένη.

Θέσεις της ΚΕΔΚΕ για το νέο ΚΩΔΙΚΑ της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης

Η αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση, η τοποθέτηση της Αυτοδιοίκησης στο κέντρο της άσκησης πολιτικών στα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα, η θεσμική αναγνώριση του πρωταγωνιστικού ρόλου της στην τοπική ανάπτυξη, αποτελούν συστατικά χαρακτηριστικά της στρατηγικής για την ενίσχυση της δημοκρατίας, της αξιοπιστίας των αντιπροσωπευτικών και συμμετοχικών θεσμών, της ανταγωνιστικής οικονομικής παρέμβασης και διαχείρισης, της αειφόρου ανάπτυξης, της επίτευξης της κοινωνικής συνοχής.

Η στρατηγική αυτή συμπυκνώνει το ρόλο, τις δυνατότητες και τις ευθύνες της Αυτοδιοίκησης στο περιβάλλον των πολλαπλών αλλαγών, των ραγδαίων εξελίξεων και των προκλήσεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η Αυτοδιοίκηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία προς μια δημοκρατικά προσανατολισμένη Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, με οικονομική ισχύ και υποστήριξη των κοινωνιών. Πρέπει επομένως να αναδεικνύεται σε κέντρο σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών και παρεμβάσεων για τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα και την αειφόρο ανάπτυξη.

Για τους σκοπούς αυτούς στον Ευρωπαϊκό χώρο είναι σήμερα σε εξέλιξη σημαντικές συζητήσεις και αλλαγές, για την διαμόρφωση των όρων και των προϋποθέσεων για μια δημοκρατική, με συμμετοχή και κοινωνική ευαισθησία, και ταυτόχρονα αποδοτική, οργάνωση και λειτουργία των θεσμών Αυτοδιοίκησης, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος

στην χώρα μας, στα ζητήματα της Αυτοδιοίκησης κινήθηκε θετικά, ενισχύοντας συνταγματικά τη θέση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τόσο στο ρόλο που αναλαμβάνει, όσο και στα μέσα για την πραγματοποίησή του.

Τα βασικά σημεία της θετικής για την Αυτοδιοίκηση Συνταγματικής αναθεώρησης είναι: Η κατοχύρωση δύο βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, χωρίς δέσμευση από τα σημερινά δεδομένα.

Η κατοχύρωση του τεκμηρίου αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις υπέρ των Ο.Τ.Α.

Η πρόβλεψη ανάθεσης στους Ο.Τ.Α. κρατικών αρμοδιοτήτων με την μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.

Η ενίσχυση των Συνδέσμων των Ο.Τ.Α. για την άσκηση και αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η κατοχύρωση όχι μόνο της διοικητικής, αλλά και της οικονομικής αυτοτέλει των Ο.Τ.Α.

Η ρητή πρόβλεψη για διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των οικονομικών πόρων των Ο.Τ.Α.

Η νέα πραγματικότητα για τις ευθύνες της Αυτοδιοίκησης, και στην Ελλάδα, φέρνει στο προσκήνιο την ανάγκη να σχεδιασθεί και να εφαρμοσθεί ένας **νέος κύκλος μεταρρυθμίσεων με κέντρο της Αυτοδιοίκησης**. Οι μεταρρυθμίσεις θα προσδιορίζουν τις σύγχρονες απαιτήσεις για την Αυτοδιοίκηση, θα δίνουν οντότητα και δυνατότητες στα μέσα για την επίτευξη τους, θα ολοκληρώνουν την άρθρωση της Αυτοδιοίκησης στην αποκεντρωμένη (συνταγματικά) δομή του διοικητικού μας συστήματος.

Σταθμό στα πλαίσια αυτών των μεταρρυθμίσεων μπορεί και πρέπει να αποτελέσει ο Νέος Κώδικας.

Στην κατάρτιση του νέου Κώδικα πρέπει να συναντηθούν, γόνιμα και συνθετικά, χωρίς διαδικαστικούς αιφνιδιασμούς, οι πλούσιες εμπειρίες των ανθρώπων και των οργάνων της Αυτοδιοίκησης, ο σύγχρονος προβληματισμός τους, τα αιτήματά τους, συμπυκνωμένα σε αποφάσεις Συνεδρίου, με τον κρατικό σχεδιασμό που στοχεύει στην διάρκεια και την αποτελεσματικότητα της σχέσης του κράτους με την Αυτοδιοίκηση.

Η διαμόρφωση του νέου κώδικα δεν πρέπει να καταλήξει σε ένα γραφειοκρατικό κανονιστικό κείμενο. Ο νέος Κώδικας χρειάζεται να είναι ένα ευέλικτο εργαλείο που θα απελευθερώσει τις δυνάμεις της Αυτοδιοίκησης ώστε να διαδραματίσει το σημαντικό της ρόλο στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη και στην ουσιαστική αλλαγή της καθημερινής ζωής του πολίτη.

Ο νέος Κώδικας οφείλει να δίνει απάντηση σε ορισμένα μεγάλα ζητήματα για την Αυτοδιοίκηση.

Ο Κώδικας χρειάζεται να αναγνωρίζει πρακτικά τις διαφοροποιημένες ανάγκες και δυνατότητες των Δήμων και να μην τους αντιμετωπίζει ομογενοποιημένα, αδιακρίτως μεγέθους, προτεραιοτήτων και άλλων χαρακτηριστικών.

Τα βασικά κείμενα πάνω στα οποία βασίζεται η θέση μας για τον Νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων είναι το άρθρο 102 του Συντάγματος, του οποίου πρέπει άμεσα να ψηφισθούν οι εκτελεστικοί νόμοι, και ο Ευρωπαϊ-

κός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας που θα πρέπει να κυρωθεί στο σύνολο του.

Οι βασικές αρχές που διαπερνούν την πρόταση της Αυτοδιοίκησης για το νέο Κώδικα είναι:

- Η τοπική αυτονομία που θεμελιώνεται στην Αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού
- Το τεκμήριο αρμοδιότητας για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων
- Η αρχή της επικουρικότητας στις δομές και τις λειτουργίες του σύγχρονου πολιτικού και διοικητικού συστήματος
- Η αρχή της εγγύτητας στον πολίτη

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Θα πρέπει μέσα από τον Κώδικα να λύνεται οριστικά η διαμόρφωση των δύο επιπέδων της Αυτοδιοίκησης, ως μέρους του ενιαίου διοικητικού και πολιτικού συστήματος της χώρας.

Ο καθορισμός των επιπέδων αυτών και οι σχέσεις αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, βασισμένες στις παραπάνω αρχές, είναι όρος απαραίτητος για την συνολική ανάπτυξη της χώρας. Το Σύνταγμα ορίζει ότι η Τ.Α. έχει δύο βαθμούς. Σήμερα πρέπει να προσδιοριστούν επακριβώς αυτοί οι βαθμοί.

ΓΙΑ ΤΟΝ Β' ΒΑΘΜΟ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Παρά τις επί μέρους επιφυλάξεις, προτείνεται η θεσμοθέτηση του β' βαθμού Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο περιφέρειας, με αιρετό περιφερειάρχη και περιφερειακό συμβούλιο. Οι περιφέρειες αποτελούν το επίπεδο εκείνο που συγκεντρώνει τα απαραίτητα δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά μεγέθη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πορείας.

Εξ άλλου από το 2006 η Ε.Ε. θα επιλέγει το περιφερειακά αιρετά όργανα ως συνομιλητές στη διαμόρφωση των περιφερειακών πολιτικών της.

ΓΙΑ ΤΟΝ Α' ΒΑΘΜΟ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΟΤΑ Α' Βαθμού είναι ο Δήμος. Πρέπει να αποκλεισθεί η δυνατότητα δη-

μιουργίας νέων κοινοτήτων.

Είναι κρίσιμα για τον προγραμματισμό και το έργο της τα ακόλουθα ζητήματα οργάνωσης της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης:

Α. Μητροπολιτικές Λειτουργίες

Είναι πλέον ώριμο και απαραίτητο να καθιερωθεί η κατάλληλη δομή της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης, που θα αντιμετωπίσει τα υπερτοπικά προβλήματα και θα πάρει αποφάσεις για ολόκληρο το αστικό Συγκρότημα. Η ενιαία και αποτελεσματική αντιμετώπιση των κοινών υπερτοπικών προβλημάτων απαιτεί και αρμοδιότητες διευρυμένες και τον αναγκαίο μηχανισμό για την υλοποίηση των πολιτικών επιλογών.

Η μορφή του Συνδέσμου, με την υποχρεωτική συμμετοχή των Δήμων της περιοχής, είναι αξιόπιστη λύση, καθώς υποστηρίζεται και από τη θετική πρόβλεψη για τους Συνδέσμους του νέου Σύνταγματος να ασκούν αρμοδιότητες Αυτοδιοίκησης.

Β. Δήμοι της Περιφέρειας

(εκτός μητροπολιτικών περιοχών και πρωτευουσών νομών)

Για τους Δήμους εκτός των μητροπολιτικών περιοχών και πρωτευουσών νομών, προτείνεται η συγκρότησή τους με κέντρο πόλεις μικρές ή μεσαίες, ώστε να είναι βιώσιμοι και να διαθέτουν ισχυρή προοπτική ανάπτυξης.

Οι συνενώσεις Δήμων δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα διοικητικών, εκ των άνω αποφάσεων, αλλά να πραγματοποιούνται σε εθελοντική βάση.

Προτείνεται η θέσπιση κινήτρων ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες των συνενώσεων των Ο.Τ.Α.

Γ. Διαδημοτική Συνεργασία

Συμπολιτεία

Η Διαδημοτική Συνεργασία είναι θετική και αναγκαία για την αντιμετώπιση και επίλυση προβλημάτων, καθώς και την προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Η πολιτική – διοικητική αυτοτέλεια των ΟΤΑ επιτάσσει να αποφασίζουν για την Διαδημοτική Συνεργασία οι ενδιαφερόμενοι ΟΤΑ. Προτείνεται η θέσπιση κινήτρων ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες των συνεργασιών των Ο.Τ.Α.

Δ. Ειδικές ρυθμίσεις για απομονωμένες περιοχές (ορεινές, νησιωτικές, φθίνουσες και μειονεκτούσες)

Η ιδιαιτερότητα των απομονωμένων περιοχών πρέπει να αναγνωρίζεται και στα ζητήματα της Αυτοδιοίκησης, που καλύπτει τις ζώνες αυτές. Επομένως χρειάζεται, με επιστημονικά τεκμηριωμένες αποφάσεις, να παρέχονται ειδικά κίνητρα και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρυθμίσεις για τις αρμοδιότητες που ασκούν οι απομονωμένοι Ο.Τ.Α., και για την υποστήριξη τους στην αποτελεσματική εκτέλεση του έργου τους.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ και ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Αυτοδιοίκηση έχει κεντρική ευθύνη και καθοριστικό ρόλο στο δημοκρατικό προγραμματισμό, το σχεδιασμό και την υλοποίηση της Ανάπτυξης, ιδιαίτερα σε Τοπικό και Περιφερειακό επίπεδο.

Το επιβάλλουν η εξέλιξη και οι απαιτήσεις των κοινωνιών και του πολίτη για ευημερία και συμμετοχή, ο διεθνοποιημένος ανταγωνισμός, η ενοποίηση της Ευρώπης, η προστασία του περιβάλλοντος.

Πρόκειται για την Ανάπτυξη που συνδυάζει την ενίσχυση της ανταγωνιστικής παραγωγικής δυνατότητας, την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, την αειφορία στη διαχείριση του περιβάλλοντος.

Η ζωογόνηση και η αποτελεσματικότητα, για τη χώρα και τον πολίτη, των αναπτυξιακών διαδικασιών και θεσμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο βασίζονται στην αποφασιστική συμβολή της Αυτοδιοίκησης.

Ο νέος Κώδικας για την πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση οφείλει έμπρακτα να το αναγνωρίσει, τροφοδοτώντας με σύγχρονα αναπτυξιακά θεσμικά εργαλεία και δυνατότητες τους Ο.Τ.Α. και τα όργανα τους, εξασφαλίζοντας τα αναγκαία μεγέθη των οικονομικών μέσων, την ευέλικτη και αξιόπιστη διαχείρισή τους. Η ανάπτυξη όταν εξειδικεύεται κατά τομέα, χωρική ενότητα, κοινωνική ομάδα, όπως και στο χρόνο, γίνεται αποτελεσματική, ενεργοποιεί τους πολίτες, εξοικονομεί σημαντικούς πόρους.

Ο νέος Κώδικας χρειάζεται έμπρακτα να ενθαρρύνει την στροφή των Ο.Τ.Α. προς τον

σχεδιασμό και την εφαρμογή εξειδικευμένων Προγραμμάτων και Μέτρων Πολιτικής. Αυτή η κατεύθυνση πρέπει να ενσωματώνεται ως προτεραιότητα στα μεγάλα αναπτυξιακά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της χώρας.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Οι αρχές της **επικουρικότητας** – της **αποτελεσματικότητας** – της **πλησιέστερης διοίκησης** (εγγύτητας) είναι τα βασικά κριτήρια για την κατανομή αρμοδιοτήτων.

Οι δημόσιες υποθέσεις πρέπει να χωρίζονται σε τοπικές, περιφερειακές, και εθνικές. Αυτό θα προσδιορίζει και το επίπεδο άσκησης των αρμοδιοτήτων.

Ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων θα προκύψει από αναλυτική συζήτηση.

Για να οργανωθεί ορθά ο διάλογος και να είναι αποτελεσματικός είναι αναγκαία η συμφωνία σε ορισμένες θέσεις :

1. Οι ανώτεροι ασκούν εκείνες τις αρμοδιότητες τις οποίες οι ιεραρχικά χαμηλότεροι δεν μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά
2. Καθιερώνεται η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.
3. Αναπτύσσονται θεσμοί και διαδικασίες

διαλόγου και συνεργασίας Τ.Α. και κράτους.

4. Οι κρατικές αρμοδιότητες που μεταφέρονται στους ΟΤΑ θα πρέπει αφενός να συνοδεύονται με την κοστολόγησή τους και την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων, αφετέρου η μεταφορά να γίνεται με την σύμφωνη γνώμη της ΚΕΔΚΕ.

Ο νέος Κώδικας οφείλει να προβλέπει και να υποστηρίζει αξιόπιστα την ενισχυμένη και συστηματική παρέμβαση της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης, με την άσκηση ενισχυμένων αρμοδιοτήτων, στην κάλυψη των πραγματικών αναγκών των πολιτών.

Εμπρακτες απαντήσεις της Αυτοδιοίκησης, με την εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών, στα μεγάλα κοινωνικά θέματα της σύγχρονης ζωής, όπως η ανεργία, οι κοινωνικές ανισότητες, η ένταξη των μεταναστών, τα ναρκωτικά, η πρόνοια, η υγεία, πρέπει να υποστηρίζονται αναβαθμισμένα από το νέο Κώδικα.

Το νέο πλαίσιο για τη δράση και την οργάνωση της Αυτοδιοίκησης πρέπει να απαντά στα βασικά ζητούμενα της κοινωνίας από τους Δήμους, για προσφορά σύγχρονων υπηρε-

σιών, για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στη πόλη, αλλά και τα χωριά, για την περιβαλλοντική προστασία.

Ο νέος Κώδικας πρέπει να δώσει νέα ώθηση στη συμβολή της Αυτοδιοίκησης στην τοπική ανάπτυξη, στην ευρύτερη αναπτυξιακή πορεία των περιφερειών και της χώρας, στην κινητοποίηση του επιχειρηματικού δυναμικού, στην αξιοποίηση της πλούσιας εμπειρίας της Αυτοδιοίκησης από τη διακριτή συμμετοχή της στην αναπτυξιακή προσπάθεια από το '80 μέχρι σήμερα.

ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΟΤΑ

Οι υπάρχουσες στην Αυτοδιοίκηση διαφορετικές απόψεις ως προς την εκλογή Δημάρχου και το σύστημα εκλογής των Δημοτικών Συμβουλίων, οδηγούν στην ανάγκη να διεξαχθεί ειδική συζήτηση για την εκλογή των οργάνων της Τ.Α.

Η βασική συμφωνία για την διοίκηση των Δήμων στη θέση ότι «η πλειοψηφία διοικεί και η μειοψηφία ελέγχει», δημιουργεί το σταθερό πλαίσιο για να υποστηριχθούν τα ακόλουθα:

- Αναβάθμιση τόσο του εκτελεστικού ρόλου της πλειοψηφίας όσο και του ελεγκτικού ρόλου της μειοψηφίας.
- Το Δ.Σ. είναι το βουλευόμενο όργανο του Δήμου. Παίρνει τις προγραμματικούς και κανονιστικούς χαρακτήρα αποφάσεις. Αποφασίζει την πολιτική του Δήμου και ασκεί έλεγχο και εποπτεία σε όλα τα Δημοτικά όργανα.
- Η αυξημένη ευθύνη και δυνατότητα της εκτελεστικής εξουσίας του Δήμου εκφράζεται με τη διεύρυνση του ρόλου της Δημοκρατικής Επιτροπής. Το νέο όργανο προτείνει στο Δ.Σ. πολιτικές, εφαρμόζει τις αποφάσεις του Δ.Σ. και απολογείται για τη δράση του στο Δ.Σ.
- Ισχυροποίηση του ρόλου των παρατάξεων, οι οποίες μετέχουν σε όλες τις επιτροπές και διαδικασίες του Δήμου.
- Όλες οι δημοτικές παρατάξεις αντιπροσωπεύονται σε όλα τα όργανα και επιτροπές του Δήμου, με εξαίρεση το εκτελεστικό όργανο του Δήμου, καθώς επίσης και στα ΝΠΔΔ, Επιχειρήσεις ΟΤΑ, τουλάχιστον κατά αναλογία της δύναμης τους στο Δ.Σ.
- Πολύπλευρη υποστήριξη στους Δημοτικούς Συμβούλους ώστε να έχουν δυνατότητα να ασκούν ολοκληρωμένα το έργο τους.
- Ενίσχυση με αρμοδιότητες και πόρους, των Διαμερισματικών και Τοπικών Συμβουλίων.
- Κατοχύρωση της δημοσιότητας και της διαφάνειας στη λειτουργία και τις αποφάσεις του Δ.Σ. (και μέσω internet), τόσο για τον πολιτικό έλεγχο, όσο και για την ενημέρωση των πολιτών.
- Αξιοποίηση όλων των μορφών συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, στη λήψη και τη διαχείριση των αποφάσεων που την αφορούν (συμμετοχή Μ.Κ.Ο., δημοψηφίσματα κ.λ.π.).
- Νέο πλαίσιο, σύγχρονο, λειτουργικό, που να απαντάει στις σημερινές συνθήκες για την καταστατική θέση των αιρετών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΚΕΔΚΕ.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΘΕΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ

Η κείμενη νομοθεσία για την καταστατική θέση των αιρετών είναι αναχρονιστική, πρέπει να αλλάξει, να εναρμονιστεί με τις σχε-

τικές προβλέψεις του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας (Ε.Χ.Τ.Α., άρθρο 7), που προβλέπει: «το καταστατικό πρέπει να επιτρέπει επαρκή οικονομική αποζημίωση για τα έξοδα που προκύπτουν από την άσκηση της εντολής καθώς και ενδεχομένως, την οικονομική αποζημίωση των διαφυγόντων κερδών, η αμοιβή του παρεχόμενου έργου και αντίστοιχη κοινωνική κάλυψη».

Σήμερα στη χώρα μας το αιρετό αξίωμα στην Αυτοδιοίκηση και εκείνων που υποχρεούνται να αφιερώνουν πλήρη χρόνο εργασίας στον οργανισμό που υπηρετούν, είναι άμισθο και τιμητικό. Εκτός από το οικονομικό, πρέπει στο σύγχρονο πλαίσιο να εξασφαλίζει το δικαίωμα σε κάθε πολίτη που εκλέγεται σε όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να διαθέτει τον αναγκαίο χρόνο, να έχει στη διάθεση του υπηρεσίες υποστήριξης και να έχει επίσης τους αναγκαίους πόρους, προκειμένου να ασκεί με αποδοτικότητα και εντιμότητα την αποστολή του.

Η καταστατική θέση των μελών των εκλεγμένων των ΟΤΑ, χρειάζεται να διασφαλιστεί με την έκδοση Π.Δ., σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ, στη βάση των πιο κάτω αρχών:

Να εξασφαλίζει την ελεύθερη άσκηση της εντολής αξιώματος.

Να προβλέπει οικονομική αποζημίωση ή αμοιβή των αιρετών κατά την έκταση και το μέγεθος της απασχόλησής τους.

Να διασφαλίζει την επαγγελματική τους εξέλιξη και την επανένταξη στο επάγγελμα τους, μετά το πέρας της εντολής, χωρίς απώλεια των δικαιωμάτων.

Να διασφαλίζει τα δικαιώματα του αιρετού στην πληροφόρηση και επιμόρφωση και να διευκολύνεται η άσκηση του έργου τους, με τη χορήγηση επαγγελματικών αδειών και από το δημόσιο και από τον ιδιωτικό τομέα εργασίας.

Να προβλέπει αυτοτελή πρόσθετη κοινωνική ασφάλιση και υγειονομική κάλυψη, με αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης αυτοτελούς και με προσμέτρηση του χρόνου της εντολής (αξιώματος) στον επαγγελματικό, ασφαλιστικό τους φορέα.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

Το Σύνταγμα προσδιορίζει με σαφήνεια το περιεχόμενο της εποπτείας – ελέγχου προς την Αυτοδιοίκηση:

«Το κράτος ασκεί στους ΟΤΑ εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο ΝΟΜΟΘΗΤΑΣ και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και ελεύθερη δράση τους». Επίσης το Σύνταγμα ορίζει ότι στις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκει «... και ο έλεγχος ΔΑΠΑΝΩΝ των ΟΤΑ»

Προτείνεται η καθιέρωση Σώματος Επιθεωρητών Τ.Α., από την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και με δική της ευθύνη, για την παροχή επιτόπου συμβουλευτικών υπηρεσιών και την διευκόλυνση εφαρμογής νέων μέτρων και συνοδευτικών πολιτικών, καθώς και για ουσιαστικό έλεγχο νομιμότητας.

Το τεκμήριο της έγκυρης γνώσης των θεμάτων της Αυτοδιοίκησης από ελεγκτές ενταλμένους από την ίδια και προερχόμενους από τους κόλπους της, δημιουργεί προϋποθέσεις πραγματοποίησης ουσιαστικών και όχι τυπικών ελέγχων, καθώς και αξιόπιστης προληπτικής υποστήριξης των Δήμων.

Ο προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι αναποτελεσματικός και γραφειοκρατικός. Ενδεχόμενη επιβολή του πρέπει να συνοδεύεται από ρύθμιση που θα προβλέπει ότι η εκτέλεση θεωρημένων ενταλμάτων από τον Πάρεδρο δεν παράγει αστική ή ποινική ευθύνη για τον Δήμαρχο.

Προτείνεται να καταργηθούν μορφές και πρακτικές οιονεί επιτροπείας του Κράτους στη λειτουργία των Ο.Τ.Α., οι οποίες αποτελούν ανασχετικούς παράγοντες στη δράση των Δήμων και ευθύνονται για πολλές, μη σύνομες, πρωτοβουλίες των ΟΤΑ.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

- Ελεύθερες Συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και των εργαζομένων στην Αυτοδιοίκηση.
- Αναμόρφωση του καθεστώτος των υπαλλήλων, καθώς και θεσμοθέτηση νέων, ως προς την νομική τους μορφή, θέσεων εργασίας (περιοδική απασχόληση, μερική απασχόληση κλπ).
- Επανακαθορισμός του συστήματος επιλο-

γής του προσωπικού. Θέσπιση πλαισίου ώστε τα χαρακτηριστικά του προσωπικού του Ο.Τ.Α. να αντιστοιχούν καλύτερα προς τις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες, τον προγραμματισμό, τους διαθέσιμους πόρους, κάθε ΟΤΑ.

- Διαμόρφωση ολοκληρωμένου πλαισίου, για μόνιμη ή περιοδική συνεργασία, με τρίτους για την υποστήριξη των ΟΤΑ, επιπρόσθετα και πέραν από το έργο των υπηρεσιακών δομών των Δήμων.
- Η επιμόρφωση και κατάρτιση τόσο των αιρετών όσο και των υπηρεσιακών στελεχών, αποτελεί μέλημα της Τ.Α., η οποία οφείλει να δημιουργήσει τις αναγκαίες δομές (π.χ. Ινστιτούτο Αυτοδιοίκησης κ.λ.π.).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ

Από το Σύνταγμα κατοχυρώνεται η οικονομική αυτοδυναμία και αυτοτέλεια των ΟΤΑ. Για να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο, το οποίο να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες, θα πρέπει με το νέο Κώδικα να προβλέπονται τα ακόλουθα :

1. Εφαρμογή νόμων 1828 / 89 και 2539 / 97.
2. Καθιέρωση ιδίων πόρων με τοπική φορολογία, μέσα από φορολογική μεταρρύθμιση που θα αναδιανέμει την φορολογητέα ύλη και δεν θα επιβάλλει πρόσθετη φορολογία.
3. Κοστολόγηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από το κράτος στην ΤΑ και μεταφορά των αναγκαίων πόρων.
4. Ενίσχυση της συμμετοχής της Τ.Α στον οικονομικό προγραμματισμό και την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, με την αύξηση του μεριδίου της στους πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
5. Ρύθμιση των διαδικασιών παρακολούθησης των εσόδων και κατανομής του ΕΠΤΑ.
6. Εξασφάλιση των οικονομικών προϋποθέσεων ώστε όλοι οι Ο.Τ.Α., χωρίς εξαίρεση, να παρέχουν εγγυημένα ένα ελάχιστο σύγχρονων υπηρεσιών προς τον πολίτη.
7. Αναμόρφωση του συστήματος οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης των Ο.Τ.Α., του συστήματος παραγωγής έργων και διενέργειας προμηθειών, με την αξιοποίηση των οργανωτικών και λειτουργικών δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών, ώστε να συν-

δυναθούν απλούστευση, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια.

8. Το σύστημα οικονομικής διαχείρισης στην Αυτοδιοίκηση είναι τμήμα του ενιαίου συστήματος διαχείρισης των οικονομικών σε όλους τους δημόσιους θεσμούς.
9. Διάλογος για τα σύγχρονα χρηματοδοτικά μέσα και εργασία οικονομικής πολιτικής της Αυτοδιοίκησης, όπως συγχρηματοδοτήσεις έργων, συμβάσεις παραχώρησης, νέες πηγές χρηματοδότησης, δημοτική πίστη, διαχείριση της περιουσίας.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – Ν.Π.Δ.Δ.

Είναι ορθός ο διαχωρισμός του σχεδίου για το νέο Κώδικα σε ανταγωνιστικές και μη ανταγωνιστικές Δημοτικές Επιχειρήσεις. Για τις ανταγωνιστικές χρειάζεται να ισχύει το καθεστώς των ιδιωτικών εταιρειών και για τις μη ανταγωνιστικές, να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο ευέλικτης λειτουργίας τους, με διαδικασίες δημοσίου ελέγχου, αφού ο σκοπός τους δεν είναι κερδοσκοπικός. Τα Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α. προσφέρουν εναλλακτικό πλαίσιο αποτελεσματικής και ευέλικτης άσκησης σημαντικών δραστηριοτήτων των Δήμων, κοινωνικών, πολιτιστικών, αθλητικών και εκπαιδευτικών. Συγχρόνως τεκμηριωμένα προβάλει η ανάγκη σημαντικών αλλαγών στους όρους ίδρυσης, οργάνωσης, λειτουργίας, οικονομικών των Ν.Π.Δ.Δ. των Ο.Τ.Α., ώστε να συνδεθούν στενότερα με τις απαιτήσεις της κοινωνίας, να λειτουργούν αποτελεσματικά και με διαφάνεια.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ορθά εισάγεται η διαδικασία σύνταξης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Όμως όσα σχετικώς προτείνονται, απ' ενός δεν παίρνουν υπ' όψιν τους τη σημερινή κατάσταση, τις δυνατότητες και την εμπειρία των ΟΤΑ να αξιοποιήσουν εργαλεία όπως τα Επιχειρησιακά Προγράμματα, και απ' ετέρου δεν εντάσσουν τα Επιχειρησιακά Προγράμματα στην ενίσχυση και την υποστήριξη των αναπτυξιακών πολιτικών για τους Δήμους και

του Δημοκρατικού Προγραμματισμού. Ο θεσμός εισάγεται περισσότερο ως μέσο ελέγχου της διαχείρισης των ΟΤΑ. Απαραίτητη προϋπόθεση του όποιου επιχειρησιακού προγράμματος, είναι η αποσαφήνιση των οικονομικών πόρων που θα διαθέτει ως βάση υλοποίησης. Η ασάφεια στο συγκεκριμένο θέμα καθιστά τον σχεδιασμό μετέωρο. Η κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος βασίζεται στον καθορισμό των στρατηγικών επιλογών του ΟΤΑ, στην επιλογή στόχων και προτεραιοτήτων.

Το πλαίσιο για τον ορθό προσδιορισμό τους είναι η αξιολόγηση και διάγνωση της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης στην περιοχή του ΟΤΑ, της υφιστάμενης κατάστασης στο εσωτερικό του Δήμου, καθώς και της κατάστασης του ευρύτερο περιβάλλοντος του ΟΤΑ (νομαρχιακό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό). Από το στρατηγικό σχέδιο θα προκύψει έγκυρα το συνεκτικό 4ετές Πρόγραμμα Δράσης του Ο.Τ.Α.

Η αναβάθμιση του προγραμματικού ρόλου των ΟΤΑ δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν δεν δημιουργηθούν στο εσωτερικό των ΟΤΑ δομές προγραμματισμού και εάν δεν διασφαλιστεί η μόνιμη ενασχόληση με την προγραμματική διαδικασία ενός ελάχιστου πυρήνα κατάλληλα καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού, σε συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες. Αυτά προϋποθέτουν τη δυνατότητα πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού. Το ΕΠ μπορεί να αποτελέσει εργαλείο σύγχρονης διοίκησης των δημοτικών υπηρεσιών από τα αιρετά όργανα, εργαλείο βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών στους δημότες και παράλληλα μέσο για να ενισχυθεί ο κοινωνικός έλεγχος, αφού συμβάλλει στη δημοσιοποίηση των στόχων της δημοτικής αρχής και παρέχει δυνατότητες αξιολόγησης. Το Ε.Π. μπορεί να συμβάλει ώστε να γίνουν ουσιαστικές και αποτελεσματικές οι παρεμβάσεις και ο σχεδιασμός του Δήμου σε σχέση με τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Αυτός ο στόχος πρέπει να υποστηριχθεί με την καθιέρωση διαδικασιών συμμετοχής, παρακολούθησης, αξιολόγησης του ΕΠ από την τοπική κοινωνία, σε συνεργασία με τους ΟΤΑ. Έτσι θα αποφευχθεί και ο κίνδυνος το ΕΠ να εξελιχθεί σε μια ακόμη τυπική γραφειοκρατική υποχρέωση των ΟΤΑ, απέναντι στην κεντρική και την περιφερειακή διοίκηση.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΑΠΑΝΩΝ ΟΤΑ

Ασπίδα και φρένο σε ψιθύρους, λασπολογίες, καταλογισμούς

Του Γιάννη Ν. Χαράλαμπους
Δημάρχου Νέας Ιωνίας, Α' Αντιπροέδρου της ΚΕΔΚΕ

Η υπαγωγή των δαπανών των ΟΤΑ στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως προβλέπεται στον υπό ψήφιση Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, σε συνδυασμό με την λαίλαπα των καταλογισμών της τελευταίας περιόδου έχει ανοίξει ένα κεφάλαιο σύγχυσης και φοβιών, που αποτυπώθηκαν πολλές φορές δραματικά στο τελευταίο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά των ΟΤΑ. Είναι αλήθεια πως σειρά καταλογισμών που ξεπερνούν τον έλεγχο νομιμότητας των δαπανών και ουσιαστικά άπτονται των κυριαρχικών δικαιωμάτων της, επαναφέροντας, και μάλιστα εκ των υστέρων, τον έλεγχο σκοπιμότητας, έχουν προκαλέσει ιδιαίτερη ανησυχία μεταξύ των αιρετών της Αυτοδιοίκησης.

Η τυφλή όμως άρνηση και οι αλληλοσυγκρουόμενες απόψεις, που πολλές φορές εδράζονται σε υποκειμενική άγνοια, ούτε στην επίλυση των υπαρκτών προβλημάτων οδηγούν, ούτε συνιστούν θετική εικόνα για τις προθέσεις μας. Στόχος μας πρέπει να είναι η λειτουργία μας στα πλαίσια της νομιμότητας, χωρίς παρεμβάσεις που θα αναιρούν την αυτοτέλεια του θεσμού και θα τον επαναφέρουν στο παλιό καθεστώς του ελέγχου σκοπιμότητας.

Αυτό απαιτεί σαφές θεσμικό καθεστώς αρμοδιοτήτων και ξεκάθαρη άποψη για το τι είδους Αυτοδιοίκηση ισχύει στον τόπο μας, γιατί είναι βέβαιο πως όταν λέμε Αυτοδιοίκηση δεν εννοούμε όλοι το ίδιο, όπως και δεν είναι παντού το ίδιο το μοντέλο Αυτο-

διοίκησης. Όσο η Κεντρική Εξουσία θα τηρεί μία αμφίσημη στάση απέναντι στο θεσμό, και όσο η ίδια η Αυτοδιοίκηση θα επιχειρεί αυτόνομα να διαμορφώσει το περιεχόμενο του θεσμού στη χώρα μας είτε αυθαίρετα, είτε «επαναστατικά», το πρόβλημα θα παραμένει. Γιατί δεν υπάρχει πρόβλημα ελέγχου, αλλά πρόβλημα ορίων. Είναι δεδομένο ότι κατά Συνταγματική επιταγή υπαγόμεθα στον έλεγχο των δαπανών μας από το Ελεγκτικό Συνέδριο, όπως βεβαίως και ολόκληρη η Δημόσια Διοίκηση. Είναι γνωστό πως σε κάθε Υπουργείο είναι διαπιστευμένος εκπρόσωπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου που ελέγχει τις δαπάνες. Σε μία εποχή που η διαφάνεια και η χρηστότητα στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών είναι στο επίκεντρο της πολιτικής μας ζωής αποτελεί πολιτική και ηθική αστοχία η εναντίωση στον έλεγχο των δαπανών μας. Αυτό οφείλουμε να το ζητούμε οι ίδιοι. Όταν ο ασκούμενος έλεγχος είναι εκτός θεσμικών ορίων δεν ζητούμε την κατάργησή του, αλλά την εναρμόνισή του στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, και όταν η ασάφεια των αρμοδιοτήτων και του θεσμικού πλαισίου οδηγούν σε διαφορετικές προσεγγίσεις και τις συνέπειές τους, ζητούμε ρυθμίσεις που να αίρουν τις αμφισβητήσεις.

Όταν οι Νόμοι που ψηφίζονται από το Κοινοβούλιο ανατρέπονται από το Συμβούλιο Επικρατείας, όταν οι Κυβερνητικές δαπάνες ελέγχονται και προληπτικά από το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι αδιανόητο να υ-

πάρχουν φωνές ανάμεσά μας που εναντιώνονται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Είναι γνωστό ότι τινές εξ ημών έχουν «συντακτική» αντίληψη στην άσκηση των αρμοδιοτήτων μας. Με μία μάλιστα απαράδεκτη αντίφαση. Μαξιμαλιστές στα συντακτική διαμόρφωση του ρόλου μας και μινιμαλιστές στην άσκηση των αντίστοιχων υποχρεώσεών μας.

Και για να μη μείνει μετέωρη αυτή η άποψη επικαλούμαι το σύνθημα φαινόμενο της μη αύξησης των ανταποδοτικών τη χρονιά των δημοτικών εκλογών παρά το γεγονός ότι υπάρχουν αυξήσεις των ανταποδοτικών δαπανών. Αυτά δεν έχουν χαρακτήρα κριτικής, αλλά στόχο έχουν να καταδείξουν, ότι ανάμεσα στην Αυτοδιοίκηση και την Κεντρική Εξουσία παίζεται το παιχνίδι του ποντικού και της γάτας και πως είναι ανάγκη πια να υπάρξει ένας καθαρός διάλογος που θα διαμορφώσει το μοντέλο Αυ-

τοδιοίκησης, με αυτοτέλεια στα πλαίσια του εθνικού σχεδιασμού και θα βάλει τέρμα στο παιχνίδι της κολοκυθιάς που παίζεται κάθε χρόνο ανάμεσα σε Κυβέρνηση και Αυτοδιοίκηση.

Αφού επεσήμανα το πραγματικό πρόβλημα στο οποίο οφείλουμε να στρέψουμε την προσοχή μας και να επιδιώξουμε να καταστεί κομβικό στις σχέσεις Αυτοδιοίκησης και Κεντρικής Εξουσίας, μπορούμε να πούμε λίγα, δεν χρειάζονται πολλά, για τον προληπτικό έλεγχο.

Η καθιέρωση του προληπτικού ελέγχου δημιουργεί στους αιρετούς το δικαιολογημένο φόβο, ότι μπορεί να δράσει ανασταλτικά στην άσκηση των καθηκόντων τους και να αποτελέσει τροχοπέδη στη δραστηριότητά τους. Και είναι βέβαιο πως αν κρίνει κανείς από ορισμένους καταλογισμούς ο κίνδυνος είναι υπαρκτός, ιδία όταν από έλεγχος νομιμότητας εξελίσσεται σε έλεγχο σκοπιμότητας, ως μη όφειλε.

Αυτό βεβαίως θα οδηγούσε σε κατάργηση του θεσμού, όπως έχει εξελιχθεί, και είναι σίγουρο ότι δεν μπορεί να καταστεί διαρκές φαινόμενο. Διότι πλέον δεν θα πρόκειται για ζήτημα εποπτικού ελέγχου, αλλά για ζήτημα Πολιτειακού – Συνταγματικού

χαρακτήρα, όπου η θέση της Αυτοδιοίκησης θα είναι πλεονεκτική, αφού θα αγωνίζεται πλέον για κατακτημένες με αγώνες αξίες.

Σε μία τέτοια περίπτωση είμαι βέβαιος ότι θα υπάρξει λύση, γιατί ούτε το Ελεγκτικό Συνέδριο, ούτε η Κεντρική Εξουσία θα συμβάλλουν σε ανατροπή του συστήματος και θα στέρξουν σε παρεμβάσεις που θα λούουν το ζήτημα. Και παραπάνω υπέδειξα ποίο είναι το κυρίαρχο ζήτημα.

Πέρα όμως από το παραπάνω πρόβλημα, το οποίο μπορεί να δημιουργήσει ο προληπτικός έλεγχος, που έτσι και αλλιώς προκύπτει και από τον κατασταλτικό έλεγχο και είναι πλέον επώδυνο, ο καινούργιος αυτός θεσμός έχει ουσιαστικά πλεονεκτήματα.

Με την έγκριση του επιτρόπου εξασφαλίζεται το τεκμήριο νομιμότητας της δαπάνης και δεν αφήνονται περιθώρια σε ψιθύρους και λασπολογίες. Με την άρνηση του επιτρόπου προστατεύεται ο Δήμαρχος και οι υπηρεσίες από την εκτέλεση δαπανών παράνομων που σε ανύποπτο χρόνο θα οδηγήσουν σε επώδυνο καταλογισμό. Η παρέμβαση του επιτρόπου αποτελεί ασπίδα της Δημοτικής αρχής απέναντι σε παράλογες και παράνομες απαιτήσεις, που σήμερα

δεν μπορεί να αποκρούσει. Η πρακτική θα δημιουργήσει είδος νομολογίας και θα επιτρέπει στην Αυτοδιοίκηση να στρέφει με ακρίβεια την προσοχή της στα επίμαχα σημεία που θίγουν την αυτοτέλειά της και να διευρύνει με ασφάλεια τα περιθώριά της. Θα οδηγήσει στην ουσιαστική κατάργηση των 7 ή 8 υφιστάμενων ελέγχων, που ταιλαιπωρούν την Αυτοδιοίκηση και δημιουργούν την εντύπωση ότι η Αυτοδιοίκηση είναι χώρος σκανδάλων και κακοδιαχείρισης. Εν τέλει θεωρώ πως ο προληπτικός έλεγχος των δαπανών μας αποτελεί ένα θετικό μέτρο. Γι αυτό εξάλλου άμα τη αναλήψει των καθηκόντων μου ζήτησα να υπαχθεί ο Δήμος που υπηρετώ σε αυτόν. Υφίστανται αναμφισβήτητοι κίνδυνοι από την εφαρμογή του μέτρου και βεβαίως οφείλουμε να τους πολεμήσουμε προκειμένου να αρθούν. Το μήνυμα που πρέπει να στείλουμε οι αιρετοί της Αυτοδιοίκησης προς την ελληνική κοινωνία είναι διπλό.

- Απαιτούμε τον ενδελεχή έλεγχο της νομιμότητας της δραστηριότητάς μας.

- Θα αντισταθούμε σθεναρά σε κάθε παραβίαση της αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και του Συνταγματικά κατοχυρωμένου ρόλου της.

Ο προληπτικός έλεγχος των ΟΤΑ

Του Χαράλαμπου Μανιάτη, μέλους του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, δημοτικού συμβούλου Χαλκιδέων

Καταρχήν ο συντακτικός νομοθέτης καθορίζει ότι «το κράτος ασκεί στους ΟΤΑ εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους», Σύνταγμα άρθρο 102, παράγραφος 4 και αλλαχού ορίζει ότι «στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α) ο έ-

λεγχος των ΔΑΠΑΝΩΝ του κράτους καθώς και των ΟΤΑ» (Σύνταγμα άρθρο 98).

Εκ των ανωτέρω διατάξεων σαφώς συνάγεται ότι, ο κοινός νομοθέτης κατ' ουσίαν δεν επιτρέπεται να παρεμποδίζει την λειτουργία των ΟΤΑ με πρόφαση «την ελεγκτική αρμοδιότητα», η οποία δεν πρέπει να αποτελεί πρόσκομμα της ελεύθερης δράσης και πρωτοβουλίας της Αυτοδιο-

κησης. (Προληπτικός έλεγχος).

Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο είναι αρκούντως ικανοποιητικό και οσάκις δεν εφαρμόζεται η δημοσιονομική πειθαρχία, ο καταλογισμός και οι τυχόν αστικές ή ποινικές ευθύνες επιβάλλονται από τα αρμόδια προς τούτο Όργανα.

Πάσα δε απόφαση ή πράξη ΟΤΑ που πιθανά προσβάλλει τη νομιμότητα, δέον να υπάγεται

στην αρμοδιότητα των Διοικητικών Δικαστηρίων, ως πράξη Διοίκησης.

Τέλος μετά την καθιέρωση του Διπλογραφικού Συστήματος των ΟΤΑ, εξειδικευμένο σώμα, με γνώσεις λειτουργίας των ΔΗΜΩΝ, αποτελούμενο από ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ δύναται να ασκεί συμβουλευτικό ελεγκτικό ρόλο, με υπηρεσίες, εσωτερικού ελέγχου και διασφάλισης νομιμότητας.

ΑΠΛΗ ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ

Εγγύηση για τη μεγαλύτερη δυνατή δημοκρατική νομιμοποίηση

Η προσέγγιση στο εκλογικό σύστημα για την ανάδειξη των οργάνων Τ.Α., αποτελεί κομβικό σημείο στην ανάλυση που πραγματοποιεί κάποιος για τη νέα πραγματικότητα, η οποία διαμορφώνεται στην Ελλάδα, την Ευρώπη, τον κόσμο. Σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από την επικράτηση των ανεξέλεγκτων χρηματογορών και την έκρηξη των νέων τεχνολογιών, σε ένα περιβάλλον άπειρων δυνατοτήτων επικοινωνίας και ταυτόχρονα μεγαλύτερων φραγμών και αποκλεισμών μεγάλου μέρους του πληθυσμού, το εκλογικό σύστημα οφείλει να παρέχει τη μεγαλύτερη δυνατή δημοκρατική νομιμοποίηση.

Έχοντας σαν σταθερές αναφοράς στη δράση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

- την τοπική αυτονομία,
- την αρχή της επικουρικότητας,
- την αρχή της εγγύτητας, αλλά και
- την αρχή της ισονομίας και της ισότητας

στην αντιμετώπιση των πολιτών, δε μπορεί κατά τη γνώμη μου σήμερα, που αναπτύσσεται τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, η τάση της μεταβίβασης αρμοδιοτήτων από τα εθνικά κράτη προς τα υπερεθνικά όργανα και που οι πολίτες καταφεύγουν όλο και περισσότερο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από νέες μορφές οργάνωσης, όπως είναι οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, να διατηρηθεί η σημερινή κατάσταση. Πρέπει να αλλάξει το σημερινό «ισοζύγιο» εκπροσώπησης.

Θέση μου είναι ότι το σύστημα δε μπορεί να λειτουργήσει χωρίς να δίνεται η δυνατότητα όχι μόνο να εκφράζονται όλες οι κοινωνικές και πολιτικές ομάδες, αλλά και να επιδιώκονται οι μέγιστες δυνατές συνθέσεις σε αυτό το επίπεδο εξουσίας που είναι το κοντινότερο στο πολίτη, δηλαδή την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Άρα, το εκλογικό σύστημα που αντιστοιχεί στην Αυτοδιοίκηση είναι η απλή αναλογική για την εκλογή των Δημοτικών Συμβούλων. Αποτελεί σίγουρα τολμηρό βήμα, αλλά μόνο έτσι δίνεται η δυνατότητα να υπάρξει μια αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος των πολιτών για τη συμμετοχή

Του Χρήστου Παλαιολόγου
Γ. Γ. της ΚΕΔΚΕ

τους στα κοινά στο τοπικό επίπεδο, αλλά και για να λυθούν ζητήματα των τοπικών κοινωνιών μέσα από την έκφραση και τη συμμετοχή τους, που κατοχυρώνει το εκλογικό σύστημα.

Αυτή η αποτύπωση όλων των υπαρκτών κοινωνικών τάσεων και ευαισθησιών θα συνεισφέρει στην αναγέννηση του θεσμού, θα τονώσει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και θα οδηγήσει σε μια πολιτική κουλτούρα συνεννόησης και συνεργασίας, ξεπερνώντας κατεστημένα, αντιλήψεις μονοπαταξιακής διακυβέρνησης που, αργά ή γρήγορα, ρέπουν στον αυταρχισμό και την αυθαιρεσία.

Θεωρώ ότι λόγω της αναγκαίας εξισορρόπησης των ρόλων της ελληνικής Αυτοδιοικητικής παράδοσης καθώς και της αναγκαιότητας αυξημένου εκτελεστικού ρόλου του δημάρχου, η ανάδειξη του δημάρχου θα πρέπει να γίνεται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

Είναι σαφές ότι αυτά προϋποθέτουν μια αλλαγή σε όλο το πολιτικό και διοικητικό σύστημα λειτουργίας και άσκησης εξουσίας στους δήμους, έτσι δεν μπορεί να μιλάμε με τους όρους, που υφίστανται σήμερα και που καταγράφονται και στο προηγούμενο αλλά και στο προτεινόμενο Κώδικα. Για να γίνω περισσότερο σαφής: Η μορφή της δημοκρατικής νομιμοποίησης προσδιορίζει τη δυναμική της πολιτικής εντολής, της οποίας φορείς είναι οι αιρετές Τοπικές Αρχές. Αυτή η δυναμική αποτυπώνεται ζωηρά στο πολιτικό - διοικητικό σύστημα των ΟΤΑ. Για παράδειγμα η άμεση εκλογή του Δημάρχου, απευθείας από το εκλογικό σώμα προσδίδει ισχυρότερη πολιτική δύναμη ακόμη και από εκείνη, που αναγνωρίζεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Στα Δημοτικά Συμβούλια αναγνωρίζεται τόσο η γενική αποφασιστική αρμοδιότητα όσο και λειτουργίες προγραμματισμού, ενώ στα μονοπρόσωπα εκτελεστικά όργανα ανατίθεται η εκτέλεση των αποφάσεων.

Με το ισχύον σύστημα εκλογής και συγκρότησης της Δημοτικής Πλειοψηφίας πραγματοποιείται η άμεση και απευθείας εκλογή του δημάρχου, άμεσου φορέα πολιτικής εντολής και το σημαντικότερο, ηγέτη ισχυρής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο, αναντίστοιχης της κοινωνικής δυναμικής, πλειοψηφία, που καθιστά σχεδόν ανέφικτη τη λειτουργία του ουσιαστικού ελέγχου.

Έτσι το ζήτημα της ευρύτερης δυνατής εκλογικής νομιμοποίησης, παράλληλα με τη θεσμοθέτηση και κυρίως τη λειτουργία διαδικασιών διαφάνειας κατά την άσκηση της τοπικής εξουσίας και ιδίως κατά τη διαχείριση των οικονομικών πόρων, αναδεικνύονται σε αναγκαία στοιχεία εκδημοκρατισμού και εκσυγχρονισμού του πολιτικού - διοικητικού συστήματος των ΟΤΑ.

Η ενισχυόμενη τα τελευταία χρόνια πολιτική και οικονομική εξουσία της Τ.Α., η ισχυροποίηση της μετά την τελευταία μεταρρύθμιση για την ανασυγκρότηση της Τ.Α., την καθιστούν πεδίο του πολιτικού συστήματος ισχυρότερο σε σχέση με το παρελθόν. Πεδίο που χρειάζεται, με θεσμικές πρωτοβουλίες ολοκληρωμένες και όχι αποσπασματικές, ένα θεσμικό οικοδόμημα της διαφάνειας και του δημοσίου ελέγχου, που θα προσδίδει στους αιρετούς της Αυτοδιοίκησης και το ηθικό μέρος, που αντιστοιχεί στο θεσμικό περιβάλλον της τοπικής δημοκρατίας, ανοικτής στην κοινωνία.

Τώρα λοιπόν, με αιχμή το θέμα της καθιέρωσης της απλής αναλογικής ως εκλογικού συστήματος ανάδειξης του δημοτικού συμβουλίου, χρειάζονται οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στο πολιτικό - διοικητικό σύστημα των ΟΤΑ, που εκ των πραγμάτων πρέπει να οδηγήσει και σε αναδιατύπωση του αντίστοιχου προτεινόμενου κεφαλαίου στο νομοσχέδιο για το νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Εκλογή από την πρώτη Κυριακή με 42% και πάνω

Του Κωνσταντίνου Έξαρχου
μέλους του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ και δημοτικού συμβούλου Παλαμά Καρδίτσας

Η μακρόχρονη ενασχόλησή μου με την Τοπική Αυτοδιοίκηση με οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το ισχύον σύστημα εκλογικό σύστημα δεν ανταποκρίνεται στις διαμορφωμένες πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες.

Και ενώ για το εκλογικό σύστημα στις κοινοβουλευτικές εκλογές γίνεται συχνά πολύς λόγος, για τις δημοτικές εκλογές, σπανίζει. Δύο φορές προσπάθησα εγγράφως να συζητηθεί το θέμα του εκλογικού νόμου στο προηγούμενο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, αλλά ματαίωσε. Αισθάνθηκα άβολα όταν ο υφυπουργός Εσωτερικών κ. Λάμπρος Παπαδήμας στη συνεδρίαση της Λευκάδας «έριξε τις ευθύνες» σε μας, επειδή στερούμεθα προτάσεων... Καταρχήν να παραδεχθούμε ότι δεν μπορεί να υπάρξει το τέλει εκλογικό σύστημα από άποψη δημοκρατικότητας, αποτελεσματικότητας, αντικειμενικότητας και αναλογικότητας.

Το ισχύον εκλογικό σύστημα, δίνει ισχυρές μονοπαταξιακές δημοτικές «πλειοψηφίες» ελεγχόμενες από τον επικεφαλής δήμαρχο. Και όταν αυτό είναι αποτέλεσμα της πρώτης Κυριακής ουδείς ψόγος.

Τις περισσότερες φορές απαιτείται η επαναληπτική εκλογή οπότε συμβαίνουν «τέρατα και σημεία». Συμφωνίες «κάτω από το τραπέζι» με μοίρασμα χρημάτων και οφίστων που ουδόλως τιμούν και προάγουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Γεγονός ότι τη δεύτερη Κυριακή δεν εκλέγεται ο άριστος. «Βγαίνουν» και τα κόμματα και δίνουν γραμμή στους ψηφοφόρους τι να πράξουν στις επαναληπτικές. Όλοι ενθουσιάζονται το αλήστου μνήμης «και άλλες δημοκρατικές δυνάμεις».

ΑΝΗΘΙΚΟ λοιπόν το ισχύον εκλογικό σύστημα.

Επιπλέον με ποια λογική δέχονται κάποιοι να εκλέγεται Κυβέρνηση με 40% και να α-

παιτείται 50.01% ποσοστό για την εκλογή δημάρχου και δημοτικών συμβούλων. Πάρα πολλές φορές έχασε τις εκλογές παράταξη, η οποία στον πρώτο γύρο πήρε ποσοστό 49%.

Τελευταία μεταξύ των αιρετών αρχίζει να συζητείται και να κερδίζει έδαφος τα Κυπριακά εκλογικά συστήματα για την ανάδειξη των τοπικών αρχών. Υπάρχουν δύο κάλπες. Μία με τους υποψηφίους δημάρχους, στο ίδιο ψηφοδέλτιο, και εκλέγεται ο πλειοψηφείσας. Η δεύτερη για τους συνδυασμούς, όπου εκλέγονται οι δημοτικοί σύμβουλοι με απλή αναλογική. Εδώ υπάρχει ο «κίνδυνος» ο δήμαρχος να μην ελέγχει την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων. Σε ερώτησή μας οι Κύπριοι απάντησαν: Κανένα πρόβλημα.

Το παραπάνω σύστημα είναι σαφώς καλύτερο από την απλή αναλογική, η οποία έχει πρόβλημα στην εκλογή δημάρχου, ο οποίος ή θα είναι από τον πλειοψηφούντα συνδυασμό (δήμαρχος μειοψηφίας) ή θα εκλέγεται από όλους τους δημοτικούς συμβούλους. Το τελευταίο αυτό θα έχει άπειρες «παρενέργειες».

Η άποψή μου είναι ότι εάν ο πλειοψηφών συνδυασμός πάρει 40 έως 43% ποσοστό να εκλέγεται και να μην απαιτείται επαναληπτική εκλογική διαδικασία. Βέβαια δεν θα εκλείψουν όλες οι εκτροπές και παρεκτροπές του σημερινού εκλογικού συστήματος, αλλά θα ελαχιστοποιηθούν και αυτό είναι προς όφελος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πρόβλημα υπάρχει επίσης και στις εκλογές για ανάδειξη Τοπικών Συμβουλίων στα δημοτικά διαμερίσματα. Με το σημερινό σύστημα, πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου,

δημοτικών διαμερισμάτων άνω των 300 κατοίκων, είναι και δημοτικός σύμβουλος κατά προτεραιότητα. Ψηφισμένος ΜΟΝΟ από τους κατοίκους του δημοτικού διαμερίσματος με 70 ψήφους και δεν εκλέγεται υποψήφιος της ίδιας παράταξης στο ψηφοδέλτιο κορμό με 500 ψήφους. Ανισότητα και μη ισοδυναμία ψήφου πλήρης. Σε κάθε περίπτωση όμως επιθυμητό είναι να υπάρχει η

«εγγυημένη αντιπροσώπευση» με δημοτικό σύμβουλο των δημοτικών διαμερισμάτων στο Δημοτικό Συμβούλιο για να μην αισθάνονται τα δημοτικά διαμερίσματα ότι είναι παρίες, αλλά και για λόγους λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητας. Και βέβαια δεν αμφισβητούμε την ύπαρξη των Τοπικών Συμβουλίων, τα οποία είναι απαραίτητα. Τέλος θα ήθελα να αναφερθώ στην αναγκαστική ποσόστωση στη συμμετοχή των φύλων (διάβαζε γυναικών) κατά το 1/3 στα ψηφοδέλτια. Στις τελευταίες δημοτικές εκλογές γίναμε μάρτυρες σκηνών απείρου κάλους.

Αναγκαστική συμμετοχή... μάνας, πεθεράς και κόρης. Αυτό και την Τοπική Αυτοδιοίκηση ευτελίζει, αλλά και το γυναικείο φύλο μειώνει. Πέραν του ότι είναι σαφώς αντισηματικό. Το νομοσχέδιο έφερε στη Βουλή η τότε υπουργός κ. Β. Παπανδρέου, χωρίς καν να ζητήσει τη γνώμη της ΚΕΔΚΕ ως όφειλε και όπως ο νόμος ορίζει.

Εν κατακλείδι άποψή μου είναι – και αυτό φάνηκε στη σύσκεψη της Λευκάδας – ότι στις προσεχείς δημοτικές εκλογές τίποτα δεν πρόκειται να αλλάξει. Το «διασφαλίζουν» οι συσχετισμοί στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ και οι προθέσεις του αρμόδιου υπουργού...

Αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός του απαρχαιωμένου εκλογικού συστήματος

Του Νικολάου Φραντζή,
Δημάρχου Λειβαθούς Ν. Κεφαλονιάς

Η ενασχόληση με τα οικονομικά προβλήματα ή άλλα ζητήματα της καθημερινότητας είναι ενδεχομένως οι μοναδικοί λόγοι που δικαιολογούν το γεγονός οι αιρετοί του α' βαθμού Αυτοδιοίκησης για μία ακόμη φορά να ακολουθούν τις κυβερνητικές πρωτοβουλίες: Η αναμενόμενη τροποποίηση του Δημοτικού Κώδικα και παρά το γεγονός ότι είχε προ έτους εξαγγελθεί από τον υπουργό Εσωτερικών, βρίσκεται στην Αυτοδιοίκηση απροετοίμαστη.

Ο διάλογος που αναπτύχθηκε στη Λευκάδα στις αρχές Οκτωβρίου έδειξε – κατά την άποψή μας – δύο στοιχεία: πρώτον, είναι ώριμες οι συνθήκες και αναγκαίες για την τροποποίηση του Κώδικα. Αναπτύχθηκαν ιδέες και προτάσεις, που αναδεικνύοντας τα ζητήματα λειτουργίας που έχουν ανακύψει στους ΟΤΑ, καθιστούν άνευ σημασίας το επιχείρημα μερίδας συναδέλφων δημάρχων που ζήτησαν την απόσυρση του Κώδικα και την παραπομπή του στις καλές δυνάμεις! Η τακτική αυτή εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους για την υπόσταση της ίδιας της Αυτοδιοίκησης και την καθιστούν ανυπόληπτη όταν δεν έχει (η Αυτοδιοίκηση) την ετοιμότητα να προτείνει λύσεις για τα δικά της ζητήματα, σε μια εποχή μάλιστα που ο αυτοδιοικητικός αγώνας εστιάζεται στην προσπάθεια σύγκλισης και εναρμόνισης με τις Ευρωπαϊκές Χώρες.

Κατά δεύτερον, αναδείχθηκε η αδυναμία της Αυτοδιοίκησης να ανοίξει με έναν νέο

Κώδικα, νέους ορίζοντες και διαφορετική αντίληψη για τη λειτουργία της. Αυτό συνιστά το γεγονός ότι κανείς μέχρι σήμερα, επισημώς τουλάχιστον, δεν έθιξε το

θέμα της αλλαγής του εκλογικού συστήματος των ΟΤΑ.

Το θέμα όμως, ορθά, τέθηκε και προβληματίσε τους αιρετούς. Υπήρξαν τρεις βασικές προσεγγίσεις:

1. Η πλήρης ανατροπή της υφιστάμενης διαδικασίας και η καθιέρωση της απλής αναλογικής για την εκλογή των δημοτικών συμβουλίων. Η άποψη δεν συνοδεύτηκε από συγκεκριμένη πρόταση. Κοινά αποδεκτό όμως έγινε ότι με την καθιέρωση της απλής αναλογικής, αλλάζει πλήρως η δομή και η αντίληψη του υφιστάμενου αλλά και του σχεδίου του νέου Κώδικα. Απαιτείται απάντηση σε ερωτήματα ουσίας που αγγίζουν το σύνολο του πολιτικού συστήματος στη χώρα μας: Πώς θα εκλέγεται ο δήμαρχος; Με διαφορετικό ψηφοδέλτιο; Πώς διοικείται ο δήμος; Ποιες αυτές καθευαντές οι αρμοδιότητες και ο ρόλος των δήμων στο πολιτικό σύστημα της χώρας; Ισχυροποιείται ή αποδυναμώνεται ο δήμος και πώς;
2. Η δεύτερη άποψη που αναπτύχθηκε και

κατά τα φαινόμενα εκφράζει και την κυβερνητική πλευρά, είναι εκείνη που υποστηρίζει την παραμονή του υφιστάμενου συστήματος. Βασικό επιχείρημα ο κίνδυνος – υπαρκτός – της αποδυνάμωσης του ρόλου των ΟΤΑ και κυρίως του ρόλου των τοπικών αρχόντων και ιδιαίτερα των δημάρχων. Είναι γεγονός ότι με τον τρόπο εκλογής που ισχύει, οι δήμαρχοι στη χώρα μας έχουν αυξημένη κοινωνική αποδοχή, που πηγάζει από το αναγκαίο ποσοστό εκλογής τους που είναι το 50% συν 1.

3. Τέλος αναπτύχθηκε και η τρίτη άποψη: Με ευθύνη της Αυτοδιοίκησης, η οποία δεν αξιολόγησε έγκαιρα τη μεγάλη ευκαιρία που της δίδεται μέσω της τροποποίησης του Κώδικα, να περάσει και πρωτοπορώντας να διεκδικήσει με αξιώσεις και πειστικό τρόπο την καθιέρωση της απλής αναλογικής, κάθε προσπάθεια «αναταράξεων» στη σημερινή πολιτική συγκυρία θα αποβεί μάταια και ενδεχομένως να αποπροσανατολίσει το διεκδικητικό πλαίσιο της Αυτοδιοίκησης... Έτσι και προκειμένου να μείνουμε άπραγοι και προσκολλημένοι σε ένα εκ των πραγμάτων απηρχαιωμένο εκλογικό σύστημα, που η αλλαγή του θα έδινε διαφορετική αντίληψη και τρόπο λειτουργίας στους δήμους της χώρας σε τελείως διαφορετικό πλαίσιο από αυτό που σήμερα ο πολίτης γνωρίζει, εκφράστηκε η άποψη για ανάληψη

πρωτοβουλιών εκσυγχρονισμού του υπάρχοντος συστήματος και μέσα στα πλαίσια της αντίληψης που διέπει σήμερα τον υπό συζήτηση νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Τα κύρια χαρακτηριστικά που καθιστούν το σημερινό σύστημα ξεπερασμένο και δέσνια την Αυτοδιοίκηση του συνόλου του πολιτικού συστήματος της χώρας, επιγραμματικά συνοψίζονται:

- A. Στην ταύτιση των Δημοτικών και Νομαρχιακών εκλογών. Ειδικά στις μικρές πληθυσμιακές κοινωνίες η ταυτόχρονη διενέργεια Νομαρχιακών και Δημοτικών Εκλογών συμπαρασύρει τα πάντα: Από αποτυχία ικανών συνδυασμών έως στρέβλωση της πραγματικής λαϊκής βούλησης.
- B. Με την εφαρμογή του προγράμματος «Καποδίστριας» ανακαλύφθηκε η ιδέα της παράλληλης λειτουργίας με τα Δημοτικά Συμβούλια των Τοπικών Συμβουλίων. Και φυσικά χωρίς ουσιαστικές αρμοδιότητες, χωρίς προγραμματικό λόγο, η δημιουργία τους ουδόλως αποσκοπούσε στην ιδέα της πλατύτερης λαϊκής συμμετοχής. Ο περιορισμός των αντιδράσεων από τους εκατοντάδες πρώην προέδρους κοινοτήτων αντιμετωπίστηκε με την θεσμοθέτηση των Τοπικών Συμβουλίων και τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν - οι εκπρόσωποί τους - ως δημοτικοί σύμβουλοι ισότιμοι με τους εκλεγόμενους από το δημοτικό ψηφοδέλτιο συμβούλους κάθε συνδυασμού! Έτσι παρατηρήθηκε το εντράπελο τόσο την περίοδο 1998 – 2002 όσο και στην παρούσα δημοτική περίοδο να βρίσκονται εκτός οργάνων υποψήφιοι, που έλαβαν λαϊκή εντολή να διοικήσουν τους δήμους! Άραγε αυτό και μόνον το γεγονός δεν είναι στρέβλωση της λαϊκής βούλησης;
- Γ. Η διαδικασία δεύτερης Κυριακής για την επίτευξη του 50% έχει σε κάθε εκλογική διαδικασία αναδείξει με κατηγορηματικό τρόπο την πραγματική και ουσιαστική αδυναμία του παρόντος συστήματος. Συνδυασμοί που έλαβαν το 45 ή 48%

των ψήφων την πρώτη Κυριακή χάνουν τελικά τη μάχη, γιατί συσπειρώνονται εναντίον τους όλες οι άλλες δυνάμεις έστω κι αν συγκέντρωσαν κατά πολύ χαμηλότερα ποσοστά την πρώτη Κυριακή των εκλογών. Αποτελούν αντικείμενο βαθιάς έρευνας και μελέτης περιπτώσεις που οφθαλμοφανώς καταδεικνύουν απείρον κάλλους συναλλαγές και συμφωνίες με χαρακτηριστικά που ουδόλως αφορούν προγραμματικές συγκλίσεις ή τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Οι υποστηρικτές της τρίτης αυτής άποψης θεωρούμε ότι θέτουν το πρόβλημα στις πραγματικές και ουσιαστικές του διαστάσεις: *Σήμερα η Καθιέρωση της Απλής Αναλογικής είναι ανεπίκαιρη και κυρίως ανέφικτη. Η προσπάθεια όμως εκσυγχρονισμού του απηρχαιωμένου συστήματος επιβάλλεται. Στόχος είναι η Ανόθευτη Αντιπροσώπηση των Τοπικών Κοινωνιών στον πλέον κοντινό βαθμό εξουσίας που είναι η Αυτοδιοίκηση. Ας επιχειρήσουμε ένα ουσιαστικό βήμα. Απαιτείται και επιβάλλεται:*

1. Η καθιέρωση 5ετούς θητείας των οργάνων της Αυτοδιοίκησης. Με τον τρόπο αυτό απεγκλωβίζονται οι ταυτόχρονοι δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, ο προγραμματισμός δράσης των Δημοτικών Συμβουλίων είναι ορθολογικότερος και παρέχει την ευκαιρία να καταδειχθεί το αποτέλεσμα του. Σε κάθε περίπτωση δε η θητεία των δημάρχων δεν πρέπει να υπερβαίνει τις δύο συνεχόμενες 5ετίες.
2. Η κατάργηση των Τοπικών Συμβουλίων και η αντικατάστασή τους από δημοτικούς ή διαμερισματικούς παρόδρους, οι οποίοι πρέπει να προέρχονται από το συνδυασμό της πλειονότητας. Η κατάργηση των Τοπικών Συμβουλίων με μικρή ή αναλογική σε ορισμένες περιπτώσεις αύξηση των μελών του δημοτικού συμβουλίου κατοχυρώνει και την εκπροσώπηση όλων των δημοτικών διαμερισμάτων σε κάθε δημοτικό συμβούλιο και ο προγραμματικός λόγος των τοπικών κοινωνιών συγκεκριμενοποιείται και ελέγχεται.
3. Η δυνατότητα εκλογής ενός συνδυασμού

από την πρώτη Κυριακή εφόσον αυτός λάβει το 40 % των εκλογέων. Άραγε ποια η διαφορά με περιπτώσεις πρώην κοινοτήτων με πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκων που ίσχυε το καθεστώς αυτό; Τι διαφορά υπάρχει μεταξύ ενός δήμου 5.000 κατοίκων και μιας κοινότητας με τον αντίστοιχο πληθυσμό; Ασφαλώς και στην περίπτωση αυτή είναι συζητήσιμα διάφορα επιμέρους σενάρια για το ποσοστό ενδεχομένως ασφαλείας που πρέπει να υφίσταται μεταξύ πρώτου και δεύτερου συνδυασμού ή ακόμα και για αύξηση του ορίου σε 41,42 ή και 43%. Η ουσία επιβάλλει να αλλάξει το σημερινό απηρχαιωμένο και κακώς νοούμενο ισχυρό εκλογικό σύστημα. Δεν μπορεί η χώρα να κυβερνάται με ποσοστά κάτω και του 40% και να μην μπορεί να διοικηθεί ένας δήμος με το ίδιο ποσοστό!!

Επειδή, κατά την εκτίμησή μας, κάθε αλλαγή στον εκλογικό νόμο πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικής συζήτησης και ειδικού θεματικού συνεδρίου και, επειδή η ψήφιση του νέου Κώδικα δεν πρέπει να κωλυσιεργεί, προτείνεται στον νέο κώδικα να απαλειφθούν ΟΛΑ τα σχετικά άρθρα που αναφέρονται στο εκλογικό σύστημα και στον τρόπο εκλογής των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων και να αντικατασταθούν από ένα άρθρο το οποίο θα παραπέμπει σε Υπουργική Απόφαση για τον τρόπο εκλογής των τοπικών αρχών με τη δέσμευση βέβαια ότι σε κάθε πρόταση απαραίτητη θα είναι η συμφωνία του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ. Εάν στη συζήτηση που διεξάγεται και στην αναμενόμενη τροποποίηση του Κώδικα δεν διασφαλισθεί η αλλαγή του εκλογικού συστήματος, ο νέος Κώδικας δεν περιλαμβάνει στοιχεία αλλαγής και εκσυγχρονισμού της Αυτοδιοίκησης. Χάνεται μία ακόμη ευκαιρία η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση να παίξει πρωτόπορο ρόλο στο πολιτικό σύστημα της χώρας. Παραμένει και υποβόσκει η εξάρτησή της από την εκάστοτε κρατική διοίκηση. Ας το τολμήσουμε...

Οι θέσεις της ΤΕΔΚΝΑ για τον Κώδικα

α πρέπει όλοι να δούμε το νέο Κώδικα σαν πρόκληση αλλά και σαν ευκαιρία: Είναι μια ευκαιρία γιατί οι σημαντικές θεσμικές αλλαγές, όπως ένας νέος Κώδικας, ούτε γίνονται, ούτε μπορεί να γίνονται κάθε μέρα.

Και είναι μια μεγάλη πρόκληση, γιατί με τις παρατηρήσεις μας, με τη συνεισφορά μας στο διάλογο, ακόμη και με την άρνηση ή τις παραλείψεις μας, θα είμαστε συνυπεύθυνοι για την τελική μορφή αυτού του Κώδικα, δηλαδή για τη μελλοντική πορεία των πόλεων μας. Με άλλα λόγια, θα είμαστε συνυπεύθυνοι για:

- Την ποιότητα της ζωής του κάθε πολίτη σε ό,τι αφορά την καθαριότητα, το θόρυβο, την αισθητική και τη φιλικότητα των χώρων που κινούμαστε,
- Θα είμαστε συνυπεύθυνοι για το επίπεδο της ασφάλειας του κάθε πολίτη από ατύχημα, κλοπή και βία,
- Θα είμαστε συνυπεύθυνοι για τις υποδομές Παιδείας, Υγείας, Αθλητισμού, Πρόνοιας, και Πολιτισμού,
- Θα είμαστε συνυπεύθυνοι για τις συνθήκες μετάβασης του κάθε πολίτη προς και από τη δουλειά, το Σχολείο και τη διασκέδαση,
- Θα είμαστε συνυπεύθυνοι για την εξέλιξη της τοπικής Οικονομίας,
- Και, φυσικά, θα είμαστε συνυπεύθυνοι για την ποιότητα των ανθρώπινων σχέσεων που διαμορφώνονται στις πόλεις μας.

Στόχος μας, λοιπόν, πρέπει να είναι η διαμόρφωση ενός Κώδικα που θα παρέχει τη δυνατότητα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταποκριθεί στις πολύπλευρες υποχρεώσεις της. Οι υποχρεώσεις αυτές πηγάζουν από το θεσμικό ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως κοινωνικού εταίρου για την ανάπτυξη και την πρόοδο.

Είτε το θέλουμε, λοιπόν, είτε όχι:

Ο νέος Κώδικας θα αποτελέσει έκφραση και μέτρο της διορατικότητας, της υπευθυνότητας και της συνέπειας όσων συνέβαλαν στη διαμόρφωσή του.

Ας μην ξεχνάμε, πως αρκετά πρόσφατα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση υπέστη μια σημαντική ήττα. Αναφέρομαι στη χαμένη ευκαιρία της ανα-

Του Κώστα Ασκούνη αντιπροέδρου της ΤΕΔΚΝΑ, δημάρχου Καλλιθέας

θεώρησης του Συντάγματος. Ήταν μια χαμένη ευκαιρία για εκσυγχρονισμό και θεσμική αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Μας πονά όλους, αλλά χάσαμε μια σημαντική ευκαιρία.

Και αυτό, γιατί στις σύγχρονες κοινωνίες ένας Κώδικας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι κάτι περισσότερο από μια απλή παράθεση κανόνων λειτουργίας των ΟΤΑ: Ένας σύγχρονος Κώδικας, εκτός από τεχνοκρατικό, είναι και πολιτικό κείμενο, με την έννοια ότι πρέπει να θεμελιώνει ένα πλαίσιο σχέσεων, που έχει στοιχεία και φιλοσοφία μιας ευρύτερης και πολύπλευρης συμφωνίας, είναι ένα «Κοινωνικό Συμβόλαιο». Αν, για παράδειγμα, υπάρχει έλλειμμα εταιρικότητας – και πράγματι υπάρχει – μεταξύ Κεντρικής εξουσίας και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τότε θα λειτουργούμε σε ένα στρεβλό πλαίσιο και καμιά διαδικαστική ρύθμιση δε θα λύσει τα προβλήματα.

Αλλά και σαν τεχνοκρατικό κείμενο, ο νέος Κώδικας προκαλεί πολλές απορίες. Είναι ένα κείμενο που, την εποχή των Δικτύων, μιλά για «διαχείριση τοπικών υποθέσεων» και για «επίπεδα διοίκησης». Είναι ένα κείμενο που στο άρθρο 107 μιλά για βιβλία που «μονογράφονται», «αριθμούνται», και «θεωρούνται» αλλά το άρθρο δεν περιέχει κανέναν από τους όρους Πληροφορική, Πληροφορία, Μηχανογράφηση, Δίκτυα, ή Μηχανοργάνωση!... Αν μη τι άλλο, ένας Κώδικας πρέπει να εισάγει νέες τεχνικές και σύγχρονα εργαλεία, τα οποία δεν αποτυπώνονται στο νέο Κώδικα.

Και βέβαια, έχουμε το κείμενο του νέου Συντάγματος, αλλά και το άρθρο 22 του νέου Κώδικα για τις αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που μιλάνε για «Διοίκηση τοπικών υποθέσεων». Όμως, υπάρχουν σήμερα τοπικές υποθέσεις; Τα μεγάλα βήματα γίνονται όχι από νέες απαντήσεις, αλλά από νέα ερωτήματα.

Φαντάζομαι πως πολλοί άνθρωποι θα συμφω-

νήσουν πως «η καθαριότητα των πόλεων είναι τοπική υπόθεση». Αλλά είναι η καθαριότητα τοπική υπόθεση;

- Πόσο «τοπική» υπόθεση είναι η διαχείριση των απορριμμάτων;
- Πόσο «τοπική» υπόθεση είναι η μόλυνση των ακτών και της ατμόσφαιρας;
- Πόσο «τοπικά» καθορίζονται οι τιμές των καυσίμων και των ανταλλακτικών για τα αυτοκινητοπορεία;
- Πόσο «τοπικά» καθορίζεται το κόστος και οι εργασιακές σχέσεις των εργατών καθαριότητας;

Αλλά και γενικότερα,

- Πόσο «τοπικά» καθορίζονται οι διαδρομές των λεωφορείων του ΟΑΣΑ μέσα στους Δήμους;
 - Πόσο «τοπικά» καθορίζονται τα δρομολόγια των τrolleybus;
 - Πόσο «τοπικά» αποφασίζονται και προγραμματίζονται τα ζηλώματα και μπαλώματα δρόμων και πεζοδρομίων των πόλεων από ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ κ.λπ.;
 - Πόσο «τοπικά» καθορίζεται η ασφάλεια σε μια πόλη;
 - Πόσο «τοπικά» καθορίζεται η πληρότητα προσωπικού στα σχολεία της πόλης μας;
- Αυτή η παραληγμένη προσέγγιση του Κώδικα περί διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων πρέπει και να μας ενοχλεί και να μας προβληματίζει.

Την απάντηση για το ποιες είναι οι αρμοδιότητες μιας σύγχρονης Τοπικής Αυτοδιοίκησης τη δίνουν δύο βασικές Αρχές:

Η Αρχή της Επικουρικότητας και

Η Αρχή της Κοινωνικής Εταιρικότητας.

Φυσικά, δεν πρέπει να μετατρέψουμε τη συζήτηση για το νέο Κώδικα σε πραγματεία πάνω σε βασικές κοινωνικές και πολιτικές έννοιες. Αλλά, δε μπορούμε να μιλάμε για την Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς την ορολογία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οφείλουμε να ξεκαθαρίσουμε το θέμα της Επικουρικότητας γιατί ο νέος Κώδικας μιλάει θολά και γενικόλογα για δράσεις σε «κατώτερα επίπεδα» και για «εγγύτητες». Ας βεβαιωθούμε πως μιλάμε την ίδια γλώσσα:

Ως γνωστόν, η έννοια της Επικουρικότητας ξεκινά από τις αρχέγονες κοινωνίες και παρουσιάζεται με συγκεκριμένο σχήμα την εποχή του Αριστοτέλη. Η αρχή αυτή εκφράζεται από την αποδοχή πως «η πλειοψηφία αποφασίζει μόνον για θέματα που αφορούν το κοινωνικό σύνολο».

Αυτή είναι η αυθεντική έννοια της αρχής της Επικουρικότητας και αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της Δημοκρατίας. Για επιμέρους θέματα ή περιοχές, η πλειοψηφία έχει δικαιώματα να αποφασίζει μόνον με την έννοια της βελτίωσης ή της στήριξης. Εξ' ου και η χρήση του όρου «Επικουρικότητα».

Η επικουρικότητα επελέγη από τους ανθρώπους γιατί θεμελιώνει τη Δημοκρατία, την κοινωνική ειρήνη και τη συνοχή.

Σύμφωνα με την Αρχή της Επικουρικότητας, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί και πρέπει να αποφασίζει για τους γενικούς κανόνες και προδιαγραφές διαχείρισης των τοξικών αποβλήτων. Οι κανόνες αυτοί, θα ισχύουν υποχρεωτικά για όλα τα Κράτη – μέλη. Αλλά δεν έχει δικαίωμα να αποφασίζει πως τα τοξικά απόβλητα του συνόλου της Ευρώπης θα αποθηκεύονται σε μία μόνο χώρα της Ευρώπης!

Αυτό που μπορεί να αποφασίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι να βοηθήσει, (να επικουρήσει) με οικονομική στήριξη, με παροχή ειδικών γνώσεων κ.λπ. μια χώρα – μέλος να φτιάξει αυτούς τους χώρους. Αυτή είναι η Αρχή της Επικουρικότητας.

Βάσεις της ίδιας Αρχής, οι Δήμοι μπορούν – και άρα πρέπει – να λειτουργούν τους Παιδικούς σταθμούς ως προς τις ώρες λειτουργίας, την καθαριότητα, τη συνεννόηση και επαφή με τους γονείς κ.λπ. Αλλά οι Δήμοι δε μπορούν να έχουν ο καθένας τη δική του μικρή «Σχολή στελεχών Παιδικών Σταθμών» για την εκπαίδευση και προετοιμασία του απαραίτητου προσωπικού. Τότε, ένα ευρύτερο και ισχυρότερο σύστημα (η Περιφέρεια, η Κεντρική Διοίκηση κ.λπ.) αναλαμβάνει να τους βοηθήσει (αυτό θα πει Επικουρικότητα) στον τομέα της εκπαίδευσης του προσωπικού. Το ίδιο ισχύει με τα Δημοτικά Ιατρεία, όπου ο Δήμος έχει την ευθύνη λειτουργίας. Αλλά την εκπαίδευση των γιατρών και τον έλεγχο των φαρμάκων που δίνονται στους πολίτες την παρέχει (Επικουρικά) ένα ευρύτερο σύστημα, που διαθέτει πιο εξειδικευμένες δομές, όπως Ιατρικές

και Φαρμακευτικές Σχολές, ανεπτυγμένα εργαστήρια κ.λπ.

Σύμφωνα με την παράγραφο (κ) του άρθρου 22 του νέου Κώδικα, μέσα στις αρμοδιότητες των Δήμων είναι και η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές κτλ. Κατ' αρχήν, θα υπάρχουν «καταστήματα και επιχειρήσεις» εκτός υγειονομικού ελέγχου; Σε ποιο εργασιακό χώρο, σε ποιο εργοστάσιο δε θα ισχύουν κανόνες για την Υγιεινή και Ασφάλεια των εργαζομένων; Ας είμαστε όλοι πιο προσεκτικοί. Οποιαδήποτε δραστηριότητα στην πόλη έχει άμεσες επιπτώσεις στο Περιβάλλον, την Κοινωνία και την Οικονομία της πόλης. Για το λόγο αυτό:

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να έχει εποπτεία και γνώση όλων των δραστηριοτήτων, που γίνονται στην πόλη στον κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό τομέα. Συνεπώς, είναι αδιανόητο σε μια πόλη τις άδειες λειτουργίας να τις χορηγεί οποιοσδήποτε άλλος εκτός από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Το πώς θα κάνει τον έλεγχο της τοπικής οικονομικής δραστηριότητας η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι άλλο θέμα που έχει σχέση με την Αρχή της Επικουρικότητας. Στο μέτρο και στο βαθμό απαιτούνται εξειδικευμένοι μηχανισμοί για την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων, ο Δήμος θα επικουρείται αναλόγως από τους μηχανισμούς της Περιφέρειας ή της Κεντρικής Εξουσίας:

Άλλοτε θα μας επικουρήσει το Γενικό Χημείο του Κράτους, άλλοτε το Πολυτεχνείο, άλλοτε η Εθνική Επιτροπή Ραδιενέργειας, και άλλοτε η Αστυνομία, η Πυροσβεστική και η Πολεοδομία. Αυτό είναι κάτι που γίνεται και σήμερα, ακόμη και για την έκδοση άδειας ενός καφενείου.

Μόλις μιλήσουμε και για την εταιρική σχέση, θα γεννηθούν αβίαστα, θα μορφοποιηθούν μόνες τους οι απαντήσεις για το ποιες είναι οι αρμοδιότητες μιας σύγχρονης Αυτοδιοίκησης.

Η εταιρική σχέση

Εκτός από την Αρχή της Επικουρικότητας, το σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στις ανεπτυγμένες χώρες στηρίζεται στην εταιρική σχέση. Στην πραγματι-

κότητα, η εταιρική σχέση είναι η πιο σταθερή αναπτυξιακή επιλογή που ακολουθούν οι ανθρώπινες κοινωνίες εδώ και χιλιάδες χρόνια! Σαν έννοια, η εταιρική σχέση είναι απλή και σοφή: Η εταιρική σχέση αναγνωρίζει πως όλοι, άτομα και φορείς, έχουν ρόλο στη διοίκηση και προαγωγή της κοινωνίας. Με τον τρόπο αυτό το (ανομοιογενές) άθροισμα μετατρέπεται σε (λειτουργικό και δυναμικό) σύνολο. Η αρχή αυτή:

- απελευθερώνει και αξιοποιεί τις ανθρώπινες δυνάμεις,
- προωθεί τη συνέργια,
- ενισχύει την κοινωνική συνοχή,
- βοηθά στη μείωση των ενδοκοινωνικών τριβών,
- βελτιώνει την εκμετάλλευση των τοπικών προϊόντων,
- βοηθά στην επίλυση των τοπικών προβλημάτων και
- αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα μιας περιοχής.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση ξεκίνησε άτυπα σαν παραχώρηση του κεντρικού ηγεμόνα προς του φύλαρχους και τους ισχυρούς τοπάρχες των πρώτων κοινωνιών. Με αυτόν τον τρόπο – και σε μια εμβρυακή εφαρμογή της Αρχής της Επικουρικότητας – η Τοπική Αυτοδιοίκηση εξασφάλιζε τη μείωση των τριβών και την ανάπτυξη συνοχής και δύναμης του όποιου συνόλου. Στη συνέχεια – και με σημαντικό σταθμό τις «Παπικές οδηγίες» – η Αρχή της Επικουρικότητας επεκτάθηκε και περιέλαβε επαγγελματικές κάστες, όπου διάφορα – σημαντικά για την εξουσία – επαγγέλματα απέκτησαν δικαιώματα αυτοδιοίκησης για θέματα που αφορούσαν το επάγγελμά τους. Στην πορεία των αιώνων, διαπιστώθηκε πως αυτή η «παραχώρηση» των ηγεμόνων αποτελούσε και την προσφορότερη και αποδοτικότερη λύση διοίκησης των κοινωνιών. Με όλες τις παραπάνω διαπιστώσεις – και με την συνειδητοποίηση της σημασίας της προστασίας του περιβάλλοντος και της ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων – πλησιάζουμε στην εποχή του παγκόσμιου δόγματος για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Σε αυτό το σύγχρονο δόγμα, κεντρικό ρόλο παίζει η εταιρική σχέση των κοινωνικών φορέων. Είναι σημαντικό να τονιστεί πως η εταιρική σχέση ισχύει για όλους τους οργανωμένους φορείς μιας σύγχρονης κοινωνίας: Ισχύει για την Κε-

ντρική Διοίκηση, τα Κόμματα, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους Συνδικαλιστικούς φορείς, τα Επιμελητήρια και τις μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και Συλλόγους.

Ένα καίριο συμπέρασμα που βγαίνει από τη σύγχρονη ερμηνεία των Αρχών της Επικουρικότητας και της εταιρικής σχέσης είναι πως η Κεντρική εξουσία και η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουν διαφορετικούς ρόλους και κοινούς στόχους. Αυτό, λοιπόν, που πρέπει να εξασφαλίσουμε είναι ο αμοιβαίος σεβασμός των διαφορετικών ρόλων. Ο ηγεμονισμός και η ανταρχειότητα δεν έχουν θέση σε αυτό το πλαίσιο.

Η έννοια των ελέγχων

Σε πρακτικούς όρους, η εταιρική σχέση θίγει το σκέλος της συνέργειας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, αλλά έχει άμεση σχέση με την έννοια, τη φύση και τη σκοπιμότητα των απαραίτητων ελέγχων. Είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα.

Κατ' αρχήν, ο νέος Κώδικας ασχολείται με τους ελέγχους στους οποίους πρέπει να υπόκειται η Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά δείχνει να αγνοεί τα εταιρικό δικαίωμα και υποχρέωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να ελέγξει. Εκπροσωπούμε τις πόλεις μας ή όχι; Αν η κοινωνική εποπτεία και ο έλεγχος του κεντρικού διοικητικού μηχανισμού δε γίνει από την Τοπική Αυτοδιοίκηση από ποιους θα γίνει; Οφείλουμε να υπενθυμίζουμε σε όλους, πως στη Δημοκρατία όλοι πρέπει να ελέγχονται και όλοι έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν. Κανείς δεν μπορεί να είναι – ούτε πρέπει να επιδιώκει να βρεθεί – εκτός ελέγχων: ούτε οι εκλεγμένοι... ούτε κάποιοι δραστήριοι ιδιώτες, ούτε (πολύ περισσότερο) οι διορισμένοι υπάλληλοι σε οποιοδήποτε τομέα. Ανεξάρτητες Αρχές δεν σημαίνει ανεξέλεγκτες Αρχές. Μη φτάσουμε να δεχτούμε πως βασική αποστολή της Δημόσιας Διοίκησης είναι να ελέγχει και όχι να υπηρετεί τους πολίτες και τους εκπροσώπους τους. Αυτό ακριβώς εννοούσαμε όταν μιλήσαμε στην αρχή για στρεβλό πλαίσιο σχέσεων.

Το πόσο στρεβλά οριοθετείται αυτό το πλαίσιο φαίνεται από τη φρασεολογία και το πνεύμα των άρθρων 23 και 24 περί προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου. Σύμφωνα με το άρθρο 23, το σύνολο σχεδόν των δαπανών –

με εξαίρεση τη μισθοδοσία, τα τρέχοντα ενοίκια και τα σταθερά τηλέφωνα – υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο. Δεν είναι καθόλου τυχαίο κύριοι συνάδελφοι, πως τα άρθρα αυτά δεν λένε ποιες δαπάνες πρέπει να ελέγχονται, αλλά ποιες δεν θα ελέγχονται! Αυτή η εξωφρενική προσέγγιση δε δείχνει μόνο άγνοια του τρόπου λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης, αλλά φανερώνει και τους πραγματικούς στόχους των ελέγχων: Είναι προφανές πως τα άρθρα αυτά δε σκοπεύουν στο να ελέγξουν τις δαπάνες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά την ίδια την Αυτοδιοίκηση και το έργο της.

Η διατύπωση του άρθρου 24 παρ. 6 «Οι επιτροπές ή υπάλληλοι, που ενεργούν τους ελέγχους, έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ανακριτικών υπαλλήλων», και η παρ. 7 του ίδιου άρθρου που λέει ότι «Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί, τα πιστωτικά ιδρύματα γενικά και τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν έγγραφα πληροφορίας ή στοιχεία σχετιζόμενα οπωσδήποτε με τα αντικείμενα του ελέγχου ή με λογαριασμούς ή δραστηριότητες κάθε ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού...». Αυτά και άλλα είναι προσβλητικά, απαράδεκτα και αμφισβητούν τον ίδιο τον θεσμό την κοινωνική του αναφορά και την πολιτική του διάσταση ως άμεσα εκλεγμένου οργάνου από το λαό. Τέτοιες φράσεις είναι σατραπικής νοοτροπίας και έξω από το πνεύμα και της σχέσης που πρέπει να διέπει την Κεντρική Εξουσία με την Αυτοδιοίκηση. Οι δήμαρχοι είναι εκλεγμένοι από το λαό και όχι διορισμένοι και κανείς δε ζήτησε να είναι στο απυρόβλητο.

Οι έλεγχοι, είναι απαραίτητοι, αλλά η πρώτη και βασική προϋπόθεση για να αποδώσει ένα σύστημα είναι η σωστή οργάνωση και οι σωστοί στόχοι.

Ένα σωστά οργανωμένο σύστημα και πιο εύκολα το ελέγχει και λιγότερους ελέγχους χρειάζεται. Η αντίληψη πως οι έννοιες «νομότυπος» και «σωστός» είναι ταυτόσημες είναι επικίνδυνα λανθασμένη και αποτελεί τη βάση του Διοικητισμού: Το καλύτερο που μπορεί να κάνει ένα σύστημα με λανθασμένη οργάνωση και στόχους – όσους ελέγχους και να τους βάλλεις – είναι να παράγει (νομότυπες αλλά) λάθος ενέργειες. Αυτό είναι το ζητούμενο; Και εν πάση περιπτώσει, ποιοι και πώς θα κά-

νουν τους ελέγχους; Ποιος θα ελέγχει τους ελέγχοντες; Η ορθότητα των πράξεων δεν κρίνεται από μη ειδικούς που αναζητούν λόγο ύπαρξης. Έχουμε γεμίσει από άσχετους ελεγκτές που προκαλούν σοβαρότατες δυσλειτουργίες. Υπάρχουν Επιτροπές που δεν εγκρίνουν δράσεις από τους Δήμους για τη στήριξη της άνεργης γυναίκας ή τη βράβευση αριστούχων μαθητών: «Διότι οι δράσεις αυτές δε αφορούν το σύνολο του πληθυσμού»! Εμείς μιλάμε για την υποχρέωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να αντιμετωπίζει εξειδικευμένα τα κοινωνικά προβλήματα και οι «ελεγκτές» πιστεύουν ότι μπορεί να έχουν την προσωπική τους θεωρία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Το κακό είναι ότι θέλουν να «μεταλαμπαδεύσουν» αυτή την νοοτροπία στις σύγχρονες πόλεις. Για το λόγο αυτό, είμαστε απολύτως σύμφωνοι με την πρόταση της ΚΕΔΚΕ για τη δημιουργία σώματος ελεγκτών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από έμπειρα στελέχη του χώρου. Το σώμα αυτό θα μπορεί να συμβουλεύει, αλλά και να ελέγχει ουσιαστικά τους ΟΤΑ της χώρας μας. Μέχρι τότε, η επιτροπή του άρθρου 183 πρέπει να είναι πενταμελής με την πλειοψηφία σε τρεις αιρετούς της Αυτοδιοίκησης.

Το ίδιο, άλλωστε, συμβαίνει με τους δικαστικούς, το ίδιο συμβαίνει με την υπηρεσία Εσωτερικών υποθέσεων στην Αστυνομία, το ίδιο συμβαίνει με τις Ένοπλες Δυνάμεις. Το ίδιο, εν τέλει, συμβαίνει με τις Δημόσιες υπηρεσίες, όπου οι Επιθεωρητές Δημόσιας διοίκησης είναι και οι ίδιοι Δημόσιοι υπάλληλοι. Και, εν τέλει, υπάρχουν τα δικαστήρια. Κανείς από εμάς δε ζήτησε να είναι στο απυρόβλητο.

Ας έλθουμε τώρα στο μεγάλο θέμα των αρμοδιοτήτων.

Οι Αρχές της Επικουρικότητας και της Εταιρικής σχέσης καθορίζουν ένα ξεκάθαρο και σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο που πρέπει να αποτελέσει τον οδηγό μας στις προτάσεις για το νέο Κώδικα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, έχει μια συγκεκριμένη αποστολή και χρειάζεται συγκεκριμένες αρμοδιότητες και δράσεις για να πετύχει στην αποστολή της. Ποια είναι η αποστολή που έχουμε; Με άλλα λόγια, πού θέλουμε να πάμε; Πιστεύω πως, η επιγραμματική απάντηση εί-

ναι:

Οραματιζόμαστε, μια κοινωνία των πολιτών, του πλουραλισμού, της ανάπτυξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της προόδου. Δηλαδή

- ✓ Θέλουμε να πάμε: σε μία κοινωνία όπου ο πολίτης έχει φωνή και συμμετοχή.
- ✓ Θέλουμε να πάμε: σε μία κοινωνία όπου οι Φορείς Διοίκησης αποτελούν ένα πλέγμα στήριξης του πολίτη και των κοινωνικών του φορέων.
- ✓ Θέλουμε να πάμε: σε μία κοινωνία όπου το σύστημα διοίκησης και οργάνωσης παρέχει σε άτομα και φορείς πλουραλισμό και ισότητα στις επιλογές, στις ευκαιρίες, στη συμμετοχή και στις δράσεις.

Οι στόχοι που πρέπει να βάλουμε για να πετύχουμε αυτό το κοινωνικό όραμα είναι γνωστοί σε όλους μας. επιτρέψτε μου μια κωδικοποιημένη αναφορά, γιατί είναι ο ταχύτερος δρόμος για να φτάσουμε σε συνεκτικές προτάσεις, που θα θωρακίσουν τη λειτουργία μας μέσα από ρητή αναφορά των αρμοδιοτήτων μας στο νέο Κώδικα. Τις αρμοδιότητες αυτές τις ασκούμε ήδη, αλλά κατά την άποψη των ελεγκτικών μηχανισμών είναι έξω από το πλαίσιο της αποστολής μας. Πολύ συχνά έχουμε οδηγηθεί σε τραγελαφικές αποφάσεις καταλογισμών, σε καλωσιεργίες και σε ταλαιπωρία των αιρετών από νεολογισμούς και έλλειψη γνώσεων κάποιων ελεγκτικών οργάνων.

ΣΤΟΧΟΣ ΠΡΩΤΟΣ:

Η στήριξη και προστασία του πολίτη

«Στηρίζουμε και προστατεύουμε τον πολίτη» σημαίνει πως πρέπει να παρέχουμε συνθήκες ασφάλειας από ατύχημα και βία: στη δουλειά, στη διασκέδαση και στους ανοικτούς χώρους. «Στηρίζουμε και προστατεύουμε τον πολίτη» σημαίνει βελτίωση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των πολιτών μέσω καλύτερης και πολύ-πλευρης Παιδείας.

«Στηρίζουμε και προστατεύουμε τον πολίτη» σημαίνει πως προστατεύουμε τη υγεία του πολίτη κάθε ηλικίας με ενημέρωση, πρόληψη και πρωτοβάθμια φροντίδα.

ΠΡΟΤΑΣΗ Πρώτη:

Πρέπει να ζητήσουμε να αναφέρεται ρητά μέσα στον Κώδικα πως οι Δήμοι μπορεί και πρέπει να προβαίνουν σε ενέργειες που στοχεύουν στην στήριξη, προστασία και βελτίωση της ασφάλειας, της ανάπτυξης ικανοτήτων και της υγείας των πολιτών».

ΣΤΟΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ: Η προστασία και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

Ο δυναμισμός και οι αντοχές της κοινωνίας προϋποθέτουν τη συνοχή μεταξύ ατόμων και φορέων.

Σε μια συνεκτική κοινωνία, η αντιμετώπιση δύσκολων προσωπικών προβλημάτων ανάγεται σε συνολική ευθύνη. (Βλέπε Βοήθεια στο Σπίτι, επανένταξη περιθωριοποιημένων ατόμων, ναρκωτικά, καταπολέμηση της φτώχειας, ενδοοικογενειακή βία κ.λπ.).

Σε μια συνεκτική κοινωνία, επικρατεί ισότητα και κοινωνική δικαιοσύνη, υπάρχει αποδοχή της διαφορετικότητας, υπάρχει σεβασμός και προστασία των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων όπως παιδιά, ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ κ.λπ., και πρέπει να υπάρχει στήριξη των ατόμων και φορέων για εθελοντική προσφορά.

ΠΡΟΤΑΣΗ Δεύτερη:

Πρέπει να ζητήσουμε να αναφέρεται ρητά μέσα στον Κώδικα πως οι Δήμοι μπορεί και πρέπει να προβαίνουν σε ενέργειες και δράσεις που στοχεύουν στην προστασία και προαγωγή της κοινωνικής συνοχής.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΡΙΤΟΣ:

Η στήριξη των κοινωνικών δομών

Ένα από τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά του Διοικητισμού είναι η συμπεριφορά και η πίστη της Διοίκησης πως αποτελεί τη μοναδική οργανωμένη δομή του κοινωνίας. Όταν – και όπου – επικρατεί Διοικητισμός, η Κεντρική Διοίκηση νομίζει και συμπεριφέρεται σε να είναι η μοναδική και υπέρτατη δομή σε μια κοινωνία. Σε μικρότερο βαθμό, το ίδιο λάθος μπορεί να κάνει και η Τοπική Αυτοδιοίκηση όταν νομίζει και συμπεριφέρεται σε να είναι η μοναδική δομή σε μία πόλη.

Πρέπει κάποτε να καταλάβουμε όλοι, πως η οποιαδήποτε Διοίκηση δεν είναι η δομή αλλά είναι βασική λειτουργία της δομής. Η Διοίκηση, στη ξένη ορολογία, προσδιορίζεται σαν «δομική λειτουργία». Για παράδειγμα, ούτε ο Δήμος είναι η πόλη, ούτε ο Δήμος πρέπει να θεωρεί ότι διοικεί ένα άθροισμα ατόμων. Υπάρχουν δομικά στοιχεία στην πόλη. Με τα στοιχεία αυτά η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να συνεργάζεται και να στηρίζει. Τέτοια στοιχεία είναι η Οικογένεια, η Εκκλησία, οι Τοπικοί Σύλλογοι και Οργανώσεις στους τομείς της Παιδείας, του Πολιτισμού και του Αθλητισμού, του Περιβάλλοντος, της Οικονομικής

δραστηριότητας, του Συνδικαλισμού, του Εθελοντισμού κ.λπ.

Αυτό το γνωρίζουν οι Δήμαρχοι, αλλά πρέπει να το καταλάβουν και οι κριτές μας:

Πρέπει να καταλάβουν όλοι πως όταν στηρίζεις ή επιβραβεύεις τον εκπαιδευτικό, στηρίζεις το μαθητή.

Πρέπει να καταλάβουν όλοι πως όταν στηρίζεις τους γονείς, στηρίζεις το παιδί.

Πρέπει να καταλάβουν όλοι πως όταν στηρίζεις έναν αθλητικό σύλλογο προωθείς τον αθλητισμό στην πόλη και αυξάνεις τις επιλογές των πολιτών.

Το σημείο αυτό μπορεί να ακούγεται θεωρητικό, αλλά έχει μεγάλη πρακτική σημασία. Εν πάση περιπτώσει, όταν η πράξη απέχει πολύ από την θεωρία συνήθως φταίει η πράξη. Ας γίνουμε όλοι λίγο καλύτεροι.

ΠΡΟΤΑΣΗ Τρίτη:

Πρέπει να ζητήσουμε να αναφέρεται ρητά μέσα στον Κώδικα πως οι Δήμοι μπορεί και πρέπει να προβαίνουν σε ενέργειες και δράσεις που στοχεύουν στη στήριξη των κοινωνικών δομών της πόλης.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ: Πρέπει να προωθούμε τον πλουραλισμό επιλογών στον κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό τομέα.

Όπως γνωρίζουμε όλοι, μία από τις βασικές προϋποθέσεις της βιώσιμης ανάπτυξης είναι η ύπαρξη πολλών επιλογών για την Κοινωνία και τους πολίτες.

Η προσέγγιση αυτή έχει δύο πτυχές. Η μία είναι πως ο κάθε πολίτης έχει διαφορετικές ανάγκες, και διαφορετικές επιλογές. Σε κάποιους ανθρώπους αρέσει η μουσική, σε άλλους ο χορός και σε άλλους το ποδόσφαιρο ή το κολύμπι. Οι κοινωνικοί φορείς οφείλουν να παρέχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει ο καθένας αυτές τις ανάγκες.

Η άλλη προσέγγιση έχει να κάνει με την εξέλιξη και την πρόοδο. Οι σύγχρονες και δυναμικές κοινωνίες, δεν τρέμουν το καλοπροαίρετο λάθος. Γνωρίζουν πως η πρόοδος παράγεται μέσα από την αναζήτηση, τον πειραματισμό και τη δομική νέων ιδεών. Φαντάζεται κανείς πως ένα καινούργιο φάρμακο γίνεται χωρίς πειραματισμούς και χωρίς να δοκιμαστούν χιλιάδες συνδυασμοί; Γιατί πρέπει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να μείνει στις βεντούζες, στα μαντζούνια και στους προληπτικούς ελέγχους από άσχετους ελεγκτές;

Έχει αποδειχθεί διεθνώς, πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί – καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο φορέα σε κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο – να παράγει, να προωθεί και να δοκιμάζει ποικιλία λύσεων, εφαρμογών και προσεγγίσεων. Η ποικιλία αυτή ενισχύει την κοινωνική δυναμική και αποτελεί βασική προϋπόθεση εξέλιξης και προόδου.

ΠΡΟΤΑΣΗ Τέταρτη:

Πρέπει να αναφέρεται ρητά μέσα στον Κώδικα πως οι Δήμοι μπορεί και πρέπει να προβαίνουν σε ενέργειες και δράσεις στους Τομείς του Πολιτισμού, του Αθλητισμού της Ψυχαγωγίας, του Τουρισμού κ.λπ. που αυξάνουν τις επιλογές της τοπικής κοινωνίας.

Επί πλέον, θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι Δήμοι να δοκιμάζουν εναλλακτικές προσεγγίσεις σε διάφορα θέματα λειτουργίας των πόλεων με συγκεκριμένες αποφάσεις των Δημοτικών τους Συμβουλίων που έχουν τη σύμφωνη γνώμη της Περιφέρειας.

Και, τέλος, ο πέμπτος στόχος:

ΣΤΟΧΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ: Πρέπει να προστατεύουμε το Περιβάλλον και να συμβάλλουμε στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων.

Η προστασία του Περιβάλλοντος και η ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων είναι τεράστιο θέμα και βρίσκονται στο κέντρο των πολιτικών για την Βιώσιμη Ανάπτυξη. Τα κείμενα της Agenda 21 θα πρέπει να συμπεριληφθούν ως συνημμένα στις αρμοδιότητες και υποχρεώσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΠΡΟΤΑΣΗ Πέμπτη:

Πρέπει να ζητήσουμε να αναφέρεται ρητά μέσα στον Κώδικα πως οι Δήμοι μπορεί και πρέπει να προβαίνουν σε ενέργειες και δράσεις που στοχεύουν στη προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου Περιβάλλοντος καθώς και στην ορθολογική διαχείριση της Ενέργειας και των φυσικών πόρων.

Αν μπορούσαμε να διαμορφώσουμε το άρθρο 22 του νέου Κώδικα σύμφωνα με αυτές τις πέντε προτάσεις που ανέφερα, θα έχουμε κάνει ένα πολύ σημαντικό βήμα προόδου.

Μένει ένα τελευταίο σημείο. Μιλήσαμε για το Όραμα, δηλαδή για το πού θέλουμε να πάμε. Μιλήσαμε και για τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσουμε, δηλαδή για τους στόχους που

πρέπει να βάλουμε για να φτάσουμε στο σκοπό μας. Δε μιλήσαμε για το όχημα που θα χρησιμοποιήσουμε. Το όχημα, είναι οι πολιτικές που θα εφαρμόσουμε.

ΟΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Η πρώτη προϋπόθεση για να ανταποκριθούμε στις σύγχρονες υποχρεώσεις μας είναι η ύπαρξη αποδοτικών υποστηρικτικών μηχανισμών. Πρέπει να αναδιοργανωθούν οι υπηρεσίες μας. Η αναγκαιότητα για νέους Οργανισμούς των Δήμων είναι προφανής.

Είναι ένα σημείο όπου κατά καιρούς έχουν γίνει βάνουσοι ερασιτεχνισμοί και προχειρότητες. Δεν μπορούμε να πάμε σε δύο σύγχρονες επιλογές – **προτεραιότητες**, δηλαδή τις μητροπολιτικές λειτουργίες και τα δίκτυα με τη φιλοσοφία της διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων. Οι Οργανισμοί και τα Οργανογράμματα δεν είναι ούτε κουτάκια με αυθαίρετους αριθμούς «αναγκαίο» προσωπικού, ούτε πρόχειρες λίστες αρμοδιοτήτων.

Οι σύγχρονοι Οργανισμοί λειτουργίας είναι πολύπλοκες εξειδικευμένες εργασίες που απαιτούν γνώσεις του τρόπου λειτουργίας των ΟΤΑ, αλλά και ειδικές γνώσεις ανάλυσης συστημάτων, ενώ εμπεριέχουν σε λανθάνουσα μορφή σημαντικές πολιτικές επιλογές. Στο θέμα της αναδιοργάνωσης και της αναβάθμισης των υπηρεσιών των ΟΤΑ πρέπει να εντάξουμε και την ανάγκη των συλλογικών διαπραγματεύσεων της ΚΕΔΚΕ με τις συνδικαλιστικές Οργανώσεις των εργαζομένων στην τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι διαπραγματεύσεις θα αφορούν το σύνολο των σχέσεων αλλά και τις δράσεις για επιμόρφωση και βελτίωση των εργαζομένων, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις νέες αρμοδιότητες του θεσμού και τις νέες τεχνολογίες.

Τέλος, ένα καίριο θέμα της αναδιοργάνωσης είναι η δημιουργία ενός σωστού πλαισίου ελέγχου και αξιολόγησης του προσωπικού που στελεχώνει τις υπηρεσίες των ΟΤΑ, αλλά και της Κεντρικής Διοίκησης.

Οι αιρετοί όλων των βαθμίδων είμαστε υπεύθυνοι για την απόδοση των υπαλλήλων, αλλά δεν έχουμε ουσιαστικό ρόλο στην αξιολόγηση της απόδοσης και των ικανοτήτων των υπαλλήλων των διοικητικών μηχανισμών. Πρέπει

στο νέο Κώδικα να προβλέπεται η ουσιαστική συμμετοχή των αιρετών στα συμβούλια αξιολόγησης, αλλά και ελέγχου των υπαλλήλων. Η πρόβλεψη αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τους δημοτικούς υπαλλήλους, όσον και κάθε υπάλληλο, του οποίου οι αρμοδιότητες περιλαμβάνουν την εξυπηρέτηση των πολιτών των Δήμων μας. Αν δεν αξιολογήσει και ελέγξει η τοπική κοινωνία τον Αστυνομικό Διευθυντή, τον Διοικητή της Πυροσβεστικής στην πόλη και τον διευθυντή των υπηρεσιών του Ι-ΚΑ στην πόλη ποιος θα τους αξιολογήσει; Αν η πρόταση αυτή κρίνεται ακραία και ανεδάφικη πόσο αξιοπώστη και ειλικρινής κρίνεται η δήλωση πως οραματιζόμαστε μια κοινωνία των πολιτών;

Τέλος, θέλω να συμφωνήσω με την πρόβλεψη του νέου Κώδικα για την ύπαρξη Επιχειρησιακών Σχεδίων. Στις περισσότερες χώρες του κόσμου, αυτό είναι μια αυτονόητη προϋπόθεση για στοιχειώδη προγραμματισμό των Δήμων. Αλλά η τήρηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου προϋποθέτει τη δυνατότητα πρόβλεψης των πόρων των ΟΤΑ. Η χώρα μας αποτελεί τη μοναδική ίσως εξαίρεση, με την κεντρική εξουσία να παρακρατεί πόρους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επί πλέον, η πρόβλεψη πως «Δεν επιτρέπεται η εκτέλεση δράσης που δεν περιλαμβάνεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα...» δεν είναι μόνον αδικαιολόγητη, είναι και επικίνδυνη.

Οι Δήμοι δεν είναι τρένα. Τα συστήματα κοινωνικής διοίκησης πρέπει να έχουν ευελιξία. Θα ισχύει αυτή η διάταξη για τα υπουργεία και τις Περιφέρειες; Θα ισχύει για τον ΟΤΕ και τη ΔΕΗ;

Θα μπορούσαμε να συζητήσουμε και για πολλά άλλα σημαντικά θέματα. Αλλά θα ήθελα να κλείσω, τονίζοντας πως το τελευταίο που χρειάζεται μια κοινωνία σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον είναι οι κοντόφθαλμες, θολές και άτολμες προσεγγίσεις. Οι θέσεις μας πρέπει να είναι τολμηρές και ρηξικέλευτες. Οφείλουμε να συζητήσουμε το νέο Κώδικα στηριζόμενοι στην εμπειρία του παρελθόντος, με τη σκέψη στο σήμερα και το βλέμμα στο αύριο. Πρέπει να πάρουμε τολμηρές αποφάσεις και να τις φέρουμε οπωσδήποτε για επικύρωση σε έκτατο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ.

Οι θέσεις της ΤΕΔΚ Θεσσαλονίκης

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία και τον ρόλο των Τοπικών Αρχών στην Ελλάδα, είναι κοινός τόπος ότι χρήζει αλλαγών και βελτιώσεων. Ιδιαίτερα μετά την πρόσφατη Συνταγματική αναθεώρηση το θεσμικό πλαίσιο της Τ.Α. καλείται: να αποσαφηνίσει τις Συνταγματικές ρυθμίσεις, να προσεγγίσει το Ευρωπαϊκό μοντέλο λειτουργίας των τοπικών αρχών, να ενισχύει την αποκέντρωση και την επικουρικότητα, να κατοχυρώσει τη θεσμική και οικονομική αυτοτέλεια των τοπικών αρχών, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία των τοπικών αρχών.

Με αυτούς τους θεμελιώδεις άξονες ως βασικές συνιστώσες μια γενναίας θεσμικής μεταρρύθμισης στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι προσδοκίες μας διαψεύστηκαν καθώς η πρόταση που υπέβαλε το Υπουργείο Εσωτερικών στην ΚΕΔΚΕ όχι μόνο δεν αντιμετωπίζει στη ρίζα τους τα προβλήματα και δεν εξακολουθεί την Ευρωπαϊκή κατεύθυνση, αλλά αντίθετα υποβάλλει την Τ.Α. σε μια ισχυρά εξαρτημένη σχέση με την κεντρική εξουσία. Δεν είναι λίγες οι φορές που έχουμε επισημάνει την ανάγκη για την πραγματική σύγκλιση της Αυτοδιοίκησης, που είναι βασική προϋπόθεση για την πραγματική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση και την άρση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων.

Η αυτοτέλεια και ο αυτοδιοικητικός ρόλος των ΟΤΑ, αντί να αποκτούν περισσότερους βαθμούς ελευθερίας και αυτονομίας, ευθύνης και παραγωγικότητας, ελέγχονται ασφυκτικά από την κεντρική εξουσία. Το σχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών συντηρεί μια

πραγματικότητα, που έχει οδηγήσει σε συρρίκνωση και αδιέξοδο τον θεσμό της Τ.Α., καθώς δεν υπάρχει καμιά ουσιαστική αλλαγή στη φιλοσοφία και τον ρόλο της. Δεν κάνει πράξη την αποκέντρωση, την εγγύτητα και την επικουρικότητα. Αντί να φέρνει τις αποφάσεις και τα έργα κοντά στον πολίτη με την αξιοποίηση της Τ.Α., στην πράξη αποδέχεται και επεκτείνει το καθεστώς της υποτέλειας στην κεντρική εξουσία και καλεί την Τ.Α. να συμβιβασθεί με τη διαχείριση της τοπικής μίζερίας, με τα μικρά, με τα ασήμαντα, με τα ζημιόγωνα.

Η βασική προϋπόθεση για την αναγέννηση της Αυτοδιοίκησης, είναι πρώτον να διασφαλιστεί η αυτοτέλεια και η αυτοδυναμία των ΟΤΑ και δεύτερον να ξεκαθαριστούν αρμοδιότητες και πόροι. Στο θεσμικό επίπεδο είναι ανάγκη να ξεκαθαριστούν οι σχέσεις ανάμεσα στην εκτελεστική εξουσία και την Αυτοδιοίκηση, στο πλαίσιο της αξιοπιστίας και της αποτελεσματικότητας. Ζητούμε αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Ζητούμε ακόμη τη διασφάλιση των πόρων. Τα έσοδα του δημοσίου από τις τοπικές κοινωνίες πρέπει να εισπράττονται στην πηγή και να αποδίδονται κατά ένα ποσοστό μέχρι και 50% στις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες από τις οποίες και προέρχονται. Τα δημόσια έργα και οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται όσο το δυνατόν πιο κοντά στον πολίτη και το κυριότερο να ελέγχονται όσο το δυνατόν πιο άμεσα απ' αυτόν.

Η ουσιαστική αποκέντρωση πόρων και αρμοδιοτήτων θα έπρεπε να είναι η πεμπτοσύνη και ο βασικός σκοπός της αναθεώρησης του Δ.Κ.Κ.

Ακολουθούν οι γενικές παρατηρήσεις – προ-

τάσεις επί της πρότασης του Υπουργείου Εσωτερικών

1. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Στην πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών ουσιαστικά επαναλαμβάνονται οι υφιστάμενες αρμοδιότητες των ΟΤΑ. Καμία βελτίωση δεν παρατηρείται σε σχέση με τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο στους Καποδιστριακούς Δήμους, όσο και στα Μητροπολιτικά Κέντρα. Η θεσμική σύγκλιση της Ευρωπαϊκής με την Ελληνική Τ.Α. στον τομέα των αρμοδιοτήτων παραμένει το μεγάλο ζητούμενο.

1.1 ΤΟΠΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Η Συνταγματική Επιταγή για τη διαχείριση των Τοπικών Υποθέσεων από τους Δήμους, υπαγορεύει τον ακριβή καθορισμό του όρου Τοπικές Υποθέσεις σε θεσμικό επίπεδο. Με την έννοια αυτή στο πλαίσιο του νέου Δ.Κ.Κ. θα πρέπει να κωδικοποιηθούν όλες οι Τοπικές Υποθέσεις και οι αναλυτικές αρμοδιότητες που τις συνιστούν και τις οποίες ασκούν οι ΟΤΑ, ώστε επί αυτών να ασκείται πολιτικός και διαχειριστικός έλεγχος, τόσο σε επίπεδο Μητροπολιτικών Κέντρων όσο και σε επίπεδο Περιφέρειας.

1.2 ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η προτεινόμενη οργάνωσή τους μέσα από την προβλεπόμενη στο υφιστάμενο Δ.Κ.Κ. δομή των Συνδέσμων (άρθρα 205-211), κατέναντα καινούργιο θεσμικό στοιχείο δεν εισάγει, παρ' όλες τις εξαγγελίες που έχουν προηγηθεί για τη δημιουργία Μητροπολιτικών Δήμων.

Αντίθετα επιτρέπει στον Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας να μεταβάλλει τη σύνθεση των

Μητροπολιτικών Συνδέσμων με την υποχρεωτική συμμετοχή νέων μελών σ' αυτούς, μεταβάλλοντας το συσχετισμό στη διοίκησή του και στην ουσία φαλκιδεύοντας την ίδια τη λαϊκή εντολή. Σε περίπτωση που η κυβέρνηση επιμένει στη δημιουργία των Μητροπολιτικών Συνδέσμων απαραίτητη είναι η υιοθέτηση και η θεσμική ρύθμιση της πρότασης του Προέδρου της ΚΕΔΚΕ, σύμφωνα με την οποία στα Μητροπολιτικά Κέντρα Αθηνών και Θεσσαλονίκης οι Δήμαρχοι Αθηναίων και Θεσσαλονίκης θα πρέπει να είναι οι Πρόεδροι των Μητροπολιτικών Συνδέσμων. Είναι, ωστόσο, ανάγκη να δημιουργηθεί ένας νέου τύπου Μητροπολιτικός Δήμος με ενισχυμένες αρμοδιότητες που να αναλάβει τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων σε μητροπολιτικό επίπεδο και να εκφράσει γνήσια και άμεσα τη λαϊκή βούληση. Σε κάθε περίπτωση η Μητροπολιτική Διοίκηση θα πρέπει να αναλάβει το σύνολο των κρατικών εξουσιών, πόρων και αρμοδιοτήτων που σήμερα υπάρχουν και λειτουργούν σε τοπικό επίπεδο, προκειμένου να αξιοποιήσει τον δημόσιο τοπικό πλούτο προς όφελος των πολιτών και συγκεκριμένα τις Μητροπολιτικές Λειτουργίες, τους Αναπτυξιακούς Πυλώνες, τους Αναπτυξιακούς Στόχους, τους Φυσικούς Πόρους. Για τη μεταβίβαση των γενικών αυτών αρμοδιοτήτων τεκμαίρεται η δυνατότητα των ΟΤΑ, είτε για την ιδιοκτησία, είτε για τον σχεδιασμό, είτε για τη διαχείριση, είτε για την αδειοδότηση, είτε για τον έλεγχο τους, και μετά τη θεσμική ολική ή μερική απόδοσή τους στην Τ.Α. απαιτείται περαιτέρω εξειδίκευση για κάθε αρμοδιότητα χωριστά, που θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης και προτάσεων της ΚΕΔΚΕ προς την κυβέρνηση για τη θέσπιση των κατάλληλων νομοθετικών ρυθμίσεων (Υπουργικές Αποφάσεις κ.ά.).

1.3 ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΙ ΔΗΜΟΙ – ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Μετά τη μεταρρύθμιση των αναγκαστικών συνενώσεων και την εμπειρία που αποκτήθηκε, νέες και σημαντικές αρμοδιότητες μπορούν να ασκήσουν και οι Καποδιστριακοί Δήμοι. Ο θεσμός των Συμπολιτειών που

δοκιμάστηκε αλλά δεν λειτουργήσε, προωθείται και πάλι (άρθρο 212) με καθοριστικό τον ρόλο του Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος όπως και στην περίπτωση των Μητροπολιτικών Συνδέσμων, μπορεί να μεταβάλει τη σύνθεση των Δήμων – μελών του Συνδέσμου και να ρυθμίζει κατά το δοκούν τη σύνθεση της διοίκησής τους. Οι Δήμοι θα πρέπει να συμμετέχουν με ελεύθερη βούληση στις Συμπολιτείες και να θεσμοθετηθούν κίνητρα για τη συμμετοχή τους. Επιπλέον στις Συμπολιτείες τις εισφορές των Δήμων – μελών τις καθορίζει ο Υπουργός Εσωτερικών χωρίς καν «γνώμη» ούτε των Δήμων – μελών της Συμπολιτείας, ούτε των Τ.Ε.Δ.Κ., ούτε της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.!... Καμία απόφαση για το ύψος των εισφορών δεν θα πρέπει να λαμβάνεται αν υπάρχει αντίρρηση από κάποιο Δήμο – μέλος της Συμπολιτείας, εκτός αν αποφασίζει σχετικά το Δ.Σ. της οικείας ΤΕΔΚ.

1.4 ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ο καθορισμός των γεωγραφικών ορίων των Δήμων που μπορούν να συνάψουν Συμβάσεις Διαδημοτικής Συνεργασίας προτείνεται να γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, γεγονός που μπορεί να διαμορφώσει τη σύνθεση των οργάνων της διαδημοτικής συνεργασίας κατά το δοκούν της εκάστοτε κεντρικής εξουσίας.

Οι σχετικές αποφάσεις αντιβαίνουν τη λογική της ελεύθερης συνεργασίας μεταξύ των Δήμων. Επιπλέον το κράτος να παρεμβαίνει δια της πλαγίας και να ρυθμίζει αρμοδιότητες, υπηρεσίες και έργα της Τ.Α. μειώνοντας ακόμη περισσότερο την ανεξαρτησία της Τ.Α. Οι Δήμοι θα πρέπει να συνάπτουν τέτοιες Συμβάσεις Διαδημοτικής Συνεργασίας οικειοθελώς και το κράτος θα πρέπει να τις χρηματοδοτεί χωρίς να παρεμβαίνει στη λειτουργία των Διαδημοτικών Συνεργασιών, πλην των θεσπισμένων ελέγχων για τους Ο.Τ.Α.

1.5 ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Είναι απαράδεκτο να διατηρείται το καθεστώς της μονομερούς και υποχρεωτικής αναπροσαρμογής των εισφορών των Δήμων

προς τους Συνδέσμους που συμμετέχουν, με απλή απόφαση του Δ.Σ. του Συνδέσμου και με επικύρωση από τον Υπουργό. Θα πρέπει η απόφαση αναπροσαρμογής των εισφορών να τίθεται και στην κρίση του υπόχρεου Δήμου αλλά και της οικείας ΤΕΔΚ. Η δυνατότητα εξάλλου να επιβάλλουν οι Σύνδεσμοι τέλη απευθείας στους κατοίκους Δήμου μέλους τους, θα πρέπει να συνοδεύεται με θεσμοθέτηση της υποχρέωσής τους για αντίστοιχη μείωση των τακτικών εισφορών του συγκεκριμένου Δήμου προς τον Σύνδεσμο.

1.6 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Η αρχή της εγγύτητας και της επικουρικότητας βρίσκει εφαρμογή στις αρμοδιότητες των Δημοτικών Διαμερισμάτων και στην αποκέντρωση συγκεκριμένων σημαντικών δραστηριοτήτων. Ο ρόλος τους στην πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών παραμένει ως έχει καθώς καμία νέα διάταξη δεν προβλέπεται. Απαιτείται η θεσμική ανάδειξη των Δ.Δ., τόσο σε επίπεδο Μητροπολιτικών Κέντρων όσο και σε επίπεδο Καποδιστριακών Δήμων σε κύτταρα κοινωνικής συνοχής και σε διαύλους επικοινωνίας με τους πολίτες και εξυπηρέτησής τους.

1.7 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ

Στο σχέδιο Κώδικα του Υπουργείου Εσωτερικών προβλέπεται η δυνατότητα των Υπουργείων να υποκαθιστούν και να αναλαμβάνουν την αρμοδιότητα ενός ΟΤΑ στην περίπτωση που αυτή δεν ασκείται από τον ΟΤΑ.

Πρόκειται για μια εξόφθαλμη οδό αφαίρεσης αρμοδιοτήτων κατά την κρίση των Υπουργείων που ακυρώνει το θεσμικό περιεχόμενο της αυτοδιοικητικής μεταρρύθμισης κι αυξάνει τον βαθμό εξάρτησης από την κεντρική εξουσία.

Η εν λόγω πρόβλεψη στο άρθρο 22 παρ. 6 θα πρέπει να τροποποιηθεί: «Η δυνατότητα των Υπουργείων να υποκαθιστούν και να αναλαμβάνουν την αρμοδιότητα ενός Ο.Τ.Α. στην περίπτωση που αυτή δεν ασκείται από αυτόν αδικαιολόγητα».

2 ΠΟΡΟΙ

2.1 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

Στο νέο θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να κατοχυρωθεί η αρχή της οικονομικής αυτονομίας των ΟΤΑ. Οι πόροι που διαχειρίζονται οι ΟΤΑ ελέγχονται ως προς τη νομιμότητα των πράξεων από τα αρμόδια όργανα και ως προς την αποτελεσματικότητά τους από τους πολίτες. Αυτός είναι ο σύγχρονος Ευρωπαϊκός αυτοδιοικητικός δρόμος. Το νέο θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να επιτρέπει τη δυνατότητα σχεδιασμού και ιεράρχησης των προτεραιοτήτων της εκάστοτε δημοτικής αρχής κι όχι να την περιορίζει σε διαχειριστικά κλισέ, που μετατρέπουν την Τ.Α. σε γραφειοκρατικό μηχανισμό χωρίς όραμα και κατεύθυνση. Αναφορικά, εξάλλου, με την κατανομή των πόρων της Τ.Α., το Υπουργείο Εσωτερικών δεν θα πρέπει να λαμβάνει καμία απόφαση, χωρίς να λάβει υπόψη του την εισήγηση της ΚΕΔΚΕ.

2.2 ΠΑΛΑΙΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Είναι πρόσφατοι οι αγώνες που έδωσε η Τ.Α. για τη διασφάλιση και απόδοση των θεσμοθετημένων πόρων από την κεντρική εξουσία. Στην πρόταση ωστόσο του Υπουργείου Εσωτερικών δεν ενσωματώνονται οι διατάξεις των ν. 1828/89 και ν. 2539/97 που χρηματοδοτούν τη λειτουργία των ΟΤΑ και την ανταπόκρισή τους στις μέχρι της Συνταγματικής Αναθεώρησης αρμοδιότητες. Η ενσωμάτωση των διατάξεων που καθορίζουν τους πόρους των ΟΤΑ στο νέο Δ.Κ.Κ. είναι απαραίτητη και μάλιστα με τις τροποποιήσεις που προτάθηκαν στα Συνέδρια της ΚΕΔΚΕ στη Χαλκίδα 2000 και στη Θεσσαλονίκη 2001.

2.3 ΚΑΙΝΟΥΡΙΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Η εφαρμογή του Συντάγματος (άρθρο 102) για τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων στους Δήμους, όταν μεταβιβάζονται αρμοδιότητες, θα πρέπει να αποκτήσει συγκεκριμένο περιεχόμενο. Στην πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών δεν διασφαλίζεται η εφαρ-

μογή της συνταγματικής επιταγής και δεν λαμβάνεται καμία πρόνοια για την κοστολόγηση των νέων αρμοδιοτήτων. Πρέπει να θεσμοθετηθεί η διαδικασία αξιολόγησης του κόστους κάθε νέας αρμοδιότητας, είτε αυτή μεταβιβάζεται από την κεντρική εξουσία, είτε ανατίθεται από την κεντρική εξουσία στην Τ.Α., καθώς και η διαδικασία διασφάλισης και απόδοσης των απαραίτητων πόρων, πλέον των όσων προβλέπονται στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τις παλαιές αρμοδιότητες και χωρίς να μεσολαβεί στην κατανομή των πόρων για τις καινούριες αρμοδιότητες η κεντρική εξουσία. Η κοστολόγηση κάθε νέας αρμοδιότητας πρέπει να ανατεθεί σε Ανεξάρτητη Αρχή.

2.4 ΟΦΕΙΛΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΤΑ

Η θεσμοθέτηση του τρόπου απόδοσης των παρακρατηθέντων μέχρι σήμερα πόρων της Τ.Α. εξ αιτίας της μη εφαρμογής των νόμων από την κεντρική εξουσία, θα πρέπει να προβλεφθεί στο νέο Δ.Κ.Κ., καθώς αποτελεί και δέσμευση της Κυβέρνησης στο πρόσφατο Έκτακτο Συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα Οικονομικά των ΟΤΑ. Η απόδοση των πόρων θα πρέπει να γίνει σε διάστημα το πολύ έξι ετών και για το σύνολο αυτών που θα προκύψει ύστερα από κοινή επεξεργασία της ΚΕΔΚΕ με την Κυβέρνηση.

2.5 ΔΑΝΕΙΑ

Στην πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών παραμένει το ίδιο ανώτατο όριο για τη λήψη απόφασης δανεισμού με απόλυτη πλειοψηφία του Δ.Σ. ανεξάρτητα από το μέγεθος του Δήμου. Θα πρέπει να θεσμοθετηθεί κλίμακα ανώτατου ορίου δανεισμού με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του Δ.Σ. αναλογικά με τον πληθυσμό του Δήμου. Στις περιπτώσεις επιτερόμενου δανείου θα πρέπει να συμπεριληφθεί η ανάγκη κάλυψης υποχρεώσεων του ΟΤΑ, οι οποίες δημιουργούνται με αποφάσεις, επιδόματα και υποχρεωτικές εισφορές που επιβάλει η κεντρική εξουσία.

2.6 ΟΦΕΙΛΕΣ ΤΡΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΟΤΑ

Οι συνεχείς ρυθμίσεις χρεών τρίτων προς τους ΟΤΑ θα πρέπει να σταματήσουν γιατί δυναμιτίζουν τους προϋπολογισμούς των Δήμων και προκαλούν τους πολίτες να μην είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους απέναντι στους Δήμους, καθώς περιμένουν νέες και νέες ρυθμίσεις. Η δυνατότητα ρύθμισης των προσαυξήσεων και μόνον, των οφειλών τρίτων προς τους Δήμους, θα πρέπει να αποφασίζεται μόνο με τη «σύμφωνη γνώμη» της ΚΕΔΚΕ και η εφαρμογή της να είναι στην ευχέρεια του Δημοτικού Συμβουλίου. Για τον ίδιο λόγο θα πρέπει να περιέλθει στο Δ.Σ. η δυνατότητα του Υπουργού Εσωτερικών να καθορίζει το ύψος των οφειλών για τη λήψη αναγκαστικών μέτρων είσπραξης (Άρθρο 233, παρ. 5).

2.7 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Υπάρχει μια ωραία περιγραφή στο Άρθρο 270 της πρότασης του Υπουργείου Εσωτερικών, αλλά δεν διασφαλίζεται από το κράτος ή με άλλο τρόπο η διαδικασία χρηματοδότησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Χωρίς αυτό η εκπόνησή τους μόνο μελετητικό ενδιαφέρον παρουσιάζει. Στην περίπτωση μάλιστα αναθεώρησή τους (Άρθρο 274, παρ. Β) δεν υπάρχει δέσμευση του κράτους για δεσμευτική προθεσμία έγκρισής τους, ενώ στην περίπτωση βράβευσης κάποιου Δήμου (Άρθρο 275) θα πρέπει να καθοριστεί ο τρόπος με τον οποίο θα πραγματοποιείται η βράβευση αυτή.

2.8. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Τα κονδύλια των ΚΑΠ που αφορούν τις αρμοδιότητες που εντάσσονται στις χαρακτηριζόμενες Οριζόντιες Δράσεις, κατανέμονται από το Υπουργείο Εσωτερικών χωρίς κριτήρια και τις περισσότερες φορές για την εξυπηρέτηση κομματικών σκοπιμοτήτων. Για το λόγο αυτό τα εν λόγω κονδύλια θα πρέπει να ενταχθούν στους ΚΑΠ και οι Οριζόντιες Δράσεις να καταργηθούν.

2.9. ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΩΝ

Στην πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών

δεν αντιμετωπίζεται το μείζον ζήτημα της αναγκαστικής εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων κατά των Δήμων που υποχρεούνται σε αποζημιώσεις ιδιοκτητών απαλλοτριούμενων ή ρυμοτομούμενων εκτάσεων. Θα πρέπει να προβλεφθεί ρητή δέσμευση ότι η αποζημίωση εκτάσεων που πολεοδομούνται με Υπουργικές Αποφάσεις ή Προεδρικά Διατάγματα αποτελεί υποχρέωση της κεντρικής εξουσίας.

2.10 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Το καθεστώς της σύναψης Προγραμματικών Συμβάσεων με τα Υπουργεία πρέπει να αλλάξει, καθώς και μεροληπτικό είναι για τη στήριξη των Δημάρχων που στηρίζονται από το εκάστοτε κυβερνών κόμμα, και αδιαφανές είναι, αφού τα Υπουργεία συμμετέχουν πολλές φορές τυπικά για τη νομιμοποίηση των Συμβάσεων, αλλά και αναποτελεσματικό είναι, αφού τα Υπουργεία ακόμη κι αν συμμετέχουν οικονομικά, σε πολλές περιπτώσεις υπογράφουν Συμβάσεις χωρίς να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους, με αποτέλεσμα να χρεώνονται οι Συμβαλλόμενοι Δήμοι. Ιδιαίτερα για τις Προγραμματικές Συμβάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού θα πρέπει να καταργηθεί η πρωτοφανής πρόβλεψη συμμετοχής εκπροσώπου του Υπουργείου στο Δ.Σ. των Δημοτικών Επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε τέτοιες Συμβάσεις. Δεδομένου ότι το Κράτος συμμετέχει στη θεσμοθετημένη Επιτροπή Ελέγχου των Προγραμματικών Συμβάσεων. Οι Προγραμματικές Συμβάσεις θα πρέπει να συνάπτονται μετά από σύμφωνη γνώμη της οικείας ΤΕΔΚ, η οποία θα πρέπει να ελέγχει εάν το Υπουργείο ή ο Δημόσιος φορέας που συμμετέχει στη Σύμβαση είναι συνεπής στις οικονομικές υποχρεώσεις του σε υφιστάμενες Προγραμματικές Συμβάσεις με Δήμους του οικείου νομού. Στην περίπτωση αυτή δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η σύναψη Σύμβασης με Υπουργείο που δεν είναι συνεπής στις ανειλημμένες υποχρεώσεις του έναντι άλλων Δήμων του οικείου νομού.

2.11 ΧΡΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

Οι αγορές που απελευθερώνονται αλλά και η αποκρατικοποίηση του πρώην Οργανισμού Κοινής Ωφέλειας, σε συνδυασμό με τη γενι-

κότερη λειτουργία των πόλεων και οικισμών, που έχει ανάγκη τη βέλτιστη αξιοποίηση του δημόσιου χώρου, υπαγορεύουν τη θεσμοθέτηση της δυνατότητας των ΟΤΑ να διαχειρίζονται τους υπόγειους, επίγειους και υπέργειους κοινόχρηστους χώρους και να επιβάλλουν τέλη χρήσης τους. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ορθολογική κι ασφαλής ανάπτυξη των δικτύων και των χρήσεων, επιτυγχάνεται συντονισμός έργων και προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος και διασφαλίζονται πόροι από παραγωγικές δραστηριότητες για κοινωνικές και περιβαλλοντικούς σκοπούς.

3. ΕΛΕΓΧΟΙ

Στην πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών καταστρατηγείται πλήρως η συνταγματική επιταγή που υπαγορεύει στο Κράτος «να ασκεί στους Ο.Τ.Α. εποπτεία που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και ελεύθερη δράση τους».

3.1 ΕΛΕΓΧΟΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

Οι έλεγχοι σκοπιμότητας των αποφάσεων των Ο.Τ.Α. από την Κυβέρνηση εισάγονται πλέον των άλλων ελέγχων και μέσω του ελέγχου «νομιμότητας» που προβλέπει μια τριμελής «Επιτροπή Ελέγχου Νομιμότητας των αποφάσεων των Δημοτικών Συμβουλίων», η οποία αποτελείται από ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και δύο διορισμένους από τον Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας υπαλλήλους της Περιφέρειας!.. (Άρθρο 162 παρ. 2). Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα στη εν λόγω «επιτροπή του άρθρου 18» συμμετείχε ένας εκπρόσωπος της ΤΕΔΚ. Στις Επιτροπές Ελέγχου Νομιμότητας δεν θα πρέπει να συμμετέχει ούτε εκπρόσωπος του Δημοσίου, ούτε της Τ.Α. παρά μόνον εκπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή Δικαστικοί.

3.2 ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Δεν διασφαλίζεται επίσης ότι ο προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο θα είναι αυστηρά και μόνον έλεγχος νομιμότητας και

όχι σκοπιμότητας, όπως εν μέρει γίνεται σήμερα σε Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να προσδιοριστούν με περιοριστική απαρίθμηση και σαφήνεια οι «Τοπικές Υποθέσεις» και ως εκ τούτου ακριβείς αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α..

4. ΣΧΕΣΕΙΣ ΒΑΘΜΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Στο νέο Δ.Κ.Κ. θα πρέπει να προβλεφθεί η σχέση των Δήμων με τη Νομαρχιακή και την αιρετή Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση για την οποία θα πρέπει να γίνει ανάλογος με την Τοπική Αυτοδιοίκηση προσδιορισμός αρμοδιοτήτων αποκεντρώνοντας κρατικές αρμοδιότητες του σημερινού Γεν. Γραμματέα της Περιφέρειας. Θα πρέπει επίσης να ξεκαθαριστεί το μέλλον της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και να προσδιοριστούν οι αρμοδιότητες και οι πόροι της.

5. ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

5.1 ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Η κεντρική εξουσία αποφασίζει για την τύχη των συλλογικών συμβάσεων, για αυξήσεις, επιδόματα και γενικά ασκεί εισοδηματική πολιτική χωρίς καν να ζητά τη γνώμη της ΚΕΔΚΕ, η οποία είναι απύσχα από τις σχετικές διαπραγματεύσεις, σε αντίθεση με τον τρόπο με τον οποίο η κεντρική εξουσία καταρτίζει τις Εθνικές Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, οπότε και διαπραγματεύεται, τόσο με τους εκπροσώπους των εργαζόμενων, όσο και των εργοδοτών. Το καθεστώς αυτό πρέπει να σταματήσει και να θεσμοθετηθεί ο ρόλος της ΚΕΔΚΕ ως ισότιμου εταίρου της κυβέρνησης στις συζητήσεις για την εισοδηματική πολιτική και τα επιδόματα των εργαζομένων στους ΟΤΑ.

5.2 ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Στην περίπτωση διάλυσης μιας Δημοτικής Επιχείρησης θα πρέπει να θεσμοθετηθεί η πρόβλεψη της μεταβίβασης των υποχρεώσεων στους Δήμους μετόχους.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Μέσα στο Νοέμβριο ανοίγει το θέμα η Κυβέρνηση

Ριζικές αλλαγές στην περιφερειακή συγκρότηση της χώρας σχεδιάζει να επιφέρει το υπουργείο Εσωτερικών, τόσο όσον αφορά στον αριθμό των περιφερειών, όσο και στο μοντέλο διοίκησης. Στόχος των αλλαγών αυτών, σύμφωνα με δηλώσεις του υπουργού Εσωτερικών Κώστα Σκανδαλίδη, είναι η περιφέρεια να οργανωθεί ως μια ολοκληρωμένη κυβερνητική, διοικητική και αυτοδιοικητική βαθμίδα, ούτως ώστε, να είναι αυτοδύναμη και στον αναπτυξιακό τομέα. Η κυβέρνηση επιδιώκει το 4ο ΚΠΣ να σχεδιασθεί με βάση τη νέα περιφερειακή συγκρότηση. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του υπουργείου Εσωτερικών οι αλλαγές θα συζητηθούν κατ' αρχήν στο υπουργικό συμβούλιο μετά από εισήγηση του αρμοδίου υπουργού Κώστα Σκανδαλίδη εντός του Νοεμβρίου ή το αργότερο τον Δεκέμβριο και εν συνεχεία, αφού τεθούν σε ευρύ δημόσιο διάλογο με τα κόμματα, τους εμπλεκόμενους φορείς της Αυτοδιοίκησης (ΚΕΔΚΕ-ΕΝΑΕ) και άλλους ενδιαφερόμενους, θα διαμορφωθεί το σχετικό νομοσχέδιο προκειμένου να πάρει τον δρόμο της Βουλής. Ωστόσο οι πληροφορίες λένε ότι μέχρι τις εκλογές της ερχόμενης Άνοιξης δεν πρόκειται η κυβέρνηση να ανοίξει το θέμα του αριθμού των περιφερειών (δηλαδή το νέο χωροταξικό σχεδιασμό) για να μην προκληθούν αντιδράσεις από τις τοπικές κοινωνίες και τα κόμματα. Σύμφωνα με πληροφορίες από το υπουργείο Εσωτερικών και με βάση δηλώσεις του αρμοδίου υπουργού το τελευταίο διάστημα προκύπτει ότι, οι κυριότερες αλλαγές στην περιφερειακή συγκρότηση θα είναι οι εξής:

Έξι ή επτά οι περιφέρειες με υφυπουργούς

- Μείωση του αριθμού των περιφερειών από δέκα τρεις, που είναι σήμερα, σε έξι ή επτά. Αυτός θα είναι ο αριθμός, που προτίθεται να προτείνει το υπουργείο, χωρίς όμως να αποκλείεται στην πορεία του διαλόγου, όποτε αυτός αρχίσει, να αυξηθούν οι περιφέρειες κατά μια ή δύο το πολύ και να φθάσουν στις οκτώ. Σε κάθε περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, το χωροταξικό της νέας συγκρότησης θα είναι το τελευταίο που θα ρυθμισθεί.
- Στην περιφέρεια θα συναντώνται και η ανώ-

Του Πάνου Σώκου

τερη αυτοδιοικητική βαθμίδα και η κατώτερη βαθμίδα της κρατικής διοίκησης. Αυτό σημαίνει ότι:

- α) αφού γίνει ξεκαθάρισμα αρμοδιοτήτων και αποκέντρωση αρμοδιοτήτων της κρατικής διοίκησης στην περιφέρεια, οι κρατικές αρμοδιότητες θα ασκούνται από κυβερνητικό στέλεχος ενσωματωμένο στο κυβερνητικό σχήμα, δηλαδή από έναν υφυπουργό σε κάθε περιφέρεια.
- β) Ταυτόχρονα τα όρια της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης (σήμερα είναι στα όρια του νομού) επεκτείνονται στα όρια των νέων περιφερειών δεδομένου ότι το Σύνταγμα ορίζει, ότι οι τοπικές υποθέσεις διοικούνται από τους δυο βαθμούς αυτοδιοίκησης και δεν επιτρέπει τρίτο βαθμό.

Άμεσα αιρετό περιφερειακό συμβούλιο, έμμεση εκλογή περιφερειάρχη

- Θεσμοθετείται κατά κάποιο τρόπο η περιφερειακή αυτοδιοίκηση με συμβούλιο που θα εκλέγεται από το λαό με άμεση και καθολική ψηφοφορία και με αιρετό πρόεδρο που θα εκλέγεται από τους σύμβουλους (έμμεση εκλογή). Το περιφερειακό συμβούλιο θα έχει την ευθύνη της εξειδίκευσης του αναπτυξιακού σχεδιασμού στην περιφέρεια, την ευθύνη των αναπτυξιακών προγραμμάτων και θα ασκεί τις κρατικές αρμοδιότητες που θα του εκχωρηθούν.

Ο νομάρχης θα εκλέγεται με το περιφερειακό ψηφοδέλτιο

- Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση με τη σημερινή της μορφή, δηλαδή ως αυτόνομη βαθμίδα αυτοδιοίκησης, καταργείται και θα λειτουργεί ως θεσμός ενσωματωμένος στην Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση. Αυτό σημαίνει ότι, ο υποψήφιος νομάρχης θα εκλέγεται μέσω του περιφερειακού ψηφοδελτίου, θα ψηφίζεται όμως μόνο από τους ψηφοφόρους του νομού του και σε κάθε περίπτωση θα ελέγχεται από το περιφερειακό συμβούλιο. Όμως οι νομαρχιακές υπηρεσίες θα διοικούνται από αυτόν. Το υπουργείο Εσωτερικών, όπως είπε πρόσφατα στην γενική

συνέλευση της ΕΝΑΕ ο κ. Σκανδαλίδης, μελετά και το ενδεχόμενο να υπάρχει και νομαρχιακό συμβούλιο.

- Οι αλλαγές θα επεκταθούν και σε επίπεδο δήμων, αλλά όχι με τη μορφή του «Καποδιστρια», δηλαδή με νέες συνενώσεις δήμων. Τουλάχιστον, σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες, δεν είναι αυτός ο τωρινός στόχος της κυβέρνησης. Θα προωθηθεί το μοντέλο της διαδημοτικής συνεργασίας με την ίδρυση των Συμπολιτειών. Αυτό θα γίνει σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ και τις ΤΕΔΚ. Για το σκοπό αυτό θα καθιερωθούν κίνητρα και αντικίνητρα που θα καθιστούν σχεδόν υποχρεωτική τη συμμετοχή των δήμων στις Συμπολιτείες. Το υπουργείο Εσωτερικών προχωρά σε αυτή την κίνηση, επειδή θεωρεί, ότι σήμερα οι Καποδιστριακοί δήμοι δεν έχουν την δυνατότητα να συμμετάσχουν σε αναπτυξιακά προγράμματα, να οργανώσουν τεχνικές υπηρεσίες, να εκτελέσουν δημόσια έργα.
- Θα δημιουργούν δυο νέες μητροπολιτικές περιοχές (Αθήνα και Θεσσαλονίκη), που θα οργανωθούν στα πρότυπα της μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης. Στα πρότυπα αυτά θα οργανωθούν και οι νησιωτικές περιοχές.

Διαχωρισμός αρμοδιοτήτων

- Θα επανακαθορισθούν οι κρατικές και οι αυτοδιοικητικές αρμοδιότητες. Στην δευτεροβάθμια ή περιφερειακή αυτοδιοίκηση θα εκχωρηθούν τα περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα, η εξειδίκευση των περιφερειακών πολιτικών, η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, η εξυπηρέτηση των πολιτών, η αξιοποίηση των περιβαλλοντικών και πλουτοπαραγωγικών πόρων, η εφαρμογή πολιτικών στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας και τα προγράμματα τοπικής ανάπτυξης. Στο κράτος θα παραμείνουν οι αρμοδιότητες: του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού και της ανάπτυξης, των δημόσιων οικονομικών, της ασφάλειας της χώρας, της εξωτερικής πολιτικής, του εθνικού σχεδιασμού της πολιτικής προστασίας, των ελεγκτικών μηχανισμών, της διασφάλισης των δημόσιων αγαθών.

300.000.
επιπλέον στον
του

**Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
ΑΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ Ο.Τ.Α»
ΑΘΗΝΑ 27-28 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2003**

**000 ευρώ
προυπολογισμό
2004**

ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Τριακόσια εκατομμύρια ευρώ παραπάνω από πέρυσι αναμένεται να πάρει η Τοπική Αυτοδιοίκηση για το 2004 από τον κρατικό προϋπολογισμό, δηλαδή να αυξηθούν τα έσοδά της από την τακτική κρατική επιχορήγηση κατά 13,5%. Το συνολικό ποσό αναμένεται να ανέλθει σε 2.600 εκ. ευρώ, έναντι 2310 εκ. ευρώ του 2003. Αυτό είναι το πρώτο από δεδομένο, που προκύπτει από το προσχέδιο του Προϋπολογισμού του 2004. Είναι δηλαδή ο πιο «συγκεκριμένος καρπός» των πολυμήνων κινητοποιήσεων της Αυτοδιοίκησης της χώρας για τα οικονομικά προβλήματα των δήμων, των δεσμεύσεων που ανέλαβε ο ίδιος ο Πρωθυπουργός κατά τη συνάντησή του με την ΚΕΔΚΕ και των δεσμεύσεων που ανέλαβε η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών στο έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά, που πραγματοποιήθηκε στις 26-27 Αυγούστου.

Το δεύτερο δεδομένο είναι ότι ο υπολογισμός των ΚΑΠ γίνεται με βάση τα απολογιστικά στοιχεία του 2002. Η αποδοχή της πρότασης της ΚΕΔΚΕ από την Κυβέρνηση, διευκολύνει το έργο των δημοτικών αρχών, αφού θα ξέρουν από το Νοέμβριο κάθε χρόνου τι θα έχουν στη διάθεσή τους για να μπορούν να προγραμματίσουν για την επόμενη χρονιά.

Το επίσης σημαντικό όμως είναι ότι σταμάτησε το ανατολίτικο παζάρι, όπως είπε ο πρόεδρος της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλος μιλώντας στο έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, που χαρακτήριζε επί χρόνια τις σχέσεις κράτους και Αυτοδιοίκησης.

Το τρίτο δεδομένο, το οποίο προέκυψε μετά

τις κινητοποιήσεις της Αυτοδιοίκησης για τα οικονομικά, που είχαν σαν αποκορύφωμα τη συνάντηση με το Πρωθυπουργό και την πραγματοποίηση του εκτάκτου συνεδρίου, είναι ότι έσπασε η σιωπή που υπήρχε γύρω από τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης. Βγήκαν στο φως τα στοιχεία για την εισροή πόρων προς την Αυτοδιοίκηση, απομυθοποιώντας έτσι το σύνθημα επιχείρημα ότι οι δήμαρχοι παίρνουν πολλά λεφτά, αλλά είναι κακοί διαχειριστές.

Τέταρτον, ξεκαθαρίστηκε ότι, οι νέες αρμοδιότητες, ΚΕΠ, Βοήθεια στο Σπίτι, σχολικοί φύλακες, θα έχουν διακριτή και εκτός ΚΑΠ χρηματοδότηση, ενώ παραμένει ανοικτό το θέμα της δημοτικής αστυνομίας.

Πέμπτον, παραμένει αδιευκρίνιστο και «σκοτεινό» τι θα γίνει με τα Παρελθόντα Οικονομικά Έτη, το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας, καθώς και με το ποσοστό απόδοσης των τελών κυκλοφορίας, αν δηλαδή θα αποδοθούν στο 50%.

Έκτον, με τη ρύθμιση χρεών που γίνεται, παίρνουν προσωρινή ανάσα πολλοί δήμοι που βρίσκονται ήδη στα πρόθυρα χρεοκοπίας.

Έβδομον, για μία ακόμη φορά – αλλά φαίνεται τελευταία – υπάρχει δέσμευση ότι θα προχωρήσει το δεύτερο 50% του ΕΠΤΑ, το οποίο θα γίνει μόνιμο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αυτοδιοίκησης.

Όγδοον, άρχισε να τίθεται στο τραπέζι των συζητήσεων μεταξύ Αυτοδιοίκησης και κεντρικής διοίκησης το θέμα φορολογικής μεταρρύθμισης, της οικονομικής αυτοτέλειας και αυτοδυναμίας της Αυτοδιοίκησης. Βέβαια είναι θολό και γενικόλογα ακόμη το τοπίο τουλάχιστον εκ μέρους της Κυβέρνη-

σης, για το τι ακριβώς υποδηλώνουν οι παραπάνω έννοιες στην πράξη.

Σαφώς όλα τα παραπάνω στοιχεία μετρούν στο «θετικό ισοζύγιο» και για την Κυβέρνηση αλλά και την Αυτοδιοίκησης, αρκεί βέβαια όπως λένε οι δήμαρχοι, να αποτυπωθούν και στα αναλυτικά στοιχεία του προϋπολογισμού και σε συγκεκριμένους κωδικούς, για να υπάρξει έτσι πλήρης ταύτιση των «ειδωμένων» της και των «πεπραγμένων».

Όμως σαφές είναι επίσης ότι αν δεν είχε ξεσηκωθεί η Αυτοδιοίκηση, και μάλιστα με σούντος του καλοκαιριού, δεν θα ήταν γραμμένα στον προϋπολογισμό τα νούμερα, που έχουν εγγραφεί σήμερα.

Τι λένε οι αριθμοί

Σύμφωνα λοιπόν με τα διαθέσιμα στοιχεία και τις συμφωνίες που έχουν προκύψει μετά από πολυώρες συναντήσεις και συζητήσεις του προεδρείου της ΚΕΔΚΕ με την ηγεσία του υπουργείου Εσωτερικών, οι πόροι συνολικά θα κινηθούν σε ένα ελάχιστο επίπεδο: 1750 εκ. ευρώ, συν 862 εκ. ευρώ ΣΑΤΑ, δηλαδή σε 2.612 εκ. ευρώ. Η εξασφαλισμένη δηλαδή αύξηση σε σχέση με πέρυσι είναι 300 εκ. ευρώ.

Για το 2004 το ποσό για τους παιδικούς σταθμούς και τα σχολεία είναι 132 εκ. ευρώ, ενώ για τα ΚΕΦΟ είναι 39 εκ. ευρώ. Και τα δύο παραπάνω ποσά θα είναι διακριτοί κωδικοί. Για τη δημοτική αστυνομία αναμένεται να δοθούν 20 εκ. ευρώ, ενώ έχει ξεκαθαριστεί ότι οι επτακόσιοι δημοτικοί α-

στινομικοί, που πρόκειται να προσληφθούν με το διαγωνισμό, που είναι σε εξέλιξη, κατά το διάστημα εκπαίδευσής τους θα μισθοδοτούνται με κρατική δαπάνη. Η μετά την εκπαίδευση χρηματοδότηση παραμένει ανοικτό και υπό διαπραγμάτευση θέμα και για τις δύο πλευρές.

Για τους σχολικούς φύλακες, επειδή είναι νέα αρμοδιότητα, ως τέτοια εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση του προγράμματος, που για τρεις χιλιάδες θέσεις απαιτούνται 60 εκ. ευρώ.

Επίσης για τα ΚΕΠ η χρηματοδότηση θα είναι ξεχωριστή κυρίως από το Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας, ενώ με χρηματοδότηση – και ως νέα αρμοδιότητα – θα αντιμετωπιστεί και το «Βοήθεια στο Σπίτι».

Αγκάθι τα ΠΟΕ και τα τέλη κυκλοφορίας

Ανοικτό παραμένει ωστόσο το θέμα της απόδοσης πόρων από Παρελθόντα Οικονομικά Έτη. Σύμφωνα με στοιχεία που υπάρχουν στο προσχέδιο του προϋπολογισμού, υπάρχουν δύο κονδύλια στους φόρους των ΠΟΕ, οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι. Την Αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με εκτιμήσεις, αφορούν οι άμεσοι φόροι των Παρελθόντων Οικονομικών Ετών, που είναι συνολικά 1.600 εκ. ευρώ. Από αυτά, σύμφωνα με τη δέσμευση εφαρμογής του 1828, στην Αυτοδιοίκηση ανήκει – κατά ορισμένους το 20%, δηλαδή 320 εκ. ευρώ, κατά άλλους μικρότερο ποσοστό. Σε κάθε περίπτωση το θέμα θα αποτελέσει αντικείμενο διαλόγου μεταξύ ΚΕΚΔΕ,

υπουργείων Εσωτερικών και Οικονομικών. Υπενθυμίζεται ότι η ΚΕΔΚΕ διεκδικεί τη σταδιακή απόδοση των χρημάτων αυτών σε βάθος πέντε ετών, προκειμένου να υλοποιηθούν προγράμματα και πολιτικές που θα συμφωνηθούν μεταξύ Κυβέρνησης και ΚΕΔΚΕ σε τομείς όπως ενίσχυσης των ορεινών, νησιωτικών και μειονεκτικών περιοχών, απασχόλησης, προστασίας του περιβάλλοντος κ.α.

Αξεκαθάριστο επίσης παραμένει το θέμα των τελών κυκλοφορίας, αν δηλαδή θα αποδοθεί στην Αυτοδιοίκηση το 50%, ή αν θα εξακολουθήσει να αποδίδεται το 28,8%. Με βάση το 28,8% η Αυτοδιοίκηση αναμένεται να εισπράξει από τα τέλη κυκλοφορίας για το 2004 – με βάση τα απολογιστικά στοιχεία του 2002- 181,4 εκ. ευρώ.

Κατά τις συζητήσεις όμως, που έχουν γίνει στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, έχει τονιστεί από όλες τις πλευρές ότι πρέπει να σταματήσει αυτή η λαθροχειρία σε βάρος της Αυτοδιοίκησης. Οι αποφάσεις της ΚΕΔΚΕ για μειωμένη κατά 12,5% απόδοση των τελών κυκλοφορίας ως συμβολή στη σύγκλιση, ήταν για δύο χρόνια. Όμως τα δύο γίνανε τέσσερα, έξι χρόνια. Το ποσοστό 12,5%, που εξακολουθεί να αφαιρείται, δεν υπάρχει κανένας λόγος και καμία δικαιολογία για να συνεχιστεί. Επομένως πρέπει να αποδοθεί στην Αυτοδιοίκηση το 50% των τελών κυκλοφορίας, που ανέρχονται συνολικά σε 246 εκ. ευρώ.

Με βάση τα παραπάνω μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι οι περισσότερες δεσμεύσεις του υπουργού Εσωτερικών, και τα περισσότερα από τα εννιά συν ένα σημεία που είχε θέσει

η ΚΕΔΚΕ στο έκτακτο συνέδριο φαίνεται να υλοποιούνται, αν φυσικά, αποτυπωθούν και σε συγκεκριμένα νούμερα στον προϋπολογισμό του 2004.

Βέβαια στο οικονομικό πακέτο πρέπει να υλοποιηθεί και η ρύθμιση για τα χρέη των Δήμων, που αναμένεται να ψηφιστεί σύντομα από τη Βουλή και θα ανακουφίσει προσωρινά πολλούς δήμους.

Συμπερασματικά λοιπόν «τούτο τον χειμώνα άντε τον πηδήξαμε». Το μετά όμως παραμένει ανοικτό. Το «συν ένα» σημείο, που έχει θέσει το έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ προς το παρόν παραμένει ανενεργές, αλλά βασικό αίτημα της Αυτοδιοίκησης: Την άμεση δηλαδή οργάνωση ενός αποτελεσματικού διαλόγου ανάμεσα στην Κυβέρνηση, τα πολιτικά κόμματα και την Αυτοδιοίκηση με κατάληξη μια εθνική συμφωνία για το τι Αυτοδιοίκηση θέλουμε, ποιο ρόλο θα διαδραματίσει στο πολιτικό διοικητικό σύστημα της χώρας και με ποιους πόρους. Στο τακτικό συνέδριο της Θεσσαλονίκης είναι σίγουρο ότι το αίτημα αυτό θα επικαιροποιηθεί. Όπως σίγουρο είναι ότι αν η Αυτοδιοίκηση αρκестεί στις πρόσκαιρες λύσεις και δεν διεκδικήσει τώρα, μια ουσιαστική οικονομική μεταρρύθμιση με αναδιανομή φορολογικών πόρων και χωρίς επιπλέον επιβάρυνση του πολίτη, που θα κατοχυρώνει την οικονομική της αυτοδυναμία και αυτοτέλεια, αλλά και ουσιαστικό ρόλο στον οικονομικό προγραμματισμό και την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, η ταφόπλακα στην υπόθεση της πραγματικής αποκέντρωσης με Αυτοδιοίκηση, δεν θα φαντάζει απλώς, αλλά, θα είναι αναπόφευκτη...

ΕΚΤΑΚΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΔΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Κερδισμένη η Αυτοδιοίκηση

Το Συνέδριο καταγράφηκε ως σημαντικό πολιτικό γεγονός που σηματοδοτεί το μέλλον του θεσμού της Αυτοδιοίκησης

Το έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά των ΟΤΑ πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 26 και 27 Αυγούστου 2003, σε μια κρίσιμη περίοδο για το θεσμό της Αυτοδιοίκησης και μετά από τρίμηνη κινητοποίησή της προκειμένου να αποφευχθεί το οικονομικό αδιέξοδο, στο οποίο όδευαν οι περισσότεροι δήμοι της χώρας.

Το έκτακτο συνέδριο συγκλήθηκε για δύο κυρίως λόγους: Πρώτον, γιατί ο βασικός νόμος για τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, ο Ν. 1828/89 πήγαινε ρητά και σιωπηρά προς κατάργηση, γεγονός που επιβεβαιώθηκε από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό κατά τη συνάντησή του με την ηγεσία της ΚΕΔΚΕ, και δεύτερον, γιατί το οικονομικό αδιέξοδο των δήμων ήταν γενικευμένο, μεγάλο και επικίνδυνο για τη ίδια τη βιωσιμότητα του θεσμού.

Από τις εργασίες του, το συνέδριο, καταγράφηκε ως σημαντικό πολιτικό γεγονός, όχι μόνο γιατί παραβρέθηκαν όλα τα κόμματα σε επίπεδο αρχηγών, αλλά και για δύο ακόμη σημαντικούς λόγους.

Γιατί, η Κυβέρνηση, δια στόματος του υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Κ. Σκανδαλίδη, αναγνώρισε το μέγεθος του προβλήματος και κατέθεσε συγκεκριμένες δεσμεύσεις, πολλές από τις οποίες φαίνεται, από τις εξελίξεις που ακολούθησαν, ότι θα γίνουν πρά-

ξη. Και επίσης ότι «οπισθοχώρησε» σε ό,τι αφορά την, τουλάχιστον άμεση, αλλαγή του 1828/89.

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι από όλο το φάσμα του πολιτικού κόσμου της χώρας αναγνωρίστηκε η ανάγκη σύγκλισης της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την Αυτοδιοίκηση των σύγχρονων αναπτυγμένων κοινωνιών, πράγμα που επιβάλει και τη θεσμική αναβάθμισή της και την εκχώρηση των αναγκαίων πόρων για την απο-

τελεσματική λειτουργία της, ως ο εγγύτερος στον πολίτη φορέας άσκησης εξουσίας.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, η εκτίμηση όλων είναι ότι, η Αυτοδιοίκηση βγήκε κερδισμένη από αυτό το συνέδριο όχι μόνο μεσοπρόθεσμα, αλλά και μακροπρόθεσμα και αυτό το κέρδος καλείται να το διατηρήσει και να το αξιοποιήσει στο έπακρον, ενόψει των αλλαγών που δρομολογούνται για το θεσμό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Τάχιστα εφαρμογή συστήματος πλήρους προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου

Την τάχιστα εφαρμογή συστήματος πλήρους προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου για οποιαδήποτε δαπάνη για κάθε όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ζήτησε ο πρόεδρος της Βουλής κ. Απ. Κακλαμάνης, μιλώντας στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι αυτό αποτελεί εκκρεμότητα της εκτελεστικής και νομοθετικής εξουσίας. Ο κ. Κακλαμάνης ζήτησε επίσης και από τους αιρετούς της Αυτοδιοίκησης να μην επιτρέψουν το διασυρμό των δημοκρατικών πολιτικών αξιών, των θεσμών και των προσώπων της Αυτοδιοίκησης, εξαιτίας της συμπεριφοράς ελαχίστων που επιμένουν να λειτουργούν με αδιαφάνεια. Επίσης ζήτησε να εφαρμοστεί επιτέλους ο Νόμος 1828/89. Αναλυτικά ο πρόεδρος του Βουλής είπε τα εξής:

«Εκ μέρους της Βουλής των Ελλήνων και προσωπικώς σας ευχαριστώ για την πρόσκληση στο συνέδριό σας. Το συνέδριο αυτό συνέρχεται σε μία ιδιαίτερη κρίσιμη περίοδο για την πορεία του θεσμού της Αυτοδιοίκησης, η οποία αποτελεί βασικό και αναντικατάστατο πυλώνα για την οικοδόμηση του σύγχρονου κράτους, μίας ανεπτυγμένης κοινωνίας, μίας ολοκληρωμένης δημοκρατίας.

Η θεσμική αναβάθμιση της Αυτοδιοίκησης,

που έχει αναμφισβήτητα σημειωθεί τις τελευταίες δεκαετίες, αποτελεί και το μέτρο της ευθύνης όλων μας για να συνεχίσουμε με ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία αυτήν την πορεία. Νέοι ορίζοντες πλέον ανοίγονται για τον ίδιο τον θεσμό, ο οποίος πρέπει να αποτελέσει την κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης του τόπου μας στις σύγχρονες ευρωπαϊκές και διεθνείς συνθήκες. Γιατί, παρά την επιτυχημένη πορεία της χώρας μας μετά την μεταπολίτευση που μας οδήγησε να απολαμβάνουμε ως πολίτες τα αγαθά της πληρέστερης δημοκρατίας και η Ελλάδα να καταλάβει πρωταγωνιστική θέση στη σύγχρονη Ευρώπη, πολλά προβλήματα εξακολουθούν να υφίστανται. Τα φαινόμενα της περιφερειακής ανισότητας, της υποβάθμισης της ποιότητας ζωής των πολιτών, της καταστροφής του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, δεν οφείλονται μόνο στις παρενέργειες του οικονομικού συστήματος μέσα στο οποίο λειτουργούμε, αλλά και στην παθογένεια της οργάνωσης του κράτους μας. Στη γραφειοκρατία, στην επικάλυψη αρμοδιοτήτων, στην καθυστέρηση μεταφοράς των αναγκαίων πόρων προς την Αυτοδιοίκηση. Το τελευταίο αυτό γεγονός συνδέεται άμεσα με το γενικότερο πρόβλημα της οικονομικής αυτοτέλειας του αυτοδιοικητικού θε-

σμού, γι' αυτό δικαιολογούνται πλήρως νομίζω οι διαμαρτυρίες της Αυτοδιοίκησης, όταν όπως είναι γνωστό μεταφέρονται σε αυτήν αρμοδιότητες που δεν συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους. Είμαι βέβαιος ότι οι διαμαρτυρίες αυτές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα τις κατανοήσουμε όλοι - και πιστεύω και η κυβέρνηση - όσοι αντιλαμβανόμαστε τις συνέπειες του προβλήματος στην ποιότητα των υπηρεσιών προς τους πολίτες, την απρόσκοπτη λειτουργία και το κύρος γενικότερα του αυτοδιοικητικού θεσμού.

**Να εφαρμοστεί
επιτέλους ο Ν.1828**

Μιλώντας ειδικότερα ως Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, οφείλω να πω ότι οι νόμοι ψηφίζονται για να εφαρμόζονται και ο νόμος 1828 πρέπει ύστερα από δέκα πέντε ολόκληρα χρόνια, κάτι που βαρύνει όλες τις κυβερνήσεις που ήταν στο διάστημα αυτό, να αρχίσει επιτέλους να εφαρμόζεται.

Όμως θα πρέπει να δούμε και μια άλλη όψη του μεγάλου αυτού προβλήματος και θέλω να μου επιτρέψετε με την ίδια ειλικρίνεια και ευθύτητα να αναφερθώ και

στην άλλη αυτή πλευρά. Ήδη ο πρόεδρος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής, αναφέρθηκε πολύ σωστά στην συστηματική επιχείρηση διασυρμού γενικότερα της πολιτικής, είτε αφορά την κεντρική πολιτική σκηνή, είτε την περιφερειακή σκηνή, την Τοπική, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Δεν είναι τυχαίο. Αυτό το γεγονός προκύπτει ως αποτέλεσμα της βούλησης, παραγόντων που ελέγχουν, Μέσα Ενημέρωσης, τμήμα της επίσημης αλλά και της ανεπίσημης παραοικονομίας του τόπου, η επιρροή των οποίων διακλαδώνεται σε τομείς όπου μπορούν να έχουν πρόσβαση στην κοινή γνώμη, όπως είναι οι αθλητικοί, οι ποδοσφαιρικοί και άλλοι σύλλογοι, οι οποίοι θέλουν να κατακρημνίσουν, να υπονομεύσουν, να εξαφανίσουν από τη συνείδηση του λαού την άμεση σχέση που συνδέει τον πολίτη, τον λαό με τους αιρετούς του εκπροσώπους.

Σε αυτήν την προσπάθεια πρέπει να υπάρξει απάντηση. Απάντηση όχι λόγων αλλά έργων. Νομίζω ότι η ίδια η Αυτοδιοίκηση αδυνατεί να διαχειριστεί σωστά υφιστάμενους πόρους, είτε επειδή δε διαθέτει - και εδώ υπάρχει συνευθύνη και της Κεντρικής Διοίκησης - μηχανισμούς άντλησης εσόδων από μη κρατικές πηγές, είτε γιατί εμφοιλωρεί στις ενέργειες προσώπων και παρατάξεων η μικροκομματική σκοπιμότητα, οι πελατειακές σχέσεις και, όπως συμβαίνει και στην Κεντρική Διοίκηση, έτσι και στην Αυτοδιοίκηση υπάρχουν και τα κρούσματα της ανώμαλης διαχείρισης.

Νομίζω ότι ο πολιτικός κόσμος, όσοι υπηρετούμε το δημόσιο συμφέρον, προσβλέποντας στον έπαινο του Δήμου και μόνο, νομίζω, ότι θα πρέπει να προχωρήσουμε ξεχωρίζοντας τους δρόμους μας και μη καλύπτοντας, σε ένα κλίμα

ψευτοαλληλεγγύης, το οποίο, εγώ τουλάχιστον, ποτέ δεν μπόρεσα να κατανοήσω, όσους κινούν τα νήματα αυτής της συστηματικής προσπάθειας απαξίωσης του πολιτικού κόσμου. Όπως οφείλουμε να δράσουμε λοιπόν στην κεντρική πολιτική σκηνή, δεν είναι δυνατόν να αφήνουμε να συνεχίζεται και στις τοπικές κοινωνίες η γενίκευση και ο διασυρμός των δημοκρατικών πολιτικών αξιών, των θεσμών και των προσώπων συλλήβδην και αθρόως της Αυτοδιοίκησης εξαιτίας της συμπεριφοράς ελαχίστων, που επιμένουν να λειτουργούν με αδιαφάνεια, να διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα με απευθείας αναθέσεις, με καταμήσεις έργων, με παράνομες προσλήψεις με αυθαίρετες διακρίσεις σε βάρος των πολιτών. Δεν υπάρχουν τέτοια κρούσματα; Ασφαλώς υπάρχουν και δεν αντιλαμβάνομαι γιατί θα πρέπει αυτά να αφήνονται προς αξιοποίηση αυτών, που συστηματικώς υπονομεύουν τη σχέση λαού και αιρε-

τών εκπροσώπων του, είτε πρόκειται για το Εθνικό Κοινοβούλιο, είτε πρόκειται για την Τοπική ή την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.

Επιτέλους, όπως ο Πρόεδρος της Βουλής ή οποιοσδήποτε Υπουργός για να δαπανήσει έστω και ένα ευρώ χρειάζεται τη προσυπογραφή του Παρέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, νομίζω ότι το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και με τον Δήμαρχο, τον Νομάρχη και με οποιοδήποτε Όργανο της Αυτοδιοίκησης. Η εκκρεμότητα αυτή για την οποία μέρος μόνο της ευθύνης βαρύνει την Αυτοδιοίκηση, την ευθύνη έχει και η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία σε αυτό, πρέπει να την αντιμετωπίσουμε αλλά δεν μπορεί να αποτελεί άλλοθι ώστε το κράτος να αδιαφορεί και να μην αποδίδει ό,τι για λογαριασμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των τοπικών κοινωνιών εισπράττει από τους φορολογούμενους πολίτες.

Είναι λοιπόν, αναγκαίο, η συζήτηση στο συνέδριό σας - επιτρέψτε μου αυτήν την άποψη - να συνδυάσει την μαχητική διεκδίκηση, όπως άκουσα και σωστά, των αρμοδιοτήτων και των πόρων από την κεντρική εξουσία, με τη δημιουργική αυτοκριτική που θα οδηγήσει στη θεραπεία των αδυναμιών της λειτουργίας του ίδιου του θεσμού σε ότι αφορά τα οικονομικά.

Είμαι βέβαιος ότι θα ανταποκριθείτε για ακόμα μία φορά στις προσδοκίες του ελληνικού λαού και στην ανάγκη για την περαιτέρω αναβάθμιση του κύρους και του ουσιαστικού ρόλου της Αυτοδιοίκησης μέσα από τις εργασίες του συνεδρίου σας. Η Βουλή των Ελλήνων, τις όποιες προτάσεις και συμπεράσματά σας, να είστε βέβαιοι ότι θα τα δεχτεί με ενδιαφέρον και θα φροντίσει να φτάσουν όχι απλώς σε ενημέρωση, αλλά να φτάσουν πειστικά προς

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Επανίδρυση του κράτους, αναβάθμιση της Αυτοδιοίκησης

Συνέδριο που ήρθε να αντιμετωπίσει καταστάσεις έκτακτης ανάγκης για την Αυτοδιοίκηση χαρακτήρισε ο πρόεδρος της ΝΔ Κ. Καραμανλής, το έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά των δήμων.

Καταστάσεις, που όπως είπε, «δημιουργήθηκαν και εξακολουθούν να δημιουργούνται σε βάρος της Αυτοδιοίκησης από τις πράξεις, τις παραλείψεις, αλλά και τις μεθοδεύσεις της κυβέρνησης».

Το συνέδριο είτε κατέστη επιβεβλημένο για δύο εξαιρετικά σοβαρούς λόγους. «Πρώτον, εξαιτίας των οξυμένων οικονομικών προβλημάτων, εξαιτίας του οικονομικού στραγγαλισμού – αυτή είναι η πραγματικότητα – των Δήμων και των Κοινοτήτων, εξαιτίας της υπεξαίρεσης πόρων που καταβάλλονται από τους πολίτες για λογαριασμό τους.

Δεύτερον, εξαιτίας του ελλείμματος συνεργασίας, του ελλείμματος συνεννόησης, του ελλείμματος διαλόγου, σε ότι αφορά τις θεσμικές αλλαγές που απαιτούνται για την ουσιαστική αναβάθμιση της Αυτοδιοίκησης». Αναφερόμενος ο κ. Καραμανλής «στο κυβερνητικό πρόγραμμα της ΝΔ» είπε ότι βασική προτεραιότητα είναι η μετάβαση σε ένα κράτος αυξημένων δυνατοτήτων, η επανίδρυση του κράτους.

Προσπαθήσαμε τη Συνταγματική κατοχύρωση του Γ' βαθμού

«Γνωρίζετε, είτε, άλλωστε ότι επίμονα και έγκαιρα και όχι την τελευταία στιγμή, προτεί-
νουμε ουσιώδεις και δημιουργικές μεταρρυθ-

μίες. Για την απελευθέρωση των δημιουργικών δυνάμεων της κοινωνίας, από τον συντηρητισμό του κατεστημένου. Για τη δημοκρατική οργάνωση του κράτους και τις θεσμικές αλλαγές που απαιτούνται. Για το ρόλο της αιρετής περιφέρειας και τη συγκρότηση αναπτυξιακών οργανισμών περιφέρειας, με στόχο την δυναμική και ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη.

Για την ουσιαστική αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τη μεταφορά των κέντρων λήψεων των αποφάσεων πιο κοντά στην κοινωνία, πιο κοντά στον άνθρωπο, πιο κοντά στον πολίτη.

Αναπτύξαμε κατά την διάρκεια της διαδικασίας για την αναθεώρηση του Συντάγματος μία συστηματική προσπάθεια για την συνταγματική κατοχύρωση του Γ' Βαθμού της Αυτοδιοίκησης. Προσκούσαμε ωστόσο στην αλαζονική και αυταρχική νοοτροπία της κυβέρνησης, τον συντηρητισμό της, στην αδυναμία της να αντιληφθεί τα ευρωπαϊκά δεδομένα και τις σύγχρονες τάσεις.

Διακηρύσσει τώρα η κυβέρνηση ότι θέλει αλλαγές, ότι σχεδιάζει θεσμοθέτηση της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, αλλά ως μετεξέλιξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, με ενσωματωμένες τις σημερινές Νομαρχίες και νομαρχιακές υπηρεσίες σε αυτήν. Ότι θέλουν τους Νομάρχες εκτελεστικά όργανα, ότι μεθοδεύουν υποχρεωτικές και από πάνω καθορισμένες συμπολιτείες».

Ο πρόεδρος της ΝΔ σημείωσε ότι βασική αρχή και δέσμευσή του κόμματός του για την νέα διακυβέρνηση είναι ο ουσιαστικός διάλογος με όλους τους εκπροσώπους της Αυτοδιοίκησης, η ειλικρινής συνεννόηση και η δημιουργική σύνθεση απόψεων και ιδεών.

Ο «Καποδίστριας» απέτυχε, τώρα φαίνεται το δίκιο μας

Αναφερόμενος στον «Καποδίστρια» είπε: «Τονίσαμε τότε ότι το σχέδιο αυτό ήταν προορισμένο να αποτύχει εξαιτίας της προχειρότητας και εξαιτίας του ότι δεν υπήρχαν έστω και οι ελάχιστες εγγυήσεις, που απαιτούνταν για την εφαρμογή του. Τώρα φαίνεται πόσο δίκιο είχαμε, πόσο η κυβέρνηση φάνηκε αναξιόπιστη». Αναφερόμενος στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι δήμοι της χώρας, είπε ότι, είναι οξύτατα και ότι δεν είναι καινούργια. Και διαπίστωσε ότι:

Η αυτονόητη, η επιτακτική υποχρέωση της Πολιτείας να διασφαλίσει την πλήρη οικονομική αυτοτέλειά τους, λησμονήθηκε από την κυβέρνηση.

Οι αρμοδιότητες του κράτους που μεταβιβάζονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι ανάγκη να συνοδεύονται από τους αναγκαίους πόρους έτσι, ώστε, να μπορεί η Αυτοδιοίκηση

να ανταποκρίνεται σε αυτά που αναλαμβάνει και όχι να εκτίθεται και να δυσφημείται. «Επιβάλλεται, είτε, άμεση εκπλήρωση των νομοθετημένων και οφειλόμενων οικονομικών υποχρεώσεων του κράτους προς τους ΟΤΑ. Τι έγινε; Ενώ τότε πριν από 2,5 χρόνια τον Φεβρουάριο του 2001 ο Πρωθυπουργός δεσμευόταν στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ ότι θα εφαρμόσει στο σύνολό του το νομοθετικό πλαίσιο χρηματοδότησης της Αυτοδιοίκησης, τίποτα δεν έκαναν πράξη. Αντιθέτως, με την πολιτική που ακολουθήθηκε στη συνέχεια η οικονομική κατάσταση των Δήμων επιδεινώθηκε, χειρότερησε.

Η κυβέρνηση υπεξαιρεί τους πόρους της Αυτοδιοίκησης

Αναφερόμενος ο πρόεδρος της αξιωματικής αντιπολίτευσης στα αίτια που δημιούργησαν αυτήν τη εκρηκτική κατάσταση τα κατέγραψε ως εξής:

«Πρώτον, το ΕΠΤΑ, η πολυδιαφημισμένη προίκα της Αυτοδιοίκησης για τον Καποδίστρια ουδέποτε λειτούργησε όπως ακριβώς είχε προδιαγραφεί. Αντιθέτως, όπως προανέφερα, η κυβέρνηση δε σέβεται το νόμο που η ίδια έχει ψηφίσει και το πρόγραμμα χρηματοδοτείται σήμερα μονομερώς από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Δεύτερον, από το πριμ παραγωγικότητας στους υπαλλήλους των ΟΤΑ, το οποίο η κυβέρνηση είχε δεσμευτεί, αλλά αρνείται να καταβάλλει, οι Δήμοι επιβαρύνονται τουλάχιστον με 100.000.000.000 δραχμές.

Τρίτον, το επιτόκιο Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, από το οποίο δανείζονται οι Δήμοι, είναι υψηλότερο από το τραπεζικό.

Τέτατον, δεν έχει ακόμα αρχίσει η υλοποίηση του μνημονίου συνεργασίας μεταξύ Δήμων, Υπουργείου Εσωτερικών και ΑΘΗΝΑ 2004, ύψους 140.000.000.000 δραχμών που αφορούσε τους Ολυμπιακούς Δήμους.

Πέμπτον, μια σειρά από αρμοδιότητες και δράσεις, μια σειρά δηλαδή από υποχρεώσεις, που είχαν τα Υπουργεία και οι κρατικοί Οργανισμοί, για την συντήρηση και τα λειτουργικά έξοδα σχολείων, νηπιαγωγείων, παιδικών

σταθμών, για την εξυπηρέτηση αλλοδαπών, για τα στάδια, για τη Δημοτική Αστυνομία, για τα ΚΕΠ, μεταβιβάζονται στους Δήμους χωρίς όμως να μεταφέρονται και οι αντίστοιχοι πόροι. Η κυβέρνηση για να κρύψει τα τεράστια κρατικά ελλείμματα, για να δημιουργήσει πλασματικά εξωραϊσμένη εικόνα στον προϋπολογισμό, μεταφέρει υποχρεώσεις των Υπουργείων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς να διαθέτει τους αναγκαίους πόρους.

Έκτον, η κυβέρνηση δεν αποδίδει στην Αυτοδιοίκηση τους θεσμοθετημένους πόρους, αυτούς που προβλέπονται από τον 1828. Από τα τέλη κυκλοφορίας αποδίδει στην Αυτοδιοίκηση μόνο το 28,8%, χονδρικά το 29% αντί του προβλεπόμενου 50%. Παραβιάζει κατάφορα το νομοθετικό πλαίσιο για την χρηματοδότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αναγκάζει τους Δήμους να καταφεύγουν στον δανεισμό. Αποτέλεσμα; Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης σήμερα χρωστούν περίπου 4.500.000.000 €, με άλλα λόγια περίπου 1.500.000.000.000 δραχμές.

Την ίδια στιγμή το κράτος χρωστά και η κυβέρνηση αρνείται να αποδώσει στους Δήμους περίπου 3.000.000.000 €, αυτά για τα οποία μιλήσατε πριν από λίγο, που σημαίνει περίπου πάλι 1.000.000.000.000 δραχμές. Αυτό ακριβώς σημαίνει ότι η κυβέρνηση δημιουργεί και μεταθέτει στις επόμενες κυβερνήσεις ένα ακόμα τεράστιο κρυφό χρέος, σημαίνει κατάφορη παραβίαση του άρθρου 102 του Συντάγματος και βέβαια κατάφορη παραβίαση του Ν.1828/89. Σημαίνει ότι, η κυβέρνηση εισπράττει για λογαριασμό των Δήμων, αλλά δεν τους αποδίδει τους πόρους που δικαιούται.

Οι δέκα προτάσεις της ΝΔ για την Αυτοδιοίκηση

Τέλος ο Κ. Καραμανλής παρουσίασε τις προτάσεις του κόμματός του που περικλείονται στο τρίπτυχο επανίδρυση του κράτους, προώθηση της αποκέντρωσης και γενναία αναβάθμιση της Αυτοδιοίκησης.

Για την επίτευξη αυτού το στόχου, «που, όπως είπα, αυτονόητα είναι και κυβερνητικές

δεσμεύσεις μας», απαιτούνται:

Πρώτον, έγκαιρη και πιστή απόδοση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση όλων των θεσμοθετημένων πόρων, άμεση και πλήρη εφαρμογή του νόμου από το τρέχον οικονομικό έτος.

Δεύτερον, άμεση απόδοση ολόκληρου του ποσοστού των τελών κυκλοφορίας.

Τρίτον, άμεση εφαρμογή του νόμου για το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποδέσμευση του υπόλοιπου 50%, έτσι ώστε στο τέλος του χρόνου να δημοπρατηθούν από τους Δήμους αντίστοιχης έκτασης έργα.

Τέτατον, πιστή τήρηση του άρθρου 102 του Συντάγματος, ώστε όλες οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να συνοδεύονται από τους αντίστοιχους πόρους.

Πέμπτον, ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των οικονομικών των Δήμων με την υπαγωγή στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου δαπανών, συμβάσεων, αναθέσεων.

Έκτον, εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών των ΟΤΑ, εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος και αξιολόγηση της οικονομικής τους θέσης με αντικειμενικά κριτήρια.

Έβδομον, θεσμοθέτηση δυνατότητας είσπραξης πόρων από την ίδια την Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσω μιας συνολικής μεταρρύθμισης του φορολογικού συστήματος, χωρίς όμως περαιτέρω φορολογική επιβάρυνση των πολιτών.

Όγδοον, απλούστευση των διαδικασιών, διευκόλυνση και στήριξη της συμμετοχής των Δήμων στις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις. Για αυτό το σκοπό πρέπει να δημιουργηθεί ένα γραφείο ενημέρωσης και σύνταξης μελετών για λογαριασμό των Δήμων σε κάθε Νομό της χώρας.

Ένατον, μεταφορά της υποχρέωσης αποζημιώσεων για απαλλοτριούμενα οικοπέδα λόγω ρυμοτομίας από τους Δήμους στο Δημόσιο, το οποίο εξάλλου λαμβάνει και τις σχετικές αποφάσεις.

Δέκατον, ψήφιση νέου και πρωτοποριακού Κώδικα, αυτού που θα προκύψει μετά από ουσιαστικό διάλογο στον οποίο αυτονόητα θα συμμετέχουν οι εκπρόσωποι της Αυτοδιοίκησης και όλων των πολιτικών κομμάτων.

ΑΛΕΚΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ

Παγιωμένη και προκλητική η υποχρηματοδότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με κριτική προς την ΚΕΔΚΕ ξεκίνησε την ομιλία της η γενική γραμματέας του ΚΚΕ κ. Αλέκα Παπαρήγα, γιατί δεν προχώρησε ως όφειλε σε κινητοποιήσεις, ούτε άσκησε ουσιαστική πίεση στην κυβερνητική πολιτική, στις επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έρχονται σε αντίθεση με τα συμφέροντα του θεσμού, ενώ αντίθετα λειτούργησε σε κλίμα συναίνεσης.

Σε ότι αφορά την όξυνση του οικονομικού προβλήματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η Α. Παπαρήγα τόνισε ότι, έχει τη συνδρομή της «η παγιωμένη χρόνια κρατική προκλητική υποχρηματοδότηση, όπως και η παράνομη παρακράτηση θεσμοθετημένων πόρων που οφείλει το κράτος και για να μιλήσουμε την γλώσσα της αλήθειας, με ευθύνη αρχικά της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, που εγκαινίασε την πολιτική της παρακράτησης, και στη συνέχεια με ευθύνη της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ που εμπέδωσε, μονιμοποίησε την κλοπή των οφειλομένων.

Το θεωρούμε ένα πελώριο πολιτικό και οικονομικό σκάνδαλο. Πιστεύουμε όμως ότι δεν μπαίνει το μαχαίρι στο κόκαλο, όταν περιορίσουμε το πρόβλημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην οικονομική του διάστα-

ση. Πολύ περισσότερο που το ζήτημα το οικονομικό δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντιμετωπιστεί με τη λογική της ρύθμισης χρεών, των παρακρατήσεων, ως λογική να δοθεί έστω και μία ανάσα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η λύνεται το οικονομικό πρόβλημα ή δεν λύνεται. Όλα τα άλλα κατά τη γνώμη μας, συνιστούν μπελάσματα και σκοπιμότητες.

Βεβαίως δεν μας ικανοποιεί η θέση της ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ γενικά περί της εξασφάλισης χρηματοδότησης και κυρίως με τις τοποθετήσεις της που είναι σύμφωνες και με την κυβερνητική πολιτική περί δυνητικής τοπικής φορολογίας, έστω και με ανακατανομές σε σχέση με την κεντρική, διότι και μόνο η λογική της τοπικής φορολογίας ανοίγει τον δρόμο – ήδη τον έχει ανοίξει – για πολλαπλή φορολογική αφαίμαξη των λαϊκών στρωμάτων και για μία ουσιαστική επίσημη και πλήρη διαφοροποίηση του κοινωνικού ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η κρατική χρηματοδότηση δεν αποτελεί δωρεά του κράτους και δεν μπορεί κατά την γνώμη μας να νοηθεί ως μοχλός εξάρτησης από το κράτος. Προέρχεται από τον πλούτο που παράγουν οι εργαζόμενοι. Αποτελεί με τα σημερινά δεδομένα ένα ελάχιστο μέρος της επιστροφής των απωλειών της, που τα τελευταία χρόνια ξέρουμε ότι είναι μεγαλύτερες παρά ποτέ, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε ευρωπαϊκό».

Οι προτάσεις του ΚΚΕ

Απαντώντας στα αιτήματα της ΚΕΔΚΕ η Α. Παπαρήγα κατέθεσε τις προτάσεις του ΚΚΕ, οι οποίες αφο-

ρούν:

«Πρώτον, η οικονομική επάρκεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εξασφαλίζεται μόνο όταν αυτή θα έχει στη δικαιοδοσία της ποσά που θα εκφράζουν ένα σημαντικό ποσοστό του κρατικού προϋπολογισμού και θα αντιστοιχούν στον κοινωνικό ρόλο που αυτή πρέπει να έχει, στην υλοποίηση αρμοδιοτήτων που της ανήκουν.

Βάζουμε τον όρο που της ανήκουν, γιατί η τάση υπάρχει να παίρνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση και αρμοδιότητες που δεν της ανήκουν, για τον άλφα ή βήτα λόγο δεν πρέπει να της ανήκουν.

Δεύτερον, γενναία αύξηση της κρατικής επιχορήγησης από τον κρατικό προϋπολογισμό του επόμενου έτους. Θα μπορούσε να ξεκινήσει με διπλασιασμό. Γενικά κατά την γνώμη μας, δεν πρέπει να απεμποληθούν παλαιότερα αιτήματα, όπως το αίτημα για το 8% του προϋπολογισμού.

Τρίτον, εννοείται ότι η κυβέρνηση πρέπει να εξοφλήσει τα χρέη που δημιούργησε, να επιστρέψει τα παρακρατημένα, γιατί αυτά δεν λείπουν μόνο από τη λειτουργία του θεσμού, αλλά από το λαό.

Τέταρτον, όσο διάστημα υπάρχει εισροή κοινοτικών πόρων, αυτή δεν πρέπει να βρίσκεται στη δικαιοδοσία των ιδιωτών.

Πρέπει να γίνεται δηλαδή από Οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και όχι από ιδιωτικές εταιρείες.

Πέμπτον, ο έλεγχος να ασκείται από αιρετά Όργανα και να γίνεται δημόσιος απολογισμός για τα αποτελέσματα, να υπάρχει έλεγχος όσο γίνεται ώστε να μην χρησιμοποιούνται τα κοινοτικά ποσά και για διαφθορά ατόμων και φορέων. Η αξιοποίηση αυτών των πόρων πρέπει να στηρίζεται σε μία διαφορετική αντίληψη για την πολιτική κατά περιφέρεια αλλά και κατά κλάδο και να υπάρχουν ενιαία κριτήρια για τη λήψη και διαχείριση.

Έκτον, θα μπορούσε στις σημερινές συνθήκες να γίνουν αποδεκτές οι δημοτικές επιχειρήσεις, που αξιοποιούν τοπικούς πόρους και τοπικές ιδιαιτερότητες, στο βαθμό που έχουν ως βασικό στόχο την κοινωνική παρέμβαση στην τοπική ανάπτυξη προς όφελος των εργαζομένων, με την προϋπόθεση επίσης ότι αυτές αναπτύσσονται με τρόπους και διαδικασίες που εξασφαλίζουν τον κοινωνικό έλεγχο και τη διαφάνεια, στην λειτουργία και τη διαχείριση, τα αποτελέσματα και την κατανόμη τους.

Είμαστε αντίθετοι σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα που αναπτύσσεται για να υποκαταστήσει την Τοπική Αυτοδιοίκηση και είναι φανερό ότι είμαστε αντίθετοι στο καθεστώς των χρεοκοπημένων δημοτικών επιχειρήσεων.

Έβδομο, ταυτόχρονα προβάλλουμε ένα πλέγμα μέτρων για τα δικαιώματα των εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τη σταθερή τους απασχόληση με μισθούς που ικανοποιούν τις ανάγκες τους. Είμαστε σε αναμέτρηση με το καθεστώς ομηρίας μέσα στο οποίο ζουν πολλοί από αυτούς με τις γνωστές προσλήψεις συμβασιούχων για ορισμένο χρόνο, όταν μάλιστα αυτοί καλύπτουν

πάγιες ανάγκες».

Οι αλλαγές στη διοικητική δομή ενισχύουν το κράτος

Αναφερόμενη στις δρομολογούμενες αλλαγές στη διοικητική δομή της χώρας η γενική γραμματέας του ΚΚΕ υπογράμμισε ότι δεν φαίνεται ότι θα έρθει κάποια θετική αλλαγή στη σημερινή κατάσταση. «Όπως άλλωστε δεν έφερε θετικές αλλαγές η θεσμοθέτηση της «Περιφέρειας» και οι αναγκαστικές συνενώσεις του «Καποδίστρια».

Φαινομενικά εμφανίζεται ως αποκεντρωση του κράτους και προοδευτικός εκσυγχρονισμός. Η προτεινόμενη μείωση των περιφερειών των νομών, των δήμων ή άλλες αλλαγές που θα γίνουν, θα συμβάλουν στη δημιουργία ευνοϊκότερων όρων για την κρατική παρέμβαση και τη δράση των εταιρειών, ενώ καθόλου δε διασφαλίζουν ότι δεν θα αναπαράχθει στο τοπικό επίπεδο η ρουσφετολογία και η γραφειοκρατία. Στην πραγματικότητα η νέα διοικητική δομή της χώρας θα οδηγήσει στην ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση του κανονιστικού, παρεμβατικού, δηλαδή εξουσιαστικού ρόλου του κράτους, στην ελαχι-

στοποίηση, το μηδενισμό της δυνατότητας ή της προσπάθειας να υπάρχει τοπική ευελιξία, τοπική διαφοροποίηση, απόκλιση από τις κεντρικές επιλογές. Ποιο συγκεκριμένη κατά την γνώμη μας, πολυεπίπεδη Τοπική Αυτοδιοίκηση θα έχουμε και όχι πιο αποκεντρωμένη. Πιο απόμακρη από τον λαϊκό έλεγχο». Τέλος η κ. Παπαρήγα έθεσε το ζήτημα της αλλαγής του εκλογικού συστήματος με την εφαρμογή της απλής αναλογικής στην εκλογή των οργάνων και στην κατάργηση μιας σειράς αναχρονιστικών και αντιδημοκρατικών νόμων που αφορούν στην εκλογή, δομή και λειτουργία των συλλογικών οργάνων της.

ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η κυβέρνηση δεν θέλει την αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση

Οκτώ μήνες μετά την ανάληψη των νέων Δημοτικών και Νομαρχιακών Αρχών και παρά τα όσα ηχηρά και πλουσιοπάροχα ελέγχθησαν για την Τοπική Αυτοδιοίκηση κατά την προεκλογική περίοδο, οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης βρίσκονται μπροστά σε οικονομικά και θεσμικά αδιέξοδα που ακυρώνουν τον ρόλο τους.

Λεηλατείται η Τοπική Αυτοδιοίκηση και φορτώνεται υποχρεώσεις χωρίς να εξασφαλίζονται ταυτόχρονα και οι αναγκαίοι πόροι για την υλοποίηση αυτών των νέων αρμοδιοτήτων.

Αυτό τόνισε ο πρόεδρος του ΣΥΝ Ν. Κωνσταντόπουλος μιλώντας στο έκτακτο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά. Αναφερόμενος στην κατακράτηση από το κράτος πόρων που ανήκουν στην Αυτοδιοίκηση, ο Ν. Κωνσταντόπουλος τόνισε ότι το γεγονός αυτό έχει βαθύτερα αίτια.

«Δεν είναι πολιτικά τυχαίο ότι μέχρι και σήμερα εκκρεμεί η ολοκλήρωση της περιφερειακής αποκέντρωσης με αιρετή και ισχυρή Αυτοδιοίκηση σε όλα τα επίπεδα, που αποτελεί αναγκαίο όρο ολοκλήρωσης της δημοκρατικής αυτοδιοικητικής μεταρρύθμισης. Όπως δεν είναι πολιτικά τυχαίο το γεγονός ότι μέχρι και σήμερα εξακολουθεί

η Τοπική Αυτοδιοίκηση να διαχειρίζεται το μικρότερο ποσοστό επί του εθνικού προϋπολογισμού σε σχέση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά τα αντίθετα που λέγονται κατά καιρούς.

Η κυβέρνηση βεβαίως, επιδίδεται σε διάφορες αλχημείες και δημιουργικές λογιστικές για να φτιάξει τους προϋπολογισμούς και να εφαρμόσει την οικονομική της πολιτική. Όμως η δημιουργική λογιστική και οι διάφορες αλχημείες δεν θίγουν εκείνους τους τομείς που η κυβέρνηση αξιολογεί ως σημαντικούς για τις σκοπιμότητές της. Όπως δεν θίγουν και εκείνα τα κοινωνικά

στρώματα που η κυβέρνηση αξιολογεί ως δυναμικά στρώματα στα οποία θέλει να στηριχτεί».

Η κυβέρνηση δεν εμπιστεύεται την Αυτοδιοίκηση

«Δυστυχώς όμως, σε αυτές τις πολιτικές επιλογές η Τοπική Αυτοδιοίκηση δε συμπεριλαμβάνεται σε αυτούς τους σημαντικούς τομείς που δεν πρέπει να θιγούν. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να λειτουργήσει ως πρώτο πεδίο εξουσίας,

αναγκάζεται να υφίσταται αρκετές φορές μεταχείριση πελάτη ή επαίτη της κεντρικής διοίκησης. Η κυβέρνηση δεν εμπιστεύεται την κρίση της για το ποιες θα είναι οι προτεραιότητες. Εδώ και καιρό αυτή η δυσπιστία παίρνει διαστάσεις γενικευμένης επίθεσης εναντίον των Δημοτικών και Νομαρχιακών Αρχών για άτακτη διαχείριση και διαφθορά. Μία κυβέρνηση και ένα κράτος που δεν θέλει την αποκέντρωση, την αναδιανομή εξουσιών, την έμπρακτη εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, την πλήρη εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας, είναι μία κυβέρνηση και ένα κράτος που στις

προτεραιότητες των οποίων απουσιάζει η κοινωνική πολιτική στην πιο άμεση και πρακτική της μορφή.

Δύο παραδείγματα θα αναφέρω μονάχα, γνωστά σε εσάς, που τα ζείτε εντονότερα από τον καθένα. Ο κύριος Πρωθυπουργός τον τελευταίο καιρό, σε κάθε ευκαιρία επικαλείται ως βασικά παραδείγματα της κοινωνικής πολιτικής και της φροντίδας για τον πολίτη, το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών. Εσείς ξέρετε πολύ καλά ότι και τα δύο αυτά στηρίζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και ότι η έλλειψη πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα καταστήσει τη λειτουργία τους αδύνατη.

Η αντιπαράθεση λοιπόν γύρω από τα οικονομικά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν είναι ένα τεχνικό ή ένα καθαρά οικονομικό θέμα, ούτε είναι υπόθεση πολιτικού παζαριού ή εσωκομματικών κυβερνητικών συσχετισμών. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πυλώνας και δομή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Δεν είναι παράρτημα ή στήριγμα της κεντρικής κοινοπολιτευτικής εξουσίας. Πρόκειται για τη σύγκρουση δύο αντιλήψεων για το κράτος και την κοινωνική πολιτική, για τη δημοκρατική συμμετοχή του πολίτη στην αντιμετώπιση των

προβλημάτων της ζωής του.

Επιλογή της κυβέρνησης η αποσυγκέντρωση της κεντρικής διοίκησης

Αναφερόμενος ο πρόεδρος του ΣΥΝ στις θεσμικές αλλαγές που έχει δρομολογήσει η κυβέρνηση τόνισε ότι και εδώ επικρατούν δύο αντιλήψεις, οι οποίες θα φανούν καθαρά όταν θα ανοίξει ουσιαστική συζήτηση για το θέμα της περιφερειακής αποκέντρωσης.

«Στην προέκταση αυτής της αντιπαράθεσης, είπε, πρέπει να δούμε και την αντιπαράθεση για τα θεσμικά ζητήματα της Αυτοδιοίκησης. Ο Συνασπισμός της Αριστεράς, των Κινήσεων και της Οικολογίας, θεωρεί ότι στο θεσμικό επίπεδο οι δύο αντιλήψεις σήμερα θα συνοψιστούν και θα συγκρουστούν στο θέμα της περιφερειακής αποκέντρωσης. Θα αλλάξει το εκλογικό σύστημα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση; Θα καθιερωθεί η απλή αναλογική στο πρώτο πεδίο εξουσίας και συμμετοχής του πολίτη; Θα υπάρξει χωροταξικός, περιφερειακός, αναπτυξιακός και διοικητικός σχεδιασμός με ενιαίο κριτήριο; Η

αποσπασματικά, επ' ευκαιρία, εκ των ενόντων και κατά το δοκούν; Θα προχωρήσουμε στην αιρετή δομή περιφέρειας ή θα παραμείνουμε στο καθεστώς του διορισμένου Περιφερειάρχη;

Η κυβέρνηση μέχρι σήμερα επιλέγει το δεύτερο. Τον κυβερνητικό βραχίονα στην Περιφέρεια, την αποσυγκέντρωση της κεντρικής διοίκησης και όχι την αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση. Επιλέγει να μείνει αυτό το καθεστώς.

Η συγκεντρωτική δομή οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους και υποταγής σε αυτήν της Αυτοδιοίκησης, δοκιμάστηκε επί δεκαετίες και έχει αποτύχει. Στο Σύνταγμα οργανικό και διακριτό μέρος της πολιτείας είναι η Αυτοδιοίκηση. Στην πράξη, υποταγμένη στην αυθεντία και τον αυταρχισμό και τις μονομερείς αποφάσεις της κεντρικής διοίκησης. Νομίζω ότι ήρθε η ώρα για ριζικές και θεαματικές αλλαγές, με απελευθερωτική δυναμική από τα σημερινά αδιέξοδα. Αυτές οι αλλαγές δεν είναι μονοπώλιο κανενός χώρου. Σε όλους τους πολιτικούς χώρους υπάρχουν σήμερα δυνάμεις που έχουν συνειδητοποιήσει την ανάγκη αυτών των διαρθρωτικών αλλαγών και πρώτα από όλους, δυνάμεις των χώρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δυνάμεις τις οποίες και εσείς σήμερα εκπροσωπείται σε αυτό το θεσμικό σας συνέδριο.

Αυτό το έκτακτο λοιπόν συνέδριό σας μπορεί να γίνει αφετηρία, να εκδηλωθεί με καθαρότητα και δυναμισμό η θέληση των τοπικών κοινωνιών και των εκλεγμένων εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να διεκδικήσουν διαφορετικό ρόλο. Να διεκδικήσουν τη μεγάλη αλλαγή στο πολιτικό σύστημα. Να μην οδηγούνται στη διαπίστωση ότι η δημοκρατική ψήφος των πολιτών τους μετράει ολοένα και λιγότερο, γιατί είναι υποχρεωμένοι κάθε φορά να υφίστανται σκοπιμότητες και θεσμοθετημένες κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας παρανομίες».

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

Δεσμεύσεις για όλα με διάλογο χωρίς αιφνιδιασμούς

Καλούς λογαριασμούς που κάνουν και καλούς φίλους» επιδίωξε να κάνει ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης, μιλώντας στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ, σε μια προσπάθειά του πρώτον, να αποφορτίσει τις από καιρό φορτισμένες σχέσεις Κυβέρνησης και Αυτοδιοίκησης, ιδίως όταν η συζήτηση μεταξύ των δύο συνομιλητών αφορούσε στα οικονομικά, και δεύτερον, να κερδίσει την επίσης από καιρό κλονισμένη εμπιστοσύνη της Αυτοδιοίκησης προς την Κυβέρνηση. Για αυτό ο υπουργός Εσωτερικών δεν υπήρξε καθόλου φειδωλός σε υποσχέσεις και δεσμεύσεις για τα αιτήματα που είχε θέσει η Αυτοδιοίκηση, με πρώτο και κύριο την εφαρμογή του 1828, που να σημειωθεί ότι, η μη εφαρμογή του αποτελούσε «casus belli» για την Αυτοδιοίκηση. Ωστόσο ο υπουργός άφησε ανοικτά αρκετά κρίσιμα θέματα, όταν έπρεπε να καθοριστεί επακριβώς ο «λογαριασμός», όπως είναι για παράδειγμα η απόδοση των Παρελθόντων Οικονομικών Ετών.

Συγκεκριμένα ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης ανέφερε:

Για τη γενική χρηματοδότηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για τους πόρους του 2003 οι δύο Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις στην τελική τους μορφή εμπεριέχουν 1.560 εκ. ευρώ για τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους και 750 εκ. ευρώ ΣΑΤΑ για τα αναπτυξιακά. Το σύνολο των 2.310 εκ. ευρώ η Κυβέρνηση θα το εκταμιεύσει μέχρι του τελευταίου ευρώ συν δύο επιπλέον στοιχεία: τα 20 εκ. ευρώ που αναφέρονται στο πριμ παραγωγικότητας, τα 13 εκ. ευρώ για τους Δήμους των διευρυνμένων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των επαρχιών. Σε αντιστοιχία με το 2002, που ήταν 2.015 εκ. ευρώ, υπάρχει μια αύξηση 315 εκ. ευρώ, δηλαδή 15,6%.

Σε ότι αφορά τους πόρους του 2004. Στον

προϋπολογισμό του 2004, δεσμεύεται η Κυβέρνηση να εγγράψει τα ποσά που απορρέουν από τα απολογιστικά στοιχεία του 2002. Αυτό σημαίνει ότι από εδώ και πέρα εφαρμογή του νόμου 1828, για να σταματήσει η διελκυστίνδα των διεκδικήσεων. Δηλαδή τα απολογιστικά στοιχεία του 2002 εγγράφονται στον προϋπολογισμό του 2004, του 2003 στο 2005 και ούτω καθεξής, με μια προϋπόθεση όμως, ότι τα ποσά αυτά θα αποτελέσουν και τις πραγματικές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, όπως θα εγγραφούν στον προϋπολογισμό.

Σε ότι αφορά την εφαρμογή, μέχρι τώρα, του 1828, έχω να κάνω δυο-τρία πολιτικά σχόλια. Το πρώτο είναι ότι η Κυβέρνηση δεν αποδέχεται τον χαρακτηρισμό της υπεξαίρεσης. Είναι πολύ βαριά κατηγορία, που ακόμα και στην πολιτική ορολογία και κουβέντα θίγει την ηθι-

κή υπόσταση μιας Κυβέρνησης.

Πρέπει επίσης να πω ότι η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου, συμπεριλαμβάνει τη σχετική ερμηνεία της Κυβερνητικής απόφασης του 1992, άρα εγώ δεν έχω καμία δυσκολία να έχω δυο δεσμεύσεις απέναντί σας. Τις επόμενες εβδομάδες θα συγκληθεί η Επιτροπή να δει και για τα Παρελθόντα Έτη, στη βάση του ισχύοντος θεσμικού καθεστώτος. Η Κυβέρνηση όμως εφαρμόζοντας τα απολογιστικά στοιχεία του 2002 και από εδώ και πέρα θα συμπεριλαμβάνει και τους φόρους Παρελθόντων Οικονομικών Ετών. Δηλαδή θέλει την πλήρη εφαρμογή του νόμου ως ίσχυε πριν από το 1992, όπως είχε ψηφιστεί το 1989.

Σε ότι αφορά το μέλλον του νόμου 1828, επειδή καλλιεργήθηκε μια αντίληψη ή μια εκ των προτέρων υποψία ή καχυποψία ότι η Κυβέρνηση θέλει να τον καταργήσει ή να τον αλλάξει για να ανατρέψει τη σχέση των πόρων Διοίκησης - Αυτοδιοίκησης υπέρ της κρατικής διοίκησης, των Υπουργείων της Κεντρικής Κυβέρνησης, εγώ θέλω να σας πω γιατί θα επανέλθω σε αυτό το θέμα, όχι στην αλλαγή, αλλά στην τύχη και την πορεία του νόμου 1828. Αρα λοιπόν θα πρέπει να δούμε τον 1828 και την πορεία του, πρέπει να συνδεθεί με τις ευρύτερες αλλαγές για μία Αυτοδιοίκηση μίας νέας εποχής.

Πρέπει να σας ενημερώσω επίσης ότι σε καμία περίπτωση η οποιαδήποτε εξέλιξη – για να μην πω αλλαγή – της χρηματοδότησης που θα αφορά τους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας, δεν θα γίνει παρά μόνο με ανακατανομή των συνολικών πόρων υπέρ της Αυτοδιοίκησης και όχι εναντίον της Αυτοδιοίκησης.

Δεύτερον, οι νέες αρμοδιότητες. Η Κυβέρνηση αποφάσισε τα ακόλουθα:

Πρώτον, όσα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών λειτουργήσουν μέχρι το τέλος του 2003, έ-

χουν εγγυημένους τους πόρους μέσα από συνέχιση της χρηματοδότησής τους από πρόσθετα προγράμματα, όπως για παράδειγμα η Κοινωνία της Πληροφορίας.

Δεύτερον, το **Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι** θα συνεχιστεί με το σημερινό χρηματοδοτικό σχήμα και με εγγυημένους τους πόρους.

Τρίτον, **Δημοτική Αστυνομία**. Όσοι πόροι απαιτηθούν για την περίοδο της εκπαίδευσης των Δημοτικών Αστυνομικών και τη συγκρότηση της Δημοτικής Αστυνομίας, μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Δημοτικής Αστυνομίας καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Έτσι θα έχουμε την δυνατότητα να μελετήσουμε, μέχρι να ξεκινήσει, όλη αυτή τη διαδικασία σε βάθος και να πάρουμε την πιο σωστή απόφαση για το τελικό σχήμα της χρηματοδότησης σε διάλογο μαζί σας.

Για τους σχολικούς φύλακες η Κυβέρνηση θεωρεί τον θεσμό μόνιμο και ευεργετικό για την ελληνική κοινωνία. Η τελική μορφή που θα πάρει αυτή η αρμοδιότητα θα είναι ένα μικτό σχήμα από μόνιμους υπαλλήλους, καθώς και εργαζόμενους με το καθεστώς της μερικής απασχόλησης.

Μέχρι την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας, που μπορεί να πάρει και κάποιους μήνες από το 2004, θα συνεχιστεί το σημερινό καθεστώς, το οποίο έχει διασφαλισμένους πόρους μέχρι το τέλος του 2003 και όσους μήνες απαιτηθεί μετά την 1/1/2004, με επιπλέον από την 1/1 και την ασφαλιστική κάλυψη. Στη συνέχεια, η μόνιμη λειτουργία του θεσμού θα θεωρηθεί μεταφορά αρμοδιότητας στην Αυτοδιοίκηση και θα προστεθεί στο ελάχιστο κόστος λειτουργίας των Δήμων.

Οι αρμοδιότητες που έχουν αποδοθεί μέχρι τώρα και που έχουν σχέση με τα αθλητικά κέντρα ή τους παιδικούς σταθμούς μπορούμε να συζητήσουμε επί της ουσίας, προκειμένου να γίνουν οποιεσδήποτε διορθωτικές κινήσεις. Αλλά, χωρίς όμως να δεσμεύομαι για το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας. Επαναλαμβάνω ότι είναι για τις παλαιότερες, πριν την ψήφιση του Συντάγματος.

Το Ειδικό Πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θα γίνει μόνιμος θεσμός και θα έχει ένα μόνιμο κορμό από πόρους, οι οποίοι θα προέλθουν από τις ειδικές δράσεις των Υπουργείων, σήμερα, οι οποίες θα συνενωθούν.

Τι κάνουμε σήμερα; Πρώτον, εξοφλούμε με τη

μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα το πρώτο 50%, που έχει υλοποιηθεί. Δεύτερον, είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε μαζί σας ώστε να υπάρξει προγραμματισμός των πρώτων έργων ένταξης στο δεύτερο 50% του ΕΠΤΑ. Τρίτον, Δήμοι που διαπιστωμένα έχουν υπερβάσεις στο πρώτο 50% ως μη όφειλαν, είναι φανερό ότι θα εντάξουν τις υπερβάσεις αυτές ως τμήμα του δεύτερου 50%. Τέταρτον, με εντολή του Πρωθυπουργού, τα θεματικά προγράμματα κατά το πρότυπο του «Ελλάδα 2004», θα τροφοδοτήσουν με ευθύνη του κάθε Υπουργείου το ΕΠΤΑ.

Ρύθμιση χρεών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η Κυβέρνηση μετά από συζητήσεις αποφάσισε να υιοθετήσει ρύθμιση στο πνεύμα αυτής του 1999, αλλά με αρκετά ευνοϊκότερους όρους. Ποια είναι αυτή η ρύθμιση;

Πρώτον, ο δανεισμός αφορά το χρέος στο σύνολό του. Δεύτερον, το επιτόκιο υπολογίζεται με βάση αυτό του δημοσίου, των ομολόγων δηλαδή του δημοσίου, προστιθέμενης μίας μονάδας. Σήμερα αυτό το επιτόκιο δίνει ένα ποσοστό 5,07%, έναντι του 7,5% της προηγούμενης ρύθμισης του 1999. Τρίτον, προστίθεται ένας χρόνος ως περίοδος χάριτος και η εξόφλησή τους εξαντλείται σε 15 χρόνια. Νομίζω ότι είναι δίκαιη ρύθμιση. Επιτρέπει στους υπερχρεωμένους Δήμους να διασφαλίσουν πόρους για έργα και να μην τους απορροφά στο σύνολό τους το χρέος. Το κυριότερο είναι ότι η ρύθμιση δεν γίνεται σε βάρος των υγιών οικονομικά Δήμων.

Έλεγχος και καταλογισμοί. Η Κυβέρνηση στο πλαίσιο της συζήτησης για τον νέο Κώδικα, σε συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, αναζητά την πιο αποτελεσματική μορφή του ελέγχου. Παράλληλα προχωρεί για τη μελλοντική ολοκλήρωση των ελεγκτικών μηχανισμών. Ωστόσο δεν μπορούμε να περιμένουμε να φτιάξουμε από την αρχή παράλληλους ελεγκτικούς μηχανισμούς. Προχωρούμε λοιπόν στον υποχρεωτικό έλεγχο για Δήμους πάνω από 5.000 κατοίκους από το Ελεγκτικό Συνέδριο και ενισχύουμε τα όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου με προσωπικό και πόρους. Ταυτόχρονα οριοθετείται το περιεχόμενο του ελέγχου, ώστε, να γίνεται επί της ουσίας. Είναι προς τιμήν της Αυτοδιοίκησης ότι εδώ και χρόνια στα Συνεδριά της θέτει επιτακτικά το θέμα, για να σταματήσει να αμαυρώνεται η

εικόνα των Δήμων συλλήβδην και από 1/1/2004 ο έλεγχος γίνεται υποχρεωτικός.

Συλλογικές διαπραγματεύσεις. Η Κυβέρνηση μέσα στο Γ' Θερινό Τμήμα της Βουλής, με τροπολογία θα ικανοποιήσει το πάγιο αίτημα της Αυτοδιοίκησης, να έχει λόγο στις συλλογικές διαπραγματεύσεις ως ισότιμος τρίτος εταίρος.

Το μέλλον του 1828/89. Καταθέτω πολιτική δέσμευση ότι δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρξει αλλαγή του νόμου 1828 ή μετατροπή του ή αναθεώρηση του σε βάρος της Αυτοδιοίκησης, για να στερηθεί πόρους.

Όλες οι θεσμικές αλλαγές, που έχουν γίνει εν τω μεταξύ μετά τον νόμο 1828, επιβάλλουν μια καινούργια αντιμετώπιση των οικονομικών της Αυτοδιοίκησης.

Ουσιαστικά η συζήτηση θα ξεκινήσει με τον καινούργιο χρόνο ή στο τέλος του χρόνου, είναι φανερό ότι δεν χρειάζεται να έχετε καμιά αγωνία, δεν έχει σκοπό η Κυβέρνηση να αλλάξει τον 1828 μέχρι τις εκλογές. Όμως ξεφύγετε από αυτή τη διεκδίκηση του «κάτω τα χέρια από τον 1828» γιατί, θα έρθετε εσείς να ζητήσετε βελτίωση, συμπλήρωση και θωράκιση των πόρων, ώστε, να μην υπάρχει αυτή η διελκυστίνδα και παράλληλα για να ασκήσετε τις καινούργιες αρμοδιότητες για την Αυτοδιοίκηση της νέας εποχής.

Όσο για τα θέματα που έχουν σχέση με την ευρύτερη **θεσμική και διοικητική** ανασυγκρότηση της χώρας, την αναγκαιότητα της οποίας όλοι αναγνωρίζουμε, η Κυβέρνηση δεν έρχεται τώρα προεκλογικά να πει ότι θέλει να κάνει αλλαγές. Ο Κώδικας είναι μια πρόταση σε αυτή τη κατεύθυνση. Οι συζητήσεις που έχουν γίνει μέχρι τώρα στις Επιτροπές με την ΚΕΔΚΕ είναι προς αυτή τη κατεύθυνση.

Έχουν γίνει μια σειρά από επεξεργασίες. Δεν κρύβω ότι είναι πολύ δύσκολο να βάλεις όλα τα Υπουργεία να συζητάνε την ανακατανομή των αρμοδιοτήτων. Όμως ξεκίνησε μια τέτοια προσπάθεια και πολύ σύντομα θα είμαστε έτοιμοι να έχουμε μια πρόταση διαλόγου, που θα τεθεί για συζήτηση. Θα γίνει σε απόλυτο διάλογο μαζί σας σε όλα τα σημεία των προτάσεων, όπως γίνεται τώρα για τον Κώδικα, ούτως ώστε να έρθει ώριμα η ελληνική κοινωνία να αποφασίσει το νέο μεγάλο άλμα, το νέο κύμα των μεταρρυθμίσεων που έχει ανάγκη για την διοικητική και θεσμική αναδιάρθρωση της χώρας.

ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ζητάμε την πλήρη εφαρμογή των νόμων

Πριν απ' όλα, νομίζω πως, οφείλουμε μια εξήγηση, προς κάθε κατεύθυνση, και κυρίως προς τους πολίτες.

Τι μας έφερε Αυγουστιάτικα σε έκτακτο συνέδριο με μοναδικό θέμα τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης;

Συγκεκριμένα λουπόν

- Το σοβαρότατο οικονομικό πρόβλημα όλων ανεξαιρέτα των Δήμων και των Κοινοτήτων της χώρας. Σε μια κατηγορία μάλιστα Δήμων, τους λεγόμενους υπερχρεωμένους, η απειλή της κατάρρευσης δεν αποτελεί υπερβολή.
- Η ενδεχόμενη αλλαγή του βασικού Νόμου που διέπει τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης (Νόμος 1828). Δεν είμαστε κατά των αλλαγών αλλά δεν κατανοούμε τι σημαίνει η αλλαγή σ' ένα Νόμο που ποτέ δεν εφαρμόστηκε στο ακέραιο.
- Το γεγονός ότι διανύσαμε τα δύο τρίτα του έτους και κανένας Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε όλη τη χώρα δε γνωρίζει επακριβώς τα έσοδα του. Η έννοια του σοβαρού προγραμματισμού, που είναι απαραίτητος στις μέρες μας, είναι κυριολεκτικά γράμμα κενό περιεχομένου.

Τα ερωτήματα φυσικά που γεννιούνται απ' την πιο πάνω εξήγηση είναι πολλά και εύλογα.

Είναι τόσο σοβαρό το πρόβλημα;

Πώς και πότε δημιουργήθηκε;

Ποιοι ευθύνονται για τη δημιουργία του;

Μπορεί και με ποιους τρόπους να ξεπεραστεί;

Οι στερεότυπες απαντήσεις εδώ και χρόνια αφορούν την περικοπή θεσμοθετημένων πόρων και την αναντιστοιχία πόρων και αρ-

μοδιοτήτων.

Θα προσπαθήσω ν' απαντήσω στα ερωτήματα αυτά με τον απλούστερο δυνατό τρόπο γιατί χρόνια τώρα διεξάγεται ένας «διάλογος κουφών».

Δε χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να διαπιστώσει ότι το οικονομικό πρόβλημα είναι αποτέλεσμα αναντιστοιχίας εσόδων και εξόδων. Ή αλλιώς πόρων και δαπανών.

Οι βασικές πηγές εσόδων της Τ.Α. και η περικοπή των πόρων

Τρεις είναι οι βασικές πηγές εσόδων της Τοπι-

κής Αυτοδιοίκησης.

-Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ).

-Ίδια δημοτικά έσοδα.

-Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), που τα τελευταία χρόνια έχει σχεδόν ταυτιστεί με τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ).

Τα ΚΠΣ αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εσόδων, με καταλυτική επίδραση στην ανάπτυξη της χώρας αλλά και κάθε μιας τοπικής κοινωνίας. Ωστόσο επηρεάζουν ελάχιστα τη λειτουργικότητα και την κατάσταση των ΟΤΑ, ως οικονομικών μονάδων.

Οι ΚΑΠ περικόπτονται συστηματικά όλα τα χρόνια και το αποτέλεσμα είναι ιδιαίτερα σοβαρό.

Ο Νόμος 1828 καθιέρωσε την αυτοτέλεια των πόρων προς την Αυτοδιοίκηση και η μη εφαρμογή του είναι η βασική αιτία δυσπιστίας μεταξύ Κυβέρνησης και Αυτοδιοίκησης.

Η διαμάχη πριν από οικονομική είναι θεσμική και βαθύτατα πολιτική.

Οι ισχυρισμοί απ' την πλευρά της Κυβέρνησης τα τελευταία χρόνια αναφέρονται στην οικονομική στενότητα που σχετίζεται με την ΟΝΕ και την Ολυμπιάδα.

Οφείλουμε ν' αναγνωρίσουμε ότι η επίκληση της Κυβέρνησης είναι πραγματική.

Κανένας δεν μπορεί να αμφισβητήσει το μέγεθος της προσπάθειας και την τεράστια σημασία της ΟΝΕ.

Ούτε βέβαια είναι σοβαρό να ισχυριστούμε ότι κακώς διοργανώνουμε την Ολυμπιάδα, ένα χρόνο πριν τη διεξαγωγή της.

Αυτή η αλήθεια που με θάρρος και παρρησία χρόνια τώρα αναγνωρίζουμε όλοι οι αιρετοί

της Αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να συγκαλύπτεται μια άλλη, εξίσου μεγάλη, αλήθεια.

Είναι υπαρκτές και συγκεκριμένες οι δυνάμεις μέσα στο κράτος και την Κυβέρνηση αλλά και σ' ένα μέρος του πολιτικού κόσμου της χώρας, που τα πραγματικά προβλήματα της οικονομίας τα χρησιμοποιούν ως άλλοθι.

Είναι αυτοί που αρνούνται συστηματικά τη μεταρρύθμιση του αναχρονιστικού και υπερσυγκεντρωτικού μοντέλου της χώρας, γιατί πολύ απλά έτσι βλέπουν να έχουν ρόλο.

Είναι οι ίδιοι που γενικεύουν αυθαίρετα μεμονωμένα αρνητικά φαινόμενα στο χώρο της Αυτοδιοίκησης.

Είναι οι ίδιοι που επί τρία χρόνια αρνούνται την από κοινού με την ΚΕΔΚΕ παρακολούθηση των χρηματοδοτήσεων προς την Αυτοδιοίκηση.

Είναι, τέλος, αυτοί που αντιμετωπίζουν το θεσμό της Αυτοδιοίκησης ως παράρτημα του Κράτους, ξεχνώντας ότι οι ΟΤΑ διοικούνται από αιρετούς.

Επανερχόμενος στο οικονομικό σκέλος του προβλήματος πρέπει να θυμίσω ότι οι μη αποδοθέντες πόροι του Ν. 1828 απ' το 1989 μέχρι σήμερα ανέρχονται, περίπου, στα 3 δις ευρώ. Σε ό,τι αφορά τα ίδια έσοδα η εικόνα δεν είναι ενιαία.

Πρώτα απ' όλα, σ' ένα μεγάλο μέρος της Αυτοδιοίκησης και συγκεκριμένα στους μικρούς Καποδιστριακούς Δήμους, οι δυνατότητες άντλησης ιδίων εσόδων είναι μηδαμινές.

Η μόνη χείρα βοήθειας στην κατηγορία αυτή των Δήμων δόθηκε από την ΚΕΔΚΕ με την θεσμοθέτηση του ελάχιστου κόστους λειτουργίας.

Ούτε όμως και στους Δήμους που έχουν δυνατότητα άντλησης ιδίων εσόδων η εικόνα είναι ενιαία.

Σε αρκετούς Δήμους θεσμοθετημένοι ίδιοι πόροι, όπως το τέλος παρκαρισμένων, ή το 2% επί των ακαθαρίστων εσόδων σε εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία κ.τ.λ., εισπράττονται ελλιπώς ή και καθόλου.

Η ευθύνη των αιρετών στις περιπτώσεις αυτές είναι τεράστια και συνεπάγεται βαρύνουσες κυρώσεις γιατί πρόκειται για αδικήματα.

Αναρωτιέται όμως κανείς εύλογα, γιατί τόσα χρόνια δεν έχουν επιβληθεί κυρώσεις σε αιρετούς, για τέτοιες παραλείψεις, όταν μάλιστα οι προϋπολογισμοί και απολογισμοί των Δήμων

ελέγχονται κάθε χρόνο από τις διευθύνσεις εσωτερικών των οικείων Περιφερειών.

Πώς είναι δυνατόν να αρνούνται Δημοτικά Συμβούλια με αποφάσεις τους να βεβαιώσουν το 2% μετά την 1/1/1998 που κατέστη υποχρεωτικό, και να μην οδηγούνται εκεί που πρέπει; Σοβαρή υστέρηση λοιπόν σε αρκετούς Δήμους και στους ίδιους πόρους με απολύτως διακριτή τη συνυπευθυνότητα του Κράτους.

Οφείλω να υπογραμμίσω ότι το συγκεκριμένο πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται με τον όγδοο κατά σειρά μηχανισμό ελέγχου που πρόκειται να θεσπιστεί στην Αυτοδιοίκηση.

Οι δαπάνες και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί

Στο ζήτημα των δαπανών ως προς το οικονομικό πρόβλημα των ΟΤΑ αξίζει να αναφερθούμε σε τρία θέματα.

⇒ Πρώτα απ' όλα, η σύγκριση της εξέλιξης των δαπανών στην Αυτοδιοίκηση με το ευρύτερο δημόσιο, είναι τουλάχιστον ατυχής. Μόνο τα τελευταία τρία χρόνια το μόνιμο προσωπικό, που υπηρετεί στους ΟΤΑ αυξήθηκε κατά 20% (νέες αρμοδιότητες, εκσυγχρονισμός, Γ' ΚΠΣ, διπλογραφικό, Καποδιστριας).

⇒ Η εξέλιξη του λειτουργικού κόστους αποφασίζεται ερήμην των οργάνων της Αυτοδιοίκησης και κατά κανόνα βέβαια δεν καλύπτεται με αντίστοιχα έσοδα. Δεν ισχυριζόμαστε ότι οι υπάλληλοι των Δήμων πρέπει ν' αμείβονται πενιχρά, τουναντίον. Η αύξηση όμως του λειτουργικού κόστους σε ανακολουθία με τους πόρους δημιουργεί τεράστιο πρόβλημα.

⇒ Ευθύνες δε λείπουν και από τους αιρετούς σε αρκετές περιπτώσεις.

-Ανοίγματα πέρα από τις πραγματικές δυνατότητες,

-Δημοπράτηση έργων χωρίς εξασφαλισμένες πιστώσεις, και

-Αλόγιστος δανεισμός, ιδιαίτερα σε μεγάλους Δήμους,

συνθέτουν μια εικόνα που δεν είναι γενικευμένη, είναι όμως υπαρκτή.

Και στην περίπτωση αυτή, η συνυπευθυνότητα του Κράτους είναι υπαρκτή και δια-

κριτή, όπως στην περίπτωση των εσόδων. Μάλιστα, υπάρχει και μια άλλη κατηγορία ευθυνών αφού σε πολλές περιπτώσεις τέτοιου τύπου καταστάσεις αντιμετωπίζονται με τη μέθοδο των «γενναίων» εκτάκτων οικονομικών ενισχύσεων.

Πέραν του ότι αυτές οι πρακτικές αφορούν λίγους, σε κάθε περίπτωση διαιωνίζουν το πρόβλημα γιατί η συγκάλυψη είναι προσωρινή.

Η φύση και η έκταση του οικονομικού προβλήματος

Η φύση και η έκταση του οικονομικού προβλήματος των ΟΤΑ επιβάλλει την αναφορά σε τρία συγκεκριμένα ζητήματα.

1. Δεν είμαστε όλοι ίδιοι. Το πρόβλημα των διαφορετικών ταχυτήτων ανάμεσα στους ΟΤΑ της χώρας δυστυχώς εξακολουθεί να υπάρχει και μετά τον Καποδιστρια. Θέλω απλά να σημειώσω ότι σε πολλούς Καποδιστριακούς Δήμους οι Δήμαρχοι δεν παίρνουν ούτε τα έξοδα παράστασης.

2. Ανεξάρτητα απ' το ύψος των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, αυτοτελές πρόβλημα αποτελεί ο δαιδαλώδης και εξειδικευμένος τρόπος με τον οποίο αυτοί διατίθενται. Συγκεκριμένα για το 2003 πραγματικά Αυτοτελείς Πόροι είναι μόλις το 55% επί του συνόλου. Θυμίζω ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτονομίας ορίζει με σαφήνεια ότι «οι κεντρικά διατιθέμενοι πόροι προς τους ΟΤΑ πρέπει να αποφεύγεται κατά το δυνατόν να έχουν εξειδικευμένο χαρακτήρα».

3. Η ανάγκη για πλήρη διαφάνεια στη διαχείριση των οικονομικών των ΟΤΑ αποτελεί από κάθε άποψη την ύψιστη προτεραιότητα για το θεσμό.

-Όχι μόνο γιατί αποτελεί καθολική απαίτηση των πολιτών,

-Ούτε μόνο γιατί αυτό απαιτεί το αίσθημα δικαίου, αλλά και γιατί

-Μόνον έτσι κατοχυρώνεται η μετεξέλιξη του θεσμού σύμφωνα με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Η θέση μας είναι πολύ συγκεκριμένη και διαυγής.

Όχι απλά δεχόμαστε αλλά απαιτούμε την πλήρη εναρμόνιση των ελεγκτικών διαδικα-

σιών με το Δημόσιο.

Τονίζουμε την ανάγκη το οποίο ελεγκτικό σώμα να είναι εξειδικευμένο έτσι ώστε να υποβοηθηθεί το έργο των αιρετών, ιδιαίτερα στους Δήμους με ελλιπή στελέχωση.

Η αφορμή και η αιτία για το εξειδικευμένο των ελεγκτικών μηχανισμών βρίσκεται στους πρόσφατους καταλογισμούς.

Μία σειρά καταλογισμών είναι απόλυτα εύλογοι και ικανοποιούν επιτέλους το αίσθημα δικαίου.

Υπάρχει όμως σωρεία καταλογισμών που προκαλούν συναισθήματα που κινούνται μεταξύ της απορίας, της θυμικής και της αγανάκτησης.

Καθολική απαίτηση η εφαρμογή της νομιμότητας

Ανακεφαλαιώνοντας, είναι νομίζω προφανές ότι το σύστημα Αυτοδιοίκησης της χώρας βρίσκεται σε κρίση.

Το πρώτο και απόλυτα αναγκαίο βήμα για το ξεπέρασμα αυτής της κρίσης είναι η εφαρμογή της νομιμότητας από όλους και για όλους.

Αυτή είναι η κεντρική λογική της ομόφωνης πρότασης του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ προς το συνέδριο και την Κυβέρνηση.

Η πλήρης εφαρμογή των νόμων που ισχύουν τόσο για τη χρηματοδότηση των ΟΤΑ όσο και για τη διαχείριση των πόρων.

Η θέση αυτή είναι αδιαπραγμάτευτη και περιμένει την υπεύθυνη απάντηση της Κυβέρνησης προκειμένου το συνέδριο μας ν' αποφασίσει.

Η Αυτοδιοίκηση δεν είναι κλάδος εργαζομένων για να πιέζει πριν τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης αλλά ισότιμος θεσμικός συνομιλητής της Κυβέρνησης.

Δεν είναι δυνατόν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να είναι κατοχυρωμένος ο ισότιμος ρόλος της Αυτοδιοίκησης στην Τριμερή Εταιρική Σχέση και στη χώρα μας να αντιμετωπίζεται ως συμπλήρωμα του πολιτικού συστήματος.

Οι κινητοποιήσεις μας στο βαθμό που δεν ικανοποιηθούμε πρέπει να θεωρούνται δεδομένες και καινοτόμες.

Σε καμιά περίπτωση πάντως δεν πρόκειται να σηκώσουμε μαύρες σημαίες στα Δημαρχεία γιατί τέτοιου χρώματος σημαίες υψώνουν όσοι

πενθούν και παλαιότερα οι πειρατές.

Είναι νομίζω κατανοητό ότι η πρόταση μας εκφράζει το απόλυτα αναγκαίο και ελάχιστο το ικανό.

Πιο απλά, ξέρουμε καλά ότι η αποδοχή των θέσεων μας βγάζει την Αυτοδιοίκηση απ' την κρίση που αντιμετωπίζει σήμερα, αλλά δεν αποτελεί προοπτική για το θεσμό.

Η θέση μας για τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης έχει περιγραφεί με ρηξικέλευθο τρόπο στο τελευταίο τακτικό μας συνέδριο το Δεκέμβριο του 2001 στη Θεσσαλονίκη.

Φορολογική αρμοδιότητα αυστηρά οριοθετημένη απ' τη Βουλή, χωρίς πρόσθετες επιβαρύνσεις στους πολίτες, και μετατροπή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων σε μηχανισμό σύγκλισης υπέρ των ασθενέστερων ΟΤΑ. Αυτών δηλαδή που η φοροδοτική ικανότητα της τοπικής κοινωνίας και της τοπικής αγοράς δεν εξασφαλίζει την αυτοτέλεια τους.

Μόνον έτσι μπορούμε ν' ανοίξουμε το δρόμο για τη σύγκλιση με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα απ' την οποία πόρρω απέχουμε.

Είναι τεράστια η ευθύνη της Κυβέρνησης που μας έφερε σ' ένα τέτοιο συνέδριο, αναγκάζοντας μας να συζητούμε για τα αυτονόητα, αντί ν' ανοίγουμε το διάλογο σήμερα για την προοπτική του θεσμού στα πλαίσια της ευρύτερης πολιτικής συζήτησης με περιεχόμενο τη σύγκλιση μας, σε όλα τα επίπεδα, με την Ευρώπη.

Ο ρόλος του σύγχρονου κράτους και οι αποκεντρωμένοι θεσμοί

Ποιος είναι ο ρόλος του σύγχρονου κράτους και ποια η θέση των αποκεντρωμένων θεσμών;

Πώς επιτυγχάνεται η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη ή όπως αποκαλείται στα ευρωπαϊκά φόρα η εδαφική συνοχή;

Ποιες αποφάσεις πρέπει να ληφθούν για το διοικητικό σύστημα της χώρας;

Πώς μπορεί το Γ' ΚΠΣ να αποτελέσει πραγματικό εργαλείο για την πραγματική σύγκλιση της χώρας μας;

Σε τι ακριβώς συνίσταται ένας σύγχρονος Δήμος;

Τι σημαίνουν όλα αυτά για το σύστημα διακυβέρνησης της χώρας;

Ο διάλογος, έτσι κι αλλιώς, για όλα αυτά τα κρίσιμα ερωτήματα έχει, εκ των πραγμάτων, ανοίξει.

Ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων βρίσκεται ήδη απλωμένος στο τραπέζι του διαλόγου.

Το Γ' ΚΠΣ έχει ανάγκη απλουστεύσεων προκειμένου να επιταχυνθεί η υλοποίηση του αλλά και η Αυτοδιοίκηση δεν πρέπει να επιτρέπεται για τις επιδόσεις της.

Το διοικητικό σύστημα της χώρας και κυρίως ο Β' βαθμός Αυτοδιοίκησης, με αφορμή τον εκλογικό νόμο, βρίσκεται ξαφνικά στο επίκεντρο του πολιτικού διαλόγου.

Η έννοια της πραγματικής σύγκλισης αναδεικνύεται σε εθνικό στόχο απόλυτης προτεραιότητας.

Τέλος, βρισκόμαστε σε μια συγκυρία όπου αμφισβητούνται έντονα τα παραδοσιακά όρια κυριαρχίας του εθνικού κράτους. Η προσφυγή στην ενδυνάμωση των αποκεντρωμένων θεσμών δεν αποτελεί την απάντηση στην παγκοσμιοποίηση αλλά ένα αναγκαίο βήμα στη σύγχρονη πραγματικότητα. Όταν αυτή η επιλογή γίνεται σε χώρες όπου η Αυτοδιοίκηση διαχειρίζεται πάνω απ' το 50% του γενικού προϋπολογισμού του κράτους, μπορεί κανείς εύκολα να φανταστεί τι αποφάσεις πρέπει να παρθούν στη χώρα μας.

Σ' αυτή τη συγκυρία όπως συνοπτικά περιγράφηκε, θέλω να τονίσω ότι απ' την πλευρά μας έχουμε απόλυτη συνείδηση των ευθυνών μας. Κανένας μας δεν έχει το δικαίωμα να μας οδηγήσει σε μια μάχη χαρακωμάτων με τις πλάτες στραμμένες στο μέλλον και τα βλέμματα στο παρελθόν.

Κανένας μας δεν έχει το δικαίωμα να μετατρέψει τη συζήτηση για το σύγχρονο κράτος και τους αποκεντρωμένους θεσμούς σε μάχη εντυπώσεων και προεκλογικών σκοπιμοτήτων.

Κι όταν λέμε κανένας εννοούμε και την Κυβέρνηση και τα κόμματα και όλους εμάς τους αιρετούς της Αυτοδιοίκησης.

Από την πλευρά της Αυτοδιοίκησης θέλω να κάνω καθαρό και σαφές ότι καμιά εξέλιξη δεν μπορεί και δεν πρέπει να μας οδηγήσει να επιλέξουμε την απουσία και τη σιωπή σε μια περίοδο που οι έννοιες αποκέντρωση, αυτοδιοίκηση και περιφερειακή ανάπτυξη βρίσκονται αντικειμενικά στο κέντρο των πολιτικών εξελίξεων.

Καμιά δύναμη δεν μπορεί να μας εμποδίσει να αποτυπώσουμε τη γνώμη μας για το σύγχρονο και ισχυρό Δήμο.

Ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων πρέπει να διαπνέεται από την ενσωμάτωση των σύγχρονων αρχών που ισχύουν σε όλη την Ευρώπη και να διασφαλίζει τρία βασικά χαρακτηριστικά.

- I. Δήμος με αυτοτέλεια και αυτοδυναμία
- II. Δήμος με διαφάνεια στη διαχείριση
- III. Δήμος ανοιχτός στην κοινωνία των πολιτών.

Καμιά δύναμη δεν μπορεί να μας εμποδίσει να θέσουμε με έμφαση το ζήτημα της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας ως την ύψιστη προτεραιότητα της τρέχουσας πολιτικής περιόδου.

Και βέβαια ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη δε διασφαλίζεται με την αναδιανομή των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, που είναι το 3% του προϋπολογισμού του Κράτους.

Η αναδιανομή των ΚΑΠ είναι επιβεβλημένη και διασφαλίζει την ισότητα στο κρίσιμο ζήτημα της λειτουργικής αυτοτέλει των ΟΤΑ.

Η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη μπορεί να προκύψει μόνο με ολοκληρωμένα αναπτυξιακά σχέδια για κάθε περιφέρεια της χώρας και με ένα πρόγραμμα αποκέντρωσης όχι αλλά αρμοδιοτήτων αλλά συγκεκριμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Να αναρωτηθώ για πολλοστή φορά γιατί άραγε πρέπει να υπάρχουν στρατόπεδα στο λεκανοπέδιο Αττικής. Ή μήπως ξεχνάμε ότι πρόκειται για οικονομική δραστηριότητα;

Μήπως πάλι πρέπει να θυμίσω ότι η επιδότηση στις κρατικές αστικές συγκοινωνίες των Αθηνών και στον ιδιωτικό ΟΑΣΘ στη Θεσσαλονίκη κοστίζει 150 δις δρχ. το χρόνο, την ίδια ώρα που ο συνταξιούχος του ΟΓΑ μετακινείται στην πρωτεύουσα του νομού του με, περίπου, 400 δρχ.;

Προχθές ξεκίνησε το επαγγελματικό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου της Α' εθνικής κατηγορίας. Στο πρωτάθλημα συμμετέχουν δέκα ομάδες των Αθηνών, τρεις της Θεσσαλονίκης και τρεις ομάδες της Περιφέρειας. Η πραγματικότητα που αποτυπώνεται σ' αυτή τη θλιβερή εικόνα πολύ αλλά δεν είναι αποδεκτή.

Κανένας δεν μπορεί να μας εμποδίσει να καταθέσουμε θαρρετά τη θέση μας για τον πρό-

το και δεύτερο βαθμό Αυτοδιοίκησης.

Μητροπολιτικές λειτουργίες και Δήμαρχος- Κυβερνήτης

Οι θεσμοί και οι δομές διοίκησης και αυτοδιοίκησης, πρέπει να είναι απλοί στη σύλληψη τους, να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες της χώρας, να καθιστούν διακριτές τις ευθύνες διαφόρων επιπέδων και να υπηρετούν, πρωτίστως, την αρχή της αποτελεσματικότητας. Με μια τέτοια λογική προκύπτουν αβίαστα συμπεράσματα.

- ✓ Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση δε νοείται χωρίς αιρετό Περιφερειάρχη.
- ✓ Οι δύο Μητροπόλεις, Αθήνα και Θεσσαλονίκη, μπορούν κάλλιστα να οργανώσουν τις μητροπολιτικές λειτουργίες με μορφή συνδέσμων των ΟΤΑ, με ex officio προέδρους τους Δημάρχους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης.
- ✓ Με την εξαίρεση της Κρήτης και πιθανόν Ρόδου, Κέρκυρας και Λέσβου, ο νησιώτικός χώρος μπορεί να οργανωθεί με το θεσμό του Δημάρχου- Κυβερνήτη.
- ✓ Η περαιτέρω μετεξέλιξη του Καποδιστρια πρέπει να έχει ως βασικό κριτήριο το αδιαμφισβήτητο ιστορικό και οικονομικό κέντρο της κάθε περιοχής (πόλεις, κομποπόλεις, κεφαλοχώρια).
- ✓ Ανάλογα κριτήρια ιστορικά, πολιτισμικά, αναπτυξιακά μπορούν να οδηγήσουν στην οριστική επιλογή του αριθμού των Περιφερειών της χώρας.

Καμιά δύναμη δεν μπορεί να μας εμποδίσει να συζητήσουμε για τις τεράστιες δυνατότητες αλλά και τα μεγάλα προβλήματα που σχετίζονται με το Γ' ΚΠΣ.

Το Γ' ΚΠΣ είναι το όχημα που μπορεί να μας οδηγήσει ταχύτητα στη σύγκλιση μας με την Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση.

Οι προνοιακές δομές και τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών που δημιουργούνται σ' όλη τη χώρα δείχνουν το δρόμο.

Θέλω να επαναλάβω για πολλοστή φορά ότι οι θέσεις μας είναι προτάσεις για δημόσιο διάλογο και όχι αιτήματα.

Αποκέντρωση με Αυτοδιοίκηση χρειάζεται η

χώρα και όχι εμείς οι Δήμαρχοι και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι.

Στους δύσπιστους θέλω να κάνω γνωστό ότι η μοναδική χώρα που έχει τα τελευταία χρόνια θεαματικές επιδόσεις στην αντιμετώπιση της ανεργίας είναι η Δανία.

Η μέθοδος, όπως αναλύθηκε πρόσφατα στη Ρόδο απ' τον αρμόδιο Υπουργό, ήταν πολύ απλή η κατάργηση της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και του καθ' ημιάς ΟΑΕΔ και το πέρασμα των πολιτικών για την απασχόληση στους Δήμους της Δανίας.

Δεν ισχυρίζομαι ότι κάτι τέτοιο μπορεί να γίνει αύριο στη χώρα μας, θέλω όμως να τονίσω με έμφαση ποιο είναι το πραγματικό κόστος του υπερσυγκεντρωτικού κράτους για την κοινωνία και τους πολίτες.

Προσπάθησα να αναδείξω τόσο το μέγεθος του οικονομικού προβλήματος της Αυτοδιοίκησης όσο και το βαρύτατο τίμημα της ενδεχόμενης καθυστέρησης ενός κύματος μεταρρυθμίσεων με επίκεντρο την αποκέντρωση, την αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Στα χέρια της Κυβέρνησης βρίσκεται η ιστορική ευθύνη.

Από τον Υπουργό των Εσωτερικών που σήμερα εκπροσωπεί την Κυβέρνηση ουσιαστικά περιμένουμε την εγγυημένη εφαρμογή όλων των νόμων που διέπουν τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης και κυρίως του 1828 και του 2539. Μια καθαρή εξήγηση, που θ' αλλάξει άρδην τη σχέση Κυβέρνησης και Αυτοδιοίκησης αφού μετά την τελευταία Συνταγματική αναθεώρηση αποτελούμε διακριτά μεν, αναπόσπαστα δε τμήματα της ενιαίας Πολιτείας.

Από την πλευρά μας έχουμε δείξει πολλές φορές στο παρελθόν ότι προσπαθούμε συστηματικά να προσεγγίζουμε τα προβλήματα με κατανόηση, σοβαρότητα και ανοιχτοί πάντα στις αλλαγές που απαιτούν οι καιροί.

Είμαστε αιρετοί της Αυτοδιοίκησης και δεν έχουμε άλλο δρόμο παρά τον αγώνα για την πρόοδο των τοπικών κοινωνιών που μας έχουν εκλέξει. Η πίστη στο θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μας ενώνει.

Το όραμα της αποκεντρωμένης Ελλάδας μας καθοδηγεί.

ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

Εθνική συμφωνία για Αυτοδιοίκηση σύγχρονη, ευρωπαϊκή και αποτελεσματική

Την κατοχύρωση της οικονομικής αυτοδυναμίας και αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ζήτησε η δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, κατά την ομιλία της στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά.

«Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα βρίσκεται σε οριακό σημείο, είτε η κ.Μπακογιάννη και σημείωσε ότι το σύνολο των πολιτικών κομμάτων, η κυβέρνηση και αντιπολίτευση, συμφωνούν και συγκλίνουν για το μέλλον της Αυτοδιοίκησης. «Μόνο που τώρα πλέον οι λόγοι και οι προθέσεις δεν αρκούν. Χρειαζόμαστε αποφάσεις, χρειαζόμαστε λύσεις. Δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε άλλο με την αδράνεια, τις παλινωδίες, την αδιαφορία. Δεν μπορούμε να συμβιβαστούμε με την πραγματικότητα που θέλει την Ελλάδα να συνεχίζει να βρίσκεται μεταξύ των τριάντα χωρών του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην τελευταία και με απόσταση θέσης, με κριτήριο τις δαπάνες για την Αυτοδιοίκηση ως ποσοστό των κρατικών δαπανών. Το ποσοστό μας φτάνει μόλις το 2003, το 5,6%. Δεν τιμά κανέναν».

Εφαρμογή του 1828/89

Η δήμαρχος Αθηναίων ζήτησε την εφαρμογή

του Συντάγματος και των νόμων που αφορούν στην Αυτοδιοίκηση.

«Όλοι, είτε, γνωρίζουμε ότι έχει θεσπιστεί ένα σχετικά ικανοποιητικό πλαίσιο χρηματοδότησης για την Αυτοδιοίκηση, ο νόμος 1828/1989. Αυτός ο νόμος δεν εφαρμόστηκε ποτέ στην πράξη. Η κυβέρνηση μεταφέρει αρμοδιότητες και δράσεις που είτε το κράτος απέτυχε να ασκήσει, είτε έχουν μεγάλο κόστος, χωρίς όμως να αποδίδει στους Δήμους και στις Κοινότητες τους αντίστοιχους πόρους για την λειτουργία τους. Χρόνια τώρα είτε με νομοθετικές τροποποιήσεις, είτε με Υπουργικές Αποφάσεις, είτε και εντελώς αυθαίρετα, το Σύνταγμα και ο 1828 καταστρατηγούνται. Έτσι, λόγω της μη εφαρμογής του 1828, η κεντρική εξουσία οφείλει στους φορείς της Αυτοδιοίκησης ένα ποσό περίπου τριών δισεκα-

τομμυρίων ευρώ. Το ποσό αυτό ισοδυναμεί με το 150% των ετησίων εσόδων μας από τον κρατικό προϋπολογισμό. Με άλλα λόγια, το ποσοστό αυτό σημαίνει ότι σε μέσο όρο κάθε Δήμος μπορεί να αυξήσει κατά μιάμιση φορά τα έσοδά του. Δεν ανεχόμαστε την πολιτική υποκρισία. Ενώ η κυβέρνηση δεν αποδίδει τις συγκεκριμένες οφειλές, το δε οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης δεν τις αναγνωρίζει καν, οι Υπουργοί ασκούν κοινωνική και εισοδηματική πολιτική με τα λεφτά των Δήμων, επιβαρύνοντας αιφνιδιαστικά και απρογραμμάτιστα τους ετήσιους προϋπολογισμούς των Δήμων και των Κοινοτήτων, δίνοντας αυξήσεις ή επιδόματα στους εργαζόμενους, χωρίς να υπάρχει καμία προσυνεννόηση χωρίς να υπάρχει οποιοδήποτε πλαίσιο συμφωνίας».

Η κ. Μπακογιάννη ζήτησε την κατοχύρωση της οικονομικής αυτοδυναμίας της Αυτοδιοίκησης τονίζοντας ότι οι δήμαρχοι δεν είναι ζητιάνοι. «Το διακύβευμα, τόνισε, δεν είναι αν ο κύριος υπουργός σήμερα θα εξαγγείλει το άλφα ή το βήτα ως ετήσια κατανομή για τους πόρους της Αυτοδιοίκησης ή αν θα υπάρξει ρύθμιση των χρεών, τα οποία ούτως ή άλλως οφείλαν να ρυθμιστούν με του κανόνες της αγοράς. Η λύση δεν είναι τα παζάρια ή η πίεση για να πάρουν οι δήμαρχοι κάποια εκατομμύρια ευρώ παραπάνω.

Η Αυτοδιοίκηση δεν είναι ζητιάνος. Μάχεται για να προσφέρει στους δημότες καλύτερες και αποτελεσματικές υπηρεσίες. Αγωνιζόμαστε για να προσφέρουμε καλύτερη και συστατική λειτουργία των Παιδικών Σταθμών. Αγωνιζόμαστε για να παρέχουμε φροντίδα και ασφάλεια στους δημότες μας που έχουν ανάγκη, καθώς και στα άτομα τρίτης ηλικίας. Αγωνιζόμαστε για να βελτιώσουμε την απaráδεκτη εικόνα των σχολείων. Αγωνιζόμαστε για να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής των κατοίκων των πόλεων μας. Για αυτά δίνουμε την μάχη, την δίνουμε ενωμένοι, χωρίς καπέλα. Δεν είμαστε εντολοδόχοι κανενός. Δεν είμαστε στη διατεταγμένη υπηρεσία κανενός. Δεν ζητάμε άλλοθι. Ζητάμε μια Αυτοδιοίκηση ισχυρή, ανεξάρτητη, αποτελεσματική. Το πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης υπερβαίνει την σημερινή συγκυρία. Δεν αγωνιζόμαστε για να πάρουμε φύλοδύρημα. Παλεύουμε για να φέρουμε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης που θα ανανεώσει την Ελλάδα τα επόμενα χρόνια».

Περιφερειακή διοίκηση εκλεγμένη από τον λαό

Η κ. Μπακογιάννη υπεραμύνθηκε επίσης του αναπτυξιακού ρόλου που πρέπει να έχει η Τοπι-

κή Αυτοδιοίκηση που θα τον ασκεί μέσα από ένα νέο μοντέλο, κινητήρια δύναμη του οποίου θα είναι η Περιφέρεια, η διοίκηση της οποίας θα εκλέγεται από το λαό. «Αυτό, είτε, απαιτεί ανανέωση, εκσυγχρονισμό, ευελιξία και αποτελεσματικότητα του νέου θεσμικού πλαισίου της Αυτοδιοίκησης. Νέα διοικητική οργάνωση για να βαδίσουμε από ένα συγκεντρωτικό κράτος σε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης που θα έχει ως κινητήρια δύναμη την Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια της οποίας η Διοίκηση εκλέγεται από τον λαό». Επίσης η κ. Μπακογιάννη είπε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση όχι μόνο πρέπει, αλλά μπορεί να ανταποκριθεί στην πρόκληση της τοπικής φορολογίας και της παροχής των υπηρεσιών στους πολίτες, με την ταυτόχρονη, ισόποση αποκλιμάκωση των φορολογικών συντελεστών της κεντρικής εισοδηματικής πολιτικής, έτσι ώστε να μην εξαντληθεί η φοροδοτική ικανότητα των πολιτών. Επίσης ζήτησε τη θεσμοθέτηση αυστηρών κανόνων και διαδικασιών, που θα εξασφαλίζουν την χρηστή διαχείριση του δημοσίου χρήματος.

«Ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, είτε, το μεγαλύτερο επιχείρημα της κεντρικής εξουσίας για να αρνείται τη μεταφορά πόρων και αρμοδιοτήτων είναι η επίκληση νοσηρών και αδιαφανών νοσοτροπιών. Σε αυτή την ιστορία

πρέπει να μπει ένα τέλος, οριστικό τέλος. Οι άνθρωποι της Αυτοδιοίκησης θέλουμε αυστηρούς, σταθερούς, αλλά και εφαρμόσιμους και αποτελεσματικούς κανόνες διαφάνειας. Είμαστε διατεθειμένοι να εξετάσουμε διαδικασίες οικονομικής διαχείρισης, που να ανταποκρίνονται σε σύγχρονα λογιστικά και οικονομικά πρότυπα. Ισολογισμοί, διεθνή λογιστικά πρότυπα, κοστολόγηση δραστηριοτήτων, μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Λέμε ναι σε όλα αυτά, μπορούμε να κάνουμε άλματα και το έχουμε αποδείξει». Τέλος η δήμαρχος Αθηναίων πρότεινε «να υπάρξει επιτέλους μια εθνική συμφωνία για την Αυτοδιοίκηση, μια συμφωνία ευρέως ορίζωντος, με μακροπρόθεσμο σχεδιασμό, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, με θεσμικές και οικονομικές δεσμεύσεις, οι οποίες να δώσουν στην Αυτοδιοίκηση μια φυσιογνωμία πιο διεκδικητική, αλλά και πιο δημιουργική. Μια ταυτότητα σύγχρονη, ευρωπαϊκή και πάνω από όλα ικανή για δράση και αποτελεσματική».

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Οι σαφείς δεσμεύσεις και οι καθαρές ασάφειες του κ. Σκανδαλίδη

Στις σαφείς δεσμεύσεις και τις καθαρές ασάφειες του υπουργού Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη στάθηκε στην ομιλία του ο γενικός γραμματέας της ΚΕΔΚΕ Χρ. Παλαιολόγος, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα και το «κέρδος», που άφησε η σύγκλιση του εκτάκτου συνεδρίου της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά και το οποίο προσδιορίζεται από τρεις παραμέτρους: πρώτον, αναστρέφει το κλίμα γενικά για την Αυτοδιοίκηση, δεύτερον, εδραιώνει επιτέλους σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ Κυβέρνησης και Αυτοδιοίκησης και τρίτον, μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για ένα άλμα μεγάλο στο μέλλον.

Αναφερόμενος λοιπόν στις σαφείς δεσμεύσεις και τις ασάφειες του υπουργού Εσωτερικών είπε ότι η πρώτη αναφορά του αφορά « την εφαρμογή του 1828 στην ολότητά του από το 2004, και έπειτα, στον προϋπολογισμό που θα κατατεθεί. Αυτό είναι το θετικό στοιχείο», σημείωσε.

«Το δεύτερο, είπε, είναι ότι δεν αλλάζουμε τον 1828 με όλο το περιτύλιγμα, που επιχειρήθηκε να βάλει. Σαφώς είναι μια θετική αναφορά. Υπήρχαν όμως και καθαρές αρνητικές θέσεις. Παραδείγματος χάρι, για πρώτη φορά ακούμε από την πλευρά αυτής της κυβέρνησης αυτό που θεσπίστηκε, ως ψευδεπίγραφο το 1992 και δεν στέκει σε καμία νομολογία και σε καμία λογιστική, ότι δηλαδή οι φόροι, που εισπράττει το κράτος από παρελθού-

σες χρήσεις δεν είναι φόρος εισοδήματος. Αυτό για πρώτη φορά λέχθηκε δια στόματος υπουργού, παρότι στη συνέχεια δέχτηκε ότι από το 2004 θα το μετράει και αυτό.

Αυτό είναι μια καθαρή αρνητική θέση και σημαίνει ότι αμφισβητείται σοβαρά το μεγαλύτερο ποσό, το πολύ μεγάλο ποσό των χρημάτων, που παρακρατήθηκαν, όλα αυτά τα χρόνια και χρωστάει η κεντρική διοίκηση προς την Αυτοδιοίκηση».

Ασαφές το μέλλον των τελών κυκλοφορίας

Αναφερόμενος στις ασάφειες σημείωσε μεταξύ των άλλων το ζήτημα των τελών κυκλοφορίας.

«Είπε λοιπόν ο υπουργός ότι για πρώτη φορά θα υλοποιήσουμε τον 1828 στην ολότητά του.

Έκανε μεν αναφορά στους πόρους των Παρελθόντων Οικονομικών Ετών, που θα αποτυπωθούν για το 2004, δεν έκανε όμως αναφορά στα τέλη κυκλοφορίας. Τα τέλη κυκλοφορίας η κυβέρνηση δια της τρικλοποδιάς, διότι αυτή είναι η πολιτική της τα τρία τελευταία χρόνια, αφαιρεί το 22% από τα θεσμοθετημένα των τελών κυκλοφορίας σε απόλυτα νούμερα, δια νομοθεσίας και τροποποιήσεων, τις οποίες ουδέποτε η Αυτοδιοίκηση πήρε είδηση. Τις παίρναμε είδηση πάντοτε εκ των υστέρων.

Πρώτον, παρέτεινε την εισφορά στη σύγκλιση, που εμείς είχαμε συμφωνήσει για δύο χρόνια, σε 4 χρόνια και τώρα ίσως το πάει για άλλα δύο χρόνια, γιατί χρηματοδοτεί από αυτά τα χρήματα το Ταμείο Συντάξεων Αυτοκινητιστών, γεγονός για το οποίο εμείς ουδέποτε ενημερωθήκαμε. Δεν είπε λοιπόν τίποτα ο υπουργός αν τα τέλη κυκλοφορίας θα επανέλθουν στο 50%. Είναι ένα ζήτημα το οποίο θα

πρέπει να μένει ανοιχτό για συζήτηση».

Σε ό,τι αφορά τις νέες αρμοδιότητες ο κ. Παλαιολόγος είπε «ότι σε μερικά έδωσε ικανοποιητικές απαντήσεις. Θεωρώ για αυτές που καθορίζει ως νέες αρμοδιότητες, δηλαδή τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» και τη Δημοτική Αστυνομία, μίλησε με ένα καθαρότερο τρόπο. Ωστόσο άφησε ανοιχτό το θέμα του λειτουργικού κόστους της Δημοτικής Αστυνομίας, το οποίο, σύμ-

φωνα με τον υπουργό θα είναι αντικείμενο διαλόγου και συμφωνίας με την ΚΕΔΚΕ. Μα, το λειτουργικό κόστος είναι το μεγάλο κόστος και θα είναι εσαεί κόστος που θα επιβαρύνει την Αυτοδιοίκηση. Μένει ένα μεγάλο ανοικτό θέμα. Τα επτά εκατομμύρια ετησίως ανά Δημοτικό Αστυνομικό – αυτή είναι η κοστολόγηση της Υπηρεσίας από την Ελληνική Αστυνομία – κατά πόσο θα επιβαρύνουν την Αυτοδιοίκηση, κατά πόσο θα επιβαρύνουν την κεντρική εξουσία, το κράτος και πώς θα προστίθενται αυτά στα χρήματα των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων.

Επίσης, ήταν ασαφής στα θέματα των παλαιών αρμοδιοτήτων. Για τους Παιδικούς Σταθμούς και τα Αθλητικά Κέντρα, ο υπουργός, άφησε μία ασάφεια ως προς το κόστος και τη συνέχεια χρηματοδότησης. Και αυτό είναι ένα ασαφές θέμα, που επίσης είναι σημαντικό. Μόνο για φέτος στον κρατικό προϋπολογισμό έχουν γραφτεί επιπλέον χρήματα 123.000.000 €. Αυτά είναι μέσα στο σύνολο των 2.330 που θα πάρει η Αυτοδιοίκηση. Του χρόνου όμως θα είναι αυτά, πόσα θα είναι, αυτό δεν ξεκαθαρίστηκε.

Για το ΕΠΠΑ «υπήρξε μία σαφής δέσμευση ότι θα ξεκινήσει το δεύτερο 50%, κυρίως από τα χρήματα τα δικά μας, το 8,5% δηλαδή των ΚΑΠ και το 20% της ΣΑΤΑ. Ο υπουργός άφησε ανοικτό το θέμα, εκτός από του υπαιτισσόμενου Υπουργείου Μεταφορών, αν τα υπουργεία επιτέλους θα αρχίσουν να βάζουν χρήματα στο καλάθι του ΕΠΠΑ. Μία δέσμευση που την έκανε για δεύτερη φορά ο ίδιος ο Πρωθυπουργός».

Έλεγχος νομιμότητας και προληπτικός έλεγχος

Για το θέμα της νομιμότητας, ο κ. Παλαιολόγος τόνισε: «Είναι σαφές ότι υπάρχει ένα σοβαρό πολιτικό πρόβλημα και δεν μπορεί να κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. Υπάρχει σαφές πρόβλημα νομιμότητας στις πράξεις και λειτουργίες πολλών συναδέλφων ή αρκετών συναδέλφων. Οι καταλογισμοί που γίνονται για τον ουσιαστικό και οργανωμένο έλεγχο, ο οποίος έγινε για πρώτη φορά από το Ελεγκτικό Συνέδριο το 2000, αναδεικνύουν και ακραία παραδείγματα, που είναι

να γελάς, όπως είναι ο καταλογισμός τριακοσίων χιλιάδων δραχμών για φιλοξενία του Προέδρου της Δημοκρατίας. Υπάρχουν και τέτοια κωμικά και αστεία πράγματα. Υπάρχουν όμως και σοβαρά ζητήματα, που ανέδειξε αυτός ο ομαδικός και δειγματοληπτικός έλεγχος που έγινε για πρώτη φορά στους 170 Δήμους. Είναι αυτή η ουσία του προβλήματος που αναδεικνύεται και ανακυκλώνεται και τεχνιέντως και επικοινωνιακά. Μπορεί να υπάρχουν επτά ή οκτώ έλεγχοι, αλλά ουσιαστικός έλεγχος στην οικονομική διαχείριση των Δήμων, όπως ορίζει το Σύνταγμα και είναι αρμόδιο το Ελεγκτικό Συνέδριο, δε γίνεται.

Είναι σαφές επίσης ότι αν επιχειρηθεί ο προληπτικός έλεγχος όπως γίνεται τώρα, θα υπάρξουν σοβαρά προβλήματα και εμπλοκές στην αποτελεσματικότητα της Αυτοδιοίκησης. Όμως θα πρέπει να πούμε με καθαρό τρόπο ότι η Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να αρνηθεί τον έλεγχο από το εντεταλμένο από το Σύνταγμα Ελεγκτικό Συνέδριο. Αυτό λέει το Σύνταγμα.

Πρέπει λοιπόν να δούμε με ποιους τρόπους, αποτελεσματικούς, διαφανείς και καθαρούς, που δεν θα στρεβλώνουν την ευελιξία και την αποτελεσματικότητα της Αυτοδιοίκησης, θα ασκείται ο οποιοσδήποτε έλεγχος. Όμως δεν μπορούμε να βγούμε και να πούμε όχι στον έλεγχο.

Νομίζω ότι θα πρέπει να επεξεργαστούμε μία καθαρή θέση πάνω σε αυτό το μεγάλο θέμα και σαφώς δεν μπορούμε να συγχέουμε τον έλεγχο που αφορά την οικονομική διαχείριση, όπως ορίζει το Σύνταγμα, με διάφορους άλλους ελέγχους για τη νομιμότητα των αποφάσεων και εδώ θέλω να σχολιάσω. Το τι νομιμότητα αποφάσεων υπάρχουν από τις περιφερειακές διοικήσεις, το ξέρουμε πολύ καλά. Είτε γιατί υπάρχει έλλειψη προσωπικού, είτε γιατί υπάρχουν πολιτικές παρεμβάσεις και πολιτικές σκοπιμότητες, είτε γιατί υπάρχουν γνωριμίες, είτε γιατί υπάρχει ανιδεότητα, είτε γιατί δεν ξέρω τι. Ξέρω συνάδελφο που έσπασε έργο των διακοσίων εκατομμυρίων σε εβδομήντα τριάρια για να κάνει εβδομήντα αναθέσεις και αυτό πέρασε ως νομιμότητα απόφασης!

Αυτά λοιπόν θα πρέπει να τα λέμε και μεταξύ μας, να τα λέμε και καθαρά. Έτσι λοιπόν υ-

πάρχει και πρόβλημα αυτού του ελέγχου, αλλά είναι άλλο θέμα ο έλεγχος νομιμότητας των αποφάσεων, είναι άλλο θέμα οι Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης, στο αν κάνει την δουλειά του ως μηχανισμός διοίκησης ο Δήμος και άλλο ο έλεγχος στις δαπάνες και στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, που όπως ορίζει το Σύνταγμα είναι το Ελεγκτικό Συνέδριο. Όμως πρέπει να διαμορφώσουμε μία συγκεκριμένη και σαφή πρόταση στο θέμα αυτό». Τέλος ο κ. Παλαιολόγος σημείωσε ότι για να ασκήσει τον ρόλο της η Αυτοδιοίκηση και πολύ περισσότερο να δει το μέλλον της, να συντονίσει τα βήματά της με την Ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση «πρέπει να δούμε άλλου είδους χρηματοδοτικά εργαλεία. Πρέπει να δούμε και θα χρησιμοποιήσω ακριβώς την φράση που είπε ο υπουργός, μία ανακατανομή πλήρως του συνόλου των φορολογικών βαρών του ελληνικού κράτους υπέρ της Αυτοδιοίκησης.

Θα πρέπει να δούμε λοιπόν ότι από το 3% περίπου του ΑΕΠ που διαχειρίζεται σήμερα η Ελληνική Αυτοδιοίκηση, που είμαστε η τελευταία χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πώς θα πάμε στο 6%, στο 10 ή 15% που είναι οι άλλες χώρες. Η αμέσως επόμενη μετά από εμάς χώρα είναι στο 12%. Ελέγχει και διαχειρίζεται το 12% του αντίστοιχου ΑΕΠ.

Πρέπει λοιπόν να μιλήσουμε για ανακατανομή της συνολικής πίτας της δημοσιονομικής του κράτους, υπέρ της Αυτοδιοίκησης. Όμως αυτό πρέπει να το κάνουμε με όρους συμφωνημένους από την πλευρά της Αυτοδιοίκησης τουλάχιστον, για να ανοίξουμε αυτόν τον διάλογο. Ο υπουργός είπε ότι πολύ γρήγορα αυτό θα ανοίξει στο τραπέζι των συζητήσεων. Βεβαίως πρέπει να ανοίξει γιατί δεν μπορούμε να μιλάμε για τον Κώδικα που ετοιμάζεται, ότι μπορεί να ανταποκρίνεται με αυτά τα χρήματα. Θέλει πολύ περισσότερα χρήματα για να ανταποκριθεί ο Κώδικας.

Άρα λοιπόν για αυτήν τη συζήτηση θα πρέπει να ετοιμαστεί η Αυτοδιοίκηση, με τεχνοκράτες, εμπειρογνώμονες και επιστήμονες. Να διαμορφώσει τις θέσεις της, τις οποίες θα πρέπει να καταθέσει σε συνέδριο, σε Σώμα της Αυτοδιοίκησης και να πάει σε διάλογο για το μέλλον, για το άλμα της Αυτοδιοίκησης».

ΨΗΦΙΣΜΑ

Εκτάκτου συνεδρίου της ΚΕΔΚΕ για τα οικονομικά

Το ψήφισμα που εγκρίθηκε από το συνέδριο της ΚΕΔΚΕ είναι το εξής: Το συνέδριο της ΚΕΔΚΕ που συνήλθε εκτάκτως στις 27 και 28 Αυγούστου 2003 στην Αθήνα για να αντιμετωπίσει το σοβαρό θέμα των Οικονομικών των Ο.Τ.Α., εκτιμώντας:

- Την εισήγηση του Προέδρου του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ
- Τις δεσμεύσεις της Κυβέρνησης δια του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
- Τις θέσεις των πολιτικών Αρχηγών των κομμάτων και του Προέδρου της Βουλής
- Τις τοποθετήσεις των μελών του Δ.Σ. και των συνέδρων
- Την εισηγητική πρόταση προς το σώμα του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ

Αποφασίζει:

1. Θεωρεί ότι η οικονομική ενίσχυση των Ο.Τ.Α., στα πλαίσια των συνταγματικών προβλέψεων, δεν είναι ένα απλό αίτημα πρόσκαιρης ενίσχυσης των προϋπολογισμών των Δήμων και των Κοινοτήτων της χώρας, αλλά σε συνδυασμό με επενδυτικά σχέδια και μέτρα πολιτικής, αναγκαία συνθήκη για την ισοδύναμη και χωρίς στρεβλώσεις ανάπτυξη της χώρας.
2. Εκτιμά ότι δικαιώθηκε η σύγκληση του εκτάκτου συνεδρίου, αφού από όλες τις πλευρές αναγνωρίστηκε ότι υπάρχει οξύτατο πρόβλημα και ότι η επίλυσή του απαιτεί άμεσες ενέργειες, καθώς και διαρθρωτικές πρωτοβουλίες θεσμικού και νομοθετικού χαρακτήρα.
3. Θεωρεί θετικό ότι όλα τα κόμματα αναγνωρίζουν ευθέως πλέον την ανάγκη σύγκλισης της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την Αυτοδιοίκηση των σύγχρονων και ανε-

πτυγμένων κοινωνιών και ότι αυτό επιβάλλει τη συνεχή αναβάθμισή της και την ανάληψη νέων αρμοδιοτήτων και ρόλων με την εκχώρηση των αναγκαίων, για την ουσιαστική άσκησή τους, πόρων.

Παράλληλα με αυτό, απαιτείται να διαμορφωθεί ο νέος Κώδικας με τρόπο που να κατοχυρώνει τη διοικητική αυτοτέλεια και να βελτιώνει ουσιαστικά τη λειτουργική και οργανωτική αποτελεσματικότητα των Ο.Τ.Α. ως των κατεξοχήν φορέων άσκησης τοπικής εξουσίας εγγύτερα στους πολίτες.

4. Διαπιστώνει ότι οι δεσμεύσεις της Κυβέρνησης στο Συνέδριο:

- Απαντούν καθαρά σε συγκεκριμένα ζητήματα
- Χρησιμοποιούν διευκρινήσεων σε αρκετά άλλα σημεία
- Αφήνουν ανοικτές και αναπάντητες σοβαρές διεκδικήσεις της Αυτοδιοίκησης.

Με βάση τις παραπάνω εκτιμήσεις, το Συνέδριό μας αποφασίζει:

- Να εμμένει στις σταθερές και πάγιες θέσεις της Αυτοδιοίκησης, για τα Οικονομικά της, όπως αυτές αποτυπώνονται στα Συνέδρια της Χαλκιδικής και της Θεσσαλονίκης. Θέσεις που αντιμετωπίζουν οριστικά τα σημερινά προβλήματα των Δήμων και ανοίγουν το δρόμο των μεγάλων μεταρρυθμίσεων, που απαιτούνται στη χώρα μας, με επίκεντρο την αποκέντρωση με αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.
- Να διεκδικήσει στο ακέραιο την υλοποίηση των προτάσεων του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ, των 9+1 σημείων που επισυνάπτονται.
- Να εξουσιοδοτήσει το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ:
 - να παρακολουθήσει στενά την υλοποίηση των δεσμεύσεων του Υπουργού που αφορούν, την εκταμίευση όλων των πόρων του έτους 2003 και την άμεση έναρ-

ξη υλοποίησης του υπολοίπου 50% του ΕΠΤΑ.

- να συγκροτήσει ad hoc διαπαραταξιακή Επιτροπή, με αποστολή την παρακολούθηση κατάρτισης του προϋπολογισμού του 2004, για την πλήρη αποτύπωση των Κυβερνητικών δεσμεύσεων

- να συνεργαστεί άμεσα με την πολιτική ηγεσία του ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για τα ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω διευκρινήσεων (Δημοτική Αστυνομία – Σχολικοί φύλακες – Αρμοδιότητες Ν.2880 κ.λπ.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα τους αιρετούς όλης της χώρας για την πορεία αυτών των ζητημάτων.

- Να ξεκινήσει άμεσα τη σοβαρή προβολή του έργου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της σημασίας του ρόλου της σε μια σύγχρονη χώρα.

Καλεί τους αιρετούς, σε όλη τη χώρα, σε αγωνιστική ετοιμότητα, με επόμενη στιγμή κρίσης την κατάθεση του προϋπολογισμού του 2004 στις αρχές Οκτωβρίου.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί απόσταση μεταξύ των δεσμεύσεων της Κυβέρνησης και του τακτικού προϋπολογισμού του 2004 επιλέγουμε, ως πρώτη μορφή κινητοποίησης, τη συγκέντρωση όλων των Δημάρχων της χώρας, έξω από τη Βουλή, την ημέρα κατάθεσης του προϋπολογισμού από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

Για την περαιτέρω κλιμάκωση των κινητοποιήσεων, αν χρειαστεί, το Συνέδριο εξουσιοδοτεί το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ.

Τα 9+1 σημεία

Τα εννιά συν ένα σημεία που πρότεινε το Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ και αποδέχθηκε το συνέδριο για

την άρση του οικονομικού αδιεξόδου των ΟΤΑ και τον τερματισμό της κατάστασης, που έχει φέρει στα όρια επιβίωσης όλους τους δήμους χώρας, είναι τα εξής:

- Καταβολή των υπεσχημένων για το 2003 χρημάτων προς την Αυτοδιοίκηση, που ανέρχονται στο ύψος των 2,35 δις ευρώ. Το ποσό αυτό είναι αυξημένο κατά 350 εκ. ευρώ, συγκριτικά με το 2002. Για το λόγο αυτό απαιτούνται νέες ΚΥΑ, τόσο για τους ΚΑΠ, όσο και για τη ΣΑΤΑ, οι οποίες πρέπει να υπογραφούν μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου.
- Την άμεση και πλήρη εφαρμογή, στην αρχική του μορφή, του Ν. 1828/89, δηλαδή πλήρη απόδοση του 20% του Φόρου Φυσικών και Νομικών Προσώπων, του 50% των τελών κυκλοφορίας καθώς και του 3% του Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτων. Η αποτύπωση των πόρων αυτών, θα πρέπει να γίνει στον προϋπολογισμό του 2004, που θα κατατεθεί αρχές Οκτωβρίου στη Βουλή, με βάση τα απολογιστικά στοιχεία του 2002.
- Η επιπλέον χρηματοδότηση, πέραν των ΚΑΠ, από τον κρατικό προϋπολογισμό των μεταβιβαζόμενων αρμοδιοτήτων: παιδικοί σταθμοί, αθλητικές εγκαταστάσεις, συντήρηση σχολικών κτιρίων, Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, Δημοτική Αστυνομία, πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι».
- Την εφαρμογή του Ν.2539/97 με την άμεση συγχρηματοδότηση του ΕΠΤΑ από τα διάφορα Υπουργεία. Απαιτείται επίσης η άμεση κατανομή και καταβολή του υπολοίπου 50%.
- Τα υπουργεία πρέπει να αποτυπώσουν στον προϋπολογισμό του 2004 τις σχετικές πιστώσεις χρηματοδότησης του ΕΠΤΑ.
- Είναι θέμα ευθύνης και αξιοπιστίας από την πλευρά της Κυβέρνησης, να αποδώσει προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση τα παρακρατηθέντα και μη αποδοθέντα χρήματα από τη μη εφαρμογή του νόμου 1828/89 τα τελευταία 10 χρόνια, που ανέρχονται κατά την εκτίμηση της ΚΕΔΚΕ σε 3 δις ευρώ. Χρήματα που εισέπραξε με φόρους το Κράτος από τους πολίτες, και που οφείλει να τους τα επιστρέψει μέσα από την Αυτοδιοίκηση. Εμείς διεκδικούμε τη σταδιακή απόδοση των χρημάτων αυτών σε βάθος πέντε ε-

τών, όχι για να ενισχυθούν γενικά οι προϋπολογισμοί των Δήμων, αλλά να υλοποιηθούν προγράμματα και πολιτικές, που θα συμφωνηθούν μεταξύ Κυβέρνησης και ΚΕΔΚΕ στους πιο κάτω τομείς:

- Α) Πολιτικές και προγράμματα για την ενίσχυση ορεινών, μειονεκτικών και νησιωτικών περιοχών.
 - Β) Πολιτικές και προγράμματα για την Απασχόληση.
 - Γ) Πολιτικές και προγράμματα για την προστασία του περιβάλλοντος.
 - Δ) Πολιτικές και προγράμματα κοινωνικής προστασίας.
- Την άμεση νομοθετική ρύθμιση για τα χρέη των Δήμων και των δημοτικών επιχειρήσεων με χαμηλότοκα δάνεια από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, όπως το 1999, σύμφωνα με τις προτάσεις της ΚΕΔΚΕ.
 - Την επιπλέον χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό των: ειδικών κινήτρων συνενώσεων, αντισταθμιστικών οφελών, κρατικών πολιτικών για Θράκη, νησιά που αποτελούν υποχρέωση του Κράτους.
 - Την άμεση έναρξη προγράμματος εκσυγχρονισμού και διαφάνειας της διαχείρισης των οικονομικών των ΟΤΑ, με πλήρη εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος και με σύγχρονο σύστημα αξιολόγησης των προϋπολογισμών των Δήμων.
 - Την υλοποίηση της βασικής Συνταγματικής επιταγής για διαφάνεια στα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης με την καθιέρωση του προληπτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο με ειδικό και αποκεντρωμένο σώμα ελεγκτών, οι οποίοι πρέπει να έχουν πλήρη γνώση των θεμάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
 - Ο έλεγχος, που θα ασκεί αυτό το σώμα, δεν θα πρέπει να εμποδίζει την ευελιξία και την αποτελεσματικότητα της Αυτοδιοίκησης. Πρέπει δε, όπως το ίδιο το Σύνταγμα επιτάσσει, να είναι έλεγχος νομιμότητας και όχι έλεγχος σκοπιμότητας.
 - Την εφαρμογή όλων αυτών δεν μπορεί να επιτύχει οριστικά το οικονομικό πρόβλημα της Αυτοδιοίκησης, δεν κατοχυρώνει τον ουσιαστικό αναπτυξιακό ρόλο της και δεν ξεκαθαρίζει, με ένα καθαρό πλαίσιο, τις

σχέσεις της με το Κράτος, με δεδομένο ότι διατηρεί την εξάρτησή της από το σύστημα των κρατικών επιχορηγήσεων.

Θεωρούμε ότι ΑΜΕΣΑ επιβάλλεται η οργάνωση ενός αποτελεσματικού διαλόγου ανάμεσα στην Κυβέρνηση, τα πολιτικά κόμματα και την Αυτοδιοίκηση. Ο διάλογος αυτός θα πρέπει να καταλήξει σε μια εθνική συμφωνία για το τι Αυτοδιοίκηση θέλουμε, ποιος είναι ο ρόλος της στο ενιαίο πολιτικό διοικητικό σύστημα της χώρας και με ποιους πόρους, μέσα σε ενιαίο δημοσιονομικό πλαίσιο, ασκεί την Συνταγματική αποστολή της.

Ένας τέτοιος διάλογος οφείλει και πρέπει να λάβει υπόψη του τις εξής αρχές:

- Τη διασφάλιση των κρατικών επιχορηγήσεων μέσω των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, προβλέποντας ρητώς την απόδοση του 20% του Φ.Φ.Ν.Π., του 50% των τελών κυκλοφορίας καθώς και 3% του φόρου μεταβίβασης ακινήτων. **Κατά συνέπεια καθίσταται σαφές ότι δεν συζητείται καμία αλλαγή του Ν.1828/89.**
- Την καθιέρωση ιδίων πόρων, με τοπική φορολογία, που θα μπορεί να επιβάλλει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ανάλογα με τις τοπικές ιδιαιτερότητες και ανάγκες, με μεταρρύθμιση και αναδιανομή των υφιστάμενων φορολογικών πόρων και όχι με πρόσθετη επιβάρυνση των πολιτών.
- Την εκ των προτέρων κοστολόγηση των υπό μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από το κράτος στην Τ.Α. με τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων.
- Την ουσιαστική συμμετοχή της Τ.Α. στον οικονομικό προγραμματισμό και την αναπτυξιακή πορεία της χώρας, με την ανάληψη μεγαλύτερης ευθύνης στον σχεδιασμό και την εκτέλεση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
- Την ουσιαστική σύνδεση των ΟΤΑ με το χρηματοπιστωτικό σύστημα πάνω σε υγιείς βάσεις.

Υπογραμμίζουμε ότι οι όποιες μεταρρυθμίσεις επαληθεύονται κυρίως από την αντίστοιχη οικονομική μεταρρύθμιση, στα πλαίσια ενός ενιαίου δημοσιονομικού συστήματος, γιατί σε τελευταία ανάλυση, είναι εκείνη που καθορίζει το τελικό και πραγματικό αποτέλεσμα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ & Γ' ΚΠΣ

Ο μέσος
προϋπολογισμός
των έργων,
απέχει πολύ
από το μέσο
προϋπολογισμό
του συνόλου
των ενταγμένων
έργων
στο Γ' ΚΠΣ

Του
Ηλία
Μπενέκου

**Τρεις χιλιάδες έργα
στα Π.Ε.Π. και προϋπολογισμό
πάνω από 2,2 δισ. ευρώ**

Η ένταξη έργων από τους δήμους της χώρας στο Γ' ΚΠΣ, αλλά και η πορεία υλοποίησης και διαχείρισης ενταγμένων έργων στο Κοινοτικό Πλαίσιο με τελικούς δικαιούχους τους ΟΤΑ, βρίσκονται στο κέντρο του ενδιαφέροντος της Αυτοδιοίκησης και τα συμπεράσματα της μελέτης που εκπόνησε η

ΠΕΤΑ Α.Ε. για λογαριασμό της ΚΕΔΚΕ έχουν μπει ήδη στο μικροσκόπιο και εξετάζονται ενδελεχώς και πολύ σύντομα θα αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής συνάντησης των αιρετών. Θέμα της μελέτης ήταν η «αξιολόγηση των ενταγμένων έργων ΟΤΑ στα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2000 -2006 και η

συμμετοχή της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης στην εφαρμογή και αξιοποίηση του Γ' ΚΠΣ». Καθώς το Διαρθρωτικό Πρόγραμμα 2000 -2006 βρίσκεται στο μέσο της πορείας υλοποίησής του, το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ήδη με ειδική εγκύκλιό του καλεί τις Διαχειριστικές Αρχές

των συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Γ' ΚΠΣ, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, Ταμείο Συνοχής) να προβούν στην Αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, με στόχο τον επανασχεδιασμό των στόχων και τις διαδικασίες εφαρμογής των προγραμμάτων.

Η εξέλιξη αυτή, όπως είναι φυσικό, δημιουργεί συγκριμένο πεδίο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση προκειμένου να διεκδικήσει μεγαλύτερο μερίδιο συμμετοχής στα Περιφερειακά και Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Αν και η αξιοποίηση από την Αυτοδιοίκηση των δυνατοτήτων, που δημιουργεί η εκτέλεση του Γ' ΚΠΣ και των άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, υπολείπεται σημαντικά από τις ανάγκες, παρόλα αυτά καταγράφεται σε ορισμένους τομείς και περιοχές ανοδική πορεία στη συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Συγκεκριμένα καταγράφει επίδοση ένταξης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα περίπου 3 χιλιάδων έργων με προϋπολογισμό υπέρ τα 2,2 δις ευρώ.

Αύξηση των ενταγμένων έργων

Αυτή τη σημαντική αύξηση στον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων ΟΤΑ από τον περασμένο Φεβρουάριο μέχρι τον Αύγουστο του 2003 καταγράφουν και τα ενδιαφέροντα στοιχεία της μελέτης που εκπό-

νησε η ΠΕΤΑ Α. Ε.

Τα στοιχεία της μελέτης μέχρι 31 Αυγούστου χαρακτηρίζονται προσωρινά διότι προκύπτουν μόνο από τα γενικά στοιχεία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) του Γ' ΚΠΣ και χωρίς τη συνδρομή των αναλυτικών στοιχείων, τα οποία διαθέτουν οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Αντίθετα τα απολογιστικά στοιχεία της 28 Φεβρουαρίου χαρακτηρίζονται οριστικά, διότι συγκεντρώθηκαν ταυτόχρονα από το Ο.Π.Σ. και τις Διαχειριστικές Αρχές των Ε.Π. Μέχρι τις 20/9/2003 τα εντεταγμένα έργα του Ταμείου Συνοχής δεν καταχωρούνται στις επίσημες καταστάσεις του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.), επομένως η συγκέντρωσή τους μπορεί να γίνει μόνο σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του Ταμείου Συνοχής. Να σημειωθεί ότι τα έργα αυτά είναι που δημιουργούν κυρίως τη σημαντικότητα διαφορά μεταξύ των «οριστικών» απολογιστι-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΟΤΑ	% Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΟΤΑ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ Π/Υ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΟΤΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ ΦΩΚΙΔΑΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ΣΥΝΟΛΟ	21480074 528816014 75412744 301963328 145752014 1073424174	1492181 28780998 22643601 7798611 11265399 71980790	6,9 5,4 30 2,6 7,7 7	8 53 31 30 28 150
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΣΥΝΟΛΟ	152372597 64533257 59346971 89229022 365481847	45021830 11437904 6989040 28166612 91615386	29,5 17,7 11,8 31,6 25	67 32 24 46 169
ΗΠΕΙΡΟΥ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΑΡΤΑΣ ΣΥΝΟΛΟ	816397967 68897049 82846841 65796621 1033938478	52598576 16089667 25495273 5658314 99841830	6,4 23,4 30,8 8,6 10	80 37 31 23 171
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚ/ΝΙΑΣ	ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΥΝΟΛΟ	80505314 257859559 81901517 124337365 544603755	16204660 90459440 25125714 27758296 159548110	20,1 35,1 30,7 22,3 29	34 68 46 22 170
ΑΤΤΙΚΗΣ	ΑΘΗΝΩΝ ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΥΝΟΛΟ	2380656238 521476484 509445088 393076988 3804654798	139838814 119941822 185912359 43531216 489224211	5,9 23 36,5 11,1 13	237 91 52 69 449
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΣΥΝΟΛΟ	220384965 272429410 492814375	53305866 63449161 116755027	24,2 23,3 24	54 71 125
ΑΝ. ΜΑΚ/ΝΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ	ΡΟΔΟΠΗΣ ΕΒΡΟΥ ΚΑΒΑΛΑΣ ΔΡΑΜΑΣ ΞΑΝΘΗΣ ΣΥΝΟΛΟ	274171755 288174129 166904952 136208649 190863913 1056323398	38773339 33318059 20357483 22169330 22193207 136811418	14,1 11,6 12,2 16,3 11,6 13	44 61 45 46 48 244
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΛΕΣΒΟΥ	251443242	79506761	31,6	71

	ΧΙΟΥ	70111364	15352906	21,9	36
	ΣΑΜΟΥ	97919650	27193751	27,8	22
	ΣΥΝΟΛΟ	419474256	122053418	29	129
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ					
	ΗΛΕΙΑΣ	273542872	40371808	14,8	72
	ΑΧΑΪΑΣ	724446332	39482329	5,5	75
	ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	488549039	35536043	7,3	77
	ΣΥΝΟΛΟ	1486538243	115390180	8	224
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ					
	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	420264529	37841267	9	71
	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	112365465	39537131	35,2	52
	ΛΑΡΙΣΗΣ	388714668	47200070	12,1	56
	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	99159138	34929156	35,2	68
	ΣΥΝΟΛΟ	1020503800	159507624	16	247
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚ/ΝΙΑΣ					
	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	1119024392	99629470	8,9	118
	ΠΙΕΡΙΑΣ	143281333	48342727	33,7	44
	ΗΜΑΘΙΑΣ	432181947	14708390	3,4	39
	ΠΕΛΛΑΣ	152475624	21743683	14,3	60
	ΚΙΛΚΙΣ	209672907	42789187	20,4	45
	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	193220935	38120722	19,7	49
	ΣΕΡΡΩΝ	197659992	35516045	18	64
	ΣΥΝΟΛΟ	2447517130	300850224	12	419
ΠΕΛΟΠ/ΣΟΥ					
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	114487361	30576841	26,7	41
	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	119977066	22093744	18,4	31
	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	132932833	17290387	13,	50
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	78631746	14002688	17,8	21
	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	70389851	6785533	9,6	26
	ΣΥΝΟΛΟ	516418857	90749193	18	169
ΚΡΗΤΗΣ					
	ΧΑΝΙΩΝ	238948382	67420703	28,2	36
	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	140019128	19244867	13,7	42
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	504882638	85552808	16,9	106
	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	148261862	29545212	19,9	54
	ΣΥΝΟΛΟ	1032112010	201763590	20	238
ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΝΟΜΩΝ					
		15293805121	2156091001	14	2904
ΣΥΝΟΛΑ ΔΙΑΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ					
		8517949181	58813675	0,7	4
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ					
		23811754302	2214904676	9,3	2908

κάν στοιχείων του Φεβρουαρίου και των «προσωρινών» του Αυγούστου, καθώς από το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτούνται τα λεγόμενα «ακριβά» έργα της Αυτοδιοίκησης.

Σύγκριση επιδόσεων της Αυτοδιοίκησης

Έτσι λοιπόν από τη σύγκριση μεταξύ επιδόσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μεταξύ 28/2/2003 και 31/8/2003:

- καταγράφεται μεγάλη αύξηση στον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων ΟΤΑ από 939,61 εκατομμύρια ευρώ, σε 2.214,91 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι αύξηση 137%. Η αύξηση προκύπτει κυρίως (κατά 746,92 εκ. ευρώ ή 58,4%) από την ένταξη 44 έργων Ο-

ΤΑ στο Ταμείο Συνοχής. Λόγω της σημαντικής αύξησης μεγαλώνει και το μερίδιο της Α' βάθμιας Αυτοδιοίκησης στον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων σε όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και το Ταμείο Συνοχής, από 5,6% το Φεβρουάριο σε 9,3% τον Αύγουστο.

Επίσης, το πλήθος των ενταγμένων έργων ΟΤΑ αυξάνεται σημαντικά από 1818 σε

2908. Έτσι το μερίδιο των ενταγμένων έργων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης - το πλήθος έργων δηλαδή - στο σύνολο των ενταγμένων έργων σε όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα αυξάνεται από 21% σε 28,4%.

Ο μέσος προϋπολογισμός ενταγμένου έργου πρωτοβάθμιου ΟΤΑ αυξήθηκε από 0,517 εκ. ευρώ σε 0,761 εκ. ευρώ τον Αύγουστο, ενώ αύξηση παρουσίασε και ο μέσος προϋπολογισμός ενταγμένου έργου στο σύνολο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από 1,943 εκ. ευρώ το Φεβρουάριο σε 2,323 εκ. ευρώ τον Αύγουστο.

Αναλυτικά :

Μέχρι τον Αύγουστο οι φορείς των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ είναι Τελικοί Δικαιούχοι σε 2.908 έργα, δηλαδή στο 28,4% του συνόλου των ενταγμένων στο σύνολο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων έργων και του Ταμείου Συνοχής, τα οποία ανέρχονταν σε 10.252.

Ο προϋπολογισμός των 2.908 έργων των ΟΤΑ είναι 2,21 εκ. ευρώ δηλαδή το 9,3 % του προϋπολογισμού όλων των ενταγμένων έργων που είναι 23,81 δισεκατομμύρια ευρώ.

Τέλος ο μέσος προϋπολογισμός ενταγμένου έργου πρωτοβάθμιου ΟΤΑ είναι 0,761 εκ. ευρώ, χαμηλότερος από το μέσο προϋπολογισμό έργου του συνόλου των ενταγμένων έργων, που είναι 2,323 εκ. ευρώ.

Στον παραπάνω πίνακα φαίνονται αναλυτικά τα ενταγμένα έργα των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ σε επίπεδο Περιφέρειας και Νομού, καθώς τα ποσοστά που αναλογούν:

(Πίνακας-1)

Συμπερασματικά :

- 2.908 έργα ΟΤΑ
- 10.252 ενταγμένα έργα Γ' ΚΠΣ

- % πλήθους ενταγμένων έργων ΟΤΑ στο σύνολο του πλήθους ενταγμένων έργων στο Γ' ΚΠΣ : 28,4%
- % προϋπολογισμού ενταγμένων έργων ΟΤΑ στο σύνολο του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων στο Γ' ΚΠΣ : 9,3%

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει εντάξει στα Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ έργα σχεδόν σε όλους τους τομείς που την αφορούν, με κριτήριο τις βασικές αρχές που διέπουν τα επιχειρησιακά προγράμματα 2000 -2006, αλλά και τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας

και ιδιαίτερα των τοπικών κοινωνιών. Τα περισσότερα έργα που έχει εντάξει η Αυτοδιοίκηση είναι έργα συνέχισης της λειτουργίας Δομών Υποστήριξης Ανθρώπινου Δυναμικού (συνέχιση λειτουργίας δομών βρεφονηπιακών σταθμών, παιδικών σταθμών, εκπαίδευση, κατάρτιση κ.λ.π), ενώ ακολουθούν έργα για το Περιβάλλον, την Κοινωνία της Πληροφορίας και τις Μεταφορές και στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται έργα που αφορούν τις αστικές αναπλάσεις. Παρατηρείται λοιπόν, ότι από τα ενταγμένα έργα των ΟΤΑ η μεγάλη πλειοψηφία αφορά έργα, τα οποία θεωρούνται «εύκολα», δηλαδή αφορούν άμεσες επιχορηγήσεις σε

αναπτυξιακές και δημοτικές επιχειρήσεις, καθώς και μικρούς εξοπλισμούς από την Κοινωνία της Πληροφορίας. Τα έργα που αφορούν συνολικές παρεμβάσεις στον αστικό και αγροτικό χώρο, καινοτόμες παρεμβάσεις που αφορούν άμεσα την αναπτυξιακή πολιτική των τοπικών κοινωνιών, απαιτούν σύνθετες αναπτυξιακές μελέτες, τις οποίες οι μικροί δήμοι είναι δύσκολο να εκπονήσουν.

Αττική και Κεντρική Μακεδονία οι πρωταθλήτες

Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι οι δύο μεγάλες Περιφέρειες της χώρας - Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας - συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό του συνόλου των ενταγμένων έργων, παρατηρείται δηλαδή μία συγκέντρωση σε πανελλαδικό επίπεδο, των παρεμβάσεων στο κέντρο.

Οι νομοί που έχουν τα περισσότερα ενταγμένα έργα ΟΤΑ, είναι των Αθηνών, της Θεσσαλονίκης, του Ηρακλείου, της Ανατολικής Αττικής, του Πειραιά, της Αιτωλοακαρνανίας, και των Ιωαννίνων.

Όσον αφορά τους νομούς με τα λιγότερα ενταγμένα έργα είναι αυτοί της Σάμου, της Φωκίδας, της Μεσσηνίας, της Λακωνίας, της Άρτας, της Αργολίδας και της Ευρυτανίας.

Μια σημαντική διαπίστωση είναι ότι στην κατηγορία των νομών αυτών ανήκουν τρεις νομοί της περιφέρειας Πελοποννήσου, που σε συνδυασμό με το γεγονός ότι και οι υπόλοιποι νομοί της Πελοποννήσου διαθέτουν μικρό αριθμό ενταγμένων έργων, έχουν ως συνέπεια την κατάταξη της συγκεκριμένης περιφέρειας σε μία από τις τελευταίες θέσεις του καταλόγου. Αν συσχετίσουμε το πλήθος των ενταγμένων έργων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ με τους προϋπολογισμούς τους, σε επίπεδο Νομού, παρατηρούμε ότι

- οι νομοί Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Πειραιώς, Δυτικής Αττικής και Δωδεκανήσου, έχουν πολλά και μεγάλα ενταγμένα έργα πρωτοβάθμιων ΟΤΑ με υψηλό προϋπολογισμό. Οι νομοί Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Σερρών, Μαγνησίας και Πέλλης έχουν πολλά μικρά έργα και με μικρό προϋπολογισμό.

- Οι νομοί Φωκίδας και Σάμου έχουν λίγα ενταγμένα έργα ΟΤΑ α' βαθμού, τα οποία έχουν υψηλό προϋπολογισμό, πρόκειται δηλαδή για μεγάλα έργα

- Οι νομοί Ευρυτανίας, Άρτας και Λακωνίας έχουν λίγα ενταγμένα μικρά έργα και με μικρό προϋπολογισμό - πρόκειται δηλαδή για μικρά έργα.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι οι διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ των δήμων στον ίδιο νομό, καθώς και των νομών της ίδιας περιφέρειας, όπου καταγράφονται σημαντικές διαφορές στο πλήθος και στον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

Ισχυροί δήμοι κρατούν τη σκυτάλη

Από τη μελέτη του συνόλου των ΟΤΑ που έχουν εντάξει έργα, προκύπτει ότι τα περισσότερα ενταγμένα έργα και

τον υψηλότερο προϋπολογισμό έχουν δήμοι που αποτελούν αστικά κέντρα, τα οποία βρίσκονται πλησιέστερα προς τους Κεντρικούς Φορείς και Όργανα του Κράτους, έχουν άμεση επαφή με τις πηγές πληροφόρησης και κυρίως με κάθε Διαχειριστική Αρχή των Υπουργείων και Περιφερειών. Είναι δήμοι με καλή οργάνωση των υπηρεσιών τους, με Μονάδες Προγραμματισμού και με ικανοποιητικό αριθμό υπαλλήλων. Επίσης, είναι πλησιέστερα στα μεγαλύτερα Πανεπιστήμια της χώρας, το εκπαιδευτικό επίπεδο των κατοίκων, όσο και των υπαλλήλων είναι υψηλό, ενώ στους δήμους αυτούς λειτουργούν οργανωμένες Αναπτυξιακές Δημοτικές Εταιρείες και συνεργασίες με Γραφεία Συμβούλων. Στους Δήμους αυτούς,

παρότι το σύνολο των έργων των Δημοτικών και άλλων τοπικών Αναπτυξιακών Εταιρειών για τα οποία είναι τελικοί δικαιούχοι είναι σημαντικό, στα περισσότερα έργα είναι οι ίδιοι οι ΟΤΑ τελικοί δικαιούχοι των έργων. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι οι μικροί πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ δεν μπορούν εύκολα να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του Γ' ΚΠΣ.

Άλλωστε, όπως προκύπτει στην έρευνα, και

από τις απαντήσεις των υπευθύνων των ΟΤΑ, συναντούν σημαντικές δυσκολίες στην προετοιμασία των προτάσεων των έργων προς ένταξη και στην υλοποίησή τους και γι αυτό το λόγο η πλειοψηφία χρησιμοποιεί εξωτερικούς συνεργάτες.

Έλλειψη πληροφόρησης και στελεχών καταγράφονται στα σημαντικά προβλήματα. Επίσης ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που προκύπτει είναι η έλλειψη πληροφόρησης όχι μόνο για τα Μέτρα των Προγραμμάτων που προκηρύσσονται, αλλά και για τις διαδικασίες που απαιτούνται. Η υπηρεσιακή αλληλογραφία και η πληροφόρηση μέσω ΙΝΤΕΡΝΕΤ είναι περισσότερο μία τυπική πληροφόρηση που δεν απαντάει στα πολλά

εξατομικευμένα και εξειδικευμένα ερωτήματα των Δήμων. Επίσης οι ημερίδες εργασίας, όπου μπορούν να συμμετέχουν οι Δήμοι και οι φορείς τους δεν είναι αρκετές. Και για τα προβλήματα αυτά όσοι ΟΤΑ έχουν την οικονομική δυνατότητα χρησιμοποιούν εξωτερικούς συνεργάτες.

Παράλληλα, για την επίλυση των ποικίλων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην αξιοποίηση πόρων του Γ' ΚΠΣ, η συντριπτική πλειοψηφία των Δήμων θεωρεί ως απαραίτητες ενέργειες την αύξηση του προσωπικού τους και την επιμόρφωσή του στα συγκεκριμένα θέματα.

Συνολικά λοιπόν οι αδυναμίες των ΟΤΑ - κυρίως στους μικρότερους και πιο απομακρυσμένους δήμους - που ευθύνονται εν πολλοίς και για την μη ένταξη έργων στο Γ' ΚΠΣ μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

- Έλλειψη στελεχιακού δυναμικού να σχεδιάσει και να καταρτίσει προτάσεις έργων. Οι υπάλληλοι των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ Πανεπιστημιακής μόρφωσης αποτελούν το 12,5% τους συνόλου των υπαλλήλων.

- Δεν υπάρχει συνεχής διαδικασία επιμόρφωσης και κατάρτισης του προσωπικού των δήμων και κοινοτήτων, αλλά και των αναπτυξιακών δημοτικών εταιρειών.

- Οι υποστηρικτικές ενέργειες των διαχειριστικών αρχών προς τους φορείς των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ είναι ευκαιριακές και όχι σε μόνιμη βάση.

- Οικονομική στενότητα και αδυναμία πρόσληψης εξωτερικών συμβούλων και ενίσχυσης δημοτικών εταιρειών.

- Δυσκολίες επικοινωνίας και πληροφόρησης από τις υπηρεσίες της κεντρικής διοίκησης.

- Αδυναμία συμμετοχής σε σεμινάρια και εκδηλώσεις των ευρωπαϊκών ΟΤΑ του αντίστοιχου βαθμού και αποχή από τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Έλλειψη πολιτικών εξωστρέφειας και συνειδητοποίησης των νέων ευρωπαϊκών δεδομένων.

- Αδυναμία συνεργασίας όμορων δήμων για κοινά έργα και κοινές υπηρεσίες

- Απουσία μόνιμων διαδικασιών διαδημοτικών επαφών και συνεργασιών προς όφελος όλων.

Διέξοδος οι συνεργασίες δήμων

Οι λύσεις ασφαλώς στα παραπάνω προβλήματα απαιτούν οικονομικό κόστος και καθώς πολλοί δήμοι δεν έχουν το κατάλληλο μέγεθος που θα δικαιολογούσε μια Μονάδα Προγραμματισμού ή την πρόσληψη εξωτερικών στελεχών, η πρόταση για διαδημοτικές συνεργασίες - όπως προκύπτει και από τη μελέτη - θα μπορούσε να φέρει θετικά αποτελέσματα. Οι συνεργασίες μπορούν να υλοποιηθούν μέσω αναπτυξιακών διαδημοτικών εταιρειών, καθώς και με την υλοποίηση ομοειδών και συμπληρωματικών έργων. Οι συμπληρωματικές συνέργειες

και οι διαδημοτικές συνεργασίες σε πληθώρα έργων, από το ένα μέρος δημιουργούν οικονομίες κλίμακας και από το άλλο επιμερίζεται το κόστος λειτουργίας και μεγαλώνει το χωρικό πεδίο παρέμβασης.

Να σημειωθεί ότι από το σύνολο των ενταγμένων έργων της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ένα εξαιρετικά μικρό ποσοστό είναι διαδημοτικά (π.χ. με βάση τα οριστικά στοιχεία μέχρι το Φεβρουάριο, σε σύνολο 1818 έργων διαδημοτικά είναι μόλις τα 10). Πρόκειται για έργα που, είτε η γεωγραφική διάσταση του φυσικού τους αντικείμενου ξεπερνά τα όρια ενός Δήμου, είτε ο Τελικός Δικαιούχος τους είναι φορέας, ο

οποίος έχει συσταθεί από περισσότερους του ενός ΟΤΑ, είτε πρόκειται για έργα στα οποία ο Τελικός Δικαιούχος είναι φορέας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά όχι φορέας του συγκεκριμένου Δήμου στον οποίο υλοποιείται το ενταγμένο έργο.

Συνεργασίες εκτός συνόρων

Ο κεντρικός στόχος των Διαρθρωτικών Ταμείων που είναι η Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή του Ευρω-

παϊκού Χώρου απαιτεί δράσεις συνεργασίας σε κάθε επίπεδο είτε εντός του εθνικού χώρου, είτε μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών. Οι συνεργασίες αυτές ήταν κυρίως διακρατικές όμορων δήμων και Νομών διασυνοριακών περιοχών και χρηματοδοτήθηκαν μέσω των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών. Σκοπός ήταν οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ να μάθουν να συνεργάζονται και να επιλύουν προβλήματα με κοινωνικές, οικονομικές, πολιτιστικές, περιβαλλοντικές και άλλες διαστάσεις. Στο Γ' ΚΠΣ αυτές οι δράσεις έχουν επεκταθεί και με νέες Κοινοτικές Πρωτοβουλίες που περιλαμβάνουν περισσότερες των δύο χωρών.

Ωθηση στις διακρατικές συνεργασίες σε όσο το δυνατόν χαμηλότερο επίπεδο αναμένεται να δώσει και το Δ' ΚΠΣ, αφού οι δυνατότητες συνεργασίας θα προέρχονται κυρίως από πολιτικές συνεργασίες. Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν η θέση των ΟΤΑ γίνεται περισσότερο αποφασιστική, με την αποκεντρωμένη λήψη αποφάσεων στο σχεδιασμό των Προγραμμάτων, ειδικά των ΠΕΠ και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών. Στο νέο αυτό περιβάλλον οι ΟΤΑ πρέπει να εκσυγχρονισθούν και να αναδιαρθρώσουν τις διοικητικές τους λειτουργίες και να ενημερωθούν για όλες τις ευκαιρίες συνεργασιών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με τον τρόπο αυτό οι δήμοι της χώρας θα μπορέσουν να ανοίξουν συνεργασίες με άλλους δήμους της Ε.Ε., λειτουργώντας αυτόνομα, χωρίς να αναμένουν την καθοδήγηση και την ενημέρωση από την Κεντρική Διοίκηση. ■

Πως ρυθμίζονται τα

Χρέη & δάνεια

για τους δήμους

Τι προβλέπει η νομοθετική ρύθμιση
του υπουργείου Εσωτερικών

Καθώς τα οικονομικά προβλήματα εκατοντάδων δήμων έχουν προσλάβει πλέον εκρηκτικές διαστάσεις, αναγκαία προβάλλει η νομοθετική πρωτοβουλία που αναλαμβάνει η κυβέρνηση και η οποία περιλαμβάνει σειρά ευνοϊκών ρυθμίσεων των χρεών των ΟΤΑ.

Τρία δις ευρώ εκτιμούνται τα χρέη των δήμων.

Με μια πρώτη ματιά στα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Αυτοδιοίκηση, εύκολα διαπιστώνει κανείς ότι η κατάσταση - όπως αποτυπώνεται σε αριθμούς - κάθε άλλο παρά ενθαρρυντική είναι. Εκατό στους 1032 δήμους είναι στο όριο της χρεοκοπίας, 250 δεν μπορούν να καλύψουν ούτε καν τις βασικές λειτουργικές τους ανάγκες, ενώ άλλοι 370 αντιμετωπίζουν σοβαρότατα οικονομικά προβλήματα. Νίκαια (38 εκ. ευρώ), Θεσσαλονίκη (29,3 εκ. ευρώ), Κασσάνδρα Χαλκιδικής (22 εκ. ευρώ), Βύρωνας (14 εκ. ευρώ), Χαλάνδρι (21 εκ. ευρώ), Περιστερί (19 εκ. ευρώ), Σαλαμίνα (17,6 εκ. ευρώ), Πέραμα (16,1 εκ. ευρώ), Πτολεμαΐδα (13,2 εκ. ευρώ), Κηφισιά (8,8 εκ. ευρώ), Κερασίνη (11,7 εκ. ευρώ), Πάτρα (11,7 εκ. ευρώ), Γλυφάδα (8,3 εκ. ευρώ), Πολίχνη (7,3 εκ. ευρώ), Καλαμάτα (7,2 εκ. ευρώ), Πει-

ραιάς (6,4 εκ. ευρώ), είναι μερικοί μόνο από τους δήμους των οποίων το οξύ οικονομικό πρόβλημα έχει έρθει στην επιφάνεια. Το συνολικό χρέος των ΟΤΑ, εκτιμάται ότι ξεπερνά πανελληνίως τα τρία δισεκατομμύρια ευρώ. Από ληξιπρόθεσμα δάνεια και μόνο οι δήμοι χρωστούν ενάμισι δισεκατομμύριο ευρώ και 1,6 δισεκατομμύρια, από δάνεια που τρέχουν. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία που αφορούν την οικονομική κατάσταση των δήμων είναι ελλιπή - έως ανύπαρκτα σε πολλές περιπτώσεις - αφού πηγή πληροφορίας αποτελούν μόνο οι ίδιοι οι δήμαρχοι καθώς δεν υπάρχει καμία επίσημη λίστα αυτών των χρεών. Και όπως είναι φυσικό, οι δήμοι οι οποίοι φέρνουν στο φως τα οικονομικά προβλήματα είναι συνήθως εκείνοι, οι οποίοι άλλαξαν χέρια. Άλλωστε και τα στοιχεία του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων είναι επίσης αποσπασματικά καθώς σε αυτά δεν αναφέρονται τα χρέη των ΟΤΑ προς προμηθευτές, εργολήπτες κ.λπ.

Δεκάδες είναι οι δήμοι που αδυνατούν να ανταποκριθούν σε βασικές υποχρεώσεις τους, όπως καταβολή μισθών, ενώ σε πολλούς έχουν αρχίσει διαδικασίες δήμευσης περιουσιακών στοιχείων.

Το ερώτημα ασφαλώς είναι πώς περιήλθαν οι

δήμοι σε αυτή την κατάσταση. Η κακοδιαχείριση σίγουρα είναι μία απάντηση, που ωστόσο δεν αφορά όλους τους δήμους. Οι τοπικοί άρχοντες ισχυρίζονται ότι τα δεινά οικονομικά τους οφείλονται κατά ένα μεγάλο μέρος σε αρμοδιότητες που τους ανατέθηκαν χωρίς όμως να τους αποδοθούν και οι αντίστοιχοι πόροι, καθώς και στους παρακρατηθέντες πόρους, τους οποίους εδώ και χρόνια δεν αποδίδει η κυβέρνηση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των πόρων που δεν αποδίδονται είναι τα τέλη κυκλοφορίας, στα οποία η Τοπική Αυτοδιοίκηση αντί του 50% που έπρεπε να λαμβάνει παίρνει μόνο το 28,8%. Συγκεκριμένα για το 2003 οι δήμοι «χάνουν» 118 εκ. ευρώ. Το ίδιο συμβαίνει και με το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων - από τον οποίο η Αυτοδιοίκηση έπρεπε να λαμβάνει το 20% - όπου αντί να αποδοθούν στους ΟΤΑ 1900 εκ. ευρώ για το 2003, στον προϋπολογισμό έχουν εγγραφεί 1588 εκ. ευρώ δηλαδή 312 εκατομμύρια λιγότερα. Η συστηματική μη απόδοση των θεσμοθετημένων, από το νόμο πόρων εκτιμάται ότι έχει κοστίσει στην Αυτοδιοίκηση 5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Ένα ακόμη θέμα προς μελέτη είναι και το τι λαμβάνει στη χώρα μας η Αυτοδιοίκηση από τον κρατικό προϋπολογισμό. Αν και μία από

τις πάγιες εξαγγελίες και επιδιώξεις της ελληνικής κυβέρνησης είναι η σύγκλιση του θεσμού της Αυτοδιοίκησης με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, ωστόσο μια πρόχειρη ανάγνωση του τι συμβαίνει σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη, αποδεικνύει ότι εμείς απέχουμε παρασάγγες. Στην Ελλάδα η Αυτοδιοίκηση λαμβάνει το 3,6% του κρατικού προϋπολογισμού. Την ίδια ώρα στη Γαλλία οι δήμοι παίρνουν το 40%, στη Δανία το 47%, ενώ στη Σουηδία, το ποσοστό αυτό φθάνει στο 70%. Αυτό βέβαια λειτουργεί και αντιστρόφως, αφού ότι εισπράττεις δαπανάς. Έτσι λοιπόν στη χώρα μας οι δήμοι δαπανούν ετησίως 350 ευρώ ανά κάτοικο, ενώ στη Δανία οι αντίστοιχες δαπάνες είναι 10.400 ευρώ και στη Γαλλία 2.500 ευρώ – που αποτελεί και τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Τι προβλέπει η ρύθμιση για τα χρέη των δήμων

Μπροστά σε αυτό το τεράστιο πρόβλημα, ήταν αναμενόμενη τόσο η προσωπική δέσμευση του πρωθυπουργού όσο και η νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Εσωτερικών για ευνοϊκή ρύθμιση των χρεών, η οποία αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή σύντομα.

Οι ρυθμίσεις, που προωθούνται και έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τους δήμους που βρίσκονται στα πρόθυρα χρεοκοπίας, να εξέλθουν από το οικονομικό αδιέξοδο, αφορούν ληξιπρόθεσμες οφειλές και προβλέπουν την απαλλαγή προσανξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής των ΟΤΑ προς την ΕΥΔΑΠ, το ελληνικό Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία. Παράλληλα, για τις οφειλές των ΟΤΑ προς τις ΔΕΚΟ, τους ιδιώτες, τους εργαζόμενους και προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων προβλέπεται η χορήγηση χαμηλότοκων δανείων (4,75% επιτόκιο) με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής (15ετής ορίζοντα εξόφλησης).

Συγκεκριμένα, οι ληξιπρόθεσμες μέχρι την 30/6/2003 υποχρεώσεις των δήμων και κοινοτήτων προς την ΕΥΔΑΠ και το Ελληνικό Δημόσιο, απαλλάσσονται από προσανξήσεις εκπρόθεσμου καταβολής και κάθε μορφής επιβαρύνσεις, εφόσον ο δήμος ή η κοινότητα καταβάλλει εφάπαξ τη βασική οφειλή μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση του νόμου.

Οι υποχρεώσεις των δήμων και των κοινοτήτων προς το ΙΚΑ, το Ταμείο Υγείας Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΥΔΚΥ) και Ταμείο Ασφαλίσεως Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ΤΑΔΚΥ) από καθυστερούμενες ασφαλιστικές εισφορές μέχρι την 30η Ιουνίου 2003 απαλλάσσονται από προ-

σανξήσεις εκπρόθεσμου καταβολής και κάθε μορφής επιβαρύνσεις εφόσον ο δήμος ή κοινότητα καταβάλλει στους ασφαλιστικούς φορείς εφάπαξ το ποσό της βασικής οφειλής του, μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση του νόμου. Σε περίπτωση μη καταβολής του ποσού της παραπάνω οφειλής, καθίσταται απαιτητό το σύνολο της οφειλής με τις νόμιμες προσανξήσεις και επιβαρύνσεις. Οι τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές από την 1η Ιουλίου 2003 και μετά, καταβάλλονται κανονικά μέσα στις νόμιμες προθεσμίες.

Μετά από σχετική αίτησή τους οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν να συνάψουν δάνεια από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για ληξιπρόθεσμες οφειλές τους μέχρι την 30η Ιουνίου 2003 προς:

- τις ΔΕΚΟ

- τους ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα και για οφειλές που προέκυψαν από την εκτέλεση έργων, προμηθειών ή την σύνταξη μελετών.

- το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για τις οφειλές από δάνεια που τους έχει χορηγήσει, καθώς και ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις βασικής οφειλής

- τον οποιονδήποτε, εφόσον έχει επιδικαστεί ποσό με τελεσίδικη δικαστική απόφαση υπέρ του.

Οι όροι σύναψης δανείου

Με σύναψη δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση του νόμου, ρυθμίζονται επίσης ύστερα από αίτηση του δήμου ή της κοινότητας και τα υφιστάμενα μέχρι την 30η Ιουνίου 2003 χρεωστικά ανοίγματα των δήμων και των κοινοτήτων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Με την παρέλευση άπρακτου του χρόνου της προθεσμίας, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μπορεί να βεβαιώσει τα χρεωστικά ανοίγματα στις οικείες δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (ΔΟΥ).

Τα δάνεια χορηγούνται με χρόνο εξόφλησης μέχρι τα δεκαπέντε έτη και το επιτόκιο τους ορίζεται με βάση τα τρέχοντα επιτόκια δεκαετούς διάρκειας των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Το επιτόκιο αυτό αναπροσαρμόζεται τον Ιανουάριο και τον Ιούλιο κάθε έτους υποχρεωτικά, με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, με βάση το μέσο όρο του επιτοκίου του προηγούμενου εξαμήνου των ομολόγων δεκαετούς διάρκειας, προσανξημένο κατά 0,5%. Ειδικά το αρχικό επιτόκιο ορίζεται με βάση το μέσο όρο του

πρώτου εξαμήνου του 2003.

Προκειμένου να υπάρξει διασφάλιση ότι τα χρήματα θα διατεθούν για τη ρύθμιση προηγούμενων χρεών και μόνο, ορίζεται ρητά ότι «το προϊόν των δανείων αυτών των άρθρων απαγορεύεται να διατίθεται για οποιονδήποτε άλλο σκοπό και εγγράφεται σε ειδικό κωδικό του προϋπολογισμού του δήμου ή της κοινότητας με τίτλο “Δάνειο του νόμου/2003 για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών”. Οποιαδήποτε εντολή πληρωμής σε βάρος του κωδικού αυτού είναι άκυρη και ο δημοτικός ή κοινοτικός ταμίας υποχρεούται να μην την εκτελέσει».

Σε ό,τι αφορά τους δικαιούχους για την λήψη δανείου ΟΤΑ, ορίζεται ότι: «Τα δάνεια του παρόντος χορηγούνται στους δικαιούχους των οποίων οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις, αθροζόμενες με το μέρος των τακτικών τους εσόδων που παρακρατούνται ετησίως από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για εξόφληση άλλων μακροπρόθεσμων υποχρεώσεών τους, υπερβαίνουν:

- το 10% των τακτικών τους εσόδων, εφόσον πρόκειται για δήμους ή κοινότητες με τακτικά έσοδα οικονομικού έτους 2003 που δεν υπερβαίνουν τα τρία εκατομμύρια ευρώ.

- το 20% των τακτικών τους εσόδων, εφόσον πρόκειται για δήμους ή κοινότητες με τακτικά έσοδα οικονομικού έτους 2003 που υπερβαίνουν τα τρία εκατομμύρια ευρώ.

Για την αποπληρωμή αυτών των δανείων προβλέπεται πως: «Το ύψος και ο χρόνος αποπληρωμής καθορίζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε η ετήσια τοκοχρεολυτική δόση εξόφλησής του να μην υπερβαίνει το 15% ή το 30% των τακτικών εσόδων των δήμων και των κοινοτήτων, που δικαιούνται να λάβουν δάνειο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων μπορεί να αποφασίζει τη χορήγηση δανείων σε δήμους και κοινότητες με χρόνο εξόφλησης μεγαλύτερο των 15 ετών, εάν από τη γενικότερη οικονομική κατάσταση του δήμου ή της κοινότητας, προκύπτει ότι με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται καλύτερα η ομαλή εξυπηρέτηση του δανείου.

Η εξόφληση των δανείων γίνεται με παρακράτηση από τα έσοδα των δήμων ή των κοινοτήτων που προέρχονται από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ). Η παρακράτηση γίνεται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Σε περίπτωση που τα έσοδα από τους ΚΑΠ δεν επαρκούν για την εξόφληση του δανείου, η εξόφληση μπορεί να γίνεται με παρακράτηση άλλων εσόδων των δήμων που είναι δυνατόν να εκχωρηθούν.

Πως θα γίνεται προληπτικός έλεγχος

Υποχρεωτικό προληπτικό έλεγχο καθόλη τη διάρκεια του έτους και ετήσιο κατασταλτικό για τους ΟΤΑ, προβλέπει η νομοθετική ρύθμιση του Υπουργείου Εσωτερικών που συντάχθηκε με τη συνεργασία του Ελεγκτικού Συνεδρίου και η εφαρμογή της αρχίζει από τον Ιανουάριο του 2004. Βάσει αυτής, καμία συναλλαγή των δήμων δεν θα εκτελείται αν κατά τους συνεχείς ελέγχους του, το Ελεγκτικό Συνέδριο, δεν πιστοποιεί τη νομιμότητά τους. Για το σκοπό αυτό μάλιστα, το Ελεγκτικό Συνέδριο ενισχύεται με επιπλέον 213 υπαλλήλους, οι οποίοι θα έχουν και ανακριτικά καθήκοντα.

Συγκεκριμένα, οι δαπάνες των ΟΤΑ υπάγονται από 1ης Ιανουαρίου 2004 στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν. Εξαιρούνται οι δήμοι και οι κοινότητες με πληθυσμό κάτω των 5 χιλιάδων κατοίκων. Αρμόδια όργανα για την άσκηση του ελέγχου είναι οι υπηρεσίες επιτροπών του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εδρεύουν στις πρωτεύουσες των νομών ή νομαρχιών του κράτους. Από τον παραπάνω έλεγχο εξαιρούνται:

- Οι δαπάνες πληρωμής αποδοχών των τακτικών υπαλλήλων, περιλαμβανομένων και των με σύμβαση αορίστου χρόνου, πλην των πρόσθετων αμοιβών τους και της μισθοδοσίας του πρώτου μήνα εκείνων που πρωτοδιορίζονται ή μονιμοποιούνται.
- Οι δαπάνες για την απόδοση κρατήσεων υπέρ τρίτων, όπως είναι οι ασφαλιστικές εισφορές και οι φόροι.
- Οι περιοδικές δαπάνες για τη μίσθωση ακινήτων και εγκαταστάσεων, εκτός από εκείνες που καταβάλλονται για πρώτη φορά μετά την κατάρτιση, παράταση, ανανέωση ή τροποποίηση της σχετικής σύμβασης.
- Οι δαπάνες κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος, νερού και σταθερής τηλεφωνίας.

Σε ό,τι αφορά τον κατασταλτικό έλεγχο των δαπανών των ΟΤΑ και των δύο βαθμών, είναι δειγματοληπτικός και διενεργείται επιτοπίως από την αντίστοιχη υπηρεσία επιτρόπου που ασκεί και τον προληπτικό. Από το οικονομικό έτος 2004 υποβάλλονται ετησίως στην αρμόδια υπηρεσία Επιτρόπου αντίγραφα των απολογισμών των ΟΤΑ συνοδευόμενα από τις σχετικές εκθέσεις και πράξεις των αρμοδίων οργάνων και από τα στοιχεία που καθορίζονται με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Τα απολογιστικά στοιχεία φυλάσσονται για λογαριασμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με ευθύνη των προϊσταμένων των αρμοδίων υπηρεσιών των ΟΤΑ σε ασφαλές μέρος και δεν καταστρέφονται πριν την άσκηση του προβλεπόμενου ελέγχου, ο οποίος ολοκληρώνεται μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την αποστολή του αντιγράφου του απολογισμού.

Ο απολογισμός - για το οικονομικό έτος που έληξε - παραδίδεται κάθε χρόνο, έως το τέλος Απριλίου, από εκείνον που ενεργεί την ταμιακή υπηρεσία του δήμου στο δήμαρχο, ο οποίος και τον υποβάλει στη δημαρχιακή επιτροπή.

Μέσα σε έναν μήνα αφότου παρέλαβε τα στοιχεία αυτά η δημαρχιακή επιτροπή τα προελέγχει και το αργότερο πέντε μέρες μετά τη λήξη του μήνα, υποβάλλει τον απολογισμό, και προκειμένου για δήμους που εφαρμόζουν το κλαδικό λογιστικό σχέδιο δήμων και κοινοτήτων, τον ισολογισμό και τα αποτελέσματα χρήσεως στο δημοτικό συμβούλιο.

Το συμβούλιο με τη σειρά του, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός εξετάζει τα στοιχεία αυτά μαζί με την έκθεση της δημαρχιακής επιτροπής σε ειδική συνεδρίαση. Τέλος εντός ενός μηνός από την έκδοση της σχετικής πράξης έγκρισης από το δημοτικό συμ-

βούλιο, τα στοιχεία υποβάλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο και παράλληλα η υποβολή τους ανακοινώνεται και στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Σε περίπτωση μη υποβολής του απολογισμού και τους ισολογισμούς στο Ελεγκτικό Συνέδριο, επιβάλλονται σε βάρος των υπαιτίων κυρώσεις και παράλληλα διενεργείται γενικευμένος έλεγχος στη διαχείριση του δήμου ή της κοινότητας μετά από απόφαση του προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Σε κάθε περίπτωση ο πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου μπορεί να διατάξει τον έλεγχο της διαχείρισης εντός ΟΤΑ. Εξάλλου, οι επιτροπείς ή υπάλληλοι που ενεργούν τους ελέγχους έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ανακριτικών υπαλλήλων.

Ορίζεται μάλιστα ότι οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα, οι δημόσιοι οργανισμοί και γενικά τα πρόσωπα που κατέχουν έγγραφα, πληροφορίες και στοιχεία σχετιζόμενα με λογαριασμούς ή δραστηριότητες ΟΤΑ που τελεί υπό έλεγχο, οφείλουν εάν τους ζητηθεί να τα θέτουν στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι ανάγκες που προκύπτουν από τους συγκεκριμένους ελέγχους, συνιστώνται στο Ελεγκτικό Συνέδριο 150 νέες θέσεις ΠΕ κατηγορίας Οικονομικής κυρίως κατεύθυνσης, 24 ΔΕ κατηγορίας Η/Υ και αυξάνονται οι θέσεις των Επιτρόπων κατά δώδεκα και των Προϊσταμένων Τμήματος κατά είκοσι επτά. Η κατανομή αυτών των θέσεων θα γίνει με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Κατ' εξαίρεση, οι προσλήψεις θα γίνουν με ειδικό διαγωνισμό που θα διενεργηθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα αποτελέσματά του υπόκεινται στον έλεγχο του ΑΣΕΠ.

Επιδοτούμενοι άνεργοι

και στις
δημοτικές
επιχειρήσεις

Μετά από πρωτοβουλία της ΚΕΔΚΕ και έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ενα σημαντικό εργαλείο για την καταπολέμηση της ανεργίας αλλά και για την ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο, αποκτά στο εξής η Αυτοδιοίκηση. Για πρώτη φορά, οι δημοτικές επιχειρήσεις θα έχουν τη δυνατότητα να προσλαμβάνουν και να απασχολούν επιδοτούμενους άνεργους από τα σχετικά προγράμματα του ΟΑΕΔ.

Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις θα μπορούν να ενισχύονται με άνεργους από την περιοχή τους, τους οποίους θα προσλαμβάνουν άμεσα, χωρίς διαδικασίες, χωρίς προεγκρίσεις και εγκρίσεις. Μόνη προϋπόθεση είναι οι άνεργοι να είναι εγγεγραμμένοι στις λίστες του ΟΑΕΔ.

Με τον τρόπο αυτό, οι δήμοι μέσω των δημοτικών επιχειρήσεων θα μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή τους, ενώ ταυτόχρονα θα έχουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν σε περισσότερα έργα, που θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των πολιτών, εξαιτίας του μειωμένου κόστους των εργαζομένων.

Η εξέλιξη αυτή ήταν αποτέλεσμα πρωτοβουλίας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (ΚΕΔΚΕ), η οποία είχε καταθέσει σχετική πρόταση και στις θέσεις της για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση.

Υστερα από συμφωνία με τα υπουργεία Εργασίας και Οικονομικών και την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπεγράφησαν οι υπουργικές αποφάσεις, που αφορούν σε πρώτη φάση τη συμμετοχή των δημοτικών

επιχειρήσεων στα τρία προγράμματα που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ για το 2003.

Τα επιδοτούμενα προγράμματα

Έτσι, οι δημοτικές επιχειρήσεις θα μπορούν να προσλάβουν επιδοτούμενους άνεργους από το πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων ηλικίας 18 - 60 ετών, το πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων ηλικίας 18 - 30 ετών και το πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων γυναικών ηλικίας 18 - 65 ετών.

Η προθεσμία για αιτήσεις συμμετοχής στα προγράμματα αυτά λήγει στις 31 Οκτωβρίου 2003.

Πως θα προσλαμβάνονται

Για την πρόσληψη των επιδοτούμενων ανέργων στις δημοτικές επιχειρήσεις θα ισχύει ό,τι και στις ιδιωτικές. Δηλαδή, ο ΟΑΕΔ θα χρηματοδοτεί τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων για 12 μήνες, ενώ στη συνέχεια οι δημοτικές επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να κρατούν τους επιδοτούμενους εργαζομένους άλλους 6 μήνες.

Επέκταση και για έργα αυτεπιστασίας της Αυτοδιοίκησης

«Είναι πολύ θετικό ότι οι δημοτικές επιχειρήσεις μπορούν πλέον να συμμετέχουν στα

επιδοτούμενα προγράμματα του ΟΑΕΔ και να προσλαμβάνουν άνεργους για την ενίσχυση τομέων, όπως αυτών της κοινωνικής προσφοράς και του περιβάλλοντος.

Η Αυτοδιοίκηση πάλεψε για να το πετύχει», τόνισε ο γενικός γραμματέας της ΚΕΔΚΕ και πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού, Χρήστος Παλαιολόγος.

Όπως υπογράμμισε όμως ο Χρήστος Παλαιολόγος, η Αυτοδιοίκηση ζητά την επέκταση του ρόλου της στην τόνωση της απασχόλησης διεκδικώντας τη δυνατότητα να προσλαμβάνει επιδοτούμενους άνεργους και για έργα αυτεπιστασίας. «Διεκδικούμε την επιδότηση θέσεων εργασίας στα έργα αυτεπιστασίας, όπως επισκευές, συντηρήσεις και μικρά έργα, για τις κρίσιμες ηλικίες που πλήττονται από την ανεργία, δηλαδή για νέους μέχρι 25 ετών και για μεγαλύτερους άνεργους άνω των 45 ετών.

Θεωρούμε ότι ιδιαίτερα μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, τέτοια προγράμματα θα είναι σημαντικά για την καταπολέμηση της ανεργίας στις δύο αυτές κατηγορίες», επεσήμανε.

Ήδη πολλοί δήμοι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη συμμετοχή των δημοτικών τους επιχειρήσεων στα συγκεκριμένα προγράμματα.

Αξίζει, πάντως, να σημειωθεί ότι εξαιρούνται οι δημοτικές επιχειρήσεις σε περιοχές, στις οποίες ο ΟΑΕΔ υλοποιεί ολοκληρωμένη παρέμβαση, όπως τα Γρεβενά, τα Ιωάννινα και η Φθιώτιδα.

Διευρύνεται ο έλεγχος του «πόθεν έσχες» στους αιρετούς της Αυτοδιοίκησης

Υποχρεωτικός ο έλεγχος των δηλώσεων από το 2004 και ανάγεται από το 1990

Κάθε χρόνο αλλά και για τρία χρόνια μετά την αποχώρησή τους από το αξίωμα θα είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν δήλωση «πόθεν έσχες» οι αιρετοί της Αυτοδιοίκησης. Αυτό προβλέπει το νέο νομοσχέδιο του υπουργείου Εσωτερικών για τον έλεγχο των περιουσιακών στοιχείων πολιτικών, κρατικών λειτουργών και υπαλλήλων, ιδιοκτητών ΜΜΕ και άλλων κατηγοριών προσώπων, το οποίο αναμένεται να ψηφισθεί στη Βουλή μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου. Με το νομοσχέδιο αυτό, κλείνει και για τους δημάρχους η «πόρτα» της Σοφοκλέους, ενώ προβλέπονται αυστηρές ποινές για όσους αποκτούν περιουσιακά οφέλη, επωφελούμενοι της ιδιότητάς τους που μπορεί να φτάσουν και τη δήμευση.

Ποιοι είναι υπόχρεοι υποβολής δήλωσης πόθεν έσχες

Ειδικότερα, οι δήμαρχοι δήμων με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων είναι ανάμεσα στους 155.000 υπόχρεους, που θα κληθούν να υποβάλλουν δήλωση «πόθεν έσχες» με το νέο σύστημα έως την άνοιξη του 2004.

Επίσης, σχετική δήλωση θα πρέπει να υποβάλλουν οι αντιδήμαρχοι και τα μέλη των δημορχιακών επιτροπών, καθώς και οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των αμιγών ή μεικτών δημοτικών επιχειρήσεων των συγκεκριμένων ΟΤΑ.

Στη δήλωση είναι υποχρεωμένοι να αναφέρουν τόσο τα δικά τους περιουσιακά στοιχεία όσο και τα περιουσιακά στοιχεία των συζύγων τους και των ανήλικων τέκνων τους. Πρέπει επίσης να προσκομίσουν απο-

δείξεις για την προέλευση των πόρων με τους οποίους αποκτήθηκαν νέα στοιχεία ή αυξήθηκαν τα παλιά.

Πως γίνεται έλεγχος

Ο έλεγχος των δηλώσεων «πόθεν έσχες» των αιρετών είναι υποχρεωτικός κάθε χρόνο και ανάγεται από το 1990. Οι δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων θα ελέγχονται από τριμελή επιτροπή με επικεφαλής αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου και μέλη έναν καθηγητή Οικονομικών ΑΕΙ και έναν εκπρόσωπο του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών με διετή θητεία. Την επιτροπή αυτή θα ενισχύσουν ορκωτοί λογιστές.

Απαγόρευση χρηματιστηριακών συναλλαγών

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο που παρουσίασε ο υπουργός Εσωτερικών Κώστας Σκανδαλίδης, απαγορεύεται στο εξής να διενεργούν χρηματιστηριακές συναλλαγές οι δήμαρχοι, αλλά και οι αντιδήμαρχοι και τα μέ-

λη των δημορχιακών επιτροπών, καθώς και οι πρόεδροι των διοικητικών συμβουλίων δημοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και των αμιγών ή μεικτών δημοτικών επιχειρήσεων των συγκεκριμένων ΟΤΑ. Επίσης, απαγορεύεται να συμμετέχουν σε offshore εταιρείες. Σε αντίθετη περίπτωση, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματικό πρόστιμο. Πάντως, οι παραπάνω διατηρούν τη δυνατότητα να επενδύουν σε αμοιβαία κεφάλαια.

Οι ποινικές κυρώσεις

Τέλος, οι ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται στο νομοσχέδιο είναι ιδιαίτερα αυστηρές. Με φυλάκιση τουλάχιστον 3 ετών, χρηματική ποινή και στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων από ένα έως πέντε έτη τιμωρούνται όσοι αποκτούν περιουσιακά οφέλη επωφελούμενοι της ιδιότητάς τους, ενώ ίδιες ποινές αντιμετωπίζουν οι σύζυγοι και τα τέκνα που απέκτησαν περιουσιακά οφέλη επωφελούμενα της ιδιότητάς του ελεγχόμενου.

Σε περίπτωση ποινικής καταδίκης, το περιουσιακό στοιχείο που αποκτήθηκε παράνομα δήμευται ή στην περίπτωση που αυτό δεν είναι δυνατό καταλογίζεται σε βάρος του καταδικασθέντος χρηματικό πρόστιμο ίσο με το περιουσιακό όφελος.

Αν κάποιος από τους ελεγχόμενους παραλείπει ή υποβάλλει εν γνώσει του ανακριβή στοιχεία τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών, χρηματική ποινή και στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων από ένα έως τέσσερα χρόνια. Στην περίπτωση που η πράξη αυτή οφείλεται σε αμέλεια, επιβάλλεται φυλάκιση έξι μηνών έως δύο ετών. Όποιος τρίτος δε, αρνείται την παροχή πληροφοριών ή παρεμποδίζει τον έλεγχο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών.

ο φαύλος κύκλος των ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ

της
**ΧΑΡΑΣ
ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ**
δημοσιογράφου

Φαύλος κύκλος αποδεικνύονται τα αυθαίρετα, το σήμα κατατεθέν της νεοελληνικής κοινωνίας. Δεν είναι τυχαίο ότι οι πρώτοι εκτός σχεδίου οικισμοί εμφανίστηκαν από τα πρώτα βήματα της ελληνικής πρωτεύουσας - στο Προάστιο της σημερινής Νεάπολης Εξαρχειαίων και τα Αναψώτικα, που παραμένουν ακόμη και σήμερα εκτός των τειχών για προφανείς λόγους - και όλα δείχνουν ότι αυτή η παράλληλη ιστορία θα συνεχιστεί για καιρό.

Το πολεοδομικό «πακέτο» της Βάσως Παπανδρέου, που οδεύει ήδη για θεσμοθέτηση από τη Βουλή, προβλέπει μία σειρά μέτρα που φρενάρουν τη μελλοντική έξαρση της αυθαίρετης δόμησης. Οι παρανομήσαντες, έστω και με ελαφρυντικά, επιβραβεύονται γι' άλλη μία φορά με ρυθμίσεις και εκπτώσεις, ενώ οι νομοταγείς πολίτες διεκδικούν επαξίως τον τίτλο του ...βλάκα.

Να κάνουμε ένα σύντομο φλας μπιακ. Το σωτήριο έτος 1983, ο αείμνηστος Αντώνης Τρίτσης είχε ξεκινήσει τη γνωστή εκστρατεία με σύνθημα «αν το δηλώσεις, μπορείς να το σώσεις», έχοντας όμως ξεκαθαρίσει τη θέση του με κοινωνικά και πολεοδομικά επιχειρήματα:

Είχε ζητήσει να στηθεί όγυαμα για τον αυθαίρετο οικιστή, αυτόν, που είχε επωμιστεί το βάρος της ανίπαρκτης πολιτικής στέγης και είχε ξεκινήσει την πρώτη σοβαρή προσπάθεια για τον πολεοδομικό σχεδιασμό στην μεταπολεμική Ελλάδα.

Όλα αυτά τα χρόνια που μεσολάβησαν έγιναν ελάχιστα πράγματα. Γραφειοκρατία, υπηρεσιακή ανικανότητα, αλλά και αντιρρήσεις από το Συμβούλιο της Επικρατείας, μεγάλα και κυρίως μικρά συμφέροντα, ακύρωσαν τις όποιες προσπάθειες. Πολίτες που αγόρασαν ένα μικρό οικόπεδο εκτός σχεδίου, ακούν υποσχέσεις επί υποσχέσεων του τύπου «ετελείωσε». Οι επεκτάσεις των οικισμών δεν φαίνονται στον ορίζοντα. Τα αυθαίρετα αυξάνονται και πληθύνονται. Όλοι είναι ευχαριστημένοι και κανένας δεν είναι και δεν κατονομάζεται ως ένοχος...

Η Ελλάδα έχει ενταχθεί πλέον στην ευρωζώνη, αλλά ...αλληθωρίζει προς ανατολάς αφού το αυθαίρετο έχει καταξιώθει στη λαϊκή συνείδηση ως ένα είδος «μαγκιάς». Έχει ενδιαφέρον ότι κάθε χρόνο σε ολόκληρη τη χώρα εκδίδονται 70.000 νόμιμες οικοδομι-

κές άδειες, όσα και τα εντοπισμένα αυθαίρετα μόνον στην Ανατολική Αττική!

Είναι όμως και ένα ακριβό «σπορ». Όλοι γνωρίζουν ότι το μικρό, συνήθως προχειροφτιαγμένο, αλλά ακριβοπληρωμένο λόγω υψηλού ρίσκου, σπιτάκι δε γίνεται από μία στιγμή στην άλλη. Δε χτίζεται πάντα νύχτα. Θέλει χρόνο και είναι πραγματικά απορίας άξιο πώς δεν γίνεται αντιληπτό από την αστυνομία, την πολεοδομία ή έστω το δήμο. Υπάρχει ένα είδος «ομερτών», που πολλές φορές προϋποθέτει και κάποιο μπαζίσι. Σε κάθε περίπτωση όμως βολεύει τους πάντες. Κυρίως την εκάστοτε κυβέρνηση. Η εκλογική πελατεία μένει ευχαριστημένη και η οικοδομή διατηρεί τον τίτλο της ατμομηχανής της οικονομίας, αφού υπολογίζεται ότι ο ετήσιος τζίρος της αυθαίρετης δόμησης ξεπερνά το 1,5 τρις δρχ. Να μην υποτιμούμε ότι, η καθυστέρηση των εντάξεων σπρώχνει τον κοσμάκη στα αυθαίρετα, αλλά κρατά ψηλά τις τιμές των ακινήτων στις εντός σχεδίου περιοχές.

Οι νέες εξαγγελίες για την τακτοποίηση των αυθαίρετων γίνονται στο όνομα των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων, που χωρίς αμφιβολία έχουν πληρώσει πανάκριβα το όνειρό τους για ιδιόκτητο «κεραμίδο». Όμως μαζί με τον βασιλικό «σποτίζονται» και αρκετές παρανομίες, όπως βίλες μέσα σε δάση ή πάνω στο κύμα. Το πιο επικίνδυνο όμως είναι ότι, αν υλοποιηθούν οι προγραμματισμοί για ένταξη νέων περιοχών στο σχέδιο, συνεχίζεται η ανεξέλεγκτη επέκταση των πόλεων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την υποδομή τους.

Πόσες δεκαετίες πρέπει να περάσουν για να αποκτήσει η χώρα μας τον αναγκαίο σχεδιασμό, σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, που ορίζει ότι προηγείται η επέκταση των οικισμών και ακολουθούν οι πολίτες; Πόσους αιώνες πρέπει να μετρήσουμε για να εφαρμόσουμε τη σωστή υπό-

δειξη του ΣτΕ ότι δεν είναι δυνατόν να τσιμεντοποιηθεί «χωρίς περίσκεψη, χωρίς αιδώ» κάθε γωνιά της Ελλάδας και ότι οφείλουμε να διαφυλάξουμε το φυσικό περιβάλλον για τις επόμενες γενεές;

Στην κριτική που ακούστηκε έως τώρα στις εξαγγελίες της Βάσως Παπανδρέου δύσκολα εντοπίζονται τέτοιες φωνές. Δεν είναι λίγοι που μιλάνε για υποβαθμισμένες περιοχές αυθαίρετων, όμως δε διαμαρτύρονται για την πιλοτή, που έγινε κατάστημα, το υπόγειο, που μετατράπηκε σε βιοτεχνία, τον ημιυπαίθριο χώρο, που είναι κανονικό δωμάτιο. «Αυθαίρετο είναι ό,τι προσβάλλει την αισθητική» είχε πει ο αρχιτέκτων - πολεοδόμος και βασικά στοχαστής Αριστομένης Προβελέγγιος.

Αυτό το «στοίχημα» καλούνται να κερδίσουν οι αιρετοί άρχοντες της Τοπικής και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Έχουν δίκιο λέγοντας ότι το κράτος τους φορτώνει γι' άλλη μία φορά ευθύνες χωρίς να τις συνοδεύει με τους απαραίτητους πόρους. Έχουν δίκιο αλλά ως ένα βαθμό, γιατί κάποια πράγματα οφείλουν να τα κατακτήσουν.

Η Αυτοδιοίκηση καλείται να ελέγξει και - αν βεβαίως ψηφιστεί από τη Βουλή η σχετική ρύθμιση - να πληρώσει το τριπλάσιο πρόστιμο σε περίπτωση νέου κόμματος αυθαίρετων. Έχει υποχρέωση να γίνει «αφεντικό» στα διοικητικά της όρια, διεκδικώντας παράλληλα έμφυλο δυναμικό και μέσα για να κάνει ελέγχους. Πόρους για τα έργα υποδομής.

Όμως το πιο σημαντικό είναι να εκπονήσει ένα πρόγραμμα για τη μελλοντική ανάπτυξη της πόλης και της ευρύτερης περιοχής. Τώρα που τα περισσότερα μεγάλα έργα έχουν οριστικοποιηθεί και έχουν καθοριστεί ως ένα βαθμό οι προοπτικές για κάθε περιφέρεια. Να προβλέψει τις οικιστικές ανάγκες πριν προλάβουν οι αυθαίρετοι οικιστές. Να πει «όχι» ή έστω να βάλει αυστηρότερους όρους δόμησης για κάποιον που θέλει να χτίσει έξω από τους οργανωμένους οικισμούς.

Είναι όμως και μία πρόκληση για τη δημοσιογραφία να προβάλει επιτέλους τα θετικά βήματα που κάνουν οι δήμοι, τις δύσκολες προσπάθειες να σταθούν δίπλα στον πολίτη, «ζυγίζοντας» σωστά συχνά αντικρουόμενα συμφέροντα. Να πούμε όλοι στην πράξη όχι σε νέα γενιά αυθαίρετων. Θα είναι ένα βήμα εκδημοκρατισμού της χώρας.

Εκσυγχρονισμός της αυθαιρεσίας ή αυθαιρεσία του εκσυγχρονισμού;

Για πολλοστή φορά η δημόσια συζήτηση στη χώρα μας στρέφεται και πάλι γύρω από οικιστικά μας προβλήματα και ιδιαίτερα την ανεξέλεγκτη δόμηση, όπως θα ονομάζαμε εξωραϊστικά τα παράνομα και αυθαίρετα κτίσματα που κατακλύζουν την ελληνική ύπαιθρο και τις ελληνικές πόλεις.

Το θέμα της αυθαίρετης δόμησης πρέπει να ιδωθεί όχι μόνο από τεχνική, όσο, κυρίως, από κοινωνική και πολιτική σκοπιά, αφού στην ουσία αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της χαμένης αξιοπιστίας της ελληνικής Πολιτείας. Διότι και εδώ επιβεβαιώνεται πανηγυρικά ο φαύλος κύκλος στη σχέση πολίτη – κράτους που δυναμιτίζει, δεκαετίες τώρα, τον πραγματικό εκσυγχρονισμό της χώρας. Το κράτος (υπό την επίδραση του κόμματος) «χρησιμοποιεί» τον πολίτη – ψηφοφόρο για τις δικές του πολιτικές (διά-

βαζε εκλογικές) σκοπιμότητες αλλά και ο πολίτης αντιδρώντας προσπαθεί να ξεγελάσει με κάθε τρόπο το αναξιόπιστο κράτος. Και ο χορός καλά κρατεί..

Όταν μάλιστα, με αφορμή το θέμα των αυθαιρέτων, μια κυβέρνηση που θέλει να λέγεται εκσυγχρονιστική, αποφασίζει να σύρει και πάλι τον ίδιο χορό σε προεκλογική περίοδο, τότε τα πράγματα δεν είναι καθόλου αισιόδοξα για την ιστορία και τον πολιτισμό αυτού του τόπου.

Αναφερθήκαμε στην πρόσφατη πολιτική αναξιοπιστία. Ας την τεκμηριώσουμε. Διαβάζοντας κανείς εφημερίδες στις αρχές αυτού του χρόνου (π.χ. Ελευθεροτυπία της 24ης Φεβρουαρίου 2003) θα νόμιζε ότι βρισκόμαστε μπροστά από ένα σημαντικό βήμα στη ρύθμιση των οικιστικών προβλημάτων στη χώρα μας. Το ΥΠΕΧΩΔΕ ορθά προγραμμάτιζε «ριζικές αλλαγές» για την «εκτός σχεδί-

ου» δόμηση, για την προστασία των ακτών, για την θέσπιση μέτρων προστασίας της γεωργικής γης και διάφορα άλλα μέτρα στο πλαίσιο εφαρμογής του εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού που είχε «περάσει» από το νεοσύστατο συλλογικό όργανο διαβούλευσης, το Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας. Μάλιστα όλα αυτά υποτίθεται ότι γίνονταν και για την εναρμόνιση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα στον οικιστικό τομέα. Θα περίμενε λοιπόν κανείς αν όχι τον Ιούνιο, τουλάχιστον τον Σεπτέμβριο, να είχαμε κάποιο θεσμικό –τουλάχιστον- προϊόν προς τη σωστή κατεύθυνση.

Αντί γι' αυτό όμως δεχθήκαμε την λαίλαπα κάποιων απίθανων και αποσπασματικών διατάξεων για «ρευματοδοτήσεις» αυθαιρέτων που σε συνδυασμό και με εκείνες περί δασών, ενέσκηψαν σαν φθινοπωρινή καταιγίδα στο ήδη επιβαρημένο οικιστικό τοπίο της Ελλάδας.

Ποιο κίνητρο θα έχουν πλέον οι πολίτες, αλλά και οι ΟΤΑ, για οριστική και πολεοδομικά ορθή ρύθμιση, όταν όλοι θα έχουν «βολευτεί» προσωρινά;

Και όταν γνωρίζουμε ότι στην Ελλάδα «ουδέν μονιμότερο του προσωρινού»;

Είναι περιττό φυσικά να τονιστεί η αρνητική «παιδαγωγική» σημασία και λειτουργία του νομοσχεδίου. Ο καθένας καταλαβαίνει το βαρύ πλήγμα που υφίστανται – για μια ακόμη φορά και μάλιστα την πρώτη του 21ου αιώνα – οι αρχές της ισονομίας και της ισοπολιτείας. Μάλιστα, με τις σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις οι ιθύνοντες ουσιαστικά «προτρέπουν» τους πολίτες να χτίσουν αυθαίρετα στους επόμενους μήνες!..

Η αυθαιρεσία λοιπόν εκσυγχρονίζεται.. Οι συντάκτες του νομοσχεδίου εκθέτουν ανεπανόρθωτα την πολιτική ηγεσία του υπουργείου, η οποία όμως είναι εκείνη που φέρει ακέραια την πολιτική ευθύνη, ύστερα μάλιστα από τους αρχικούς ελπιδοφόρους προγραμματισμούς. Δεν είναι τυχαίο που όλοι ανεξαιρέτως οι αρμόδιοι επιστημονικοί φορείς (ΤΕΕ, Σύλλογος Αρχιτεκτόνων, Σύλλογος Πολεοδόμων και Χωροτακτών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο) αλλά και μεμονωμένες προσωπικότητες εγνωσμένου κύρους, (όπως για παράδειγμα ο ομότιμος καθηγητής ΕΜΠ Α. Αραβαντινός) κατέκριναν δημοσίως με άρθρα και συνεντεύξεις το «αυθαίρετο» νομοσχέδιο και το απέρριψαν ως απαράδεκτο νομικά, ηθικά και επιχειρησιακά! (βλέπε π.χ. ΕΔ. ΤΕΕ, Νο 2265/ 6-10-2003, Ελευθεροτυπία 28-9-2003 κ.λπ.)

Είναι μήπως όλοι αυτοί άσχετοι;

Δυστυχώς, πρέπει να τονίσουμε εμφαντικά ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, για μια ακόμη φορά θυσιάζεται εντελώς «δωρεάν» το ελληνικό περιβάλλον (ακολουθείται δηλαδή η πεπατημένη οδός της εξωτερίκευσης του κόστους). Δεν μπορεί όμως, σε μια χώρα που θέλει να λέγεται ευρωπαϊκή, να επιχειρείται κοινωνική πολιτική με «κατανάλωση» περιβάλλοντος, δηλαδή «μνημόσυνο με ξένα κόλλυβα» κατά τη λαϊκή έκφραση. Το κράτος οφείλει να λύσει με ορθόδοξο τρόπο τα όποια κοινωνικά (στεγαστικού και οικιστικού χαρακτήρα) προβλήματα – στο βαθμό που υπάρχουν και δεν αποτελούν προσχήματα για να ικανοποιηθούν άλλα συμφέροντα και επιδιώξεις.

Από την εποχή που ο αείμνηστος Αντώνης

Τρίτσης ξεκινούσε την Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης, στις αρχές της δεκαετίας του 80, μέχρι σήμερα, έχει κυλήσει πολύ νερό στο αυλάκι της οικιστικής μας νομοθεσίας και πολιτικής. Με αφορμή αυτή την ιστορική αναδρομή θα μπορούσαμε να ισχυριστούμε ότι στην μεταπολιτευτική περίοδο υπήρξαν δύο ειδών πολιτικές ηγεσίες (υπουργοί) στον τομέα της χωροταξίας: Οι μεταρρυθμιστές, που προσπάθησαν να βάλουν τα θεμέλια μιας συστηματικής οικιστικής πορείας (ανεξάρτητα από τα μετρήσιμα αποτελέσματα) όπως ο Μάνος, ο Τρίτσης, ο Λαλιώτης, και εκείνοι που τους διαδέχθηκαν σε προεκλογικές περιόδους προκαλώντας ανασχεση της μεταρρυθμιστικής πορείας, με αποτέλεσμα να βρισκόμαστε σ' αυτή τη θλιβερή κατάσταση. Μια κατάσταση που θα είχε βελτιωθεί δραστικά αν υπήρχε σταθερή πολιτική γραμμή στη κατεύθυνση του ορθολογικού σχεδιασμού την τελευταία 20ετία. Δυστυχώς όμως η ευκαιρία χάθηκε η μια μετά την άλλη. Ακόμα και στην τελευταία προσπάθεια της εκσυγχρονιστικής δεκαετίας του 90, με σύμμαχο την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν μπορέσαμε να «συγκρατηθούμε» απέναντι στις κομματικές σκοπιμότητες και το πελατειακό σύστημα.

Και επειδή πρέπει να αποδίδουμε πάντα το δικίο, είναι στα «υπέρ» του Κ. Λαλιώτη που ως υπουργός αντιστάθηκε στη συλλήβδην νομιμοποίηση των αυθαιρέτων σε τρεις κρίσιμες εκλογικές μάχες (1996, 1998, 2000) παρά τις πιέσεις που υπάρχουν σε τέτοιες περιστάσεις. Και πρέπει να τονιστεί επίσης ότι αν κάποια πρωτοκλασάτα πολιτικά και κυβερνητικά στελέχη είχαν συμπαρασταθεί στις προσπάθειες των παρελθόντων ετών η κατάσταση θα ήταν πολύ καλύτερη σήμερα.

Ας αφήσουμε όμως την κριτική και ας δούμε τι μπορεί να γίνει σήμερα, ύστερα από όλες αυτές τις παλινδρομήσεις και δολιχοδρομίες της πολιτικής στα οικιστικά ζητήματα. Η ηγεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ ισχυρίζεται ότι στο χρονίζον πρόβλημα των αυθαιρέτων έπρεπε να δοθεί μια λύση εδώ και τώρα... Αν όμως, ήταν για χρόνια άλυτο, γιατί άραγε ήταν επείγουσα ανάγκη να λυθεί πέντε μήνες πριν από τις εκλογές και δεν μπορούσε να περιμένει λίγο ακόμα, ώστε με την απαραίτητη μετεκλογική νηφαλιότητα να υπάρξει καλύτερη αντιμετώπιση; Είναι επομένως υποκριτική η στάση εκείνων που «κόπτονται» σήμερα ότι επείγει το πρόβλημα: Γιατί δεν

το έβηταν σε προτεραιότητα σε χρόνο εκλογικά ανύποπτο;

Αλλά και επί της ουσίας υπάρχουν σοβαρά ερωτηματικά που το αρμόδιο υπουργείο αδυνατεί ή αποφεύγει να απαντήσει. Διότι κι' αν ακόμη υποθεθεί ότι οι προθέσεις είναι αγαθές, γιατί επελέγησαν αυτές οι ρυθμίσεις και όχι άλλες που η επιστημονική δεοντολογία και η εμπειρία, αλλά πρωτίστως το κοινωνικό και περιβαλλοντικό συμφέρον επιβάλλει; Μας λένε ότι δεν υπάρχει άλλη «ρεαλιστική» λύση πλην της νομιμοποίησης. Απαράδεκτη απλούστευση: Σε καμία περίπτωση η όποια ρεαλιστική αντιμετώπιση δεν σημαίνει τέτοιες ρυθμίσεις. Διότι υπάρχουν δεκάδες θεσμικά και οικονομικά πολεοδομικά εργαλεία, που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ριζικές, νόμιμες και τελικά βιώσιμες λύσεις, που όμως αποφεύγονται. Ο λόγος είναι ότι οι λύσεις αυτές είναι «δύσκολες» γιατί απαιτούν οργάνωση και πολιτική ειλικρίνεια, που δεν διαθέτει το σημερινό σύστημα. Αντίθετα προτιμώνται οι εύκολες πλην όμως καταστροφικές (για τον τόπο) αλλά όχι και για το πελατειακό σύστημα.

Τι θα μπορούσε να γίνει

Αντί λοιπόν για απερισκεπτες συνδέσεις των αυθαιρέτων με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας μπορούσαν να γίνουν – όχι βέβαια προεκλογικά – πολλά και σοβαρά πράγματα, όπως:

α) Συνεχής καταγραφή των κτισμάτων με σύγχρονες ταχύτατες μεθόδους (όπως υποδεικνύει το ΤΕΕ) και διαχωρισμός των κατηγοριών των οικιστών, ώστε να υπάρξει η κοινωνικά δίκαιη αντιμετώπισή τους, αλλά, κυρίως η πολεοδομικά σωστή λύση. Υπάρχουν οι έχοντες ανάγκη αλλά υπάρχουν και οι εύποροι αυθαιρετούντες που δεν χρειάζεται να είναι τα κτίσματά τους σε δάση ή σε αρχαιολογικούς χώρους ή στον αιγιαλό για να κατεδαφιστούν!..(αυτό αποσιωπάται συνήθως). Από την άλλη πλευρά, τους αναξιόπαθους (όσοι υπάρχουν ακόμα) και οι οποίοι παρανόμησαν από ανάγκη, η ευνομούμενη πολιτεία (που θέλει να λέγεται και σοσιαλιστική) τους εντάσσει σε οικιστικά και στεγαστικά προγράμματα. Αυτό γίνεται από την ανεπτυγμένη Σουηδία μέχρι την αναπτυσσόμενη Αλγερία.

β) Συγκρότηση της πολυσυζητημένης «τράπεζας γης» με δραστική αύξηση του τιμή-

ματος (εισφορά σε γη και χρήμα) του ωφελουμένου από την ένταξη στο σχέδιο, ώστε να υπάρξουν τα απαραίτητα αντισταθμιστικά οφέλη για τους (μη προνομιούχους) ιδιοκτήτες οικοδομήσιμων αγροτεμαχίων εκτός σχεδίου, που θέλουν να κτίσουν σε οργανωμένες επεκτάσεις και να αφήσουν «ήσυχη» τη γεωργική γη.

γ) Ευρεία και μαζική εφαρμογή της μεταφοράς δικαιωμάτων (συντελεστή) δόμησης, ενός θεσμού που «σκοντάφτει» διαρκώς στη χώρα μας, όχι μόνο μεταξύ γηπέδων εντός σχεδίου αλλά και εκτός σχεδίου ώστε να προστατευθούν και οι ευαίσθητες περιβαλλοντικά ζώνες.

δ) Εναρξη εφαρμογής του αστικού αναδασμού, ενός θεσμού ο οποίος μπορεί να λύσει σοβαρά προβλήματα εφαρμογής των σχεδίων και ο οποίος προβλέπεται σαφώς από το θεσμικό πλαίσιο αλλά έχει περιπέσει σε αχρηστία για άγνωστους λόγους, ενώ έχει χρησιμοποιηθεί αρκετές φορές ο αντίστοιχος αγροτικός αναδασμός.

ε) Σε συσχέτιση και συνδυασμό με τα παραπάνω, πρέπει επί τέλους να παραδεχτούμε ότι ο αντικειμενικός σκοπός μας είναι η πραγματική οικιστική ανάπτυξη- και όχι η λεγόμενη «ένταξη στο σχέδιο», που αποτελεί εικονικό σχεδιασμό στην Ελλάδα - και άρα να υιοθετήσουμε την αρχή του φορέα της οικιστικής ανάπτυξης σε όποια μορφή

συμφέρει κάθε φορά (δημόσιος, δημοτικός, κοινωνικός, ιδιωτικός καθώς και συνδυασμένος). Έτσι θα ξεφύγουμε από τις ατέλειωτες γραφειοκρατικές διαδικασίες και εμπλοκές με χιλιάδες πολίτες κάθε περιοχής και κυρίως θα περιορίσουμε τις τριβές που προέρχονται από τα προβλήματα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

στ) Τέλος να εφαρμοστούν ουσιαστικά οι θεσμικοί νόμοι Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Ν. 2508/97 και 2742/99) που με τόσο κόπο έφτιαξε το ίδιο το ΥΠΕΧΩΔΕ- και όχι να περιπίπτουν σε αδράνεια.. σύμφωνα με την ελληνική «παραδοσιακή» νοοτροπία.

Για την εφαρμογή χρειάζεται απλώς θέληση και προγραμματισμός ώστε να δουλεύουμε με επιμονή και υπομονή από την αρχή της τετραετίας και όχι στο τέλος, γιατί έτσι, όλες οι σωστές ρυθμίσεις, που απαιτούν χρόνο, μας φαίνονται εμπόδια όταν για λόγους «επείγοντος» προσπαθούμε να τις αποφύγουμε, αφού βέβαια σκοπός μας δεν είναι η σωστή οικιστική ανάπτυξη αλλά η εκλογική νίκη και η εξουσία, την οποία υποτίθεται ότι.. επιζητούμε διακαώς για να ...φτιάξουμε τον τόπο! (σχιζοφρένεια ή υποκρισία;)

Ο ρόλος της Τ.Α.

Τελειώνοντας πρέπει να τονίσουμε το αυτόνοτο για άλλες χώρες: Σε όλο αυτό το φά-

σμα εφαρμογής των εργαλείων της οικιστικής πολιτικής που προαναφέρθηκαν ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρέπει να είναι καίριος και καταλυτικός.

Γιατί οι ΟΤΑ πρέπει να είναι οι πρώτοι θεματοφύλακες του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος σε κάθε γωνιά της χώρας.

Οι νέοι «Καποδιστριακοί» δήμοι πρέπει να δράσουν θετικά για την βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη της περιοχής τους και να διεκδικήσουν δυναμικά τα μέσα και τις αρμοδιότητες για το σκοπό αυτό.

Πρέπει να γίνουν οι κύριοι φορείς της οικιστικής ανάπτυξης σε συνεργασία με άλλες παραγωγικές δυνάμεις από τον ιδιωτικό και κοινωνικό τομέα.

Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να αναζητήσουν τον εύκολο δρόμο της παροχής οικιστικών και οικοδομικών δικαιωμάτων χωρίς το αναλογούν αντάλλαγμα από την δημιουργούμενη υπεραξία.

Διότι μπορεί προσωρινά να γίνουν ευχάριστοι και αρεστοί, αλλά μακροπρόθεσμα θα ζημιωθούν και ως τόποι και ως δημοτικές αρχές και ως τοπικές (αυτοδιοικητικές) πολιτικές δυνάμεις. Ας μη ξεχνάμε ότι στην ιστορία ενός τόπου «εγγράφονται» εκείνοι που αυξάνουν τον δημόσιο χώρο και την κοινή κληρονομιά και όχι αυτοί που τη μειώνουν. ■

Θέσεις της ΚΕΔΚΕ για το σχέδιο Νόμου του ΥΠΕΧΩΔΕ

Αμέσως μετά τη δημοσιοποίηση του σχεδίου νόμου, η ΚΕΔΚΕ έφερε το θέμα προς συζήτηση σε διαδοχικές συνεδριάσεις της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Παράλληλα και πριν τη συνάντηση με την Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, διακίνησε ειδικά σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο στο σύνολο των 1.003 μικρών και μεγάλων ΟΤΑ της χώρας. Οι θέσεις της ΚΕΔΚΕ διαμορφώθηκαν και τεκμηριώθηκαν με βάση και τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας.

Μια πρώτη διαπίστωση είναι ότι το Σχέδιο Νόμου προβλήθηκε και σχολιάστηκε κατά κύριο λόγο ως προς το πρώτο σκέλος του, που αφορά τις διαδικασίες αδειοδότησης και τον έλεγχο και αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης. Δεν δόθηκε σχεδόν καθόλου δημοσιότητα στο δεύτερο σκέλος που αφορά το πλαίσιο δημιουργίας γης για νόμιμη δόμηση μέσα από την ένταξη εκτός σχεδίου περιοχών σε σχέδιο πόλης, και αποτελεί κύρια αρμοδιότητα των Δήμων.

Η ύπαρξη αυθαίρετων κτισμάτων αποτελεί αναμφισβήτητο ένα κοινωνικό θέμα προς αντιμετώπιση και με βάση τις προτάσεις του Σχεδίου Νόμου οι Δήμοι καλούνται να σηκώσουν το βάρος του ελέγχου αλλά και τις συνέπειες των πιθανών παραβάσεων.

Προϋπόθεση για την ανάληψη αυτών των ευθυνών θα πρέπει να είναι η δημιουργία και η χρηματοδότηση της λειτουργίας μηχανισμών ελέγχου στο επίπεδο των Δήμων ή και Νομαρχιών με δεδομένο ότι είναι πολύ μικρός ο αριθμός των Δήμων όπου λειτουργούν πολεοδομικά γραφεία. Ενώ όμως όλη η διαδικασία ελέγχου της δόμησης και βεβαίωσης των προστίμων προτείνονται ως αρμοδιότητες των ΟΤΑ, η απόδοση αυτών των προστίμων προβλέπεται να γίνεται στο ΕΤΕΡΙΠΣ.

Χωρίς τη διασφάλιση των προαναφερόμενων προϋποθέσεων και κύρια στη λειτουργία αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου δεν μπορεί να προβλέπεται παρακράτηση των κεντρικών αποτελών πόρων των ΟΤΑ στις περιπτώσεις όπου εντοπίζονται αυθαίρετα κτίσματα από κεντρικά ελεγκτικά σώματα.

Το κύριο όμως ενδιαφέρον των Δήμων ως προς το Σχέδιο Νόμου εντοπίζεται στο δεύτερο σκέ-

λος που αφορά τις διαδικασίες και τους κανονισμούς πολεοδόμησης. Συχνά, οι χρονοβόρες διαδικασίες στη διάρκεια πολεοδόμησης αποτελούν την αφορμή για την εκδήλωση φαινομένων αυθαίρετης δόμησης εντός ή εκτός των πολεοδομούμενων περιοχών.

Σύμφωνα με την έρευνα της ΚΕΔΚΕ προκύπτει ότι η διάρκεια για την έγκριση μιας πολεοδομικής μελέτης ξεκινάει από 4,5 χρόνια και φτάνει σε πολλές περιπτώσεις τα 10 χρόνια. Δύο φαίνεται να είναι τα κύρια προβλήματα που δημιουργούν οι τόσο μεγάλες καθυστερήσεις κατά την έγκριση των πολεοδομικών μελετών. Το πρώτο αφορά τη γνωμοδότηση συναρμόδιων φορέων με εμπλοκή κύρια στα Δασαρχεία και τις Εφορίες Αρχαιοτήτων. Οι φορείς αυτοί γνωμοδοτούν στο υπερκείμενο επίπεδο σχεδιασμού που είναι τα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια για την καταλληλότητα των προς πολεοδόμηση περιοχών και θα μπορούσε να αποφευχθεί η επαναγνωμοδότηση στο επίπεδο της Πολεοδομικής Μελέτης. Το δεύτερο πρόβλημα αφορά την αντιμετώπιση θεμάτων που αφορούν στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των προς πολεοδόμηση περιοχών. Σωστά το Σχέδιο Νόμου αλλάζει την ημερομηνία καταγραφής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος που ήταν η 10-03-1982. Αντί όμως της προτεινόμενης ημερομηνίας 1-1-2002 θα πρέπει να προσδιοριστεί μία ημερομηνία που σχετίζεται με την έναρξη εκπόνησης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου κατά περιοχή. Επίσης, σωστή είναι η συντόμευση του χρόνου γνωμοδότησης των ΟΤΑ κατά τη διάρκεια ανάθεσης των πολεοδομικών μελετών, θα πρέπει όμως να προβλέπεται θεσμικά και η συντόμευση των χρόνων για την υποβολή ενστάσεων σε θέματα ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Το κόστος των μελετών για την πολεοδόμηση και την εφαρμογή τους επί του εδάφους είναι εξαιρετικά υψηλό και στο μεγαλύτερο μέρος τους (56% για τις πολεοδομικές μελέτες και 70% για τις πράξεις εφαρμογής) αφορούν στη σύνταξη τοπογραφικών και κτηματογραφικών διαγραμμάτων. Συχνά, το αυξημένο αυτό κόστος διαμορφώνεται από αλληπάλληλες διορθώσεις που δημιουργούν οι επανειλημμένες ενστάσεις ιδιωτών κύρια ως προς το ιδιοκτησιακό

καθεστώς. Αυτές όμως οι ακριβές αποτυπώσεις δεν αξιοποιούνται ως κτηματολογικά διαγράμματα στο πλαίσιο σύνταξης του Εθνικού Κτηματολογίου μια και υπάρχει ασυμβατότητα είτε ως προς τις ημερομηνίες καταγραφής των ιδιοκτησιών είτε ως προς τις τεχνικές προδιαγραφές απεικόνισης.

Συχνά επίσης, οι πολεοδομικές μελέτες και οι πράξεις εφαρμογής τους καθυστερούν λόγω της μη εξασφάλισης της απαραίτητης έκτασης για τη δημιουργία κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων από εισφορές σε γη των ιδιωτών. Από τη δειγματοληπτική έρευνα της ΚΕΔΚΕ προκύπτει ότι σε αρκετές περιπτώσεις το έλλειμμα μπορεί να φτάνει το 20 έως και 50% των απαραίτητων κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων. Στις περιπτώσεις αυτές οι Δήμοι αναγκάζονται να απαλλοτριώνουν τις απαραίτητες εκτάσεις σε τιμές που συχνά ξεπερνούν την αντικειμενική αξία. Αντίθετα η εισφορά σε χρήμα από πλευράς των ιδιωτών προς τους Δήμους υπολογιζόταν μέχρι την δημοσίευση του Σχεδίου Νόμου από ειδικές επιτροπές με τιμές μονάδας πολύ χαμηλότερες από τις πραγματικές αξίες. Είναι σωστή η πρόταση που διατυπώνεται για τον υπολογισμό της εισφοράς σε χρήμα επί της αντικειμενικής αξίας των οικοπέδων αρκεί όμως να διασφαλίζεται η έγκαιρη προσαρμογή των ζωνών αντικειμενικών αξιών πριν την κύρωση της πράξης εφαρμογής.

Με αφετηρία το Σχέδιο Νόμου και παράλληλα με τις διαδικασίες αντιμετώπισης των αυθαίρετων θα πρέπει άμεσα να θεσμοθετηθούν όλες εκείνες οι συμπληρωματικές ρυθμίσεις, που θα διασφαλίσουν συντόμευση των διαδικασιών πολεοδόμησης, αλλά, και πόρους και εργαλεία για τους ΟΤΑ έτσι ώστε όχι μόνο να θεσμοθετείται η γη για νόμιμη δόμηση, αλλά και να διασφαλίζονται οι απαραίτητες υποδομές. Στην κατεύθυνση αυτή η ΚΕΔΚΕ έχει δρομολογήσει ειδικές έρευνες καταγραφής των προβλημάτων – αναγκών των Δήμων, διαδικασίες για την διοργάνωση ημερίδων και συναντήσεων εργασίας για την επισήμανση απαραίτητων θεσμικών προσαρμογών καθώς και τη διασφάλιση μηχανισμών υποστήριξης και ενημέρωσης όλων των Δήμων στα σχετικά θέματα.

Νομοσχέδιο για τα δάση

Τακτοποιεί «εκκρεμότητες»

δεν προστατεύει
τα δασικά οικοσυστήματα

Το νέο νομοσχέδιο που δόθηκε στη δημοσιότητα πριν από λίγες ημέρες από τον υπουργό Γεωργίας, φιλοδοξεί να επιλύσει, σύμφωνα με την άποψη του υπουργού, τα ανεπίλυτα προβλήματα, που σήμερα ταλαιπωρούν τα δάση, τους πολίτες και τις δασικές υπηρεσίες. Πριν περάσει κανείς να κριτικάρει το νομοσχέδιο, πρέπει να τονίσει την αναγκαιότητά του ή μη. Πράγματι, υπάρχουν προβλήματα στα δάση και τις δασικές εκτάσεις που για χρόνια ταλαιπωρούν τα δασικά οικοσυστήματα και τα οποία απαιτούν δρομολόγηση λύσεων.

Πρέπει να γίνει καταγραφή και χαρτογράφηση των δασών

Ποια είναι όμως αυτά τα προβλήματα; Για να μπορέσει κάποιος να διαμορφώσει μια πρόταση που θα λύνει το πρόβλημα, θα πρέπει πρώτα από όλα να γνωρίζει το πρόβλημα. Θα πρέπει, λοιπόν, το υπουργείο Γεωργίας να χαρτογραφήσει και να καταγράψει την υφιστάμενη κατάσταση των δα-

σικών οικοσυστημάτων της χώρας, μέσω της σύνταξης δασικών χαρτών. Μέσω αυτής της διαδικασίας, όπως αποδείχθηκε από τις περιοχές που έχουν συνταχθεί χάρτες στα πλαίσια του Εθνικού Κτηματολογίου, τα προβλήματα καταγράφονται, ταξινομούνται και κατηγοριοποιούνται.

Εφ' όσον ολοκληρωθεί η διαδικασία αυτή, να προταθούν λύσεις, οι οποίες δε μπορεί να αποβαίνουν σε βάρος του φυσικού περι-

βάλλοντος της χώρας και οι οποίες συζητούνται με όλους τους φορείς, τουλάχιστον τους παραγωγικούς, κοινωνικούς και τους πιστημονικούς. Αντί λοιπόν αυτής της λύσης επελέγη η λύση της κατάθεσης του νομοσχεδίου.

Τι αλλάζει με το νέο νομοσχέδιο από τη μέχρι σήμερα νομοθεσία που διέπει τα δάση;

Για το δάσος

► Ο ορισμός του δάσους, ο οποίος καθορίζει ποσοστό έκτασης και ποσοστό κάλυψης με δασική βλάστηση.

«Συγκεκριμένα, για να χαρακτηριστεί δάσος ή δασική μια έκταση, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία στρέμματα κατά προτίμηση με γεωμετρική μορφή, κατά το δυνατόν αποστρογγυλωμένη ή σε λαρίδα πλάτους τουλάχιστον 30 m». «Τα δασοπονικά είδη να καλύπτουν τουλάχιστον το 25 % της έκτασης».

Μέχρι σήμερα, δεν υπήρχε προσδιορισμός έκτασης, δηλαδή δεν ίσχυε το περί τριών στρεμμάτων και η κάλυψη της

έκτασης αναφέρονταν σε εγκύκλιο εφαρμογής του Ν. 998/79 και συγκεκριμένα το ποσοστό κάλυψης με δασική βλάστηση ανέρχονταν στο 15%.

Είναι σαφές ότι, από τον ορισμό και μόνο, μειώνονται οι δασικές, κυρίως, εκτάσεις της χώρας.

Για τα διακατεχόμενα

➤ Ρυθμίζεται το θέμα των διακατεχομένων δασών και δασικών εκτάσεων, είτε εξαγοράζοντας το Δημόσιο την έκταση έναντι αποζημίωσης στον διακάτοχο, είτε ο διακάτοχος εξαγοράζει την έκταση από το Δημόσιο.

Είναι σαφές ότι ο διακάτοχος θα εξαγοράζει την έκταση, τουλάχιστον με τα σημερινά δεδομένα της οικονομίας και όχι το δημόσιο συμφέρον.

Για τα ιδιωτικά δάση

➤ Αν τα παραπάνω συνδυαστούν και με τη διάταξη πως θα ισχύει και στα ιδιωτικά δασοκτήματα ό,τι και στα Δημόσια, τότε θα έχουν **το δικαίωμα οι ιδιώτες να αλλάξουν χρήση στο 10 % της δασικής έκτασης**. Ένα ακόμη αρνητικό του νομοσχεδίου.

Για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς

➤ Προβλέπει τη δυνατότητα ανταλλαγής των κατεχομένων από τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς δασών και δασικών εκτάσεων, με διαθέσιμες κοινόχρηστες

και εποικιστικές εκτάσεις καθώς και με δημόσιες μη δασικές εκτάσεις.

Κατ' αρχήν, πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι όντως αυτό το ζήτημα των οικοδομικών συνεταιρισμών πρέπει να επιλυθεί γιατί όντως αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα. **Οι εκτάσεις** όμως που αναφέρονται, από ότι γνωρίζουμε δεν υπάρχουν, άρα οδηγούμαστε μαθηματικά στο συμπέρασμα ότι **θα προκύψουν μέσα από τον χαρακτηρισμό δασικών, σήμερα, εκτάσεων**. Βέβαια, εδώ θα πρέπει να επισημανθεί και το γεγονός ότι πολλοί οικοδομικοί συνεταιρισμοί έχουν στην κατοχή τους διακατεχόμενες εκτάσεις, οπότε τελεί υπό διερεύνηση και ποιος θα ανταλλάξει τι.

Για δασοθέντες αγρούς

➤ Ρυθμίζεται το ζήτημα των δασοθέντων αγρών. Αυτό είναι ένα θέμα το οποίο θα έπρεπε να επιλυθεί διότι αποτελεί αδικία για κάποιον που έφυγε μετανάστης από τον τόπο του για να μπορέσει να επιβιώσει, να γυρίσει σήμερα και να μην μπορεί να καλλιεργήσει το κτήμα του επειδή έχει δασωθεί.

Δυστυχώς, κατά την άποψή μας, το νομοσχέδιο δεν επίλυει τα προβλήματα που απασχολούν τα δασικά οικοσυστήματα αλλά προσπαθεί να τακτοποιήσει «εκκρεμότητες» και να βολέψει κάποιες λύσεις με ορίζοντα το σήμερα και όχι το μέλλον των δασών και

του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης, διακατέχεται από μια λογική ότι τα υψηλά δάση και τα συγκροτημένα να τα προστατεύσουμε και για τα άλλα ... βλέπουμε.

Έτσι, όμως, θα οδηγηθούμε στη λύση να μείνει η χώρα με 18-20 εκ. στρ. δάσους.

Προτείνουμε

- ➡ Να κυρωθούν από τους Γ.Γ. των Περιφερειών οι μέχρι σήμερα θεωρημένοι δασικοί χάρτες που έχουν συνταχθεί στα πλαίσια του Εθνικού Κτηματολογίου και που αφορούν περί τα 1,5 εκ. στρ.
- ➡ Να ξεκινήσει άμεσα η σύνταξη δασικών χαρτών για όλη τη χώρα ώστε να γίνει η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης.
- ➡ Να ταξινομηθούν και να κατηγοριοποιηθούν τα προβλήματα.
- ➡ Να ανοίξει διάλογος μεταξύ των φορέων και του υπουργείου Γεωργίας για δρομολόγηση λύσεων.

Η επιστήμη και η αναγκαιότητα του σήμερα είναι η προστασία του περιβάλλοντος και γι' αυτό η όποια παρέμβαση σε δασικά οικοσυστήματα θα πρέπει να έχει ως άξονα αυτή την αρχή. Αλλωστε, η χώρα μας έχει την ιδιαιτερότητα να διαθέτει περιβαλλοντικό πλεονέκτημα έναντι πολλών άλλων χωρών και γι' αυτό επιβάλλεται να το προστατεύσουμε και να το διαχειριστούμε με τη λογική των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης.

Η Ολυμπιακή εκεχειρία το ισχυρότερο «όπλο»

για
διαρκή
ειρήνη

- Η επιστροφή των Ολυμπιακών Αγώνων στον τόπο γέννησής τους δίνει ιδιαίτερη αξία στην Ολυμπιακή Εκεχειρία, τη στιγμή μάλιστα που στο παρελθόν, η ίδια αξία έχει «λαβωθεί»
- Το κείμενο της Ολυμπιακής Εκεχειρίας που υπογράφηκε προωθείται στο Διεθνές Κέντρο για την Ολυμπιακή Εκεχειρία

Η αναγέννηση του αρχαιότερου Συμφώνου Ειρήνης στην ιστορία της ανθρωπότητας, του θεσμού της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, ήταν το αντικείμενο του διήμερου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου, που πραγματοποιήθηκε στις 19 και 20 Σεπτεμβρίου 2003, στην Παλαιά Βουλή.

Η Ολυμπιακή Εκεχειρία το ισχυρότερο...όπλο για την κατάπαυση του πυρός σε κάθε γωνιά της γης, τέθηκε επί τάπητος, με στόχο να πάρει «σάρκα και οστά» ώστε να επιτευχθεί ειρήνη κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Το Συνέδριο με θέμα «Ολυμπιακή Εκεχειρία βήμα για την Παγκόσμια Ειρήνη» διοργανώθηκε από την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, το Δίκτυο «Αμφικτιονία» Αδελφοποιημένων Πόλεων και Περιοχών της Μεσογείου και το Σύλλογο Ολυμπιονικών.

Συναντήθηκαν αντιπροσωπείες από 22 χώρες της Μεσογείου, δήμαρχοι και Ολυμπιονίκες μ' ένα και μοναδικό σκοπό: Να ενώσουν τις δυνάμεις και τη φωνή τους, να προβάλλουν την ιδέα του Ολυμπισμού προσπαθώντας ταυτόχρονα να αναβιώσουν το θεσμό της Ολυμπιακής Εκεχειρίας.

Στην κατεύθυνση αυτή, οι σύνεδροι κατέθεσαν τις προτάσεις τους για την επίτευξη του στόχου, ενώ σημαντικές ήταν οι παρεμβάσεις Ολυμπιονικών, Ελλήνων και

ξένων, που αναφέρθηκαν στη σημασία της Εκεχειρίας.

Αίσθηση προκάλεσε το μήνυμα του Παλαιστίνιου ηγέτη Γιασέρ Αραφάτ το οποίο μετέφερε από το βήμα του συνεδρίου ο πρόεδρος της Παλαιστινιακής Αρχής Αμπντουλάχ Αμπντουλάχ, καθώς ο ίδιος εξαιτίας των γεγονότων στην περιοχή της Γάζας, δεν κατέστη δυνατόν να παραστεί. Με την ολοκλήρωση των εργασιών του Συνεδρίου, υπογράφηκε το κείμενο της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, που προωθεί το υ-

πουργείο Εξωτερικών και το Διεθνές Κέντρο για την Ολυμπιακή Εκεχειρία.

Η επιστροφή των Ολυμπιακών Αγώνων στον τόπο γέννησής τους, όπως τόνισαν όλοι οι συμμετέχοντες στο συνέδριο, δίνει ιδιαίτερη αξία στην Ολυμπιακή Εκεχειρία, τη στιγμή μάλιστα που στο παρελθόν, η ίδια αξία έχει «λαβωθεί».

Κηρύσσοντας την έναρξη του Συνεδρίου ο πρόεδρος της ΚΕΑΚΕ Πάρις Κουκουλόπουλος επισήμανε πως «η ιδέα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας

μπορεί να γίνει ο βασικός στόχος όλων μας και η αφετηρία ενός ειρηνιστικού κινήματος, που άλλο δε γνώρισε μέχρι σήμερα η ανθρωπότητα. Χρέος όλων μας είναι να στέλνουμε μηνύματα ελπίδας και ειρήνης προς πάσα κατεύθυνση για να καταφέρουμε κάποια στιγμή να ζήσουμε σ' έναν κόσμο απελευθερωμένο από εντάσεις, απαλλαγμένο από την τρομοκρατία και μακριά από πολέμους. Η αξία του αλληλοσεβασμού ας είναι εκείνη που θα στηρίζει τις σχέσεις των λαών σ' έναν κόσμο ανάπτυξης και ευημερίας».

Τη σημασία της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, ανέπτυξε στην ομιλία της η Δήμαρχος Αθηναίων Ντόρα Μπακογιάννη, η οποία τόνισε πως ο χαρακτήρας της Ολυμπιακής Εκεχειρίας «δε θα πρέπει να διαμορφωθεί στατικά ως μια απλή και πρόσκαιρη διακοπή εχθροπραξιών».

Ταυτόχρονα πρότεινε «τη δημιουργία ενός οργανισμού με έδρα του την Αθήνα, ο οποίος θα διευκολύνει την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων των αντιμαχόμενων πλευρών». Η Δήμαρχος Αθηναίων τόνισε επιπλέον πως ο νέος αυτός μηχανισμός θα μπορούσε να τεθεί υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών προτείνοντας ο ρόλος του να μην περιορίζεται μόνο κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Ο Γενικός Διευθυντής Εθελοντισμού κ. Τζίρας, συνεχάρη την ΚΕΔΚΕ για την πρωτοβουλία διοργάνωσης του Διεθνούς

Συνεδρίου, τονίζοντας ταυτόχρονα πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 «είναι μια δέσμευση απέναντι στην Ολυμπιακή οικογένεια, το Ολυμπιακό κίνημα και την παγκόσμια κοινότητα. Υποσχεθήκαμε να διοργανώσουμε μοναδικούς Αγώνες στον τόπο που γεννήθηκαν και αναβίωσαν, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την ανθρωπινή τους διάσταση». Επιπλέον πρόσθεσε πως κατά τις 17 ημέρες των Ολυμπιακών Αγώνων και τις 11 των Παραολυμπιακών Αγώνων, η Ελλάδα θα βρεθεί στο επίκεντρο της παγκόσμιας σκηνής. Στο πλαίσιο αυτό, προωθούνται ενέργειες και δράσεις που αναδεικνύουν τον παγκόσμιο χαρακτήρα της Ολυμπιακής Γιορτής, παράλληλα με την ελληνικότητα της διοργάνωσης του 2004. Ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα, είναι το πρόγραμμα της διεθνούς και της ελληνικής διαδρομής της Ολυμπιακής Φλόγας.

Για πρώτη φορά, όπως είπε ο κ. Τζίρας, το καλοκαίρι του 2004 η Ολυμπιακή Φλόγα θα περάσει και από τις πέντε ηπείρους στέλλοντας με αυτόν τον τρόπο ένα συνολικό μήνυμα ειρήνης και συναδέλφωσης του λαού της γης.

Από την πλευρά του ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας Σταύρος Λαμπρινίδης σημείωσε ότι, η ειρήνη στον κόσμο δεν έρχεται από τη μια ημέρα στην άλλη, αλλά «αν κατορθώσουμε να έχουμε ειρήνη για 16 ημέρες,

τότε ίσως μια μέρα, να έχουμε για πάντα». Παράλληλα ο κ. Λαμπρινίδης αναφέρθηκε στις προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν για την αναβίωση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας. Το 1994 στο Σεράγεβο, κατά τη διάρκεια των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων στο Λίλεχαμερ της Νορβηγίας, η εκεχειρία διήρκεσε μόλις μια ημέρα. Ωστόσο το 24ωρο αυτό, εμβολιάστηκε από τη UNICEF 10.000 παιδιά. Επίσης στο Σίδνεϊ, οι αθλητές της Βόρειας και Νότιας Κορέας παρήλασαν κάτω από την ίδια σημαία. Ακόμα αναφέρθηκε, στο ψήφισμα που κατέθεσε τον περασμένο Σεπτέμβριο η Ελλάδα στα Ηνωμένα Έθνη για την τήρηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Το ψήφισμα αυτό, σύμφωνα με τον κ. Σταύρο Λαμπρινίδη αναμένεται να υιοθετηθεί και από τον υπουργό Εξωτερικών κ. Γιώργο Παπανδρέου.

Από το βήμα του συνεδρίου ο πρόεδρος του Δικτύου Ελλήνων Αιρετών της Αυτοδιοίκησης στην Ευρώπη και δήμαρχος της πόλης Γκαρόν Γιάννης Γιαννικόπουλος αναφέρθηκε στους πρωταρχικούς στόχους του Δικτύου, το οποίο συγκροτήθηκε στα τέλη του 2001 με πρωτοβουλία της ΚΕΔΚΕ, του υπουργείου Εξωτερικών, της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και του ΣΑΕ.

Ο κ. Γιαννικόπουλος υπογράμμισε πως το σχέδιο ψηφίσματος για την υποστήριξη

της Ολυμπιακής Εκεχειρίας δόθηκε στο σύνολο των μελών του Δικτύου με την προοπτική να το προωθήσουν και στους τοπικούς φορείς στους οποίους συμμετέχουν αλλά και στις άλλες πόλεις των χωρών τους.

Ταυτόχρονα ανακοίνωσε ότι έχουν ήδη ξεκινήσει οι διαδικασίες για την έγκριση του ψηφίσματος από τα Δημοτικά Συμβούλια των Δήμων όπου δραστηριοποιούνται τα μέλη του Δικτύου. Σύμφωνα με τον κ. Γιαννικόπουλο, στις 26 Σεπτεμβρίου ψήφισαν τη διακήρυξη περισσότεροι από 100 Δήμοι της Γαλλίας, ενώ το ίδιο αναμενόταν να πράξουν μεταξύ άλλων οι δήμοι: Φρανκφούρτης (Γερμανία), Μπελογιάννη (Ουγγαρία), Καμιζάνο Ισετίνο (Ιταλία), Γκαρόν (Γαλλία). Επίσης το σχετικό κείμενο υπέγραψαν τον περασμένο Ιούλιο, 22 νέοι Δημοτικοί Σύμβουλοι, ηλικίας 20 έως 25 ετών, από το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελβετία και την Ελλάδα και συμφώνησαν να το προωθήσουν και στα Δημοτικά Συμβούλια των πόλεων τους. Καταλήγοντας ο πρόεδρος του Δικτύου Ελλήνων Αιρετών της Αυτοδιοίκησης στην Ευρώπη υπογράμμισε πως «οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 στην πόλη των Αθηνών μπορούν και πρέπει να αποτελέσουν ένα σημαντικό

εφαλτήριο για την οικουμενική διάδοση της πρωτοβουλίας». Ο Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού Γιάννης Εξαρχος αναφέρθηκε στο νόημα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας η οποία, όπως είπε, «είναι το πρώτο κίνημα για την ειρήνη που ξεκίνησε πριν από 2.500 χρόνια στην αρχαία Ελλάδα, όταν ο πόλεμος εξαφάνιζε πόλεις, πολιτισμό και υψηλά ιδεώδη». Στον τόπο που γέννησε την Εκεχειρία, δηλαδή την Ολυμπία, πρότεινε ο δήμαρχος της πόλης Γιάννης Σκουλαρίκης, να διοργανωθεί το επόμενο παγκόσμιο συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί το 2004. Με τον τρόπο αυτό συμπλήρωσε, η Ολυμπία θα βρει τη θέση που της ανήκει. Προηγουμένως ο δήμαρχος Αρχαί-

ας Ολυμπίας, εξέφρασε τη δυσaréσκειά του, για το γεγονός ότι η πόλη του δεν έχει καμία συμμετοχή στα Ολυμπιακά δρώμενα, προσθέτοντας πως: «απλά όλοι την επικαλούνται και επωφελούνται από αυτήν, ενώ η ίδια συνεχίζει να ζει στην υπανάπτυξη και στην υποκοιλούρα». Χαρακτηριστικά ο κ. Σκουλαρίκης ανέφερε ότι το Ίδρυμα Ολυμπιακής Εκεχειρίας εδρεύει στην Λοζάννη, ενώ τα διοικητικά γραφεία του Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας στην Αθήνα.

Ο πρόεδρος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής (ΤΕΔΚΝΑ) Πέτρος Φιλίππου στην ομιλία του τόνισε ότι «βασικός σκοπός είναι η εξάπλωση της ιδέας της Ολυμπιακής Εκεχειρίας στις τοπικές κοινωνίες», ενώ ταυτόχρονα σημείωσε πως «έχει γίνει μια σημαντική προσπάθεια να ακουστεί και να εδραιωθεί το μήνυμα της Εκεχειρίας σε περιοχές που αποτελούν θέατρα πολέμου, όπως είναι η Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια». Συνεχίζοντας ο πρόεδρος της ΤΕΔΚΝΑ υπενθύμισε ότι το 1948 κατά τη διάρκεια του ελληνικού εμφυλίου πολέμου, η αφή της Φλόγας δεν έγινε στην Ολυμπία αλλά στο Σούνιο. Με αφορμή αυτό το γεγονός, ο κ. Φιλίππου πρότεινε τη διοργάνωση κεντρι-

κής εκδήλωσης στο Σούνιο, προκειμένου όπως είπε «να διαδώσουμε στο χώρο της Αττικής και από εκεί σ' όλο τον κόσμο ακριβώς με αυτόν τον συμβολισμό τα ιδεώδη της Ολυμπιακής Εκεχειρίας». Η πρόεδρος της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας Φώφη Γεννηματά υπογράμμισε πως «η Αθήνα των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 σε συνεργασία με το Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας δεσμεύεται να ζωντανέψει και να διαδώσει την ελπίδα για ειρήνη σε όλους όσοι θα συμμετάσχουν στη μεγάλη αυτή γιορτή».

Ο πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Ολυμπιονικών Παναγιώτης Φασούλας σημείωσε ότι στηρίζει την πρωτοβουλία προκειμένου να ξαναγίνει η εκεχειρία παγκόσμια και σεβαστή συνθήκη, εκφράζοντας ταυτόχρονα την ελπίδα «να έρθει ο καιρός της ειρήνης και να είναι πραγματικά ο δικός μας καιρός».

Η ευθύνη για την τήρηση της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, όπως ανέφερε στην ομιλία του ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης Βασίλης Παπαγεωργόπουλος, ανήκει στις ηγεσίες των λαών που συμμετέχουν στους Αγώνες, σημειώνοντας ακόμα πως πρέπει να αξιοποιηθεί κάθε δίκτυο σχέσεων μεταξύ των πόλεων και των τοπικών αρχών, ώστε να αναπτυχθεί ένας παγκόσμιος κίνημα των Δήμων και των τοπικών κοινωνιών, που θα εμψυχήσει την Ολυμπιακή Εκεχειρία σε κάθε πολίτη.

Ο πρόεδρος του Δικτύου «Αμφικτυονία» και δήμαρχος Υμηττού Δημήτρης Αργια-

νάς χαρακτήρισε τη συνάντηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των αθλητών του κόσμου «ως την καταλληλότερη μορφή αγώνα για να γίνει προσιτή η ιδέα σε κάθε γωνιά της γης».

Το συνέδριο μίλησαν ακόμη εκπρόσωποι κομμάτων, Ολυμπιονίκες καθώς και εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των χωρών της Μεσογείου, ενώ οι εργασίες ολοκληρώθηκαν με την υπογραφή του κειμένου της Ολυμπιακής Εκεχειρίας.

Αραφάτ: Η βία δεν είναι λύση, θα επιμεινουμε στην ειρήνη

Έκκληση σε όλους τους λαούς και τις κυβερνήσεις του κόσμου, προκειμένου να υψώσουν φωνή διαμαρτυρίας και να ασκήσουν όλες τις απαραίτητες πιέσεις στο Ισραήλ προκειμένου να σταματήσουν οι εχθροπραξίες, απηύθυνε ο Γιασέρ Αραφάτ

διαμέσου του πρεσβευτή της Παλαιστινιακής αρχής Αμπντουλάχ Αμπντουλάχ. Στο μήνυμά του ο Παλαιστίνιος ηγέτης στήριξε την πρωτοβουλία για την παγκόσμια Εκεχειρία κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, προσθέτοντας παράλληλα πως «η βία δεν είναι η λύση, θα επιμεινουμε στην επιλογή της ειρήνης, επειδή είναι η σωστή επιλογή και για τον παλαιστινιακό και για τον ισραηλινό λαό».

Στο μήνυμά του, μεταξύ άλλων ο κ. Αραφάτ, κάλεσε τις

ΗΠΑ, τη Ρωσία, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον ΟΗΕ καθώς και το Συμβούλιο Ασφαλείας να παρέμβουν άμεσα ζητώντας «την άμεση αποστολή διεθνών παρατηρητών και τη δημιουργία ενός κατάλληλου μηχανισμού, ώστε να υποχρεωθεί το Ισραήλ να εφαρμόσει τον Οδικό Χάρτη και τα ψηφίσματα της διεθνούς νομιμότητας. Τα ψηφίσματα -συνεχίζει στο μήνυμά του ο Παλαιστίνιος ηγέτης- προβλέπουν την αποχώρηση των Ισραηλινών δυνάμεων κατοχής από τα εδάφη μας και την επανάκτηση των νομίμων εθνικών δικαιωμάτων του λαού μας με την ίδρυση του ανεξάρτητου παλαιστινιακού κράτους, με πρωτεύουσα την Ιερουσαλήμ».

Επίσης ζήτησε οι δυνάμεις να παρέμβουν ώστε το Ισραήλ να ανακαλέσει την εξορία του και να αποφευχθούν οι καταστροφικές συνέπειες μιας τέτοιας απόφασης για την ειρήνη και τη σταθερότητα σε όλη την περιοχή.

Η Διακήρυξη για την ΙΕΡΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

1

Παροτρύνουμε τους ηγέτες της γης, κυβερνήσεις και Διεθνείς Οργανισμούς να δώσουν στην ειρήνη την ευκαιρία να εμπεδωθεί, συμφωνώντας να ενώσουν τις προσπάθειές τους και να χρησιμοποιήσουν την Ολυμπιακή Εκεχειρία σαν εργαλείο για την προώθηση της ειρήνης και της επίλυσης διαφόρων σε εμπόλεμες περιοχές.

2

Δεσμευόμαστε να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουμε ότι η έκκληση για την Ολυμπιακή Εκεχειρία θα γίνει σεβαστή στις χώρες μας και στην ευρύτερη περιοχή μας κατά τη διάρκεια των επερχόμενων Ολυμπιακών Αγώνων, σαν ένα μέσο

για την προώθηση της καλής πίστης και για την ενθάρρυνση της ειρηνικής διευθέτησης των συγκρούσεων, σε πλήρη αντιστοιχία με τους στόχους και τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

3

Δεσμευόμαστε να υποστηρίξουμε και να διαδώσουμε, ατομικά και συλλογικά, τη συμβολική έκκληση για Ολυμπιακή Εκεχειρία κατά τη διάρκεια όλων των μελλοντικών Ολυμπιακών Αγώνων, καθώς και να συμβάλλουμε, τόσο στις χώρες μας όσο και σε Διεθνείς Οργανισμούς, ώστε να επιτευχθούν η αναγνώριση και η τήρησή της.

Ξεκινά το πρόγραμμα περισυλλογής και περίθαλψης αδέσποτων ζώων

- Το πρόγραμμα αναλαμβάνουν οι δήμοι, που αναμένουν την έναρξη χρηματοδότησης
- Η αρχή γίνεται από την Αττική και τις Ολυμπιακές πόλεις
- Τα ζώα πρώτα θα περιθάλπονται και μετά θα επανατοποθετούν στο περιβάλλον τους

Στην τελική ευθεία, βρίσκεται το πρόγραμμα που αφορά την περισυλλογή και περίθαλψη των αδέσποτων ζώων της Αττικής, εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Την υλοποίηση αυτού του εγχειρήματος, αναλαμβάνουν οι δήμοι καθώς η αρμοδιότητα για την περίθαλψη των αδέσποτων ζώων έχει περάσει από τον περασμένο Ιούλιο, με νόμο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ωστόσο οι δήμοι αναμένουν το «πράσινο φως» για τη χρηματοδότηση του προγράμματος, μέσω των σχετικών υπουργικών αποφάσεων, που αναμένεται να υπογραφούν εντός του Νοεμβρίου. Τότε αναμένεται να δοθούν σαφείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι δήμοι θα αναλάβουν την ευθύνη της περισυλλογής, περίθαλψης και επανατοποθέτησης των ζώων στο περιβάλλον τους.

Για να προχωρήσει όμως η διαδικασία, απαιτείται η εκταμίευση των χρημάτων, ώστε να ξεκινήσουν οι δήμοι άμεσα την υλοποίηση του προγράμματος. Το ύψος της χρηματοδότησης, όπως εκτιμά το υπουργείο Γεωργίας θα είναι τουλάχιστον 1.500.000 ευρώ, ποσό ωστόσο

που θα εγκρίνει το υπουργείο Οικονομικών. Σήμερα, η εικόνα που παρουσιάζει η πρωτεύουσα, κάθε άλλο παρά κολακευτική θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Κι αυτό γιατί μέχρι τώρα, δεν υπήρχε ενιαία πολιτική για την επίλυση του ζητήματος.

Ωστόσο, οι Ολυμπιακοί Αγώνες που πλησιάζουν, δεν αφήνουν πολλά περιθώρια χρόνου και επιτάσσουν την οριστική αντιμετώπισή του.

Στην κατεύθυνση αυτή, η «Αθήνα 2004», παρά το γεγονός ότι δεν έχει θεσμική αρμοδιότητα για την επίλυση του ζητήματος με τα αδέσποτα, ανέλαβε πρωτοβουλία προκειμένου να λειτουργήσει σε ρόλο «συντονι-

στή» κινητοποιώντας τους συναρμόδιους φορείς. Η Οργανωτική Επιτροπή κάλεσε, το υπουργείο Γεωργίας, την ΤΕΔΚΝΑ, τις νομαρχίες, το Δήμο Αθηναίων, τον Πανελλήνιο Κτηνιατρικό Σύλλογο και διάφορα φιλοζωικά σωματεία προκειμένου να ενώσουν τις δυνάμεις τους.

Οι λεπτομέρειες της πρωτοβουλίας, ανακοινώθηκαν στην κοινή συνέντευξη Τύπου όπου και δόθηκε περιθώριο έναρξης του προγράμματος το φθινόπωρο.

Όλοι οι φορείς τάχθηκαν υπέρ αυτής της προσπάθειας, σύμφωνα με το οποία τα αδέσποτα θα συλλέγονται από ειδικά εκπαιδευμένα μέλη φιλοζωικών σωματείων, που θα προσφέρουν τη βοήθειά τους σε κάθε δήμο. Τα ζώα στη συνέχεια θα οδηγούνται σε κτηνιάτρους προκειμένου να εμβολιαστούν, να στερηθούν και ακολουθώντας να επιστρέψουν στο περιβάλλον τους.

Μετά το πέρας της διαδικασίας τα αδέσποτα ζώα θα φέρουν μια σφραγίδα, σαν τατουάζ, η οποία θα πιστοποιεί ότι έχουν ελεγχθεί υγειονομικά. Σημειώνεται πως τα ζώα που πάσχουν από την ανίατη νόσο Καλά Αζαρ, θα θανατώνονται.

Επιπλέον η «Αθήνα 2004» είναι σε επικοινωνία με τις νο-

μαρχίες και την ΤΕΔΚΝΑ οι οποίες συμφώνησαν να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην προσπάθεια αυτή. Προτεραιότητα δίνεται στην Αττική, στις Ολυμπιακές πόλεις και στη συνέχεια στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Στόχος των συναρμόδιων είναι η υλοποίηση του προγράμματος όχι μόνο εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά και μετά από αυτούς, ώστε να δοθεί μια οριστική λύση στο ζήτημα. Ωστόσο από όλες τις πλευρές υπογραμμίζεται πως η προσπάθεια θα αποδώσει μόνο αν υλοποιηθεί από όλους τους δήμους. Χαρακτηριστικό είναι πως ανάλογα προγράμματα πόλεων που μεμονωμένα έχουν υλοποιηθεί (π.χ. Αργυρούπολη, Ηράκλειο), δεν είχαν αποτελέσματα καθώς στις περιοχές τους κυκλοφορούσαν αδέσποτα από γειτονικούς δήμους.

Να σημειωθεί ότι η νομοθεσία πλέον προβλέπει τη δημιουργία μητρώου για κάθε ιδιόκτητο ζώο. Έτσι αν ο ιδιοκτήτης του το χάσει, να μπορεί να το βρει ή στην χειρότερη περίπτωση, αν θελήσει να το εγκαταλείψει τότε να υποστεί τις συνέπειες οι οποίες προβλέπουν τσουχτερό πρόστιμο.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις των αρμοδίων, κάθε αδέσποτο ζώο έχει στατιστικά τρία χρόνια ζωής. Κατά συνέπεια εάν ακολουθηθεί η διαδικασία της περίθαλψης και της στείρωσης όλων των αδέσποτων, σε τρία χρόνια κανένα ζώο δεν θα γυρνά μόνο και ανυπεράσπιστο στους δρόμους.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις, μόνο οι αδέσποτοι σκύλοι στους δήμους της Αττικής, ανέρχονται σε 15.000, χωρίς ωστόσο ο αριθμός να προκύπτει από συγκεκριμένη καταγραφή. Πάντως όποιο και να είναι το νούμερο των αδέσποτων ζώων, κανείς από τους αρμόδιους φορείς, αλλά και από τους πολίτες δεν διαφωνεί πως το ζήτημα αυτό έχει πάρει ανεξλέγκτες διαστάσεις που αμαυρώνει την εικόνα της χώρας μας, δεδομένου μάλιστα ότι απομένουν λίγοι μήνες πριν από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η περιτλάνηση χιλιάδων αδέσποτων ζώων στους δρόμους της Αττικής, έχει προκαλέσει τα δυσμενή σχόλια των φιλοζωικών οργανώσεων εντός των συνόρων αλλά και εκτός. Μάλιστα τους τελευταίους μήνες, η «Αθήνα 2004», το υπουργείο Εξωτερικών, το Γραφείο του Πρωθυπουργού και το υπουργείο

Γεωργίας, έχουν γίνει αποδέκτες χιλιάδων επιστολών διαμαρτυρίας, κυρίως από φιλοζωικές οργανώσεις, μέσα από τις οποίες εκφράζεται η ανησυχία και ο αποτροπιασμός τους για την κατάσταση των αδέσποτων στη χώρα μας. Επιπλέον εκφράζουν την ανησυχία τους για τις προθέσεις, τόσο της κυβέρνησης όσο και της «Αθήνα 2004», υποστηρίζοντας ότι τα ζώα θα θανατωθούν ώστε η πρωτεύουσα να είναι «καθαρή» κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Το κλίμα καχυποψίας αυξάνει η περίπτωση του Ζαππείου όταν δεκάδες ζώα - γάτες και σκύλοι - θανατώθηκαν, λίγες ημέρες πριν τη διοργάνωση της Συνόδου Κορυφής στο πλαίσιο της Ελληνικής Προεδρίας.

Πάντως τις υποψίες αυτές διαψεύδει η «Αθήνα 2004» η οποία καθιστά σαφές πως «θέλουμε Ολυμπιακούς Αγώνες με τα αδέσποτα στους δρόμους, αρκεί να είναι εμβολιασμένα και ακίνδυνα», καθιστώντας παράλληλα σαφές ότι «είναι αντίθετη στην ευθανασία των αδέσποτων ζώων, εκτός αν οι λόγοι προστασίας της δημόσιας υγείας το επιβάλλουν (περιπτώσεις Καλα Αζαρ)». Ταυτόχρονα, το μήνυμα αυτό, έστειλαν προς όλες τις κατευθύνσεις σε κοινή συνέντευξη τύπου τον περασμένο Ιούνιο, η πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής Γιάννα Αγγελόπουλου, ο υφυπουργός Γεωργίας Φώτης Χα-

τζημιχάλης και η υπερνομάρχης Αθηνών - Πειραιώς Φώφη Γεννηματά.

Από την πλευρά του ο πρόεδρος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής και δήμαρχος Καλυβίων Πέτρος Φιλίππου, τονίζει ότι υπάρχει καθυστέρηση στο ζήτημα της χρηματοδότησης, προσθέτοντας πως παρατηρείται «δυστοκία των δήμων όσον αφορά την εξεύρεση οργανωμένων χώρων».

Πάντως η πολιτική του υπουργείου Γεωργίας είναι να καλυφθεί όσον το δυνατόν γρηγορότερα η χρηματοδότηση ώστε να ξεκινήσουν οι δήμοι το πρόγραμμα περίθαλψης. Καθώς ο χρόνος πιέζει, το υπουργείο προσανατολίζεται στην ενίσχυση των διαδημοτικών κυνοκομείων. Ήδη υπάρχει το διαδημοτικό κέντρο περίθαλψης στο Σχιστό, ενώ εξετάζεται το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός ακόμη στην Ανατολική Αττική.

Υπενθυμίζεται ότι ο Δήμος Αθηναίων έχει ήδη ανακοινώσει την έναρξη του προγράμματος, ο οποίος για το σκοπό αυτό, εξασφάλισε κονδύλι ύψους 1,8 εκατομμυρίων ευρώ. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα μεταξύ άλλων προβλέπει:

-Ηλεκτρονική σήμανση και δημιουργία τράπεζας δεδομένων για 5.000 ζώα.

-Δημιουργία δύο Δημοτικών Κτηνιατρικών Κλινικών που θα εξυπηρετούν ετησίως τις ανάγκες 1.500 αδέσποτων ζώων.

-Συνεργασία με δύο κτηνιατρικές κλινικές που θα υποδέχονται 2.000 ζώα. Προβλέπεται επίσης συνεργασία με τον Κτηνιατρικό Σύλλογο Μικρών Ζώων Αττικής.

-Μίσθωση ειδικού χώρου για την άμεση φιλοξενία και καθημερινή φροντίδα 100 ζώων,

-Σύσταση δικτύου εθελοντών για την προώθηση της υιοθεσίας των αδέσποτων ζώων.

Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί ότι αντίστοιχη πρωτοβουλία, για υιοθεσία των αδέσποτων, υπήρξε και στη Βαρκελώνη. Δυστυχώς όμως δεν είχε απήχηση, παρά το γεγονός ότι ο Δήμος στην προσπάθεια του να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες είχε έγκαιρα ανακοινώσει ένα ευρύτατο πρόγραμμα υιοθεσίας. Ωστόσο, λίγο πριν την Ολυμπιάδα, βλέποντας πως η πρωτοβουλία δεν είχε αποδώσει καρπούς, το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδρίασε εκτάκτως αποφασίζοντας ομόφωνα την

The background is a collage. At the top, there's a blue sky with white clouds. Below that, a map of Greece is visible, partially obscured by a large, dark, diagonal shape that looks like a pen or a stylus. In the bottom left, there's a close-up of a hand holding a pen, and next to it, a calculator. The overall color palette is dominated by blues, yellows, and dark greys.

Παρούσα η Αυτοδιοίκηση στο παγκόσμιο ηλεκτρονικό χωριό

Του Ηλία
Μπενέκου

**Τριακόσιι δέκα επτά δήμοι της
χώρας «βγήκαν» στο INTERNET**

Μια νέα εποχή για τους ΟΤΑ και τις παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες στο κοινό, έφερε το διαδίκτυο. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι ευκαιρίες υλοποίησης υπηρεσιών μέσω Internet, που παρουσιάζονται για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο πλαίσιο της μετεξέλιξής τους σε σημαντικούς φορείς διαχείρισης κρατικών πόρων, ελέγχου δημοσίων έργων και σε πόλους άμεσης και καθημερινής επαφής με τους πολίτες.

Τα οφέλη του δικτυακού τόπου για τους δήμους

Μέσω του Internet, οι δήμοι μπορούν πλέον να μειώσουν τα λειτουργικά τους κόστη και να αξιοποιήσουν καλύτερα τους κρατικούς και δημοτικούς πόρους για τη βελτίωση της ζωής των πολιτών τους, ανταποκρινόμενοι ταχύτερα στις ανάγκες τους μέσω της παροχής υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο. Την ίδια ώρα, οι δημοτικοί υπάλληλοι, απαλλαγμένοι πλέον από χρονοβόρες διαδικασίες άμεσης επαφής με τον πολίτη, είναι σε θέση να βελτιώσουν το εργασιακό τους επίπεδο, εκτελώντας δημιουργικότερες εργασίες. Παράλ-

ληλα όμως, σημαντικά οφέλη υπάρχουν και για τους πολίτες, καθώς θα μπορούν να εκτελούν τις εργασίες τους ευκολότερα και ταχύτερα, χωρίς να απαιτείται πάντα η φυσική τους παρουσία στις υπηρεσίες των Δήμων και χωρίς να σπαταλιέται χρόνος για μικρές διευκρινιστικές ερωτήσεις σε δημοτικούς υπαλλήλους, πληροφορίες άμεσα διαθέσιμες πλέον από τις Δημοτικές Ιστοσελίδες.

Έτσι λοιπόν, καθώς οι ανάγκες του πολίτη πολλές φορές πρέπει να καλυφθούν από πολλά τμήματα, οι δήμοι - όπως έκαναν νωρίτερα και οι κρατικές υπηρεσίες - προχωρούν στη δημιουργία portals, προκειμένου να παρέχουν στους πολίτες τους ένα μοναδικό σημείο επαφής για πολλαπλούς σκοπούς και ανάγκες. Οι εφαρμογές που χρησιμοποιούνται κατά πλειονηφία στο σημερινό στάδιο αφορούν κατά βάση συστήματα διαχείρισης περιεχομένου.

Ο δικτυακός τόπος, τον οποίο δημιουργεί ένας Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει λοιπόν να δίνει μια καθημερινή εικόνα του δήμου, να ενημερώνεται πολύ συχνά, και κυρίως, όποιος τον επισκέπτεται, να μπορεί να αντλήσει χρήσιμες πληροφορίες.

Με αυτό το σκεπτικό οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι καλούνται

και επιχειρούν να έχουν παρουσία στο διαδίκτυο, δημιουργώντας τις δικές τους ιστοσελίδες, παρέχουν στο κοινό τους τη δυνατότητα ενημέρωσης σχετικά με τις υπηρεσίες τους καθώς και πληροφορίες για το που και σε ποιους πρέπει να απευθύνονται για κάθε θέμα. Κύριος στόχος στο στάδιο αυτό αποτελεί η σημαντική μείωση του χρόνου και της προσπάθειας που θα πρέπει να καταβάλει κάθε πολίτης, προκειμένου να εντοπίσει την αρμόδια υπηρεσία για να καλύψει κάθε συγκεκριμένη ανάγκη του.

Έχοντας λάβει λοιπόν οι περισσότεροι τοπικοί άρχοντες, το μήνυμα για την αναγκαιότητα του INTERNET και της παρουσίας του δήμου τους στο διαδίκτυο σπεύδουν να δημιουργήσουν ο ένας μετά τον άλλο, τη δική τους ηλεκτρονική σελίδα, συμμορφούμενοι και με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα. Με μια σύντομη «βόλτα» στις σελίδες του διαδικτύου, μπορεί εύκολα να εντοπίσει κανείς ότι τουλάχιστον 317 δήμοι της χώρας έχουν «ανεβάσει» τη δική τους σελίδα.

Πλήρης η ενημέρωση από τις ιστοσελίδες των δήμων

Οι πληροφορίες που αντλεί κανείς επισκεπτόμενος μια τέτοια σελίδα είναι εκτός από επιμορφωτικές αλλά - κυρίως - χρηστικές.

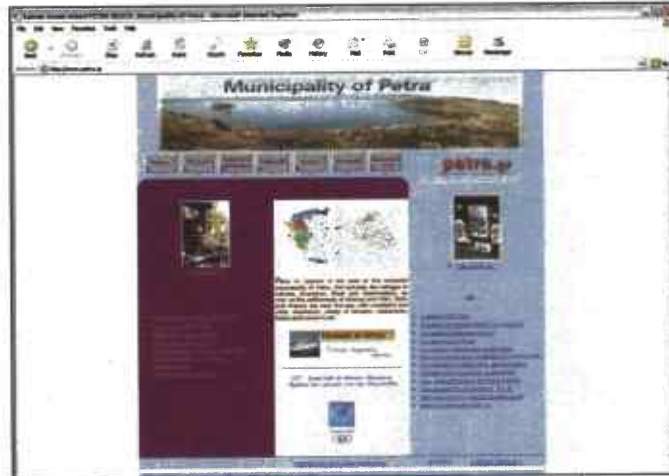
Στα περισσότερα portals δίνεται από την αρχή η δυνατότητα στο χρήστη να ενημερωθεί τόσο στην ελληνική γλώσσα, όσο και στην αγγλική, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις όπου οι σελίδες εμφανίζονται και σε άλλες γλώσσες, όπως γερμανικά και γαλλικά. Η δυνατότητα αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική, ιδιαιτέρως για νησιωτικούς ή τουριστικούς δήμους, τις σελίδες των οποίων επισκέπτονται και πολλοί ξένοι που σκοπεύουν να επισκεφθούν την χώρα μας.

Επισκεπτόμενοι την ηλεκτρονική διεύθυνση κάποιου δήμου σε πρώτη φάση ανοίγοντας τη σχετική σελίδα συναντάμε συνήθως χαιρετισμό του εκάστοτε δημάρχου

καθώς και μία συλλογή φωτογραφιών τουριστικών ή κεντρικών σημείων του δήμου. Στη συνέχεια - τις περισσότερες φορές ακόμα και στην πρώτη σελίδα - εντοπίζουμε κατάλογο, από τον οποίο, μπορεί ο χρήστης να εντοπίσει την πληροφορία, ή τη γενικότερη κατηγορία πληροφοριών που αναζητά. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι δήμοι δίνουν τη δυνατότητα στους επισκέπτες της σελίδας τους, να «πλοηγηθούν» χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία στις εσωτερικές σελίδες των portals.

Οι βασικές κατηγορίες πληροφοριών που μπορεί κάποιος συνήθως να συλλέξει αφορούν τη διοίκηση και τους εκπροσώπους του (δήμαρχος - μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου) τις υπηρεσίες του δήμου, τις επιχειρήσεις του, τα έργα τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη, καθώς και χάρτη της περιοχής και δρομολόγια συγκοινωνιών με τα οποία εξυπηρετείται. Επίσης μπορεί να ενημερωθεί για τα αξιοθέατα (μνημεία, μουσεία, παραλίες, ενδιαφέρουσες επισκέψεις, χωριά και οικισμούς), καθώς και τα τουριστικά γραφεία ή σημεία ενημέρωσης. Τις περισσότερες φορές οι πληροφορίες αυτές συνοδεύονται και από πολλές φωτογραφίες. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη να αποκτήσει ένα χρήσιμο οδηγό για τις διάφορες μορφές διασκέδασης και ψυχαγωγίας που παρέχει ο δήμος. Ένα ιδιαίτερο κεφάλαιο στις περισσότερες ιστοσελίδες αφορά και την ιστορία του τόπου και τα ιδιαίτερα γεωγραφικά ή πολιτιστικά του χαρακτηριστικά. Ιδιαίτερα σημαντική είναι και η ενότητα που αφορά τα νέα του δήμου, σχετικά με προγραμματισμένες εκδηλώσεις, φεστιβάλ, πολιτιστικά και αθλητικά δρώμενα. Σε κάποιες από τις ιστοσελίδες - όπως σε εκείνη του δήμου Πετρούπολης- συναντάμε και ειδική ενότητα «βιβλίου επισκεπτών». Τέλος, μέσω των σελίδων τους οι ΟΤΑ δίνουν τη δυνατότητα επικοινωνίας του επισκέπτη, μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Η επικοινωνία αυτή είναι εύκολη, αφού τις περισσότερες φορές ο χρήστης δεν χρειάζεται να γνωρίζει το σχετικό email, καθώς η αποστολή μπορεί να γίνει με ένα απλό «κλικ» πάνω σε ήδη ενεργοποιημένες λέξεις στη σελίδα των δήμων, που οδηγεί άμεσα στην αποστολή του μηνύματος.

Ανύπαρκτη η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών

Το σημείο στο οποίο δείχνουν να υστερούν οι συγκεκριμένες σελίδες, είναι η παροχή της δυνατότητας στον επισκέπτη, εκτός από το να ενημερώνεται, να διεκπεραιώνει ηλεκτρονικά τις υποθέσεις του, χωρίς να χρειάζεται να επισκεφθεί τα αρμόδια γραφεία του δήμου. Βέβαια στο σημείο αυτό οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι δεν είναι μόνο οι δήμοι υπεύθυνοι για αυτήν την αδυναμία, αφού μέχρι σήμερα - και παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται - ελάχιστες είναι οι υπηρεσίες ακόμη και της κεντρικής διοίκησης - που παρέχουν την παραπάνω δυνατότητα. Αν και εκείνο που πρωτίστως έχει σημασία, είναι όχι τόσο η ποιότητα της παρουσίας στο Διαδίκτυο, όσο η ίδια η παρουσία σε αυτό, ωστόσο και καθώς πλέον οι περισσότεροι δήμοι «υπάρχουν» στο I-NTEPNET, σκόπιμο είναι να εξετασθεί και η καλαισθησία των σελίδων τους. Υπό αυτό το πρίσμα μπορούμε να πούμε ό-

τι πολλοί δικτυακοί τόποι είναι εξαιρετικοί από αισθητική και πληροφοριακή άποψη - ιδιαίτερα αυτοί των μεγάλων δήμων και νομαρχιών - υπάρχουν όμως και αρκετοί που κινούνται σε μέτρια επίπεδα. Το παρήγορο της υπόθεσης είναι ότι και αυτοί οι ΟΤΑ, αντιλαμβανόμενοι τη σημασία μιας αξιοπρεπούς παρουσίας στο διαδίκτυο ανασκευάζουν και βελτιώνουν τις σελίδες τους. Για το λόγο αυτό μάλιστα επισκεπτόμενοι τις σελίδες των ΟΤΑ, εντοπίσαμε ότι πολλές εμφανίζουν το μήνυμα

«ότι βρίσκονται σε διαδικασία ανακατασκευής».

Το κλειδί για την επιτυχή παρουσία

Τελικά όπως προκύπτει και από τις εκτιμήσεις των ειδικών οι λέξεις κλειδιά για μια επιτυχή παρουσία στο διαδίκτυο, είναι οι οργανωμένες διαδικασίες, το άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό και η χρήση τεχνολογιών υψηλών προδιαγραφών. Το πόσο καλά θα μπορέσουν οι υπεύθυνοι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να σχεδιάσουν και να συνδυάσουν αυτούς τους τρεις παράγοντες είναι και εκείνο που θα καθορίσει στο μέλλον πως όλοι μας ως «πελάτες» της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα εξυπηρετούμαστε τη νέα χιλιετία. Επομένως τα πρώτα ελπιδοφόρα βήματα της Αυτοδιοίκησης στο διαδίκτυο, οφείλουν να ακολουθήσουν και άλλα, σταθερότερα και γενναιότερα, ώστε η προσπάθεια να μην σταματήσει εδώ. Με άλλα λόγια, όπως όλα δείχνουν, έχουμε ακόμη πολύ δρόμο μπροστά μας στο συγκεκριμένο τομέα.

Στη συνέχεια παραθέτουμε έναν οδηγό για την Τοπική αυτοδιοίκηση στο I-NTEPNET, με τις διευθύνσεις των ηλεκτρονικών σελίδων αλλά και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο email των δήμων της χώρας.

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Αλεξανδρούπολης	http://www.alexpolis.gr	
Βύσσης	http://vissa.evros.gr/	
Διδυμοτείχου	http://www.didymoteicho.gr/	
Κυπρίνου	http://kyprinos.evros.gr/	
Μεταξάδων	http://metaxades.evros.gr/	
Ορεστιάδος	http://www.orestiada.gr	info@orestiada.gr
Ορφεία	http://orfeas.evros.gr/	
Σαμοθράκης	http://www.samothraki.gr/	
Σουφλίου	http://www.soufli.gr/	info@soufli.gr
Τραϊανούπολης	http://www.traianoupolis.gr	info@traianoupolis.gr
Τριγώνου	http://trigono.evros.gr/	
Τυχερού	http://tychero.evros.gr/	
Φερών	http://www.feres.gr	
Ανακτορίου	http://www.anaktorio.gr	
Θεστιέων	http://www.dimosthestieon.gr/	mail@dimosthestieon.gr
Μακρυνείας		makrin@otenet.gr
Μεδεώνος		dmedeon@otenet.gr
Μενιδίου	http://www.menidi.gr	menidi@menidi.gr
Ναυπάκτου	http://www.nafpaktos.gr	
Νεάπολης	http://www.neapoli-ait.gr/	
Αργους	http://www.argos.gr	
Ασκληπείου	http://www.asklipieio.gr	
Επιδάουρου	http://www.epidavros.gr	
Κουτσοποδίου	http://www.koutsopodi.gr/	info@koutsopodi.gr
Νέας Κίου	http://www.neakios.gr	info@neakios.gr
Ναυπλίου	http://www.nafplio.gr/	
Γόρτυνος	http://www.gortynos.gr/	
Ηραίας	http://www.dimosireas.gr	
Μαντινείας	http://arcadia.ceid.upatras.gr/~mantineia/	
Μεγαλόπολης	http://users.otenet.gr/~megadimo/	
Τρίπολης	http://www.tripolis.gr	
Τρικολώνων	http://www.stemnitsa.gr/index.htm	
Τροπαίων	http://www.tropaia.gr	dimtrop@otenet.gr
Ανω Λιουσίων	http://www.liosia.gr	daltytk@otenet.gr
Ύδρας	http://www.hydra.com.gr/	
Αίγινας	http://www.aegina.gr	aegina@hellasnet.gr
Αγίας Βαρβάρας	http://www.agiavarvara.gr	dab@asda.gr
Αγ. Παρασκευής	http://www.dimos-agparaskevis.gr	
Αγ. Δημητρίου	http://www.dad.gr	dad-may@ars.net.gr
Αγ. Ιωάννου Ρέντη	http://www.cityofrentis.gr	rentis@raindrop.gr
Αθηναίων	http://www.cityofathens.gr	Webmaster@cityofathens.gr
Αιγάλεω	http://www.egaleo.gr	degaleo@asda.gr
Αλίμου	http://www.alimos.gr	
Αμαρουσίου	http://www.amaroussion.gr	amaroussion@maroussi2004.gr
Αμπελακίων	http://www.ampelakia.gr	dimamp@otenet.gr

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Αργυρουπόλεως	http://www.argyroupoli.gr/	
Ασπροπύργου	http://www.cityofaspropyrgos.gr/	dimos@cityofaspropyrgos.gr
Αχαρνών	http://www.acharnes.gr/	
Βούλας	http://www.dimosvoulas.gr/	
Βύρωνος	http://www.dimosbyrona.gr/	
Γέρακα	http://www.gerakas.gr/	
Γαλατσίου	http://www.galatsi.gr/	
Γλυφάδας	http://www.glyfada.gr/	
Ελληνικού	http://www.dimosellinikou.gr/	dimos-ellinikou@ath.forthnet.gr
Ζωγράφου	http://www.zografou.gr/	
Ηλιουπόλεως	http://www.cityofilioupolis.gr/	ilioupoli@interagora.gr
Ηρακλείου	http://www.iraklio.gr/	
Ιλίου	http://www.ilion.gr/	ilion@ilion.gr
Καλλιθέας	http://www.kallithea.gr/	kallithea@otenet.gr
Καλυβίων	http://www.dkalivia.fanspace.com	dkalivia@otenet.gr
Κερατσινίου	http://www.keratsinipeople.gr/	
Κηφισιάς	http://www.kifissia.gr/	
Κορυδαλλού	http://www.korydallos.gr/	mail@korydallos.gr
Λαυρεωτικής	http://www.deal.org.gr/dimos	
Μαρκοπούλου	http://www.markopoulo.gr/	webmaster@markopoulo.gr
Μεγαρέων	http://www.megara.gr/	dhmegara@otenet.gr
Μεθάνων	http://www.methana.gr/	info@methana.gr
Μελισσίων	http://www.deadm.gr/	
Μεταμόρφωσης	http://www.metamorfosi.gr/	info@metamorfosi.gr
Νέας Ερυθραίας	http://www.dne.gr/	
Νέας Σμύρνης	http://www.neasmyrni.gr/	
Ν. Φιλαδέλφειας	http://www.filadelfeia-dimos.gr/	nfiladelfeia@interagora.gr
Νέας Χαλκηδόνας	http://www.neahalkidona.gr/	
Νέου Ψυχικού	http://www.cityofnewpsychico.gr/	
Νικαίας	http://www.polisnikaia.gr/	
Παλλήνης	http://www.palini.gr/	
Παπάγου	http://www.dimos-papagou.gr/	papagos@interagora.gr
Πειραιώς	http://www.pireasnet.gr/	
Περάματος	http://www.dperama.gr/	
Περιστερίου	http://www.peristeri.gr/	
Πεύκης	http://www.dimospefkis.gr/	
Πόρου	http://www.poros.com.gr/	
Ραφήνας	http://www.rafina.gr/	admin@arafin.gr
Σαλαμίνας	http://www.salamina.gr/	
Σπετσών	http://www.spetses.gr/	
Ταύρου	http://www.dimostavrou.gr/	dimos@dimotavrou.gr
Υμηττού	http://www.ymittos.gr/	
Φιλοθέης	http://www.filothei.gr/	
Φυλής	http://www.dimosfylis.gr/	
Χαλανδρίου	http://www.halandri.gr/	webmaster@halandri.gr
Χαϊδαρίου	http://www.chaidari.gr/	
Χολαργού	http://www.mun-cholargos.gr/	holargos@otenet.gr
Ψυχικού	http://www.psychiko.gr/	
Αιγίου Αχαΐας	http://www.aigio.gr/	
Αιγείρας	http://www.aigeira.gr/	

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Αροανίας	http://www.aroania.gr	
Βραχναϊκών	http://thaleia.westgate.gr/vraxneika/	
Διακοπτού	http://www.diakopto.gr/	
Δύμης	http://www.dymi.gr	info@dymi.gr
Ερινεού	http://www.erineos.gr/	
Καλαβρύτων	http://www.kalavrita.gr/	
Λαρίσσου	http://www.larissos.gr/	
Παίων	http://www.paion.gr/	
Πατρέων	http://www.patras.gr/	
Συμπολιτείας	http://www.dimossympolitias.gr	
Τριταίας	http://www.tritaia.gr/	
Φαρρών	http://www.farron.gr/	
Δερβενοχωριών		derbenohoria@internet.gr
Διστόμου	http://www.distomo.gr/	
Κορώνειας		dkoronia@mland.gr
Λεβαδέων	http://www.dimoslivadias.gr/	levados@otenet.gr
Πλαταιών	http://thiva.compulink.gr/plataies	Plataies@compulink.gr
Σχηματαρίου		dimossx@compulink.gr
Γρεβενών	http://www.grevenanet.gr/dhmos	dhmos@grevenanet.gr
Δοξάτου	http://www.doxato.gr	
Δράμας	http://www.ota.gr/drama	townhall@dra.forthnet.gr
Κ. Νευροκοπίου	http://www.nevrokopi.gr/	
Αρχαγγέλου Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/archangelos/index.htm	arxagel@aigaio.gr
Αστυπalaίας	http://www.ando.gr/dimoi/astipalea/index.htm	astipal@aigaio.gr
Ατταβύρου Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/ataviros/index.htm	atavirou@aigaio.gr
Αφάντου Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/afandou/index.htm	afantou@aigaio.gr
Δικαίου Κω	http://www.ando.gr/dimoi/dikaioy/index.htm	dikaioy@aigaio.gr
Ηρακλειδών Κω	http://www.ando.gr/dimoi/iraklidon/index.htm	dhmos.hrakleidon@hellasnet.gr
Ιαλυσού Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/ialisos/index.htm	ialisos@aigaio.gr
Κάσου	http://www.ando.gr/dimoi/kasos/index.htm	kasos@aigaio.gr
Καλλιθέας Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/kalitheia	kalitheia@ando.gr
Καλυμνίων	http://www.kalymnos-isl.gr	kalymnos@klm.forthnet.gr.
Καμείρου Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/kameiros/index.htm	kamirou@aigaio.gr
Καρπάθου	http://www.ando.gr/dimoi/karpathos/index.htm	karpath@aigaio.gr
Κω		kos@aigaio.gr
Λέρου	http://www.ando.gr/dimoi/leros/index.htm	leros@aigaio.gr
Λειψών	http://www.ando.gr/dimoi/lipsi/index.htm	lipsi@aigaio.gr
Λινδίων Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/lindion/index.htm	lindos@aigaio.gr
Μεγίστης Καστελόριζου	http://www.ando.gr/dimoi/megisti/index.htm	megisti@aigaio.gr
Νισύρου	http://www.ando.gr/dimoi/nisiros/index.htm	nisiros@aigaio.gr
Νότιας Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/notrodoy/index.htm	notiarod@aigaio.gr
Πάτμου	http://www.ando.gr/dimoi/patmos/index.htm	patmos@aigaio.gr
Πεταλούδων Ρόδου	http://www.ando.gr/dimoi/petaloudon/index.htm	petaloud@aigaio.gr
Ρόδου	http://www.rhodes.gr/	info@rhodes.gr
Σύμης	http://www.ando.gr/dimoi/simi/index.htm	simi@aigaio.gr
Τήλου	http://www.ando.gr/tilos/index.htm	tilos@aigaio.gr
Χάλκης	http://www.ando.gr/dimoi/chalki/index.htm	xalki@aigaio.gr
Αιδηψού Ευβοίας	http://www.aedipsos.gr/	
Αμαρυνθίων	http://www.amarynthos.gr	

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Αρτεμισίου	http://www.eviain.gr/dimos_artemisiou	
Ελυμνίων	http://www.elimnion.gr/	
Ερέτριας	http://www.eretria.gr	
Σκυρέων	http://www.skyrosnet.gr	skyrosmun@diodos.gr
Στυρέων	http://www.dimos-styreon.gr/	dstyreon@otenet.gr
Ταμυνέων	http://www.aliveri.gr	
Χαλκιδέων	http://www.chalkida.gr/	
Ωρεών	http://www.orei.gr/	oreoi@otenet.gr
Δομνίστας Ευρυτανίας	http://www.domnista.gr	
Καρπενησίου	http://www.karpenissi.gr/	
Αρκαδίων Ζακύνθου	http://www.zakynthos.gr/arkadion	arkadion@zakynthos.gr
Ελατίων	http://www.elation.gr	
Ζακυνθίων	http://www.zante.gr/dimoi/zakynthou/index.html	
Αρχ. Ολυμπίας Ηλείας	http://www.olympia.gr	
Βαρθολομιού	http://www.vartholomio.net	
Βουπρασίας	http://homepages.pathfinder.gr/vouprasios	
Λεχαινών	http://users.otenet.gr/~dhleh/	dhleh@otenet.gr
Ωλένης	http://www.oleni.gr	karatula@otenet.gr
Αντιγονιδών Ημαθίας	http://www.adigonidon.gr	adigonidon@otenet.gr
Βέροιας	http://www.veria.gr	
Ναούσης	http://www.naoussa.gr	
Πλατέος	http://www.libver.gr/platy/	
Γαζίου Ηρακλείου	http://www.dimosgaziou.gr/	info@dimosgaziou.gr
Ηρακλείου	http://www.heraklion-city.gr	Webmasters@heraklion-city.gr
Ν. Αλικαρνασσοῦ		alika rnd@otenet.gr
Παραμυθιάς Θεσπρωτίας	http://www.paramythia.gr/	
Σαγιάδας	http://www.sagiada.gr	
Αγ. Γεωργίου Θεσ/νίκης	http://www.agiosgeorgios.gr/	
Ελευθερίου-Κορδελιού	http://www.eleftherio-kordelio.gr/	
Ευόσμου	http://www.evomosdhmos.gr	webmaster@evomosdhmos.gr
Εχεδώρου	http://www.echedoros.gr/	
Θέρμης	http://www.thermi.gr	
Θερμαϊκού	http://www.thermaikos.gr	
Θεσσαλονίκης	http://www.thessalonikicity.gr	
municipality@thessalonikicity.gr		
Καλαμαριάς	http://www.kalamaria.gr	press@kalamaria.gr
Κορωνείας		dimkoron@otenet.gr
Μηχανιώνας	http://www.michaniona.gr	michaniona@one.gr
Νεαπόλεως	http://www.neapoli.gr/	
Σταυρουπόλεως	http://www.stavroupoli-eu.gr	
Χαλκηδόνος	http://www.chalkidona.gr	info@chalkidona.gr
Ανω Πωγωνίου Ιωαννίνων	http://www.zan.gr/dapogoni/	
Αν. Ζαγορίου		dimeastz@otenet.gr
Δωδώνης	http://www.ddodoni.gr/	
Ζίτσας	http://www.epirusa.gr/zitsas/	
Ιωαννιτών	http://www.dimioan.gr	support@dimioan.gr
Κόνιτσας	http://www.konitsa.gr/	
Μπιζανίου	http://www.mpizani.gr/	
Πασσαρώνας	http://www.epirusa.gr/passarona/	
Πραμάντων	http://www.pramanta.gr	info@pramanta.gr

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Τόμης	http://users.otenet.gr/~millennb/	
Καβάλας	http://www.kavalacity.gr	
Παγγαίου	http://www.dimospaggaiou.gr/	
Φιλίππων	http://users.otenet.gr/~filippi/	
Αχελώου Καρδίτσας	http://www.acheloos.gr	
Καρδίτσας	http://www.karditsa-city.gr	webmaster@karditsa-city.gr
Παλαμά	http://www.palamascity.gr/	otapala@otenet.gr
Πλαστήρα	http://www.plastiras.gr	
Καστοριάς	http://www.kastoriacity.gr/	
Ορεστίδος	http://www.dimos-orestidos.gr	info@dimos-orestidos.gr
Αχυλείων Κερκύρας	http://corfu.forthnet.gr/business/corfu/dhmoi/achileio	
Θινυλίου	http://www.thinalion.kerkyra.net/	
Κερκυραίων	http://www.corfu.gr	corfumun@otenet.gr <CORFUMUN@OTENET.GR< A>
Αργοστολίου Κεφαλληνίας	http://www.argostoli-mun.gr	
Ελείου - Πρόννων	http://www.elios-pronnoi.gr/	
Ερίσου		d-erisou@otenet.gr
Λειβαθούς	http://www.livathos.gr/	
Παλικής	http://www.lixouri.gr/	
Σάμης	http://www.sami.gr/	
Γαλλικού Κυκλάδων	http://www.gallikos.gr/	
Ευρωπού		europos@otenet.gr
Κυκλάδων	http://www.ota.gr/kilkis	
Πικρολίμνης	http://www.pikrolimni.gr	
Πολυκάστρου	http://www.polikastro.gr/	
Αγ. Παρασκευής Κοζάνης		agparaskevi@kozani.gr
Αιανής		aiani@kozani.gr
Ασκίου	http://www.askio.gr	webmaster@askio.gr
Βελβεντού	http://www.ota.gr/velvento	belbendo@kozani.gr
Βερμίου		bermio@kozani.gr
Δημητρίου Υψηλάντη		ipsilanti@kozani.gr
Ελμείας		elimeia@kozani.gr
Ελλησπόντου		ellisponontos@kozani.gr
Καμβουνίων		kamvounia@kozani.gr
Κοζάνης		kozani@kozani.gr
Μουρικίου		mourikio@kozani.gr
Νεάπολης		neapoli@kozani.gr
Πτολεμαΐδας		ptolemaida@kozani.gr
Σερβίων	http://www.servia.gr/	dhmserb@hol.gr
Σιάτιστας		siatista@kozani.gr
Τσοτλίου		tsotili@kozani.gr
Αγ. Θεόδωρων Κορινθίας	http://www.agtheodoroi-city.gr	
Ευρωστίνης	http://www.evrostini.gr/	
Κορινθίων	http://www.city-of-corinthos.gr	
Λουτρακίου-Περαχώρας	http://www.loutraki.gr/	
Ανδρού Κυκλάδων	http://www.androsisland.gr/	andros@aigaio.gr
Ανω Σύρου		anosiros@aigaio.gr
Αμοργού		amorgos@aigaio.gr

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Δρυμαλίας Νάξου		drimalia@aigaio.gr
Εξωμβούργου Τήνου		exombour@aigaio.gr
Ερμουπόλεως		ermoupol@aigaio.gr
Θήρας	http://www.thira.gr	thira@aigaio.gr
Ιητών		ios@aigaio.gr
Κέας		kea@aigaio.gr
Κορθίου Ανδρου	http://www.korathi.gr	dimos@korathi.gr
Κύθνου		kithnos@aigaio.gr
Μήλου		miles@aigaio.gr
Μυκόνου		mikonos@aigaio.gr
Νάξου		naxos@aigaio.gr
Πάρου	http://www.paros.gr/	paros@aigaio.gr
Ποσειδωνίας Σύρου		poseidon@aigaio.gr
Σίφνου		sifnos@aigaio.gr
Σερίφου		serifos@aigaio.gr
Τήνου		tinis@aigaio.gr
Υδρούσας Ανδρου		idrousa@aigaio.gr
Αγ. Παρασκευής Λέσβου		aparask@aigaio.gr
Αγιάσου		agiasos@aigaio.gr
Αττικής Λήμνου		atsiki@aigaio.gr
Γέρας Λέσβου		gera@aigaio.gr
Ερεσού - Αντίσσης		dimer-an@otenet.gr
Καλλονής		kaloni@aigaio.gr
Λουτροπόλεως Θερμής		thermi@aigaio.gr
Μήθυμνας		mithimna@aigaio.gr
Μανταμάδου		mantamad@otenet.gr
Μουδρου Λήμνου	http://www.dimosmoudrou.gr/	dmoudros@otenet.gr
Μυτιλήνης	http://www.mytilene.gr	mitilini@aigaio.gr
Μύρινas Λέσβου	http://www.lemnos-dimosmyrinas.gr/	dmirinas@otenet.gr
Ν. Κούταλης Λήμνου		nkoutali@aigaio.gr
Πέτρας Λέσβου	http://www.petra.gr	petra@aigaio.gr
Πλωμαρίου		plomari@aigaio.gr
Πολιχνίτου	http://www.polihnitos.gr	polixnit@aigaio.gr
Ασωπού Λακωνίας	http://www.asopos.gr	
Θεραπνών	http://www.therapnai.gr/	dimthera@otenet.gr
Οιτύλου	http://www.dimosoitilou.gr	info@dimosoitilou.gr
Σπάρτης	http://www.sparta.gr	
Αμπελώνα Λαρίσης	http://www.ampelona.gr/	
Λαρισαίων	http://www.larissa-dimos.gr	protokolo@larissa-dimos.gr
Μελιβοίας	http://www.melivoia.gr/	
Νίκαιας Λαρίσης	http://www.nikaia.gr/	
Ποταμιάς	http://www.bcc.gr/potamia	
Φαρσάλων	http://www.farsala.gr/	
Αγ.Νικολάου Λασιθίου	http://www.lasithi.com/dan	
Ιεράπετρας	http://www.ierapetra.gr	ierapetra@icrapetra.gr
Ιτάνου	http://www.photoart.gr/itanos/	
Μακρύ Γιαλού	http://www.makrigialos.gr/	info@makrigialos.gr
Νεάπολης	http://www.ncapolinet.gr	
Σητείας	http://www.sitia.gr/	dimossit@otenet.gr
Λευκάδος	http://www.lefkas-city.gr/	d_lefkas@lefkas-city.gr

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Μεγανησίου Λευκάδος	http://www.meganisi.gr	info@meganisi.gr
Αλοννήσου Μαγνησίας	http://www.alonissos.gr/	
Αργαλαστής	http://www.argalasti.gr	
Βόλου	http://www.volos-m.gr	
Ζαγοράς	http://www.zagora.gr/	
Ιωλκού	http://www.iolkos.gr	
Μουρεσίου	http://www.dimosmouresiou.gr	
Πορταριάς	http://www.portaria.gr	
Πτελεού	http://www.pteleos.gr/	
Σκιάθου	http://www.n-skiathos.gr	dimos@n-skiathos.gr
Σκοπέλου	http://www.skopelos.gr	
Αβίας Μεσσηνίας		dimavias@otenet.gr
Γαργαλιάνων	http://www.gargaliani.gr/	info@gargaliani.gr
Κυπαρισσίας	http://www.kyparissia.gr/	
Λεύκτρου	http://www.lefktro.gr	
Μεθώνης	http://www.methoni.gr	
Νέστορος		nesthora@otenet.gr
Αβδήρων Ξάνθης	http://www.avdera.gr	
Βιστωνίδος	http://www.vistonida.gr/	
Ξάνθης	http://www.cityofxanthi.gr	
Τοπείρου	http://www.topeiros.gr	toperos@otenet.gr
Έδεσσας Πέλλης	http://www.edessa.gr	
Γιαννιτσών	http://www.giannitsa.gr/	dimos@giannitsa.gr
Κράας Βρύσης	http://www.compulink.gr/users/dhnmhtrhs	krvrisi@comline.gr
Κύρρου Πέλλης	http://www.dimoskirrou.gr/	
Μενηίδος		meniidos@otenet.gr
Πέλλας	http://www.dimospellias.gr	
Σκύδρας	http://www.skydra.gr	
Δίου Πιερίας	http://www.dion.gr	
Ελαφίνας Πιερίας	http://web.otenet.gr/elafina/	
Κατερίνης	http://www.katerini.gr/	
Κολινδρού	http://www.kolindros.gr	
Παραλίας	http://www.dimosparalias.gr	
Ζαλόγγου Πρεβέζης	http://www.dimos-zalogou.gr	Zalotown@otenet.gr
Λούρου	http://www.dimos-lourou.gr/	
Πάργας	http://www.parga.gr	
Ανωγείων Ρεθύμνης	http://www.otenet.gr/anogia	anogia@otenet.gr
Αρκαδίου	http://www.arkadi.gr	
Φοίνικα		dimosfin@otenet.gr
Κομοτηνής Ροδόπης	http://www.komotini.gr/	
Σαπών	http://www.ota.gr/sapes	dsapon@efpolis.gr
Αγ. Κηρύκου Ικαρίας		agiokiri@aigaio.gr
Βαθέος Σάμου	http://www.vathi.gr/	dimvath@otenet.gr
Ευδήλου Ικαρίας		evdilos@aigaio.gr
Καρλοβασίων Σάμου	http://www.karlovassi.gr/	karlovassi@math.aegean.gr
Μαραθοκάμπου Σάμου	http://www.marathokampos.gr	marathok@aigaio.gr
Πυθαγορείου	http://gr.pythagorion.net/start.htm	pithagor@aigaio.gr
Ραχών Ικαρίας		raxes@aigaio.gr
Φούρνων Ικαρίας		fournoi@aigaio.gr

ΔΗΜΟΣ	Web Address	Email
Εμμανουήλ Παππά Σερρών	http://www.iron.gr/empappas/	
Ηρακλείας Σερρών	http://iraklia.webjump.com	irakset@otenet.gr
N.Ζίχνης Σερρών	http://www.nea-zihni.info	
Πετρίτσιου Σερρών	http://www.dimospetritsiou.gr/	
Πρώτης Σερρών	http://www.compulink.gr/proti	
Ροδολίβους Σερρών	http://www.rodolivos.gr/	
Σερρών	http://www.serres.gr	
Σιδηροκάστρου	http://www.sidirokastro.gr/	
Μαλακασίου Τρικάλων	http://www.dimos-malakasiou.gr	info@dimos-malakasiou.gr
Τρικαίων	http://www.dimos-trikkaion.gr/	dimos-trikala@triknet.gr
Φαρκαδόνας		dhmfar@otenet.gr
Καμένων Βούρλων Φθιώτιδος	http://www.kamena-vourla.gr/	
Λαμιών	http://www.lamia.gr	otalamia@otenet.gr
Οπουντίων	http://www.martino.8m.com	
Υπάτης	http://www.ypati.gr/	
Αμφίσσης Φωκίδος	http://www.amfissa.gr	damfissa@hol.gr
Βαρδουσίων	http://www.bardousia.gr	
Γαλαξιδίου	http://www.galaxidi.gr	
Γραβιάς Φωκίδος	http://www.gravia.gr	
Δελφών	http://www.delphi.gr	
Δεσφίνης Φωκίδος	http://www.desfina.gr	
Ευπαλίου	http://www.efpalio.gr/	
Ιτέας	http://www.itea.gr/	Itea@hol.gr
Καλλιέων	http://www.kallieon.gr/	
Λιδορικού	http://www.lidoriki.gr/	
Παρνασσού	http://www.parnassos.gr/	
Τολοφώνος	http://www.tolofona.gr/	
Αγ.Μηνά Χίου		agiomina@aigaio.gr
Αμανής Χίου	http://www.amani.gr	amanis@aigaio.gr
Ιωνίας Χίου		ionias@aigaio.gr
Καμποχώρων Χίου	http://www.kambochora.gr	
Καρδαμύλων Χίου		kardamil@aigaio.gr
Μαστιχοχωριών		mastixor@aigaio.gr
Οινουσών		oinousai@aigaio.gr
Ομηρούπολης	http://www.homeropolis.gr	omiroup@aigaio.gr
Χίου	http://www.chioscity.gr	dxioyl@compulink.gr
Ψαρών		psara@aigaio.gr
Ανθεμούντα Χαλκιδικής		dimanth@otenet.gr
Αρναίας	http://www.arnea.gr/	
Καλλικράτειας		kallikra@otenet.gr
Μουδανιών	http://www.moudania.gr/	
Ορμυλίας	http://www.ormylia.gr/	
Παλλήνης Χαλκιδικής	http://www.pallini.gr/	dpalinis@internet.gr
Παναγίας	http://www.dimospanagias.gr/	
Πολυγύρου	http://www.poligiros.gr/	
Τρίγλιας	http://www.triglia.gr/	
Ακρωτηρίου Χανίων		dimosakr@otenet.gr
Βάμου Χανίων	http://interkriti.org/vamos/	
Γεωργιουπόλεως	http://www.georgiupolis.gr/	info@georgiupolis.gr
Κολυμβαρίου	http://www.kolymvari.gr	dhkolymb@otenet.gr
Σούδας	http://www.souda.gr	souda@grecian.net
Χανίων	http://www.chania.gr	dimos@chania.gr

Βεβαίωση κύριας χρήσης από την Πολεοδομία

Την ανάκληση Κοινής Υπουργικής Απόφασης που αφορά τη χορήγηση κυρίας χρήσεως επί των καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, ζητά το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ. Σύμφωνα λοιπόν με τη ρύθμιση αυτή «η βεβαίωση της πολεοδομίας ότι ο χώρος στον οποίο θα λειτουργήσει το κατάστημα είναι χώρος κύριας χρήσης με προορισμό τη λειτουργία καταστήματος, θα εκδίδεται από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, εφόσον βέβαια αυτό προκύπτει ευθέως από την οικοδομική άδεια και το εγκεκριμένο σχέδιο που τα συνοδεύουν. Στους Δήμους που δεν έχουν οργανωμένες Τεχνικές Υπηρεσίες θα πρέπει η βεβαίωση να εξακολουθήσει να εκδίδεται από αρμόδια Υπηρεσία της Πολεοδομίας». Η ρύθμιση αυτή έχει δημιουργήσει προβλήματα αφού οι Δήμοι που δεν έχουν υπηρεσία Πολεοδομίας και διαθέτουν απλώς Τεχνική Υπηρεσία δεν είναι σε θέση να εκδίδουν τη βεβαίωση αυτή, καθώς, η αρμοδιότητα αυτή μπορεί εν τοις πράγμασι να ασκηθεί από Υπηρεσία Πολεοδομίας. Σε διαφορετική περίπτωση υπάρχει άμεσος κίνδυνος να εκδοθούν βεβαιώσεις μη ανταποκρινόμενες στις νομιμότητες, αφού τις οικοδομικές άδειες και τις μεταβολές που υφίστανται στα υφιστάμενα κτίρια μόνο η πολεοδομία είναι σε θέση να ελέγξει. Εκτός αυτού, όσοι Δήμοι διαθέτουν Τεχνική Υπηρεσία, αυτή δεν είναι τόσο άρτια οργανωμένη, ώστε να είναι δυνατόν να ανταποκριθεί σε έκδοση τέτοιων βεβαιώσεων.

Επαναφορά διάταξης για νομιμοποίηση δαπανών και άρση καταλογισμών ζητά η ΚΕΔΚΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ με απόφασή του ζητά νομοθετική ρύθμιση για επαφορά σε ισχύ της διάταξης του άρθρου 33 του Ν.2130/93.

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή προτείνεται:

1. Να θεωρηθούν νόμιμες οι δαπάνες που πληρώθηκαν από τους ΟΤΑ χωρίς να προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία εις βάρος του προϋπολογισμού Δήμων και Κοινοτήτων, καθώς και των προϋπολογισμών των Δημοτικών ή Κοινοτικών Νομικών Προσώπων και Συνδέσμων ΟΤΑ εφόσον αυτές αφορούν:

Α) Έργα, εργασίες, προμήθειες και αμοιβές προσωπικού, επιχορηγήσεις άμεσες ή έμμεσες.

Β) Έχουν πληρωθεί ή είναι πληρωτέες μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

Γ) Έχουν επιβεβαιωθεί από τις αρμόδιες επιτροπές και λοιπά όργανα, η εκτέλεση των έργων, εργασιών, προμηθειών και η απασχόληση των εργασθέντων,

καθώς και η καταβολή των επιχορηγήσεων.

Δ) Δεν έχουν ακυρωθεί από την Περιφέρεια ή άλλο αρμόδιο όργανο, οι σχετικές πράξεις των ΟΤΑ.

2. Καταλογισμοί που έγιναν ή θα γίνουν για δαπάνες προηγούμενης παραγράφου δεν εκτελούνται και τα τυχόν βεβαιωθέντα εις βάρος των καταλογισθέντων ποσά, διαγράφονται.

3. Καταλογισμοί που έγιναν εις βάρος τ. κοινοταρχών για άτακτη οικονομική διαχείριση, εφόσον δεν υποκρύπτεται υπεξαίρεση ή άλλο ποινικό αδίκημα, ή εφόσον έχει υπάρξει τελεσίδικη δικαστική απόφαση Ποινικού Δικαστηρίου περί απαλλαγής τους κατά το μέρος που δεν έχουν εκτελεστεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δεν εκτελούνται και τυχόν βεβαιωθέντα εις βάρος καταλογισθέντων ποσά, διαγράφονται.

Η πιο πάνω ρύθμιση που έχει θεσμοθετηθεί με τη διάταξη

του άρθρου 33 του Ν.2130/93, πρέπει να θεσμοθετηθεί εκ νέου, διότι κατά το μεσολαβήσαν χρονικό διάστημα, όπου οι κοινότητες καταργήθηκαν (την 31/12/98) και υπήρξε μεγάλη δυσκολία χρήσης των διατάξεων του Δημοσίου Λογιστικού από τις Κοινότητες λόγω ελλείψεως υποδομής, επίσης με τη δημιουργία των Καποδιστριακών Δήμων δημιουργήθηκαν προβλήματα εξαιτίας της ελλείψεως υποδομής και εξαιτίας ελλείψεως επαρκούς προσωπικού, με αποτέλεσμα την ανάδειξη τυπικών παραβάσεων της ισχύουσας νομοθεσίας και τον καταλογισμό σε βάρος των υπολογων για λόγους τυπικούς, σοβαρών ποσών. Με την πλήρη καθιέρωση του διπλογραφικού και τη δημιουργία των ταμειακών υπηρεσιών στους Δήμους, την επιμόρφωση του προσωπικού και κυρίως την θεσμοθέτηση του προληπτικού ελέγχου, το φαινόμενο των παρατυπιών αυτών θα εκλείψει στο μέλλον.

Σεισμογράφοι στη Λευκάδα

Μετά από πρόταση του προέδρου της ΚΕΔΚΕ Π. Κουκουλόπουλου, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ αποφάσισε να προχωρήσει στην προμήθεια σεισμογράφων, οι οποίοι θα τοποθετηθούν στη Λευκάδα. Η πρόταση έγινε μετά από σχετικό αίτημα της ΤΕΔΚ Λευκάδας. Η ΚΕΔΚΕ θα ζητήσει τη γνωμοδότηση του αρμόδιου φορέα Ι.Τ. Α.Κ. για τις προδιαγραφές προμήθειας των σεισμογράφων και την τοποθέτησή τους, ενώ για την υλοποίηση του προγράμματος υπογράφεται Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ ΚΕΔΚΕ - ΤΕΔΚ Ν.Λευκάδας - Δήμου Λευκάδας.

Έξοδα παράστασης στους προέδρους ΝΠΔΔ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ ζητά από τον υπουργό Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδη να προβεί σε νομοθετική ρύθμιση για τη δυνατότητα είσπραξης αποζημίωσης για τους προέδρους ή αντιπροέδρους ΝΠΔΔ και ΟΤΑ. Συγκεκριμένα προτείνουν τα εξής: «Στον πρόεδρο ή αντιπρόεδρο του νομικού προσώπου του άρθρου 203 του Δ.Κ.Κ., εφόσον ο προϋπολογισμός υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ, καταβάλλονται έξοδα παράστασης που καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Κεντρικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει η ανάπτυξη με κοινωνική συνοχή, χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, για την επίτευξη των αποφάσεων της Λισσαβόνας (πλήρης απασχόληση, ποιότητα θέσεων, ίσες ευκαιρίες, κοινωνία - οικονομία της γνώσης).

Θέσεις της ΚΕΔΚΕ για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2003

Στα πλαίσια αυτού του στόχου ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αναδεικνύεται και αναγνωρίζεται, από όλους, ως ιδιαίτερα σημαντικός.

Ρόλος συντονιστή και υποκινητή, καθοριστικού παράγοντα της κοινωνικής συνοχής σε τοπικό επίπεδο, τόσο για την ενεργοποίηση και τη συνεργασία όλων των τοπικών φορέων όσο και στην εκπόνηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων δράσης για την αύξηση της απασχόλησης.

Η βελτίωση των μοντέλων διακυβέρνησης με κατεύθυνση την μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων προς τις περιφέρειες και τις τοπικές αρχές

Η αναγκαιότητα ύπαρξης ολοκληρωμένων, τεκμηριωμένων με δυναμικές επισημονικές καταγραφές των τοπικών αναγκών, στρατηγικών σχεδιασμού για την απασχόληση, με την ενεργό συμμετοχή όλων των τοπικών κοινωνικών και αναπτυξιακών φορέων, μέσα από λειτουργικές εταιρικές σχέσεις.

Ο κεντρικός ρόλος της κοινωνικής οικο-

νομίας, η οποία καθίσταται πλέον ισότιμος εταίρος στο δημόσιο, αυτοδιοικητικό και ιδιωτικό τομέα.

Η έμφαση στη διάχυση των καλών πρακτικών μέσω της ηλεκτρονικής διασύνδεσης, της δημιουργίας δικτύων για πολλαπλασιασμό των αποτελεσμάτων

Η κατανόηση της πρωταρχικής σημασίας που έχουν οι τοπικές αρχές στο νέο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι

Η αναγκαιότητα αποκέντρωσης των κρατικών υπηρεσιών απασχόλησης και η συμμετοχή των ΟΤΑ στο τοπικό σχεδιασμό για την μείωση της ανεργίας είναι μερικές από τις διαπιστώσεις των ευρωπαϊκών συνεδρίων για την Απασχόληση.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, θεωρώντας ότι το ζήτημα της απασχόλησης (υψηλό ποσοστό ανεργίας, περιφερειακές ανισότητες, τεχνολογική υστέρηση) είναι άμεσα συνδεδεμένο με το

μεγάλο ποσοστό φτώχειας (εισόδημα κάτω από το όριο της φτώχειας), που οι στατιστικές δίνουν στη χώρα μας, προτείνει τη άμεση σύνδεση των πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού με τις πολιτικές προώθησης της απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της συνολικής αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας θα πρέπει να συνυπάρχουν:

- ενεργητικές και παθητικές πολιτικές στην αγορά εργασίας
- πολιτικές εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης
- πολιτικές κοινωνικής ασφάλειας
- πολιτικές ενάντια στο κοινωνικό αποκλεισμό πολιτικές κοινωνικής πρόνοιας
- πολιτικές για την γεωργική ανάπτυξη
- πολιτικές για την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, λόγω των μεγάλων
- περιφερειακών ανισοτήτων της χώρας

Με βάση τις παραπάνω απόψεις, η πρώτη μας προσέγγιση στην Εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής για την Απασχόληση για τις "Κατευθύνσεις για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2003", περιλαμβάνει:

A) τον σχολιασμό για : Την παντελή απουσία, από το κείμενο εισήγησης, της τοπικής διάστασης της απασχόλησης και του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτή, τόσο σε επίπεδο τοπικού προσανατολισμού των προγραμμάτων, όσο και στην μη εναρμόνιση της με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές κα-

τευθύνσεις και πολιτικές, την έλλειψη αποτίμησης και αξιολόγησης των δράσεων που μέχρι τώρα έχουν ολοκληρωθεί.

Την έλλειψη σαφούς στοχοθέτησης (εξειδίκευση στόχων, διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων)

B) την υποστήριξη στη δημιουργία πολιτικών για: Τη χαρτογράφηση των τοπικών αναγκών της ελληνικής αγοράς εργασίας και τον εκσυγχρονισμό, με αποκέντρωση, των αρμόδιων υπηρεσιών.

Τη παροχή θεσμών και κινήτρων για την αύξηση της απασχόλησης σε "ευπαθείς κατηγορίες".

Τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας των ανέργων.

Τη διευκόλυνση στην πρόσβαση των ανέργων στα πληροφοριακά δίκτυα για την αγορά εργασίας.

Τον έλεγχο και την νομιμοποίηση της παράνομης εργασίας, ιδιαίτερα της εργασίας των αλλοδαπών.

Τη βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης για την αναβάθμιση της ποιότητας του εργατικού δυναμικού.

Τη δημιουργία υποδομών κοινωνικής πολιτικής και υποστηρικτικών πολιτικών στην αγορά εργασίας (μερική απασχόληση, μη διακοπή επαγγελματικής σταδιοδρομίας, κ.ο.κ.), για την ενδυνάμωση της συμμετοχής της γυναίκας, ως βασική προϋπόθεση κοινωνικής συνοχής.

Την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής (εξυπηρέτηση του πολίτη, ζητήματα μαζικού αθλητισμού, πολιτισμού, προστασίας του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, κ.λπ.).

Τη υποστήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μέσω ολοκληρωμένων περιφερειακών προγραμμάτων, που ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες.

Τη εφαρμογή πολιτικών άμεσης και επεξεργασμένης διάχυσης της πληροφόρησης τόσο για τον σχεδιασμό όσο και για τα αποτελέσματα των δράσεων.

Πολιτικές για τις οποίες η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι Ο.Τ.Α. έχουν καθοριστικό ρόλο τόσο στον σχεδιασμό, όσο και στην εφαρμογή.

Τέλος, απαραίτητες προϋποθέσεις επιτυχίας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση αποτελούν:

- Η αύξηση των επενδύσεων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

- Η αναγκαιότητα θέσπισης πλαισίου, σαφούς διαχωρισμού εξουσίας και πόρων ανά επίπεδο εξουσίας / διοίκησης (κράτος, περιφέρεια, δήμος)

Η χρηματοδότηση ολοκληρωμένων περιφερειακών προγραμμάτων για την αγροτική, βιομηχανική, οικιστική, τουριστική κ.λπ. ανάπτυξη, καθώς και για τις νέες πηγές απασχόλησης (περιβάλλον, αθλητισμός, πολιτισμός, κοινωνική πρόνοια, κ.λπ.).

- Η ανακατανομή πόρων προς το τοπικό επίπεδο, μέσα από ολοκληρωμένο και επιστημονικά τεκμηριωμένο, σχεδιασμό (είναι αναγκαία και η άμεση αξιοποίηση των πρώτων αποτελεσμάτων από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Equal, Urban, Leader Plus, κ.λπ.)

- Η ύπαρξη ειδικών πολιτικών για την Τοπική Αυτοδιοίκηση (αυτεπιστασία, συμμετοχή Επιχειρήσεων ΟΤΑ σε επιδοτούμενα προγράμματα ανέργων, δυνατότητα προσλήψεων προσωπικού μόνιμης περιοδικής απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές, κ.λπ.)

- Η εφαρμογή και παρακολούθηση των πρωτοβουλιών που θα αναλάβει η Εθνική Επιτροπή Απασχόλησης από το σύνολο των μελών της.

Τα παραπάνω προκύπτουν από την εμπειρία μας, ως Τοπική Αυτοδιοίκηση, που αποκτήθηκε τα τελευταία χρόνια μέσα από την λειτουργία δομών και τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση ολοκληρωμένων σχεδίων δράσης, με στόχο για την τόνωση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. ■

Οι παρατηρήσεις -
 προτάσεις της
 ΚΕΔΚΕ επί του
 σχεδίου νόμου
 του υπουργείου
 Οικονομίας και
 Οικονομικών

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

για την οικονομική
 και περιφερειακή
 ανάπτυξη

Το σχέδιο νόμου που αφορά στην τροποποίηση του Ν.2601/98 "Ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας" που προωθεί το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών συζητήθηκε στο Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ. Το Διοικητικό Συμβούλιο υιοθέτησε τις προτάσεις- παρατηρήσεις που κατέθεσε ο δήμαρχος Αμφιλοχίας Απόστολος Κοιμήσης. Οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις της ΚΕΔΚΕ επί του νομοσχεδίου ακολουθούν:

Μετά από δεκαετία και πλέον αλλαγής των προτεραιοτήτων ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων, που εισήγαγε ο Ν.1262/86, αλλά και τη συνέργια που προέβλεπε για τα διάφορα επίπεδα διοίκησης και αυτοδιοίκησης, σχετικά με τις δημόσιες επενδύσεις, παρατηρούμε τα εξής: Το μοντέλο ανάπτυξης της χώρας έχει γίνει ανισοβαρές με συνεχή τάση ενίσχυσης του κέντρου. Τούτο πιστοποιείται από τους δείκτες του ΑΕΠ, ιδιωτικές καταθέσεις και εισόδημα, όπου πάνω από τον εθνικό μέσο όρο κατά την τελευταία δεκαετία, βρίσκεται μόνο η Αττική, με συνεχή αυξητική τάση και το Νότιο Αιγαίο. Η εθνική ιδιωτική οικονομία προσαρμόσε περυσσότερο το ενδιαφέρον της στους Ευρωπαϊ-

κούς πόρους, στις δημόσιες επενδύσεις και κρατικές προμήθειες και λιγότερο στην ανάγκη κάλυψης της ιδιωτικής κατανάλωσης (εγχώριας και ξένης). Αποτέλεσμα αυτού είναι η συνεχής αύξηση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου, η πτώση της αγωνιστικότητας και η εμφάνιση σημείων κορεσμού ή ακόμη και ύφεσης σε κλάδους όπου διατηρούσαμε ως χώρα συγκριτικό πλεονέκτημα (τουρισμός, κλωστοϋφαντουργία, κατασκευές κ.τ.λ.).

Ο Δημόσιος και Κοινωνικός τομέας της οικονομίας αποκλείστηκε και απέχει εντελώς από την προσπάθεια των παραγωγικών επενδύσεων είτε αυτοτελώς είτε με μικτά σχήματα. Αυτό σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά και εγγενή προβλήματα της περιφερειακής οικο-

νομίας (έλλειψη κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, αδυναμία πρόσβασης και επιρροή σε κέντρα λήψης αποφάσεων, έλλειψη πληροφόρησης, έλλειψη σωστής καθοδήγησης και προσανατολισμού, απίθανη γραφειοκρατία και χρονοβόρες διαδικασίες κ.τ.λ.), οδήγησε σε ταχεία ύφεση την περιφερειακή Ελλάδα, γεγονός που αποτυπώνεται και στους δείκτες, αλλά και σε έντονη εσωτερική μετανάστευση.

Οι μικρές επιχειρήσεις που κατά κανόνα έχουν μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα στην αγορά δεν έχουν σημαντική και ουσιαστική υποστήριξη, ενώ οι μεγάλες (παρά τα διαρκή κίνητρα) στην προσπάθεια διεύρυνσης των περιθωρίων κέρδους είτε συμπιέζουν το κόστος με φτηνότερα εργατικά χέρια στα πλαί-

σια της περαιτέρω συμπίεσης του κόστους στην ημεδαπή, είτε αλλάζουν χώρα παραγωγής. Η ανεργία επίσημη και πραγματική, παρά τη γενναία επιδότηση θέσεων απασχόλησης στην ιδιωτική οικονομία και παρά την ενίσχυση του εθνικού μας προϊόντος από Ευρωπαϊκούς πόρους, παραμένει σημαντικά αυξημένη. Παρατηρούμε δηλαδή ότι σε βασικούς τομείς της οικονομίας και με ζητούμενο την ισόρροπη ανάπτυξη, οι μετά τον 1262 νόμοι οικονομικών κινήτρων, δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα.

Για όλα τα παραπάνω απαιτείται:

Αλλαγή της φιλοσοφίας και των αξόνων του αναπτυξιακού νόμου, αλλά και εφαρμογή ειδικών κατά περιοχή πολιτικών που κρίνονται ως απολύτως απαραίτητα με σκοπό, να αντιστραφεί η τάση συγκέντρωσης της παραγωγικής μας δυναμικότητας στο κέντρο και να υποχωρήσει σταδιακά η ύφεση στην περιφέρεια.

Διαρθρωτική εξυγίανση της ιδιωτικής μας οικονομίας και τόνωση της αγωνιστικότητάς της, με μέτρα μακράς πνοής και διάρκειας (τουλάχιστον δεκαετούς ορίζοντα), ιδίως στους τομείς της φορολογίας, των ενισχύσεων και κινήτρων, των εργασιακών σχέσεων και της ύπαρξης κανόνων υγιούς ανταγωνισμού, αλλά και όπου απαιτείται ή επιβάλλεται, συννεργειών και συγχωνεύσεων.

Υποστήριξη των αναπτυξιακών και παραγωγικών πρωτοβουλιών των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της κοινωνικής οικονομίας, ιδίως σε τομείς όπου το επιχειρηματικό ενδιαφέρον των ιδιωτών είναι είτε ισχυρό, είτε ανύπαρκτο.

Ενίσχυση του ρόλου των επιχειρήσεων που εμφανίζουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στην αγορά ή/και που διατηρούν έντονα στοιχεία καινοτομίας και διεξοδικότητας.

Καθιέρωση ζωνών ειδικού επιχειρηματικού ενδιαφέροντος και κινήτρων.

Η αναβάθμιση των εθνικών οδικών αξόνων και η δημιουργία εκτεταμένου δικτύου οδικής και εναέριας κυκλοφορίας, διαμορφώνουν πλέον νέο επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελληνική Περιφέρεια και είναι ώρα να αρχίσει η αποσυμφόρηση των οικονομικών και πληθυσμιακών κέντρων.

Καθιέρωση ειδικών σχέσεων απασχόλησης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (πέρα από την εξαγγελθείσα μερική απασχόληση), όπως μόνιμες οργανικές θέσεις πλήρους περιοδικής απασχόλησης (αντί των οχαμήνων), μόνιμες περιοδικές θέσεις μερικής περιοδικής απασχόλησης (αντί των εποχιακών υπαλλήλων) και ανάπτυξη μόνιμων σχέσεων εταιρικής σύμπραξης με γραφεία συμβούλων, παροχής υπηρεσιών και υλοποίησης έργων μετά από ανοιχτές διαδικασίες επιλογής και δημιουργία ευέλικτου πλαισίου συνεργασίας.

Καθιέρωση ειδικών προγραμμάτων απασχόλη-

σης στην Τοπική Αυτοδιοίκηση υπό καθεστώς συγχρηματοδότησης του κόστους μισθοδοσίας από εθνικούς ή άλλους πόρους.

Μόνο έτσι μπορούν μεγάλες ομάδες πληθυσμού που πλήττονται από μακροχρόνια ανεργία και κινδυνεύουν από αποκλεισμό (ηλικιωμένοι άνεργοι, άτομα με σωματικές ιδιαιτερότητες, ειδικές κατηγορίες πληθυσμού κ.τ.λ.) να ξαναμπούν στην παραγωγή και να εξασφαλίσουν προϋποθέσεις πλήρους ή μερικής συνταξιοδότησης.

Ως ΚΕΔΚΕ εκτιμούμε ότι η ανάπτυξη δεν μπορεί να είναι υπόθεση ενός μόνο ή μερικών από τους συντελεστές της παραγωγής, αλλά απαραίτητα πρέπει να συμπεριλαμβάνει όλους τους διαμορφωτές του εθνικού προϊόντος.

Το κράτος δεν θα πρέπει απλά να επιδοτεί αναπτυξιακές δράσεις ή επενδύσεις αλλά να διαμορφώνει σχέδια ενίσχυσης της ανάπτυξης και προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανά περιοχή, βάζοντας στο παιχνίδι όλους τους συντελεστές της ανάπτυξης και χωρίς να διατηρεί ή να διογκώνει τη γραφειοκρατία. Είναι προτιμότερες οι μερικές αστοχίες που μπορεί να θεραπεύονται με μηχανισμούς παρακολούθησης "στην εξέλιξη", παρά να συντηρείται εξαιτίας της πιθανής αστοχίας η επενδυτική αδράνεια και η απραξία.

Επιτέλους πρέπει να διαμορφωθεί μία Διοίκηση σύγχρονη και αποτελεσματική και αν αυτό δεν είναι εφικτό (αφού το πρόβλημα φαίνεται να εμφανίζει μονιμότητα), να υποκατασταθεί από άλλα μοντέλα διεκπαιρωτικών μηχανισμών με αξιοποίηση της Αυτοδιοίκησης και τη διάθεση σ' αυτή των απαραίτητων πόρων. Ένας πραγματικά νέος και κατά την άποψή μας αναπτυξιακός νόμος οφείλει να εισαγάγει την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ τώρα και να διαχέει τον πλούτο στη χώρα ισοδύναμα. ■

Η ΚΕΔΚΕ για τους οίκους ανοχής

Αποδέχτηκε τις αλλαγές στο Ν.2734/99 περί λειτουργίας των οίκων ανοχής το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕνωμοδοτεί ωστόσο ότι θα πρέπει να παραμείνει σε ισχύ η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του νόμου, σύμφωνα με την οποία πρέπει να μείνει η αρμοδιότητα στους Δήμους, οι οποίοι καθορίζουν με απόφασή τους τον αριθμό των αδειών που επιτρέπεται η χορήγησή τους, με βάση τις ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες και ανάγκες. Επίσης οι δήμοι καθορίζουν περιοχές τους εντός των οποίων δεν επιτρέπεται η χορήγηση τέτοιων αδειών.

Ειδικότερα στην εισήγηση της η πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας της ΚΕΔΚΕ Γιώτα Γαζή, αναφέρει για τα θέματα τα εξής:

Οι τοπικές κοινωνίες και ειδικότερα οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης οφείλουν να αντιμετωπίζουν την πορνεία με υψηλό αισθήμα ευθύνης και ως μείζον κοινωνικό φαινόμενο που αγγίζει την κοινωνία στο σύνολό της.

Μια κοινωνία χωρίς πορνεία προϋποθέτει να έχουν αρθεί οι συνθήκες της φτώχειας και της υποκριτικής διπλής ηθικής, να έχουν διαμορφωθεί πολιτισμικοί, οικονομικοί και κοινωνικοί όροι που να αποτρέπουν την αγοραπωλησία του ανθρώπινου σώματος.

Στις δεδομένες συνθήκες όμως οφείλουμε με ρεαλιστικές προτάσεις και χωρίς ιδεοληψίες και δογματικές ακαμψίες να συμβάλουμε για να διαμορφωθεί το νομικό πλαίσιο ώστε οι προϋποθέσεις άσκησης της νόμιμης πορνείας να μην είναι προσχηματικές, υποκριτικές και τελικά μη εφαρμόσιμες.

● Το ότι ένας Νόμος πρόσφατος, του '99, τροποποιείται, σημαίνει ότι η εφαρμογή του είναι ανέφικτη και επιβάλλεται η επανεξέτασή του στα προβληματικά σημεία που εντοπίστηκαν τα λίγα χρόνια της εφαρμογής τους.

● Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις σύμφωνα με τον νομοθέτη είναι ρεαλιστικές, αφορούν σημεία που παρουσιάζουν δυσλει-

τουργία στην εφαρμογή του υπάρχοντος νομικού πλαισίου και αφορούν κυρίως τη ρύθμιση των όρων εγκατάστασης και την υπέρβαση των αδιεξόδων.

● Τα τέσσερα χρόνια από την ψήφιση του Νόμου έχουν αλλάξει τα δεδομένα δραματικά (κοινωνικοπολιτικές συνθήκες) με ρυθμούς ασύλληπτους ως προς το μέγα κοινωνικό θέμα της πορνείας με τις αλλοδαπές κύρια για την παράνομη και μη ελεγχόμενη άσκηση του επαγγέλματος. Στις σημερινές συνθήκες που ανθεί η παράνομη και καταναγκαστική πορνεία και το δουλεμπόριο των γυναικών είναι απολύτως αναγκαία και επιτακτική η προστασία της νομιμότητας του επαγγέλματος.

● Η αναγνώριση του "επ' αμοιβή εκδίδεσθαι" ως επάγγελμα και άρα εμπίπτει στα προστατευτικά πεδία του δικαιώματος της οικονομικής ελευθερίας, που σημαίνει ότι κατασταλτικοί και προληπτικοί περιορισμοί μπορούν να υπάρχουν μόνο κατ' εξαίρεση και για σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος (δικαιώματα άλλων - Σύνταγμα - χρηστά ήθη). Συγκεκριμένα τα χρηστά ήθη συγκροτούν το βάθρο που στηρίζονται τόσο η κρατική εποπτεία, όσο και οι σχετικοί

περιορισμοί, οι οποίοι για να είναι θεμιτοί θα πρέπει να είναι αντικειμενικοί και απρόσωποι, να δικαιολογούν σοβαρούς λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, να είναι αναγκαίοι και πρόσφοροι, να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας και να μην προσβάλλουν τον πυρήνα του αναγνωρισμένου δικαιώματος, δηλαδή να μην τον αδρανοποιούν.

Οι αλλαγές που προτείνονται στο Ν.2734/99 αφορούν:

● Το πιστοποιητικό άσκησης επαγγέλματος χορηγείται πλέον κατά δέσμια αρμοδιότητα του Νομάρχη και όχι κατά διακριτική ευχέρεια όπως σήμερα (αρθ.1 παρ.1).

● Καταργείται το εδάφιο β' της παρ. 1 άρθ.1 που απαγορεύει την άσκηση επαγγέλματος σε πρόσωπο άγαμο, χήρα ή διαζευγμένη ως υπέρμετρο δεσμευτικό και χωρίς να έχει σχέση με τον προστάτη της οικογένειας.

● Στην παρ. 2,3 του άρθ.1 τροποποιείται στο σημείο όπου αντί το οίκημα εγκατάστασης να έχει την έγγραφη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη απαιτείται να αναγράφεται στο μισθωτήριο συμφωνητικό και καταργείται: "Κατά το χρόνο ισχύος της εν λόγω

αδείας επιτρέπεται η χορήγηση στο ίδιο πρόσωπο δεύτερη άδεια για τον ίδιο σκοπό".

● Στην παρ.2 του άρθ.3 αλλάζει η σύνθεση της επιτροπής και στη θέση του Εισαγγελέα Πρωτοδικών τοποθετείται Σύμβουλος και πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

● Καταργείται η παρ.3 του άρθ.3 που οι δήμοι και οι κοινότητες καθορίζουν τον αριθμό των αδειών με βάση ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες ή καθορίζουν περιοχές που δεν επιτρέπεται η χορήγηση αδειών. (Να σημειωθεί ότι η ΚΕΔΚΕ ζητά να παραμείνει σε ισχύ η παραπάνω παράγραφος).

● Τροποποιείται η παρ. 4 του αρθ.3 ως προς τα εξής σημεία:

● Απαλείφεται η απαγόρευση εγκατάστασης σε διατηρητέα ή παραδοσιακά κτίρια.

● Και η απαγόρευση εγκατάστασης σε κτίρια που απέχουν σε ακτίνα λιγότερο από 200 μέτρα από ναούς, σχολεία, νηπιαγωγεία, φροντιστήρια, παιδικούς σταθμούς, νοσηλευτικά ιδρύματα, κέντρα νεότητας, αθλητικά κέντρα, οικοτροφεία, βιβλιοθήκες και ευαγή ιδρύματα, πλατείες και παιδικές χαρές, τροποποιείται και απαγορεύεται σε ευθεία γραμμή λιγότερο από 100 μέτρα (και η απόσταση αυτή μπορεί να είναι μικρότερη των 100 μέτρων, αν παρεμβάλλονται κτίσματα που διακόπτουν την οπτική επαφή μεταξύ των προστατευόμενων κτιρίων

και εκείνων για τα οποία ζητείται άδεια εγκατάστασης) μόνο από ενοριακούς ναούς, δημόσια ή ιδιωτικά λύκεια, γυμνάσια, δημοτικά, νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς, νοσηλευτικά ιδρύματα παιδών, κέντρα νεότητας για ανηλίκους και παιδικές χαρές. Στην ίδια παράγραφο καταργείται η δυνατότητα του Δημοτικού Συμβουλίου να αυξάνει τις αποστάσεις και να απαγορεύει την εγκατάσταση σε άλλα κτίρια.

● Στην παρ. 2 του άρθρου για τη χρήση του οικήματος σε δύο ακόμη πρόσωπα το επιτρέπει με την προϋπόθεση ότι επιτρέπεται από το μισθωτήριο συμφωνητικό και τον περιορισμό το καθένα να κάνει χρήση αυτού σε διαφορετικές ώρες. Καταργείται το άρθρο αυτό η έγγραφη συγκατάθεση του ιδιοκτήτη και το ότι οι χρήστες δεν επιτρέπεται να ασκούν την δραστηριότητα και σε άλλα οικήματα.

● Καταργείται το εδάφιο που απαγορεύει τη χορήγηση δεύτερης άδειας στο ίδιο οικήμα ή στην ίδια την πολυκατοικία.

● Στην παρ.4 του αρθ.4 το υπηρετικό προσωπικό αντικαθίσταται με βοηθητικό προσωπικό και απαλείφεται η φράση " η άδεια χορηγείται μόνο σε γυναίκες ηλικίας άνω των 55 ετών", εφόσον πληρούν και τις προϋποθέσεις των εδαφίων γ, δ, ε, της παρ. 1 του αρθ.1 και παραμένει ότι η άδεια χορηγείται σε πρόσωπα

που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ.1 του άρθ.1.

Σημειώνεται ότι ο επαγγελματικός ομαδικός εταιρισμός αποτρέπεται από το ν.δ. 4095/1960 και ότι στο αυτό οικήμα δεν επιτρέπεται να εκδίδονται περισσότερα από 3 πρόσωπα και μόνο εκ περιτροπής από την παρ.2 του άρθ. 4 του 2734/1999. ■

● Πρόταση

Οι τροποποιήσεις που προτείνονται είναι στην κατεύθυνση διευκόλυνσης της νόμιμης άσκησης του επαγγέλματος και ο νομοθέτης θέτει τους αναγκαίους περιορισμούς για την προστασία των χρηστών ηθών και κύρια της νεολαίας.

Με τις τροποποιήσεις πιστεύουμε ότι θα αρθούν τα αδιέξοδα και εν τέλει θα διευκολυνθεί η νόμιμη πορνεία από την παράνομη που έχει κατακλύσει την ελληνική κοινωνία και συνδέεται με μαστροπεία, εκπόρνευση ανηλίκων, τη βία, τα ναρκωτικά, την άσκηση προστασίας και την απειλή της δημόσιας υγείας. Προτείνεται η απόσταση των 100 μέτρων να γίνει 150 μέτρα από σχολεία, ναούς κ.λπ. Θα έπρεπε όμως να παρθούν συγχρόνως και άλλα μέτρα από την Πολιτεία για τις εκδιδόμενες γυναίκες, όπως θέματα διαφύλαξης της ψυχικής τους, εκτός από τη σωματική, υγείας (κέντρα ψυχικής υγείας), μηχανισμοί απεμπλοκής τους από το επάγγελμα κ. λπ. Επειδή δε, αντιμετωπίζονται σαν συνειδητοί επαγγελματίες θα πρέπει να εμπίπτουν σε όλο το πλέγμα της ελληνικής νομοθεσίας, όπως φορολογία κ.λπ.

Η ελληνική αντιπροσωπεία στην ΕτΠ

Με εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών Μ.Κ. Σκανδαλίδη προς το Συμβούλιο Υπουργών Ε.Ε. ανασυστάθηκε η ελληνική αντιπροσωπεία στην Επαρτιή των Περιφερειών για το υπόλοιπο της θητείας 2002 -2006. Η νέα σύνθεση της αντιπροσωπείας είναι η εξής:

Τακτικά μέλη ορίστηκαν οι **Φώφη Γεννηματά** πρόεδρος Διευρυμένης Ν.Α. Αθηνών - Πειραιώς, **Χατζόπουλος Χρήστος** πρόεδρος Διευρυμένης Ν.Α. Έβρου - Ροδόπης, **Τάτσης Κωνσταντίνος** πρόεδρος Διευρυμένης Ν.Α. Ξάνθης- Δράμας - Καβάλας, **Σγουρός Γιάννης** νομάρχης Αθηνών, **Σταμάτης Δημήτριος** νομάρχης Αιτωλοακαρνανίας, **Κουκουλόπουλος Πάρις** δήμαρχος Κοζάνης, πρόεδρος ΚΕΔΚΕ, **Μπακογιάννη Θεοδώρα** δήμαρχος Αθηναίων, **Καράβoλας Ανδρέας** δήμαρχος Πατρέων, **Τζανίκος Παναγιώτης** δήμαρχος Αμαρουσίου, **Καμάρας Παύλος** δήμαρχος Πεύκης Αττικής, **Παλασιόλογος Χρήστος** δημοτικός σύμβουλος Λειβαδεών, **Τζατζίκης Κωνσταντίνος** δημοτικός σύμβουλος Πειραιά. Αναπληρωματικά μέλη ορίστηκαν οι **Μα-**

χειμάρης Γεώργιος νομάρχης Κέρκυρας, **Μαχαιρίδης Γιάννης** νομάρχης Δωδεκανήσου, **Λαμπρινούδης Πολύδωρος** νομάρχης Χίου, **Κατσαρός Λουκάς** νομάρχης Λάρισας, **Σπάρτης Ιωάννης** νομάρχης Ημαθίας, **Κουράκης Γιάννης** δήμαρχος Ηρακλείου Κρήτης, **Κουτσούλης Γε-**

ώργιος δήμαρχος Καλαμάτας, **Οικονομίδης Παναγιώτης** δήμαρχος Άρτας, **Πρεβεζάνος Δημήτρης** δήμαρχος Σκιάθου, **Κοτρωνιάς Γεώργιος** δήμαρχος Λαμιέων, **Γεωργάκης Θεόδωρος** δήμαρχος Ηλιούπολης Αττικής και **Κλάπας Μιλτιάδης** δήμαρχος Πρέβεζας.

Στήριξη τοπικών και περιφερειακών τηλεοπτικών οργανισμών

Την αναγκαιότητα να εξασφαλιστεί στη νέα νομοθεσία, που ετοιμάζεται να θεσμοθετήσει η Ε.Ε. για την «τηλεόραση χωρίς σύνορα» ο σεβασμός της πολυμορφίας των πολιτισμών στις πολιτικές της Ένωσης, επισημαίνει σε σχετική γνωμοδότησή της η ΕτΠ. Όπως τονίζεται στη γνωμοδότηση, οι ενισχύσεις στις περιφερειακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων έχουν ζωτική σημασία. Πόσο μάλλον, που η μετάβαση στην ψηφιακή τεχνολογία προϋποθέτει μείζονες επενδύσεις από άποψη παραγωγής και μετάδοσης, ιδίως για τους περιφερειακούς και τοπικούς τηλεοπτικούς οργανισμούς, που έχουν περισσότερες οικείες παραγωγές. Η ΕτΠ προτείνει να καταρτιστεί κατάλογος γεγονότων μείζονος κοινωνικής σημασίας σε κάθε χώρα για να εξασφαλιστεί η μετάδοσή

τους και τονίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προωθούν τη μετάδοση γεγονότων στις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες, ώστε με τον τρόπο αυτό να δοθεί νέα ώθηση στον ευρωπαϊκό οπτικοακουστικό τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι περιφερειακοί και τοπικοί σταθμοί, τηλεοπτικοί οργανισμοί, που εκπέμπουν σε μειονοτικές γλώσσες θα πρέπει να τυγχάνουν ειδικής ενίσχυσης στα πλαίσια των προγραμμάτων MEDIA Plus και Προτοβουλία i2I, που ενισχύει τις συμφωνίες διασυνοριακής συνεργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τέλος οι ποσοστάσεις διαφημίσεων θα μπορούσαν να μειωθούν για να προστατευθούν τα δικαιώματα των καταναλωτών και των τηλεθεατών.

Φυσικές καταστροφές: Εξασφάλιση της ανοικοδόμησης στις πληγείσες περιοχές

Τη θέσπιση ενός νέου μέσου παρέμβασης στη διαρθρωτική πολιτική ώστε σε περίπτωση φυσικών καταστροφών να διασφαλίζεται η οικονομική, τεχνική και πολιτική στήριξη που απαιτούνται για την αποκατάσταση της πληγείσας περιοχής, ζητά η ΕτΠ.

Αυτό προτείνεται στη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Η διαχείριση και οι συνέπειες των φυσικών καταστροφών».

«Η ΕτΠ, τονίζεται στη γνωμοδότηση, προτείνει ένα μέσο παρέμβασης, για να διασφαλίζει όχι μόνο την επείγουσα παροχή βοήθειας σε κρίσιμες περιπτώσεις αλλά και για την οικονομική, τεχνική και πολιτική στήριξη που απαιτούνται για την αποκατάσταση και την ανάκαμψη των οικονομικών δραστηριοτήτων, που υπέστησαν ζημιά».

«Η προσέγγιση που ακολουθήθηκε έως σήμερα κατέστησε δυνατή μόνον την προσωρινή επιδιόρθωση των υποδομών και όχι τη λήψη μέτρων για την οριστική αποκατάστασή τους» επισημαίνουν ο κ. Tillich και η κ. Lorenzetti, εισηγητές της γνωμοδότησης.

Με το προτεινόμενο μέσο οι περιφέρειες και οι τοπικές αρχές, που έρχονται αντιμέτωπες με καταστροφές, θα διαθέτουν ένα σαφές και ασφαλές πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική συνοχή, τη χωροταξία, την αιεφόρο ανάπτυξη, τις περιβαλλοντικές παραμέτρους και τη διαχείριση των κρατικών ενισχύσεων.

Το μέσο αυτό είναι εξαιρετικής σημασίας δεδομένου ότι οι τοπικές αρχές βρίσκο-

νται στην πρώτη γραμμή σε περιπτώσεις καταστροφών.

Η νέα κοινοτική πρωτοβουλία θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τους στόχους των διαρθρωτικών ταμείων και να έχει ξεχωριστή χρηματοδότηση, που να αντιστοιχεί στη χρηματοδότηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας Interreg. Σύμφωνα με τους εισηγητές, η πρωτοβουλία αυτή θα πρέπει να ενθαρρύνει τη λήψη μέτρων συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών.

Οι φτωχές περιφέρειες και τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Ημελλοντική πολιτική συνοχή δεν επιτρέπεται να θίξει τις περιφέρειες στα σημερινά κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν προβλήματα τονίζει η ΕτΠ και ζητά να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις για τις 18 περιφέρειες που εκπροσωπούν 21 εκατομμύρια κατοίκους και οι οποίες δεν θα είναι επιλέξιμες για τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Έτσι ο Στόχος 1 θα πρέπει να καλύπτει τις περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑεγχΠ έως 75% του κοινοτικού μέσου όρου (της ΕΕ των 25), τις περιφέρειες που πλήττονται από τις λεγόμενες στατιστικές επιπτώσεις, καθώς και τις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα μειονεκτήματα.

Τα κράτη μέλη, τα οποία διαθέτουν κατά κεφαλή ΑεγχΠ κατώτε-

ρο του 90% του κοινοτικού μέσου όρου, πρέπει να λαμβάνουν συνδυασμένη ενίσχυση από το Ταμείο Συνοχής και τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Η ΕτΠ ζητά από την Επιτροπή να μην αγνοήσει τα αστικά προβλήματα «που έχουν μεγάλη σημασία για την οικονομική και κοινωνική συνοχή της Ευρώπης» και την καλεί να χορηγήσει, στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, ενισχύσεις στις αστικές ζώνες.

Τέλος, η ΕτΠ κρίνει ότι τα κονδύλια της περιφερειακής πολιτικής και της πολιτικής συνοχής, που απαιτούνται για να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της διεύρυνσης, πρέπει να υπολογιστούν σε 0,45% του ΑεγχΠ.

Η ΕτΠ για την Κοινή Γεωργική Πολιτική

Για την Επιτροπή των Περιφερειών ο φάκελος της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής δεν είναι ένας φάκελος που κλείνει, αλλά ένας φάκελος που ανοίγει και έχει τρεις πτυχές τις οποίες θα παρακολουθήσει με ιδιαίτερη προσοχή και αφορούν: Πρώτον, τις συγκεκριμένες συνέπειες της αποσύνδεσης στις περιφέρειες και παραγωγές που δεν λαμβάνουν ενισχύσεις. Δεύτερον, τη διατήρηση μιας κοινής προσέγγισης των εθνικών γεωργικών πολιτικών, χωρίς την οποία η Κοινή Γεωργική Πολιτική υπάρχει κίνδυνος να εξαφανιστεί. Τρίτον, το μέλλον της αγροτικής ανάπτυξης. Αυτό τονίστηκε κατά τη διάρκεια συζήτησης του θέματος στην Επιτροπή των Περιφερειών. Ο εισηγητής και πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου του Limousin, Robert Savy, υπογράμμισε την απουσία ουσιαστικής συζήτησης για το μέλλον του ευρωπαϊκού γεωργικού προτύπου, για τους στόχους και τα μέσα της εδαφικής συνοχής, για τους στόχους της ανάπτυξης νέων δυνατοτήτων παραγωγής που συνδέ-

ονται με το Πρωτόκολλο του Κυότο κ.α.

Ο κ. Savy σημείωσε ότι η μεταρρύθμιση συνδέεται περισσότερο με τους περιορισμούς (προϋπολογισμός, ΠΟΕ, και με τα αποκλίνο-ντα εθνικά συμφέροντα), απ' ότι με τον καθορισμό ενός πραγματικού σχεδίου.

Η ΕτΠ επισημαίνει τη θέση της να υπάρξουν τα απαραίτητα χρονικά περιθώρια, ώστε να αξιολογηθούν ακριβέστερα οι συνέπειες αποσύνδεσης στις περιφέρειες και στις παραγωγές. Εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι κύριες επιλογές της μεταρρύθμισης έγιναν χωρίς να υπάρξει η δυνατότητα να εκτιμηθούν οι συνέπειές τους, ενώ οι παραχωρήσεις της Ε.Ε. που έγιναν στα πλαίσια του ΠΟΕ, έγιναν πριν τις διαπραγματεύσεις, και όπως επισημάνθηκε από τις Ηνωμένες Πολιτείες, αυτές δεν αντιπροσωπεύουν παρά ένα πρώτο βήμα.

Η Επιτροπή τέλος επισημαίνει ότι η έννοια της αγροτικής ανάπτυξης παραμένει υπερβολικά γεωργική και χωρίς σχέση με την περιφερειακή πολιτική.

Ρόλο στις διαρθρωτικές πολιτικές ζητούν οι Περιφέρειες

Στα πλαίσια της αναδιαμόρφωσης της πολιτικής οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στη διευρυμένη Ευρώπη, η Επιτροπή ζήτησε από την ΕτΠ να καταρτίσει έκθεση προοπτικής με θέμα «Διαχείριση και απλοποίηση των Διαρθρωτικών Ταμείων μετά το 2006», την οποία θα λάβει υπόψη κατά την κατάρτιση της έκθεσης για την οικονομική και κοινωνική συνοχή που προβλέπεται για το Δεκέμβριο 2003.

Στην Έκθεση προοπτικής που υιοθετήθηκε από την ΕτΠ τονίζεται ότι «η πολιτική συνοχής αποτελεί μέσο για την πραγμάτωση των αρχών αλληλεγγύης, της συνεργασίας και της ανακατανομής μεταξύ των λαών και των περιοχών της Ένωσης» και διαπιστώνει την εμμονή έντονων διαφορών όχι μόνο μεταξύ κρατών-μελών αλλά και μεταξύ των περιφερειών και εντός των ιδίων των περιφερειών.

Η διεύρυνση θα επιδεινώσει τις ανισορροπίες αυτές στο εσωτερικών της Ε.Ε. Εξ ου και το αναγκαίο να αναδιαμορφωθεί η πολιτική συνοχής όπως είναι άλλωστε απαραίτητο ο αντίκτυπος της διεύρυνσης να μη

ζημιώσει τις περιφέρειες που έχουν ακόμη αναπτυξιακή υστέρηση καθώς και να μην αμφισβητηθεί ο προϋπολογισμός που διατίθεται για την εν λόγω πολιτική (0,45% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της Ε.Ε.).

Η ΕτΠ ζητά το μεγαλύτερο συντονισμό των αρμόδιων αρχών για τη διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων καθώς και τον καλύτερο συντονισμό των διαφόρων κοινοτικών, εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων.

Για παράδειγμα οι τοπικές και περιφερειακές αρχές τάσσονται υπέρ της ενσωμάτωσης των διαρθρωτικών ταμείων σε μία ενιαία διάρθρωση, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα των εδαφικών πολιτικών, οι οποίες είναι «εκ φύσεως οριζόντιες».

Οι Περιφέρειες εκφράζουν τη δυσάρεσκειά τους για το γεγονός ότι άλλες κοινοτικές πολιτικές, επιβάλλονται χωρίς άμεση σχέση με τις πολιτικές συνοχής. Συνεπώς, «το αποτέλεσμα είναι η απώλεια αποδοτικότητας και συνέργιας». Επίσης ζητούν καλύτερη εφαρμογή της αρχής της επικου-

ρικότητας και αναλογικότητας στη διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων κρίνοντας ότι η συμμετοχή τους στη λήψη των αποφάσεων όσον αφορά τα προγράμματα παραμένει ανεπαρκής.

Εφόσον, τονίζουν, σκοπός των προγραμμάτων είναι η περιφερειακή ανάπτυξη, οι περιφέρειες πρέπει να θεωρούνται ως άμεσοι εταίροι της Επιτροπής, σε ισότιμη βάση με τα κράτη μέλη.

Οι Περιφέρειες εμμένουν στη θέση ότι πρέπει να θεσπιστεί η αρχή της συνυπευθυνότητας με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη και να τους δοθεί βασικός ρόλος «στον καθορισμό των προτεραιοτήτων, στην εφαρμογή των κανονιστικών κειμένων, στην κατανομή των πόρων και στον κατακερματισμό των διαχειριστικών και διοικητικών καθηκόντων».

Η ΕτΠ τονίζει την ανάγκη πρόσβασης στις πολιτικές ανάπτυξης και συνοχής όχι μόνο για τις περιφερειακές αλλά και για τις τοπικές αρχές που πρέπει να κληθούν να συμμετάσχουν στη διαχείριση μέσω μιας ισχυρής εταιρικής σχέσης.

Δίκτυο επικοινωνίας και συνεργασίας με την ευρωπαϊκή Αυτοδιοίκηση

Εχουν ήδη περάσει δύο χρόνια από το Νοέμβριο του 2001, όταν με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εξωτερικών, της Γενικής Γραμματείας Αποδήμων Ελληνισμού της ΚΕΔΚΕ και του ΣΑΕ Ευρώπης πάνω από εκατό Έλληνες της διασποράς από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουράλια, με την ιδιότητα του εκπροσώπου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συναντήθηκαν και αποφάσισαν την οργάνωση του Δικτύου Ελλήνων Αποδήμων Αιρετών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ευρώπης.

Ο βασικός στόχος που τέθηκε με τη λειτουργία του Δικτύου ήταν να αποτελέσει ένα επί πλέον χώρο διαλόγου και ανάλυσης πρωτοβουλιών:

- για την ανάπτυξη ενός σταθερού δικτύου επικοινωνίας ανάμεσα στους αιρετούς ελληνικής καταγωγής των διαφόρων χωρών της Ευρώπης
- για την ενθάρρυνση της συνεργασίας ανάμεσα στις Αυτοδιοικήσεις της Ελλάδος και των άλλων χωρών της Ευρώπης με στόχο την προώθηση κοινών προγραμμάτων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- για την ανάδειξη του Ευρωπαϊκού πνεύματος και πολιτισμού στο οποίο η συμβολή της Ελλάδας είναι ιδιαίτερη.

Στο μικρό αυτό χρονικό διάστημα από τη σύσταση του Δικτύου, παρά τα αντικειμενικά προβλήματα, που παρουσιάζει το ξεκίνημα κάθε νέας προσπάθειας, αφού πρέπει να συντονισθεί και να οργανωθεί «εξ αποστάσεως» μέσα σε ένα κλίμα κατανόησης και ομοθυμίας, ανέλαβε πρωτοβουλίες, οι οποίες κινητοποίησαν όσο το δυνατό μεγαλύτερο μέρος των μελών του. Ανάμεσα σε αυτές, ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην προώθηση της ιδέας της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, δεδομένου ότι σχετικό - κείμενο ψήφισμα έχει διακινη-

θεί από το σύνολο των μελών του σε Δημοτικά Συμβούλια των χωρών τους, με αποτέλεσμα μέχρι σήμερα, σημαντικός αριθμός από δήμους της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Ουγγαρίας να έχουν αποδεχθεί την πρόσκληση για συστράτευση στην διαδικασία εφαρμογής της. Με αυτό τον τρόπο οι τοπικές Ευρωπαϊκές κοινωνίες συμβάλλουν και με το δικό τους μήνυμα στην αφύπνιση των συνειδήσεων, στην κινητοποίηση κρατών και ηγετών, στη διαπαιδαγώγηση των νέων και όχι μόνο, με στόχο την καλλιέργεια ενός Πολιτισμού Ειρήνης σε ένα κόσμο χωρίς τη βία των όπλων, τη βία του ισχυρού απέναντι στον αδύναμο, με εργαλείο τον αθλητισμό και τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Ανάλογη πρωτοβουλία έχει ξεκινήσει και για το θέμα των Μαρμάρων του Παρθενώνα, όπου εκτός από τη διακίνηση σχετικού

ψηφίσματος, το Δίκτυο έχει επιμεληθεί σχετική έκδοση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο έχει αποστείλει στα μέλη του, στην προοπτική του να οργανωθούν τοπικές εκδηλώσεις στους δήμους όπου δραστηριοποιούνται.

Σημαντική ακόμα δραστηριότητα του Δικτύου Ελλήνων Αποδήμων Αιρετών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ευρώπης, ήταν η διοργάνωση πολυμερούς συνάντησης νέων στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος "youth for Europe" με θέμα: «νέοι δημοτικοί σύμβουλοι και στελέχη Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κατεύθυνση της Ενωμένης Ευρώπης».

Σκοπός η ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας ανάμεσα σε νέους δημοτικούς συμβούλους και στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τις χώρες της Ευρώπης. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης διοργα-

νώθηκαν δύο ημερίδες στο Δήμο Καλαμαριάς, όπου συζητήθηκαν τα προβλήματα των νέων και η ανάγκη υπηρεσιών στήριξης, ο πολιτισμός ως μέσο έκφρασης των νέων και οι Ολυμπιακοί Αγώνες «Αθήνα 2004».

Παράλληλα επισκέφθηκαν το Δημαρχείο

Θεσσαλονίκης, δήμους και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης, του Νομού Θεσσαλονίκης αλλά και της Κεντρικής Μακεδονίας. Ιδιαίτερα σημαντικό ήταν, το ότι με την ολοκλήρωση των διαδικασιών της συνάντησης, οι νέοι εκπρόσω-

ποι της Ευρωπαϊκής Τοπικής Αυτοδιοίκησης συμφώνησαν να συνεχίσουν τη μεταξύ τους επικοινωνία, την προσπάθεια για ανάπτυξη διμερών σχέσεων και παράλληλα υπέγραψαν το κείμενο για την Ολυμπιακή Εκεχειρία.

Η συνάντηση έγινε από 1 έως 8 Ιουλίου στην πόλη της Θεσσαλονίκης και συμμετείχαν δημοτικοί σύμβουλοι κάτω των 25 ετών από το Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ελβετία και την Ελλάδα (κατά βάση από το νομό Θεσσαλονίκης).

Η επικοινωνία του Δικτύου με τα μέλη του, αλλά και με τους φορείς της Ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης πραγματοποιείται αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, με την αρκετά ενδιαφέρουσα περιοδική ηλεκτρονική έκδοση που φέρνει τον τίτλο «Ηνίοχος», όπου αναφέρονται τα νέα των δραστηριοτήτων του αλλά και ειδήσεις που ενδιαφέρουν τον Απόδημο Ελληνισμό. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε από τις ηλεκτρονικές σελίδες του «Ηνίοχου» στην κινητοποίηση των μελών του για την προώθηση του Ολυμπιακού Εθελοντισμού και τη συμμετοχή αποδήμων στα προγράμματα φιλοξενίας νέων και τρίτης ηλικίας που συνδιοργανώνουν το Υπουργείο Εξωτερικών η Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η έδρα του Δικτύου βρίσκεται στην Θεσσαλονίκη και την τεχνική λειτουργική του υποστήριξη έχει αναλάβει εταιρεία της Ελληνικής Αυτοδιοίκησης, η Αναπτυξιακή Εταιρεία, Ανατολική Α. Ε.

Η Συντονιστική Επιτροπή του Δικτύου

Τα μέλη της 1ης Συντονιστικής Επιτροπής του Δικτύου είναι τα εξής:

Πρόεδρος: Γιαννικόπουλος Ιωάννης, Δήμαρχος Garons και Νομαρχιακός Σύμβουλος Νομού Gard, Γαλλία.

Αντιπρόεδροι: Κοιμήσης Απόστολος, δήμαρχος Αμφιλοχίας, εκπρόσωπος ΚΕΔΚΕ

Γουλιάνας Δημήτρης, Δημοτικός Σύμβουλος Morfelden - Walldorf, Γερμανία

Γραμματέας: Δανίδ - Χαρμαντά Κάτια, Δημοτικός Σύμβουλος Λονδίνου, Αγγλία

Ταμίας: Κεσίσοφ Πάρις, Δημοτικός Σύμβουλος Βατούμ, Γεωργία

Μέλη: Γαλανός, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Frankfurt

Ε. Δασκαλάκης, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Dortmund, Γερμανία

Χ. Καρβουνίδου, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Ludenscheid, Γερμανία

Γ. Ζαρκάδας, Μέλος Προεδρείου Δήμου Frankfurt, Γερμανία

Α. Παπαϊωάννου, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Velbert, Γερμανία

Φ. Δρούμπουρα, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Anderlecht Βρυξελλών, Βέλγιο

Κ. Δανίδ-Χαρμαντά, Δημοτικός Σύμβουλος London Borough of Barnet, Μ. Βρετανία

Α. Πρεζαλής, Δήμαρχος Δήμου Camisano, Ιταλία

Δ. Κιγιανένκο, Επικεφαλής Τοπικής Αυτοδιοίκησης Περασστραβνεβάγια, Ουκρανία

Β. Μπαλαμπάνοφ, Νομαρχιακός Σύμβουλος Νομαρχίας Ντονέτσκ, Ουκρανία

Τ. Λεφτέροφ, Πρόεδρος Νομαρχιακού Συμβουλίου Νομαρχίας Τσάλκας, Γεωργία

Κ. Ριζογιάννης, Δήμαρχος Δήμου Μπελογιάννη

*Α. Κανταρτζής, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Καρδίτσας, εκπρόσωπος ΚΕΔΚΕ

*Ε. Παπαδοπούλου, πρ. Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Κερατσινίου εκπρόσωπος ΚΕΔΚΕ

Β. Παπαγεωργόπουλος, Δήμαρχος Θεσσαλονίκης, εκπρόσωπος ΚΕΔΚΕ

*αναμένεται η αντικατάστασή τους

Οι μόνιμες επιτροπές της ΚΕΔΚΕ

Με απόφαση του Δ.Σ. της ΚΕΔΚΕ οι μόνιμες επιτροπές της Ένωσης αυξήθηκαν σε δέκα. Είναι οι εξής: Θεσμών - Νομοπαρασκευαστικού έργου - Καταστατικής Θέσης Αιρετών, Οικονομικών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Διεθνών Σχέσεων, Ανάπτυξης Ανθρωπίνου Δυναμικού - Νέων Εφαρμογών και νέας τεχνολογίας στη λειτουργία των ΟΤΑ, Κοινωνικής Πολιτικής, Πολιτισμού, Χωροταξίας - Περιβάλλοντος - Ενέργειας, Αθλητισμού, Παιδείας - Νεολαίας, Ισότητας. Τα μέλη κάθε Επιτροπής είναι 17 και ορίστηκαν διαπαρταξιακά ως κάτωθι:

Α) Επιτροπή Θεσμών

1. Δοξαστάκης Ζαχαρίας, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δημοτικός Σύμβουλος Χερσονήσου.
2. Μεννής Μάρκος, Δήμαρχος Χίου
3. Παπαϊωάννου Νίκος, Δήμαρχος Νεμέας
4. Χρήστου Στέφανος, Δήμαρχος Κορυδαλλού
5. Γεωργιάκης Θεόδωρος, Δήμαρχος Ηλιουπόλεως
6. Γκόλντας Γεώργιος, Δημοτικός Σύμβουλος Καβάλας
7. Κατσούλης Δημήτριος, Δήμαρχος Αυλώνος Ευβοίας
8. Ανθρακίδης Χρήστος, Δήμαρχος Χέρσου Κυκλίας
9. Σπυρίδων Σπύρος, Δήμαρχος Πόρου
10. Σκούρας Δημήτριος, Δημοτικός Σύμβουλος Ξυλοκάστρου
11. Καμάρας Παύλος, Δήμαρχος Πεύκης
12. Σκουμπόπουλος Χρήστος, Δήμαρχος Βέροιας
13. Χατζηκομνηνός Άρης, Δήμαρχος Μυτιλήνης
14. Νανοπούλου Άννα, Δημοτική Σύμβουλος Κοζάνης
15. Γκοτσόπουλος Θεόδωρος, Δήμαρχος Παλλήνης
16. Κυριακίδης Πασχάλης, Δημοτικός Σύμβουλος Αργυρούπολης

Β) Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων

1. Κοιμήσης Απόστολος, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δήμαρχος Αμφιλοχίας
2. Μπαρμπουνάκης Χαράλαμπος, Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Θεσσαλονίκης
3. Τζανακάκης Γιώργος, Δημοτικός Σύμβουλος Χανίων
4. Σωτηρίου Ιωάννης, Κοινοτικός Σύμβουλος Αντίκυρας
5. Παπαμικρούλης Νίκος, Δήμαρχος Νέας Χαλκηδόνας
6. Αργιανός Δημήτριος, Δήμαρχος Υμηττού
7. Καραβόλας Ανδρέας, Δήμαρχος Πατρέων
8. Τζίμας Μαργαρίτης, Δήμαρχος Δράμας
9. Πρεβεζάνος Δημήτρης, Δήμαρχος Σκιάθου
10. Βιρβιδάκης Κυριάκος, Δήμαρχος Χανίων
11. Ξύδης Βασίλειος, Δήμαρχος Παπάγου
12. Έξαρχος Κων/νος, Δημοτικός Σύμβουλος Παλαμά Καρδίτσας
13. Μουράτογλου Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Έδεσσας
14. Τουφεγγόπουλος Σταύρος, Δημοτικός Σύμβουλος Εξαπλατάνου Πέλλας
15. Ιωακειμίδης Γεώργιος, Δήμαρχος Αγ. Ιωάννη Ρέντη
16. Καταρτζής Αθανάσιος, Δημοτικός Σύμβουλος Καρδίτσας
17. Τσίπρας Εμμανουήλ, Δημοτικός Σύμβουλος Καρδίτσας

Γ) Επιτροπή Οικονομικών

1. Χαράλαμπος Ιωάννης, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δήμαρχος Νέας Ιωνίας
2. Βεργόπουλος Δημήτριος, Δήμαρχος Κορώνης
3. Δεκαβάλας Ιωάννης, Δήμαρχος Ερμούπολης
4. Αργυράκης Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Αρφαρών Μεσσηνίας
5. Καρπής Θανάσης, Δήμαρχος Φαρρών
6. Φραντζής Νίκος, Δήμαρχος Λειβαθούς
7. Σώκος Ευθύμιος, Δήμαρχος Αγρινίου
8. Ειρηνάκης Παντελής, Δήμαρχος Αγίου Δημητρίου Αττικής
9. Τζανακούλης Κων/νος, Δήμαρχος Λάρισας
10. Αλεξανδρίδης Παναγιώτης, Δήμαρχος Ευόσμου
11. Αναστόπουλος Κων/νος, Δήμαρχος Ύδρας
12. Στυλιανίδης Μιχάλης, Δήμαρχος Ξάνθης
13. Λιάκος Γεώργιος, Δήμαρχος Ασπροπύργου
14. Μαριέτας Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Κρανιδίου
15. Νταής Ανδρέας, Δημοτικός Σύμβουλος Ηγουμενίτσας
16. Σαββής Εμμανουήλ, Δήμαρχος Νότιας Ρόδου
17. Μπεάζογλου Νίκος, Δημοτικός Σύμβουλος Δραπετσώνας

Δ) Επιτροπή Πολιτισμού

1. Μάντζιος Ανάργυρος, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δημ. Σύμβουλος Παμβώτιδος

2. Λαμπρόπουλος Θεόδωρος, Δήμαρχος Βέλου
3. Σιόντρας Γιάννης, Δήμαρχος Έδεσσας
4. Δοριάκης Χρήστος, Δημοτικός Σύμβουλος Βιάννου Ηρακλείου
5. Μαρασιώτης Θανάσης, Δημοτικός Σύμβουλος Καμείρου
6. Ζερβός Αντώνης, Δημοτικός Σύμβουλος Αγ. Νικολάου
7. Σερβετάς Δημήτριος, Δήμαρχος Τριανδρίας
8. Ντηνιακός Κυριάκος, Δήμαρχος Χαϊδαρίου
9. Μήτρου Κυριάκος, Δήμαρχος Βόλου
10. Παπαδημητρίου Θωμάς, Δημοτικός Σύμβουλος Πέτρας Ολύμπου
11. Εριφυλλίδης Ευστάθιος, Δήμαρχος Καβάλας
12. Χιονίδης Σάββας, Δημοτικός Σύμβουλος Κατερίνης
13. Ψωμάδης Ανδρέας, Δημοτικός Σύμβουλος Αγρινίου
14. Χατζιδάκης Διονύσιος, Δήμαρχος Π. Φαλήρου
15. Καραβιάς Τηλέμαχος, Δήμαρχος Ιθάκης
16. Χαλαζωνίτης Δημ., Δημοτικός Σύμβουλος Π. Ψυχικού
17. Γιώργος Γιώργος, Δημοτικός Σύμβουλος Πετρούπολης

Ε) Επιτροπή Αθλητισμού

1. Τσιαντής Δημήτρης, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δήμαρχος Πλαστήρα
2. Γαβαλάς Θωμάς, Δημοτικός Σύμβουλος Αγ. Βαρβάρας Ηρακλείου
3. Πουλασουχίδης Κώστας, Δημοτικός Σύμβουλος Βέροιας
4. Παπαγγελόπουλος Αγγελος, Δήμαρχος Σικωνίων Κορινθίας
5. Παπαϊωάννου Αγγελος, Δημοτικός Σύμβουλος Ορεστιάδας
6. Λύπιτκας Νικόλαος, Δημοτικός Σύμβουλος Αετού Φλωρίνης
7. Παταβούκας Κώστας, Δημοτικός Σύμβουλος Αθηναίων
8. Καλογερόπουλος Δημήτριος, Δήμαρχος Αιγάλεω
9. Μαραβέλιας Δημήτριος, Δημοτικός Σύμβουλος Χαϊδαρίου
10. Λινάκης Κυριάκος, Δημοτικός Σύμβουλος Χολαργού
11. Ακριβούλης Γιώργος, Δημοτικός Σύμβουλος Νίκαιας Λάρισα
12. Ζαφειρόπουλος Γρηγόριος, Δήμαρχος Χαλανδρίου
13. Χατζηελένης Δημήτριος, Δημοτικός Σύμβουλος Μοσχάτου
14. Καραγιάννης Χρήστος, Δήμαρχος Ελασσόνας
15. Κοτσάλης Αντώνης, Δημοτικός Σύμβουλος Δύμης Αχαΐας
16. Αρμένης Γιώργος, Δημοτικός Σύμβουλος Ζακύνθου
17. Λιάπης Νικόλαος, Δημοτικός Σύμβουλος Ελληνικού

ΣΤ) Επιτροπή Περιβάλλοντος

1. Αμοιρίδης Ιωάννης, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δήμαρχος Κατερίνης
2. Παπουλίδης Δημήτριος, Δήμαρχος Καστοριάς
3. Τερζίδης Δημήτριος, Δήμαρχος Κιλκίς
4. Βαλαβάνης Λευτέρης, Δήμαρχος Απ. Παύλου Ημαθίας
5. Τσολακίδης Βασίλειος, Δήμαρχος Βιστωνίδας
6. Τσιριγώτης Σπύρος, Δήμαρχος Μεγαλόπολης
7. Λυμπέρης Γιάννης, Δήμαρχος Αμαλιάδος
8. Κοτρωνιάς Γεώργιος, Δήμαρχος Λαμιέων
9. Ταμήλος Μιχάλης, Δήμαρχος Τρικκαίων

10. Αρχοντάκης Δημήτριος, Δήμαρχος Ρεθύμνου
11. Βερώνης Χρήστος, Δήμαρχος Μυκόνου
12. Βλαδίκας Νικόλαος, Δήμαρχος Νιγρίτας
13. Μανιάτης Χαράλαμπος, Δημοτικός Σύμβουλος Χαλκιδέων
14. Μέγας Κων/νος, Δημοτικός Σύμβουλος Λαρισαίων
15. Αμπατζόγλου Γεώργιος, Δήμαρχος Ελευσίνας
16. Κουτελάκης Γεώργιος, Δήμαρχος Νέας Σμύρνης
17. Πατσιλινάκος Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Περάματος

Ζ) Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού

1. Παλαιολόγος Χρήστος, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δημοτικός Σύμβουλος Λεβαδέων
2. Γέμος Βασίλειος, Δημοτικός Σύμβουλος Γ. Καραϊσκάκη Άρτας
3. Χατζηγιάννου Αντώνης, Δημοτικός Σύμβουλος Λινδίων
4. Δανιηλίδης Σίμος, Δήμαρχος Συκεών
5. Φραντζής Άγγελος, Δήμαρχος Αγ. Γεωργίου Θεσσαλονίκης
6. Παντούλας Μιχάλης, Δήμαρχος Μολοσσών Ιωαννίνων
7. Κουράκης Γιάννης, Δήμαρχος Ηρακλείου
8. Κλαδούχος Αντώνης, Δήμαρχος Ξυλοκάστρου
9. Θωμαΐδης Θωμάς, Δήμαρχος Κορινθίων
10. Λιάτσης Γαβρίλης, Δήμαρχος Πύργου
11. Παχατουρίδης Ανδρέας, Δήμαρχος Περιστερίου
12. Πετρόπουλος Παναγιώτης, Δήμαρχος Νέστορος
13. Αμανατίδης Αναστάσιος, Δημοτικός Σύμβουλος Κρουσσών Κιλκίς
14. Φασουλή Αικατερίνη, Δημοτικός Σύμβουλος Παπάγου
15. Κατσικέρου Νόρα, Δημοτικός Σύμβουλος Παπάγου
16. Κουράκης Αν., Δημοτικός Σύμβουλος Θεσσαλονίκης
17. Χαμαλίδης Θεόδωρος, Δημοτικός Σύμβουλος Ν. Ιωνίας Αττικής

Η) Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής & Πρόνοιας

1. Μίχος Λάμπρος, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δήμαρχος Αγίας Βαρβάρας
2. Κατσαρός Βασίλειος, Δήμαρχος Κασσωπαίων
3. Αλεξανδρίδου Βασιλική, Δημοτική Σύμβουλος Ευρυμενών Λαρίσης
4. Τράπαλης Βασίλης, Δημοτικός Σύμβουλος Νίκαιας
5. Οικονομάκης Φανούριος, Δήμαρχος Ρούβα Ηρακλείου
6. Χριστόπουλος Χρήστος, Δήμαρχος Μεσσήνης
7. Μπιτσούνης Παν., Δημοτικός Σύμβουλος Αιγάλεω
8. Υπερήφανος Λουκάς, Δήμαρχος Ορχομενού
9. Παπαχρήστου Κων/νος, Δήμαρχος Ζεφυρίου
10. Τσιρίτης Δημήτριος, Δημοτικός Σύμβουλος Πολυγύρου
11. Παντελαράς Πέτρος, Δημοτικός Σύμβουλος Χίου
12. Κίτσος Γεώργιος, Δημοτικός Σύμβουλος Αλίμου
13. Μπουρίκας Γεώργιος, Δημοτικός Σύμβουλος Ερμιόνης
14. Κλωνής Κων/νος, Δημοτικός Σύμβουλος Ξυλοκάστρου

15. Βλάχος Σωτήριος, Δήμαρχος Παρελίων Κερκύρας
16. Ιακωβάκη Μαρίνα, Δημοτική Σύμβουλος Ν. Σμύρνης
17. Τριανταφύλλου Νικ., Δημοτικός Σύμβουλος Ιλίου

Θ) Επιτροπή Ισότητας

1. Γαζή Γιώτα, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δημοτική Σύμβουλος Βαρδουσίων
2. Ροκόφυλλου Άννα, Δημοτική Σύμβουλος Αθηναίων
3. Ρώμα Ελένη, Δημοτική Σύμβουλος Κερατέας
4. Καραπά Κατερίνα, Δήμαρχος Ταμιναίων Ευβοίας
5. Χατζηεφραιμίδης Μάκης, Δήμαρχος Κόνιτσας
6. Κυπριωτάκης Ρούσσο, Δήμαρχος Ν. Καζαντζάκη
7. Καρβούνη Δήμητρα, Δήμαρχος Οπουντίων Φθιώτιδας
8. Παναγή Ελένη, Δήμαρχος Χάλκης
9. Τσιώλη Δήμητρα, Δημοτική Σύμβουλος Τρίπολης
10. Ζαχαρακούλη Βαρβάρα, Δημοτική Σύμβουλος Τυρνάβου
11. Χρήστου Σοφία, Δημοτική Σύμβουλος Παπάγου
12. Σκιαδάς Κων/νος, Δημοτικός Σύμβουλος Σπάρτης
13. Ηλίας Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Ασπροπύργου
14. Θανασούλας Σωτήρης, Δήμαρχος Βουπρασιάς Ηλείας
15. Θωμαρέη Σοφία, Δημοτική Σύμβουλος Κερατσινίου
16. Τζικαρδάνη Δώρα, Δημοτική Σύμβουλος Σερβίων Κοζάνης
17. Λύκου Σοφία, Δημοτική Σύμβουλος Δάφνης

Ι) Επιτροπή Παιδείας - Νεολαίας

1. Φόρτες Γεράσιμος, Πρόεδρος της Επιτροπής, Δήμαρχος Αργοστολίου
2. Καστρινάκης Νικόλαος, Δήμαρχος Νεάπολης Λασιθίου
3. Γιαννακόπουλος Γρηγόρης, Δήμαρχος Τραγάνου Ηλείας
4. Σταυρακάκης Αριστείδης, Δήμαρχος Κοινητών Ρεθύμνης
5. Ουζουτζόγλου - Γεωργιάδη Χαρούλα, Δημοτική Σύμβουλος Βέροιας
6. Χατζηβασιλείου Παναγιώτης, Δημοτικός Σύμβουλος Γέρας Λέσβου
7. Καπέλος Γεώργιος, Δημοτικός Σύμβουλος Πιπλείων Τρικάλων
8. Σκληρός Παναγιώτης, Δημοτικός Σύμβουλος Λευκάδος
9. Αγοραστός Κων/νος, Δημοτικός Σύμβουλος Λαρισαίων
10. Μαραβέλιας Δημήτρης, Δημοτικός Σύμβουλος Χαϊδαρίου
11. Μουράτογλου Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Έδεσσας
12. Λινάκης Κυριάκος, Δημοτικός Σύμβουλος Χολαργού
13. Ηλίας Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Ασπροπύργου
14. Μπούμης Ιωάννης, Δημοτικός Σύμβουλος Ηρακλείου Κρήτης
15. Ψαλιδόπουλος Θεόδωρος, Δημοτικός Σύμβουλος Καλλιθέας Αττικής
16. Δραγάς Αδάμ, Δημοτικός Σύμβουλος Βεργίτσκου Θεσσαλονίκης
17. Χαντζοπλακής Γιώργος, Δημοτικός Σύμβουλος Καρδίτσας

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ 588/92